F
1
'72
FLACĂRA
ANUL XXI
NR. 865
1 IANUARIE 1972
La mulți ani!

săptămîna în imagini

de ziua republicii

Printr-o fericită coincidență, istoria a așezat ziua de naștere a Republicii noastre la sfîrșit de an, cînd cumpănim rodul muncii din patru notimpuri. Azi ni se deschid înainte, clare și luminoase, contururile noii trepte spre fericire și progres,pe care o vom escalada prin munca și stăruința noastră. Am parcurs un an în care, mai mult decît altădată, țara noastră a devenit un vast șantier, o mare uzină, o școală a conștiinței și eticii socialiste, un an care a continuat — adăugînd noi valențe — drumul ascendent spre făurirea României socialiste, multilateral dezvoltate, de formare a omului nou al zilelor noastre. Cincinalul a debutat matur, cu succese prestigioase, care confirmă o dată în plus justețea politicii partidului și statului nostru, ce așază în centrul întregii activități bunăstarea poporului, realizarea aspirațiilor omului și a fericirii sale. Cu fiecare an al Republicii, bilanțul este mai bogat, mai cuprinzător, subliniind pregnant calea noastră înainte, spre socialism, spre progres.

Cu un bogat bilanț și cu remarcabile succese se prezintă, acum în prag de an nou, și Grupul industriei de petrochimie din Ploiești, acest veritabil simbol al uneia dintre cele mai tinere ramuri industriale românești. Dintre realizările acestui an vom nota noul produs realizat de întreprindere: polietilena expandabilă, ignifugă și rezistentă la intemperii, sortiment extrem de solicitat în producția conductoarelor electrice și a materialelor electroizolante.

Îmbunătățirea condițiilor de locuit, această componentă esențială a nivelului de trai, a constituit în anii republicii noastre o preocupare permanentă a partidului și statului nostru. Noul oraș Galați reprezintă în această privință o mărturie elocventă. De notat și faptul că în perioada 1971–1975 este prevăzută construirea în țara noastră, din fondurile și cu sprijinul statului, a altor 520 000 apartamente, adică tot atîtea cîte s-au construit în perioada 1961–1970.

Muzica, dansul, vorbele cu duh, într-un cuvînt spectacolul, ne vor reține multe ore în fața micilor ecrane în cele două zile ale Anului nou. Cel puțin aceasta este intenția televiziunii, care a pregătit cîteva programe speciale la care va participa elita teatrului și muzicii ușoare și populare românești.

cicero are cuvîntul

Sala de festivități a Consiliului Central al Asociației juriștilor din R.S. România a găzduit zilele trecute o izbutită seară literar-muzicală organizată de Cenaclul literar al juriștilor. După un cuvînt introductiv, rostit de magistratul Gabriel Iosif Chiuzbaian, a fost expusă celebra pledoarie «Pro Archia poeta» de Marcus Tullius Cicero, în traducerea judecătorului Mihai Popovici de la Tribunalul Suprem.

A urmat apoi un program de poezie realizat cu concursul actorilor Victoria Dobre Timonu, Adela Mărculescu, Doru Iacobescu, Florin Piersic, Lia Șahighian și Virgil Rata Mogoș (avocat).

Festivitatea a fost încheiată cu un program muzical susținut de către violoniștii Maria Mureșanu («Sonata» de C. Franck) și Igor Turjansky («Romanță» de Svedsen și «Dans țărănesc» de C. Dumitrescu), precum și de către pianista Alexandrina Zorleanu de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu».

Întregul program s-a bucurat de un deosebit succes.

„farmec" de revelion

Există oare vreo femeie care n-ar vrea să fie cît mai frumoasă la prima ei întîlnire cu Anul nou? Ne îndoim! De altfel instantaneul alăturat este o dovadă grăitoare. El a fost realizat la una dintre ședințele de consultații și demonstrații de cosmetică și machiaj care au loc de două ori pe săptămînă la magazinul «Farmec» de pe Calea Victoriei. Subiectul fotografiei? Cosmeticiana Olga Tuduri arată unor tinere cum să se facă mai frumoase pentru revelion. Între altele, reprezentanta «Farmecului» le-a vorbit despre «machiajul personalizat», despre tendințele moderne care renunță la contururi, recomandînd în schimb culorile combinate, suprapuse, cu un efect optimist.

Cu ocazia Zilei Republicii și a Anului nou, colectivul redacțional al revistei «Flacăra» urează tuturor cititorilor săi succese în muncă, sănătate și fericire.

La mulți ani!

o nouă etapă pe magistrala socialismului și comunismului

Ne-am obișnuit ca de fiecare dată cînd trecem pragul unui an nou să facem un bilanț al activității anului parcurs, și pe această bază să privim în față ce avem de făcut, să scrutăm orizonturile ce ni le deschide viitorul. Iată-ne așadar din nou la începutul unui an nou. Cel de-al doilea din cincinalul 1971-1975. Sîntem în plin mers pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, etapă de covîrșitoare responsabilitate pentru destinul nostru, al tuturor celor peste 20 000 000 de cetățeni ai României. Pentru a face un bilanț oricît de succint, pentru a face o incursiune restrînsă în viitor numai într-un singur material este o dificultate insurmontabilă. De aceea, cu prilejul acestui început de an, am apelat la cîteva personalități din diferite sectoare de activitate, prin intermediul cărora, o dată cu cîteva imagini reprezentative, prezentăm cititorilor noștri aspecte din drumul pe care l-am parcurs în 1971, precum și o mică parte din perspectivele care ni le deschid în diferite domenii ale vieții materiale și spirituale anul 1972 și următorii ani ai actualului cincinal.

VOM CONTINUA ȘIRUL SUCCESELOR

de Petru SFERCOCEA
maistru principal la furnale, C.S. Reșița,
Erou al Muncii Socialiste

MUNCESC DE ANI DE ZILE LA FURNALE ȘI CRED CĂ NU MI-O VA LUA NIMENI în nume de rău dacă voi declara că locul meu de muncă constituie adevărata mea casă, aici găsindu-mi adevăratele satisfacții. De fapt, ar fi și greu să gîndesc altfel, eu am îmbrățișat această meserie de mic, și pe cît mi s-a părut de grea la început — și este! — pe atît am îndrăgit-o mai tîrziu și știu precis că am avut motive. Fiindcă dacă vrei să faci un lucru folositor în viață trebuie să formezi un singur tot, tu și meseria ta. Iar eu pot fi mulțumit că întîlnesc adesea asemenea oameni printre tovarășii mei de muncă, siderurgiștii, care sînt strîns legați de meserie, care se gîndesc, pot spune, pînă și noaptea la treburile secției. În felul acesta se și explică succesele pe care siderurgiștii reșițeni le obțin lună de lună, an de an. Numai muncind cu toții, umăr la umăr, am reușit să ne depășim angajamentul anual cu peste 5 000 tone fontă. De asemenea, dată fiind importanța problemei consumului de cocs în industria noastră — problemă la fel de presantă și pentru alte țări — colectivul nostru s-a arătat mereu preocupat de găsirea unor soluții care să permită o scădere a consumului de cocs. Rezultatele sînt evidente. Consumul specific a scăzut de la 1 050 kg cocs la tona de fontă în 1960 la numai 590 kg cocs la tona de fontă în 1970. În anul acesta noi ne-am realizat și chiar depășit angajamentul anual la cocsul tehnic cu mult înaintea încheierii anului calendaristic.

Cu toate acestea, deși rezultatele sînt îmbucurătoare, noi sîntem hotărîți să ne intensificăm pe mai departe eforturile, să găsim și alte căi de reducere a consumurilor specifice. În acest sens vom întreprinde noi acțiuni pe linia ridicării temperaturii aerului cald și a utilizării mai raționale a gazului metan.

Îmbunătățirea utilizării energiei termice și chimice va deschide în viitorii ani perspectiva unor investigații legate de folosirea materialelor sortate, funcționarea furnalelor cu presiune ridicată la gura de încărcare, distribuirea corectă a materialelor la gura de alimentare a furnalului etc.

Pentru micșorarea necesarului de căldură, colectivul nostru va cerceta posibilitățile de creștere a conținutului minereului încărcat în furnal. În acest scop se prevede eliminarea într-un procent cît mai mare a calcarului încărcăturii furnalului, prin omogenizarea minereurilor care compun șarja furnalului, prin elaborarea fontei de afinare cu conținut redus de mangan și siliciu, prin micșorarea pierderilor exterioare de căldură.

De asemenea, sîntem preocupați de creșterea gradului de recuperare a materialelor rezultate ca produse secundare în cadrul producției de fontă, cum sînt zgura, gazul de furnal etc. Totodată vom urmări cu o mai mare atenție treburile economice ale secției. Nu trebuie desigur uitat că specificul muncii noastre cere înlăturarea în cel mai scurt timp a unor deranjamente ivite în procesul de elaborare a fontei, aici dovedindu-și priceperea siderurgiștii cu multă experiență. Dar este nevoie, mai ales, de ample acțiuni care să ducă la prevenirea acestor deranjamente, și pentru secția furnale aceasta va fi o preocupare permanentă.

Conștienți de marea importanță pe care producția de fontă o are în cadrul industriei noastre, de necesitatea reducerii substanțiale a consumului de cocs la tona de fontă, siderurgiștii reșițeni vor continua șirul succeselor din anul 1971, astfel încît în viitorii ani, la sfîrșitul cincinalului, să raporteze partidului îndeplinirea și depășirea sarcinilor care le-au fost încredințate. E nu numai hotărîrea mea, ci și a colectivului în mijlocul căruia activez.

SARCINILE INDUSTRIEI UȘOARE

de Tudor AVRAM
adjunct al ministrului industriei ușoare

ÎN CONTEXTUL GENERAL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE, UN loc important revine și industriei ușoare, chemată să satisfacă cerințele mereu crescînde ale oamenilor muncii, ale întregului popor, cu produse industriale de larg consum, într-o gamă cît mai variată și la un înalt nivel calitativ.

Programul de măsuri inițiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, și aprobat de Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie 1971, constituie pentru colectivele de muncă din întreprinderile ministerului nostru un factor mobilizator de o deosebită importanță în îndeplinirea și depășirea prevederilor actualului cincinal, măreț program de dezvoltare multilaterală a economiei și societății noastre.

Realizările întreprinderilor industriei ușoare pe primele 10 luni ale anului 1971, care s-au concretizat în depășirea planului producției globale cu 1,2 miliarde lei, precum și preliminările de realizare a planului la producția globală pe 1971 în proporție de 103,4 la sută sînt o dovadă grăitoare că oamenii muncii din industria ușoară nu vor precupeți nici un efort pentru ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități a acestei ramuri a economiei naționale.

Această monumentală construcție metalică nu-i altceva decît o parte dintr-o instalație a Fabricii de zahăr din Tg. Mureș. Am prezentat-o aici cititorilor noștri pentru că și aici se va prelucra o parte din cele 4 800—4 900 mii de tone de sfeclă de zahăr, adică o mică parte din recolta medie anuală care se prevede a fi obținută în anii 1971—1975.

Directivele Congresului al X-lea al partidului prevedeau o creștere a producției industriei ușoare cu 40–45 la sută în anii cincinalului. Însă datorită mobilizării tuturor resurselor materiale și spirituale ale oamenilor muncii din ramura industriei noastre, a angajamentelor muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor, aceste sarcini au fost îmbunătățite. Ca urmare, la sfîrșitul anului 1975 producția industriei ușoare va fi mai mare cu peste 64 la sută față de anul 1970. Creșteri importante au fost prevăzute la acele sortimente care sînt mult solicitate atît de beneficiarii interni cît și de cei externi, ca de exemplu la tricotaje — la care producția va crește cu 77 la sută. Sporuri însemnate au fost prevăzute și la acele produse la care în cincinalul trecut nu s-au putut acoperi integral cerințele de consum ale populației. La articolele de porțelan, de pildă, la nivelul lui 1975 producția va crește de peste trei ori, la articole de sticlărie de aproape două ori, la perdele cu 90 la sută. Livrările la export vor crește față de anul 1970 cu 85 la sută, reprezentînd peste un sfert din totalul producției industriei ușoare.

Problema diversificării și reînnoirii producției constituie un factor de o importanță majoră în satisfacerea exigențelor și cerințelor în continuă creștere de bunuri de consum ale populației și exportului. La finele lui 1975, produsele noi și modernizate vor trebui să reprezinte 90 la sută din totalul producției, față de circa 33 la sută în anul 1971. Astfel, vom ajunge să dispunem de o gamă totalizînd mai mult de 110 000 sortimente, ceea ce înseamnă un spor de 25 000 față de 1970. Pe linia diversificării producției, o atenție deosebită va fi acordată realizării de noi articole de țesături și tricotaje din fire naturale în amestec cu fibre sintetice, care au fost mult apreciate de publicul vizitator al celui de-al V-lea Pavilion de mostre, îmbogățirii modelelor de confecții, încălțăminte, de articole de uz casnic, de sticlă, faianță, porțelan, mase plastice și altele.

De asemenea, se va lărgi baza de materii prime, îndeosebi utilizarea firelor și fibrelor sintetice ce prezintă calități îmbunătățite, care va crea posibilitatea fabricării unor țesături cu caracteristici superioare, a pielii sintetice folosite pentru confecționarea unor modele de încălțăminte variate, durabile, ieftine, în pas cu cerințele modei. Institutul de creație industrială și estetica producției, înființat recent în cadrul ministerului nostru, va avea un rol important în diversificarea și modernizarea producției.

După cum reiese din Legea planului cincinal, din fondul de investiții centralizat al statului se alocă o sumă de 15,8 miliarde lei pentru reutilarea, modernizarea, dezvoltarea capacităților existente, precum și construirii de noi obiective în industria ușoară. Cele 52 de noi întreprinderi vor fi construite mai ales în localitățile cu un potențial economic mai redus și cu un surplus de forță de muncă, cum ar fi Gherla, Salonta, Calafat și Carei. În strînsă concordanță cu această problemă se va urmări calificarea prin școli a peste 80 000 de tineri în numeroase meserii.

Rețeaua de magazine proprii de prezentare și desfacere aparținînd centralelor industriei ușoare — mijloc eficace de cunoaștere cît mai îndeaproape a preferințelor publicului, precum și de satisfacere a cererilor cumpărătorilor — va ajunge în anul 1975 la 150 de unități. Concomitent, volumul livrărilor de mărfuri către fondul pieței va crește în perioada 1971-1975 cu 31 la sută față de cincinalul anterior, ceea ce va asigura o aprovizionare mult mai bună a populației cu produse ale industriei ușoare.

Sarcinile prevăzute în actualul plan cincinal pentru industria ușoară au un caracter realist, mobilizator. Ele țin seama de puterea de muncă, abnegația și entuziasmul sutelor de mii de lucrători, îndreptate spre transpunerea în viață a politicii înțelepte a partidului.

Recoltele anului trecut au asigurat oamenilor muncii din agricultură venituri bune. O dată cu sarcinile pentru anii ce vin vor spori și veniturile lor. Pentru că față de 1970 veniturile reale ale țărănimii muncitoare pe o persoană activă vor crește în 1975 cu 22–30 la sută

SĂ DĂM TOT CE AVEM MAI BUN ÎN NOI

de Gheorghe BURUC
lăcătuș la secția montaj locomotive
a uzinei «23 August», Erou al Muncii Socialiste

ÎN SEPTEMBRIE AL ACESTUI AN AM TRĂIT UN EVENIMENT, PENTRU MINE, copleșitor: am avut marea cinste de a fi distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Îmi vine greu să vorbesc despre acele momente. O întreagă uzină mă privea, era de față, cînd secretarul general al partidului mi-a înmînat înaltul titlu. Am trăit cele mai emoționante clipe din viața mea.

Sînt unul — mai sînt și alții — dintre muncitorii cu mare vechime în uzină. De 28 de ani lucrez ca lăcătuș în secția montaj locomotive. Neîntrerupt, la același loc de muncă. Este poate singurul meu orgoliu. Am muncit în acest interval de timp cu mulți oameni, am văzut crescînd, dezvoltîndu-se sub ochii mei, mii de tineri. Am trăit dezvoltarea, greu de exprimat în cuvinte, a uzinei noastre.

Pot însă să afirm cu toată tăria că anul care s-a încheiat a avut o încărcătură calitativă deosebită de a celorlalți. Ni s-a cerut — ne-a cerut aceasta tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul — să muncim încă și mai bine, și mai inteligent, să ne comportăm în uzină și în afara uzinei ca adevărați membri ai societății noastre socialiste.

Ca vechi comunist, am considerat că aceste documente atît de importante se adresează direct sufletului, ființei mele. Am căutat, căutăm să răspundem printr-o concentrare a tuturor forțelor, capacităților noastre. Împreună cu echipa pe care o conduc, ne-am preocupat de îmbunătățirea calității muncii noastre. Am reușit să realizăm circa 3 000 m de țeavă, economii provenite de la instalațiile locomotivelor pe care le montăm. Concomitent, mă preocup ca fiecare tînăr din echipă — și mai mult de jumătate sînt tineri — să devină nu numai bun muncitor, ci și Om în adevăratul înțeles al cuvîntului. Să-și iubească profesiunea, să fie cinstit, să-l preocupe continuu devenirea lui profesională și morală — iată ce căutăm să insuflăm noi, mai vîrstnicii, acestor tineri.

Este, evident, un început. Anul care bate la ușă ne va solicita încă și mai mult. Va trebui să dovedim prin fapte că gîndim și acționăm în chip comunist.

În ce mă privește, caut să-mi îmbogățesc cunoștințele profesionale, fiindcă nici o clipă n-am considerat că știu totul în meseria mea. Voi urma cursuri de reciclare, mi-am propus să cunosc încă de pe acum, în cele mai intime detalii, planul, mecanismul de fabricație a locomotivei de 2 200 CP ce va intra în fabricație în acest an. Este o datorie morală a tuturor muncitorilor cu experiență de a se autoperfecționa, de a dovedi prin propriul exemplu că au dreptul și autoritatea de a îndruma pe cei mai tineri.

Și îmi mai propun ca nici o clipă echipa noastră să nu coboare sub locul III — să zicem — în întrecerea cu celelalte echipe din cadrul secției montaj.

Așadar, intrăm într-un an de intens efort creator — al doilea din cincinalul 1971-1975 — la care cu toții, dînd tot ce avem mai bun în noi, trebuie să participăm.

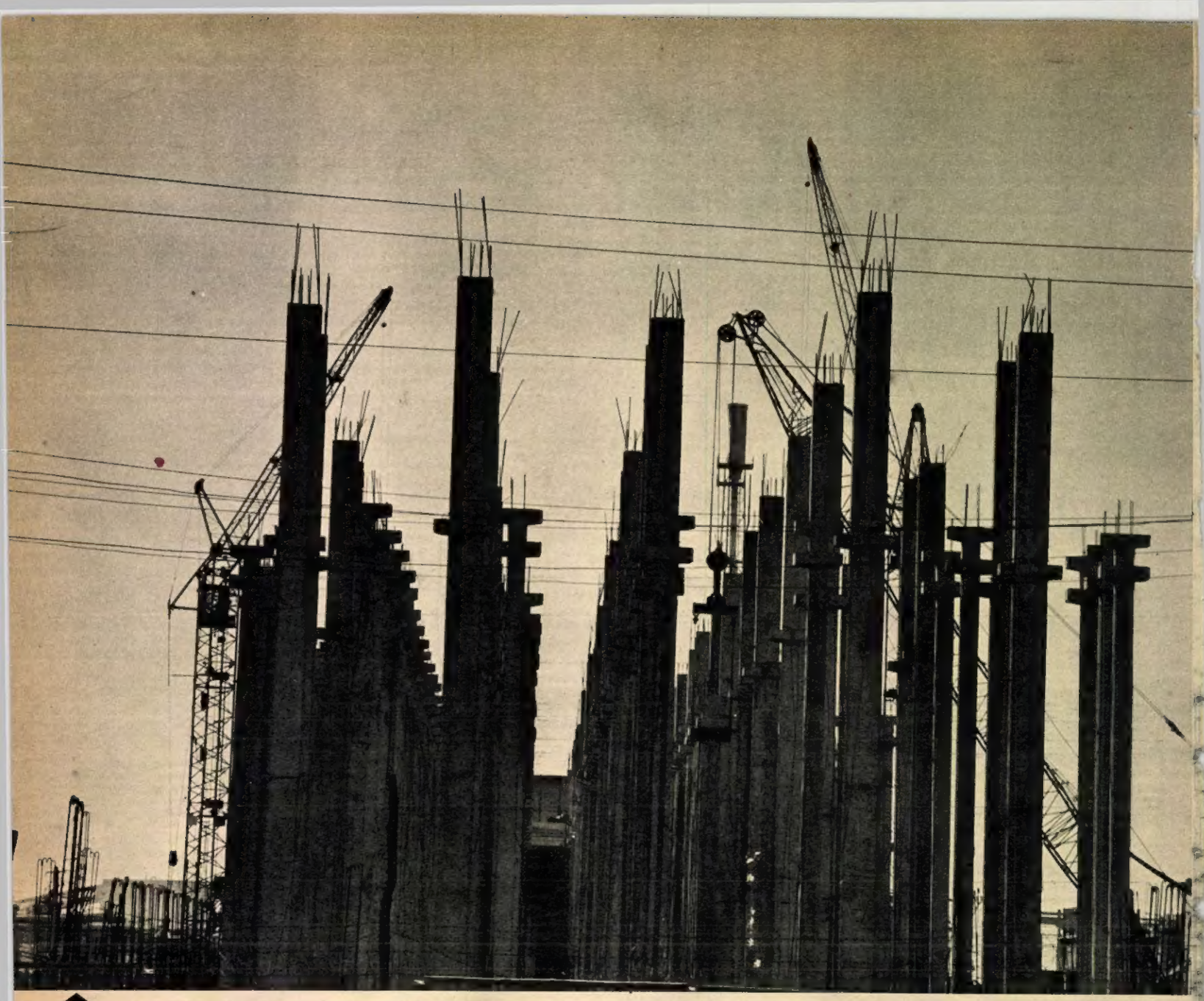

În prevederile planului cincinal de dezvoltare economico-socială pe perioada 1971—1975 se arată la articolul 9 că: «se vor livra agriculturii îngrășăminte chimice în următoarele cantități exprimate în mii de tone substanță activă»:

1971	1972	1973	1974	1975
938	1 140	1 343—1 475	1 600—1 760	1 955—2 115

Că această prevedere se va îndeplini cu succes o dovedesc noile capacități de producție începute încă din 1971, cum sînt și cele de la «Azomureș» reprezentate în fotografia noastră.

DIALOGUL FRUCTUOS AL ȘTIINȚEI CU PRODUCȚIA

de dr. ing. Constantin I. POPESCU
șef de sector la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie

GRAȚIE POLITICII ÎNȚELEPTE A PARTIDULUI, ȘTIINȚA A DEVENIT, MAI CU SEAMĂ în ultimii ani, un prețios instrument în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. În expunerea făcută la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat rolul pe care îl îndeplinește știința în România de astăzi, definind-o ca «factor tot mai important în progresul general al societății socialiste».

O ilustrare evidentă a modului în care cercetarea științifică participă la vasta noastră operă constructivă o constituie misiunea care i-a fost încredințată, potrivit orientării date de Congresul al X-lea al P.C.R. pentru cincinalul actual. Esența acestei misiuni — și toți cei care lucrează în cercetarea științifică sînt pe deplin conștienți de aceasta — constă în a asigura legarea științei de imperativele dezvoltării economice și sociale a țării. În planul cincinal al cercetării științifice, acest principiu fundamental este concretizat prin direcțiile principale de cercetare care vizează lărgirea bazei de materii prime și valorificarea lor superioară, perfecționarea tehnologiilor și elaborarea altora noi, reducerea importului de licențe și documentații, sporirea contribuției științei la micșorarea cheltuielilor de producție, la creșterea productivității muncii sociale, la îmbunătățirea calității și diversificarea produselor, sintetizarea unor noi materiale și înlocuitori, creșterea producției agricole, ocrotirea sănătății populației și îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și de viață ale poporului nostru.

Eforturile proprii ale cercetătorilor noștri sînt chemate să determine creșterea aportului științei românești, a concepției proprii în dezvoltarea multilaterală a economiei naționale, astfel încît întreg potențialul creator de care dispune țara noastră să fie pus plenar în valoare.

Structura dată planului cincinal al cercetării științifice îi indică în chip evident orientarea tematică. Cea mai mare parte a temelor stabilite, circa 70 la sută, sînt consacrate cercetării tehnice, industriale, cu accent asupra unor ramuri esențiale cum sînt construcția de mașini, industria chimică și de prelucrare a țițeiului, industria extractivă, siderurgia, metalurgia neferoasă. Cercetarea științifică în actualul cincinal va stărui în domenii noi ale științei, de la care sînt de așteptat în mod deosebit rezultate importante pentru creșterea resurselor materiale și perfecționarea tehnologiilor: fizica nucleară, informatica și tehnica de calcul, biologia și genetica moleculară, chimia polimerilor, chimia sărurilor topite, aplicațiile matematicii în economie și altele.

După cum se știe, încă înainte de încheierea cincinalului precedent, sub îndrumarea directă a conducerii de partid, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie a elaborat — ca rezultat al unui amplu efort colectiv — 25 de programe prioritare, acțiuni complexe, inițiate astfel pentru prima oară în țara noastră. Ele privesc obiective majore ale dezvoltării economice și sociale și pe linie de cercetare științifică reprezintă circa 40 la sută din temele de cercetare înscrise în planul de stat.

Acordînd o mare atenție dezvoltării științei, partidul comunist, statul socialist au asigurat extinderea bazei materiale necesare desfășurării cu succes a cercetării. Ea se concretizează în cei 4,5 miliarde de lei care vor fi investiți în acest scop de-a lungul întregului cincinal (față de 1,7 miliarde de lei în cincinalul precedent). Munca științifică va fi îndeplinită de 62 000 de salariați, număr aproape dublu în comparație cu cincinalul încheiat. Se așteaptă ca ei să producă, prin cercetările pe care le vor efectua, valori materiale estimate la 66 de miliarde lei.

Desigur, cifrele în sine nu reprezintă totul. Ele ne dau însă imaginea unui efort care, neîndoielnic, va fi mare și va îndreptăți speranțele pe care întregul popor și le pune în știință și oamenii ei.

În 1972 vom realiza construcții navale în valoare de 2,6 miliarde lei, iar în ultimul an al cincinalului navele construite în șantierele navale românești, în afară de faptul că vor însuma o producție în valoare de 4 miliarde lei, vor număra și nave de mare capacitate dotate cu o tehnică ultramodernă.

Dacă pentru 1971 prevederile planului cincinal indicau la industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor o producție globală de 85,7 miliarde lei, pentru anul 1972 aceasta se ridică la 98,8 miliarde, iar la sfîrșitul cincinalului va depăși impresionanta sumă de 147 miliarde lei.

Acest peisaj obișnuit al ogoarelor noastre în plină campanie de recoltare vă reamintește că parcul de tractoare va cuprinde în 1972 113 600 de unități, la care se vor adăuga 4 300 de combine autopropulsate.

PROFESORUL – UN MILITANT ACTIV ÎN AMPLA ACȚIUNE DE FORMARE A OMULUI NOU

de dr. Al. HANȚĂ
prodecan, Facultatea de limba și literatura română-București

ÎN COMPLEXUL PROCES DE CREȘTERE A VIITOARELOR CADRE DE SPECIALIȘTI necesari economiei și culturii noastre în continuă dezvoltare și diversificare, plecăm de la premisa că o temeinică pregătire profesională și științifică rămîne inoperantă și insuficientă atîta vreme cît nu este dublată de o fermă pregătire politică. Profesorul de limba și literatura română nu este și nu poate fi un simplu «emițător» de cunoștințe «ex cathedra». În zilele noastre, în condițiile în care necesitatea «mersului înainte» solicită plenar toate energiile, noțiunea *școală* și-a modificat sensurile iar instituția și-a sporit obligațiile pînă la cuprinderea întregii societăți. Sub imperativul avîntului științei și tehnicii toată lumea învață, iar sporirea avuției materiale, înflorirea întregii țări, stimulate de transformarea revoluționară a întregului popor,— producător de bunuri și în același timp proprietar al mijloacelor de producție — pun cu acuitate problema perfecționării conștiinței oamenilor, a unor relații sociale bazate pe demnitate, cinste și echitate.

Într-un asemenea context, profesorul, dacă vrea să-și respecte menirea nobilă de slujitor al luminii, rămîne un student perpetuu în sensul bun al cuvîntului, care învață pentru sine și pentru a putea transmite și altora ceea ce acumulează. Concomitent, în aceeași unitate, prin eliminarea falsei separații dintre *specialist* și *activist politic*, el este un militant lucid și neobosit, pentru care scopul ultim al întregului efort îl reprezintă contribuția la întronarea unei atitudini noi, socialiste și comuniste, față de muncă și viață.

Strădania pentru cultivarea și răspîndirea valorilor limbii și literaturii române, cărora li se asociază organic sensurile înalte ale culturii universale, nu poate fi concepută în afara unui contact viu cu oamenii și realitățile satelor și orașelor noastre, a unei participări directe, conștiente și devotate la dezvoltarea tuturor marilor probleme pe care o actualitate în plină mișcare creatoare le generează continuu.

Acestea sînt doar cîteva dintre adevărurile de necontestat, cărora recentele documente de partid, îndemnurile înțelepte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu le-au imprimat noi înțelesuri și perspective. În virtutea lor, Universitatea, ca instrument prin excelență al educației și credincioasă tradițiilor sale progresiste, patriotice, dintotdeauna, își orientează întreaga activitate, la sfîrșitul acestui prim an al cincinalului, spre găsirea celor mai eficiente căi de perfecționare a procesului instructiv-educativ, de zdruncinare a inerțiilor și înlăturare a fenomenelor de automulțumire sau indiferență.

Dezbaterea aprofundată a documentelor de partid în adunări deschise, ținute la nivelul facultății, al anilor de studii, în catedre și grupe de partid, a pus în evidență la Facultatea de limba și literatura română a Universității din București, pe de o parte, adeziunea deschisă și entuziastă a tuturor cadrelor didactice și a studenților la chemarea partidului pentru intensificarea muncii de educație, iar pe de altă parte a contribuit la sporirea sentimentului de responsabilitate al celor ce lucrează aici, pentru prezentul și destinele viitoare ale învățămîntului și ale culturii noastre.

Organizația de partid, decanatul și asociația studenților au întocmit un plan comun de măsuri care vizează atît activitatea studenților cît și a profesorilor, urmărindu-se îmbunătățirea planurilor și programelor de învățămînt, revederea cursurilor editate cît și a celor în pregătire, întărirea disciplinei și a ținutei intelectuale universitare, reorganizarea pe baze noi a învățămîntului politic etc.

O atenție deosebită este acordată îndrumării nemijlocite a studenților, vizitelor în cămine și la cantine, practic, întreg corpul profesoral fiind antrenat în munca, așa-zis extrauniversitară, cu studenții.

Avem prevăzute simpozioane, seri literar-muzicale, întîlniri cu personalități ale vieții politice și culturale. Cercurile științifice, cu o tematică revăzută și axată pe probleme de mare actualitate, au fost reorganizate, numindu-se noi îndrumători, iar cenaclul literar, care intenționează ca în cinstea celei de-a 50-a aniversări a U.T.C. să editeze o plachetă de versuri patriotice și sociale, ține ședințe de lucru în fiecare duminică.

Un element inedit, menit să familiarizeze studenții cu viitoarea lor profesiune, îl constituie începerea orelor de activitate practică în bibliotecile și editurile bucureștene. Coroborată cu orele de practică pedagogică, efectuată în anii mai mari, această activitate are darul de a completa armonios cunoștințele de specialitate și oferă certitudinea că, la sfîrșitul studenției, absolvenții noștri vor fi capabili să rezolve în cele mai bune condiții problemele pe care învățămîntul și cultura le vor pune în fața lor.

Începînd din acest an, studenții anului I beneficiază de posibilitatea unei duble specializări. Absolvirea lor va coincide cu sfîrșitul actualului cincinal, cînd în țara noastră se va încheia generalizarea învățămîntului de 10 ani. Rezultatele obținute în acest an ne îndreptățesc să credem că la sfîrșitul cincinalului succesele noastre în educarea și formarea viitorilor profesori vor fi la înălțimea celorlalte realizări din economia și cultura noastră.

O figură reprezentativă a cincinalului: Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Sălăjeanu, care a lucrat de la început la edificarea sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier, lucrare de mare importanță, unde s-au înregistrat mari succese în anul 1971.

DE VEGHE PENTRU SĂNĂTATEA PLANTELOR

de dr. docent Martin HAMAR
membru corespondent al Academiei de Științe Agricole și Silvice,
șef de laborator la Institutul de cercetări pentru protecția plantelor

LA SFÎRȘITUL FIECĂRUI AN VECHI ȘI ÎNCEPUTUL ANULUI NOU CARE-I URMEAZĂ, oamenii se concentrează în recapitulări și în riguroase planuri pentru viitor. Nu este un obicei convențional, ci o tradiție pătrunsă de cea mai adîncă sinceritate.

Pentru mine și colegii mei de laborator, anul 1971 a însemnat un șir de consistente satisfacții. Cercetările noastre s-au materializat, și de rîndul acesta, în soluții practice, dintre care unele au și început să-și dovedească eficiența. Bunăoară, lucrătorii din agricultură — mai ales cei din Dobrogea și Cîmpia Bărăganului — au întîmpinat în fiecare primăvară dificultăți serioase, pricinuite de invazia unor dăunători în culturile de porumb și floareasoarelui. Abia pusă în pămînt, sămînța ieșea bob cu bob, aproape la suprafața solului, înainte chiar de a avea timp să încolțească. Din cauza acestor ravagii, nu o dată a fost necesară o nouă însămînțare pe sute și sute de hectare. În 1971 institutul nostru a elaborat o metodă pentru combaterea acestor dușmani ai culturilor, metodă predată beneficiarilor din agricultură.

În planul nostru de cercetări figurează, de asemenea, și o altă temă de mare însemnătate pentru pomicultura din regiunile premontane. Numai la I.A.S.-Batoș, — județul Mureș — într-o livadă relativ tînără, cei 7 000 de pomi între 3 și 10 ani au fost împiedicați să dea rod sănătos, cauza fiind atacul persistent al unor rozătoare. Pentru a pune capăt acestor stricăciuni, care costă foarte mulți bani și trudă, laboratorul nostru a aplicat — deocamdată experimental — o metodă care va ocroti livezile, astfel ca merele și perele, în special, să poată apuca vremea culesului sănătoase și rumene. Această strădanie a noastră va căpăta finalitate în 1972, an în care ne-am făgăduit să ducem la bun sfîrșit și alte acțiuni de lungă durată, paralel cu abordarea unor teme noi. Sănătatea și vigoarea păsunilor, a trifoiștilor este o chestiune de care noi, cercetătorii laboratorului condus de mine, sîntem profund responsabili. În acest an vom relua experiențele cu izotopi radioactivi pentru marcarea traseului subteran al rozătoarelor, pentru elucidarea unor aspecte legate de migrația lor. Aceste experiențe, rezultatele lor de pînă acum ne-au impus și pe plan mondial. De altfel cercetătorii noștri sînt angajați și într-o contribuție exact stabilită în Programul biologic internațional.

Perspectivele muncii noastre sînt pe deplin clarificate și nu de o zi sau două. Nu ne putem lăuda că este doar meritul nostru. Iată, ne aflăm la începutul celui de-al doilea an al cincinalului și certitudinea lucrului care ne stă în față a fost elaborată pentru întregul popor în ampla lucrare de viață și de muncă pe care a chibzuit-o conducerea partidului. Capitolul care ne revine nouă, oamenilor de știință, este la fel de limpede ca și al tuturor celorlalți lucrători din toate sectoarele de activitate. Privind cu luciditate și spirit de răspundere sarcinile care stau în fața cercetătorilor, ne acordăm pasul ritmului tuturor oamenilor muncii din România care, împreună, indiferent de profesie sau naționalitate, sînt angajați în nobila cauză de edificare socialistă a patriei, transformînd în fapte politica științifică a partidului.

o nouă etapă pe magistrala socialismului și comunismului

Investițiile industriale țin seamă de repartizarea armonioasă pe întreg teritoriul țării a noilor unități economice. Dovadă este și noua uzină de vagoane în curs de construcție în orașul Caracal.

TEATRUL

de Henri WALD

Afirmația că «teatrul este un limbaj» și că deci poate fi analizat ca atare cu ajutorul lingvisticii structurale decurge, în ultimă instanță, dintr-o inversiune ilicită a propoziției: «limbajul este un mijloc de comunicare». Este adevărat că limbajul este un mijloc de comunicare dar nu mai este adevărat că orice mijloc de comunicare este un limbaj. Teatrul este un mijloc de comunicare, dar nu este limbaj. Spre deosebire de limbaj, sistemele nelingvistice de comunicare nu sînt «dublu articulate» — enunțurile în moneme și monemele în foneme — și deci stabilesc raporturi directe între semne și sensibilitate fără să mai treacă prin vorbire. De aceea, sistemele nelingvistice se deosebesc de limbaj și prin modalitatea comunicării. Prin limbaj, oamenii comunică unii cu alții, cel ce recepționează avînd posibilitatea să răspundă celui care i s-a adresat pe aceeași cale și prin același cod. Prin celelalte sisteme de semne, unii comunică altora anumite mesaje, fără ca cel ce le recepționează să aibă posibilitatea să răspundă pe aceeași cale și prin același cod. Una este să comunici cu cineva și alta este să comunici cuiva. Unii experimentatori au reușit să comunice anumite mesaje *unor* albine, dar n-au izbutit să comunice *cu* albinele...

Teatrul comunică spectatorilor mesajul autorilor, dar spectatorii nu pot să răspundă decît prin aprobare sau refuz. Totuși, spectatorul de teatru are o experiență proprie, care se află cam la distanță egală între *activitatea* intelectuală a cititorului și *pasivitatea* intelectuală a telespectatorului, între meditația pe care o cere lectura și extazul pe care îl permite televizorul. (Firește, nu mă gîndesc aici la cititorii de cărți care privesc o emisiune de televiziune, ci la telespectatorii care nu mai citesc nici o carte.) În vreme ce telespectatorii, închizînd sau deschizînd televizorul, nu pot influența cu nimic emisiunea, spectatorii de teatru, aplaudînd sau fluierînd, rîzînd sau plîngînd, pot exercita o anumită influență asupra desfășurării spectacolului.

Spectatorul de teatru, integrat în mijlocul unui public, nu citește solitar un text, ci asistă și într-un fel participă la niște evenimente pe care este însă chemat nu numai să le simtă, dar și să le interpreteze. Teatrul realizează nu atît prin cuvinte cît prin evenimentele reprezentate un circuit continuu între idei și realitate. Există o deosebire calitativă între comunicarea prelingvistică, prin semnale, și cea postlingvistică, prin semne.

În competiția contemporană dintre «carte», care cultivă cu precădere intelectul, și «televizor», care vizează cu precădere sensibilitatea, teatrul este un mijloc de comunicare capabil să mențină echilibrul dialectic dintre afectivitate și rațiune, fără să anuleze distanța dintre ele. Că teatrul este un mijloc specific de comunicare și de gîndire o dovedește și faptul că un text creat cu un alt mijloc — cel epic, de pildă — rezistă punerii în scenă.

Prin importanța pe care o acordă textului și prin interpretarea lui audiovizuală, teatrul este în stare să evite atît degradarea reflecțiilor intelectuale în reflexe senzoriale, cît și uscarea substanței afective a ideilor. Actorul trebuie deci să emoționeze spectatorul, dar pentru a-l pune pe gînduri. Realizînd unitatea contradictorie dintre trăire și gîndire, el poate evita atît sentimentalismul cît și moralismul.

Distanța pe care actorul o pune între el însuși și personaj este menită să înlesnească spectatorului parcurgerea distanței dintre ce vede și ce trebuie să înțeleagă. Cu cît gîndul este mai abstract și mai general cu atît trăirea trebuie să fie mai stilizată și mai rafinată.

Prin felul în care a pus în scenă «Regele Lear», Radu Penciulescu a cerut publicului să depășească tristețea stîrnită de nerecunoștință și să înțeleagă esența tragică a unui personaj care acționează în răspărul istoriei. Nu se mai poate face astăzi teatru numai cu sentimente. Este necesară o cultură din ce în ce mai temeinică. Este însă tot atît de adevărat că nu se poate face teatru nici cu idei netrăite.

Între Stanislavski și Brecht nu există numai o contradicție, ci și o unitate. Referindu-se la modul în care Brecht îl completează pe Stanislavski, Michel Vinaver scrie: «O dată evidența creată, ea trebuie transformată în inteligibilitate».

Dar evidența nu devine inteligibilă decît dacă spectacolul o scoate din anonimatul familiarității și o așază sub lumina critică a gîndirii.

Brecht spune că teatrul este chemat, în epoca noastră, să «determine publicul a se uimi și aceasta cu ajutorul unei tehnici a îndepărtării de ceea ce ne e familiar». Controlîndu-și trăirea prin gîndire și însuflețindu-și gîndirea prin trăire, actorul nu va fi chiar regele Lear, ci va prezenta personajul din unghiul de vedere contemporan al regizorului. Spectatorul trebuie să rămînă conștient că actorul nu este însuși personajul, iar reprezentația nu este însăși întîmplarea. «După cum actorul e ținut să nu-și amăgească publicul, făcîndu-l să creadă că pe scenă ar sta nu el, ci personajul ficțiunii — scrie Brecht — tot așa el este ținut să nu-l amăgească nici în credința că ceea ce se petrece pe scenă nu a fost trecut în prealabil printr-un studiu, ci că s-ar petrece întîia și singura dată». Altfel, gîndirea spectatorului ar fi împiedicată să atingă *generalitatea* individualizată pe scenă.

Teatrul «care se adresează mai întîi simțurilor în loc să se adreseze mai întîi spiritului ca limbajul vorbirii , scria Antonin Artaud, trebuie să devină un fel de demonstrație experimentală a identității profunde dintre concret și abstract».

Între activitatea preponderent intelectuală a cititorului și trăirea preponderent senzorială a telespectatorului, spectatorul de teatru se află în situația de a-și conceptualiza trăirea și de a-și trăi conceptele.

Preocuparea permanentă pentru bunăstarea oamenilor muncii se caracterizează în actualul cincinal și prin investițiile substanțiale destinate ridicării a numeroase edificii de cultură, sanitare, de interes gospodăresc, construcții de locuințe și multe altele. În imaginile noastre vă prezentăm noul și modernul spital din Rîmnicu Vîlcea, Casa de cultură din Petroșani, hotelul Continental din Timișoara și magazinul Big din București.

UNDE N-AJUNGE OMUL, AJUNGE NOUL

de Grigore BICA
președintele C.A.P.-Frăsinet, jud. Ilfov

ÎN COMUNĂ LA NOI SE AJUNGE GREU. CASELE CE LE AVEM, GOSPODĂRIILE, cooperativa, viața noastră se petrec în inima inimii Cîmpiei Dunării. Prin alte locuri mai poți spune: comuna asta vine înspre Călărași, ori aproape de Lehliu, sau dincolo de Cîlnița. Dar pentru Frăsinetul nostru, cum să zicem? Iată pe unde se poate ajunge la el: pe valea Mostiștei, la vale de Gurbănești; mai este alt drum prin Valea Argovei; iar cînd e vreme rea, rea de tot, se mai poate încerca prin partea cealaltă, pe la Mănăstirea.

Aicea fiind, noi facem agricultură. Dar nu oricum. Vedeți dumneavoastră, noul, tehnica și agrotehnica au răzbit și la Frăsinet o dată cu agricultura socialistă. Și țin să arăt că au răzbit nu oricum, ci cu succes și s-au consolidat.

Ne mîndrim cu rezultatele anului încheiat. Din cele 2 245 de hectare ale noastre, am semănat 521 ha cu porumb. Ne planificasem să obținem de pe ele o recoltă medie de 4 482 kg la hectar. Ei bine, am obținut 6 500 kg porumb boabe la hectar, succes care ne-a făcut să mărim producția planificată pentru anul care începe la circa 5 000 kg în medie. Și la grîu am obținut o recoltă bună, care ne face să urcăm media planificată pentru 1972 de la 2 800 la aproximativ 3 000 kg la ha; la sfeclă de zahăr ne propusesem în 1971 să scoatem cîte 42 000 kg și am recoltat cîte 45 000–46 000 kg de pe fiecare hectar.

Desigur că nu ne ocupăm numai de cultura vegetală mare. Avem și un puternic sector zootehnic, care ne-a adus în anul încheiat venituri de peste 4 milioane de lei.

Pe întreaga cooperativă, producția globală realizată în anul care s-a sfîrșit a fost cu 3 milioane de lei mai mare decît cea planificată, adică a însumat aproape 20 de milioane. Așa se face că averea obștească a ajuns în jur de 15 milioane de lei. Producția globală pe *o normă convențională* a fost de aproape o sută de lei, deci o dată cu averea obștească au crescut mult și veniturile membrilor cooperatori. Ei sînt foarte mulțumiți. A lor a fost munca, ale lor sînt roadele, și dacă m-ar întreba cineva care este secretul rezultatelor noastre bune aș spune: hărnicia oamenilor, plus tehnica modernă, plus respectarea democrației interne. A fost pe la noi un ziarist care s-a interesat cum respectăm noi democrația internă și a scris: «Cooperativa cu o mie de președinți». Apoi chiar așa este. Spun toate acestea deoarece nu putem face bilanțul anului 1971 fără să socotim la roade și sporul de experiență, de noi învățăminte și indicații date de partid privitor la democrația internă.

Stăm în pragul noului an și ne facem socoteli pentru viitor. Ce așteptăm noi, cooperatorii din Frăsinet, de la anii ce vin? Desigur că, mai întîi de toate, roade bune și belșug, hărnicie tot mai mare. Țăranul obișnuiește să-și dorească întîi și întîi vreme bună. Ei bine, noi nu ne gîndim în mod special la vreme, sau mai bine-zis de dorit ne dorim ploaie la timp, dar nu din cer, ci din pămînt. Adică vom avea în anul ce vine 800 de hectare irigate, iar pînă la sfîrșitul cincinalului *întreaga suprafață arabilă a cooperativei*. Sîntem cuprinși în marele sistem de irigații «Mostiștea». Pămîntul nostru va avea apă cît și cînd îi va trebui. Se fac investiții serioase pentru ogoarele frăsinenilor, chiar așa cum sîntem noi situați, în inima inimii Cîmpiei Dunării, într-o comună la care se ajunge destul de greu dacă vrei să vii în plimbare.

O ETAPĂ IMPORTANTĂ PENTRU DEZVOLTAREA ȘI APLICAȚIILE NUCLEARE ÎN ȚARA NOASTRĂ

de prof. Ioan URSU
președintele Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară

ÎN PENULTIMUL AN AL PRECEDENTULUI PLAN CINCINAL A FOST ELABORAT cel dintîi Program nuclear național al României. Acest important document — în același timp un act de stat și un act științific major — a cărui inițiativă aparține Congresului al X-lea al P.C.R., este un exponent profund grăitor al progresului pe care-l cunoaște astăzi, la noi, domeniul cercetărilor și aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare, al dezvoltării pe care o va marca în deceniile următoare. Principalele obiective ale programului le constituie industrializarea energiei nucleare prin instalarea, pînă în anul 1980, a unei puteri de circa 1 000 MWe de origine nucleară și, concomitent, crearea unor industrii auxiliare, intensificarea cercetărilor științifice menite să susțină programul însuși și, în sfîrșit, extinderea aplicării tehnicilor nucleare într-un mare număr de sectoare ale economiei naționale și științei.

Anul care se încheie acum, cel dintîi al noului cincinal, a fost de bun augur și pentru energia nucleară. În cursul acestui an au fost create Institutul pentru tehnologii nucleare, — o verigă esențială de legătură între cercetările fundamentale sau aplicative și cele industriale — Centrul de documentare și publicații nucleare și Centrul de medicină nucleară. Aceste instituții noi întregesc gama unităților de învățămînt, cercetare și producție din subordinea Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară — Institutul de izotopi stabili de la Cluj, Centrul pentru pregătirea și specializarea cadrelor în domeniul nuclear, prima centrală nucleroelectrică — înființate în anul precedent, ilustrînd intensitatea și înalta preocupare cu care este urmărită traducerea în viață a prevederilor înscrise în programul nuclear al țării. Desigur, un rol esențial în realizarea obiectivelor programului nuclear îl are Institutul de fizică atomică, unitate cu profil complex de cercetare, proiectare și producție.

După cum am arătat, unul dintre obiectivele de bază ale acestui program îl constituie cercetările științifice. Concepută, programată și organizată în mod corespunzător, pe bază de obiective tematice, această activitate include atît institutele subordonate Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară cît și unități de cercetare academice, departamentale, uzinale și din învățămîntul superior.

În ansamblu, cercetările respective privesc dezvoltarea științelor nucleare, a aplicațiilor tehnicilor nucleare și a tehnologiei de fabricare a materialelor și echipamentelor nucleare. Ele se desfășoară în domenii esențiale și foarte diverse,ca fizica și tehnica reactorilor nucleari, efectele radiațiilor nucleare asupra substanței, izotopi stabili, fizica radiației stimulate, electronica nucleară, fizica nucleară la energii joase, fizica particulelor elementare și multe altele. Rezultatele obținute în prima etapă a dezvoltării în cercetările fundamentale și aplicative au făcut posibilă trecerea la faza superioară a cercetărilor tehnologice. Aceasta reprezintă condiția primordială a unei reușite în realizarea obiectivului de bază al Programului nuclear național, și anume, industrializarea energiei nucleare.

Pe acest plan, cincinalul actual va însemna o perioadă extrem de fertilă, hotărîtoare pentru rezultatele scontate. Astfel, pînă în 1975, în domeniul pregătirilor pentru producerea energiei electrice din sursă nucleară se vor dezvolta cercetările proprii în vederea creșterii cotei de participare a industriei naționale la realizarea centralelor nucleroelectrice și perfecționarea soluțiilor existente, formarea cadrelor necesare acestui scop, construcția unor întreprinderi de profil și altele. Potrivit prevederilor Programului nuclear național, prima noastră centrală nucleroelectrică, ce va fi construită în colaborare cu Uniunea Sovietică, va intra în funcționare de probă în a doua jumătate a anului 1978. În perioada următoare, pînă la finele secolului, ponderea energeticii nucleare va trebui să crească rapid, putînd atinge 30-40 la sută din necesarul total de energie electrică al țării.

Industria noastră, aflată în plină dezvoltare, este încă de pe acum capabilă să participe la realizarea centralelor nucleroelectrice, în special cu echipament termoenergetic, electronic și electrotehnic. Este vorba, între altele, de cazane, turbine, grupuri electrogene, instalații de automatizare și aparataj specific tehnicii de calcul — toate la nivelul performanțelor tehnologice corespunzătoare.

Energetica nucleară nu este însă singurul rod pe care fizica nucleară îl oferă progresului. Dezvoltarea aplicațiilor, foarte diverse, în multe domenii ale economiei și vieții sociale constituie o importantă caracteristică a epocii contemporane. Și în țara noastră, unde dezvoltarea energeticii nucleare se află în inceput, aplicațiile tehnicilor nucleare fac deja parte din cotidian. Pe întreg teritoriul țării există, în momentul de față, aproximativ 400 de unități care lucrează — și în viitor activitatea lor urmează să se dezvolte simțitor — în domeniul aplicațiilor cu radioizotopi. Ele activează în industria extractivă, în cea chimică și chimico-farmaceutică, în industria metalurgică, în construcții și industria materialelor de construcții, geologie, agricultură, medicină și biologie. De asemenea, o activitate în plină expansiune o constituie construcția de aparatură și producția de radioizotopi.

Dezvoltarea, diversificarea și perfecționarea aparaturii constituie una dintre direcțiile prioritare ale Programului nuclear național. De acea a fost prevăzută pentru următorii ani organizarea unui centru pentru producția de aparatură nucleară. La fel, intensificarea utilizării în aplicații a radioizotopilor impune crearea Centrului de producție radiochimică. Acesta va contribui în mod substanțial la acoperirea necesarului de izotopi radioactivi și compuși marcați, solicitați tot mai mult de numeroase sectoare ale economiei naționale.

Îndeplinirea prevederilor Programului nuclear național implică eforturi considerabile în direcția pregătirii și specializării cadrelor. Astfel, pînă în anul 1975 se prevede că, pe lîngă cele 2 500 de cadre existente în Comitetul de Stat pentru Energia Nucleară și unitățile subordonate, vor fi formate și specializate încă 2 000 de persoane, iar aproximativ 500 de specialiști vor fi pregătiți pentru diverse unități de cercetări și aplicații din cadrul altor ministere. În acest sens, pe baza unor prețioase indicații date de conducerea superioară, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, urmează ca,în viitorul apropiat, pe platforma Măgurele să se construiască un important complex de obiective de învățămînt, cercetare și producție cu profiluri de fizică și conexe. Acest complex urmează să asigure cadre de specialiști pentru viitoarele planuri, să sprijine aplicațiile tehnicilor și tehnologiilor nucleare și să contribuie la dezvoltarea fizicii în general.

Integrate eforturilor creator ale întregului popor român, desfășurate în colaborare cu țările socialiste și cu alte țări ale lumii, cercetările și aplicațiile nucleare, înmănunchiate în Programul nuclear național, constituie o contribuție concretă la opera constructivă, de însemnătate istorică, pe care o conduce Partidul Comunist Român — înflorirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

În sectorul construcțiilor de mașini, ritmurile medii de dezvoltare vor marca în acest cincinal: pentru mecanică și optică 38,8 la sută, pentru mașini-unelte, peste 32 la sută, pentru industria electronică, 26,9 la sută, pentru utilaje tehnologice complexe, 21,1 la sută.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

AN NOU

În curînd minutarele ceasornicelor se vor suprapune la miezul nopții, ca să ne vestească începerea unui *An Nou*. *An* și *Nou*, poate că niciodată asocierea acestor două vocabule n-a sunat mai potrivit. Începem, într-adevăr, un an nou prin speranțele pe care le aduce în inimile tuturor, prin încrederea nețărmurită din toate conștiințele. Acest *An Nou* a venit într-un miez de vară fierbinte, ·și-a manifestat prezența în zilele de toamnă ale lui noiembrie, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a chemat întreaga noastră colectivitate la o vastă *înnoire* spirituală. Se cuvine ca de aici înainte *noi* să fie toate relațiile dintre oameni. *Noi* să fie raporturile dintre superiori și subordonați, dintre vîrstnici și tineri, dintre părinți și copii, dintre toți membrii unei comunități umane ce-și justifică existența prin promovarea, îndrăzneață și pătimașă, a *Noului*.

Acest *Nou*, de atîtea ori evocat patetic, nu poate coexista pașnic cu *Vechiul*, oricum s-ar travesti el și orice pseudonime și-ar alege. Iar cele mai des folosite sînt: pofta de mărire și putere, arbitrarul și intoleranța, brutalitatea și aroganța, indiferența față de suferințele semenului tău. Acest *An Nou* început în iulie a declarat un război necruțător, înainte de ivirea sa în calendarul fizic, inechităților și abuzurilor, nedreptăților și bunului plac — tot atîtea vestigii ale unor *Ani vechi* ce trebuie să fie eradicați din toate mentalitățile și din întreaga practică socială.

Anul Nou pe care îl începem se vrea slujit de *OAMENI Noi*, din sufletele cărora au pierit și dorul de răzbunare pitică, și spiritul de revanșă, și ura omului împotriva omului — tot atîtea amintiri degradate ale unor timpuri vechi, condamnate de istorie.

Anul Nou cere oameni noi, liberi de prejudecăți și superstiții, din a căror viață zilnică au dispărut metodele vechi ca pîra, bîrfa, clevetirea, delațiunea, suveniruri anacronice ale unor evuri revolute, cînd omul îi venea omului lup.

Anul Nou al vieții noastre va fi *nou* în lumina lui generoasă de caldă cordialitate umană.

Intră *An Nou*, îți deschidem poarta casei și a inimilor noastre cu o infinită încredere și nădejde!

prin depuneri la

CFC

Cîştigaţi Economisiţi Călătoriţi

INTERESANTE ȘI GRANDIOASE OBIECTIVE MEDICO-SANITARE

de dr. Victor COROI
directorul Direcției sanitare a municipiului București

ESTE ADEVĂRAT CĂ REALIZĂRILE STATULUI NOSTRU SOCIALIST ÎN DOMENIUL ocrotirii sănătății sînt cu atît mai impresionante cu cît ele conduc la ridicarea gradului de asistență medicală pe *întreg* teritoriul țării, inclusiv în zonele mai îndepărtate, inclusiv în teritoriile lăsate în trecut sub media dezvoltării economice. Credem însă că, alături de evidențierea însemnatelor succese obținute în județe, o imagine obiectivă a dezvoltării bazei materiale destinate ocrotirii sănătății și evoluției concepțiilor de organizare sanitară nu poate fi lipsită de date informative despre realizările din Capitala țării. De aceea nutrim părerea că informațiile referitoare la îmbogățirea zestrei medicale a Bucureștiului pot prezenta interes pentru toți cetățenii. Și trebuie să spunem, din capul locului, că aceste informații sînt consistente.

În dezvoltarea bazei materiale se ține acum seama de importanta idee a recuperării bolnavului, a redării capacității lui de muncă. Nu numai *vindecarea* este țelul ultim al medicului, ci cît mai rapida și deplina reîncadrare a pacientului în cîmpul activității productive. Această optică a fost tradusă în fapt, spre exemplu, o dată cu darea în folosință anul acesta — cel expirat — a giganticei policlinici «Titan» (afectată unei zone cu 200 000 de locuitori!). Ea este prima unitate dotată cu un serviciu de balneofizioterapie și recuperare, *gîndit pentru recuperare*. În 1972 este prevăzut a se da în folosință spitalul din cartierul «23 August», a cărui construcție se desfășoară în ritm intens; noua unitate, cu cele 700 de paturi ale sale, va elibera actualul spital «Pantelimon» și va permite reconsiderarea clădirilor lui; ne gîndim la o reprofilare a spitalului «Pantelimon» în spital de recuperare a unor deficienți fizici și psihici, profitînd de vecinătatea unei școli profesionale a Ministerului Muncii specializate pentru aceeași categorie de pacienți tineri; spitalul și școala vor putea funcționa în bune condiții de deservire reciprocă.

O altă idee directoare a investițiilor noastre ține seama de marile cerințe ale învățămîntului medical, de importanța școlii bucureștene de medicină, de cerințele legării tot mai strînse a învățămîntului și cercetării științifice universitare de practică. În acest sens, planul cincinal prevede ridicarea unui uriaș complex clinic chiar în parcul ce înconjoară clădirea I.M.F.-ului (Facultatea de medicină). Amploarea obiectivului e schițată cel mai bine de numărul paturilor: 1 540!

Mai putem spune că marile investiții țin seama de cerințele și pretențiile vieții moderne. Iată, spre exemplu, așteptatul centru metodologic de stomatologie, care va fi construit în anul ce începe, va funcționa alături de un centru de cosmetică medicală. Un alt exemplu, mai puțin plăcut dar în egală măsură necesar, este edificarea în următorii doi ani a noilor clădiri, corespunzătoare, pentru secția de neurochirurgie a spitalului «Gheorghe Marinescu».

Toate construcțiile noastre sînt destinate în mod direct oamenilor muncii și ele vor fi realizate cu atît mai rapid cu cît însăși populația înțelege să-și aducă aportul patriotic. Sub acest aspect, în anul 1971 a fost creat un merituos precedent: marele complex creșă-grădiniță din cartierul «23 August» cu 340 de locuri, a fost ridicat în numai cîteva luni, printre altele și datorită muncii patriotice efectuate de cetățeni. Sîntem convinși că și această *realizare* a anului ce se încheie va fi continuată și amplificată în 1972 și în anii ce vin.

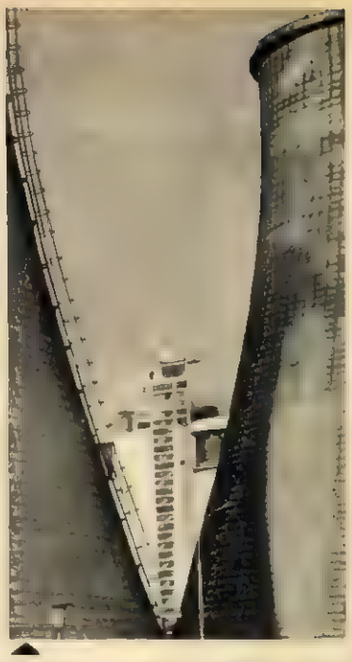

Din totalul investițiilor prevăzute în cincinal, 60 la sută sînt îndreptate spre continuarea operei de industrializare. An de an sîntem martori și participanți la construirea de noi și importante obiective industriale, obiective care vor asigura ridicarea României la nivelul țărilor dezvoltate.

o nouă etapă pe magistrala socialismului și comunismului

În asigurarea creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii un rol important revine și sectorului zootehnic. De aceea în cincinalul 1971-1975 se prevede obținerea unei producții medii anuale de 1 670—1 890 mii tone carne în viu și a 50-56 milioane hectolitri lapte-total.

literare

de G. DIMISIANU

MALRAUX ÎN TRADUCEREA LUI M. R. PARASCHIVESCU

Apariția **Căii regale** în traducere românească este ultima operă a lui Miron Radu Paraschivescu, dusă la capăt cu puțin timp înainte de a muri. Ceasurile de suferință ale poetului, provocate de boala care l-a răpus, își vor fi găsit o tulburătoare și dramatică rezonanță în paginile **Căii regale**, această operă în care, chiar mai acaparant, poate, decît în alte scrieri ale lui Malraux, chinul, agonia, moartea constituie realități-obsesii. Este semnificativă, și sună astăzi ca o profeție, mărturisirea lui M.R. Paraschivescu de a fi resimțit, pe tot parcursul strădaniei sale de tălmăcitor, un imperios îmbold de identificare, nu numai literară dar și morală, cu substanța acestei cărți a cărei transpunere în limba noastră a însemnat, pentru el, aproape o creație originală: „Această traducere reprezintă aproape o operă originală pentru mine. O limbă originală, de asemenea — lăsînd la o parte universul morții pe care André Malraux (și poate că vîrsta mea, de asemeni) mi l-au făcut mai familiar ca oricînd. Căci, lucrînd pînă la totala-mi istovire la cartea aceasta, moartea a încetat de a mai fi pentru mine «un eveniment ce nu îi se întîmplă decît altora»"

Sîntem purtați astfel spre concluzia că adînci consonanțe sufletești l-au îndemnat pe M.R. Paraschivescu să se angajeze în tălmăcirea acestei cărți (de altfel singura carte de proză pe care a tradus-o) dăruindu-i-se, așa cum am văzut, pînă la istovire și realizînd, într-adevăr, un act de fraternizare spirituală cu creația unuia dintre marii scriitori ai secolului nostru. Ne dăm seama cît de aproplate îi vor fi fost lui M.R. Paraschivescu semnificațiile cărții lui Malraux, cît de intens va fi vibrat spiritul său întovărășindu-i de-a lungul **Căii regale** pe cei doi eroi ai povestirii, Claude Vannec și Perken, marii iluzionați de mirajul găsirii unor comori inestimabile, sculpturi și basoreliefuri din vechile temple de piatră pierdute în jungla siameză, un ținut vrăjmaș și totuși ademenitor printr-o secretă fascinație, adevărată capcană a morții. Cei doi se hotărăsc să-l străbată antrenîndu-se într-o aventură care le sleiește treptat resursele vitalității, constrîngîndu-i la o lungă și adeseori penibilă agonie, înnobilată totuși de gestul necapitulării morale în fața conjurației forțelor ostile. Și astfel, cartea afirmă, pînă la urmă, un simbol de glorificare a valorilor și demnității umane în contextul unei înfruntări tragice care cere sacrificii.

Multe ar fi de spus și despre izbînzile stilistice ale versiunii lui M.R. Paraschivescu, despre sobra ei plasticitate realizată în cadrul unei operațiuni care a trebuit să țină tot timpul seama de bogăția registrului stilistic al textului original.

Fără îndoială, că traducerea în românește a **Căii regale** este un important fapt de cultură, ultimul dar făcut cititorilor săi de neuitatul Miron Radu Paraschivescu.

o nouă etapă
pe magistrala
socialismului
și comunismului

ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR – NOUTĂȚI CALITATIVE

de Ioan BARI
vicepreședinte al Consiliului
Uniunii asociațiilor studențești
din Centrul universitar – București

NOI CEI DIN ÎNVĂȚĂMÎNT SÎNTEM MAI PUȚIN TENTAȚI SĂ FOLOSIM SFÎRȘITUL lunii decembrie pentru operațiuni bilanțiere, din simplul motiv că unitatea noastră «de măsură» — anul universitar — începe și se sfîrșește în alte anotimpuri. Și totuși, acum cînd încetăm să mai scriem data calendarului cu '71, nu putem să nu reflectăm asupra importantelor transformări calitative ale procesului de formare profesională și etică a tineretului, transformări accelerate mai mult decît simțitor o dată cu anul expirat.

Ceea ce obișnuiam să definim ca un triunghi cu laturile inseparabile, *învățămînt, producție, cercetare*, a devenit piatra unghiulară a organizării și aprecierii muncii de organizare în fiecare din cele trei domenii în parte, și în special în cel al învățămîntului. Sîntem totuși la început de drum și nu uităm nici o clipă aceasta, după cum nu uităm să fim preocupați de modernizare, de actualizarea învățămîntului, după cum nu uităm să ne sporim continuu exigența privind formarea și educarea tinerilor.

În aceste coordonate putem desprinde cîteva dintre evenimentele concrete care, credem, vor fixa anul 1971 în istoria centrului nostru universitar. Unul dintre ele este consolidarea viabilă a Centrului de studii, cercetări și proiectări pentru studenți, inițiat în mod direct de consiliul nostru, al asociațiilor studențești, la sfîrșitul anului anterior. În prezent, centrul are filiale în toate institutele de învățămînt superior din Capitală, filiale în cadrul cărora studenții desfășoară o activitate de cercetare științifică nu numai legată de producție, ci și economicește utilă și rentabilă.

Dintre evenimentele anului simt nevoia să mai menționez apariția unor facultăți noi și — cu o mîndrie deosebită — înființarea pentru prima dată în istoria învățămîntului superior din România a unei facultăți de construcții aerospațiale. Acest aspect — să-i zicem de *programa analitica* — al modernizării învățămîntului este completat de apariția la catedra a unor discipline noi, legate de cuceririle științei și tehnicii contemporane, de evoluția societății.

În anii ce urmează, o dată cu creșterea bazei materiale a învățămîntului superior, vor fi întărite și măsurile și metodele de desfășurare a activității de învățămînt și educație. În curînd vom rezolva problema atelierelor-școală de pe lîngă facultăți. Se realizează cu pași rapizi — și anul 1972 va fi hotărîtor în acest sens — justa proporționalizare și eșalonare a învățămîntului aplicativ față de cel explicativ.

Tot anul 1972 va fi primul în care se vor aplica criterii și proceduri noi de selecționare a candidaților la studenție, proceduri cu tendințe de generalizare, în scopul îmbunătățirii compoziției de maturitate a elementului studios și al întăririi unor considerente de echitate socială.

În numele aceleiași echități, așteptăm de la anul 1972 măsuri eficiente care să limiteze vegetarea în facultăți a studenților «de profesie», măsuri care să întărească simțul de răspundere al celor ce nu se sinchisesc de pierderea examenelor.

Tot în numele echității față de studenții buni, preconizăm desființarea sistemului de examinare *cu bilete*. Este neconcludent. Avantajează pe studenții slabi, norocoși ori abili în a se pregăti *într-un anume fel* pentru examene.

În sfîrșit, așteptăm în 1972 un nou regulament privind activitatea profesională a studenților.

Dorim și vom face totul ca tinerii aflați acum la începutul facultății să devină în 1974-1975 absolvenți demni și corespunzători pentru nivelul pe care-l va atinge întreaga noastră economie, întreaga noastră societate, la sfîrșitul cincinalului.

Eroii cetăților de foc vor produce în acest an 7 340 mii de tone de oțel dintre care 500 000 tone oțel aliat.

MUZICA ARE CUVÎNTUL

Pagini realizate de:
M. MIHAIL
Florian LUNGU
Gheorghe TUDOR

fotografii de:
S. STEINER
V. VIȘINESCU

dan SPĂTARU

— *Direct la subiect, Dan Spătaru. Știi pe dinafară, ca să zic așa, de cîte ori ai ieșit pe primul loc la tradiționala anchetă de sfîrșit de an a revistei noastre, «Cel mai bun actor, cel mai bun cîntăreț etc.»?*

— Din 1967 încoace. Să numărăm: 1968, 1969, 1970 (n.n. — la data realizării acestui interviu ancheta 1971 era în plină desfășurare).

— *Nu știu de ce, dar te credeam puțin mai uituc cu propriul tău succes. Poate unde, în ceea ce mă privește, totdeauna mi s-a părut că succesul aleargă după tine, nu tu după el. Dar la urma urmei, ce înseamnă acest cuvînt magic pentru tine, este «o chestiune de viață și de moarte», cum ar spune prietenul nostru Radu Cosașu?*

— Nu cum ar spune, ci cum a spus-o după Brașovul acela nefericit, într-un admirabil articol ce se numea, îți amintești?, «Dacă aș fi Dan Spătaru». Cei mai la îndemînă îmi este să răspund tot cu un citat de acolo: «nu este o chestiune de viață și de moarte, dar de viață tot este». Ce-mi aduce succesul? O anumită stare emoțională, o anumită apropiere de oameni, dar mai mult și mai mult neliniște sau... nu știu cum să-i spun, ceva care mă pune pe gînduri. Este greu să ajungi în vîrf, dar să te menții este foarte greu.

— *Suporți o întrebare «neagră»? Te-ai gîndit vreodată la zile, cum zic bătrînii, mai grele?*

— Nu vreau să mă laud, dar cred că pot suporta orice. Se știe de unde am plecat. Am și alte meserii. Cu orice risc însă, rămîn la cîntec.

— *Îți cunoști admiratorii?*

— Mulți cred că sînt preferatul elevelor de liceu, dar se înșală. Am de partea mea oameni de toate vîrstele, inclusiv copii.

— *Care este orgoliul tău suprem?*

— Acela de a cînta, cu precădere, piese românești, de a nu crăi pe seama șlagărelor maritor cîntăreți la modă. N-aș vrea să fiu rău înțeles de colegi, dar, după părerea mea, nu poți exprima sentimente adevărate decît într-o limbă pe care o cunoști foarte bine. Eu — îndrăznesc să afirm — cunosc foarte bine limba noastră.

— *Ce te supără cel mai mult în viața voastră, a interpreților de muzică ușoară?*

— Faptul că nu avem o asociație a noastră...

— *Vai de mine, ce să faceți acolo?*

— Să ne întîlnim, să ne împărtășim bruma de experiență, idei. Mă supără, de asemeni, expresia șușanea (cu prescurtarea ei, șușă) întreținută de cîțiva ziariști. Este un cuvînt urît, degradant. Indiferent unde ai cînta, cînd îți prețuiești munca și îndatoririle, participi la *un spectacol*.

— *Cum crezi că ai fost în 1971?*

— Eu cred că am fost decent, că am stat în banca mea și mi-am respectat obligațiile. Am fost prezent la Mamaia, am cîntat trei piese, au luat toate trei premii...

— *Ce pui la cale, de acolo, din banca ta, pentru 1972?*

— Mă străduiesc să-mi improspătez repertoriul și, la rîndul lor, se străduiesc pentru mine Vasile Veselovschi, H. Mălineanu și, bineînțeles, Temistocle Popa. Voi juca, probabil, într-un nou film al lui Francisc Munteanu, unde, de data aceasta, nu voi cînta. Mă mai așteaptă un lung, foarte lung turneu în străinătate, aproape patru luni, un recital TV la care mă gîndesc de mult și în care aș vrea să am drept parteneri copii și animale, nu domnișoare frumoase. Poate mă voi ocupa puțin și de sport, de niște studii de metodică, să mai văd. Pot profita de această vizită la redacție pentru a transmite ceva cititorilor revistei dumneavoastră? Un modest dar sincer «La mulți ani» tuturor prietenilor «Flacării». Cu voia dumneavoastră, îi consider și prietenii mei.

petre SĂBĂDEANU

«Vreau să-mi îmbogățesc repertoriul cu noi culegeri de pe Valea Mureșului. Totodată am în pregătire un nou disc cu romanțe pe versuri de George Coșbuc și Octavian Goga, precum și cîntece de pahar» — ne declara recent Petre Săbădeanu.

Dar iubitorii de folclor care i-au cumpărat discurile apărute, care îi urmăresc înregistrările făcute în studiourile Radioteleviziunii sau prezența pe micul ecran nu cunosc — poate — un amănunt: valorosul interpret este și un... valoros inginer, admis la doctorat la Academia pentru învățămînt social-politic și perfecționarea cadrelor de conducere «Ștefan Gheorghiu», unde urmează să-și susțină în curînd teza cu profil economic.

Astfel, Petre Săbădeanu reușește să îmbine în mod armonios cariera sa științifică cu dragostea față de cîntecul popular ce l-a făcut atît de cunoscut și apreciat atît în țară cît și peste hotare.

În urmă cu 15 ani, Petre Săbădeanu a făcut primii pași pe scenă în spectacolele Ansamblului studențesc și apoi s-a afirmat în Ansamblul U.T.C. Timp de un deceniu și jumătate a fost prezent în numeroase spectacole, numărîndu-se printre cei mai solicitați soliști de muzică populară. Din agenda — cu multe file — a activității sale... «externe», extragem: 1958 — turneu în Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, cu Ansamblul studențesc; 1962 — turneu în Franța; 1964 — spectacole, cu Ansamblul U.T.C., în Grecia și Turcia; 1967 — împreună cu o formație a Radioteleviziunii române concertează în Austria și R.F. a Germaniei; în același an, la Festivalul internațional de la Titovo-Uzice (Iugoslavia) obține premiul I; 1968 — cu ansamblul «Balada», la Dijon, cucerește marele premiu «Colierul de aur»; 1969-1971 — un nou turneu în Franța, U.R.S.S., Olanda, Austria.

Soi de frunte al cîntecului popular, Petre Săbădeanu face parte dintre acei artiști care nu-și precupețesc eforturile pentru a prezenta iubitorilor de folclor comorile melosului românesc în cea mai strălucitoare haină a lor.

MUZICA ARE CUVÎNTUL

dida DRĂGAN

— Dida Drăgan, apariția ta pe firmamentul muzicii cu prilejul Festivalului de la Mamaia a surprins, aș putea spune că a fost fulgerătoare...

— Dar sper să nu fie meteorică, nu-mi plac stelele căzătoare.

— Deci anul 1971 a marcat confirmarea efectivă a valorii tale interpretative. Juriul, muzicienii, presa, publicul au avut prilejul să recunoască în persoana ta nu numai pe solista cu evidente disponibilități vocale, dar și artista care trăiește intens actul recreării muzicii. După succesul de la festival ai fost probabil absorbită în virtejul solicitărilor și angajamentelor ce urmează în mod firesc unei atare afirmări: mă refer la turnee, concerte, înregistrări...

— Sînt convinsă că mai am încă mult de asimilat pînă să mă pot numi interpret cu experiență. Am continuat cu asiduitate cursurile Școlii populare de artă, — secția de muzică ușoară — sînt acum în ultimul an de studii; aici urmez teoria și solfegiul, educația muzicală, canto, pianul etc. Aș vrea să menționez numele celor doi profesori ai mei cărora le datorez foarte mult în privința formării mele muzicale: Florica Orăscu — canto și interpretare vocală de muzică ușoară — și Marius Teicu — pian și îndrumare muzicală în genere. În rest, evenimentele ce au punctat aparițiile mele publice după amintitul festival nu au fost numeroase; un turneu în U.R.S.S. alături de Teatrul muzical din Galați — am concertat în orașele Moscova, Krasnodar, Batumi, Tbilisi, Leningrad...

— Și dacă ar fi să luăm în considerație numai opiniile avizate apărute în presă, în cîteva dintre ziarele cele mai importante din localitățile unde ai cîntat, succesul tău a fost neobișnuit, demn de invidiat; reacția publicului care și-a manifestat fără rezerve admirația este de asemenea elocventă... Dar cu Radioteleviziunea română ai colaborat în 1971?

— Da, am apărut în spectacole de varietăți și în concertul Radioteleviziunii de la sfîrșitul lunii noiembrie. Ceea ce mă interesează însă în mai mare măsură decît sporadicele prezențe pe scenă sînt înregistrările; căci o asemenea formă de permanentizare a unei realizări oferă incomparabile posibilități de adîncire a sensurilor unei creații muzical-poetice. Numai în cazul unei înregistrări pe bandă de magnetofon sau pe disc poți relua o frază, o poți șlefui și cizela pînă la atingerea expresiei dorite. Astfel finisat, un asemenea «obiect sonor și estetic» poate rămîne ca document care să te reprezinte... Bineînțeles că activitatea de înregistrări este direct condiționată de existența acelor piese de muzică ușoară care mi-ar oferi prilejul de a le pune în valoare, de a le sluji realmente potrivit propriilor mele disponibilități. Piese pe care eu le aștept, le aștept cu nerăbdare.

— Planuri de viitor?

— Nu pot vorbi decît de acțiunile pe care le pot considera pînă la această dată ca angajamente ferme: un turneu în luna ianuarie a anului 1972, împreună cu orchestra Karel Vlach, în Cehoslovacia, — solicitare care mă onorează și mă bucură nespus — iar în august o invitație de participare la Festivalul de la Sopot.

— Ești prezentă în emisiuni la radio, la televiziune, iar Electrecordul ți-a înregistrat trei discuri. Ce îți propui pentru viitor?

— 1972 a și sosit și — ca oricare — și eu mi-am făcut unele planuri... Întîi doresc să fac o călătorie prin satele Olteniei pentru a culege cîntece și doine; vreau să-mi îmbogățesc repertoriul cu o serie de melodii mai puțin cunoscute sau cu noi variante ale unor piese foarte cunoscute. Acestea îmi vor folosi și la pregătirea unui nou disc. Și apoi... turnee, pentru a împărtăși și altora cele culese de mine. Altceva... nu văd ce-ar mai fi de adăugat.

— Ar fi. Urările noastre sincere de succes!

olga STĂNESCU

— ...și m-am născut în Cetatea Banilor, la început de decembrie, în anul 1935.

— Anul nu ți-l cerusem. Te-ai grăbit.

— N-am de ce să-l ascund... Nu mi-e teamă de fire albe în păr, poate tocmai de aceea îndrăgesc atît de mult romanța...

— E încă prea devreme să vorbim de bătrînețe. Mai bine spune-ne în cîteva cuvinte cum a fost începutul...

— Aveam 18 ani cînd am cîntat pentru prima dată în public, într-un spectacol al brigăzii artistice a T.A.P.L.-Timișoara. Succesul de care — se pare — m-am bucurat i-a făcut pe cei de la întreprinderea respectivă să mă treacă direct de la amatori... la profesioniști. Mai precis, m-au angajat ca solistă la marele restaurant «Palas» din orașul de pe Bega.

— Primele înregistrări?...

— ...Au venit ceva mai tîrziu. Cîțiva ani am stat să mai studiez, să-mi fac un repertoriu mai cuprinzător. Nu m-am grăbit și poate a fost mai bine. În 1959 m-am prezentat la radio unde am realizat cîteva înregistrări socotite ca valoroase...

— Și în același timp și primul disc la Electrecord.

— Nu chiar în același timp.

— Să lăsăm cronologia exactă în seama altora. Mai bine să vorbim despre... romanță. Pare-se că e un subiect care te... inspiră...

— E adevărat. Am îndrăgit mult romanța pentru căldura sinceră ce o degajă, pentru muzica atît de simplă dar și atît de pătrunzătoare... Asta nu înseamnă însă că mi-am făcut un repertoriu strict din acest gen. Cînt cu aceeași plăcere și melodii populare muntenești și oltenești. De altfel, în turneele întreprinse atît în țară cît și peste hotare — în R.D. Germană, Turcia, Austria și Olanda — am prezentat un repertoriu variat, am încercat să înfățișez cît mai multe aspecte ale bogăției folclorului nostru.

margareta PÎSLARU

— Cum te desparți de 1971? Dacă-mi dai voie și dacă nu te sperie cifrele (unele), am să-ți amintesc că acest an înseamnă al 13-lea în cariera ta.

— Mi-ai luat vorba din gură. Dar să-l lăsăm pe «13» în pace. Adevărul este că de fiecare dată, cu fiecare an, cîștigi ceva, pierzi poate altceva. Eu sînt mulțumită, *într-un fel*, te rog să subliniezi cuvintele, de activitatea mea din 1971. Am fost prezentă la concerte și spectacole în țară, am participat la cel de-al II-lea Concurs de creație și interpretare de la Mamaia. Știi care a fost una dintre marile mele bucurii? Faptul că am fost invitată la Festivalul și concursul de muzică populară *Maria Tănase* de la Craiova (a II-a ediție). Mi-a revenit onoarea de a încheia festivalul cu un recital. Mai spre sfîrșitul anului mi-a apărut un nou disc, pe care revista «Flacăra» l-a consemnat. În sfîrșit, pentru că tot ne-am apucat de recapitulări, aș trece în revistă prezența la manifestările închinate *Zilei presei* din Turcia, la concursul din Malta (n.a. — Margareta a cîștigat la ambele Premiul presei), la Festivalul Lira de aur de la Bratislava, turneul din Bulgaria, filmul realizat la sfîrșitul anului pentru televiziunea din Bratislava. Undeva, într-un colț, aș așeza și discul apărut la Tokyo cu *Iubire absurdă* al lui Radu Șerban, cîntat în limba japoneză.

— Toată lumea știe că ești un clocot de energie, că niciodată nu adormi pe lauri, că ești, cum se spune cu un cuvînt foarte des folosit astăzi la adresa voastră, a artiștilor, «o perfecționistă». Cum mai arată nemulțumirile tale?

— Mi-e ciudă pentru lucrurile așteptate de mult și care nu se zăresc, un film, o piesă de teatru. Vremea trece și, în meseria noastră, poate mai mult decît în altele, totul trebuie făcut la timpul potrivit. Ani de zile am repetat, pînă la obsesie, că-mi doresc o comedie muzicală. Iată, acum declar: gata, nu mai mor după ea. Nu pentru că nu mi-ar mai plăcea dar simt că n-aș mai putea să joc cu tot sufletul o adolescentă cîntătoare.

— Nu te necăji. Ultimele musicaluri de succes din lume

cibernetic al operațiilor de fabricare și distribuție a unor produse industriale; de la realizarea calculatorului «de buzunar», de mare memorie, la generalizarea «terminalului» de domiciliu, conectat la o vastă rețea informatică — întreaga viață economică și culturală va fi adînc transformată de electronică.

În deceniul nostru, efectele automatizării se vor repercuta cu cea mai mare intensitate asupra existenței cotidiene a pămîntenilor. «Poate chiar în 1980, afirma futurologul american Herman Kahn, experții vor trebui să ajungă la concluzia că ordinatorul poate depăși ființele umane în oricare dintre activitățile lor practice».

Nu numai că pătrunderea masivă a electronicii în viața oamenilor le va da acestora instrumente imaginate doar în basme — de pildă, televizorul color tridimensional, agățat pe perete ca un tablou (de altfel laserul, el însuși o minune a tehnicii ultimilor ani, nu constituie decît o extindere a electronicii la domeniul cuantic); nu numai că se vor obține în acest «cadru» electronic performanțe aproape inimaginabile (identificarea și separarea unui singur atom dintr-o substanță, construirea unui calculator cu viteză de lucru de un miliard de operații pe secundă), dar toate celelalte miracole ale secolului nostru sînt condiționate de existența și dezvoltarea electronicii.

Să luăm de exemplu cosmosul. Firește că prezența omului este indispensabilă pentru explorarea spațiilor extraterestre. Există totuși posibilități, în unele situații, de a-l înlocui. Experimentele Lunohodului creat de savanții sovietici prefigurează vehicule cosmice pe corpuri cerești încă imposibil să fie explorate direct de om (Mercur, Venus, Iupiter, Saturn). Or, atît manipularea acestor sonde îndepărtate cît și asigurarea existenței astronauților nu pot fi concepute fără uriașele calculatoare și milioanele lor de operații pe secundă.

Între marile «locare» ale științei și tehnicii contemporane există o inextricabilă interdependență. După cum astronautica de anvergură nu e de conceput fără energie nucleară și fără dirijare cibernetică, telecomunicațiile, rod al dezvoltării civilizației în contextul «exploziei informației», sînt dependente de realizarea programului cosmic. În stadiul actual, comunicațiile se efectuează între puncte fixe: sateliți de putere relativ mică, necesitînd pentru recepție și retransmisie puternice stații terestre, extrem de complicate și costisitoare; al doilea stadiu îl vor constitui sateliții «de distribuție», mai puternici, care vor putea alimenta mai ieftin stații de retransmisie locale cu program TV; al treilea stadiu aparține sateliților «de difuziune directă», mult mai puternici, capabili să transmită direct aparatelor TV individuale. Astfel, n-ar fi exclus ca pînă la sfîrșitul deceniului să existe comunicații mondiale prin sateliți, la un **preț accesibil.**

Tot grație sateliților va fi posibil să asistăm la un salt în precizia buletinelor meteorologice. Se estimează că prin 1979 în orice punct al globului timpul va putea fi prevăzut cu două săptămîni înainte, ceea ce va diminua dependența agriculturii de capriciile vremii.

«Marele înconjur» al planetelor exterioare (Iupiter, Saturn, Uranus și Neptun), ce va fi efectuat între 1976 și 1980, va reprezenta un periplu mai fascinant decît prima călătorie în jurul Terrei întreprinsă de Magellan în secolul XVI. Desigur că omenirea nu va scăpa acest prilej, deoarece o conjunctură astronomică la fel de favorabilă nu se va ivi decît după 179 de ani!

În deceniul al VIII-lea pe Lună va fi creată o bază locuită permanent (ca în Antarctida), iar explorarea automată a planetelor Marte, Venus și Mercur va deveni un fapt curent. Dar evenimentul cosmonautic cu cel mai mare răsunet științific va fi, probabil, zborul omului pe planeta Marte. O variantă, menționată de dr. Thomas Paine, ne «ascoate» însă din deceniul în curs: ea e prevăzută pentru 1981. De data aceasta, cosmonautica va colabora cu biologia în scopul elucidării uneia dintre cele mai tulburătoare probleme care confruntă mintea omenească: enigma vieții extraterestre. Primii pămînteni descinși pe Marte vor avea oare prilejul să descopere acolo forme de viață cu totul necunoscută pe globul nostru (microorganisme și plante inferioare)? Aceasta va însemna, de bună seamă, o revoluție mai mare pentru biologie decît pentru astronautică.

Dacă primele două pătrimi ale secolului XX au fost caracterizate de descătușarea energiei atomului, iar al treilea sfert de avîntul ciberneticii, al explorării cosmosului și al dezvoltării chimiei (de care ne vom ocupa mai departe), ultimul pătrar de veac s-ar putea să aparțină geneticii. După izolarea unei gene (1969) și sintetizarea unei gene artificiale (1970), s-a deschis calea celor mai temerare proiecte de «inginerie genetică».

De la detectarea prenatală a accidentelor genetice și vindecarea bolilor autoimune și pînă la realizarea unor grefe de nuclee de celule umane, biochimia moleculară va dobîndi o poziție dominantă în cercetarea biologică, astfel încît, spre 1979, unii futurologi optimiști situează evenimentul crucial care va fi crearea vieții artificiale.

Dar încă înainte de înfăptuirea acestui vis faustic, vor fi descoperite, prin 1978, mijloace de imunizare împotriva majorității bolilor bacteriene și virotice încă «rebele», moment de răscruce în dezvoltarea medicinei. Spre sfîrșitul deceniului se prevede posibilitatea tratării medicale eficiente a majorității formelor de cancer și fabricare de medicamente **preventive** împotriva acestui teribil flagel contemporan, comparabil doar cu ravagiile ciumei și ale holerei în evul mediu.

Vor fi create «bănci de organe», iar grefele cardiace vor reuși în proporție de 85 la sută, prin limitarea mecanismelor de «respingere». Vor fi produse organe artificiale, din material plastic și componente electronice, întregul corp uman în afară de creier putînd fi astfel — în perspectivă — «înlocuit». Boli mintale azi greu tratabile vor fi combătute cu medicamente biochimice. Grație progreselor medicinei, durata medie a vieții omului va tinde spre 80 de ani.

Dacă, în accepția ei modernă, chimia are o istorie de două secole, nu e mai puțin adevărat că abia de la cel de-al doilea război mondial încoace ea își merită cu adevărat epitetul de miracol al vremurilor noi. Aici însă este necesar să facem o precizare, valabilă de fapt și pentru celelalte mari discipline științifice contemporane. Născute din confluența unor domenii clasice (fizica, biologia, chimia etc), așa-numitele zone de graniță ale cercetării științifice au devenit curînd independente, căpătînd amploarea unor discipline fundamentale. Astfel, din intersectarea biologiei cu chimia s-a format biochimia, care, în conlucrare cu un alt «hibrid»: biofizica, a produs biochimia moleculară, a cărei sferă de investigație se încrucișează în bună parte cu genetica, adevărat «spectru de știință». Același caracter interdisciplinar îl au și științele consacrate atomului, cosmosului, oceanului... Iată de ce, sub aspectul ei actual, chimia ar trebui mai degrabă să se numească știința materialelor, presupunînd cooperarea a cel puțin cîtorva științe clasice: chimia, fizica și chiar biologia.

În deceniul care urmează, metalurgia va face mari progrese (deși au apărut la orizont indicii unor schimbări structurale, metalul rămîne baza economiei). Platformele și minele submarine vor produce o parte importantă a metalelor și minereurilor necesare industriei. În industria extractivă, automatizarea va cîștiga tot mai mult teren. 93 la sută din metalul utilizat astăzi în lume este oțelul sau alte materiale feroase, iar această proporție nu se va schimba sensibil în viitorii ani.

Dacă în momentul de față mai trăim în epoca fierului, spre sfîrșitul secolului vom pătrunde în aceea a polimerilor sintetici. În această privință, e semnificativ faptul că în S.U.A. volumul producției de materiale plastice va fi, în 1973, egal cu cel al producției de oțel! Din clipa în care chimiștii vor izbuti să micșoreze durata de vulcanizare a rășinilor, materialele plastice vor înlocui tot mai mult oțelul. Petrochimia se va dezvolta vertiginos, o dată cu sporirea rezervelor de petrol și de gaze, datorită exploatării zăcămintelor de la mare adîncime și, mai ales, grație creșterii spectaculoase a gamei de substanțe obținute pînă acum din alte surse. Vor fi produse materiale plastice biodegradabile; vor fi puse pe piață alimente proteice pe bază de petrol; se va extinde utilizarea materialelor plastice în fabricarea țevilor și a mobilei; vor fi descoperite procedee chimice care vor îngădui trecerea directă de la minereuri la produsul finit (ceea ce se întîmplă acum cu spuma de poliuretan); polimerii vor fi creați «după nevoi». Spre mijlocul deceniului se vor obține polimeri ce-și păstrează calitățile și peste 550°C. În 1980, vom dispune de o gamă largă de materiale plastice ieftine, mai ușoare și mai rezistente decît metalele.

Cea de-a șaptea minune a secolului nostru este, cum spuneam, știința oceanului. Dacă viața terestră s-a născut în ocean, viitorul energetic și alimentar al omenirii va depinde de același imens mediu acvatic. Deși deocamdată explorarea lui este infimă, deceniul pe care-l avem înainte va fi hotărîtor în explorarea celui mai vast continent al planetei (oceanele și mările însumează trei cincimi din suprafața globului). În 1976 va fi instalată o stație de cercetare submarină locuită permanent (observați că o stație similară va fi construită pe Lună cu un an mai devreme!). Exploatarea minereurilor și a zăcămintelor petrolifere suboceanice, crearea unor «ferme» pentru animalele marine, perfecționarea procedeelor prin care omul va lucra timp îndelungat la 1 000 m în adîncul mării — toate acestea vor însemna pași importanți spre cucerirea oceanului, eveniment probabil nu mai puțin important în istoria planetei noastre decît a fost cu 300 000 000 de ani în urmă cucerirea uscatului de către coelacanth, vietățuitoarea care constituie o trăsătură de unire sui-generis între pești și amfibieni.

Cu toată dezvoltarea ei pe trepte tot mai înalte, nu putem trece cu vederea reversul negativ al civilizației noastre: spectrul sumbru al poluării, zdruncinarea unui echilibru ecologic stabilit de mii de ani. Soluția nu va consta, desigur, în renunțarea la binefacerile tehnicii contemporane, ci în folosirea rațională a tehnicii în scopul protejării mediului.

Iată dar cîteva dintre perspectivele pe care le deschide dezvoltarea științei în deceniul nostru. Firește, această dezvoltare nu se desfășoară perfect lin, în afara contextului social. După cum subliniia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajul adresat participanților la cel de-al IV-lea Congres internațional de logică, metodologie și filozofia științei: **«Noile cuceriri științifice relevă cu deplină claritate, în societate ca și în natură, în toate sferele existenței materiale și spirituale, o amplă și neîntreruptă confruntare între vechi și nou, ce se manifestă ca o lege generală fundamentală a dezvoltării dialectice a lumii. Această constatare științifică esențială situează în mod obiectiv pe savanți, pe cercetători — ca pionieri ai cunoașterii — de partea noului, care exprimă cerințele înperioase ale mersului înainte, împotriva vechiului, care frînează evoluția societății, împlinirea cerințelor arzătoare ale progresului».**

În condițiile ascendentei forțelor progresului și păcii există toate premisele ca știința să exercite în deceniul VIII influența sa transformatoare tot mai pronunțată în slujba fericirii omului de rînd.

UNIDOM

Această originală locuință din material plastic a fost prezentată la o recentă expoziție din Wulfen, R.F.G. Are cameră de zi, dormitor, bucătărie, baie. Drept «cărămizi» slujesc rășinile poliesterice «Vestopal» întărite cu fibre de sticlă. Un fapt remarcabil: locuința poate fi extinsă după dorință. Proiectanții o consideră ca una dintre formulele constructive posibile ale viitorului. Dar există și un «handicap»: o asemenea casă poate fi folosită... doar vara.

Roți pentru mașinile-gigant ale anilor '80.

UN VIS... DIRIJAT

Mihail Romanovski, doctor docent în științe fizico-matematice, director adjunct al secției de cercetări termonucleare a institutului de energie atomică «I.V.Kurceatov» din U.R.S.S., face o serie de considerente de un deosebit interes, într-un articol reprodus în revista «Progresele științei», privind posibilitățile de realizare a sintezei termonucleare dirijate în deceniul nostru și... după. Este un vis al fizicienilor care, se pare, se apropie de împlinire.

Savantul sovietic arată că de pe acum se fac calcule economice (Rows, în S.U.A.; Corasers în Anglia) pentru diferite sisteme de reactoare termonucleare, se compară cifrele cu cele de la reactoarele cu fisiune de tipul breeder (reactoarele regeneratoare)... Astfel s-a observat că într-o centrală de 500 megawați (sau mai mare) reactorul termonuclear poate furniza energie nu mai scumpă decît cea de la alte centrale.

Aceasta însă atunci cînd el va funcționa! Dar cînd va funcționa? Mihail Romanovski acceptă ca verosimile următoarele anticipări: în anii 1975—1980 — primul reactor fizic (experimental), dar fără reacție autointreținută; în anii 1980—1985 — primul reactor care va da mai multă energie decît consumă, fără însă să fie de tip industrial; în fine, prin 1985—1999 — primul reactor industrial competitiv.

Să fie oare o anticipare prea optimistă? Pe lîngă problemele de fizică mai trebuie rezolvate și enorm de multe probleme de tehnică... Dar să nu uităm că și tehnica progresează foarte rapid, iar de faptul acesta trebuie ținut seama.

«În orice caz — scrie fizicianul sovietic — eu nădăjduiesc că majoritatea cititorilor noștri de azi nu numai că vor vedea reactoare termonucleare, dar vor profita chiar de scăderea sensibilă a prețului energiei electrice, datorită folosirii lor pe scară largă».

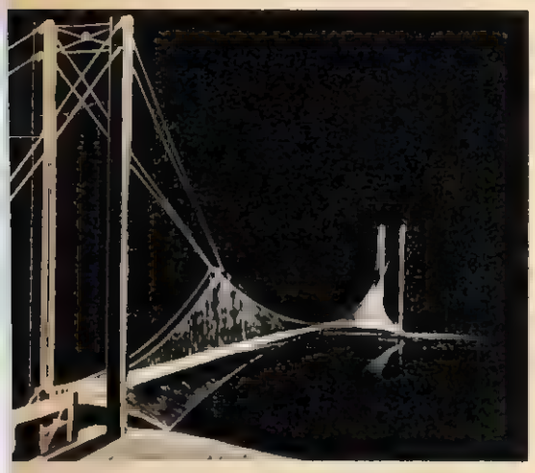

«PE JOS»... SPRE SICILIA

Unul dintre proiectele inginerești cele mai îndrăznețe ale deceniului VIII este, fără îndoială, acela al podului peste strîmtoarea Messina. O adevărată armată de arhitecți au participat la concursul internațional organizat pentru alegerea celui mai bun proiect. Numărul lucrărilor prezentate — 143! — a uimit juriul, care, firește, avea experiența unor asemenea manifestări internaționale.

În fața acestei avalanșe sarcina juriului a fost extrem de grea. El s-a oprit în cele din urmă asupra a șase lucrări: Quaroni-Musmeci, Lambertini, Montuori-Pablo, grupul «Technical», grupul «Pod peste strîmtoare» și Alan Gray.

Aci alăturat prezentăm unul dintre proiectele premiate, sută la sută italian, care este și cel mai îndrăzneț și cu cele mai multe șanse de realizare. Autorul, inginerul Sergio Musmeci, de 44 de ani, predă mecanica la Universitatea din Roma. Merită menționat că profesorul italian este și inginer aeronautic. Să-l fi influențat oare această a doua specialitate în proiectul său, caracterizat drept «acrobație arhitectonică»? Judecați și dv.

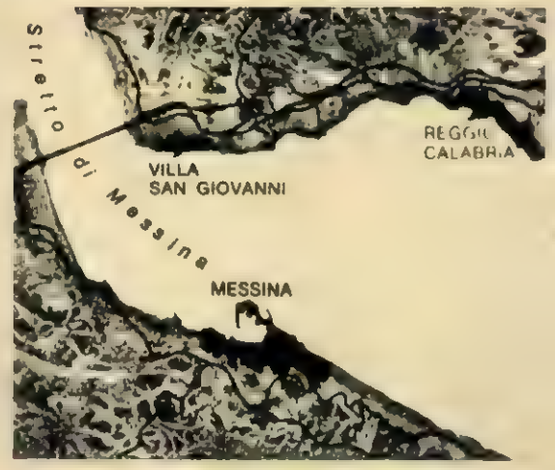

S-A ÎNTÎMPLAT MÎINE !

ȘTIINȚA ROMÂNEASCĂ PE ORBITA DECENIULUI

Care va fi locul științei românești în «biografia» științifică a deceniului VIII? Acest loc este predeterminat, ca să spunem așa, de contextul politic și social în care ea este chemată să-și desfășoare activitatea, de contribuția pe care trebuie s-o dea la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, la înfăptuirea acelui vast program de construcție economică și socială inițiat de partid care — în cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu — **«va ridica România pe o nouă treaptă de progres și civilizație, va marca parcurgerea unei noi și însemnate etape pe drumul apropierii țării noastre de statele avansate ale lumii».**

Dezvoltarea impetuoasă a României socialiste necesită contribuția maximă a cercetării științifice. De la tribuna Congresului al X-lea al P.C.R., secretarul general al partidului a definit cu toată claritatea misiunea care stă înaintea cercetătorilor români: **«Este necesar ca oamenii de știință din toate domeniile să înțeleagă că nu se pot prezenta cu fruntea sus în fața poporului decît în măsura în care prin activitatea lor aduc o contribuție tot mai mare la progresul general al societății. Nu ne putem mulțumi să apelăm numai la import de inteligență; trebuie să înțelegem că știința este o latură inseparabilă a producției materiale, a progresului economic și social al țării noastre».**

Această idee, a folosirii mai bune a forțelor proprii de cercetare, tehnice și muncitorești pentru dezvoltarea economiei naționale, a întregii societăți, a fost reliefată cu deosebită vigoare și în cadrul Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din luna noiembrie.

În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane știința se întrepătrunde tot mai profund cu producția, iar această colaborare se afirmă tot mai pregnant ca factor motor al progresului material al societății. Iată de ce, corespunzător Directivelor Congresului al X-lea al P.C.R., programul cercetării științifice pe perioada 1971—1980 face parte integrantă din planul cincinal și schița de dezvoltare a economiei pînă în 1980.

Programul cercetării științifice pe perioada 1971—1975 pentru dezvoltarea industrială are în vedere intensificarea procesului de mecanizare și automatizare, elaborarea de tehnologii moderne, realizarea de noi produse materiale și înlocuitori, descoperirea de materii prime, dezvoltarea producției de bunuri de consum etc. În domeniul transporturilor și telecomunicațiilor, cercetătorii se vor preocupa de optimizarea proceselor și sporirea capacității de transporturi fluviale și maritime, de dezvoltări și perfecționări în domeniul telefoniei, al radioteleviziunii ș.a. O pondere însemnată o au și cercetările legate de construcții, agricultură, silvicultură, transport, precum și cele destinate sănătății.

Deși am căutat să evităm cifrele, vom aminti aci doar cîteva date comparative, menite să ilustreze amploarea sprijinului acordat de statul nostru cercetării științifice.

Doar în actualul cincinal, pentru extinderea bazei materiale a cercetării a fost repartizat un volum de investiții de 4,5 miliarde lei față de 1,7 miliarde lei în cincinalul anterior; va crește numărul specialiștilor din unitățile de cercetare. Contribuția cercetării se va concretiza în valori de producție de aproape 66 miliarde lei și reducerea cheltuielilor de producție cu aproximativ 16 miliarde lei.

Din programul de perspectivă elaborat pe o perioadă de 10 ani, care leagă mai strîns cercetarea de nevoile dezvoltării viitoare a țării, au fost nominalizate circa 900 de teme; peste două treimi dintre ele privesc științele tehnice și sînt legate de rezolvarea unor probleme complexe, de însemnătate națională, cum sînt lărgirea bazei de materii prime, crearea de noi tehnologii și produse, îmbunătățirea parametrilor tehnico-economici ai producției, perfecționarea organizării producției și a muncii.

Iată, așadar, cîteva file din biografia științei românești în deceniul VIII — ani care vor vedea, fără îndoială, noi și hotărîtoare progrese pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră.

UN NOU SUPEREXPRES JAPONEZ...

...pus în mișcare de un motor liniar și cu suspensie magnetică este programat să intre în funcțiune în 1980-1981, costul fiind de 85 milioane de dolari. El va atinge 415 km/oră și va parcurge distanța Tokyo—Osaka, de 560 km, într-o oră și 20 minute, față de 3 ore și 10 minute cît este necesar azi. Cîmpul magnetic de suspensie este generat de o bobină supraconductoare.

Printre problemele tehnice încă în curs de rezolvare este și cea a izolării răcitorului bobinelor de temperatura ambiantă și în special de cea a compartimentelor, precum și problema protejării pasagerilor de cîmpurile magnetice intense. Programe similare de cercetări există în S.U.A., Franța și Anglia.

Centrul de conducere (în fotografie) a faimosului expres Tokaido — asemănător, parcă, unui centru de control al zborurilor cosmice — vorbește despre noile dimensiuni ale expresurilor anilor '80.

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

JUCÎND LA SISTEMELE LOTO-PRONOSPORT
PUTEȚI CÎȘTIGA AUTOTURISME, BANI ȘI EXCURSII

LOTO-PRONOSPORT-PRONOEXPRES-LOZ ÎN PLIC

A 3/5, SPERANȚĂ PENTRU ÎNFOMETAȚI

Într-o recenzie apărută în revista «Progresele științei» despre lucrarea lui Herbert Ray, «A 3/5, l'espoir pour des millions d'affamés» (A 3/5, o speranță pentru milioane de înfometați), se prezintă date interesante despre această substanță care, în țările în curs de dezvoltare, ar putea atenua lipsa mondială de proteine, elementul nutritiv indispensabil unei dezvoltări fizice și mintale normale.

Ray afirmă că descoperirea și prepararea proteinei A 3/5 este unul dintre evenimentele cele mai însemnate ale epocii noastre.

A 3/5 este o proteină de calitate superioară, de două ori mai bună decît biftecul și avînd din punct de vedere biologic aceeași valoare nutritivă ca cea a proteinelor din lapte. Ea provine din hidrații de carbon din plantele feculente, care cresc aproape peste tot. În unele regiuni există chiar o suprabundență de culturi ca produc hidrați de carbon, ca de exemplu trestia de zahăr și sfecla.

Din aceste materii prime care se găsesc cu ușurință, cercetătorii de la laboratoarele Ranks din High Wycombe (Anglia) au preparat o proteină de o calitate superioară, astfel încît numai circa 90 g ajung pentru a acoperi nevoile zilnice ale unui adult.

Calea este deci deschisă, și de aici înainte substanțe care există în cantități așa mari, încît foarte des sînt aruncate, vor putea fi transformate în alimente.

Unul dintre aspectele cele mai interesante ale proteinei A 3/5 constă în aceea că i se pot da proteinei de bază gustul și aspectul alimentelor obișnuite.

UN „FESTIVAL CANNES" DESPRE CARE NU S-A VORBIT!

Pe nesimțite, pe tăcute, se desfășoară sub ochii noștri o revoluție, mai precis un început de revoluție, în tehnica **mass-media** — a mijloacelor de comunicare în masă — care ele însele își pun o pecete indelebilă asupra celei de-a doua jumătăți a secolului: ne referim la apariția pe piața mondială — fiind deci depășită faza de cercetare — a videocasetelor și videomagnetofoanelor. Acest sistem permite — cel puțin în principiu — fiecărui posesor de aparat de televiziune să-și proiecteze la domiciliu propriul său program, filmat și înregistrat de el însuși pe bandă de magnetofon, sau programe pe bandă cumpărate de la magazine similare cu cele de discuri.

Este o invenție care lărgește enorm capacitatea de influențare a televiziunii și cu un uriaș potențial educativ. Această «spargere» pe frontul tehnicii va depăși fără îndoială prin importanța sa «irupția» discului în viața modernă. Unii specialiști, forțînd voit nota, au afirmat la primul colocviu internațional de la Cannes, consacrat acestei probleme, că ne aflăm în prezența celei mai mari revoluții care a avut loc după Gutenberg. Cursuri audiovizuale de la nivel elementar la nivel postuniversitar; biblioteci personale de videocasete (copodoperele cinematografiei universale — pe un raft, în locuința dv., și oricînd accesibile!); posibilitatea de a selecționa programele dorite, de a le diversifica la infinit — iată doar cîteva dintre promisiunile noii tehnici, care justifică entuziasmul participanților la colocviu

În însoritul Cannes s-a desfășurat nu demult, concomitent cu colocviul internațional susamintit, și primul tîrg internațional de videocasete, cu o participare surprinzător de largă: 641 societăți din 31 de țări. Această participare masivă are o explicație simplă: de pe acum videocasetelor li se deschide o piață de multe milioane de dolari.

Cum se prezintă în momentul de față «cursa» pentru cucerirea acestei piețe? Se pare că în frunte se situează sistemul E.V.R., produs de firma americană C.B.S. Înregistrarea electronică a imaginilor este simplă și permite realizarea unui număr practic infinit de copii. Dar prețul încă ridicat apare ca un obstacol serios. Firme concurente au preferat să intre mai tîrziu în cursă, pentru a putea pune la punct modele la un preț mai redus. «Philips» a anunțat începerea producției în anul viitor a unui tip de aparat capabil să înregistreze programele recepționate de orice televizor obișnuit.

Surpriza zilei au furnizat-o însă japonezii: «Sony» a anunțat lansarea în toamna viitoare a unui aparat la un preț apropiat de cel al unui televizor. Totodată reprezentanții niponi au informat, la Cannes, că în Japonia au fost de acum vîndute o jumătate de milion de casete, în 1 500 de magazine... Cifră concludentă pentru răspîndirea explozivă a acestei senzaționale invenții.

O dificultate o constituie însă marea varietate a procedeelor tehnice folosite. Este ca și cum banda de la un magnetofon nu s-ar potrivi la altul. Sau, în cuvintele glumețe ale unui participant la colocviu, „există tendința să ni se impună tot soiul de «mașini de spălat», ca să spun așa, care una poate spăla doar lenjerie de bumbac, alta — doar lînă, a treia — doar nailon".

Firește, această varietate de tipuri are cauze adînci: lupta de concurență între marile firme angajate în cursa videocasetelor, dar și «bîjbîielile» tehnice inerente oricărui început. Dar, oricum, cifrele și datele dezvăluite la Cannes sînt sugestive. O nouă eră a început, pe nesimțite, în industria **mass-media**. Nu încape îndoială că pe lista cuceririlor tehnico-științifice ale deceniului VIII va figura la loc de cinste și modesta videocasetă.

AVENTURA SUBMARINĂ A OMENIRII A ÎNCEPUT!

«Deepsea Ventures...». O expresie englezească greu traductibilă, al cărei sens ar fi: aventuri în adîncul mării («venture» înseamnă de fapt orice acțiune legată de un anumit risc), proiectează aventura în cotidian. În adevăr, nu este vorba de numele unui film sau al unui roman științifico-fantastic, ci de titulatura unei respectabile companii care intenționează să cheltuiască în viitorii șase ani circa 200 milioane dolari pentru una dintre cele mai senzaționale «aventuri» industriale ale secolului: deschiderea primelor mine submarine de nichel și mangan din lume. Firește, deocamdată nu este decît o tentativă, dar ea poate să marcheze o cotitură, să traseze noi perspective în luarea în posesiune de către om a bogățiilor Terrei.

Care sînt datele problemei? Geologii au constatat că fundul Pacificului și al Atlanticului sînt literalmente pavate cu mari bolovani (nodule) care conțin în medie 16 pînă la 24 la sută mangan, precum și, în concentrații mai mici, siliciu, cobalt și nichel. Concentrațiile sînt foarte «interesante» pentru minerit și, în plus, aceste zăcăminte submarine au un uriaș avantaj față de cele terestre: ele se reînnoiesc pe fundul oceanelor de la an la an. Specialiștii apreciază că anual se formează zece milioane de tone de nodule, datorită unui complicat proces de aglomerare, legat și de activitatea marină organică.

De altfel, lăsînd deoparte acest ultim aspect, chiar și raportul actual al zăcămintelor subterane și submarine este edificator: un miliard de tone de mangan «continental» față de circa 350 miliarde tone numai sub apele Pacificului! Și totuși primele explorări au fost începute nu în Pacific, ci în Atlantic, în largul coastelor Floridei, în platforma continentală Blacke, unde a fost identificat un zăcămînt la o adîncime de «doar» 350–900 m. (În Pacific, nodulele se găsesc la adîncimi mult mai mari.)

Dragarea pune probleme tehnice extrem de complexe, dar și «amiza» este considerabilă. Președintele companiei sus-menționate, John Flipse, a declarat că exploatarea unui milion de tone de nodule pe an ar amortiza cheltuielile de exploatare și ar acoperi un sfert din consumul de mangan, 10 la sută din nichelul și 40 la sută din cobaltul necesar anual Statelor Unite!

Indiferent de succesul actualei tentative, nu încape îndoială că altele similare îi vor urma, în alte mări și oceane. În deceniul VIII a început marea aventură submarină a umanității...

S-A ÎNTÎMPLAT MÎINE!

(Urmare din pag. 18–22)

SCRIITORI ÎN CARICATURĂ

Printre revistele literare mai de seamă apărute la noi spre sfîrşitul secolului trecut s-a aflat şi săptămînalul «Pagini literare», la care colaborau: George Coşbuc, Mihail Sadoveanu, V.A. Urechiă, I.L. Caragiale, Cincinat Pavelescu, Dimitrie Anghel, Jean Bart şi alţii. Chiar din primele numere (ianuarie 1899), această revistă şi-a împodobit prima pagină cu reuşite caricaturi — opere ale mai multor artişti — în care apăreau figurile celor mai de seamă dintre oamenii timpului. Reproducem cîteva dintre aceste caricaturi:

1) Redacţia revistei «Literatorul» (Macedonski şi colaboratorii săi). 2) I.L. Caragiale (cu eroii pieselor sale). 3) Nicolae Iorga (în luptă cu morile de vînt). 4) George Coşbuc (preferînd «greutatea» cărţilor sale în locul unei decoraţii). 5) Theodor Speranţia (compunînd «anecdote afumate şi botezate»). 6) Barbu Ştefănescu-Delavrancea (cu Pegas în spate, dar călărind pe o mîrţoagă — politica). 7) C. Dobrogeanu-Gherea («disecîndu-l» pe Titu Maiorescu). 8) «Gruparea intelectualilor» (Al. Bogdan-Piteşti, pictorul Vermont, pictorul Luchian, Mircea Demetriad, A. Obedenaru, Al. Macedonski, Camil Demetrescu, D. Karnabat şi N. Petrescu). 9) A.D. Xenopol (care conducea atunci Liga antialcoolică). 10) Duiliu Zamfirescu («înhămat» la operele sale). 11) V.A. Urechiă (istorie cu orice preţ). 12) Scriitoarea Maica Smara şi Badea Cîrţan (care fuseseră în anul acela la Roma la Columna lui Traian).

moda '72

O LINIȘTE CE NU PREVESTEȘTE NIMIC BUN...

Pentru gusturile «așezate» și convinse de necesitatea măsurii, clasicul taior Chanel — înnoit pe ici, pe colo cu un material mai aparte, cu un pliu în plus, cu un lanț și o fundă la bluză — rămîne îmbrăcămintea ideală a anului '72.

Pînă la ora aceasta, liniște și pace în imperiul dantelelor. Moda dormitează. Nu mai vrea lovituri de teatru, nu mai ține la travestiuri de scenă, nu mai dorește să uluiască. Stă cu mîinile în poale și așteaptă. Moda 1972 e o modă a armistițiului, cu un echilibru fragil, ca al tuturor armistițiilor: trăim, vai, o epocă în care nu se zărește la orizont, în fruntea unor batalioane de adolescente cu plete în vînt, nici un Courrèges napoleonic, și în care nu vin, din partea cealaltă, hotărîte să-și facă dreptate, suporterițele coapte ale liniei Chanel. Moda e acum oarecare, cumințică, nițeluș sălcie: nici lungă, nici scurtă, nici «jeune», nici cuconească, e, cum s-ar spune, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Sigur, s-au găsit pe loc argumentele: din nou la ordinea zilei eleganța, termen care ne-a sunat demodat și bătrînicios ani de-a rîndul; din nou la ordinea zilei feminitatea — alungată cît colo de croielile arhitecturale și siluetele «twigy», din nou... De fapt, între noi fie vorba, cînd e vorba de modă totul e «din nou», totul e să readuci la suprafață ceva care a avut timpul să fie puțintel uitat, totul e să știi cum să scormonești prin dulapurile vechi și să scoți de-acolo ceva «nou». În pană de inspirație, creatorii stau cu creionul în mînă și combină pe hîrtie pelerinele anilor romantici cu boleroul tangourilor lascive, taiorul cadrilat, gen «detectiv-sub-cețurile-Londrei», cu turbanele frumoaselor orientale, minecile bufante ale păstorițelor cu glugile mantourilor «djellaba», manșonul și toca Annei Karenina cu șepcile Gavroche. Moda acceptă totul, suportă totul, cu o condiție: fără extravaganțe, fără șocuri ale retinei, ceea ce, recunosc, e o noutate pentru moravurile din ultimul deceniu ale modei. Așadar, vreți ca mantoul acestei ierni să fie redingotat și bine fixat pe talie, încheiat la două rînduri de nasturi și cu guler și revere serios tighelite ori, dimpotrivă, preferați un mantou elegant, amplu, cu spatele cloșat, cu un guler imens din vulpe și o căciulă așijderi?

Alegeți fără grijă: se poartă ambele linii cu egal entuziasm. Vreți pentru taiorul primăverii viitoare o jachetă scurtă, pînă în talie, butonată cu nasturi care se continuă pe fustă, sau, dimpotrivă, vreți o vestă foarte lungă, aproape cît un pardesiu, cu cordon ori fără-de, purtată peste pantaloni? Indiferent ce vă place, merg perfect amîndouă. Vreți pentru la vară o rochie de cît fluturînd pe la genunchi, cu volănașe și mînecuțe lipite pînă la cot iar de-acolo înflorind grațios, sau preferați o rochie-cămașă, comodă, cu buzunare și guler tighelite?

Puteți, liniștite, să vi le faceți pe amîndouă. Moda anului ce bate la ușă s-a decis să fie îngăduitoare cu toate gusturile, cu toate vîrstele, cu toate siluetele. În paginile alăturate aflați cîte ceva din ce încearcă ea să vă propună: poate vă faceți o idee de ce ne așteaptă la anul...

Dar eu una nu prea am încredere în perioadele de acalmie ale modei. Tare nu cred în rațiunea modei (parafrazînd o spusă veche, știm doar că «moda are rațiunea ei pe care rațiunea nu o cunoaște!»). Tare mi-e teamă mie că după acest armistițiu călduț semnat între casele de modă și tivurile beligerante ne așteaptă cine știe ce surpriză năstrușnică. Pînă una alta să ne bucurăm că am redevenit persoane onorabile, cu capul pe umeri, talia la locul ei și genunchii acoperiți cît se cuvine. Să ne bucurăm cît ține...

S. F.

Dacă sînteți însă amatoare de tot ce e «în vînt» și vîrsta vi-o îngăduie fără mari trucuri, puteți alege, pentru seară, acest ansamblu bleumarin cu vesta brodată în mătăsuri colorate și fir de aur și cu motivul repetat, ofițerește, pe lampasul pantalonului și pe bereta din catifea.

În clipele-i de romantism, adolescența acceptă și o rochie lungă pînă-n pămînt, împletită de bunica din niște resturi de lînă colorată, și tivită, precum șalul aceleiași bunici, cu niște franjuri lungi-lungi.

Beretă tip Rembrandt, coafură-paj, cămașă și cravată bărbătească, pantaloni colanți: cine spunea că tinerețea a pierdut gustul travestiului?

Stilul ultraelegant al mantourilor ample, confortabile, purtate cu imense căciuli căzăceşti din vulpe albă, poate fi uşor îndulcit dacă combinăm haina cu un foarte sport costum-pantalon. Un detaliu amuzant şi inedit: bluza şi cravata dintr-un crêpe subţire în exact nuanţa taiorului.

Ce părere aveţi de această rafinată rochie din crêpe maroniu, avînd drept unică garnitură benzile brodate care întrerup şi marchează schimbările de linie ale mînecilor?

Sau poate preferaţi această rochie ciclamen din dantelă groasă, al cărei decolteu urmează festoanele dantelei?

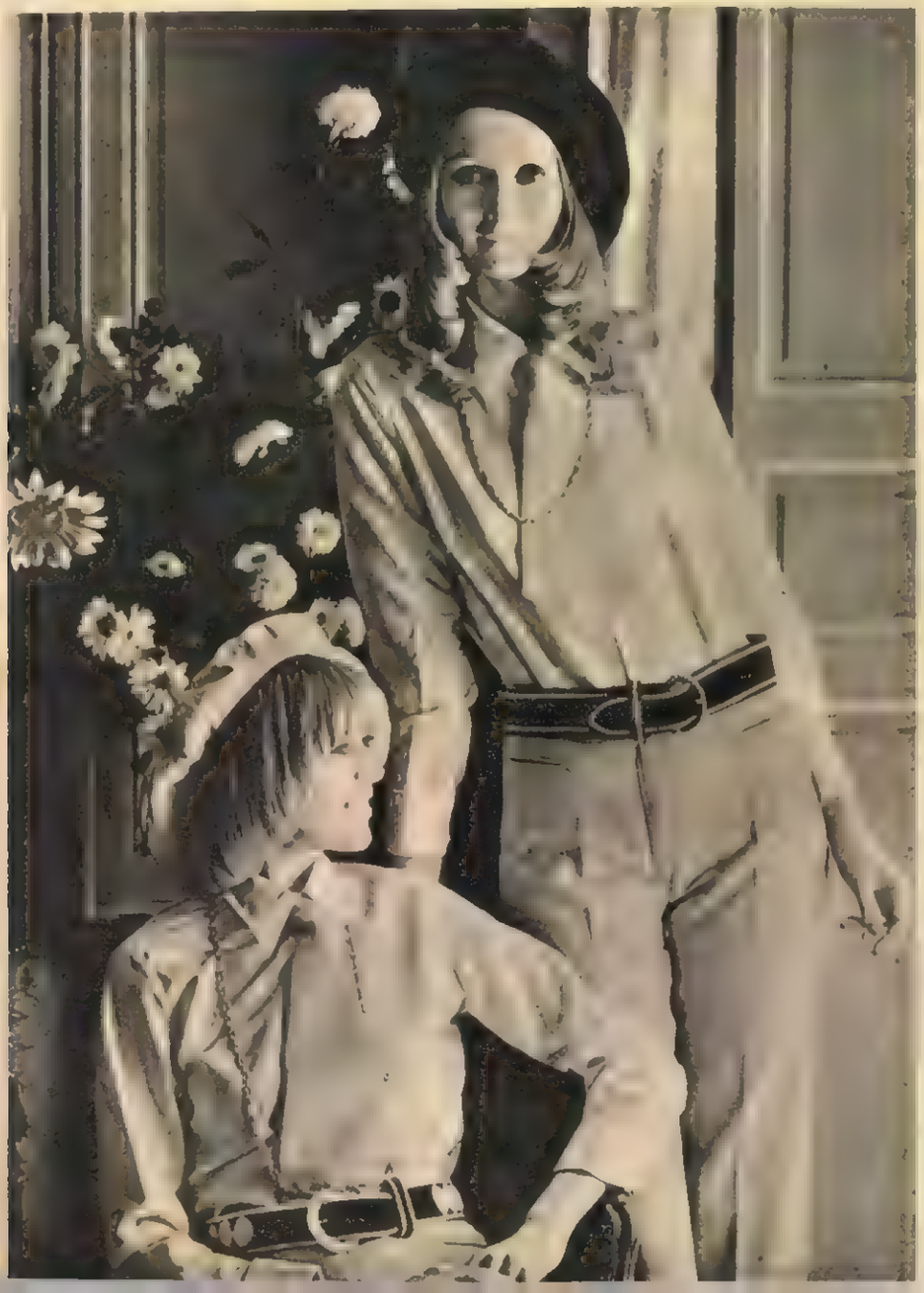

STRĂLUCIREA AURULUI VERDE PITEȘTEAN

Valorificînd și industrializînd lemnul bogatelor păduri ce se întind pe aproape o treime din versantul sudic al Carpaților Meridionali, COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-Pitești este cotat ca unul dintre cele mai mari complexe cu acest profil din țară.

Cele 10 fabrici care formează platforma de industrializare a lemnului din Pitești: fabrica de cherestea din fag, cherestea de rășinoase, făină de lemn, P.F.L., drojdie furajeră, placaj, ambalaje din lemn, parchete, uși-ferestre și semifabricate, mobilă, împreună cu unitățile de exploatare și industrializare a lemnului, amplasate pe o rază de 150 km în jurul Piteștiului, realizează, prin tehnologiile moderne cu un înalt grad de mecanizare și automatizare, întreaga metamorfoză a lemnului, valorificîndu-l și prelucrîndu-l în condiții superior calitative.

Realizator al unei game vaste de produse, care își găsesc utilitatea în cele mai diverse domenii, începînd cu cele mai simple sortimente de lemn brut: lobde de industrializare, lemn pentru construcții, continuînd cu produsele semifinite: cherestea, placaj, P.F.L., și terminînd cu produsele rezultate printr-o prelucrare complexă, cum ar fi produsele de chimizare: drojdie furajeră, extract tanant, furfurol, și cu cele finite: ambalaje din lemn, semifabricate pentru construcții, uși-ferestre și mobilă, produsele realizate de COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI-Pitești și-au căpătat un binemeritat prestigiu atît în țară cît și peste hotare.

Sufragii unanim favorabile întrunesc garniturile de mobilă, prezente în peste 36 de modele noi, din care peste două treimi proiectate de creatorii combinatului, realizate în decursul celor 9 ani de existență ai fabricii de mobilă.

La tîrgurile și expozițiile internaționale de la Köln, Bruxelles, Paris, Londra, Göteborg, Toronto, Chicago, Moscova, Zagreb, exponatele prezentate de C.E.I.L.-Pitești au stîrnit admirația sutelor de mii de vizitatori, interesul sutelor de beneficiari, fapt ce a făcut ca în ultimii ani cantitățile solicitate la export să fie din ce în ce mai mari.

Garniturile de mobilă purtînd emblema combinatului piteștean străbat astăzi toate meridianele lumii, fiind solicitate de beneficiari din R.F. a Germaniei, Anglia, Cehoslovacia, S.U.A., Polonia, Ungaria, Japonia etc.

Dar pe listele de export ale combinatului, în afara mobilei figurează de asemeni mari cantități de cherestea, care sînt expediate în R.F. a Germaniei, Elveția, Suedia, Anglia, Italia, Franța, Spania, U.R.S.S., Austria, Israel, Irak, Africa de Nord.

Aceleași bune aprecieri sînt acordate de către firmele importatoare din numeroase țări și celorlalte produse: plăci fibrolemnoase și placaj, extract tanant, parchete, uși-ferestre, care zilnic ies pe poarta marelui combinat piteștean.

În contextul acestor realizări, pregătirea profesională a cadrelor reprezintă un factor determinant pentru creșterea nivelului calitativ al produselor combinatului.

Dintr-o discuție purtată cu tovarășul inginer Gheorghe Constantinescu, directorul general al combinatului, a reieșit clar preocuparea evidentă pentru ridicarea și perfecționarea cadrelor de muncitori și maiștri.

Liceul industrial și cele două grupuri școlare, care funcționează în cadrul C.E.I.L.—Pitești, urmăresc specializarea celor care vor continua în viitor tradițiile unor meserii în continuă perfecționare.

Text: Emil CIULEI
Foto: Octavian STĂCESCU

PUBLICITATE

V. TIMOC

— *N-ai observat cînd au pătruns hoții în întreprindere?*
— *Mai mult chiar: se făcea că i-am și prins și că m-ați premiat!...*

▲ — *Aoleu! De n-ar avea un cîntar ca al nostru de la mezeluri!...*

◄ «*Parazitus Pensiofagus*».

COQ (Franța)

PRIM PLAN '72

SECURITATEA EUROPEANĂ

de Nicolae LUPU

Cînd arunci o privire retrospectivă asupra evoluției evenimentelor europene în anul 1971 ești tentat să-ți pui întrebarea: cum se vor oglindi oare acestea în jurnalele intime ale unora dintre actorii istoriei atunci cînd vor fi publicate? Ce vor spune ele despre ceea ce am cunoscut zi de zi sub formă de telegrame de presă? Greu de ghicit. Cert este însă că o temă care va fi încredințată chiar și paginilor intime la loc de frunte va fi cea a securității europene, pentru că nu există om de stat, diplomat, ziarist european să nu fi fost confruntat cu ea în anul ce s-a scurs.

De fapt întrebarea ne-a fost sugerată de abundența memorialistică, într-un an fără evenimente editoriale deosebite. Sub titlul «Gîndurile intime ale unui birocrat de la Foreign Office», ziarul britanic «Times» publică o amplă recenzie a jurnalului anilor 1938-1945, ținut de subsecretarul de stat permanent la Ministerul afacerilor externe, Sir Alexander Cadogan. Este perioada acelor ani cruciali care au cunoscut ultimatumurile puterilor fascisto-hitleriste, agresiunile acestora ca și ofensiva și victoria coaliției antifasciste. Recenzentul publică lungi extrase. Două sînt semnificative și izbitoare. Unul dintr-o adnotare în septembrie 1938, în care Cadogan, constatînd că opinia publică din Anglia și S.U.A. se ridică împotriva politicii de capitulare față de cererile lui Hitler, se justifică: «Îți trebuie mult curaj să fii laș». Și apoi adaugă o rezervă, care de fapt nu schimbă nimic: «Trebuie să continuăm să fim lași pînă la limitele noastre, nu mai departe. Am căutat să impun acest punct de vedere». Sir Alexander Cadogan, care a avut pe atunci o influență covîrșitoare în politica externă britanică, nu arată ce înțelege prin «lașitate dincolo de limită». Abia în martie 1939 Cadogan recunoaște, după cum scrie autorul recenziei, că «întreaga politică a premierului Chamberlain (de capitulare în fața cererilor lui Hitler — n.n.) și multe din argumentele de sprijinire a ei, furnizate de Cadogan, s-au prăbușit». La 26 martie, Cadogan notează: «Trebuie să spun că lucrurile evoluează așa cum au prezis alții și așa cum eu niciodată n-am crezut că vor evolua. Dacă vrem să zăgăzuim expansiunea germană cred că trebuie să ridicăm un baraj acum». Dar după cinci luni invazia hitleristă începuse. Mult mai tîrziu Cadogan, răsfoindu-și jurnalul, spunea că el «creează impresia activității unui grup de amatori încurcîndu-se în probleme insolubile». Jurnalul lui Cadogan adaugă încă o mărturie la dosarele istoriei europene, care arată cît de greu și-au făcut drum idei ce corespund cerințelor vitale și ce se poate întîmpla cînd ele sînt înțelese prea tîrziu.

Evident, învățămintele au fost trase și nimeni nu mai concepe astăzi că în viitor evoluția evenimentelor europene ar putea îndreptăți vreodată pe cineva să noteze în jurnalul intim că problemele securității continentului au fost «probleme insolubile în care s-au încurcat niște amatori». Pentru simplul fapt, că în zilele noastre învățămintelor istoriei li se adaugă un factor de mare forță în determinarea evenimentelor: problemele puse de asigurarea securității continentului nu reprezintă doar domeniul rezervat al cabinetelor diplomatice, al unui grup restrîns de profesioniști, ci au devenit preocuparea și năzuințele maselor largi. De altfel aceasta e și caracteristica principală a evoluției acestor probleme în anul 1971. Dacă pe planul activității diplomatice, în ciuda progreselor realizate, nu s-a putut încă trece la acțiuni multilaterale, capabile să accelereze ritmul pregătirii conferinței general-europene, dincolo de această activitate, în colocvii de diferite feluri, reuniuni și alte acțiuni largi, conferința a intrat în faza pregătirii concrete. Această idee și-a cîștigat tot mai mulți adepți, fiind astăzi practic îmbrățișată de toate statele europene. «**De aceea** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — **se poate aprecia că sînt create condițiile pentru a se trece la reuniuni pregătitoare pentru organizarea într-un timp nu prea îndepărtat a conferinței general - europene**».

Încă la 26 ianuarie 1971 guvernul Republicii Socialiste România, în Aide-mémoire-ul adresat guvernului Finlandei, preciza că este necesar să se treacă neîntîrziat, fără nici un fel de condiții prealabile, la pregătirea practică și convocarea conferinței pentru securitate și colaborare în Europa. În concepția guvernului român, se arată în acest document, securitatea europeană reclamă un sistem de angajamente clare din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete care să ofere fiecărui stat garanția deplină că se află la adăpost de orice primejdie de agresiune sau de orice alte acte de folosire a forței sau de amenințare

cu forța și să asigure dezvoltarea lor pașnică într-un climat de destindere, înțelegere și colaborare. Se poate spune că nu a existat convorbire cu factori de răspundere europeni — și nu numai europeni — în care țara noastră să nu ridice și să găsească înțelegere și sprijin pentru astfel de idei. Un larg ecou l-a avut sugestia făcută încă în 1970 de președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, de a se realiza și în Europa, eventual sub egida Națiunilor Unite, un organism permanent care să ajute la promovarea colaborării dintre statele de pe continentul nostru. În cadrul multor întîlniri bilaterale la nivelul șefilor de state, de guverne, al miniștrilor de externe, au fost evocate căile cele mai adecvate pentru a înlocui actuala divizare a Europei în blocuri militare opuse, cu un sistem trainic de securitate care să consacre conviețuirea pașnică pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, abținerii de la folosirea forței sau a amenințării cu forța.

Una dintre premisele importante ale înfăptuirii securității europene constă în recunoașterea realităților constituite după cel de-al doilea război mondial, în asigurarea inviolabilității granițelor existente. Acțiuni constructive în această direcție le-au reprezentat semnarea încă în 1970 a Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Republica Federală a Germaniei, precum și a Tratatului dintre Republica Populară Polonă și Republica Federală a Germaniei. Aceluiași scop i-ar servi normalizarea relațiilor cu cele două state germane, recunoașterea de către toate statele a R.D. Germane, stabilirea de relații, pe baza normelor dreptului internațional, între R.D.G. și R.F.G. La acest capitol s-au făcut în 1971 pași importanți, în sensul că noi state s-au apropiat, prin luări de poziție publică, de recunoașterea R.D. Germane, s-au încheiat cu succes convorbirile cvadripartite de la Berlin, s-au semnat acordurile dintre R.D.G. și R.F.G. și dintre R.D.G. și Senatul Berlinului occidental, privind traficul de tranzit între R.F.G. și Berlinul occidental și, respectiv, vizitele din Berlinul occidental în R.D.G. și reglementarea problemei enclavelor.

Fără îndoială că rezultatele diferitelor convorbiri și tratative au făcut să se vorbească despre anul 1971 ca anul pregătitor al trecerii în 1972 la acțiuni multilaterale în domeniul securității europene. Desigur, nu trebuie excluse noi manifestări ale celor ce se împotrivesc unei astfel de materializări a eforturilor, ridicări de «noi condiții prealabile» cu scopul de a lungi distanța dintre acțiunile cu caracter procedural și cele destinate a asigura intrarea în fondul problemelor.

Tocmai pentru a accelera pregătirile, a le îndrepta pe făgașul concret, a cointeresa cercuri cît mai largi la acest proces, în anul 1971 au avut loc numeroase acțiuni în afara cadrului diplomatic obișnuit. La Viena, între 19 și 21 februarie, 70 de oameni de știință din 19 țări au avut un larg schimb de opinii în problemele păcii și securității în Europa, participanții relevînd ideea că evoluția actuală a relațiilor intereuropene permite convocarea, cît mai curînd posibil, a unei reuniuni general-europene. În aprilie, în diferite orașe din R.F. a Germaniei, la Stuttgart, Düsseldorf, Frankfurt pe Main, Köln, Kassel, Karlsruhe și altele, s-au desfășurat manifestații organizate cu prilejul săptămînii de luptă pentru convocarea conferinței.

În aceeași perioadă, la Helsinki a avut loc, cu participarea reprezentanților opiniei publice din 18 țări europene, simpozionul «Perspective de creare a unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa». Între 15 și 17 iunie, la București, 60 de personalități din domeniul politicii internaționale s-au aplecat asupra problemelor concrete ale conferinței, — etape, proceduri, conținut — rezultatele lucrărilor îmbogățind considerabil arsenalul acțiunilor dedicate securității europene. Mai tîrziu, la Bruxelles, teme asemănătoare au fost abordate la reuniunea consultativă a unor personalități ale vieții politice, sociale, culturale, a reprezentanților opiniei publice din majoritatea țărilor europene. Concluzia principală trasă și la această reuniune a fost că condițiile favorabile existente solicită mobilizarea celor mai largi forțe politice și sociale, a mișcărilor de cele mai diferite orientări și convingeri politice, filozofice, religioase, a popoarelor europene în vederea realizării obiectivelor securității și colaborării europene. Consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, ținută în capitala poloneză în zilele de 30 noiembrie și 1 decembrie, a subliniat că guvernele țărilor membre au hotărît să-și numească reprezentanții împuterniciți pentru a participa, împreună cu reprezentanții împuterniciți ai celorlalte state, la consultările multilaterale în vederea punerii de acord a problemelor pregătirii și organizării conferinței general-europene.

Trecînd în revistă numai cîteva dintre faptele care au marcat eforturile popoarelor europene în anul ce a trecut, nu se poate să nu capeți certitudinea că lunile ce vin vor înregistra accelerarea procesului diplomatic în pregătirea conferinței securității europene, vor consacra noi pași de natură să ofere întregii lumi un exemplu rodnic de conviețuire pașnică și colaborare între popoare și state suverane și egale în drepturi.

În afara convorbirilor oficiale, la diferite niveluri, consacrate problemei organizării conferinței general-europene au avut loc și acțiuni în afara cadrului diplomatic obișnuit, ca de pildă colocviul organizat la București în vara aceasta — pentru a treia oară — la care cele 60 de personalități participante s-au aplecat asupra aspectelor concrete ale conferinței — etape, proceduri, conținut.

Hanovra-R.F.G.: strîngere de semnături pe un apel cerînd ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia, ca unul dintre elementele importante menite să conducă la accentuarea procesului de destindere în Europa.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Nu cu multe săptămîni în urmă ne-am permis, cu oarecare ironie prietenească, să relatăm în aceste coloane despre scrisoarea unui cititor care ni se mărturisea teribil de îngrijorat din cauza imposibilității în care se afla de a citi, de a audia și de a viziona tot ce mediul cultural înconjurător îi pune la dispoziție. Probabil că am subapreciat amploarea fenomenului, o recentă scrisoare — a cititorului **Aurelian Vlad** din Săcele (jud. Brașov) — ne cheamă la ordine și ne mărturisește aceeași îngrijorare.

E indiscutabil că problema există; ea reflectă extraordinara expansiune în lumea contemporană a mijloacelor de difuzare a culturii și, ca o consecință, creșterea continuă a «lăcomiei culturale» a unei umanități și ea din ce în ce mai numeroase. Acum cîteva zile, cel mai eminent muzicolog al nostru — e vorba, bineînțeles, de George Bălan — observa, cu finețea care-i este naturală, că un adevărat pericol pîndește pe consumatorul contemporan de muzică: tentația lăcomiei. «Discurile, benzile, radioul ne permit să ascultăm muzică bună... pe săturatelea, iar pofta crește și aici pe măsură ce «mîncăm». Viața muzicală a marilor orașe devine și ea tot mai îmbelșugată aținînd, la rîndul ei, această poftă. Consumăm într-adevăr muzică în cantități de neconceput pentru contemporanii lui Bach sau Mozart». Și creșterea — adăugăm noi — nu este de ordinul procentelor, ci ai multiplilor. Într-o viață de om, un meloman pasionat de la începutul secolului al XIX-lea nu asculta atîta muzică (ne referim, desigur, numai la forma finită, nu la repetiții sau exerciții) cît ascultă azi un amator de muzică, dispunînd de ceva timp liber, într-un singur an. Să nu uităm de asemeni că astăzi, cu ajutorul benzilor și discurilor, putem să ne organizăm în casă cele mai fantastice concerte, în cele mai strălucitoare interpretări (ce putea să facă același meloman de acum 150 de ani, aflat la discreția directorilor de orchestre sau a impresarilor, mai ales dacă nu trăia într-un oraș ca Viena sau Paris?).

Nu altfel se prezintă situația în ce privește artele plastice. Cetățeanul care trăiește într-un oraș în care nu există un Luvru, un Prado sau un Ermitaj are la dispoziție, datorită reproducerilor, albumelor și filmelor de artă, toate Luvrurile din lume, bașca monumentele izolate, picturile și sculpturile răspîndite prin palate, biserici și colecții particulare. Și să nu uităm vedem reproducerile, ajunse astăzi la o perfecțiune diavolească, în condiții incomparabil mai bune decît originalele aflate în lumina adeseori neprielnică a sălilor de muzeu sau, mai ales, a catedralelor înalte și întunecoase. Comparația cu posibilitățile oferite iubitorului de artă din trecut este și în acest domeniu strivitoare.

Am putea extinde demonstrația noastră la oricare alt sector al artei, al culturii, în general. După cît se pare, într-un anumit sens, și în materie de cultură pericolul principal îl reprezintă obezitatea și nu inanița. Fără a absolutiza aceste constatări statistice, fără a uita că imensa sete de cultură a omenirii (chiar a părții ei celei mai dezvoltate) e încă foarte departe de a fi satisfăcută, trebuie să reținem totuși o concluzie: actul de cultură e și un act de selecție. Selecție în care rolul orientativ al societății trebuie să se manifeste, bineînțeles, nu sub forma măsurilor administrative, ci a persuasiunii.

Cititorul **Liviu Mănăilă** din Turnu Măgurele ne sugerează publicarea unui documentar amplu, conținînd «un inventar complet» asupra mișcărilor fasciste din lumea actuală. Propunerea a fost luată în evidență deși, trebuie s-o recunoaștem, nu e totdeauna ușor a identifica cu precizie feluritele grupări fasciste care se mai agită pe ici-colo. Fascismul, ca fenomen istoric bine determinat, s-a manifestat (în Europa și apoi în restul lumii) în anii '20-'40 ai secolului nostru, evoluția sa culminînd cu uriașul cataclism al celui de-al doilea război mondial și încheindu-se cu victoria coaliției mondiale antifasciste. Așa cum se știe, fascismul n-a dispărut cu totul, nici după catastrofala sa înfrîngere. Putem totuși afirma că prezența sa actuală se manifestă nu atît prin activitatea diferitelor organizații neofasciste (care, desigur, au încercat să facă unele «ajustări» programatice și organizatorice la realitățile zilelor noastre), deși unele din aceste organizații — exemplul cel mai recent îl constituie Mișcarea Socială Italiană — mai regăsesc sporadic o anumită influență politică ci, mai ales, prin reziduurile încă persistente ale unei anumite mentalități (antidemocratice, șoviniste, xenofobe, practicante ale violenței), prin ura feroce față de libertate, prin anticomunism visceral sau, cel puțin, prin cultivarea unor concepții ultraretrograde, zoologice, impregnate de dispreț față de om și, mai cu seamă, față de intelectul uman. Spuma murdară a practicilor și teoriilor de tip fascist reușește să antreneze, într-o parte sau alta a lumii capitaliste, într-un moment sau altul, elemente de tot felul, de la nostalgici ai rînduielilor medievale sau ai colonialismului pînă la ratați și declasați de tot felul. Racilele de structură ale capitalismului constituie acel «pîntec fertil» de care vorbea Brecht care poate oricînd zămisli asemenea manifestări, iar atitudinea tembelă, lașă, carieristă sau voit mioapă a unora care n-au vrut și nu vor să învețe nimic din lecțiile istoriei mai favorizează pe alocuri marșul cavalerilor măciucii. Este evident că numai socialismul, lichidînd pentru totdeauna rădăcinile acestor explozii de primitivism criminal și cultivînd cu insistență marile și autenticele valori umaniste, poate pune capăt definitiv oricărei încercări de renaștere a spiritului fascist.

Dar acestea sînt subiecte prea grave și prea dureroase pentru a fi tratate în preajma nopții de revelion. Așa că punem punct, convinși că în anul care vine vom avea prilejul să discutăm numai despre teme însuflețitoare și dătătoare de optimism. Încă o dată, tuturor cititorilor noștri, cele mai bune urări de fericire și prosperitate.

Am ales, dintr-o foarte lungă listă posibilă,
pe cîțiva dintre «norocoșii» lui 1971,
mari actori ai ecranului mondial, urmăriți și anul acesta de zînele bune,
de regizori generoși și de roluri îmbelșugate,
spre bucuria lor și a noastră.

ACTORI ȘI ROLURI ÎN 1971

de Magda MIHĂILESCU

marcello MASTROIANNI

Mastroianni a fost comparat cu un... plan. Disponibilitățile sale interpretative sînt atît de largi, încît cineaștii au impresia că se află în fața unei claviaturi pe suprafața căreia pot cînta orice. Practic, pentru actorul italian nu există un rol inaccesibil sau măcar nepotrivit. Pînă în acest an nu s-a întîlnit însă cu un film de epocă. Regizorul Luigi Magni a văzut în el un «Scipione Africanul» ideal, «un erou îmbătrînit, obosit, obligat să se apere — el, care toată viața atacase! — în fața celui mai periculos inamic: calomnia». Pentru a se simți pe deplin în pielea personajului, Mastroianni a refuzat ajutorul machiorului; fără nici o ezitare și-a ras părul chilug, din «motive psihologice»: «Scipione al meu este un om dezamăgit, împovărat de tristețe și amărăciune și vreau să trăiesc pe deplin emoțiile sale, drama unui erou istoric care devine inutil».

alain DELON

«Este singurul care se pricepe să-și aleagă filmele, are o dibăcie extraordinară». Știți cine spune toate acestea? Nimeni altul decît colegul său de generație și de glorie, Jean-Paul Belmondo. Așa stînd lucrurile, și avînd în vedere și ceea ce mai cunoaștem noi de mult, nimeni nu s-a neliniștit atunci cînd regizorul Pierre Granier-Deferre l-a solicitat pentru filmul «Văduva Couderc» (după Georges Simenon), iar Delon a spus «da». A fost de fapt o dublă încuviințare: a acceptat să interpreteze rolul unui tînăr hărțuit care întîlnește liniștea și dragostea mult prea tîrziu, la capătul unui mult prea lung șir de erori și ezitări, dar, mai ales, a primit cu smerenie să stea la dreapta marii actrițe Simone Signoret, să fie partenerul ei. «Ne veți descoperi un nou Alain Delon!» — a fost întrebat autorul. «Nu știu dacă va fi nou — a răspuns Granier-Deferre. Dar îl vreau plin de farmec, păstrînd în rezervă duritatea cunoscută din alte filme. Aș vrea să cucerească și să neliniștească, așa cum i se întîmplă în viață... Îl cunosc mai puțin pe Alain, m-a fascinat însă. Are o inteligență cu totul deosebită». Ce ne mai rămîne nouă de spus?

steve McQUEEN

În sfîrșit, Steve McQueen și-a văzut visul cu ochii. De zece ani de zile actorul, îndrăgostit cu patimă de cursele auto, își dorește un film în care regizorul să nu-i ceară altceva decît să se instaleze într-un bolid și să alerge ca un nebun. Între timp, John Frankenheimer a realizat «Marele premiu» dar fără actorul american. Drept care, anul acesta McQueen a declarat: «Nu mai pot să aștept. Voi face un film *definitiv* (sublinierea ne aparține) despre cursele internaționale auto. Lumea trebuie să înțeleagă că nu sînt un băiețoi, ci un bărbat care știe ce vrea». În calitatea sa de bărbat care știe ce vrea, actorul a pus la bătaie banii propriei sale companii cinematografice pentru a imortaliza pe peliculă faimoasa competiție Le Mans cu cele 24 de ore ale sale, Le Mans despre care Stirling Moss spune că ar fi «cea mai importantă cursă din lume» dar și «cea mai proastă dintre ele», «cea mai măreață» dar și «cea mai iritantă» și «nici pe departe atît de periculoasă» (să mă ierte Andrei Bacalu, dar așa am găsit, negru pe alb, într-o revistă de... cinema). Se înțelege de la sine că Steve McQueen nu a acceptat să fie dublat de un profesionist nici în scenele cele mai periculoase; aleargă dezlănțuit cu 180 pe oră, într-un Porsche de 600 cai putere tip 1971, adică în mai multe Porsche-uri, pentru că în timpul filmărilor a distrus cîteva, spre groaza întregii familii.

Pe lîngă el, fac figurație nume celebre de sportivi profesioniști, precum Jacky Icks, Jean-Pierre Badin, Vic Elford, Mike Hailwood, Jean-Pierre Hanrioud, Jean-Pierre Jabouille, John Miles și regretatul Jo Siffert, căzut la datorie pe pistă. Dar să ne mai întoarcem și la chestiunile de cinematograf: filmul are o intrigă asemănătoare cu a «Marelui premiu» și este realizat de Lee H. Katzin.

innokenti SMOKTUNOVSKI

A fost un Hamlet magistral, un Ceaikovski copleșitor. Pentru «Unchiul Vanea» din acest an abia mai găsim cuvinte drepte.

Smoktunovski a oprit în loc clipa precisă în care eroul cehovian, pescăruș cu aripile legate, se zbate să scape din strînsoare dar nu reușește decît să se fringă și mai rău, a dilatat această clipă — ce se hrănește parcă cu respirația oamenilor — pentru a vedea în ea ceea ce trebuie să vedem: capătul puterilor, sfîrșitul chinului. Întreaga ecranizare a lui Andrei Mihalkov-Koncialovski, cineast de excepție, are consistența ultimelor pîlpîiri de viață. Fiecare le întreține cum poate: unii prin compromisuri, alții prin deznădejde. Unchiul Vanea al lui Smoktunovski, prin speranță, iar pentru un scurt răgaz acceptă un preț și mai scump: ridicolul de a se avînta prea mult în încredere. Înfrînt, Vanea se retrage în demnitate ca într-o carapace, nu înainte însă de a-i umili, cu năduf, pe cei care nu înțeleg că te poți înăbuși și într-o încăpere cu ferestrele larg deschise.

Marele artist sovietic demonstrează încă o dată, spre binele neamului histrionesc, că dacă există pe lumea asta poeți care văd idei, atunci există, fără îndoială, și actori care le prind cu mîna.

ACTORI ȘI ROLURI ÎN 1971

julie CHRISTIE

În lipsă de alte fraze mai fericite, în graba festivalieră, s-a spus despre ea că ar fi fost marea revelație de la Cannes 1971, ca și cum o actriță care a luat un Oscar la 24 de ani ar mai putea fi ceea ce se cheamă o revelație la 30. Dar, în sfîrșit, dincolo de orice compliment se află minunea pe care Julie Christie o înfăptuiește cu fiecare rol: jocul ei atinge, întotdeauna, undeva, într-un punct foarte înalt, inefabilul muzicii. Partitura din «Mesagerul» lui Losey (Palme d'Or 1971, «o capodoperă», strigă voci de încredere) este o nouă mărturie. Frumoasa castelană Marian Maudsley, plăsmuită de imaginația scriitorului L.P. Hartley («revizuit» de scenaristul Harold Pinter), a avut norocul să salte dintr-un cvasianonimat direct în turnul celebrității, pentru că Julie Christie a consimțit ca, timp de două ore, să stringă pe obrazul ei toate urmele pe care dragostea, fericirea, nepăsarea, egoismul le pot lăsa pe un chip omenesc. «Mi se pare unică, — afirmă Joseph Losey despre Julie — nu știi unde începe și unde sfîrșește actoria ei. Este ca marea, să tot stai și să o privești». Un amănunt: partenerul Juliei Christie din acest film este Alan Bates, același din «Departe de mulțimea dezlănțuită». Tot fermier și tot îndrăgostit. Dar ceva mai norocos.

Daniel OLBRYCHSKI

Are numai 26 de ani dar a și început să strîngă distincții după distincții. La început a fost «Premiul Zbigniew Cybulski», apoi titlul de «cel mai popular actor polonez», iar în anul ce s-a încheiat — «Premiul de interpretare masculină» la Festivalul de la Moscova pentru rolul creat în filmul lui Wajda, «Pădurea de mesteceni». Un talent ce a dobîndit de timpuriu o splendidă maturitate a primit răsplata cuvenită. Personajul nuvelei lui Iwaszkiewicz a solicitat la maximum disponibilitățile lui Olbrychski, sensibilitatea lui dureroasă ce preface fiecare moment al existenței într-unul hotărîtor. A înțelege prețul vieții și al morții, complicata dialectică a ceea ce este trecător și a ceea ce rămîne pentru totdeauna acesta era greul examen al omului însingurat din«Pădurea de mesteceni». În interpretarea tînărului actor, eroul are acea forță stranie a statuilor doar pe jumătate desprinse din materia în care au fost dăltuite, pentru a ne reaminti cît de chinuitor dar cît de omenesc este efortul de înălțare.

imre SINKOVITS

Chiar dacă filmul lui Marton Keleti, «Vis de dragoste» (Liszt), nu a fost scutit de unele rezerve și dezaprobări, creația protagonistului, actorul maghiar Imre Sinkovits, rămîne remarcabilă. Întruchiparea marilor personalități ale culturii, în mod deosebit a celor suprasolicitate și strivite de legendă mai mult sau mai puțin fermecătoare — pe măsura fanteziei și dorințelor fiecărei generații — este, întotdeauna, o adevărată piatră de încercare în cariera unui actor. Lumea nu iartă ușor trădarea unui personaj celebru. Cu o mască fizică uimitoare, Sinkovits duce pe umerii săi masivi un Liszt transfigurat de miracolul muzicii, dar și de înțelegerea adevărurilor profunde ale vieții, un om care a considerat că talentul este o povară pe care trebuie s-o porți mergînd cu spatele drept, un artist din a cărui complicată structură nu a lipsit grăuntele acela de nebunie sfîntă în afara căreia este greu să simțim fîlfîirea aripilor geniului. Probabil că personalitatea lui Liszt va mai seduce și alți regizori. Oricînd însă, în galeria chipurilor imaginate de cinematograf se va afla un loc de onoare pentru Imre Sinkovits, căruia îi acordăm și dreptul la un colț din memoria noastră; mai ales pentru acele secvențe în care, după ce-și aruncă mănușile albe pe scenă, după ce izbutește să-și așeze picioarele uriașe, se repede asupra pianului ca o furtună.

silvana MANGANO

Am trecut prin Piața San Marco la cîteva săptămîni după ce Visconti și echipa sa terminaseră filmările pentru «Moartea la Veneția». Cîțiva prieteni îndrăgostiți de cinema au ținut însă să-mi arate cu exactitate pe unde au trecut «l'inglese Dirk Bogarde» sau «la Mangano». «La Mangano» este, bineînțeles, Silvana, distinsa actriță italiană care, în ultimii ani, a acceptat atît de rar să pășească pe un platou... Cum să-l refuzi însă pe autorul lui «Rocco», al «Căderii zeilor»? Capodopera viscontiană impune, alături de fascinantul personaj al muzicianului Von Aschenbach și al adolescentului Tadzio, — eroi ai unui obsedant spectacol crepuscular, în care moartea și viața se contemplă reciproc — silueta elegantă și grațioasă a Silvanei, — în film, o nobilă poloneză, mama lui Tadzio — ea însăși o întruchipare a unui vis adus din țara ghețurilor.

de Liviu TIMBUS

profesiune și diletantism

Pentru toți cei care au urechi să audă și gură să cînte, dar mai cu seamă pentru compozitori, cîntăreți și instrumentiști, muzica ușoară continuă să rămînă o problemă grea. Treburile s-au complicat teribil mai cu seamă în ultimii zece ani, de cînd instrumentele de percuție moderne au izgonit, rînd pe rînd, din ansamblurile orchestrale vioara, acordeonul și, în cele din urmă, chiar și pe cele mai devotate genului: pianul, saxofonul și trombonul. În locul acestora — chitarele electronice, orga, vibrafonul și alte noutăți de ultimă oră capabile de a înlocui dintr-o singură respirație truda și migala instrumentelor cu coarde sau pe cele ale grupurilor de suflători.

Vom fi cu toții de acord apoi că marea atracție pe care o exercită muzica ușoară tinde să se transforme într-un soi de maladie endemică, că mitul tinereții, pus pe note, a creat un veritabil sport competițional mai cu seamă în lumea băieților și fetelor noastre, cîntăreți și instrumentiști, sosiți în masă pentru a deveni vedete de la o lună la alta.

Din nou adevărat și... bine, din moment ce de unde e, ai și ce alege. Dar asta numai la prima vedere. În realitate, suprafețele sonore — obținute prin solicitudinea circuitelor electronice, acest veșmînt strălucitor pentru cîntecele fără melodie, pentru soliștii fără voce sau pentru instrumentiștii lipsiți de vocație — au deschis larg porțile diletantismului. Povestea cu împăratul gol a devenit o modă și care, la rîndu-i, tinde să se transforme într-o veritabilă profesiune — profesiunea de diletant. Diletantul profesionist, propulsat în arena competițională, pe scena teatrelor și a concursurilor de muzică ușoară mulțumită televizorului. Dar mai devreme sau mai tîrziu, concesiile făcute mediocrității se răzbună. La ora actuală, atrași de mirajul micului ecran, un număr impresionant de fetișcane și băietani îmberbi «învață muzică» la întîmplare, ciupind corzile chitarelor și plimbîndu-și fîrîcelul de voce prin toate melodiile la modă. Cîți dintre aceștia știu cu adevărat ce înseamnă cultivarea vocii, ce, care va să zică, sînt bune vocalizele, șlefuirea timbrului, controlul respirației și al emisiei vocale? Nimeni sau aproape nimeni. Ne-a dovedit-o cu prisosință și emisiunea de marți, 14 decembrie, consacrată și unor tineri interpreți de muzică ușoară.

De fapt nu sîntem puși pentru prima oară în situația de a asculta cîntăreți fără voce, interpretînd cîntece fără melodie, în compania unor formații instrumentale înjghebate la întîmplare din dragoste pentru muzică, dar fără meșteșug. Băieții și fetele noastre prezenți în cadrul emisiunii amintite și selecționați în prealabil prin intermediul unor concursuri de muzică ușoară n-au cîntat mai prost decît alți tineri colegi de breaslă. Dar au cîntat totuși. Au fost prezenți și s-au făcut auziți în fața milioanelor de telespectatori înainte de a merita acest lucru, înainte de a duce la bun sfîrșit o treabă abia începută.

Cînd compun o melodie — ne-a declarat recent George Grigoriu — mă gîndesc de la bun început și la solistul care o va interpreta. Țin seamă de acest lucru și atunci cînd realizez acompaniamentul orchestral, întregul edificiu sonor al cîntecului, și asta deoarece nu orice melodie se potrivește pentru orice voce sau, altminteri spus, nu oricine (chiar talentat fiind) poate cînta orice.

E un punct de vedere pe care talentatul compozitor ni l-a mărturisit într-o convorbire particulară. Dar de ce să nu spunem lucrurilor pe nume prin solicitudinea micului ecran, singurul capabil de a organiza un larg colocviu pe această temă, o adevărată acțiune profilactică la care, sîntem siguri, ar participa cu mare bucurie toți cei care se gîndesc să facă artă și meserie înainte de a se gîndi la bani și la titluri onorifice.

Astfel stînd lucrurile am putea, în sfîrșit, să aflăm cum și prin ce mijloace este posibilă...

...difuzarea unor melodii scrise la prima mînă, acel soi de cîntece cărora le putem ghici urcușurile și coborîșurile după primele trei măsuri, în care sunetele se trag de mînă, sub magnetul notelor de tonică și dominantă, lipsite de fiorul inedितului, de surprizele pe care le conferă invenția, orchestrația meșteșugită, însinuările și glumele modulației.

...organizarea de grupuri vocale, unde interpreții nu sînt capabili să mențină pînă la sfîrșit un interval de terță sau de cvintă, calcă pe coadă, cu sau fără necesitate, vocea solistului sau aleargă după orchestră ca să prindă din urmă ritmul pierdut.

...și, în sfîrșit, cum e posibilă selectarea... fără discernămînt a cîntăreților de muzică ușoară din rîndurile unor tineri care mai au încă multe de învățat la orele de muzică înainte de a pune mîna pe chitară și mai cu seamă înainte de a beneficia de solicitudinea... «mediilor electrice», această fantastică trambulină în stare de a șterge cu buretele ani de ucenicie și studiu metodic.

Acestea și multe altele — întrebări, răspunsuri și propuneri menite să refacă în acest domeniu frontiera spălăcită dintre diletantism și profesionalism.

INSTANTANEE CU MOȘ GERILĂ

INSTANTANEE CU MOȘ GERILĂ INSTANTANEE

INSTANTANEE CU MOȘ GERILĂ INSTANTANEE

INSTANTANEE DESENE DE ANDO

ACTORI ȘI ROLURI ÎN 1971

terence STAMP

«Din 30 de scenarii aleg unul», ne spunea Terence Stamp cu prilejul conferinței de presă organizate de Nelo Risi înainte de a pleca în Africa, cu întreaga echipă ce avea să realizeze «Un anotimp în infern». Asta înseamnă că atît de grijuliul actor englez apare pe ecran cam o dată la doi ani.

În 1971 a fost Rimbaud, poetul «care și-a pierdut viața din prea multă delicatețe». La sus-amintita întîlnire, Stamp a declanșat cîteva semne de nedumerire în momentul în care a început să-și expună concepția despre erou, în totală contradicție cu cea a regizorului: «Eu văd un film despre omul Rimbaud, nu despre poet. Orice poezie se distruge o dată cu traducerea, iar cinematograful ce poate să facă decît să o traducă? Sincer vorbind, mă simțeam mult mai aproape de Rimbaud cînd eram mai tînăr, astăzi am devenit un individ așezat, liniștit (n.a. — Terence are 33 de ani!). Pentru mine, poetul francez a fost primul Rolling Stones, versurile lui i-au descumpănit pe contemporani în aceeași măsură în care muzica băieților din Rolling Stones i-a zăpăcit pe englezi».

De vreo șase ani încoace, presa nu scapă nici un prilej de a aminti «cum s-a transformat greierele leneș de la Madrague într-o harnică furnică».

Adică, lăsînd metafora la o parte, cît de mult s-a așternut pe treabă Brigitte Bardot, care nu-și mai îngăduie să facă un film la doi ani, ca în vremurile bune, ci se ambiționează să înscrie în filmografia sa cel puțin două-trei pelicule anual. Ceea ce s-a întîmplat și în 1971. Se pare că rolul care i-a rămas cel mai mult la inimă a fost cel din filmul «Les petroleuses» (început de Guy Casaril și terminat de Christian Jaque), povestea aventuroasă a două cow-girls care bagă spaima în bărbați.

Împreună cu partenera sa, Claudia Cardinale, a învățat să tragă cu pistolul, să trimită un croșeu de dreapta sec (profesor — maestrul Vicente del Aguilar); spre deosebire de C.C., B.B. nu a izbutit însă să-și învingă teama de cal în cursele prea înfierbîntate. În rest, fetele s-au împăcat bine pe platou.

brigitte BARDOT

FILME PE CARE LE AȘTEPTĂM

«PENTRU CĂ SE IUBESC», film închinat tineretului. Autori — Mihai Iacob (regia), Horia Pătrașcu (scenariul).

«ADEVĂRUL» și «PUTEREA», dezbatere cu adînci rezonanțe umane și politice, realizat de Manole Marcus după un scenariu al lui Titus Popovici.

«ASTĂ-SEARĂ DANSĂM ÎN FAMILIE», comedie mai puțin lirică decît ne-am putea imagina,dacă ne gîndim la numele cineastului — Geo Saizescu. Satiră sută la sută dacă ne gîndim la numele lui Ion Băieșu, coautor al scenariului (împreună cu regizorul).

PUBLICOM

Un cadou care oferă certitudine — ceasul „Certina“

70-250 52-147

17-150 40-177

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

COMBINATUL PENTRU EXPLOATAREA ȘI INDUSTRIALIZAREA LEMNULUI DIN SUCEAVA

livrează produse cu parametri calitativi superiori, corespunzători celor mai înalte exigențe. Dintre produsele noastre enumerăm:

— *mobilier modern și stil*
— *uși-ferestre*
— *parchete din fag*
— *placaje din fag pentru uz general*
— *placaje pentru vagoane*
— *plăci fibrolemnoase dure*
— *plăci fibrolemnoase izolatoare*
— *cherestea de foioase și rășinoase*
— *diverse tipuri de ambalaje și lăzi*

PUBLICITATE

NA, C-AM FOST LA CUCA-MUCA!

de Sergiu ANDON
fotografii de S. STEINER

Nea Oniță Vasilescu a fost bolnav ultima dată de tifos exantematic. Pe frontul din Moldova. În 1916.

CUM AM PLECAT LA CUCA-MUCA?

La Cuca-Muca am plecat cu zarvă și cu un anumit soi de bravadă. Mai întîi a fost îndelung disputat autoratul reportajului. Apoi, realizatorii lui definitiv stabiliți au fluturat mîndri și misterioși ordinele de deplasare pe care, de data aceasta, nu figura nici «se deleagă la IRCMUPZ», nici «la Procuratura județeană...», ci faptul grozav de a fi acreditați la... Cuca-Muca. Formulă criptică în ochii administrației, care ar fi putut crede că devansăm cu patru luni bancurile de 1 aprilie '72, dar care n-a crezut astfel, știind că noi nu glumim cu avutul obștesc nici măcar de revelion. Oricum, titulatura rămînea șăgalnică iar documentele de misiune creau o discretă sugestie de răvaș.

Mai credibilă, în orice caz mai convingătoare decît oricare din drumurile noastre anterioare, a apărut plecarea în înțelegerea membrilor nevîrstnici ai propriilor familii. Pentru dumnealor, cele patru silabe, ca desprinse din lexiconul primelor articulări, au avut o rezonanță mult mai prestigioasă decît numele oricărui municipiu.

Aceasta a fost atmosfera.

Componenta unu din rețeta longevității: munca (Gh.C., 72 de ani).

DAR AM PLECAT LA CUCA-MUCA?

Sigur că da! Am consultat chiar literatură de specialitate! Însă n-am luat-o 15 kilometri spre nord, cum eram îndrumați, ci am parcurs peste 40 de kilometri spre vest, ca să nimerim acolo unde trebuia.

Acolo unde, conform declarațiilor — poate de complezență — ale primarului, nu pășise încă picior de publicist.

Pe drum îl și întrebasem pe colegul fotoreporter, deșcă bătrînă a presei ilustrate, trecut prin toate tulișele și drumeții pe toate coclaurile:

— Este vreun loc din țara aceasta pe unde să nu fi călcat?

— Da! — a fost răspunsul lui. La Cuca-Muca.

DE CE AM FOST LA CUCA-MUCA?

Ei, uite-așa! Ca să vedem viața. Să o cunoaștem chiar în ipostazele ei de la Cuca. Să ne lămurim cum este cu aceste străvechi versuri dintr-un străvechi colind de Anul nou

«Noi sîntem de la Cuca-Muca,
Unde-i mămăliga cît nuca,
De-o păzesc cinci cu măciuca
Să nu cumva s-o-nghită curca».

Și ce-am găsit?

În primul rînd, *cîntec*. Ni s-a cîntat foarte mult. Ne-a cîntat vechiul tenor al acestor dealuri, omul ce parcurgea cîte douăzeci de kilometri călare pentru o misiune muzicală, în fața căruia tăcea orice lăutar, pentru care, și numai pentru care, brazde întregi de foste femei au tras de mînecă brazde întregi de foști bărbați să meargă la foste nunți unde se zvonea că va cînta nea Oniță Vasilescu:

«Colo-n vale-n boieniță,
doarme-o blondă copiliță».

Cîntec aproximativ... sexy, pe care l-am ascultat și noi, din gura ce nu mai tace de 93 de ani.

Ne-a cîntat și generația mai cînără cu 60 de ani, prin persoana lui Gheorghe Sinescu, director școlar.

Iar cele mai vechi cîntece și cimilituri le-am notat de la reprezentanta în vîrstă de... 1 an și 8 luni a celor care cîntau la Cuca, Cristiana Pîrvu.

«Hoță male,
Fete n-ale,
C-au mulit de gălbenale»

sau (în fonetică maturizată de noi):

«Vine, șede, soacră mare
Cu cămașa la schinare.

În așteptarea colindătorilor...

Ari ti-o dă, mine ți-o ia.
Rămîi tot cu treanța ta»

Și, bineînțeles: «Argesule, apa ta...»

Aflînd despre primul cîntător menționat, ați înțeles, cred, că al doilea fapt pe care l-am consemnat la Cuca a fost *longevitatea* locuitorilor. Nea Vasilescu Oniță — căruia i se pare firesc să spună avînd în vedere vecinătatea comunei Bălcești: «Am auzit de Bălcescu Nicolae, de Costache, dar nu i-am cunoscut» — nu este o excepție. «Moș» Gheorghe Călin, de 72 de ani, are toate firele de păr negre ca pana corbului și, bineînțeles, nedescompletate. Pe Ion Georgescu, de 81 de ani, l-am găsit agitîndu-se pentru împăcarea unor împricinați, ca un membru de nădejde și cu experiență ce este al comisiei de judecată. Iar un alt unchieș, Florea Pîrvu, de 88 de ani, a renunțat să meargă la biserică pentru a bea cîteva ciocane de țuică împreună cu

care vin, vin, vin, cu cîntice vechi și noi.

Lumina liniștită a livezilor de pruni.

noi. Ne luăm asupra-ne toate păcatele.

Sperați să fi descoperit noi rețeta acestor longevivi? Nu ne ocupăm cu așa ceva. În orice caz, am aflat că din viață nu le-a lipsit munca, dar de loc, chiar de loc, și am mai constatat cu propriile timpane că liniștea la Cuca este demențială, de noapte selenară.

DAR EXISTĂ CUCA-MUCA?

Există *Cuca*, în județul Argeș (o alta în județul Galați, nu ne interesează acum), și numele i se trage de la Valea Cucii. Există *Măcăi*, practic în continuare, și numele i se trage de la primul «descălecător», cum îi zic oamenii, de cu mai bine de 500 de ani în urmă, al cărui nume sau poreclă va fi fost Măcău. Transformarea denumirii de *Măcăi* în *Muca* nu respectă numai rigorile rimei colindului, ci s-a fiert și prin amăreala unor vechi realități economice, preluînd cu sublimă demnitate întru dîrzenie și jenantul renume răspîndit prin țară de către veșnicii exozi de la Cuca și Măcăi.

Permanența *exodului* este deci o a treia observație. De secole cei de pe aici au împînzit cîmpia, oferind la disperare prunele, țuica și poșirca în schimbul boabelor de porumb. Schimb, și mai ales peripluri dătătoare de nedumeriri pentru oamenii de la șes, săraci și ei, dar cărora trebuia să li se explice că acolo, la Cuca, mămăliga era chiar... cît nuca.

Exodul a devenit calificat o dată cu începutul urbanizării Bucureștiului. Nevoia de fructe a orașului a fost satisfăcută decenii la rînd de umblătorii din Cuca și din Măcăi, deplasați în Capitală cu inegalitățile lor sociale cu tot: angrosiști, proprietari de galantare, simpli «oltenii» cu coșurile.

Parcă blestemul acestor locuri fiind acela de a le găsi rezolvările prin deplasări și colonizări, tot exodul a fost și soluția împroprietăririi parțiale de după întîiul război mondial. Cu acel prilej au format cei din Cuca și Măcăi colonii lîngă Mangalia, unde trăiesc și astăzi oamenii plecați atunci să primească pămînt și urmașii lor.

Migrația oamenilor rămîne de actualitate, dar se desfășoară sub cu totul alte coordonate. Simplificînd relațiile, am stabilit că însemnele noilor mutații constau în două realizări: brutăria și asfaltul. Alăturarea poate părea bizară, nu urmărim acest efect, dar ceea ce *schimbă* caracterul deplasărilor continue prin spațiile țării, repetate timp de secole, pînă la reflex, sînt aceste două «simple» modernizări din viața comunei. Rețineți ghilimelele, vom reveni.

Brutăria a adus în comună un aliment nu numai necunoscut — pîinea — ci și capabil de a înlocui mămăliga cît nuca, iar prin aceasta, de a destiința sensul de a fi al pelerinajelor foamei. Asfaltul a desființat situația de *depărtat*, de *izolat*, de *inaccesibil*. Dintr-o dată, localități ce trăiau numai prin renume, imaginate pe undeva, prin ceața dealurilor, au devenit plasate chiar avantajos, la depărtare egală de două municipii (Pitești și Rîmnicu Vîlcea). Artera de bitum a metamorfozat *exodul* în *naveta*, în contact permanent cu orașul, cu civilizația, cu posibilitatea de a opta mai larg unde să trăiești și unde să lucrezi, a canalizat către șuvoaiele industriei puterea și timpul de muncă eliberate de obsesia procurării boabelor de porumb.

Spuneam că aceste mutații sînt *simple* — între ghilimele. De ce? Ne-am obișnuit atît de mult cu construcția, încît uneori nu numai că uităm inerția trecutului, dar nici nu ne mai întrebăm și *de ce* «investițiile» relativ ușoare, ca o brutărie sătească și cîțiva kilometri de asfalt, apte de a schimba destinul unor locuri și colectivități de oameni, n-au fost făcute cu timp de secole. «Simplitățile» lucrărilor, privite izolat, îi corespunde *complexitatea* angrenajului social capabil să cuprindă, *atotgrijuliu*, problemele oricărui colțișor. Cine ar fi asigurat ființa unei brutării la Cuca — în 1930, spre exemplu — cît timp nu exista o diviziune a muncii rațional dirijată și relații de repartiție altfel rînduite decît pe baza interesului individual? Ce să fi făcut cucenii cu drumul asfaltat, cît timp nici puterea de cumpărare nu le-ar fi dat ghes să pornească spre marile magazine, nici magneții marilor locuri de muncă nu i-ar fi atras?

Ridicați schimbările din ocupația și alimentația țăranilor din Cuca la scara întregii țări și veți înțelege cît s-a realizat în anii noștri. Cît de complex este procesul.

Mai sîntem datori cu o explicație: la Cuca n-au călcat publiciști nu pentru că *ocum* se ajunge greu, ci pentru că mai dăinuie vechiul renume. Ce vreți, elementele de suprastructură...

CUM NE-AM ÎNTORS

De la Măcăi ne-am întors cu I.M.S.-ul, cu autobuzul și cu trenul. Ne-am mai întors cu convingerea că una este șoalda onomatopeică și altele sînt dimensiunile istoriei.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

ANUL PREOLIMPIC

După o tradiție nu lipsită de explicații, anii preolimpici nu se disting îndeobște prin performanțe sportive de anvergură. Perioada de tatonări și consolidări, în căutarea potențialului uman optim și a celor mai bune formule tehnice și tactice, anii de concentrare asupra obiectivului final al confruntărilor din arena olimpică nu favorizează totdeauna rezultatele înalte. Obținerea acestora este de obicei amînată pînă la întîlnirea cvadrienală olimpică.

Sportul românesc nu face excepție de la această tradiție și de aceea nu e de mirare că activitatea sa în 1971 și-a găsit încununarea într-un sport neolimpic. Mai ales în două împrejurări, tenisul a făcut să se vorbească foarte mult și elogios despre sportivii români în cursul ultimului an. Întîi la Charlotte, în Carolina de Nord, unde echipa României, compusă din Ilie Năstase și Ion Țiriac, a jucat pentru a doua oară în decurs de doi ani în finala Cupei Davis, disputînd (și pierzînd cu 2–3) ultimul challenge-round din istoria acestei competiții, în compania echipei Statelor Unite. Apoi, în al doilea rînd, la sfîrșitul anului, în sala Pierre de Coubertin din Paris, unde Ilie Năstase a cîștigat turneul campionilor de tenis, învingînd pe rînd și fără drept de apel pe așii acestui sport (Smith, Richey, Kodes, Franulovici, Graebner).

Palmaresul sportului românesc ar fi firește sărac dacă l-am reduce doar la atît. Sportivii țării au participat la toate marile competiții internaționale ale anului și nu fără urme. Unii dintre ei au devenit în 1971 campioni mondiali, cum ar fi canoiștii și caiaciștii, ceea ce nu pare de loc anormal la acești fii ai Deltei Dunării care de 15 ani, cu consecvență, se află printre primii în lume în ierarhia minuitorilor padelei și pagaiei. Alții au obținut laurii continentali și printre ei din nou reprezentanți ai sporturilor nautice, de data aceasta la canotaj academic: 5 fete din ambarcația de 4+1 vîsle. Apoi un alt echipaj, de astă dată din familia sporturilor hivernale: cal de bob de 4 persoane al celebrului pilot Ion Panțuru, secondat de prietenii lui, toți originari din Sinaia, dar acum vestiți nu numai la Innsbruck, ci și la St. Moritz, Alpe d'Huez, Lake Placid sau Sapporo.

Anul 1971 a reconfirmat poziția bună în lume a reprezentanților României în cîteva sporturi. Handbaliștii, purtătorii cununilor de campioni ai lumii, nu se dezmint, menținîndu-se printre fruntași. La campionatele europene de la Madrid, din 11 boxeri români 9 au urcat pe podium și și-au sporit ulterior prestigiul într-un victorios turneu prin Statele Unite. Luptătorii (de ambele stiluri: greco-romane și libere) s-au distins la campionatele mondiale de la Sofia, obținînd trei medalii de argint. Practicanții scrimei (îndeosebi la floretă) și tirului țin strîns contactul cu eșaloanele mondiale superioare. Tot așa jucătorii de volei și polo pe apă.

Atletismul merită o mențiune specială, nu numai pentru elementele sale de excepție, care se remarcă în special la sărituri (Carol Corbu — al treilea performer mondial în 1971 la triplusalt, Cornelia Popescu — în aceeași postură la săritura în înălțime sau Csaba Dosa — medaliat cu argint la campionatele europene de la Helsinki, tot la săritura în înălțime), ci mai ales pentru proba feminină de aruncare a discului. România este una dintre foarte puținele țări din lume care vor putea prezenta la jocurile Olimpice de la München trei aruncătoare ce dețin performanțe de peste 60 de metri realizate în 1971. Șefa de promoție a acestui trio este fără îndoială campioana olimpică Lia Manoliu, care prezintă și excepționala calitate de a candida pentru a șasea oară la laurii olimpici. Ea va fi însoțită de campioana țării, Argentina Menis, și de fosta recordmană, Olimpia Cataramă.

La urmă, dar nu în ultimul rînd, trebuie consemnate succesele pe 1971 ale fotbaliștilor români. Ei au reușit să promoveze echipa țării printre primele 8 formații din Europa (cu șanse încă de a ajunge printre primele 4) și să califice două echipe de club (U.T.A. și Steaua) în sferturile de finală ale competiției continentale Cupa UEFA. Acum se confirmă ceea ce s-a remarcat încă în timpul ultimului campionat mondial de fotbal, în teribila serie de la Guadalajara (în lupta cu puternicele echipe ale Braziliei, Angliei, Cehoslovaciei): ascensiunea indiscutabilă a fotbalului românesc.

La încheierea unui an sportiv bun, se poate spune că trăsătura caracteristică a sportului românesc este prezența sa pe toate meridianele competițiilor internaționale, cu performanțe care îi întăresc neîncetat prestigiul.

Doriți să petreceți cîteva zile de recreare într-un decor pitoresc? Numeroase hanuri, moteluri și cabane ale cooperației de consum, situate pe principalele trasee turistice, vă stau la dispoziție și în acest sezon.

Ele vă asigură camere confortabile, cu încălzire centrală, restaurante cu delicioase preparate culinare, produse de cofetărie și băuturi.

Dacă iubiți natura, confortul, dacă doriți să faceți sporturi de iarnă, vă invităm la:

HANUL RUCĂR — Argeș
HANUL VALEA URSULUI — Argeș
HANUL BRAN — Brașov
HANUL CHEIA — Prahova
COMPLEXUL TURISTIC SLĂNIC
CABANA BUCIN — Harghita
HANUL URSU NEGRU — Sovata, Mureș
HANUL BUCURA — Hațeg, Hunedoara
MOTELUL ILIȘEȘTI — Suceava

ZBOARĂ... ZBOARĂ... ZBOARĂ... AUTOMOBILUL ZBOARĂ...

Farmecul absurdului din jocurile copilăriei noastre cedează locul rigurozității tehnicii. În fotografiile de față — încă una dintre multele soluții propuse pentru rezolvarea problemelor complicate născute din explozia traficului rutier din marile orașe. Rutier-rutier, dar... prin aer, parcă ar spune propunerea companiei americane «Aerocar».

CÎND OAMENII MARI SE COPILĂRESC...

Un fel de joacă de-a evul mediu propune un grup de iubitori ai vechilor tradiții cavalerești din Franța, care a și adoptat denumirea de «Les Chevaliers» (Cavalerii). Acești donquijoți contemporani vor organiza în mai multe orașe europene, începînd cu Amsterdam, spectacole care vor încerca să reînvie, cu mare exactitate, turnirele evului mediu. Vor fi respectate cu sfințenie nu numai ținuta cavalerilor luptători, armamentul, harnașamentul, regulile luptei etc., ci și întregul protocol al festivităților care însoțeau luptele. O singură nedumerire avem: în caz de (inevitabile) răniri sau măcar contuzionări, se vor folosi balsamurile vracilor medievali sau antibioticele veacului XX?

GLUME MAI MULT TAU MAI PUȚIN NEVINOVATE

culese de Mihai BURDUJA

ANATOLE FRANCE

În anii de după primul război mondial, numeroși turiști americani voiau să-l vadă pe Anatole France. Acesta, plictisit, spuse secretarului său:

— E îngrozitor! Ce cred yankeii aceștia despre mine? Că sînt un obiect de expus la muzeu?

— Din fericire nu sînteți, maestre, îi spuse secretarul. Altminteri, americanii v-ar fi cumpărat de mult.

La Anatole France se prezentă o tînără care își propuse serviciile de stenodactilografă:

— Monsieur — se adresă ea scriitorului — știu să stenodactilografiez cu viteza de 150 de cuvinte pe minut.

— Ei drace, dar de unde o să iau pentru dumneata atîtea cuvinte? — răspunse scriitorul.

Un general îl invită la cină pe Anatole France. În timpul mesei, generalul solicită scriitorului un autograf. Acesta i-a scris:

«Bucătăria franceză este cea mai bună din lume și gloria ei va crește și mai mult atunci cînd omenirea înțeleaptă va pune frigarea mai presus de spadă».

VOLTAIRE

Un poet debutant, respins de editori, se plîngea lui Voltaire:

— Și dacă ați ști cît foc am pus în aceste versuri!

— Invers ar fi fost mai indicat — îi ripostă Voltaire necruțător.

Voltaire a întrebat o dată pe un abate care cam făcea abuz de ospitalitatea sa:

— Domnule abate, știți care este deosebirea dintre dv. și Don Quijote?

— Nu, răspunse mirat oaspetele.

— Don Quijote lua toate hanurile drept castele, în timp ce dv. luați castelele drept hanuri.

NAPOLEON BONAPARTE

După cum se știe, Napoleon nu era prea înalt. Într-o discuție prietenească, mareșalul Ney, pe care împăratul îl botezase «cel mai curajos dintre curajoși», referindu-se la statura lui Napoleon, spuse:

— În definitiv, diferența dintre noi e numai de un cap!

— Pot face oricînd să dispară această diferență, i-a răspuns Napoleon.

La un bal, Napoleon, care nu era totdeauna galant cu femeile, se opri în fața unei contese cu reputație cam îndoielnică și o întrebă cu glas tare:

— Ei, doamnă, tot așa de mult vă plac bărbații?

— Da, sire, răspunse răzbunător contesa, dar numai cînd sînt politicoși.

EI DESPRE ELE ȘI VICEVERSA...

Un actor perora într-un cerc de prieteni:

— Ce să vă spun, dragii mei, admirabil lucru e Insurătoarea. Trăiesc minunat și cheltuiesc numai jumătate decît pe vremea cînd eram holtei.

— Știi ce? — îi propuse Maurice Chevalier. Mai ia-ți încă o nevastă și o să trăiești gratis.

— E greu să înveți limba franceză? — îl întrebă pe Heine o doamnă.

— Nici o greutate — răspunse acesta. Pur și simplu, în locul cuvintelor germane se folosesc cuvinte franțuzești.

Întrebat într-o zi de ce se împotrivește atît de categoric prezenței unor femei în orchestra sa, Arturo Toscanini răspunse zîmbind:

— Să vă explic: femeile deranjează totdeauna într-o orchestră. Dacă sînt frumoase, îi tulbură pe instrumentiști, dacă sînt urîte, mă tulbură pe mine.

MICROANCHETA „FLACĂRII“

TEATRU

de Sanda FAUR

1 Ce v-au oferit personajele dramaturgiei originale

2 Ce ați oferit dv. acestor personaje

TOMA CARAGIU

— Iată-mă în fața unui interlocutor care poate răspunde la întrebările interviului de față în sunete triumfale de fanfară. Să dai dintr-o dată două mari lovituri de teatru, și în gama albului, și în cea a negrului, și în «Ziaristii», și în «Interesul general», e, ca să zic așa, lucru mare.

— E adevărat că plecarea mea la atac în această stagiune a fost bună. Sorții mi-au zîmbit, recunosc. Augurii sînt în zbor deasupra capului meu.

— Să nu dăm chiar toate meritele în circo norocului. Cred că pe undeva e amestecat și Caragiu, cu harul, vitalitatea și munca lui, în succesul acesta.

— Poate pentru că nu l-am refuzat pe reporterul special Romeo. Eram gata să o fac: mi se părea, nu știu cum să-ți spun, cam prea june pentru mine. Apoi, într-o seară, într-un cerc de amici cunoscuți și mai puțin cunoscuți, am auzit un rîs debordant, exploziv, senzațional. Mi-a plăcut și rîsul, și omul, am aflat apoi că e cunoscutul gazetar Mihai Popescu (despre care Mirodan mărturisea că l-ar fi «turnat» în conturile lui Romeo) și m-am hotărît să-i dau lui Romeo același rîs uluitor. Bilbiiala am împrumutat-o și de la alte personalități cunoscute. Pe scurt, îl joc pe Romeo cu poftă.

— Dar pe Hrisanide din «Interesul general» al lui Baranga?

— Pe ăsta îl joc cu năduf. Și cu o poftă și mai mare. Ca să-l cunoști, ca să-l înveți bine pe Hrisanide, trebuia să fi stat mult în ședințe. Eu am stat. Dacă ai stat și dumneata, cred că nu te-a mirat personajul. Adevărul de viață mi-a fost furnizorul principal. Și antipatia profundă pentru personaj, motorul interior. Să știi că e o mare satisfacție să demaști de pe scenă bolile ce mai bîntuie în jurul nostru.

VALERIA SECIU

— În piesele românești am atins, ca să zic așa, situațiile mele limită: am avut un eșec, eșecul meu cel mai răsunător, și un succes pe care nu l-a contestat încă nimeni.

— Deci «Enigma Otiliei» de George Călinescu și «Camera de alături» de Paul Everac. De ce însucces în prima, de ce succes în a doua?

— Ideea dramatizărilor mi se pare în general nefericită. Dar poate că nu am fost eu în stare să o comunic bine pe Otilia. Poate că n-am știut eu să trec peste vorbe, peste situații în care nu mă simțeam la îndemînă. Sînt actori care aduc cu ei, din ei, un personaj și o lume interioară cu care depășesc contururile schemei literare. Se vede că eu nu am putut. Am iubit-o mult pe Otilia, dar pentru că nu am izbutit să ajung la ea, pentru că m-a refuzat, am o stare permanentă de neplăcere cînd intru în contact [illegible].

— În schimb, cred că te ai foarte bine cu eroina lui Everac.

— Mira mi-a plăcut pentru altceva; poate am înțeles-o mai bine, e mai aproape de noi, de mine, de azi. Mi-a plăcut pentru starea ei de continuă combuscție interioară, pentru căutările ei, pentru că tot timpul ea vrea să afle sensurile vieții, caută dreptatea, scormonește după adevăr.

— V-ați servit amîndouă excelent una pe alta, ce e drept. Aveți de ce să vă purtați afecțiune și recunoștință reciprocă. Și acum te pregătești pentru Corina din «Jocul de-a vacanța»...

— Nu-mi aminti, Corina mă chinuie la ora actuală. Nu știu cum s-o fac, n-o găsesc încă în mine, tot ce aș fi avut eu în cap despre ea s-a spus și s-a făcut pînă acum. Beligan a fost formidabil de la a doua repetiție...

— Noroc că te cunosc și m-am învățat să nu cred prea mult în panica și îndoielile dumitale dinaintea fiecărui rol nou. Pe ce pariem că vei fi și dumneata formidabilă?

N.R. (după premieră) Am cîștigat pariul!

ION MARINESCU

— Anul acesta, cum bine știi, am fost Pavel Cristian din «Camera de alături» a lui Paul Everac și Laurențiu Sturzu din piesa Eugeniei Bușuioceanu, «Timp și adevăr». Două personaje care, într-adevăr, dar știi, absolut întîmplător, n-au servit pe tavă niște «adevărurix învelite în poleială. În ce măsură m-au servit ele pe mine și eu pe ele, nu știu...

— Chiar de loc?

— Tot ce pot să spun e că Pavel Cristian a plăcut iar Laurențiu Sturzu n-a fost văzut deoarece publicul a refuzat să vină la spectacolul în care acesta își spunea cele cîteva replici.

— De ce crezi că n-a venit?

— Nu știu. Adică știu, dar nu vreau să spun... Dacă totuși vorbesc despre eroii dramaturgiei noastre naționale, aș vrea să spun, și nu e prima dată cînd o fac, că majoritatea păcătuiesc prin neautenticitate. Am jucat nenumărate personaje în care n-am crezut nici eu, nici publicul.

— Cam tare spus, Ion Marinescu. Dar e genul dumitale, recunosc.

— Există roluri foarte bine scrise din punct de vedere literar, foarte abil construite din punct de vedere dramatic, dar neadevărate în esența lor. Cred cu toată tăria că realitățile noastre, așa cum sînt ele, trebuie spuse cu sinceritate. Mi se pare absurd ca astăzi o parte din dramaturgia noastră să mai cultive demagogia și apa de ploaie. Știu că sîntem destul de puternici ca să ne permitem să spunem lucrurilor pe nume. Aș vrea să existe eroi cu ajutorul cărora să consolidăm cucerirrile conștiinței noastre, punînd în discuție greșelile. Nici nu știi cu cîtă bucurie aș interpreta un astfel de personaj, cu condiția ca cineva să-mi garanteze că nu mi se va acorda premiul revistei «Teatrul».

ILINCA TOMOROVEANU

— Am trăit dintotdeauna sub zodia personajelor «pozitive» — cum îi se spune: din cele 18 roluri ale existenței mele actoricești, 15 au fost personaje cumsecade din piesele noastre originale. Destinul ingenuelor pure și discret înflăcărate m-a urmărit ca o fatalitate, de la Oana din «Apus de soare» la Gena din «Titanic-vals».

— Și te deranjează lucrul acesta? Vrei să te ridici împotriva destinului dumitale?

— O, nu, aș fi ingrată. Am avut parte de roluri minunate, chiar de la debutul meu în piesa lui Horia Lovinescu, «Moartea unui artist», cu un rol bun dacă îți amintești, cel al Cristinei. Mi-am iubit personajele și nu e greu, tocmai pentru că erau, mai toate, personaje cumsecade. Și o spuneam fără pic de ironie!

— Se susține că actorilor le place să interpreteze personajele agreabile, simpatice, pentru că publicul îi identifică cu rolurile. Și că, dimpotrivă, negativii stîrnesc o anume animozitate și la actori, și la public.

— Se spunea mai demult. Acum sîntem toți tentați de roluri cît mai complexe, cît mai adevărate, dar nu neapărat antipatice. Mie însă îmi plac eroinele mele — și cea din «Al patrulea anotimp», și din «Să nu-ți faci prăvălie cu scară», și cea din «Moartea ultimului golan», îmi plac nu numai pentru că îmi aduc adeziunea spectatorilor (chiar dincolo de eforturile și puterea mea profesională), ci pentru că prin ele pot comunica niște adevăruri ale noastre, pentru că aduc pe scenă oameni frumoși ai lumii noastre, pentru că ele pot exercita de pe scenă o anume influență morală binefăcătoare. Teatrul rămîne totuși o școală a unor idei înalte, o tribună de educație civică, eu nu pot uita asta nici o clipă.

GEORGE CONSTANTIN

— De patru ani, nimic. De patru ani aștept un personaj contemporan: îndrăzneț, adevărat, convingător. Să-mi placă și mie, să placă și publicului, să n-am sentimentul că joc de pomană în fața unor săli goale.

— Ești nedrept: după socotelile mele ai jucat nenumărate personaje din dramaturgia noastră nouă, poate mai multe și mai bune decît cei mai mulți dintre actorii generației dumitale.

— Au fost rolurile primei mele tinereți. Frumoase, unele dintre ele, e adevărat: au fost personajele epocii, au fost piesele epocii: și «Steaua polară», și «Simple coincidențe», și «Oricît ar părea de ciudat». Cu Roșca, rol episodic din această ultimă piesă, am și luat un premiu de interpretare.

— Atunci de ce nu-l iei în seamă pe Înaltul personaj din «Omul care...»? E și acesta un rol episodic, ore și el o singură apariție, dar e realmente un personaj «tare», greu de uitat!

— Cine-ți spune că nu-l iau în seamă? Dimpotrivă, îmi place. Îl consider mult mai nuanțat decît Roșca. De fapt, drumul de la Roșca la Înaltul personaj e însuși drumul dramaturgiei noastre spre adevăr și cutezanța gîndirii artistice, spre complexitatea personajului și situațiilor.

— Sper că nu ai uitat celelalte piese ale lui Horia Lovinescu care au fost construite pe personalitatea dumitale: «Omul care și-a pierdut omenia» și «Petru Rareș».

— Nu le-am uitat de loc. Dar aștept un personaj de azi, cu problemele noastre de azi: poate am norocul ca Horia Lovinescu, stimatul nostru director, să-l scrie cu gîndul la mine.

LILIANA TOMESCU

— N-ai găsit în mine interlocutorul cel mai nimerit: am jucat prea puțin în vremea din urmă roluri din piese originale...

— Dar «Gaițele»?

— Credeam că te interesează piesele noi.

— Ai dreptate: mai ales piesele noi.

— Dar chiar și în «Gaițele» am avut unul dintre rolurile scrise cel mai slab; cred că nu l-a preocupat mai de loc pe autor. Sînt acolo niște cuvinte pe care cu greu le mai poți spune astăzi fără să sune desuet.

— Ți-ai fi dorit unul dintre rolurile jucate de alte actrițe sau, să zicem, citite în revista «Teatrul»?

— Sincer? Nu, nu mi-aș fi dorit nici unul.

— Chiar nici unul?

— Dacă Aurel Baranga n-ar scrie anume pentru Marcela Rusu poate mi-ar plăcea să joc în «Opinia publică», de pildă. Cînd o să treacă niște ani, poate o să-mi doresc să o joc pe Aneta Duduleanu...

— Puțin, puțin și cam dureros pentru dramaturgii noștri. Ai jucat totuși în «Casa onorabilă» a lui Horia Lovinescu.

— Mă rog... Pentru mine, lucrul cel mai important, la un om din viață sau de pe scenă, este simțul responsabilității, cel care determină în existența noastră situațiile bune sau nenorocirile. De asta cred că ducem lipsă mulți dintre noi, la ora aceasta: de răspundere față de noi înșine, dar mai ales față de ceilalți.

— Și totuși, ce fel de personaj ai iubi?

— Un personaj în stare să declanșeze un *da* sau un *nu* în jurul nostru.

TATIANA IEKEL

— Cred că noi, eu și personajele pe care le-am interpretat în '71, ne aflăm în relații bune: am făcut tot ce am putut unele pentru celelalte.

— Iată un răspuns care face soarele să urce pe cer. Mă bucură cînd aud așa ceva.

— E și o chestie de șansă: am avut norocul unor roluri bine scrise și mai ales scrise cu sinceritate, cu credință. Tușa Elisabeta...

— Bătrînica din «Ape și oglinzi» a lui Everac, pentru care ai luat un premiu de interpretare?

— Da... E un personaj excelent construit, poate unul dintre cele mai suculente și mai adevărate roluri feminine din piesele noastre actuale. Te invită la o compoziție tragicomică mult ispititoare pentru orice actriță, darmite pentru mine, care ador compoziția.

— Dar la Domnica Rotaru din «Secunda '58» ce te-a atras, de vreme ce nu e vorba de compoziție?

— Amintirile: am mai jucat-o cu cevă ani în urmă. Invitația agreabilă a Teatrului Giulești — e un colectiv în care te simți foarte bine. Puritatea ei romanțioasă, înflăcărată, simțămintele ei intense — oamenii din sală iubesc personajele care le comunică o anume noblețe și generozitate. Și se lasă contaminați de ele.

— Interpretarea unor asemenea eroi — și mă gîndesc și la ingenue Anca Carnat din piesa Eugeniei Busuioceanu, «Timp și adevăr» — constituie și un gest de influențare morală.

— Cu condiția să fie credibile. Să nu depășească limitele veridicului uman. Să nu fie încărcate cu vorbe multe, inutile și goale. Să nu fie pictate numai în pastel. Dar nici să nu li se caute cu tot dinadinsul psihologii patologice numai pentru a-i «umaniza». Pe scurt: să fie oameni. Cu însușirile lor omenești și cu cusururile lor omenești...

OCTAVIAN COTESCU

— Dacă mă uit în urmă la cariera mea, ajung la concluzia că eu nici n-ar fi existat fără dramaturgia originală.

— Iată o treabă bună: să creezi un «personaj» ca Octavian Cotescu, nu-i puțin lucru. Deci cursitoarele» dumitale literare au fost...

— Lucia Demetrius și Ionel Hristea, Paul Everac și Al. Voitin, Aurel Baranga și Teodor Mazilu.

— Ești mulțumit de colaborarea dumitale cu personajele din piesele acestor dramaturgi? Ce ți-au propus ele?

— Fiecare, altceva. Adevăr simplu și o anume candoare duioasă în «Vlaicu și feciorii lui» sau «Oameni de azi», monumentalitate în «Horia», savoare comică în «Fii cuminte, Cristofor!», luciditate sarcastică și distanțare în piesele lui Mazilu.

— Tot ce ți-ai dorit?

— Multe din ceea ce mi-am dorit. Și mai ales posibilitatea de a comunica de pe scenă niște puncte de vedere: ale zilei de azi, ale felului nostru de a gîndi viața, ale concepției noastre despre artă. Posibilitatea de a privi rîul zîmbind cu maliție. Ironia mi se pare adesea salutară.

— Și ce le-ai oferit dumneata în schimb?

— Tot ce am avut: înțelegere și profesionalismul de care dispuneam la acea oră! Sper că ultimele roluri au profitat mai mult de pe urma mea.

— Te așteaptă acum Cațavencu...

— Treabă îngrozitor de grea. Trebuie să-l înfrunți mai întîi pe Cațavencu însuți, apoi să îți piept marilor interpretări de pînă acum. Pe Cațavencu nu poți să-l «modernizezi», nu poți să-i spui altfel decît l-a vrut acest genial de modern Caragiale, interpretările de pînă acum nu pot fi negate. Așa că, ce-mi rămîne?

— Îți rămîne Octavian Cotescu...

IOANA MANOLESCU

— N-aș spune că dramaturgii noștri sînt foarte generoși cu rolurile feminine. Sîntem reduse prea adesea la niște simple decorații de interior...

— Agreabile, ce e drept.

— Puțin, prea puțin, nu crezi? Cînd dramele și tragicomediile feminine se înmulțesc, slavă Domnului, în jurul nostru!

— Îți dorești deci și dumneata, ca și Marcela Rusu, o «Hamletă»?...

— Pînă acolo nu aspir eu. Nu am încă suflul necesar. M-am antrenat doar în «Lovitura» și «Omul care și-a pierdut omenia», în «Dumbrava minunată» și «Nota zero la purtare»; să nu o uit pe d-ra Macri din «Trei generații» și rolul în travesti din «Scara»...

— Dacă stai să te gîndești, ai adunat totuși ceva roluri în tînăra dumitale carieră.

— Nu pot să mă plîng de cantitate... Alta e durerea și altul e dorul nostru.

— Și anume?

— Personajul de forță. Personajul adevărat. Care știe să sufere și să-și biruie suferința. Care știe să trăiască frumos. Personajul feminin de azi, de aici, de la noi. Personajul care să iradieze frumusețe morală și puritate. Personajul de la care să te contaminezi de noblețe.

ALEXANDRU REPAN

— Ce mi-a oferit dramaturgia originală? Pe Hans Cojocaru al lui Horia Lovinescu. Posibilitatea de a ajunge și eu în Arcadia, într-o înaltă Arcadie a teatrului. Marele rol. Marea șansă. Nesperată sau poate sperată îndelung și zadarnic de actorii condamnați la munca silnică de juni-primi!

— E chiar atît de greu suportabilă misia aceasta? Sincer vorbind, și eu te credeam un perfect Gallus: prin vocație, figură romantică și ochi visători...

— Sînt încîntat că te-am putut contrazice cu rolul lui Cojocaru, și pe dumneata, și pe mine însumi, și pe alții cu fixații de distribuție. Dar Gallus voi fi tocuși, curînd-curînd, în noua «Fîntînă a Blanduziei» de la noi, la «Nottara». Cam tîrzie întîlnirea, pentru mine, cu acest personaj, ce e drept, mai ales că vin spre el apăsat de toate zbaterile lăuntrice și frămîntările existențiale — și etice! — ale lui Cojocaru.

— Înțeleg că acest rol ți-a marcat profund existența artistică.

— Da, pe deplin. A fost o confruntare cu mine însumi și cu posibilitățile mele de a exprima pe scenă un personaj încărcat cu o sarcină filozofică, un personaj de mare generozitate a gîndirii. A fost rolul care m-a obligat să urc, dintr-o dată, o mulțime de trepte profesionale. A fost personajul de la care nu vreau și nu am voie să dau înapoi.

— Deci piesa «Și eu am fost în Arcadia» ți-a oferit totul. Dar dumneata ei?

— La început, nimic. L-am privit pe Cojocaru cu neîncredere, o neîncredere întoarsă mai curînd spre mine. Apoi i-am dat și eu totul, mai bine-zis tot ce-am avut și, poate, tot ce-aș fi dorit să-i pot da.

peşte oceanic

PESCUIT DE TRAULERELE ROMÂNEŞTI

Bogat în proteine, fosfor, calciu şi vitaminele A+D

Prin decongelare îşi păstrează calităţile de peşte proaspăt

STAVRIZI • MACROURI • MERLUCIUS • COD • HEK

RULOURI À LA RUSSE din cod sau stavrizi, merlucius (pentru cinci porţii)

Peştele se curăţă şi se fileteză pe lungime pentru îndepărtarea coloanei vertebrale şi a coastelor.

Fileurile se fac rulouri şi se pun la fiert în apă cu sare, foi de dafin şi ceapa tocată mărunt, se scot, iar după răcire

— Peşte cod congelat	— 750 g
— Cartofi	— 750 g
— Mazăre	— 100 g
— Morcovi	— 100 g
— Ulei	
— [illegible]	
— Verdeaţă	
— Sare de lămîie	— 1 g
— Muştar	— 25 g
— Foi de dafin	— 1–2 foi
— Sare	— 15 g

lacrima zeilor

de
Ioan
GRIGORESCU

Şi dacă mă voi mai trezi vreodată într-un riokan, aş vrea ca asta să fie la Tobe, nu departe de insulele sacre ale Isei, printre pescuitorii de stridii perliere, acolo unde plouă cu «lacrimi ale zeilor»... Perla a fost numită aici, în popor, lacrima zeilor,căci zeii de de mult ai japonezilor au fost mai întîi oameni şi au ramas de pe pămînt cu tristeţile şi bucuriile celor lumeşti, şi au învăţat să plîngă. Alte legende spun că perlele sînt simple picături de ploaie înghiţite de stridii în timpul lunii pline,din a cărei lumină siderală au smuls sidefui.

Ploua cu găleata cînd am ajuns la Tobe, şi zeii plîngeau undeva deasupra norilor, căci în laboratoarele imperiului domnului Mikimoto, regele defunct al mărgăritarului de cultura, perlele se cărau cu sacii.

Am luat în palmă o stridie perlieră. Două carapace de os pămîntiu ca fundul de mare, cu urme de alge prinse pe crusta lor, şi acolo, în strînsura valvelor, îşi tremura viaţa o fiinţă stranie tăinuind în carnea ei cenuşie o boabă de mărgăritar. O fiinţă complexă, cu o inimă, o gură, branhii, un aparat digestiv şi un singur lucru dublu: sexul. Procesul reproducerii se consumă într-o vietate unică, ea nu-şi caută perechea pentru taina dragostei, ci îşi trăieşte singură în splendoarea armoniei supreme miracolul procreaţiei şi al genezei. Mica fiinţă, gingaşa sibaritâ, nu se dezvoltă decît în condiţii ideale de curăţenie: doar ea este cea care naşte şi dă strălucire purităţii mărgăritarului.

Omenirea a fost dintotdeauna uimită de taina perlei. Nici o altă piatră preţioasă n-a fascinat atîta ochii femeii ca sfera translucidă a mărgăritarului, poate că tocmai pentru faptul că nu mai era produsul creuzatului de minerale din adîncul pămîntului, ci lucrarea unei fiinţe vii. De mii de ani, perla a făcut regalul coroanelor imperiale, lacrima dragostei a căpătat numele ei şi nici o altă bijuterie n-a detronat-o din rangul mărturiilor mute ale iubirii. Cineva trebuia să-i pătrundă taina şi să smulgă hazardului apariţia ei. Şi acesta a fost un japonez. De la legenda perlei din cercelul Cleopatrei, dizolvată şi băută de regina Egipetului într-o cupă de vin în faţa cuceritorului Marc Antoniu, pînă la senzaţionala descoperire a domnului Kokichi Mikimoto, oamenii n-au cunoscut cu adevărat taina perlei. Ştiau doar că ea era produsă de o anumită stridie pe care o pescuiau de pe fundul mărilor calde cu preţul de sînge a mii de scufundători,care cădeau pradă rechinilor sau se lăsau duşi de beţia adîncurilor şi ieşeau la suprafaţă cînd era prea tîrziu... Dar atracţia preţului fabulos al rarei lor capturi era mai puternică decît frica de moarte.

Omul acesta fusese în tinereţea lui un simplu vînzător de homari, şi numai întîmplarea a făcut ca spiritul lui iscoditor să fie trezit de fenomenalul preţ al unor perle expuse de un bijutier, la Yokohama, prin 1891. Avea 33 de ani, o nevastă şi cinci copii. Cunoştea bine mările sudului şi nu o dată se întrebase cum ar fi putut fi constrînse stridiile, pe care le pescuia o dată cu homarii, să nască perle. În 1943, cînd ajunsese unul dintre cei mai bogaţi oameni ai Japoniei, refuzînd să-şi investească avuţia în industria de război a primit«cadou»,din partea samurailor, o sabie încovoiată să-şi facă harachiri. Dar şi-a făcut urechea toacă şi şi-a văzut mai departe de culturile lui.

Cu patruzeci de ani în urmă, aruncînd pe piaţa occidentală cîţiva săculeţi de perle la un sfert din preţul cotat de bursă, provocase un scandal monstruos şi un proces de mare vîlvă. L-au apărat August Dolifus, Louis Boutan şi Adolf Joubin, biologi celebri la vremea aceea. Mikimoto fusese acuzat de sindicatul bijutierilor europeni de falsificarea perlelor şi de concurenţă neloială. Falsul a fost infirmat, perlele lui nu se puteau deosebi prin nimic de cele naturale, iar concurenţa loială sau neloială rămîne în legile comerţului ca una dintre forţele lui motrice. Ce făcuse acest om? Ani în şir, ajutat de soţia şi de copiii lui, pescuise stridii perliere şi încercase să le forţeze producţia de perle. Anii de sărăcie, anii de eşecuri, îi consolidează legenda. Ştia atît cît ştiau toţi: că perla, ca abatere patologică de la normal, se naştea în stridie, ca pietrele în ficatul omului, în jurul unui corp străin pătruns în carnea moluştei. Neputîndu-l expulza, scoica îl învelea în straturi succesive de sidef pînă la apariţia miraculosului mărgăritar.

Asta l-a vîrît în cap ideea că procesul poate fi provocat în stridie pe cale artificială, prin înlăturarea accidentalului. Şi, stabilindu-se în golful Ago, în ale cărui ape liniştite pescuise homari, a început să culeagă de pe fundul mării stridii şi să le implanteze între carapace fire de nisip. Din primele zece mii de scoici astfel «tratate», nici una nu i-a produs vreo perlă. A luat-o de la capăt. Făcea parte din tagma perseverenţilor care ştiu că numai încăpăţînarea raţională poate să forţeze mîna naturii. Doi ani fără nici un rezultat. Crustaceele îi distrugeau culturile de stridii, invaziile de plancton le sufocau, curenţii reci de apă îi decimau vietăţile lăsate libere pe fundul mării. Dar într-o zi, miracolul s-a produs! Una dintre stridiile lui născuse o perlă. Un mărgăritar informe, departe de perfecţiunea cu care îl cizela natura, o mică bijuterie monstruoasă, smulsă prin constrîngere, dar tocmai în imperfecţiunea ei se afla strînsă victoria. Era 11 iulie 1893, o zi memorabilă pentru viaţa unui încăpăţînat care nu învăţase să piardă. Patru ani mai tîrziu, împăratul Meiji îi invita la el să-i destăinuiască miracolul. Mikimoto lansase din mica lui insulă Tatoku cea mai grea sfidare aruncată bijutierilor din lumea întreagă. La început, tagma l-a luat în rîs, dar mai tîrziu a trebuit să se plece în faţa lui. În ianuarie 1905, «nebunul» care se lupta cu natura reuşise să recolteze cinci mărgăritare perfect sferice, de o uluitoare frumuseţe. Şi cu asta îşi descoperise greşeala care produsese monştri. Pînă atunci introdusese corpurile străine între cochiliile stridiei, în epiderma gelatinoasă a moluştei şi nu în ţesutul ei epitelial. Numai acolo, în carnea vie a sibaritei se putea obţine perfecţiunea cercului. Numai durerea cea mai cumplită a micului animal naştea bijuteria. Iar operaţia

O scufundare, încă una, zeci, sute, şi hîrdaiele de brad se umplu cu puii de stridii între ale căror cochilii vor fi implantate nucleele viitoarelor perle.

Momentul cînd perla născută din migala omului și durerea stridiei iese pentru prima oară la lumină.

rată într-o bucățică din carnea altei stridii, inima viitoarei perle care, timp de trei-patru ani, va fi acoperită de straturile de sidef ale durerii, pentru a face din «înșir-te mărgărite» un basm adevărat. Un singur chirurg face zilnic între 400 și 800 de operații, demonstrînd o dexteritate de prestidigitator. Trecute astfel prin mîna omului, de unde au ieșit rănite, cu un corp străin înfipt în carnea lor, scoicile sînt restituite mării care le-a născut, captive în colivii de sîrmă sau de masă plastică legate de rețele de bambus în jurul unor pontoane de lemn. Vor rămîne acolo cam o mie de zile și o mie de nopți, ascunzînd taina unui miracol dezlegat de oameni. Cam la trei luni o dată, coliviile sînt scoase la suprafață și curățate de algele și de vietățile marine care

Aici s-au născut mărgăritoarele de cultură. Azi, numele vechi al acestui loc aproape că a fost uitat. Nu i se mai spune altfel decît Insula Perlelor.

chirurgicală nu părea de loc ușoară. Multe stridii renunțau la lupta pentru supraviețuire, se ghemuiau între carapacele lor și mureau.

Astăzi, firma domnului Mikimoto dispune de 12 000 de chirurgi de stridii și cam de tot atîtea «ama» sau «fiice ale mării», fete și femei între cincisprezece și cincizeci de ani specializate în pescuitul stridiilor de pe fundul mării.

Și plouă torențial la Tobe, o ploaie caldă, sudică, cu băsici, spălînd statuia unui bătrînel cu melon și toiag înalt care își privește surizător victoria, iar «fiicele mării», îmbrăcate în alb, ca niște preotese ale unei misiuni sacre, se scufundă la picioarele lui în marea care parcă fierbe de atîta ploaie, ducîndu-se la întîlnirea cu moartea. Căci micul mărgăritar, perla sidefie cu străluciri siderale, continuă să-și ceară tributul de vieți. E drept, coasa morții trece tot mai rar pe fundul mării, fetele au deprins o excepțională tehnică a scufundării și a rămînerii îndelungate sub apă, fără nici un aparat de respirație, culegînd din mîlul marin stridiile care vor fi constrînse să nască perle. Vin în îmbrățișarea micului golf cîte patru-cinci, într-o barcă cu motor pe puntea căreia este instalată o gheretă cu două băncuțe de brad și un cuier cu haine uscate, își pun pe ele rochii albe, ca niște cămăși de noapte, și își string abanosul părului în baticuri de culoarea zăpezii. Albul îi sperie pe rechini și, în cazul vreunui accident, face mai vizibil trupul inert, pierdut pe fundul tulbure al mării. Drept armă de apărare n-au decît un cuțit, iar pentru protejarea ochilor un oval de sticlă prins într-o ramă de cauciuc care se mulează pe față de la frunte pînă sub nări. O sfoară de manila le leagă brîul de bordul bărcii și un hîrdău de brad rămîne la suprafața mării să le aștepte captura. Și «fiicele mării» se aruncă în apă rizînd, căci le privim noi, mimînd o veselie cît mai naturală, căci așa cere buna reputație a firmei, aruncîndu-se în îmbrățișarea umedă a morții ca într-o joacă, deoarece de pe țărm le urmăresc prin binoclu cei de la «public relations» și în jur forfotesc șalupe și vaporașe cu turiști curioși. Se aruncă cu capul în jos, picioarele bronzate zvîcnesc o dată la suprafață și albul rochiei se transformă într-o săgeată tremurătoare pierzîndu-se ca o nălucă în abis. Și secundele încep să se scurgă încet, grele, parcă materializate, căci le simți bătîndu-ți în tîmple și durata lor pare nefiresc de îndelungată,ca și cînd timpul s-ar descompune pentru ca minutele să pară veșnicii.

Numai cel care a practicat înotul subacvatic înțelege deplin relativitatea timpului în strania lui scurgere sub apă. Încercați să vă țineți respirația 60 de secunde... 90 de secunde... 120 de secunde... Pare imposibil. Sub apă e de zece ori mai greu. Presiunea asupra toracelui, urechilor, tîmplelor, dificultatea mișcării, febra căutării, panica dată de un mediu străin în care simți pîndindu-te ochii unor monștri nevăzuți, lupta corpului pentru menținerea cît mai îndelungată la fundul mării dau timpului alt ritm și alte legi. La șaptesprezece ani scufundarea pare o joacă, dar pe la treizeci fiicele mării încep să asurzească. Și totuși, mii de fete din această zonă a Japoniei nu visează altceva decît să devină «ama» sau să se specializeze în chirurgia stridiilor, în îngrijirea de culturi sau în sortarea de perle. Nu se mai caută cerceii Cleopatrei, nici miraculoasa scoică în care hazardul ar fi ascuns un mărgăritar de dimensiuni legendare, ci fetele pescuiesc de pe fundul mării pui de stridii, de la un an la trei ani, cu care ies la suprafață pentru a-i arunca în hîrdaiele de brad, a lua o gură de aer și a se scufunda din nou... De zece ori, de o sută de ori, de trei sute de ori pe zi. Plata se face după numărul scoicilor pescuite și după calitatea lor. Giuvaergiul perlelor este în primul rînd chirurg. Cu o rapiditate și o precizie uluitoare, valvele scoicii sînt întredeschise, ținute astfel cu ajutorul penei de lemn, pînă cînd bisturiul face o incizie în carnea moluștei, nici prea adîncă pentru a nu provoca moartea stridiei, nici prea superficială pentru a împiedica mica vietate să expulzeze nucleul care i s-a implantat. În vîrful pensetei, o bilă de sidef scoasă din osul unei scoici anumite, adusă tocmai din bazinul Amazoanelor. Este o sferă cît bobul de mei, înfășurată într-o bucățică din carnea altei stridii, inima viitoarei perle care, timp de trei-patru ani, va fi acoperită de straturile de sidef ale durerii, pentru a face din «înșir-te mărgărite» un basm adevărat. Un singur chirurg face zilnic între 400 și 800 de operații, demonstrînd o dexteritate de prestidigitator. Trecute astfel prin mîna omului, de unde au ieșit rănite, cu un corp străin înfipt în carnea lor, scoicile sînt restituite mării care le-a născut, captive în colivii de sîrmă sau de masă plastică legate de rețele de bambus în jurul unor pontoane de lemn. Vor rămîne acolo cam o mie de zile și o mie de nopți, ascunzînd taina unui miracol dezlegat de oameni. Cam la trei luni o dată, coliviile sînt scoase la suprafață și curățate de algele și de vietățile marine care s-au prins de ele împiedicînd circulația liberă a planctonului, hrana stridiilor perliere. Și după trei ani, stridiile care au «lucrat» pentru om se vor găsi din nou pe masa chirurgului. De data aceasta operația este mortală. Valvele sînt desfăcute brutal, viața scoate un trosnet sec și mica vietate se strînge tremurînd, ca o masă gelatinoasă. Bisturiul se înfige cu fermitate și din vîrful lui picură strălucitoare o lacrimă solidificată. Bucuria descoperirii a fost de mult înghițită de banda rulantă. Doar cînd durerea stridiei a produs un exemplar deosebit, de o culoare aparte, roză sau albăstruie, de dimensiuni ieșite din comun, se mai aude o exclamație de uimire. Perlele prea mărunte, strîmbe sau cu pete sînt aruncate în coșurile cu rebuturi. Vor fi măcinate într-o pudră fină, oferită industriei farmaceutice pentru extrasul bogat în calciu, sau vor fi aruncate pe fundul mării, la adîncimi de unde nu mai pot fi recuperate, pentru ca piața să nu le poată acapara și face din ele o concurență neloială perlelor «corecte».

Și zeii plîng în hohote, iar lacrimile lor strînse de oameni cîntăresc anual 90 de tone de mărgăritar pe care industria perlieră japoneză le lansează pe piața mondială la un preț de irezistibilă concurență. E numai o față a unei sfidări al cărei revers rămîne încăpățînarea și perseverența în a forța mîna naturii. Doar exemplarele rare de perle naturale, smulse mărilor calde de pescuitorii din Golful Persic și Ceylon, mai pot ține la respect invazia japoneză în vitrinele bijuteriilor de pe întreg pămîntul.

Deși perla nu se dizolvă decît în acizi, legenda continuă să afirme că preafrumoasa Cleopatra și-ar fi băut podoaba

Înainte de a ajunge la cumpărători, șiragurile de perle, sortate după mărime și frumusețe, trec prin mîinile experților, care au un cuvînt greu de spus în privința prețului cu care perlele produse de industria japoneză vor fi vîndute pe piața națională și internațională.

unui cercel într-o cupă de vin. Al doilea cercel al Cleopatrei se află în posesia familiei prințului Felix Iusupov din speța Romanovilor. Cel mai mare mărgăritar, expus la Luvru, perla Hope, cîntărește 129 de grame și are circumferința laterală de cinci centimetri iar cea longitudinală de 9,5. Adevărat monstru de frumusețe, acest exemplar ar fi fost produs de o stridie gigantică descoperită cu secole în urmă în golful Ceylonului. Shasta Khan, perla care împodobește coroana imperială a șahinșahului Iranului, vine în ordinea mărimii imediat după Hope, deși nu cîntărește decît 16 grame. Cea mai mare perlă de cultură n-a depășit 7 grame și un diametru de 14 milimetri. Mina naturii poate fi forțată doar pînă la un punct. Nașterea monștrilor sacri rămîne monopolul ei. Pînă cînd se va găsi un alt încăpățînat care să scoată din războiul cantităților victoria calității.

Perla n-a fascinat numai prin frumusețe și prin atribuirea unor puteri miraculoase de către credințele populare, ci dintotdeauna a fost un atribut al forței și bogăției. «Vedele» indiilor sacre descriu ritualul primirii în casta brahmană, cînd noviceiul i se prindea la gît, drept talisman împotriva tuturor relelor, o perlă. În China antică, cea mai nobilă și mai prețuită podoabă rămînea perla. Expediția lui Cezar asupra Britaniei a fost stimulată și de relatările cu privire la bogăția de perle deținută de tronul Albionului. Perlele Caterinei de Medici au ajuns în posesia Mariei Stuart, și după ce capul acesteia a căzut podoabele s-au găsit în mîinile Elisabetei. Gestul Cleopatrei a fost reeditat la curtea reginei Angliei cînd, pentru a-l epata pe ambasadorul Spaniei cu bogățiile coroanei britanice, un demnitar al Elisabetei a pisat o perlă și, vărsîndu-i praful într-o cupă de vin, a băut-o în sănătatea stăpînei sale.

Unii atribuie perlelor puteri miraculoase, alții, influențe nocive. E drept că se recomandă femeilor să nu poarte perle în timpul sarcinii, știindu-se că, în perioada graviditații, corpul emană diferite substanțe care atacă strălucirea mărgăritarului. Alt miracol se produce atunci în trupul femeii, în jurul lacrimii omului, și lacrima zeilor, născută de gingașa sibarită, e intolerantă.

Și plouă cu bășici la Tobe, și fiicele mării se scufundă ca niște fantome albe topindu-se în smaragdul mării, pentru a ieși la suprafață atunci cînd ți se pare că nu vor mai ieși niciodată, și a arunca în hîrdaiele de brad captura istovirii. Și ne surid, căci așa cer buna-cuviință și onoarea firmei, și ne invită să ne încercăm norocul, iar dacă apa ne sperie, putem alege de pe tarabele succesorilor domnului Mikimoto, contra unui fleac de numai doi dolari, o stridie perlieră închisă ca un loz în plic,în care nu se găsește amînarea speranței «mai trage o dată», ci o lacrimă de mărgăritar sau doar un scuipat de gelatină cenușie.

Asta e povestea perlei. O naște durerea, și frumusețea ei de sacru e smulsă din chin. E o poveste tristă, despre drumuri lungi, despre peregrinări pe tărîmuri străine, despre plecări în care muream puțin cîte puțin și întoarceri încărcate de nostalgia locurilor abia părăsite...

O «ama» într-un ceas de odihnă.

Străjuite de statuia domnului Mikimoto, «fiicele mării» se îndreaptă spre îmbrățișarea primejdioasă a apelor.

24 de ore după ce a fost evacuată din apartamentul în care locuia de mulți ani, Adrienne Duval, 72 de ani, din Alençon (Franța), moare în urma unei crize cardiace. O bătrînă din Viena, imobilizată în pat, rămîne zile în șir alături de cadavrul soțului ei pînă cînd, întîmplător, poștașul descoperă ce se întîmplase. Simone Fournier din Paris se sinucide prin înfometare; e descoperită după două luni. După ce ambele picioare îi sînt amputate în urma unui accident de muncă, minerului Howard Linvill din orașul Madison, Virginia de Vest, i se refuză dreptul la pensie: în momentul accidentului nu împlinise 55 de ani.

Cîteva știri de fapt divers. Îndărătul acestor drame de fiecare zi, un rechizitoriu clar și grav adus așa-numitei «civilizații de consum». Cu atît mai grav cu cît azi șansele fiecărui om de a trăi anii bătrîneții au devenit, datorită progreselor medicinei, mult mai mari decît chiar în deceniile trecute și, în toate țările dezvoltate, eșalonul celor care depășesc vîrsta ieșirii din rîndurile populației active crește an după an. Pe acești oameni care au încetat să producă, societatea de consum îi exclude, îi izolează, îi reduce la condiția de paria. Milioanele de tragedii umane consumate în tăcere care răzbat din cifre de statistică, din știri de fapt divers, sînt consecința uneia dintre inechitățile sociale cele mai dureroase ale lumii capitaliste contemporane.

la periferia societății de consum —

BĂTRÎNII

de Delia ȘTEFAN

CÎND ȘI CUM ÎNCEPE?

Există și au existat octogenari și nonagenari miraculoși, cu o vitalitate și o putere de creație care descind din basmul tinereții fără bătrînețe — un Picasso, un Casals, De Gaulle, Shaw, Tolstoi, Voltaire, Goethe... Și există — pierduți în uriașa masă a anonimilor — senili de 60 de ani. Indiferent dacă oamenii au vîrsta arterelor lor, pe cea a inimii sau a creierului, nu toți îmbătrînesc la fel. «Vîrsta îmbătrînirii și manifestările ei aparente — scrie un specialist, doctorul Escoffier-Lambiotte — sînt puternic influențate de modul de viață: după cum o arată toate anchetele efectuate în ultimii zece ani, alimentația, educația, meseria joacă un rol important». Factori de ordin social «rectifică», cu trăsături puternice, natura. Una dintre revendicările sindicatelor franceze în campania pentru îmbunătățirea situației pensionarilor care «condiții de muncă sus-

cu maximum de eficiență potențialul intelectual și experiența acumulată). Tot cei de peste 40–45 de ani sînt primii aleși în caz de concedieri, și găsirea unui alt loc de muncă este pentru ei destul de dificilă. Bătrînețea socială o precede pe cea biologică. Priviți cu neîncredere de conducătorii întreprinderilor, lipsiți în majoritatea cazurilor de posibilitatea de a se recicla, cadrele de peste 40 de ani sînt victimele de predilecție ale șomajului intelectual, constituind circa 60 la sută din numărul specialiștilor fără locuri de muncă. Sentimentul de frustrare contribuie la apariția mentalității, comportamentului, degenerescentei caracteristice vîrstelor mult mai înaintate. Și cercul se închide.

Situația nu este prea diferită nici în ce-i privește pe muncitori. «Concedierile în perioadele de depresiune — scrie ziarul newyorkez «Wall Street Journal» — lovesc extrem de dur în muncitorii vîrstnici, cu

1

Excluși din societatea activă, priviți ca niște suboameni care, dacă au încetat să producă, ar face mai bine să înceteze să și consume.

2

În 1970 au existat pe glob 111 765 000 persoane peste 70 de ani, iar în 1975 se estimează că numărul lor va fi de aproape 130 000 000. Cifrele, cuprinse într-o recentă statistică O.N.U., arată cît de acută este problema găsirii mijloacelor pentru ajutorarea reală a oamenilor aflați la crepusculul vieții.

3

Apel la caritate într-un ziar londonez: «Nu se poate face nimic împotriva bătrîneții. Împotriva singurătății și a mizeriei — da».

4

Treptele catedralelor Romei, băncile din parcuri — refugiul nocturn al celor care nu-și pot plăti locul într-un azil.

ceptibile să evite uzura prematură a salariaților». Din anchete întreprinse în țări vest-europene și în Statele Unite reiese că muncitorul care a suferit privațiuni materiale, a lucrat din greu, n-a avut răgazul cultivării unor preocupări de ordin spiritual e, la 60 de ani, total uzat, bătrîn în sensul cel mai plin al cuvîntului, în timp ce, la aceeași vîrstă, un om care a trăit confortabil, a muncit cu spor și plăcere, rămîne încă ce se cheamă tînăr.

O «VÎRSTĂ FATALĂ»?

Societatea de consum cunoaște și creează și un alt fel de bătrînețe. În paginile de mică publicitate ale ziarelor, la rubricile oferte de serviciu, anunțurile menționează frecvent că se caută persoane anume sub 40 de ani». Acest plafon de vîrstă vizează în primul rînd cadrele, inginerii, cercetătorii, care, după 40 de ani, sînt considerați incapabili să se mai adapteze noilor tehnici (paradoxal — căci specialiștii acestă că exact în jurul acestei vîrste se pervine la capacitatea de a folosi

mulți ani de slujbă». Administrațiile întreprinderilor proprietate particulară recurg la această metodă înainte ca salariatul să atingă vîrsta pensionării legale, tocmai pentru a evita să-i plătească drepturile. Dintre salariații acestor companii — de fapt marea majoritate a întreprinderilor americane — numai 15 la sută ajung, datorită gamei de subterfugii la care recurg businessmenii, să beneficieze de pensii, din unele industrii — arăta Mitchell Gordon, consilier al Administrației federale pentru problemele pensiilor — proporția celor frustrați ajunge la 90 la sută». Cotizații de milioane de dolari sînt manipulate în scopuri oneroase. În același timp, milioane de oameni care ar fi avut dreptul la o bătrînețe decentă trăiesc de azi pe mîine din ajutoare acordate de asistența publică.

Dar nici pentru pensionari bătrînețea nu e o vîrstă a liniștii senine.

ULTIMUL LIMAN

Dintre toate țările europene, Belgia numără cel mai numeros contingent al «celei de-a treia vîrste»: din 9 660 000 de locuitori, 1 335 000 sînt trecuți de 60 de ani. «Fiecare al șaselea bătrîn, arăta ziarul «Pourquoi pas», a nevoit să-și sfîrșească viața în azil». Ziarul austriac «Arbeiter Zeitung» constată că «soarta oamenilor în vîrstă a atins proporțiile unei probleme sociale. Bătrînii trăiesc adesea ca niște exilați. Marile familii care reuneau sub același acoperiș pe toți membrii lor, de la nepoți la bunici, au rămas cazuri izolate. Pînă și ajutorul vecinului, altădată de la sine înțeles, a devenit o raritate». «Separarea pe grupe de ani — relevă ziaristul american M.T. Ravage — a ajuns la o perfecțiune și o rigoare atît de absolute, încît generațiile nu se amestecă niciodată, cu atît mai puțin nu conviețuiesc sub același acoperiș, excepție făcînd doar copiii pînă la 17–18 ani... Bunicii sînt considerați o instituție curioasă, specifică europenilor și țărilor slab dezvoltate».

Propunîndu-și să rupă conjurația tăcerii, să arate ce se ascunde dincolo de miturile expansiunii și abundenței, Simone de Beauvoir ajunge, în studiul intitulat «Bătrînețea», la concluzia că — dacă există — «bătrînii fericiți» sînt cazuri de excepție, aparținînd categoriilor care dețin puterea financiară sau fac parte din cîteva privilegiate. Cît privește pe cei lipsiți de mijloace, societatea care a încetat să se mai folosească de ei îi aruncă la rebut.

Manifestările revendicative prilejuite de «Ziua națională de acțiune pentru pensii» — desfășurată la chemarea marilor federații sindicale franceze C.G.T. și C.F.D.T. — grevele și demonstrațiile la care au participat sute de mii de tineri și vîrstnici sînt consecința înrăutățirii continue a situației reprezentanților «celei de-a treia vîrste». În Franța pensiile reprezintă circa 40 la sută din salarii, în timp ce prețurile bunurilor de consum cresc continuu. Legislațiile în domeniul pensionării diferă de la o țară la alta a Europei Occidentale. În R.F. a Germaniei, Belgia, Olanda, nivelul pensiilor se situează aproximativ la jumătatea mediei

O viață ciudată în Sun City.

salariilor. Pentru cei care n-au avut prevederea sau posibilitatea să economisească din timp bani pentru perioada bătrîneții, trecerea de la viața activă la statutul de pensionari, adaptarea la noua condiție materială și morală reprezintă un șoc violent.

Azilul este ultimul lor liman. Venind aici, milioane de semeni ai lui Umberto D. — personajul simbol din filmul lui De Sica — nutresc speranța că nu vor mai fi singuri, că, plătind taxa ce li se cere, vor fi îngrijiți și hrăniți. Dar se văd puși în fața unor condiții care nu prea seamănă cu cele scrise pe firmă. Traumatismul este pentru mulți fatal. «O statistică făcută de Pequignot, și pe care mulți martori mi-au confirmat-o — scrie Simone de Beauvoir — relevă că dintre bătrînii sănătoși admiși în aziluri 8 la sută mor în primele opt zile, 20,7 la sută, în prima lună, 45 la sută, în primul an, 65,4 la sută, înainte de sfîrșitul celui de-al doilea... Deplorabilă este mai ales soarta celor care supraviețuiesc: în majoritatea cazurilor poate fi rezumată în cîteva cuvinte — singurătate, izolare, abrutizare, demență, moarte».

FRUMOASELE ANTICAMERE

Sun City — Orașul Soarelui — e o așezare rezervată exclusiv celor trecuți de 48 de ani (locuită în realitate numai de persoane de peste 65), în statul Arizona. Orașe asemănătoare mai sînt și în Florida, pentru cei care suportă clima peninsulei, și există de asemenea cartiere ale populației vîrstnice prin mai toate marile aglomerări urbane din Statele Unite. Vilișoare, clinici, bazine, terenuri de golf, săli de dans, prețuri piperate (27 000 dolari în rate ca să devii proprietar a două camere în Sun City, plus 120 dolari întreținerea lunară), și — pentru cei care-și permit acest lux — iluzia unei vieți agreabile în jurul avantajelor «comunităților pentru adulți», fenomen specific american pe cale de extindere, se face destulă zarvă publicitară. Dar ele există și funcționează — ca și azilurile — potrivit aceluiași principiu al excluderii bătrînilor din viața persoanelor active. Sun City și toate centrele create în același scop adăpostesc o viață pustie, artificială, inutilă. Ca și azilurile, nu sînt decît niște triste anticamere ale morții. Virstnicii care ar mai fi putut fi încă folositori, ar fi putut trăi în mijlocul copiilor și al nepoților, rămîn în aceste așezări ciudate de unde pleacă pentru totdeauna, unul cîte unul, departe de privirile celor care preferă să nu asiste la spectacolul decrepitudinii și al sfîrșitului. «Comunitățile pentru adulți» îi se adaugă «excursiile pentru adulți», «grupurile recreative pentru adulți» (zilnic de la 9 la 5, ca și creșele) — tot aceste forme de izolare socială a oamenilor de vîrste înaintate, care au încetat să mai fie considerați ca ființe ca ceilalți.

Funcționează și de data aceasta un cerc vicios, care ține de esența societății de consum, relevînd un echilibru social precar. Ameliorarea condițiilor bătrînilor — se pretinde — ar avea drept consecință înrăutățirea situației eșalonului activ al populației, i-ar crea tot felul de dificultăți. Dar acela care-și întoarce fața de la dramele bătrîneții lasă nerezolvate problemele propriului lor viitor. Lupta sindicatelor din țările capitaliste pentru drepturile populației vîrstnice se poartă azi și în numele tinerilor și adulților, care vor intra la rîndul lor, peste un număr mai mare sau mai mic de ani, în rîndurile «celei de-a treia vîrste».

mapamond'72

de Ioan GRIGORESCU

GLOBUL

Cred că o ființă extraterestră care ne-ar privi pămîntul de undeva, din spații interstelare, în mirifica noapte a Anului nou ar căpăta certitudinea că pe planeta noastră, măcar o zi pe an, lumea trăiește la unison, unită de o clipă unică pusă să declanșeze în trecerea ei peste meridianele globului aceeași bucurie: nașterea noului an.

Imaginați-vă pămîntul în rotirea sa către această clipă pe care o culegeți de pe Linia internațională de schimbare a datei, în punctul acela unde puteți călca cu un picior în ieri și cu altul în mîine, și înaintați o dată cu timpul de la răsărit spre apus. Oamenii au fixat convențional punctul de plecare al fuselor orare pornind dintr-un oraș de suburbie al bazinului londonez, Greenwich, pe Tamisa, trăgînd o linie pe harta globului între Polul Nord și Polul Sud și numind-o meridianul zero. Și tot convențional au tras altă linie de partea cealaltă a globului peste pîntecele Pacificului, pornind din raza celor o sută optzeci de grade ale nordului și sudului, stabilind prin ea unde anume se termină ziua de sîmbătă și unde începe duminica. Atunci cînd pe această linie bate miezul nopții, în Greenwich bate amiaza, și iată cum, pe măsură ce globul se rotește în întîmpinarea soarelui, orele se schimbă conform liniilor fictive trase de om pe elipsoida lui, pentru ca ziua și noaptea să albă douăzeci și patru de ore, săptămîna, șapte zile, iar anul, trei sute șaizeci și cinci de zile și șase ore, atît cît îi trebuie pămîntului pentru a se regăsi în punctul de unde a plecat anul trecut, în clipa zero, să dea ocol soarelui și să ajungă iarăși în clipa zero a noului an. Mărturisesc că mie această ordine riguroasă a universului, căreia i s-a supus ordinea plină de inteligență a omului, mi se pare de-a dreptul fascinantă. Ce haos ar fi fost pe glob dacă fiecare și-ar fi măsurat timpul după bunul plac! Așa, în clipa cînd emisferele lui ajung la linia de demarcație dintre ieri și azi, pusă să străbată numai spații marine pentru ca trecerea ei să nu împartă teritoriile unor țări sau insule între două date, secundarele ornicelor bat de-a lungul ei ultima clipă a zilei trecute și prima clipă a zilei ce vine. Cînd în cea mai estică localitate a Siberiei, la Uelen, pe țărmul strîmtorii Bering, — de unde se vede coasta Alaskăi — ceasul bate de douăsprezece ori miezul nopții, la Londra, străvechiul orologiu din turnul Parlamentului bate de douăsprezece ori miezul zilei. Și Anul nou începe să înainteze pe planisferă de la dreapta spre stînga, punîndu-i mai întîi să-l întîmpine pe siberienii din Extremul Orient, o dată cu micronezienii din insulele subtropicale Marshall, cu ecuatorialii din insulele Gilbert și cu neozeelandezii de la estul Australiei. Apoi, peste un ceas, Anul nou bate la Noumea, în Noua Caledonie, iar miezul zilei în Islanda, la Reykjavik. Peste o oră, clipa desfundă sticlele de șampanie la Vladivostok și Sydney, iar peste alte două, butilile de saké la Pekin. O oră mai tîrziu, cînd la New York bate amiaza iar oamenii se pregătesc să întîmpine peste douăsprezece ore Anul nou, revelionul izbucnește în jerbe de lumini și pocale de cumis la Ulan Bator. Este și clipa sacră a javanezilor, căci tot atunci bate miezul nopții la Djakarta. Apoi, după șaizeci de minute, ea ajunge la Delhi și Colombo, cînd amiaza este la Chicago și Mexico, pentru ca o oră mai tîrziu miezul nopții să bată la Karachi, peste o altă oră la Baku și în insulele Réunion, și peste încă o oră la Moscova, Bagdad și Tananarive. Un ceas mai tîrziu, Anul nou bate în același timp la București, la Helsinki, la Sofia, la Ankara și Atena, la Johannesburg și Beirut, și este miezul zilei în Honolulu din insulele Hawaii, la Anchorage în Alaska și Papeete în Tahiti...

Urmăriți cu ochii minții cum înaintează clipa sacră a noului an în ultima noapte din anul ce se petrece, accelerați mișcarea pămîntului din imaginația noastră pentru a vedea mai repede cum globul se acoperă cu mantia de lumini a revelioanelor, cu clocotul lor de bucurie și speranță, și recunoașteți cinstit că, dacă aci fi o ființă extraterestră care ar privi planeta noastră de undeva, din spații siderale, ați fi convins că acolo, în depărtare, pe elipsoidul albastru cuprins în totalitatea sa — la o clipă ce înaintează constant — de una și aceeași trăire, lumea este guvernată de un sentiment și o aspirație unică: unitatea.

Mereu legăm de anul ce vine această veșnică speranță. De-ar putea face oamenii ca ora izbăvirii ei să bată la fel de imperios, la fel de implacabil, la fel de unanim, cum bate clipa noului an în înaintarea ei constantă de la răsărit către apus...

cronică satirică

de Teodor MAZILU

AȘA E EL...

Individul ți-e prezentat ca o urgie a naturii împotriva căreia n-ai cum să te revolți. Așa cum zăpezile nu pot fi oprite, tot așa nici idioțeniile lui nu pot fi oprite. Dacă el are obiceiul de a sparge geamuri, n-ai ce să-i faci, îl compari cu taifunul și te resemnezi... Ce poți să faci? Să schimbi legile naturii?

De cîte ori comite cîte o bădărănie unii oameni se dau înfricoșați la o parte ca în fața legilor oarbe ale naturii. Caracterul lui e tot ca ciclonele. Temperamentul domniei-sale are dimensiunea unui crivăț.

— N-ai ce-i face... Așa e el...

Dar și el e conștient de structura ireversibilă a caracterului său... Căci taifunul nostru e și șmecher... Căci crivățul nostru știe să dea și din coate... Avem de-a face c-un uragan care trăiește cu picioarele pe pămînt.

— Dacă-ți place. Alta mama nu mai face. Dacă vreți să mă admiteți așa escroc cum m-am născut — bine — dacă nu, vă privește. Dacă vreți să mă admiteți așa cum vreau eu, bine, dacă nu, scrieți acasă... El vrea ca întreg universul să se schimbe după chipul și asemănarea lui...

Din pricina acestei încăpățînări el se bucură din partea unora chiar de o anume simpatie. Cel puțin e consecvent — i se recunoaște. Ca și cum consecvența în prostie ar fi un mare merit. Nu se schimbă de la o zi la alta — ca și cum staționarea în stupiditate ar fi dovadă de tărie de caracter. Apariția lui e calculată, așa cum este calculată de specialiști venirea ciclonelor pustiitoare.

— Închideți ușile, închideți ferestrele... Vine Mișu...

Pe această platformă pretinde — în zilele lui bune — chiar și sentimente.

— Iubește-mă așa cum sînt...

El uită însă cum e și cere cu frenezie să fie adorat așa șleampăt cum arată.

Dar individul nostru nu e o forță a naturii așa cum lasă el să se înțeleagă. Ar însemna să jignim uraganele comparîndu-le cu o asemenea frunză galbenă și isterică. Nu e, săracul de el, nici taifun, nici uragan, n-are în el nimic din forța oarbă a naturii. E o biată apă stătută care se agită cu disperare.

ÎNTREPRINDEREA DE INDUSTRIALIZAREA CĂRNII
SIBIU
FABRICA FRIGORIFERUL

Industria cărnii Sibiu oferă un bogat sortiment de produse conservate prin frig (legume-fructe; preparate de carne și diverse sortimente din carne).

SIBIU, Str. ABATORULUI Nr. 10

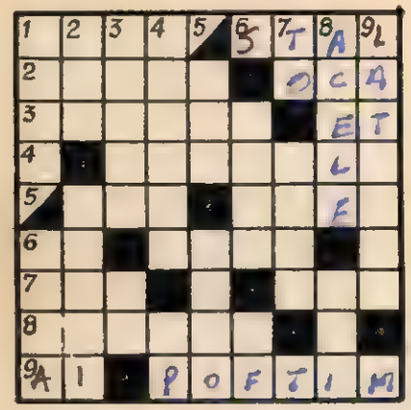

la...

surpriză

ORIZONTAL: 1) CHEIE DUBLĂ — Loc în sală. 2) A IUBI (arh.) — Măsura lui Cuza. 3) NEDREPT — Şi latin. 4) CUNOSCUT ISTORIC ŞI BIOGRAF SOVIETIC (1875-1955). 5) RE! — 12 LUNI. 6) CHEIA DE FAŢĂ — Nume feminin german. 7) NIMIC! — UNU! 8) NU-S CHIAR COMUNE. 9) Posezi — NA.

VERTICAL: 1) LEO!... — şi IAR LEO! 2) UNA!... — ...şi UNU! 3) FIR — E cel mai bun. 4) Scăpărătoare — CHEIE INVERSĂ! 5) Aer străin — SUNET DE TROMPETĂ. 6) CLUB SPORTIV (abr.) — Pete! 7) Teo! — NU DUCI LIPSA. 8) ZGÎRIE PLĂCILE — NE! 10) NUANŢĂ.

Toma MICHINICI vă urează:

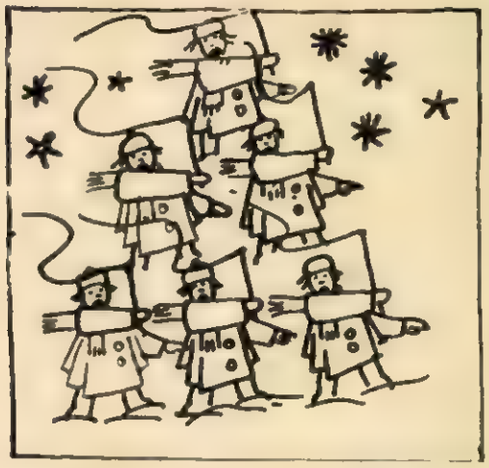

...mulţi...

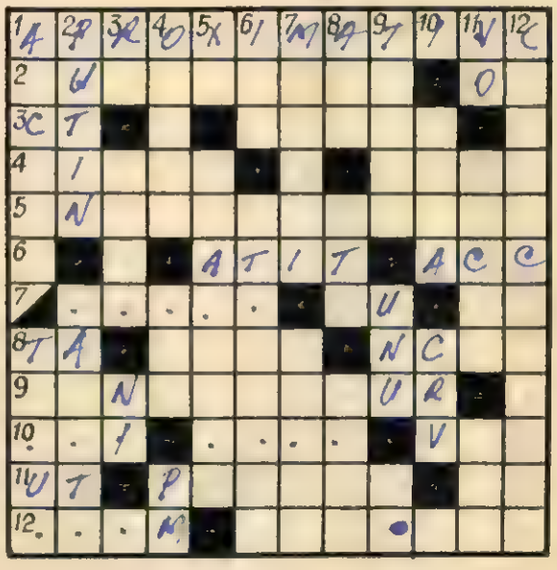

ORIZONTAL: 1) Mai mult sau mai puţin (pl.). 2) Multă, multă — Unul dintre cei mulţi doriţi. 3) În cete! — Grămadă... peste grămadă 4) Faţe-palide (sing.) — Mic serial muzical. 5) Şi mult..şi de preţ. 6) Nici mai mult, nici mai puţin — Accentuat (abr.). 7) Tare moale — De la stînga! — Careu mare! 8) Intră la socoteală! — O grămadă de lemne — Mai mult la drum. 9) Mult, dar nu destul... 10) O sută pentru un... ha — Mulţimi — Cîmpul cu oile... 11) Şi la mult, şi la puţin! — Cîte capete, tot atîtea... — Plural masculin sau ambigen. 12) O mare mulţime — Un punct în plus... în minus

VERTICAL: 1) Cu multe inele — Lenjerie de masă (fig.). 2) Nu mai e mult — Mult cu multul. 3) Din urmă! — Trei localităţi din S.U.A. — Nuni mari! 4) Cel mai bun dezlegător — Asta e prea mult! — Postmeridian! 5) Oricare! — Una care nu prea ştie multe (fig.). 6) Nici mult, nici măcar puţin — Pseudonim comun al celor mulţi. 7) Cel... mult (pl.) — Mult zgomot pentru nimic. 8) Altfel nu — Dau naştere la multe încurcături — Cel de-al treilea în justiţie. 9) Întindere mare în spaţiu — Singularul pentru mulţi — Eu... cît zece! 10) Furcă de lemn cu patru coarne (reg.) — Craiova (abr. uz.). 11) Pentru voi... ceva mai puţin! — Cu un... scop în cercetare — Ele şi... nimic mai mult! 12) Apreciat foarte mult.

Dicţionar: VAIL, EABA.

...ani!

ORIZONTAL: 1) Mulţi ani! 2) Mulţi ani! — Mulţi ani! 3) Mulţi ani! — Mulţi ani! 4) Egee! — Mulţi ani! 5) Mulţi ani! (inf.) — Personaj legendar. 6) Faraon — Mulţi ani! 7) Eră! — Un om sucit! — Trei la mie! 8) Prezisă în ani — Con gol! 9) Mulţi ani!

VERTICAL: 1) Se întind de Anul nou — Corp. 2) Fără forme în regulă (fem. pl.). 3) Mare mică — Soare de mii de ani — Sere! 4) Ornament arhitectural — Mulţi ani! 5) Zerouri — Comic italian. 6) E şi nu e (pl.) — Una, alta! 7) Unu şi-una! — Poet francez. 8) Ere! — Mulţi ani! 9) Sărbătoarea «noului-născut».

Dicţionar: LAEL, TLA, CAMO.

Se poate consuma în orice împrejurare, ca atare, cu sifon, sucuri sau siropuri. De asemenea, pentru cocteiluri în amestec cu vermut, triple sec, cherry brandy, fernet și alte lichioruri.

Un cadou pentru cei dragi — o casetă CLUB sau un GIN

CENTRALA FABRICILOR
DE BERE, SPIRT ȘI AMIDON

Produse ale Întreprinderilor de spirt București și Covasna, Sf. Gheorghe.

GIN

ACELE MAȘINI MINUNATE

În lumea frenetică a producătorilor de automobile, dacă nu se inventează în fiecare zi cîte ceva, care va să zică că nu s-a inventat... Numai că asta nu se prea întîmplă. Iată cîteva dintre ultimele noutăți în materie:

Volanul antialcoolic. Niște plăcuțe de platină fixate la volanul automobilului sînt atît de sensibile încît sînt influențate de însăși respirația conducătorului auto. Dacă acesta n-a băut decît apă sau lapte, la bord se aprinde un beculeț verde cu semnificația: «E în regulă!» Dacă a gustat un pic de băutură nepermisă se aprinde un beculeț albastru, adică «Fii atent!» Dacă, în fine, libațiunea s-a prelungit, se aprinde un beculeț roșu cu invitația: «Nu porni!» și... o dată cu aprinderea beculețului roșu contactul a și fost tăiat.

O rulotă, un adevărat cuib, nu mai grea de 200 de kilograme, remorcabilă pe uscat cu ajutorul roților și pe apă cu ajutorul schiurilor, cu o cameră de dormit cu două canapele, o bucătărioară și o toaletă. Ce poate fi mai plăcut în călătorie? Trei ferestre circulare asigură lumina și vizibilitatea necesare. Totul e din material plastic; cuibul a fost realizat de constructorii japonezi.

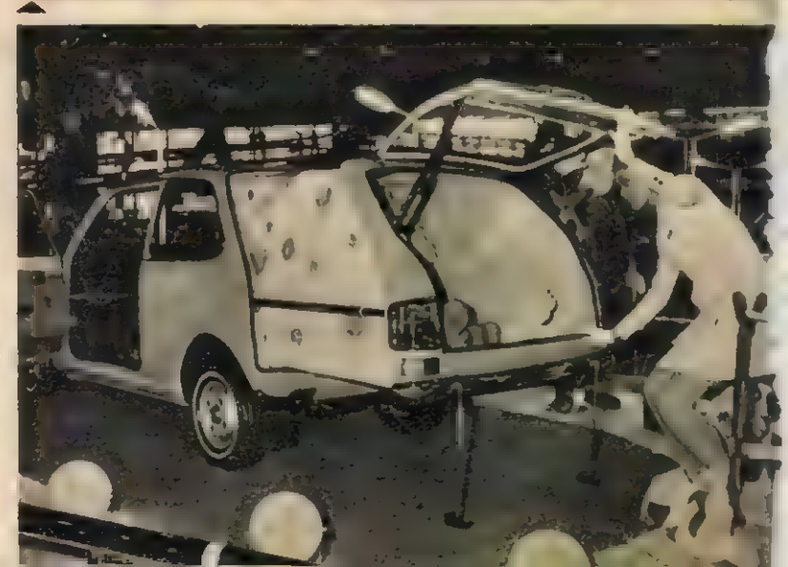

Un tip cu totul original de rulotă (care de fapt nu e rulotă, ci doar ține locul) a fost adaptat de automobilul japonez «Honda». E construit pe principiul burdufului și sistemul e cu totul camuflat înainte de a fi pus în funcțiune.

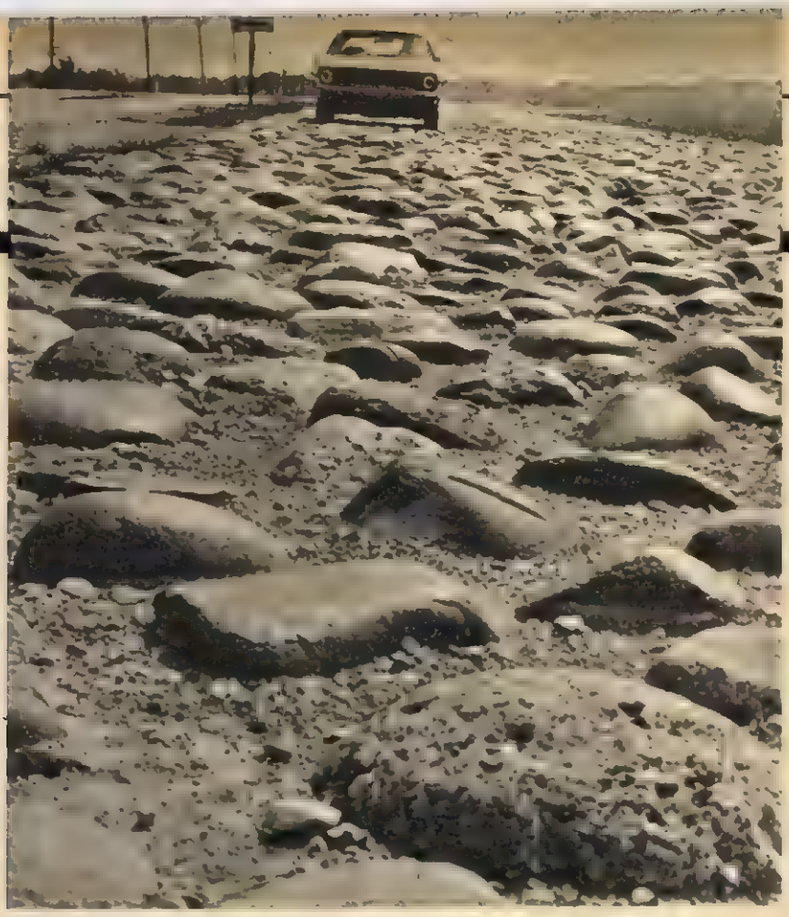

Pe acest adevărat drum al calvarului de la Burlington (S.U.A.) sînt testate automobilele produse de unele companii americane. Se pare însă că proba cere pe lîngă amortizoare perfecte și niște rinichi bine amplasați în lăcașurile lor.

Ultimul răcnet în materie de cric a fost realizat la Costa Mesa, în California. Cu ajutorul unei simple pere de cauciuc, acționată cu o singură mînă, noul cric pneumatic poate sălta o greutate de circa 1 500 kilograme.

NU MĂ TEM NICI DE CAMERELE VOASTRE...

Cam așa ceva pare a exprima acest falnic vultur regal, adevărat suveran al înălțimilor. A fost «angajat» de televiziunea franceză pentru serialul «Animalele lumii», prezentat de savantul naturalist François de la Grange.

ALO, VORBESC DIN BURTĂ...

Această cabină telefonică de formă carnavalesc-grotescă a fost instalată în centrul orașului Prince George din Columbia britanică și zadarnic îi veți căuta o altă explicație decît fantezia gratuită.

CENTRALA INDUSTRIEI LÎNII BUCUREȘTI

NUMAI OMUL FACE HAINA...?

Ceea ce caracterizează producția de mărfuri a fabricilor **Centralei industriei lînii București** este de bună seamă calitatea și marea diversitate a sortimentelor, urmare firească a progresului tehnic pe de o parte și a creșterii deosebite a exigențelor consumatorilor, pe de altă parte.

Întreprinderile producătoare de țesături din lînă, dotate cu tehnologii moderne, s-au racordat la ritmul viu de înnoire a sortimentelor, reunind în activitatea de introducere în fabricație a produselor concepția nouă și dorințele exprese ale cumpărătorilor. O sumară trecere în revistă a producției acestora este elocventă. Se produc țesături din lînă 100%, în contexturi și colorit divers, utilizînd materii prime de calitate superioară, țesături din lînă și fibre poliesterice terom precum și din fibre poliesterice terom și celofibră, în amestecuri și greutăți practicabile pretutindeni. În același timp, procesele de producție permit tratarea țesăturilor pentru nesifonabilitate London-Schrunk sau Biella-Schrunk astfel încît, în orice situație, hainele rămîn ca noi.

Surprinde plăcut faptul că moda anului 1973 (ca și a sezonului rece 1972—1973) se găsește de pe acum în colecția fabricilor de prestigiu internațional **«Dorobanțul»**, **«Libertatea»**, **«Citex»**, **«Fabrica de stofe Brașov»**, **Argeșana»**, **«Constanța»**, **«Industria lînii»**, **«Postăvăria română»** și **«Postăvăria Buhuși»** și unde nemaidorind, fiecare poate să descopere preferințele sale.

De altfel, produsele acestor fabrici, expuse în cadrul actualei ediții a Pavilionului de mostre de bunuri de consum, au polarizat atenția vizitatorilor și bunele lor aprecieri.

O femeie în cîmpul muncii, o femeie casnică, o femeie care trebuie să fie elegantă în diferite ocazii sau un bărbat care se vrea respectat vor prefera cu siguranță să-și confecționeze îmbrăcămintea din țesături elegante și de calitate. Căci eleganța este în definitiv o armonie, este arta de a respecta toate detaliile și și de a le asambla în acorduri perfecte, o armonie individuală care pretinde calitate.

Și colectivele acestor întreprinderi se gîndesc la toate acestea cînd oferă colecțiile lor de țesături pentru rochii, fuste, două piese, pantaloni, costume, pardesiuri și paltoane, pentru toate gusturile și toate vîrstele.

PUBLICITATE

ancheta noastră

RĂSPUNSUL CITITORILOR

Cel mai bun actor român de film:

FLORIN PIERSIC

locul II: AMZA PELEA
locul III: ȘTEFAN CIOBOTĂRAȘU

Cel mai bun cîntăreț de muzică populară:

BENONE SINULESCU

Ceilalți interpreți au obținut prea puține voturi pentru a putea intra în competiție.

Cea mai bună actriță română de film:

MARGA BARBU

locul II: IRINA GĂRDESCU
locul III: IRINA PETRESCU

Cel mai bun film românesc:

MIHAI VITEAZUL

locul II: FACEREA LUMII
locul III: AȘTEPTAREA

Cea mai bună actriță română de teatru:

MARIANA MIHUȚ

locul II: CARMEN STĂNESCU
locul III: DINA COCEA

Cea mai bună cîntăreață de muzică populară:

IRINA LOGHIN

Celelalte cîntărețe au obținut prea puține voturi pentru a putea intra în competiție.

Cel mai bun actor străin de film:

ALAIN DELON

locul II: MARCELLO MASTROIANNI
locul III: RICHARD BURTON

Cel mai bun film străin:

ROMEO ȘI JULIETA

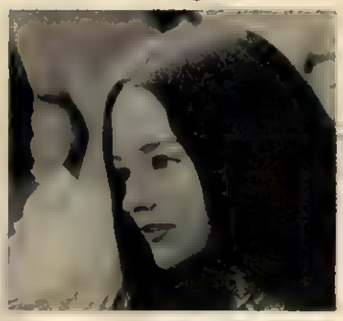

locul II: FLOAREA-SOARELUI
locul III: HELLO, DOLY!

Cel mai bun cîntăreț de muzică ușoară:

DAN SPĂTARU

locul II: AURELIAN ANDREESCU
locul III: GEORGE ENACHE

Cel mai bun serial de televiziune:

URMĂRIREA

locul II: PLANETA GIGANȚILOR
locul III: AGHIOTANTUL EXCELENȚEI SALE

Cea mai bună actriță străină de film:

SOPHIA LOREN

locul II: CLAUDIA CARDINALE
locul III: BARBRA STREISAND

Cel mai bun actor român de teatru:

TOMA CARAGIU

locul II: RADU BELIGAN
locul III: KOVACS GYÖRGY

Cea mai bună cîntăreață de muzică ușoară:

MARGARETA PÎSLARU

locul II: ANGELA SIMILEA
locul III: ANDA CĂLUGĂREANU

Cel mai bun prezentator de televiziune:

SANDA ȚĂRANU

locul II: CRISTIAN ȚOPESCU
locul III: LIA TANCIU

glob comentar foto

succesele forțelor patriotice laoțiene...

Valea Ulcioarelor, importantă regiune strategică, a fost cucerită, după mai multe zile de lupte indîrjite, de forțele patriotice laoțiene. Într-o declarație a unui purtător de cuvînt al guvernului de la Vientiane, în care se precizează că trupele guvernamentale s-au retras complet din această zonă, încercînd să creeze linii de apărare la vest și sud-vest, se recunoaște că situația militară a regimului a devenit critică. În fotografie: membri ai forțelor patriotice laoțiene în acțiune.

...și ale detașamentelor p.a.i.g.c.

În 47 de acțiuni recente ale forțelor de eliberare din Guineea-Bissau au fost uciși 62 militari portughezi, iar numeroși alții, răniți, au fost distruse mai multe autovehicule și ambarcații militare — se arată într-un comunicat al Partidului African al Independenței din Guineea și Insulele Capului Verde, dat publicității zilele acestea la Dakar. Totodată se menționează că a fost distrusă centrala electrică de la Gnore, folosită de colonialiștii portughezi. Imaginea înfățișează o unitate a P.A.I.G.C. într-un moment de răgaz.

cu mijloace diferite – același obiectiv

În timp ce la Washington și în alte orașe ale S.U.A. continuă să se desfășoare diferite acțiuni în cadrul campaniei prin care opinia publică americană cere să fie retrase neîntîrziat trupele americane din Indochina, să se pună capăt vărsării de sînge din această parte a lumii, cunoscuta actriță americană Jane Fonda a hotărît să întreprindă un «turneu împotriva războiului» în mai multe țări asiatice în care sînt amplasate baze militare ale S.U.A. Intenția sa a întîlnit o puternică opoziție la Pentagon, care i-a interzis să prezinte spectacole în Vietnamul de Sud ca și în Okinawa, recunoscînd că le consideră «dăunătoare pentru moralul militarilor». (Iat-o în fotografie vorbind ziariștilor, în cadrul unei conferințe de presă la Tokyo, despre piedicile care i-au fost puse.) Dar acolo unde a fost împiedicată să dea spectacole — concepute de ea și ca o ripostă la adresa «turneelor» lui Bob Hope, pe care le consideră o rușinoasă campanie promilitaristă — a luat parte la demonstrațiile populației (în Okinawa, de pildă) pentru evacuarea bazelor americane.

la reîntoarcerea „isabelitei“

Sosirea la Buenos Aires a «isabelitei» Martinez de Peron, soția fostului președinte al Argentinei, aflat actualmente în exil la Madrid, primirea care i-a fost făcută de numeroși adepți ai ex-președintelui (fotografia) au fost apreciate în cercurile de presă ca «o nouă fază a campaniei privind întoarcerea definitivă a lui Peron în viața politică argentiniană» («The Times»), în vederea participării la campania pentru alegerile prezidențiale din 1973.

„moș gerilă“ – ediție nord-irlandeză

Și în acest sfîrșit de an orașele nord-irlandeze continuă să fie lipsite de atmosfera sărbătorească. Încordarea persistă la Belfast și Londonderry, manifestîndu-se prin explozii de bombe, incendii, schimburi de focuri de armă și patrulări ale trupelor britanice pe străzi și chiar cu elicopterele (în fotografie, o patrulă aeriană deasupra capitalei nord-irlandeze, Belfast).

construcțiile cubei

Importante succese, pe planuri multilaterale — în dezvoltarea economiei, culturii, în făurirea vieții noi socialiste — au fost obținute de poporul cubanez în anii de transformări revoluționare de după ianuarie 1959. Între aceste realizări se înscriu și cele obținute pe tărîmul construcțiilor. Angajat în rezolvarea acestei probleme stringente, poporul cubanez — a menționat premierul Fidel Castro în timpul recentei sale vizite în Chile — își propune să o ducă la bun sfîrșit în următorii zece ani. Un factor important în transformarea în fapt a acestui deziderat îl constituie eforturile deosebite ale muncitorilor din industria materialelor de construcții — care și-au îndeplinit sarcinile de plan pe 1971 cu trei săptămîni înainte de termen — precum și ale brigăzilor care lucrează voluntar în construcția de locuințe, numărul lor fiind în prezent de aproximativ 500.

Modernele clădiri ale capitalei cubaneze — orașul Havana (fotografia 1) — capătă rivali. La numai 7 km, la Alamar, pe o suprafață de patru kilometri pătrați se construiește un orășel ce va adăposti 65 000 de persoane (fotografiile 2 și 3).

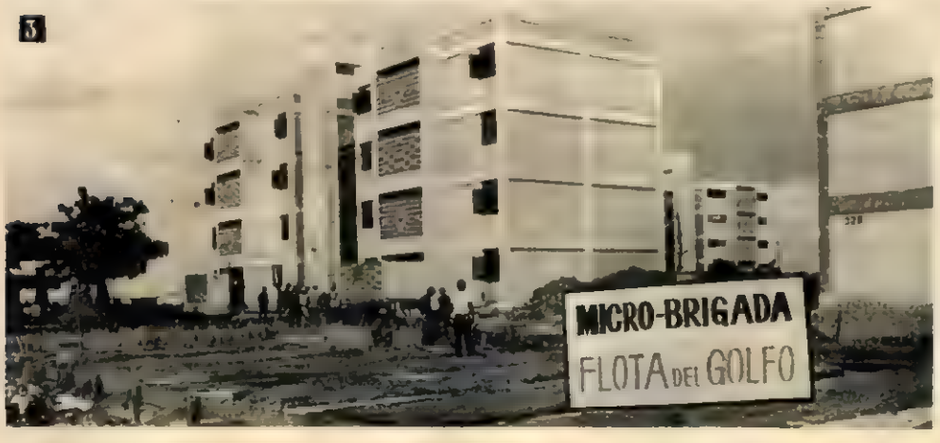

cronica de trei secunde

ȘOAPTE '72...

...N-ar trebui să uit, — îmi spun și eu acum, lucrînd la un bilanț fără tandrețe — n-ar trebui să uit că cea mai frumoasă poveste a lui Scott Fitzgerald a fost scrisă în clipe cînd urla că «nu mai poate scrie nimic» și un prieten, mare director de revistă literară, i-a spus: «Scrie măcar atîta: nu pot să scriu nimic, scrie-o de o sută, de o mie de ori, și-ți public manuscrisul ăsta»... E nevoie — ca să scrii bine — de un urlet, de un prieten.

N-ar trebui să uit că un cerb s-a rătăcit într-o dimineață de noiembrie pe pista aeroportului parizian, nimeni nu știa de unde vine și ce vrea printre avioane, nimeni nu voia să-l împuște, dar ce se putea face dacă cerbul a «atentat la securitatea pistelor» și a împiedicat decolarea unui «Caravelle»?... E nevoie de cerbi, e nevoie de «Caravelles», de ce mai e nevoie de gloanțe?

N-ar trebui să uit de Hideo Tanabe, actorul japonez de 24 de ani, care, covîrșit de importanța rolului său în piesa «Vacanțele unui curelar», a repetat de atîtea ori scena spînzurării sale pînă cînd într-o bună zi taburetul i-a alunecat de sub picioare și a murit spînzurat de-adevăratelea. E nevoie de un mare rol, e nevoie să repeți îndelung, dar de ce e nevoie să ne urcăm și să ne încurcăm printre taburete?

N-ar trebui să uit ce a spus Cassius Clay după ce l-a «iertat» pe Buster Mathis și nu l-a pus k.o.: «Mi se pare tot mai greu să boxez. Lupta a doi oameni pe un ring mi se pare o timpenie. Nu-mi mai place să mă bat. Aș dori să-mi cîștig viața altfel, dar nu pot»... Mereu e nevoie să ne cîștigăm viața altfel, dar e nevoie de Clay și, de fapt, e multă nevoie de iertare...

N-ar trebui să uit că o focă numită «Flipper» a naufragiat pe o plajă pustie din Irlanda și a ajuns la Dublin, în grădina zoologică, unde-și face veacul lîngă un radiator electric, nu-i mai place să stea în apă, și e dezgustată de pește, și a uitat, trăind printre oameni, că e focă... Dar nu e nevoie să fii focă pentru a înțelege cum te poate metamorfoza în om un radiator electric și puțină căldură...

N-ar trebui să uit că 94 de meșteri cărora, în urmă cu 847 de ani, li s-a tăiat mîna dreaptă pentru că ar fi folosit o cantitate prea mare de cositor la turnarea unor monede de argint cu efigia regelui Henric I, au fost reabilitați în 1971, grație unor analize Roentgen asupra monedelor. Toți avem nevoie de mîna dreaptă, dar poate că în următorii 847 de ani nu va fi nevoie să mai reabilităm pe nimeni...

N-ar trebui să uit cum a murit Tvardovski și de ce e nevoie de un Tvardovski în viața fiecărui scriitor.

Și — pentru că o memorie prea crîncenă e obositoare ca un om prea crîncen — n-ar trebui să uit a zîmbi pe urmele celor patru evadați dintr-o închisoare militară din Goettingen care au fugit cu un car de asalt, echipat cu un tun de 105 milimetri, și n-au mai fost găsiți, nici ei, și nici carul de asalt. Nu va mai fi nevoie de evadări, nu va mai fi nevoie de tancuri — asta murmur la fiecare sfîrșit de an.

Dar oare e nevoie să nu uităm ce șoptim la fiecare sfîrșit de an?

Radu COSAȘU

agendă

Renumitul actor englez LAURENCE OLIVIER a anunțat că «Teatrul Național» din Londra, pe care-l conduce, este nevoit din motive financiare să-și restrîngă activitatea la o singură scenă, fiindu-i «imposibil de suportat în continuare» cheltuielile necesitate de întreținerea a două scene. Laurence Olivier și-a exprimat regretul că, o dată cu renunțarea la «New Theatre», din cartierul West End, se va impune mai mult ca sigur și o reducere a numărului actorilor.

tinderea contactelor între firmele mici și mijlocii, membre ale confederației, și întreprinderile sovietice — firme italiene urmînd să participe la modernizarea întreprinderilor sovietice din industria ușoară și piscicolă.

După preluarea funcției de președinte al Pakistanului și administrator-șef al legii marțiale — în urma demisiei lui Mohammad Yahya Khan — ZULFIKAR ALI BHUTTO, președintele Partidului Poporului din Pakistanul de Vest, a anunțat că va fi promulgată o nouă Constituție a țării.

În baza prevederilor rezoluției adoptate la 13 decembrie de Adunarea Generală a O.N.U., ambasadorul GUNNAR JARRING, reprezentantul special al secretarului general al O.N.U. în Orientul Apropiat, și-a reluat consultările, avînd întîlniri separate cu ministrul de externe al Egiptului, Mahmud Riad, și cu omologul israelian al acestuia, Abba Eban, aflați la New York. Delegațiile celor două țări la O.N.U. au dat ulterior publicității declarații în care au făcut cunoscute pozițiile exprimate față de ambasadorul Jarring.

Abia la cel de-al 23-lea tur de scrutin al celor 1 008 mari electori a fost ales — cu 518 voturi — noul președinte al Republicii italiene, pe o perioadă de șapte ani, în persoana lui GIOVANNI LEONE, în vîrstă de 63 de ani, reprezentant al Partidului democrat-creștin. Ales în Adunarea Constituantă în 1946 și în Camera deputaților în 1948, Leone devine ulterior vicepreședinte al acesteia timp de cinci ani și apoi președinte în 1955, iar în două rînduri este numit prim-ministru — în 1963 și în 1968. Președintele Saragat, căruia îi succede acum Leone, l-a numit în timpul magistraturii sale senator pe viață.

O delegație a Confederației industriașilor italieni, condusă de RENATO LOMBARDI, a efectuat o vizită în Uniunea Sovietică, fiind primită cu acest prilej de premierul sovietic, Alexei Kosighin, care a expus oamenilor de afaceri italieni părerea guvernului său cu privire la posibilitatea dezvoltării relațiilor economice și tehnico-științifice dintre cele două țări în perioada 1971-1975. După cum a declarat R. Lombardi la încheierea vizitei, s-a ajuns la o înțelegere privind ex-

Un purtător de cuvînt al rețelei americane de televiziune C.B.S. a făcut cunoscut că senatorul democrat EDMUND MUSKIE și-a rezervat pentru ziua de 4 ianuarie 1972 o emisiune de 10 minute. Se confirmă astfel afirmațiile lui Muskie că la această dată intenționează să-și anunțe hotărîrea de a candida sau nu în alegerile prezidențiale din noiembrie viitor.

APA DE COLONIE

Turist

miros distins,
bine conturat,
de mare intensitate.
Există o modă a mirosurilor?
Există! Apa de colonie «Turist»
are un parfum modern.

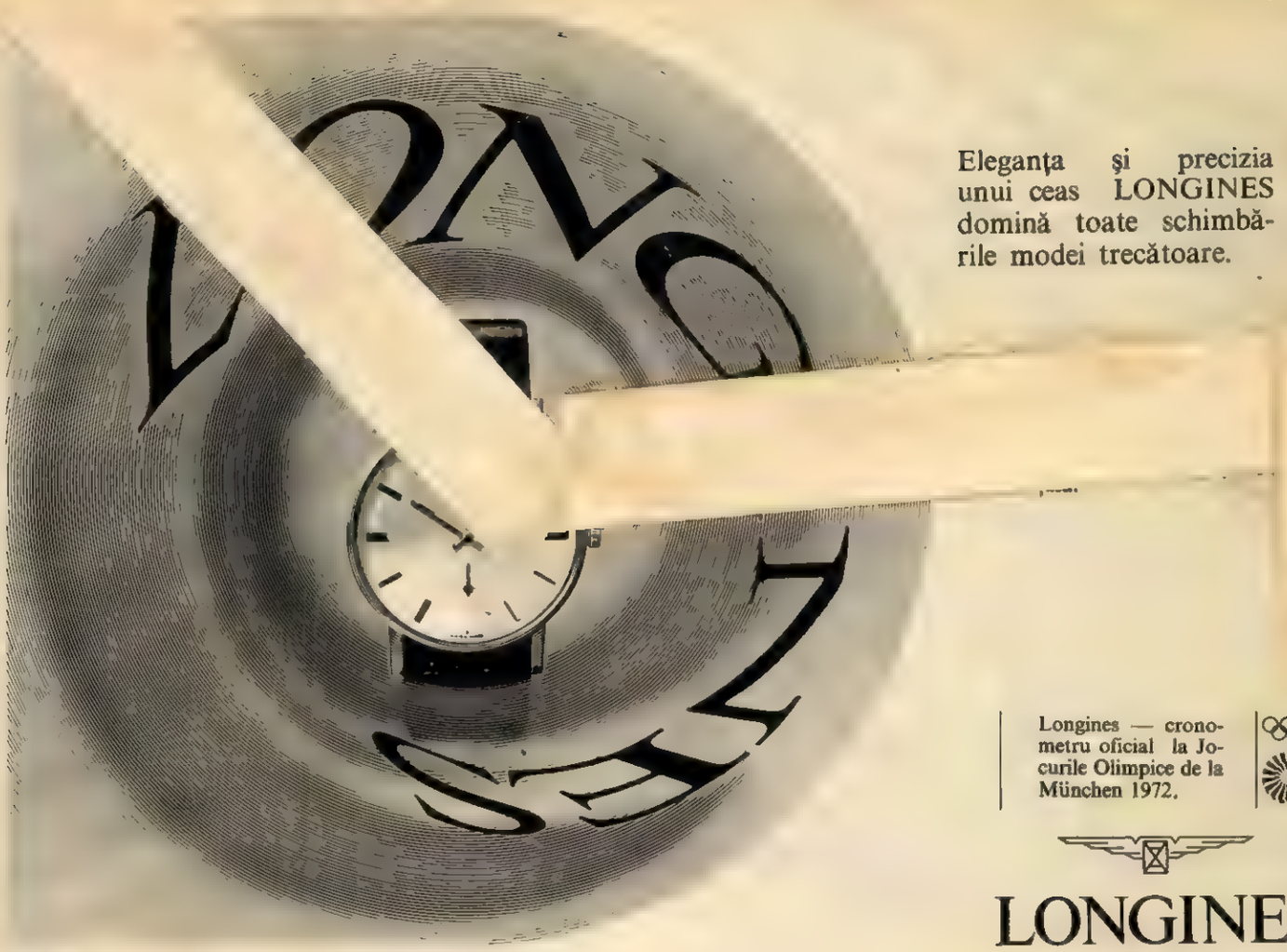

Eleganța și precizia unui ceas LONGINES domină toate schimbările modei trecătoare.

Longines — cronometru oficial la Jocurile Olimpice de la München 1972.

LONGINES

PUBLICOM

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

DATE DIN ISTORIA ASIGURĂRILOR

• Cel mai vechi document scris, cunoscut pînă acum, despre asigurări datează de circa 6 500 de ani. Meșteșugarii tăietori de piatră din Egiptul de jos au constituit un fond de întrajutorare, format anticipat prin contribuția tuturor pentru acoperirea pagubelor provocate de diverse nenorociri ce loveau pe membrii colectivului.

• Solon, înțeleptul legislator atenian (640–558 î.e.n.), a obligat societățile politice și meșteșugărești să constituie un fond comun, alimentat prin cotizații lunare, destinat să repare prejudiciile survenite în interiorul grupului. Aceasta este cea dintîi asigurare obligatorie care se cunoaște.

• Relicve din Babilon, din Fenicia și din alte țări străvechi atestă că membrii caravanelor se constituiau în asociații, suportînd în comun pagubele din jafuri și de altă natură suferite de unii dintre ei în timpul transporturilor.

• De la romani ne-a rămas un regulament al colegiului funerar din Lavinium, care grupa pe membrii lui într-o asociație de înmormîntare. Contra unei cotizații de înscriere și a unor plăți periodice, membrii asociației aveau asigurat la deces un rug și un mormînt.

SFATURI PENTRU ASIGURAȚI

• Ori de cîte ori încheiați o asigurare, citiți cu atenție și în întregime condițiile de asigurare și păstrați cu grijă polițele de asigurare și chitanțele de plată a primelor.

• Întîrzierea la plata primelor de asigurare poate duce la pierderea drepturilor dv. din asigurare. Plătiți deci la timp primele de asigurare.

• Dacă agentul de asigurare nu se prezintă la dv. în termen pentru a încasa prima de asigurare, trimiteți banii prin poștă sau mergeți direct la casieria ADAS.

• Pentru a fi sigur că plata primelor se face cu regularitate, folosiți **consimțămîntul scris**, pe care, dacă îl semnați, prima de asigurare se plătește automat de unitatea unde lucrați. Consimțămîntul poate fi oricînd acordat sau revocat de către dv.

• Asigurările de viață la care ați renunțat la un moment dat să plătiți primele se pot repune în vigoare prin reactivare, în anumite condiții și termene.

Numărul viitor al revistei «Flacăra» va apărea sîmbătă, 8 ianuarie 1972.

Unitățile de producție și prestări servicii ale Cooperației de consum vă urează

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PREȚUL REVISTEI 5 LEI

FLACĂRA-ALBUM

F
2
'72
FLACARA
ANUL XXI
NR. 866
8 IANUARIE 1972

«LA MULȚI ANI, DRAGI PRIETENI ȘI TOVARĂȘI!»

Am intrat în 1972 de opt zile. De tot atîtea zile ne-am despărțit de un an care a trecut parcă mai repede ca mulți alții. Poate că sentimentul ni-l dă și faptul că a fost încărcat de evenimente de o însemnătate covîrșitoare pentru întreaga noastră evoluție, evenimente care au influențat și mai ales vor influența în bine existența fiecăruia dintre noi. '71 va fi păstrat în memoria noastră, a tuturor, și va rămîne înscris în istoria patriei noastre ca anul în care am intrat într-o nouă etapă a revoluției noastre economico-sociale — etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Despre semnificațiile acestei noi etape s-au scris și neîndoielnic se vor mai scrie încă multe și necesare pagini. Și ne gîndim înainte de toate la paginile pe care le-a scris și le va scrie prin munca sa eroică întregul nostru popor. Prevederile primului an al acestui mare cincinal au fost îndeplinite și depășite. Clasa muncitoare a asigurat producției industriale o dezvoltare în ritm înalt, o puternică diversificare și modernizare. Am obținut în anul acesta cea mai înaltă producție de cereale din istoria patriei. S-au luat măsuri capabile să asigure învățămîntului, științei și culturii o dezvoltare pe măsura rolului însemnat pe care îl au în făurirea noii civilizații socialiste în România. Succesele obținute — venitul național a fost în 1971 mai mare cu 12 la sută decît în 1970 — au permis trecerea la înfăptuirea hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului privind creșterea nivelului de trai material și cultural al întregului popor. Și a fost '71 anul unei excepționale activități de perfecționare a relațiilor socialiste de producție, al organizării societății, anul în care s-au trasat de către Plenara C.C. al P.C.R. din 3–5 noiembrie jaloanele ridicării nivelului muncii ideologice, dezvoltării cunoașterii și îmbunătățirii educației socialiste a maselor, formării omului nou, afirmării eticii și echității socialiste în întreaga viață socială, deschizînd o perspectivă largă, de participare tot mai activă, conștientă, a întregului popor la făurirea propriei sale istorii, a destinului său luminos. «Marile succese obținute în realizarea grandiosului program elaborat de Congresul al X-lea — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului nou — constituie o nouă confirmare a justeței politicii creatoare, marxist-leniniste a Partidului Comunist Român — al cărui semicentenar glorios a fost sărbătorit anul acesta de întregul nostru popor — a consecvenței și capacității cu care el își îndeplinește rolul de forță politică conducătoare a societății, a tuturor domeniilor activității economice și sociale».

...Și am început un nou urcuș, pe treptele anului 1972, avînd în față un front larg deschis pentru afirmarea întregului nostru potențial creator. Știm încotro mergem. Știm ce avem de făcut. Ne aflăm în fața unui plan pe care îl cunoaștem, fiecare la locul nostru de muncă, în amănunt, care prevede continuarea industrializării în ritm înalt, o și mai accentuată diversificare și modernizare a producției, creșterea eficienței economiei, ridicarea calității și a productivității muncii, întărirea bazei tehnico-materiale a agriculturii, dezvoltarea intensivă a producției și în special a zootehniei, o participare activă a fiecăruia dintre noi la gospodărirea avutului socialist, la conducerea treburilor obștești, la afirmarea tot mai puternică a principiilor socialiste în întreaga noastră viață. Îndeplinirea prevederilor acestui plan «cere din partea noastră, a tuturor, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu cu același prilej — eforturi sporite, o înaltă conștiință revoluționară, patriotică, un profund spirit de răspundere în realizarea sarcinilor ce ne revin fiecăruia în postul, în locul de muncă pe care ni l-a încredințat partidul, societatea. Dispunem de toate condițiile necesare pentru a obține în anul ce vine noi și importante progrese în toate domeniile de activitate».

Și primele știri publicate de presă demonstrează entuziasmul cu care oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei au și trecut la înfăptuirea sarcinilor anului doi al cincinalului. Membri și nemembri de partid, fiecare la locul nostru de muncă știm să răspundem prin fapte marilor sarcini pe care partidul ni le pune în față. «Începem anul nou — spunea în încheierea cuvîntării sale tovarășul Nicolae Ceaușescu — cu deplină încredere în forțele creatoare ale poporului nostru, în capacitatea lui de a ridica, sub conducerea partidului, patria socialistă pe noi culmi de civilizație și progres. Totodată, inaugurăm noul an cu convingerea că luptînd unite, popoarele vor ști să-și apere existența, să salvgardeze pacea și securitatea internațională, să creeze condițiile pentru făurirea unei lumi mai bune, mai drepte».

«La mulți ani, dragi prieteni și tovarăși!»

NOUL AN A ÎNCEPUT BINE

la cota 1 240

Realizată recent, fotografia de mai jos vă prezintă barajul hidrocentralei de pe Lotru. Cu acest prilej harnicii constructori ai celei mai mari centrale hidroelectrice de pe rîurile interioare ale patriei au raportat realizarea înainte de termen a depunerilor de arocamente și argilă în corpul barajului.

Liniile punctate înfățișează cota 1 240, nivelul atins în prezent de către muntele artificial, precum și obiectivul final: cota 1 293. Vă mai amintim că, începînd cu luna martie, va începe inundarea lacului de acumulare, iar în decembrie, anul acesta, va intra în funcțiune prima turbină a centralei electrice.

viitoarea recoltă se pregătește de pe acum

O dovedește între altele și fotografia noastră, care vă înfățișează un aspect de la Stațiunea experimentală-Turda, cu care colaborează și cooperatorii din comuna Poieni, județul Cluj. Conducerea cooperativei agricole de producție este încă de pe acum preocupată de viitoarea recoltă de grîu, verificînd modul de comportare al diferitelor soiuri în condițiile de sol existente. Succesele obținute pînă acum de cooperatorii din Poieni sînt demne de toată lauda. Anul trecut ei s-au situat pe primul loc la cultura de grîu, realizată de pe întreaga suprafață, motiv pentru care le-a fost decernat «Meritul muncii» clasa I.

În pragul Anului nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat a primit la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român pe reprezentanții unor organizații de masă și obștești, ai unor instituții centrale, muncitori, tehnicieni și ingineri din marile unități industriale ale Capitalei, oameni de știință, cultură și artă, membri ai conducerii consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, membri ai gărzilor patriotice și tineri din detașamentele de pregătire pentru apărarea patriei, care au venit să adreseze tovarășului Nicolae Ceaușescu, celorlalți conducători de partid și de stat, felicitări și urări de «La mulți ani!», sănătate, fericire și noi succese în munca de conducere a destinelor patriei. Tot în cursul după-amiezii de joi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducerea de partid și de stat au primit felicitări din partea reprezentanților forțelor armate și din partea reprezentanților Consiliului Securității Statului și ai Ministerului Afacerilor Interne. Joi la amiază, la Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat, a primit pe șefii misiunilor diplomatice acreditați în România (fotografia de jos) care au prezentat felicitări cu prilejul Anului nou. În aceeași zi, pionieri și școlari din Capitală (fotografia de sus) au venit, cu inimile pline de bucurie, să ureze, după datină, conducătorilor partidului și statului nostru sănătate și fericire, să-și exprime — în vers de Pluguşor — recunoștința fierbinte față de Partidul Comunist Român, pentru tot ce a făcut și face, cu dragoste de părinte, pentru ca toți copiii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități, să crească fericiți, pentru a deveni constructorii de mâine ai socialismului și comunismului.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

ȘANTIER DE CREAȚIE

7 minute cu erich bergel

Profitînd de o scurtă pauză în timpul repetițiilor pentru unul dintre concertele Enescu-Bruckner, am stat de vorbă cu tînărul și talentatul dirijor Erich Bergel de la Filarmonica din Cluj. Trăind din fragedă copilărie sub influența lui Bach, el a ajuns să-l considere «un zeu al muzicii». De altfel marea lui pasiune pentru Bach l-a determinat să-și închine ultimii zece ani unei lucrări analitice de mari proporții (600 pagini) despre «Arta fugii» la Bach, pe care intenționează s-o termine și s-o predea pentru tipar în vara lui '72.

Ca dirijor este atras îndeosebi de literatura romantică, dat fiind că aceasta oferă mari și variate posibilități de interpretare: «Aparatul orchestral la romantici este mai complex, mai bogat, mai colorat și conține un foarte vast domeniu de lucru pentru dirijor.

În ceea ce privește creația muzicală a secolului XX — a continuat interlocutorul nostru — trebuie să mărturisesc că față de experimentele avangardiste din generația compozitorilor tineri, personal am unele rezerve. Și totuși, cîteva excepții... În acest sens aș vrea să numesc în primul rînd pe Pascal Bentoiu și Wilhelm Berger, despre care sînt convins că vor intra în literatura universală».

Planul calendaristic al dirijorului este plin pînă în vara anului 1973: obligații de concerte pe care ține să le onoreze în țară și turnee în străinătate. Astfel, în urma unei colaborări, încununată anul trecut de un foarte frumos succes, cu orchestra «Santa Cecilia» din Roma, s-a ivit perspectiva unei colaborări intense și îndelungate, fiind invitat să dirijeze în '72 și '73 patru concerte simfonice. În afară de alte turnee în străinătate, se pregătește intens pentru cele pe care le va întreprinde în Anglia și în America de Nord.

soprana horiana brănișteanu — un nume care se impune

Întoarsă de curînd de la Barcelona, unde a participat la cea de-a IX-a ediție a Concursului internațional de canto «Francisco Vinas», soprana Horiana Brănișteanu a adus cu sine dovada unui real succes al artei interpretative românești: în cadrul acestei importante competiții, tinerei noastre soprane i-a fost decernat premiul II. Recenta victorie a reprezentantei țării noastre vine la scurtă vreme după un alt succes de prestigiu: cu numai cîteva luni în urmă, Horiana Brănișteanu a obținut, la cel de-al 18-lea Concurs internațional de canto de la Hertzogenbosch, în Olanda, premiul I. Iată în continuare și aceste cîteva rînduri extrase din ziarul spaniol «Diario de Barcelona», și dedicate cîntăreței noastre: «Remarcabila apariție a sopranei române a demonstrat prezența unei cîntărețe total pregătite, la care se observă, în special, o captivantă sensibilitate muzicală».

la 900 metri altitudine

Priviți clădirea din fotografia de mai sus: pare un castel din basme sau o casă fabricată din zahăr, așa cum «construiesc» uneori cofetarii cu fantezie. În realitate, imaginea reprezintă macheta unui mare hotel turistic ce se construiește în momentul de față în județul Hunedoara, la 6 km de Uricani, la locul numit Valea de Pești. Fotografia a fost realizată pe fundalul munților, la altitudine de 900 m, acolo unde se va înălța hotelul care va putea găzdui 120 de oaspeți. De la înălțimea la care se va afla va domina viitorul lac de acumulare de la Valea de Pești și întregul sistem hidrotehnic, aflat în construcție, care va aproviziona cu apă potabilă și industrială o serie de centre miniere din Valea Jiului

popas la casa de cultură «fr. schiller»

Revenim la Casa de cultură «Fr. Schiller» după aproape un an de zile. Am întreprins această nouă vizită la îndemnul mai multor iubitori ai artei, amatori de muzică (bună!), poezie și spectacole de balet. Cu acest prilej am avut bucuria de a ne reîntîlni cu membrii formației orchestrale «Karpaten-Show» care, iată-i, după un an de zile se pregătesc să imprime cel de-al III-lea disc cu melodii din operete (cu două săptămîni în urmă, orchestra a prezentat un spectacol televizat în cadrul căruia au fost prezenți, interpretînd melodii în limba germană, cunoscuții cîntăreți: Nicolae Țăranu, Tony Buiacici, Adriana Codreanu, Valy Niculescu, Constanța Cîmpeanu).

Am mai fost informați apoi că de curînd Casa de cultură «Fr. Schiller» găzduiește o expoziție de păsări a Asociației «Fauna».

Din bogata agendă a manifestărilor culturale mai notăm: o viitoare premieră editorială, antologia de poezie «Novum» (Hefte der Poesie Club-Novum), tipărită sub egida clubului literar, precum și viitorul turneu pe care îl va întreprinde formația de teatru de amatori în lunile ianuarie-februarie și care va avea drept itinerar mai multe localități urbane și rurale din Transilvania și Banat. Succese remarcabile ne promit și cei mai tineri membri ai Casei de cultură. Dovadă, fotografia de mai jos.

imagini

COPERTA NOASTRĂ

În «triunghiul de foc» al siderurgiei românești — Hunedoara, Reșița, Galați — flăcările nu și-au găsit astîmpăr nici în noaptea Anului nou. Harnicii siderurgiști au fost la datorie, consemnînd o dată cu elaborarea primei șarje și primele succese.

Fotografie de D. MAGNUS

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112. Of. 33, Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

muzeu etnografic la slobozia

La Slobozia s-a inaugurat recent Muzeul județean de etnografie — prima instituție culturală cu acest profil înființată pe meleagurile ialomițene. În una din sălile muzeului sînt expuse obiecte de artă populară — covoare, ștergare, marame-unelte de țesut, reprezentînd o arie ce cuprinde toată zona Bărăganului. Restul spațiului este consacrat unei expoziții temporare cu obiecte de ceramică populară din diverse regiuni ale țării. În final, colecțiile muzeului se vor întregi, astfel încît vor reprezenta arta populară și etnografia Bărăganului.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

nou în cercetarea textilă

Institutul de cercetări textile din cadrul Ministerului Industriei Ușoare desfășoară de 20 de ani o activitate rodnică de cercetare în apropiere toate ramurile acestei industrii. I-am cerut tov. dr. ing. S. RĂDULESCU, directorul institutului, să ne răspundă la cîteva întrebări.

— Cum s-a realizat planul institutului pe anul 1971?

— *Planul de cercetare și valorificare a cercetării pe anul 1971 s-a efectuat pe bază de contracte, care au fost realizate în întregime și recepționate de către beneficiari. Am elaborat tehnologii pentru unele noi unități ale industriei textile care vor intra în funcțiune în cincinal și pentru realizarea unor produse noi cu consum majoritar de fibre sintetice.*

— Care sînt obiectivele principale ale planului de cercetare?

— *Ținînd seama de sarcinile actuale ale industriei și, în general, ale economiei naționale, cercetările pentru anul 1972 se axează pe următoarele probleme majore: folosirea mai rațională a bazei de materii prime textile, cu precădere a celor din țară; perfecționarea tehnologiei textile, în mod deosebit, pentru a conferi prin finisaje superioare o calitate îmbunătățită produselor; contribuția la perfecționarea construcției de mașini textile care, în proporție de 70-80%, se realizează în cadrul industriei ușoare.*

Trebuie menționat că toate aceste cercetări se vor realiza la nivelul tehnicii actuale mondiale, ținîndu-se seama de faptul că și baza materială a institutului și industria permit realizarea unor asemenea cercetări.

Astfel, se vor definitiva și introduce în producție tehnologiile pentru producerea de piele pentru industria hîrtiei, care pînă în prezent se importau și va începe producția de piele sintetică românească.

— Ce este nou în planul dumneavoastră de cercetare pentru anul 1972?

— *Trebuie arătat că eficiența economică antecalculată a cercetărilor din anul 1972 reprezintă valori de 4-6 lei pentru fiecare leu cheltuit și 2-4 lei valută pentru fiecare leu cheltuit.*

Sarcinile pe care le avem nu sînt ușoare, foarte multe probleme au elemente cu conținut complet nou, care pretind din partea cercetătorilor noștri o aprofundare științifică și găsirea de soluții originale. Cercetările cu caracter fundamental prevăzute pentru anul 1972 urmează să se materializeze în cercetări aplicative care să se transforme în cel mai scurt timp în produse calitativ îmbunătățite. Dintre acestea menționăm două teme care se referă la materia primă textilă și anume:

– încercările de modificare a structurii fibrelor textile prin grefare de monomeri organici activați prin radiații, care vizează reducerea flamabilității și tendinței de putrezire;

– cercetări cu privire la structura internă a fibrelor de lînă românești, pentru a realiza în viitor procese tehnologice optime, care să ducă la adaptări tehnologice la specificul acestor fibre și diminuarea degradărilor în timpul prelucrării.

valori noi în patrimoniul nostru muzeistic

Anul 1971 a mărit sensibil și zestrea muzeelor de artă din țară. Pretutindeni comisiile de achiziții au dus o muncă permanentă de depistare și de evaluare a lucrărilor valoroase. Astfel, în anul care s-a scurs, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a achiziționat un însemnat număr de lucrări, din care vom menționa cîteva dintre cele mai importante: Pictură românească — «Țăran la vatră» de N. Grigorescu, pictat în Bretania în 1868, «Fructe, ouă și cărți» de Gh. Petrașcu (în fotografie), 1933, «Moara din port» de Ion Theodorescu, «Nud de fată» de Nicolae Tonitza,1928-1930. Sculptură românească — «Portret de bărbat» de D. Paciurea. Grafică românească — gravuri de Th. Aman și Jean Al. Steriadi, desene de Șt. Luchian, Iosif Iser și Irina Codreanu. Artă străină, pictură — o compoziție de Jan Sanders van Hemessen, pictor flamand din prima jumătate a sec. XVI; un portret de militar din școala flamandă a sec. XVII; un peisaj de pădure de Jules Dupré, tipic pentru școala de la Barbizon (sec. XIX). Grafică — un peisaj din Antibes de Paul Signac.

Din enumerarea noastră nu pot să lipsească două din numeroasele lucrări de artă decorativă europeană achiziționate: un paravan flamando-olandez din sec. XVII, marchetat cu lemn de diferite esențe și ornat cu 36 discuri de porțelan chinezesc de diferite culori și o masă — artă portugheză din sec. XVIII — lucrată în lemn de palisandru, bogat sculptat și ornamentată cu motive în aramă.

„athenée palace" în vizită la...

Sub acest titlu s-a desfășurat recent în R.F. a Germaniei un foarte apreciat festival gastronomic și folcloric românesc, organizat de către I.H.R. «Athenée Palace» din București. Este vorba de o acțiune devenită deja tradițională și care a avut loc de data aceasta în două orașe vest-germane. Echipa română a avut în componența ei un maistru bucătar, un maistru cofetar, precum și o formație folclorică condusă de Florian Economu.

Presa vest-germană a apreciat ca deosebit de valoroase asemenea manifestări, formația folclorică română fiind invitată să susțină patru emisiuni la radiotelevizîune.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

ziaristică militantă

Intitulat, poate, cu o inefabilă duioșie și ironie, «*File din trecut*», *Valter Roman* a redat tiparului contemporan o parte din activitatea sa de publicist militant: articole, studii, comentarii radiofonice, publicate sau rostite între anii 1932 și 1947. Lectura unor asemenea culegeri de «materiale» — iată un termen ce mă zvîrlă întotdeauna într-o stare inexprimabilă de voluptate intelectuală — se întovărășește, cele mai adesea ori, de o dulce melancolie: faptele au trecut, semnificațiile lor sînt pe cale de dizoluție, din tot ce a fost substanța vie a istoriei n-a mai rămas decît un vag parfum, revelator, în cel mai bun caz, pentru martorii întîrziați ai epocii.

Valter Roman dezminte regula. Lectura volumului său comunică un univers de preocupări, frămîntări, ipoteze și soluții, adînc implantate în actualitate. Și asta nu numai din pricina faptului că ne aflăm în fața unei tematici vaste, implicînd probleme încă nerezolvate, ci dintr-un alt temei, infinit mai însemnat, ce dă cărții o valoare superioară documentului. Iar secretul e simplu: înarmat, la data scrierii articolelor sale, cu o busolă sigură, materialismul dialectic și istoric, Valter Roman n-a relevat, la epoca respectivă, doar *fapte*, a știut să le descifreze sensurile și să comunice lectorilor săi de atunci direcțiile de dezvoltare a istoriei, element determinant ce asigură acestor aparent nepretențioase «materiale» o nesperată perenitate. Se spunea odinioară că un articol publicat într-un ziar trebuie să trăiască o zi. Iată că ne aflăm în fața unor articole ce se îndărătnicesc să supraviețuiască decenii. Iar lectura lor palpitantă și instructivă mai demonstrează un lucru: te poți înarma cu forța prezentului ca să descifrezi tainele trecutului. Dar tot atît de bine te poți folosi de lampa trecutului ca să înțelegi misterele prezentului. Și uneori chiar ale viitorului.

Cartea lui Valter Roman, cronică vie a unor ani de lupte, împlinește un asemenea rost. «*Filele*» sale «*din trecut*» aparțin doar în chip înșelător istoriografiei. Iar tinerii noștri ziariști de astăzi se cuvine să studieze cu atenție aceste «file». Vor afla din patosul lor ce înseamnă o adevărată ziaristică militantă.

SPOR LA LUCRU!

Ancheta noastră în primele zile ale anului 1972
de Viorica CIORBAGIU, Iuliana POP, E. DASCĂLU și I. NICOLAE
Fotografii de Elena GHERA

Ziua bună se cunoaște de dimineață și, parafrazînd, anul nou din prima săptămînă.

În această primă săptămînă a anului am stat de vorbă — în patru unități economice din patru orașe ale țării — cu muncitori, tehnicieni, ingineri, pentru a le afla năzuințele, proiectele, speranțele planificate, dar și problemele, grijile — desigur doar cele esențiale — care, ne place, nu ne place, îi vor întovărăși pe dumnealor ca și pe noi toți, potrivit firescului bătăliei numite viață, și în acest an '72 abia început.

Răspunsurile la întrebările noastre le-am consemnat în rîndurile ce urmează. Dar, înainte de a ajunge la ele, ținem să repetăm, să mai subliniem o dată, ceea ce știm cu toții despre '72; ceea ce, după repetate analize și dezbateri, am hotărît cu toții despre '72:

E un an de la care, potrivit amintitelor socoteli ale noastre, avem mari pretenții. E un an care trebuie să dea noi dimensiuni întregului cincinal.

Iată de ce nu ne poate fi de loc indiferentă «starea timpului» său. A timpului său economic.

LA CONSTANȚA:

SOLUȚII PE USCAT — ÎMPOTRIVA FURTUNILOR DE PE MARE

Dacă soarele ar fi avut numai un pic de putere în plus, Anul nou la Constanța putea să fie luat drept prolog de sezon estival. Cîte o pînză de ceață vremelnică, apoi senin cel mai curat înfrățindu-se cu orizontul mării, vînt potrivit, cu alte cuvinte — vreme bună. Împărăția constructorilor de nave nu contrazicea prin nimic senzația de vreme calmă. Ritmul nu lipsea, nu, nici vorbă! Dar vuietul șantierului marin imprima auzului nostru acorduri grave și ordonate, împletite armonios în viguroasa uvertură a anului '72. Desigur, oamenii își știu bine rosturile: alte vapoare alcătuite cu migală încep a fi pregătite pentru curse lungi pe ape. Treabă curentă. Și totuși, dincolo de calmul aparent, viața S.N.C.-ului s-a dovedit că ascunde furtuni. Ținute bine în frîu (deocamdată?) dar nu îndeajuns pentru a nu transpare cîte ceva din febra lor interioară...

Inginerul Dumitru Fuiorea — director al Șantierului naval-Constanța — a fost cel dintîi care, vrînd-nevrînd, ne-a sugerat, apoi cel din urmă care ne-a confirmat impresia de ciocot urcînd tot mai vertiginos către suprafață:

S.N.C. urmează să devină în anii următori șantierul de mărimea I al țării, întrecîndu-se pe sine, cel prezent, de zeci și zeci de ori. Acest scop generos este sintetic exprimat printr-o creștere importantă a fondului de investiții. Finalitatea în beneficiul mîndriei naționale: producția de nave cu o capacitate de 55–150 mii tone. În pregătirea acestui mare triumf naval românesc, anul 1972 trebuie să aibă o contribuție hotărîtoare.

— Și cum veți materializa practic această pondere a realizării planului de investiții?

— Prin continuarea din plin a lucrărilor la construcția docurilor uscate și... atacarea pe front larg a halei corpnavă. Numai că pentru acest din urmă obiectiv nu avem constructor.

— De ce?

— Căutăm, sîntem în tratative. Ministerul Construcțiilor Industriale dovedește multă bunăvoință, dar... deocamdată...

Vestea ne-a cam pus pe gînduri. Asemenea și informațiile ulterioare, precum că documentația de execuție nu este încă elaborată decît fragmentar. Tovarășul director a ținut să ne asigure că proiectanții se ostenesc din cale-afară, că au luat-o chiar înaintea termenelor, oarecum... Cam incerte aprecieri. Poate se temea să nu se supere nimeni?! Nu-i facem proces de intenție, dar am reținut din lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale (decembrie 1971) că se solicita, printre altele, sprijinul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini în urgentarea elaborării proiectelor pentru lucrările de investiții la S.N.C., în contractarea utilajelor tehnologice și a instalațiilor trebuitoare acestui important obiectiv. Prin urmare...

— Cum rămîne cu însăși absența identității exacte a constructorului dv. pentru hala-corp? Sperați totuși că «furtuna» acestei griji se va limpezi curînd?

— Da, eu sînt în general, și rămîn și de astă dată, optimist!

Așadar, pentru tot anul 1972, pronosticurile directorului — ing. Dumitru Fuiorea — anunță vreme senină la S.N.C. Să luăm previziunea drept exactă. Fără a neglija, totuși, consultarea periodică a «buletinului meteorologic» în viitorul timp al Șantierului naval-Constanța.

LA BUCUREȘTI:

SE PLĂTESC DATORIILE VECHI ȘI SE FUNDAMENTEAZĂ O CONCEPȚIE DE LUCRU NOUĂ

Direcția generală construcții montaj-București se va transforma în Centrala de construcții montaj-București. Iată de ce, tovarășul director general ing. Octavian Bârsan a ținut să înceapă cu o precizare:

— Vrem, în primul rînd, să lichidăm vechile datorii ale D.G.C.M.-ului. Astfel, în cadrul noilor resurse asigurate dorim să încheiem operația de finisare a fațadelor la un număr de 17 000 de apartamente și în paralel să înlăturăm unele deficiențe calitative ivite chiar în termenul de garanție la unele locuințe pentru a asigura o recepție bună și completă.

Dar constituirea centralei noastre are o semnificație mult mai largă decît ar putea să o sugereze la prima vedere, pentru că în anul acesta va trebui să răspundem unei preocupări de o importanță vitală pentru activitatea noastră: fundamentarea unei concepții pe baza căreia să fie condus întregul nostru program de construcții.

Aceasta înseamnă în primul rînd realizarea unei cît mai autentice și operative corelări a tuturor sarcinilor exprimate în indicatorii de plan cu folosirea la maximum a gradului nostru de dotare tehnică. Este problema majoră căreia trebuie să-i găsim o soluție pe specificul nostru, o soluție care nu mai suferă nici un fel de tergiversări. De nenumarate ori conducerea partidului nostru a subliniat importanța deosebită a existenței acestei corespondențe și a arătat chiar că noi, constructorii, avem datoria să nu primim proiectele necorelate cu planurile. De altfel, atît realizarea indicatorilor de plan (creșterea productivității muncii, reducerea manoperei și a consumurilor specifice) cît și rezolvarea unor puncte nevralgice din activitatea noastră (scurtarea termenelor de execuție, aprovizionarea la timp cu materiale, organizarea cît mai bună a forței de muncă existente) sînt probleme care se condiționează între ele și nu se pot rezolva fără existența unei cît mai bune organizări a întregului nostru proces de elaborare și construire.

— Veți folosi poate, pentru o cît mai bună și eficientă corelare, și unele dintre rezultatele furnizate de Centrul de calcul-București?

— Fără îndoială, prelucrarea automată a datelor se impune cu atît mai mult, cu cît oferă precizie și rapiditate. De altfel, trebuie să recunoaștem că existența unei bune gîndiri organizatorice, capabilă să folosească aceste date care par la prima vedere — dar numai la prima vedere — niște criptograme, este deosebit de valoroasă și constituie aproape o altă materie primă pe care trebuie s-o depistăm și s-o folosim. De aceea, tocmai pentru a asigura o cît mai bună funcționare a sistemului informațional, vom urmări ca centrul de calcul să fie legat de centrală printr-un dispecerat central care la rîndul lui va avea o serie de ramificații pînă jos la șantiere.

— De data aceasta, urarea de împlinire a noilor dorințe în noul an capătă după cum se poate vedea o dimensiune concretă. Vă dorim deci tradiționalul «noroc», dar mai ales, ca acesta să nu rămînă de loc în formele inerte ale «tradiționalului».

În munți, la Sinaia — mai mult chiar decît natura, acolo recunoscut fermecătoare — ne-au entuziasmat niște oameni aplecați deasupra colilor larg desfășurate ale unor planuri. În imagine, doar o parte dintre ei: ing. Mircea Cristea, ing. Constantin Oprea, Gh. Ionus și ing. Daniel Săpoiu.

Elena Bucur dovedește de peste 15 ani că «ele» pot munci mai nuanțat, mai precis, mai delicat, în sfîrșit, mai fin, decît «ei».

LA SIBIU:

VREME BUNĂ ÎN CIUDA NORILOR APROVIZIONĂRII

Directorul fabricii de confecții «Steaua roșie» din Sibiu, tovarășul Gheorghe Radu, s-a străduit, pentru a ne fi pe plac, să desprindă din grijile sale de început de an doar **una**. Mereu îi ieșeau la socoteală mai multe și toate primordiale. **Toate** — argumenta domnia-sa — s-au născut din necazurile anului 1971 și **toate** condiționează îndeplinirea planului pe 1972.

La stăruința noastră, directorul Gheorghe Radu și-a formulat totuși principala îngrijorare: **aprovizionarea tehnico-materială.** Mai precis, s-a referit la suferințele în care s-au zbătut în 1971 unele contracte încheiate de întreprinderea sibiană cu diverși furnizori de materie primă (stofe). Erau citate cu deosebită amărăciune o întreprindere din Constanța, «Integrata», și Uzina textilă din Botoșani, rămase mult în urmă cu planul de livrări pentru clienții lor din Sibiu. De aci, cunoscutele necazuri în asigurarea unei producții ritmice, de calitate, cu repercusiuni asupra salariilor muncitorilor și așa mai departe. Grija ca aceste necazuri să nu se mai repete în anul în care am pășit este sporită de faptul că fabrica de confecții din Sibiu și-a asigurat, pe baza propriilor contracte de livrare pe 1972 încheiate cu organizațiile comerciale, o producție acoperind

(Continuare în pag. 12)

Unul din rarele momente de liniște și bucurie ale unui om cu necazuri serioase: Ion Staicu, șeful biroului aprovizionări, șeful biroului «alergătorilor de cursă lungă», fotografiat lîngă rampa de descărcare a uzinei în clipa ferice în care au sosit «ceva» dintre materialele de care e flămîndă uzina.

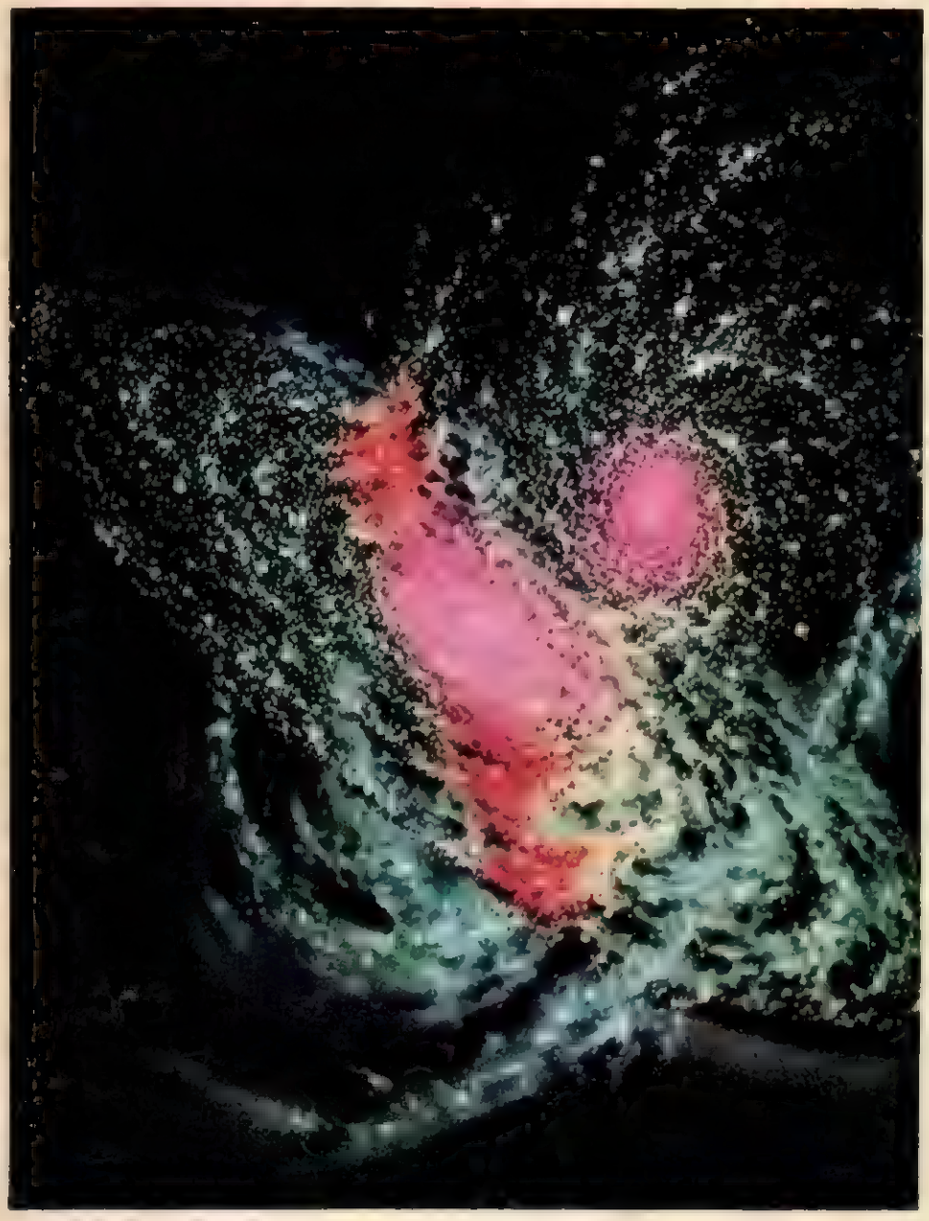

O CĂLĂTORIE ÎN MARELE UNIVERS...

Unul dintre cele mai grandioase fenomene ale universului: ciocnirea a două galaxii. În ciuda aparentei «desimi» din fotografie, fiecare stea este separată de suratele ei de distanțe... astronomice, astfel încît fantastica ciocnire nu modifică drumul în cosmos al celor două galaxii.

VOCALE... SINTETICE

Se știe că în cursul anului 1969 a fost proiectat și construit în cadrul Laboratorului de fonetică experimentală al Centrului de cercetări fonetice și dialectale al Academiei Republicii Socialiste România primul sintetizor de sunete vocalice realizat în țara noastră după o concepție originală, denumit SLF 1. Revista «Progresele științei», sub semnătura lui Aurelian Lăzăroiu de la Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei Republicii Socialiste România, ne informează despre preocupările de viitor legate de această interesantă realizare.

Cercetările în care se vor folosi cele trei canale ale sintetizorului vor trebui să răspundă acestor întrebări:

— care parametri acustici ce definesc semnalul vorbit sînt mai importanți din punct de vedere al percepției informației fonetice și lingvistice?

— cum pot fi extrași acești parametri din semnalul vorbit natural, prin folosirea unor mijloace tehnice relativ simple?

— în ce măsură pot fi «simplificate» cantitativ, în amplitudine și timp, semnalele parametrice care controlează procesul de sinteză a vorbirii, fără a afecta în mod simțitor inteligibilitatea vorbirii sintetizate?

Rezolvarea acestor probleme va oferi noi elemente procedeelor de sinteză a vorbirii, contribuind astfel la dezvoltarea unor noi metode și sisteme tehnice, printre care merită amintite: posibilitatea stabilirii relației om-mașină, folosind limbajul curent; reducerea capacității canalului de transmisie a vorbirii și codarea mesajelor în scopul secretului comunicațiilor.

UN «MONSTRU» CONTEMPORAN

Scheletul unei nave interastrale? Nu. Cu această «navă» se pătrunde în inima atomului. Este noul accelerator cu protoni lenți al Facultății de științe de la Orsay (Franța).

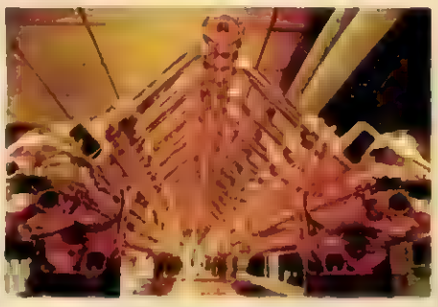

TV — DINTR-UN «UNGHI» MAI PUȚIN OBIȘNUIT

Iată cum apar, la o mărire considerabilă, cîteva din cele 1 200 000 «celule» din care se compune un ecran TV în culori.

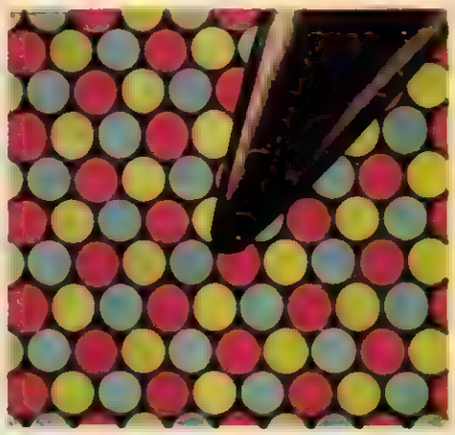

...ȘI O EXCURSIE ÎN INFINITUL MIC

Acest desen ornamental multicolor s-ar părea că nu-și găsește locul într-o pagină de știință. Și totuși este vorba de știință — și chiar cea mai prozaică, am spune noi, dacă nu s-ar supăra metalurgiștii. În adevăr, este vorba de o microfotografie — după un nou procedeu — a unor cristale precipitate. Efectele coloristice nu sînt de fel gratuite. Ele permit tehnicienilor să aprecieze mai exact calitățile materialului respectiv.

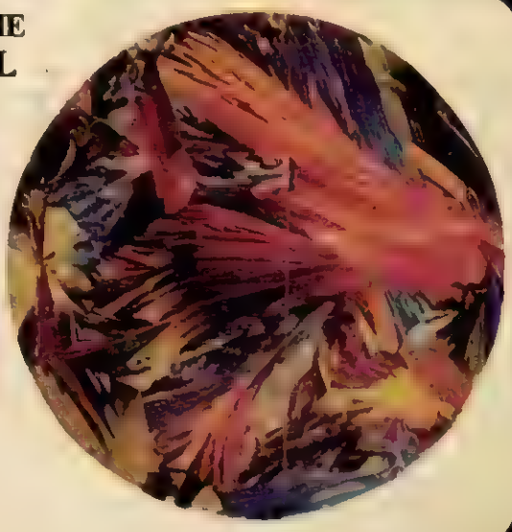

SUPORTUL PRESTIGIULUI

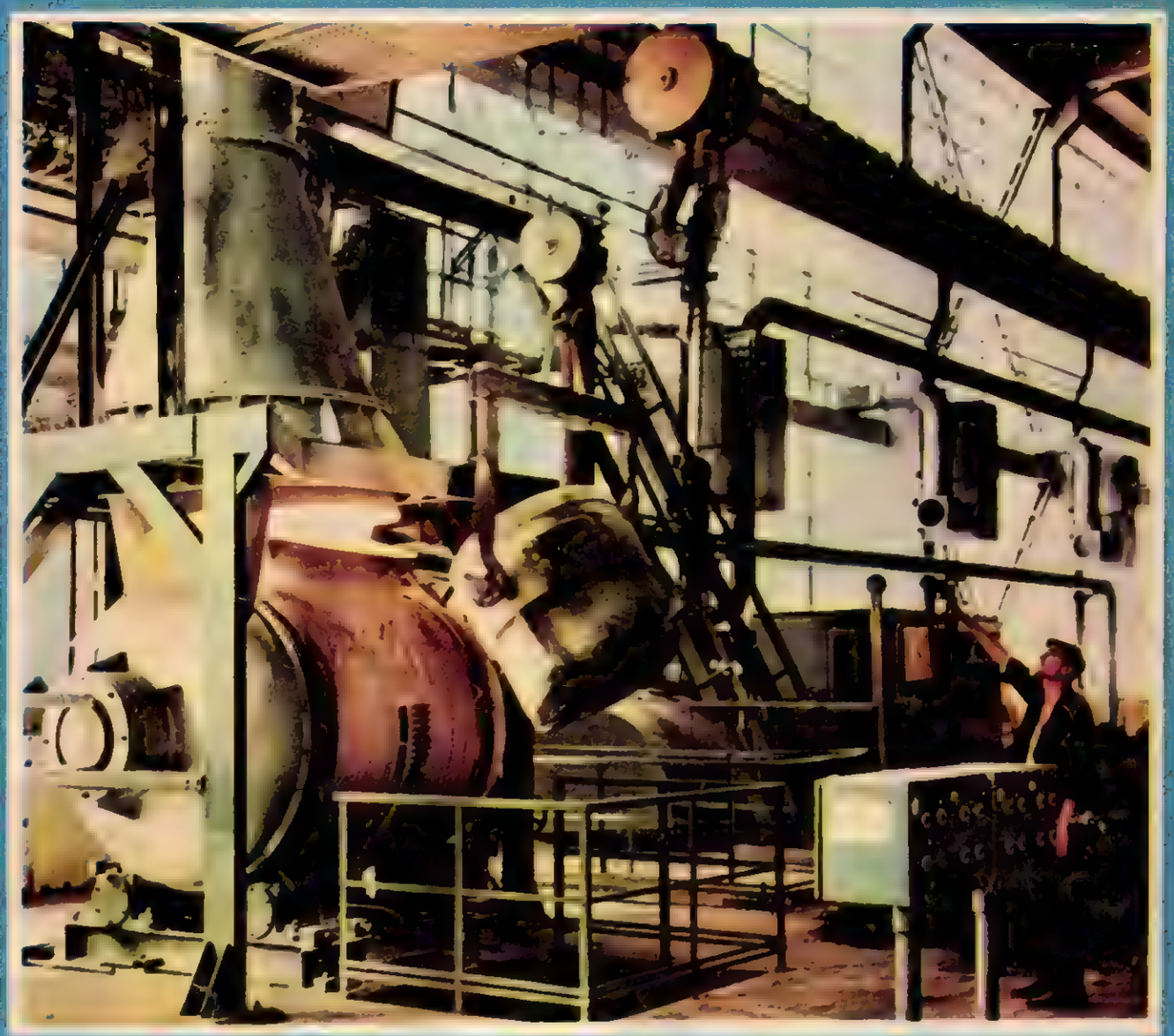

Organizat pe structura uzinei metalurgice «NEFERAL», GRUPUL INDUSTRIAL DE METALE ȘI ALIAJE NEFEROASE — Brăneşti, înființat la 1 aprilie 1971, are în raza sa de coordonare uzinele care elaborează și prelucrează metalele și aliajele neferoase din zona industrială a Capitalei.

Unitate fruntașă, cu vechi tradiții în ramură, uzina «NEFERAL» își justifică succesele permanente, pe care le-a înregistrat în decursul anilor, prin continua preocupare pentru aplicarea noului și perfecționarea în toate domeniile de activitate.

Colectivul uzinei «NEFERAL» a optat în permanență pentru introducerea și perfecționarea tehnologiilor celor mai moderne, urmărind astfel valorificarea superioară a metalelor neferoase și redarea lor în circuitul economic — principal beneficiar fiind industria constructoare de mașini.

Cîteva preocupări importante pentru reducerea pierderilor sub orice formă a acestor elemente și recuperarea, cu un înalt randament, a metalelor utile punctează activitatea uzinei.

Printre acestea, la loc de frunte se înscrie asimilarea de produse noi, printre altele, noile aliaje de metale neferoase superioare destinate industriei constructoare de mașini.

Numărul mare al acestor produse și diversitatea sub care sînt solicitate (pulberi, pastă, granule, sîrmă cu miez decapant) au impus dezvoltarea sectorului de cercetare uzinală și înființarea unui serviciu de marketing.

Un exemplu edificator, în acest sens, îl constituie asimilarea, încă din 1965, a unei serii de aliaje speciale de lipit cu conținut de argint și cadmiu, folosite la instalațiile și agregatele de mare tehnicitate ca: locomotive diesel-electrice, locomotive electrice etc.

Efectul colaborării rodnice dintre institutele de cercetări ICEM și IMNR s-a repercutat pozitiv asupra producției uzinei, în sensul că a fost asimilată producția de pulberi de plumb, zinc, bronz, aliaje.

Directorul general al Grupului industrial de metale și aliaje neferoase, inginerul Ladislau Frumosu, ne informa că trecerea la producția industrială a acestor produse, realizate de către uzina «NEFERAL» pentru prima oară în țară, a necesitat, după cum era și firesc, cercetarea, proiectarea și construirea unor agregate și instalații noi, a căror concepție originală aparține colectivului de ingineri și tehnicieni ai uzinei.

Filtrele confecționate prin sinterizat pulberii de bronz, cu o gamă largă de utilizări: elemente filtrante pentru uleiuri și benzine la autovehicule, elemente de omogenizare și evacuare a materialelor pulverulente din recipiente și rezervoare, prezintă un grad superior de utilitate și tehnicitate.

Numai prin introducerea elementelor filtrante din bronz sinterizat la autovehicule, economia națională va avea avantaje deosebite concretizate în economii substanțiale de valută, prin eliminarea importului de filtre de hîrtie.

Asimilarea, în uzină, a unor aliaje livrate sub formă de granule care servesc drept catalizatori în industria chimică ne edifică și asupra acestui aspect — satisfacerea cerințelor acestei importante ramuri industriale.

Pentru asigurarea unei valorificări superioare a aluminiului, uzina «NEFERAL» în colaborare cu IMNR, a elaborat o tehnologie românească care va sta la baza viitoarei secții de aliaje de aluminiu obținute din deșeuri, diferite aliaje cu proprietăți mecanice și tehnologice superioare.

Concentrîndu-și eforturile în două direcții principale: asimilarea în producția industrială a noi produse cu un înalt nivel calitativ cerute de dezvoltarea diverselor ramuri ale economiei naționale, ca de exemplu: realizarea unor aliaje cu proprietăți superioare, prealiaje pentru îmbunătățirea calității fontelor nodulare, obținerea unor profiluri turnate și altele, și a perfecționării tehnologiilor existente, uzina «NEFERAL» trasează, încă de pe acum, principalele obiective ale viitorului apropiat. Prin îndeplinirea acestor deziderate se urmărește eliminarea pierderilor de metal ce se produc prin elaborarea de cantități mici și în condiții tehnice necorespunzătoare, în anumite sectoare ale economiei, și valorificarea superioară a metalului în vederea dezvoltării continue a economiei noastre naționale.

PUBLICITATE

LA ORDINEA ZILEI, CONTRACTELE ECONOMICE

NIȘTE OAMENI SUPĂRAȚI

de H. MIHAI
Fotografii de Mihai ALEXE

Din cuvintele Elenei Fometescu, brigadieră, răzbate amărăciunea:

— De 24 de ani lucrez în filatură, dar așa ceva nu mi s-a mai întîmplat. Da, de luni de zile eu și muncitoarele din brigada mea nu mai reușim să ne îndeplinim planul la toți indicatorii. Muncim mai rău? Din contră, depunem un efort sporit, ne dăm toată osteneala, și cu toate acestea...

Și Elena Fometescu continuă:

— Este prestigiul meu și al tovarășelor mele în joc. Apoi, vă spun sincer, intervine, pe bună dreptate, și o diminuare a cîștigului, ca urmare a nerealizării planului. Uneori, pierdem lunar 200–300 lei, ca să nu mai vorbim că înainte realizam cu regularitate depășiri de plan ce se soldau cu cîștiguri suplimentare apreciabile. Vă spun cu mîna pe inimă: mă doare cînd văd că treburile nu merg bine. Acasă, soțul mă întreabă îngrijorat: «Ce-i cu tine, pari mai obosită ca de obicei, te nemulțumește ceva?» Încerc să-l liniștesc, dar simt că tensiunea care-o aduc dăinuie, se permanentizează în casă. Trebuie făcut ceva. E anormal, e jignitor ca tu, muncitoare cu experiență, apreciată, să descoperi că într-o «bună» zi rezultatul muncii tale este foarte departe de a te mulțumi, și asta — evident — nu din vina ta.

Jean Moscovici, șeful secției filatură:

— Vă spun drept, de luni și luni trăiesc sub o continuă tensiune. Întreruperi de producție, mașini ce se defectează, grija continuă că stocul de materie primă epuizîndu-se și neprimind altul la timp vom fi nevoiți să oprim mașinile. Apoi nemulțumirea oamenilor care nu înțeleg de ce cu toate eforturile pe care le fac în plus nu numai că nu realizează o producție ritmică și de calitate, dar pierd lună de lună circa 15–20% din salariu. Vin la mine, mă întreabă, încerc să le dau asigurări că în cel mai scurt timp situația se va ameliora. Vă imaginați că asemenea dificultăți numai stimulente nu pot fi. Vă imaginați postura în care mă

«De luni de zile aceeași situație. Nu ne putem face munca cum trebuie din cauza celofibrei...» (Elena Fometescu, brigadieră)

aflu eu, ca șef al secției, neputînd face altceva decît să promit schimbarea lucrurilor în bine...

Am putea reda încă multe asemenea păreri. Toate concordă. Toate exprimă supărarea, în anumite cazuri chiar indignarea, a numeroși muncitori. Ce se întîmplă de fapt? Care să fie motivul unei asemenea stări de spirit? Ce-i determină pe acești oameni — precizăm, muncitori, maiștri cu înaltă calificare, harnici și pricepuți, cunoscuți pentru realizările lor anterioare — să vorbească astfel? Să-i dăm cuvîntul, pentru a fi mai expliciți, ajutorului de maistru Aurel Cristian.

— Sînt unul dintre recepționerii materiei prime, trimis de uzină (n.n.–de Uzinele textile «7 Noiembrie» din Capitală) cu regularitate la furnizorul nostru principal, Combinatul de fibre artificiale-Brăila. Trebuie să vă spun că fibrele ce ne sînt livrate de acest combinat — cînd ne sînt livrate! — sînt de o calitate inferioară, au firul mult mai gros, neregulat, ceea ce provoacă mari perturbări în producție. Dar ia încearcă să refuzi cantitatea contractată. Furnizorul îți rîde în nas. «Nu vrei, n-o lua, găsim noi cui să vindem!» Și achiziționăm, căci altfel mașinile n-ar lucra...

Rezultatul? Produse de calitate inferioară, oprirea frecventă a mașinilor, ca urmare a ruperii firelor, efort fizic sporit, micșorarea cîștigului muncitorelor din cauza nerealizării în aceste condiții a planului, enervări. Situația nu este de dată recentă. De luni și luni, Uzinele textile «7 Noiembrie» trăiesc sub această «sabie a lui Damocles»: livrarea au nu livrarea la timp de către combinatul din Brăila a materiei prime, constatarea — dezarmantă, fiindcă este practic fără urmări — că aceasta este de calitate inferioară. Din cauza celofibrei necorespunzătoare s-au pierdut circa 3 000 kg fire în numai 3 zile!

— Cînd a venit într-una din zilele trecute maistrul și mi-a spus că în schimbul III s-au pierdut 800 kg de fire, am crezut că face o glumă proastă. Am vrut să-l iau la rost, să-l bețelesc dar văzîndu-i fața obosită, supărată, am înțeles că numai de glume n-avea chef, îmi spune inginerul șef, L. Edelstein. În asemenea condiții cum să îndeplinești indicatorii de plan, cum să realizezi o producție de bună calitate? Sîntem legați de mîini și de picioare, la bunul plac al Combinatului de fibre artificiale-Brăila. Sesizări? Reclamații? Am făcut cu zecile, cu sutele. Rezultatul îl constatați și dv.: oameni supărați, producție de calitate inferioară, muncă în asalt.

*

Întreprinderea «Suveica» din Capitală. Aici motivul nemulțumirii este... suveica. Da, suveicile fabricate sau mai curînd... nefabricate de către întreprinderea «Ambalajul metalic» din Timișoara.

«Suveica» a făcut o comandă de cîteva sute de bucăți. Lucrurile s-au tergiversat luni de zile, după care «Ambalajul» a comunicat că poate livra numai

Doi oameni care «suferă» din același motiv: calitatea necorespunzătoare a materiei prime. (Jean Moscovici, șeful secției filatură, și Aurel Cristian, ajutor de maistru)

«...Sîntem la bunul plac al furnizorului. Nu-l putem obliga prin nici o formă să-şi respecte contractul. Aceasta este realitatea». (L. Edelstein, inginerul şef al uzinei «7 Noiembrie»)

«...N-avem suveici, iar cele existente se deteriorează foarte repede. Improvizaţiile la care sîntem obligaţi nu rezolvă nici pe departe problema». (Subiect cotidian de discuţii şi enervări la întreprinderea «Suveica» din Capitală)

o parte din numărul stabilit de suveici, adăugînd că da, ar mai putea livra o cantitate suplimentară, însă fără accesoriile metalice (adică fără cele cîteva şuruburi montate în lemnul suveicii).

De ce? Mister... Între timp, la întreprinderea bucureşteană soseşte un lot de războaie de ţesut, de alt tip decît cele folosite pînă atunci. Dotate cu suveici de rezervă. În disperare de cauză — producţia era ameninţată să fie sistată din lipsă de suveici! — oamenii încep să folosească suveicile de rezervă la vechile războaie, *operînd modificări la maşini*, pentru ca suveicile să poată totuşi funcţiona! Rezultatul: războaiele vechi, funcţionînd acum cu suveici improprii, dau o producţie inferioară, se opresc mereu, obligînd muncitoarele la un efort suplimentar. Munca a devenit dificilă, suveicile fiind adoptate în mod rudimentar la vechile războaie şi putînd sări afară (cu o viteză de 120 km/h!).

Maria Brădăţeanu îmi spune:

— Din cauza lipsei unor suveici adecvate nu ne putem face munca în condiţii bune. Din cauza improvizaţiilor — fabrica trebuie să meargă, nu? — dăm produse de calitate net inferioară şi asta — culmea! — depunînd un efort fizic sporit, din cauza opririi frecvente a războaielor. Oare tovarăşii din minister nu cunosc această situaţie, cei ce fabrică suveici nu pot fi obligaţi să-şi respecte contractul de livrări?

▪

Da, furnizorii, în speţă Combinatul de fibre artificiale-Brăila şi «Ambalajul metalic» din Timişoara, nu pot fi într-adevăr determinaţi să-şi respecte obligaţiile asumate prin contract? Iată cum nelivrarea ritmică a materiei prime sau a unor utilaje, calitatea lor necorespunzătoare aduc perturbări în desfăşurarea normală a procesului de producţie, afectînd direct — şi nu într-o măsură neglijabilă! — zeci de oameni. Tracasări, enervări, nopţi şi zile pierdute în încercări de remediere a unei situaţii anormale, oameni obligaţi la prestarea de ore suplimentare (în momentul cînd furnizorul, după zile, uneori luni de aşteptare, catadicseşte să livreze materia primă sau utilajele). Şi toate acestea din cauza nerespectării contractului, nonşalanţei, sentimentului că oricum beneficiarul, «ţipîndu-i buza» după materie primă, o ia oricum şi oricînd, fără să încerce să protesteze sau protestînd în van. De ce nu sînt traşi la răspundere cei ce provoacă asemenea situaţii?

Importanţa respectării contractului de către furnizori este evidentă. Materiile prime, utilajele livrate la timp şi de bună calitate asigură ritmicitatea producţiei, obţinerea unor produse de bună calitate. Nerespectarea acestor contracte duce, am văzut, la grave perturbaţii în procesul muncii, afectînd, material şi moral, oamenii. Din punct de vedere economic, pierderile de forţă de muncă, nerealizarea indicatorilor de plan, uzarea maşinilor etc., etc, sînt nu mai puţin importante. Dar despre acestea, într-un articol viitor.

disciplina?: o prejudecată(?!)

Am avut o dovadă neaşteptată că, uneori, intenţiile cele mai bune ricoşează, ba aş zice chiar că se întorc împotrivă-ţi cu ironia unui bobîrnac. Şi de-atîta surpriză nu mai ştii exact care este hotarul dintre bine şi rău, dintre ceea ce e drept şi nedrept.

Dînd curs unei sesizări sosite la redacţie, m-am adresat Direcţiei de arhitectură şi sistematizare a Capitalei pentru asistenţă de specialitate. Sesizarea putea fi întemeiată pe fapte reale, după cum nu era exclusă o doză de exagerare sau chiar calomnia însăşi. În fine, lucrurile se cereau, totuşi, cercetate. Ni se comunicase că un anume Simion Nicolae, cu buletin şi domiciliu în mediul urban, a ocupat un teren pe Şoseaua Dobroeşti nr. 90–92 (sectorul 3 — Bucureşti), şi-a adus materiale şi meşteri şi a început să ridice o casă. Aşa, pur şi simplu, fără nici o autorizaţie legală. În timp ce şantierul căpăta contur tot mai precis pe verticală, a trecut, zice-se, un miliţian pe-acolo de vreo două ori şi i-ar fi zis contravenientului că se osteneşte degeaba pentru că i se va «dărîma» tot ce clădeşte. Dar nimeni nu s-a simţit intimidat şi casa a fost ridicată de-a binelea. Împreună cu lucrătorul de la amintita direcţie, care supraveghează, printre altele, disciplina riguroasă a noilor construcţii din Capitală, un reporter al «Flăcării» a descins pe Şoseaua Dobroeşti. Casa cu pricina era acolo, într-adevăr. La prima vedere părea nelocuită, dar, în cele din urmă, în pragul unei uşi a apărut o femeie, care ne-a confirmat informaţia: nu, nu aveau nici o autorizaţie. Dar... «A zis tovarăşul Drăgan că după ce-i gata casa ne dă şi acte pe ea...» Capul familiei nu era acasă, astfel că n-am căpătat alte desluşiri decît că, înainte de adresa aceasta... «stăteam la soacră-mea în comuna Dobroeşti». Deci, oamenii au hotărît să se facă bucureşteni şi aveau, deci, toate perspectivele să devină astfel, inclusiv cu forme legale...

Mi se părea că aceste lucruri s-au limpezit, şi că dintr-un anumit punct de vedere «Flăcăra» a făcut un serviciu Direcţiei de arhitectură şi sistematizare, prin dezvăluirea unei încălcări a legii. Dar, deodată, inginerul care luase act despre această ilegalitate m-a întrebat cu sinceră nedumerire: «De ce vă interesează tocmai acest caz? Sînt cu zecile în Bucureşti». Prin urmare, ceea ce eu consideram a fi o excepţie, se dovedea ca făcînd parte dintr-un şir de fapte «la ordinea zilei».

Să te alarmezi dintr-atîta lucru, iată o atitudine care frizează parcă ridicolul şi te obligă să-ţi ceri chiar scuze că ai deranjat nişte oameni de la treburile lor cu o atît de măruntă şi banală problemă... Totuşi, dacă o anomalie capătă proporţii sub ochii celor obligaţi să o suprime, dacă ei înşişi, oamenii acestia, se mulţumesc să ridice din umeri întîlnind abateri de la legi şi principii, bine statornicite în viaţa noastră cotidiană, trebuie să concludem, oare, că «normalul» rezidă în spiritul de toleranţă şi că e «anormal» să te miri întîlnind un caz ieşit din... comun?

V. COSTEA

dialog cu cititorii

de H. DONA

A trecut și Anul nou, spre adînca noastră părere de rău s-a risipit și atmosfera sărbătorească și acum fiecare dintre noi s-a apucat virtos de treabă. Nu e prea tîrziu însă pentru a mulțumi pe această cale tuturor acelora care ne-au adresat felicitările lor și să-i asigurăm că ne vom strădui să facem în 1972 o revistă cît mai apropiată preferințelor lor și exigenței vremurilor pe care le trăim.

Problemele etice continuă să se afle în centrul atenției cititorilor noștri. Astfel, *Nicolae Săucan* din Cluj ne vorbește pe larg despre seriozitatea cu care trebuie abordată de către tineri problema drumului în viață, a profesiunii, despre raportul dintre vocație și necesitate socială. În aceeași ordine de idei, dumneasa se întreabă însă dacă anumite critici care se aud tot mai des în ultimul timp (inclusiv în presă) la adresa celora care după ce au apucat pe un drum îl schimbă brusc, alegîndu-și o altă profesiune, sînt totdeauna întemeiate. «Din experiența istoriei știm că mulți oameni de seamă și-au găsit vocația abia după unele tatonări, că a trebuit, uneori, să treacă ani pînă cînd aceștia să-și dea seama că profesiunea căreia i se consacraseră la început nu era cea în care se puteau realiza pe deplin. Să ne aducem aminte de exemplul marelui pictor francez Gauguin, care, înainte de a se consacra picturii, a fost un conștiincios și activ funcționar financiar... Sînt și alte cazuri de vocații care se manifestă tîrziu. Parhon, unul dintre fondatorii endocrinologiei, a intrat cu greu la Facultatea de medicină, Einstein a fost un elev și un student mediocru, chiar la matematici și la fizică (culmea!)...» Exemplele citate mai sus, la care, desigur, s-ar putea adăuga și altele, sînt adevărate, fără a putea fi considerate însă, cu nici un chip, drept o regulă, ele înscriindu-se, mai degrabă, în categoria excepțiilor. În unele cazuri (nu în cele citate de cititorul clujean) realizarea tîrzie, dificultățile în îmbrățișarea activității pentru care autentice personalități simțeau chemare s-au datorat condițiilor sociale vitrege, discriminărilor de tot felul. Or, e clar că în cea mai mare măsură (mai există, poate, unele reziduuri subiective) socialismul înlătură asemenea obstacole, că într-o societate ca a noastră fiecare are posibilitatea să muncească potrivit aptitudinilor sale.

În orice caz, experiența ne învață că marile vocații reușesc aproape totdeauna să răzbească. Și apoi, să fim serioși: ceea ce critică presa noastră nu e drumul uneori întortocheat spre realizare al unor mari personalități, ci instabilitatea și neseriozitatea unor ființe în fond mediocre; nu de Gauguin e vorba, ci de proaspătul inginer care-și descoperă vocația de... chelner.

Și fiindcă tot veni vorba de vocații, să amintim aici și de scrisoarea cititoarei *Silvia Mironescu* din Tecuci, care ne invită să publicăm o suită de articole despre copiii minune. Trebuie să recunoaștem, propunerea nu ne-a entuziasmat prea mult; las-că despre copiii minune s-a tot scris, dar nici numărul acestor mici fenomene nu este prea mare (mai ales dacă-i socotim doar pe acei care au reușit să se afirme și în anii maturității). În general, copii minune (adică talente excepționale manifestate încă în anii cei mai fragezi) au existat și există îndeosebi în domeniul muzicii și al matematicilor (și, eventual, mai rar, în interpretarea teatrală). N-au fost semnalați, pînă acum, mari filozofi sau mari biologi în vîrstă de nouă ani și nici genii tehnice, scriitori sau pictori. Precocitatea în materie de muzică și matematici are anumite explicații de ordin biologic și psihologic asupra cărora nu e cazul să insistăm aici. Ceea ce trebuie să reținem — dincolo de spectacolul uneori penibil al exilării micilor genii — e faptul că de pe urma acestor cazuri pedagogia modernă a tras concluzia că învățarea matematicilor — inclusiv a matematicilor superioare — și a muzicii (și, am adăuga noi, a limbilor străine, pentru care existența unui organ auditiv fin e foarte importantă) poate începe la o vîrstă foarte mică. E o concluzie de o mare importanță practică.

Din cînd în cînd găsim în curierul nostru și cîte o scrisoare privind ființele extraterestre. Se pare că unii dintre prietenii noștri s-au plictisit într-o asemenea măsură de problemele omenești (sau au impresia că le cunosc în profunzime) încît acum nu mai au altă grijă în afara elucidării grabnice (și pe cît e cu putință, pozitive) a situației vecinilor noștri din alte galaxii. Tuturor celor care ne-au scris le comunicăm că nu sîntem în posesia vreunor date noi și concludente — și nici n-am auzit că ar exista asemenea date — și că, deci, ne menținem pe poziția unui pașnic scepticism. Dar, din moment ce a crede sau a nu crede în existența ființelor extraterestre nu are, deocamdată, nici o importanță practică nu ne propunem să-i deranjăm pe partizanii «marțienilor» cu contraargumente și întrebări «ajutătoare».

Fără îndoială nimeni nu poate simți mai bine bucuria de a lucra pe mașinile create chiar în uzina sa decît Petre Scrobanek, maistrul de la secția autodotări. Unul dintre copărtașii săi la bucurie: lăcătușul-monter Ion Băcescu.

(Urmare din pag. 7)

întreaga capacitate a fabricii. Pe acest temei s-au încheiat și contractele de aprovizionare cu materii prime și materiale încît la «Steaua roșie» anul 1972 a și început: la 23 decembrie 1971...

— Rezultă de aici că grija a dispărut?

— Dimpotrivă! Temerile noastre sporesc în raport direct cu planul de producție care pe anul 1972 este cu 20 de milioane de lei mai mare ca în 1971 (la care s-au adăugat încă 2 milioane, angajamentele colectivelor în adunările generale). De asemenea, temerile noastre sînt accentuate și de împrejurarea că în anul pe care l-am început producția pentru export reprezintă 52% din producția globală...

— Și vă resemnați la... temeri?

— Nu. O parte din ele trebuie însă preluate de forurile superioare: centrală, minister... Ele au mai multe posibilități să acționeze în direcția obligării furnizorilor noștri să-și respecte semnăturile de pe contracte. Nu-i mai puțin adevărat însă că și la nivel de întreprindere se poate manifesta mai multă fermitate pentru ca instrumentul economico-juridic, contractul, să nu fie un petic de hîrtie. E tocmai ce ne propunem să facem în anul 1972.

Am avut prilejul să stăm de vorbă despre aceleași lucruri și cu tovarășul Gheorghe Nilă, directorul general al Centralei industriale a confecțiilor-Sibiu. Domnia-sa a confirmat în totul concluziile directorului Radu cu privire la starea contractelor, o problemă ce afectează, de altfel, toate cele 12 fabrici de confecții pe care le coordonează. A împărtășit chiar și părerea că centralei îi revine o răspundere majoră în soluționarea delicatei probleme. De altfel — crede tovarășul Nilă — un pas în această direcție s-a și făcut. Între furnizorii și beneficiarii făcînd parte din același minister coordonator (Ministerul Industriei Ușoare) s-a realizat la acest nivel, al ministerului, un cadru de relații corespunzător, în măsură să prevină încălcarea clauzelor contractuale sau să intervină oportun cînd această încălcare s-a produs. Experimentul are, deocamdată, în vedere doar produsele incluse în planul de export, dar dacă se vor obține rezultate bune, nimic nu va împiedica extinderea noului cadru organizatoric pentru totalitatea contractelor de livrare.

— Sînt temeiuri deci să vă luați — cum se spune — grija de pe cap?

— Nu, sau nu încă. Sînt temeiuri să facem cu toții, furnizori și beneficiari, eforturi pentru ca într-adevăr contractele să fie contracte. Pînă atunci, însă, grijile rămîn griji.

LA SINAIA:

TIMP FRUMOS CÎND DEPINDE DE NOI, INSTABIL, CÎND DEPINDE DE ALȚII

În munți, la Sinaia — mai mult chiar decît natura, acolo recunoscut fermecătoare — ne-au entuziasmat niște oameni aplecați deasupra colilor larg desfășurate ale unor planuri. Unul dintre ei pe nume Daniel Săpoiu și pe funcție șeful serviciului organizare, salarizare și învățămînt din cadrul Uzinei de mecanică fină ne-a lămurit despre ce era vorba.

De-a lungul lui '72, «U.M.F.»-ul din Sinaia va cunoaște o sumă serioasă de transformări privind organizarea sa. Notăm aici doar cîteva dintre ele:

Două dintre secțiile uzinei vor coborî, la propriu, ceva mai la vale, în noua lor casă — de fapt o construcție parcă pe măsura munților — ce li se ridică la Breaza. Asta înseamnă că în spațiul ce va rămîne liber vor putea fi extinse unele dintre liniile care vor rămîne în «casa părintească».

Pe de altă parte, mecanicii de clasă de la Sinaia au prevăzut ca aparatura recent asimilată să ajungă pînă la sfîrșitul lui '72 la un grad de integrare de 70%. Firește și acest lucru impune reorganizări de linii.

De asemeni, tot în '72, se vor reorganiza locurile de muncă «la pompele de injecție». Rostul e triplu: pentru a se obține indicatori crescuți de productivitate; pentru a se extinde polideservirile de mașini; pentru a se putea realiza autocontrolul la cît mai multe locuri de muncă.

Peste toate se urmărește realizarea unui flux tehnologic cît mai rațional. Căci întreaga această reorganizare s-a făcut potrivit tuturor principiilor studiului muncii.

Acum cînd totul este definitivat pe hîrtie, acum cînd studiile tehnice au pînă și toate aprobările, s-ar părea că greul a trecut. Și totuși nici pe departe nu-i așa. Să muți din loc, să reamplasezi utilaje, în așa fel încît să nu deranjezi planul de muncă e un slalom organizatoric dintre cele mai dificile.

Și totuși, colectivul uzinei din Sinaia, tot în '72, mai vrea să facă în așa fel încît atelierul-școală cu producție să ajungă la o capacitate de lucru integrală: în așa fel încît să mecanizeze transporturile pe acele linii ale uzinei unde piesele sînt mai grele; în așa fel încît să extindă autodotarea într-o asemenea măsură, încît mașinile complexe realizate de ei înșiși să acopere un spațiu încă o dată mai mare decît cel ocupat azi. Ținem să adăugăm că planul de autodotare prevede o remarcabilă creștere de 93 la sută. Asta înseamnă inițiativă, muncă și responsabilitate, nu glumă!

Deci '72 e un an cu orizonturi largi dar și cu sarcini sporite. Însă și tovarășul Daniel Săpoiu, și rectificatorul Ion Dogaru, și muncitoarea de înaltă calificare Elena Bucur, și inginerul Tiu, și rectificatorul Ion Dascălu, și tovarășul Căpraru, șeful planificării, și inginerul Ion Găgenel, și meșterul Alexandru Bărtușică, și toți, toți cei cu care ne-am întîlnit acolo, erau convinși că și în acest an uzina lor nu numai că nu-și va știrbi prestigiul cîștigat, ci îl va spori cu noi depășiri de plan. Concret, colectivul uzinei și-a propus să-l depășească pe '72 de '71 printr-o producție globală mărită cu 7,3%, printr-o producție-marfă mărită cu 9,2% și printr-o productivitate a muncii mărită cu 8%.

Certitudinea aceasta în succes se datorează faptului că totul depinde de ei, numai de ei. Or, oamenii acestui colectiv s-au autoverificat fiecare în parte și toți s-au verificat recîproc.

Sub semnul încertitudinii încep să fie lucrurile cînd ei și munca lor depind de alții. Și iată că și în această unitate dăm peste marea problemă a aprovizionărilor.

Ion Staicu, șeful biroului aprovizionării, e un om cu necazuri serioase. Dumnealui și tovarășii săi care alcătuiesc acest birou s-au transformat în alergători de cursă lungă.

Pe la mijlocul lui decembrie trecut uzina avea contractate produsele sale viitoare, în proporție de peste 106%; dar contractele de aprovizionare erau încheiate doar în proporție de 40%. E adevărat că după aceea lucrurile s-au mai dres, s-au mai îmbunătățit.

Cîte dificultăți, cîte soluții ocolite, cît zbucium rezultă dintr-o aprovizionare neasigurată nu-i nevoie să mai amintim aici. Constatăm doar cu amărăciune că pledoaria pe care am făcut-o cu exact trei ani în urmă, în paginile revistei noastre, putem s-o republicăm ca fiind de aceeași acută actualitate. Ne rezumăm doar să încheiem acum cu aceleași cuvinte cu care am încheiat atunci articolul acela:

«Trebuie făcut orice, inclusiv modificarea unor moduri de a gîndi, pentru ca producători pătimași de tipul celor de la U.M.F.-Sinaia să poată munci din timp, să poată da din plin, după poftă inimii și priceperii lor!»

ȘI TOTUȘI ADEVĂRATA ÎNCHEIERE...

Și totuși adevărata încheiere, adevărata concluzie, trebuie să fie optimistă. Pentru că la urma urmei marile probleme însoțesc bătăliile mari.

Or, indiscutabil, noi ducem o amplă luptă economică. Și, mai presus de toate dificultățile ei, finalitatea contează. Iar finalitatea, adevărata finalitate a luptei noastre, o găsim dincolo de economic, o găsim în social.

Că așa stau lucrurile ne-o arată și acest exemplu pe care, cu bună știre, l-am ales tot de pe meleagurile Sinaiei:

Mutarea unei părți din Uzina de mecanică fină la Breaza are marele rost ca vreo mie de oameni să nu mai facă naveta obositoare pe care o fac azi pînă la și de la Sinaia.

Și în acest '72, marea problemă a maistrului Gh. Olaru și a rectificatorului Ion Dogaru va fi sporul de precizie. Cu alte cuvinte, sporul de profesionalism.

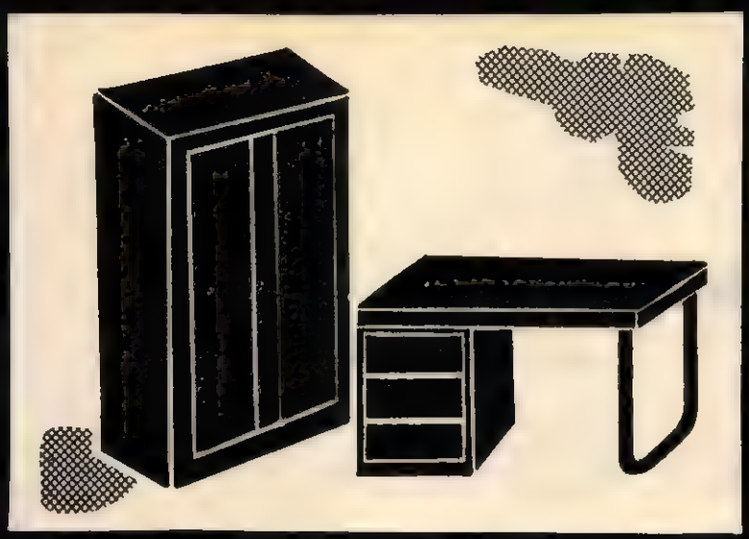

ÎNTREPRINDEREA «11 IUNIE» — GALAȚI

Calea Prutului Nr. 50 A.

Produce și livrează pe bază de comandă următoarele produse:

— catarame stanțate pentru cordoane și încălțăminte; ornamente pentru pantofi;
rame, garnituri și accesorii pentru poșete;
broaște, mînere, colțare și alte accesorii pentru geamantane, valize și serviete.
La cerere, materialele se pot livra colorate chimic.

— mobilier industrial: mese, birouri, fișete metalice, bancuri cu 1-3 menghine.

— tîmplărie metalică (uși-ferestre), lopeți, greble.

— paturi metalice pentru copii, paturi tip spital și internat.

— găleți zincate, cutii pentru lacuri și vopsele, cutii cremă (litografiate).

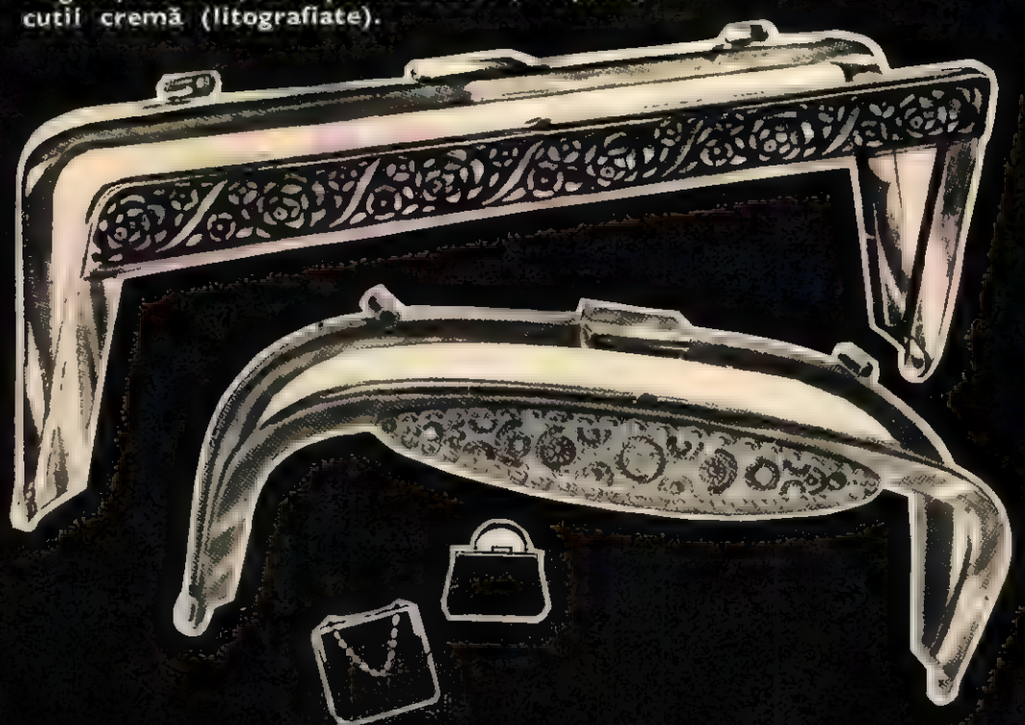

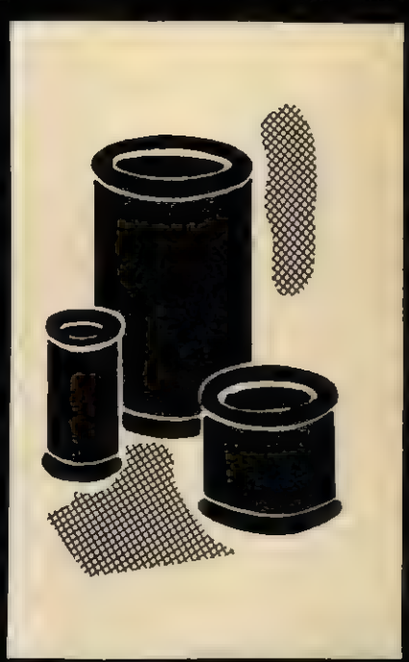

de Mihai HETCO

la gurile dunării

Era cald în ziua aceea la Sulina. Dunărea părea un imens bulevard lichid pe care doar rar-rar de tot se tîra, parcă mai mult dus de curent, cîte un șlep pintecos. Pescărușii dispăruseră și ei, atrași poate de suflul enorm al mării. Cheiul era pustiu, la fel și celelalte cîteva străzi paralele, în spatele cărora foșnea zidul verde, de netrecut, des ca perla, al vegetației deltei. Cam atunci, în ceasul acela de mare, copleșitoare zăpușeală, cînd nici măcar Dunărea, nici măcar delta păreau să nu mai respire, ne-am întîlnit, ne-am întîlnit fără să ne cunoaștem. bineînțeles, eu grăbind spre plaja din afara orașului, încercînd să scap de arșiță înotînd în laguna cu apă tulbure și valuri mici și agitate pe crestele cărora pluteau horbote liliachii de alge, el, însoțit de soție, cu fetița în brațe, pășind iute pe străzile acelea năpădite de nisip și trestii. Un pașnic și anonim locuitor al Sulinei. Scund, puternic, ars de soarele acela tînăr și păgîn, un soare primordial părînd că nu mai apune vreodată.

L-am reîntîlnit a doua zi în zori și ne-am cunoscut.

— Mă numesc Benone Barbu, sînt șeful piloților din Sulina.

Am urcat în pilotină. Era ora 4,30 dimineața și soarele încă nu răsărise. Eram patru-cinci oameni. Am plecat. Am văzut cheiul îndepărtîndu-se tot mai mult, linia caselor, a micului port micșorîndu-se și ne-am angajat pe canal. Pescărușii, păsări de mare ne salutau trecerea, apoi, cu țipete stridente, planau duși de vîntul care se pornise. Simțeam apropierea mării. Pilotina începu să salte pe valurile dintr-o dată agitate. Am ieșit în larg, am depășit porțiunea aceea cu ape negre, întunecate, grele de aluviunile cărate pînă aici de fluviu, și ne-am îndreptat spre vapoarele care așteptau cu brațele macaralelor ridicate în sus.

Ne apropiam, abordam, de sus, de pe punte, se arunca o scară de frînghie. Un om se cățăra cît ai clipi sus, și imediat lua în stăpînire timona. Pe ultimul vas, un cargou italian, s-a urcat Benone Barbu. Și l-am urmărit mai apoi cu cîtă precizie conducea colosul de fier prin marea agitată spre canalul cu apa veșnic liniștită.

După-masă ne-am reîntîlnit. Cargoul ancorase la chei, fusese o treabă simplă, de rutină. Nici nu merita să vorbim despre ea. În alte condiții, ei da, atunci, desigur, e altceva...

De mai bine de opt ani Benone Barbu conduce fără greșeală nave de diferite tonaje din largul mării pe sinuosul brat al Sulinei pînă departe, uneori pînă la Galați și Brăila. Indiferent de anotimp. Vara, iarna și primăvara, în diminețile cu ceață groasă cînd marea înalță valuri negre și amenințătoare e cu totul altceva. Atunci iese la iveală toată știința, toată arta pilotajului, atunci intervine acel simț secret care permite lui și celorlalți piloți să strecoare nave uriașe prin sinuozitățile brațului Sulina. Întîmplări? Cine să le mai țină minte. Poate registrul de navigație și sutele de scrisori și cablograme primite de la echipajele navelor pe care nu o dată le-a salvat din situații dificile.

Ca să devii pilot, este obligatoriu să fi fost comandant de vas. Adică să cunoști navigație ca nimeni altul, să știi să comanzi, să te descurci în orice situații. Și mai trebuie să dai un examen care durează... doi ani, timp în care însoțești pe unul din experimentații piloți în curse lungi, pînă la Brăila și Galați și înapoi. Dacă dai dovadă de calitățile necesare, ai șansa ca după acest interval de timp să pilotezi singur o navă.

Este ceea ce a făcut Benone Barbu. Și a făcut-o atît de bine, încît în scurt timp a devenit șeful Agenției de pilotaj-Sulina. O funcție de loc onorifică și care obligă în cel mai înalt grad.

...În fiecare zi aproape, primăvara, vara, toamna și iarna, plecînd pe furtună, pe ceață, pe ploaie, pe vînt, în zori, spre a aduce la liman, între malurile drepte, severe și liniștitoare ale brațului Sulina, vapoare amenințate de furia mării.

Continua veghe l-a marcat, în colțul ochilor vii, pătrunzători se văd riduri adînci, dar omul își păstrează intact întregul depozit de curaj, pricepere, stăpînire de sine care l-au impus de-a lungul anilor. Și nu-și dorește altceva decît să poată încă mulți-mulți ani de acum încolo conduce pe orice vreme colosi de fier și să-i pună la adăpost pe liniștitul brat al Sulinei. Restul...

E cald, e zăduf, pe chei, lume puțină. Un om stă la o masă pe o terasă. E obosit, picotește de somn, dar se simte mulțumit. Să se învioreze, mai comandă o înghețată. Râde și rozetele din jurul ochilor se destramă sub privirea albastră, limpede, vie.

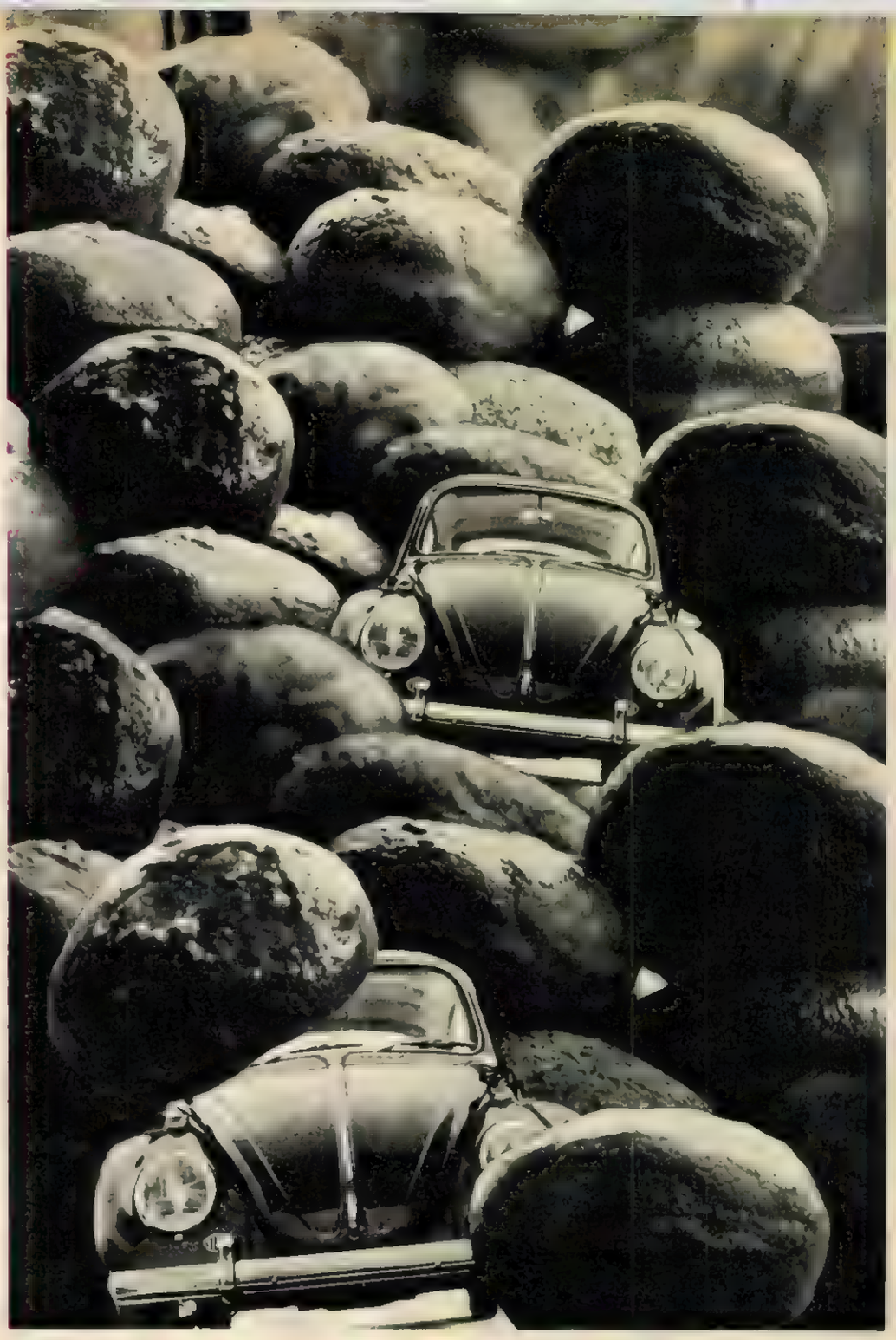

GOGOȘI! GOGOȘI!GOGOȘI!

Sergiu ANDON

— Dar dumneavoastră? Unde ați fost? Unde stăteați cînd se umfla gogoașa? Cum ați combătut acest aliment impertinent, pompat și bucălat, de trei ori rotit, rumenit și-n tigaie învîrtit?

— Eu eram ocupat cu ședințe, iar în timpul liber scriam referințe.

*

Referințe:

— Eu, Oprea Vasile, din comuna suburbană Pantelimon, om cu bogată activitate, cu mari merite la activ, tiv, tiv, tiv. cunosc pe tov. Voicu Grigore încă de prin anii 1958–59 și am colaborat cu el pînă prin anii 1965–66. A dat dovadă de multă energie și combativitate, fiind de mai multe ori fruntaș pe linie profesională, dînd dovadă de o bună pregătire și atașament față de sarcinile sale profesionale și cele obștești.

— Dar ce misiune avea tovarășul?

— La cooperativa de consum, aflați dumneavoastră, la centrul de carne, tovarășe, dumnealui, ei bine, era măcelar.

*

— Măcelar?

— Ei și? Tăia numai carne și nu frunze-n van.

— Dar ce căta cu satirul un electrician?

— N-ați mai văzut măcelari în alte ocupații?

— Era vorba nu de măcelar, ci de electrician. Acest om, Voicu Grigore, pe care-l lăudați, a cărui dăruire spre binele obștii o proslăviți, a fost electrician. Are o profesie, a practicat-o, lucra la o întreprindere, era nevoie de el, cum de-a ajuns să taie oase? Ce l-a determinat să părăsească o meserie calificată pentru funcții incerte de recepționer, manipulant, primitor-distribuitor, linguşindu-se pe lîngă șefi și dînd tircoale gestiunilor?

— Dacă omul s-a simțit atras spre acestea!... Dacă avea aplicații pentru comerț...

— Ce înseamnă «aplicații pentru comerț»?

— Să servești cinstit, politicos, civilizat. Să te mistuie plăcerea de a împărți corect mărfuri, să te smulgă de lîngă tabloul cu siguranțe chemarea de a face apostolat la tejghea, de a lucra cu mierea fără să te lingi.

— Așa era și măcelarul dumneavoastră?

— Citați din referința mea: «se trăgea dintr-o familie de muncitori și în căsnicie ducea o viață destul de modestă, neavînd nici o situație materială care să-i asigure o altă sursă de existență».

▪

Existență:

— Ați economisit într-un singur an optzeci de mii de lei. În același an ați cîștigat cinstit maximum douăzeci de mii. N-ați cheltuit nici un franc? Dar diferența?

— I-am împrumutat.

— Un om cu două dormitoare și sufragerie lux, un om cu toată gama de aparate electrice, cu covoarele asortate, un om care nu mai poate dormi decît în paturi cu amorași sculptați pe tăblie, mai are nevoie să împrumute bani? Cine vă va crede?

— Mobila aceasta valorează patruzeci de mii.

— Mobila aceasta valorează o sută de mii! Numai sufrageria și *unul* din dormitoare au fost evaluate de un expert de artă ca piese reprezentative, de stil, ce pot fi achiziționate oricînd cu o sută de mii de lei.

— Nu uitați că a lucrat și soția.

•

Soția,

...«Voicu Rada l-a ajutat prin împuternicire, fără a fi plătită prin stat de salarii».

— Ce fel de împuternicire?

— Verbală.

— Cum era plătită?

— Îl privea pe el, pe gestionar.

— De ce vă jucați cu vorbele și cu adeverințele?

— Noi nu ne jucăm cu vorbele și cu adeverințele. Noi conducem, îndrumăm și controlăm. Ba chiar și producem. Noi sîntem o fabrică.

•

O fabrică de oțet ce patronează opt chioșcuri de floricele și gogoși. Opt ciuperci grefate pe comerțul Capitalei, opt hibrizi de venituri paraproductive, deservite de opt pseudofabricanți de oțet, plus servitorii lor clandestini, controlați și îndrumați de întreprinderea ticulară pînă nu se mai știe de ei, ce fac și ce dreg.

— Am în subordine 8 chioșcuri. Gestionarul de la... «Progresul» lucrează cu soția...

— ...Fals! Soția nu este angajată.

— Posibil. De altfel acela este chioșcul cu producția și vînzarea cea mai mică.

— Am o vînzare foarte mare deoarece sînt amplasat în stația de tramvai din Piața Progresul, lîngă uzina «Autobuzul» și am zilnic comandă și de la cantina uzinei de circa 900–1 000 bucăți de gogoși.

— În incinta chioșcului avem chiar și un cuptor de copt cornuri. Aceste cornuri sînt făcute de pensionarul Mihai Negrini pe care-l plătim din cîștigul nostru.

— Cîștigul lui? Dar noi, fabrica de oțet, l-am plătit pe Voicu Grigore cu aproximativ 1 500 de lei lunar. Din ce-și remunera subordonații, cei puțin cei doi subordonați pe care și-i declară?

— Vînzare mare, vînzare mare! Piața, uzina, numai cantina — o mie de bucăți zilnic!

▪

— Zilnic? Minte! Săptămînal. Stați să fac socoteala exactă! Doar sînt administratorul cantinei. Ba-ba-ba... ba-ba-ba... de la șapte aprilie la întîi noiembrie, exact 19 948 de bucăți!

— Și celelalte?

— Poftim?!

— Mă rog, să lăsăm. De ce n-ați fabricat dumneavoastră?

— De ce să fabricăm?

— Ca să nu le plătiți de trei ori mai scump.

— Cum de trei ori? Noi le plăteam cu preț redus. Un leu bucata.

— Dar știți cît costă o gogoașă?

•

O gogoașă costă cît 50 g de făină plus 15 ml ulei plus 3 g zahăr pudră ș.a.m.d., adică 48 de bani. Și se vinde cu 1,50 lei.

De ce? De ce cînd avem o lege a prețurilor? De unde o asemenea diferență? Te pomenești că din volumul de inteligență încorporat în măreața operă sferică și rumenită! Sau din veniturile pe care trusturile de răcoritoare ar trebui să le obțină pe alte căi, de bună servire, din lucruri proaspete și băuturi la gheață vara!

Ori nu cumva pentru a-i îmbuiba pe gestionari?

•

— Gestionarii n-au voie să se aprovizioneze singuri cu materii prime, tocmai pentru a nu face afaceri însușindu-și ei rabatul triplu din costul gogoșilor. În situații extreme se pot aproviziona numai cu acordul nostru prealabil.

«În timp ce mă aflam în magazinul alimentar din Șoseaua Giurgiului nr. 86 am observat doi bărbați care au scos și încărcat doi saci cu făină în portbagajul unui autoturism Ford-Taunus. Întrucît graba excesivă cu care au fost cărați și încărcați sacii mi s-a părut suspectă, am trecut la legitimarea celor doi bărbați» (Din raportul căpitanului de miliție Vasile Tonciu de la I.M.M.-București).

•

— Sînt Anisia Enache, responsabila «Alimentarei». Da, i-am vîndut lui Voicu Grigore, la ora de închidere, ceva făină. Cîtă? Mai multă. Cîte kilograme? O sută șaizeci. Da, da, 160 kg de făină. Nu mi-a dat nici un ban în plus dar mi-a promis că-mi va da ceva. Cine l-a făcut cunoștință cu proprietarul mașinii «Ford-Taunus»? Eu. Ei și?! Acela, Ion Goșlin, este un om foarte serios, mecanic la o cooperativă de consum de la țară. Din județul Ilfov. N-am știut că nu este voie să-i vînd lui Grigore Voicu o cantitate atît de mare de făină.

«Fapta gestionarei Enache Anisia constituie o abatere gravă de la regulile de comerț» (adresa O.C.L.–«Alimentara» a sectorului 5, nr. 17 397).

•

Și uite-așa, cursa contrazicerilor continuă la nesfîrșit, mîncîunile demascate se apleacă jenat, fac o reverență, își cer scuze și scot limba pe sub umărul celălalt.

Afacerile lui Grigore Voicu trebuie să fi fost grase. Dar vedeți, nimeni din cei care au stat împrejurul actului descoperit spontan la o alimentară, într-o seară, nimeni dintre ei n-ar găsi de cuviință să se recunoască vinovat, să accepte că a favorizat un infractor, a organizat o activitate economică anapoda, că a închis ochii ori a încheiat mici sau mari înțelegeri străvezii. Unul e director de fabricuță, și dacă e director și se numește E. Otracol îi ajung niște adrese bine și ferm ticluite, despre ce se întîmplă în ingenioasele subunități nemaiinteresîndu-se; pentru aceasta există tehnician special, Tamara Pop, zisă Tita. Dar Tita nici nu știe bine cum arată chioșcurile pe dinăuntru, cine, cît și de ce funcționează în ele. Gestionara «Alimentarei» a vîndut, administratorul cantinei a cumpărat, tigăile sfîrîiau, gogoșile se umflau, iar cureaua vînzătorului sălta de bucurie pe măsură ce vedea șirul salariaților de la uzina apropiată îndreptîndu-se și către taraba lui. Ba se mai găsește cîte un binevoitor plin de importanță care, cu onoarea lui întărită scris cu ștampilă incertă și veche ticulatură, să gireze cinstea cea de toate zilele a negustorului.

Există multiple forme de a favoriza. Există și această formă de toleranță și acoperire — favorizarea prin fraze și atitudini incerte. Ambigui. Prin gargară. Prin un-doi-trei la perete și las-că urma scapă turma. Prin gogoși.

Prin gogoși gratuite, fără nici un gram de făină, de care nimeni n-are nevoie.

Eu unul prefer mămăliga curată. Și ce-am avut de spus am spus.

•

Rîmele au fost trase, FAPTELE REALE, dialogurile mai puțin sau mai mult imaginare.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

O. Z. N.

Doi reputați publiciști, scriitorul român de stiintifico-fantastic Ion Hobană și flamandul Wiverbeergh, au publicat recent în «Enciclopedia de buzunar» o interesantă trecere în revistă a tot ceea ce s-a spus pînă acum cu ceva mai multă seriozitate și atîta probitate științifică pe cît o permite fenomenul în legătură cu «Obiectele zburătoare neidentificate». Pasionantă ca un roman polițist, cartea se citește pe nerăsuflate și meritul autorilor ei este de a trata lucrurile cu atenție, discernămînt și cu o subtilă detasare de pasiunea subiectivă pe care orice partizan adept al credinței în existența O.Z.N.-urilor o practică cu patimă și ardoare. Că ambii autori sînt convinși atît de realitatea unor vizitări anterioare ale Terrei de către extraterestri, cît și de «incontestabila» lor revenire, nu încape nici o îndoială, și tocmai această acerbă și «demonstrată» convingere exclude polemica. Pare mai cuminte a zice „să trăim și să vedem», decît a contesta cu vehemență ceea ce se afirmă cu nu mai puțină înverșunare. De aceea, m-am oprit cu interes asupra modului cum este construită și scrisă cartea, fără a-mi propune să analizez valabilitatea demonstrației.

Domeniul de investigație a oferit un prea fertil teren speculațiilor și, slavă Domnului, destul au mîncat o identificată bucată de pîine de pe urma obiectelor zburătoare neidentificate. Unul dintre aceștia, Charles Fort, pornind de la faimoasele farfurii zburătoare, dezvolta «teoria» înstăpînirii noastre de către locuitorii altor lumi care, pasămite, n-ar avea altă treabă pe-acolo pe unde s-or găsi decît să ni se vîre nouă ca musca în lapte, să ne încingă conflictele și să ne aprindă războaiele, să ne atîțe mîniile și să tot bage zizania între noi. Iată-ne deci, după Charles Fort, supravegheați, ghidați, telecomandați de pe alți aștri, nemairămînîndu-ne decît să ne resemnăm, spunîndu-ne că, probabil, am fi cumva «utilizabili». «Porcii, giștele și vacile trebuie mai întîi să descopere că sînt în posesia cuiva și abia apoi să se întrebe de ce sînt posedate!» — raționează «savantul».

Șeful arsenalului american din Redstone, un anume Roger A. MacGowan, în cartea sa «Cu privire la posibilitatea existenței unei inteligențe extraterestre», duce raționamentul lui Charles Fort și mai departe. După el, apariția vieții pe pămînt și evoluția speciilor s-ar datora unei panspermii universale — și noi n-am fi altceva decît rămășițele proliferate ale unor deșeuri abandonate de vizitatorii de pe alte planete care au făcut cîndva din Terra un loc de picnic la proporții galactice. Cu alte cuvinte iată-ne răsăriți din resturile aruncate pe pămînt de pe farfuriile zburătoare? Ce este mai înduioșător la MacGowan e faptul că scrutătorul său ochi științific privește nu numai înapoi, ci și în perspectivă, nemulțumindu-se să ne arate doar cum am ajuns pînă aici, dar și ce vom deveni de acum încolo. Și ce vom deveni? Deocamdată sîntem oameni, sinteză a unei evoluții pornite din punctul în care extraterestrii și-ar fi aruncat pe pămînt deșeurile. Dar omul va continua să evolueze devenind Cyborg, ființă cibernetică, pe jumătate organism uman, pe jumătate mașină dotată cu organe electronice. Apoi Cyborgul va evolua la rîndul său, devenind o ființă complet electromagnetică sau un robot programat de un creier uman încorporat în el. În sfîrșit, cu timpul, acest creier se va autosuprima rămînînd ca robotul să se programeze singur, să se dezvolte autonom, să-și fructifice inteligența mecanică pînă cînd aceasta, eliberată de carne, deci în stare pură, va putea să-și instaureze «mondocrația». Sintetizîndu-i rezumativ teoria în lucrarea sa «Bilanțul magiei», Maurice Bessy îl descrie astfel pe înflăcăratul șef al arsenalului american din Redstone:

«MacGowan consideră că astfel de societăți-robot există deja și că inteligențe nonumane automatizate s-au localizat probabil pe unele planete din sistemul nostru solar. De altfel, el socoate că nu mai puțin de 67 la sută din stelele galaxiei noastre sînt dotate cu planete, ceea ce ar însemna vreo 12 miliarde de eventuale pămînturi numai pe-aici, prin preajma Terrei. Pe aceste planete inteligența ar fi cu cîteva milenii mai evoluată decît a noastră și, din moment ce viteza luminii va fi atinsă, vom putea lua contact cu ele în viitorii 30 de ani. MacGowan conchide: ori se va produce o transmitere treptată a societății noastre umanobiologică unei societăți de automați, ori noi vom ajunge foarte curînd să fim controlați de către automații pe care îi vom construi. Sau — într-o altă alternativă — societatea omenească va fi eliminată de către automații extraterestri, sau vom fi ajutați, supervizați și controlați de către inteligențele exterioare mecanizate...»

Aici nu mai sîntem în domeniul științifico-fantasticului, ci în cel al șarlatanismului cu pretenții, adică în plină speculație a derutei provocate de incertitudinea evoluției unei societăți. Și nu este întîmplător faptul că «vizionarul» fără viitor stă călare pe arsenalul de război al celei mai mari puteri nucleare, într-o bază de armament al cărei singur inventar pe hîrtie te poate face clientul psihiatrilor. Astfel — cum scrie Maurice Bessy — MacGowan nu se mai mulțumește ca Paul Thomas să facă îngeri din farfuriile zburătoare — ceea ce ar mai fi cum ar mai fi, deoarece îngerii, deși nu beau, nu mănîncă și n-au sex, mai seamănă oricum a oameni — ci face din ființele extraterestre și din idealul uman un robot rece și inuman.

Cunoscuta revistă «Planète» înfățișa cu cîțiva ani în urmă, sub semnătura Reginei Vivier, halucinantul caz descris de celebrul psihanalist american dr. Linder în «Ora de 50 de minute». Este povestea unuia dintre pacienții doctorului, un anume Kirk Allen, fizician atomist, coautor la fabricarea primei bombe atomice, care își imagina că duce o dublă existență trăind concomitent pe Terra și pe o altă planetă, numită de el Seraneb. Tînărul savant, încredințat psihanalistului de către camarazii săi de la baza secretă unde se realiza faimosul «Manhattan Projet», avea o aparență normală, afectată însă acut de un delir științific din momentul în care disocierea eului dedublat îi făcea pe pacient să evadeze pe planeta imaginară unde trăia printre «Crystopezi», studiindu-le limba, obiceiurile, hărțile seranebiene, arhitectura, genealogia și istoria, elaborînd astfel o impunătoare lucrare de numai... 12 000 de pagini. Linder a avut atunci o idee năstrușnică. Pentru a-l face pe pacientul său să se smulgă din ghearele nebuniei, s-a aruncat el însuși în Seraneb, studiind cu asiduitate întregul opus al savantului cu o doagă în plus, aprofundîndu-l în așa măsură încît a ajuns să-i facă autorului observații de detaliu, semnalîndu-i incompatibilități de logică și unele greșeli de calcul. Lecuirea pacientului său prin această metodă era cît p-aci să-l îmbolnăvească pe doctor care, încetul cu încetul, a început să creadă el însuși în existența planetei Seraneb, pe unde mai evada din cînd în cînd să mai stea de vorbă cu crystopezii. Dar asupra lui Kirk Allen efectul scontat s-a produs. Nemaivăzîndu-se unicul pămîntean în contact cu Seranebul, singurul posesor al unui supersecret, tînărul atomist a început să se îndoiască de existența planetei sale. Cît despre Linder, din fericire, rătăcirea pe meleagurile planetei de 12 000 de pagini n-a fost decît temporară, terminîndu-se cu succes printr-o sterizare temeinică pe Terra.

Cam așa se întîmplă uneori și cu observatorii O.Z.N.-urilor.

Cîtă vreme privesc fenomenul cu luciditate științifică sînt în stare să ne comunice lucruri interesante, ba, pe măsura talentului, să ne ofere chiar lecturi palpitante, dar atunci cînd ei înșiși încep să se vadă în mașinile plăsmuirilor lor, se pornesc să bată cîmpii pe pămînt și nu în spațiu extraterestru, speriind de moarte lumea cu superdistrugeri și paranimicin.

pe ecrane

DECOLAREA

ZBOR DE ÎNCERCARE

Emil Hossu înaintea zborului decisiv.

O generație decolează de pe aeroportul nostru cinematografic și-i însoțim zborul cu toată nădejdea și teama. «Căldura» lui Creangă debutase ambițios, dar «Așteptarea» nu se depărtase prea mult de sol. Un start spectaculos, «Prea mic pentru un război atît de mare», dar «Amintirile» următoare ale lui Gabrea s-au uitat foarte repede. Încă două «opera-prima»: mai densă — «Frații» și acum luminoasa «Decolare» a lui Timotei Ursu... Dar următoarele? Să rămînem deocamdată la ce este. Adică la acest film onest și îngrijit lucrat, cu prospețimi de dimineți pe Feleac, cu cîteva instantanee sincere, «fără poză», ale clipei prezente. Sinceritatea și prospețimea pornesc de la scenariu, dar tot de la el, fatalmente, se colorează pe parcurs convenționalizarea, soluția comodă. Constantin Stoiciu introdusese ambiții în dramaturgia noastră cinematografică problematica de reală actualitate a tineretului, cu izbutitele «Dimineți ale unui băiat cuminte».

Și aici se lansează întrebări grave cu privire la răspunderea, angajarea socială a proaspătului absolvent. Paul Bentu nu-și mai caută însă meseria: el și-a ales-o, e un «as», teoretic vorbind, al pilotajului. Se pune problema practicării meseriei în condiții — zice el — «descalificante», adică la aviația utilitară, pe care o disprețuiește. Dar cum treaba trebuie făcută, tînărul și-o va îndeplini cît mai degrabă, formal, corect în cel mai bun caz. Ce film mare se putea scoate din această joacă de-a munca și de-a viața (celor)iști). Prima parte a jocului e bine făcută. Personajul — cu farmec și degajare condus de Emil Hossu — are toată dezinvoltura, superficialitatea, ifosele, disprețul față de «proza» provinciei și teama de ratare, într-un cuvînt tot ce ar putea suci capul unei fete naive. O crezi pe Valentina că se îndrăgostește de el, dar prea puțin pe el. Intervine însă clipa de confruntare, de gravă încercare și aici intervine și nemulțumirea noastră: comoditatea rezolvării conflictului cu soluții din afară: inundațiile și moartea lui Barcan din vina ușuraticului său prieten. Nu, e prea ușor așa, Constantin Stoiciu și Timotei Ursu! Ușor și nici măcar util. Pentru că toate acele secvențe documentare din arhivă, de real patetism, defilează doar ilustrativ pe sub ochii personajului, fără să-i simțim participarea, implicarea lui dramatică. Într-un cadru e doar ceva mai murdar și obosit, ascultă pe un dig ultimele știri și apoi pleacă grăbit să-și împlinească misiunea din care dezertase. Intervine apoi moartea lui Barcan de care se simte responsabil și remușcarea. Nu convingerea, ci remușcarea îi pune lui Paul mîna în mînă, după o clipă de slăbiciune. Mi s-ar putea obiecta: «N-are importanță de ce, totu-i c-o face». E adevărat. Dacă ne-ar fi convins de convingerea lui intimă, de tulburarea lui fecundă, totul ar fi fost cum trebuie. Așa, după o oră de sinceritate și ambianță umană convingătoare (tipuri sumare ca dramaturgie dar foarte prezente prin personalitatea unor actori ca Liviu Ciulei, Monica Ghiuță, Emanoil Petruț, Vasile Nițulescu, George Motoi), transformarea lipită, convențională a lui Bentu, nemulțumește. Două din punctele de farmec și interes dramatic ale filmului, căpitanul Barcan și sora lui, Valentina, sînt scoase stîngaci din luptă înainte de a-și fi spus cuvîntul decisiv. Adică de-a fi contribuit realmente la evoluția *interioară* a personajului. Pînă la acest punct al dramei, tînărul regizor povestește fluent, într-un ritm elegant, spontan. Apoi se fisticește, nu știe cum să iasă din încurcătura dramaturgică și aterizează brusc tocmai cînd ar fi trebuit să ia înălțime. Operatorii (Ștefan Horvath și Mihai Narti) îl secundează fideli, pe alocuri inspirați, ca în cîteva exterioare pe Feleac sau în serile cu ploaie și plictiseală de pe aeroport. O scenografie ambițioasă, dar nu ostentativă, împlinește frumos cadrul filmului (Radu Călinescu). Dar e încă puțin față de ce așteptăm de la promoția «șoimilor» noștri cinematografici.

Alice MĂNOIU

S-a anunțat, pentru acest an, filmul «Orchestra roșie», o producție a studiourilor DEFA.

REPERTORIUL CINEMATOGRAFIC ȘI OPȚIUNILE SALE FUNDAMENTALE

Anchetă de Magda MIHĂILESCU

- **«Limpezirea» repertoriului nu este suficientă pentru a marca un progres.**
- **Repertoriul — pîrghia principală de dobîndire a culturii cinematografice și de transmitere a valorilor etico-educative.**
- **Întrebarea esențială: «ce trebuie să aducem?», nu «ce nu trebuie să aducem?»**
- **O problemă arzătoare: prospectarea pieței mondiale să fie riguroasă, calificată, responsabilă.**
- **Este vremea să visăm un tip de înalt funcționar, specialist în problemele difuzării, dar care să știe despre Antonioni ori Koncialovski măcar tot atît cît cunosc criticii de film.**

În cuprinzătorul proces de modelare a unei conștiințe umane cu înalte virtuți morale și spirituale, proces în care sînt angajate profund toate compartimentele culturii noastre și ale activităților educative, filmul, cu multiplele și binecunoscutele sale implicații și puteri de influență, cu vastele sale întinderi de desfășurare, este chemat să răspundă unor sarcini de maximă acuitate. Repertoriul curent, pîrghia principală de dobîndire a culturii cinematografice și de transmitere a valorilor etico-educative ale acesteia, a stat adeseori în centrul analizei critice cu prilejul constructivelor dezbateri inițiate în urma amplului program trasat de partid pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a oamenilor muncii. Sinteza întreprinsă de Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie 1971 a relevat, printre multele adevăruri fundamentale pentru dezvoltarea viitoare a culturii noastre, pe acela că în materie de politică repertorială nu ne putem mulțumi nici pe departe doar cu ceea ce s-a întreprins în ultima vreme, cu acțiunea de *salubrizare* a afișului cinematografic la zi, de curățire a repertoriului, de înlăturare a peliculelor submediocre, a celor nocive, străine nouă. Demersul hotărîtor, întrebarea răscolitoare pe care sînt obligate să nu o uite forurile în drept este nu «*ce nu trebuie să aducem*», ci, invers, «*ce trebuie să aducem*», încotro trebuie îndreptată atenția în scopul de a instala pe ecranele noastre opere reprezentative pentru demnitatea artei care își spune a 7-a, creații în stare să fie și un spectacol în sensul înalt al cuvîntului dar, în primul rînd, un instrument de activizare a conștiințelor. În dorința de a sluji această idee, am inițiat dezbaterea de față în cadrul căreia și-au spus cu-

Elio Petri **este autorul unor filme cu un profund conținut social-politic: «Anchetă în jurul unui cetățean aflat în afara oricărei bănuieli», «Clasa muncitoare merge în paradis». În fotografie: cineastul împreună cu interpreții primului film mai sus-citat: Gian Maria Volonte și Florinda Bolkan.**

vîntul cronicarii CĂLIN CĂLIMAN (Contemporanul), TUDOR STĂNESCU (Scînteia tineretului) și scriitorul RADU COSAȘU (Cinema).

— Nu am vrea să semnalăm creațiile răzlețe ce lipsesc din atenția celor care se ocupă de difuzarea filmului ci — pe măsura puterilor noastre de critici — să desprindem cîteva direcții esențiale, cîteva zone care «au scăpat» pînă acum, sau care sînt plăpînd reprezentate pe ecranele noastre, zone care ar putea fi fertile pentru un repertoriu ce are obligația de a se structura pe principii solide, politice și științifice. A ști la ce să renunți ni se pare un fel de a te pune la adăpost cu dibăcie, a ști ce să cumperi — în limitele posibilităților de care dispunem — este adevărata pregătire a terenului pentru munca necesară, cultural-educativă.

Călin Călimanː Repertoriul lui 1971, curățat de impurități (nu chiar de toate, dar, oricum, de cele mai supărătoare), a afirmat mai pregnant decît în anii trecuți funcția artistic-educativă a filmului — înțeles, deopotrivă, ca artă, ca instrument de cultură și de destindere. Dar această «împerechere» nu este sinonimă, neapărat, cu un «progres», după cum scăderea procesului de rebuturi într-o uzină nu înseamnă, neapărat, că piesele rămase vor fi de o calitate superioară. Înseamnă, pur și simplu, că rebuturile cinematografice au fost mai rare. Fapt, neîndoios, pozitiv, care nu trebuie însă să semnifice pentru nimeni «atingerea unor obiective», ci doar «un punct de plecare» în alcătuirea unui repertoriu cu reale calități educativ-estetice.

Tudor Stănescuː Mai întîi și mai întîi eu aș vrea ca D.D.F. să răspundă public la întrebarea «Cum se fac prospecțiunile pieței cinematografice în afară de participarea la tîrguri, festivaluri, vizionări?» etc. Să ne lămurim o dată pentru totdeauna. În afara criteriului financiar, valabil oriunde în lume, ce alte criterii care *să ne reprezinte pe noi, astăzi*, funcționează?

Radu Cosașuː Lăsînd la o parte gusturile personale, chestiunea esențială este, într-adevăr, aceasta: prospectarea pieței mondiale. Eu unul nu am încrederea și convingerea că forurile de resort cunosc care este situația astăzi în lume, atît ca tendințe cît și ca lucruri de fapt. Oamenii aceia care se ocupă de soarta spectatorilor trebuie să fie, după părerea mea, altceva decît niște cumpărători sau achiziționeri, trebuie să se apropie de condiția editorilor. Cred că unii nu citesc presa de specialitate nici măcar atît cît o facem noi, criticii. În ce măsură știu tovarășii ce se discută astăzi, în materie de cinema, nu mai departe decît în Franța (cum ar spune prietenul nostru Mazilu). Nu se poate face operă de educație și în același timp și comerț bun fără să se țină seama de pulsul dezvoltării cinematografiei, de direcțiile ei estetice și problematice. Mergînd pe principiul «am găsit un film bun în Congo, am auzit că peste Casablanca a trecut un film grozav, un producător mi-a promis pe Coasta de Azur că-mi lasă ieftin o peliculă», nu ajungem nicăieri. Bat pe această problemă pentru că ea mi se pare a fi fundamentală. Trebuie studiate, cunoscute tendințele, curentele mișcării cinematografice, acceptabile sau nu — asta rămîne de văzut — este nevoie de o lectură atentă a tot ceea ce se scrie și se discută. Noi sîntem foarte dîrji cu ceea ce respingem, dar nu știm, cu exactitate, ce se poate aduce de pe alte meridiane. Cineva care s-a întors de curînd dintr-o incursiune de documentare mi-a spus că a găsit cel puțin 50 de filme, ieftine (ca preț) și consistente ca valoare, la care nu s-a gîndit nimeni ani de zile. Prospecția este o problemă de cultură și de atitudine nu numai a noastră, a cronicarilor ci o problemă de cultură intimă, aș spune, și a tovarășilor de la difuzare. Nu credeți că este vremea să visăm la acel tip de înalt funcționar care să știe despre Antonioni ori despre Koncialovski tot atît cît cunoaștem și noi? Măcar atît!

Călin Călimanː Cei care se ocupă de filmele noastre cele de toate zilele, tovarășii de la Direcția difuzării filmelor, par a fi conștienți de această «realitate obiectivă». De ce spun asta? În cadrul acestui organism (cam stufos și cam heteroclit ca preocupări, asta într-o paranteză fie spus) a luat ființă, relativ recent, un *serviciu de marketing*. Sigur, asta nu vrea să zică, automat, că tovarășii de-acolo l-au prins brusc de piciorul pe Dumnezeu și că; de-acum înainte, de la această «invenție diabolică» numită marketing (care numai invenție nu este, și care se practică de mult, și curent, în instituții similare din străinătate) toate vor merge ca pe roate. Dar — efectiv — prin prospectarea atentă, riguroasă, *calificată*, a pieței cinematografice mondiale, există multe sanse să fie evitate, din perimetrul ecranelor noastre, subproducțiile, filmele care nu ne pot comunica nimic esențial *nouă, aici, azi*. Totul este, deci, ca prospectarea să fie atentă, riguroasă, calificată, responsabilă. Altfel...

— Să sperăm că marketingul nostru își va onora numele și că va funcționa așa cum trebuie. Care credeți că sînt cîteva din punctele nevralgice esențiale pe care le-am putea reaminti organelor în drept?

Călin Călimanː Oricum am privi repertoriul cinematografic al ecranelor noastre, din față sau din profil, anumite lacune, absențe, sar în ochi. Sîntem parcă mai operativi în achiziționarea unor producții cinematografice de fabricație recentă. (E foarte bine, nimic de zis, să fim cît mai «la zi».) Sîntem, însă, sigur, deficitari la «capitolul» programării pe ecrane a unor *filme de bază* din istoria cinematografului. Să ne aducem bine aminte: cu vreo doi-trei-patru ani în urmă, piesele de rezistență ale unui an cinematografic erau creații de amploare artistică datorate unor regizori ca Fellini, Resnais, Bergman, Welles, Wajda, filme pe care nu le-am văzut chiar la «vremea lor» dar care, indiferent cînd au venit în contact cu publicul, au reprezentat adevărate *evenimente* cinematografice. (Fapt consemnat și de diferite sondaje, printre spectatori sau critici, publicate la timpul respectiv.) În 1971 astfel de *acte de cultură*, menite să umple goluri reale în educația publicului, au lipsit. Să se fi terminat, ele, filmele mari pe care spectatorii noștri, noi, cu toții, le-am «scăpat» în anii premierei lor? Cred că Direcția difuzării filmelor este în măsură să ne demonstreze, în 1972, că *nu* s-au terminat...

Aș aduce, succint, în discuție, mai mult ca un motiv de reflecție, problema «continentelor cinematografice»... Din această perspectivă, pe «harta» cinematografelor noastre sînt cam multe pete albe. Brazilia (cu o școală de film «neorealistă» devenită clasică), Argentina (cu un cinematograf «angajat» de notorietate mondială), Cuba (cu numeroase talente tinere în plină afirmare), apoi Japonia (vai, nu Japonia *Godzilelor* și a *Degetelor de fier*, ci Japonia lui Kurosawa și a lui Kaneto Shindol) sau... Lista ar putea continua mult și bine...

— Aceste «pete albe» nu au drept rezultat doar o cultură cinematografică înjumătățită, dar ele deformează și imaginea reală a tendințelor pozitive din cinematografia lumii, alungă, dincolo de cercul cunoștințelor noastre, o creație atașată de mișcările sociale ale timpului nostru, de angajarea responsabilă a omului contemporan în ceea ce se cheamă făurirea unui destin al epocii.

Tudor Stănescuː Cu atît mai mult cu cît, parcă în ciuda tuturor acestor adevăruri incontestabile, ni se servesc pelicule numai bune să compromită cinematografiile de care aminteați; cu predilecție — s-au importat melodrame. Cu excepția Cubei, nu am la

(Continuare în pag. 18)

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FIELDS W. C.

Actor american de music-hall și film, născut William Claude Dukinfield, la Philadelphia, la 29 iunie 1879, mort la 25 decembrie 1946. A fost unul dintre cei mai populari comici ai filmului american. A practicat însă un gen de umor circumscris în granițele stricte ale Statelor Unite, puțin apreciat în Anglia și celelalte țări de limbă engleză, aproape de loc gustat pe continentul european. Tipul său rubicond de bețivan, cu nasu-i de forma unui cartof și verva-i acidă, pus pe farse (grosiere) și făcător (intenționat) de gafe, debitînd cele mai pitorești și fanteziste injurii la adresa tuturor rînduielilor burgheze, a codurilor puritane și ligilor pentru temperanță, constituia o apariție singulară în fauna cetății filmului. A debutat ca actor de varieteu în revistele lui Ziegfeld (1915) și a irumpt pe ecran în 1924 practicînd mai toate formele posibile ale comediei burlești, de la scurt metrajele delirante la pelicule de umor absurd, masacrant (la propriu) în stilul celor ale Fraților Marx, unde se dezlănțuie inventînd cele mai năstrușnice calambururi dînd cu tifla întregii menajerii conformiste a Hollywoodului. Titlurile lor le seamănă: *Million Dollar Legs* (1932); *International House* (1933) *Six of a Kind* (1934), *Mrs. Wiggs of the Cabbage Patch* (id.); *You Can't Keat an Honest Man* (1939); *My Little Chickadee* (1940), *Never Give a Sucker an Even Break* (1941). Se abate de la linia lui obișnuită cu ocazia unor roluri de altă factură în: *Alice in Wonderland*, *De-aș avea un milion* (1932/33); *David Copperfield* (1935) un neuitat Mr. Micawber; *Song of the Open Road* (1945). Își scria singur scenariile și mai ales gagurile.

FIGUEROA Gabriel

Operator mexican născut la 24 aprilie 1907 în Mexico City. Este fără îndoială unul dintre cei mai mari operatori din lume, contribuind prin arta lui incomparabilă la afirmarea cinematografului mexican pe plan mondial. Renunțînd pe rînd la studiul muzicii și al picturii (Academia San Carlos), G.F. pătrunde în lumea filmului, practicînd profesia de operator secund din 1932. În 1935 a trimis pentru studii și perfecționare la Hollywood, cîmp de doi ani, după care, întors în patrie, va semna primul său film ca șef operator: *Alla en el rancho grande*, pentru care va și primi un prim premiu internațional la Festivalul din Veneția — 1938. De atunci și pînă azi a asigurat succesul mondial al unor memorabile pelicule mexicane, despre a căror imagine (atingînd perfecția) s-a vorbit întotdeauna în termeni elogioși (14 premii internaționale și 16 naționale). Este binecunoscută colaborarea sa fecundă cu doi mari cineaști ai filmului hispano-american: Emilio Fernandez (1943: *Maria Candelaria*; *Flor Silvestre*; 1944: *Las abandonadas*; *Bugambilia*, 1946: *La Perla*; *Enamorada*, 1947: *Rio Escondido*, 1948: *Maclovia*; *Fata mexicană*. 1949: *La Malquerida*: Duelo en las montanas; 1950 *The Torch* (S.U.A.). *Victimas del pecado*, 1952: *El Mar y tu*; *Cuando levanta la nebia* etc.) și Luis Bunuel (1950: *Los Olvidados*, 1953: *El*, 1957 *Febra urcă la El Poo*, 1959· *Nazarin*; *Fecioara* (S.U.A.); 1962: *Ingerul exterminator* (Spania), 1965: *Simon del desierto* (id.) Din cele peste 130 de filme a căror imagine a semnat-o nu putem omite cîteva alce mari succese ca *The Fugitive* (1947 — r: John Ford); *Camelia* (1952 — r: Roberto Gavaldon); *La Escondida* (1955 — id); *La Cucaracha* (1958 — r: Ismael Rodriguez); *Sonatas* (1959 — r: Bardem); *Noaptea iguanei* (1964 — r: John Huston); *Two Mules for Sister Sarah* (1968 — r: Don Siegel); *Kelly's Heroes* (1970 — r: Brian Hutton).

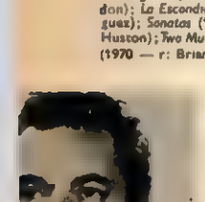

FINCH Peter

Actor britanic de film și teatru, născut William Mitchell, la Londra, la 28 septembrie 1916. Debutează ca actor de teatru la Londra în 1935. Remarcat de Laurence Olivier, va juca în compania sa, începînd din 1949, un repertoriu foarte variat, mergînd de la Shakespeare și Labiche la Cehov și William Gibson, impunîndu-se ca un actor de reale posibilități dramatice, cu un joc sobru, nuanțat. Pe ecran (unde debutase deja într-o perioadă trăită la Sydney) conturează tipuri de autentică distincție, cu o subtilă artă a portretizării psihologice și un neașteptat simț al umorului, atît în dramă cît și în comedia fantezistă. Are la activul său aproape 50 de filme, primind pentru unele din ele cîteva premii internaționale (Berlin, Moscova etc.). Amintim dintre ele pe cele mai notorii· *The Warriors (The Dark Avenger* — 1955); *Simon și Laura* (id), *The Battle of the River Plata* (1956); *The Shiralee* (id); *The Nun's Story* (1959); *The Trial of Oscar Wilde* (1960), considerat cel mai bun rol al său; *No Love for Johnnie* (1960), *In the Cool of the Day* (1961 — S.U.A.); *The Pumpkin Eater* (1964); *Iudith* (1965), *Zborul lui Phoenix* (1966); *Departe de mulțimea dezlănțuită* (1967); *Cortul roșu* (1968); *Legend of Lylah Clare* (1970), *Bloody Sunday* (1971).

FINNEY Albert

Actor britanic de teatru, film și TV, născut la Salford (Lancashire), la 9 mai 1936. Unul dintre cei mai importanți actori ai teatrului și filmului englez contemporan. Studiază la Londra, la Royal Academy of Dramatic Art, desăvîrșind apoi o bogată și susținută activitate teatrală. Debutează la 20 de ani jucînd Shakespeare și după un memorabil (și foarte original) *Macbeth*, convinge pe Charles Laughton să-i dea un rol în spectacolul său cu piesa *The Party*, întîmpinat cu elogii de întreaga critică londoneză. Tot alături de Laughton participă la Stratford-on-Avon la un alt spectacol de neuitat cu *Regele Lear* (1959) și obține un frumos succes personal înlocuindu-l pe Laurence Olivier în *Coriolan*. Înfruntă cu aceeași bravură teatrul modern și cel clasic, tragicul și comicul, devenind în scurtă vreme o celebritate a scenei londoneze. La Royal Court Theatre cunoaște pe regizorul Tony Richardson, care-l va distribui într-unul din rolurile filmului *Cabotinul* (1960) alături de Laurence Olivier. Devine unul dintre exponenții lui «free cinema» și se profilează ca prototip al «tînărului furios» de nuanță britanică în filmul nonconformist al lui Karel Reisz. *Sîmbătă seara, duminică dimineața* (id). În insolita ecranizare a lui Richardson după *Tom Jones* (1963) de Fielding, personajul tînărului aventurier prefigurează un anume tip de contestatar al zilelor noastre. Primește pentru acest rol cupa Volpi la Veneția și dovedește ulterior o mare varietate de stil și uimitoare calități actoricești în filme atît de diverse ca: *The Victors* (1963); *Night Must Fall* (1964); *Two for the Road* (1967) cu Audrey Hepburn; *Charlie Bubbles* (1968 — debutul său în regie); *The Picasso Summer* (1969); *Scrooge* (1970).

film

(Urmare din pag. 17)

indemnă decît exemple nefericite. Din cinematografia latino-americană nu se cunoaște mai nimic, că doar n-o să luăm în seamă remake-ul după *Dreptul de a te naște*. Este o cinematografie care nu s-a afirmat întîmplător, la diferite festivaluri, ci o mișcare condusă de contestatari autentici, nu de teribiliști gălăgioși. Cinematograful țărilor arabe este și el o «terra incognita», iar ceea ce ni se oferă drept reprezentativ se cheamă *Femeia necunoscută!* Africa a rămas, pentru cinefili, ceea ce era din punct de vedere geografic acum 150 de ani. Nu trebuie să ne dea apoi de gîndit că, dintr-o producție de 500 de filme pe an cum are India, la noi se hotărăște ca în 1971 să se reprogrameze *Vagabondul* și *Articolul 420?*

Nici țările cunoscute sub raportul tradiției cinematografice nu sînt reprezentate la valoarea lor reală. Judecate numai după titlurile ce au circulat la noi, multe cinematografii naționale apar cu contururi știrbite, ceea ce este o gravă eroare, căci se ratează nu numai un prilej de informare judicioasă, ci și posibilitatea de a întări convingerea în capacitatea filmului de a fi un mijloc de forare în adîncuri. Am citit în multe publicații — și în «Flacăra» s-a scris de două ori — că, de cîtiva ani încoace, filmul italian își datorează prestigiul unor creații cu puternice rezonanțe social-politice. Ce-am văzut noi în 1971? Cu ce-am rămas? Cu comedioara *După vulpe* și melodrama anemică *Un loc pentru îndrăgostiți* (pe care nici autorul lor nu pune mare preț). Singurul film onorabil a fost *Floarea soarelui*. De ani de zile cerem să vedem filme de actualitate iugoslave, și iată că ne trezim cu *Trec zilele*, care nu este absolut de loc reprezentativ pentru ceea ce se realizează în această țară, ba i-aș spune chiar «tipic pentru ceea ce nu este reprezentativ». Nu înțeleg apoi de ce se sare peste operele recente ale unor mari cineaști? Salut prezența *Pădurii de mesteceni* a lui Wajda, dar de ce nu s-a luat și *Peisaj după război?*

Călin Căliman: Cred că modul în care se achiziționează filmele din țările socialiste reclamă un capitol aparte al discuției. Nu mă refer la operațiile procedurale (și ele perfectibile), ci la o chestiune de principiu. În repertoriul ecranelor noastre, hotărît lucru, ele trebuie să aibă o ponderе însemnată. Întîmplarea face că am văzut, în unele țări socialiste pe care le-am vizitat cu diferite prilejuri, filme bune, necesare nouă, care n-au ajuns niciodată pe ecranele noastre. De ce? Aș vrea să merg pe «firul» unei singure explicații (din mai multe la îndemînă). Știm, cu toții — indeosebi din experiența filmului românesc — că nu e tocmai ușor să realizezi filme realmente valoroase de inspirație contemporană. Dar ponderea principală, în fiecare cinematografie la care ne referim, o are, totuși, *filmul de actualitate*. Să fim corecți: nu se prea realizează, nicăieri în lume, «la tot pasul», prea multe filme «geniale» cu subiecte desprinse din prezent. Multe din filmele la care ne referim sînt de valoare medie, și — indiferent de țara care le-a produs — au ele cîte o hibă sau alta. Dar astfel de filme *există*. Ele există, afirmînd preocuparea și ambiția cineaștilor din țările respective de a vorbi spectatorilor de azi despre problemele lor de azi. Avem nevoie pe ecranele noastre de astfel de filme. Pretextînd, însă, o hibă sau alta (reale, repet, dar adesea mărunte în raport cu valoarea educativ-estetică de ansamblu a unei pelicule), noi ne-am obișnuit a achiziționa doar «filme fără hibe». Adică, spre pildă, un film ca *Greșeala fatală*, «estern» cu indieni (!) produs în studiourile din DEFA, în care, între două săgeți, personajele se mai cearță puțin, pe nemțește, și între două focuri de revolver, se mai încaieră puțin (tot pe nemțește), dar «hibe» nu sînt, pentru că filmul e cu indieni și în filmele cu indieni este voie orice... Cam așa se întîmplă. Și atunci, firește, reprezentarea pe ecranele noastre a cinematografiilor vecine și prietene rămîne, mereu eronată... Repet: ponderea principală, și, în R.D. Germană, și în Polonia, și în Cehoslovacia, și în Ungaria, peste tot în țările socialiste, ponderea principală o au *filmele de actualitate*.

Încă un lucru aș mai adăuga: o preferință «personală». Din creația lui Jacques Tati, cel mai interesant autor de comedii cinematografice moderne, n-am văzut pe ecrane, la timpul cuvenit, o capodoperă: *Vacanța domnului Hulot* — cascadă de gaguri, de bună dispoziție, de spirit, de ironie. Oricînd un astfel de film ar fi binevenit la noi, din toate punctele de vedere, chiar dacă ne separă un deceniu (și mai bine) de anul său de naștere. Între timp, același superb ironist și-a vărsat oful împotriva «civilizației de consum» în filme ca *Play Time*, în *Trafic*. Nici nu îndrăznesc să-mi susțin aceste mici preferințe... Care nici nu sînt prea personale.

Tudor Stănescu: ...după cum nu drept dorință proprie aș vrea să fie privită sugestia de a lua în considerație filmele necunoscute ale anilor '40-'60, cele valoroase, se înțelege. *Doisprezece oameni furioși* a fost un gest binevenit. Întrucît Călin Căliman a amintit de comediile lui Tati, mă gîndesc dacă nu există nici un mijloc de a oferi publicului cîteva din creațiile lui Chaplin. De la *Dictatorul*, dacă nu mă înșel, nu s-a mai văzut nimic (aici nu intră în discuție cinemateca).

— Desigur, căile alaculul principal sînt mult mai multe și, se cade să subliniem, mult mai greu de străbătut decît pot ele răzbate într-o discuție fatalmente limitată, cum este cea a noastră. Nădăjduim că cel puțin cîteva din «motivele noastre de reflecție» vor deveni și motive de acțiune, în serviciul unui repertoriu ce are datoria de a fi parte integrantă a politicii noastre culturale.

tv

de Liviu TIMBUS

un program de zile mari

Domnul X trece pragul cofetăriei Y și se adresează vînzătoarei Z: «Doresc să-mi confecționați un cal de ciocolată». A doua zi domnul X sosește din nou în cofetăria Y și cere ca armăsarul comandat să apară ținînd coada în sus. «Foarte bine, răspunde vînzătoarea Z, îl retopim și vi-l prezentăm ținînd coada în sus». A treia zi cumpărătorul capricios solicită remodelarea copitelor, în cea de-a patra, refacerea urechilor și — în funcție de talentul povestitorului și de răbdarea ascultătorului — snoava se poate întinde la nesfîrșit. Pînă cînd personajul X se declară mulțumit. «Vi-l pun la pachet?» întreabă vînzătoarea. «Nu e nevoie, îl mănînc pe loc».

Poanta e veche, străbunicii noștri au preluat-o de la străbunicii lor, dar în noaptea revelionului, recondiționată cu grijă, ne-a fost prezentată drept noutate de ultimă oră. Nu e primul caz. Și nici ultimul în care autorii de texte umoristice bărbieresc bancuri de acum o sută de ani, oferindu-ni-le în veșminte moderne. De fapt, treaba se poartă și în domeniul muzicii ușoare, ne-au informat cu... prudență Richard Oschanitsky și Dumitru Furdui (sîmbătă, 1 ianuarie), atunci cînd, într-un admirabil dialog muzical, au aplicat matricea unor cîntece vechi peste cîteva șlagăre «originale» sosite cu ultimul tren. Scuză sau acuză? Prezentatorii s-au străduit să ne lase impresia că au brodit totul de dragul unei șarje amicale. Într-un interval de octavă sînt numai opt clape albe și cinci negre, așa că asemenea potriveli aparțin hazardului, s-au întîmplat și la case mai mari (Beethoven nu s-a sfiit să împrumute motive melodice de la decedatul Mozart) așa că...

Dar să nu fim răi. Nu ne-ar ierta-o milioane de telespectatori. Și asta deoarece, în general vorbind, programele consacrate de către televiziune primelor zile și nopți ale anului 1972 s-au bucurat de un real succes. Am trecut pragul noului an înțepeniți în scaune, deoarece, de cu seară și pînă în zori, micul ecran ne-a prezentat o emisiune muzical-umoristică de zile mari. Am uitat literalmente de toți și de toate, să dansăm și să ne sărutăm nevasta. S-au sleit sarmalele în farfurie și s-a trezit vinul în pahare, dar nu ne-a părut rău din moment ce l-am avut la noi acasă pe cei mai îndrăgiți actori de comedie și — lucru rar — în compania unor scheciuri, monoloage și scenete umoristice redactate cu un pronunțat simț al măsurii și alcătuite pe gustul tuturor.

Și totul după o secetă cumplită în acest domeniu, după zeci de «varietăți», de pagini de «umor», găunoase sau cioplite din bardă, tunse de poante și înecate într-un verbiaj penibil. Selectarea riguroasă a textelor, meticulozitatea dirijorală a unui specialist de mare clasă (autorul emisiunii: Tudor Vornicu) ne-au demonstrat fără drept de apel că umorul gîndit cu gravitate e singurul în stare să ne facă să rîdem cu lacrimi, că numai gimnastica minții și efortul creator sînt capabile să mănînce minutele de așteptare interpuse între două poante răsuflate, că în afară de calambururi și jocuri de cuvinte geneza rîsului cunoaște mijloace mult mai nuanțate.

Au fost folosite cu succes atît umorul revuistic (și la acest capitol o mențiune specială pentru jocul, interpretarea și umorul tonic ale lui Amza Pellea) cît și mijloacele specifice limbajului TV. *Invadatorul* Ștefan Bănică și *gigantul* Dem Rădulescu ne-au adus o reală și plăcută surpriză cu toate că, între noi fie vorba, oamenii noștri n-au trebuit să depună eforturi deosebite pentru a intra în lumea fantastă a unor seriale populate cu extratereștri antropomorfizați pînă la cele mai mici detalii ale oricărui banal «Tom, Dick and Harry». Dar despre «originalitatea» acestor producții «pămîntene», cu altă ocazie.

Să revenim însă la treaba care ne doare în mod deosebit. Cum vor arăta de acum înainte programele de satiră și umor? Memorabilele zile de 1, 2 și 3 ianuarie au avut darul de a goli pînă la fund sacul textelor de satiră și umor? Sau, dimpotrivă, lecția Anului nou îi va obliga pe redactorii televiziunii să manifeste aceeași intransigență în fața mediocrității? Care e și părerea noastră? Una singură: avem nevoie, mare nevoie de «unde vesele» și de emisiuni hazoase la TV. Succesul emisiunilor amintite ne-a redeschis apetitul. Le așteptăm, le dorim, cît mai curînd și cît mai multe. Dar decît orice, mai bine lipsă...

Ce părere aveţi?

PE MARGINEA ANCHETEI «FLACĂRA»

La ora la care apar aceste rînduri, nerăbdarea, neliniştile, întrebările, regretele, în sfîrşit, toate stările cu care putea fi aşteptată ancheta noastră «Ce părere aveţi?». s-au consumat. Unii se bucură, unii poate mai suferă puţin (deşi, într-o săptămînă...) văzînd că actorul sau filmul preferat nu se află pe primele locuri. Debutăm cu acest paragraf sentimental pentru că înseşi răspunsurile — sosite într-un număr impresionant — au, cum e şi firesc, o apăsată nuanţă afectivă, fiind vorba de un sondaj sui-generis, la care răspunde cine are chef şi timp, nu de o investigaţie organizată după toate legile sociologice. O corespondentă din Tg. Mureş, Maria Nistor, a denumit cu finete dispoziţia celui care se apucă să-şi dea obolul la anchetă: «Să ştii, dragă redacţie, că este foarte greu să alegi, să dai răspunsuri la aceste întrebări. Sînt mai multe răspunsuri posibile, dintre care trebuie totuşi să alegi unul singur, la care «ţii» cel mai mult. Eu am căutat să aleg *răspunsul cel mai drag*». Acesta este adevărul. Un referendum nu-şi poate propune să stabilească o ierarhie exactă a valorilor, iar în materie de artă nici un om de bun-simţ nu se va îndeletnici cu cîntărirea exactă a calităţilor unui artist sau ale unei opere. Performanţele, se ştie, nu sînt măsurabile ca la sport. Revenim şi acum cu aceste precizări, întrucît cîţiva cititori mai noi, se vede — au propus schimbarea întrebărilor din «cel mai bun» în «cel mai popular». Prietenii noştri mai vechi ştiu că acesta este sensul cel mai apropiat al anchetei dar folosim cuvîntul *bun* pentru a respecta o practică încetăţenită în sondajele de acest fel din lume. Cu aceste lămuriri de rigoare, necesare — credem — participanţilor mai proaspeţi, putem trece la dezvăluirea unor secrete care, de fapt, sînt strîns legate de tot ce am spus pînă acum. După cîţiva ani de existenţă a *Anchetei «Flacăra»* (pentru că avem de acum o tradiţie, ne îngăduim să o însoţim şi de un oarecare orgoliu, măsurat însă) noi, cei care urmărim fiecare scrisoare, avem în faţă dovezi concludente ale unei certe maturizări a preferinţelor şi gustului celor care ne scriu, deci a unei mase importante de oameni. Voturile lor devin un mecanism sensibil de captare a pulsului opiniei publice, a unor tendinţe ce marchează creşterea accentuată a conştiinţei adevăratelor valori artistice, a însemnătăţii lor umane, etice. Poate că unii dintre cei care cunosc succesul de casă al unor pelicule submediocre,precum *O floare şi doi grădinari*, *Dreptul de a te naşte* etc., se vor mira văzînd în fruntea clasamentului excelenta ecranizare a lui Zeffirelli,*Romeo şi Julieta*. Da, la o *Floare*... ori la *Vagabondul* s-au spart geamurile, dar cînd a fost vorba să-şi amintească de ele, mulţi spectatori au constatat că memoria lor nu le-a acordat prea multă încredere. De altfel, şi pe locurile următoare ale anchetei se află filme în care puteau fi depistate cel puţin cîteva atitudini omeneşti vrednice de luat în seamă: *Aeroportul*, *Marele premiu*, *Cromwell*, *Anna celor o mie de zile*. Situaţia *serialelor TV* pledează pentru aceeaşi stare de fapte imbucurătoare: aventura, mai mult sau mai puţin gratuită, se retrage în faţa filmelor cu implicaţii majore. *Urmărirea*, creaţie românească, mărturie emoţionantă a eroismului, se află la o distanţă considerabilă faţă de toate celelalte seriale. Despre filmele naţionale destinate marelui ecran nu ne rămîn prea multe de spus. *Mihai Viteazul* a confirmat succesul deplin şi autentic cu care a fost întîmpinat la apariţie. Important ni se pare însă (din punct de vedere al tendinţelor ce se desprind) adevărul că anemicele noastre comedioare abia au strîns vreo 11 voturi (seria B.D., de exemplu), în timp ce creaţii precum *Serata* sau *Asediul* au ocupat locurile 4–5. Credem că şi existenţa în fruntea clasamentului a unor actori străini de prestigiu, precum Sophia Loren, Marcello Mastroianni, Alain Delon, Richard Burton, Barbra Streisand, întăreşte încrederea în capacitatea de apreciere a corespondenţilor noştri. Să nu uităm ceva: două dintre creaţiile actoriceşti copleşitoare ale acestui an, cele ale lui Innokenti Smoktunovski în *Unchiul Vanea* şi Daniel Olbrychski în *Pădurea de mesteceni*, au venit, din păcate, prea tîrziu pe ecrane, după ce data de închidere a concursului expirase.

Înaintînd pe teritoriul rubricilor destinate actorilor de teatru şi cîntăreţilor de muzică uşoară, păşim de fapt pe un pămînt unde funcţionează, poate, cea mai cumplită dintre subiectivităţi. O precizare se impune însă din capul locului: actorii noştri de teatru nu sînt cunoscuţi atît cît ar merita, este nedrept să se întîmple aşa, dar capacitatea redusă de comunicare cu spectatorii din întreaga ţară îi vitregeşte. Creaţiile lor, realmente superioare celor oferite de cinematografie, rămîn departe de a cunoaşte acea largă şi binemeritată pătrundere în conştiinţa publicului. Numele de rezonanţă ale lui Toma Caragiu sau Dinei Cocea, aflate printre preferinţe, actori recent distinşi cu premiile revistei de specialitate, vorbesc însă de la sine despre orientarea judicioasă a celor care ne-au scris.

În ceea ce priveşte muzica uşoară... aici e cu muzică. Nouă, trebuie să mărturisim, nu ne displace această melodie cîntată la unison de ani de zile de către cititorii noştri: «Margareta Pîslaru — Dan Spătaru». Neîndoielnic, între timp s-au impus puternic şi alţi cîntăreţi buni, foarte buni, vreo doi chiar excelenţi, dar Margareta şi Dan rămîn două personalităţi cuceritoare, capabile să radieze farmec, căldură şi încredere pe o rază foarte întinsă, două vedete — în sensul bun al cuvîntului — care îşi iau în serios meseria, care au promovat, cu dăruire şi consecvenţă, frumuseţile cîntecului românesc. Oamenii îi iubesc şi îi respectă, de aceea nu se îndură să se despartă de ei. Recordul lor este rar întîlnit în orice sondaj asemănător din alte ţări: de cinci ani, tot cei dintîi. Am primit scrisori dramatice din partea unor suflete ce balansau între Dan Spătaru şi Aurelian Andreescu, ni s-au cerut sfaturi. Ce să spunem? Iubiţi-i pe amîndoi, că se poate şi aşa, ei nu se supără, sînt băieţi buni, vă asigurăm. De altfel, aşa procedăm şi noi. Şi apoi, se vede bine, Aurelian a ocupat anul acesta o poziţie fruntaşă, este prima dată cînd urcă în clasament.

Am folosit mai sus, de loc întîmplător, o vorbă trainică şi de cinste: *respect*. Iubirea cea mai înfocată nu trebuie să alunge acest înalt simţămînt. Dezaprobăm, în numele lui, gestul neonest al «grupurilor» de semnatari din Sighetul Marmaţiei, Cluj şi Bucureşti care au întocmit peste 50 de misive cu 4 scrisuri mari şi late, care au folosit adrese fictive — crezînd că ne-ar putea duce de nas — cu intenţia de a impune, în mod fraudulos, «cîntăreaţa lor preferată», artistă merituoasă de altfel, dar departe de a întruni sufragii largi. Ne întrebăm ce bucurie poţi avea ştiind că un artist sau o artistă a reuşit să se strecoare ilicit pe primele locuri. Se înţelege, a trimite redacţiei 20 de voturi sau chiar 5, cu semnături mistificate, echivalează ipso facto cu un gest de neîncredere în protejata respectivă. De ce admiratorii Margaretei Pîslaru, ai Mihaelei Mihai, ai lui Dan Spătaru, Andreescu, Cornel Constantiniu, nu au purces niciodată la astfel de maşinaţii nedemne? Pentru că au încredere în valoarea reală a artiştilor, pentru că ştiu că ei vor ocupa locul afectiv pe care îl merită şi cînd îl merită. Aşadar, celor din Sighetul Marmaţiei, Cluj etc., un sfat, un îndemn la decenţă şi cinste (cum zice şi cîntecul: «Cheamă, cheamă iar la noi încrederea»).

După cum era şi firesc, după cum ne-au cerut-o sute de cititori, am introdus în acest an şi rubricile închinate muzicii populare. Opţiunile sînt aici cele mai tranşante. Distanţa dintre primii clasaţi şi ceilalţi este absolut astronomică. Benone Sinulescu şi Irina Loghin merită cu atît mai mult fericitările noastre, cu cît trăim într-o ţară care nu duce lipsă de reprezentanţi excelenţi ai cîntecului popular, de minunaţi cultivatori ai comorilor folclorului nostru, descoperiţi, încurajaţi şi susţinuţi.

Cît despre celelalte sugestii privitoare la alte întrebări *(cel mai bun cîntăreţ străin, cel mai bun sportiv* ş.a.) ne mai gîndim.

M. MIHAIL

literare

de Traian STOICA

debuturi

Din avalanşa debuturilor lirice la care asistăm de la un timp încoace desprindem două glasuri care, manifestate pe căi opuse, mărturisesc o relevabilă sinceritate a actului poetic.

Constantin Ştefuriuc (a cărui carte *Pe o vîrstă de băiat* — Ed. Eminescu — deşi apărută nu atît de recent, nu vrem totuşi să o trecem cu vederea) are o poezie directă, francă, de precisă adresă. La el, cuvîntul e încărcat irezistibil de *imediateţea* comunicării. Primele două versuri sînt, cu voia sau fără voia autorului, oarecum programatice: «Pe o vîrstă de băiat/ Ard cu inima cuvinte...» Exuberant şi juvenil, Constantin Ştefuriuc nu se sfieşte să-şi mărturisească, printr-o caldă şi contagioasă spontaneitate, peripeţiile şi sentimentele incipientei sale tinereţi. Prezentat de propriile-i versuri, aflăm astfel că poetul e din «ţara de sus», că are douăzeci de ani, că e plecat militar... De fapt, poezia din *Pe o vîrstă de băiat* e marcată de un evident accent autobiografic. La o structură poetică atît de explozivă confesivă, faptul e firesc. Momentul înscris pe «vîrsta băiatului» e acela al adolescenţei şi al tinereţii care începe. Exprimării acestui moment trăit cu autenticitate de poet îi datorăm cîteva frumoase piese, din care transcriem «Adolescenţă»: «Necontenit trec drumuri prin mine şi prin voi — /Reptile paşnice, lucioasele reptile./ Copacii bat monede sau se dezbracă goi,/ Noi ametim văzduhuri şi păsări în roiire.// Stăteam întinşi pe iarbă/ Cu mersi-n pămînt,/ Crescuse din explozii şi puful de pe barbă/ Se desprindea o vîrstă din ea muream cîntînd.// Se desprindea o vîrstă, un cer uitat în iarbă».

Şi astfel, melodioase, versurile înregistrează vestigiile, învolburările de emoţii şi senzaţii adolescentine, gama afectivă a eului liric evoluînd pe fundalul unui decor, de preferinţă, lunar. Modalitatea de exprimare a poetului e aceea a cîntecului; perfectarea orchestraţiei simple — dar nu minore — a acestuia, e, ne gîndim, calea de ascensiune a poetului nostru. Impurităţile din poezia lui Ştefuriuc — unele imagini şi metafore forţate, unele «originalităţi» şi stridenţe — provin tocmai de la abdicarea structurii poeziei sale cristaline şi muzicale, poezie care trebuie păzită de orice complicaţii inutile, artificioase.

Opus nu numai ca modalitate de exprimare, ci şi temperamental, e Petre Anghel în *Duhul Pămîntului* (Ed. Cartea Românească). Cartea indică un autor parcimonios cu vocabula. Departe de orice dispoziţie juvenilă, tînărul poet priveşte lumea cu încordare, dramatic. În drumul său incipient spre cunoaştere există o certitudine, «o scăpare» cum zice el. «Duhul Pămîntului» simbolizează această certitudine. Adică, anteica legătură cu pămîntul îl poate feri de orice rătăcire şi deşrădmare. «Dacă Duhul Pămîntului», mărturiseşte autorul, «nu mai ţîşneşte», atunci «apele vor lîncezi în bube/ şi trupul meu împroşcat/ cu ură va pieri». Ca apoi să întîlnim această afirmare răspicată, nu lipsită de forţă dramatică: «Numai Duhul Pămîntului scapă/ din adînc s-a născut/ Şi-n adîncul cerului se suie/ Şi ia cu el sufletul./ Nu aştept decît o moarte/ Cu braţele lipite cruce/ Înecat/ De Duhul Pămîntului». E, credem, cu sugestie exprimată ideea contactului necesar respectiv pînă în ceasul final.

Dar noi, sugerează mai departe poetul, oricît am fi de conştienţi că integritatea ne e asigurată de solidaritatea perpetuă cu pămîntul natal pe care fiinţăm nu putem refuza şi zborul spre «cerul» ideilor. În lumina acestei alternative sau, mai bine-zis, în sensul concilierii celor două părţi de «sus» şi de «jos» e conturat înţelesul poemelor: «Duhul Pămîntului/ M-a tras spre inimă./ Duhul cerului/ M-a chemat cu gîndul./ Între două duhuri/ Care se sfîşie/ Adăpîndu-se cu lacrimi şi cu sînge/ Aştept duhul meu/ Să se izbăvească». Ideea centrală a cărţii îşi găseşte numeroase şi adecvate transpuneri poetice. Versuri ca «Bate prin cer/ Un gînd/ Ce nu se lasă prins» sau ca «Păsările de noapte/ Ar vrea să poposească în vîrful gîndurilor/ Fără să ştie că ar arde aproape de cer», arată o vocaţie. Vocaţia unui poet cu obsesia ideii şi nu numai a lucrurilor *spuse* frumos. Vom face acum pe tînărul poet atent asupra unor neajunsuri ale poeziei sale. Dat fiind avariţia expresiei sale, el nu va fi pîndit de pericolul pitoresculuî pe care-l semnalăm la Constantin Ştefuriuc; pe Petre Anghel îl prevenim asupra altor primejdii ce ţin de prozaism şi abstractizare excesivă. Gravitatea atitudinii nu trebuie să dea loc crispării. Dar de la tînărul nostru poet,care găseşte cu putinţă să ne spună cum «curge îmblînzit ca o tăcere/ cerul ploilor potolite»,aşteptăm cu încredere acel cuvînt «neîmpărtăşit» care mîine va fi «capul» unui «şir nenăscut al poveştii».

În urmă cu cîteva săptămîni — către sfîrșitul anului — autoritățile din unele țări occidentale s-au văzut nevoite să recurgă din nou la soluția extremă a închiderii temporare a burselor de valori. Era pentru a doua oară în 1971 și pentru nu se știe a cîta oară în ultimii ani cînd se apela la o asemenea soluție în contextul accentuării tensiunilor monetare occidentale. Cea de la sfîrșitul anului trecut viza blocarea cu orice preț a posibilităților declanșării unor masive speculații valutare în legătură cu devalorizarea dolarului, speculații care ar fi putut deteriora și mai mult un climat economic și bursier, aflat deja într-o stare depresivă ca urmare a tendințelor de recesiune ce bîntuie în economia țărilor occidentale și a crizei sistemului valutar capitalist.

...ȘI BANALĂ CA O BURSĂ

de Ilie ȘERBĂNESCU

Sanctuar al mii de superbe speranțe și cimitir al milioane de iluzii deșarte, produs și necesitate a proliferării capitalului și expresie a aberațiilor dezvoltării capitalismului, lăcașul dezlănțuirii celor mai teribile pasiuni în fața căruia pălesc și clocotitoarele stadioane braziliene, loteria cea mare, locul unde se consumă cele mai multe destine pe metrul pătrat. I-au fost atribuite cele mai deosebite și bizare calificative, i-au fost descoperite cele mai năstrușnice vocații: «mobilizatorul instantaneu de capitaluri», «barometrul activității economice», «focarul zvonurilor», «oglinda sănătății întreprinderilor», «cutia de rezonanță a panicii», «pulsul afacerilor», «cadranul economiei», «ghidul investițiilor», «focul de artificii al idealurilor», «termometrul conjuncturii», «sera unde înfloresc curentele în moda afacerilor», «izvorul prosperității», «iluzia însăși». Sau — parafrazînd pe cineva — «și banală ca o BURSĂ».

DINCOLO DE MISTERE

Ce este în fond bursa? Dincolo de misterele care o înconjoară, ea constituie, în ultima analiză, o **piață,** un cadru organizat unde se întîlnesc, direct sau prin diferiți intermediari, vînzători și cumpărători.

Problema existenței unui cadru organizat pentru facilitarea contactului direct dintre vînzători și cumpărători s-a pus încă de la începuturile producției de mărfuri. Dar bursele, în accepțiunea actuală de «instituții specializate», au apărut abia în secolul al XV-lea în vestul Europei, prima fiind organizată la Bruges de Van de Bursen, căruia îi datorează și numele. Rînd pe rînd apar apoi marile burse vest-europene (Amsterdam, Paris, Londra) și americane. Cu timpul, pe măsura creșterii importanței creditului, bursele se specializează: **bursele de mărfuri** (care există și acum în marile metropole occidentale) și **bursele de efecte** (valori). Dacă la primele sînt negociate tranzacții cu mărfuri (în special materii prime), la ultimele, «mărfurile», care fac obiectul schimbului, sînt capitaluri. Și nu bani ca atare și nici capitaluri reale ale diferitelor companii sau societăți industriale și comerciale, ci capitaluri fictive ale acestora, aflate sub formă de acțiuni, obligațiuni, certificate de investiții. De aceea, termenul anglo-saxon le numește pur și simplu «stock exchange» (schimburi de acțiuni).

Principala explicație a existenței și proliferării burselor de valori — la care ne referim — o constituie apariția și expansiunea vertiginoasă a societăților pe acțiuni. Concentrarea și centralizarea producției și capitalului au determinat crearea unor întreprinderi mari, ulterior a monopolurilor care aveau nevoi imense de capital. Oricît de mari ar fi fost în acest sens posibilitățile unor capitaliști individuali sau ale unor grupuri de capitaliști, aceste posibilități au devenit, într-un anumit stadiu, insuficiente. Ca urmare, din necesitatea atragerii unor fonduri disponibile pe piață (inclusiv cele ale unor pături necapitaliste) au fost înființate și promovate societăți pe acțiuni. Valoarea capitalului unei astfel de societăți este fărîmițată într-o mulțime de fragmente egale — acțiunile. Ulterior, în vederea sporirii capitalului, se emit noi acțiuni, acestea fiind scoase în vînzare. În cazul găsirii unor cumpărători, posibilitățile financiare ale societății cresc. Locul unde se efectuează o asemenea operațiune este bursa.

De ce, totuși, în vederea mobilizării unor noi fonduri se apelează la piața bursieră, atît timp cît băncile pot oferi acest serviciu, ele punînd la dispoziție tocmai capitaluri pe care le-au colectat de pe piață? Explicația este simplă. Pe de o parte, băncile acordă credite, în timp ce achizitorul de acțiuni participă financiar la investiții, acceptînd el însuși riscul. Pe de altă parte, societățile sînt interesate în obținerea unor importante fonduri pe termen lung și nu pe termen scurt. Și chiar dacă băncile s-ar oferi să dea împrumuturi pe termen lung, în cuantumurile dorite, din același punct de vedere ai societăților achiziționarea de fonduri prin emiterea și vînzarea de acțiuni este mai rentabilă, neexistînd presiunea rambursării dobînzii. În plus, în acest mod posibilitățile de expansiune ale societății sînt asigurate, ca să spunem așa, prin «forțe proprii».

MIRAJUL

Cu ce este însă «ademenit» să cumpere acțiuni posesorul unor eventuale fonduri disponibile avînd în vedere că el poate să-și plaseze aceste fonduri în bănci, case de economii, care îi asigură și o dobîndă? Teoretic, cu trei lucruri: 1) **dividendul** (adică partea ce revine per acțiune din eventualele beneficii realizate de companie); 2) **un venit fix** (în principiu indiferent de rezultatele economice obținute de societăți — în acest caz avînd de-a face cu o **obligațiune**); 3) **posibilitățile de creștere ale cursului acțiunii** (acțiunea are o valoare nominală dar în practică, la bursă, ea se schimbă la un curs care, în funcție de situație, poate fi mai mare sau mai mic decît valoarea nominală). În acest miraj iluzoriu al îmbogățirii rapide, se pare că se află una din principalele explicații ale «antrenării» unor deținători de fonduri (inclusiv a micilor deținători) în achiziționarea de acțiuni și obligațiuni și în negocierea lor la bursă. Practica din ultimul timp a reducerii valorii unitare a acțiunilor a lărgit posibilitățile de acces la achiziționarea acestora. Micii acționari s-au lăsat amăgiți. În realitate ei au fost puși, astfel, să «lucreze» pentru marele capital, sporirea fondurilor mobilizate ducînd la proliferarea acestuia, fără a fi afectat cîtuși de puțin tabu-ul proprietății privat-capitaliste și fără a se «difuza» controlul marilor capitaliști asupra diverselor companii. Gigantul «American Telephone and Telegraph», care monopolizează 80% din comunicațiile telefonice din S.U.A., are peste 3 milioane de acționari. Dar aproape 70% din aceștia dețin fiecare mai puțin de 100 de acțiuni.

Creșterea capitalului în acțiuni, pe seama micilor dar numeroaselor contribuții, a amplificat considerabil posibilitățile marilor acționari de a-și promova speculațiile bursiere în beneficiul propriu.

DURERILE

La baza speculațiilor stă tocmai faptul că acțiunile se vînd în realitate nu la valoarea lor, ci la cea pe care o dictează condițiile pieței, adică ale bursei. Aceste condiții înseamnă: situația economică generală a companiei respective, situația de ansamblu a bursei, oscilațiile conjuncturale, perspectivele companiei, cererea și oferta acțiunilor respective. Este suficient un zvon privind eventuale pierderi suferite de o companie și cursul acțiunilor sale scade. Perspectiva compromiterii dividendelor face ca deținătorii să devină interesați să se debaraseze de acțiunile «suspecte». Dimpotrivă, este de ajuns să se anunțe că o companie petrolieră, de pildă, a descoperit un nou zăcămînt, pentru ca eventualitatea obținerii unor profituri suplimentare să determine o urcare vertiginoasă a cursului acțiunilor respective.

Marii acționari au însă posibilitatea să intervină și să dicteze condițiile pieței și să influențeze deci cursul acțiunii. Spre exemplu, ei pot răspîndi zvonuri cu privire la unele dificultăți financiare ale companiei respective. Cursul acțiunilor scade. Marii acționari cumpără masiv la prețuri scăzute (sub valoarea nominală). Vînzătorii sînt tocmai micii acționari, care nu știu ce li se pregătește. Și de altfel, nici nu ar avea cum să determine în vreun fel schimbarea sensului evoluției cursurilor. După un timp, zvonurile se dovedesc false. Marii acționari se găsesc în posesia unui pachet sporit de acțiuni, al căror curs crește vertiginos. O parte din micii acționari sînt eliminați. În schimb, marii acționari își văd consolidate pozițiile, putînd apoi oferi acțiunile la prețuri ridicate unor noi mici acționari, îmbătați de mirajul cursului în creștere al acestora.

De multe ori, speculațiile bursiere sînt însoțite de clocniri dure, dramatice chiar, atunci cînd două mari grupuri de acționari vizează același obiectiv. Ca întotdeauna, însă, în lumea capitalului «peștele mai mare înghite pe cel mai mic». A căpătat notorietate, în acest sens, conflictul din 1968, din Franța, dintre grupul financiar «Suez» și «Banque de Paris et des Pays-Bas» pentru obținerea controlului asupra marii bănci de depozit «Credit Industriel et Commerciale» (C.I.C.), care avea peste 1 200 de filiale regionale. După o serie de operațiuni bursiere, «Suez» ajunsese să dețină 7% din capitalul C.I.C., iar «Banque de Paris et des Pays-Bas», 3 %. În acest moment un «al treilea» cumpărător neidentificat (!) a încercat să obțină participări în C.I.C. Fiecare din «vechii» competitori, crezînd că este vorba despre cellalalt, a cumpărat masiv acțiuni C.I.C., ajungîndu-se la situația ca fiecare să dețină 25% din totalul acestora. În cele din urmă, «Suez» a tranșat în favoarea sa disputa: infiltrîndu-se în culisele operațiunii de fuzionare a societăților «Saint-Gobain» și «Pont-a-Mousson», «Suez» a achiziționat o parte din acțiunile «Pont-a-Mousson» care cuprindeau și participațiile C.I.C. în capitalul acestei societăți.

SCANDALUL UNEI «FABRICI DE BANI»

Un alt procedeu la care recurg marii acționari, în încercarea de a acapara noi fonduri, este acela al speculației bursiere «a la hausse». În acest caz, cursul acțiunilor trebuie «susținut» pe piață. Eventualii posesori de fonduri trebuie «ademeniți» să cumpere acțiunile respective și nu altele, și încă la un preț ridicat. Deodată apar clienți care se oferă să cumpere acțiunile la un curs cu 20—50% peste valoarea lor. Micii acționari prind momeala. Ei cumpără masiv. După un timp se dovedește că inițialii cumpărători nu fuseseră alții decît marii acționari care își permiseseră să «avanseze» ceva bani pentru a colecta ulterior alte masive fonduri.

Zgîrie-norii din «strada zidului» — Wall Street — împiedică soarele să pătrundă și umbrele să se formeze... Dar zidurile rămîn neputincioase în fața amenințării tăcute a altor umbre: acelea care dimensionează dezechilibrul intern al mecanismului economic capitalist.

În numeroase rînduri, acest gen de afaceri se soldează cu falimentul a mii și chiar zeci de mii de mici acționari. Prin anii '60 o deșănțată campanie publicitară era făcută în aproape toate țările occidentale în jurul unui așa-numit «fond de investiții» — «Investors Overseas Services» (I.O.S.) — presupus intermediar între micii deținători de fonduri și o serie de întreprinderi productive. Se făcea totul pentru a dovedi viabilitatea «fondului», posibilitățile imense ale acestuia. Trebuia creată iluzia că acesta prosperă, că este o adevărată «fabrică de bani». Erau promise acționarilor beneficii de 100 la sută și chiar 200 la sută. Puteai deveni milionar, chipurile, peste noapte. Pentru aceasta era de ajuns să achiziționezi acțiuni I.O.S. de numai 4 dolari bucata. Colectele erau făcute în toată lumea occidentală, din Marea Britanie pînă-n R.F.G., din S.U.A. pînă-n Japonia. Pofta de speculație a căpeteniilor I.O.S. era nemăsurată. La un moment dat, după o altă campanie publicitară și mai deșănțată, pe piață au apărut subit cumpărători dispuși să ofere pe o acțiune I.O.S. 20 de dolari în loc de 4. Cursul acțiunilor I.O.S. a crescut teribil. Amețiți, numeroși naivi au fost în stare să ofere pe o acțiune chiar și 32 dolari. La sfîrșitul anului 1969, existau peste 750 000 de păcălițI. În primăvara anului 1970, o bancă elvețiană, care nu păstra în seifurile ei decît 30 000 de acțiuni I.O.S., s-a prezentat la casieria «fondului» cerînd contravaloarea «în cash» a acțiunilor. Cererea i-a fost refuzată... din lipsă de fonduri. Neîncrederea s-a răspîndit cu iuțeala fulgerului: cum, un «fond» al cărui capital era cotat la aproape un miliard de dolari nu putea achita 120 de milioane? Capitalurile se «evaporaseră». De fapt, nu chiar. Ele se aflau «investite» în locuințele luxoase ale «întreprinzătorilor» conducători ai I.O.S., în avioanele lor personale, în vilele lor din stațiuni montane și maritime. Cursurile s-au prăbușit. Zeci de mii de acționari au rămas cu buza umflată și totul s-a transformat în cel mai mare scandal financiar postbelic.

ÎNGRIJORĂRILE REGILOR «TRADIȚIONALI»...

Evantaiul speculațiilor bursiere s-a lărgit. Nu s-ar putea spune că marii speculatori au dat dovadă de lipsă de inventivitate. Dimpotrivă, «ingeniozitatea» așa-numiților «lupi tineri» — noii capitaliști, «nemulțumiții» de dominația «lupilor bătrîni» (clanurile financiare monopoliste mai vechi) s-a manifestat din plin. Cea mai mare «invenție»: **conglomeratul,** în fața căruia au bătut în retragere și s-au simțit sfidați și chiar îngrijorați și regii «tradiționali». Conglomeratul tinde să monopolizeze nu piața unui singur produs sau activitățile adiacente producerii acestuia, ci reunește pur și simplu capitaluri angajate în cele mai diverse sectoare economice, căutînd să-și impună simultan condițiile pe mai multe piețe. Astfel, în S.U.A., «Litton Industries» produce mașini de scris și de calculat, cuptoare electrice, mașini-unelte, utilaj pentru raze X, motoare electrice, mașini de birou, echipament electronic militar, manuale de școală, cargouri, alimente necongelate. În numai șapte ani a urcat în ierarhia întreprinderilor americane cu 100 de locuri, ajungînd să folosească peste 100 000 de salariați în aproape 30 de țări. Prin posibilitățile de a manevra pe diferite piețe, conglomeratele tind să-și impună dominația chiar și asupra marilor monopoluri «tradiționale». Procedeul inițial de formare a conglomeratului are la bază o pură speculație bursieră, ultima modalitate de acaparare monopolistă: **«oferta publică de cumpărare».** O mare companie pune ochii pe o alta din indiferent ce sector de activitate. Voința acestora din urmă de a «fuziona» sau nu,este lipsită de orice importanță. Mijloacele clasice de absorbție sînt abandonate Prima companie se oferă public să cumpere acțiunile celei vizate, bineînțeles contra unui cost mai ridicat. Acționarii par tentați de cîștigul imediat și compania trece sub controlul achizitorului. S-ar părea că acesta cheltuiește ceva în plus pentru a prelua controlul companiei respective. Nicidecum. Folosindu-și forța financiară, achizitorul apelează la o speculație bursieră. El emite noi acțiuni, cu care le cumpără pe cele ale companiei vizate, chiar la un preț mai ridicat. Rezultatul: capitalul în acțiuni al societății achizitoare crește fără ca ea să fi cheltuit practic nimic în acest scop. Totul pare a se petrece ca și cum 1 plus 1 nu mai fac 2, ci mai mult, beneficiile creîndu-se parcă artificial și nu ca urmare a perfecționării producției sau gestiunii. În realitate, societatea achizitoare mizează pe menținerea la bursă, și după efectuarea absorbției, a cursurilor acțiunilor proprii (inclusiv a celor nou emise) la nivelul anterior.

FOCUL DE ARTIFICII

Marii speculatori nu sînt însă nici ei scutiți de grijI. Bursa este necruțătoare și cu aceștia. Principalele victime de anul trecut ale scăderilor puternice ale cursurilor acțiunilor la bursa din New York au fost chiar companiile care își bazaseră expansiunea în ultimii ani pe speculații bursiere. Cele mai afectate — conglomeratele. În contextul depresiunii bursiere cultul speculației a căzut, acționarii preferînd acțiunile «sigure». În general ale monopolurilor «tradiționale». Acțiunile conglomeratului «Ling-Temco-Vought» au scăzut în cîteva luni de la 135 dolari la 16 dolari, iar cele ale lui «Litton Industries» de la 105 la 19 dolari. Deși aflați și ei într-o accentuată pierdere, regii «tradiționali» s-au putut totuși considera, cel puțin deocamdată, răzbunați.

IERARHII

Bursele își au propriile ierarhii. Una după capitalizarea bursieră (adică valoarea totală a acțiunilor companiilor cotate la bursă), alta după valoarea afacerilor negociate, alta după numărul de acțiuni schimbate într-o unitate de timp (zi, săptămînă, lună, an). Astfel, se poate afla că gigantica «New York Stock Exchange» — bursa din Wall Street — bate toate recordurile, fiind suveranul absolut în toate ierarhiile. În ce privește volumul tranzacțiilor, o zi la bursa din Wall Street echivalează cu un an întreg la bursa din Paris. Deși numai 1 830 de companii (e drept, cele mai importante) au căpătat dreptul de a-și cota acțiunile la această bursă , N.Y.S.E. concentrează 70% din valoarea tranzacțiilor bursiere anuale negociate în S.U.A., capitalizarea bursieră depășind de cîteva ori pe cea a celei de-a doua burse din lumea capitalistă — bursa din Londra — iar volumul anual al tranzacțiilor atingînd fabuloasa sumă de 140 miliarde dolari (față de 70 miliarde la bursa din Londra). Zilnic în Wall Street își schimbă posesorul 3 milioane de acțiuni. Din acest punct de vedere, însă, bursa din Tokyo, în urma expansiunii sale spectaculoase, pare să dețină întîietatea: peste 100 de miliarde de acțiuni schimbate anual. De fapt, explicația principală se află în valoarea unitară scăzută a acțiunilor japoneze — între 50 și 500 yeni (adică între 16 cenți și 1,6 dolari). În fața acestor giganți, bursele mai mici pălesc: bursa din Zürich (tranzacții anuale în valoare de 10 miliarde dolari) sau bursele din Paris, Milano și chiar Frankfurt.

Bursele își au, de asemenea, «pulsul» lor. S-au găsit modalități cifrice de a-l măsura: indicii bursieri. Din noianul acțiunilor se aleg cîteva, reprezentative. Se codifică cursurile lor, după un sistem cifric care să le facă comparabile. Sînt folosite sisteme de medii aritmetice (simple sau ponderate) și chiar geometrice. Fiecare bursă își are indicele său. De departe cel mai cunoscut este așa-numitul «Dow Jones» al bursei din Wall Street — indice al valorilor medii ale anumitor categorii de acțiuni, aparținînd principalelor firme din S.U.A., considerat ca un barometru al activității economice din această țară și, prin reflex, drept reprezentativ pentru pulsul business-ului occidental.

Evoluția valorilor indicilor bursieri este, în general, semnificativă pentru evoluția activității bursiere, a însăși activității economice. Reprezentarea grafică a acestei evoluții indică succesive urcări și scăderi. Pulsul bursier nu bate uniform, ci inegal, reflectînd pulsul inegal al economiei capitaliste, incapacitatea ei de a asigura o dezvoltare armonioasă, echilibrată.

Prolog și epilog... Activitatea de peste zi din incinta bursei din New York și ce rămîne pentru gunoieri. Spectacol straniu al superbelor iluzii și al celor ce mai rămîn din acestea, spectacol reluat de către jucători în fiecare zi pe scena bursei, cu aceeași înfrigurare cu care un intoxicat își caută drogul.

sport

de Gh. EPURAN

cele două poieni...

Cine nu cunoaște astăzi Poiana Brașovului? Chiar cei ce n-au urcat serpentinele drumului care leagă Brașovul, pe culmea Stejerișului, cu stațiunea care a ridicat la o cotă superioară renumele său turistic, o cunosc măcar din auzite, din scris sau din imaginile răspîndite în toate vînturile. Dar cîți din oaspeții ei de astăzi se gîndesc la începuturi? Cine își mai amintește că în pragul veacului vestita Poiană de astăzi nu era nici măcar a Brașovului ci — așa cum spunea și numele ei — a Postăvarului? Și cine mai știe astăzi că actul de naștere al Poienii Brașovului l-au semnat schiorii și că toată copilăria ei a fost legată de acest sport împreună cu care a crescut. Dar încet-încet, o dată cu hotelurile ei moderne, cu stadionul, telefericul, schiliftul etc., Poiana Brașov a pătruns în lumea turismului internațional. Și-a creat o faimă,și acum printre piramidele brazilor, încă aceiași care au văzut în pragul veacului primii schiori, răsună mai toate limbile pămîntului și alunecă schiori din toată Europa.

Ultima săptămînă a anului mi-a prilejuit, prin intermediul unui concurs internațional de biatlon, o revedere a Poienii. Numai că atras de îndrăcita cursă a biatloniștilor- aceștii neastîmpărați «vînători ai zăpezilor» — drumul meu s-a oprit în Poiana Mare, cum este numită de totdeauna prima poiană, cea prin care de obicei se trece doar spre Poiana Mică unde sînt cuibărite hotelurile și toate instalațiile stațiunii moderne. De regretat nu am regretat, fiindcă ambele curse ale biatloniștilor au fost suficient de interesante. Mai mult ca niciodată am avut însă sentimentul că aici, la poalele Postăvarului, se conturează tot mai clar două poieni. Și nu-i vorba de cele două amintite mai sus, vechi de cînd lumea în toponimia locurilor, ci de *două* stațiuni Poiana Brașov: una a turiștilor (schiori sau nu), cealaltă a schiorilor care au trecut dincolo de plăcerea alunecărilor de vacanță și fac ceea ce numim schi competițional. Sentimentul acesta nu mi l-a produs doar faptul că schiorii cluburilor au fost nevoiți să se retragă din nou la vechile cabane de pe vîrful Postăvarului și din Poiana Mare, adică la periferia stațiunii moderne, ci mai mult indiferența cu care Poiana Brașov, stațiunea, a găzduit un concurs internațional. Indiferență și mai curioasă în situația momentului, care făcea ca majoritatea locurilor din hotelurile Poienii Mici să fie ocupate de turiști vest-germani, iar în Poiana Mare să concureze, alături de biatloniștii noștri, echipa reprezentativă a R.F. a Germaniei. Și totuși nimeni din Poiana Mică nu a coborît să vadă întrecerea, după cum nimeni din stațiunea Poiana Brașov nu a avut nici în clin, nici în mînecă cu organizarea competiției, asigurată de aceiași vechi pasionați care de multe decenii urcă din Brașov în zilele concursurilor.

Fără îndoială,organizatorii concursului internațional de biatlon au și ei o vină, aceea de a nu fi popularizat întrecerea. Dar dincolo de aceasta ni se pare total nemotivată indiferența unei *stațiuni de sporturi de iarnă* — denumirea o veți găsi în toate pliantele ei de prezentare — față de schiul competițional și întrecerile sale. Evocarea primelor evenimente istorice de mai sus nu am făcut-o doar de dragul cifrelor și amintirilor. Ea ne arată că schiul sport, cu întrecerile sale, a stat la temelia stațiunii turistice de astăzi, a fost motorul dezvoltării ei. Ignorarea lui, izolarea de evenimentele mobilizatoare care sînt competițiile nu-i pot aduce nici un avantaj. Prin alte părți stațiunile de sporturi de iarnă inventează și oferă tot felul de avantaje pentru competițiile de schi — naționale și internaționale — știind cît de eficace mijloace publicitare sînt ele. Privind prin această prismă — care este și a perspectivei — are rost ca noi să separăm Poiana Brașovului în două stațiuni care se ignorează?

Cu gîndurile acestea am coborît săptămîna trecută serpentinele de pe Stejeriș. Și de ce mă depărtam de Poiana Brașov și mă apropiam de Predeal și Sinaia o idee prindea contur tot mai viguros. Nu-i a mea și nu știu cine i-a dat viață, dar se pare că așa cum o comună nu se poate lipsi de primar — primul ei gospodar — nici o stațiune de sporturi de iarnă nu poate fi lipsită de un director sportiv. Chiar dacă nu o să-i spunem așa...

varietăți

CEL MAI DINTRE CEI MAI...

Chiar și între cei mici există un «cel mai mic». În lumea poneilor — cei mai mici cai din lume — recordul îl deține (deocamdată) Twiggy, născut în parcul zoologic din Frankfurt pe Main (R.F. a Germaniei), părinții lui fiind originari din Argentina. Iată două imagini redînd proporțiile aproape incredibile ale căluțului care cîntărea la naștere 6 kg.

BARZA STRĂPUNSĂ DE O SĂGEATĂ

O întîmplare reală care a pasionat pe locuitorii orașului Viena. Într-un cartier mărginaș al capitalei Austriei a fost observată o barză care, în ciuda faptului că era străpunsă de o săgeată lansată probabil de un «vînător», continua să se ocupe (deși era vădit incomodată și probabil că suferea) de cei doi pui ai săi. S-au făcut numeroase încercări, pînă la sfîrșit, încununate de succes, de a captura barza pentru a extrage săgeata și a o vindeca. S-a ocupat de ea medicul veterinar Adalbert Mikulicz. După un scurt timp, i s-a redat libertatea și barza s-a reîntors la cuib pentru a se ocupa în continuare de puii săi.

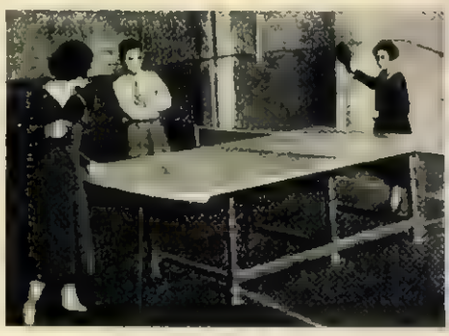

UN MECI NEMAIPOMENIT

Ping-pongul — cum a fost numit la început tenisul de masă — și-a făcut apariția în lume aproximativ cu șaptezeci de ani în urmă. În 1901 se juca la cluburile din Anglia un soi de ping-pong cu dopuri de șampanie, în loc de mingi, și cu scrumiere în loc de palete. Apoi jocul s-a răspîndit devenind sport de competiție, cel dintîi campionat disputîndu-se la Londra, în 1905. La noi, campionatul numărul unu s-a desfășurat în localul asociației YMCA, pe strada Sălciilor din București, în decembrie 1930. S-au întrecut atunci patruzeci de ping-pongiști din întreaga țară, la probele de «simplu și dublu, pentru domni și doamne». «Nemaipomenitul meci de finală, din ziua de 4 decembrie 1930,a revenit orădenilor (simplu domni) și bucureștenilor (simplu doamne)» — scriau ziarele de atunci publicînd și fotografiile pe care le reproducem aici. Picioarele cu ghetre din dreapta primei fotografii sînt ale onor arbitrului preocupat cu notarea punctelor.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

CA ȘOIMUL ÎN ZBOR

Vînătoarea cu șoimi
n-a mai rămas
decît ca o romantică amintire
a altor vremi.
Dar cine spune
că în lumea noastră
nu mai există romantism și romantici?
Iată-i, de pildă,
pe vînătorul maghiar Gabor Csikos
care este în același timp
și dresorul șoimului Benő,
activul și devotatul lui
companion de vînătoare.

FAINĂ TORTĂ, CHARLIE!

În ziua de Anul nou 1972, Charlie a împlinit 25 de ani de viață. Prilej pentru regizorul circului din Chipperfield (Marea Britanie), unde Charlie este angajat ca actor-maimuță, de a crea un număr nou în care sărbătoritul apare în postură de bucătar poftindu-și colegii să guste din torta festivă.

OCHELARII, O PACOSTE?

Du-te de unde-i — spun unii specialiști parizieni în frumusețe feminină. Și argumentează cu fotografiile de față: dacă au o formă convenabilă, dacă se asortează cu linia feței, cu culoarea părului și tipul coafurii, ochelarii pot adăuga un plus de frumusețe, distincție și feminitate.

NOI OBIECTIVE TURISTICE...

...ÎN EUROPA...

La zece kilometri depărtare de Gabrovo, veche și pitorească așezare din Bulgaria, s-a inaugurat recent primul muzeu etnografic în aer liber din țara vecină și prietenă. Mori de vînt și de apă, ateliere meșteșugărești-țărănești de fierărie, țesătorie, tăbăcărie, pielărie etc., așa cum se înfățișau ele în secolele 17 și 18, populează viu și sugestiv suprafața vastă a muzeului, distrînd, dar — mai ales — instruind, tînăra generație.

...ȘI ÎN AFRICA

Lacul Tanganyika ca și întinsele plantații de cafea sau culturile de banane constituie pentru tînărul stat independent african Burundi tot atîtea obiective pentru atragerea de turiști din alte țări și chiar din alte continente. Dar mai-marii turismului burundian se pricep să adauge valori noi obiectivelor existente. Iată, de pildă, la 12 km de Bujumbura, capitala țării, o stîncă lîngă care se pretinde că acum 100 de ani s-au întîlnit și și-au strîns mîinile marii călători englezi David Livingstone și Henry Stanley.

aparențele contează

La individul de care ne ocupăm numai aparența contează. De aceea el se luptă «să salveze aparența» ca și cum aparența s-ar afla într-o veșnică primejdie de moarte. Mereu are cîte o aparență de salvat și o esență de ascuns. «Trebuie să salvăm aparențele».

Ați auzit cu toții această sacră expresie rostită c-un amestec bizar de teamă și solemnitate.

— Lasă asta... Trebuie să salvăm aparențele.

Aparența pare importantă. Numai aparența trebuie salvată cu orice preț. Chiar dacă esența e sacrificată pe altarul sacral al fațadei... Cu esența — ar vrea să spună individul — ne mai descurcăm noi...

Așa s-a acreditat ideea că esența n-are valoare, nu contează. Nu folosește la nimic. N-are ce face cu ea, e bună de dat la rațe. Esența e discretă, e firavă, e timidă, și pînă se descoperă poți să dai ortu' popii. De aceea, pe cît de adorată e aparența, pe atît de disprețuită e esența. Salvarea «aparenței» nu e o treabă chiar atît de simplă, ea implică o muncă titanică. Dacă vrei să salvezi aparențele, trebuie să te trezești cu noaptea în cap.

Aparențele sînt și ele de mai multe feluri, bineînțeles. Dar totuși le putem despărți în două categorii fundamentale: aparențe de ordin material și aparențe de ordin spiritual. Amîndouă însă trebuie salvate. Cu cele de ordin spiritual și moral e ceva mai simplu. Individul cu pricina minte de îngheață apele. Își ascunde fără efort esența, care, aici e drăcovenia, nici nu există. Așa că efortul nu e prea mare. El se arată însă cumsecade, ceremonios, politicos, iluminat, serviabil, cînd de fapt e putred pînă în măduva oaselor... Unii însă au și greutăți. Au o mutră de escroci atît de pregnantă încît le e greu să se prefacă — aici descoperim o sumbră sinteză între aparență și esență. În aparență pare un escroc, și în esență tot escroc e. Dar asta e soluția ideală...

Mai greu e cu aparențele materiale. Aici ca să le salvezi trebuie să te ții de tot felul de potlogării. Dacă vă uitați bine la mutra grasă, stupidă, vicleană a unui asemenea individ vedeți însă că aparența și esența sînt același lucru. Escroc e în aparență, escroc e și în esență.

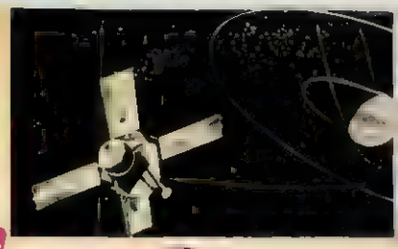

MARTE, un astru „mort“?

de dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

...ȘI TOTUȘI H.G. WELLS A GREȘIT

În adevăr, nu înfricoșătorii marțieni sînt cei care debarcă pe planeta noastră, ci întreprinzătorii pămînteni, avînd de acum o experiență de nouă ani, sînt cei care «asaltează», în cel mai propriu sens al cuvîntului, «planeta roșie».

De fapt, sondarea cosmonautică a planetei Marte a debutat la 1 octombrie 1962 cu stația sovietică «Marte»—1, a continuat cu lansările «Zond»—2 (1964), «Mariner»—4 (1965), «Mariner»—6 și 7 (1969) și a culminat anul trecut prin lansarea aparatelor spațiale automate sovietice «Marte»—2 și 3, precum și a stației americane «Mariner»—9. Începînd de la 2 decembrie 1971, cînd și «Marte»—3 s-a plasat pe o orbită eliptică circummarțiană, vecinul nostru exterior are în loc de doi... cinci sateliți! Oare și-ar fi putut închipui astronomul american Asaph Hall — cînd, la observatorul său din apropierea rîului Potomac, în noaptea de 11 august 1877, obosit de numeroasele ore de observare a zonei marțiene, a dat totuși ascultare încurajărilor soției sale și a descoperit satelitul exterior — că peste nici un secol omenirea va fi capabilă să trimită în jurul «planetei roșii» mai mulți sateliți artificiali?

Tripla performanță cosmonautică de la finele anului 1971, culminînd prin formidabila coborîre lină a capsulei cu aparatură detașată din «Marte»—3, evidențiază progresele realizate de acele domenii tehnologice și științifice care concură astăzi la finalizarea unei misiuni spațiale interplanetare. Beneficiind de excepționalele condiții oferite de o «mare opoziție», care se va mai întîlni de-abia peste 47 de ani, umanitatea așteaptă informații prețioase despre «planeta roșie».

O IMAGINE HALUCINANTĂ ...

...a «planetei roșii», așa cum ar apărea de pe satelitul Phobos. Un observator terestru debarcat pe acest satelit ar putea observa furtunile de nisip de dimensiuni ciclopice care frămîntă atmosfera marțiană. Phobos este cel mai «negru» corp ceresc din sistemul solar. Aceasta se datorește faptului că — după cum se pare — meteoriții au «curățat» perfect praful de pe satelit și l-au lipsit astfel de o «oglindă» reflectoare.

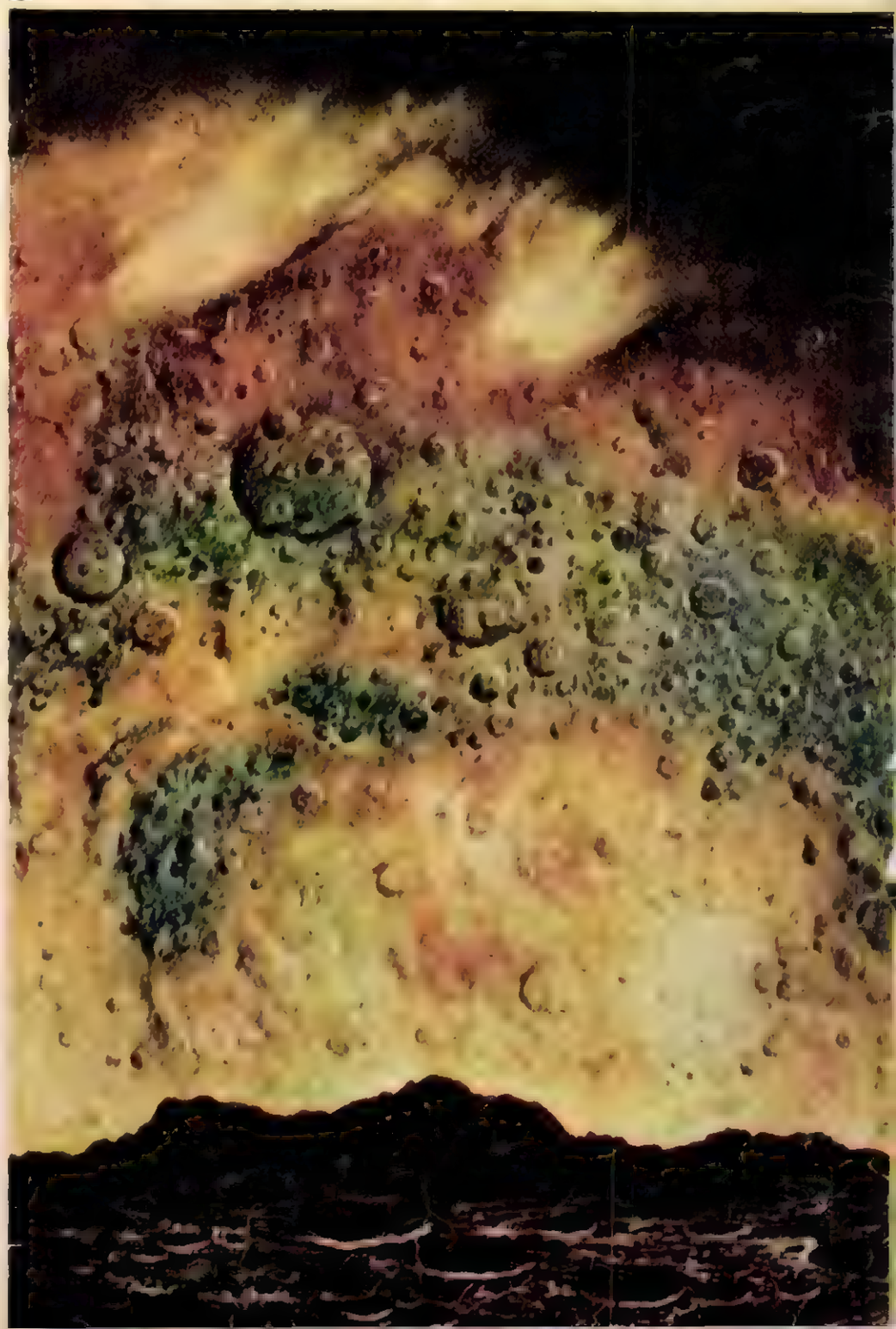

Este prea devreme pentru a aprecia rezultatele explorării «planetei roșii» de către ultimele sonde spațiale, sovietice și americană — acțiunea fiind în curs și datele încă neprelucrate — dar credem util să amintim pe scurt ce se știe *azi* despre Marte, incluzînd și unele informații furnizate de sateliții artificiali ai planetei, trimiși de pe Pămînt.

Cunoscută încă de pe timpul civilizației sumeriene, planeta de culoare roșcată, sugerînd focul și sîngele, care a primit în decursul secolelor diferitele denumiri ale zeităților războiului, are o atmosferă formată din azot asociat cu argon și kripton (în proporție totală de 98%), bioxid de carbon (1,5%), gaze rare, urme de oxigen, hidrogen și vapori de apă. Această atmosferă este foarte rarefiată (corespunzînd cu cea care ar domni pe un vîrf înalt de 17 000—18 000 metri pe Terra!), dar și foarte «dilatată», astfel încît un meteorit care ar pătrunde în atmosfera planetei ar începe să ardă la înălțimi de 200 km.

În secțiune verticală, atmosfera marțiană, bîntuită de furtuni ciclopice în ultimele luni ale anului care s-a scurs, prezintă, în ordine, formații de nori galbeni — praf foarte fin — și nori violeți și albaștri, ultimii situați la altitudini între 10 și 40 km și compuși, probabil, din zăpadă carbonică. Ultimele informații privind temperatura pe Marte arată că, deși valoarea medie oscilează între minus 20 și minus 30 de grade Celsius vara, în regiunile tropicale se atinge + 15°, iar noaptea — lipsind o atmosferă densă și vapori de apă — se înregistrează scăderi pînă la minus 100°C! Întrucît un an pe Marte se întinde pe 687 de zile terestre, durata verii este cam cît a unui an terestru. În ianuarie, acolo este plină vară, aceasta explicîndu-se prin faptul că înclinațiile lui Marte și ale Pămîntului sînt aproape opuse.

În atmosfera boreală a planetei, de la ecuator către pol, solul este acoperit cu zăpadă carbonică. Vînturile bat puternic cu viteze pînă la 170 m/s și pînă la altitudini de 17 km!

Din cîte se știe pînă acum, Marte nu posedă cîmp magnetic. De aceea, lipsind o «capcană» magnetică protectoare, ca în cazul globului pămîntesc, suprafața planetei este supusă direct bombardamentului radiațiilor cosmice primare.

MISTERIOSUL «PUNCT FIERBINTE»

Aparatura radiometrică în infraroșu montată la bordul stațiilor circummarțiene a decelat un misterios «punct fierbinte», mai precis o zonă în apropierea formației Phoenix Lacus, a cărui temperatură este cu 7° superioară restului regiunilor (minus 48°C). Interesanta zonă de 20 kmp este situată în apropiere de craterul Nix Olimpica, la 10° latitudine sudică și 120° longitudine vestică. S-a emis ipoteza unei surse termice subterane, iar dacă observațiile se vor repeta, s-ar putea confirma părerea conform căreia Marte nu este un astru «mort».

Calota polară sudică a planetei Marte. Desen executat — ca și altele de pe această pagină — de specialiști ai revistei «National Geographic Magazine».

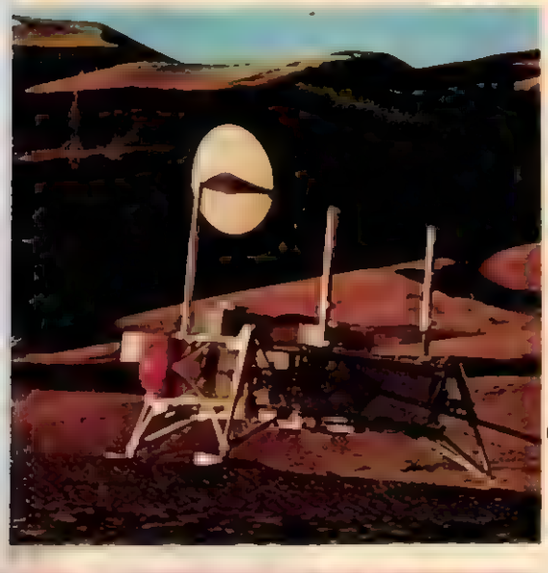

„PROMENADĂ" PE MARTE

Acest straniu vehicul, denumit «Viking», a fost construit de NASA. El urmează să fie lansat pe Marte, în 1975, de pe o stație orbitală. Robotul va trimite fotografii pe Pămînt, va cerceta atmosfera marțiană, va analiza solul planetei.

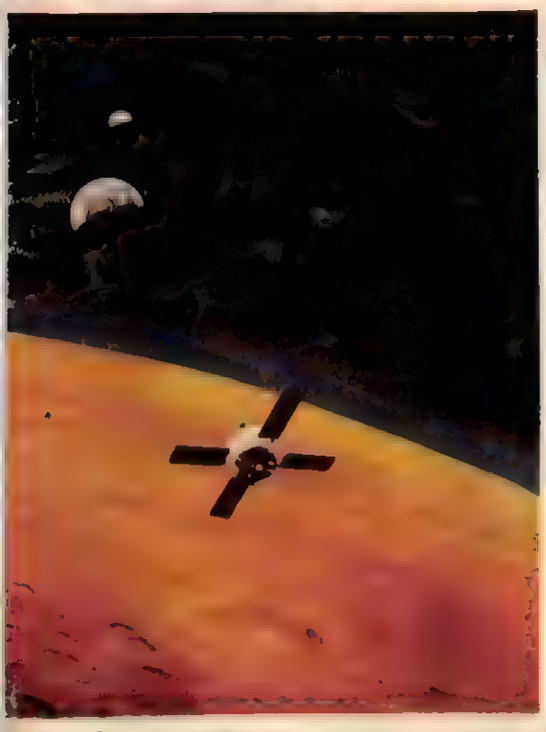

Marte are în prezent trei sateliți creați de mîna omului. Iată unul din ei (în desen). În depărtare, Pămîntul și Luna, la scară mărită.

Specialiștii nu s-au putut încă pronunța asupra unei interesante forme de relief care seamănă cu un crater mare, avînd diametrul de 160 km, situată la sud-est, care a apărut pe fotografiile transmise de «Mariner»-9 cînd acesta se afla la circa 100 000 km de Marte (13.XI.71); de la marginile cavității pornesc niște raze imense ca niște dune...

Cu radiometrul, spectrofotometrul, interferometrul și cele 2 camere TV ale complexelor fotometrice tranzistorizate montate pe «Marte»-2 și 3, a fost depistată o altă zonă «caldă», s-au stabilit «portretul caloric», umiditatea (sub 5 microni) și rarefierea atmosferei planetei etc.

Sateliții naturali ai lui Marte sînt interesanți din mai multe motive: au fost intuiți... înainte de a fi descoperiți, fiind menționați de Kepler (1610), astronomul Schyrl (1643) și de cunoscutul scriitor Swift (1727). Phobos se rotește în jurul axei proprii de aproape trei ori mai repede decît însăși planeta, caz unic în sistemul solar, iar orbita sa este de fapt o spirală care-l apropie mereu de Marte, fiecare rotație durînd cu două milionimi de secundă mai puțin decît precedenta: deci peste 10—20 milioane de ani Phobos va cădea pe Marte! Mai mult, Phobos, mai mare decît Deimos, este cel mai întunecat corp cosmic din sistemul nostru solar. Pe el a putut fi fotografiată o formațiune de relief similară unui crater cu diametrul de aproape 7 km! Cei doi sateliți au faze care se manifestă sub forma schimbării strălucirii; ei sînt destul de des eclipsați de către planetă, iar contururile lor sînt atît de neregulate încît recent s-a emis ipoteza că în timpuri imemoriale un asteroid ar fi ciocnit și fragmentat singurul satelit, pe atunci, al lui Marte, în două bucăți, actualele «luni» marțiene.

VIAȚĂ PE MARTE: «CEVA PRIMITIV, CUM AR FI BACTERIILE»

În ceea ce privește viața pe Marte, desigur avem în vedere forme primitive. Nici gînd de grădini, canale sau alte opere ale presupușilor marțieni. Putem cita pe savantul Lev Muhin: «Chiar dacă pe Marte nu există oxigen, se cunosc microorganisme anaerobe care se descurcă fără el, ca și microorganisme ce nu se tem de radiațiile nucleare, deci pe care nu le va afecta «bombardamentul» razelor ultraviolete pe care atmosfera marțiană nu le poate opri...» Iar prof. dr. N.H. Horowitz de la Caltech: «...Dacă există viață pe Marte, trebuie să fie ceva primitiv, cum ar fi bacteriile: ideea plantelor sau a animalelor este exclusă».

Datele pe care le va obține anul acesta umanitatea de la stațiile-satelit marțiene vor netezi calea în vederea coborîrii pe «planeta roșie» a unor laboratoare tot mai perfecționate, la rîndul lor pregătind coborîrea omului pe planeta care, secole de-a rîndul, a semnificat războiul și care, sperăm, va fi cucerită prin colaborarea întregii omeniri.

MARTE DE «IERI» PÎNĂ AZI

- **Francesco Fontana face un desen al planetei (1638).**
- **Primele desene ale planetei care arată formații de teren sînt executate în 1659, respectiv 1672, de Christiaan Huygens, și vor apărea în opera sa postumă, «Kosmotheoros» (1798).**
- **În 1719 astronomul Giacomo Maraldi descoperă că centrele calotelor polare nu corespund cu poziția polilor planetei.**
- **Au trecut circa 60 de ani și în perioada 1777—1783 William Herschel efectuează o serie de măsurători și cercetări sistematice. El a calculat durata zilei marțiene, a observat schimbări de colorație și a stabilit momentul începerii primăverii.**
- **Primele desene colorate ale suprafeței marțiene le datorăm astronomului Angelo Sechi (1858); încercări de a desena hărți complete ale lui Marte au fost făcute de Camille Flammarion (1892) și Giovanni Schiaparelli (1878); ultima hartă aducînd destulă bătaie de cap, deoarece cuvîntul «canali» a fost interpretat drept «construcții hidrotehnice» și nu «formații naturale de teren».**
- **În anul 1907 naturalistul A.R. Wallace combate ideea civilizației marțiene, susținută cu ardoare de astronomul Lowell. În 1937, astronomul japonez Mayeda a văzut pe Marte o pată luminoasă, mai strălucitoare decît calota polară, care a durat doar cinci minute.**
- **Începînd din noiembrie 1962, prin lansarea stației «Marte»—1, planeta primește vizita a opt stații automate, primele fotografii luate din apropierea planetei (9 000 km) evidențiind cratere, deșerturi și terenuri haotice.**

PEISAJE CICLOPICE

Relieful planetei Marte, așa cum rezultă din fotografiile luate de stațiile cosmice care au survolat planeta, include trei tipuri caracteristice de teren: cu cratere, haotice și fără trăsături distinctive. Savanții nădăjduiesc că navele automate-satelit vor verifica o serie de ipoteze interesante despre solul marțian. Era vorba de acoperirea deșerturilor strălucitoare — cum este Hellas, la 2 500 km sud de zona Myrtis Major — cu un praf ușor, poros, denumit «micropopcorn», pe care ciclonele îl transportă ușor și care pare că acoperă de fapt craterele existente în alte deșerturi similare (de ex. Hellespontus).

Despre impresionanta furtună de praf care a început încă din septembrie anul trecut, dr. H. Masursky, de la U.S. Geological Survey, declară că, date fiind gravitația de numai 37% din cea a Terrei și finețea prafului ridicat, este îndoielnică «limpezirea» atmosferei marțiene mult timp de acum înainte.

Savanții sovietici T. Borisov și K. Florenski arată că stațiile «Marte» au misiunea să furnizeze hărți detaliate ale planetei, cu munți (se pare că sînt de două ori cît Himalaya!), văi, cratere și piscuri, să informeze asupra naturii unor roci și chiar a mineralelor din scoarța marțiană, dar pînă în prezent pe fotografiile recepționate pe Pămînt apar doar puține regiuni și acelea foarte înalte: Nix Olimpica, Aereus Lacus, Pavonis Lacus, Nodus Gordii etc.

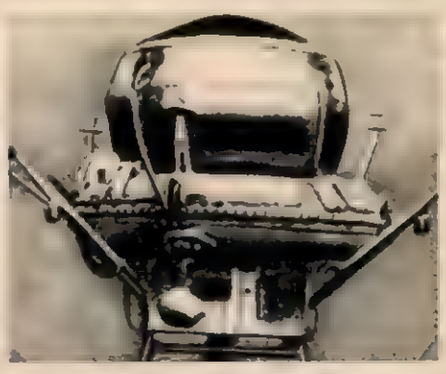

La o recentă conferință de presă ținută de specialiștii de la Jet Propulsion Laboratory (Pasadena), dr. Masursky a reținut atenția participanților prin prezentarea unor fotografii care au făcut senzație, atît erau de asemănătoare: un complex de cratere marțiene din apropierea zonei Aereus Lacus, regiunea Tharsis, opusă imaginilor aeriene luate din regiunea vulcanului Kilaueia (Hawaii) și a căldării Fernandina (Insulele Galapagos). Concluzia: pe Marte pot exista zone vulcanice similare celor de pe Terra.

În fotografie, primul «pămîntean» în lumea marțiană: aparatura complexă desprinsă de pe stația automată sovietică «Marte-3», care a coborît pe „planeta roșie".

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Cronica noastră de început în acest promițător 1972 are o particularitate: săptămîna la care se referă face trecerea de la anul vechi la cel nou. Prilej firesc și potrivit, prin tradiție, de a consemna bilanțul evenimentelor majore care au stat în centrul și în atenția opiniei publice, înscriindu-se pe făgașul politicii externe românești cu largă audiență internațională.

Ultimele săptămîni ale anului care s-a încheiat și primele zile ale lui 1972 au prilejuit, sub cele mai variate forme, priviri retrospective și de perspectivă totodată, au confruntat intenții și realizări, năzuințe și posibilități de viitor. Sub semnul efervescenței creatoare stimulate de politica internă și externă a partidului și statului nostru, am întîmpinat Anul nou cu deplină încredere în forțele constructive ale poporului nostru, în capacitatea lui de a-și ridica pe culmi mai înalte patria socialistă și de a contribui în continuare la lupta pentru destindere, colaborare, securitate și pace în arena internațională.

Sinteză profundă și cuprinzătoare a împlinirilor, convingerilor și năzuințelor noastre de azi și de mîine, cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului nou se înscrie, la cumpăna acestor doi ani, ca un document substanțial, reflectînd strădaniile nobile ale României socialiste de a-și înfăptui, etapă cu etapă, planurile constructive, de a face totul ca noi, aici, pe pămîntul acesta românesc, să trăim și să muncim mai bine, și mai bine, în condițiile unei vieți libere, independente, suverane și pașnice. În cuvîntarea sa, secretarul general al P.C.R. și-a exprimat deplina convingere că bravul popor român, sub conducerea încercată a partidului comunist, va merge neabătut înainte și va face ca anul 1972 să înscrie în cronica contemporană a țării noastre noi și noi victorii pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Pe temeiul succeselor remarcabile obținute pe frontul economiei naționale, printr-o intensă și multilaterală activitate de perfecționare a relațiilor socialiste de producție și a organizării societății, România a pășit în 1972 cu un program concret de acțiune ce deschide largi orizonturi de muncă și de creație.

În viitoarea evenimentelor internaționale ale anului care s-a scurs și în perspectiva desfășurărilor politice ce se conturează în arena internațională pentru 1972, glasul României socialiste a răsunat prestigios, invariabil în favoarea cauzelor celor mai juste, în interesul salvgardării păcii și al promovării unui climat de securitate și colaborare internațională.

Dacă în 1971 s-au produs profunde schimbări în viața internațională și în raportul de forțe, dacă politica imperialistă de forță și de dictat, de amestec în treburile interne ale altor popoare a suferit eșecuri și dacă în lume a răsunat mai puternic glasul popoarelor hotărîte să-și apere dreptul sfînt de a fi stăpîne pe propriile lor destine, se poate afirma cu certitudine că aceasta s-a datorat în măsură corespunzătoare și politicii externe românești a cărei încărcătură de justețe, luciditate și consecvență a conferit un nou și important spor de prestigiu internațional Republicii Socialiste România.

«Anul care a trecut, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus noi confirmări justeței politicii marxist-leniniste promovate de partidul și statul nostru pe arena internațională, a înregistrat o nouă și puternică afirmare a României în lupta pentru progres și pace, a adus noi prieteni poporului român pe toate meridianele globului». Pe toate meridianele globului, oriunde s-a făcut auzit glasul României, el a sunat în unison cu glasul păcii și înțelegerii internaționale, cu glasurile care se ridică împotriva oricărui pas care ar putea primejdui viața pașnică a omenirii, dreptul fiecărui popor mare sau mic de a-și alege modalitatea de a trăi pe această planetă.

Extinderea colaborării României cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, conlucrarea cu toate statele iubitoare de pace și, în primul rînd, întărirea continuă a solidarității internaționale a țărilor socialiste, reflectă cu pregnanță participarea activă a partidului și statului nostru la efortul general pentru destindere, pentru însănătoșirea vieții internaționale.

Ca un corolar al politicii internaționale a României socialiste se impune exprimarea consecventă a punctului de vedere că în prezent cerința vitală, fundamentală, de care depinde salvgardarea păcii pe pămînt o constituie, așa cum a subliniat în cuvîntarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, «respectarea neștirbită a independenței și suveranității naționale a tuturor popoarelor, a dreptului lor de a trăi liber, de a-și organiza viața așa cum o doresc, respectarea egalității depline între națiuni și neamestecul în treburile interne, eliminarea totală din relațiile interstatale a folosirii forței și a amenințării cu forța».

Concluzia ce se desprinde din mesajul conducătorului partidului și statului nostru este tocmai necesitatea intensificării eforturilor tuturor statelor, mari sau mici, de a promova și impune în viața internațională principiile dreptului și legalității internaționale. Trebuie făcut totul pentru ca diferendele de orice fel dintre state să fie soluționate pe cale politică.

În Europa și în lumea întreagă politica internațională a României socialiste găsește un ecou larg tocmai pentru că ea militează pentru consolidarea colaborării și păcii, pentru o securitate reală și trainică.

Dic. BABOIAN

Marți, 4 ianuarie 1972

protestul opiniei publice

Violarea repetată de către aviația americană a spațiului aerian al Republicii Democrate Vietnam și bombardarea intensă a unor zone populate ale țării — acte de încălcare flagrantă a suveranității R.D. Vietnam și a obligației asumate de S.U.A. de a înceta complet bombardarea teritoriului nord-vietnamez — au primit riposta armatei populare a R.D. Vietnam, care a doborît mai multe avioane americane (foto 1: rămășițele unuia dintre avioanele «Phantom» doborîte). Atacurile și bombardamentele efectuate de aviația S.U.A., care au demonstrat o dată în plus că S.U.A. continuă să se situeze pe «poziții de forță», au stîrnit un amplu val de proteste în rîndurile opiniei publice progresiste și democratice din lumea întreagă. În numeroase orașe de pe întreg globul (în fotografia 2: pe străzile Copenhagăi) au avut loc demonstrații cerînd încetarea imediată și necondiționată a bombardamentelor asupra R.D. Vietnam, retragerea din Indochina a trupelor S.U.A. și ale aliaților lor. În recenta Declarație a M.A.E. al Republicii Socialiste România se reafirmă deplina solidaritate a poporului român cu lupta dreaptă a poporului vietnamez și a celorlalte popoare din Indochina pentru libertate, independență și apărarea ființei lor naționale.

eldorado-ul din marea nordului

continuă să-și dezvăluie tainele. După descoperirea importantului zăcămînt petrolifer de la Ekofisk, din zona norvegiană a Mării Nordului, iată că «pentru prima oară în istoria ei, Marea Britanie este aproape de a deveni un producător de petrol important» (International Herald Tribune), datorită resurselor date la iveală de compania «British Petroleum» la Forties, la 200 km în largul apelor scoțiene. În afara platformei de foraj instalate (în fotografie), «B.P.» își propune să instaleze aici în 1972 încă două, și mai mari, care să permită darea în exploatare a zăcămintelor cel mai tîrziu la finele anului 1974 cu o extracție de 250 000 barili pe zi — care să acopere o optime din consumul de petrol pe insula britanică, în prezent bazat în întregime pe import. Iar pînă la sfîrșitul lui 1975 se prevede o producție de 400 000 barili pe zi — întrecînd astfel randamentul «puțului» de la Ekofisk (300 000 barili pe zi).

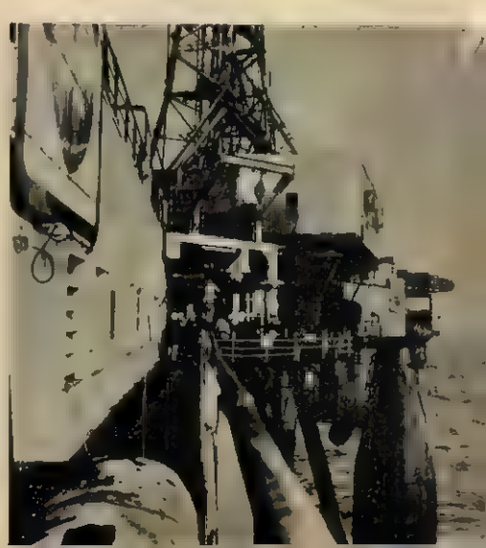

PHNOM PENH: «atmosferă de criză»

Ştiri transmise de însişi corespondenţii americani de presă din Cambodgia relatează despre importantele succese pe care continuă să le înregistreze forţele de rezistenţă populară în lupta împotriva regimului Lon Nol-Sirik Matak şi a intervenţioniştilor saigonezi (în fotografie: o unitate a forţelor de rezistenţă populară regrupată după o acţiune reuşită). Aceste victorii, subliniate şi în mesajul de felicitare adresat de prinţul Norodom Sianuk forţelor armate şi poporului cambodgian, au accentuat şi mai mult «atmosfera de criză» (France Presse) de la Phnom Penh, determinată de zvonurile persistente privind intenţia lui Lon Nol de a demisiona.

1

2

lupta pentru aer curat

Poluarea din ce în ce mai intensă a aerului şi a apelor Terrei nu mai este, în ultimii cîţiva ani, o ameninţare privind un viitor mai mult sau mai puţin determinat, ci o primejdie care priveşte strict prezentul, ziua de azi a oamenilor şi a planetei. Convocarea la Stockholm a unei Conferinţe internaţionale pentru problemele mediului înconjurător demonstrează locul important pe care acest pericol îl deţine în preocupările oamenilor de ştiinţă contemporani. Între timp, în numeroase ţări capitaliste lupta populaţiei pentru adoptarea urgentă a unor măsuri mai eficiente împotriva propagării continue a poluării îmbracă forme organizate. Iată pe Oxford Street, la Londra (foto 1), o demonstraţie a Comitetului de acţiune împotriva poluării. Purtînd sute de baloane multicolore, manifestanţii încearcă să blocheze strada, împiedicînd pătrunderea maşinilor în perimetrul central al capitalei britanice. Cum era de aşteptat, încercarea, mai mult simbolică, nu a reuşit, demonstranţii fiind în cele din urmă împrăştiaţi de poliţie. Tot zilele acestea o ciocnire între populaţia cartierului Plainpalais din Geneva (Elveţia) şi poliţie a marcat, după cît se pare, epilogul unei înfruntări ce s-a desfăşurat timp de aproape un an, privind aceeaşi problemă a mediului înconjurător. Este vorba de hotărîrea ca numeroşii arbori din Plainpalais să fie tăiaţi, pentru a face loc unor clădiri. Locuitorii s-au împotrivit de la bun început, luptînd cu îndîrjire pentru păstrarea acestei surse naturale de purificare a aerului. Zilele trecute masive forţe poliţieneşti au fost mobilizate pentru a apăra pe tăietorii de arbori de furia populaţiei. Au avut loc ciocniri cu poliţia (foto 2). «Geneva luptă pentru mediul său înconjurător, dar se pare că speculaţiile edilitare vor avea, din păcate, ultimul cuvînt» — constată agenţia elveţiană de presă A.S.L., care a transmis fotografia.

fapt divers la milano

Girolamo Morlacchi, 51 de ani, a fost găsit mort într-un parc public din Milano. Victima adormise pe o bancă, în timpul somnului a căzut, s-a lovit la cap, şi-a pierdut cunoştinţa şi a murit de frig. Girolamo Morlacchi, invalid de război, trăia — după cum a dovedit ulterior ancheta — dintr-o pensie de mizerie. O pensie din care de fapt nici nu putea trăi, căci locuitorii cartierului au declarat că îl văzuseră adesea cerşind. În fotografie: carabinierii veniţi să ridice cadavrul invalidului pensionar Girolamo Morlacchi — care a trăit cerşind şi a murit de frig, neputîndu-şi găsi pentru nopţile de iarnă alt adăpost decît băncile unui parc.

«ardeţi actele de acuzare»

«Să se pună capăt proceselor» — iată revendicările studenţilor de la Universitatea Kent (S.U.A.) care protestează împotriva aducerii în faţa tribunalului a studenţilor ce au organizat demonstraţiile antirăzboinice de anul trecut, în timp ce poliţiştii care au tras împotriva lor, ucigînd patru dintre ei, au fost achitaţi.

glob comentar foto

«YOKOSO» la sapporo!

Apropierea datei care va marca începerea competițiilor din cadrul Jocurilor Olimpice de iarnă se face tot mai mult simțită la Sapporo. În timp ce tradiționala torță olimpică aprinsă în orașul grec Olimpia își urmează drumul spre locurile unde se va desfășura Olimpiada albă, pe străzile principale ale orașului-gazdă au apărut sumedenie de pancarte urînd succes participanților la olimpiadă. În textele inscripțiilor poate fi regăsit, cu mare frecvență, un cuvînt japonez, scris cu caractere latine: «Yokoso». Căci «Yokoso», care înseamnă «bine ați venit», e destinat să fie în zilele ce vor urma un cuvînt de ordine pentru toți locuitorii din Sapporo, obiectul unei adevărate campanii de atenție și ospitalitate față de oaspeții străini, pentru primirea cărora pregătirile sînt pe sfîrșite.

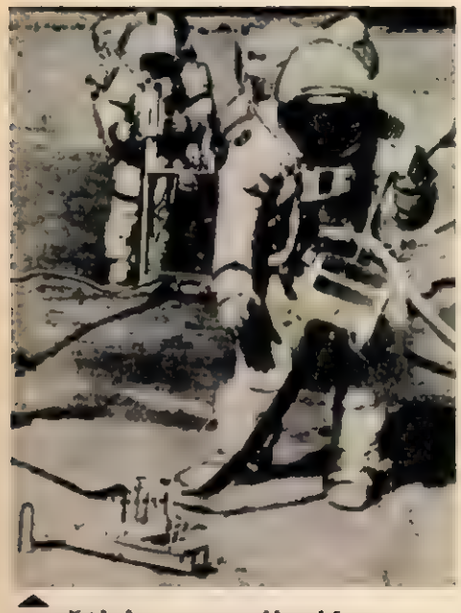

pregătiri — «apollo-16»

La Centrul spațial Cape Kennedy pregătirile în vederea lansării navei spațiale «Apollo-16» sînt în plină desfășurare. Pentru a putea îndeplini în bune condiții dificilele puncte ale programului, cosmonauții John Young, comandantul misiunii, și Charles Duke, pilotul modulului lunar, se antrenează intens pe terenul care reproduce condițiile solului selenar. Ei efectuează aici operații de rutină, fără de care nici o nouă lansare spațială nu poate fi concepută, ca experimentarea vehiculului cu care vor fi explorate noi zone ale suprafeței selenare, a aparatajului ce va fi utilizat cu acest prilej (în fotografie). După cum s-a anunțat, lansarea navei spațiale «Apollo-16» va avea loc la 17 martie 1972.

roma cu și fără ambuteiaj

O imagine ce vorbește de la sine despre acuitatea problemelor pe care le ridică traficul vehiculelor în capitala Italiei (fotografia 1). Pentru a descongestiona cît de cît centrul istoric al «Cetății eterne», cît și în vederea asanării atmosferei deosebit de poluate și deci dăunătoare sănătății oamenilor și valoroaselor vestigii ale trecutului, autoritățile municipale au hotărît ca de la jumătatea lunii decembrie pe unele străzi să fie interzis cu totul accesul vehiculelor — transformîndu-le în veritabile alei de promenadă (fotografia 2), iar pe alte străzi din această zonă cuprinsă între Piața Spaniei și Camera Deputaților să continue să circule doar taximetrele și autovehiculele ce aprovizionează magazinele (fotografia 3).

aer cald împotriva nămeților

Cînd straturi groase de zăpadă acoperă liniile ferate, îngreuind sau chiar blocînd traficul, feroviarii din R.P. Ungară folosesc o ingenioasă instalație care, atașată unei locomotive, generează și aruncă afară, ca un uriaș foen, un jet puternic de aer fierbinte. Instalația eliberează de povara de zăpadă 25-28 de macazuri pe oră (inclusiv, bineînțeles, porțiunile de drum-de-fier cuprinse între acestea).

nava-amiral a flotei științifice

Din portul Odessa a plecat în prima sa expediție nava-amiral a flotei științifice a Uniunii Sovietice — «Cosmonaut Iuri Gagarin». De pe bordul acestei nave, dotată cu cel mai modern aparataj electronic și radiotehnic, inclusiv un centru de calcul, poate fi păstrată, prin intermediul unui sputnik «Molnia», o legătură permanentă, din oricare punct al oceanului planetar, cu centrul sovietic de dirijare a zborurilor cosmice pilotate. De asemenea, de aici pot fi corectate traiectoriile zborurilor spațiale, pot fi dirijați sateliții artificiali, pot fi purtate convorbiri cu cosmonauții. Nava științifică «Cosmonaut Iuri Gagarin» e înzestrată cu peste o sută de antene — dintre care patru parabolice — adăpostește o sută de laboratoare, oferind, de asemenea, numerosului său corp de cercetători cele mai confortabile condiții de viață — sală de spectacole, bibliotecă, terenuri de sport, policlinică etc. Deplasamentul navei-amiral — 45 000 tone, lungimea — 231 metri, lățimea — 31 metri. În ciuda dimensiunilor, poate pătrunde în orice port fără obișnuitul ajutor al remorcherelor.

cronica de trei secunde

FELICITARE

A împlinit 100 de ani Salvatore Natucci.

Timp de 33 de ani, Salvatore Natucci a fost avocat al diavolului.

Din 1927 pînă în 1960, Salvatore Natucci a avut ca misiune să găsească păcatele oamenilor propuși pentru sanctificare. Nimeni nu putea trece în rîndurile sfinților dacă nu trecea pe la Salvatore Natucci, preot care slujea divinitatea terorizînd credincioșii cu argumentele Satanei. De cîte ori o viață părea atotcurată — Natucci venea cu îndoiala, cu suspiciunea, cu intoleranța; la orice viziune paradiziacă asupra unui om — Natucci aducea, argumentat, infernul; acolo unde totul părea că e în ordine (divină) — Natucci căuta, îndărătnic, ne-credința, dez-ordinea, ne-meritul. Avocat al diavolului, detectiv al divinității! Cruntă caznă, de izbeliște, demnă de Dostoievski...

Dar după 33 de ani — cum spunea un păcătos — omul scapă, și chiar preasfinții scapă. În ultimii 11 ani, Natucci n-a mai fost «avocat», ci prefect al casei pontificale, îngăduindu-i-se să se retragă de la veghea sa cruntă din fața porților raiului. Spune mesa în fiecare zi, permițîndu-i-se să nu stea în picioare în timpul oficierii. Altfel e sănătos și limpede la minte, mintea sa atîția ani diabolică.

La împlinirea a 100 de ani, eu cred că nimic nu se opune, ba chiar că e foarte logic și foarte omenesc, ca milioanele de atei, tocmai ei — cei care știu ceea ce e o muncă grea și dureroasă — să-l felicite pe acest semen al lor, care a avut parte de o meserie atît de complicată pe pămînt...

PALME D'OR'71

Sper că nu păcătuiesc prin orgoliu dacă — după lectura asiduă a milioanelor de «știri ale zilei» — îmi permit să mă constitui, eu și cîți mai sînt prin mine, într-un juriu care să decearnă premiul pe '71 pentru cea mai bine redactată veste a anului. Nu mi-aș permite să judec romane, poezii, piese în trei acte, cu atît mai puțin în 5 — dar atîta pricepere poate că mi se concede, într-o lume în care jurnaliști și scriitori sînt bine diferențiați, precum «clasele întîi și a doua» pe «Corabia nebunilor». Acord deci «la palme d'or» acestei știri din «Daily Telegraph», redactată de corespondentul său din Statele Unite:

«O bancă din Dallas (Texas) a primit un număr fantastic de răspunsuri la un anunț televizat prin care oferea clienților ei carabine automate în locul dobînzilor la sumele depuse. «Dallas International Bank» oferă într-adevăr o carabină în valoare de 97 lire sterline pentru orice depunere de 750 lire pe o durată de 30 de luni. Clienții pot firește să-și ridice dobînzile și în bani, dar pînă acum toți au optat pentru carabine... S-a găsit totuși un singur cetățean care să atragă atenția că în orașul Dallas puștile se găsesc într-o cantitate suficientă». După această precizare, vine finalul — ca la orice roman...

Finalul știrii e admirabil, cu puterea de sinteză a elipsei. El cade brusc și precis:

«Președintele Kennedy a fost asasinat la Dallas în 1963».

O mențiune de onoare pentru știrea reînhumării cardinalului Richelieu la biserica de la Sorbona, știre care începe așa: «Cîteva fire de barbă, un deget (inelarul) și capul mumificat formează tot ce a mai rămas din cardinal...»

Radu COSAȘU

agendă

Miliardarul american HOWARD HUGHES, unul dintre stăpînii orașului-cazinou Las Vegas, reține din nou atenția presei americane după ce în urmă cu un an se iscase vîlvă în jurul unei presupuse dispariții a sa. De astă dată știrea ce a stîrnit interesul ziarelor americane este anunțarea apariției, în martie 1972, a unui volum autobiografic scris de Hughes, dar mai ales faptul că această carte va include numeroase fotografii de dată recentă — știut fiind că în ultimii 14 ani n-a mai fost publicată nici o fotografie a misteriosului miliardar, despre care se afirmă că ar locui în insula Bahamas, fără a fi văzut însă și fără a exista o dovadă concretă că se mai află în viață.

În Declarația-program a guvernului federal, prezentată la recenta sesiune a Adunării Federale a R.S. Cehoslovace, se arată că guvernul cehoslovac va continua politica de întărire și lărgire a prieteniei și colaborării cu țările socialiste, în interesul întăririi și consolidării sistemului socialist mondial, își va lărgi totodată legăturile cu toate statele lumii, în primul rînd cu cele europene, pe baza principiului neamestecului în treburile interne, a respectului și avantajului reciproc. În noul cabinet federal funcția de ministru de externe o deține BOHUSLAV CHNOUPEK

Cîștigătoarea titlului de Miss Univers pe anul 1971, braziliana LUCIA PETTERLE, studentă în medicină la Rio de Janeiro, a refuzat să semneze contractul care prevedea participarea ei la obișnuitul turneu cu durata de un an — incluzînd însă și o călătorie în Vietnam, unde ar fi urmat să ofere, împreună cu octorul Bob Hope, spectacole destinate militarilor americani. Refuzul Luciei Petterle — anunță presa americană — o va priva de substanțialele beneficii financiare care ar fi decurs din acest contract.

MARLENE DIETRICH, neuitatul «înger albastru», «cea mai frumoasă bunică a lumii», a împlinit recent vîrsta (e greu de spus de data aceasta «venerabilă») de 70 de ani. De-a lungul întregii ei cariere, Marlene Dietrich a dat dovada unei consecvente atitudini antifasciste și umaniste. Vîrsta nu i-a afectat vitalitatea, vedeta dedicîndu-se în ultimii ani spectacolelor muzicale, în care declară că și-a găsit adevărata vocație.

Noul șef al statului pakistanez, Zulfikar Ali Bhutto, a dispus eliberarea din închisoare a liderului Partidului Liga Awami din Pakistanul de Est, șeicul MUJIBUR RAHMAN, căruia i s-a fixat arest la domiciliu. Potrivit agențiilor TASS și France Presse, după eliberarea lui Mujibur Rahman, președintele Bhutto s-a întîlnit cu acesta.

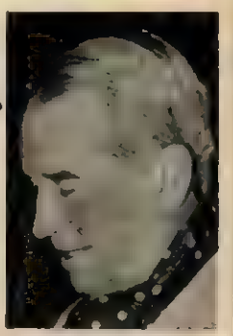

Știrile de presă ce au anunțat încetarea din viață a lui MAURICE CHEVALIER au afectat profund pe cei ce l-au urmărit pe popularul actor francez de film și de music-hall de-a lungul carierei sale prodigioase de peste șase decenii. Maurice Chevalier se retrăsese din activitatea artistică în 1968, la 80 de ani.

umor

de ANDO

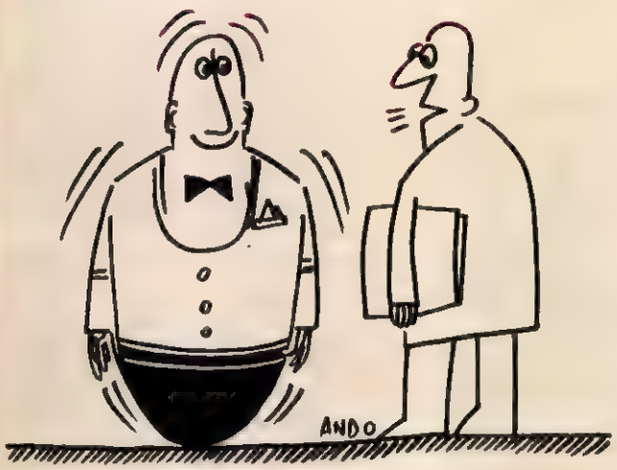

— Ce mai faci, Mitică? Te ții bine, te ții...

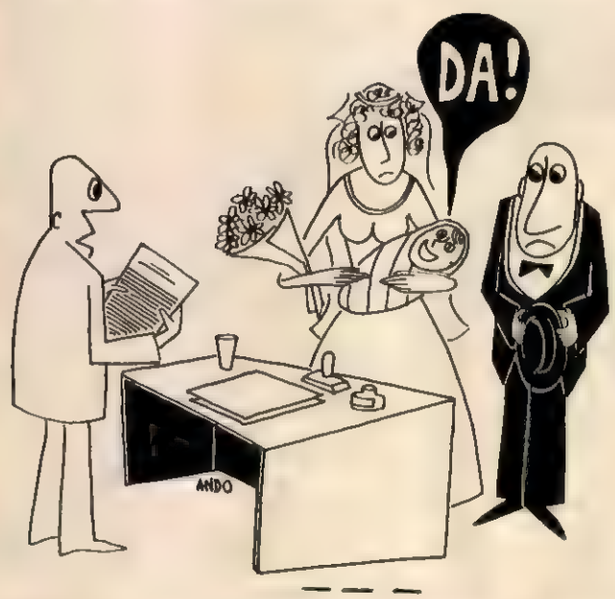

de ADRIAN ANDRONIC

— Cum îndrăznești să-mi dai mie mită un calup de Kent? Știi doar că nu fumez decît Pall Mall!!!

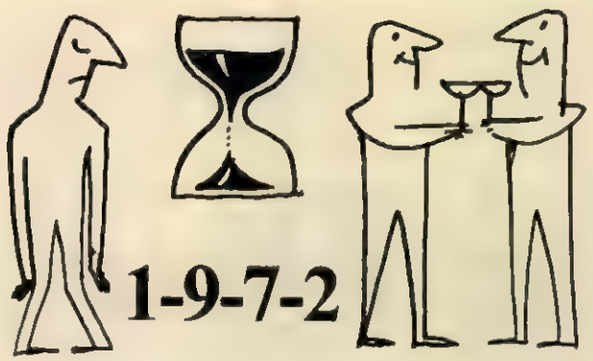

1-9-7-2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2			■						
3							■		
4			■						
5					■				
6	■				■				
7		■		■					
8					■				■
9							■		
10						■			

ORIZONTAL: 1) Unu... — nouă... 2) șapte... — ...doi. 3) Nouă — Două din calendar! 4) În vogă! — Două la ceas — Articol... german. 5) Petrecere cu doi eroi — Locul unu... în schemă (pl.). 6) Roată fără două! — Doi piepți și un spate, pentru iarnă. 7) A uni destinele celor doi. 8) Haină... minus două mineci. — Nr. 1 dintre cele 7 surori. 9) Mai vechi de 99 ani — A-dună două numere. 10) Vietate cu o singură celulă — Leagă două inimi.

VERTICAL: 1) În al nouălea cer — A chema pentru a doua oară la rampă. 2) Numai unul — A dus doi oameni pe Lună. 3) Ultimele două din ianuarie — Nouă (pl.). 4) 8.I.1972 — Puterea de după «doi». 5) Morală — Una din cele șapte note. 6) Cicălitoare (fig.) — Turn vechi. 7) «Unu» grecesc — Sunete... demodate. 8) Undă medie! — Unul «mic» la șapte sau nouă, unul «mare» la unu sau două. 9) Convorbiri numai în doi. 10) Cele două surori din... Lumea Nouă — Două din unul!

I.Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocurilor apărute în numărul 1:

LA...

— surpriză —

ORIZONTAL: 1) LALA — STAL. 2) ALAMA — OCA. 3) LAINIC — ET. 4) Ö — TARLALE. 5) LAR — ALAN. 6) LA — ELSA — T. 7) OLA — A — ILA. 8) LASATE — A. 9) AI — LATINE.

...MULȚI...

ORIZONTAL: 1) APROXIMATIVI. 2) NUMEROASA — AN. 3) ET — D — CLAIE — C. 4) LIVID — A — GAMA. 5) — INAPRECIABIL. 6) D — I — ATÎT — ACC. 7) FLASC — ED — RU. 8) SO — STER — OCOL. 9) CANTITATIV — A. 10) ARI — CETE — ALB. 11) UT — PĂRERI — EI. 12) NEAM — AUTOGOL.

...ANI!

ORIZONTAL: 1) MILENIU — R. 2) ERA — URARE. 3) SECOLE — EV. 4) EG — VEAC — E. 5) URA — LAEL. 6) TLA — TIMPI. 7) RA — MO — OOO. 8) URSITA — CN. 9) PERIOADA.

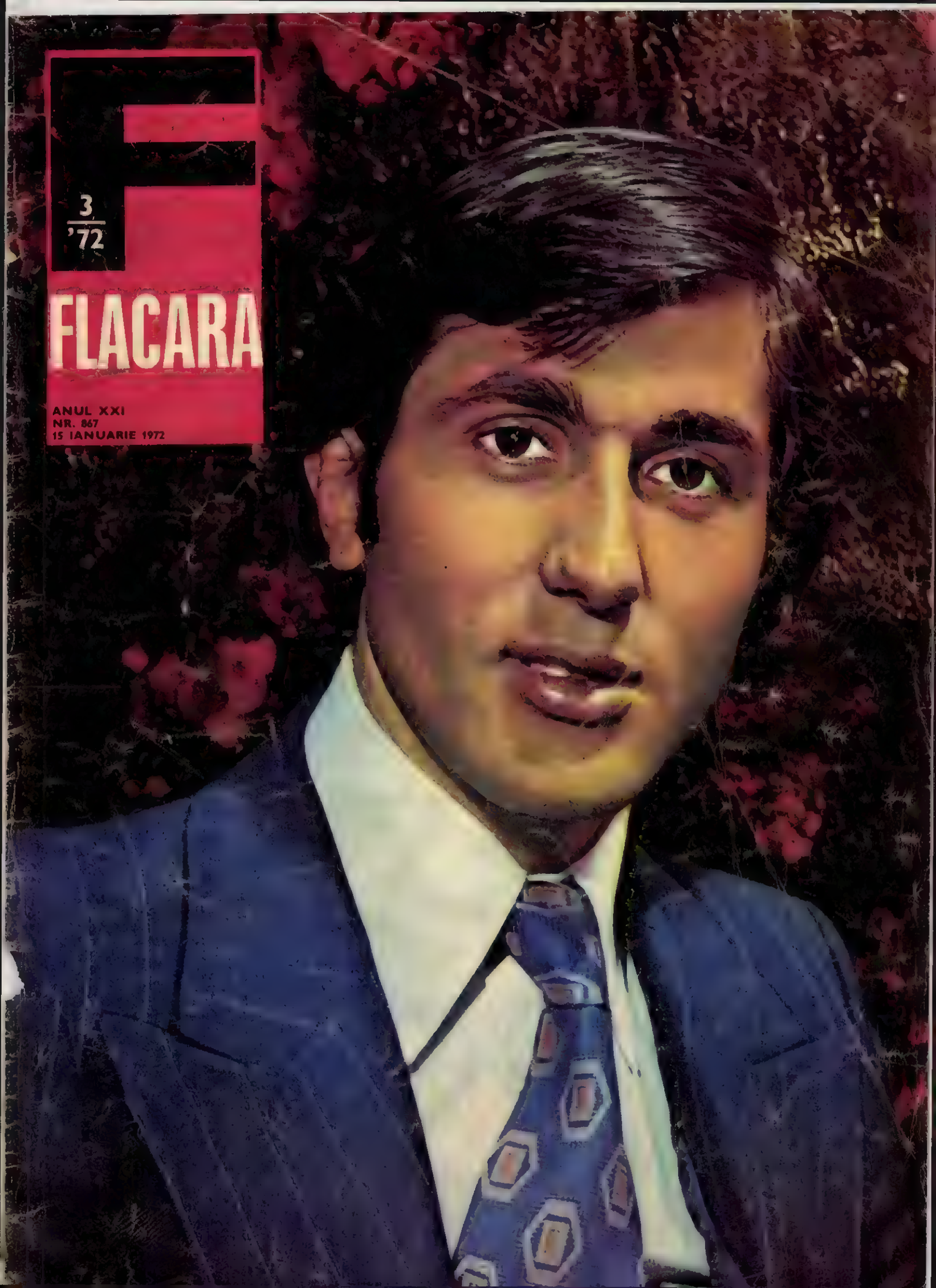

3
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 867
15 IANUARIE 1972

în

șapte

zile

Am demarat sub cele mai bune auspicii în cel de-al doilea an al cincinalului, al cincinalului calității. Nici nu se putea altfel după ce am investit atîta muncă, atîta inteligență, atîta energie pentru a pregăti aceste auspicii pe care noi obișnuim a le numi: condiții optime de lucru.

Ceea ce definește însă calitativ activitatea noastră de constructori ai societății socialiste multilateral dezvoltate este prezența și conducerea partidului în întreaga viață economică, socială și politică. Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în întreprinderi brașovene face parte dintr-o practică ce caracterizează **calitativ** *realitatea de astăzi a României. Și cînd subliniem că am început acest an sub cele mai bune auspicii, pornim de la premisa calitativă că niciodată nu a existat o legătură mai firească, mai desăvîrșită, între popor și partid ca acum, la începutul anului 1972, cînd capacitatea tuturor oamenilor muncii se antrenează și se angajează mai conștient ca niciodată în realizarea sarcinilor planului de dezvoltare economică și socială a țării.*

Asigurarea materială a progresului economiei noastre naționale se întemeiază în acest an pe un spor mare al volumului de investiții, care vor însuma nu mai puțin de 87 200 000 000 lei. Noi știm cu ce eforturi facem aceste investiții. Dar mai știm în același timp că numai astfel ne vom putea plasa în rîndul țărilor dezvoltate. Că acesta este adevărul o arată faptul că în acest an numai Ministerul Construcțiilor Industriale va da în folosință 500 obiective și capacități de producție noi, adică cu 50 la sută mai mult decît în 1971. Acest exemplu, dintre altele, marchează o trăsătură angajantă a auspiciilor cu care am început acest an.

Conștiința stării de producători și proprietari, conștiința socialistă a cărei forță cunoaște o vigoare și valori superioare datorită programului inițiat de partid, s-a afirmat întotdeauna puternic pe toate planurile, dar la acest început de an se afirmă cu evident mai multă pregnanță. Dovada o avem chiar din aceste puține zile în care oamenii muncii au și anunțat de acum primele succese: oțelarii de la Galați lucrînd în trei schimburi au elaborat 52 de șarje de oțel într-o zi; muncitorii, inginerii și tehnicienii Grupului industrial petrochimic-Pitești au înregistrat importante realizări peste prevederile planului; în Teleorman au intrat în funcțiune primele obiective economice ș.a.m.d. În agricultură, pe întreg cuprinsul țării sute de mii de țărani răspund prin fapte Chemării organizației de partid a județului Argeș cu privire la organizarea unei largi acțiuni de masă pentru extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare. Pilda o dau înșiși autorii chemării: argeșenii au și înlăturat pericolul băltirilor pe 11 421 ha și au executat pe 1 120 ha lucrări de desecare; în Ilfov, țăranii din 90 de comune lucrează fără preget pentru a-și îndeplini angajamentele luate; în Teleorman, 38 000 oameni sînt angajați în această acțiune care le va aduce un spor de recoltă de 15 000 tone; constănțenii au efectuat lucrări care le-au adus economii de peste 10 000 000 ș.a.m.d.

Iată dar cum am început acest an. Auspicii bune? Putem spune foarte bune, pentru că dorința efectivă, conștientă, de masă, de a folosi toate posibilitățile, întreaga capacitate a fiecăruia pentru binele tuturor o întîlnim la fiecare pas. Săptămîna trecută organizația de partid și Consiliul Frontului Unității Socialiste ale sectorului VII din Capitală au lansat un însuflețitor apel tuturor cetățenilor Capitalei: «Avînd nestrămutata convingere că înfăptuirea programului adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 3—6 noiembrie 1971 dă coordonate noi, superioare înaintării societății noastre pe calea socialismului multilateral dezvoltat, adresăm călduroasa chemare tuturor organelor, organizațiilor de partid, de stat, de masă și obștești, întreprinderilor și instituțiilor, școlilor și facultăților, așezămintelor de artă și cultură, comuniștilor și tuturor cetățenilor să acționeze cu elan însuflețitor sub lozinca: **«Fiecare cadru de conducere, salariat, locuitor — un slujitor devotat al intereselor societății, un militant pentru promovarea principiilor eticii și echității socialiste, un bun gospodar».**

Am demarat așadar sub cele mai bune auspicii în cel de-al doilea an al **Cincinalului Calității** *și să ținem seama că în cele de față nu am menționat decît cîteva argumente la care fiecare din noi poate adăuga altele. Pentru că avem destule și pe toate planurile: fie pe tărîm legislativ, cînd ne referim la proiectul Legii privind gospodărirea apelor în Republica Socialistă România, fie pe tărîmul perfecționării, dacă amintim de deschiderea cursurilor de pregătire a președinților de cooperative agricole de producție, fie de avansarea lucrărilor la noul furnal de la Hunedoara, fie de noile proiecte de construcții sociale, fie de activitatea noastră la locul de muncă sau viața noastră personală.*

Mihai MÎRZA

Marți, 11 ianuarie 1972

săptămîna în imagini

ultimele retușuri

Deși au trecut numai două săptămîni de la începerea noului an, harnicul colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri de la uzina «23 August» din Capitală, ca de altfel și alte colective de muncă, raportează obținerea unor succese de prestigiu pe linia îndeplinirii și depășirii planului de producție. În aceste zile, la uzina bucureșteană, în avans față de graficele de producție, se fac ultimele retușuri la locomotiva diesel de 1 250 CP.

ogoarele țării – un imens șantier

Pe întreg cuprinsul țării sute de mii de țărani participă intens la înfăptuirea amplului program consacrat amenajării de irigații, desecări și combaterea eraziunii solului. Mobilizați de organizațiile de partid, de consiliile populare, sătenii noștri dau astfel viață indicațiilor cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și președinților consiliilor populare comunale: «Actualul cincinal — a precizat secretarul general al partidului nostru — va fi o etapă esențială în înfăptuirea programului național de îmbunătățiri funciare».

Fotografia noastră vă înfățișează un instantaneu realizat pe raza comunei Valea Măcrișului din județul Ilfov. Aici, țăranii cooperatori și-au propus să realizeze pînă la 31 martie 1972 un canal de desecare în lungime de 10 km și, prin alte lucrări complexe, să redea circuitului agricol o suprafață de aproximativ 2 500 hectare.

la mare altitudine

În ultimele zile, zăpada a «crescut» în multe locuri din Bucegi pînă la 45 de centimetri. Ceea ce, bineînțeles, atrage spre munte foarte mulți amatori ai sportului alb. La sfîrșitul săptămînii, pîrtiile de la Predeal (Clăbucet, Cioplea etc.) au fost asaltate de numeroși schiori veniți din Capitală și din alte orașe ale țării.

La Poiana Brașov, marea revelație a acestui sezon pare să fie sportul cu patinele. Sute de brașoveni, tineri și virstnici, sînt zilnic prezenți pe gheața patinoarului de la poalele Postăvarului.
Tot aici funcționează acum, în plină iarnă, două teleferice — unul cu cabină, altul cu scaune — care fac legătura dintre Poiana și Vîrful Postăvarului.

start '72

Știrile venite din toată țara în primele zile ale anului ne informează despre direcția ascendentă pe care au luat-o curbele de producție din grafice. Semn bun anul are cînd se simte acest puls stenic, această hotărîre de a înfăptui sarcinile încredințate

La Centrala industriei bumbacului, cele 33 întreprinderi din toată țara au raportat realizarea ritmică a sarcinilor ce le revin din planul trimestrului I. Filatura românească de bumbac, Aurora, Suveica, Industria bumbacului din București, Bucegi din Pucioasa, Tîrnava din Mediaș și Țesătoria din Codlea au realizat depășiri de plan încă din primele zile.

În afară de preocupările curente de producție, centrala a urmărit în mod deosebit în aceste zile favorabile lucrărilor de construcție realizarea investițiilor la noile obiective industriale din Giurgiu, Pitești, Baia Mare.

Eforturile pentru mărfuri calitativ superioare și realizarea de economii de valută se materializează între altele și prin experiențele consacrate înlocuirii unor coloranți și a unor chimicale străine prin produse similare fabricate în țară. Primele rezultate obținute la Industria bumbacului și la întreprinderea «Dacia» sînt promițătoare și îndreptățesc convingerea că ele vor putea fi folosite în producție cu succes.

În fotografie, filatoarea Genoveva Lăzărescu (F.R.B.), care continuă și în '72 o bună tradiție personală: depășirile zilnice de plan cu 8-12 la sută.

carnaval la sfîrșit de vacanță

Vacanța școlarilor bucureșteni s-a încheiat, între altele, și printr-un izbutit «carnaval pe gheață». Festivitatea a avut loc pe patinoarul «23 August» și a fost organizată sub egida Consiliului municipal al pionierilor. Programul a cuprins o serie de demonstrații de virtuozitate (figuri obligatorii și libere), dansuri populare, o feerie pe gheață inspirată de basmul Albă-ca-Zăpada etc. Organizatorii au dorit cu acest prilej să anticipeze și un alt eveniment: în curînd se vor împlini 50 de ani de la înființarea Federației române de patinaj.

proiectul a 45 000 de apartamente

La 15 ani de la înființare, Institutul de proiectări al județului Dolj se prezintă cu o carte de vizită prestigioasă: cele mai de seamă obiective construite în județele Dolj, Mehedinți, Gorj și Olt au prins viață mai întîi pe planșetele inginerilor și proiectanților craioveni. Numai numărul apartamentelor proiectate atinge cifra de 45 000. Mai notăm proiectele unor unități ale industriei locale și modernul complex zootehnic de la Cerătu, precum și cîteva importante obiective turistice: hotelul «Tg.-Jiu» și hotelul «Jiul» din Craiova.

Pentru calitatea proiectelor cît și pentru operativitatea în execuție, institutul craiovean a primit de curînd diploma de unitate fruntașă pe ramură.

Fotografia noastră vă prezintă cartierul Brazda lui Novac, căruia i se va alătura în curînd cartierul Craiovița Nouă ce va găzdui 80 000 de locuitori și care se construiește după proiectele elaborate de cercetătorii institutului.

ȘANTIER DE CREAȚIE

7 minute cu sergiu nicolaescu

Începîndu-și cariera cinematografică la Studioul «Al. Sahia», inginer, Sergiu Nicolaescu a făcut saltul de la tehnică la artă cu filmul «Memoria trandafirului», care se bucură și azi de un binemeritat succes în țară și peste hotare. De atunci a mai realizat opt filme de lung metraj pentru Studioul «București» și pentru alte case producătoare din străinătate. Acum finisează «Moartea lui Ipu», care va avea premiera în curînd.

Sergiu Nicolaescu urmărește atent reacțiile publicului nu numai la filmele sale, fiindcă — ne declară regizorul — «în ultimă instanță noi lucrăm pentru public, și cunoașterea gustului și a predilecțiilor spectatorilor determină creația noastră ca cineaști. Foarte exigent, el nu pierde nici un prilej pentru a sublinia contribuția hotărîtoare a regizorului la transformarea scenariului literar în povestire prin imagini, prin interpretarea actorilor, decoruri, muzică, montaj etc. «Arta regizorului este aceea de a deveni un povestitor plăcut și interesant, mereu nou și plin de surprize».

Din acest punct de vedere, Sergiu Nicolaescu consideră că în cinematografia noastră există posibilități materiale precum și creatori care să realizeze filme de foarte bună calitate, atît ca formulă dramaturgică, cît și ca artă a povestirii prin film. Din producția anului '71 ne-a dat două exemple: «Adevărul și Puterea» (regizor, Manole Marcus) și «Felix și Otilia» (regizor, Mihu Iulian). Pe baza celor văzute, credem că putem adăuga și «Moartea lui Ipu» (regizor, Sergiu Nicolaescu).

Pentru '72 dorește să ecranizeze o continuare a lui «Mihai Viteazul» după un scenariu de Titus Popovici.

Viitorul film istoric, intitulat provizoriu «Întoarcerea eroilor», își propune să redea viața eroică a foștilor tovarăși de arme ai lui Mihai, plecați pe drumurile Europei în căutarea celor trei ucigași ai domnitorului răpus mișelește în tabăra de la Turda. Alte două scenarii care îl tentează sînt: un film despre tinerii eroi de la Păuliș și un film din mediul sătesc al Dobrogii, «Ogorul de piatră». În afară de acestea, și tot în colaborare cu Titus Popovici, își propune realizarea mai multor scenarii pentru televiziune.

În fotografie: regizorul Sergiu Nicolaescu (stînga) în timpul filmărilor pentru «Moartea lui Ipu».

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

mehedințiul — o viitoare mare podgorie a țării

Atestate de documentele vremii, care vorbesc de calitățile indiscutabile ale vinurilor din județul Mehedinți, dar mai ales ale celor din perimetrul Vînju Mare, podgoriile de aici continuă să satisfacă cele mai exigente gusturi. A fost remarcat îndeobște de enologi faptul că vinurile roșii, în general, și Cabernetul, în special, din această zonă nu se situează cu nimic mai prejos decît cele de la Sîmburești — recunoscute și elogiate unanim peste hotare.

Medaliate alături de sortimentul de Drăgășani încă din anul 1862, cu ocazia participării la prima expoziție internațională de mare anvergură de la Londra, vinurile din zona Vînju Mare s-au afirmat apoi de cîte ori au avut ocazia. Astfel, în anul 1898 participă la Expoziția internațională de la Bordeaux, unde vinurile din podgoria Golul Drincei și Orevița se fac din nou remarcate și primesc diploma de onoare a juriului pentru cel mai valoros vin roșu. Printre succesele mai recente trebuie să amintim medalia de argint obținută de soiul Cabernet Sauvignon din podgoriile Orevița, Almăjel și Oprișor, cu probe sub un an, la Concursul internațional de la București din anul 1968. În viitorii ani, suprafața cultivată cu aceste soiuri va crește cu încă 6 850 ha în C.A.P. și 1 525 ha în fermele I.A.S.

la vaslui — cadru adecvat muncii cultural-educative

Dotată cu un mare hol, o sală de spectacole și numeroase cabine, nouă și modernă Casă de cultură a sindicatelor din Vaslui este gata să-și primească spectatorii. Nu ne îndoim că existența acestui lăcaș de cultură va prilejui inițierea unor manifestări culturale și educative de larg interes pentru viața spirituală a locuitorilor acestui județ din estul țării.

oameni curajoși...

...sau un calificativ pe care îl merită din plin îngrijitorii Grădinii zoologice de la Băneasa. Fotografia noastră vi-l prezintă pe Constantin Ștefan în timp ce discută «amical» cu doi pui de tigri manciurieni, crescuți și educați sub directa sa obîrduire. O meserie grea care, știm, comportă nu puține riscuri, dar care, după cum se observă, face deliciul numeroșilor vizitatori.

imagini

COPERTA NOASTRĂ

ILIE NĂSTASE, prinț al tenisului mondial... Dar nu numai atît: proclamat CEL MAI BUN SPORTIV ROMÂN în anul 1971... Și în anul 1972, și LA MULȚI ANI — îi urăm noi.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 41 12. Of. 32. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

primul cristal românesc

La «Vitrometan»-Mediaș anul 1972 a debutat printr-o prestigioasă premieră. La începutul lunii ianuarie colectivul cunoscutei întreprinderi a obținut pentru întîia oară articole din cristal realizat în întreprindere. În cinstea evenimentului, maiștrii sticlari au turnat cea dintîi șarjă sub forma unei plachete purtînd inscripția: «Primul cristal românesc». Sîntem informați de asemenea că, potrivit aprecierii specialiștilor, primele șarje de cristal elaborate în țara noastră, pe cale industrială, prezintă parametri calitativi superiori celor prevăzuți. Astfel, întreprinderea «Vitrometan»-Mediaș, ale cărei produse sînt cunoscute în 15 țări ale lumii, face un nou și important pas în activitatea productivă.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

sănătate '72

Grija pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației — preocupare permanentă a partidului și statului nostru — va face și anul acesta obiectul unui vast și complex plan de măsuri elaborat de către Ministerul Sănătății. În dorința de a informa cititorii noștri despre măsurile preconizate în acest domeniu, ne-am adresat tovarășului ministru adjunct dr. EUGEN MAREȘ.

— *Problema este foarte vastă și va trebui să ne limităm doar la unele dintre principalele măsuri tehnico-organizatorice. Astfel, spre pildă, în mediul rural se va urmări înființarea de noi centre medico-sanitare și consolidarea bazei tehnico-materiale a centrelor medico-sanitare existente, astfel încît să poată rezolva multiplele necesități de asistență medicală generală, de pediatrie, stomatologie și de urgență. La repartiția cadrelor se va da prioritate completării locurilor de medici cu noii absolvenți.*

Asistența medicală de specialitate se va îmbunătăți prin creșterea capacității de spitalizare cu 5 400 paturi (adică 17 la sută din totalul unităților prevăzute pentru actualul cincinal) și prin repartizarea de noi aparate medicale de mare tehnicitate și randament, prin specializarea și perfecționarea unui număr important de medici, în diferite specialități, precum și în perfecționarea conducerii, a organizării și funcționalității unităților de asistență medicală.

În ceea ce privește asistența medicală de urgență se vor lua măsuri tehnico-organizatorice pentru ca toate unitățile medico-sanitare din teritoriu să acorde primul ajutor și asistența medicală de specialitate și de urgență în caz de accidente și îmbolnăviri acute.

— Ați putea să ne dați și cîteva noutăți științifice care își vor găsi aplicarea în cursul acestui an?

— *Da. De un deosebit interes științific și practic va fi înființarea serviciului de transplante renale de la spitalul Panduri, care se va ocupa și de problema dializei bolnavilor cronici. Aș vrea să vă mai informez că în toate centrele universitare din țară se va aplica un aparat tranzistorizat «pace maker» pentru normalizarea și întreținerea bătăilor cordului în caz de aritmii. Aparatul este conceput și construit în țară pe baza lucrărilor unui colectiv de la ASCAR. Tot în anul acesta se vor lua măsuri pentru înființarea unei unități de oxigenoterapie hiperbară la Spitalul de urgență. Poate că ar fi interesant să informez și despre introducerea elicopterului sanitar ca mijloc de transport modern, operativ, în cazurile de mare urgență; anul acesta vor fi utilizate cinci asemenea elicoptere în sectorul sanitar.*

preventoriul din zăbala

Așezat într-o zonă cu ierni blînde și veri răcoroase, vechiul și impozantul castel din Zăbala (jud. Covasna) — transformat în preventoriu pentru copii — reprezintă o adevărată oază de liniște și aer curat.

și femeile joacă fotbal...

...Sau titlul viitoarei premiere în curs de montare la Teatrul «C. Tănase» din București. «O incursiune muzical umoristică în lumea stadioanelor, susținută de scenete și cuplete inspirate din actualitate și care — ne-au promis în continuare realizatorii — va fi punctată de numeroase surprize». Ne permitem să dezvăluim una singură: în ziua premierei, întreaga scenă a Sălii Palatului va fi transformată ad-hoc într-un stadion de fotbal. Nu va lipsi nici celebrul Tudorică cu trompeta lui.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cîntec stins

Anul cîntecului a început cernit cu dispariția unuia dintre cei mai mari cîntăreți ai lumii, ambasador universal al bucuriei omenești, unanim recunoscut pentru dărnicia lui: Maurice Chevalier. N-a fost doar un cîntăreț de un irezistibil farmec, personalitate prestigioasă în stare să vrăjească mari mase umane, a fost cîntecul însuși sau o parte a lui, născută spontan și miraculos spre fascinația celor care îl ascultau. L-am auzit o singură dată, într-o sală hipnotizată, și am înțeles că marea lui artă se năștea din fantastica lui ușurință, mai exact, din iluzia pe care o comunica: dădea spectatorului instalat în stal sentimentul că și el, anonimul, și el, laicul, ar putea realiza același lucru, dacă s-ar urca pe scenă. Am meditat îndelung la această forță supremă a artei, cea mai înaltă și cea mai dificilă, și am ajuns la încheierea că iluzia asta transmisă poartă cu sine și o gravă servitute, din care izvorăsc infinite necazuri. Un scriitor care scrie atît de accesibil încît fiecare lector are sentimentul că ar putea oricînd realiza același lucru, dacă ar avea timp disponibil; un muzician care compune atît de simplu și de direct încît fiecare om din sala de concerte se improvizează subit într-un critic exigent, gata să dea lecții de subtilitate; un pictor sau un sculptor care-și creează opera cu o asemenea sinceritate încît orice privitor simte că ar putea izbuti și el o pînză sau o piatră analogă, dacă s-ar înarma cu o pensulă sau o daltă — nu constituie toți niște cazuri triste de inocență vinovată, menite să scoboare prestigiul artei? Nu fac mai bine sofisticații, rafinații, contorsionații și absconșii, care îți impun un respect subit, fiindcă în fața operei lor misterioase rămîi înmărmurit? Am văzut, am asistat la nenumărate spectacole de un comic homeric: înaintea unei fastuoase inepții, nenumărate competențe reale rămîneau într-o stare de extaz: căutau sensuri adînci acolo unde nu stăpînea decît vidul de gîndire absolut, dar plin de pretenții.

Numai că artistul adevărat, purtător al unui mesaj real, nu se pretează acestui joc de mistificări puerile. El cîntă, cum știe el, indiferent la concluziile specialiștilor, așa cum privighetoarea își risipește generoasă trilurile fără să-și pună problema cum vor fi recepționate cîntecele ei de marii experți în muzicologie.

Așa a cîntat șaptezeci de ani Maurice Chevalier. N-a intrat și nu cred că va intra vreodată în antologii savante, a fost în schimb adorat de sute și sute de milioane de oameni. Și, oricum, este și această recunoaștere unanimă o recompensă.

DESTINUL ALB AL FAGULUI DIN MEHEDINȚI

sau cum se naște un combinat

de Petre **ANGHEL**

Sîntem abia la începutul celui de-al doilea an al actualului cincinal, dar avem deja posibilitatea stabilirii unor caracteristici hotărîtoare. Cincinalul 1971–1975 a debutat matur, obiectivele sale încep să prindă contur, să se definească, devin o realitate palpabilă. Sîntem angrenați într-o activitate de uriașă răspundere și complexitate — construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Cele mai de seamă obiective economice cuprinse în cincinalul '71–'75 au fost atacate, creîndu-se astfel premisele sigure ale înscrierii lor finale în circuitul valorilor, iar altele sînt încă de pe acum parte integrantă a avuției naționale, la rîndul lor producătoare de valori, fiind date în exploatare încă din primul an al cincinalului.

Printre sarcinile multiple pe care ni le-am propus în urma unei mature chibzuințe, domeniul silviculturii, al exploatării pădurilor și al prelucrării lemnului, celulozei și hîrtiei ocupă un loc aparte, tocmai prin perspectiva nouă de abordare. Nu numai pentru că producția globală va trebui să înre-

Fabrica de cartoane combinate de la Tr. Severin, construcție a actualului cincinal.

În imediata apropiere a orașului se înalță unul dintre cele mai de seamă obiective ale cincinalului: Combinatul de celuloză și hîrtie–Tr. Severin.

Curînd, fagul munților mehedințeni se va supune temperaturilor ridicate ale acestor instalații de fierbere, devenind hîrtie.

gistreze în 1975 o creștere de 24,2 la sută față de 1970, ci și pentru că (sau mai ales din cauza aceasta!) ritmurile cele mai înalte se vor înregistra tocmai în domeniile prelucrătoare ale lemnului, în industria de celuloză și hîrtie. O simplă comparație va avea menirea să ne ofere o imagine clară a saltului pe care industria prelucrativă a lemnului îl va înregistra în anii aceștia: dacă în anul 1970, din fiecare metru cub de masă lemnoasă se obțineau producții în valoare de 814 lei, la sfîrșitul cincinalului valoarea producției realizate dintr-un metru cub va atinge 1 049 lei. Această valorificare superioară va fi posibilă printr-o continuă dezvoltare a producției sortimentelor cu un grad mare de prelucrare din punct de vedere industrial. Totodată se vor reduce normele de consum în medie cu 6–10 la sută.

Unor astfel de sarcini, izvorîte din însăși rațiunea industriei noastre, care-și propune utilizarea cît mai rațională a materiei prime, este chemat să răspundă și Combinatul de celuloză și hîrtie din Tr. Severin, obiectiv de seamă al actualului cincinal.

Intrat în construcție în anul 1971, el va fi dat în exploatare înaintea termenelor stabilite. Nu există pentru aceasta decît o singură explicație: dibăcia și hărnicia oamenilor, conștiința faptului că tot ceea ce fac e spre binele lor personal și al națiunii socialiste în general. Vizitez marile hale ale fabricii de cartoane combinate și rămîn impresionat de finețea lucrărilor. «S-a muncit foarte bine, declară ing. Gh. Gavrilescu, adjunctul directorului general al combinatului, montorii au lucrat ireproșabil; în ceea ce-i privește pe constructori, pot să vă precizez că adesea n-a mai fost nevoie nici de finisări, lucrul ieșea din mîna lor la un nivel calitativ ireproșabil... Și să nu credeți că nu sînt exigent. Eu am experiența șantierelor, sînt de peste 25 de ani pe șantierele combinatelor de acest gen».

Îl privesc atent, numai o clipă însă, fiindcă nu-mi rămîne mai multă vreme în față: A și pornit să urce scările la alt nivel al construcției: «Să vedem și aici cum lucrează, chiar dacă sînt meșteri buni, tot trebuie supravegheați».

Îl însoțesc pînă la fierbătorul de celuloză și semiceluloză și omul nu se poate abține (nici nu încearcă de altfel, n-ar avea motiv) să nu fie mîndru. Acest fierbător are o mare capacitate anuală de prelucrare, tot lemnul va trebui să treacă prin pîntecele său uriaș, supunîndu-se la prefacerile temperaturilor ridicate. Dar nu numai despre asta este vorba. Aici s-a stabilit un adevărat record. Mai întîi, pentru că cel de-al zecelea tronson, cu o greutate de 22 tone (pentru stabilitatea sa a fost nevoie de turnarea unui bloc de fundație de 1 000 mc), a fost ridicat la o înălțime de 60 m în cel mai scurt timp posibil. Iar cînd s-au făcut verificările instalației s-a constatat că lucrările de montaj fuseseră efectuate cu un maximum de calitate. Acest cel mai mare fierbător din Europa — în ceea ce privește producția de fag — a trecut, după cum se vede, examenul cu succes.

Pîntecele lui uriaș poate fierbe în siguranță pădurile mehedințene, materia primă a combinatului. Totul corespunde celor mai pretențioase norme de funcționare.

Alături, în camera electrică a fabricii de celuloză se montează deja tablourile de distribuție electrică, echipate cu aparatură produsă în exclusivitate în țară. «Deși știu cum lucrează băieții mei, îmi spune maistrul electrician Ion Bontea, sînt nerăbdător să văd fabrica intrată în funcțiune, să-i văd cum se bucură de rezultatele muncii noastre. Noi o să plecăm în altă parte, dar o să rămînă alții să exploateze obiectivul ridicat de noi și nu putem să nu ținem seama de ei».

Amplasarea acestui impunător combinat a fost făcută în imediata apropiere a Combinatului de industrializare a lemnului, la indicația secretarului general al partidului. Alegîndu-se acest loc s-a redus la minimum suprafața de teren scoasă din circuitul agricol, aici aflîndu-se construcții inutilizabile amplasate pe terenuri improprii agriculturii. «Trebuie să precizez, adaugă ing. Gavrilescu, că alegerea s-a dovedit cît se poate de fericită: n-a fost nevoie de lucrări de fundații suplimentare, iar apropierea de oraș este un mare avantaj».

Cît mai aproape de oraș... Dar combinatul a început încă de pe acum să formeze împreună cu municipiul un tot unitar. Excavatoare și buldozere au tăiat drumuri drepte, scurtînd căile de acces. Combinatul a devenit al orașului, al oamenilor lui.

Vorbind despre succesele obținute în această etapă de edificare a combinatului, trebuie remarcat că lucrările ar putea progresa mult mai bine dacă nu ar exista discrepanțe în activitatea unităților răspunzătoare de construcția combinatului. Astfel, nu se poate să nu consemnăm greutățile pe care constructorii Trustului nr. 1 din Craiova le mai fac încă montorilor. Neexistînd o corelație între lucrări, se începe adesea montarea utilajelor în hale ce nu au fost încă finisate, sub acoperișuri încă îmbrăcate în cofraje. E lesne de înțeles la ce risc sînt supuși atît oamenii ce lucrează în asemenea condiții cît și utilajele și aparatura de milioane și zeci de milioane de lei. Fără să poată asigura un front larg de lucru, datorită insuficienței forței de muncă și a unei slabe organizări, constructorul începe adesea lucrări pe care le abandonează a doua zi, pentru a ataca altele de maximă urgență, ce sînt amînate apoi și ele pentru nu știu cîtă vreme. În timpul acesta, montorii caută să cîștige timp, urmărind propriile lor grafice, strecurîndu-se printre schelele încă nedemontate. Iată dar că cu tot demarajul pozitiv obținut în darea în folosință a primei fabrici a combinatului, în continuarea lucrărilor se menține o situație nu numai paradoxală, dar improprie unei munci normale, care să corespundă cu planurile dinainte stabilite și cu normele de securitate a muncii. O intervenție urgentă se impune. Înlăturarea acestor neajunsuri este cerută de atmosfera generală bună de lucru care domnește pe șantier. Combinatul de celuloză și hîrtie trebuie să devină — și va deveni — în cel mai scurt timp obiectiv de seamă al industriei noastre prelucrătoare. Produsele celor șase fabrici ale sale se vor impune, sîntem siguri, de îndată ce vor intra în competiție, atît pe piața internă cît și pe cea externă.

O TOT MAI BUNĂ GOSPODĂRIRE A UNEI MARI AVUȚII: SOLUL

Știați că zona nisipurilor doljene este cea mai călduroasă din țară și că aci, între iarnă și vară, «evantaiul» temperaturilor cuprinde aproape 100°C? Dar și în condiții vitrege de climă și de sol pămîntul se poate transforma în ogoare, în vii și livezi roditoare. Au dovedit-o...

...OAMENII NISIPURILOR

de Aurel IVAN

Fotografii de Lică IOSIF

Cîtă lumină cade pe plantă? Cînd? În ce condiții? La aceste întrebări trebuie să răspundă inginerii Mihai Ionescu și Eugen Barcan care, aici, studiază efectul intensității luminii asupra plantelor dintr-un lan de porumb.

«Primii specialiști — de la Institutul agronomic din București și de la Institutul agronomic din Craiova — au venit la Bechet cu cîțiva ani în urmă. Acolo unde avea să se creeze o puternică stațiune de cercetări pentru ameliorarea solurilor nisipoase. Cercetătorii vădeau «înfrigurarea unor adevărați căutători de comori» — își amintește inginerul Petre Baniță, directorul stațiunii, care continuă: eram cîțiva ingineri și tehnicieni, în majoritate tineri, care am început explorările. În puțină vreme am verificat că grosimea straturilor de nisip nu depășește 15–20 metri, că apa freatică se găsește la peste 15 metri adîncime, că precipitațiile abia ajung la 550–600 litri pe metru pătrat anual. Zona nisipurilor doljene este cea mai călduroasă din țară, în unele perioade ale verii mercurul termometrului ridicîndu-se pînă la 60°C, în vreme ce, uneori, gerurile iernii înregistrează și minus 30–32°C».

Ville viguroase, bine dezvoltate de pe nisipuri nu sînt cu nimic mai prejos decît alte plantații viticole de pe terenurile cele mai fertile.

LABORATOARE ÎN AER LIBER

O dată aflate condițiile de climă și sol și fiind cunoscute greutățile, cercetătorii s-au așternut pe muncă. A fost o muncă tenace, migăloasă, de durată întinsă, însă aducătoare de mari satisfacții. De-a lungul anilor, sub îngrijirea lor atentă, pe nisipurile unde odinioară hălăduia numai austrul au început să apară cele dintîi loturi experimentale — adevărate laboratoare în aer liber.

Iată, bunăoară, «laboratorul viticol». Aici, colecțiile de viță-de-vie sînt din an în an tot mai bogate în rod, ciorchinii tot mai grei, mai plini de soare și de dulceață. Experimentînd peste 400 de soiuri în condiții de nivelare, fertilizare și irigare a nisipurilor, cercetătorii au selectat la strugurii de masă o linie valoroasă de «Afuz-ali», care se pretează foarte bine la cultura pe nisipuri, are productivitate mare la hectar și în condițiile climatice ale Bechetului se coace cu 15 zile mai timpuriu decît în alte podgorii din țară. De asemenea, au selectat cîteva linii de «Saint Émilien» și «Riesling-italian», demonstrînd că acestea dau rezultate pe nisipuri (15-20 tone de struguri la hectar!) și întrunesc condiții bune pentru vinificație, cu ridicată concentrație în zaharuri.

La capitolul «cereale», alți cercetători — printre care și inginerul Mihai Nicolescu —

La stația de avertizare, cercetătorul Nicolae Groza face observații cu ajutorul evaporimetrelor în scopul stabilirii necesarului de apă la diferite culturi irigate.

Cvadratura cercului? Nu. Densitatea optimă a grîului — diferențiată de la soi la soi, atît pe sol irigat cît și neirigat — este o problemă urmărită cu deosebită atenție de către cercetătorii de la Bechet.

ÎN DRUMUL JIULUI CĂTRE DUNĂRE...

Jiul, cu ape domoale, potolite, pătrunde în sudul județului Dolj. De o parte și de alta a riului, pe zeci și zeci de kilometri lungime, numai nisip. Dacă ar putea Jiul să spună, am afla că în vremea «tinereților» sale aceste nisipuri vălureau slobode la orice adiere de vînt. De aceea, prin partea locului li se și spunea nisipuri zburătoare... Mai aproape de vremurile noastre, cutezător, omul s-a apucat să le struneaască. Au apărut primele lanuri de secară. Le-au urmat micile plantații de tutun, bostănăriile și peticele de vii cu butuci de «Roșioară», singurul soi capabil să reziste grelelor condiții din zona aceasta, a nisipurilor.

Numărul speciilor de plante cultivate se numărau însă pe degete, producțiile la hectar erau slabe (800—900 kg de secară, 5—6 tone de pepeni, 4—5 tone de struguri și 600—700 kg foi de tutun), iar suprafețele cultivate erau mici, extrem de mici în comparație cu marile întinderi ale nisipurilor zburătoare, care numai în Dolj cuprind circa 150 000 de hectare.

Iată însă că astăzi aceste meleaguri doljene încep să-și schimbe înfățișarea. În locul imaginii sumbre, cenușii, a semideșertului de altădată, Jiul — în drumul său către Dunăre — întîlnește acum cîmpii fertile, acoperite cu lanuri de grîu, porumb, cartofi și sfeclă de zahăr, cu livezi și podgorii, cu lucerniere și alte culturi de plante furajere, odinioară inexistente prin părțile locului. Pentru a se ajunge aici, pentru ca nisipurile zburătoare să intre în zodia fertilității, a fost nevoie ca... Dar să-i lăsăm să vorbească chiar pe cei direct «în cauză», pe oamenii nisipurilor...

PIERSICILE PE NISIP NU SÎNT UN MIRAJ!

Pornind de la ideea că solul doljean este «ușor», că din primăvară, de timpuriu, pînă spre toamnă, tîrziu, în zona nisipurilor se menține o temperatură medie ridicată și că durata strălucirii soarelui este foarte mare, cercetătorii de la Bechet au constatat că întinsele nisipuri zburătoare oferă — oricît ar părea de curios — condiții prielnice pentru arbustul ale cărui poame sînt atît de solicitate și în țară, și la export. Așa se face că s-a creat aici o piersicărie experimentală. Este, ca și plantația de vie, tot un «laborator» cu o arie complexă de cercetare. Criteriile de amplasare, de stabilire a densității și distanțelor de plantare a puieților, formele de «conducere» a coroanei, agrotehnica specifică unor condiții deosebite de irigare și fertilizare cît și, firește, determinarea eficienței economice a diferitelor soluri sînt numai cîteva dintre problemele abordate de inginerul Barcan împreună cu colegul său Ion Botu, cu laborantele Florentina Cioboată, Florica Nedelanu și alți colaboratori.

Ei au studiat circa 60 de soiuri, dintre care 14 s-au dovedit foarte valoroase — în condițiile cultivării pe nisipuri! — sub aspectul calității și al productivității. Este vorba în special de soiurile românești «Mioriță», «Frumos de Băneasa», «Flacăra» etc. Acestea asigură recolte continue de piersici din prima jumătate a lunii iunie pînă către sfîrșitul lui septembrie. Fructele, cîntărind între 150 și 200 grame (cu o producție medie de peste 12 000 kg la hectar), au culori și arome apetisante. Cît despre aromă, credeți-ne pe cuvînt. În ceea ce privește culorile, judecați dv. ..

urmăresc să stabilească prin experimentări repetate soiurile și hibrizii cei mai potriviți, precum și coordonatele de bază privind agrotehnica acestor culturi. Aici se studiază una dintre temele cele mai importante de cercetare: succesiunea optimă a culturilor. De pe aceeași suprafață se vor putea obține două recolte bune pe an. Singura condiție: găsirea soiurilor și hibrizilor celor mai timpurii. Însă, deocamdată, îmbucurătoare sînt și producțiile ce se obțin într-un singur ciclu de vegetație. Într-adevăr, realizările obținute pe cale experimentală, în laboratorul de agrotehnie, demonstrează că pe solurile nisipoase se pot obține producții de ordinul a 4 500 kg grîu și 6 000 kg porumb boabe la hectar, 3 000 kg orz, 1 600 kg soia și — rezultat întru totul remarcabil — mari cantități de cartofi timpurii.

INEDITUL... CARTOFULUI

«Cultura cartofului este inedită în această regiune — precizează inginerul Constantin Gîrju. Practic, pînă de curînd, a fost cu totul inexistentă. Abia prin cercetările aplicative întreprinse la Bechet s-a dovedit că și pe nisipuri se poate cultiva cartoful, în special cel timpuriu. Încă din primele zile ale lunii iunie se pot recolta și livra pentru consum cel puțin 12–15 tone de cartofi timpurii la hectar».

Zona nisipurilor era socotită neprielnică și pentru creșterea animalelor. Se resimțea o acută lipsă de furaje. Astfel, în planul de cercetări a fost inclusă o nouă temă, și rezultatele nu au întîrziat: s-a demonstrat că, în condiții de irigare, pe fostele nisipuri zburătoare se pot cultiva cu bune rezultate borceag de toamnă și de primăvară, iarbă de Sudan, sorg, porumb furajer și — absolut nouă în zonă — lucernă, care se seamănă după o metodă aparte, la sfîrșitul verii, în condiții speciale de irigare.

Dar de problema irigării este legată activitatea unui alt laborator de îmbunătățiri funciare. Aci, inginerul Nicolae Groza, cu ajutorul unor aparate speciale, a stabilit corelația dintre viteza de evaporare a apei și consumul de apă al plantelor în cîmp. Datele obținute aveau să servească la precizarea momentului optim cînd trebuie aplicate udările. «Cu aceeași cantitate de apă — explică cercetătorul — se asigură irigarea unei suprafețe de nisipuri egală cu cea din oricare alt sistem, unde solul are o structură obișnuită. Nu diferă nici consumul de apă, nici de energie pentru transportarea apei. Diferită este doar tehnica udării».

Cercetătorii au stabilit cu precizie cînd și cîte udări trebuie efectuate la fiecare cultură (număr mare de udări dar doze mici!). De asemenea, s-a constatat că nisipurile se pot fertiliza cu cantități sporite (dar, firește, nu excesive) de îngrășăminte chimice.

VII TRADIȚIONALE, VII «MODERNE»

Firește, sînt și alte lucruri interesante de spus cu privire la munca și rezultatele obținute de cercetătorii de la Bechet, dar poate cel mai important este faptul că ele își găsesc o largă valorificare în unitățile din jur. În unele cooperative agricole s-au creat loturi experimentale. Spre exemplu, pentru modernizarea viilor tradiționale, care ocupă peste 6 000 hectare, s-au inițiat asemenea loturi experimentale la Sărata, Călărași și în alte unități. Față de 3 000–4 000 kg de struguri la hectar cît produceau anterior, viile «modernizate» pot să asigure pînă la zece tone de struguri și chiar mai mult, dacă sînt bine îngrijite.

Bune rezultate pe ogoarele cooperativelor agricole sînt asigurate și prin aplicarea celorlalte recomandări făcute de cercetători. Bunăoară, la cooperativa agricolă «1 Mai» din Bîrza, pe cele peste o sută de hectare de nisipuri irigate se obțin în mod curent 6 000 kg de porumb boabe la hectar.

«Putem spune — arată directorul stațiunii de la Bechet — că oricît de modestă ar fi, activitatea colectivului nostru constituie o contribuție la efortul comun ce se depune astăzi la nivelul întregii țări pentru înfăptuirea Programului național de îmbunătățire a fondului funciar. Noi am dovedit că, fără eforturi de muncă suplimentară și fără investiții mai mari decît pe alte terenuri, nisipurile Doljului se pot transforma în ogoare, în grădini, în vii și livezi înfloritoare».

Fotografiile «văratice» de pe aceste pagini pot părea ciudate în plină iarnă, dar au o explicație simplă. Ele oglindesc activitatea depusă timp de 365 de zile pe an de către specialiștii stațiunii de cercetări de la Bechet, pe ogoare și în laborator, pentru a transforma «nisipurile zburătoare» în lanuri și livezi fertile.

LA ORDINEA ZILEI,
CONTRACTELE ECONOMICE (II)

De ce sînteți supărat tov.

...sau mai bine-spus: ce consecințe are nerespectarea prevederilor contractuale de către furnizor pentru bunul mers al producției întreprinderilor care în contractele economice figurează ca partener beneficiar? Desigur că nerespectarea contractelor de către cel ce se obligă a furniza un anumit produs nu are un caracter general, dar se manifestă în destule cazuri ca să o discutăm în continuarea anchetei noastre despre contractele economice. Așadar...

consecințe negative asupra aprovizionării populației

Legea contractelor economice dintre întreprinderi oferă coordonatele generale ale activității de planificare, cadrul optim pentru asigurarea unei aprovizionări tehnico-materiale normale a producției și a desfacerii sigure a acesteia. În timpul derulării contractelor apar însă unele situații în care stabilitatea conferită prin contract relațiilor dintre întreprinderi este slăbită datorită perpetuării unor practici ce contravin cadrului juridic reglementat prin contract.

Combinatul nostru produce peste o mie de modele și articole vestimentare pentru copii, adolescenți, femei, bărbați, în general pentru toate vîrstele. Cea mai mare parte dintre ele sînt articole de sezon și adecvate gustului și modei anotimpului respectiv. Se înțelege de la sine, în aceste condiții, că respectarea riguroasă de către furnizori a termenelor de livrare și a calității materiei prime constituie pentru noi condiția de bază, indispensabilă realizării parametrilor calitativi de plan. Și totuși, întîmpinăm necazuri lună de lună, trimestru de trimestru. Nerealizări importante de contracte au înregistrat furnizori ca: uzinele textile «Moldova» din Botoșani, «30 Decembrie» din Arad, «Dacia» din București, «Argeșeana» din Pitești, «Integrata» din Constanța, «Victoria» din Iași etc., provocînd perturbări în desfășurarea procesului de producție. Menționez că majoritatea produselor combinatului nostru sînt destinate consumurilor sociale interne, iar o parte, exportului. Nelivrarea la termenele prevăzute în contracte a materiei prime afectează direct aprovizionarea fondului pieței cu articolele cerute și solicită eforturi sporite din partea altor întreprinderi sau organizații socialiste, a colectivelor de muncitori din diferite secții, obligați să lucreze nopțile sau în zilele de sărbătoare. Pe de altă parte, nevoiți să folosim materia primă existentă și nu cea solicitată, ne vedem în situația de a schimba modelele proiectate cu altele sau, și mai grav, să modificăm chiar profilul unor secții, cum a fost cazul secției de cămăși bărbătești care, din cauza lipsei de materie primă, în cele din urmă a produs... rochii. Acest fapt are, evident, repercusiuni negative asupra productivității muncii și a calității produselor. În general, elaborarea unei documentații pentru un model durează în jur de 4-7 zile. Primirea unei materii prime cu alte caracteristici calitative obligă colectivele de muncitori și tehnologi să efectueze aceeași muncă într-o singură noapte, fapt ce poate determina elaborarea unor tipare greșite și a unor modele ce nu corespund modelelor omologate, necesitînd rectificarea lor după ce au fost deja croite.

Pentru anul în curs, sperăm ca toate aceste neajunsuri să fie eliminate prin încheierea, în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, a cadrului de relații menit să optimizeze raporturile economice dintre centralele industriale furnizoare și beneficiare, să ridice relațiile contractuale dintre întreprinderi la nivelul de răspundere și disciplină stabilit de lege.

Gheorghe CIORĂSCU
director comercial în Combinatul de confecții și tricotaje «București»

și investițiile suferă...

convorbire cu tovarășul Cornel PELIGRAD, director în Banca centrală de investiții

— Unele obiective industriale — și de altă natură — n-au fost date în funcțiune la termenele prevăzute sau există pericolul întîrzierii lor datorită neîndeplinirii unor clauze contractuale. Ați putea să precizați, pentru cititorii noștri, care sînt cauzele principale ale acestor întîrzieri?

— De fapt, în întrebarea dv. ați prefigurat însuși răspunsul pe care mi-l solicitați: întîrzierile în darea în funcțiune a unor obiective se datoresc neîndeplinirii unor clauze contractuale. Fie că vin de la beneficiari (nepredarea la termenul contractual a documentațiilor complete ș.a.), fie că vin de la constructori (defectuoasa organizare a șantierelor, lipsa de cadre, neaprovizionarea la timp cu materiale etc.), fie că vin de la furnizori (nelivrarea la termenele contractuale a unor materiale sau utilaje), orice încălcări ale prevederilor contractelor duc inevitabil la întîrzierea realizării investiției. Printre cele mai importante cauze care concură la asemenea întîrzieri, consider că e cea pe care am citat-o la urmă: nelivrarea unor materiale și utilaje la termenele prevăzute în contracte.

— Ați putea să ne dați și unele exemple mai concludente?

— Desigur. Iată de exemplu investiția ce poartă ca titulatură «Dezvoltarea fabricii de produse ceramice Zalău». Lucrarea trebuia să intre în probe tehnologice și să fie dată în funcțiune la finele anului 1971. Ei bine, deși am intrat în 1972, fabrica este încă departe de a putea produce la capacitatea proiectată, și aceasta tocmai datorită faptului că unii furnizori nu și-au respectat semnăturile puse pe contractele de livrare. Astfel, U.M.U.M. (Uzina metalurgică de utilaj minier) Baia Mare nu a livrat nici pînă în prezent alimentatorul rotund cu șiber pe care trebuia să-l furnizeze de cîteva luni, și cu mare întîrziere a livrat un alt utilaj, așa-numitul «Colergang». Uzinei băimărene i s-a aliniat în această încălcare a disciplinei contractuale și o întreprindere bucureșteană, Atelierele «9 Mai», care nici pînă acum nu au livrat instalația de automatizare pe care trebuia s-o furnizeze de asemeni în trimestrul trecut. Alt exemplu: la rafinăria Teleajen trebuia să fie dată în funcțiune instalația de hidrofinare a uleiurilor — investiție de seamă, pentru care statul a alocat importante fonduri. Ei bine, instalația n-a intrat în funcțiune nici pînă în prezent, deoarece o altă întreprindere ploieșteană, Uzina de utilaj chimic,

director?...

care trebuia să livreze reactorul de hidrofinare a uleiurilor în luna august, l-a livrat la data cînd întreaga lucrare ar fi trebuit să fie în funcțiune. Și, în sfîrșit, încă un exemplu: la Unitatea de îngrășăminte cu azot nr. 4 Piatra Neamț — lucrare care urmează să intre în funcțiune într-o etapă următoare — întîrzierea se prefigurează de pe acum, deoarece uzinele «Vulcan» din București nu au livrat încă rezervoarele de cîte 40 mc pentru sodă caustică și pentru acid clorhidric, pe care trebuia să le livreze la finele lui septembrie 1971. Desigur că unii dintre furnizori aduc justificări — mai mult sau mai puțin vrednice a fi ținute în seamă — menite a le scuza întîrzierile. Dar în materie de realizare a investițiilor nu încap scuze. Aici există contracte ferme, pe care cei ce le-au semnat au avut tot timpul să le studieze și să ia din vreme măsurile necesare respectării lor. Dacă nu au făcut-o, consecințele nu sînt numai penalizările prevăzute în respectivele contracte, ci mai ales daunele produse întreprinderilor beneficiare și economiei naționale în totalitatea ei. Iată de ce, pentru beneficiarii, constructorii și furnizorii de utilaje industriale, respectarea tuturor prevederilor contractuale trebuie să se realizeze fără nici o abatere.

V. SAVIN

cînd beneficiarul ... păgubește

În finalul articolului «Niște oameni supărați»(«Flacăra» nr. 2/1972) promiteam că vom reveni pentru a încerca să analizăm și urmările economice ale nerespectării contractelor de către furnizori. Anticipînd, arătam că acestea — urmările de ordin economic — sînt la fel de nefaste ca și cele sociale de care ne ocupasem în articolul mai sus-amintit.

Într-o recentă discuție cu inginerul-șef al Centralei bumbacului, *Maximilian Dragomirescu*, ni s-a confirmat că pierderile economice, ca urmare a nelivrărilor la timp a materiei prime sînt într-adevăr deosebit de importante. S-au pierdut 9 milioane metri pătrați de țesături și 700 tone de fire în cursul anului trecut, iar la producția globală s-a înregistrat o pierdere de 65 milioane!

Productivitatea muncii a scăzut în aceeași perioadă cu 1,8 la sută și s-au pierdut circa 6 milioane lei din fondul de salarii.

S-au mai înregistrat o diminuare a beneficiilor în valoare de 10 milioane lei și pierderi la cheltuieli la mia de lei marfă de circa 6,8 milioane.

Acestea sînt cifrele. Seci, precise, semnificative. Ele indică elocvent unde poate duce o defectuoasă conlucrare între furnizor și beneficiar. Indicatori de plan a căror nerealizare se soldează cu milioane, multe milioane pierdute. Ce s-ar mai putea adăuga? Este evident că respectarea contractelor trebuie să devină obligatorie, am spune, o chestiune de onoare, o îndatorire care să nu poată fi atacată prin nici un fel de derogare. Ai semnat contractul, te-ai obligat să livrezi o anumită cantitate de materie primă, de o calitate corespunzătoare, utilaje, piese etc.? Înseamnă că te-ai obligat în cel mai înalt grad că trebuie să faci totul pentru ca prestigiul, numele întreprinderii furnizoare să nu sufere. Nu numai întreprinderile din Centrala bumbacului «suferă» de pe urma unei defectuoase conlucrări cu furnizorul.

Ce spune însă acesta? Cum își apără prestigiul atît de des și de puternic amenințat? Care-i sînt argumentele în disputa sa cu beneficiarul? Vom afla acestea într-un articol viitor.

H. MIHAI

eforturi suplimentare care pot fi evitate

Noile reglementări privind raporturile contractuale dintre organizațiile socialiste, statuate prin legea contractelor economice nr. 71/1969, aduc îmbunătățiri structurale în angrenajul relațiilor complexe ce se stabilesc între întreprinderi, în sensul că semnatarii contractului economic își asumă obligații învestite cu autoritatea legii.

Ca întreprindere care produce în special unicate, aprovizionarea corespunzătoare cu materii prime de calitate și la termen reprezintă pentru noi una dintre problemele esențiale ale desfășurării normale a procesului de producție. Întărirea disciplinei economice și financiare de plan constituie pîrghia esențială a unor aprovizionări tehnico-materiale optime. Evident, contractul economic nu oferă decît cadrul juridic al unei activități ritmice, principalul lucru constituindu-l temeinica fundamentare științifică a prevederilor de plan, prevederi care la rîndul lor vor fi reale numai în condițiile în care se bazează pe contracte judicios elaborate, ce reflectă în mod corespunzător cerințele uzinei, posibilitățile reale ale capacităților de producție. O analiză a modului în care s-au realizat contractele economice pe care le-am încheiat și derulat anul trecut cu furnizorii noștri relevă faptul că în marea lor majoritate întreprinderile noastre furnizoare și-au îndeplinit cu rigurozitate obligațiile pe care și le-au asumat prin contract. Vreau să evidențiez în mod deosebit Combinatul siderurgic din Galați ca și Fabrica de sticlă din Scăeni, furnizori importanți ai noștri, care și-au depășit chiar atribuțiile contractuale, ajutîndu-ne în momente de mare urgență.

Dacă uzina noastră a putut raporta la sfîrșitul anului îndeplinirea integrală a planului valoric și pe sortimente, trebuie amintit că această realizare a solicitat pe parcurs eforturi suplimentare, care ar fi putut fi evitate dacă furnizori cum ar fi Combinatul siderurgic din Reșița, uzinele «Republica», Uzinele mecanice din Timișoara și-ar fi îndeplinit toate obligațiile și ne-ar fi livrat la termen mărfuri de calitatea contractată. Am fost nevoiți însă să ne procurăm materia primă necesară de la alte unități sau din stocul tampon, situație ce a provocat o serie de perturbări în procesul tehnologic și chiar în respectarea din partea noastră a termenelor de livrare pentru produsele contractate de noi în calitate de furnizori. Nelivrarea la termen sau cu alți parametri decît cei prevăzuți a produselor contractate de către uzinele siderurgice ne pun în imposibilitatea de a fabrica și a livra utilajele tehnologice beneficiarilor de investiții la datele stabilite.

Un alt neajuns constatat în anul care s-a încheiat și pe care încercăm să-l remediem anul acesta este perioada îndelungată de definitivare a contractelor. Remedierea nu o vom realiza însă în defavoarea calității prin acordarea unor concesii care ar putea costa scump. În special ne-am orientat spre fixarea unor termene precise de livrare pentru fiecare sortiment și dimensiune, înlăturînd astfel practica de a cumula toate livrările la sfîrșitul lunii sau trimestrului. Una dintre căile pentru înlăturarea acestor neajunsuri va fi trecerea la încheierea contractelor pe lungă durată care vor pune bazele stabilității în relațiile de aprovizionare-desfacere.

Vasile MATACHE
director comercial — uzina de utilaj chimic Grivița roșie — București

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorul *Mihai Topală* din Vulturești, jud. Vaslui, se arată foarte interesat de perspectiva transformării treptate a unui număr de comune rurale în orașe și ne întreabă ce condiții trebuie îndeplinite pentru ca o comună să devină oraș. Ne este foarte greu să înșirăm aici o listă completă a unor asemenea condiții, mai ales că e vorba de situații adesea foarte diferite și care trebuie examinate fiecare în contextul lor concret. Fapt este că în etapa pe care o străbate actualmente societatea românească, datorită mecanizării agriculturii, a pătrunderii tot mai largi a civilizației industriale la sate, a creșterii substanțiale a nivelului de cultură al locuitorilor satelor, a îmbunătățirii și multiplicării legăturilor de tot felul între toate centrele locuite din țara noastră, procesul urbanizării a început să se accelereze și problema pe care o evocă cititorul nostru a devenit de strictă actualitate. Desigur, nu orice sat se poate transforma peste noapte în oraș, pe baza unei simple hotăriri administrative. Problema e prea importantă, prea încărcată de consecințe și, de aceea, rezolvarea ei nu poate interveni decît pe baza unei judecăți bine chibzuite, de ansamblu, pe scară națională. Pentru ca o comună să poată pretinde statutul de oraș, ea trebuie să dispună, printre altele, de o populație suficient de numeroasă, de un anumit indice de densitate (nu poate deveni oraș o localitate formată din așezări risipite la mare distanță unele de celelalte), de mijloace materiale suficiente — provenite dintr-o activitate economică corespunzătoare — capabile să facă față unui volum sporit de cheltuieli edilitare, culturale, administrative etc., de o așezare favorabilă și așa mai departe. De altfel, în legătură cu toate aceste chestiuni ne propunem să mai revenim în paginile revistei.

Tot la o problemă de actualitate se referă și cititorul *Iuliu Popovici* din Oradea, care urmărește lucrările de prognoză și ar vrea să știe pînă la ce distanță în timp pot fi extinse prevederile (e vorba de «prevederi riguros științifice», bineînțeles). Progresele în materie de prognoză sînt atît de spectaculoase în ultima vreme, încît o limită pe care am putea-o indica azi riscă mîine să fie depășită. Ceea ce am putea preciza e doar faptul că o previziune poate să se întindă mai departe cînd e vorba de un fenomen relativ simplu, suficient de general și supus unei dinamici de mult măsurabile și, dimpotrivă, previziunea are bătaie mai scurtă cînd e vorba de un fenomen cu un caracter mai pronunțat particular, dependent de un număr foarte mare de alte fenomene. De pildă, s-a putut calcula (cu o oarecare aproximație) cam cîți locuitori va avea pămîntul în anul 2000, pornindu-se de la rata creșterii populației în ultimele decenii, de la scăderea previzibilă a mortalității datorită ameliorării condițiilor de viață și asistenței sanitare, de la extinderea resurselor alimentare și de la alți cîțiva factori care acționează asupra creșterii demografice. Experiența a demonstrat că în secolul nostru nici marile calamități naturale, nici chiar conflagrațiile mondiale (să sperăm totuși că vom fi scutiți de asemenea «accidente» în viitorii 29 de ani) nu modifică substanțial curba creșterii populației. Previziunile în acest domeniu au deci toate șansele să fie confirmate. În schimb, e foarte greu (dacă nu imposibil) să spunem acum cum va arăta «Flacăra» în anul 2000; prea mulți factori (de la condiții tehnice pînă la gustul publicului) vor acționa asupra celor peste 1 500 de apariții viitoare. În orice caz, un lucru e cert: «Flacăra» din anul 2000 va fi mai bună decît cea de azi, între altele și pentru că cei care o vor redacta atunci vor fi mai capabili.

Cititoarea *Elena Brujban* din Tg. Ocna revine în scrisoarea dumisale la eterna problemă a reclamelor. Convingerea noastră este că în stadiul în care a ajuns economia națională, la nivelul actual de organizare a serviciilor (publicitatea este, în socialism, un serviciu) este cazul ca reclamele de tot felul să nu mai depindă de inspirația (sau lipsa de inspirație) a beneficiarilor, ci să fie alcătuite de oameni competenți din punct de vedere artistic și comercial. Numai astfel va putea fi eliminat aspectul dezolant al multor reclame (inclusiv al unora care apar în revista noastră). Ideea de a se edita o revistă care să publice numai reclame ni se pare nerealistă. Cine ar da bani pe ea?

Tot tovarășa *Brujban* ca și cititoarea *Betty Braunstein* din București ne fac diferite recomandări cu privire la rubrica «De la A la Z». Vom căuta să ținem seama de aceste sugestii, deși nu avem nici pretenția, nici posibilitatea de a cuprinde în modestul nostru lexicon cinematografic toate numele care au apărut vreodată pe generic(ul vreunui film.

P.S. Deoarece au trecut mai mult de două săptămîni de la Anul nou și — așa cum se spune în comunicatele despre catastrofele miniere — «orice speranță a fost pierdută», ne aflăm în situația de a cere scuze prietenilor și colaboratorilor cărora am avut imprudența de a le trimite felicitări prin poștă. Felicitările n-au ajuns la destinație și, probabil, nu vor ajunge niciodată. Deoarece despre această activitate sărbătorească a poștei scriitorul Paul Anghel a spus tot ce trebuia spus în «Contemporanul», ne mulțumim să subscriem și noi și să încheiem: «Trăiască poșta română», «Trăiască ministrul poștelor».

Cînd autenticul şi talentul îşi dau mîna

text de Mihai HETCO
fotografii de Vasile MOLDOVAN

Familia lui Gh. Bud locuieşte în casa care a fost lăsată ca moştenire din tată-n fiu, în satul Sîrbi din Valea Cosăului, judeţul Maramureş. Casa are cîteva sute de ani şi a fost cumpărată de muzeul din Sighet, unde va fi expusă.
Din suma obţinută, Gh. Bud îşi va construi o casă nouă.

Despre arta noastră populară s-a vorbit şi scris la superlativ în nenumărate rînduri. Am avut şi avem meşteri neîntrecuţi care, cu modestie, pricepere şi talent au creat adevărate opere de artă. Au folosit materiale care le erau cele mai la îndemînă — în primul rînd lemnul — şi şi-au împodobit porţile, stîlpii caselor, obiectele casnice, cele mai simple, cele mai «prozaice», cu motive atestînd bun-gust, mai mult, un simţ rafinat al decoraţiei. Din lut au făurit o ceramică fără pereche, zveltă, severă sau din contra, de o exuberanţă cromatică extraordinară, totul cenzurat însă de acelaşi infailibil bun-gust — calitate funciară a poporului nostru. La fel şi-au împodobit şi-şi împodobesc şi acum năframele, iile, fotele, cojoacele. Se poate afirma că dragostea de frumos a poporului român s-a răsfrînt asupra întregului cadru al existenţei sale, transfigurînd fiecare obiect.

Din această prodigioasă, la scara unui întreg popor, aplecare spre frumosul decorativ, în primul rînd, s-au ridicat meşteri anonimi, cu vocaţie de adevăraţi artişti, ale căror creaţii ne emoţionează profund.

De ce spunem toate acestea, îndeobşte cunoscute şi recunoscute? Fiindcă, în pofida existenţei unui asemenea tezaur de frumuseţe, curăţenie şi bun-gust, magazinele noastre de artizanat, şi în general «piaţa», care ar trebui să pună în valoare, să facă să strălucească şi mai tare acest depozit de o valoare inestimabilă, — de fapt o dovadă a perenităţii gustului şi frumosului pe aceste meleaguri, a înfrăţirii poporului nostru cu natura, cu peisajul pe care le-a înţeles ca nimeni altul, lui aparţinîndu-i de cînd lumea — etalează în vitrine luminoase, în rafturi dese şi numeroase, alături de lucrările autentice, o infinitate de fleacuri confecţionate din lemn, metal, sticlă — produse ieftine, submediocre, adevărate falsuri şi denaturări ale spiritului artei noastre populare. Aşa-zise icoane pe sticlă, ghioage, «cleşături», feronerie, marame şi alte o mie şi una de asemenea «opere» inundă, copleşesc magazinele zise de specialitate, coborînd pînă la debitele «centrale» de tutun, toate purtînd aceeaşi etichetă, care sună a blasfemie: produs de artă populară. Împotriva unei asemenea denaturări a spiritului artei noastre populare s-a scris şi se va mai scrie. Noi aşteptăm însă măsuri hotărîte, în sensul expulzării acestei manufacturi de prost-gust, generatoare de confuzie. Să oferim iubitorilor de artă populară opere autentice, născute din sufletul curat, proaspăt şi sincer al poporului nostru.

Vă oferim cîteva mostre de autentică artă populară, lăsîndu-vă dv. posibilitatea comparaţiei (şi a concluziei finale) cu «produsele» de serie ieftine şi lucitoare ce ne întîmpină mai la fiecare colţ de stradă.

Linguri de lemn din Sighet (colecţia medicului Victor Pop). Cioplite din lemn zdravăn de stejar, avînd ca element decorativ predominant fringhia, ele ilustrează, sperăm, în cel mai înalt grad capacitatea de transfigurare a utilului în frumos, specifică ţăranului român de oriunde ar fi el.

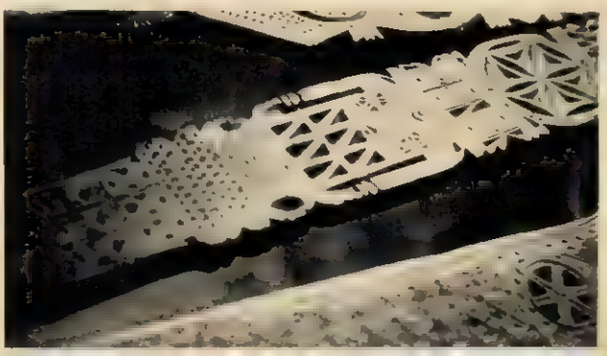

Iată cum arată furcile de tors în satele de pe Someş.

Stîlp de casă din Gorj. Fantezia, talentul și bunul-gust ale gospodarului sînt evidente.

Meșterul popular Andrei Balint din Cîlnic, jud. Covasna, este neîntrecut în confecționarea mobilei din stejar. Motivele florale pe care le folosește sînt specifice regiunii și nici o «inovație» nu este permisă.

Fragment de poartă maramureșeană sau dragostea de frumos a gospodarului convertită în operă de artă.

Meșterul cojocar Nicoară Hotea este vestit în tot Maramureșul. Cojoacele sale sînt purtate cu fală de băieți și fete la sărbători.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

superbogătașii

Nu se spune că, în ultimii cincisprezece ani, ștacheta care indică nivelul de unde America începe să-și numere marile averi particulare a atins cota de 150 000 000 dolari. Sub ea nu poți aspira la blazonul marilor familii. Și cînd te gîndești că, așa cum atesta revista «Fortune» prin 1957, acum cincisprezece ani erau de ajuns 50 000 000 pentru a fi socotit superbogat, nu poți să nu regreți bunele timpuri de altădată cînd duiosul sîn al marilor familii număra vreo două sute de «pater familias»! Acum au rămas numai 66, căci exigențele față de conținutul seifurilor au crescut în raport direct cu scăderea valorii dolarului.

În plus, prea mulți coate-goale cu numai 50 000 000 de dolari țineau să fie socotiți printre potentați — gașca s-ar fi mărit peste măsură și blazonul s-ar fi banalizat. Așa că, s-a procedat la ridicarea ștachetei fixîndu-i-se cota cu două înălțimi mai sus, astfel încît să n-o mai poată sări decît cei cu adevărat superbogați. Au rămas 66. O «familie» onorabilă care nu se mai încurcă în cartea de mobil și nu se mai calcă pe picioare pe la clubul milionarilor. Aspiră cine vrea, intră cine poate. Cel ce a scăzut sub nivelul stabilit, iese cu coada între picioare. Mai marii rămîn tot J. Paul Getty și Howard Hughes, cu cîte un miliard și jumătate pînă la două miliarde de dolari. Între cinci sute de milioane și un miliard — 6 indivizi. Între trei sute de milioane și o jumătate de miliard — 5. Între trei sute și două sute de milioane — 27. Între o sută cincizeci și două sute de milioane — 26. Aștia sîntem! Cine-i mai tare, să se pună cu noi! «Epurarea» era absolut necesară și de neamînat. Exigențele au fost impuse de noii veniți în clubul «superilor», posesorii marilor averi făcute în ultimii cincisprezece ani. Identitatea lor nu este greu de stabilit, dacă ținem seama de faptul că în listele publicate de «Fortune» în 1957 numai numele a treizeci și trei din actualii șaizeci și șase figurau printre «adevăraților» potentați de atunci. Dar cîte nu s-au mai întîmplat între timp! Un prea frumos război în Vietnam, un președinte împușcat la Dallas, un fost ministru al justiției, senator și candidat la președinție pentru a continua opera fratelui său, împușcat la Los Angeles, petrolul descoperit în Alaska, războiul de șase zile din Orientul Apropiat, saltul spectaculos al electronicii, zborurile în cosmos; dacă nu curge, pică, dar în ultimii cincisprezece ani mai mult a curs decît a picat, așa că vechile criterii ca mitul «banului cu ban» se cereau imperios revizuite pentru a se ști mai clar și mai răspicat cine cu cine se adună și care cu care își dă mîna. Între timp s-au mai făcut cîteva averi frumușele din comercializarea unor invenții, din transporturi și asigurări, din afaceri bancare și imobiliare, din traficul de arme și din furnizarea către stat a materialelor necesare ambițiosului plan de cucerire a cosmosului. S-a mai pauperizat pe ici, pe colo, prin punctele esențiale ale societății, s-a mai uniformizat media, s-au mai decantat forțele, s-au mai arătat roadele capitalismului «popular» și ale societății de consum. Terorizate de abundență, Statele Unite au continuat să-și extrapoleze profitorii și victimele acestei abundențe incapabile să-și plătească proslăvitul «way of life» după deviza: «Nu lăsa pe mîine ceea ce poți consuma azi!»

Așa se face că, alături de vechii «superi» s-au înscris în ultimii cincisprezece ani o serie de nume noi, ignorate de precedenta listă. Printre cei «noi», cu averea estimată între cinci sute de milioane și un miliard de dolari, a apărut impetuosul dr. Land, astăzi în vîrstă de 61 de ani, inventatorul procedeului «Polaroid», iar ceva mai jos, la scara celor cu numai 150–200 de milioane de dolari, un avocat, Chester Carlson, inventatorul xerografiei, și alți doi autori de invenții din domeniul electronicii și tehnicii cinematografice, Hewlet și Packard. Peste aceștia, cu o avere de aproximativ trei sute de milioane de dolari, se află Dewit Wallace, «inventatorul» publicației «Reader's Digest»,— lunar cu un tiraj de 30 000 000 exemplare, tras în douăzeci și șase de ediții și douăzeci și nouă de limbi — armatorul Ludwig, constructor de petroliere gigant, artistul de comedie producător de filme comerciale Bob Hope, favoritul «boom»-ului metalelor neferoase Engelhard și cîțiva viguroși petroliști: Hunt tatăl și fiul, Bob Smith și Leon Hess.

În lista celor 66 figurează nu mai puțin de cinci descendenți ai familiei Mellon — fondatoarea băncii cu același nume și posesoarea societăților «Alcoa» și «Gulf»; șase Rockefelleri care și-au cîștigat și ei o pline din «Standard Oil»; trei moștenitori ai dinastiei Dupont de Nemours, alături de odraslele marilor averi grămădite sub firmele «Corning Glass», «General Foods», «American Tobacco»; fiica magnatului oțelăriilor Henry Clay Frick, copiii fondatorilor marilor magazine «Woolworth», pupilele lui «Coca-Cola» și fondatorii ziarului «New-York Times», reprezentați prin descendenții lor. Dacă stăm să socotim, celor 66 le revin ceva mai mult de două duzini de firme, dar esențialul este că «superii» figurează nominal și nu mai rămîn ascunși înapoia emblemelor. Șaizeci și șase de indivizi dețin în mîinile lor vreo douăzeci și cinci de miliarde de dolari, în vreme ce douăzeci și cinci de milioane de americani abia dacă scot șaizeci și șase de dolari pe lună.

Cîte nu s-ar putea face pe acest pămînt cu banii celor 66! Programul mondial al luptei cu poluarea nu ar depăși această sumă, cei o sută de mii de oameni care mor zilnic pe glob de inaniție și-ar putea salva zilele, analfabetismul ar fi lichidat, lupta cu cele cîteva boli socotite «incurabile» ar fi cîștigată, sărăcia celor mulți ar putea fi sfidată un timp, spectrul foamei alungat...

Acum cincisprezece ani erau două sute de «superi», dar averea lor globală era mai mică decît a celor șaizeci și șase de azi.

Cîți vor fi peste cincisprezece ani?

Dar oare vor mai fi?

MUZICĂ

de Gheorghe TUDOR

BENONE SINULESCU

fiul Buzăului

...Peste 100 cîntece înregistrate la Radioteleviziune și Electrecord, Premiul discului 1970.

Oare datorită lor Benone Sinulescu se numără printre cei mai îndrăgiți interpreți de muzică populară sau — invers — datorită popularității sale a ajuns la această cifră-record?...

Oricum, dacă răspunsurile pot pleda și pentru una, și pentru alta, — ca la alte asemenea întrebări vechi de cînd lumea — un fapt e cert: simpatia publicului pentru acest fiu al Buzăului este pe bună dreptate întemeiată. Sinceritatea interpretărilor sale, căldura și particularitățile glasului său sînt valori de necontestat care dau o culoare cu totul deosebită cîntecelor.

Benone Sinulescu s-a născut în mai 1937, într-un sat de munte, pe valea Siriului. Atras de muzică încă din timpul școlii, își află prima afirmare în fața marelui public în concertele prezentate în anii 1958–1960 de orchestra «Mioriță» din Brașov. Apoi, timp de opt ani de zile a fost nelipsit în spectacolele prezentate de ansamblul «Ciocîrlia», iar mai tîrziu în concertele orchestrei «Barbu Lăutaru».

Calitățile interpretative ale acestui tînăr cu înfățișare modestă, cu un zîmbet fluturat ușor în colțul buzelor, poate nu i-ar fi adus un atît de mare succes dacă nu li s-ar fi adăugat și dragostea de muncă, studiul neîntrerupt, seriozitatea repetițiilor și, mai cu seamă, continua căutare a bogățiilor folclorice nescoase încă la lumină, în special a celor de pe meleagurile buzoiene. Aici, de altfel, s-a întîlnit cu o altă fiică a acestor plaiuri, Irina Loghin, împreună cu care a lansat genul «dialogului muzical folcloric».

Benone Sinulescu declară că «a cîntat în aproape toate orașele țării». Noi am adăuga acestei mărturisiri laconice și preocuparea permanentă a artistului de a duce cîntecul la urechile tuturor celor ce-l îndrăgesc. De asemeni, succese de prestigiu a obținut și peste hotare, în U.R.S.S., Iugoslavia, Bulgaria, Elveția, Italia, Austria, Finlanda și pînă în depărtatele orașe ale R.P. Mongole.

În aceste zile, răsfoind filele însemnărilor făcute în călătoriile sale, rememorînd melodiile descoperite cine știe pe unde — Benone Sinulescu pregătește un disc de 12 cîntece la Electrecord și un altul împreună cu Irina Loghin.

TEATRU

de Sanda FAUR

BUNĂ SEARA, DOMNULE WILDE

E foarte curios (deși, știu eu?, poate e mai curînd semnificativ) cum în masa amorfă a premierelor acestei stagiuni bucureștene, care trenează formale, sălcii și veștejite înainte de vreme prin săli pe jumătate goale, două-trei sînt punctele fierbinți și înalte, care cheamă irezistibil spectatorul din direcții total diferite ale genului dramatic; și m-aș mulțumi să citez aici tragicomedia shakespeariană și musicalul autohton. Adică, spectacolul lui Dinu Cernescu cu «Măsură pentru măsură» și «Bună seara, domnule Wilde» de Eugen Mirea (după piesa «Ce înseamnă să fii Onest» de Oscar Wilde), spectacole al căror numitor comun de atracție nu *poate fi*, evident, și nu *e dat* decît de virtuțile lor de artă puse fără zgîrcenie și fără brutalități didactice în slujba unor idei generoase. De unde se vede, *iar!*, că publicul aleargă totdeauna acolo unde promisiunea artistică e certă și are acoperire, indiferent dacă meditația ce i se propune acolo e însoțită de zguduirea catharsis-ului sau de voluptatea hohotului de rîs.

Adevărul e că ideea lui Eugen Mirea (care a mai avut cîndva, vă amintiți, ideea unei savuroase parodii după cele «Două orfeline») de a face un musical după o piesă de Wilde, chiar dacă nu e absolut nouă, și recunoaște cinstit că paternitatea aparține autorilor musicalului «My Fair Lady», după «Pygmalionul» lui Shaw, este în schimb extrem de generoasă și purtînd în înseși genele ei garanția succeselor de tot felul. Pentru că dincolo de situațiile copioase și de personajele amuzante (doi tineri gentlemani londonezi puși pe veșnică și dulce «bunbureală» — citește brambureală, ca să nu zic viață ușuratică de holtei — cuminți ca prin farmec și convertiți la matrimoniu de două june dulci și fățarnice atît cît se «cuvenea» în înalta societate englezească a vremii), deci dincolo de încurcăturile lor amoroase, de mica parodie de melo din ultimul act și de happy-end-ul ironizat cu duioșie acidă, dincolo de toate acestea se puteau pune la bătaie toate sclipirile paradoxurilor lui Wilde, tot sarcasmul lui, tot spiritul lui strălucit vitriolînd fără cruțare năravurile high-life-ului englezesc al epocii. Iar Eugen Mirea nu a făcut pic de economie în această privință, a recoltat aforisme paradoxale de pe întreg ținutul operei lui Wilde, și-a împănat cu ele textul său prelucrat foarte în spiritul piesei, a creat în același spirit și cu aceeași eleganță și textele cîntecelor, în așa fel încît «divertismentul» își depășește cu mult condiția, ajungînd o jerbă de sarcasme cu adresă socială, înflorind printre trandafirii și volanele acestui mic război sentimental în dantele. Apoi, a venit și Mălineanu și a cîntat cu vervă colosală toată povestea asta veselă și înțepăcioasă, și a dat și cîntecelor sale ceva din spiritul ascuțit și contaminant al lui Wilde, și ne-a obligat să plecăm din sală fredonîndu-i viitoarele șlagăre; a mai venit și Cornel Patrichi care a știut exact cît, cum și unde să introducă pasul de dans — și el malițios pe alocuri — al corpului de balet; au venit și costumele încîntătoare ale Lidiei Radian, inundînd scena în rozuri perfid inocente, în movuri ipocrite, în verniluri triumfătoare și, mai ales, a venit Alexandru Bocăneț. Acest tînăr regizor al televiziunii, care ne-a scăldat multă vreme, cu folos artistic, în alburi avertyene și ne-a amețit cu mișcările sacadate ale trioului Pittiș-Anda-Tufaru, a făcut aici demonstrația fanteziei sale de largă coloratură, a unui spirit fin și extrem de modern, a unui ritm purtat bine în toate fibrele sale regizorale. Mai puțin însă în prima parte a spectacolului, care demarează — paradoxal — lent și greoi, cu un prolog lung și cam inutil, și care preț de 15–20 de minute lasă sala într-o cumințenie ușor perplexă, într-un soi de încordare care se sparge abia mai tîrziu, cu violență. Tot actul doi al spectacolului e o suită de explozii muzicale, comice, coregrafice și, mai ales, de har actoricesc. Dacă Mirea a adunat aforisme wildiene de unde a putut, Teatrul «Nottara» a cules forțe actoricești din toate părțile: a adus-o de la Teatrul Național pe Carmen Stănescu (Doamne, cît de minunat de frumoasă poate fi această actriță, cîtă vervă, farmec și vitalitate actoricească poate cheltui ea în scenă!), pe Mariana Mihuț a chemat-o de nu știu unde, pentru că a părăsit Teatrul Giulești și aud că va aparține trupei «Bulandra» (dar ce scenă nu și-ar dori o astfel de actriță, care poate juca absolut totul cu egal talent, și o și joacă pe Cecily cu nevinovății și cu frăgezimi de trandafiraș bine consolidat cu țepi, cu o mutră de o dulceață inegalabilă), l-a adus de la «Bulandra» și pe Florian Pittiș, singurul pentru care am fi băgat — dat fiind experiența lui în ale genului — mîna în foc, și rău am fi făcut, și ne-am fi fript, pentru că în seara în care l-am văzut, Pittiș a fost, nu înțeleg de ce, stins, searbăd, fără cunoscutu-i haz, ci doar cu știutele sale articulații din gumlastic. Dar trupa de la «Nottara» are și propriile forțe, — cine ar putea afirma contrariul? — are umorul puțin straniu și absurd al lui Ștefan Iordache (cine l-ar fi văzut dansînd cu profesionalismul unui balerin? Numai Bocăneț!), are și admirabilul cuplu de comici — în sfîrșit și muzicali! — alcătuit din Migry Avram-Nicolau și Ștefan Radof, are eleganța romantică (dar aici cam lipsită de vervă) a lui Al. Repan, are feminitatea aluntată a Andei Caropol și morga ironică a lui Radu Dunăreanu. În spectacolul acesta toată lumea joacă, rîde și dansează cu poftă nespusă. Că se cîntă prost, e adevărul adevărat. Dar cine s-ar fi așteptat să aibă parte, la un teatru de proză, și de voci de bel-canto (sau, mă rog, de Aurelian Andreescu?). Ce, ne credem la revistă? Am fi cerut, e limpede, prea mult și cine cere prea mult nu primește — uneori — nimic.

Alunecarea în paşi de cadril a fermecătoarei Carmen Stănescu şi a lui Al. Repan spre sclipirile paradoxurilor — spuse şi cîntate în «Bună seara, domnule Wilde».

Printre trandafiri cu ţepi şi volănaşe, peripeţiile amoroase ale celor două cupluri manevrate cu duioasă ironie de «domnul Wilde»: Mariana Mihuţ-Florian Pittiş, Anda Caropol-Ştefan Iordache.

literare

de Valeriu CRISTEA

poeţi din „petele solare“

Cîte fraze hotărîte şi limpezi nu s-au rostit în ultima vreme la noi împotriva ermetismului, în general, şi a ermetismului lexical, pueril, de voită încifrare la nivelul expresiei, în special! Ele au fost şi sînt utile, căci ispita de a-şi traduce gîndurile dezesperant de clare într-o păsărească prolixă şi confuză este una dintre cele mai puternice din cîte încearcă unii tineri poeţi. O rezervă se impune totuşi în această problemă: există şi un «ermetism» de conţinut, un ermetism aparent; un conţinut foarte complex sau foarte nou poate părea ermetic (marile adevăruri, îndeosebi cele simple, — de exemplu «pămîntul se învîrteşte» — sînt receptate la început ca total ermetice). Acest «ermetism», pe care l-am numi de străpungere a adevărului, nu trebuie confundat cu acela ce nu reprezintă decît un facil exerciţiu de obnubilare intenţionată a sensurilor.

Ermetizarea nu este însă unicul risc pe care şi-l asumă unii poeţi de azi. Vrem să atragem acum (din nou) atenţia asupra altuia. Versurile, în acest caz, pot fi clare (sau oricum mai clare) dar «poza» în care se complace să ni se înfăţişeze autorul e dintre cele mai bizare. Singularizarea prin expresie cedează locul singularizării prin simţire. Unii poeţi încearcă să ne convingă şi să se convingă că ei sînt cu totul altfel decît ceilalţi muritori: nu li se pot întîmpla decît lucruri ciudate, sensibilitatea lor se situează într-un alt regim cu mult mai acut, problemele li se pun altfel, într-un climat de insuportabilă gravitate etc. Simţirea lor — s-ar zice — se rupe de a noastră, evoluînd spre regimul unor alte fiinţe. Supralicitarea bizarului, fixarea impresiilor şi a gîndurilor pe portativul unei sensibilităţi veşnic îndurerate sau blazarea intenţionat simulată — revers al pretinselor mari tensiuni consumate, mască de scrum a combustiilor mimate — pot fi constatate în destule volume de versuri apărute în anul 1971. Cîteva exemple, alese aproape la întîmplare: «Accident cum îs din mine universul/simfonii, uverturi prin troiene/plîmbă cu aer de hoţ furat pe sine;/răzbunarea mea să nu-i semăn/chiar de mi-o cere el, duşmanul meu,/oricare zi cu sfetnicii ei oricare cu/osteneala ei. Cine la plată ca ziua/ uriaş cu inimă de copil, maimuţa/din galantar privită cum aripi întinde/şi cad. Altceva strigă turbată raţiunea/ Umeri lăsaţi umeri prin galantar,/fericită de suferinţa ei fericită/flacăra zilei din mînă în mînă/ o trece. Promontoriu de ea valuri/ se spaţiu//tace adevărul» (Dana Gheorghiu, «Alcazare fără stăpîni»); «Să ne maimuţărim, iubito,/ în oglinzi, printre flori de/hîrtie şi poame de cîlţi. Să stăm/pe marginea drumului învăluiţi/ în praful încins, arzător,/ridicat de copita măgarilor./Ţipătul se termină cu un cocoş./Sufluł nostru, cu fluturii/uciş tremurător de lumină,/ măturaţi de perdele» (George Maria Prina, «Starea de noapte»). Cu ani în urmă, în studiul «Înnoire şi creaţie» (note despre modernism) Al. Philippide scria: «Noutatea pe care modernismul literar pretinde că vrea s-o reveleze nu stă în combinarea de raporturi noi între date sufleteşti cunoscute. Nu această latură interesează pe moderniştii. Nu acesta este conţinutul nou, în întregime nou, pe care îl caută şi cred că îl găsesc moderniştii. Pretenţia lor e să descopere date sufleteşti noi. Ei sînt căutătorii de Atlantide şi de ţinuturi inexplorate. Aşadar, căutători de simţire nouă, simţire modernă, care e cu totul altceva decît simţirea epocilor precedente şi a contemporanilor care nu sînt moderniştii. Ar fi ca şi cum la un moment dat sufletul omenesc s-ar fi schimbat în întregime sau ar fi fost înlocuit cu altceva, care nu mai e suflet omenesc, cum toată lumea ştie. ci o plasmă psihică nouă — adusă de unde, din Marte sau din petele solare? În dorinţa de a părea moderni şi complecşi, singulari şi elevaţi, unii poeţi de azi acriu ca şi cum cu adevărat ar lucra în ei «o plasmă psihică nouă» şi ar fi de obîrşie din «petele solare». Critica trebuie să-i ajute să aterizeze lin dar grabnic.

Erich Segal: „Am scris despre dragoste și moarte".

LOVE STORY

de Magda MIHĂILESCU

O voce (aparținînd, probabil, unei persoane convinse că ziariști-critici sînt ființe cu suflet de iască) avertiza la începutul turneului triumfal prin lumea întreagă al lui *Love Story*: «Criticii de film să-și ia concediu și să lase locul sociologilor». Concediu nu ne luăm pentru că avem mult de lucru și, în afară de asta, orice cronicar care se respectă este, dacă nu cît de cît un sociolog, măcar un om de bun-simț, în stare să priceapă furtunile care bîntuie în masa iubitorilor de cinema, deci de viața și de adevăr.

Despre *Love Story*, ca moment de entuziasm în fața purității, a bucuriilor și a tristeților dintotdeauna, redescoperite după lungi peregrinări prin hățișurile violenței și ale erotismului obosit — de pe urma cărora au trăit sute de pelicule occidentale — s-a scris deja o întreagă literatură. Oamenii, indiferent de meridianul pe care trăiesc, se încîntă ori de cîte ori cineva se încumetă să le aducă aminte că cerul e albastru și că iarba e verde. Treaba aceasta au mai spus-o și alte filme, dar nu atît de direct, răspicat, de «la obraz», de elegant și de demn și, mai ales, nu atît de «la momentul potrivit»; *Love Story* seamănă cu o veste bună pe care un prieten ți-o aduce în zorii zilei, ca să-ți meargă bine toată ziua. Succesul filmului, bine știut, a înghițit însă pur și simplu autorul lui, care, după părerea noastră, tot regizorul rămîne, adică Arthur Hiller. Nu este adevărat că micul roman al lui Segal ar fi avut aceeași soartă, indiferent pe ce mîini ar fi încăput. S-au văzut ele cărți mari nenorocite de ecran! Hiller — trebuie să-l scoatem la lumină, măcar atît să facă și critica — are mîinile curate ale unui meșteșugar cinstit. În primul rînd el a imprimat întregului film cursul unui rîu iute de munte; declarațiile de dragoste, certurile și hotărîrile fundamentale se petrec în mijlocul străzii, printre oameni ce merg grăbiți care încotro. Pentru a-i trimite acele replici țîfnos spirituale ce se trag unele pe altele de mînă («Hai să schimbăm subiectul», «Dar ce, avem un subiect?»), Jennifer aleargă ca un ied lîngă Oliver, încercînd să țină pasul cu el. Eroii parcurg toate etapele existenței, înfruntă micile mizerii precum și neînțelegerea și aroganța unor părinți bogați, fără nici o încruntare, încrezători în tinerețea lor. Trezirea bruscă în fața morții este marele șoc al poveștii, piatra de încercare a sentimentalismului pe care Segal, Hiller și interpreții, umăr la umăr, au așezat-o în așa fel încît să astupe orice drum de acces melodramei în starea ei biruitoare. Din acest punct de vedere, drama capătă mai degrabă aura poetică din *Spuma zilelor* a lui Vian decît încețoșarea lăcrimoasă a *Damei cu camelii*. Moartea este un capitol peste care se trece cu pudoare și demnitate a suferinței, cineastul întoarce cîte două pagini o dată pentru a ajunge mai repede la acel «dragostea înseamnă să nu spui niciodată *îmi pare rău*», rostit de Ryan O'Neal cu o superbă strîngere de inimă. De altfel, mai mult decît cartea, filmul lui Hiller parcă nu vrea să ne implice în durere, să ne tîrască pe urmele ei, ci, într-un fel, să țină departe de noi răul. Susțin acest gest de ocrotire jocul grațios-spiritual al interpreților — Ali Mac Graw și băiatul sus-amintit — muzica venită parcă din alte sfere a lui Francis Lai (specializat în coloane sonore pentru filmele de dragoste), și cele două imagini, de început și de sfîrșit, care închid filmul ca între două coperte sau, mai precis, ca între două ieșiri la rampă: Oliver, pe

Ali Mac Graw — o actriță lansată pe orbita marilor vedete.

«Vom fi împreună pînă cînd moartea ne va despărți».

Un tată sărac, înțelegător și duios (al fetei), un altul bogat, încăpățînat și uscat (al băiatului). Interpreți — John Marley și Ray Milland.

un stadion pustiu, — precum un actor rămas singur pe scenă — se întreabă ce s-ar putea spune despre o fată care a murit la 25 de ani.

Povestea filmului

La început a fost... scenariul, nu cartea, cum s-ar putea crede. Răspunsul primului producător cinematografic căruia Erich Segal i-a înmînat proiectul de scenariu a sunat astfel: «... fugi de-aici. Ce să fac cu el? Chiar și pentru anii '40 o astfel de istorioară ar fi fost veche». Dar, ceva mai tîrziu Howard G. Minsky, asociat al firmei Paramount, se hotărăște să înfrunte toate riscurile — chiar și pe acela de a fi numit «Howard zăpăcitul» — și să transforme în film ideea lui Segal. «Oamenii din jurul meu erau îngrijorați, — mărturisește Minsky — îi neliniștea decizia aceasta a mea de unul singur. Adevărul este că nici eu nu aveam o idee precisă în cap, știam numai că trebuie să fac acest film... Cînd am terminat de citit scenariul lui Segal am simțit un nod în gît, iar ochii îmi erau încețoșați. Mi-am zis că și alții se vor emotiona la fel ca mine».

Cel dintîi sfat pe care producătorul i l-a dat lui Erich Segal a fost acela de a-și transforma scenariul într-un roman și abia pe urmă să se apuce de film. Ceea ce s-a și întîmplat. A urmat succesul bine știut al cărții și pe urmă filmul, turnat în trei luni la New York și Boston. Un cronicar a înregistrat astfel reacția publicului după primul spectacol: «Cînd filmul s-a terminat, au ieșit afară vreo douăzeci de persoane, cu un aer cinic și ochii perfect uscați. Pe urmă, n-a mai apărut nimeni. Ce se întîmplase? Restul mulțimii rămăsese în sală, cu ochii roșii de plîns. Le-a trebuit aproximativ zece minute ca să-și revină, să capete puterea de a înfrunta din nou realitatea»

Cine sînt ei?

Erich Segal, 35 de ani, profesor de literatură greacă și latină la Universitatea Yale, autor al unor studii despre Euripide și Sofocle, deținător al unui premiu Guggenheim pentru eseul «Roman Laughter»(«Rîsul la romani»). În timpul liber — sportiv amator, îndrăgostit de cursele de fond. «Munca este unica mea plăcere, — declară Segal — iar alergările, hobby-ul preferat». Înainte de *Love Story* a mai cochetat cu cinematografia, scriind scenariul pentru filmul *Submarinul galben*. După *Love Story* a fost solicitat de numeroase alte case cinematografice (se zice că unii îl roagă la telefon astfel: «N-ai un subiecțel, ceva,acolo...», dar profesorul milionar refuză: «Caut alte moduri de a mă realiza»).

Ali Mac Graw, 32 de ani. S-a născut la Pund Ridge, aproape de New York. A terminat liceul în orașul Greenwich (Connecticut), după care a urmat cursurile de istoria artei la colegiul Wellesley. Nu s-a gîndit niciodată să se facă actriță. A lucrat ca stilizatoare în redacția revistei *Harper's Bazaar* și, scurt timp, s-a îndeletnicit și cu profesiunea de manechin. În 1968, agentul teatral Martin Davidson a remarcat-o la televizor în timp ce prezenta un parfum *Chanel* și a recomandat-o casei Paramount, care îi oferă un rol în filmul lui Larry Peerce *La revedere, Columbus* și un contract pe șapte ani. Roman Polanski ține să o felicite, iar producătorul Robert Evans (tot de la Paramount) o cere în căsătorie. A venit *Love Story* și cu el gloria «Norocul meu cel mare — spune Ali — este că succesul mi-a ieșit în cale la 30 de ani; cu opt ani în urmă n-aș ti știut cum să-i fac față. La vîrsta mea de acum, cu caracterul consolidat, știu să deosebesc lucrurile ce trebuie luate în serios de celelalte, pot să evit a nu confunda realitatea cu fantezia».

Ryan O'Neal, 31 de ani, s-a făcut cunoscut cu serialul TV «Peyton Place», desfășurat pe micile ecrane timp de cinci ani. A trebuit să se ducă o muncă de convingere cu el pentru a accepta rolul din *Love Story*, care la început nu l-a atras. S-a îndrăgostit de film pe parcurs, văzînd și făcînd

Arthur Hiller — omul despre care s-a vorbit cel mai puțin în toată această poveste. Mulți nici nu și-au pus întrebarea «cine o fi totuși regizorul»,căci trebuie să existe și o astfel de persoană, filmul n-a căzut din cer.

De origine canadiană, Hiller face parte din generația de mijloc, fiind coleg cu Arthur Penn, Sydney Pollack, Ralph Nelson, Elliot Silverstein, George Roy Hill. Notăm cîteva titluri din filmografia sa: *Nu-i promite nimic ei, Jocurile dragostei și ale războiului, Spitalul.*

Love Story în cifre

- Filmul a costat 2 milioane dolari.
- A fost proiectat simultan la 165 de cinematografe newyorkeze.
- Încasările din primele trei zile au depășit costul producției — 2 463 916 dolari.
- După 6 zile de proiecție, încasările s-au dublat.
- În luna martie 1971, încasările în S.U.A. se ridicau la 35 milioane dolari.
- În cinci săptămîni a fost văzut în S.U.A. de 5 milioane de spectatori
- În Franța, filmul a înregistrat, pînă la 1 noiembrie 1971, 605 934 de spectatori (în 23 de săptămîni).

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FINTEȘTEANU Ion

Actor român de teatru, film și TV, născut la București, la 18 martie 1899. Absolvent al conservatorului din București în 1921, debutează un an mai tîrziu pe scena Naționalului din Capitală, în rolul valetului din Ruy-Blas. Într-o carieră de o jumătate de veac dăruiește scenei românești nenumărate creații, strălucite modele de interpretare, dînd viață cu verve-i nesecată, cu inteligență, rafinamentul și prestanța scenică ce-l caracterizează, mai tuturor eroilor din teatrul lui Shakespeare și Molière, Goldoni și Gogol, Cehov și Caragiale, precum și celor din teatrul contemporan, de la Shaw la Leonov, de la Anouilh la Mircea Ștefănescu sau Sebastian. A încercat pe vremuri și cinematograful, debutînd în anii eroici ai filmului mut în *Țigăncuța de la iatac* (1923), apărînd apoi în *Datorie și sacrificiu* (1925), *Năbădăiile Cleopatrei* (id.) ș.a. Revine pe ecran după 23 August 1944, la început fără prea multă convingere, într-un scurt metraj: *Buleverdul Fluieră vintu'* (1950), apoi, o dată cu ecranizarea *Scrisorii pierdute* (1953), din ce în ce mai des, în admirabile portrete de compoziție în filme ca *Afacerea Protar* (1955), *Cruciada sfărîmată* (1957), *Celebrul 702* (1961), *Vacanță la mare* (1962), *Titanic vals* (1964), *Haiducii* (1965), *Runda a 6-a* (id.), *Frumoasele vacanțe* (1967), *Răzbunarea haiducilor* (1968), *Serata* (1971). Apare adesea pe micul ecran, cu același farmec personal, în diverse spectacole de teatru, film, varietăți. A fost distins pe rînd cu titlurile de: Laureat al Premiului de Stat, Artist Emerit și Artist al Poporului.

FISCHER Otto Wilhelm

Actor și regizor austriac de teatru și film născut la Klosterneuburg (Viena), la 1 aprilie 1915. Studiază la Viena germanistica și istoria artelor, urmînd paralel arta dramatică la Wiener-Reinhardt-Seminar, jucînd chiar în anii conservatorului la Josefstadttheater. Tot în acea perioadă va debuta și pe ecran în *Burgtheater* (1936-r: Willi Forst). Își împarte apoi timpul între studiourile vieneze și scenele Austriei și Germaniei (Deutsches Volkstheater și Münchner Kammerspiele). Modestul june-prim din primele sale filme vieneze face loc, după război, unui actor sobru, cu un joc rafinat, elegant, ironic, extrelînd (pe scenă și ecran) în roluri caracterizate printr-o seniorială dezinvoltură. În teatru trece cu vîrf și îndesat la Shakespeare și Grillparzer la Schnitzler și Büchner (*Moartea lui Danton*), josă pe Vronski în *Anna Karenina* și pe Oswald în *Strigoi* (Ibsen). În film face frumoase creații în numeroase producții realizate în R.F.G., Austria, Franța, Italia: *Liebling der Welt* (1949), *Heidelberger Romanze* (1951), *Cuba-Cabana* (1952) cu Zarah Leander, *Mein* (1953) cu Maria Schell, *Tagebuch einer Verliebten* (id.), *Ludwig v. Bayern* (1955), *Napoleon* (id.), *Ich suche dich* (1956) cu Anouk Aimée și Nadja Tiller și *Hanussen* (id.) cu Liselotte Pulver, filme realizate de el însuși; *Totăl meu, actorul* (id.), *Struensee* (1957), *El Hakim* (id.), *Don Vesuvio* (1958), *Heidan* (id.), *Grand-Hotel* (1959) după Vicki Baum, cu Michèle Morgan, *Roata vieții* (1962) cu Maria Schell, *Cartea de la San-Michele* (id.), *Coliba unchiului Tom* (1965), *Der Marquis* (id.) ș.a. Din 1946 este societar al Burgtheaterului din Viena.

FITZGERALD F. Scott

Scriitor și scenarist american, născut la St. Paul (Minnesota), în septembrie 1896; mort la Hollywood în 1941. Glorie autentică a literaturii americane dintre cele două războaie, scriitor reprezentativ al lume și epoci sale (cea a anilor '20, a esnilor de nebunie), S.F. și-a făcut studiile la Universitatea din Princeton și la 24 de ani devine celebru datorită unei prime cărți: *This Side of Paradise* (1920). Cinci ani mai tîrziu cunoaște consacrarea universală cu un al doilea roman: *Marele Gatsby* (1925), transpus pe scenă și adaptat pentru ecran, chiar în același an. De altfel o serie de nuvele și romane fascinante (mai mult sau mai puțin fericit) ecranizate chiar în anii apariției lor, ca *The Husband Hunter* (1920), *Chorus Girl's Romance* (id.), *The Off-shore Pirate* (1921), *The Beautiful and Damned* (1922) și *Marele Gatsby* (1926), realizat de Herbert Brenon, cu Warner Baxter (un mare succes de public și critică). Deem reprezentant al unei boeme literare ce nu-și mai găsea locul în peisajul unei Americi din ce în ce mai prozaice, S.F. cunoaște serioase perioade de derută morală și acută criză materială, fapt care-l va determina să-și drumul Hollywoodului spre a-și încerca norocul în sectorul scenaristului de film, nouă și seducătoare modalitate de exprimare, în speranța unei ameliorări a existenței duse în condiții din ce în ce mai precare. Scrie ad o serie de scenarii originale și încearcă (în zadar) să le salveze integritatea, să lupte împotriva unor neizbutite adaptări ale operelor sale, eforturi zdrelite în condițiile dramatice impuse de un Hollywood conformist, supus imperativelor comerciale. După două eșecuri succesive (1927 și 1931), revine în 1937, de astă dată fiindu-ne în cezarea filmului (pînă la moarte), cunoscînd amărăciunea unor repetate eșecuri și a unor compromisuri adesea dezonorante. Va abandona astfel pe rînd scenarii gata făcute: *Lipstick* (1927), *Fidelity* (1938), *Madame Curie* (1939), proiect reluat și realizat în 1943, după moartea lui, *Air Raid* (1939), *Cosmopolitan* (1940), *Brooklyn Bridge* (id.), *The Light of the Heart* (id.), i se vor folosi fără a fi menționat pe generic, scenariile lui: *Femeia cu părul roșu* (1932), *Cuceritorul* (1937), *Femei* (1939), *Pe aripile vîntului* (id.), *Capriciu* (id.), *Luna de miere la Bali* (id.) și va fi citat o singură dată ca scenarist, la *Trei camarazi* (1938) după Remarque. După romanele sale s-au mai realizat filmele: *Marele Gatsby* (remake 1949), *The Last Time I Saw Paris* (1954) și *Tender is the Night* (1961) realizat de Henry King. Biografia sa va sluji (după moartea lui) ca scenariu unui film amar: *Beloved Infidel* (1959-r: H. King), în interpretarea emoționantă a cuplului Gregory Peck-Deborah Kerr.

FITZGERALD Geraldine

Actriță anglo-americană de film, teatru și TV, de origine irlandeză, născută la Dublin, la 24 noiembrie 1914. Elevă la Dublin Art School, debutează pe scenă la Gate Theatre din Dublin și trece apoi în Anglia, unde va alterna activitatea teatrală cu cea cinematografică (*Turn of the Tide, Moara de pe Floss*). Plecînd în S.U.A. în 1939, interpretează cu succes pe Broadway *Casa inimilor sfărîmate*, de Bernard Shaw (1939), și în același an se afirmă în Hollywood ca o actriță de mare sensibilitate, cu un joc modern, expresiv, în două realizări marcante: *La răscruce de vînturi* (William Wyler) și *Nu vreau să mor* (Ed. Goulding). Abandonează (temporar) teatrul și se consacră filmului, devenind una dintre steelele de frunte ale casei Warner Bros. Filme ca: *Ultima întîlnire* (1940), *Shining Victory* (1941), *Surorile Gaylord* (1942), *Ladies Courageous* (1943), *Wilson* (1945), *Uncle Harry* (id.), *Three Strangers* (1946) și *Nobody Lives Forever* (id.), ambele realizate de Jean Negulesco; *So Evil My Love* (1948) și *The Late Edwina Black* (1951) îi consolidează bună reputație artistică. Revine în teatru (S.U.A.) cu mare succes, în specială cu *Doctorul în dilemă*, de Shaw (1955), realizată de Sidney Lumet, și *Regele Lear* de Shakespeare (1956), montat de Orson Welles. Activează în televiziune apărînd, printre altele, în adaptarea romanului *Luna și doi bani jumate* de Maugham (1959) și își continuă (mai rar) cariera în film în roluri de compoziție: *Ten North Frederick* (1958), *The Fiercest Heart* (1961), *The Pawnbroker* (1964), *Rachel, Rachel* (1968)

film

Pe ecrane

HUGO ȘI JOSEFINA

de Alice MĂNOIU

Îl crezusem parodie. Nu știu de ce. M-am înșelat. E o poezie discretă și intensă ca toate marile poezii. Îl crezusem film pentru adulți. Nu m-am înșelat. E mai ales pentru adulți, deși «Doina» care-l găzduiește era plină cu prichindei atenți să descifreze, alături de părinți, stanțele lirice din jurnalul unei copilării singuratice care descoperă prietenia. Pentru că trebuie să te fi desprins de vîrsta primelor triști ca să le înțelegi poezia. De vîrsta primelor amărîciuni, ca să le guști dulceața.

Josefina rătăcește prin camerele pustii și nimeni n-o întreabă, nimeni nu se interesează de ea. Vrea să fugă de acasă și nimeni nu-i observă lipsa. «Sînt singură!» — îi strigă, deznădăjduită, unei bătrîne pe bicicletă. «Dar cine nu-i singur, fetițo?!» — o consolează sexagenara. Mama vorbește distrată la telefon, tatălui nu-i zărim niciodată chipul, îl auzim doar glasul de stentor pregătindu-și predicile, în cui îi atîrnă pardesiul și pălăria pe care fetița încearcă să le umanizeze, purtîndu-le cu un umor pe care nimeni nu-l apreciază... Filmul «picură» discret, ca picăia, detaliile unei drame tăcute, fără lacrimi dar cu atît mai tulburătoare. La fereastra tatălui, preocupat doar cu cele sfinte, copila ridică o floarea-soarelui, delicat salut pe care nimeni nu-l bagă în seamă,și floarea se retrage umilită și o dată cu ea cad toate elanurile, încercările de comunicare ale copilului cu adulții. Ba nu, din pădure, ca într-o plăsmuire de vis, apare un uriaș bărbos, grădinarul cu ochelari (excelent actor, un fel de Albulescu suedez) — personaj singuratic și tăcut purtîndu-și o taină cu o mîhnire asemănătoare cu cea a fetiței. Dar nici el nu e încă Hugo, prietenul mult așteptat, cu toate că această relație caldă ar fi dat un film poate mai extraordinar ca cel al prieteniei cu istețul bălăior, Hugo. De fapt, în cîteva momente se realizează acest al doilea admirabil film de care vorbeam. Și anume, în prima întîlnire cu pădurarul, la lac, în discuția lor «gravă» despre taina fiecăruia (Josefina suferă că Hugo a dispărut, pădurarul e îndrăgostit de mama fetiței). Apoi e valsul acela nostalgic de la marginea pădurii, cînd uriașul greoi schițează cu fetița cîțiva pași de dans, — ecouri ale unei fericiri pierdute — și mai ales finalul de mare frumusețe: despărțirea pădurarului de copii, clipa dinaintea plecării, cînd stau toți trei la o masă, sub cerul liber,în jurul unei lămpi — iluzie a unui cămin niciodată realizabil pentru cei trei singuratici. Apoi pribeagul începe basmul familiei Mattenson cu cei 18 fii, care pleacă mereu undeva, nu știu nici ei unde, își urează «pe curînd», și fetița rămîne în mijlocul nopții alături de micul Hugo, decisă să aștepte alături de el să se întoarcă tatăl. Ecouri din tristețea plastică a belgianului Delvaux răsună în acest film calm, fără conflictele spectaculoase din «O seară, un tren», fără simbolurile lui prețioase, dar cu aceeași autentică, vibrantă spaimă de singurătate, foame de comunicare, tandrețe...

După cîteva clipe de explozie a naturii, vara, filmată cu rafinată senzualitate, într-o lumină frenetică — cînd copila descoperă jocul și prietenia, aleargă în urma bicicletei prietenului său, simte parfumul de ienupăr (îl simțim și noi, o dată cu imaginile unei fericiri simple și copleșitoare în care oda bucuriei din Simfonia a 9-a e cîntată de glăscioare încerte, acompaniate de muzicuța lui Hugo) filmul se încheie blînd, pe o notă de oboseală dulce, ca un flaut trist, seara pe deal...

Ecoul filmului se prelungește mult timp în noi, ca o aducere aminte a paradisului pierdut... «Unde ești, copilărie? ...Cu pădurea ta, cu tot?»

tv

de C. N. CONSTANTINIU

mai multe întrebări în plus

Subiect «gras» pentru condeiele telecronicarilor, programul de revelion a prilejuit aprecieri elogioase și sprințare, performanțe stilistice, unanime, ca la «Floarea din grădină» (15 puncte pentru voce și 15 pentru interpretare). Bineînțeles, meritate. Intrat, ca să spunem așa, în normal, în orarul de toate zilele, micul ecran își derulează emisiunile obișnuite cu precizie de ceasornic, interesant dar nu ieșit din comun, corect dar fără sclipiri, chiar și atunci cînd sîntem solicitați să navigăm printre galaxii, să pîndim cu urlașele noastre urechi pămîntene fascinantele mesaje ale cosmosului. Am fost invitați la sobrietate și prudență, ca și cum ar fi fost vorba de realizarea planului în nu știu ce ramură a zootehniei, și nu de a visa la un trandafir sau o fată frumoasă bănuită la două mii de ani-lumină depărtare, cu un surîs extraterestru.

Există viață în univers? Distinșii oaspeți ai emisiunii «Mai aveți o întrebare» ne-au dat tot soiul de explicații, parcă anume confecționate să ne rețeze fantezia, expresia cea mai frecventă fiind: nu-mi iau riscul. Adică, atîta știm, și ce știm nu e foarte sigur, mai mult nu știm, spunem ce știm noi și alții etc. Pămîntul unicat în univers? Există ființe raționale pe alte planete? Cum pot fi descoperite și alte civilizații? Am fost vizitați de ființe de pe alte tărîmuri? Nimeni nu și-a luat riscul. Păcat. Mai ales că citisem cîndva despre niște dovezi (cratere uriașe, urme de nave etc.) care ar atesta că niște curioși de acum cîteva milioane de ani ar fi vizitat Terra. Visul dv.,— vor spune distinșii interlocutori — dar de ce n-am visa căci, altminteri, cum am fi ajuns pe Lună? N-au visat strămoșii noștri oglinzi fermecate și covoare zburătoare? La ce stadiu ne-am fi aflat acum cu civilizația dacă omenirea ar fi fost o adunătură de sceptici?

Și, dacă e vorba de o întrebare în plus, cîte subiecte pasionante n-ar putea fi comentate în cadrul acestei emisiuni, anume, credem, făcută nu numai pentru o largă etalare a fanteziei dar și pentru dezbătut probleme științifice de cea mai acută actualitate. De știință avem nevoie ca de pîine, de lapte, ca de autobuz ori ca de nasturi la haină. Pe lîngă emisiunea amintită ar mai putea fi programate și altele. Și la «Teleenciclopedie» ar fi recomandabile mai multe filme științifice, după ce — bineînțeles — o să conspectăm în caietele noastre toate speciile de maimuțe și moluște existente pe continente și în oceane, și după ce o să învățăm dansurile celor cîteva zeci de mii de triburi africane.

Pentru cei mici și pentru adolescenți, televiziunea întreține vie flacăra sentimentelor morale, a curajului și faptei eroice, le cultivă candoarea și face foarte bine. Dar uităm că printre tineri sînt armate de radiofoniști, de constructori, de mici ambarcații și planoare, că mulți dintre ei imaginează roboți și calculatoare electronice, tablouri de comandă și nave cosmice. Lor, acestora, schimbului de mîine al academicienilor de azi, ce le oferim prin intermediul micului ecran? Aș merge pînă acolo încît aș propune, zilnic, orele de știință pentru tineri, nu cu lecții savante, citite grav și cu dicție perfectă, ci cu filme științifice, care se pot face și în studiourile noastre, în institutele noastre de cercetări, în laboratoarele universităților, în marile uzine. Și convins că tovarășul academician Grigore Moisil va fi de acord cu mine, și multă matematică. Ce-ar fi tovarășa Moisil să țăiați panglica la inaugurare?

«Avem un primar care se ocupă cu toate înfrumusețările». Prin «înfrumusețări», rucărenii nu înțeleg nu știu ce detalii de ordin estetic, ci canalizare, supermagazine, baie comunală, adică civilizație urbană. Filmul «Unul din cei cinci mii» a înregistrat pe peliculă ceea ce teoretic numim: conștiință socialistă în plină transformare. Gîndirea dinamică, interesul colectiv mergînd pînă la sentimentul de mîndrie locală sînt «starea de spirit» a rucărenilor, care își «gîndesc» comuna ca o pistă de decolare pentru construirea unui centru urban. Dar «urban» numai în ceea ce privește confortul. «Am rugat pe tovarășii proiectanți să nu ne construiască blocuri. Să ne facă... vile». (!!) Comuna are case care fac obiectul studiilor de arhitectură românească. Ce să caute blocuri la Rucăr? Imaginile filmului au atestat nu numai frumusețile naturii dar și frumusețea morală a unor oameni care, așa cum singuri o afirmă, pun preț pe muncă, de dăruire sufletească pentru acel colț de țară unic prin pitoresc și tradiție de artă românească.

SINCIAN – insula fructelor tropicale

Însemnări de drum din R.P. Chineză de Gheorghe-Faur ATANASIU

Aici bananele își încep călătoria pe lungi drumuri de apă.

Nucile de cocos, o altă bogăție a sudului.

Portocale care adună în ele tot soarele tropical.

La cules de ananas.

În decembrie, la Sincian se culeg portocalele. Cît cuprinzi cu ochii vezi numai portocali cu tulpini subțiri și scunde și cu ramurile foarte răsfirate, încercînd parcă să adune în fructe tot soarele tropical.

Cînd la Sincian se culeg portocalele este o vreme a împlinirii și a bucuriei.

OAMENI, PĂMÎNTURI, APE

Sincian este un pămînt înconjurat de apele fluviului Țu Gian — Fluviul Perlelor. Aici, la sud de Canton, Țu Gian se împarte în trei mari brațe pe care coboară greoaie corăbii cu pînze, «fanțuan», sau urcă, pînă în portul Huan Po, vase oceanice sosite de pe toate drumurile de apă ale lumii.

Noul meu prieten, Cian Cui, cu care străbat de cîteva ore drumurile acestei insule atît de tulburătoare prin tot ce ne dezvăluie la fiecare pas, îmi spune că în comuna populară Sincian sînt reunite 12 000 de familii — 52 000 de locuitori. Existența acestor oameni este o neîncetată confruntare cu apele — cărora le smulg pămîntul palmă cu palmă — și cu pămîntul — pe care îl obligă, de la an la an, să rodească mai mult. În această luptă, pornită de cînd există aici oameni, pămînturi și ape, izbînda omului s-a conturat statornic abia după înființarea comunei populare: printr-un impresionant efort colectiv au fost înălțate diguri pe distanțe de zeci și zeci de kilometri; un sistem cu mii de canale, construit printr-o mereu înnoită știință milenară, folosește — în egală măsură — la irigații și desecări.

În prezent, insula Sincian produce de trei ori mai multe fructe tropicale. Acum la Sincian se cultivă două recolte de orez pe an, producția crescînd de la 500 la 1 600 cîni pe mu. Aceasta înseamnă că a ajuns de la 3 700 la 12 000 kg la ha și înseamnă, mai ales, că omul a obținut o hotărîtoare victorie.

CUM ARATĂ ZĂPADA?

Ceao Cen, un țăran cam la 50 de ani, care poartă o pălărie țuguiată, făcută din paie de orez, nu se sinchisește deloc de razele fierbinți ale soarelui tropical. Eu m-am tras la umbra unui piersic sudic «lian tao» și-l întreb într-una pe Ceao Cen ba despre creșterea lămîiului, gîndindu-mă la firavul meu exemplar de acasă, pe care-l scot vara pe balcon, ba despre culturile de ananas de alături, aceste tufe cu frunzele înalte — zvelte săbii de clorofilă — și cu fructele ca niște mari buzdugane țepoase.

Ceao Cen îmi răspunde parcă ușor mirat că nu mă pricep la asemenea lucruri, simple pentru el, și vine iar vorba despre lupta cu apele și cu seceta, căci «toate sînt bune aici dacă apa nu este nici prea multă, nici prea puțină, ci doar atîta, exact atîta cît este necesară și orezului, și portocalilor, și bananilor». Și pentru că tot era vremea udării plantațiilor, Ceao Cen pune mîna pe sapă și-mi arată cum, în cîteva minute, se umplu cu apă arterele fine ale întinsului sistem de irigații. Iar cînd bătucește la loc pămîntul micului stăvilar nu folosește doar sapa ci și palmele, ca într-o mîngîiere, și acest lucru mă face să-mi dau și mai bine seama cît prețuiește pe această insulă fiecare palmă de pămînt.

La rîndul său, Ceao Cen mă întreabă despre iernile de la noi și despre grîu, și eu încerc să-i fac să înțeleagă cum încolțește grîul și cum, începînd de prin decembrie, stă cîteva luni sub zăpadă.

— De fapt, cum arată zăpada?

Abia cînd auzim această întrebare ne dăm seama că în jurul nostru s-a adunat aproape întreaga echipă a lui Ceao Cen. Fata cea cu întrebarea — să aibă vreo 18 ani — este de o frumusețe specifică sudului: înaltă și subțire, cu fața smeadă și ochi mari, migdalați. Îmi spune prin interpret că a văzut zăpada doar în filme. Și iată-mă, aici la tropice, vorbindu-le prietenilor mei chinezi despre zăpezile noastre, despre Bărăgan și Predeal, despre schiuri și brazi, în vreme ce pe lungile canale care duc spre fluviul Țu Gian trec într-una pe lîngă noi bărci încărcate cu banane.

MUGUA – UN ÎMPĂRAT... NEÎNCORONAT

După atîtea drumuri și popasuri prin insulă, gazdele ne poftesc din nou în casă. Ne așezăm la o masă lungă, fumăm țigări «Cinhua» și este pentru prima dată cînd ceaiul, aburind în cești, ceaiul acesta atît de aromat și atît de înviorător, nu se bucură de nici o trecere. Sincian este o împărăție a fructelor, și aici pe masă se află banane proaspete, miez alb și dulce de trestie de zahăr și încă un fruct pe care îl văd și despre care aud întîia oară: mugua. Este un fel de pepene galben care crește în pom și care — în această insulă unde se produc 20 de soiuri de fructe tropicale — este considerat de către localnici drept împăratul fructelor.

Glumim pe seama acestui titlu acordat lui mugua și eu le spun gazdelor că, dacă ar fi după mine, l-aș considera pe «li-ți» — cel mai bun fruct pe care l-am întîlnit vreodată — împărat al insulei. Aflu că «li-ți», cu aroma sa neîntrecută și cu gustul său dulce-acrișor, se bucură de mare trecere din timpuri străvechi și că pe atunci se organizau, pe distanțe de mii și mii de kilometri, caravane speciale pentru transportul lui în nord. Acum pentru transport se folosesc instalații frigorifice moderne și mijloace rapide, adevărați mesageri ai priceperii și hărniciei celor din Sincian. În același timp, multe din vasele care pleacă, în peste 70 de țări ale lumii, din portul Huan Po duc cu ele o parte din acest inestimabil tezaur vegetal al sudului.

Ieșim într-un tîrziu afară și ne dăm seama că s-a înserat de mult. Pe limpedele cer tropical stelele au mărimi și străluciri neobișnuite...

...În decembrie, la Sincian se culeg portocalele și este o vreme a împlinirii și a bucuriei.

JOCUL DE-A FERICIREA...

de Viorica CIORBAGIU

...se poate juca în mai multe feluri. Un fel este pasiunea pentru obiecte. Obiecte mobile sau imobile. Cîtă vreme îţi dai seama că nu-i decît un «joc», înclinaţia aceasta de... colecţionar cuprinde, într-un fel, chiar un anume soi de poezie. Dar dacă iei jocul în serios şi îngădui să te copleşească? S-ar putea ca într-o bună zi căutînd în jurul tău să nu găseşti nimic. Şi cînd crezi că ai atins fericirea, să te uiţi către ea de jos în sus, de la o distanţă care poate să fie lungă cît o viaţă de om...

Astă-vară, într-o zi de caniculă, mă aflam cu un coleg fotoreporter într-o cofetărie din Mangalia-Sud. Se adunaseră în faţa tejghelei abandonate mulţi oameni însetaţi. Am aşteptat cu cîtă răbdare aveam la îndemînă, apoi cu nerăbdare... În fine, s-a ivit un bărbat zdravăn, care şi-a pus imediat în valoare virtuţile fizice începînd să răcnească la clienţi într-un asemenea hal încît vibrau geamurile cofetăriei. Amatorii de răcoritoare şi îngheţată au fost somaţi să plece imediat, întrucît... se primea marfă. Eu şi colegul meu priveam de la o măsuţă inestetic-ul spectacol (apucasem să căpătăm cîte o cafea) şi ne întrebam cine este «virtuosul» bas. Parcă auzindu-ne gîndul, cineva din încăpăţînata mulţime adunată acolo a rostit întrebarea. Şi-atunci, să nu-ţi vină să-ţi crezi urechilor, zdrahonul şi-a zis pe nume: «Nu sînt oricine, sînt cineva». «Eşti un mitocan, asta eşti!»— s-a auzit o voce subţire din public. Atunci, ca-ntr-o operetă grotescă, personajul a început să se învîrtească prin spaţiul liber ca pe scenă, să dea din mîini şi să scandeze argumente: «Am făcut Academia comercială. Am şi maşină. Eheei, nu sînt oricine, aşa,să ştiţi!» Aparatul fotografic al colegului meu n-a mai putut răbda. Cînd s-a simţit imortalizat, redutabilul erou (responsabil = Constantin Damian) a intrat într-o uşoară derută: «Pentru ce mă poziţi?» «Dacă eşti cineva se cuvine să nu rămîi un anonim» — i-am spus noi. Şi după asta, gata. Adică nu am povestit întîmplarea cititorilor la vremea respectivă şi nici nu am reprodus în revistă fotografia sus-numitului. Aş fi zis chiar că amintirea aceea a rămas pe veci îngropată într-un spaţiu restrîns, pe fila carnetului de însemnări. De atunci, din vară, s-au adunat în agenda reporterului multe crochiuri de portrete ale unor oameni frumoşi-frumoşi la gînduri şi la fapte, oameni de care te bucuri că-i cunoşti şi despre care poţi povesti şi altora.

De ce a revenit oare la suprafaţa memoriei întîmplarea aceea din Mangalia, pe care o voiam înecată definitiv? Şi, mai ales, de ce mă simt vinovată că nu am consemnat-o la timpul potrivit?

Iată, condeiul se încruntă a nemulţumire şi reproş. Într-un colţ al agendei am mai notat către sfîrşitul anului un nume şi cîteva cuvinte. Aş fi vrut să le uit, de asemenea. Dar ele ţipă, tropăie şi se asociază insistent şi aparent bizar cu acel «cineva» de pe litoral... De rîndul acesta mă aflam în Bucureşti, la C.I.L.-Pipera, tot însoţită de un fotoreporter. Colegul meu a fixat din zbor pe peliculă nişte oameni care stăteau cu mîinile în sîn la taifas... Şi nu era pauză... De nu se ştie unde a apărut un bărbat relativ tînăr, căruia nu-i mai trebuia decît o fracţiune de secundă ca să-l bată în lege pe fotoreporter: «Cine sînteţi, cum îndrăzniţi?!!» Cu mare greutate m-am smuls din surpriză şi încă sub influenţa şocului am cutezat slab să-l întreb, la rîndul meu: «Dar dv. cine sînteţi?» Interlocutorul s-a făcut livid de furie şi ne-a azvîrlit o replică grea ca un pietroi proiectat în creştet: «Eu?! Eu sînt un om cu maşină!!!» Cîteva minute mai tîrziu aveam să aflăm că, de fapt, se numeşte Alexandru Dominte şi calitatea sa este aceea de maistru principal în secţia de mobilă a combinatului.

Încercaţi să vă imaginaţi că într-o discuţie, mai mult sau mai puţin aprinsă, cineva i-ar da presupusului adversar o ripostă zdrobitoare, cam în felul următor: «Ce te pui, mă, cu mine?! Eu sînt un om cu frigider!» (sau cu televizor, sau cu aspirator şi aşa mai departe). Pare anecdotică pură, nu? Sigur, deocamdată sînt mai puţini posesori de automobile decît de televizoare. Sigur, autoturismul proprietate personală mai trece şi este, probabil, în majoritatea cazurilor, drept un articol de lux şi nu doar un mijloc de transport. Dar la urma-urmei nu e tot obiect? Obiectul acesta poate conferi valoare umană, superioritate, drept la un comportament reprobabil? Poate obiectul acesta, aşa luat singur ca un scop în viaţă, să-ţi dea fericire? Am auzit că da. Am auzit rar. Teoria o debitează fie puşti în stare de inconştientă grozăveală, care vor să-şi închipuie că un «Mustang» poate ţine loc de mamă, de mîncare, de sentimente, fie oameni mari, dintre aceia care uită că e doar un joc...

Aurel Cehan, despre care se susţinea, pe drept, la «Tractorul» că e un strungar excepţional,a cîştigat la loz în plic o «Dacia-1100». Urgent şi-a dat demisia şi s-a înscris la o şcoală de şoferi. Băiatul nu-i încă de vîrsta armatei. Îţi vine să-l ierţi, să zîmbeşti şi să speri că mai are timp să-i vină mintea la cap. Asta spera şi ing. Simion Săpunaru, şeful secţiei şasiu de la uzina braşoveană. Ceea ce nu înseamnă că nu era destul de mîhnit.

Îmi place să cred că cititorii au înţeles de la bun început: nu este vorba, în rîndurile de faţă, despre automobile! Şi nici cu inginerul Săpunaru nu am dezbătut, în sine, acest subiect. Am vorbit despre fericirea şi nefericirea omenească sau, dacă vreţi, despre evoluţie şi involuţie. Acest bărbat inteligent şi voluntar, de un neastîmpăr perpetuu, mustind de idei, mi-a fost prezentat, cu vorbe, de inginerul şef de concepţie al uzinei — Iulian Cazacu: «Mai am cîteva luni de zile pînă la pensie, dar cîtă vreme las, aici, la «Tractorul», oameni ca Săpunaru, Virgil Florea ori Augusta Moldovan şi alţii ca ei, nu mă tem de insomnie...» E drept, mi-a spus (tot cu amărăciune) şi despre un tînăr inginer Valeriu Itu, talentat de altfel, care toată ziua «cerşeşte» cîte 20 de lei în plus la salariu... «Bunăstarea este o condiţie a socialismului. Pentru ea s-au jertfit ani grei şi chiar vieţi de comunişti. Dar trăim azi într-o societate a cărei raţiune preponderentă este munca. Or, dacă munceşti cu conştiinţa că acesta-i idealul tău de om, consecinţa firească este îndestularea. Nu? Din păcate mai sînt şi tineri şi vîrstnici care fac confuzii cînd este vorba despre idealuri şi principii...»

Aşadar, în şeful secţiei şasiu am recunoscut modelul schiţat mai înainte. Între două convorbiri telefonice, acolo, în birouaşul asaltat de vuietele halei, între o situaţie semnată, o lămurire, un sfat acordat unuia care-l cerea pe loc, între o dispoziţie fermă (dar nu comandată),întrerupţi, prin urmare, de zeci de ori, ing. Săpunaru mi-a vorbit despre un specialist de elită al uzinei care s-a retras din iureşul producţiei (am înţeles că ocupă acum un fel de post administrativ) şi care e foarte încîntat că poate cîştiga aceiaşi bani fără bătaie de cap. Acum are de toate, şi-a făcut suma — gata. «Nu-mi dau seama dacă se minte conştient sau inconştient. Eu nu-l cred. Vedeţi, asta înseamnă o cădere». Şeful de la şasiu n-a vrut să-mi spună numele omului: «Nu, nu

vă spun. Consider că-i o tragedie. El crede că a urcat și cînd colo e un coborîș tragic. Nu găsesc un termen mai propriu. O să-și dea seama într-o zi...»

Mi-a mai spus, parcă în treacăt (dar nu era deloc așa), că numai ce te trezești cu cîte unul care se îmbolnăvește subit și vrea să se mute la serviciul control. Cuvintele își subțiau sonoritatea eșuînd într-un fel de oftat, dar pe neașteptate glasul s-a ridicat iarăși grav și oarecum bătăios: «Despre fericire vorbesc mai cu seamă operetele și cîte-un text de muzică ușoară. Lupta pentru fericire — ehei!, asta-i temă pe care o dezbat numai operele serioase. Sînteți de părere contrarie?!»

Cred că-i datorez inginerului Simion Săpunaru titlul acestui reportaj. Și, implicit, recapitulările și reflecțiile amare asupra involuției unor oameni, ale căror elanuri inaripate s-au împiedicat de cîte-un... obiect. Oamenii reacționează cu tristețe revoltată cînd asistă la o asemenea degringoladă morală.

Evoluție-involuție: Evident, cazuri de acest fel constituie excepții; de fericire adevărată au parte cei care nu se joacă de-a fericirea, ci o statornicesc din certitudini, cu seriozitatea faptelor, a ideilor, a lucrului gata plămădit de mîini și minți cinstite.

Oamenii țării noastre au atins acel grad al evoluției morale și sociale care atestă superioritatea modului de viață socialist. Minoritatea celor ce uită ori fac abstracție de idealurile «comuniștilor de omenie» se elimină prin însăși condiția sa retrogradă. Mai curînd sau mai tîrziu. Desigur, cu cît mai curînd, cu atît mai bine pentru aerul sănătos, curat pe care vrem să-l respirăm cu toții.

masă și colectivitate

de Henri WALD

Lupta pe care au trebuit s-o poarte împotriva individualismului, subiectivismului, spiritualismului și liberalismului l-a obligat pe marxiști să apese cu precădere asupra socialului, a obiectivității adevărurilor, a materialității lumii și a determinismului universal. Însă marxiștii n-au negat niciodată valoarea individualității, a subiectivității, a spiritualității și a libertății în dezvoltarea omului. «Noi privim condițiile economice ca ceea ce condiționează *în ultimă instanță* dezvoltarea istorică», precizează Engels în celebra scrisoare către Heinz Starkenburg din 1894. «Oamenii — continuă Engels — își fac singuri istoria, dar pînă acum nu printr-o voință colectivă, după un plan colectiv, ba nici chiar într-o societate dată, precis delimitată. Străduințele lor se încrucișează și tocmai de aceea în toate societățile de felul acesta domnește *necesitatea*, a cărei completare și formă de manifestare este *întîmplarea*». Necesitatea nu se poate transforma în libertate decît în măsura în care masa se diferențiază în individualități capabile să înțeleagă determinismul și să colaboreze astfel la dirijarea întîmplărilor. Istoria societății este procesul prin care masa se diferențiază în clase, în națiuni, în individualități din ce în ce mai distincte. Dacă din punct de vedere *genetic* societatea este cauza și individualitatea este efectul, din punct de vedere *etic* individualitatea este scopul și societatea mijlocul. Revoluția socialistă îi eliberează pe toți de orice asuprire pentru a asigura fiecăruia libertatea de a fi el însuși. Marxismul cercetează obiectul pentru a-i pune în slujba subiectului, pornește de la materie pentru a dezvolta spiritul și urmărește perfecționarea continuă a relațiilor sociale pentru a spori mereu libertatea fiecăruia. Fericirea umană depinde de dezvoltarea societății, dar ea nu apare în «cîmpul social», care se formează «între» oameni, ci în «cîmpul individual», care se formează între aspirațiile și realizările fiecărui om în parte. O societate este cu atît mai fericită cu cît sînt mai fericiți membrii ei. Viteza istoriei crește pe măsură ce societatea înaintează de la faza ei de *masă* — în care «eu-rile» nu s-au desprins încă din «noi» și unitatea socială n-a depășit uniformitatea mentală — către faza ei de *colectivitate* — în care unitatea socială se întemeiază pe diversitatea individualităților. Existența mai multor păreri înlesnește cunoașterea și discuția este mai favorabilă descoperirilor decît poruncile. Munca în colectiv înseamnă coordonarea competențelor individuale și a rezultatelor obținute.

Dezvoltarea electronică a mijloacelor moderne și de comunicare dă omului contemporan posibilitatea să răspîndească orice informație imediat și pe întreaga planetă, dar dacă aceste mijloace scapă de sub controlul oamenilor amenință societatea contemporană cu dezindividualizarea, cu uniformizarea și deci cu remasificarea. Radioteleviziunea este, pe de o parte, un puternic mijloc de participare mondială la valorile fundamentale ale culturii și civilizației, iar pe de altă parte permite triumful confortului asupra efortului, al informației asupra gîndirii, al mediocrității asupra originalității. Cancelarul universității din Chicago declara acum cîțiva ani că vede venind «un timp în care, ca efect al televiziunii, poporul american nu va mai ști nici să citească și nici să scrie și va duce o viață comparabilă cu a animalelor». Chiar dacă asemenea prevestiri sînt exagerate, trebuie să fim de acord cu sociologul francez Jean Cazeneuve care susține că toate aceste firimituri de cunoaștere, absorbite de auditor la întîmplare, sînt poate mai dăunătoare decît utile dacă nu sînt asimilate, reclasate și prelungite prin meditație și lectură*). De altfel, succesiunea lor rapidă și ireversibilă nu îngăduie nici un răgaz meditației și nu permite întoarcerile înapoi.

Cultivarea audiovizualului în dauna ideilor și a emoțiilor vremelnice în detrimentul sentimentelor statornice duce la intensificarea vieții exterioare și diminuarea celei lăuntrice, la depersonalizare, la uniformizare, la creșterea entropiei sociale. În loc să înainteze spre o colectivitate alcătuită din *unicate*, societatea alunecă înapoi spre o masă de zerouri care așteaptă să i se pună în frunte un «unu» pentru a căpăta, temporar, o anume valoare.

Pentru a folosi efectele pozitive ale noilor mijloace de comunicare și a contracara efectele lor negative, instituțiile de cultură trebuie să fie nu numai centre de difuzare a informației, ci mai ales centre de creație. Ele trebuie să trezească originalitatea care doarme în fiecare om, să stimuleze creativitatea fiecăruia. Dezvoltarea multilaterală a orînduirii socialiste implică o dezvoltare fără precedent a conștiinței umane și a forțelor de creație.

*) **Jean Cazeneuve**, *Sociologie de la radiotélévision*, **Paris, P.U.F., 1965, p. 113.**

cronica satirică

de Teodor MAZILU

discret pînă la disperare

De obicei, oamenii aflați în primejdie strigă după ajutor... N-are importanță cum se formulează colacul de salvare, important e că omul țipă, caută ajutor.

Există și un individ care, în orice situație s-ar afla, preferă să-și țină gura... Chiar dacă riscă să se înece, preferă să moară decît să țipe după ajutor. Discreția e mai mare decît frica de moarte. Înainte de orice, discreția. Discreția e chezășia succesului.

Cum se explică această pudoare dusă pînă la extrem? Bineînțeles, individul n-are nimic eroic. El a fost învățat să ducă o viață subterană. Tot ce face, face pe furiș. El nu trăiește, — în sensul normal al cuvîntului — ci «fură ceva de la viață». Bineînțeles, fură! Și asta se face în condiții optime noaptea. De aceea individul nostru are o psihologie de pasăre de noapte. Viața e pentru el o pradă care trebuie prinsă în ciocul lui ascuțit și multilateral. Chiar dacă-ți strînge mîna, te roagă să păstrezi discreția.

— Mormînt! Să nu mai afle nimeni...

De aceea nimeni nu l-a văzut la față. Nu se știe ce ochi are și ce număr poartă la pantofi. Știe să-și ascundă ghearele.

Toate relațiile lui cu oamenii sînt sub semnul complicității. Chiar cînd îți propune să bei o bere împreună, îți lasă impresia că vrea să te arunce în cine știe ce afacere necurată.

— Hai să bem o bere împreună. Dar numai noi...

El nu știe să aibă prieteni, ci doar să se înhăiteze. Și cine nu se înhăitează cu el, înseamnă că face parte din altă bandă. Are o psihologie de borfaș în tot ce face, pînă și soarele îl privește din acest punct de vedere. Numai întunericul îi prieste. Numai bezna îi dă un sentiment de securitate. Toată problema e ca individul să fie scos la lumină. E suficientă o rază de lumină pentru ca individul nostru să se destrame.

varietăți

AUTOMOBILIȘTI, ATENȚIE!

Recent s-a luat măsura schimbării formei rotunde a indicatorului rutier «OPRIRE LA INTERSECȚIE». Noul indicator introdus în standard are aceeași semnificație, deosebindu-se doar prin forma octogonală. Pe fondul roșu (de culoare [redacted] în fotografia noastră) cu chenar alb al noului tip de indicator este înscris cu litere de culoare albă cuvîntul «STOP».

Indicatorul amintit are avantajul că, privit de la spate, poate fi ușor recunoscut de către conducătorii auto ce străbat artera prioritară, întrucît forma octogonală elimină eventualele confuzii ce apar în prezent datorită formei rotunde, asemănătoare cu a altor indicatoare de interzicere, restricție și dirijare.

De reținut că, pînă la generalizarea acestui nou tip de indicator rutier, semnificația indicatoarelor rotunde «OPRIRE LA INTERSECȚIE» rămîne valabilă.

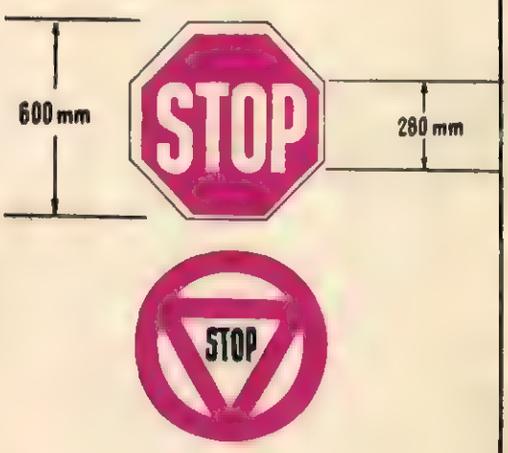

CUI ÎI E TEAMĂ DE TARANTULĂ?...

...în nici un caz Barbarei Walker, conservatoare la Muzeul de istorie a naturii din Liverpool. Ba, judecînd după surîsul ei, vom conchide că Barbara e foarte satisfăcută de noua achiziție a muzeului, o rarissimă și extrem de primejdioasă specie de arahnidă din Arizona-S.U.A.

AU ȘTERS PRAFUL...

O ilustră pînză din veacul trecut, «Dimineața executării streliților de V.I. Surikov, expusă în celebrele galerii moscovite «Tretiakov», a fost înfățișată publicului în haină nouă. Un grup de specialiști-restauratori a procedat la o fină și migăloasă operație de înlăturare a firelor de praf adunate de-a lungul a nouă decenii! Ștersul prafului de pe tablou n-a durat decît... patru luni.

SĂ URÎM URA DE RASĂ

Televiziunea vest-germană a programat la 26 decembrie anul trecut primul episod din serialul pentru tineret intitulat «Jenny și Jonny» sau «Copiii întregii lumi». Ca și alte cinci spectacole-seriale realizate de UNICEF, «Jenny și Jonny» își propune să combată prejudecățile rasiale în rîndurile tineretului și copiilor, dar nu numai ale lor. Iată o scenă din spectacol, în care poate fi cu ușurință recunoscut popularul cîntăreț de muzică ușoară Udo Jürgens.

CÎNTA FANFARA

Mai mult de o sută de ani au trecut de cînd minerii polonezi din bazinul carbonifer al Sileziei au înființat prima lor fanfară alcătuită exclusiv din «chalamale», cum se numesc straniile instrumente pe care le vedeți în fotografie. Tradiția s-a păstrat intactă încît și astăzi, la toate sărbătorile minière, fanfara chalamala, *alcătuită din tineri și bătrîni, constituie numărul de atracție.*

VOX POPULI

Membrii divanurilor ad-hoc, constituite în perioada pregătirii Unirii, au fost purtătorii primelor insigne românești. Este vorba de cele două medalii Divanul ad-hoc din Muntenia *și* Divanul ad-hoc din Moldova, *pe care deputații respectivi le purtau prinse pe piept ca semn al înaltei lor atribuții. Cele ale deputaților moldoveni erau din argint, iar ale muntenilor, din aur, pe revers cu cunoscutul adagiu latin VOX POPULI, VOX DEI. Cîteva dintre aceste prime medalii-insigne românești s-au păstrat pînă în zilele noastre și sînt acum în patrimoniul cabinetului numismatic al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.*

sport

de Victor BĂNCIULESCU

școala automobilismului

Parcă niciodată mai bine decît cu prilejul exodurilor de sfîrșit de săptămînă nu s-a putut verifica și confirma expansiunea automobilistică a țării. Sărbătorile de iarnă și vacanțele aferente au copleșit tronsoanele de autostradă București—Brașov cu impresionante fluxuri și refluxuri motorizate. Week-end-urile dau măsura exactă a zestrei tehnice cu care s-a îmbogățit poporul nostru.

Pe lîngă motivele de îndreptățită îngrijorare pe care în asemenea ocazii (din pricina accidentelor) și le asumă organele de supraveghere a circulației rutiere, există în constatările de mai sus și suficiente justificări pentru satisfacție. Numărul mare, tot mai mare, de mașini personale reprezintă nu numai un lux individual sau o cerință utilitară facilitată, ci și — prin suma automobilelor — o avere tehnică națională. (Această apreciere ar trebui să și-o însușească în primul rînd factorii răspunzători de aprovizionarea cu piese de schimb pentru autoturisme, care continuă să-i trateze pe posesorii de mașini ca pe niște privilegiați abominabili; dar asta-i altă poveste, de care ne vom ocupa, probabil, într-un viitor apropiat.)

Creșterea impetuoasă a parcului de automobile ridică, firește, o seamă de probleme — și în primul rînd economice — impuse de o perspectivă deloc îndepărtată. Modernizarea rețelei de străzi, ameliorarea mijloacelor de dirijare a circulației, sporirea posibilităților de aprovizionare cu lubrifianți, crearea unui sistem de auto-servicii rațional organizate (cele existente sînt din păcate foarte primitiv configurate!) și multe altele stau desigur pe agenda responsabililor.

Pentru astăzi ne-am propus să atragem atenția asupra faptului că expansiunea automobilistică — cu toate consecințele ei — nu este doar o chestiune de ordin material, economic, industrial, ci și una — nu mai puțin importantă — de educație. Explozia automobilistică la care asistăm se produce concomitent cu creșterea unor noi generații, care trebuie pregătite pentru fenomenul pe care-l însoțesc. Un tînăr care va trăi în compania (sau — cine știe? — sub tirania) motoarelor trebuie să fie preparat, avertizat, avizat. Cunoașterea automobilului va face în curînd parte — necesarmente — din bagajul pentru viață al oricărui tînăr. Dar ca în fiece călătorie (spre viitor) valizele trebuie făcute din vreme.

Iată,așadar,o problemă de educație, care nu poate fi limitată la prematura diagonală albă și la manșetele albe cu care pionierii învață regulile de circulație. Instruirea în acest domeniu trebuie extinsă. Să nu ne fie teamă a da automobile (sub supraveghere) pe mîna tinerilor. Să-i învățăm, încă în școală, să conducă mașinile, așa cum îi obișnuim cu experiențele de fizică sau de chimie. Abecedarul automobilistic trebuie să facă parte din tolba bacalaureatului, pentru că posesia lui este — în epoca în care trăim — semn de maturitate civică. Nu vrem oare ca fiecare adolescent care părăsește băncile școlii să fie un cetățean deplin pregătit pentru viață? N-ar fi inutil de luat în considerație, în acest sens, și atracția inevitabilă pe care mașinile o exercită asupra spiritelor tinere (delicvența juvenilă în domeniul furtului de automobile este un semnal de alarmă de luat în seamă!). Precum numărul mare de minori victime ale accidentelor de circulație dezvăluie o anumită lipsă de reflexe în raport cu traficul rutier.

Prin agrementul Ministerului Educației și Învățămîntului și cu sprijinul Automobil-clubului român (direct interesat), introducerea studiului automobilistic în școli ar putea deveni în curînd o realitate foarte necesară și extrem de utilă.

CINCI LITERE RECOMANDĂ CALITATEA:

terom®

Nu e multă vreme de cînd familia firelor şi fibrelor chimice s-a îmbogăţit cu un nume nou. **terom**, care se fabrică în una dintre cele mai noi şi mai moderne întreprinderi specializate din sud-estul Europei — Uzina de fibre sintetice din Iaşi. Datorită excepţionalelor sale calităţi, **terom** înlocuieşte cu succes fibrele naturale de lînă (lînă sintetică de 3 şi 4 den), bumbacul (bumbac sintetic 1, 3; 1, 5 den), inul (in sintetic 6 den), situîndu-se din punct de vedere calitativ la nivelul celor mai buni poliesteri cunoscuţi în lume: tergal, terilenă, trevira, dacron, diolen, terilenka etc. Ţesăturile din fibre poliesterice **terom** sînt utilizate la confecţionarea articolelor de îmbrăcăminte de diverse tipuri. Aceste articole au căpătat o largă întrebuinţare datorită rezistenţei deosebite la şifonare şi întreţinerii extrem de uşoare. Din firele textile **terom** (45; 68 den) se obţin ţesături subţiri, cu aspect mătăsos, luciu plăcut, folosite la confecţionarea lenjeriei, perdelelor, cămăşilor bărbăteşti etc. Vopsite în culori moderne, atrăgătoare, firele texturate (150 den) utilizate în industria tricotajelor conferă acestora tuşeu plin, lînos, frumuseţe, permit o spălare uşoară şi o uscare rapidă, păstrîndu-şi dimensiunile iniţiale. Datorită calităţilor lor — stabilitate, elasticitate mare şi alungire mică, viaţă lungă — firele tehnice grosiere (250 den şi 1 000 den simple sau multiplicate) pot fi utilizate în diverse scopuri: curele de transmisie, plase pescăreşti etc., iar cele tratate special pentru aderenţă la cauciuc se folosesc cu succes în industria cordului pentru anvelope. **terom** este produsul ideal folosit în orice ocazie. Vă stă la dispoziţie pentru comenzi ferme şi asistenţă tehnică

UZINA DE FIBRE SINTETICE IAŞI
şos. Ţuţora nr. 175

terom R — marcă de prestigiu a industriei de fibre chimice din România pentru firele şi fibrele poliesterice produse de Uzina de fibre sintetice din Iaşi.
Exportator: CENTRALA INDUSTRIALĂ DE FIBRE CHIMICE SĂVINEŞTI.
Specialiştii noştri creează în permanenţă produse noi şi procese noi de fabricaţie, le îmbunătăţesc pe cele existente.

UZINA DE FIBRE SINTETICE
Iaşi - şos. Ţuţora nr. 175

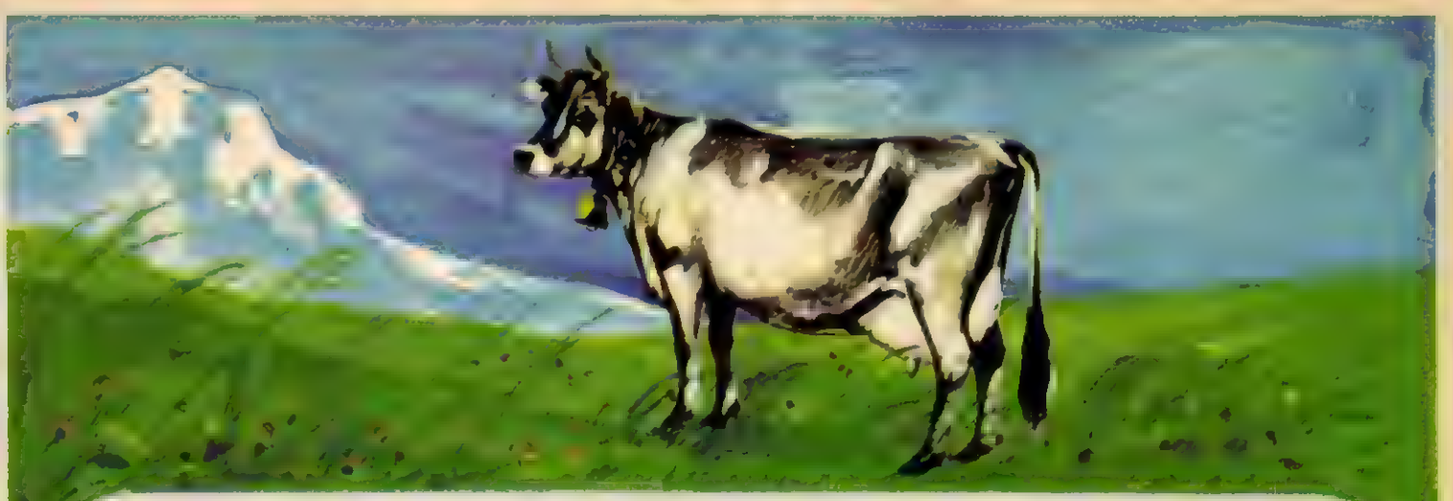

o veste bună pentru clujeni

NAPOLACT, Cluj, bd. Lenin 95, tel: 2 10 53

**«NAPOLACT», întreprindere pentru industrializarea și prelucrarea laptelui din Cluj, bd. Lenin nr. 95, tel: 2 10 53,
a pus în vînzare delicioasa înghețată Polar și Sport,
produse pe bază de lapte și esențe naturale
livrabile în cornete comestibile sau în pahare de material plastic (130 g)
și ambalaj de hîrtie cerată (50 g).
Consumați cu încredere noile noastre produse,
care se găsesc în permanență la magazinul de prezentare NAPOLACT
din Cluj, Piața Mihai Viteazul nr. 7,
precum și la tonetele amplasate în parcul orașului
și cartierul Gheorgheni.**

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Activitatea desfășurată de partidul și statul nostru în cele aproape două săptămîni ale lui 1972 ilustrează elocvent continuitatea unei prezențe active, principiale, consecvente, a României în marea bătălie pentru triumful cauzei colaborării, progresului și păcii în lume. Această afirmare în arena mondială prilejuiește implicit desfășurarea unei activități profund internaționaliste a Partidului Comunist Român, a României socialiste. Fapte înregistrate de cronica acestor zile vin să adauge noi mărturii concrete ale acestei politici. Întîlnirea dintre secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Partidului Comunist din Belgia, Marc Drumaux; primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a președintelui Organizației Poporului din Africa de sud-vest (S.W.A.P.O.) Sam Nujoma și a delegației Partidului Socialist Popular din Danemarca condusă de Sigurd Omann, președintele partidului; mesajul adresat celei de-a V-a Conferințe a Organizației de solidaritate cu popoarele afro-asiatice de către președintele Consiliului de Miniștri al țării noastre, Ion Gheorghe Maurer; prezența unor delegații ale partidului nostru la sărbătorirea semicentenarului Partidului Comunist din Chile și la lucrările Congresului al III-lea al Partidului Comunist Libanez; reprezentarea Frontului Unității Socialiste la aniversarea Zilei independenței Sudanului și la Congresul Uniunii Socialiste Sudaneze — sînt, toate acestea, manifestări concrete ale neobositei activități desfășurate de partidul și statul nostru în interesul unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste.

Afirmată cu vigoare crescîndă în cursul anului trecut, necesitatea transpunerii în fapt a ideii conferinței securității europene — căreia țara noastră îi acordă o deosebită și consecventă atenție — se află și la acest început de an în centrul preocupărilor statelor continentului nostru. Ea a fost abordată în convorbirile de la Belgrad ale reprezentanților ministerelor de externe ale Iugoslaviei și Turciei, în cadrul ședinței Comisiei naționale a R.P. Ungare pentru problemele securității și colaborării europene, într-o serie de declarații ale unor importante personalități politice vest-europene. Astfel, primul ministru al Italiei, Emilio Colombo, a reafirmat într-o convorbire cu corespondentul ziarului «Pravda» că «guvernul italian și-a declarat, printre primele în Europa, atitudinea pozitivă față de convocarea conferinței general-europene de securitate», iar ministrul de externe francez, Maurice Schumann, într-un interviu acordat ziarului vest-german «Die Welt» a menționat că țara sa se pronunță în favoarea organizării conferinței, adăugînd că pregătirea multilaterală a acesteia poate și trebuie să înceapă în timp pentru ca reuniunea să aibă loc în 1972. În contextul eforturilor îndreptate spre crearea și consolidarea unui climat propice securității și colaborării pe continentul european, de o reală importanță apare declarația lui Maurice Schumann că Franța intenționează să recunoască Republica Democrată Germană după primirea celor două state germane în O.N.U. — pînă atunci continuînd să dezvolte relațiile cu R.D.G. pe plan economic și cultural — ca și precizarea purtătorului de cuvînt al guvernului R.F.G. în legătură cu aceasta, din care rezultă că «Bonnul se așteaptă ca după admiterea celor două state germane în O.N.U. și aliații R.F.G. să recunoască R.D.G.» și că «ar fi rău să interzici altora să facă un lucru spre care aspiri tu însuți».

În raport cu tendințele spre realism, spre destindere, manifestate pe eșichierul european, contrastează violent fapte ca noua escaladă a operațiunilor militare desfășurate de Statele Unite în Indochina și îndeosebi atacurile aeriene împotriva R.D. Vietnam. Acestea au stîrnit profundă îngrijorare și valuri de proteste în rîndul opiniei publice mondiale și din interiorul S.U.A. În interviul televizat care a consemnat anunțarea intenției președintelui S.U.A., Richard Nixon, de a candida la alegerile prezidențiale din noiembrie a.c., interlocutorul său l-a pus față-n față cu promisiunile făcute în campania electorală din 1968 că se va pune capăt războiului din Indochina. Or, războiul continuă. Iar popoarele — și istoria — judecă în raport de convergența vorbelor cu faptele.

Acest atît de bogat în evenimente început de an nu poate fi consemnat fără a face de asemeni referire la o serie de elemente ce reflectă o tendință viguroasă în viața internațională contemporană: popoarele sînt mai hotărîte să dispună de dreptul lor legitim de a valorifica ele însele și în interesul lor propriu resursele de care dispun, să-și consolideze suveranitatea națională și pe plan economic. Privite sub acest unghi de vedere, denunțarea de către Venezuela a așa-numitului «tratat de reciprocitate comercială» cu Statele Unite, decizia guvernului costarican de a trece sub controlul statului societatea anglo-americană de căi ferate «Northern Railways Co», ca și cea a guvernului peruvian de a institui controlul de stat asupra întreprinderilor străine, negocierile de la Geneva ale țărilor membre ale O.P.E.C. cu companiile petroliere occidentale — toate acestea, prezentînd un caracter aparent doar economic, au, în ultimă instanță, o semnificație de o mare importanță politică.

I. CIOARĂ

Marți, 11 ianuarie 1971

mujibur rahman la dacca

După eliberarea sa, șeicul Mujibur Rahman, liderul partidului Liga Awami din Pakistanul de Est, a părăsit Rawalpindi cu un avion pus la dispoziția sa de guvernul pakistanez, fiind condus la aeroport de președintele Pakistanului, Zulfikar Ali Bhutto, cu care a avut în prealabil convorbiri. Înainte de a sosi la Dacca (în fotografie) a făcut escale la Londra și Delhi, unde a avut întrevederi cu primul ministru englez Edward Heath și liderul opoziției H. Wilson și, respectiv, cu primul ministru indian Indira Gandhi.

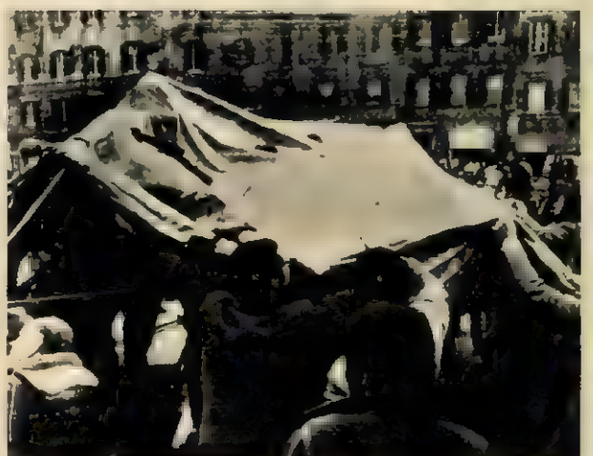

s-a întîmplat în piazza di spagna

Nu este o secvență de film. Nu este nici reconstituirea unei operațiuni polițienești împotriva unei bande care a prădat vreo bancă. Instantaneul dramatic a fost realizat în Piazza di Spagna din Roma de către un cameraman aflat din întîmplare la balconul unei clădiri. Pelicula a putut înregistra scena atacului polițienesc împotriva unui grup de muncitori italieni adunați în această piață cu intenția de a ridica un «cort al solidarității» în sprijinul tovarășilor lor baricadați de luni de zile în fabricile ocupate. «De mulți ani — scrie «Paese Sera» — n-am mai asistat la o acțiune atît de violentă, atît de provocatoare, atît de premeditată ca aceea la care s-a dedat poliția în Piazza di Spagna contra unui grup de muncitori». Documentul fotografic este el însuși edificator.

În imaginea de sus, muncitorii ridicînd «cortul solidarității», înainte de atacul poliției dezlănțuit sub pretextul că a fost ocupat un loc public.

chile: împotriva manevrelor reacțiunii

Încercările tot mai insistente ale cercurilor reacționare din Chile de a submina guvernul de unitate populară prezidat de Salvador Allende au stîrnit un val de indignare în rîndurile maselor populare chiliene, sesizate de pericolul manevrelor politice la care se dedau în prezent partidul democrat-creștin al lui Frey, în colaborare cu partidul național al lui Allesandri și cu forțele de extremă dreaptă. Reacțiunea a trecut la atacuri directe la adresa guvernului popular, iar partidul democrat-creștin a și formulat cereri privind limitarea acțiunii de naționalizare a întreprinderilor, luînd astfel apărarea monopolurilor străine. Adversarii lui Allende se opun de asemeni extinderii participării muncitorilor la controlul activității în întreprinderi. În cadrul unei mari manifestații de masă, organizată în semn de protest contra conspirației reacționare, a fost adoptată o moțiune semnată de reprezentanții tuturor partidelor Uniunii Populare, prin care se exprimă hotărîrea de a se continua lupta pentru apărarea cuceririlor democratice pe drumul spre socialism. Moțiunea mobilizează clasa muncitoare în bătălia contra reacțiunii. Într-un mesaj adresat prin radio poporului, secretarul general al C.C. al Partidului Comunist, Luis Corvalan, declară că forțele populare vor face totul pentru a bara calea fascismului și a reacțiunii.

În imagine, aspect de la demonstrația din Santiago în sprijinul guvernului Allende, la care au luat parte peste o sută de mii de persoane, majoritatea muncitori și tineri studenți.

probe acuzatoare

Cu prilejul unei conferințe de presă organizate la Hanoi, în cadrul căreia au fost condamnate noile raiduri agresive efectuate asupra teritoriului R.D. Vietnam de formații de avioane americane — care au bombardat și mitraliat regiuni populate, provocînd pierderi de vieți omenești și importante pagube materiale — au fost înfățișați ziariștilor și cîțiva dintre piloții capturați de pe cele 24 avioane americane doborîte în perioada 18-30 decembrie.

statuia libertății sub ocupație

Adversarii americani ai războiului din Vietnam nu-și epuizează formele de protest împotriva continuării inutile și dezastruoase a operațiunilor militare în Indochina. Una dintre acțiunile cele mai originale și de răsunet este aceea inițiată de 16 militari americani reîntorși din Vietnam. Ei s-au baricadat timp de cîteva zile în încăperile situate la baza soclului Statuii Libertății din fața New Yorkului, pentru a-și exprima simbolic indignarea față de războiul murdar la care este silit să participe tineretul american. Încercările autorităților de a-i soma, pe diferite căi, să părăsească încăperile ocupate s-au soldat cu un răspuns ferm: «Nu vom pleca de aici pînă cînd președintele Nixon nu va anunța data exactă a întoarcerii acasă a tuturor militarilor americani trimiși în Asia de sud-est».

Și pentru ca nimeni să nu se îndoiască de patriotismul celor 16 veterani curajoși, aceștia au urcat cele 305 trepte ale Statuii Libertății pentru a arbora, pe cununa de bronz, drapelul american, ca semn al protestului lor simbolic.

saltul morții

«A fost o noapte de groază; a fost pur și simplu infernul». Iată mărturia supraviețuitorilor incendiului de la Taeyonkak-Hotel din Seul (Coreea de Sud). O clădire de 22 de etaje a fost în întregime cuprinsă de flăcări în urma exploziei unei butelii de gaz metan. 2 000 de pompieri, soldați și polițiști n-au putut localiza focul, care s-a extins cu repeziciune. La ora izbucnirii incendiului, 203 din cele 240 de camere ale hotelului erau ocupate. Panica produsă a amplificat tragedia. În toiul nopții, zeci de oameni au fost asfixiați sau arși de vii. Mulți au sărit pe ferestre, punîndu-și zadarnic speranța doar într-o pernă sau o saltea. Rezultatul: 156 morți, 70 de grav răniți. Directorul hotelului a fost arestat, fiind acuzat că nu a asigurat ieșiri speciale în caz de incendiu. Dimpotrivă, după cum a constatat comisia de anchetă, toate ușile spre locurile de acces la mijloacele de combatere a incendiului erau încuiate, pentru ca nici un client să nu poată părăsi hotelul... fără a plăti.

Prin amploarea și urmările sale incendiul de la Taeyonkak-Hotel este unul dintre cele mai catastrofale din ultimii 100 de ani.

glob comentar foto

devalorizare, revalorizare şi... pierderi

După devalorizarea dolarului şi revalorizarea yenului, la Tokyo, în marile magazine cu articole din import au apărut «reclame» sui-generis cu astfel de inscripţii cu iz amar: «yenul s-a reevaluat, mărfurile noastre s-au devalorizat», reflectînd nemulţumirea comercianţilor care au înregistrat pierderi la mărfurile achiziţionate înainte de declaraţia preşedintelui Nixon din Azore. O stare de spirit similară se manifestă de altfel în aceste zile şi în cercurile marilor industriaşi niponi, care consideră reevaluarea yenului excesivă şi exprimînd lipsa unei politici independente a guvernului japonez. Concretizînd motivul acestei nemulţumiri, ziarul «Japan Times» a publicat un grafic din care reiese că va fi diminuată capacitatea de acţiune pe piaţa internaţională a industriilor de aluminiu, maşini electrice, textile,

belgrad–„gazella" traficului rutier

Nu departe de vechea gară centrală din Belgrad a fost construit un nou pod pentru traficul rutier, ce intersectează terasamentul de cale ferată şi panglicile de beton ale şoselelor. Construcţia recent dată în exploatare şi denumită sugestiv «Gazella» se remarcă nu numai prin linia sa modernă ci şi prin multiplele posibilităţi pe care le oferă locuitorilor capitalei iugoslave de a comunica direct cu Novi Beograd, partea nouă a oraşului de pe Dunăre şi Sava.

la valletta – măsuri populare

În faţa parlamentului din La Valletta un mare număr de locuitori ai capitalei malteze s-au adunat recent pentru a-şi exprima satisfacţia faţă de hotărîrea anunţată de primul ministru Dom Mintoff de a fixa o dată limită — 15 ianuarie — pentru retragerea trupelor britanice din insulă. Această măsură, consecinţă firească a politicii de independenţă promovate de guvernul Mintoff de la instalarea sa la putere, în vara trecută, a fost urmată în zilele din urmă şi de interzicerea folosirii de către Flota a VI-a a S.U.A. a instalaţiilor din Malta.

implicaţiile unei urmăriri „ca-n filme"

Nu numai pădurea, ci şi fermele din apropiere au fost cercetate. Sediul asociaţiei sportive pentru dresarea cîinilor se afla însă în afara perimetrului incriminat...

Peste 600 de poliţişti au participat la operaţiunea de mare anvergură pentru capturarea celor trei bandiţi care au jefuit recent o bancă din Köln. Ţinînd funcţionarii băncii şi pe clienţii ce se aflau în incinta ei sub ameninţarea mitralierelor, bandiţii au scos din seifuri 300 000 mărci. Apoi au cerut ca retragerea să le fie asigurată de doi funcţionari superiori ai poliţiei, pe care i-au luat ostatici şi, de asemenea, să li se pună la dispoziţie o furgonetă. Cei trei au pornit apoi spre sud, urmăriţi de un şir de maşini lung — după mărturiile presei — de peste un kilometru, în care se aflau nu numai poliţişti, ci şi reporteri, fotoreporteri şi operatori de televiziune care transmiteau «în direct» evoluţia operaţiunii. Convoiul a trecut prin Bonn, Koblenz şi Mainz, îndreptîndu-se spre graniţa cu Franţa. Seara tîrziu, cei doi ostatici — Werner Hamacher, şeful brigăzii criminale din Köln, şi Hans Krauss, şeful brigăzii de intervenţii rapide — au fost eliberaţi. Puţin timp după aceea, gangsterii au abandonat furgoneta şi s-au făcut nevăzuţi în pădurea Kierchel, la cîţiva kilometri de frontiera cu Franţa, pe care se presupunea că vor încerca s-o treacă. Unităţile de poliţie, un număr mare de câini specializaţi, precum şi elicoptere ale armatei au răscolit pădurea şi regiunea învecinată fără nici un rezultat. După aproape trei zile, cînd toate speranţele păreau pierdute, un elicopter a reperat pe şosea un automobil suspect. Arestarea a putut fi în sfîrşit operată. Cei trei bandiţi se refugiaseră în localul unei asociaţii sportive pentru dresarea cîinilor. Foamea şi frigul i-au determinat să-şi părăsească, în ciuda riscurilor, ascunzătoarea.

Petrecut la puţin timp după o altă acţiune gangsterească de răsunet, — spargerea în luna august a unei bănci din München — hold-up-ul de la Köln a alarmat opinia publică, atrăgînd încă o dată atenţia asupra amploarei crescînde a banditismului în Republica Federală a Germaniei. La propunerea cancelarului Willy Brandt, problema luptei împotriva acestui fenomen urmează să fie discutată la sfîrşitul lunii ianuarie de miniştrii preşedinţi ai landurilor federale.

Sfîrşitul urmăririi. Elicopterul a aterizat în faţa maşinii suspecte. Are loc un schimb de focuri. Singurul rănit: austriacul Kurt Vicenik, presupus a fi şeful bandei. Ceilalţi doi gangsteri, francezii François Mattei şi Charles Donnadelli, sînt de asemenea arestaţi.

van gogh la paris

La Muzeul Orangerie din Paris a fost deschisă o expoziţie Van Gogh. Toate cele 112 lucrări prezentate publicului parizian aparţin lui Vincent Van Gogh junior, nepotul marelui pictor, care a decis să doneze splendida sa colecţie unui muzeu ce se construieşte în prezent la Amsterdam.

pentru giganții mărilor

400 m lungime, 67 m lățime, 24 m adîncime — iată coordonatele noii ecluze maritime, cea mai mare din lume, dată recent în exploatare în portul francez Le Hâvre și datorită căreia vor putea pătrunde în port nave cu un deplasament de pînă la 250 000 tone.

cronica de trei secunde

MELODIA PREFERATĂ

«Secretarul lui Abraham Lincoln se numea Kennedy
și l-a sfătuit: «Nu te duce la teatru, vineri».
Un secol mai tîrziu, un alt Lincoln îi spuse lui Kennedy
să nu se ducă, vineri, la Dallas.
Abraham Lincoln a fost împușcat la teatru, pe la spate.
Ca așa-zis autor al crimei, a fost desemnat John Wines Booth.
Un secol mai tîrziu, la Dallas, pe stradă, Kennedy a fost ucis.
Numitul Lee Harvey Oswald a fost acuzat ca făptaș.

Abraham Lincoln a fost ales președinte în anul 1860,
John Fitzgerald Kennedy a fost ales președinte în anul 1960.

John Booth, asasinul lui Lincoln, înainte de a fi judecat
de Corbett Boston a fost doborît, avînd soarta victimei sale.
Oswald n-a fost mai norocos, s-a tras în el în plin.
Se zice că Jack Ruby și-a făcut dreptate din răzbunare.
Fiul președintelui Lincoln a ars cîteva hîrtii ale mortului
pentru că ele compromiteau un membru al guvernului.
Un secol mai tîrziu, Bob Kennedy arde corespondența
fratelui său din «rațiuni de stat», ca anumite nume să scape.

Andrew Johnson, succesorul lui Lincoln, s-a născut la 1806.
Lyndon Johnson, succesorul lui Kennedy, s-a născut la 1906.

Cred că ne putem întreba, comparînd aceste fapte,
care din aceste două acțiuni a fost repetarea celeilalte.
Aflînd de moartea lui Luther King, se naște ideea
că și această crimă nu a fost decît repetiția următoarelor».

Acest articol e textul unui cîntec. Un cîntec al lui Serge Reggiani, interpret de muzică, zice-se, ușoară. Această cronică de trei secunde e pusă pe note și are melodia ei. La 20 ianuarie 1968 am debutat la «Flacăra» cu această rubrică și, de atunci, săptămînă de săptămînă, visul meu cel mai tainic a fost ca fiecare cronică de trei secunde să fie un text pentru o asemenea muzică ușoară. Las altora visuri mai mari, ambiții mai sfîșietoare... Las altora muzica sferelor, eu aud muzica ziarelor.

Radu COSAȘU

agendă

Un larg ecou favorabil a stîrnit în Venezuela hotărîrea anunțată de președintele țării, RAFAEL CALDERA, de revocare a tratatului comercial cu Statele Unite. Încheiat în 1939 și reînnoit în 1952, acest tratat, care prevedea livrarea către S.U.A. de petrol și minereu de fier în schimbul acordării unui regim preferențial mărfurilor nord-americane pe piața venezueleană, s-a dovedit a fi o frînă în calea dezvoltării industriale a Venezuelei.

RENATO GUTTUSO, pictorul militant italian de reputație internațională a cărui creație își are principala sursă de inspirație în problemele politice ale omului contemporan, în lupta și idealurile mișcării comuniste și muncitorești italiene și internaționale, a împlinit zilele acestea 60 de ani. Cu prilejul aniversării, Luigi Longo, secretarul general al Partidului Comunist italian, i-a adresat o călduroasă scrisoare deschisă de felicitare.

Perspective pline de pesimism în legătură cu Piața comună vest-europeană se degajă dintr-un recent interviu acordat ziarului elvețian «Sudkurier» de RALF DAHRENDORF, comisar însărcinat cu problemele externe ale C.E.E. Criza monetară intervenită de curînd — a menționat Dahrendorf — a compromis atît Piața comună agricolă cît și înfăptuirea așa-numitei «Uniuni economice și monetare» vest-europene.

Întîlnirea de la San Clemente (California) dintre președintele Nixon și premierul japonez EISAKU SATO a fost urmărită cu deosebit interes de comentatorii de presă, dat fiind contenciosul încărcat al raporturilor japono-americane, despre care «New York Times» își exprima nu demult temerea că ar putea evolua spre «un total fiasco politic și economic». Este vorba îndeosebi de condițiile acordului privind retrocedarea Okinawei și revalorizarea yenului.

Începînd de la 2 martie 1972, Ceylonul se va proclama republică, sub denumirea Republica Shri Lanka, și va părăsi Commonwealthul — stipulează proiectul preliminar al noii constituții ceyloneze aprobat de Adunarea constituantă a țării. Se traduce astfel în fapt unul dintre obiectivele principale ale guvernului condus de doamna SIRIMAVO BANDARANAIKE, constituit după victoria Frontului unit al forțelor de stînga în alegerile generale din 1970.

După ce repetatele sale cereri de grațiere au fost respinse, fostul lider sindical american JIMMY HOFFA, condamnat în 1967 la 13 ani închisoare pentru tentativă de corupție și deturnări de fonduri, a fost pus în libertate, cu nouă ani înainte de expirarea pedepsei, ca urmare a comutării sentinței de către președintele Nixon. Actul de grațiere îl obligă pe Hoffa să se abțină pînă în 1980 de la orice participare directă sau indirectă la activitatea vreunei organizații sindicale.

UMOR

de CIK DAMADIAN

ANTICIPĂRI PENTRU SECOLUL XXI

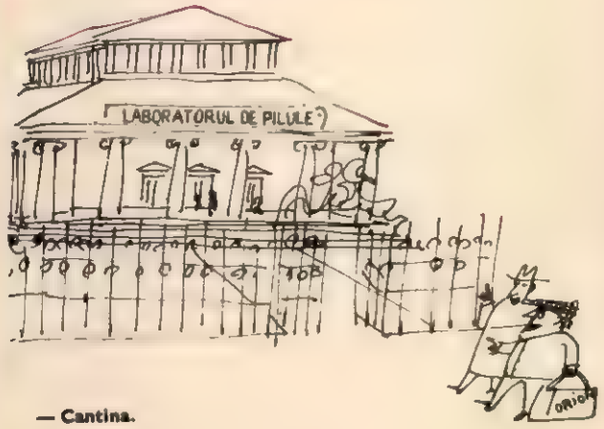

— Cantina.

— Uraaa! Am descoperit a 26 347-a particulă elementară...!

— Ce vîrstă ai tinere?
— 95 de ani.

— Am ales modelele pentru codul genetic al viitorului meu băiat!

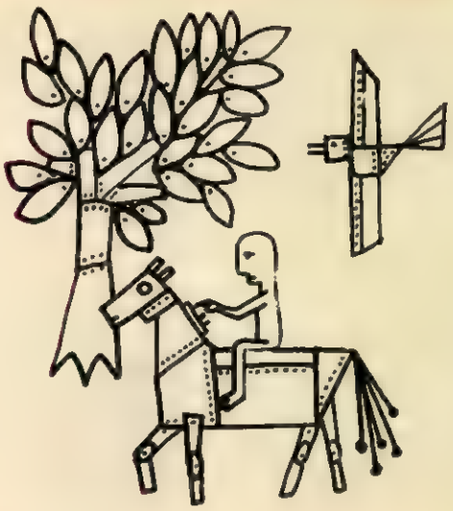

METALICĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: *1) A redat pe pînză «Ploaia de aur a lui Zeus» — Dacă-i viu, e mercur. 2) «Cetatea de foc» — Mititel de oțel. 3) Măsuri metalice — Metal cu... greutate. 4) Mijlocul rocii! — A făurit «Plumb» în versuri. 5) Naș — Cuza — Cuib! 6) Metal care se dă... pe față — Te poartă cu reducere pe drum-de-fier. 7) Primele la vorbă! — Muncitori în mină. 8) În atracție! — Trib fără căpetenie! — Cu strălucire alb-argintie. 9) Se brodează cu fir de aur și argint — A auri cu un strat subțire — Recuz! 10) Ploaie de plumb — Plante comestibile. 11) Foaie de tablă — Tare ca fierul.*

VERTICAL: *1) Căutătorii lînii de aur. 2) Planeta metalului lichid — Adevărat 3) Astfel — Construcție metalică plutitoare — Margine de tablă! 4) Aureola sfinților — Molibden — Puțintel. 5) Cele de apă sînt confecționate din plumb (sing.) — Conține minereu. 6) Pară! — Cobalt — În rulment. 7) Bijuterii. 8) Ilustru fiziolog italian, 1737—1798, care a pus în evidență curentul electric care ia naștere în circuite închise — Mică planetă. 9) A bate pene — Obraz subțire — Aluminiu. 10) Bătător cu fier la cap — Metafore pentru sîrmele incandescente. 11) Ambalaj metalic pentru alifii și paste — Învins de Timur Lenk în 1402, acest sultan al turcilor a fost purtat într-o cușcă de fier în batjocură și apoi ucis.*

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului «1-9-7-2», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AS — RECENTA. 2) VII — TANDEM. 3) INEDITA — LE. 4) OG — ACE — DER. 5) NUNTA — SEFI. 6) ROA — COJOC. 7) B — V — CUNUNA. 8) ILIC — LUNI. 9) SECULAR — CU. 10) AMIBA — INEL.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• **Radu Boureanu: Mîinile orelor.** Consecvent cu sine însuși, cu mijloacele lui distinctive, de expresie, poetul ascende, acum, în plină maturitate, noi și înalte trepte ale creației. «Păsări în zbor trec înălțimi; alpestre/o, mult mai mari, pînă devin idee», sînt nu numai două frumoase versuri, ci și autodefinirea unei poezii în drumul ei suitor spre substanță (Editura Eminescu).

• **Paul Everac** semnează un volum de teatru scurt: **Urme pe zăpadă,** tipărit de Editura Eminescu.

• În colecția «Biblioteca critică» a aceleiași edituri a apărut **Bibliografia literară română ilustrată 1944–1970.** În volum (ediția e îngrijită de Eugenia Oprescu) sînt antologate textele unor critici asupra unui număr de poeți, prozatori, dramaturgi și critici «din ultimul sfert de veac». Cartea este destinată elevilor din ultima clasă de liceu. Lucrarea, în intenție utilă, e însă defectuos realizată. Mai ales prin lacunele din sumarul ei. Poate că nu am înțeles prea bine criteriile din scurta «notă asupra ediției» însă chiar și așa nu ne putem reține mirarea la constatarea unor absențe cu totul nejustificate. Să enumerăm cîteva, fără nici o intenție de ierarhizare: Cicerone Theodorescu, Dan Deșliu, Ion Caraion, Eugen Frunză, Victor Tulbure, Ion Bănuță, Iulian Vesper, Lucia Demetrius, Vlaicu Bîrna, Mihu Dragomir, Aurel Rău, Kovács György, Veronica Porumbacu... Să concedem că într-o carte destinată tinerelor vlăstare scrisul acestora, conținînd atîtea eficiente pagini de educație civică, merita atenția autoarei. Întocmită superficial, **Bibliografia...** nu-și atinge scopul de a «completa» lipsurile «de informare a elevilor», ba, dimpotrivă ..

• Editura Univers a pus de curînd la îndemîna cititorilor, într-un singur volum, două din scrierile lui Alberto Moravia: romanul **Mascarada** (acesta e și titlul cărții) și **Epidemia** (nuvele). Satiră de mare vervă și ironie la adresa «unui dictator imaginar dintr-o Americă Latină imaginară», precum și la aceea a modului de viață fascist. Traducerea (bună) de Niculina Bengu.

• **Electra** de Sofocle a apărut recent în traducerea în versuri albe a lui N. Carandino (Colecția Thalia, Editura Univers și Teatrul Național).

• Verificatul teatrolog Ioan Massoff a scos în Editura Meridiane monografia **Petre Liciu și vremea lui.**

• Romanul lui Nicolae Jianu **Veneam din întuneric** a apărut într-o nouă ediție revăzută (Editura Eminescu).

• Cu inima strînsă însemnăm aici un gînd trist ca o lacrimă la întreruperea atît de brutală a cîntecului bunului prieten și poet George Dan.

CINEMA

• **Mirii anului II.** Coproducție S.N.E. Gaumont Paris-Rizzoli Films S.p.a.-Roma, cu participarea Studioului cinematografic **București.** Film de autor, un autor capricios și meticulos, Jean-Paul Rappeneau (Viață la castel), maestru al dantelăriilor comice, țesute, de data aceasta, din firele unei istorii captivante. Interpreți — oaspeții noștri de acum un an și jumătate: Jean-Paul Belmondo, Marlène Jobert, Laura Antonelli, Michel Auclair, Pierre Brasseur, Sami Frey, Julien Guiomar, Mario David, Charles Donner, Patrick, Préjean, precum și Matei Alexandru, Șerban Cantacuzino. Imaginea — Claude Renoir.

• **Să cumpărăm o mașină de pompieri.** «Caut un prieten pentru toată ziua, prezentați-vă la Matti» — iată semnul sub care debutează acest delicat film închinat generozității și tandreței umane. Regia — Hans Kratzert (Defa-Berlin). În distribuție — Erwin Geschonneck, Friedel Novack, Petra Keling, Lars Peldschaus.

Marlène Jobert

• **Copacii mor în picioare.** Ecranizare naivă a cunoscutei piese a lui Alessandro Cassona. Regia — Memduh Un (Turcia). Scenariul — Safa Onal. Interpreți — Yildiz Kenter, Izzet Günay, Semra Sar, Kulusi Kentmen.

• **Cea mai frumoasă soție.** Damiano Damiani, cineast italian aplecat din ce în ce mai conștiincios asupra problematicii sociale, izbutește cu acest film un document revelator al **Sudului** măcinat de prejudecăți și învrăjbiri violente. Interpreți — Ornella Muti, Alessio Orano, Gaetano Cimarosa, Amerigo Tot, Pier Luigi Apia.

• Jerry Lewis va realiza un film în Iugoslavia, intitulat «Ziua în care clovnul a strigat».

• Mari actori pe ecranele noastre: Richard Burton (Anna celor o mie de zile), Ron Moody, Oliver Reed (Oliver), Nevena Kokanova (Duel straniu), Daniel Olbrychski (Pădurea de mesteceni), Rod Steiger, Cristhopher Plummer (Waterloo).

MUZICĂ

• Azi la Ateneu, concertul simfonic săptămînal al Filarmonicii sub conducerea dirijorului **Remus Georgescu.** Ascultăm: Preludiu, intermezzo și Toccata de Mircea Chiriac (primă audiție); Concertul nr. 2 pentru pian de Mendelssohn Bartholdy — solist **Valentin Gheorghiu**; Simfonia I de Honegger (tot în primă audiție), marcînd inaugurarea «integralei simfoniilor lui Honegger»; Suită din «Mandarinul miraculos» de Béla Bartok.

• Al doilea concert al Festivalului Mozart prezentat de Orchestra simfonică a RTV sub bagheta lui **Carlo Zecchi** are loc duminică 16 ianuarie în Studioul din strada Nuferilor și cuprinde trei dintre simfoniile mozartiene: în Sol major KV 199, în Do major KV 200 și în La major KV 201.

• Al treilea și ultimul concert al festivalului (20 ianuarie) este închinat unor lucrări mai puțin familiare sălilor noastre de concert: Serenada KV 588, Simfonia concertantă pentru vioară și violă (soliști, **Dino Asciolla** și **George Hamza**), Șase dansuri KV 509; Divertisment KV 251.

• Orchestra de studio a RTV își începe și ea, spectaculos, activitatea pe 1972: în versiune integrală de concert, opera «Puterea destinului» de Giuseppe Verdi (desemnată de unii muzicologi ca cea mai izbutită operă verdiană). Își dau concursul cîțiva soliști dintre cei mai reputați ai scenei noastre lirice: **Nicolae Herlea, Ludovic Spiess, Zenaida Pally, Maria Slătinaru, Nicolae Florei, Constantin Gabor, Ion Stoian,** precum și cîțiva dintre tinerii cu certe perspective: **Mihaela Mărăcineanu, Mihai Panghe, Dan Mușetescu.** Dirijează **Carol Litvin** (17 ianuarie, Studioul de concerte al RTV).

• Viitorul concert al Filarmonicii (Ateneu, 21 ianuarie) este dirijat de **Mircea Cristescu** și îl are ca solist pe violonistul austriac **Christian Thomas.** Program: în primă audiție, cantata «Stejarul lui Horia» pentru cor de femei și orchestră; Concertul nr. 1 — adevărat test de virtuozitate violonistică — de Niccolo Paganini; Divertisment (suită din «Sărutul zînei») de Igor Stravinski; «Marea — trei schițe simfonice» de Claude Debussy.

DISC

• **Paul Constantinescu** — una dintre cele mai complexe personalități ale muzicii românești, compozitor îndrăgostit de folclor — prilejuiește casei noastre de discuri o apariție de autentică însemnătate: corurile «Mioriței», «Doina oltenească», «Patru madrigale pe versuri de Mihai Eminescu», în interpretarea formației camerale «Madrigala» dirijată de Marin Constantin. Discul ne reamintește dureros de dispariția fermecătorului și permanent inventivului creator. Cu atît mai mult ne mîhnește impietatea și indiferența ce au călăuzit tipărirea unei mape cenușii, oarecîcare, din care ne privește chipul, parcă dojenitor, al strălucitului Paul Constantinescu. Pentru diverși și iluștri «boys» sau «federals» se mai găsește o fotografie colorată, pentru Paul Constantinescu nici măcar una descifrabilă! Păcat.. (ECE-0532).

• «Du-mă acasă, măi tramvai», «Nu plîng pentru nimeni», «Mînă, birjar» și «La căsuța albă», șlagăre de mare răsunet la vremea lor, n-ar mai spune nimic nimănui (astăzi) dacă n-ar fi cîntate de «acest-tînăr - minunat - ce - se - ncăpățînează - să - nu - mbătrînească»: **Gică Petrescu** (45-EDC-10 222)

• **Dumitru Constantin** — reprezentant autorizat al cîntului bănățean — cucerește mai departe noi teritorii pentru folclorul regiunii sale. Are și cu ce! Păcat că «Electrecord» nu ne spune mai mult despre solist și despre repertoriul pe care-l interpretează! (EPD-1 298).

PLASTICĂ

• **Mihaela Ștefănescu** face parte din acea generație de ceramiști care tentează să înfrîngă canoanele clasice. Considerînd că nimic nu e interzis, că totul e posibil, ea promovează reprezentări ale realității guvernate de structuri și imaginație, de o nouă spiritualitate, o ceramică mai cerebrală dar nu lipsită de utilitate și cu multe valențe decorative. Vocația constructivă, observată în precedenta expoziție personală (Kalinderu — 1970), se menține, evoluînd spre forme tot mai pure, spre o ceramică sculptural-decorativă, care, chiar în absența însemnelor exterioare (glazuri), captează și fascinează privitorul (Apollo).

• În pictura lui **Andonis Papadopoulos** (n. 1940) coexistă două substraturi: reminiscențe ale unei lumi mediteraneene, simțite mai ales cromatic, și ecouri din reprezentarea spațială așa cum a promovat-o Chirico în pictura sa metafizică. Dar aceste surse sînt personalizate, iar sensibilitatea artistului acționînd unificator ne introduce într-un climat poetic evocator (Apollo).

• Referințele la o anumită realitate sînt aleatorii în pînzele lui **Teodor Boțiș** (n. 1938). Departe de narațiune, pictorul e preocupat mai degrabă de contrapunctele cromatice, de o anumită succesiune sincronică a culorilor. Aceea figurativă e însoțită și de una cromatică, artistul preferînd culorile stinse și grave (Apollo).

• «Obiectele albe cu reflexe», așa cum își intitulează lucrările **Victor Ciato** (n. 1938) sînt un experiment. Simbioză între forme asamblate în spațiu și lumină, ele sînt purtătoare ale unei fascinații optice de necontestat și de aici acea multiplă valoare decorativă (Apollo).

• Printre marile manifestări ale anului 1972: 100 de ani de la nașterea lui **Gheorghe Petrașcu** (1872–1949), aniversare care va fi marcată de o amplă retrospectivă la Muzeul de artă. O altă retrospectivă, care va readuce în atenția publicului un pictor apropape uitat, va fi aceea dedicată lui **Ion Theodorescu - Sion** (1882–1939).

TEATRU

• **Fîntîna Blanduziei** de Vasile Alecsandri (Teatrul Nottara): farmecător spectacol conceput de Dan Nasta în spiritul reprezentațiilor de la ora premierei cu o sinceritate naivă ironizată cu duioșie de interpreți. Interpretarea — dominată de George Constantin (Scaur) — în general de foarte bună calitate: Eugenia Bădulescu, Ioana Manolescu, Al. Repan, Ion Popa, St. Radof, Constantin Brezeanu, Mihai Herovianu ș. a. Actorul Dan Nasta (Horațiu) servește cu zgîrcenie intențiile regizorului Dan Nasta.

• **Bietul meu Marat** de Alexei Arbuzov (Teatrul Național din Cluj), «piesă de cameră», punînd la încercare mai ales forța portretistică a actorilor, dirijată cu cuvenita discreție regizorală de Dan Alecsandrescu, în cadrul scenografic al lui T. Th. Ciupe. În roluri: Anca Neculce-Maximilian, Nicolae Iliescu, Ștefan Cristian Pisoschi.

• **Școala din Humulești** de Ion Luca: coproducție a Teatrului «Ion Creangă» cu cercul de teatru al Palatului Pionierilor, încercare mai curînd binevoitoare decît izbutită, a regizorului Ghebal Georgescu, relevînd din nou farmecul ușor cabotin al «copilului-minune» Valentin Zaharescu. Spectacol oarecare, plutind într-o mediocritate cenușie.

• **Focuri nestinse** de Paul Everac: din nou un spectacol semnat de Dan Alecsandrescu, de astă dată în Sala Studio 197 a Teatrului de stat din Arad — pe care îl conduce în calitate de director. În roluri — Costel Atanasiu, Iulian Copcea și Liviu Mărtinuș. După **Interesul general, Gaițele, Unchiul Vanea** și **Melodie varșoviană, Focuri nestinse** constituie a cincea premieră a stagiunii arădene.

• Aflăm că **Iadul și pasărea** de Ion Omescu a intrat în repetiții, pe prima scenă a țării, sub conducerea regizorală a lui Al. Finți (semnalăm cu bucurie reapariția sa pe afișul Naționalului). În distribuție: Irina Răchițeanu, Geo Barton, Ilinca Tomoroveanu, Valeria Gagialov, George Motoi, Ovidiu Moldovan.

Ilinca Tomoroveanu

TV

REPORTAJ. Reportajul din Țara Moților, semnificativ intitulat «Variantă la o doină» (duminică) • Un fond prețios: timpul; despre schimburile II și III în întreprinderi va fi vorba într-una dintre secvențele emisiunii **Stop cadru** (luni) • «Laudă tipografului» — un reportaj semnat de Dan Hăulică (miercuri) • Reportaje de peste hotare: Miskolc — pitorescul oraș din R.P. Ungară (luni) • Noua Zeelandă (miercuri).

DEZBATERI. Politica externă a României în emisiunea **Programul făuririi conștiente a viitorului** (luni) • Volumul lui Mircea Maliță «Aurul cenușiu» (e vorba, firește, de inteligența umană) în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei,** cu participarea distinsului nostru savant Grigore Moisil (marți).

ȘTIINȚĂ. «O stea și nouă planete în obiectivul astronomiei și astronauticii» — subiectul emisiunii de știință **Mai aveți o întrebare?** (joi).

LITERATURĂ. Emisiune de versuri patriotice din poezia clasică românească: Asachi, Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Alecu Russo, Alecsandri, Bolintineanu, Eminescu (simbătă).

TEATRU. Premieră muzical-dramatică: «Alexandru Lăpușneanu» de Alex. Zirra, după nuvela ilustră a lui Costache Negruzzi (marți).

FILM. Réne Clair, Michèle Morgan, Gérard Philipe... Ați ghicit: «Marile manevre» (miercuri) • Un film de Nikolai Lebedev — «Incredibilul Hlamida» (vineri).

MUZICĂ. Original chiar de la alegerea temei, compozitorul și incomparabilul conferențiar Leonard Bernstein își ilustrează lecția despre balet cu două păsări-baterine: lebăda lui Ceaikovski și pasărea de foc a lui Stravinski (duminică) • Recital de operă Ludovic Spiess (miercuri).

FOLCLOR. Zona Mehedinți, de interferență între Oltenia și Banat, la **Vetre folclorice** (duminică) • Turneul în Scandinavia al ansamblului folcloric de amatori «Tulnicub» (luni).•Achim Nica, sol al cîntecului bănățean, **Interpretul săptămînii** (miercuri).

Lili Ivanova

DIVERTISMENT. O originală emisiune realizată în comun de cîntărești de muzică ușoară români și bulgari: Margareta Pîslaru, Lili Ivanova, Anda Călugăreanu, Pașa Hristova, Angela Similea, Liana Antonova, Mihaela Mihai, Iordanka Hristova ș.a. (duminică) • **Steaua fără nume** — muzică ușoară (luni) • Citîm din lista eminentelor nume înscrise la **Parada vedetelor:** Harry Belafonte, Mina, Gilbert Bécaud, Dean Martin, Frank Sinatra, Sergio Endrigo (marți) • **Teledivertismentul** alfabetic — litera S. Îngrijorătoare tendința acestei emisiuni către cifra zero a calității (simbătă).

SPORT. Se încheie — tradițional, cu un program de demonstrații — europenele de patinaj artistic de la Göteborg (duminică).

PRONO

Pronosticurile cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul pronosport nr. 3, etapa din 16 ianuarie 1972

I Bologna–Napoli	1, x
II Juventus–Fiorentina	1, x
III Mantova–Inter	x, 2
IV Milan–Atalanta	1
V Roma–Torino	1
VI Sampdoria–Cagliari	x
VII Varese–Lanerossi	1
VIII Verona–Catanzaro	1
IX Foggia–Lazio	1, x
X Perugia–Bari	x
XI Reggiana–Teroana	1
XII Sorrento–Arezzo	1, x, 2
XIII Taranto–Catania	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

Benone SINULESCU —
excelentul cîntăreț al plaiurilor buzoiene.
Fotografie de S. STEINER

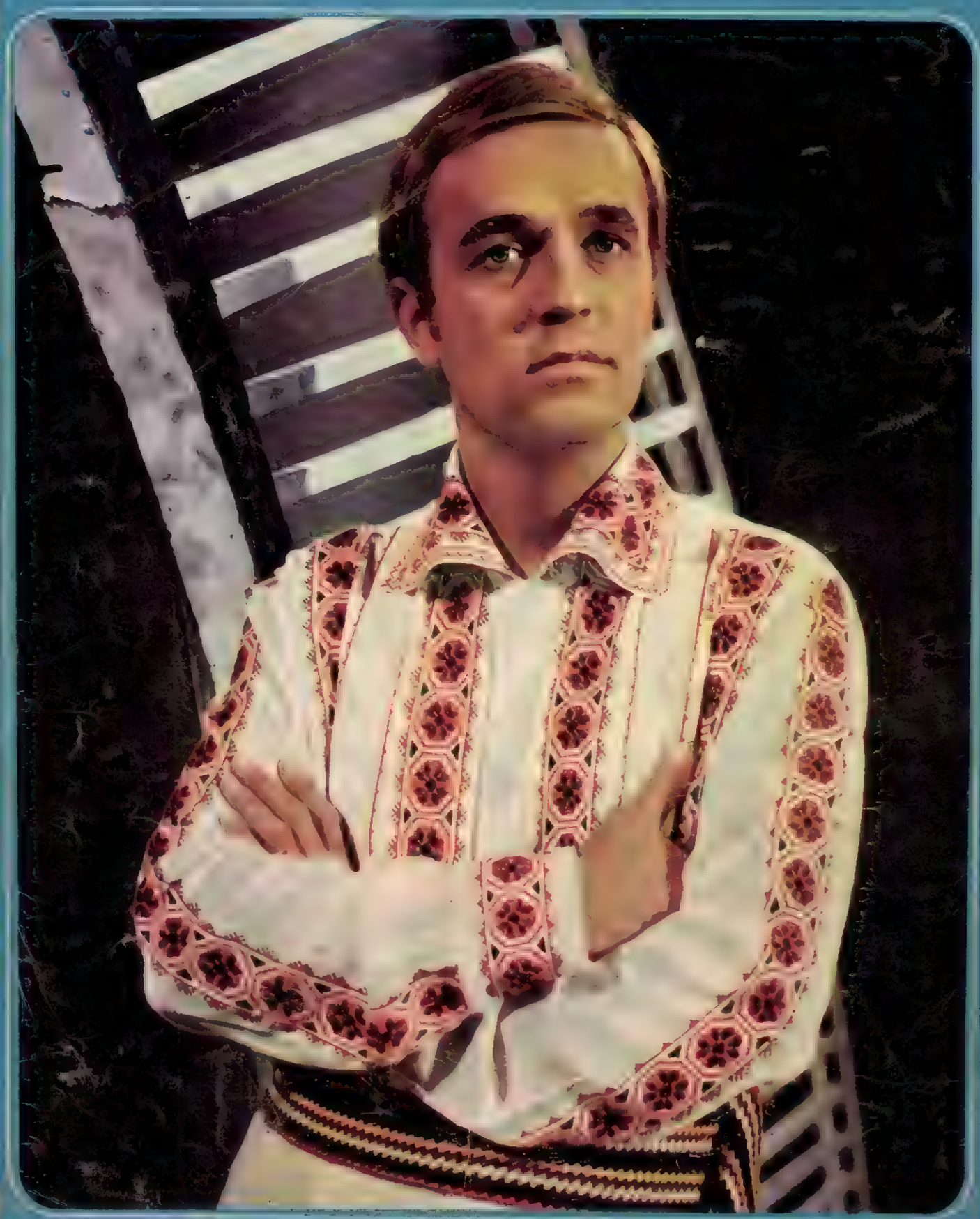

FLACARA

4
'72

ANUL XXI
NR. 868
22 IANUARIE 1972

în șapte zile

Am convingerea că la sfîrșitul acestui an, cînd ne vom așeza să-l analizăm și să-l caracterizăm, nu vom putea omite un element care se anunță de pe acum definitoriu: ritmul. Ritmurile anului '72 ni le-am pregătit din vreme și nu numai că ne-am acordat pasul cu ele, dar în mod deliberat ne gîndim și acționăm pentru a le da un caracter și mai alert — în măsura posibilului.

Și este posibil.

O dovedesc faptele săptămînii pe care o comentăm.

În întreprinderi au început dezbaterile din adunările salariaților. Se analizează exigent tot ce a fost bun sau mai puțin bun în anul trecut, se trag învățăminte, dar mai ales se judecă — fiecare turnîndu-și propria sa experiență și înțelepciune în experiența și înțelepciunea colectivă — ce se poate face pentru ca sarcinile să fie îndeplinite întocmai, iar acolo unde este posibil, unde economia țării o necesită, ele să fie depășite. Are loc manifestarea concretă a democrației noastre economice, își desfășoară sesiunile adevărate foruri, autorizate și competente, de conducere a treburilor concrete ale economiei noastre.

Și totul pentru «mai bine». Și acest «mai bine» presupune ritm, ritm cît mai înalt.

Din Hunedoara, prin intermediul presei, a ajuns la cunoștința întregii țări vibranta chemare a Consiliului popular județean adresată tuturor consiliilor populare județene din țara noastră. Așa cum sînt ele exprimate în chemare, obiectivele întrecerii îmbrățișează aproape întreaga sferă de activitate desfășurată pe teritoriul unui județ. Ele se referă la industria locală, gospodăria comunală și colectivă, proiectare și sistematizare, investiții, producția de construcții-montaj, drumuri și poduri, folosirea mai rațională a materiilor prime și materialelor, sporirea veniturilor proprii la bugetul județului, îmbunătățirea aprovizionării populației, înfrumusețarea și buna gospodărire a localităților, dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului, culturii și sănătății. Și chemarea, prin obiectivele ei mobilizatoare, a stîrnit ecou, a stimulat sănătoase ambiții, dînd o nouă vigoare întrecerii pentru ca toate obiectivele și sarcinile celui de-al doilea an al cincinalului să fie realizate. Faptul este dovedit de răspunsurile date și care se dau în continuare de celelalte consilii populare, de angajamentele luate, de noile energii desfășurate pe planuri atît de vaste și consistente. Cine va cîștiga? Înainte de toate — țara, întregul popor. Și cu atît mai mare va fi cinstea celui care, la sfîrșitul anului, se va afla în frunte.

Ritm înalt înseamnă producții mari. Producțiile mari înseamnă, în ultimă instanță, bunăstare. Atît pentru muncitorul de la oraș cît și pentru cel de la țară. Am avut în producția de cereale în 1971 anul cel mai bun din istoria țării. Am mai spus-o și o vom mai repeta de va fi nevoie. Ea ne-a demonstrat înainte de toate superioritatea agriculturii noastre socialiste față de producția fărîmițată din trecut, ea ne-a demonstrat rolul important al unei bune organizări, al respectării normelor științifice de lucru a pămîntului, al aplicării eficiente a principiului cointeresării materiale. Ne-a demonstrat multe. Printre altele că se putea mai mult, dar nu s-a realizat pentru că nu peste tot lucrurile au mers cum trebuie, că au mai existat și delăsare, și dezorganizare, în unele locuri poate și nepricepere... Despre toate acestea neîndoielnic că țăranii vor discuta. Și recenta Plenară a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, hotărînd ca la 21 februarie să aibă loc cel de-al II-lea Congres al țăranilor cooperatori, a creat tocmai cadrul prielnic unei asemenea dezbateri de deosebită însemnătate pentru dezvoltarea viitoare a agriculturii cooperatiste. Congresul este precedat de adunări generale ale cooperatorilor, în ele sînt analizate rezultatele obținute în anul care a trecut, planul de producție pe anul în curs, căile de extindere a retribuției prin acordul global, intensificarea muncii politice educative pentru dezvoltarea și consolidarea conștiinței socialiste, propunerile pentru îmbunătățirea actelor normative ale cooperativelor agricole de producție. Și cei ce vor fi desemnați să vină la congres vor aduce cu ei înțelepciunea colectivului lor, judecățile și aprecierile cele mai autentice. Și toate subordonate aceleiași unanime dorințe: ritmuri cît mai înalte și în agricultură, producții cît mai mari pentru țară, pentru popor.

Marți, 18 ianuarie 1972

Petru ISPAS

săptămîna în imagini

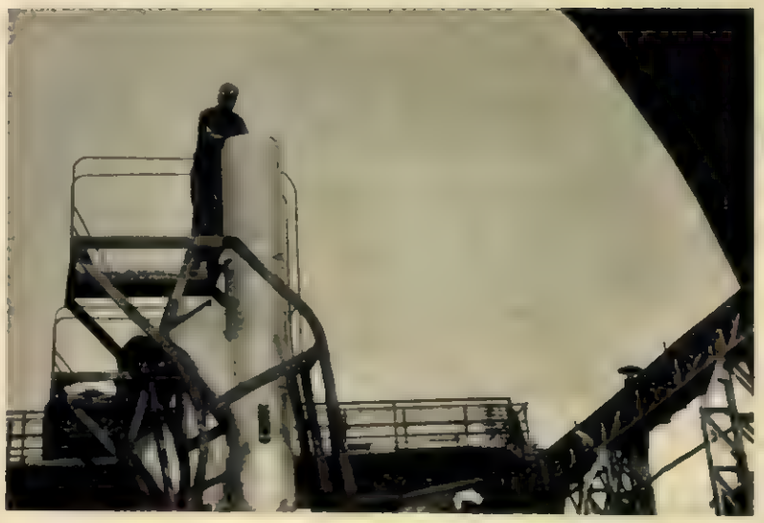

„grivița roșie": investiții

Pe lista întreprinderilor bucureștene care se reînnoiesc și se dezvoltă se găsește și cunoscuta Uzină de utilaj chimic «Grivița roșie». Investițiile alocate aici sînt importante: cu 50 la sută mai mari decît cele din anul precedent. Ceea ce va conduce — după cum ne declară ing. Ionel Șerbănescu, șeful secției investiții a uzinei — la darea în funcțiune a unor noi capacități de producție. Toată această nouă zestre a uzinei va avea o importanță deosebită pentru economia națională: «Grivița roșie» furnizează în actualul cincinal utilaje pentru o serie întreagă de mari obiective industriale aflate în construcție.

Cînd vor fi încheiate lucrările de construcție și montaj ale noilor capacități de producție? Ce trebuie făcut pentru ca ele să fie predate în limitele graficului și dacă se poate și mai înainte?

— Conform termenelor stabilite, ne spune în continuare inginerul Ionel Șerbănescu, dorința întregului colectiv al uzinei noastre este de a intra cît mai curînd în noile ateliere. Multe depind însă de întreprinderea de construcții speciale, instalații și montaje, care înalță noile hale și montează utilajele. Ea ne asigură că pînă la sfîrșitul primului trimestru — perioada cea mai grea a anului în ceea ce privește activitatea în domeniul construcțiilor — va realiza cel puțin 20 la sută din planul nostru de investiții. De altfel, după cum se observă, în pofida vremii destul de reci, pe șantierul de construcție din curtea uzinei se desfășoară o activitate febrilă. În momentul de față constructorii au însă obligația de a-și asigura permanent mîna de lucru și materialele necesare. Nu cum s-a întîmplat în trecut, cînd în astfel de situații s-au înregistrat rămîneri în urmă. Pe de altă parte, și uzina trebuie să le pună la dispoziție, din vreme, frontul de lucru necesar. Numai în felul acesta se vor concretiza, în timp optim și cu succes, investițiile.

fiecare metru de pămînt smuls apei — o sursă de venituri

Pe întregul ogor al țării, oamenii muncii din agricultură participă în continuare la vasta acțiune consacrată ameliorării pămîntului: desecări, amenajări pentru irigații, combaterea eroziunii solului și alte lucrări de importanță maximă, menite să asigure atît sporirea producției agricole din anul acesta cît și crearea condițiilor prielnice de sol pentru anii care urmează. Fotoreporterul a surprins o asemenea acțiune desfășurată în zona Cooperativei agricole de producție-Munteni din județul Ialomița. Lucrările efectuate pînă în prezent au avut drept rezultat realizarea unui canal pentru scurgerea apelor în lungime de 40 km. În final va fi desecată o suprafață de 9 500 ha.

acord global, corelații și consecințe

Experiența unor numeroase cooperative agricole de producție care au transpus în practică, judicios și corect, modalitatea de plată a acordului global a demonstrat cu prisosință imensa însemnătate a organizării și retribuirii muncii după acest sistem, atît pentru sporirea producției vegetale și animale cît și pentru creșterea substanțială a veniturilor cooperatorilor. Un exemplu edificator în această privință ni-l oferă și cooperativa agricolă de producție din comuna Ion Roată, județul Ilfov, unde, pentru exemplificare, vom zăbovi puțin în sectorul zootehnic.

Producțiile de lapte pe anul 1971 au fost stabilite după cum urmează: 1 500 litri **producția medie** pe cap de vacă furajată, 1 024 hectolitri **producția globală** și 799 hectolitri pentru **producția marfă**. La sfîrșitul anului s-au obținut depășiri de respectiv 220 litri, 200 și respectiv 100 hectolitri. O situație similară întîlnim și în celelalte compartimente ale sectorului zootehnic. Se pune însă întrebarea: au crescut în mod corespunzător veniturile îngrijitorilor? Luăm trei exemple la întîmplare: în 1970 Grigore Oprea a cîștigat 12 026 lei iar în 1971 a ajuns la 16 400, Paraschiv Dumitru a «sărit» de la 7 505 lei, în 1970, la 16 352 lei în 1971, iar Gheorghe Barbu de la 7 349 lei la 17 634 lei. În fapt, avem aici de-a face cu o corelație aproape perfectă între **producția dată și veniturile obținute** — exact elementul stimulativ al acordului global. Dar la Ion Roată, ca și în celelalte părți, acesta n-a fost înțeles ca o «formulă magică», ci gîndit și aplicat, pornindu-se de la acele stări de fapte specifice zootehniei cooperativei, ținîndu-se seama de calitățile îngrijitorului și de măsura în care corespund ele sau nu stării biologice a lotului de animale respectiv. De pildă, devenise clar la un moment dat că **îngrijirea** animalelor lasă de dorit și din această pricină s-a ajuns la producții slabe de lapte, cu mult sub cifrele de plan. După îndelungi analize și consultații s-a ajuns la următoarea «formulă» a acordului global: pentru lapte, 90 la sută, pentru viței și pentru îngrijire, cîte 5 la sută. Astfel, pe de o parte, gestația și fătarea au fost, pe bună dreptate, socotite ca implicate în îngrijirea și aducerea vițelului în perfectă stare la 21 zile, iar pe de altă parte s-a spulberat concepția (comodă, ce-i drept) potrivit căreia îngrijirea înseamnă simpla prezență a îngrijitorilor la grajd.

În fine, la Ion Roată s-a înțeles că oricît de judicios ar fi distribuite procentele în retribuirea diferitelor activități, măsurile tehnico-organizatorice elaborate pentru întreaga activitate determină în principal desfășurarea optimă a procesului de producție. Astfel, în primul rînd, s-a asigurat o bază furajeră corespunzătoare prin cultivarea, întreținerea și exploatarea rațională a celor 320 hectare afectate zootehniei. Stocul de furaje planificat a fost asigurat și calitativ, iar calitatea a fost corelată cu necesitățile impuse de starea biologică a animalelor. În al doilea rînd, starea adăposturilor și mecanizărilor n-a fost deloc neglijată (după cum o demonstrează și fotografia de mai sus); în consecință, furajarea și transportul gunoaielor se fac mecanic, la fel și evacuarea dejecțiilor, adăparea automată etc., etc...

Așadar și la Ion Roată a fost înțeleasă și asigurată corelația cîștigul îngrijitorului-producție-veniturile cooperativei. Rezultatele n-au întîrziat să apară și fără îndoială anul acesta va aduce noi confirmări.

anotimpul învățăturii

În ultimii ani, în țara noastră, iarna a devenit pentru oamenii ogoarelor un anotimp de intensă pregătire profesională. Dezvoltarea tehnologică din agricultura noastră socialistă, trecerea la o concepție nouă în organizarea producției și a muncii, înzestrarea cu mijloace de înaltă productivitate, toate acestea determină imperios continua îmbunătățire a muncii din acest important compartiment al economiei naționale, o pregătire profesională în concordanță cu cerințele agriculturii moderne.

Pentru a putea da cititorilor noștri o imagine despre această activitate multilaterală de instruire, ne-am adresat tov dr. ing. **Teodor Marian**, directorul Direcției propagandă și învățămînt din M.A.I.A S.A

— Iarna, instruirea și perfecționarea cadrelor, cum se mai spune, învățămîntul agrozootehnic — ne-a declarat domnia-sa — capătă un caracter de masă, fiind cuprinși toți cooperatorii, mecanizatorii și ceilalți lucrători din unitățile agricole.

Cursurile sînt organizate pe formații de muncă și pe profilul acestora, pe ramuri de producție pentru cei ce lucrează în producția vegetală, și pe specii și categorii de animale pentru cei din zootehnie. Expunerile sînt însoțite de demonstrații și aplicații practice, strîns legate de specificul fermei sau formației de muncă respective. În afară de cursurile amintite, M.A.I.A.S.A., împreună cu Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, a asigurat elaborarea și difuzarea unor materiale de informare și documentare de largă răspîndire, editate în forme cît mai variate: broșuri și informări tehnice, planșe, pliante și afișe, precum și filme pe diferite subiecte de specialitate. Tot în sprijinul instruirii și perfecționării cadrelor din agricultură, se organizează un număr de concursuri agricole pe teme foarte variate, care antrenează întreaga masă de țărani cooperatori.

În fotografie: Instantaneu de la un curs de zootehnie din județul Ilfov.

cartea românească într-o librărie ce-i poartă numele

În cadrul manifestărilor culturale închinate «Anului internațional al cărții», recent a avut loc deschiderea librăriei «Cartea Românească». În cuvîntarea sa inaugurală, Marin Preda, directorul editurii «Cartea Românească», a subliniat rolul important care revine acestei librării-experiment, înființată sub auspiciile editurii «Cartea Românească». Prin ea scriitorii vor putea controla mai bine pulsul cărții și vor avea posibilitatea unui contact mai puternic cu cititorii. În prezent, librăria cuprinde un număr de 126 de titluri.

săptămîna în

Pagini realizate de
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

operație spectaculoasă de apendicită

Cititorii vor fi, probabil, intrigați citind titlul de mai sus: extirparea unui apendice se numără printre cele mai obișnuite (chiar banale) intervenții chirurgicale. Iată însă că faptul a căpătat caracter de spectaculos, grație celor două «mîini» care au realizat o astfel de operație la spitalul «Dr. I. Cantacuzino» din București. Cu ajutorul unui număr de aproximativ zece ace subțiri din argint și oțel inoxidabil, dr. primar Cristea Dragomirescu a asigurat anestezia loco-regională a pacientei înainte și în timpul operației prin metoda cunoscută sub numele de **acupunctură.** «Miraculoasele» ace au fost folosite în puncte diferite, în funcție de zona bisturiului mînuit de conf. dr. docent N.N. Gheorghiu. Operația, care a însemnat un triumf al celor doi medici — vechi cercetători și colaboratori în acest domeniu — marchează începutul folosirii acestei străvechi metode în anestezie. Cel de-al doilea succes a fost marcat prin extirparea unei tumori uterine — operație în sine grea, care a demonstrat o dată mai mult cum se pot efectua operații fără dureri și efecte neplăcute postoperatorii. Perspectivele acupuncturii în țara noastră promit să adauge un spor substanțial de valoare celor dintîi performanțe europene dobîndite de cei doi medici români.

În fotografie: Aspect din timpul operației. În medalion, doctor Cristea Dragomirescu.

cel mai mare din transilvania

Vă prezentăm una dintre cele mai moderne unități spitalicești din țară: spitalul din Baia Mare cu o capacitate de 1 200 de paturi. Noul spital este cuplat cu o policlinică ce poate asigura deservirea a 60 000 de locuitori. Grupurile gospodărești ale acestui edificiu băimărean fiind scoase în afara unității oferă toate condițiile pentru respectarea normelor sanitare. Utilajul modern din dotare va oferi cadrul adecvat celor peste 1 000 de salariați preocupați de ocrotirea sănătății populației.

bucătarii la școală

În conformitate cu prevederile noii legi privind transformarea cantinelor de întreprinderi în cantine-restaurant, în momentul de față are loc o amplă acțiune de școlarizare a bucătarilor și șefilor acestui nou tip de unitate de alimentație. Prima promoție de bucătari va termina cursurile chiar la sfîrșitul acestei luni. «Elevii» veniți din toată țara sînt repartizați în grupuri mici la bucătăriile unora dintre marile restaurante din București, unde susțin lecții practice sub supravegherea și îndrumarea unor bucătari-instructori cu bogată experiență în acest domeniu. Aceste cursuri, deși începute cu oarecare întîrziere, vor contribui, sperăm, în mod substanțial la ridicarea calității și la diversificarea rețetarului gastronomic al cantinelor-restaurant. În fotografie: un grup de «eleve» în laboratorul culinar al restaurantului «Universității».

mîini harnice la liceul „aurel vlaicu"

Recent, la Liceul de specialitate «Aurel Vlaicu», înființat în toamna anului trecut sub egida Comitetului de stat pentru energia nucleară, a fost deschisă o expoziție cu produse textile și articole tehnice confecționate de către elevii școlii în orele săptămînale de practică. Consemnăm acest eveniment în paginile revistei noastre deoarece, la numai cîteva luni de la deschiderea anului școlar, hărnicia, priceperea și talentul tinerilor noștri specialiști se recomandă printr-o gamă de produse, realizate cu nimic mai prejos decît cele executate de către meșteșugari cu o bogată tradiție și experiență în acest domeniu.

Vom aminti spre exemplificare covoarele de tip oriental și milerurile confecționate în atelierul de țesut covoare, diversele lucrări de tîmplărie, precum și onorarea unor comenzi făcute de U.M.R.-«Griviția roșie», prin executarea, în atelierele școlii, de minere pentru ferestrele vagoanelor, buloane pentru sistemul de suspensie, suporturi de săpunieră etc. De notat și faptul că prin **comercializarea** acestor produse s-au recuperat integral sumele investite (fond realizat cu concursul comitetului de părinți), obținîndu-se totodată un «cîștig net» ce va fi folosit pentru autodotarea atelierelor și laboratoarelor liceului.

imagini

COPERTA NOASTRĂ

IRINA GĂRDESCU — în pragul unei duble întîlniri cu spectatorii, prilejuită de filmele Puterea și Adevărul și Pentru că se iubesc.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

floarea de colț

Astfel se intitulează acțiunea de masă lansată zilele acestea de Comitetul Central al U.T.C. prin Biroul de turism pentru tineret, consacrată iubitorilor de drumeție. Acțiunea oferă posibilitatea participanților de a realiza o serie de performanțe turistice, transpuse în norme cu diverse grade de dificultate, și de a obține o insignă specială. Pentru gradul II al insignei «Floarea de colț», de pildă, este necesară parcurgerea a 1 075 km (reprezentînd lungimea Dunării pe teritoriul țării noastre) în cadrul unor excursii efectuate pe jos sau cu diverse mijloace de locomoție, pe trasee care oferă posibilitatea cunoașterii unor obiective de mare interes, a localităților județului, a munților patriei etc.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

icecoop pe toate meridianele lumii

de vorbă cu tovarășul Staicu SPĂTARU, director general al icecoop

— ICECOOP a devenit un nume familiar pe agenda participărilor la tîrgurile internaționale. Anul care abia s-a încheiat a înregistrat un număr prestigios de astfel de participări: 35. Ce planuri aveți pentru '72?

— Pentru anul în curs, ne-am propus să participăm la 45 tîrguri internaționale. Astfel, pentru trimestrul I al noului an vom fi prezenți la Utrecht și Frankfurt cu artizanat general și la Tripoli cu bunuri de larg consum. La foarte numeroase dintre aceste tîrguri, ICECOOP va fi prezentă cu mențiunea: «Participare proprie». Așa, de pildă, în februarie, ne-am înscris cu 3 participări proprii: în R.F. a Germaniei, la Nürnberg (5-11.II) la tîrgul de jucării, o competiție de anvergură, de la care sîntem nelipsiți și la care jucăriile noastre din lemn pentru preșcolari sînt foarte căutate. Aproape în aceeași perioadă, vom fi prezenți și în Belgia, la Gand (4-8.II), la expoziția generală pentru confecții și tricotaje — «TEXTIRAMA». Cu toate că participăm pentru prima oară, avem speranțe mari de reușită. Colecțiile noastre de confecții clasice și de artă populară, din diferite materiale și pentru toate anotimpurile, precum și tricotajele au cules aprecieri unanime la tîrgurile de modă la care am participat în anii precedenți. Un exemplu în acest sens: INTERCHIC (Berlinul de vest), la care de altfel am fost distinși cu o medalie și diplomă de onoare. Am fost prezenți de asemenea la IGEDO (R.F. a Germaniei), la Belgrad (Iugoslavia), la San Marino (Italia) și, în sfîrșit, la Düsseldorf, la marea expoziție românească din R.F. a Germaniei, unde am întrunit aprecierile unanime ale publicului vizitator, ale presei, radioului și televiziunii. A treia noastră prezență la tîrguri în luna februarie (12-18.II) va avea loc în Franța, la Paris, la «Salonul internațional de covoare». Vom prezenta covoare de tip KELIM (țesute de mînă), cu motive inspirate din folclorul românesc și covoare de tip oriental (innodate de mînă), cu nodaj pînă la 400 000 n/mp.

— Se pare că am ajuns din nou la un produs foarte apreciat al cooperației meșteșugărești pe piața mondială. Covoarele exportate de ICECOOP găsesc căutare în toată lumea.

— Exact! Voiam tocmai să adaug că încheiem trimestrul I tot cu o participare la un tîrg de covoare: «CARPEX», care va avea loc la Londra între 28 februarie și 3 martie.

șapte piei de pe un... cod

De fapt, nu este vorba de șapte piei, ci de milioane de piei; nu este vorba nici de un singur cod, ci de tonele de cod pescuite de traulerele noastre în oceane. Pînă de curînd, de pe urma prelucrării peștelui rămîneau mari cantități de subproduse (pielițe, oase, solzi) din care nu se putea realiza decît o făină utilizată în compoziția hranei pentru păsări și animale. Recent, pentru descoperirea unei modalități de valorificare superioară a pielilor, Departamentul Industriei Alimentare a încheiat un contract cu Institutul de cercetări pielărie, cauciuc, mase plastice. Și iată că luna trecută institutul a onorat în termen contractul, elaborînd un proces tehnologic original, bazat pe utilizarea de materiale din țară și care nu necesită nici investiții mari, nici condiții deosebite.

Pielițe de cod finisate în diferite culori, cu un aspect foarte plăcut, seamănă cu pielițe de reptilă, avînd și o mare rezistență. Ele își găsesc cea mai potrivită utilizare în marochinărie și în confecționarea de încălțăminte de lux pentru femei.

podoabe și unelte de acum 2 500 de ani

La Institutul de arheologie din București este cercetat în momentul de față întregul material arheologic scos la lumină la Ieșelnița (jud. Mehedinți). Aici, între Orșova și Cazane, în zona lacului de acumulare de la Porțile de Fier, patru arheologi — Sebastian Morinț, director-adjunct al Institutului de arheologie, Expectatus Bujor, Emil Moscalu și Marinica Nica — au descoperit, după cercetări care au durat opt ani, o necropolă cuprinzînd sute de morminte de incinerație. Acest enorm cimitir datînd din secolele VII î.e.n. și VI-V î.e.n. (mijlocul și sfîrșitul primei epoci a fierului — perioada hallstattiană) aparținea unei populații tracice cu puternice influențe ilirice.

Revelația arheologilor a constituit-o însă conținutul bogat al mormintelor. În urnele funerare, aflate în cele aproape 50 de morminte deschise, au fost găsite obiecte de o valoare deosebită în ceea ce privește cercetarea epocii respective. În afară de ceramică frumos ornamentată, s-au descoperit podoabe admirabil lucrate. Oamenii acelor vremuri au luat cu ei în mormînt coliere de bronz, de chihlimbar, brățări, mărgele din sticlă policromă, fibule etc. — toate lucrate cu multă îndeminare și artă. S-au mai descoperit în morminte numeroase arme, topoare, cuțite și tot felul de unelte din fier. Este interesant că în timp ce se cerceta această necropolă veche de 2 500 de ani, un alt arheolog, cercetătorul Mihai Simpetru, a descoperit în același loc, chiar printre morminte, urmele unei așezări străromânești din secolele VIII-X e.n.

De curînd, acest loc, plin de urme străvechi, a fost acoperit de apele lacului de acumulare. O parte dintre vestigiile trecutului au fost însă salvate.

În fotografie: un frumos colier din bronz pe care l-a luat cu ea în mormînt o femeie care a trăit în Oltenia cu vreo 2 500 ani înaintea noastră.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

„primii fulgi de nea“

În fiecare an, în fiecare iarnă, ești ispitit, o dată cu ivirea lor, așteptată și presimțită, să scrii cîteva rînduri intitulate sentimental: «primii fulgi de nea». Sosiți anul acesta cu o neîngăduită întîrziere, te simți impins la meditație, fiindcă e sigur că, oricum, primii fulgi nu vor fi și ultimii. Previziunile forurilor de specialitate ne asigură că există în văzduh suficiente cantități de zăpadă, planificate să fie lansate la momentul oportun.

Și atunci îmi pun problema ca în toate iernile precedente: sînt pregătite toate forurile să întîmpine zăpada cum se cuvine? Există o veche zicală privitoare la car și sanie. Mă întreb: funcționează înțelepciunea ei verificată și în domeniul acelora ce răspund de viitoarele, eventuale, înzăpeziri? Fiindcă, vedeți dv., e poetică zăpada și așteptată cu nerăbdare de copiii dornici să iasă la derdeluș, dar o lege dialectică fatală face să aibă și neajunsurile ei: căi ferate blocate, drumuri devenite impracticabile, străzi transformate în troiene, tot atîtea complicații care te îndeamnă s-o dorești dar și s-o vrei plecată cît mai repede. Deci: s-au luat măsurile necesare, și din vreme, ca să nu se mai repete ce se întîmplă mai în fiecare an? Asta cu privire la forurile. Dar mai e ceva. Zăpada nu cade, exclusiv, de dragul să încurce diverse probleme de birou. Aș îndrăzni să spun că există și o zăpadă particulară, care ne privește pe fiecare în parte, fiindcă se referă la acoperișul privat, la porțiunea de stradă din fața casei tale. Ne vom decide anul ăsta în sfîrșit la o acțiune particulară, izvorîtă din conștiința faptului că nimic din tot ce se întîmplă în jurul nostru nu ne poate lăsa indiferenți?

A fost votată, de curînd, o lege binevenită, privind un întreg complex de măsuri și inițiative sortite să facă satele și orașele noastre mai frumoase, prin contribuția liber consimțită a cetățenilor. Vom începe să aplicăm legea de la acești primi fulgi de nea căzuți? Nu de alta, dar fiindcă un mare filozof inspirat, și care era și un poet sensibil, a remarcat, și pe bună dreptate, că toate lucrurile mari încep cu acte mici, insignifiante doar în aparență.

În cazul de față, atitudinea noastră, a tuturora, față de acești delicați și minusculi fulgi de nea se încarcă de semnificații majore, fiindcă implică un lucru de preț: responsabilitatea civică, de care nimeni nu e scutit.

OAMENI ȘI IDEALURI LA PETREȘTI

Reportaj de I. NICOLAE
Fotografii de S. STEINER

Sapte sate de pe malul Argesului, cu aproape șapte mii de locuitori, alcătuiesc în județul Dîmbovița comuna Petrești. Oamenii se ocupă acolo cu legumicultura, cultura cerealelor și creșterea animalelor. Cele cinci mii de hectare de pămînt arabil pe care le stăpînesc cele două cooperative agricole de producție din comună îi asigură acesteia o premisă puternică pentru belșug.

Petreștenii au urmărit absolut interesați lucrările Conferinței pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale, unde reprezentantul lor, Ion Dima, secretarul comitetului comunal de partid, le-a expus punctul de vedere; apoi s-au analizat pe ei înșiși, forțele lor, aspirațiile lor și au stabilit încotro trebuie să-și îndrepte eforturile pentru ca 1972 să însemne un serios pas spre dezvoltarea multilaterală a comunei lor.

Cu alte cuvinte, conferința din decembrie, prima de acest fel din istoria României, nu s-a încheiat după cele trei zile ale ei din Capitală, ci a continuat la Petrești, ca și pretutindeni în întreaga țară.

IDEALURILE

De fapt, petreștenii și-au stabilit lucid idealurile colective, iar realizarea lor și-au planificat-o riguros, cu termene precise și nume de responsabili. Programul adoptat de obște cuprinde măsuri pe cît de multiple pe atît de variate.

Pe bună dreptate **grija față de pămînt** ocupă un loc de frunte. Numai pînă la 30 martie vor fi redate circuitului agricol șase hectare de teren. Pentru aceasta se vor astupa gropi, se vor distruge tufișuri sălbatice, vor fi pregătite suprafețele din jurul construcțiilor și de-a lungul autostrăzii. Apele Argeșului vor fi folosite într-o măsură și mai mare ca pînă acum; sistemul de irigații se va ramifica, se va extinde. Pe de altă parte, pe suprafețele însămînțate cu grîu se vor săpa șanțuri de scurgere a apei. De asemeni se vor face lucrări de îndiguire pentru evitarea eroziunii solului din pricina apei, acest element și bun, și rău. Într-un cuvînt, petreștenii au de gînd ca nici un metru pătrat de teren agricol să nu fie pierdut, să nu fie necultivat.

O preocupare specială pentru ei o constituie **legumicultura.** Îi cunosc cu totul deosebit tainele și de aceea au și pretenții mari. De la ei înșiși — și pentru aceasta au și început să-și organizeze loturi semincere necesare producerii răsadurilor timpurii și de sezon — dar pretenții mari și de la alții. Mai precis, ei cer ca producția lor legumicolă de mare calitate să fie respectată de către întreprinderile de valorificare a legumelor și fructelor, care nepreluînd-o la timp o fac să se degradeze. Cu alte cuvinte, petreștenii nu acceptă să le fie dezonorată, din pricina neglijenței altora, «marca fabricii» lor.

Petreștenii îl critică pe alții, dar dau dovadă de obiectivitate fiind exigenți și critici și cu ei înșiși. Așa de pildă nu-s mulțumiți de cum a evoluat **zootehnia** în comuna lor, față de posibilitățile reale. De aceea și-au stabilit sarcini concrete, atît cu privire la mărirea efectivelor de animale cît și cu privire la dezvoltarea și îmbunătățirea întreținerii pajiștilor și pășunilor naturale, la mărirea producției de furaje pe hectar. Producția de lapte și carne va crește substanțial. Cu atît mai mult cu cît cetățenii sînt îndrumați și sprijiniți de consiliul popular să crească — fiecare — cîte o vacă, oi, porci, păsări. Și fiindcă am ajuns la acest capitol, trebuie remarcat că, răspunzînd chemării comunei Unirea, petreștenii s-au angajat să vîndă statului 800 de porci grași, 350 capete tineret bovin, 150 capete bovine adulte, 200 capete miei și 1 900 kg lînă. Deci, un răspuns de oameni mîndri și ambițioși, de oameni care vor să-și învingă propriile lor slăbiciuni.

Dar planurile lor nu se limitează la pămînt, la producția agricolă, legumicolă și zootehnică, ci și la **viitorul așezării** lor în sine. La ridicarea gradului de civilizație a vieții de acolo. De aceea și-au propus să sape 11 000 m liniari de noi șanțuri, să desfunde alți 18 000 m liniari de șanțuri, să transporte balast pe 10 km din drumul comunal, să întindă o bandă de trotuare lungă de peste 1 km și jumătate, să înalțe trei săli de clasă în satul Greci, să construiască opt magazii la școlile comunei, să repare capital școala din Ioneștii, să extindă magazinele din Ghergheștii, Greci și Petrești și să treacă la sistemul autoservirii, să construiască un complex comercial în satul Petrești, să înființeze unități de prestări de serviciu, să planteze 800 de tei pe marginea șoselei, și puieți în pădurea comunală, și flori, și...

Și din păcate aici nu-i loc decît pentru a nota doar o parte din planurile pe 1972 ale petreștenilor. Trebuie însă extrasă esența din toată această înșiruire de obiective, în bună măsură prozaice: visul lor e să-și transforme cît mai rapid vatra celor șapte sate, vatra comunei, într-un orășel agricol modern. Și iată că proza se transformă în poezie, iată că «sarcinile concrete imediate» se transformă în idealuri.

OAMENII

Fără îndoială, soarta idealurilor depinde de oameni.

La Petrești, cu toate că orașul Găești aflat în plină dezvoltare industrială e abia la 10 kilometri depărtare și cu toate că aproape în fiecare gospodărie este un navetist angajat în oraș, mulțumită **cointeresării materiale a cooperatorilor,** prin aplicarea sistemului de retribuire a muncii **pe baza acordului global,** s-a realizat o stabilitate a forței de muncă. Concret, încă de pe acum, toate loturile din terenul afectat culturii porumbului ca și acelea din terenul afectat legumiculturii au și fost repartizate pe gospodării, pe familii de cooperatori.

Pentru oameni experiența anului trecut a fost deosebit de grăitoare. Cînd au văzut că — în condițiile unei munci de om harnic — sistemul de retribuire prin acord global le asigură, pentru depășiri, o parte de 600-800 kg porumb la hectar; cînd au văzut că Gheorghe R. Preda și cu ai lui s-au întors acasa cu o retribuție suplimentară de 7 000 kg de porumb, s-au convins că acordul global servește într-adevăr intereselor lor.

În felul acesta, pentru întreaga colectivitate s-a mai realizat un avantaj: inginerii agronomi, tehnicienii se pot ocupa de meseria lor. A trecut timpul cînd alergătura pentru mobilizarea oamenilor la muncă le mînca toată ziua.

Și acum, o paranteză. Petreștenii vor să aibă pînă la 1 aprilie o mică creșcătorie de porci. Pentru aceasta pune umărul toată lumea. Dar școlile comunei, într-un chip special. Fiecare școală a luat cîte cinci hectare de teren în acord global, iar retribuția suplimentară care le va reveni au predestinat-o din capul locului dezvoltării creșcătoriei de porci. De unde se vede că acordul global generează și inițiative.

Și totuși, la Petrești, acest capitol, privind introducerea sistemului acordului global, n-a fost încheiat. Bătălia se duce acum pentru introducerea lui și în sectorul zootehnic. Firește, ca să folosesc o formulare agronomică, terenul a fost pregătit: s-a făcut asigurarea cu furaje și se muncește pentru asigurarea alimentării grajdurilor cu apă. Primul an de acord global în zootehnie «n-are voie» să dea greș!

Aurelian Gh. Monea e primar de un deceniu. Girul mandatului său: experiența și devotamentul față de interesele obștii.

De altfel, conducerea comunei a organizat și o amplă activitate de explicare amănunțită a acestui sistem în rîndul membrilor C.A.P. Și aceasta, pentru ca aplicarea lui în toate sectoarele cooperativelor să poată fi făcută în cunoștință de cauză.

Cert este că la Petrești, ca și în întreaga țară, se simte ce a însemnat prima întîlnire pe țară a secretarilor de partid și primarilor din comune: **realizarea unui consens general.** Problemele principale au fost dezbătute, s-a ajuns la soluțiile cele mai potrivite, iar acum, în faza a doua, aceea a transformării lor în realitate, a aplicării lor, discuțiile de principiu contradictorii nu mai există, nu mai au cum să existe. Este un consens care creează oamenilor un climat de calm, absolut favorabil muncii, împlinirilor.

La Petrești am cunoscut mulți oameni. Pe Aurelian Gh. Monea, care e primar al comunei de un deceniu. Pe Toma Ivănescu, «brigadierul de la legumicultură», care împreună cu oamenii săi tocmai pregăteau paturi calde pentru semănatul roșiilor timpurii. Pe Gheorghe D. Stoica și pe Marin Băcanu, amîndoi tractoriști fruntași. Pe Mihai Marinică, locțiitorul secretarului de partid al comunei, care e preocupat de îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă ale biroului. Pe Iulian Hrelea, președinte și inginer-șef al C.A.P.-Ioneștii, care, cu toate că-i foarte tînăr, e foarte lăudat. Pe Gh.T.

Ca să existe, adăpătorile automate din sectorul zootehnic au nevoie, înainte de tehnică, pur și simplu de apă. De multă apă. Și oamenii au început să adîncească fîntîna din preajma grajdurilor. Pentru ochiul urban al aparatului fotografic spectacolul a fost inedit, drept care... a clipit.

Pe Victoria Stan, brigadiera care «ține loc de șef de fermă zootehnică», n-o poți bănui nici măcar teoretic că n-ar ști cum să țină frîiele.

Comuna pășește spre stadiul de orășel agricol, începînd cu casele.

Toma Ivănescu, «brigadierul de la legumicultură», are o vorbă: «Poți glumi de dimineață pînă seara, numai munca să nu stea!»

Constantin, cel mai harnic cooperator din Petrești, și pe Gheorghe R. Preda, cel mai harnic cooperator din Ionești. Pe Andrei Dumitrescu, directorul școlii din Greci, care e satisfăcut pentru că «fața comunei se schimbă văzînd cu ochii», dar și pentru că «s-a ridicat conștiința la loc de cinste». Pe Victoria Stan, brigadiera care «ține loc de șef de fermă zootehnică». Pe Gheorghe Grigorescu, atotinformatul secretar al consiliului popular. Și, în sfîrșit, dar asta nu înseamnă că i-am notat pe toți, pe Constantin I. Stoica, pur și simplu «cioban fruntaș la contractări».

Toți oamenii aceștia la un loc mi-au creat impresia, convingerea, că eu aș fi putut să scriu azi un reportaj — același, dar schimbînd timpul verbelor la trecut — care să fie valabil în decembrie '72; un reportaj despre ce au și realizat petreștenii; un reportaj poate incomplet, însă cert nu cu date sub cele planificate acum, la început de an. Cu alte cuvinte, prin felul în care mi-au vorbit, prin felul în care gîndesc și muncesc, prin felul în care știu să aspire la mai bine, petreștenii m-au convins că **împlinirea idealurilor lor este sigură**, tocmai pentru că depinde chiar de ei.

SCURTĂ CONCLUZIE PENTRU ORĂȘENI

Șapte sate de pe malul Argeșului, cu aproape șapte mii de locuitori, alcătuiesc comuna Petrești. Oamenii se ocupă acolo cu legumicultura, cultura cerealelor și creșterea animalelor. Parcă așa mi-am început — eu, orășeanul get-beget — reportajul.

Dar dacă te duci azi la țară nu mai găsești țărani, și atît. Ci țărani care se preocupă, firește, de agricultură, dar și de tehnică, de mecanizare, și de arhitectură, și de sistematizare, și de economie politică, și de administrație, și de cultură, și de artă, și de sociologie, și de prospectarea viitorului, și de civism democratic, și de politică internă și internațională, și de urbanizarea ruralului, și chiar de... nevoile existențiale ale orășeanului.

«Boules de neige în vas alb».

Pallady

Timpul, atît de necruțător în selectarea valorilor, a fost drept cu Pallady, acest senior al artei românești. Opera lui, creată în cea mai mare parte într-o epocă în care valorile pe care le exprima nu erau cu totul consolidate, aparținea de pe atunci viitorului. În șirul lung al etapelor pe care pictura românească le parcurge, această operă reprezintă o «ruptură» prin impulsurile pe care le propagă, prin cultivarea implacabilă a unei rigori a formei aproape cristalină, prin promovarea unei poetici polifonice a mediului cromatic. Peste toată această operă plutește înțelepciunea îndoielii și neliniștii, care totdeauna sînt ale marelui creator: «Nimic din ce am visat nu s-a înfăptuit așa cum am dorit sau visat». Pentru el pictura e o repetată căutare a armoniei și frumuseții, plecînd mereu de la vizibil, evocînd mereu realul. («Opera de artă este expresia unei emoții analizate, decantate, trecute prin filtrul gîndirii».) Dar natura nu are niciodată modele fixe. E ceea ce pictorul percepe cu acuitate și, poate, întreaga sa operă nu e decît o neîncetată, surdă și obstinată luptă pentru înțelegerea și cîștigarea acestei bătălii cu fața aporetică a lucrurilor. Asaltat mereu de succesiunea nesfîrșită de forme și culori, simțind teroarea acestei varietăți infinite, el invocă faustic clipa să rămînă.

Dacă pictura lui Pallady nu e bogată în teme, în schimb, ea are o intensitate neobișnuită, e o lungă și perpetuă meditație asupra formelor și a corespondențelor cromatice. «Un tablou este un poem pictural... de linii, forme și culori. E mai mult decît o pictură. E gîndire, sentiment, exprimate prin pictură: linii, forme, culori...». Dar în această acceptare globală a componentelor operei se insinuează, treptat, paradoxul, prin supralicitarea cultului pentru desen: «Desenul se poate dispensa de pictură și culoare, dar nu și pictura de desen...». Și iată cum, teoretic, culoarea e relegată din imperiul său, și în această indiferență față de culoare afirmată în repetate rînduri și existența ei în tablourile sale în infinite raporturi și în acea fascinantă atmosferă cromatică constă paradoxul. Căci Pallady este un mare și desăvîr-

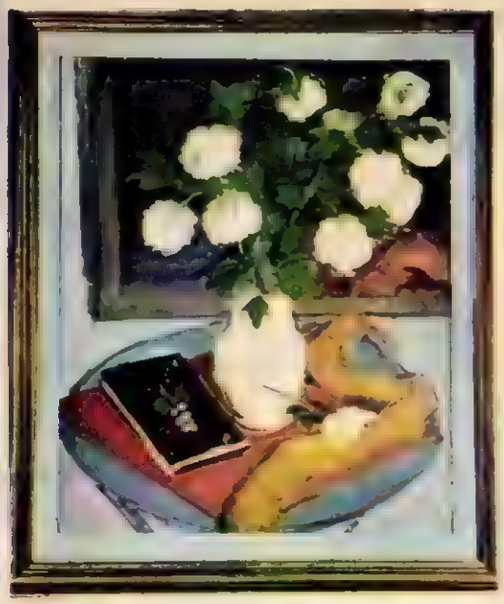

«La Fereastră — Place Dauphine».

«Natură statică cu ceas și gălbenele».

«Nud culcat pe canapea vișinie».

«Noutățile zilei».

șit colorist. Egal desenatorului. Sau, cum a scris Arghezi în prefața unui catalog de expoziție: «Delicat în nuanțe și splendori fragile, meșterul nostru ne povestește tainele culorilor văzute pe dinăuntru, învăluite în borangic».

În tablourile lui Pallady nu se întîmplă nimic sau, mai exact spus, nimic anecdotic. Ceasurile marchează — cum ar spune un filozof român — un timp care curge, un timp care stă. E o tăcere profundă, o atmosferă de reculegere tulburată doar de vibrațiile culorilor sau de un moment de contrapunct cromatic care iscă o sonatină cîntată de un violoncel. Și cum tăcerea cheamă la contemplație, tot așa o pînză de Pallady se revelează numai în funcție de durata privirii; trebuie să pătrunzi și să rămîi în acel spațiu pînă cînd auzi acordurile...

Peisajul, nudul, natura moartă — trei preferințe, trei preocupări tematice care se interferează și au momentele lor de intensitate în creația pictorului.

Pornind de la natură, el nu se lasă subjugat de farmecul ei și nu o descrie. Un peisaj de Pallady nu va prilejui privirii o călătorie printr-o multitudine de detalii. El reduce spațiul la două planuri (apropiat-depărtat) și, renunțînd la analiză, reține din natură doar atît cît îi este necesar să figureze arhitecturi și să creeze corespondențe proprii universului său emoțional. Cu timpul el va renunța treptat la acel tip de peisaj integral și, izolat în odaia sa, va privi natura cu detașare prin fereastră, fascinat poate de nuanțele inefabile ale atmosferei îndepărtate, așa cum el a încercat să le redea în seria vederilor spre Place Dauphine. Ele marchează momentele retragerii în interior, spre o lume a timpului tăcut, stăpînită de obiecte, și succesiunea lor poate fi urmărită de la tablou la tablou: cerul, copacii, clădirile dispar treptat, ca să facă loc obiectelor: o glastră, un vas fără flori, un pistol, un jurnal etc., pînă cînd acestea se vor instala dominator pe ecran, absorbind toate preocupările artistului. Chiar atunci cînd fereastra va rămîne deschisă, ea va delimita doar un spațiu indiferent, un spațiu simțit ca un fundal pentru niște flori.

Aici, în interior, el e marele demiurg care creează o lume conformă cu propriile sale aspirații. Nici cer, nici copaci, nici ape, doar obiecte umile: vaze și ceasuri, oglinzi și feșăturoi, călimări și ochelari, pălării și cești, fructe și flori etc., pe care le ordonează după legi intime. E o lungă meditație asupra formelor și asupra existenței lor ca semne mediate. E, în naturile moarte, o neîntreruptă meditație asupra raporturilor tonale. E timpul de elaborare a unei poetici care decretează dreptul la autonomie a structurilor. Asemănarea cîștigată prin cultivarea iluziei obiectului e abolită și astfel desenul devine mai fluid, la fel și culoarea, realizîndu-se acel deziderat invocat adesea: «Nevoia de a privi, de a vedea dincolo de aparența lucrurilor».

Ca și natura moartă, nudul ocupă în creația lui Pallady un loc important, și actuala retrospectivă de la Muzeul de artă e o ocazie mai rară de a le vedea reunite. Sînt lucrări în care vom descoperi permanențe ale creației artistului, de la austeritatea constructivă și aspirația spre expresivitate pînă la acea puritate departe de senzualitate. Ele vin parcă de undeva de departe, dintr-un ev elegiac, abandonate meditațiilor, aducînd un omagiu, dacă nu frumuseții, desigur aspirațiilor de puritate visătoare, pornite într-o călătorie pe un meridian fără timp sau în care timpul s-a preschimbat în senzații colorate, însoțite în tăcerea lor de un ceas care bate o oră incertă, de o chitară mută, de o floare...

Cornel BOZBICI

LA ORDINEA ZILEI,
CONTRACTELE ECONOMICE (III)

am citit ancheta dumneavoastră

de Sergiu ANDON

— Am citit ancheta economică publicată în numărul 2 al revistei dv. Cea cu «niște oameni supărați». Dacă vă face plăcere, veniți să stați de vorbă și cu noi. Cu o condiție: să ne asigurați anonimatul.

Plăcere nu ne-a făcut, deoarece ne-a fost dat să aflăm că aspectele dezvăluite prin articolul colegului nostru nu sînt deloc singulare. Dar de ce anonimat? De ce ni s-a pretins atîta discreție din capul locului? Pentru că, după cum veți vedea ceva mai jos, interlocutorul a dorit să respecte legea nescrisă a «bunelor relații» nu în înțelesul de cooperare și întrajutorare, ci în accepția «specială» de îngăduință între partenerii de contract, de iertare reciprocă a păcatelor. Pînă la acest punct al edificării problemei, să dăm însă cuvîntul respectivului interlocutor:

— Credeți că numai furnizorii sînt cei care încalcă disciplina contractuală?

— Fără îndoială, nu. Dar în majoritatea cazurilor...

— De ce în majoritatea cazurilor?

— Așa credem. Ne vine mai ușor să ne imaginăm mental culpa furnizorului, chiar dacă nu sîntem de acord cu lipsurile lui. Furnizorul este cel care produce, care îndeplinește deci o activitate complexă. Orice activitate complexă are riscurile ei. El, furnizorul, poate fi supraaglomerat, necoordonat, neaprovizionat, nepriceput, la urma urmei, leneș (la scară industrială), în cazul lui pot interveni o mie și una de explicații (nu și scuze!) pentru încălcarea contractului. Dar beneficiarul? El n-are de făcut decît să se prezinte și să ridice produsele solicitate de nimeni altcineva decît de el însuși, ba și aceasta numai în cazul distanțelor mai mici de 50 km. În rest, pînă și transportul incumbă furnizorului. Așa că ce l-ar putea împiedica pe beneficiar să respecte termenii înțelegerii contractuale?

— Este de văzut. Noi producem ciment, material oricum foarte căutat, se vinde ca pîinea caldă, n-avem probleme cu cumpărătorii. Nici nu reușim să ne achităm de toate obligațiile contractuale. Dar unul dintre beneficiarii noștri, o întreprindere de prefabricate, ni s-a plîns cîteodată că nu poate achita la timp costul cimentului ducînd lipsă de disponibil bănesc. Motivul? Proprii ei beneficiari nu ridicau la timp comenzile și, implicit, nu acopereau contravaloarea producției.

*

Am căutat, la rîndul nostru, o asemenea întreprindere de prefabricate și am găsit-o în «persoana» I.P.M.C.-ului Constanța. În evidența întreprinderii au existat destule contracte neonorate de beneficiari cu prezența și interesul dumnealor sau reziliate la termenul scadenței. De ce oare?

Ca să înțelegem mai bine am hotărît să facem «radiografia» unuia dintre aceste contracte, nu extraordinar de important prin valoare, însă concludent prin filmul încălcării lui.

Direcția navigației maritime-Constanța a hotărît să purceadă la efectuarea anumitor lucrări gospodărești pe perimetrul portului. S-a calculat că ar fi fost nevoie de 50 de stîlpi din beton și 250 de plăci prefabricate. Acestea se întîmplau la sfîrșitul anului 1970, iar lucrările urmau să fie terminate pînă la data de 10 iunie 1971. Drept pentru care s-a încheiat cu Întreprinderea pentru prefabricate și materiale de construcții-Constanța contractul nr. 22/1971. D.N.M.-ului nu i-a rămas decît să se prezinte la termenul prevăzut în contract — 28 februarie 1971 — și să ridice materialele. Dar a trecut februarie, a trecut martie, a trecut și aprilie... cumpărătorul a uitat de prefabricate, a uitat și vînzătorul, contractul încheiat a rămas un simplu petic de hîrtie. Primii și-au amintit tot cei de la navigație, dar taman la 28 mai anul trecut. Atunci, serviciul de aprovizionare al D.N.M.-ului a trimis furnizorului o adresă detaliată. Beneficiarul se scuză că n-a preluat marfa deoarece «nu am avut posibilități de ridicare (mij-

loace de transport) și nici nevoie de ele (de prefabricate — n.n.) pe timp de iarnă». Ca să vezi cui i-a fost dat să rămînă fără mijloace de transport! Fără mijloace de transport pentru o grămadă ceva mai mare de materiale de construcții aflată la cîțiva kilometri distanță! Unei întreprinderi care manipulează mecanic, anual, sute de mii și milioane de tone, arzînd carburanți pentru zeci și sute de mii de kilometri, lar din acel «n-am avut nevoie de ele», putem întrezări seriozitatea beneficiarului la fixarea și urmărirea termenului contractual. Noroc că în continuarea aceleiași adrese beneficiarul în culpă devine ceva mai sincer și recunoaște «pe de alta» (adică, pe de altă parte) motivul real: ca «merceologul respectiv a omis a ridica» stîlpii și prefabricatele.

Din cele spuse pînă aici s-ar crede că vrem să dramatizăm cu orice preț cazul unui contract neurmărit la vreme, caz care n-a fost și nu va fi nici primul, nici ultimul de acest gen. Interesantă e însă continuarea.

La data sus-menționatei adrese, realizatorii propriuziși ai lucrărilor gospodărești adoptaseră alte soluții tehnice și nu mai aveau nevoie nici de stîlpi nou-cumpărați, nici de prefabricate. Dar nimeni n-a găsit de cuviință să pună de acord această soluție cu contractul deja încheiat, încît serviciul de aprovizionare a continuat să persevereze pe lîngă furnizor: «Vă rugăm stăruitor a ne înțelege și să ne livrați (stîlpii și plăcile — n.n.) în luna iulie, așa cum s-a înțeles tov. C. de la noi cu tov. I. «de la dv.». Furnizorul, pare-se diligent, a întocmit un act adițional la contract, pe care l-a trimis clientului său la 8 iunie ca să fie semnate condițiile modificate ale contractului. Dar contractul și anexele lui s-au rătăcit din nou. Le-a scos la suprafață acțiunea introdusă în ziua de 30 septembrie la arbitraj, după care pîrîta — D.N.M. — s-a trezit că, de fapt, nici nu mai avea nevoie de produse.

Așadar, o primă și principală cauză posibilă de nerespectare a obligațiilor contractuale din partea beneficiarului este lipsa de acord, de armonie între toate compartimentele respectivei întreprinderi, necorelarea modificărilor de opțiune tehnică și a activității tehnico-productive cu cea juridico-administrativă și financiară.

Alteori, rădăcina cauzelor coboară mai adînc în sistemul informațional și de decizie al beneficiarului. Întreprinderea de reparații și construcții-Constanța a solicitat susmenționatei I.P.M.C. 1 000 de plăci traforate și 1 000 de stîlpi din beton. La și după termenul de expirare al contractului încheiat, beneficiarul a ridicat numai 372 de stîlpi (deci mai puțin decît jumătatea cantității cerute) și numai o parte din plăci. Motivarea oferită furnizorului este de o seninătate dezarmantă: produsele nu se mai ridică «datorită lipsei de front de lucru și unei insuficiente capacități de depozitare». Bineînțeles că nimeni nu cere I.R.C.C.-ului să-și creeze depozite pentru stocuri supranormative, dar oare semnatarii contractului, inginerul Virgiliu Nicodim — director — și contabilul șef C. Buzea, n-au cunoscut la timp necesarul de materiale nici măcar cu o aproximație de 50%? Pe ce calcule și pe ce cunoștințe despre fronturile de lucru în perspectivă a se deschide au fost făcute comenzile? Cine, dacă nu conducătorii întreprinderii beneficiare trebuiau să cunoască necesarul exact? Este ușor de imaginat ce s-ar întîmpla dacă la scara întregii economii naționale fiecare beneficiar s-ar osteni să contracteze la întîmplare produsele de care are nevoie, chiar peste necesar sau fără cunoașterea propriilor lui cerințe.

Este adevărat, desigur, că uneori, în special în activitatea de construcții și de producere a materialelor de construcții, apar factori subiectivi, care deviază ritmicitatea mecanismului planic prin sarcini nou apărute, modificate, ori prin schimbarea priorităților. Așa se face că un furnizor important cum este Fabrica de ciment din Medgidia are numeroase restanțe față de beneficiarii săi, deși unitatea își îndeplinește și își depășește planul, inclusiv la producția-marfă vîndută și încasată. S-ar putea ca surprizele de acest gen și convingerea beneficiarilor de materiale de construcții că sînt expuși oricînd a fi trecuți în sertarul contractelor sacrificate în favoarea dispozițiilor administrative ulterioare să îi determine la o excesivă prudență de a-și aproviziona cămara proprie.

Lucrurile nu stau întotdeauna așa, lar pentru că am vorbit de subiectiv, factorul subiectiv cel mai important rămîne tot lipsa de diligență, nepăsarea unor funcționari, lipsa lor de preocupare, de disciplină, uneori chiar de calificare.

Li se mai adaugă, nu rareori, circuitul greoi al planurilor și proiectelor. Este uimitoare **viteza** cu care se propagă de sus în jos o sugestie sau o dispoziție de a se face ceva și **încetineala** cu care se strecoară după aceea, în ambele sensuri, documentația concretă menită să consfințească definitiv, să angajeze juridic și financiar în numele deciziei luate.

Revenind la domeniul care ne interesează, surprind în unele cazuri succesiunea anapoda a îndeplinirii formalităților care trebuie să asigure respectarea contractului de către beneficiar.

Întreprinderea de industrie locală-Măcin a cumpărat de la Uzina mecanică din Mirșa o autobasculantă; a primit-o, a recepționat-o, basculanta a «corespuns», întreprinderea a introdus-o în exploatare, dar cînd a fost vorba de plată a închis punga. I.A.S.-«M. Kogălniceanu», stațiunile de mașini agricole din comunele Nalbant și Baia, județul Tulcea, au comandat prin întreprinderea lor județeană de aprovizionare tehnico-materială numeroase materiale de construcții pe care, de asemeni, nu s-au dovedit în stare a le ridica și plăti. Motivul era același: atît I.I.L.-Măcin cît și celelalte unități citate au încheiat înțelegeri contractuale pentru lucrări a căror finanțare nu fusese deschisă.

O dată instalat la originea perturbațiilor contractuale, **subiectivul**, în diferitele lui ipostaze, se dovedește mai dăunător decît s-ar vedea din cazurile izolate. El migrează departe de canalele raporturilor interîntreprinderi, influențează uneori hotărîtor temperatura relațiilor dintre ele. Litera fermă a obligațiilor scrise și anterioare planificării ajunge (subliniem — în **anumite** cazuri) să fie înlocuită cu mica înțelegere.

În majoritatea litigiilor sale cu beneficiarii culpabili, I.P.M.C.-Constanța a renunțat la penalizările cuvenite pentru neridicarea produselor. Ca fapte izolate, asemenea acte de clemență ar putea fi meritorii, dar ciudat este că ele constituie aproape regula soluționării litigiilor iscate din vina beneficiarilor.

De ce?

— Pentru că, susțin reprezentanții băncilor, în conformitate cu noile prevederi legale, penalizările nu mai sînt aplicate din oficiu de către inspectorii bancari.

— Pentru că, susțin unii directori de întreprinderi, aceste penalizări se fac venit la bugetul centralizat și nu în bugetul unităților furnizoare!

Cu alte cuvinte, pentru că legea se bazează pe conștiinciozitatea și largheța de acțiune a conducătorilor de unități, dar aceștia nu se consideră cointeresați. Material. Dar de cointeresare **morală** n-ați auzit, tovarăși?

În domeniul analizat, cointeresarea morală ar consta în preocuparea unanimă de a pune întreaga activitate economică pe bazele unei rețele contractuale suple și trainice în același timp. Altminteri, sistemul «eu te iert, tu mă ierți» nu poate duce decît la raporturi reciproc dezavantajoase, care să dezmintă scopul și încrederea arătată de legiuitor prin posibilitățile oferite o dată cu Legea nr. 71/1969. Și pentru că, la vremea potrivită, revista noastră a pledat pentru această lege, ne facem datoria să susținem că, poate, pe lîngă compensarea penalizărilor pentru nelivrare cu cele pentru neridicarea mărfii de către beneficiari, posibilitățile de atragere a sumelor din această categorie în bugetul întreprinderilor ar putea fi înmulțite, pe măsură ce sfera relațiilor economice reglementate prin contracte s-ar extinde și consolida.

Unii interlocutori ne-au replicat că grija pentru a trage la răspundere materială pe beneficiarul care nu ridică produsele ar fi chiar deplasată din moment ce apatia partenerului de contract nu a produs daune furnizorului. Nici cu asemenea opinii nu putem fi de acord. Chiar dacă interesele furnizorului au rămas aparent intacte, cei care suferă de pe urma indisciplinei economice sîntem noi, beneficiarii cei mulți, beneficiarii oricăror beneficiari.

Am ales pentru aceasta un exemplu simplu dar elocvent prin simplicitatea lui. Întreprinderea pentru produse alimentare și textile din Constanța — I.P.A.T. — fabrică, printre altele, sucuri răcoritoare și gheață. Adică exact ce caută omul mai cu îndîrjire vara la mare. Puțini dintre cei care au făcut coadă în timpul concediului lîngă chioșcul cu sifonadă sau dintre cei care-au bruftuluit cu glas tare ori în gînd temperatura sucului mai mult sau mai puțin de fructe se gîndesc că nemulțumirea lor are, în ultimă instanță, o expresie contractuală. Aceasta se observă de obicei toamna, după încheierea sezonului.

Cînd s-au numărat bobocii, I.P.A.T.-Constanța a descoperit că T.A.P.L. tot din Constanța n-a ridicat 1 550 tone de gheață, nu știm cît citro și zeci de tuburi cu bioxid de carbon. Discuții, corespondență, amenințare cu arbitrajul, ca pînă la urmă totul să se încheie cu cea mai delicioasă minută de împăcare ce s-a încheiat vreodată. În pofida tuturor evidențelor, articolelor, declarațiilor, interviurilor, amintirilor, vederilor trimise, cifrelor de încasări și buletinelor meteorologice, dumnealor, C. Albu, director, și Ovidiu Zănoagă, șef serviciu desfacere, din partea I.P.A.T.-Constanța, și dumnealor, Iancu Ionescu, director comercial, și Nicolae Ciurea, șef de serviciu din partea T.A.P.L., au constatat și consemnat la 12 octombrie 1971 nici mai mult, nici mai puțin decît că vara expirată a fost nefavorabilă turismului și litoralul n-ar prea fi avut oaspeți. Dintr-o trăsătură de condei, culpa beneficiarului a dispărut. În schimb, data viitoare, dacă I.P.A.T.-ul se va afla în culpă, are de așteptat «recunoștința» T.A.P.L.-ului. Se înțelege că aceste «polițeturi», că un asemenea sistem de îngăduințe reciproce n-are nimic de-a face cu disciplina economică.

*

Am văzut diferite cauze ale perturbațiilor contractuale cauzate de beneficiar. Dar fie că ele se produc datorită neglijenței salariaților însărcinați cu urmărirea respectării contractelor, fie din lipsa de evidență și de coordonare a contractelor cu sarcinile economice propriu-zise ori din alte cauze, esența acestor anomalii o constituie mentalitatea unor salariați care subestimează valoarea contractului economic.

În asemenea eventualități, conducătorii de unități nu înțeleg tocmai raportul care trebuie să existe între contractul economic și planul de stat, raport de fundamentare și de garantare reciprocă. Nimănui nu-i este îngăduit să aprecieze contractele ca ceva facultativ, în plus față de plan ori în contradicție cu el.

Contractul economic se bazează pe lege și trebuie să fie lege între părți. Obligația de a-l respecta o are atît furnizorul cît și beneficiarul.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Dintre multe altele, am reținut în acest început de an o sugestie mai neobișnuită a unui cititor. Din Sighișoara **Grigore Bogdan** se face apostolul unei «cruciade a politeții» extinse în toate sectoarele de activitate care intră în contact cu publicul. Dumneasa este de părere — și are dreptate! — că dificultățile cele mai serioase pot fi suportate mai ușor dacă între oameni se instituie un climat de respect reciproc, de bunăvoință, de răbdare și solicitudine. Mai mult,— adaugă tov. Bogdan — propunîndu-ți să fii politicos ești obligat să te schimbi în bine și în alte privințe: să fii mai competent, să fii punctual, corect, să manifești spirit colegial, inițiativă și responsabilitate etc. «În remedierea unor carențe e, desigur, mai potrivit să pornești de la rădăcini spre aspectele exterioare; uneori poate fi util însă și drumul invers. Acționînd asupra comportării — aspect exterior de suprafață, vor spune unii — putem ajunge la remedierea unor deficiențe de adîncime». Perfect adevărat, deși lucrurile acestea se cunosc de mult. Ceea ce propune cititorul nostru din Sighișoara este organizarea unei campanii permanente printre vînzători și conducători auto, printre funcționari și milițieni, printre medici, meseriași din cooperative, ospătari, instituirea unor concursuri dotate cu recompense și chiar a unor «prime pentru politețe» care să fie atribuite pe baza consultării publicului... Invers, cei care dovedesc că nu-și pot struni nervii și nu se pot lecui de bădărănie să primească pe cărțile lor de muncă o ștampilă cu următorul text: «Înapt pentru nobila activitate de servire a populației». În fine, examenul de bună-cuviință să fie pentru toate aceste categorii obligatoriu și eliminatoriu în aceeași măsură ca examenul de capacitate profesională. Deși nu ne putem ascunde simpatia față de propunerile tov. Bogdan, rămîne ca alte foruri (consilii populare?, sindicate?, ministere tutelare?) să-și spună părerea asupra utilității lor. În ce ne privește, vom continua cu mijloacele noastre gazetărești lupta împotriva bădăraniei, inclusiv împotriva bădăraniei în gîndire.

O cititoare din Sibiu, **Marianne Grebke,** care ne-a mai onorat cu scrisorile dumisale, se ocupă de astă dată de serialele de la televiziune și ne întreabă: „Ce mesaj are filmul «Invadatorii»“ Întrebarea ar fi fost mai firesc să fie adresată televiziunii, dar ca să nu existe impresia că ne eschivăm am vrea să amintim, pentru început, opinia unor sociologi progresiști din S.U.A. și Franța. Aceștia consideră că «Invadatorii» constituie o secreție a ultimelor valuri ale mentalității post-maccarthyste, a acelei tendințe retrograde care acționează, mai ales, în rîndurile așa-numitei «majorități tăcute», adică a păturilor mijlocii inactive și conservatoare din punct de vedere politic și care agită spectrul primejdiei pe care o reprezintă invazia ideilor din afară(anti-americane), adică, mai pe șleau spus, a ideilor care deranjează tradiționala orînduire capitalistă americană. Cei care sînt purtătorii unor concepții potrivnice clasicului mod de viață american apar ca niște ființe demonice, încarnare a răului, gata să distrugă civilizația «liberei inițiative», ca niște ființe perfide care flutură imaginea unui viitor mirific (dar, bineînțeles, înșelător) și care nu ezită să vorbească despre coabitație pașnică. Ținta lor imediată sînt oameni de știință pe care vor să-i transforme în spioni și trădători (e vechea temă «Oppenheim»). În fața acestei primejdii, datoria fiecărui american «bun», care ține la business și la șerifi, e să se prezinte, pentru a-și oferi serviciile, la primul post al F.B.I. sau C.I.A. (la alegere). Filmul polemizează cu miopia oamenilor de treabă care nu văd pericolul ideilor «extremiste». Am rezumat acest punct de vedere — pot exista, bineînțeles, și altele, contrarii — pentru a arăta cititorilor noștri că pînă și «nevinovatele» (după unii) seriale de aventuri au o încărcătură de idei, că și ele trebuie privite în lumina înfruntărilor ideologice și politice.

Cititorul **Gabriel Chrîă** din Curtea de Argeș nu are dreptate: formula «lupte intestine», folosită într-un articol din nr. 52/71 nu e greșită și nu se referă la ocluzie (ce idee!). În Dicționarul limbii române literare contemporane, editat de Academie, se poate citi: «**Intestin-ă, intestini-e,** adj. Care se produce în interiorul unui stat, al unui colectiv, etc.; lăuntric». Q.E.D.

Celor mici, un teatru minor?

de Sanda FAUR
Fotografii de N. ȘVAICO

Din păcate se cam cheltuiesc în zadar și dezinvoltura Rodicăi Mandache, și vigoarea portretistică a lui Romeo Stavăr, în palida inscenare a palidei dramatizări intitulate «N-a fost în zadar».

Înainte de a-mi transcrie cîteva opinii — din păcate, critice! — privitoare la ultimele premiere ale Teatrului «Ion Creangă», încerc un dialog pașnic cu directorul trupei:

— Stimate Ion Lucian, dumneavoastră sînteți mulțumit de calitatea spectacolelor teatrului pe care-l conduceți, dacă nu mă înșel, de vreo șapte ani? (Să trecem peste faptul că superstițioșii consideră cifra șapte ca purtătoare de neadevăruri!)

— *Da, sînt mulțumit.* (Întotdeauna mi-au plăcut răspunsurile categorice.) *Deși mai există uneori un decalaj între intenție și realizare.* (Nici îndoielile nu strică!) *Dar sînt silit să plec mereu capul în fața zidurilor de care mă lovesc.*

— Ziduri? Lovituri?

— *Da, lucrez în condiții nefiresc de grele: avem cea mai proastă sală din București — un fost cinematograf dezafectat, cea mai slabă dotare tehnică, cea mai mică schemă și nici o posibilitate de a angaja oameni noi. Iar loviturile vin din partea dumneavoastră, a presei: mi-ați creat o atmosferă atît de ostilă, ați aruncat atîta venin asupra noastră, încît nu mai pot discerne, în articolele dv., buna-credință de reaua-credință* (acum, accept eu lovitura: e drept, cu fruntea sus). *Aici, acasă, dumneavoastră, cronicarii, îmi sfîșiați fiecare spectacol, iar din străinătate mă întorc cu cronici superelogioase. Uitați-vă...*

Mă uit. Secretarul literar Ion Roman a tăiat, lipit și îndosariat în «cărțile de aur» (cum le numește) ale teatrului, cu o vocație de arhivar pedant, toate articolele și articolașele publicate în Italia, Iugoslavia și R.D.G. în urma turneelor din '69 și '70. Cuvinte frumoase, mari, bine sunătoare, și despre venerabilul «Cocoșel neascultător», și despre «Regele cerb», și despre «Poveste neterminată». Directorul teatrului mă privește cu o satisfacție neascunsă: adevărul e acolo, în aprecierile făcute de criticii din străinătate la adresa celor cîteva spectacole de «sărbătoare», ambițioase, lustruite, periate, gătite în haine noi (și eventual în limbi străine), și nu în amarele noastre reflecții făcute la producția «de peste săptămînă» și de peste an a acestui teatru. Da, se pare că divorțul dintre părerile directorului Teatrului «Ion Creangă» și presa noastră de specialitate este ireconciliabil. Fiecare are adevărul său și adevărul unuia nu găsește nici un ecou în conștiința celuilalt. Îl ascult pe Ion Lucian, îl urmăresc înflăcărîndu-se, indignîndu-se, resemnîndu-se (*«M-am călit, nu mă mai ating atacurile presei»* — iar afirmația mă liniștește, pentru că și eu mă pregătesc doar să scriu un articol critic), și constat pentru a nu știu cîta oară ce actor plin de farmec și personalitate este domnia-sa, îmi reamintesc pentru a nu știu cîta oară de creațiile absolut memorabile din «Rinocerii», sau «Opinia publică», sau «Camera de alături», și regret iar că a renunțat la «scena mare» pentru a face teatru (mic!) pentru cei mici. Din păcate, acesta este adevărul: excelentul actor Ion Lucian, care năzuiește cu ardoare și luptă cu toate puterile pentru calitatea de animator al teatrului destinat vîrstelor fragede, reușește mult mai convingător în activitatea sa actoricească decît în cea de autor, de regizor și de director al trupei sale pentru copii. Poate tocmai pentru că vrea să facă prea multe dintr-o dată și monopolizează prea multe din titlurile și funcțiile teatrului. Poate pentru că n-a știut (sau n-a putut?, sau n-a vrut?) să-și aleagă colaboratorii cei mai talentați și mai calificați — dramaturgi, regizori, actori. Poate pentru că gîndirea și concepția dumisale asupra teatrului hărăzit copiilor nu s-au înnoit în măsura pe care o cer toate înnoirile din cultura noastră teatrală. Poate pentru că la drept etalon al gustului public reacțiile (după părerea mea, insuficient de concludente) ale cîtorva săli umplute cu școlari aduși «organizat» la teatru. Poate... Dar aici nu interesează atît supozițiile, cauzele presupuse sau exacte, ci efectele, rezultatele muncii artistice desfășurate pe această scenă. Or, nu poți să nu remarci cu tristețe că în ciuda unei mîini de actori buni și specializați în alte genuri, în ciuda unor realizări plastice de calitate (compartimentul scenografiei fiind de departe cel mai valoros din teatru, cel mai deficitar rămînînd cel al regiei), reprezentațiile care se oferă aici micilor spectatori sînt pornite de la un repertoriu gîndit cu precaritate și — cu unele excepții — sînt plate, vetuste, oarecare, lipsite de o invenție regizorală proaspătă, jucate adeseori cu plictis și în goana mare, potopite de alinturi și drăgălășenii peltice, invadate de iepurași, cocoșei și albinuțe, dar lipsite în schimb de imaginea realităților de azi, ale preocupărilor copiilor de azi; în concluzie, spectacole cu un suflu educativ scurt și cu o slabă eficiență estetică.

■

Am urmărit sîrguincios în zilele acestei vacanțe de iarnă, uneori chiar de două ori pe zi, la orele 10 și 16, spectacolele oferite de Teatrul «Ion Creangă» publicului său, am văzut trei dintre premierele acestei stagiuni, — «N-a fost în zadar», dramatizare de Al. Mirodan după Al. Șiperco, «Snoave cu măști» de Virgil Puicea și Ion Lucian, «Școala din Humulești» de Ion Luca — am văzut și spectacole mai vechi, precum «Mateiaș Gîscarul», «Roata morii», «Pinocchio», «Cocoșelul neascultător». Prima reacție a fost de nedumerire, și aceasta nu s-a risipit decît în urma discuției cu Ion Lucian: știam că titulatura instituției este «Teatrul de copii și tineret Ion Creangă», dar directorul m-a lămurit că teatrul se numește, pe scurt, numai «Ion Creangă», omiterea adresanților fiind deliberată: precizarea ar jigni, pare-se, sensibilitatea adolescenților, care se socotesc prea mari pentru un teatru al celor mici. Dar iată că și așa, fără lămuririle din titlu, adolescenții și tinerii nu vin la spectacolele de aici, și asta o știam de mult, iar convingerea ne-a fost întărită și de anchetele revistei «Teatrul». În toate diminețile și după-amiezile în care am venit aici, la «Creangă», sala a fost umplută — uneori numai pe jumătate! — cu copii pînă în 10–12 ani, poate și pentru faptul că toate spectacolele programate (în afară de «N-a fost în zadar») erau adresate în exclusivitate vîrstelor mici. Se pare că aceasta face parte din însuși programul direcției teatrului, care consideră că adevăratul și fidelul său public rămîne cel din clasele elementare (singurul — între noi fie vorba — care poate fi adus cu trupa la teatru!). De aici o condamnabilă neglijare (recunoscută și autocriticată cinstit de însuși Ion Lucian) a publicului tînăr, căruia i se oferă rar cîte o piesă legată de preocupările sale și atunci transpusă într-un spectacol de o mediocritate dezolantă. Cum e acest «N-a fost în zadar», pornit de la excelentul roman al lui Al. Șiperco, dar a cărui slabă convertire scenică — făcută cu mulți ani în urmă și repudiată de însuși dramatizator — a constituit punctul de plecare al unui spectacol regizat și jucat cu naivitate, fără convingere, fără un patos al ideii, deși tema activității uteciștilor ilegaliști cerea imperios o gravitate și o seriozitate profundă a tratării artistice. Rar mi-a fost însă dat să văd un spectacol atît de însăilat, atît de exterior și jucat cu atîta lipsă de participare ca cel din matineul oferit într-o zi de vacanță unor școlari pînă în 12 ani, care se plictiseau — ca și actorii — și tropăiau, și izbucneau în hohote în momente departe de a fi comice. Or, felul acesta de a prezenta și recepționa o piesă cu o tematică generoasă nu poate duce decît la ratarea intenției educative; și atunci, la ce bun acest spectacol de serviciu, acest punct din plan bifat pe hîrtie, de la care era de așteptat un autentic gest de artă mobilizatoare? Pentru cine este jucat și pentru ce? Numai ca să putem «raporta» și aduna la socoteală un spectacol cu temă politică?

Celelalte două premiere pe care le-am văzut, «Snoave cu măști» și «Școala din Humulești», ne-au transportat într-un univers livresc de esență rustico-folclorică, farsele justițiare ale lui Păcală, ca și amintirile lui Ion Creangă fiind familiare elevilor din cultura lor școlară. Nu spun că teatrul nu trebuie să consolideze și să completeze cunoștințele căpătate în școală, dar cred că o anume suprapunere trebuie evitată, mai ales atunci cînd scena nu vine cu un punct de vedere specific față de textele inițiale. Or, cu toată bunăvoința regizorală (Ghebal Georgescu) și cu toată străduința copiilor-actori din cercul de teatru al Palatului pionierilor, spectacolul nu trece de faza unei lecturi impersonale, de o cuminție de serbare școlară, de spectacol de sfîrșit de an jucat conștiincios de profesorii și elevii din echipa unui cămin cultural. Speculînd mai ales dezinvoltura și farmecul lui Valentin Zaharescu, acest copil-minune pe care-l pîndesc toate pericolele (nevinovate!) ale cabotinismului infantil, spectacolul mi se pare cel mult o experiență profitabilă pe linia colaborării cu actorii-copii și nicidecum o realizare reprezentativă pentru nivelul unui teatru profesionist, care ține să onoreze totodată, cu acest spectacol, și numele patronului său. «Snoave cu măști» are pretenții mult mai mari. Se vrea un spectacol de ritualuri folclorice, de plastică grotesc-populară, de pitoresc sătesc, se vrea un spectacol de export (cu care teatrul intenționează să plece în vară la un festival internațional din America). Pentru a da acestei colecții de tradiții și ceremonialuri o logică narativă și o substanță comică care să susțină construcția dramatică a piesei, s-a apelat din nou la «Păcală», dar nu în versiunea — încă proaspătă memoriei noastre — a spectacolului Letiției Popa, «Năzdrăvăniile lui Păcală», jucat în stagiunile trecute. Un text nou — semnat de Virgil Puicea și Ion Lucian — îl pune pe Păcală (care e același Ion Gh. Arcudeanu din celălalt spectacol, cu aceeași bogată vină comică și aceeași spontaneitate, dar și cu exact același stil de joc) față în față cu Zapciul, Jandarmul, Cucoana, Circiumarul, Bogatul (care sînt, de fiecare dată, Ion Lucian, purtînd cîte o mască grotescă pentru fiecare personaj și încercînd astfel un soi de recital de transformism gen Raikin). Festele pe care Păcală le joacă mai marilor — de odinioară — ai satului au întotdeauna un caracter justițiar și vindicativ, de clasă, dar cu toate bunele intenții ale regizorului Ion Cojar, toată istorioara de pe scenă rămîne de o candoare supremă, cam la nivelul snoavelor lui Dulfu, de la care s-au inspirat totuși masiv autorii, oricît ar pretinde ei paternitate absolută asupra textului.

În general, văzute în șir, unul după altul, spectacolele Teatrului «Ion Creangă» ajung să se constituie într-un univers cu predilecție rural și tradițional, populat de personajele unor vremuri și realități trecute, o lume pitorească de basm sau de

Din nou isprăvile lui Păcală, din nou Ion Gh. Arcudeanu în rolul lui Păcală, de astă dată însă în «Snoave cu măşti» scrise (împreună cu Virgil Puicea) şi jucate de Ion Lucian.

şezătoare sătească, care are neîndoielnic farmecul ei livresc, dar care nu poate acoperi nici pe departe interesul şi setea de cunoaştere ale unor copii citadini, care sînt deprinşi să urmărească la televizor plimbările pe Lună ale cosmonauţilor. Oricît ar fi de încîntătoare harnicele albinuţe din «Roata morii» şi oricît de amuzante isprăvile lui «Mateiaş giscarul» aceşti copii ai noilor generaţii, uneori de o precocitate surprinzătoare şi cu bine ştiute pasiuni pentru tehnică şi ştiinţă, aşteaptă de la teatrul ce le este destinat să răspundă cît de cît acestor pasiuni şi acestor semne ale vremurilor noastre. Altfel, teatrul acesta nu interesează. Altfel, nu vin la teatru (decît doar atunci cînd tovarăşa diriginţă le împarte în clasa bilete contra trei lei de căciulă!). Fără un repertoriu cu un puternic rol formativ, care să participe, alături de şcoală şi familie, la modelarea conştiinţelor tinere, cele care vor da pe omul societăţii socialiste de mîine, teatrul acesta nu-şi justifică existenţa.

Mă uitam, nu o dată, la cantitatea de talent, de drăgălăşenie şi de bunăvoinţă risipită pe scenă de actriţe care s-au consacrat teatrului pentru copii — şi mă gîndesc la Alexandrina Halic, la Daniela Anencov, Genoveva Preda, Luluca Bălălău, Jeanine Stavarache — mă gîndeam ce actori interesanţi sînt Natalia Arsene, Romeo Stavăr, Gh. Vrînceanu, Cicerone Ionescu, Mihai Butnariu, Gh. Spudercă, Ion Gh. Arcudeanu, Gh. Gîmă şi cum se pierd într-un anonimat trist, şi cum se consumă în spectacole mediocre, care se topesc adesea în gălăgia greu suportabilă din sălile umplute la întîmplare. Mă gîndeam că prezenţa unor regizori tineri, stăpîni pe o gîndire artistică cutezătoare şi pe mijloace scenice ferite de inerţie şi rutină, ar putea face lucruri mari în acest teatru. Nu sala proastă şi slaba dotare tehnică pot frîna explozia de talent şi inventivitate a unei trupe. Mai curînd, opţiunile repertoriale timide, banale, conjuncturale. Mai curînd, inerţia în gîndire şi minima rezistenţă artistică. Mai curînd, teatrul făcut la linia de plutire... Iar «linia de plutire» înseamnă condamnarea la mediocritate. Oare pe viaţă?

P.S. Pînă la închiderea ediţiei nu am reuşit, din păcate, să vedem premiera «Electrei» de Sofocle, care oferă, în sfîrşit, Nataliei Arsene un rol pe măsura talentului ei.

În «Pinocchio» au fost puse la bătaie forţele actoriceşti de primă mînă ale teatrului (două dintre ele, în fotografie: Alexandrina Halic şi Daniela Anencov), invenţia plastică, întotdeauna de mare rafinament, a scenografei Elena Simirad-Munteanu, momentele de inspiraţie ale regizorului Barbu Dumitrescu. Spectacolul a ieşit bine. Măcar de dragul scriitorului italian Raffaello Lavagna, invitat anume în ţară să-şi vadă piesa...

literare

de G. DIMISIANU

Ilie Constantin: despre poeţi

Îndemnat cu vreo trei ani în urmă de Lucian Raicu (de altfel, cartea de faţă îi e închinată) să comenteze în «România literară» volumele noi de poezie, Ilie Constantin s-a dedicat cu fervoare unei activităţi care l-a instalat destul de repede printre prezenţele critice urmărite cu interes şi curiozitate, cel puţin în mediile literare. Aspectul pe care ne vedem obligaţi în primul rînd să-l subliniem în această carte este desăvîrşita supunere la obiect, absenţa divagărilor tangenţiale şi încrederea fermă în puterea valorificatoare şi ordonatoare a actului critic; este reconfortantă poziţia lui Ilie Constantin tocmai pentru faptul că vine de la un spirit creator el însuşi de valori în sfera inefabilului şi asta într-un context în care, pînă nu demult, mitul «criticii creatoare» era invocat cu atîta insistenţă încît ajunsese aproape să conteste o realitate a operei în afara actului receptării ei de către critică.

Departe de a fi fost sedus de asemenea ipoteze ce nu pot culmina decît printr-un solipsism critic ale cărui origini intelectuale sînt de căutat în domeniul filozofic, Ilie Constantin îşi face o satisfacţie din faptul că se menţine decis în limitele bunului-simţ şi ale analizei raţionale, mergînd pe terenul sigur al interpretărilor din aproape în aproape şi căutînd să fixeze tipologii artistice, maniere, să descifreze logica interioară a unei viziuni poetice încrezător în menirea şi funcţiunile consacrate ale actului critic.

Ilie Constantin procedează sistematic, antiimpresionist dacă vreţi, pornind totdeauna de la consemnarea opiniilor emise de alţi comentatori, ba chiar depunînd oarecare zel excesiv în a cita părerile confraţilor (nu toate interesante) şi făcînd acest lucru într-un fel prevenitor şi îndelung ceremonios ce poate fi suspectat uneori şi de ironie. De altfel, Ilie Constantin cultivă abundent maliţia dar o face fără a răni, nimerind totdeauna nota simpatică şi inflexiunea binevoitoare. Cu excepţia cîtorva împrejurări (în secţiunea a patra a cărţii), unde în mod deliberat şi-a propus o atitudine sarcastic-necruţătoare în legătură cu autori pe care criticul îi trece în rîndul «erorilor literare».

Comentariul nuanţat al lui Ilie Constantin cîştigă în interes prin faptul că se arată atent în permanenţă la înscrierea operei discutate într-o ierarhie de valori. E aspectul care îl preocupă preponderent pe autor, el neuitînd să sublinieze în dese prilejuri necesitatea menţinerii măsurii exacte şi a păstrării proporţiilor în apreciere, dacă vrem să evităm confuzia intelectuală şi arbitrarul criteriilor. Pe alcătuitorii unei ediţii din opera lui G. Murnu, precedată de o prefaţă disproporţionat apologetică, îi admonestează sever, constatînd că dacă ar fi să le acordăm credit «ar însemna să ne modificăm substanţial imaginea despre G. Murnu şi rolul său literar, ajungînd pînă la a-l situa în stînga lui Blaga, lîngă umărul lui Arghezi, coleg de şir cu Bacovia şi Ion Barbu». Privitor la autorii contemporani, Ilie Constantin se arată la fel de meziant în a formula judecăţi de valoare, scriind cu mult calm şi justeţe despre inegalităţile flagrante pe care le descoperă în opera unor poeţi de mare autoritate (cum ar fi Mihai Beniuc, de pildă), parcă mai clement şi mai descriptiv cînd îşi extinde analizele asupra unor confraţi din seria sa literară (de exemplu, Gh. Pituţ).

Tabloul liricii de azi, aşa cum îl conturează cartea despre poeţi a lui Ilie Constantin, este cuprinzător. Delimitează mai multe serii, toate active în clipa de faţă, de la Demostene Botez, Mihai Beniuc, Radu Boureanu ş. a. pînă la debutanţi recenţi: Paul Tutungiu, Mihai Ursachi, Vasile Vlad şi încă destui alţii. Surprinde (sau cine ştie?) că din acest bogat panoramic (55 de autori comentaţi) lipsesc tocmai confraţii de intrare în arenă ai criticului de azi — adică Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Grigore Hagiu — protagoniştii, împreună cu Ilie Constantin, ai debuturilor înfrăţite din 1960, în vechea serie a colecţiei «Luceafărul». Opinia autorului despre aceştia rămîne mai departe învăluită de mister.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

trei puncte

● Pentru că e de dată mai recentă, istoria sporturilor are memoria scurtă. Credem, de pildă, cu naivitate că originea soccerului trebuie căutată în vîlvătaia jocului sălbatic practicat de țăranii britanici de lăsata secului sau în zburdalnicul *calcio* jucat de tinerii florentini pe vremea lui Michelangelo. Cercetătorii mai serioși se duc cu gîndul la exercițiul cu mingea numit *harpastum*, executat de soldații romani. Preistoria fotbalului nu poate însă ignora faptul că încă în secolul IV înaintea erei noastre chinezii băteau mingea între două porți de pagodă.

La fel pățim probabil și cu tenisul de masă. Îl socotim de origine anglo-saxonă pentru că britanicii l-au transformat în joc de salon. Delicatețea mingei și a mișcărilor în jurul mesei verzi trădează însă mai curînd o sursă orientală. Dacă nu chiar și numele de ping-pong, patentat la 1890 de firma comercială londoneză Hamley Brothers. Precum supremația asiatică de necontestat în acest sport poate dovedi o tradiție ancestrală în manevrarea bilei de celuloid (cu toate atuurile de forță și viteză care s-au adăugat în epoca modernă gingășiei originare).

Toate acestea ni le-au evocat admirabilii jucători de tenis de masă din R.P. Chineză, aflați într-un mare turneu prin Europa (ca într-o excepțională ambasadă itinerantă) și poposiți la București, unde au demonstrat din nou mari virtuți de abilitate și agilitate. Priza paletei, la sportivii chinezi, sugerează mînuirea evantaiului cu viteza zmeului de bambus. Dar dincolo de măiestria lor atletică, sportivii Chinei noi declară, ca într-o devză simbolică: «Întîi prietenia, apoi întrecerea!»

● Evocarea grației în mișcare ne obligă imediat să abordăm încîntătoarele evoluții ale celor mai buni patinatori continentali. Serialul de la Göteborg al televiziunii ne-a oferit spectacole memorabile, cu două urmări previzibile: inculcarea pasiunii pentru alunecatul pe gheață la o nouă generație de copii români și reluarea veșnicei controverse care opune sobrietății (lui Nepela), eleganța (lui Cetveruhin, cu fondul său muzical moldovenesc) care opune preciziei ireproșabile dar reci (la Trixi Schuba) fantezia clocotitoare (la multe alte concurente). Campioană europeană, austriaca rămîne în linia robusteții fără greș a olandezei Sjoukje Dijkstra, dar nu ne poate scoate din amintire frumusețea artistică a balerinei Peggy Fleming, vigoarea sportivă șăgalnică a Gabrielei Seyfert sau sinteza atletic-coregrafică a Hanei Mașkova.

Din nou va izbucni — și poate de data aceasta nu numai în cercul intim al spectatorilor, ci și al oficialităților sportive — schisma dintre obligație și libertate, dintre figurile impuse și cele la alegere, dintre rigorile gramaticii pe gheață și sublimul creației artistice. Regulamentul va fi iarăși nevoit să mai scadă din cota de valoare a programului obligatoriu, cu nesuferitele sale paragrafe (care nu mai pot dovedi nimic, nici măcar învățarea lecției, la un maestru al caligrafiei pe gheață). La urma urmei, nu se poate perpetua victoria elevului silitor asupra geniului, pentru că acesta a uitat cum se desenează corect un 3.

● Inechitatea ne sugerează, prin fire cu totul indirecte, tragerea la sorți căreia i s-a supus, de curînd, la Zürich, fotbalul european. Sorții n-au fost niciodată drepți, pentru că mereu cineva rămîne în pagubă. Numai în sport există credința că deciziile prin bilețele, zarul sau «cap și pajură» asigură justețea. Așadar, fotbaliștii români vor juca cu echipa Ungariei (după aproape 15 ani), cu Tottenham Hotspurs (după numai 6 luni) și cu Bayern München (în premieră). Deși spectatorii se bucură de întîlnirile interesante, s-ar putea ca jucătorii înșiși să fie dezamăgiți. Sorții nu pot mulțumi pe toată lumea.

De bun augur (ca să fim în ton) ni se pare împrejurarea că mîna hazardului, la Zürich, a aparținut atletei elveține Meta Antenen, distinsă de curînd cu «trofeul fair-play». La Helsinki, susținînd cu sportivitate eforturile concurentei ei directe (Ingrid Mickler — R.F.G.) de a participa și la probele de sprint, Meta Antenen pierde titlul de campioană a Europei la săritura în lungime cu o diferență de doar trei centimetri tocmai în urma celei pe care a ajutat-o! Fie ca spiritul fair-play-ului să molipsească și lumea frămîntată a fotbalului european!

CERERE DE TRANSFER...

de Viorica CIORBAGIU

Am cunoscut de curînd un tînăr cu nume şi prenume (două): Herescu Corneliu-Ştefan. Şi, ca la orice prezentare completă, ni s-a părut firesc să aflăm despre noua noastră cunoştinţă şi alte semnalmente. Bunăoară:

— Care este profesia dv.?

— Păi...

Întrebarea părea să fie o formulă nemaipomenit de întortocheată sau o crasă mărturie de insolenţă. Cel puţin aşa reieşea din expresia de completă uimire a interlocutorului. Poate nu a înţeles pur şi simplu ori ne bănuia că ştim dar sîntem nişte ipocriţi. Aşadar, am repetat cu convingere:

— Herescu Corneliu-Ştefan, de profesie — ce?

— Păi... De fapt eu sînt ca profesie oficiant poştal.

Reguliile bunei-cuviinţe interzic desigur o astfel de reacţie, dar noi nu ne-am putut înfrîna totuşi un hohot de rîs. Pentru simplul motiv că oficiantul poştal discuta cu noi la Uzina de pompe-Bucureşti, unde fusese angajat de vreo lună. Şi din succintele informaţii prealabile, amintitul tînăr nu era plătit la secţia turnătorie pentru efectuarea unor operaţii de poştă, telegraf sau telefon. Atunci să fim oare victimele unei farse? Am aflat ulterior că despre un fel de farsă era, într-adevăr, vorba. Dar adevărul se dezvăluia din însemnările mărunte şi lapidare ale unei cărţi de muncă. Oficiantul PTTR şi-a consumat experienţa profesională (din 1967 pînă acum) petrecînd o scurtă perioadă de timp la poştă. În rest şi-a încercat voinţa şi talentele ca vînzător la Fondul plastic (17 mai 1968-17 iunie 1968), ca muncitor necalificat şi apoi în funcţia de controlor trefilate (!!!) la uzina «Republica» (în perioada 22 ianuarie 1970-28 martie 1970 şi 15 octombrie 1970-28 decembrie 1970); a mai probat meseria de recepţioner la Întreprinderea de valorificare a ambalajelor, cea de cărăuş la I.C.R.A., a fost şi vînzător într-o Alimentară şi necalificat la «Metalurgica».

Herescu Corneliu-Ştefan a absolvit liceul teoretic în 1961. Şase ani după aceea nu se ştie precis ce a făcut...

— Voiam să mă fac inginer...

— Şi acuma ce vreţi?

— Cred că mă calific strungar aici, în uzină.

— Dar «poştaşa» de ce aţi fost? V-a plăcut şi pe urmă... gata?

— Ah, nu! Mi se pare că nu v-am povestit. La o vreme după terminarea liceului m-am înscris la o şcoală a I.O.R. Voiam să mă fac tehnician. La nici o lună de la începerea cursurilor, clasa mea s-a despărţit în două: jumătate de tehnicieni şi jumătate de strungari. Pe mine m-a trecut la ultima. Am plecat...

— Dar adineaori spuneaţi că vreţi să vă calificaţi strungar. De ce?

— Cred că-i o meserie frumoasă. Dar eu tot inginer vreau...

În timpul acestui dialog (departe de a fi transcris integral) ne-a pierit orice chef de veselie. Aveam în faţă un tînăr de 30 de ani, în plină putere, absolvent al liceului şi a trei luni de cursuri PTTR, care nu era nimic. Care acuza lipsa de cîştig («aveam cu 50 de lei mai puţin...»), tratamentul nedrept la care a fost supus de către toţi acei cu care s-a întîlnit şi a lucrat cîte o lună,două, ici sau dincolo. Există însă în argumentele «oficiantului poştal» un acuzat principal:

— Tata singur e de vină (mamă n-am). El n-a vrut niciodată să-mi plătească meditaţii. Zice că şi mă descurc singur că şi el a făcut aşa. Păi cum? Toţi părinţii plătesc lecţii pentru copiii lor! Şi cu relaţiile pe care le are tata, putea să-mi găsească barem un post de funcţionar, dar n-a vrut!

— Bine a făcut — ne-a luat iar gura pe dinainte.

Nu i-am mai spus însă răzvrătitului fiu risipitor că i-am reproşa lui Herescu-tatăl doar că n-a curmat intoleranţa labilităţe a băiatului său în alegerea unei meserii. Ceea ce este azi acest tînăr, la 30 de ani,— adică nimic, aşa cum am mai spus — nu se datoreşte, exclusiv, lipsei de autoeducaţie. Părintele nu l-a «ajutat» să fie inginer sau funcţionar, însă nu i-a dat ajutor nici ca să facă ceva statornic şi cu un dram de pasiune. Şi, oare, tovarăşii lui, chiar vremelnici, de la «Republica» ori «Alimentara» s-au uitat cu atenţie şi cu cîteva picături de suflet la tînărul specializat, cel mult, în cereri de transfer? Greu de imaginat un răspuns afirmativ, dacă ne uităm la produsul finit, care este la această dată Herescu Corneliu-Ştefan. Din 8 decembrie 1971 este angajatul Uzinei de pompe. Şi-ţi vine să întrebi: oare unde şi cînd îşi va lua zborul iarăşi? Şeful secţiei turnătorie — ing. Anton Bălan — speră că tînărul (care i s-a dezvăluit o dată cu discuţia noastră) va prinde rădăcini în uzină. Cum? Evident, doar prin dobîndirea unei meserii. Şi dacă nu va fi privit ca un simplu nume pe statul de salarii...

La serviciul personal am mai descoperit printre identităţile «zburătoare» un strungar tînăr (născut în 1946) a cărui carte de muncă era înţesată de adrese: Uzina «23 August», Întreprinderea 3-izolaţii, Uzina de maşini electrice, I.L.H.S., I.I.P.P. etc., etc. Cînd ne-am exprimat dorinţa de a vorbi cu el, şeful sectorului II — ing. Emil Dăbuleanu — s-a speriat: «O să vă insulte! Vorbeşte foarte urît». N-a fost aşa. Cel puţin nu în accepţia iniţială. Strungarul Nicola Constantin-Hariton (cu figură şi păr de cascador), elev în clasa a XII-a cursuri serale, ne-a declarat că nu, nu are nimic împotriva Uzinei de pompe, nu vizează o nouă întreprindere (a cita!), dar că îndată după absolvirea liceului se va înscrie la... drept.

— De cîţi ani sînteţi dv. în uzina aceasta? — l-am întrebat pe ioniţă Marin, maistrul viitorului... jurist.

— Din 1949. Să socotim: sînt vreo 22 de ani, nu?

— Şi nu v-aţi... plictisit?

Subtextul întrebării a fost sesizat repede.

— Nu ştiu ce se întîmplă acum cu tinerii. Nu zic de toţi, dar unii dintre ei nu mai au răbdare şi drag să-şi vadă de lucru, să devină doctori în meserie.

— Şi părinţii strică de multe ori — intervine iarăşi ing. Emil Dăbuleanu. Era un băiat — Gh. Scheferis, o minune, nu alta. Pe cînd îşi făcea încă ucenicia promitea să fie un strungar bohrwerkist de clasă mare. După ce a terminat şcoala nu mai cîştiga nici ca pe vremea cînd era ucenic. Lipsea într-una. L-am chemat pe taică-său: «Lasă, dom'le, atîta fecior am şi eu». Aşa mi-a spus. Şi odrasla a plecat să se facă ospătar.

— Păi, de la noi din uzină, în ultimii doi ani, vreo 20 de meseriaşi calificaţi, unii chiar buni, ne-au părăsit pentru boneta şi halatul ospătarilor. Unul, Rusu, fost frezor, s-a... reprofilat chiar aici, la Obor, în vecinătate cu uzina: vinde floricele! Categoria asta de oameni caută cîştiguri uşoare şi-şi sacrifică idealul profesional şi implicit cel de om — a conchis, cu capul plecat, maistrul principal Marin Iozu.

Părinţii strică, tovarăşii de muncă sînt şi ei responsabili. Iată nişte constatări ale oamenilor, iată notaţiile reporterilor. Dar de acţionat, cine acţionează? Noi toţi, la un loc, firească. Cîtă vreme însă un oficiant poştal va lucra în turnătorie şi un strungar va servi salate şi fripturi, înseamnă că nu am acţionat bine. Iată deci un subiect de meditaţie, care nu-şi poate îngădui să mai rămînă în fază sterilă. Nu-şi poate îngădui fiindcă societatea noastră a statornicit o ordine strictă a locurilor potrivite pentru oameni pe măsură. Fiindcă abaterile de la acest principiu nu-l privesc pe X şi Y, ci interesează ascensiunea generală către rangul de etică socialistă.

Maistrul ioniţă Marin lucrează în aceeaşi uzină de 22 de ani. Dar asemenea lui sînt nenumăraţi oameni, care au devenit specialişti neîntrecuţi numai şi numai stăruind asupra celor mai mici amănunte ale profesiei. Conştiinţa specializării continue, prin statornicia prezenţei la aceeaşi «adresă» productivă, este proprie covîrşitoarei majorităţi a celor angajaţi într-un domeniu sau altul din viaţa economică a ţării noastre. Muncitor, tehnician sau inginer cu vechime în cîmpul muncii — desemnează frecvent oamenii care au învăţat şi învaţă mereu, care se întorc la creaţia lor din uzină ca s-o desăvîrşească. «Zburătorii» alcătuiesc ce-l drept o categorie izolată. Ceea ce nu înseamnă că trebuie s-o neglijăm...

pe ecrane

FUGA

Mihail Ulianov — Cearnota, cel care nu vrea să-și recunoască definitiva înfrîngere.

Vladislav Dvorjetki și Aleksei Batalov — Hladov și Golubkov, două vieți tragic rătăcite.

O secvență-simbol (cîteva scaune rătăcite, fără stăpîn) așază filmul, dintr-un început, sub semnul răvășirii, al dezordinii iminente ce se naște în convulsia evenimentelor cruciale. Creația lui Alov și Naumov (aceste două nume s-au contopit atît de mult încît nu vedem în ele decît un singur talent și o singură voință) urmează neabătută o cale: aceea de a fi odiseea tragică a celor care nu au înțeles la timp imperativele istoriei. Din acest punct de vedere, cei doi cineaști sovietici, aplecați cu atîta înțelepciune și înfiorare asupra literaturii lui Mihail Bulgakov (materialul literar al filmului), pot sta undeva printre primele bănci ale unei eventuale «școli Wajda». Dramatica, umilitoarea condiție umană pe care și-au asumat-o emigranții albi în primii ani de după Revoluție, durerea trezirii la realitate a dezrădăcinaților sînt liniile de forță ale acestei vaste și copleșitoare fresce cinematografice. Filmul înaintează ca un fluviu acaparator, ce-și adună apele de peste tot, topind în masa sa alunecoasă destinele celor care au priceput abia la capătul unor experiențe degradante «că totul poate fi cerșit pe lumea asta, banii, gloria, puterea, dar nu patria». Cîteva portrete răscolitoare impun cu tărie adevărul imposibilității de a ignora avertismentul istoriei, fără riscul prăbușirii ca individ și ființă socială. Obsedează, multă vreme, chipul halucinant al generalului Hladov, scelerat din neputință, abulic, hrănit cu resturile unei vagi filozofii ce proclamă, ipocrit, iubirea creștinească, al lui Golubkov, intelectualul de bună-credință, dar vulnerabil ca o trestie în vînt, al lui Cearnota, cu ambițiile sale masive clădite pe nisip, cu intermitentele sale sclipiri de conștiință, umbrite de orgoliul de a nu-și recunoaște definitiva înfrîngere.

Soarta le alătură, într-u bejenie, pe fragila Serafima Korzuhina, victima lașității altora. Grotescul crîncen al unor imagini-șoc — de care filmul nu face economie — accentuează tragismul eroilor, este oglinda hidă, deformantă pe care o întîlnește individul nutrit cu iluzia situării în afara cercului de foc al istoriei, al necesității organice de a-i ieși în întîmpinare. Derizoria defilare a cadeților prin sălile unui muzeu, vagabondajul pe străzile Parisului și ale Constantinopolului, orașe indiferente la durerea unui străin, neîndurătoarele secvențe ale «cursei de gîndaci» și ale jocului de cărți, înaintarea prin mlaștină a unei fanfare în agonie, căzute parcă de pe altă lume, sînt tot atîtea scene-cheie cu valoare de **memento**. Actori de mare clasă, din rîndul cărora aș aminti, în primul rînd, pe Mihail Ulianov (Cearnota), apoi pe Aleksei Batalov (Golubkov), Vladislav Dvorjetki (Hladov), Liudmila Savelieva (Serafima), își poartă cu credință eroii prin hrubele pribegiei, pe tărmul mărilor neprimitoare, sperînd să-i readucă într-o zi printre zăpezile dragi.

Magda MIHĂILESCU

SIMON BOLIVAR
mai are nevoie de reclamă?

După cîte știm, după cum s-a anunțat de altfel și într-o dezbatere publică, Direcția difuzării filmelor, forurile de resort ale municipiului București au de gînd să ia taurul de coarne în materie de publicitate, să nu pregete a cheltui energie, fantezie și, mai ales, efortul studiului serios, științific, la obiect, pentru lansarea și susținerea filmelor care — nu se îndoiește nimeni — ne sînt oferite nu fără cazne, sudoare și bătaie de cap. Pînă vor începe marile acțiuni — de care, promitem, ne vom ocupa și noi — sare în raza atenției o problemă gospodărească, de amănunt, una dintre cele de care ne izbim zi de zi: de ce sînt lăsate în plata Domnului cîteva dintre cele mai spațioase și utile vitrine cinematografice ale Capitalei, și anume «de la Circ»? (mai precis: cele găzduite de parterul braseriei și farmaciei). N-a avut nimeni drum pe acolo să vadă cum, de luni de zile, se răsfață, fără nici o noimă, afișele unei pelicule de mult epuizate, **Simon Bolivar**, și ale «Zilelor filmului românesc», manifestare ce cu onoare a avut loc în luna mai '71. De atunci am văzut pe ecranele noastre cîteva — nu puține — filme minunate și nu rar ne-a fost dat regretul de a nu fi întîlnit, în spatele geamurilor mai sus-amintite, fotografii, panouri — mă rog, tot ce trebuie — dedicate **Pădurii de mesteceni, Unchiului Vanea,** celor **12 oameni furioși, Gării bieloruse,** ca să nu amintim decît cîteva dintre produsele de vîrf ale ultimelor luni. Smoktunovski, Olbrychski, Henry Fonda meritău cinstea de a-i întîlni, la loc știut, în fiecare zi, cîteva săptămîni. Direcția cinematografică a municipiului București seamănă, în acest caz, cu un părinte care vede ce vede de copii și în cele din urmă îi azvîrlă cu un «care pe unde și cum poate». Ni se pare cel puțin ciudat să te bați pentru filme bune dar să nu te bați, în continuare, pentru a le înlesni drumul în lume.

M. M.

MIRII ANULUI II

Ca unii care am tremurat de frig pe platourile acestui film, ne îngăduim să reamintim cuvintele autorului, Jean-Paul Rappeneau, mărturisite la început de drum, cînd își pregătea bagajele pentru vesela incursiune într-un timp istoric glorios, Revoluția de la 1789: «Oamenii mari sînt absenți. Nu aduc în scenă decît francezi mijlocii, provinciali. Nici o secvență nu se desfășoară la Paris. Trag nădejde că voi putea comunica exaltarea care a încins țara timp de mai multe luni. Pe scurt, încerc să realizez, pe un fond zgomotos, o comedie epică — în care se va vărsa și sînge — și, în același timp, o epopee

(Continuare în pag. 18)

Belmondo și liniștea aparentă.

Marlène Jobert bune ceva la cale.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FITZMAURICE George

Regizor american de film, de origine franceză, născut la Paris la 13 februarie 1885; mort la Hollywood la 13 iunie 1940. Un «veteran» a cărui intensă activitate pe tărîmul cinematografiei între 1908 și 1940 a constituit o reală contribuție la afirmarea pe plan mondial a filmului american, în anii lui de pionierat. Studiază pictura la Paris, emigrînd apoi în Anglia și stabilindu-se definitiv în S.U.A., la Hollywood, unde va debuta ca scenarist (1908), apoi (din 1914) ca un regizor apreciat, cu egale aptitudini pentru orice gen, cu o tehnică impecabilă. Ani de zile filmele sale figurează între «six best of the month» (cele mai bune șase ale lunii), iar în anii 1928–1929 numele său a figurat între cei zece «cei mai buni regizori» în referendumul anual organizat de «Film Daily». A promovat un mare număr de vedete ce aveau să cunoască, datorită filmelor lui, o glorie durabilă: Irene Castle, Fannie Ward, Mae Murray, Nita Naldi, Pola Negri *(Bella Donna; The Cheat)*, Barbara LaMarr *(Cetatea eternă)*; Constance Bennett *(Cytherea)*; Ronald Colman *(Un hoț în paradis)*; Billie Dove *(Tender Hour, Tîrgul de sclave)*, Wallace Reid *(Peter Ibbetson; Forever)*, Milton Sills *(The Barker)*, Mary Astor *(Fata din West)* ș.a. A lansat cîteva cupluri celebre: Rudolph Valentino-Vilma Banky în *Fiul secolului* (1926), Ronald Colman-Vilma Banky în *Îngerul întunericului* (1925) și *Noaptea de amor* (1927), Gary Cooper, Colleen Moore în *Jeannine* (1928) și a continuat în era sonoră să-și consacre filmele sale marilor staruri: Lupe Velez *(Tiger Rose)*, Dolores del Rio *(The Bad One)*, Norma Shearer, Robert Montgomary *(Emancipata)*, Ronald Colman, Kay Francis *(Raffles)*, Greta Garbo *(Mata-Hari, Așa cum mă dorești)*, Jean Harlow, Cary Grant *(Femmi [illegible])*, Luise Rainer, William Powell *(Viena-Petrograd)*, Rosalind Russell *(Trăiește, iubește și învață)*, Melvyn Douglas *(Arsène Lupin)*, Ina Miranda, George Brent *(Diamantele sînt periculoase)* ș.a.

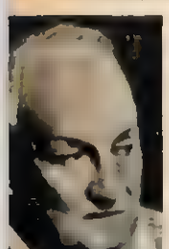

FLAHERTY Robert

Regizor american de film, de origine irlandeză, născut la Iron Mountains (Michigan), la 16 februarie 1884; mort la 23 iulie 1951 la Dummerston Considerat îndeobște cea mai mare personalitate a filmului documentar, R.F. a studiat mineralogia și a întreprins cîteva expediții în regiunile Polului Nord, filmînd ca amator o serie de scurt metraje (din nenorocire distruse într-un incendiu). Perseverînd în ideea de a face totuși un film despre viața eschimoșilor, el realizează în 1922 *Nanuk (Nanook of the North)*, turnat în Golful Hudson, avînd ca interpreți băștinași din regiunile nordului îndepărtat și finanțat de o casă de blănuri (Révillon), care intenționase de fapt un film publicitar. Succesul nemaiîntîlnit al lui Nanuk face pe Jesse Lasky de la Paramount să-i comande un nou documentar turnat de astă dată în lumea magică a mărilor sudului: *Moana* (1926) în care, ca și în *Nanuk*, se apleacă cu dragoste și compasiune asupra vieții aspre a unor ființe în contînuă luptă cu natura. În aceeași ambianță se situează și următoarele filme la care a colaborat: *Umbre albe* (1928–r: W.S. Van Dyke) și *Tabu* (1931 –r: F.W. Murnau). John Grierson, care vorbind despre *Moana* folosise pentru prima oară termenul de «film documentar» (New-York Sun–1926), îl invită în 1932 în Anglia, unde se vor pune bazele celei mai importante școli documentariste din lume și unde R.F. va realiza opera sa capitală: *Omul din Aran* (1934), poem dedicat omului, crudei sale încercări pentru a smulge firimă sa de hrană din pămîntul arid și marea ostilă. Tot în Anglia va mai realiza în colaborare cu Zoltan Korda: *Elephant Boy* (1937) după Kipling. Reîntors în S.U.A. va reveni la documentar, cu *The Land* (1942), va colabora cu Orson Welles la scenariul unui film *(It's all True)* care n-avea să fie terminat și în 1948 va realiza *Louisiana Story*, premiat în Veneția, operă pură, severă, fără concesii, caracteristică stilului său. Ultima sa contribuție artistică și-a adus-o ca producător și supervizor artistic în documentarul *The Titan (Story of Michel Angelo)* (1950–r: Richard Lyford).

FLAIANO Ennio

Scriitor și scenarist italian, născut la Pescara, la 5 martie 1910. Se ocupă de teatru și film ca ziarist și critic, puțin înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial, colaborînd ulterior la cîteva scenarii. Va activa mai intens ca scenarist după război, în cadrul curentului neorealist, debutînd cu: *Roma, città libera* (1946–r: Marcello Pagliero), în care se manifestă deja din plin tendința sa de a da lumii banale, cotidiene, o nuanță de fantastic, de grotesc, de a transfigura satiric realitatea. Colaborează pe rînd la diverse scenarii valoroase *(Fuga în Franța; Hoții și vardiștii; Parigi e sempre Parigi)* pînă cînd găsește în Fellini cineastul ideal, pentru care (și cu care) va scrie. Într-o totală comunitate spirituală, toate operele sale capitale *Luminile varietelului, Șeicul alb; Vitelloni, La strada, Escrocii; Nopțile Cabiriei; La dolce vita, Boccaccio '70; Opt și jumătate, Giulieta și spiritele* (1951–1965). Merită a fi amintite și colaborările sale cu alți cineaști italieni de marcă: Marcello Pagliero *(Destini di donne–1953)*, Gianni Franciolini *(Villa Borghese–id.; Racconti d'estate–1958)*, Luciano Emmer *(Camilla–1954)*, Mario Soldati *(La donna del fiume–1955)*, A. Blasetti *(Păcat că ești așa–id.; Fortuna di essere donna–1956)*; *Eu, eu, eu... și alții–1966)*, Luigi Comencini *(Il segno di Venere–1955)*, Ed. de Filippo *(Fortunella–1958)*, M Antonioni *(Noaptea–1961)*, Elio Petri *(Îl decimo vittima–1965)*, M. Fondato *(I protagonisti–1968)*, Marco Ferreri *(Liza–1971)*.

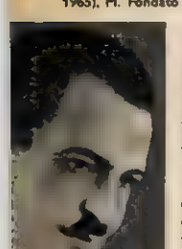

FLEISCHER Max

Creator de desene animate american, de origine austriacă, născut la Viena la 17 iulie 1889. Debutează ca desenator de «comics-uri și caricaturist, ca pagnator la Popular Science Monthly Magazine și se dedică apoi desenului animat, în colaborare cu fratele său, Dave FLEISCHER (născut la New York, 1894), creînd timp de 20 de ani seriale nemuritoare, singurele capabile să concureze operele lui Disney, cu personaje atît de populare ca: *clovnul Koko* (seria *Out of the Inkwell*–1920), *Popeye marinarul*, cu partenerii săi: *Olive Oil* și căpitanul *Pluto* (serial 1930–1947), *Betty Boop*, caricatură a vampei tip '30 (1930–1935), profesorul *Grampy*, *Superman*, *Bouncing Ball*, *Bimbo* etc. Toț colaborării lor se datoresc și cele cîteva lung metraje color, două cu Popeye: *Popeye în lupătă cu Simbad marinarul* (1936): *Ali-Baba și cei 40 de hoți* (1937), unul după Swift: *Aventurile lui Gulliver* (1939), replică la *Albă-ca-Zăpada* a lui Disney; *Mr. Bug Goes to Town* (1941) și *The Strange Case of the Canned Herring* (1947). Tot lui Max F. se datoresc cîteva remarcabile filme științifico ca: *The Einstein Theory of Relativity* (1923); *Darwin Theory of Evolution* etc. Plecînd de la Paramount, M.F. fondează în 1942 studiourile «Max F. Productions» și «Jam Handy Inc.» pentru realizarea de filme industriale la Detroit. Devine ulterior consultant la TV.

film

(Urmare din pag. 17)

intimistă, adeseori trăsnită». În această privință, Rappeneau s-a ținut de cuvînt. Prefăcîndu-se că nu are ochi decît pentru «figurație», travestindu-se în elev care-și necăjește profesorii cu memoria sa năbădăioasă ce nu vrea să rețină nici un nume faimos, cineastul glumește cu eleganță pe marginea istoriei. Fără să cheme în ajutor aceste fete bune la toate pe nume: «dezeroizare, desacralizare, demitizare», Jean-Paul Rappeneau cochetează cu marile «rezumate» ce devin la el doar un fundal spectaculos pentru peripețiile eroilor săi. La umbra evenimentelor a încolțit adeseori, mai devreme sau mai tîrziu, și zîmbetul ironic — uneori indulgent, alteori zeflemist — ca o domolire tîrzie a exagerărilor patetice, ca o reașezare a lucrurilor pe un făgaș mai neted. Pînă la bagatela ireverențioasă nu este decît un singur pas iar marca talentului celui care se hazardează în astfel de glume o dă, de cele mai multe ori, tocmai retragerea la timp a acestui pas. Dinspre partea aceasta, nu avem griji cu cineastul francez. El știe să execute piruete în lanț, menținîndu-se statornic pe teritoriile bunului-simț popular și, în același timp, ale bunului-gust. Personajele sale se joacă de-a istoria, fie pentru că n-au priceput prea bine ce este ea de fapt, fie pentru că sînt luate de valul întîmplărilor iar cînd se dezmeticesc sînt gata eroi. Nicholas Philibert (Belmondo) este luat, rînd pe rînd, drept republican și regalist, erou și trădător, salvator și călău, el nefiind în realitate decît un bărbat cu capul pe umeri care vrea să împlinească cinstit ceea ce și-a pus în minte, să-și facă un rost, ca tot omul.

Aventurile îl caută însă cu luminarea; în filmul lui Rappeneau — și aici se află rezervele sale de vervă și năstrușnicie — neașteptatul se drapează uneori cu văluri somptuoase ce abia așteaptă să fie date la o parte — romanticele bărci de pe lacul încremenit (cît de perfid frumoasă este imagineа lui Claude Renoir!) sînt de fapt pline cu muniții, în saloane se cîntă melodii revoluționare în ritm de menuet; alteori, hîrjonelile eroilor seamănă cu clișeele oarecare ale filmelor de aventuri și aici nu-l recunoaștem pe autorul acelui atît de armonios **Viață la castel** (Premiul Delluc, 1966); tot alteori, între o glumă și o urmărire vodevilescă, mai cade și cîte o victimă adevărată, curge sînge nevinovat și iar îl deosebim pe sus-amintitul cineast și stilul său care, din păcate, își acordă sie însuși prea lungi răgazuri pentru a se consolida (din 1966 n-a mai lucrat nimic). Inutil să mai spunem că cel care încasează bobîrnacele dar și face prăpăd în jur, cu pumnii, cu sabia, cu ce-i cade sub ochi, este Jean-Paul Belmondo, vădit fericit, căruia îi dau replica această coțofană hoață pe nume Marlène Jobert (partitura putea să fie mai darnică cu marele el talent) și o suită de actori stilați, Michel Auclair, Pierre Brasseur, Sami Frey.

M. MIHAIL

Fotografii de Traian PROSAN

telegrame

- **Ali Mac Graw (Love Story) împreună cu agentul de teatru care a descoperit-o, Martin Davidson, au întemeiat compania cinematografică** Mac Graw Davidson.
- **Se pare că Brigitte Bardot și Annie Girardot vor fi din nou partenere în filmul lui Georges Lautner,** Les crapules. **Numele lor a apărut pentru prima dată împreună pe generic ul unei pelicule considerate catastrofale, «Les novices».**
- **Orson Welles în distribuția unui film fantastic semnat de Harry Kumel după cartea lui Jean Ray «Malpertius»! Alături de el se află Jean-Pierre Cassel, Sylvie Vartan, Susan Hampshire, Mathieu Carrière.**
- **Igor Talankin ecranizează — în studiourile Leningradfilm — drama lui Puşkin, «Mozart şi Salieri». În rolul lui Mozart — marele Innokenti Smoktunovski.**
- **După o absență de 17 ani, Ida Lupino se reîntoarce pe platouri. Actrița a acceptat propunerea lui Sam Peckinpah de a juca rolul mamei lui... Steve McQueen în filmul** Junior Bonner.
- **Regizorul Duccio Tessari realizează filmul** Fluturele însîngerat **cu Helmut Berger ca protagonist.**
- **Vedeta feminină a filmului la care lucrează în prezent regizorul maghiar Karoly Makk este Marina Vlady.**
- **Micul interpret din «Oliver», Marc Lester, este partenerul lui Yul Brynner în** Insula comorilor, **o coproducție franco-italo-germano-spaniolă semnată de Silvio Narizzano.**
- **John Huston se află pe platouri. Titlul filmului său:** Orașul îmbuibat. **Interpreți — Stacy Keach, Richard Castellano, Jeff Bridges.**

tv

de Liviu TIMBUS

cînd minutele și orele curg fără necesitate

Duminică, 9 ianuarie, în jurul orei 17, doi emisari ai anului 5000 și ceva, reîntorși pe firul timpului pînă în era noastră, au poposit timp de o oră pe Planeta giganților. Cu acest prilej, telespectatorii noștri au putut constata din nou și nu fără regret cum frontiera dintre «giganți» și «invadatorii» se spălăcește de la o săptămînă la alta. De data aceasta, care va să zică, n-am mai avut de-a face doar cu extratereștri de cultură și formație anglo-saxonă, ci, pur și simplu, cu împrumutări reciproce de poante și gaguri. Vă mai amintiți desigur cum cei doi călători ai timpului dat de-a-ndăratelea (frați întru vestimentație și aer marțial cu personajele negative din serialul de sîmbătă seara) nu s-au sfiit deloc să reediteze snoava cu dezagregarea, pulverizîndu-ne ad-hoc cîțiva confrați de galaxie, grație unor arme identice cu cele ale invadatorilor.

Am mai vorbit și noi, și alții, despre calitatea acestor pelicule de anticipație cu extratereștri croiți la milimetru după modelul supermanului de serie, cu decor și recuzită atît de pămîntene încît imaginația noastră e obligată să plutească toată vremea foarte aproape de cele lumești. Cu toate acestea le-am admis și le-am așteptat în fiecare săptămînă, așezați comozi și fără gînduri în fotoliul unui conven[illegible]ionalism prescris și predestinat, și — gustîndu-le năzbîtiile dulci — le-am găsit și locul meritat în cadrul terapeuticii mentale. Totul bine pînă cînd cele două filme au început să-și confecționeze subiectele și surprizele după un rețetar unic. Astfel stînd lucrurile, la ora actuală publicul nostru (același pentru ambele filme, deoarece în asemenea situații există o singură categorie de spectatori și nu mai multe, diferențiate prin limite de vîrstă, cultură, poziție socială, cum greșit a prevăzut televiziunea) are la dispoziție două pelicule foarte asemănătoare, plasate la sfîrșit de săptămînă și pe locul mult așteptatelor seriale de sîmbătă și duminică.

Ei bine, ori unul, ori altul. Ori seriale cu invadatori, ori glume cu giganți sentimentali. Așteptăm, cu alte cuvinte, ori pedepsirea băieților tip O.Z.N., ori reîntoarcerea grabnică a lui Steve la el acasă. Și în locul acestora, folosirea celor 50 de minute de duminică sau sîmbătă seara prin aducerea pe micul ecran a unui film de aventuri valoros prin invenție, inedit și originalitate, cu savoarea, naivitatea și șeicherile genului, dar... fără extratereștri antropomorfizați.

Și fiindcă tot sîntem la capitolul «timp pierdut», e cazul să spunem cîteva cuvinte și despre felul cum ne sînt prezentate reclamele în cadrul emisiunii de publicitate.

Evident, nu e cazul și nici menirea noastră de a ne amesteca în domeniul acestor tranzacții strict financiare, al cumpărării și difuzării, contracost, a unor texte și imagini publicitare. O facem doar în măsura în care informația de acest gen ajunge să ne deruteze și să ne indispună, grevînd asupra bugetului de timp al telespectatorului. O facem, deoarece am considerat pînă de curînd că reclamele de tip «Dați copiilor dulciuri» sau «Cumpărați țesături din in» au dispărut pentru totdeauna clasate în antologia umorului negru. Iată însă o mostră recentă pe care v-o prezentăm așa cum ne-a fost prezentată: În cadru o încăpere și cîteva garnituri de mobilă. Din auf, vocea crainicului difuzînd următoarea persuasiune comercială de o rară originalitate: «Preferați mobila realizată de întreprinderile industriei lemnului».

Sancta simplicitas! Să o preferăm în locul și în pofida cui? Pe cine concurăm și cu cine ne războim? Industria lemnului beneficiază de numeroase fabrici și combinate în care se realizează o bună parte din producția de mobilă a țării. Și apoi ce anume să preferăm: scaune, mese, paturi, canapele, mobilă de bucătărie și piese pentru camping, toate luate la un loc? Ce tipuri, ce noutate conferă comerțul în acest domeniu? Care este calitatea, noutatea și funcționalitatea prin care se recomandă diversele garnituri aduse spre vînzare? Despre toate acestea, nici un cuvînt.

CELE ŞAPTE MINUNI ALE LUMII POLUATE

de Silviu BRUCAN

Faimoasa statuie «Mica sirenă» din Copenhaga cu o mască de gaze pusă de tineri din Asociația împotriva poluării pentru a atrage atenția asupra pericolului pe care-l constituie acest flagel al zilelor noastre.

Revoluția științifico-tehnică este ambivalentă: descoperirile ei uluitoare pot genera progres, dar pot genera și distrugere; pot deschide omenirii zări luminoase de belșug și bucurie, dar pot fi și instrumente de dominație, teroare și sufocare. Tehnologia modernă conține în ea puterea de a uni și diviza națiunile, de a înălța pe om și a-l degrada, de a zidi o civilizație a abundenței și de a nimici civilizația.

Progresul tehnic este una dintre ideile-forță ale vieții contemporane. Mînat însă de goana după profit sau scăpat de sub control, poate avea drept efect distrugerea sau mutilarea mediului înconjurător. Doi autori americani — Richard Curtis și Dave Fischer — au studiat la fața locului efectele nocive produse în diferite colțuri ale globului de poluare, supraaglomerare urbană și război. Să alegem șapte din aceste elemente ale unei versiuni tragice, în termeni contemporani, a ceea ce a fost cîndva temă de basm.

Ocolul în jurul lumii începe în docurile New Yorkului, unde mîndrele vapoare transatlantice își poartă călătorii uimiți și încîntați de faimosul sky-line al uriașilor zgîrie-nori și de Statuia Libertății. Aici, lîngă Ambroise Point, la 12 mile de țărm, se află prima minune — o mare moartă de scursori de canal și deșeuri industriale care se întinde pe mai mult de 20 de mile pătrate. În ea se varsă anual 5 milioane de metri cubi de apă de canal, la care se adaugă 6 milioane de tone deșeuri și reziduuri. În plus, Hudson River aduce zilnic un miliard și jumătate de litri scursori de canal. Drept rezultat, peștii și toate viețuitoarele marine din zonă au fost ucise. Albastrul oceanului cîntat de poeții Americii arată ba verzui, ba maro, cu miasme corespunzătoare, iar la suprafață plutesc murdării care ar îngrozi chiar și pe cel mai călit gunoier.

Deși mort, acest imens cimitir lichid de gunoaie nu este imobil. Supus vînturilor și curenților, el își trimite miasmele spre coastă, amenințînd pe newyorkezi cu perspectiva de a deveni — cum se exprimă delicat autorii — prima regiune zăvorîtă de excremente din lume. Dacă o briză capricioasă sau un curent puternic ar împinge toată această murdărie plutitoare spre coastă și plaje, dezastrul ar fi colosal, iar tifoida și dizenteria ar produce ravagii.

CANCERUL MARMURII

Să facem un salt în calma și legendara Veneție, obiectivul turistic mult visat al tuturor călătorilor lumii. Deși vechiul continent european oferă numeroase orașe candidate la recordul poluării rău mirositoare, laurii aparțin Veneției pentru îndîrjirea cu care nările locuitorilor ei înfruntă miasma frumosului lor oraș. Fumul din coșurile fabricilor de îngrășăminte, oțelăriilor și rafinăriilor de petrol din vecinătate — Mestre Marghera — se amestecă cu nocivele gaze produse prin arderea cărbunelui pentru încălzitul caselor, apoi se contopește cu mirosurile scursorilor, gunoaielor și reziduurilor de motorină ale numeroaselor vaporetti (vase mici cu motor) care străbat canalele. Resturile aruncate de cetățeni în canale, șobolanii înecați și peștii otrăviți vin să completeze atmosfera fetidă a ceea ce se numea odinioară Regina Adriaticii.

Aici a avut loc în vara anului 1970 unul din momentele tragice din istoria poluării planetei noastre. Reziduurile fabricilor din Marghera au invadat apele și aerul cu o asemenea concentrație de sulfuri încît vestitele canale s-au colorat în brun-roșcat, iar argintiul clădirilor a căpătat o culoare ruginie. Climatul umed al Veneției a favorizat stabilizarea reziduurilor aproape de pămînt, astfel încît au format o pătură deasă deasupra orașului — smog. Principalele victime ale acestui aer virulent sînt statuile legendare. Marmura care a durat secole începe să se dezintegreze sub efectul noului produs venețian — acidul sulfuric. Peste o treime din construcțiile și sculpturile Veneției au fost atacate de ceea ce localnicii numesc «cancerul marmurii». Ca rezultat, numeroase statui au rămas fără... nas.

NOUL BRUTALISM

Făcînd o digresiune artistică de la echilibrul ecologic, autorii Curtis și Fischer fac o escală la Londra pentru a protesta împotriva a ceea ce ei numesc «poluarea vizuală». Este vorba de operația din ultimele două decenii prin care acest oraș sublim prin clădirile sale vechi și maiestuoase în care s-au sedimentat de veacuri imense cantități de istorie, politică și literatură concentrată este invadat de niște structuri geometrice înalte, ale căror criterii definitive sînt funcționalismul și prețul de cost. Fără cea mai vagă aluzie autocritică, cei doi americani pun pe această tendință o etichetă nelertătoare — Noul Brutalism.

Oroarea pe care o pricinuiește această desacralizare arhitectonică a împărățit-o și subsemnatul cînd a fost nevoit să-și întoarcă ochii în sus pentru a privi la Shell Building, înălțată în centrul Londrei, sau la noua construcție a lui Vickers, un paralelipiped de vreo 60 de etaje, care a înghesuit și pus în umbră eleganta fațadă cu coloane suple a lui Tate Gallery, monumentala Westminster Abbey și celebrul Big Ben, pe care londonezii au ajuns să-l numească cu amărăciune Little Ben. Sau nelipsitul hotel Hilton, o uriașă și sterilă cutie lucitoare care acoperă cu cele 28 etaje ale ei delicata și calma Mayfair cu numai 5 etaje.

Vechile clădiri pline de armonie și grație din epoca elisabethană sau în stil Regency, lucrate cu meticulozitate și meșteșug artistic pînă în cele mai mici detalii și plasate în mijlocul unui peisaj natural încîntător, sînt pur și simplu violate urbanistic de acești monștri moderni de beton, aluminiu și sticlă. Au dreptate Curtis și Fischer să înscrie și această față în deteriorarea raporturilor dintre om și mediul înconjurător.

ASIA — MASCA DE GAZE

Circa opt milioane de oameni înghesuiți pe numai 135 mile pătrate — iată cartea de vizită a orașului indian Calcutta. În centru — circa 100 000 de oameni pe mila pătrată, sinistru record mondial. Densitatea populației în sine nu spune totul, ci numai cînd este raportată la capacitatea unității respective de a-și susține locuitorii

CELE ȘAPTE MINUNI ALE LUMII POLUATE

Autorii se limitează la a vorbi despre nimicirea mediului înconjurător, dar nenorocirile și distrugerile pricinuite omului întrec în cinism și perversitate cele mai sinistre performanțe din istoria războaielor imperialiste.

O ultimă escală la Richland, în statul Washington, de pe coasta Pacificului. Aici se află uzinele atomice Hanford, unde 140 de recipiente de oțel și beton, conținînd aproximativ 200 de milioane de litri de reziduuri radioactive, sînt îngropate în pămînt. Toxicitatea lor va rămîne violentă zeci de mii de ani și numai o mică cantitate scăpată în aer poate contamina zona pe veci. Iar zona este instabilă seismic și primejdia unui cutremur într-o perioadă atît de lungă este matematic previzibilă.

Hanford — depozit de poluare pentru viitor — constituie o ultimă escală demnă de această neobișnuită călătorie în jurul lumii care l-ar face pe Jules Verne să se răsucească în mormînt.

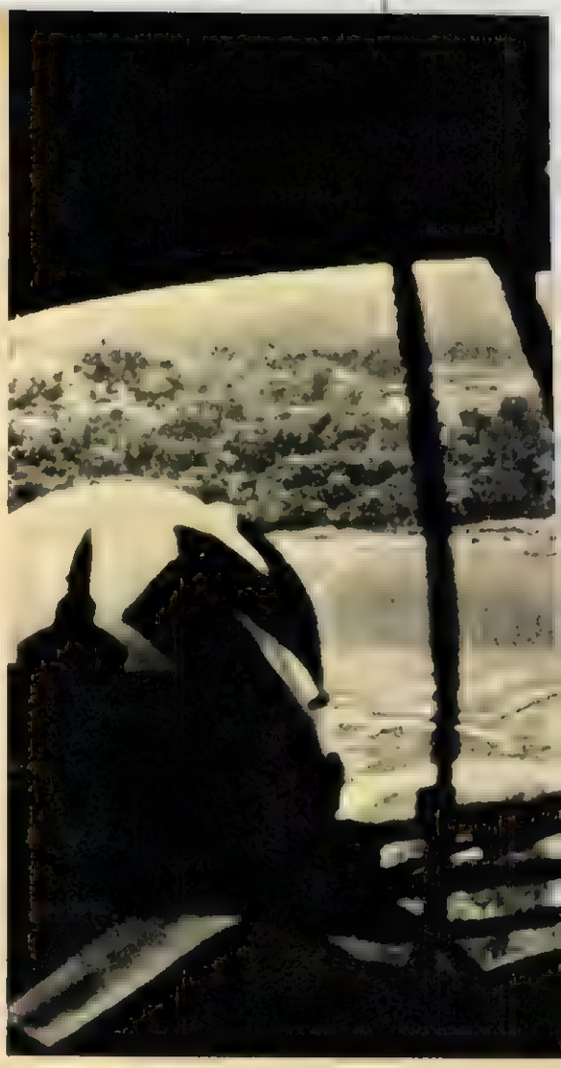

Piloții americani împrăștie deasupra solului sud-vietnamez chimicale ucigătoare pentru distrugerea recoltelor și vegetației.

Munți de gunoaie și deșeuri industriale lîngă Statuia Libertății din portul New York.

Recipiente de oțel și beton din Richland cu reziduuri radioactive îngropate în pămînt.

Iar aici, Calcutta este realmente neîntrecută: patru milioane și jumătate din locuitorii ei viețuiesc în colibe mizerabile, iar jumătate milion locuiesc pe... trotuare.

Pentru 77 la sută din locuitorii Calcuttei, casa înseamnă o suprafață cu puțin mai mare decît un pat. Ce fel de aer respiră acești oameni nu este greu de ghicit, iar în privința apei — cînd plouă, scursorile din canale sînt pompate pe străzi și în case. Întrebînd pe un economist indian ce ar face dacă ar fi ales primar în Calcutta, acesta a răspuns: «Aș cumpăra doi metri de frînghie și m-aș spînzura!»

Și acum, pentru următorul stop, puneți-vă masca de gaze: Tokyo. Japonezii sînt hotărîți să devină țara cea mai industrializată din lume chiar dacă — în lipsa măsurilor antipoluare — aceasta i-ar ucide; și sînt pe cale de a-și atinge obiectivul. Fenomenala creștere economică postbelică a fost însoțită de crearea unor păduri de furnale în jurul fiecărui oraș și cele circa 75 000 din jurul capitalei elimină sute de tone de sulfuri toxice, oxizi nitrici, gaze cu nitrogen și carbon într-o atmosferă deja saturată cu praf chimic și cenușă. Adaugă la aceasta gazele emise de un milion jumătate de mașini și rezultatul obținut este că în unele zile de vară densitatea monoxidului de carbon în aer se ridică la 75 pe o scară în care 20 constituie pragul primejdios. Vizibilitatea pe ruta de coastă Tokyo-Yokosuka a scăzut la zero de peste 50 de ori într-un an, soldîndu-se cu peste 100 de ciocniri maritime. Celebra vedere a muntelui Fuji apare doar o dată la nouă zile și dacă n-ai noroc te mulțumești s-o privești într-o ilustrată făcută în... timpuri normale. S-au dus și faimoșii cireși japonezi de care locuitorii orașului erau atît de mîndri. Acum oamenii intră în prăvălii pentru a cumpăra oxigen, iar polițiștii care asigură circulația se duc de cîteva ori la secția respectivă pentru a inhala prețiosul gaz.

RĂZBOIUL — POLUANTUL NR. 1

Distrugerea tehnologică a atins apogeul în Vietnamul de Sud, demonstrînd pe viu că războiul este cel mai mare poluant. În ultimii nouă ani, «consilierii» americani au defoliat a șaptea parte din suprafața țării, împrăștiind chimicale ucigătoare peste două milioane de hectare într-o acțiune denumită semnificativ «Operațiunea Hades» — zeul antic al infernului. Revista «Time» observa că pomii sînt atît de ciuruiți de gloanțe încît fabricile de cherestea consumă în medie trei ore pe zi pentru a repara ferăstraiele stricate din această cauză. Peste 40% din plantațiile de pini au fost arse sau nimicite cu șrapnele, iar bombardierele B-52 au aruncat milioane de bombe de 200-400 kg ale căror cratere fac ca terenul să arate ca suprafața Lunii.

«Poluare vizuală» la Londra, unde noua clădire geometrică a Bursei pocește perspectiva plină de armonie și grație a vechilor clădiri londoneze.

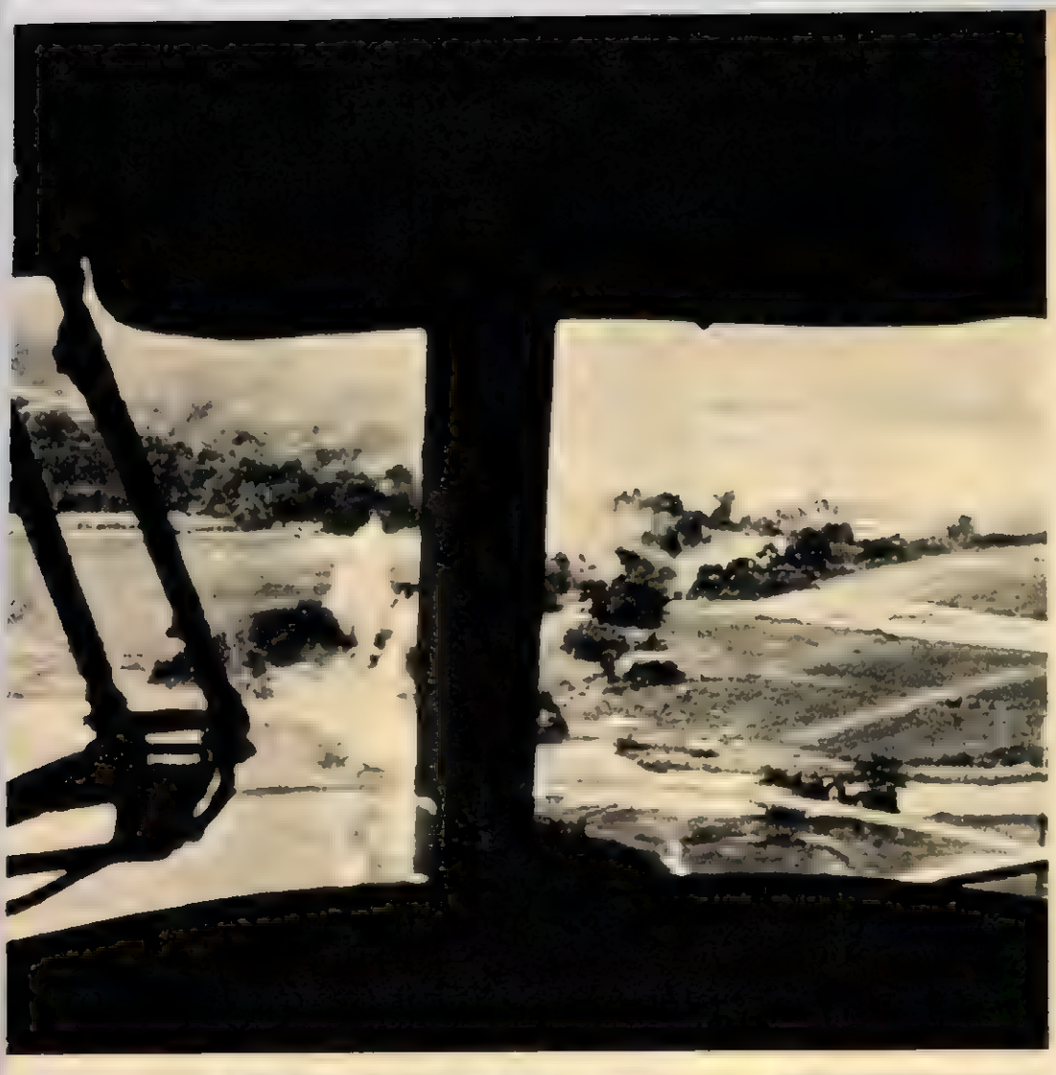

La Tokyo, agenții de circulație sînt nevoiți să inhaleze din timp în timp oxigen, pentru a rezista în aerul poluat de pe străzi.

mapamond'72

de **Ioan GRIGORESCU**

proverbe chinezești

Ploaia estompa imaginile de Eden din «grădina dragostelor» de la Suciou ca într-o peliculă de cinematograf uzată. Darabana ei răsuna drăcește în umbrelele de hîrtie cerată, vegetația luxuriantă se zbătea să reziste potopului, frunzele late ale bananilor filfîiau ca niște aripi de clorofilă, suprafața lacurilor țopăia în bășici, un iz pătrunzător de umezeală și mucegai vegetal răscolea pămîntul, doar pinii înălțați pe tulpinile lor de șarpe năpîrlit spintecau picăturile grele cu ace de cetină. Nu era decît răscolitoarea dragoste a pămîntului cu ploaia în grădina dragostelor din Suciou, și oamenii o priveau tulburați, cu teamă și încîntare, cu o uimire nelinîștită, parcă speriați de ideea că cerul și-ar putea depăși măsura. Și nimeni nu scotea o vorbă, se auzeau doar din cînd în cînd sorbiturile lungi de ceai fierbinte, și frazele care-mi răzbăteau uneori pînă la ureche prin foșnetul ploii erau tot despre ploaie, unica prezență reală, copleșitoare, de nestăvilit. Apa șiroia pe ziduri mohorîte, sălta peste zăgazuri, șuvoaiele se prăbușeau în cataracte, iar noi stăteam la adăpost sub un pavilion de bambus acoperit cu olane smălțuite în verde care străluceau ca solzii unui scut păgîn aruncat în pădurea subtropicală.

Doar cu Li-Ciuan, grădinarul, mă înțelegeam, el era mai obișnuit cu astfel de ploi, și șoapta lui de bătrîn înțelept pus mai mare peste grădina dragostelor se confunda cu glasul molcom al ploii. Și deodată mi-am dat seama că fără această neostoită scuturare a norilor nu mi-ar fi fost dat să aud atît de aproape un suflet de chinez. «Apa risipită n-o mai aduni», zise bătrînul, și încă nu știam dacă vorbele lui priveau împleticirea șuvoaielor de pe pămînt ori rosteau o zicală. Apoi, adăugă: «Pînă nu încetează vîntul, valurile nu se potolesc!» Avea o față de pergament strîns în pumn, barbă și mustață cu fire rare încît aproape i le puteai număra, ochi spălăciți ca de iaz tulbure, gît de curcă, umeri costelivi, mîini noduroase cu degetele ca niște rădăcini de viță-de-vie. Își lăsase cizmele de cauciuc în pridvorul pavilionului și călca în tîrlici de postav; avea grijă ca cești'e de ceai să ne fie mereu pline și pentru aceasta se strecura ca o umbră de la unul la altul, îndeplinindu-și grijuliu rolul de gazdă. «Ceainicul plin tace, cel gol zdrăngăne!», zise iar rîzînd mucalit. Din clipa aceea n-am mai făcut altceva decît să-i stimulez cheful de vorbă și, cu ajutorul tălmaciului, să notez cele auzite. Drept care, transcriu mai jos cîteva file de blocnotes, așternute, cîndva, în grădina dragostelor din Suciou, pe o ploaie fără istov:

Mai bine un adevăr grosolan, decît o minciună măiestrită.

Cuvîntul are o bază, cum iarba are rădăcini.

Înfometatului și agurida i se pare dulce, sătulului — și carnea lipsită de gust.

Cu adevărul unești lumea întreagă, cu minciuna nu înaintezi nici un pas.

Cînd din munți lipsește tigrul, și iepurele poate fi regele animalelor.

Dacă ai sădit un pom în zori, nu aștepta să-ți dea umbră la prînz.

Nu strica temelia casei vecinului pentru a-ți astupa o groapă.

Cînd alții vorbesc despre calitățile mele, mă fură, cînd vorbesc despre defecte, mă învață.

Cuvintele amare sînt ca doftoria, cele dulci ca otrava.

Secretul pe care l-ai spus în șoaptă la ureche îl poți auzi răsunînd peste o mie de leghe.

Dintr-o mie de spuse ale înțeleptului, una se va dovedi greșită; dintr-o mie ale prostului, una va fi justă.

Vițelului nou-născut nici de tigru nu-i e frică.

Învață, și vei afla cît de puține știi.

Cunoaște-te pe tine și cunoaște-ți potrivnicul: dintr-o sută de bătălii, vei cîștiga o sută.

Înțeleptul care le-a văzut pe toate nu valorează cît cel care singur a făcut ceva cu mîinile lui.

Dacă adevărul e de partea ta, și Himalaya o urnești din loc.

Un firișor de ață nu e țesătură, un singur copac nu înseamnă pădure.

Cînd trei oameni gîndesc și acționează la fel pot preface și noroiul în aur.

Uneori și cuvîntul nerostit poate bubui ca tunetul.

Rana de cuțit se vindecă, cea făcută de cuvînt nici doctorul n-o lecuiește.

Înțeleptul are urechile lungi și limba scurtă.

A dormi pe aceeași pernă nu înseamnă a avea aceleași vise.

Înainte de a te supăra numără pînă la o sută, înainte de a lovi numără pînă la o mie.

A învăța este ca și cînd visleșu contra curentului; dacă te oprești, te duce înapoi.

Aurul pierdut mai poate fi găsit; timpul pierdut — niciodată.

Cînd mănînci miezul de pepene, gîndește-te la cel ce cultivă pepenii.

Nu da drumul cîinelui pînă nu vezi iepurele.

Chiar și pe calul cel mai bun nu poți pune două șei.

Dacă stai drept, nu te speria că umbra ta e strîmbă.

Nu uita trecutul, el este învățătorul viitorului.

*

Și ploua cu găleata, ploua cu bășici în grădina dragostelor din Suciou de unde îndrăgostiții fugiseră să se pună la adăpost. Ploaia răpăia în umbrelele de hîrtie cerată lăsate pe pridvor, iar în pavilionul de bambus acoperit cu olane smălțuite ploua cu înțelepciune din gura unui bătrînel sfrijit pe chipul căruia surîsul arăta ca pe o mască din Vrancea. Ceaiul limpede, verzui, mirosea a flori de nasomie și din toate părțile ne asalta o mireasmă de vegetale înecate. Era un ceas de tihnă într-un drum lung peste mări și țări, și timpul parcă se oprise în loc. L-am regăsit aidoma într-un blocnotes vechi, uitat într-un sertar. Îl divulg.

CA NUCA ÎN PERETE...

Fotografia a fost făcută la Roma în timpul turnării unei scene de film cu un accident de automobil, produs cu concursul unui cunoscut cascador francez, Emil Remy.
Conform planului stabilit, automobilul condus de Remy trebuia să piece lansat de pe o platformă și, printr-o lungă săritură, să ajungă pe o terasă. Din nefericire, viteza de lansare a automobilului nu a fost suficient de mare și mașina, în loc să ajungă pe terasă, s-a lovit de perete și s-a prăbușit, accidentîndu-l destul de ușor pe ghinionistul și norocosul cascador.

POFTIȚI LA PREMIERĂ

Apus de soare, capodopera lui Delavrancea, s-a prezentat în premieră la Teatrul Național din București în seara zilei de 2 februarie 1909. A urmat Viforul, la 26 noiembrie 1909, și Luceafărul, la 8 februarie 1911. Trei piese — trei capodopere, primite totuși cu indiferență de presa timpului. Dar publicul știe să discearnă și fără a fi ajutat de cronicari. La toate aceste spectacole teatrul face rețete record. Apus de soare aduce, la premieră, 2 912 lei încasări, Viforul, 2 249, iar Luceafărul, 3 169; sume neîntrecute de nici un alt spectacol. Apreciată, ignorată, controversată, piesa Apus de soare ajunge totuși în atenția Academiei Române, care o premiază, la 14 mai 1910, cu marele premiu «Herescu-Năsturel». După mai bine de șase decenii, trilogia maestrului Barbu Ștefănescu-Delavrancea, azi necontestat, este preluată de cinematografie, prin serialul care se află acum ne cale de realizare la studiourile de la Buftea. În fotografie: scenă din Apus de soare, la premieră, cu Constantin Nottara în rolul lui Ștefan cel Mare, Maricara Voiculescu, Ion Manolescu, Petre Liciu și Zaharia Bîrsan.

MAI MULTĂ LUMINĂ

Iată un nou răspuns dat etern emoționantei chemări goetheene: instalațiile de iluminat stadionul olimpic din München, reprezentînd — potrivit relatărilor presei vest-germane — superlativul în materie de iluminație. Numai acest panou (în stînga căruia se vede turnul de televiziune) numără 120 de lămpi «Power stars» cu halogen dezvoltînd fiecare din ele o lumină egală cu cea a 18 becuri nitraphot a cîte 1 000 de wați. O adevărată baie de lumină se va revărsa asupra sportivilor, și a spectatorilor. Cît privește pe fotoreporterii de la olimpiadă, ei și-au luat grija pentru condiția primordială a unei bune fotografii: lumina.

BOB CU BOB

Printre cele mai năstrușnice concursuri extrasportive ale anului din Anglia trebuie neapărat inclus și acel al mazării. Regulamentul declară cîștigător al concursului pe cel ce va înregistra cel mai mare număr de boabe de mazăre în care a înfipt scobitori. Ca și la fotbal, «hențul» este interzis: scobitoarea se înfige cu gura. Iată-l pe «regele mazării» (nici mai mult, nici mai puțin!), un student al colegiului Eton, al cărui record este de 1 207 scobitori înfipte în tot atîtea boabe de mazăre, în 30 de minute.
...O întrecere deopotrivă de stupidă ca aceea, de pildă, a înghițitorilor de găluște, numai că mai puțin pernicioasă sănătății.

TOT PE DRUM ȘI PE LÎNGĂ DRUM...

Autodrezine s-au mai văzut.
Spre deosebire însă
de tot ce s-a văzut,
cea pe care
v-o prezentăm acum
poate părăsi terasamentul
căii ferate
pentru a goni pe șosea
și, invers,
să părăsească șoseaua
pentru a-și continua
călătoria pe șine.
Operația de transfer
nu durează decît trei minute.

PREMIUL I

Premiul I nu l-a luat
nici soldatul elvețian
din poză
pentru că ar fi cîștigat
concursul ciclist militar
la care participă
și nici tînăra
cu furtunul
pentru generosul ei gest.
Premiul I l-a luat
însăși imaginea
pe care o publicăm,
considerată
ca cea mai bună
fotografie de presă a anului 1971.
Autor — Viktor Dammann,
fotoreporter
al agenției Keystone-Elveția.

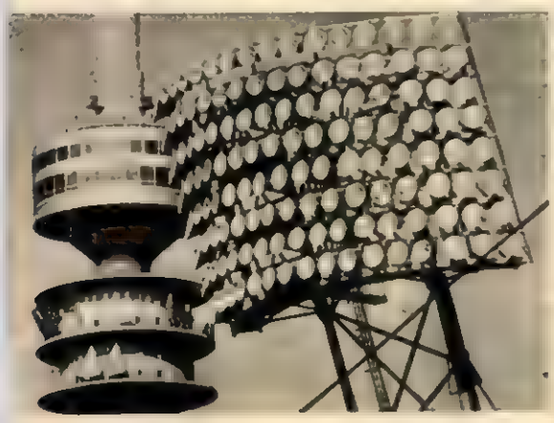

UN, DOI, TREI, GATA AEROPLANUL!

Despre încercările stăruitoare ale omului de a-și construi un aparat de zbor simplu, ușor, facil de manevrat, am mai avut prilejul să vorbim la aceste pagini. Iată o nouă realizare: Inflatabird (pasărea pneumatică), prezentată ca un mare succes al anului 1971. Cele două fotografii vorbesc de la sine despre uimitor de simplu construcție a noului aparat de zbor, care se umflă și se asamblează la șase minute și zboară cu o viteză de circa 110 km pe oră.

TRĂIASCĂ MACRO-CENTRUS!

Dar cine este acest macrocentrus căruia îi facem urarea și, la urma urmei, de ce i-o facem? Macrocentrus este o gîză, o insectă destul de dezagreabilă la înfățișare. Acum, e drept, nu te obligă nimeni s-o privești, cu atît mai mult cu cît fără microscop nici nu prea ai ce vedea. Și de ce să trăiască macrocentrus? Pentru că așa doresc horticultorii care și-au făcut din minuscula gîză un prețios aliat în lupta împotriva dăunătorilor din livezile de fructe. În fotografie: macrocentrus sub lupă, într-un laborator din Anghisa, R.S.S.Azerbaidjană.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

capul nu este un lux!

Recomandarea de a nu te lega la cap cînd nu te doare e plină de înțelepciune... Dar sînt unii care nu se leagă la cap chiar cînd ar avea toate motivele s-o facă... Ei confundă capul cu care i-a înzestrat generoasa natură cu un vas de porțelan, fragil și rar folosit. Capul devine astfel un obiect de lux. Grija lui e să-l folosească cît mai rar. Are impresia că dacă îl folosește prea des, se strică. De aici și expresia foarte cunoscută «De ce să am eu bătaie de cap?» Sau, și mai lapidar: «Nu vreau să am dureri de cap». Capul trebuie păstrat într-o stare pură, nu trebuie stingherit cu nimic. «De ce să-mi umplu capul cu tot felul de chestii?» Tot ce ar amenința inactivitatea capului e privit cu suspiciune și chiar cu dușmănie: «Nu vreau să-mi dai dureri de cap». El stă veșnic într-o stare de pasivitate, grijuliu să nu i se întîmple nimic... Sigur, pe el nu-l doare nimic niciodată. În afară de suferințele legate de interesul lui personal, n-are nici o suferință. Așa că e ușor să spună «Dacă nu mă doare, de ce să mă leg la cap?»...

Cum spuneam mai înainte, capul — din obiect de primă necesitate — s-a transformat într-un obiect de lux... Adică ceva așa, ca un fel de ornament, cum ar fi un ac la cravată, pe care poți să-l folosești sau poți să nu-l folosești. Nu-și mai pune capul la contribuție, îl conservă pentru cine știe ce eveniment. E interesant de remarcat că individul a ajuns la concluzia că tocmai capul e inutil... Tuturor celorlalte organe le-a înțeles menirea, atribuțiile, utilitatea... Dar cu capul? Ce să faci de fapt cu el? Nu-i vedea nici o folosire rațională. De la cap simțea că poate să-i vină toate neajunsurile. De aceea a încercat să-i micșoreze treptat-treptat raza de acțiune, să-l facă mai modest... Pe urmă și-a dat seama că poate trăi și fără cap. A făcut o descoperire genială. Capul nu este necesar. Capul nu este un obiect de primă necesitate. Capul este un lux, un capriciu.

Grija individului a fost de a nu avea bătăi de cap, dureri de cap, de a trăi fără nici o problemă. Pe cît de ușor suporta durerile de burtă, pe atît de insuportabile i se păreau durerile de cap. Capul îi devenise la un moment dat un dușman, o piedică în calea fericirii.

Și tot temîndu-se să n-aibă dureri de cap a reușit ceea ce nici nu visase: să nu mai aibă deloc cap. Așa că a rezolvat radical problema.

tînăra dar experimentata uzină din tecuci

Deși în vîrstă de numai patru ani, **UZINA DE REPARAȚII AUTO** din Tecuci a obținut bune rezultate, datorate în primul rînd unor măsuri organizatorice corespunzătoare, între care răspunderea fiecărui salariat pe locul său de muncă, ceea ce a asigurat creșterea productivității muncii.

Începutul s-a făcut cu muncitorii de toate vîrstele, din toate domeniile. Pe parcurs au fost școlarizați de întreprindere și numeroși tineri care, după specializare, se află acum în posturile-cheie ale uzinei. Media de vîrstă a salariaților este de 20 ani, probabil cea mai tînără uzină din țară. Rezultatele însă pot fi invidiate de către întreprinderi cu îndelungată experiență.

Condițiile actuale de muncă asigură pentru toți muncitorii o creștere a cîștigurilor medii, față de salariul din 1967, cu aproape 500 lei lunar.

S-a înființat o secție specială pentru fabricarea pieselor — sute de repere — care nu mai puteau fi recondiționate.

Înlocuind piesele noi cu piese recondiționate s-au obținut, la producția finită, economii substanțiale cîștigîndu-se diferența de preț și mai ales timpul pentru demersuri la furnizori.

În această acțiune au fost atrase elementele cele mai bine pregătite dintre ingineri, maiștri, muncitori.

Autoutilarea este în atenția colectivului de conducere, rezultatele bune concretizîndu-se între altele în crearea de produse noi, realizate din material plastic, pentru înlocuirea unor piese deficitare. De altfel, atelierul înființat în scopul utilării are un plan de producție lunară care se îndeplinește, în mod curent, la toți indicatorii.

Amplasarea utilajelor în flux continuu a fost o treabă bine gîndită care asigură o creștere a coeficientului de utilizare pînă la 2,45. Într-o mare măsură, s-a obținut mecanizarea fluxului tehnologic, fabricarea dispozitivelor și a sculelor fiind rezolvată prin mică mecanizare, la locul de muncă.

Transportul se efectuează, în totalitate, mecanizat și containerizat.

Calitatea lucrărilor de reparații în această uzină este apreciată de beneficiari, pînă la această dată neînregistrîndu-se reclamații.

Programul de consfătuiri lunare care se practică la URA cu toți muncitorii influențează pozitiv realizările globale, creșterea continuă a calității lucrărilor, cîștiguri mai bune pentru muncitori, o productivitate crescută și, bineînțeles, sporirea producției marfă vîndută și încasată.

Beneficiile au fost și ele depășite aproape cu dublu față de angajamente.

Sînt, cu adevărat, rezultate frumoase care se reflectă direct în economia și prestigiul orașului Tecuci.

PUBLICITATE

TÎRGUL DE IARNĂ

10 ianuarie '72 - 12 februarie '72

ÎN ACEST INTERVAL
PUTEȚI CUMPĂRA
LA PREȚURI AVANTAJOASE
PRODUSE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE
DE SEZON

RECOM

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Evenimentele în curs de desfășurare, ca și cele de imediată perspectivă lasă să se întrevadă posibilitatea unor noi și substanțiale mutații în favoarea deziderateior legitime ale popoarelor de pe toate continentele de a-și asigura — în cadrul unor relații de înțelegere și colaborare reciprocă, care să excludă folosirea forței în soluționarea oricăror litigii — o dezvoltare economică și socială de sine stătătoare, de folosire a bogățiilor naționale, potrivit propriilor interese și aspirații, în conformitate cu dreptul lor firesc de a-și hotărî libere, fără vreun amestec din afară, drumul dezvoltării și forma de organizare socială. Militantă activă pentru promovarea acestor principii nobile în arena internațională, țara noastră, prin exponenții săi cei mai reprezentativi, a adus și aduce contribuții remarcabile la orice acțiune menită să stimuleze asemenea deplasări care reflectă de altfel raportul real de forțe în lume, creșterea evidentă a influenței ideilor cooperării internaționale, ale păcii și securității în Europa și în lumea întreagă. Politica externă a României, ce se concretizează prin consecvență și luciditate, decurge din necesitatea obiectivă de a ține seama de realitățile contemporane. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, în prezent «sîntem martorii unor profunde transformări în viața internațională, ai creșterii tot mai puternice a forțelor care se pronunță pentru instaurarea în relațiile dintre state a principiilor deplinei egalități, a respectului independenței și suveranității naționale, pentru renunțarea la forță sau la amenințarea cu forța în rezolvarea problemelor litigioase». Cei ce nu țin seama de această realitate evidentă, impunătoare, riscă să suporte consecințele, care echivalează cu aspre lecții ale istoriei. Încercarea S.U.A., acest colos al lumii capitaliste contemporane, de a-și croi drum cu forța (și cu alte mijloace repudiate de popoare) pentru tendințele sale de hegemonie s-a izbit de rezistențe, care, în Indochina ca și în Europa sau America Latină, dau de gîndit Washingtonului. Oricum, se poate afirma că din multe puncte de vedere acest început de an nu pare să fie de bun augur pentru cei ce se plasează de-a curmezișul curentului viguros pentru excluderea politicii de forță și de dictat în relațiile internaționale. Cîștigă teren și se impune pretutindeni ideea apărării în comun a cauzei păcii și securității internaționale, chiar dacă în unele puncte ale globului zăngăne încă armele, mocnește focul unor conflicte prelungite pînă la absurd. Fapt este că în inima Europei, la Bruxelles, s-au putut întruni în acest ianuarie promițător reprezentanți ai opiniei publice din 27 de țări de pe continentul nostru într-o primă, importantă și semnificativă reuniune consultativă pentru a dezbate problemele atît de vitale privind securitatea și cooperarea în Europa. România, reprezentată printr-o prestigioasă delegație, și-a adus contribuția activă la acest forum.

Declarația adoptată la Bruxelles constată că este pe cale să se realizeze speranța într-un proces de destindere reală pe continentul nostru și ca atare exprimă aderiunea deplină la ideea convocării unei conferințe a statelor pentru securitate și cooperare europeană. «Ne pronunțăm pentru ca această conferință să aibă loc cît mai curînd posibil...», declară participanții la întîlnire adresînd în acest sens un apel tuturor celor care vor să acționeze pentru un viitor mai bun și pașnic al Europei, pentru o Europă a păcii, în securitate și cooperare».

Ca și popoarele europene, popoarele afro-asiatice își manifestă deschis propriile lor aspirații, bucurîndu-se de sprijinul și simpatia lumii întregi. Conferința de la Cairo a Organizației de solidaritate cu popoarele afro-asiatice a prilejuit de altfel o amplă trecere în revistă a eforturilor depuse de aceste popoare pentru consolidarea independenței naționale, pentru lichidarea sechelelor colonialismului, pentru apărarea față de penetrația neocolonialistă. Și la această reuniune s-a făcut auzit glasul reprezentanților României socialiste, care se pronunță ferm împotriva perpetuării oricăror forme de dominație colonialistă sau neocolonialistă.

Dincolo de ocean, în America Latină, festivitățile consacrate semicentenarului Partidului Comunist din Chile au constituit pentru delegația română, însărcinată să transmită salutul Comitetului Central al Partidului Comunist Român și al secretarului general Nicolae Ceaușescu, încă un prilej de afirmare a solidarității partidului și statului nostru față de lupta și realizările oamenilor muncii din Chile, față de guvernul Unității Populare, prezidat de Salvador Allende.

Între timp, la Budapesta și la Berlin, delegații oficiale românești au purtat convorbiri fructuoase privitoare la colaborarea economică a țării noastre cu Republica Populară Ungară și Republica Democrată Germană. Ca rezultat concret a fost semnat Protocolul de colaborare economică româno-ungară și Protocolul de colaborare dintre România și R.D. Germană în domeniul construcțiilor de mașini. În cursul convorbirilor desfășurate cu acest prilej, fiecare dintre părțile semnatare și-a exprimat speranța într-o intensificare a cooperării și colaborării în domeniile de interes reciproc, ceea ce corespunde întru totul principiilor ce stau la baza relațiilor prietenești statornicite între țările socialiste. Sub acest raport și în contextul intensificării acțiunilor și adeziunilor în vederea conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, popoarele din aceste țări, ca și opinia publică internațională, au toate motivele să manifeste viu interes față de consfătuirea ordinară a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Se știe de altfel că la consfătuirea de la București (1966) a fost prefigurat cadrul unei asemenea conferințe general europene, iar în alte reuniuni ulterioare au fost jalonate, cu participarea activă a României socialiste, principiile ce urmează să stea la baza dezbaterilor respective, principii cu atît de largă audiență în prezent.

Marți, 18 ianuarie 1972 **Dic. BABOIAN**

singura soluție: reglementarea pașnică

În ultimele zile, raidurile aviației americane și bombardamentele asupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam au continuat. Unitățile de apărare ale armatei populare din R.D.V. întîmpină pregătite de luptă avioanele inamice, dînd agresorilor ripostа ce li se cuvine (în fotografie). În recentele luări de poziție ale unor oficialități ale R.D.V. s-a subliniat din nou că poporul vietnamez este pentru o reglementare pașnică a problemei vietnameze la conferința de la Paris, pe baza respectării de către Statele Unite a independenței și libertății sale.

greve de amploare în minele britanice

Cea mai importantă acțiune grevistă din industria extractivă din 1926 și pînă în prezent — astfel este apreciată în Anglia greva generală a celor 280 000 mineri de la toate cele 289 puțuri de extracție, declanșată la 9 ianuarie, după ce negocierile purtate timp de 3 luni între sindicatele de ramură și Consiliul Național al Cărbunelui în legătură cu revendicările minerilor privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai n-au dus la nici un rezultat. Această impunătoare grevă a minerilor (în fotografie, muncitori părăsind mina Bold din St. Helens în momentul declanșării grevei) se bucură de un larg sprijin din partea muncitorilor din alte ramuri industriale ale Angliei — docherii din Cardiff sau Middlesbrough refuzînd, de pildă, să descarce navele cu cărbune, iar feroviarii din Southampton, Port-Talbot și Stock-on-Trent refuzînd să transporte cărbunele existent în depozitele din interiorul țării sau din porturi.

SPRIJIN LARG IDEII DE SECURITATE ȘI COOPERARE ÎN EUROPA

Începutul acestui an este marcat de o intensă activitate politico-diplomatică ce ilustrează creșterea în amploare a mișcării în vederea organizării conferinței pentru securitatea europeană. Într-o seamă de declarații ale unor personalități politice europene se exprimă asentimentul larg pentru convocarea conferinței. Astfel, în tradiționalul discurs al tronului, prezentat cu prilejul deschiderii noii sesiuni a Riksdagului suedez, regele Gustav-Adolf al VI-lea (foto 1) a menționat rolul pozitiv al unor evenimente petrecute pe continentul european ca, de pildă, acordul asupra Berlinului occidental care «a făcut să crească speranțele unei destinderi statornice în Europa, pregătirile pentru convocarea unei conferințe europene asupra securității și cooperării intrînd de-acum într-o fază mai activă». La rîndul său, președintele Austriei, Franz Jonas

1

2

(foto 2), a subliniat în fața corpului diplomatic din capitala Austriei că în Europa eforturile pentru destindere au făcut un mare pas înainte și că în istoria postbelică a continentului nostru a început un nou capitol. Reprezentant al țării care s-a oferit să găzduiască conferința, ministrul afacerilor externe al Finlandei, Olavi Mattila (foto 3), a declarat că Finlanda poate organiza în termen scurt o reuniune pregătitoare în vederea unei conferințe asupra securității europene și că negocierile cu guvernele interesate continuă. Evidențiind faptul că astăzi are loc un schimb continuu de vederi în legătură cu conferința pentru securitate», ministrul finlandez a precizat că după părerea sa «reuniunile multilaterale ce ar avea loc la Helsinki ar putea ajuta la cristalizarea și coordonarea acestui proces». Același consens unanim privind necesitatea realizării de noi pași înainte pe calea convocării conferinței de securitate europeana

4

3

s-a reliefat și cu prilejul lucrărilor reuniunii consultative de la Bruxelles a reprezentanților opiniei publice din 27 de țări din Europa (în fotografia 4, în prim plan delegația română).

Luînd cuvîntul în cadrul reuniunii, profesorul Traian Ionașcu, președintele Comisiei juridice a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, a evidențiat activitatea intensă și constructivă desfășurată de România, contribuția acesteia atît pe planul relațiilor interstatale cît și pe cel al opiniei publice la îmbunătățirea climatului politic pe continent, la afirmarea și avansarea ideii de securitate. Reprezentantul român a sprijinit inițiativa privind convocarea și pregătirea unei adunări generale a reprezentanților opiniei publice europene, concepută ca un forum larg reprezentativ, deschis tuturor celor dornici să-și aducă contribuția la realizarea nobilelor idei ale păcii și înțelegerii, securității și cooperării între toate popoarele din Europa.

...și în porturile de pe coasta vestică a s.u.a.

Greva celor 13 000 de muncitori americani din porturile de pe coasta Pacificului, suspendată în octombrie 1971 prin invocarea de către autorități a legii Taft-Hartley, a fost reluată. Cu toate că termenul de 80 de zile prevăzut de lege a expirat în ultimele zile ale anului trecut, sindicatul muncitorilor a hotărît continuarea negocierilor cu patronatul, în speranța găsirii unei soluții de compromis. Negocierile însă nu au dus la nici un rezultat, armatorii refuzînd în continuare să satisfacă revendicările muncitorilor portuari. Replica sindicatului docherilor a fost formarea unor pichete de grevă în toate cele 24 de porturi americane de pe coasta californiană a Pacificului (în fotografie, la San Francisco).

stern r.f.g.– escalada scumpetei

«Ce se întîmplă cu economia noastră? — se întreabă revista vest-germană „Stern", publicînd, sub acest titlu, un amplu reportaj, bogat ilustrat cu grafice și fotografii, care redau o situație alarmantă — conjunctura coboară la vale, dar prețurile își continuă în voie escalada». Scăderea ritmului de producție, reducerea activității productive, semiconcedieri sub forma reducerii orelor de muncă și chiar concedieri virtuale sau în imediată perspectivă, toate acestea sub spectrul stagnării întregii activități în unele întreprinderi — iată tabloul sumbru pe care îl redă «Stern». Pînă la sfîrșitul acestui an, scrie revista, 73 de întreprinderi, cu 14 000 de locuri de muncă, își vor înceta activitatea. Alte 61 întreprinderi vor renunța la colaboratorii din afară, se va reduce masiv numărul angajaților din rîndul emigranților, sondajele institutului de statistică I.F.O. din München prevăd existența unui număr de 400 000 de șomeri. Cît privește efectul acestei situații asupra veniturilor și cheltuielilor populației, «Stern» prezintă un grafic sugestiv intitulat: «AȘA CRESC PREȚURILE», pe care îl însoțește cu un text, din care reiese că din 1962 încoace costul vieții a crescut în R.F. a Germaniei cu o treime. Prețurile la alimente, încălțăminte și îmbrăcăminte au sporit cu peste 20 la sută. Cele mai puternic afectate de scumpete au fost chiriile. Mărirea salariilor nu a lichidat discrepanța dintre venituri și cheltuieli pentru cei mai mulți dintre cei cu venituri modeste.

SAPPORO: zece zile pînă la olimpiadă

Iarna s-a instalat în orașul-gazdă al Olimpiadei albe cu arme și bagaje, așa cum se și cuvenea, căci pînă la începerea celei mai importante competiții sportive a sezonului nu mai sînt decît zece zile. Între timp, la Sapporo, cel mai mare oraș din nordul Japoniei, continuă să semnaleze viitorii concurenți, găzduiți în satul olimpic recent inaugurat. Se fac cele din urmă pregătiri, mici retușuri și verificări ale instalațiilor sportive. În fotografie: pista de bob special amenajată, în așa fel ca gheața să nu se topească nici atunci cînd e expusă razelor puternice ale soarelui.

glob comentar foto

ceea ce nu i se iartă senatorului humphrey

Senatorul Hubert Humphrey, fost vicepreședinte al S.U.A., a fost violent apostrofat recent de către un grup de luptători pentru pace în Vietnam, care au ținut să-i amintească exponentului partidului democrat că, în ciuda declarațiilor frecvente pe care le face în favoarea încetării intervenției militare a S.U.A. în Indochina, el însuși este răspunzător de escaladarea agresiunii imperialiste, ca unul dintre conducătorii politici ai S.U.A. în timpul Administrației Johnson. În timp ce vorbea la tribună, senatorul Humphrey a fost atacat cu pătlăgele și cu avioane de hîrtie.

gloanțe la baton rouge cu ecou la washington

Polițiști în acțiune pe străzile capitalei statului Louisiana — orașul Baton Rouge. Ținta intervenției lor armate — soldată cu uciderea a patru persoane și rănirea gravă a altor cîtorva (în fotografie) — a constituit-o negrii ce au ieșit în stradă pentru a-și exprima protestul față de arestarea abuzivă a mai multor tineri de culoare. Singeroasele incidente din acest stat sudic al S.U.A. au avut un ecou deosebit în capitala americană, ele producîndu-se la începutul unui an electoral prezidențial și cînd, așa cum sublinia Bayard Rustin, militant pentru drepturi civile, director al Institutului «Philip Randolph», nici un candidat nu va putea cîștiga fără a obține majoritatea voturilor alegătorilor de culoare.

împotriva șomajului, a emigrării

Șomerii din sudul Italiei demonstrează pentru dreptul la muncă, împotriva politicii care condamnă această regiune la perpetuarea înapoierii economice și pe oamenii ei la șomaj sau emigrare. Potrivit unor date publicate de ziarul «Unità», numai din Abruzzi, una dintre cele mai sărace provincii ale sudului peninsulei, au luat drumul străinătății, în ultimii zece ani, 250 000 de persoane, iar din Basilicata — 200 000. «Ajunge» — spune textul unei pancarte purtate de demonstranții din fotografie.

BELFAST'72

bombe, explozii, victime

Primele săptămîni ale anului 1972 se arată în Irlanda de Nord la fel de tulburi, la fel de agitate ca și lunile din 1971 care le-au precedat. Atmosfera de tensiune pare să fi ajuns realmente la paroxism. Nu trece o zi ca telegramele de presă să nu anunțe un nou atentat, o nouă explozie, un nou incendiu sau pur și simplu rafale de mitralieră pe străzile orașelor afectate de ciocniri violente.

Fotografiile de presă ce ne parvin redau scene deseori halucinante. Clădiri aruncate în aer, femei și copii morți sau răniți, militari britanici în acțiuni de represiune sau dimpotrivă supuși unor atacuri prin surprindere. Și în tot acest timp la Londra, la Dublin și la Belfast continuă tratative oficiale și neoficiale fără a se ajunge totuși la curmarea vărsărilor de sînge. Imaginile alăturate sînt dureros de edificatoare.

LA CINEMATOGRAF. 300 de copii au trebuit să fie evacuați în panică din sala unui cinematograf din Belfast, cu puțin timp înainte de explozia unei bombe, care a transformat — după cum vedeți — întreaga clădire într-un morman de moloz. Bomba cu explozie întîrziată fusese ascunsă într-un autocamion parcat în preajma clădirii Kensington-Hotel, în care funcționa și cinematograful. Pentru a cruța vieți omenești, atentatorii au dat în prealabil un telefon anonim, anunțîndu-și intenția. Paralel cu evacuarea sălii, specialiștii poliției au încercat zadarnic să descopere ascunzătoarea bombei. Și bomba a explodat, rănind totuși 25 de persoane.

ÎNTR-UN MARE MAGAZIN. Din fericire, nimeni nu a fost ucis. Dar nu mai puțin de 60 persoane, majoritatea femei și copii, au fost grav rănite și internate în spital, în urma unei explozii într-un mare magazin de pe Callender Street din Belfast.

ȘI PE STRADĂ. Asemenea scene pot fi văzute zilnic pe străzile Belfastului. Schijele bombelor explodate, fîrînturi din sticla vitrinelor sparte sau pur și simplu pietroaie sau gloanțe rătăcite provoacă zeci de victime în rîndurile trecătorilor, atît pe arterele centrale, mai populate, cît și pe străzi mărginașe, ocolite în general.

ANGELA DAVIS:
„solidaritate cu toți deținuții politici din s.u.a.“

După cum s-a anunțat, procesul militantei americane de culoare Angela Davis urmează să fie reluat, începînd de pe data de 31 ianuarie, în orașul San Jose (California). Într-un interviu acordat agenției «Associated Press», Angela Davis și-a reafirmat încă o dată nevinovăția: «N-am nici o legătură cu schimbul de focuri de la 7 august. Acesta e adevărul, trebuie spus și îl spun». În cadrul aceluiași interviu, Angela Davis a adresat un apel opiniei publice, căreia i-a cerut ca, dincolo de cazul său personal, să încerce să înțeleagă care sînt adevăratele forțe vinovate de cele patru morți de la San Rafael, să determine adoptarea unor măsuri pentru a le eradica o dată pentru totdeauna printr-o amplă mișcare de solidaritate cu toți deținuții politici din închisorile americane. «Cred că mișcarea care a început cu cazul meu se va putea transforma într-o mișcare avînd drept obiect sistemul penitenciar american în ansamblul său. Acesta e cel puțin lucrul pe care voi încerca să-l fac dacă voi putea ieși vreodată de aici».

În fotografie: moment din timpul interviului luat Angelei Davis la închisoarea din Palo Alto.

„queen elisabeth“: sabotaj?

Cercetări ulterioare incendiului care a distrus pachebotul britanic «Queen Elisabeth» în rada portului Hong Kong atestă că focul a izbucnit concomitent în patru puncte diferite ale navei, ceea ce a făcut să se nască presupunerea că incendiul ar putea fi consecința unui act de sabotaj. Rămîne de văzut dacă ancheta va reuși să găsească destule indicii în sprijinul acestei ipoteze, eventualitate în care compania de asigurări ar fi absolvită de plata despăgubirilor. «Queen Elisabeth», cel mai mare pachebot din lume, construit în 1938 în Scoția și pus în serviciu în 1940, fusese cumpărat de armatorul M.C.Y. Tung din Hong Kong, care declarase că intenționează să-l transforme în universitate plutitoare. În momentul izbucnirii incendiului, nava se afla în curs de renovare. Fotografia prezintă încercările de izolare a focului.

cronica de trei secunde

GĂLEATA

Lucrurile s-au sfîrșit cu bine și de aceea toată lumea zice că n-a fost nimic, precum e obiceiul. Nu s-a văzut încă eveniment încheiat cu bine la care lumea să-și smulgă părul din cap. Nu știu de ce, dar niciodată nu s-a luat în seamă că tragicul se poate sfîrși și cu bine. Ori nu e bună definiția tragicului, ori nu e bună definiția sfîrșitului, ori nu mă mai descurc eu printre definiții și firele mele de păr.

Cert e că asta e: femeia de serviciu care a stat 14 zile într-un lift, la Helsinki, și a scăpat bine mersi nu zguduie conștiințele Europei, măcar ale Europei. Sentimentul tragic e spulberat de găleata cu apă din care femeia a băut timp de două săptămîni și a scăpat cu viață. Ce fericire, ce noroc, ce haz... nebun sînt concentrate în această găleată de apă a unei femei de serviciu...

Dar se ignorează două rînduri de fapte, unul mai cutremurător decît celălalt:

În primul rînd, femeia a strigat mult și bine și nimeni nu a auzit-o; apoi a tăcut mult și bine și nimeni nu a căutat-o.

În al doilea rînd, restaurantul în care s-a desfășurat tragedia a avut două ascensoare, încît dacă unul s-a blocat din cauza unui scurtcircuit, a funcționat în bună ordine celălalt și nimeni nu a socotit repararea urgentă.

Încît reiese, sintetizînd, că dacă strigi sau dacă taci e totuna, ordinea fiind a urgențelor hotărîte de alții. Și ce e urgent și ce nu e urgent cînd există din ce în ce mai multe ascensoare care nu se blochează? Rămîne — pentru ca tragicul să te ocolească și să-ți fie bine, căci nu se poate să-ți fie bine din pricini tragice — să nimerești într-un ascensor care nu se blochează.

Ha, ha, ha...

MORMÎNTUL

Ni se anunță:

«Un grup de întreprinderi chimice din Marea Britanie a pus la punct o piatră funerară din plastic. Experimentată la cimitirul din Reading, această «piatră» a dat rezultate satisfăcătoare. Materialul nu e ros de ploaie și suportă gerul. Aceste monumente funerare ar fi mai ușoare, mai lesne de instalat și ar costa de două ori mai puțin decît adevăratele pietre din granit sau marmură. «Imperial Chemical Industries (I.C.I.)» au totuși de înfruntat o anumită opoziție a vicarilor și pastorilor britanici»...

Dacă citim cît de cît atent știrea, constatăm că esențialul se găsește în a doua frază, iar tot ce urmează după această frază e inutil și foarte stupid. La o a doua lectură — și mai atentă — se poate observa că fraza respectivă conține una dintre cele mai halucinante enormități formulate liniștit pe o hîrtie albă. Cine nu o înțelege — prefacă-se în vînt și ploaie!

Radu COSAȘU

agendă

În cuvîntul său la reluarea reuniunii cvadripartite de la Paris în problema Vietnamului, NGUYEN VAN THIEN, locțiitor al șefului delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, a menționat că există o singură cale corespunzătoare atît intereselor poporului vietnamez, cît și intereselor poporului american: guvernul S.U.A. să renunțe la încercările de a obține victoria militară și să dea un răspuns serios planului în șapte puncte al G.R.P.

După repetate zvonuri și dezmințiri, iată că totuși candidatura lui EDWARD KENNEDY pentru alegerile prezidențiale din S.U.A. se confirmă. Senatorul a fost înscris pe lista candidaților pentru ca să poată participa din partea partidului democrat la scrutinul preliminar ce va avea loc la 14 martie în Florida.

Pentru contribuția sa deosebită la cercetările în domeniul astronomiei și astrofizicii, savantul sovietic VIKTOR AMBARȚUMIAN a fost distins cu medalia de aur Lomonosov pe anul 1971, decernată de Prezidiul Academiei de Științe a U.R.S.S. Aceeași distincție a fost atribuită savantului suedez Hannes Alfvén pentru cercetări fructuoase în domeniul fizicii plasmei și astrofizicii.

Ziarul «International Herald Tribune» publică pe prima pagină fotografia unuia dintre cei mai buni experți economici ai actualei administrații americane — PETER G. PETERSON — cunoscut în cercurile oficiale drept un «Kissinger economic» pe lîngă președintele Nixon. Recent, dl. Petersan a publicat un amplu studiu despre comerțul mondial și problemele monetare. Înainte de a fi numit la Casa Albă, economistul american, în vîrstă de 45 de ani, a fost președinte al companiei «Bell and Howell».

Politica externă a Sudanului trebuie să servească interesul național, propria dezvoltare. În același timp, această țară trebuie să-și dezvolte relațiile cu alte țări pe baza respectării integrității teritoriale și a dreptului internațional. Acesta este punctul de vedere exprimat de președintele sudanez GAAFAR EL NUMEIRY, la recenta reuniune a ambasadorilor Sudanului.

Comentînd periplul african întreprins de curînd de subsecretarul de stat al S.U.A., DAVID NEWSON, revista «Jeune Afrique» subliniază că majoritatea celor 7 țări din vestul Africii vizitate de Newsan sînt importante producătoare de fier și bauxită — materii prime pe care S.U.A. sînt nevoite să le importe în proporție de 30% și, respectiv, 90%. Totodată, revista arată că «pentru Washington este vorba astăzi de a-și consolida prezența într-un continent ce începe să-și facă auzit glasul».

umor

de Adrian ANDRONIC

— Dumneavoastră sînteţi inventatorul? Ne scuzaţi, însă dintr-o mică eroare aţi fost omis de pe stat!!!

DE PESTE HOTARE

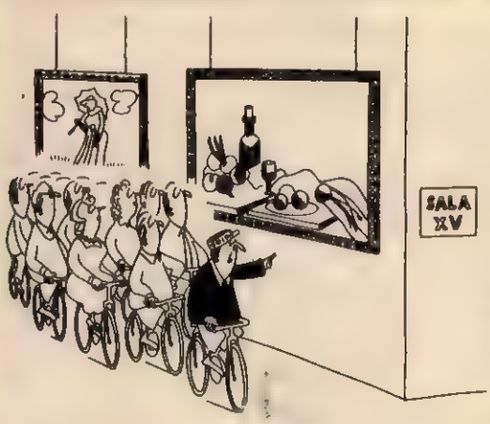

—În partea stîngă: Corot şi Monet...

A FOST ODATĂ...

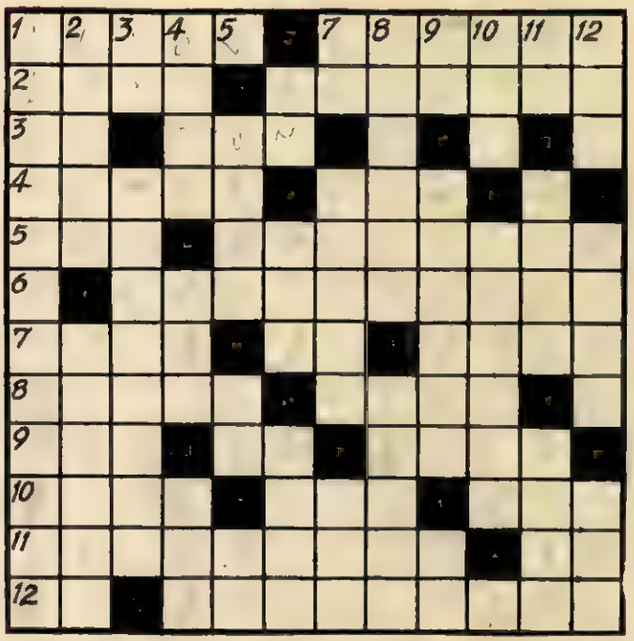

ORIZONTAL: 1) Replică modernă a covorului fermecat — Neînfricaţi eroi ai basmelor. 2) Naşul iezilor neascultători (care şi-a găsit la rîndul său naşul!)(pl.) — Căpcăuni cu mai multe capete. 3) Bel! — Degeţel, erou de poveste. 4) Lipsit de aripi — Multă veselie, multă. 5) Înainte de... şapte pitici! — Marele nostru poet, autor al basmului «Făt-Frumos din lacrimă». 6) Gerilă, Setilă, Păsărilă ş.a. 7) A absorbi (reg.) — Duce firul — Zburător din basme. 8) Îţi merge la inimă — Dînsele, de colo. 9) E mereu înainte — Alean — Ca o soacră. 10) Prefix pentru cai năzdrăvani — Acum în dulcea limbă a hîtrului Creangă — Şi aşa mai departe. 11) Mai-marii... mincinoşi de la curtea împăratului despuiat — Serveşte. 12) Căţelul pămîntului — Bidiviu hrăniţi cu jeratic ce scoteau flăcări pe nări.

VERTICAL: 1) «Cea mai frumoasă» din ţara oglinzii fermecate (3 cuv.). 2) De «asta» n-are ursul coadă — Cu pălăria pe sprînceană (pl.). 3) Comună lîngă Şimleu — «...fără bătrîneţe şi viaţă fără de moarte», basm cules de Petre Ispirescu.4) Ştiu de frica lupului — Parate! — A se văicări (reg.). 5) Bun de făcut pilaf — Început şi sfîrşit (fig.) — «O zi» din copilăria lui Făt-Frumos. 6) Prolog şi epilog de basm! — Aprobare cu jumătate de gură — Paguba babei, sprijinul moşului. 7) Particulă a vrăjitorului — Baba... în negru — Are cuvîntul Moş Martin. 8) Frumoasa din basmele noastre — Împodobesc fruntea învingătorilor. 9) Sunet de trompetă — Un Tîndală în viaţa de toate zilele — 3,14... pe dos. 10) — Individul în sens filozofic — Ce duce măgarul... (pl.). 11) Cap şi coadă de jder! — Depozite naturale de sare — Pînă aici. 12) Cu fluturi şi rîuri — Piaţa la moară (od.) — Înaripaţii călători peste mări şi ţări.

Toma MICHINICI

Dicţionar: ZBEA, IP, OGI.

Dezlegarea jocului «METALICĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AMAN — ARGINT. 2) RESITA — AC — U. 3) GRAME — PLUMB. 4) OC — BACOVIA. 5) NUN — VODA — IB. 6) ARAMA — ONT — A. 7) U — VO — BAIESI. 8) TRA — RIB — NEA. 9) IE — POLEI — RZ. 10) ALICE — NAPI. 11) PLACA — SOLID.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

Din bogata și substanțiala activitate a Editurii Univers semnalăm cîteva apariții:

• Romanul în două volume al lui Charles Dickens (1812—1870) **Casa umbrelor**, în care marele scriitor englez narează vicisitudinile dramatice ale unui îndelungat proces de moștenire. În românește de Costache Popa.

• Volumul II din **Opere alese** de Heinrich Heine. Din cuprins: Pictori francezi (Salonul din Paris, 1831); Situații franceze; Despre teatrul francez; Luteția (corespondențe despre politică, artă și viața poporului)... În românește de Dumitru Hîncu.

• Din lirica franceză contemporană ni se oferă în colecția «Poesis» o culegere de **Poeme** de Pierre Emmanuel. Un studiu introductiv Pierre Emmanuel și explorarea spiritualului semnat de Ștefan Aug. Doinaș. În românește de Ion Caraion și Ștefan Aug. Doinaș.

• Un volum reprezentativ de **Schițe și nuvele** de A.P. Cehov (Salonul nr. 6; Doamna cu cățelul; Moartea unui slujbaș; Omul în carapace...)

• În colecția Thalia (în colaborare cu Teatrul Național), drama în cinci tablouri **Cymbeline** de William Shakespeare. În românește de Florian Nicolau

• Evocarea romanescă a genialului pictor: **Meșterul Rembrandt** datorată valorosului scriitor olandez Jan Mens (1897—1970).

• Edgar Allan Poe: **Principiul poetic**. În afară de eseul care dă titlul cărții mai întîlnim Filozofia compoziției, Esența versului. Sînt puse la îndemîna cititorului ideile fundamentale ale autorului «Corbului» despre poezie și elaborarea ei, idei atît de controversate, dar care au fertilizat drumurile poeziei moderne. În românește de Mira Școiculescu. Prefață de Matei Călinescu.

• Frumos și bine întocmit sumarul ultimului număr al publicației ardelene **Cariatide** (supliment politic, social, cultural al ziarului «Flacăra roșie»). Fiecare pagină e cu grijă și eficient gospodărită. Într-o justă proporție, colaborările locale cu cele din afară. D. Zăvoianu scrie despre «Conștiința socialistă a cetățenilor»; Gheorghe Toduță prezintă «Aradul — cetate a industriei românești»; Andrei Caciora vorbește despre «Arad, vatră a celor mai vechi școli din Transilvania»; «Despre poezie și Arad» poetul Mihai Beniuc încredințează lui I. Narcu o seamă de gînduri și confesiuni; un eseu dens, «Poezia și publicul ei», semnează Ștefan Aug. Doinaș; George Ciudan publică două schițe cu sevă și tîlc din lumea satului... Alte articole, reportaje, poezii, însemnări completează divers și interesant paginile acestei binevenite publicații.

CINEMA

• **Neînfricatul Gyula vara și iarna**. Mitul vedetei și patima serialelor TV văzute de un cineast înzestrat cu un umor ca nu prea mănîncă confortul spiritual al telespectatorului. Regia — István Bácskai Lauro. Scenariul — András Polgar, după o nuvelă de Miklos Herczenik, Ferenc Kallai. Interpreți — Gabor Koncz, Lajos Oze, Sandor Suka, Eva Almasi, Istvan Egri.

• **Abel, fratele tău**. Un cineast sensibil, Janusz Nasfeter, culege din lumea copiilor o poveste încărcată de unde tragice, de adevărul amar al catastrofelor ce le poartă cu sine neînțelegerea, lipsa de delicatețe și responsabilitate în relațiile umane. Interpreți — Filip Lobozinski, Edward Dymek, Henryk Golebiowski, Roman Mosior, Katarzyna Laniewska, Jacek Fedorowicz, Henryk Bak.

Omar Sharif

• Cîteva noi scurt metraje realizate în studiourile străine se recomandă atenției noastre: Lenin și Krupskaia (U.R.S.S.), Sculpturile lui Predic (R.S. Cehoslovacă), Vise de dimineață (R.P. Ungară), Goblenurile regelui Sigismund (R.P. Polonă). În delta Volgăi (U.R.S.S.).

• Nu pierdeți aceste filme: **Gara bielorusă** (Andrei Smirnov), **Pădurea de mesteceni** (A. Wajda), **Oliver** (Carol Reed), **Hugo și Josefina** (Kjell Grede).

• **Juan Antonio Bardem și Henri Colpi** sînt autorii coproducției franco-hispano-italo-americane **Insula misterioasă**, adaptare după Jules Verne, film-fluviu: 80 000 metri de peliculă, șase ore de proiecție (două pentru marile ecrane, patru pentru televiziune), 17 săptămîni de turnare. În rolul căpitanului Nemo — Omar Sharif.

• Regizorul englez Ken Russel intenționează să realizeze un film despre Sarah Bernhardt, cu Barbra Streisand în rolul principal.

MUZICĂ

• Azi la Ateneu, săptămînalul concert al Filarmonicii dirijat de **Mircea Cristescu**, solist fiind violonistul austriac **Christian Thomas**. Program: cantata «Stejarul lui Horia» de Cornel Țăranu; Concertul nr. 1 pentru vioară de Paganini; Divertisment de Stravinski; «Marea» de Debussy.

• Viitorul concert al primei noastre orchestre simfonice (Ateneu, 28 ianuarie) dirijat de **Emil Simon** ne prilejuiește o reîntîlnire cu opera wagneriană: Preludiu la «Lohengrin» și Intrarea oaspeților în Walhalla din «Aurul Rinului». Mai ascultăm «Acteon» de Alfred Alessandrescu, Concertul pentru pian de Grieg — solist **Dan Grigore**, și Variațiuni și Fugă pe o temă de Mozart de Max Reger.

• În studioul din strada Nuferilor concertul «de joi» (27 ianuarie) dirijat de **Mircea Cristescu**: în primă audiție, Simfonia a VIII-a «Lucesăfărul» de Wilhelm Berger. Concertul nr. 1 pentru pian de Chopin — solistă **Liana Șerbescu**; Simfonia a III-a de Brahms.

• După admirabilul festival Mozart al Orchestrei simfonice a RTV, un ciclu de 6 concerte cu lucrări camerale ale clasicului german organizat de Filarmonica «George Enescu». Primul program este susținut de cvartetul «Philarmonia»: George Niculescu — vioara I; Teodor Tincu — vioara a II-a; Gh. Jalobeanu — violă; Aurel Niculescu — violoncel (24 ianuarie, Sala mică a Palatului).

• Ciclul **Muzica de epocă** (Renaștere-Baroc) continuă cu programul IV — școala engleză (printre compozitorii interpretați se află și Henric al VIII-lea) prezentat de un cvintet de alămuri și o formație vocală de cameră (26 ianuarie, Sala mică a Palatului).

• În cadrul manifestărilor «Zilele Varșoviei», un concert cu lucrări de Chopin, Lutoslavski, Szygietinski, Szymanovski, Wieniavski. Își dau concursul soprana **Emilia Petrescu**, pianiștii **Alex. Demetriad, Hilda Jereș, Marta Joja, Irina Stoicu, Nicolae Licareț**, violoniștii **Avy Abramovici**, clarinetistul **Ștefan Korodi**, corul Filarmonicii condus de **Vasile Pătea** (23 ianuarie, Sala mică a Palatului).

PLASTICĂ

• **Expoziție de artizanat din Cuba**. Lucrări decorative, produse ale unei culturi specifice, esențial populară. Dacă ceramica, remarcabilă prin frumusețea ei decorativă, este opera unor autori numiți, marea majoritate a obiectelor sînt creația unor artizani care valorifică ingenios materii prime locale tradiționale (sisal, kenaf etc.) sau rezultate dintr-o tehnologie modernă (pasta de lemn). Într-un autentic spirit național, de unde și farmecul acestor obiecte (Ateneul român).

• **Nadia Popovici** conservă în pictura sa o temă tradițională: florile. Abolind detaliul, artista recreează într-un spirit modern motivul esențializînd și făcînd apel la rigorile geometrismului. O pastă onctuoasă, o pensulație liniară viguroasă, cu alternanțe ritmice, în sfîrșit culori care cînd tot mai adesea să dea relief formelor, toate aceste mijloace duc la realizarea unor imagini de o discretă poezie (Galeriile de artă «Galateea», Calea Victoriei, 132).

• **Alexandru Gheorghe** expune la «Amfora» (Mihai Vodă, 2) obiecte ceramice. Artista este atașată noului spirit care domină generația mai tînără, școala al ceramicii sculpturale, o ceramică eliberată din chingile unor forme prestabilite, și care își potențează valorile decorative în spații largi.

• **Fotografii din R.P. Albania**. O expoziție deschisă sub egida Consiliului culturii și educației socialiste la Galeriile de artă fotografică din str. Brezoianu. Imaginile ilustrează două domenii de activitate în plină dezvoltare în Albania agricultura și electrificarea țării.

• **Frederick Antal: «Clasicism și romantism»**. Fr. Antal e un istoric de artă mai puțin cunoscut cititorului român, dar un pertinent analist al picturii florentine din secolele al XIV-lea și al XV-lea. Acest volum apărut la «Meridiane» cuprinde cîteva dintre studiile lui Antal risipite prin revistele de specialitate: «Problema manierismului în Țările de Jos», «Puncte de vedere asupra metodei în istoria artei», «Reflecții asupra clasicismului și romantismului» etc.

TEATRU

• **Ultima oră** de Mihail Sebastian (Teatrul Tineretului din Piatra Neamț): excelenții actori ai trupei nemțene — Mitică Popescu, Lucia Ștefănescu, Th. Danetti, Boris Petroff s.a. — străduindu-se să păstreze nivelul de sus al activității acestui teatru, ca și vechiul său renume, într-un spectacol de bun profesionalism semnat de regizorul Emil Mandric și scenografa Sanda Mușatescu.

• **Întîlniri** de Horia Lovinescu **Matineu de poezie umoristică românească** (Teatrul de Comedie): spectacol anume și cu ingeniozitate gîndit pentru inaugurarea «stagiunii itinerante» desfășurate în întreprinderi, cluburi, școli, o schiță dramatică într-un act, interpretată cu bunăvoință de Liliana Țicău, Iarina Demian și Silviu Stănculescu și un amplu recital de poezie, conceput regizoral de Lucian Giurchescu cu un foarte fin simț al umorului poetic și realizat cu participarea plină de convingere a întregii trupe.

• **Gaițele** de Al. Kirițescu (Teatrul Nottara): spectacol în primul rînd de actori, realizat cu voită modestie regizorală de **George Rafael** pe un text rîvnit de toate marile noastre comediene, și regalîndu-ne cu umorul — aici aspru, negru — al Ninettei Gusti, cu compoziția savantă și apăsată a Gildei Marinescu, cu candorile alintate ale lui Dodi Gaian, cu farmecul perfid al Lilianei Tomescu, cu apariția încîntătoare a Margăi Barbu. Mai slab ca distribuție și interpretare, compartimentul rolurilor masculine.

• **Soldățelul de plumb** de Sacha Lichy (Teatrul de stat din Galați): basm-comedie (cah) pentru cei mici dar cu implicații etice vizînd și universul de preocupări al celor mari, traversat de șfichiuiri satirice privind aspecte ale existenței sociale. Realizat de regizorul Traian Ghițescu-Ciurea — poate cu un ritm prea greoi pentru specificul piesei — într-un cadru scenografic plin de fantezie semnat de Victor Crețulescu.

• **Circ '72**. În sfîrșit, un spectacol de circ alcătuit exclusiv din numere românești (de cea mai bună calitate!) care au făcut succese pe diverse meridiane ale lumii. Interpreți: formația de zburători Ganea, saltatorii la bascură conduși de Constantin Crețu, jonglerul Augustin Pocluda, clovnul muzical Eliade Grigorescu, duo acrobatic Panaitescu, Mihu Ciucă în amuzanta — și virtuoasa! — sa dresură de urși și alți.

DISC

• **«Marsyas»** — poemul simfonic al lui Alfonso Castaldi, inspirat din «Metamorfozele» lui Ovidiu — este expus cu măiestrie de Constantin Bobescu în fruntea Orchestrei simfonice a RTV. Pe calaică față a discului, în interpretarea aceleiași formații, o altă lucrare de sursă literară: «Vrăjile Armidei» de Ion Nonna Otescu, pe baza unei legende din «Ierusalimul eliberat» al lui Torquato Tasso. La pupitru, de astă dată, Alfred Alessandrescu. Solo vioară: Alexandru Theodorescu.

• Radu Simion — naist de valoare, laureat al nenumărate festivaluri internaționale — își demonstrează cu brio virtuțile sale interpretative. Însoțit de orchestra lui Ionel Budișteanu, solistul argeșean ne convinge că Gheorghe Zamfir a reușit să creeze o școală strălucită prin emulația stîrnită de extraordinarele sale concerte din țară și din străinătate. Repertoriul lui Radu Simion, maniera lui de a cînta ni-l arată că pe un artist de excepție, demn emul al ilustrului său conjudețean (EPE-0613).

• Riccardo del Turco, compozitor, poet și interpret — unul dintre îndrăgiții «cantautorii» italieni — ne este prezentat de «Electrecord» într-o imprimare realizată pe baza unei benzi «CBS-Sugar-Milano», excelentă din punct de vedere tehnic.

TV

ANIVERSARE. «Hai să dăm mînă cu mînă» — emisiune de versuri și cîntece închinate evocării unui eveniment crucial din istoria patriei: **Unirea Principatelor Române** (luni).

REPORTAJ. «Acei oameni minunați și mașinile lor» își intitulează Const. Vișan și Mircea Gherghinescu reportajul lor. Filmul din al cărui titlu s-au inspirat autorii ne-a plăcut. Sperăm să ne placă și reportajul (duminică) • Cîteva dintre cele 47 de hanuri cîte număra, cîndva, Capitala noastră vor fi evocate de Maria Produț în al său ciclu **Bucureștiul necunoscut** (duminică) • De poste hotare. Noi peisaj rural în R.P.D. Coreeană (luni).

DEZBATERI. Monografia Enescu în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei** (marți) • Discuție la **Stop-cadru** în preajma apropiatelor adunări generale ale oamenilor muncii (luni).

ȘTIINȚĂ. Aeroporturile — adevărate orașe electronizate — subiectul, interesant, al emisiunii de știință **Univers XX** (joi).

LITERATURĂ. «Ion Creangă și lumea Humulești-lor». Prezintă Const. Ciopraga în prima dintre emisiunile **Bibliotecii pentru toți** închinate marelui povestitor moldovean (joi) • Versuri inedite de Virgil Teodorescu, Nicolae Tăutu, Nicolae Ioana, în lectura autorilor (simbătă).

TEATRU. În reluare — la cererea telespectatorilor, după cum ni se spune — «Titanic vals» de Tudor Mușatescu în versiunea interpretativă: Radu Beligan, Ileana Stana Ionescu, Ilinca Tomoroveanu, Melania Cîrje, Florian Pittiș, Valentin Zaharescu și ceilalți (marți).

FILM. Dacă v-a fost dor de Pierre Étaix, îl puteți revedea în comedia «Cît timp ești sănătos» (duminică) • Marele succes cinematografic (concretizat în cinci Oscaruri) «În arșița nopții» cu Sidney Poitier și Rod Steiger (miercuri) • «Am fost tînără» — un film realizat de studiourile bulgare (vineri).

MUZICĂ. «Salut Vienei în 3/4». Salutul aparține lui Leonard Bernstein și despre el puteți afla mai multe în emisiunea **Să înțelegem muzica** (duminică) • Coruri din județele Alba, Sibiu, Harghita în întrecerea **Cîntare patriei** (duminică) • Balerina Valentina Massini despre ea și rolurile ei (marți) • Noua încercare de reanimare a operetei pe micul ecran. Cîntă Constanța Cîmpeanu, Marica Munteanu, Vali Niculescu și alții (vineri).

FOLCLOR. «Floarea din grădină», exemplara emisiune-concurs a tinerilor interpreți de muzică populară. Dacă tot e prezentată sub genericul «Steaua fără nume» ce-ar fi să se opereze un transfer de farmec și atractivitate vestejitei variante de muzică ușoară a aceleiași emisiuni? (luni).

DIVERTISMENT. Cîntă Sylvie Vartan (joi) • Orice pe lumea asta are și un sfîrșit. Este și destinul **Teledivertismentului** alfabetic ajuns aproape de sfîrșit, la litera T: Tastaman, Temple, Tapalagă, Trenet, del Turco... (simbătă).

SPORT. Nu-i!

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul pronosport nr. 4 etapa din 23 ianuarie 1972

I.	Cagliari-Mantova	1
II.	Catanzaro-Milan	2
III.	Fiorentina-Sampdoria	1
IV.	Inter-Varese	1
V.	Lanerossi-Juventus	x,2
VI.	Napoli-Atalanta	1
VII.	Torino-Bologna	1
VIII.	Verona-Roma	1,x
IX.	Arezzo-Monza	1,x,2
X.	Cesena-Palermo	1,x
XI.	Foggia-Catania	1
XII.	Reggina-Livorno	1
XIII.	Ternana-Brescia	1,x

Gilda Marinescu

flacăra F album

Jean-Paul BELMONDO, „rezistă anului II"
Fotografie de Traian PROSAN

FLACARA

5
'72

ANUL XXI
Nr. 869
29 IANUARIE 1972

în șapte zile

În ziua de 18 ianuarie a avut loc ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Strict la obiect, comunicatul apărut în presă arăta în continuare: «Comitetul Executiv a analizat și aprobat studiul-cadru privind amenajarea în perspectivă a rîului Olt, lucrare economică complexă cu efecte favorabile în numeroase ramuri ale economiei naționale: energetică, hidroameliorații, asigurarea cu apă potabilă și industrială, navigație și piscicultură, protecția teritoriului împotriva viiturilor». O singură frază de o covîrșitoare importanță prin implicațiile politice, economice și sociale pe care le conține.

Rîul Olt curge pe o lungime de 670 km și are, împreună cu numeroșii săi afluenți, un bazin hidrologic care cuprinde aproximativ 24 000 kilometri pătrați, teritoriu cu multe localități, pe care viețuiesc sute și sute de mii de oameni. Dacă reținem că studiul-cadru prevede realizarea unei cascade formate din 31 amenajări hidrotehnice, din care 19 sînt prevăzute în sectorul Dăești–Dunăre, și că numai puterea instalată a acestora va fi echivalentă cu suma puterii instalate la Bicaz și în aval de Bicaz, plus hidrocentrala Argeș, și dacă mai ținem seama că potențialul tehnic irigabil al bazinului Olt împreună cu cel al rîului Vedea va însuma 820 000 de hectare, putem realiza amploarea cu totul remarcabilă a acestor construcții și amenajări. Dar aceste lucrări se vor face cu oameni, pentru oameni și cu utilizarea unui uriaș inventar tehnic. Gîndiți-vă numai cîte zeci de mii de oameni vor participa la edificarea acestui obiectiv. Nu numai cei care vor fabrica utilajele, nu numai cei care vor veni ca specialiști și muncitori calificați pe șantierele ce se vor deschide, ci și oamenii acestor pămînturi care vor fi atrași în procesul lucrărilor, mii și mii de țărani care vor păși la început pentru prima oară în viața lor într-un șantier, la început ca muncitori pălmași și care, într-un an, doi, vor deveni excavatoriști, tîmplari, betoniști, șefi de echipă, muncitori calificați în toată puterea cuvîntului. Gîndiți-vă la influența pe care o vor avea în acest timp șantierele asupra oamenilor locului, a familiilor lor, a destinelor celor vîrstnici și mai ales a celor tineri. Încercați apoi să scrutați viitorul și imaginați-vă cum se va schimba fața a o zecime din teritoriul țării (atît cît reprezintă cei 24 000 kilometri pătrați ai bazinului Oltului), în 1980; cum va arăta peisajul și traiul oamenilor, cum se vor schimba destinele lor. Și, cînd veți începe să întrezăriți aceste orizonturi alevea, reveniți la prezent. Pentru că acum, în prezent, pregătim viitorul, iar seva rațională și binefăcătoare a acestui viitor o cunoaștem și o recunoaștem în tot a ceea ce se face astăzi în țara românească, în România socialistă. O întîlnim la fiecare pas, în fiecare acțiune: în rezultatele remarcabile ale țăranilor cooperatori cultivatori de cartofi, răsplătiți recent cu ordine și medalii pentru munca lor, în felul în care lucrătorii din uzine și fabrici hotărăsc în adunări generale bunul mers al treburilor cu conștiința de proprietari și conducători; în hotărîrile pe care le iau în aceste zile țăranii cooperatori pregătind recolta anului 1972, în felul în care întîmpină congresul lor care va avea loc la 21 februarie; o întîlnim în noi înșine, în puterea cu care muncim și trăim.

Rațiunea și previziunea științifică care determină modul nostru de existență își au izvorul în principiile filozofice marxist-leniniste, în activitatea dinamică, consecvent revoluționară, a Partidului Comunist, a Comitetului său Central, a secretarului general al partidului.

În această săptămînă am sărbătorit, la 24 ianuarie, 113 ani de la Unirea Principatelor Române, premisă esențială care a condus la cucerirea independenței naționale în 1877 și la împlinirea idealului scump al făuririi statului național unitar român în 1918. Dar adevărata unire, de idealuri și forțe, am realizat-o datorită Partidului Comunist Român în lupta pentru cucerirea puterii și opera de construire a orînduirii socialiste. Unirea deplină o trăim acum, în România socialistă, cu adevărat independentă și cu adevărat liberă, unde sîntem cu toții stăpîni, acum cînd o dată cu prezentul cunoaștem și muncim conștient pentru viitorul nostru. Un exemplu edificator l-am avut în această privință prin evenimentul pe care l-a constituit analizarea și aprobarea studiului-cadru privind amenajarea de perspectivă a rîului Olt. Acest fapt nu este o excepție sau o acțiune izolată, ci face parte dintr-un ansamblu bine chibzuit ale cărui elemente de bază au fost stabilite în Directivele congreselor al IX-lea și al X-lea ale P.C.R. și care se transpun în planurile noastre cincinale și de perspectivă.

Previziunea științifică este o coordonată dinamică a întregii activități a partidului nostru care atrage mobilizarea întregului popor la realizarea politicii partidului, la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Și ca un ultim exemplu din aceste zile trebuie să reținem ședința de lucru cu președinții comisiilor de elaborare a prognozelor de dezvoltare economico-socială a României, despre care am luat cunoștință în preajma închiderii cronicii evenimentelor interne și care ne reamintește tuturor, încă o dată, că de fapt viitorul pe care-l construim astăzi constituie o practică esențială a activității partidului, o practică al cărei animator principal este secretarul general al partidului.

Mihai MÎRZA

Marți, 25 ianuarie 1972

săptămîna în imagini

învățăminte prețioase, sarcini mobilizatoare

Recenta adunare generală a țăranilor cooperatori din comuna Gurbănești, județul Ilfov, a prilejuit o minuțioasă și multilaterală analiză a muncii desfășurate în anul agricol 1971. Adunarea generală a stabilit și a aprobat noul plan de măsuri, elaborat în vederea sporirii continue a averii obștești și a unei mai active contribuții la realizarea fondului central de produse agricole.

În darea de seamă prezentată de Dinu Daniliuc, președintele C.A.P., și în dezbaterile care au urmat s-a subliniat totodată importanța recentelor măsuri luate de conducerea partidului pentru mărirea pensiilor pentru bătrîni și bolnavi, trimiterea membrilor cooperatori în stațiunile balneoclimaterice, acordarea de ajutoare pentru lehuze și incapacitate temporară de muncă, precum și acordarea de indemnizații pentru copiii membrilor cooperatori care efectuează numărul de zile calendaristice stabilit. Cu acest prilej cooperatorii din Gurbănești și-au exprimat întreaga lor recunoștință față de grija permanentă pe care o poartă partidul și statul nostru oamenilor muncii din agricultură, angajîndu-se să obțină și în acest an rezultate pe măsura condițiilor create. Rezultatele dobîndite în 1971 reprezintă în această privință o experiență valoroasă și în același timp o garanție a succeselor. Lucrînd în acord global, țăranii cooperatori au obținut la hectar, în anul 1971, 3 200 kg grîu și 4 200 kg porumb boabe (mai mult cu peste 1 000 kg porumb la ha în comparație cu anul 1970). Aplicarea noului sistem de organizare și retribuire a muncii a permis, de pildă, țăranului cooperator Gheorghe Drăghici să obțină de pe o suprafață de 4 ha o producție suplimentară de 2 000 kg porumb față de cifra planificată și un venit de 6 200 lei numai de la această cultură.

Și zootehnia a adus un aport deosebit la realizarea celor aproape 20 000 000 lei venituri. Din acest sector au fost livrate statului 202 tone carne, 11,2 tone lînă, 3 100 hl lapte. De asemenea, Cooperativa agricolă din Gurbănești, onorîndu-și contractele încheiate cu statul, a livrat fondului centralizat 2 760 tone grîu și porumb, 995 tone produse de pe loturile semincere și 3 770 tone sfeclă de zahăr.

În încheierea adunării generale, colectiviștii din Gurbănești au adresat o telegramă Comitetului Central al Partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, din cuprinsul căreia reproducem aceste cîteva rînduri:

«Analizînd posibilitățile noastre materiale și umane, ne angajăm ca în acest an să depășim producția globală cu 5 la sută, să sporim veniturile cu 3 la sută, la grîu producția medie să ajungă la 4 500 kg la ha, la porumb — la 6 000 kg la hectar, iar la lapte de vacă la 2 500 litri. Pe această bază vom valorifica în plus cu statul 400 tone grîu, 420 tone porumb, 170 hl lapte, 1 000 kg lînă și 16 tone carne».

o remarcabilă inițiativă gospodărească

În decurs de trei ani — prin mijloace și resurse financiare proprii, prin muncă entuziastă și efectuarea a mii de ore de muncă voluntară — membrii C.A.P.-Otopeni și-au construit singuri, la ei acasă, o veritabilă fabrică de făinuri furajere. O clădire dotată cu un cazan pentru sterilizare, un uscător rotativ cu palete pentru deshidratare, mori și prese, site pentru separarea diferitelor particule etc. În prezent, cooperatorii din Otopeni produc pentru ei și pentru alții (au clienți în Ilfov, Teleorman, Dîmbovița și în Banat) aproximativ 3 500 tone de făinuri furajere, din care 1 000 tone de origine animală. Iată și rezultatele practice: la un efectiv mediu de 400 vaci de lapte s-a obținut o producție medie pe cap de vacă furajată variind între 2 500 și 3 000 litri, iar sporul în greutate al taurinelor aflate la îngrășat a variat între 850 și 900 grame pe zi.

CONSFĂTUIREA COMITETULUI POLITIC CONSULTATIV AL STATELOR PARTICIPANTE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA

La 25 ianuarie s-a deschis la Praga Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.
Fotografia noastră prezintă plecarea delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, care, în conformitate cu înțelegerea intervenită, a participat la Consfătuirea ordinară a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

un an și patru luni avans

Pe Valea Uzului, în cadrul Complexului hidroenergetic «Valea Uzului», au început lucrările la ultimul obiectiv prevăzut în plan — hidrocentrala Poiana Uzului. În prezent harnicii constructori efectuează săpăturile pentru fundație și pentru bazinul de liniștire al noii centrale. Față de termenul planificat, constructorii de pe Valea Uzului au un avans de un an și patru luni.

la „dacia", în aceste zile

La Întreprinderea textilă «Dacia» din București au avut loc în aceste zile adunări ale oamenilor muncii, în cadrul cărora s-a analizat, pe secții și schimburi, modul în care au fost aduse la îndeplinire măsurile adoptate în anul precedent. Și tot cu acest prilej participanții au dezbătut cu exigență și spirit de răspundere cifrele de plan pe anul 1972. S-au făcut, ne declară tovarășa Maria Diaconu, președinta sindicatului, zeci de propuneri menite să conducă la realizarea cu succes a planului de producție pe '72 și la obținerea unei producții suplimentare reprezentînd cel puțin 100 000 mp de textile. Alte propuneri vor fi făcute în adunarea generală a reprezentanților salariaților pe întreaga întreprindere ce se va ține în februarie

După cum se știe, începînd cu acest an există un cadru legislativ pentru organizarea și buna desfășurare a adunărilor generale ale oamenilor muncii. Legea cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat, adoptată de Marea Adunare Națională în toamna trecută, consfințește instituționalizarea adunărilor generale ale oamenilor muncii ca formă superioară de conducere colectivă, ca for prin care clasa muncitoare participă, în mod organizat, la conducerea activității economico-sociale. De aceea, în afară de cifrele de plan pe anul în curs, la adunările de la «Dacia» s-au analizat în spirit critic o serie de lipsuri și abateri care frînează uneori activitatea colectivului. Așa, de pildă, la adunarea muncitorilor din secția finisaj vorbitorii (ing. Sandu Mircea, A. Liht, V. Geantă, I. Sodnic, Gh. Sima, Stela Burlacu ș.a.) au combătut cu vehemență excesul de absențe nemotivate din cursul anului trecut (508 zile-om), învoiri fără rost (peste 800), nerespectarea disciplinei tehnologice, carențe în activitatea mecanicilor de la utilaje, lipsa pieselor de schimb, ventilația defectuoasă în unele ateliere etc. Înlăturînd toate aceste neajunsuri, concretizînd propunerile făcute în planul de măsuri adoptat, colectivul întreprinderii va reuși, așa cum a reușit și în trecut, să realizeze cu succes planul de producție pe anul în curs cît și angajamentele suplimentare pe care și le-a asumat

Pe întreg cuprinsul țării, sute de mii de cetățeni participă, prin cele mai diferite acțiuni, la constituirea Fondului de Solidaritate Internațională. Spre contul 45, deschis la filialele din toată țara ale Băncii Naționale, se îndreaptă beneficiile realizate prin spectacole ale formațiilor artistice din întreprinderi, prin acțiuni culturale și sportive, precum și donațiile făcute cu ocazia adunărilor generale ale oamenilor muncii.
Cu acest prilej se difuzează și un timbru (vezi fotografia), pus în vînzare prin oficiile poștale și magazinele «Filatelia».

succes la examene!

Zile intense în activitatea studențească — se apropie sesiunea de examene. Sîntem convinși că actuala sesiune va demonstra nivelul bun de pregătire al studenților, dovedind o dată în plus că eforturile lor se alătură acțiunilor întregului tineret din țara noastră de ridicare continuă a nivelului de pregătire profesională, de îmbogățire a cunoștințelor sale politice și ideologice.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

ȘANTIER DE CREAȚIE

7 minute cu prof. dr. docent nichifor ceapoiu

Excelsior, Dacia, Favorit, Moldova — iată numele citorva soiuri de grîu create de echipa condusă de prof. dr. docent Ceapoiu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de științe agricole și silvice, șeful secției ameliorarea plantelor și producției de semințe de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice—Fundulea. Soiurile amintite mai sus se cultivă în prezent pe o suprafață de circa 300 000 ha și se remarcă prin producții ridicate, cuprinse între 3 000 și 5 000 kg la hectar (în 1971 au atins la stațiunile experimentale cifra record de 6 500 kg la ha!).

Crearea de noi soiuri de plante, muncă prin excelență de concepție, cere meticulozitate și perseverență, perspicacitate și, în oarecare măsură, inspirație, în sensul că dintr-un volum imens de material (de exemplu la grîu din 50–80 000 de elite) trebuie alese doar liniile cu cele mai mari șanse de reușită. În procesul de creație, în afară de genetică participă o serie de discipline ajutătoare ca fiziologia, biochimia, chimia, fitopatologia, statistica matematică ș.a. Ținînd seama că într-un soi valoros este necesar să se acumuleze un număr foarte mare de caractere, se duce o luptă continuă, pe parcursul a 7–10 ani, pentru eliminarea caracterelor nevaloroase înlănțuite cu cele valoroase prin hibridări succesive, pînă cînd se ajunge, în sfîrșit, la linia care posedă cea mai favorabilă constelație de gene. Din scurta convorbire avută cu profesorul Ceapoiu am mai aflat că, în prezent, colectivul de cercetători conduși de domnia-sa se preocupă de crearea de soiuri de grîu de mare productivitate, avîndu-se în vedere vastul plan de irigare inițiat de partid. De asemenea, se lucrează în direcția creării de soiuri rezistente la boli prin utilizarea liniilor de substituție cromozomală. Se mai fac cercetări cu privire la liniile de grîu bogate în proteină și acizi aminici esențiali (lizină) și a grîului hibrid care, prin fenomenul heterozis, asigură o producție sporită față de soiurile normale.

în cinstea marii sărbători a tineretului

Pretutindeni tineretul țării întîmpină aniversarea celor 50 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist printr-o activitate febrilă și multilaterală, prin intensificarea eforturilor sale creatoare. În toate sectoarele tineretul își face simțită prezența într-un mod deosebit, de la creșterea contribuției sale în producție și la activitatea voluntar-patriotică la activitățile politico-ideologice și cultural-artistice. În întreprinderi și instituții de învățămînt, în cluburile și casele tineretului s-au organizat activități dintre cele mai diferite. Programele cuprind acțiuni menite să contribuie la stimularea pasiunii pentru știință și tehnică, perfecționarea pregătirii profesionale, cunoașterea tradițiilor revoluționare. Se pregătesc expoziții și spectacole festive, se organizează concursuri pe diferite tematici, cineamatorii realizează filme în cinstea semicentenarului. În fotografie, o echipă de amatori de la «Ecran club» realizînd filmul «Împușcătura», avînd ca temă lupta tinerilor uteciști în ilegalitate.

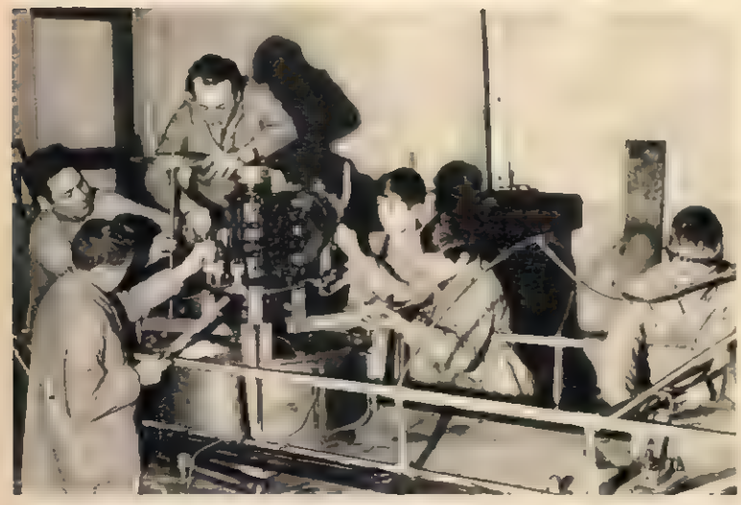

„micii automobiliști" pregătesc o premieră

Ne găsim la Palatul pionierilor din București, aici unde membrii cercului «Micii automobiliști» construiesc, sub îndrumarea profesorului Petre Danciu, un autovehicul pe pernă de aer.

Fotoreporterul nostru a surprins un moment al lucrărilor de montaj. Viitoarea premieră automobilistică se recomandă prin următoarele calități și caracteristici tehnico-științifice: autovehiculul va avea o putere de 45 CP și va fi înzestrat cu un motor de tip Wartburg. Va depăși cu ușurință obstacole pînă la înălțimea de 30 cm și va dezvolta o viteză de circa 60 km/h. Capacitatea: două locuri. Pînă în prezent autovehiculul a trecut cu bine probele de săltare de la sol și urmează să susțină demonstrația definitivă cu prilejul sărbătorii de 1 Mai.

vulpi... pe cale industrială

Stațiunea experimentală zootehnică din Tg. Mureș a intrat în cel de-al zecelea an de activitate. În această perioadă colectivul de cercetători s-a făcut remarcat prin numeroase studii de importanță practică privind creșterea și îngrășarea taurinelor, ameliorarea unor diverse soiuri de plante tehnice și valorificarea intensivă a terenului arabil.

O preocupare nouă: creșterea și ameliorarea animalelor cu blană fină. În anul 1971 stațiunea a livrat peste 500 de asemenea animale de prăsilă (vulpi argintii, platinate și albastre), obținîndu-se totodată și o «recoltă» de peste 800 de blănuri fine.

În fotografie: cercetătoarea Speranța Sava alături de un prieten cu... blana fină.

COPERTA NOASTRĂ

Turismul de iarnă ar trebui socotit un antrenament în vederea celui de vară. Și invers. Cît despre turismul anului '72, puteți găsi cîteva zeci de informații în reportajul-prolog din paginile 8, 9 și 10.

Prezentarea artistică:

Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

cu 200 000 mai mult

La unul din oficiile poștale din țară s-a eliberat recent cel de-al 1 700 000-lea abonament la televiziune — cu circa 200 mii mai mult decît la începutul anului 1971. Realizările respective au fost posibile datorită apariției hotărîrii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. privind reducerea prețului de vînzare la aparatele de radio și la televizoare, precum și alocării unor importante fonduri destinate îndeosebi pentru darea în funcțiune a unor stații de mare putere amplasate aproape în toate regiunile țării. Ca urmare, în prezent emisiunile studioului central de televiziune pot fi vizionate pe întreg teritoriul, cu excepția unor zone limitate în special în munți.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

două mari bogății

De o mare complexitate și de o deosebită însemnătate pentru economia națională este problema stăpînirii și valorificării superioare a celor două resurse naturale ale țării: pămîntul și apa. Programul de lucrări privind îmbunătățirile funciare și gospodărirea apelor, stabilite de conducerea de partid și de stat, atestă marea însemnătate ce se acordă acestor domenii de activitate. Pentru a putea informa cititorii noștri despre amploarea acestor lucrări, am solicitat cîteva precizări tovarășului ministru adjunct ing. Enache Sârbu, șeful Departamentului îmbunătățiri funciare din M.A.I.A.S.A.

— Pentru valorificarea superioară a acestor resurse naturale cincinalul actual marchează, în comparație cu perioada anterioară, o creștere substanțială a volumului de investiții și de lucrări, statul alocînd fonduri de două ori mai mari decît în întreaga perioadă cuprinsă între 1960 și 1970. Totodată s-au stabilit programe de o mare anvergură în ceea ce privește executarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare și gospodărire a apelor pe plan local, folosindu-se în acest scop resursele comunelor și ale unităților agricole.

— Se știe că în ultimii ani s-au realizat importante lucrări de gospodărire a apelor în vederea asigurării cantităților necesare tuturor ramurilor economiei naționale, iar pentru agricultură s-au depus eforturi pentru extinderea amenajărilor de irigații. Ați putea să ne faceți unele precizări în ceea ce privește problema irigațiilor?

— La sfîrșitul anului 1971 s-a ajuns să se amenajeze terenuri, în zonele bîntuite de secetă, totalizînd o suprafață de aproape un milion hectare. Numai în 1971 s-au executat lucrări și amenajat terenuri pe o suprafață de peste 224 000 ha, din care peste 200 000 ha în mari sisteme, ca cele de la Carasu, Gălățui-Călărași, Terasa Brăilei, Tecuci ș.a.

— Puteți să ne vorbiți și despre perspectiva anilor următori?

— Planul pe 1972 și anii următori prevede dezvoltarea acestor lucrări într-un ritm susținut, astfel ca să se ajungă în 1975 la peste două milioane de hectare irigate și să se termine executarea lucrărilor de desecare și evacuare a apelor pe o suprafață de 900 000 ha. În momentul de față întreaga țară este un vast șantier în care zeci de mii de țărani cooperatori s-au mobilizat și aduc o contribuție deosebită la lucrările de desecare și evacuare a apelor de pe terenurile mlăștinoase, pentru redarea lor în circuitul agricol.

vîrsta satelor noastre

Cît sînt de vechi așezările rurale românești? Răspunsul la întrebare îl dau în prezent nu numai istoricii și etnografii, ci și arheologii. De curînd, cercetătoarea Suzana Dolinescu-Terche de la Institutul de arheologie, încheind ultima etapă din campania de săpături arheologice pe care le efectuează de opt ani la Dulceanca (județul Teleorman), a ajuns la concluzia că lîngă vatra acestui sat se găsea încă în secolul al VI-lea o așezare rurală cu o populație străromânească. Așezarea respectivă a continuat să existe și în secolele VIII și IX. Apoi, după cît se pare, a apărut satul actual — Dulceanca. Materialul arheologic descoperit aici (ceramică lucrată de mînă și la roată, obiecte de uz casnic etc.) dovedește că în ultimele secole ale primului mileniu așezarea era deosebit de bogată și intens locuită.

Fotografia pe care o publicăm o datăm cu aceste rînduri ne arată înfățișarea interiorului unei locuințe rurale de acum 1 200 de ani. În mijloc, vatra la care se gătea. (Femeile din jurul vetrei sînt trei sătence care au ajutat la degajarea pămîntului care acoperea locuința și care au ținut neapărat să se fotografieze în cea mai veche casă din comuna lor.)

un nou produs

Vă informăm despre un succes de ultimă oră al colectivului de muncitori, ingineri și cercetători de la Fabrica de articole de sticlărie din București (în fotografie). A fost realizat și livrat întreprinderii «Electromagnetica» un nou produs — capacul-carcasă de contor electric, fabricat în întregime din sticlă. Avînd pereți subțiri, rezistență mare, suprafața foarte netedă și o transparență tonală, noul produs oferă toate condițiile cerute de beneficiar.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

nenea iancu

Se vor împlini, la 29 ianuarie, o sută douăzeci de ani de la nașterea unui mirific luceafăr al literelor românești, acela căruia antologiile auguste îi spun: *Ion Luca Caragiale*, acela pe care întreg poporul român — observația a făcut-o înaintea mea Geo Bogza — îl cheamă cu un ton de tandră familiaritate: *«Nenea Iancu»*.

M-am întrebat, de nenumărate ori, care e explicația, nu a unui respect îndrituit, nu a unei admirații meritate, dar a acestei afecțiuni manifeste, irizînd, nu rareori, pasiunea pentru un om de la a cărui moarte se vor împlini, în curînd, șaizeci de ani.

Cred că răspunsul nu poate fi decît unul singur: opera și viața lui I.L. Caragiale fac un tot inextricabil, iar lumea lui nenea Iancu, cu atîta vigoare, necruțare și autenticitate zugrăvită de el, deși devenită de mult filă de istorie și piesă de muzeu, n-a încetat să ne fie proaspătă în memorie, întrucît marele gravor ce a lucrat cu apa tare a satirei i-a fixat trăsăturile esențiale într-un fascinant și veșnic viu panoramic.

Evident, *Ion Luca Caragiale* a imortalizat marile vicii ale societății burgheze, tragica, zguduitoarea ei disoluție morală, întruchipată în cîteva trăsături etice și sociale fundamentale: parvenitismul, carierismul, demagogia, corupția, nepotismul, intervenționismul, arghirofilia — tare ale unei societăți condamnate, dar care au mai fost ilustrate în istoria literaturii lumii. Acolo unde *nenea Iancu* își dezvăluie însă întreaga sa măreție, de o fabuloasă originalitate, este în descoperirea unei realități, de o tulburătoare candoare aparentă, și care se numește: *moftul*.

Moftul e o noțiune abstractă de o infinită complexitate, refuzîndu-se de la orice definiție, fiindcă e însuși *nimicul*. Dar *nimicul* pretențios, umflat, gongoric, suficient și ostentativ, nimicul discutat pe toate fețele lui, dar mai ales la esență. Iar *moftangiul* este acel tip uman care știe tot, se pronunță cu aceeași competență în toate domeniile și e gata să adopte orice atitudine, în funcție de halba care îi stă în față și de *«amicii»* cu care s-a încurcat la o paroală. *Moftangiul* se caracterizează mai fericit prin ceea ce n-are: n-are dubii, n-are întrebări, n-are drame, are nemai certitudini și soluții. Capacitatea infernală a lui nenea Iancu de a-l detecta pe *moftangiu* venea din retina lui radiografică, din auzul său fin, dar, mai ales, dintr-o nesfîrșită rezervă meditativă.

Nenea Iancu privea lumea prin ochelarii lui aburiți, veșnic mistuit de îndoieli.

Am auzit, de curînd, un fapt de viață, absolut autentic, de o semnificație fundamentală pentru psihologia ilustrului artist. Într-o seară, la Berlin, subtilul critic și om de cultură care a fost Paul Zarifopol s-a ambalat într-o disertație orală, vorbind cîteva ore în șir despre Immanuel Kant. Nenea Iancu l-a ascultat cu o atenție nepreîfăcută, pentru ca, la sfîrșit, să pună și el o întrebare: «Ascultă, Păvăluță, Kant ăsta al tău n-o fi fost și el vreun moftangiu?»

Ei bine, dacă și pe Immanuel Kant a ajuns nenea Iancu să-l suspecteze, vă imaginați cu ce atenție fără îertare și-a privit contemporanii și cum i-a văzut jupuiți de blazoane, de veșminte și de piele, priviți în adîncuri pînă la viscere.

De aici darul, măiestria și eternitatea lui nenea Iancu.

De aici sentimentul nostru că-l putem vedea oricînd la *«Gambrinus»*, mai viu, mai tînăr și mai plin de vervă ca oricînd.

Una dintre cauzele împlinirilor de la C.A.P. Vînători-Vultur: conducerea colectivă. În imagine, consiliul de conducere care, trebuie remarcat, cuprinde acum, spre deosebire de începuturi, și un tehnician cu calificare superioară în ale agriculturii: inginera șefă Eugenia Alexa.

CONGRESUL UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE 21 FEBRUARIE

ROADELE UNUI DECENIU

Reportaj de N. IOAN

Fotografii de S. STEINER

Pe un deal altădată pustiu, a apărut o puternică și modernă fermă zootehnică. Bunul ei mers se datorează, fără îndoială, și prezenței unui nou personaj al satului contemporan: specialistul. La Vînători-Vultur, medicul Ileana Doina Ionică, în ciuda tinereții sale, a reușit să se facă respectată de toți sătenii. Cu alte cuvinte, criteriul competență circulă și la țară.

Cu zece ani în urmă, un coleg de-al meu — dovedit, în timp, un pasionat cronicar al vieții sătești — s-a întors la redacție «de pe teren» cu un instantaneu color care și-a impus singur locul pe copertă. Era firesc să fie așa pentru că reprezenta «o imagine din neuitatele zile ale lui februarie și martie 1962»; o imagine de la inaugurarea a încă unei gospodării colective în țara noastră. Și anume, aceea a locuitorilor din satele Vînători și Vultur, sate de prin părțile Iașilor.

Deci, cu zece ani în urmă, aici, în viața oamenilor acestor sate, a apărut un element nou: cooperativa de producție.

Ce influență a avut ea asupra satului, ce mutații s-au petrecut acolo datorită apariției ei? Iată ce am căutat să aflu, ducîndu-mă la Vînători și Vultur în buzunar cu o «copertă Flacăra» de exact acum zece ani.

PRIMUL ȘI ULTIMUL

Datorită unui soi de simetrii a șansei, am nimerit, la Vînători și Vultur, acum, aproape la fel de bine ca și colegul meu — atunci; adică în timpul unui moment special: consiliul de conducere al C.A.P. avea «ședință de dezbatere și definitivare a planului pe '72».

Vreo 14 oameni, bărbați și femei, toți cu mîinile mari, vreo 14 oameni creatori și-au stabilit dimensiunile muncii și răsplății lor de-a lungul primului an din cel de-al doilea deceniu al existenței unității lor cooperatiste.

Dar înainte de a trece la '72, să zăbovim puțin — pentru că merită — asupra lui '71, ultimul an al primului deceniu de cooperație agricolă de producție din țara noastră. Și să căutăm să înțelegem acest deceniu, comparîndu-i ultimul său an cu cel dintîi, cu '62. Bineînțeles, în limitele cooperativei la care ne-am oprit. Și aici e locul să precizez că e vorba de una dintre cooperativele mici ale județului Iași; încît, cu atît mai semnificative sînt rezultatele ei.

În 1962, cooperativa avea 7 tractoare; azi are 17, dintre care 4 cu șenile. În paranteză fie spus, tractoarele acestea cu șenile sînt de o deosebită importanță pentru că, datorită lor, pot fi lucrate mecanizat și terenurile în pantă, care ocupă o suprafață mare din pămîntul cooperativei. Înainte se lucrau doar platourile. Azi, lucrîndu-se și pantele, implicit s-a sporit suprafața de pămînt cultivat. Dar să revenim la comparația propusă.

În 1962, producția de porumb boabe a fost de 1 130 kg la ha; în 1971 ea a fost de 2 400 kg; iar în 1972 se preconizează să fie de 2 500 kg. În 1962, producția de grîu a fost de 965 kg la ha; în 1971 a fost de 1 700 kg; iar pentru 1972 este planificată o producție de 1 800 kg. Cu alte cuvinte, producția și la porumb și la grîu s-a dublat. Aceasta și datorită felului în care a fost pregătit terenul. Anul acesta, de pildă, pentru prima oară s-au făcut arături adînci de toamnă pe toată suprafața pe care au fost incorporate îngrășăminte chimice. Dar, fiind vorba de o zonă de dealuri, cooperativa a înregistrat reușite mai mari în alte direcții.

S-au plantat 24 de ha cu vie altoi pe spaliere de sîrmă, iar viței acesteia i se aplică toate metodele avansate ale viticulturii. Drept care, producția ei este în continuă creștere și așa se face că a fost necesară și chiar s-a construit, acolo, o binecuvîntată cramă.

S-au mai plantat de asemeni livezi de-a lungul și de-a latul a 38 de hectare.

O mare realizare a cooperativei o constituie, fără îndoială, sectorul zootehnic. Opt grajduri și un saivan adăpostesc 600–700 de bovine, aproape 1 000 de ovine, 73 de cai de muncă și peste 200 de porci. Posibilitățile de hrănire a acestor animale au crescut. În rațiile lor s-au introdus furaje combinate, cu un efect deosebit; tot în aceste rații s-au adăugat săruri minerale; furajele grosiere se toacă; se dă și mult borhot; în hrănirea vițeilor laptele natural e înlocuit cu un bun produs nou, chemat, pare-mi-se, «inlovit». Desigur, toate acestea pot părea profanilor lucruri mici, dar, după cum am mai spus, ele indică posibilitățile materiale, bănești chiar, ale cooperativei. Și de aceea le-am înșirat aici.

Dar dincolo de toate aceste realizări — cumva strict legate de cooperativă, de muncă și de producție — trebuie văzută influența cooperativei și asupra vieții oamenilor din cele două sate.

Zeci de case noi, electrificare totală, școală nouă, televizoare în mai toate gospodăriile, șosea asfaltată, autobuz spre oraș din jumătate în jumătate de oră, telefon, într-un cuvînt alte condiții materiale de trai, un alt grad de civilizație.

Însă și un alt ritm de viață și evoluție; și alte mentalități; și alte profesii; și alte aspirații.

Să căutăm să le aflăm, să le înțelegem mai bine, privind, tot comparativ, cei doi ani de răscruce dintre primul și al doilea deceniu.

ULTIMUL ȘI PRIMUL

1971 — ultimul an al deceniului cooperativei — a fost anul unei producții globale de peste 5 milioane lei și al unor venituri de peste 2 milioane lei.

În 1971 via și livada cooperativei au fost arate cu tractorul, pentru întîia oară. Și via de 40 de ha, care în 1970 a dat o producție de 19 tone de struguri, în 1971, tot de pe aceleași 40 ha, a dat o producție de 97 tone. Senzațional saltul, nu? Iar livada, care în 1970 a dat doar 2 000 kg de fructe, în 1971, an dificil pentru pomicultură, a produs 18 000 kg de fructe.

În 1971 s-a realizat cartarea întregului sol al cooperativei. Specialiștii ei știu acum cu precizie ce putere are solul fiecărei tarlale și nu mai lucrează «pe pipăite». Cartarea s-a făcut de către laboratorul de agrochimie din Iași, dar altceva vreau să relev: lucrările au fost plătite de către cooperativă.

Și fiindcă am ajuns la acest capitol, să posibilităților bănești ale cooperativei, să mai adaug cîteva cifre:

În 1971, casa de pensii a dat bătrînilor 356 000 lei bani gheață, împreună cu 32 000 kg porumb și 22 000 kg grîu.

Pentru tratamente, medicamente și spitalizări gratuite n-am cifre, pentru că la C.A.P. se fac doar recomandările, nu și evidența lor. Cert e că, pentru '72, «au venit» 17 bilete la tratamente.

În sfîrșit, tot în '71, cooperativa a rambursat împrumuturi în sumă de 1 milion.

Și tot în '71, aplicarea sordului global la cultura porumbului boabe a determinat producții serios sporite pe 80 la sută din totalul suprafeței cultivate și a mărit brusc interesul sătenilor — tentați de «farmecele» orașului din apropiere — pentru munca în cooperativă. Căci, în același '71 s-a auzit repede că «partea din depășiri» a lui Luca I. Mihai a fost de 2 200 kg porumb. Și Luca nu-i singurul bun de dat exemplu.

Și-acum, cîte ceva despre primul an al noului deceniu, deci despre 1972. La ședința de consiliu la care m-am nimerit și eu s-a spus, firește nu de către cineva anume, ci de glasul colectiv al tuturor, cam așa:

În '72 vom cumpăra un camion și un tractor cu remorcă; vom ridica o magazie pentru cereale; vom începe construcția unui grajd, dotat modern, pentru 200 de vite; vom împrejmui ferma zootehnică și baza furajeră; vom achiziționa materialele pentru un nou sediu al cooperativei; vom pietrui aleile principale din ferma zootehnică; vom planta un ha de teren cu salcîmi, ca să salvăm alte hectare de pericolul eroziunii; vom drena 13 ha de teren arabil, ca să împiedicăm bălțirea apelor; vom herbicida jumătate din suprafața de grîu și jumătate din suprafața de porumb boabe, cu avionul!

Îi priveam pe oamenii aceia — vreo 14 la număr — bărbați și femei, toți cu mîinile mari, toți cu puncte de vedere personale, toți bătăioși, toți activi, dar bătăioși toți în același sens al binelui colectiv unic — și am simțit că îi stimez, că am toată încrederea în judecata și forțele dumnealor.

ȘI TOTUȘI NE PERMITEM!

Și totuși, din glasul acela colectiv, o voce individuală a precizat ca să-mi fie limpede:

Sub farmecul gheții se ascunde un obiectiv de lucru: drenarea pămîntului arabil, ca să se împiedice bălțirea apelor.

Pentru ei, cooperativa agricolă e cel mai firesc lucru de pe lume. S-au născut o dată cu ea, ba poate chiar și după. De n-ar uita că părinții lor s-au zbătut din greu ca să le lase o zestre colectivă înfloritoare.

Doi oameni într-adevăr de bază ai cooperativei: moș Gheorghe N. Ursu, care «a intrat» primul în cooperativă și care, în pofida vîrstei, lucrează vîrtos și azi, și Nicolae Răuț, președinte al cooperativei de-a lungul a vreo opt ani din cei zece ai ei.

— Deci avem ceva parale. Pentru că din toate astea, unele — herbicidarea cu avionul, de exemplu — sînt noutăți destul de scumpe. Și totuși, ne permitem!

O precizare poate pozaică, dar deosebit de reconfortantă la începutul celui de-al doilea deceniu de existență a cooperativei agricole, în cel de-al doilea deceniu de cînd țăranii de aici au pornit, așa cum au numit ei atunci cu atîta încredere, pe «drumul belșugului».

PREMISE ESTIVALE

Prolog la un reportaj viitor

de I. NICOLAE

Omul gospodar — se spune la noi — își face vara sanie și iarna car. Deci, potrivit acestui proverb, cu toate că abia am început un nou an de muncă, sîntem datori, încă de pe acum, să ne facem socotelile cu privire la vacanța noastră «pe '72».

Și cum trăim în epoca vieții individuale social organizate, vreau să spun în epoca «serviciilor», să vedem — dincolo de visurile, bugetele și preferințele noastre personale și dincolo de farmecele naturale ale tărîmurilor noastre — ce ne va aduce în plus acest nou an pentru binecuvîntatele noastre săptămîni de concediu.

Cu alte cuvinte, pornind de la planurile celor dirijați de Ministerul Turismului, să vedem cam ce șanse de fericire, în plus, ne aduce '72.

SCHELELE MEȘTERULUI MANOLE

1972 va fi un an în care se va construi masiv pentru turism. Se va construi la mare, la munte, la deal și la șes.

La mare se vor da în folosință 5 900 locuri în hoteluri și 2 000 locuri în campinguri. Totalizînd construcțiile «vechi» și cele noi, în sezonul estival litoralul nostru va dispune de 85 000 de locuri în hoteluri, vile, căsuțe și sanatorii și de 20 000 de locuri în campinguri și corturi, deci, cu una cu alta, va avea unde să adăpostească «serii» de peste 100 000 de oameni. Adică, toată populația Pitești-ului, de pildă, ar putea să-și facă vacanța la mare într-o singură serie. Ideea nu-i însă realizabilă, pentru că unii pitești preferă muntele. Unde de asemeni se va construi intens; dar să terminăm întîi cu țărmul mării.

A început nu demult acolo, mai precis între Constanța și Mamaia, pe malul lacului Tăbăcăriei, construirea celui mai mare complex comercial și de distracții de pe litoral. Pe mai bine de 14 hectare se vor înălța două platforme, cum le spun constructorii. Una va cuprinde restaurante — cu bucate speciale din pește și vînat, o braserie, o cofetărie, o cafenea și altele, tot pentru bucuria... sufletului nostru, iar a doua va cuprinde magazine și chioșcuri de desfacere a fel de fel de mărfuri, începînd cu papuci și terminînd cu ziare, sau invers. Cele două platforme vor fi legate cu un drum care va fi foarte greu de parcurs pentru că va avea hazul lui: de o parte și de alta vor exista case cu ateliere din diferite zone etnografice, ateliere în care se vor executa obiecte de artizanat chiar în fața ochilor noștri. Tot în acest complex — numit de pe acum «tîrg de vară» — va mai lua ființă și un parc pentru distracții, adică un bîlci — în ipostază contemporană, bineînțeles — pus la punct cu ultimele dotări tehnice în această privință.

Tot la Constanța, de data aceasta nu

Trăsura cu ponei, o inovație — firește, din punct de vedere turistic — o lui '71. Dar '72? Căror lucruri vechi le va găsi, prin intermediul O.N.T.-ului, o prospețime nouă, un farmec nou?

lîngă ci chiar pe lacul Tăbăcăriei, va apărea, nici mai mult, nici mai puțin decît o deltă. Asemănătoare cu cea a Dunării, însă, desigur, mult mai mică: va ocupa doar o suprafață de 3 hectare și jumătate. Dar important e că acolo, doar plimbindu-ne pe un dig de vreo jumătate de kilometru, vom pătrunde în lumea de taină a sălciilor plîngătoare, a stufului, a rogozului și pipirigului; în lumea de taină a pelicanilor, a cormoranilor, a egretelor și rațelor sălbatice; în lumea de taină a cherhanalelor și a morilor de vînt. Nu știu cum o să «iasă» pînă la urmă microdelta asta concret, dar ideea este fără îndoială încărcată cu «cîrlig» turistic.

În fine, tot cu privire la litoral s-a ajuns probabil la concluzia că marea n-ar avea destulă apă. Altfel nu-mi închipui de ce se construiesc lîngă ea vreo 24 de piscine. Probabil pentru turiștii... de apă dulce.

Dar să vedem ce se construiește și în restul țării.

Ca să fiți alături de ultima informație de mai sus și ca să puteți trage singuri imediat o concluzie, încep tot cu piscinele. Deci, ați reținut, la mare vor apărea încă 24. Iar în restul țării, încă... două! Una la Timișoara și alta la Predeal. Cine nu-i băștinaș al Timișoarei, al Predealului și nu se duce în vara asta nici la mare, să apeleze tot la riurile și lăzurile noastre tradiționale, dar cuva mai poluate.

La Petroșani vor apărea două telescaune, la Sinaia, un teleschi, la Bușteni-Babele, un teleferic, la Bilea deocamdată tot un teleferic și încă două mai tîrziu, însă ponderea investițiilor aparține, de la distanță, tot construcțiilor, să le spunem, în general, de adăpostire; mai precis, 2 923 de locuri în hoteluri și 264 în moteluri.

Iată «geografia» hotelurilor'72: Covasna, Sighet, Alba Iulia, Focșani, Slănic Moldova, Rm. Vîlcea, Tîrgoviște, Sf. Gheorghe, Deva, Ploiești, Tg. Mureș, Poiana Brașov (patru deodată!). Un loc special îl vor ocupa noile hoteluri cu baze de tratament ultramoderne de la Băile Felix, Covasna (nu cel existent, alcul nou!), Herculane, Călimănești și Sovata.

Să presupunem gîndurile bunicii: „Pentru «ăsta mic», telefericul și celelalte mijloace de transport pe cablu» vor fi niște banalități"

Vreți să vedeți dintr-o singură privire parcul central al Brăilei de la un capăt la celălalt? Rețineți-vă o cameră în noul hotel al orașului.

Campingul — un compromis necesar al civilizației.

Cu toate că în '72 numărul locurilor în corturi și campinguri va depăși, numai pe litoral, cifra de 20 000, mulți, e greu de aflat cîți, vor prefera tot virtuțile și servituțile cortului personal.

Și tot un loc special trebuie acordat hotelurilor care vor apărea în București: unul cu 356 de locuri pe Bulevardul Republicii, unul cu 530 de locuri pe Calea Dorobanților și al treilea cu 500 de locuri, care mie unuia mi-e încă de pe acum cel mai simpatic, nu pentru că va fi vecin cu Casa Scînteii, ci pentru că va fi un hotel-școală.

Iată deci că urmașii Meșterului Manole, cu vădite înclinații turistice, lucrează mult mai diversificat decît înaintașii lor. Să sperăm că-i vor ajunge și, cine știe, poate chiar întrece și în privința harului său artistic.

Oricum, un lucru este evident de pe acum: concepția noastră în privința investi-

sport

de Victor BĂNCIULESCU

ceremonial olimpic

Potrivit orarului stabilit, torța olimpică va ajunge astăzi în capitala insulei Hokkaido, după ce timp de 29 de zile a parcurs arhipelagul japonez, luminînd și vestind începerea marilor jocuri de la Sapporo. Drumul triumfal al ștafetei olimpice — cu flacăra aprinsă de la razele soarelui în dumbrava sacră din Peloponez — nu a putut fi stînjenit nici de distanțe, nici de intemperii, nici de accidente (deși acestea n-au lipsit). La vest de Tokyo, în localitatea Shimosuwa, la capătul kilometrului de alergare ce-i revenea și după ce a predat torța, elevul de 14 ani Masahiko Ito și-a dat duhul, reeditînd, printr-o tragică jertfă și într-o versiune modernă, povestea solului hui Miltiade de la Maraton. Anonimii componenți ai ștafetelor olimpice își dobîndesc identitatea — după cum se vede — abia la moarte.

Întreaga istorie a Olimpiadelor e străbătută de simboluri. Pentru a da fast creației lor, renovatorii Jocurilor Olimpice, părinții ediților moderne au invocat egida antichității clasice, cu aureola grandorii și a gloriei ei. S-a uzat (și adesea s-a abuzat) de toate semnele exterioare pentru a da solemnitate ceremonialului olimpic, îmbrăcînd aspra, dura luptă din arena sportivă într-o mantie aurită.

Festivitatea de deschidere a devenit în ultima vreme o uriașă paradă a modei sportive (și nu e exclus ca la Sapporo să se distingă căciulile și gulerele de astrahan gri ale delegației române). Peste 5 zile, sub falduriile drapelului cu cele 5 cercuri înlănțuite în culori variate, un cor imens va cînta solemnul imn olimpic, se vor rosti cîteva cuvinte de circumstanță, se vor trage salve de tun și — ca pentru a le atenua rezonanța — se vor lansa stoluri de porumbei cu tradiționala lor semnificație. Un veteran al alergărilor pe patine, Keichi Suzuki (29 de ani, clasat al 8-lea în cursa de 500 m la Grenoble în 1968), este chemat să depună jurămîntul olimpic în numele participanților («pentru gloria sportului și onoarea echipelor noastre»). Din partea corpului de judecători, un jurămînt similar va fi rostit de Fumio Asai, arbitru la probele de sărituri pe schiuri de la trambulină.

Și așa mai departe, pînă în ultima zi (13 februarie), cînd pe tabela electronică a Palatului de gheață de la Makomanai va apărea, prin intermediul a mii de luminițe, cuvîntul de rămas bun japonez «sayonara», cu trimitere la viitoarea ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă (din 1976), tocmai la Denver, înspre Munții Stîncoși din (iarăși) îndepărtatul Colorado american.

Nu știi în intenția noastră să ignorăm sau să minimalizăm importanța întrecerilor sportive pe care ceremoniile pomenite nu fac decît să le dauresască. De altfel, Pierre de Coubertin însuși, care ținea mult la stabilirea programului protocolar, explica adesea că nu e vorba aci de simboluri învechite — imitînd procedurile de la Olimpia — ci de manifestații formale cu un adînc conținut pedagogic.

Tot ce se poate. Dar publicul — incluzînd milioane de telespectatori — va trece repede de la tabloul static (oricît de grandios) la spectacolul dinamic, fascinant, al concursului olimpic. Schiuri, patine, crose, boburi, săniuțe — dar mai presus de toate așii sporturilor hivernale — vor magnetiza privirile într-o lecție universală cu cel puțin tot atît efect educativ. Curajul, îndemînarea, ambiția, puterea de dăruire, spiritul de solidaritate sînt temele acestui colocviu sportiv cu certe valențe de contaminare.

Jocurile Olimpice dau impuls ideii de sport și (poate fără vrerea organizatorilor) performanței. În lumea olimpică circulă un moto aproape dezarmant, potrivit căruia «important la Jocurile Olimpice nu este să cîștigi, ci să participi, important în viață nu este să învingi, ci să lupți bine». Acest îndemn pare să contrazică însăși deviza olimpică prin care străbate exaltarea performanței sportive în termenii ei latini: Citius-Altius-Fortius, deci tot mai repede, mai sus, mai puternic (dar și mai bun, mai loial, mai înțelept, căci altfel sportul rămîne fără sens).

Nu știu nici măcar cu aproximație ce ne vom aminti — de la distanță — din tabloul viu și policrom al Jocurilor Olimpice de la Sapporo. Victorii și eșecuri, triumfuri și emulații ne vor copleși. Dar este absolut sigur că sportivii înșiși nu vor uita valoarea contactului uman, a comprehensiunii și a prieteniei — pe care sportul le mijlocește cu atîta strălucire.

PREMISE ESTIVALE

ților pentru construcții turistice a făcut un pas înainte. Pentru că acestea se fac acolo unde criteriul urgență o cere; pentru că investițiile s-au concentrat asupra unor obiective de certă și imediată rentabilitate; pentru că ele s-au făcut cu respectul priorității economice; în fine, pentru că s-a hotărît efectuarea lucrărilor pînă la «încheierea lor zonală». Cu alte cuvinte, ducerea treabii pînă la capăt, realizarea obiectivului turistic cu toate utilitățile, funcționalitățile și implicațiile lui teritoriale.

*

Dar noutățile vacanței acestui an nu trebuie reduse doar la noile construcții. Trebuie știut că cele existente vor fi reparate, dacă e cazul, și, oricum, toate bine puse la punct, toate bine pregătite pentru atacurile pașnice dar nu blînde ce vor începe din partea noastră acuși-acuși. Volumul de lucrări de acest fel va fi de patru ori mai mare ca în sezonul trecut și totuși e planificat să se încheie pînă la jumătatea lui aprilie.

Și noutățile nu se reduc doar la construcții, pentru că ele privesc în mare măsură și noile dotări ale serviciilor turistice.

Pentru precizie trebuie spus că în marele capitol al dotărilor sînt cuprinse mijloacele de transport al turiștilor (parcul, să-i spunem așa, turistic național va crește cu 172 autocare, 75 autoturisme, cu sau fără șofer, și cu 60 microbuze), toate acele «cămănunte» care ne fac viața mai comodă sau care ne amuză (saltele pneumatice, șezlonguri, umbrele de soare, jocuri mecanice, minigolfuri, bowlinguri și celelalte), precum și acele aparate care ușurează munca hotelieră și de alimentație publică (aspiratoare de praf, mașini de îngrijit pardoseli, cărucioare pentru curățenie, congelatoare, roboți de bucătărie etc., mereu altele, mereu cu performanțe tehnice superioare).

Hotărît lucru, vom fi mai bine și mai complet serviți anul acesta, atît la munte cît și la mare.

Vom avea la îndemînă mai multe centre de desfacere a mult mai multor feluri de mărfuri; vom avea rețele mai mari de stații autoservice, stații PECO și parcaje; vom mînca mai variat și mai bine; ne vom putea rezerva prin recepția hotelurilor biletele de tren și avion; ne vom putea încredința copiii unor servicii de supraveghere; vom putea închiria lucruri de folosință ocazională; vom... Vom vedea de fapt atunci — în totalitatea lor și pe viu — promisiunile care ni se fac azi

MAI PRESUS DE TOATE

Neîndoielnic e un lucru: mai presus de construcții și de dotări, totul, dar absolut totul, depinde de oameni. De oamenii care ne «fac» turismul. De cum se vor prezenta, de cum se vor comporta, de cît de serviabili și prevenitori vor fi, de cît de pregătiți profesional și de cîtă cultură și civilizație vor da ei dovadă.

Din fericire a existat și există o serioasă preocupare și în această privință, mulțumită unui for din Ministerul Turismului, și anume, mulțumită centrului special înființat pentru crearea unui sistem unitar de învățămînt menit să formeze și să perfecționeze cadrele din rețeaua turismului potrivit cerințelor actuale ale turismului intern și internațional.

Sînt mai multe feluri de cursuri, acolo de calificare în diferite profesii pe care le implică industria hotelieră și de alimentație publică; de instruire profesională și reîmprospătare a cunoștințelor; postliceale pentru lucrătorii cu înaltă calificare; și de conducere operativă. Rezultatul lor va fi o sumă de 4 000 de specialiști în diversele servicii ale turismului. Calificarea și sporul lor de calificare îl vom simți direct, la vară.

Dar în afara cursurilor amintite mai sus trebuie notat că 2 500 de lucrători din rețeaua turistică «tocesc» asiduu limbi străine; că mulți alții sînt la specializare prin străinătățuri; că în afară de liceul turistic din București va mai lua ființă încă unul la Constanța și că la liceele economice din Rm. Vîlcea și Reșița au fost create clase de economia turismului.

Se preconizează și se studiază posibilitățile de înființare a unei secții de turism internațional la Facultatea de comerț exterior din cadrul Academiei de Studii Economice; o secție de subingineri pe specialitatea tehnologie alimentară, în cadrul Facultății de industrie alimentară de la Galați; o facultate de turism la Institutul pedagogic din Constanța.

S-a pus la punct un sistem de teste psihotehnice și profesionale menit să reducă, dacă nu chiar să elimine, amestecul hazardului în recrutarea și selecționarea cadrelor ce urmează a fi școlarizate pentru servicii turistice.

Grija aceasta a calificării de nuanță nu înseamnă că în perioadele de vîrf nu se va mai face apel și la neprofesioniști. Se va încerca atragerea a vreo 2 000 de profani dintr-o categorie foarte simpatică: studenții.

În sfîrșit, mai trebuie știut că Ministerul Turismului colaborează cu organisme specializate ale O.N.U., care, în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, ne oferă programe tip, materiale documentare și didactice, asistență tehnică în limitele centrului nostru de formare și perfecționare a cadrelor, burse pentru specializarea experților noștri în străinătate și altele.

Recunosc că am depășit cadrul informațiilor care ne-ar putea interesa pe noi ca beneficiari personali, direcți, ai serviciilor rețelei de turism. Dar am socotit că cetățeanul din noi nu poate să nu fie interesat și de mersul în general al acestei — încă tinere — ramuri a economiei naționale, care este industria turismului.

VOI FI SEVER, DAR DREPT

Deci, în linii mari, acesta ne va fi viitorul estivalo-turistic proxim. Cel puțin, deocamdată, pe hîrtie. Pentru că pînă la realizarea lui mai sînt cîteva luni bune de muncă, de strădanii, de «probleme».

Pînă atunci însă, începînd chiar din decembrie trecut, văd că reprezentanții, mai mari sau mai mici, ai Ministerului Turismului fac, în presă, la radio, la televiziune, declarații optimiste cu privire la realizarea planurilor lor, evident frumoase.

Fără a fi un Toma necredinciosul și fără a purta vreo ranchiună veche organizatorilor vacanțelor mele de om care vrea să dea un ban ca să nu mai aibă, măcar de-a lungul concediului, nici o bătaie de cap, îmi rezerv totuși dreptul ca, după ce am să-mi fac vacanța, deci după vreo șase luni de-acum înainte, să scriu adevăratul reportaj despre ce ne-a fost cu adevărat, faptic, nou oferit în acest an. Va fi acel reportaj, pur și simplu, o manifestare a mea de cetățean care are dreptul, ca oricare altul din țara asta, să verifice cu propriii lui ochi cum merg treburile — cu adevărat — în cutare sau cutare privință. Și ca o dovadă că nu pornesc cu idei preconcepute și că prefer să scriu, în acel reportaj de peste jumătate de an, că realitatea s-a dovedit mai frumoasă decît planurile de pe hîrtie este această ultimă informație pe care înțeleg s-o trec aici:

Planul de investiții al Ministerului Turismului pe 1971 a fost îndeplinit numai în primele zece luni ale anului și s-a cerut o suplimentare de 25 la sută din planul anual, suplimentare care a fost și ea realizată.

ASADAR, DUPĂ ACEST PROLOG VĂ PROMITEM ÎNCĂ O DATĂ SĂ REVENIM PESTE ȘASE LUNI CU REPORTAJUL-ANCHETĂ CARE VA CONFIRMA MĂSURA ÎN CARE S-AU REALIZAT PREVIZIUNILE ANUNȚATE ACUM.

Hotelurile de la Tușnad (1), Baia Mare (2) Turnu-Severin (3) și Miercurea-Ciuc (4) sînt doar o mică parte dintre hotelurile anului trecut. 1972 are însă semne și mai bune. Numărul hotelurilor «lui» va mări considerabil circuitul turistic ultraconfortabil al țării.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Există o categorie numeroasă de cititori cărora nu prea le-am răspuns pînă acum prin revistă, mulțumindu-ne cu scrisorile directe: sînt cei care n-au uitat de anii în care în revista noastră apărea o rubrică «Cititorii către cititori», menită să faciliteze schimbul de corespondență pe diferite teme între cei care sînt uniți prin frecventarea revistei noastre și care ne solicită mereu reînființarea rubricii (unii dintre ei își trimit și adresele, în speranța că poate-poate...). Ca să nu dezmințim adagiul după care «perseverența este totdeauna răsplătită», am vrea să anunțăm că studiem posibilitatea reintroducerii în cel mai scurt timp a unei rubrici care s-a dovedit atît de căutată. Prin anunțuri speciale îi vom informa pe cei interesați asupra modalităților de a folosi serviciile «*Cititorilor către cititori*».

Un cititor, vechi prieten al rubricii noastre, *Nicu Poenaru* din Cîmpulung-Muscel, ridică o chestiune de moravuri: «De ce nimeni nu abordează o problemă crucială pentru educația ateistă a tineretului: forme și modalități noi de sărbătorire a căsătoriei, nașterii și morții, altele decît cele religioase, nu mai prejos decît acestea. S-ar putea găsi ceva, eventual mai multe modalități, diferențiate după regiune, după tradiții și obiceiuri locale, care să ocolească ridicolul și banalitatea». Ce-i drept, problema nu se pune acum pentru prima oară, și anumite inițiative au apărut sporadic. Bineînțeles, crearea unei tradiții noi, și încă în ce privește evenimentele fundamentale ale vieții omenești, nu e un lucru ușor, care să poată fi rezolvat printr-o simplă hotărîre. Apariția și încetățenirea unor ceremonii noi sînt legate de un întreg proces de schimbare a moravurilor și a modului de gîndire, proces care trece întîi prin faza laicizării vechilor ceremonii (învelișul cvasireligios pierzîndu-și atașele cu conținutul devenit în esență laic), apoi prin apariția unor noi elemente, caracteristice vieții moderne, pentru a se transforma după aceea în ceva calitativ deosebit. Desigur, acesta nu e un proces care poate fi lăsat să se dezvolte de la sine, ci necesită intervenția activă, accelleratoare (dar plină de tact), a conștiinței înaintate. Nu altfel s-au transformat, de pildă, Saturnaliile în crăciunul creștin; o asemenea poziție activă este cu atît mai firească și cu atît mai necesară în condițiile socialismului. Pînă una-alta trebuie să avem grijă — așa cum de fapt subliniază și tov. Poenaru — ca mucegaiul birocratic să nu urîțească niște momente unice ca emoție și semnificație.

Două scrisori readuc în discuție veșnic controversatele relații dintre artiști și public. Astfel, cititorul *Ionel Codrin* din Brad, jud. Hunedoara, ni se plînge de atitudinea unui foarte cunoscut cîntăreț de muzică ușoară, aflat în turneu și prin Munții Apuseni, care, iritat de apostrofa unui spectator din sală, și-a desfășurat recitalul într-o vizibilă tensiune nervoasă. După cît reiese din scrisoarea cititorului nostru, cîntărețul nici n-a întrerupt spectacolul, nici n-a pronunțat cuvinte urîte, nici — ferit-a sfîntul — n-a provocat scandal. Așa stînd lucrurile, cred că nu e cazul să ne ieșim noi din sărite, mai ales cînd n-avem nici un cuvînt de dojană la adresa spectatorului autor al inoportunei intervenții. Să nu uităm că toți avem susceptibilitățile noastre și că a înfrunta o sală necunoscută este chiar pentru artistul cel mai experimentat o probă extrem de dificilă. Desigur, sensibilitatea binecunoscută a artiștilor nu poate fi o scuză pentru o eventuală lipsă de respect față de public, dar e bine ca în toate să păstrăm măsura. Părerea tov. Codrin că talentul autentic este totdeauna însoțit de «bună-creștere, cumințenie, modestie» nu pare a fi — din păcate — confirmată de istorie.

Un alt cititor, *D. Frangache* din Comănești, jud. Bacău, e mirat de involuția artistică pe care o constată la unul dintre actorii dumisale preferați (un vestit comic) și, presupunînd că aceasta se datorează, într-o măsură, și textelor slabe pe care le prezintă, se întreabă: «Dacă nu are texte bune, de ce acceptă să se producă?» Bineînțeles, actorul ideal — așa cum ni-l imaginăm fiecare dintre noi — ar trebui să manifeste o exigență implacabilă față de textele cu care este confruntat. Dar un actor trebuie mai întîi și mai întîi să joace; prezența permanentă pe scenă — fie ea cea a micului ecran — este o necesitate organică. Și atunci de ce să-l condamnăm atît de categoric cînd acceptă să joace în scenete pe care alții — uneori cu importante responsabilități — le-au găsit bune? Nu pe actori trebuie să-i criticăm în primul rînd. Cît despre comparația cu pictura modernă, știe tov. Frangache — pe care, după scris, îl bănuim un om cultivat și sensibil — că mulți sînt de altă părere?

Mulțumim cititorului *Dorin Danciu* din Iași pentru inteligenta scrisoare pe care ne-a trimis-o. Dar, ca și în cazurile discutate mai sus — de data aceasta e vorba de o parte din public și de unii critici — să nu ne enervăm mai mult decît e nevoie.

fotoanchetă socială

PSEUDO-PROFESII

de Sergiu ANDON
Fotografii de Victor BÎRCĂ

2

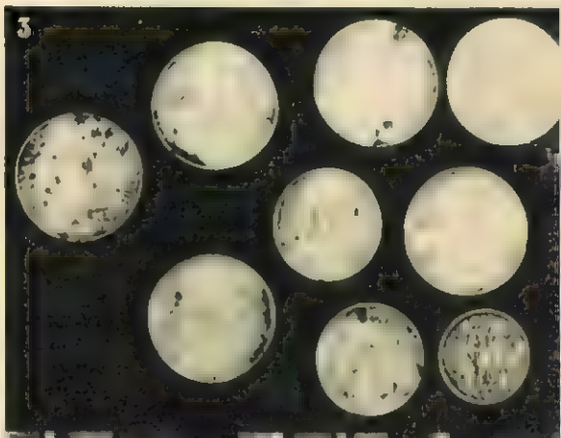

3

Nu contestăm utilitatea sau pitorescul anumitor ocupații exercitate în plină stradă. Ia gîndiți-vă cît de absurdă ne-a părut măsura luată cu mulți ani în urmă de către un gospodar cu vederi simpliste, care interzisese prezența chioșcurilor sub pretextul curățeniei Capitalei. Ce sărace au arătat străzile cîteva săptămîni! Sau imaginați-vă intersecțiile Bucureștiului, așa cum sînt ele, fără agenți de circulație... Comerțul însuși e cu atît mai atractiv și mai eficient cu cît înaintează spre pietoni.

Dar colțul de stradă sau marginea pieței oferă și prilejul altor interesante observații sociale. De diferite nuanțe și semnificații. Să le privim împreună.

1) Iată, spre exemplu, comerțul organizat. Vînzătorul de iluzii... în plic. Remizierul. Nu contestăm instituția loteriei. Cui nu-i place, nu are decît să nu joace! Cu atît mai mult cu cît prepusul este dotat și cu costumație de sezon. În ajun de An nou și chiar după, un «Moș Gerilă» modernizat, cu țăcălie în loc de barbă ca neaua și cu pălărioară «coață» în locul scufiei perimate. Ce ne-a atras atenția? Nimic mizer, ci dimpotrivă, siguranța atitudinii, fizionomia de o sănătate evidentă, puterea ce trebuie să zacă în spetele late și brațele vînjoase, forța cu care își aprinde țigara după ce a mai amestecat energic grămăjoarele de lozuri. Ei și? Parcă poți *obliga* pe toți oamenii să completeze intelectualitatea satelor sau să-și descătușeze energiile pe șantiere? Mai sînt și dintre cei care nu urmăresc alt rezultat în viață decît cel alb. Remiza.

2) Apropo de Moș Gerilă, să întoarcem o altă filă de sezon. Nu ne-a fost greu să-l întîlnim pe acest producător de pop-art, chiar dacă «vitrina» locului său de desfacere cuprindea numai o parte a stîlpului. Cealaltă era ocupată de... coșul de gunoi. Într-o pungă de celofan, două cartoane vopsite și îndoite aminteau prin intenție pe stăpînul sărbătorilor iernii. Cinci lei bucata. Comentarea prețului nu ni se mai pare de nici un haz după ce am scris cîndva despre o asemenea producătoare de articole de bîlci, chemată să justifice la comisia averilor cîteva sute de mii de lei. Am fixat îndeletnicirea numai pentru a epuiza ipostaza în care ocupația incertă se asociază cu specularea prostului-gust.

3) În schimb, la colțul pieței «Matache» se comercializează lucruri mai de valoare. Voci nazalizate lansează reclama «bani vechi, bani vechi», completată cu zornăitul unor monede în palmă. Dar nu orice fel de monede, ci numai de argint!

4) Obișnuitul strigăt de «un leu o pungă» a încetat în perioada de vîrf a aprovizionărilor numai și numai pentru că prețul ambalajului urcase. Trei lei cea *scrisă* (chiar cu emblema

«Luna cadourilor», efort lăudabil din partea organizațiilor comerciale de stat care le-au comandat) și cinci lei *socul*.

— De unde le aveți?

— De unde putem! Ce-aveți cu mine? N-am furat, n-am ucis.

De ce să le fi furat? Vînzătoarea sau altcineva... Poate cresc printre urzicele! Oricum, am mai fi aflat noi cîte ceva, voci din public ne-au susținut moral, dacă nu pleca un șoarece decolorat să șoptească ceva ispravnicului pieței. Acesta ne-a cam luat la rost că deranjăm lumea cu investigațiile noastre fără să avem... autorizație! Nu ne-a rămas decît plăcerea să dăm mîna cu șoarecele decolorat și să-l întrebăm cine este.

— Marinescu.

— Aha! Care Marinescu?

— Marinescu din piață.

5) Ei, de pe un trotuar pe altul iată-ne și la gară. Era într-o marți, la ora 15,50. Ne-am oprit puțin la ieșirea dinspre Dinicu Golescu unde patru bărbați, cu fizionomii total diferite, stăteau absenți. S-a ivit, în sfîrșit, și clasica pereche de soți între două vîrste veniți din provincie la neamuri; încărcați de bagaje dar neașteptați la gară. Hamalul le-a depus bagajele pe treapta superioară și s-a retras politicos. Se terminase fluxul călătorilor de la personalul de Baia-Mare și taxiurile dispăruseră. Nu toate. Mai era unul singur. Ultimul. Care nu s-a clintit din locul lui. De la 50 de metri de intrare. S-a clintit în schimb unul dintre cei patru. Cel cu șapca în colțuri. A șoptit nu știm ce mister la urechea pasagerului, a transmis apoi un mesaj altui chibit, acesta a dispărut și, peste 15 secunde, ca din pămînt, a apărut mașina din fotografie. Bagajele au fost încărcate cu o asemenea grabă încît ai fi zis că nu conțin decît stupefiante.

6) Și totuși ce avem cu acest om și această mașină de *inițiativă*? Avem, în primul rînd, tocmai inițiativa. Că de ce nu a fost a șoferului de taxi?! Inițiativele de soiul arătat apar de regulă acolo unde organismele special afectate nu-și manifestă ele, în suficientă măsură, inițiativa. Sau închid ochii. Dar mai avem și oful că activitățile acestea de mică ciupeală aparțin, de cele mai multe ori, unor oameni retrași din angrenajul repartiției reglementate a produsului social. Unor «descurcăreți» care uită că în societate mai trebuie *să și dai, nu numai să primești*, unor pensionați moral care au dispărut prea devreme sau n-au apărut niciodată în coloanele celor care pun umărul și pentru alte interese decît pentru imediata și directa lor prosperitate. Particulară.

7) Oameni care, de regulă, figurează... fără ocupație. Așa cum a figurat și contractantul acestui bloc din strada Visarion nr. 9, care valorează 600 000 de lei. Om fără ocupație dar cu venit «curat» de 12 000 de lei lunar, obținut din închirierea reglementară a celor cinci apartamente (transformabile în șapte). Nu e cam exagerat? Ba da, tocmai de aceea cazul s-a judecat în aceste săptămîni la una dintre instanțele din Capitală.

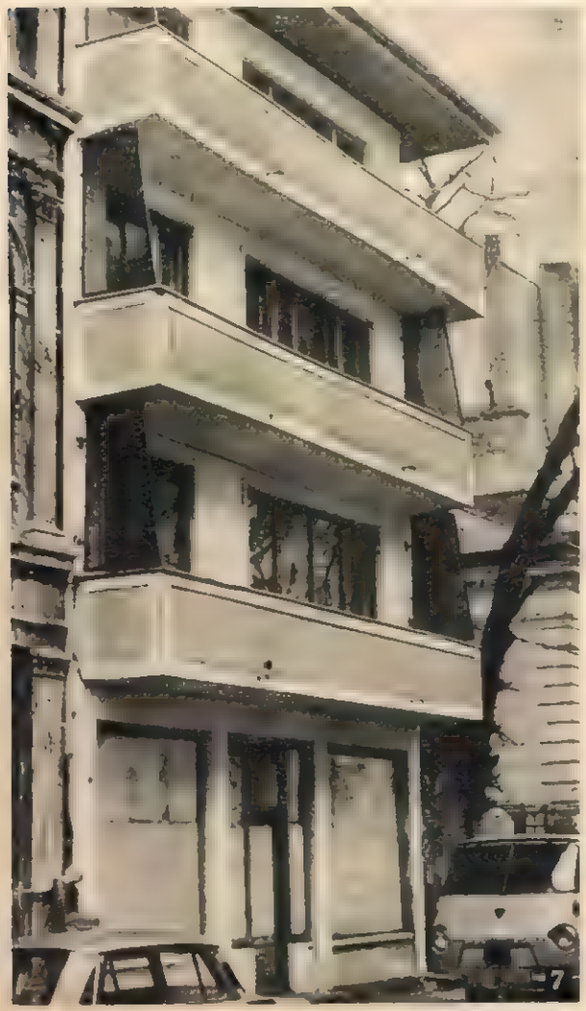

Aspectele surprinse de obiectivul fotografic nu sînt, desigur, singurele, dar, în același timp, ele nu reprezintă nici pe departe ceea ce e mai caracteristic pe strada noastră. Ele aproape se pierd în forfota mulțimii preocupate, în furnicarul de oameni grăbiți, în purtătorii cei mulți ai cinstei, hărniciei, seriozității. Dacă degetul a apăsat totuși pe butonul declanșatorului, a făcut-o în numele exigenței tot mai sporite a acelor oameni mulți și grăbiți, în numele pretențiilor etice tot mai clare și mai înalte pe care le formulează societatea. Era însuși degetul arătător al societății.

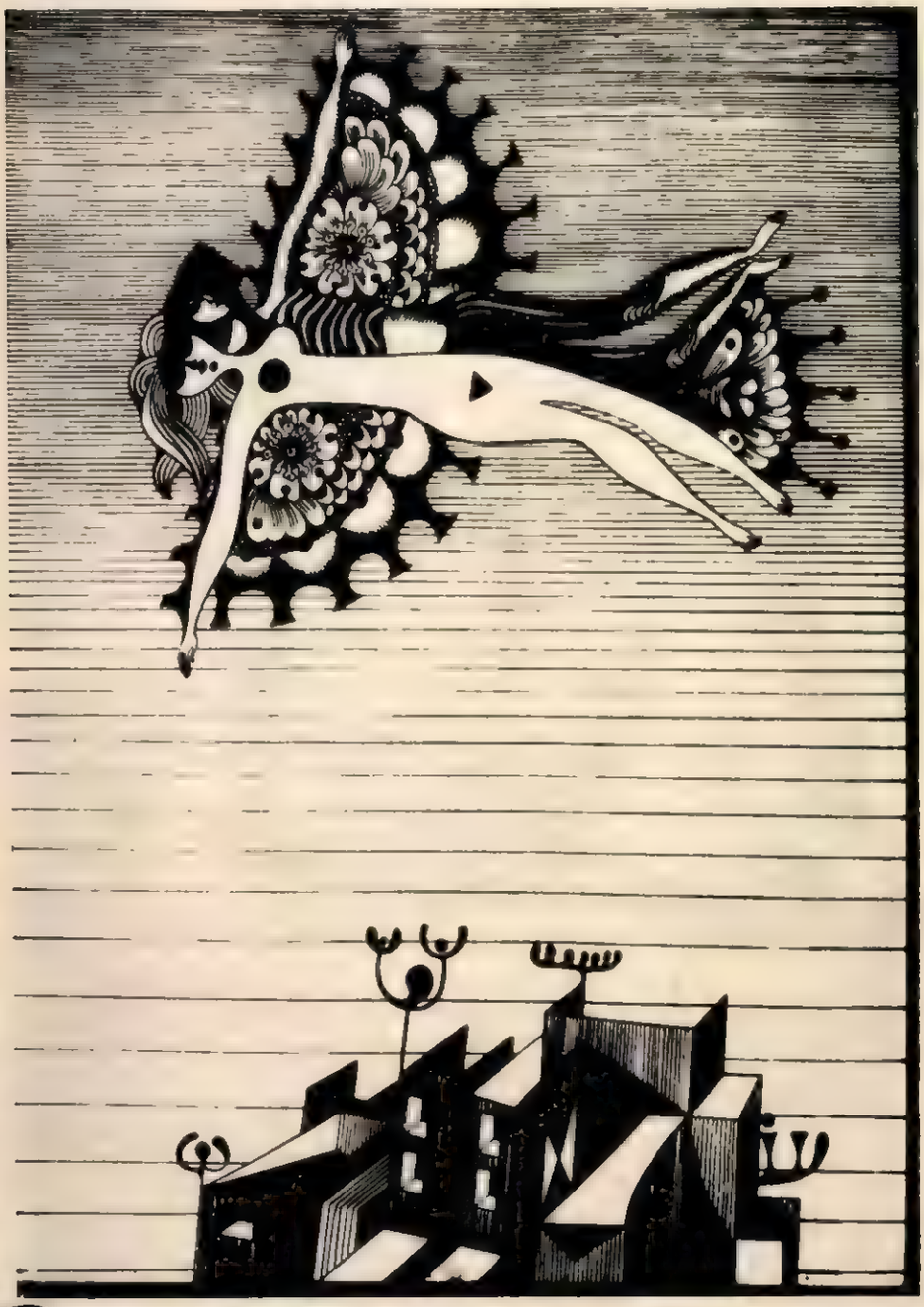

„Liliacul"

din ciclul «LA NORDUL IUBIRII»

Mi-a trebuit o carte ca să descoperim un desenator. Cazul e particular, dar, desigur, nu neobișnuit. Sînt talente pe care le inspiră formele și mișcarea naturii, care nu se pot realiza decît făcînd un direct și un permanent apel la farmecul ei; sînt — dimpotrivă — creatori a căror neliniște și fantezie se declanșează la semnalele insidioase ale unei metafore dintr-un vers sau la chemarea unui sens semantic al unui cuvînt. Stan Done se numără printre aceștia din urmă. E un spirit livresc. Și asta nu pentru că e ilustrator de carte, ci pentru că realul pătrunde în creația lui mediat. Cine i-a urmărit în ultimii ani ciclurile expuse: «Zodiac», «Jocuri serioase» și mai ales «Pseudokynegetikos», va fi de acord cu această asertiune.

Oprindu-ne asupra desenelor care însoțesc această ultimă ediție a operei lui Odobescu, vom observa că ceea ce a realizat Stan Done nu sînt de fapt ilustrații servile la un text dat. S-a repetat ceea ce se întîmplase cu «precuvîntarea» lui Odobescu la «Manualul vînătorului» de C. Cornescu: pornind de la pretext, autorul a creat o operă de imaginație. Căci acestea nu sînt istorii cinegetice, deși vînătoarea pare să le domine. Stan Done a realizat de fapt un posibil comentariu la «Pseudokynegetikos», departe de retorică, a cărui clauză stilistică este emblema.

Pe neașteptate desenatorul a «uitat» textul, și imaginea pe care o creează nu e o imitație, nici o reproducere completă și fidelă a obiectului. Chipul obiectului s-a transformat în metaforă, în «altceva».

„«Diana» lui Goujon e o zeitate lenoasă; ea se odihnește pe jumătate culcată. Trupu-i fără veșmînt nu ascunde nici una dintre dezmierdările sale; gura-i zîmbește cu o trufașă nepăsare; părul-i, în șuvițe unduioase, e ridicat cu o măiestrită eleganță sub podoaba artistică de pe creștet; brațul stîng, ornat cu brățări la umăr și la mînă, ține un arc destins; iar mîna dreaptă, cu un mănunchi de flori, înconjoară și mîngîie grumazul unui cerb măreț..." Așa descrie Odobescu statuia lui Jean Goujon. Desenatorul a abolit însă întreaga descriere și a păstrat din toate aceste referințe doar cîteva elemente, cărora le-a schimbat semnificația, dîndu-le un sens pur decorativ. Printr-o repetată permutare a operat un transfer ca să ajungă la o ordine feerică. Căci cel puțin în aceste desene la «Pseudokynegetikos» Stan Done forțează pragul miraculosului.

Întreaga grafică a lui Stan Done tinde spre instaurarea fantasticului în imagine. Potențial el există aproape în fiecare imagine, — atunci cînd nu e copleșit de detaliul decorativ — dar el nu se realizează nici prin infiltrarea unei inexplicabile neliniști, nici ca o «ruptură care tulbură o configurație clară»,ci prin metafora feerică. Nimic terifiant, nimic îngrijorător, nimic echivoc ori misterios în aceste imagini, chiar atunci cînd desenatorul recreează un fragment din infernul dantesc, precum acel al umbrelor vînătoare care depăn în văzduh restriștea Francescăi da Rimini sau cînd imaginează zborul unui liliac peste un oraș (ciclul «La nordul iubirii»). Pentru că totdeauna,sau aproape totdeauna, terifiantul ori misteriosul e oprit și izgonit de delirul decorativ care inundă și copleșește imaginea.

Stan Done are pasiunea, dacă nu obsesia, detaliului, a amănuntului aparent nesemnificativ, care prin aglomerare sugerează atmosfera întregului. Totdeauna centrul optic al unei compoziții va fi suma unei aglomerări de detalii, și de aici acea armonie barocă cu toată încărcătura ei de bizar. Dar nu lipsită de claritate. Căci limbajul grafic pe care-l promovează nu este incifrat, nici ezoteric, ci limpede și ușor perceptibil, și de aceea mesajul ușor de descifrat. Și astfel lumea aceasta atît de ireală răspunde la apelurile înțelegerii noastre treptat, pe măsură ce-i trecem pragurile.

Lumea feerică a lui DONE STAN

de Cornel BOZBICI

„Melc, melc, codobelc"

din ciclul „JOCURI SERIOASE"

nădejdea

de Henri WALD

Printre atitudinile profund umane compromise de scientismul contemporan se află și nădejdea. Preocupat de sporirea obiectivității, spiritul științific suspectează nădejdea de prea multă subiectivitate. Scientismul pretinde chiar teoriilor *despre* om să înlăture orice afecțiune *pentru* om... «Mai mult» a devenit sinonimul lui «mai bine». Obsedat de sporirea *cantității* bunurilor de consum, omul contemporan pierde din vedere *calitatea* vieții pe care trebuie să o trăiască. Într-o societate tehnocrată, în care mijloacele s-au transformat în scopuri, creșterea eficienței industriale implică descreșterea individualității umane. Un aparat tehnobirocratic funcționează cu atît mai bine cu cît oamenii sînt reduși la o serie de elemente a căror «personalitate» poate fi exprimată prin «cartonașe perforate». Comandamentul etic al unei asemenea societăți poate fi formulat astfel: trebuie imediat făcut orice lucru care a devenit tehnic posibil!

Pe tronul ceresc al Dumnezeului tradițional, epoca noastră încearcă să așeze «calculul impersonal». Apare, astfel, un nou idol, incomparabil mai lacom de sacrificii decît predecesorii săi: *are putere electronică*. Erich Fromm are dreptate cînd afirmă că «a crede sau nu în Dumnezeu este secundar, esențialul este de a ști dacă se refuză sau nu idolii. Conceptul de alienare este identic cu conceptul biblic de idolatrie. Este supunerea omului la obiectele pe care le creează și la împrejurările pe care le făurește» (*Espoir et Revolution*, Paris, 1970, p. 158). A fi religios înseamnă, în ultimă instanță, a te închina propriilor tale creații, a sacrifica scopul pe altarul, întotdeauna fals, al unui mijloc. Oare nu a sosit marele moment istoric în care omul a devenit capabil să se închine lui însuși?... Tocmai pentru că dispunem astăzi de o uriașă forță tehnică trebuie să reconsiderăm marile idealuri luate în derîdere în prima jumătate a veacului nostru: individualitatea, subiectivitatea, spiritualitatea și libertatea personalității umane. Lupta împotriva individualismului egoist, a subiectivismului solipsist, a spiritualismului mistic și a liberalismului anarhic nu trebuie să întunece importanța decisivă pe care o au individualitatea, subiectivitatea, spiritualitatea și libertatea omului în dezvoltarea unei culturi și a unei civilizații în care tehnica este dominată de valorile umane și nu valorile umane de tehnică.

Există o deosebire fundamentală între individualismul obsedat de *a avea* cît mai mult, în paguba celorlalți, și individualismul preocupat de *a fi* cît mai om, împreună cu ceilalți. Societatea socialistă este, astăzi, singura orînduire capabilă să asigure dezvoltarea deplină a personalității umane, deoarece este singura organizare socială în stare să îmbine un minimum de *presiune socială* cu un maximum de *solidaritate socială*. Viitorul aparține acelei societăți a cărei unitate socială va fi mereu alimentată de diferențierea individualităților ei și nu uneia stagnată de uniformizarea membrilor ei.

O asemenea societate nu se ivește spontan, ci trebuie construită conștient. Puterea tehnică de a o realiza există deja; ceea ce lipsește pe o mare parte a planetei noastre este conștiința acestui ideal și nădejdea că este realizabil.

Nădejdea întovărășește orice intervenție a omului în mersul lucrurilor. Cu atît mai necesară este nădejdea în transformarea revoluționară a societății. Fără nădejde, omul nu poate transforma posibilitatea în realitate, viitorul în prezent. Nădejdea nu înseamnă nici așteptare inactivă și nici încercare de a realiza imposibilul. Nădejdea este o atitudine activă. Ea contribuie la detectarea noului și la ajutarea lui să se nască. În vreme ce lipsa nădejdii lasă determinismul să se transforme în fatalitate, nădejdea participă la transformarea determinismului în libertate.

Deznădăjduiții ori se resemnează în fața realității, ori se revoltă anarhic împotriva ei. Nădejdea depășește opoziția dintre integrarea în confort și violența contestatară, unind exactitatea cunoașterii cu îndrăzneala acțiunii. Realismul se opune atît fatalismului cît și utopismului. Noua societate nu se poate construi decît prin stabilirea unei noi unități între viața afectivă și activitatea intelectuală, între tehnică și valori, între tendințele societății și năzuințele oamenilor. Cultivarea unilaterală a capacității cerebrale împinge societatea la indiferență față de oameni, iar pe oameni la depersonalizare și depresiune. Trebuie reabilitată nădejdea.

FILMUL DOCUMENTAR ŞI MAMA VITREGA

de Magda MIHĂILESCU

Nu este prima dată cînd plîngem de mila documentarelor, mai precis, de destinul pe care-l au ele din momentul în care încep să-şi ceară drepturile, adică să fie programate într-o sală. Se pare că nimeni nu-şi bate capul pentru a găsi un regim de vieţuire cît de cît onorabil, capabil să le înlesnească accesul către public. Nu sîntem ipocriţi, un documentar — fie el chiar strălucit — nu are, din capul locului, o forţă de atracţie magnetică, nu cheamă spre el mase de oameni precum o vedetă sau un film mare. Treaba aceasta s-a mai spus de nenumărate ori, a fost analizată şi răsanalizată, autorii de specialitate s-au resemnat cu condiţia unui cvasianonimat şi cu festivalurile prestigioase ce li se închină în întreaga lume, dar de aici şi pînă la a nu mişca un deget în favoarea lor este o cale mult prea lungă. Ce se întîmplă, de fapt? După cum bine se ştie, cinematograful bucureştean «Timpuri noi» este, chipurile, destinat programării filmelor documentare şi de scurt metraj. Rar ne-a fost dat să avem în faţa ochilor o sală-gazdă mai ostilă şi mai neprimitoare. Culmea ironiei este că se numeşte şi «Timpuri noi» şi se mai află şi la doi paşi de «Capitol», cinematograful nostru de artă. Ce fel de carte de vizită poate constitui «stilul» în care sus-numita sală îşi primeşte rarii săi oaspeţi, cum ar putea fi atraşi alţii atîta timp cît toată informaţia şi publicitatea se reduc la un afiş scris de mînă, pe care cineva a trîntit în grabă trei titluri fără mamă, fără tată, despre care nu ştii ce vor şi de unde au căzut? Ce te poate ademeni atunci cînd citeşti, de exemplu, «Timbrarii», «Plante medicinale», «Meşterii lemnului»? Măcar din respect ar trebui amintite şi numele autorilor, la care s-ar mai putea adăuga cîteva cuvinte meşteşugite, o recomandare a unui critic, a unor specialişti, în sfîrşit, un îndemn. Ne întrebăm dacă este chiar imposibil ca filmul documentar să se bucure, în rînd cu celelalte, de un afiş ieşit de sub condeiul unui grafician? Se cheltuiesc bani şi fantezie cu toate producţiile «de lung metraj artistic», indiferent de calitatea lor, chiar dacă sînt submediocre; *micile filme*, cele care, de atîtea ori, sînt o mărturie nemijlocită a contemporaneităţii, a zilei de azi, sînt condamnate din naştere. (De altfel, am avut prilejul să constatăm, la diferite festivaluri internaţionale de specialitate, o tristă stare de fapt: studiourile noastre nu aveau niciodată material publicitar, solicitat adeseori de oaspeţii străini. Aveam membri în juriu, filme în concurs, regizori în delegaţie, dar nici un cuvînt tipărit despre ei şi ele.)

Revenind la «Timpuri noi». După vitrina aceea care-ţi spune «pleacă de aici!», urmează holul, mai antipatic şi mai cătrănit decît o staţie de tramvai pe timp de ger. Nici un semn că aici te afli într-o casă a filmului documentar. Pereţi cenuşii, de care mai spînzură ici-colo cîte o poză a unui actor, aşa cum arăta el acum 15 ani. Nu e de mirare că sala a devenit un adevărat vad al mîncătorilor de seminţe sau al celor care nu au ce să facă, pur şi simplu. Cine are o «fereastră» de 20 de minute sau o jumătate de oră, cine a pierdut o întîlnire, intră la «Timpuri noi», mai ales că aici programul este *nonstop*, vii şi pleci cînd vrei. Uneori, ca şi cînd mizeria de mai sus n-ar fi de ajuns, documentarele cu pricina sînt invadate de cîte un film pentru copii (sau de cea ce cred forurile responsabile cu programarea a fi exclusiv «film pentru cei mici»), cum s-a întîmplat recent cu «Hugo şi Josefina», o splendidă producţie suedeză în 9 acte, 2 700 m şi $1^h,38^m$ timp de rulare, deci o peliculă normală. Greu de priceput care este raţiunea acestei distribuiri pe ecranele noastre. Ce înseamnă «Timpuri noi» pentru unii? Cinematograf pentru copii, fată bună la toate, cimitirul filmelor abandonate sau al acelora cărora, din comoditate, nu li se găseşte loc în altă parte.

Cîndva ceream — poate din prea mult entuziasm sau din prea mare naivitate — «premiere de gală» pentru filmele noastre documentare. Dar în halul în care arată cinematograful ar fi ridicol şi ireverenţios să invităm cineaşti ca Titus Mezaroş, Mirel Ilieşu, Ion Bostan, Alexandru Boiangiu, Virgil Calotescu, Jean Petrovici, Octav Ioniţă, Nina Behar — şi, vai, cîţi mai sînt — să se întîlnească cu spectatorii. Şi care spectatori? Căci una se leagă de cealaltă, iar admiratorii pe care-i merită cineaşti ca cei amintiţi de noi sînt alţii decît cei care poposesc la «Timpuri noi» ca într-o haltă.

ARTIŞTI ŞI ROLURI

RAFFAELLA CARRÀ — UN FENOMEN STRANIU

Corespondenţă specială de la Giuliano ORLANDO
Fotografie de Maria Laura SBROGLINI

Dacă e să dăm crezare statisticilor, persoana feminină care, din toamnă pînă în iarnă, absoarbe interesul italianului mediu se numeşte Raffaella Carrà, prezentatoarea «Canzonissimei», binecunoscuta emisiune TV al cărei nume este legat de un concurs dotat cu un premiu de 150 milioane lire, plus alte premii mai mici (unul peste altul se ridică pînă la 400 milioane). În fiecare sîmbătă, la ora 21, micul ecran propune milioanelor de telespectatori imaginea Raffaellei dansînd şi topăind ca un spiriduş. Popularitatea actriţei este, cel puţin pentru noi, un fenomen straniu. Întoarsă din Statele Unite, unde plecase cu gîndul unei noi cariere cinematografice dar unde nu a apărut decît într-un singur film, «Expresul colonelului von Ryan», alături de Sinatra, Raffaella Carrà renunţă brusc la cinema şi devine crainică la radio. Scurt timp după aceea o întîlnim ca prezentatoare TV a unei campanii de economii, după care i s-a încredinţat marea misiune de a fi gazda *Canzonissimei* '70. Poate cititorii îşi amintesc că, într-o corespondenţă trecută, relatam implicaţiile acestei largi manifestări muzicale, precum şi «debutul» Raffaellei. Pentru a vă crea o imagine a enormei popularităţi de care se bucură de atunci încoace, am să vă spun că nu demult, la Madrid, un faimos negustor de blănuri mi-a mărturisit că lovitura cea mai mare pe care ar putea să o dea ar fi să o angajeze pentru cîteva zile, pe post de manechin, pe Raffaella.

Se pare că actriţa a dibuit cauzele succesului său: «Ştiu că plac femeilor şi copiilor. Aceştia dau tonul. Încerc să nu scandalizez pe nimeni». Desigur, la toate astea se adaugă incontestabilul ei talent de actriţă de show. Mă întreb însă dacă nu-şi doreşte şi altceva, dacă nu are nostalgia filmului.

— Cu ce amintiri te-ai întors din America?

— Mi-a lăsat o impresie urîtă, în primul rînd pentru că toţi m-au tratat acolo ca pe un copil. Uite, chiar clanul Sinatra, în toiul unei petreceri mă trimitea la culcare. Am fost curioasă, am vrut să-i cunosc pe marii actori. Sinatra are nişte ochi nemaipomeniţi, dar este slab ca o aşchie. Marlon Brando m-a dezamăgit, are o voce ţîrîită, de băieţel, şi se amuză făcînd glume copilăreşti pe seama altora. Yul Brynner este singurul capabil să stîrnească admiraţie.

— Sincer vorbind, cît timp te vei mulţumi doar cu rolul de prezentatoare a «Canzonissimei», nu mai vrei să faci şi altceva?

— Să-ţi spun? Poate ştii că ani de zile am învăţat baletul clasic, la Roma. Mătuşa care mă creştea, la Bologna, s-a mutat special în capitală pentru asta. Mi-ar plăcea să fiu protagonista unui musical, în genul «Un american la Paris» sau aşa ceva. Iată la ce aspir. Celebritatea, de ce să ne ascundem, ţine de cald, dar nu am de gînd să o întreţin cu orice preţ. În toamnă nu mă mai întorc pe scena «Canzonissimei». Trei ani la rînd, ar fi plictisitor pentru spectatori.

DIANNAH CARROL, **prezenţă spectaculoasă în filmele muzicale, invitată de onoare în show-urile unor mari cîntăreţi precum Frank Sinatra sau Tom Jones.**

Raffaella Carrà.

telegrame

● Agențiile de presă anunță că Arthur Hiller, regizorul lui *Love Story*, a preluat destinele musicalului *Omul din La Mancha*, încredințat inițial lui Peter Glenville. Filmările vor începe în curînd la Roma. În rolurile principale — Sophia Loren și Peter O'Toole.

● Protagonista viitorului film al lui Michel Deville va fi actrița suedeză Bibi Anderson (foto 1), cunoscută din filmele lui Ingmar Bergman. «De mult timp am dorit să lucrez cu ea, — declară Deville — este întruchiparea exactă a personajului la care mă gîndesc. Nu am decît să mă reped pînă la Stockholm să iau legătura».

● Regizorul bulgar Gheorghi Stoianov s-a angajat în realizarea unui film-gigant, *Nașterea omului*, primul *science-fiction* produs de studiourile din Sofia. Scenariul aparține scriitorului Pavel Vezhniov. Interpretul principal — actorul Naum Șopov (cunoscut, printre altele, din filmul *Țar și general*).

● Lee Marvin și Gene Hackman *(N-am cîntat niciodată pentru tata)* sînt parteneri în filmul *Kansas City Prime*, regizat de Michael Ritchie pentru studiourile Metro Goldwyn Mayer.

● Debutantul francez Edmond Fress și-a alcătuit o distribuție strălucită pentru comedia trăsnită *Omul celor cinci anotimpuri*: Philippe Noiret (foto 2) și Liselotte Pulver.

● *Omul potrivit la locul potrivit* se intitulează filmul la care lucrează în prezent regizorul sovietic A. Saharov, din creația căruia am văzut, nu demult, pe micile ecrane, *O întîmplare cu Polinin*.

● Studiourile *Walt Disney* vor cheltui în acest an peste 10 milioane dolari pentru cele cinci filme înscrise în plan: *Insula din vîrful lumii, Castelul Bon Vivant, Ginerele, Cel mai mare atlet al lumii, Herbie călărește din nou*.

● În filmul lui Delbert Mann («Martyr») *David și Catronia* apar Michael Caine, Trevor Howard, Jack Hawkins, Donald Pleasance.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FLEISCHER Richard

Regizor, scenarist și producător american de film, născut la New York (Brooklyn), la 8 decembrie 1916, ca fiu al cineastului Max Fleischer. Studiază medicina și arta dramatică, optînd pentru teatru și înființînd în 1937 o companie dramatică «Arena Players». În 1942 își începe cariera cinematografică la casa R.K.O., mai întîi ca scenarist și producător, apoi ca regizor de actualități și documentare, la început, apoi de filme artistice. Ani de zile activitatea sa va fi obscură și redusă la producții de categoria B. Devine cunoscut abia din 1952 cu filmul polițist *The Narrow Margin* și cu comedia *Timpuri fericite* (Charles Boyer, Louis Jourdan). Vădește o predilecție pentru filmul de aventuri de mare spectacol: *20 000 Leagues under the Sea* (după J. Verne — 1954) cu Kirk Douglas, James Mason, *Bandido* (1956) cu Robert Mitchum; pentru drama cu implicații sociale: *Violent Saturday* (1955) cu Sylvia Sidney și *The Girl on the Red Velvet Swing* (id.) cu Ray Milland; pentru marile reconstituiri istorice: *Vikingii* (1958) și *Barrabas* (1962) cu Anthony Quinn; pentru filmul de război: *Between Heaven and Hell* (1956) cu Robert Wagner. Dirijează pe Orson Welles în două dintre cele mai bune filme ale sale: *Compulsion* (1959) și *Crack in the Mirror* (1960), și realizează succesiv trei filme originale: *Călătorie fantastică* (1966) cu Raquel Welch, Stephen Boyd, *Doctor Dolittle* (1967) cu Rex Harrison și *The Boston Strangler* (1968) cu Tony Curtis, în care se remarcă printr-o fericită utilizare a ipostelecranului. Ultimele sale filme: *Che* (1969) și *Tora! Tora! Tora!* (1970), evocă respectiv figura lui Che Guevara și atacul japonez de la Pearl Harbour. A cursat în 1971 filmul *Buff*, cu Mia Farrow.

FLEMING Rhonda

Actriță americană de film, născută la Los Angeles, la 10 august 1923. Debutează pe ecran într-un rol de compoziție din *Spellbound* (*Fascinație* — 1945) de Hitchcock, pentru a deveni protagonista unor filme de aventuri ca: *Abilene Town*, *Adventure Island*, *The Eagle and the Hawk* etc., dar și eroina unor drame de amplă rezonanță umană ca: *Out of the Past* (1947—r: J. Tourneur), *Tennessee Partner* (1955) și *Slightly Scarlet* (1956) de Allan Dwan, *While the City Sleeps* (id.) de Fritz Lang sau: *Home Before Dark* (1958—r: Mervyn LeRoy). Filmografia sa oferă o mare cantitate de westernuri de șmucă, ca: *The Redhead and the Cowboy* (1951—r: Leslie Fenton), *Gunfight at O.K. Corral* (1957—r: J. Sturges) sau *Lost Treasure of the Amazons* (id.—r: Ed. Ludwig), dar și de comedii faimoase: *A Connecticut Yankee* (1949—r: T. Garnett) cu Bing Crosby, *The Great Lover* (1949—r: Alex. Hall) cu Bob Hope și *Buster Keaton Story* (1957) cu Donald O'Connor. Deși resursele sale dramatice sînt limitate, cucerește totuși (și își menține) o popularitate neobișnuită în S.U.A. datorită fizicului său armonios, părului său roșu, atît de fotogenic în technicolor, și farmecului pe care-l degajă în orice personaj interpretat, fie el chiar negativ.

FLEMING Victor

Regizor american de film, născut la Pasadena (California), la 23 februarie 1883, mort la Phoenix (Arizona) în ianuarie 1949. Una dintre marile figuri ale cinematografului american. Își începe cariera în anii pionieratului, ca operator (1910-1919), lucrînd cu D.W. Griffith și cu Douglas Fairbanks. Cu acesta din urmă (ca interpret) va debuta în regie, asigurîndu-i calea spre glorie cu filme ca: *When the Clouds Roll By* (1919) și *The Mollycoddle* (1920). (Cei doi aveau să se întîlnească spre sfîrșitul carierei lui Douglas, în 1931, cu ocazia turnării filmului *Ocolul pămîntului în 80 de minute*.). V.F. se afirmă ca un regizor cu o mînă sigură în dirijarea actorilor și cu o tehnică impecabilă, dedicîndu-se mai ales subsecțelor specific americane, de la satira socială: *Red Hot Romance* (1922), *The Blind Goddess* (1926) și *Mantrap* (id.), la western: *Call of the Canyon* (1923), *Lolita și în umbra morții* (1929), filme în care consacră un debutant ilustru: Gary Cooper, de la biografia romanțată: *Rough Rides* (1927), viața președintelui Theodore Roosevelt, la romanul de aventuri: *Lord Jim* (1925) după J. Conrad; de la melodrama realistă: *Isptitele trupului* (1927), premiul Oscar de interpretare pentru Emil Jannings, și *Dezeptoarea* (1928) cu Vilma Banky, la comedia de moravuri: *Hula* (1927), cu Clara Bow, și *Numa cu repetiție* (1928) cu Nancy Carroll. Este clasificat de regulă între primii 10 regizori cei mai buni ai anului, în ultima perioadă a filmului mut. Apariția vorbitorului îl găsește în primul rînd al cineaștilor reprezentativi ai filmului american. În afara unor filme de acțiune ca: *Renegații* (1930), *Common Clay* (id.), *The Wet Parade* (1932) și *Insula comorilor* (1934) după Stevenson, lansează vedete populare de talia Jeanei Harlow (*Frumoasa din Saigon* — 1932, *Bombshell* — 1933 și *Reckless* — 1935), a lui Clark Gable (*Sora albă* — 1933, *Pilot de încercare* — 1938), Henry Fonda (*The Farmer Takes a Wife* — 1935) și Spencer Tracy (*Căpitanii curajoși* — 1937, *Dr. Jekyll și Mr. Hyde* — 1941 și *Tortilla Flat* — 1942). Anul 1939 îi aduce încununarea carierei cu două filme memorabile, «clasice» ale filmului american: *Vrăjitorul din Oz* și *Pe aripile vîntului*, după romanul Margaretei Mitchell (premiul Oscar), două admirabile exemple de utilizare a culorii în două domenii și stiluri diferite. Ultimele sale filme de după război marchează reintrarea pe ecran a lui Clark Gable (*Adventure* — 1946) și o mare performanță a lui Ingrid Bergman într-un film istoric de mare amploare: *Joan of Arc* (1948).

FLON Suzanne

Actriță franceză de teatru, film și TV, născută la Bicêtre (Seine), la 28 ianuarie 1923. Una dintre marile interprete ale scenei și ecranului francez contemporan. Fostă secretară a regretatei Edith Piaf, apoi prezentatoare în music-hallurile pariziene și parteneră a comicului Dandy, S.F. este angajată de Raymond Rouleau pentru a apărea în piesa *Le survivant*, la Comédie des Ch. Elysées (1943). E începutul unei cariere teatrale exemplare, desfășurată, după război, mai ales la teatrele Atelier și la T.N.P., unde a trecut cu ușurință de la Shakespeare la Garcia Lorca, Audiberti, Anouilh. (Ne amintim de vibranta interpretare a piesei *L'Alouette* ce ne-a oferit-o cu ocazia turneului teatrului Atelier.) În film apare din 1947, impunîndu-se,în ciuda micii sale staturi, ca o prezență de rar prestigiu, datorită inteligenței sale vii, sensibilității ei fremătătoare și vocii sale învăluitoare de contralto. A marcat cu farmecul personalității sale filme atît de diverse ca: *Suzanne et ses brigands* (1948), *La cage aux filles* (1949), *Procès au Vatican* (1951), *Moulin Rouge* (1952) de J. Huston, *Dosarul secret* (*Mr. Arkadin* — 1955) de Orson Welles, *Tu ne tueras point* (1960) de Cl. Autant-Lara, film pentru care a obținut marele premiu de interpretare feminină la Veneția, *Les amours célèbres* (1961), *Un singe en hiver* (1963) de H. Verneuil, cu Gabin și Belmondo, *Château en Suède* (id.) după piesa lui F. Sagan, *Procesul* (id.) de O. Welles, după Kafka, *La porteuse de pain* (id.), *Trenul* (1964) de J. Frankenheimer, *Tante Zita* (1967), *Sous le signe du taureau* (1968) cu Gabin etc. Ultimul său rol, *Tereso* (1971), de Gérard Vergez.

film pe ecrane

MOARTEA CĂPRIOAREI

de T. CARANFIL

Mă tot întreb dacă inerția în virtutea căreia difuzorii noștri de film au amînat mai bine de doi ani întîlnirea publicului românesc cu «Moartea căprioarei» a influențat-o fast sau nefast? Pe de o parte, filmul regizorului Cristu Poluxis a beneficiat de privilegiul apariției pe ecrane cu prestigiul unor lauri dobîndiți pe meridiane diferite, la Teheran și la Melbourne; pe de alta însă, aceste distincții internaționale ne-au creat poate, în fața ecranului, exigențe disproporționate, ceea ce explică decepția unei părți a publicului și a criticii. Mi se pare, de aceea, — cel puțin pentru analiza obiectivă a filmului — recomandabil să facem abstracție de performanțele festivaliere ale peliculei, s-o privim fără prejudecăți și «parti-pris»-uri, ca și cum premiera sa mondială ar fi avut loc — cum era și firesc — la București.

O replică cinematografică la «Moartea căprioarei» este, indiscutabil, un act de curaj. Act de curaj,după cum o dovedește faptul că poți număra pe degete tentativele de a găsi, în cinematografia contemporană, echivalentul unor poeme; act de curaj, cu atît mai mult, dacă iei în seamă popularitatea deosebită a unui text care a devenit aproape simbolul poeziei lui Nicolae Labiș și al destinului tragic al poetului. Dincolo însă de meritul îndrăznelii, la orizontul unei asemenea dificile întreprinderi artistice se ridică problema fundamentală a oricărei ecranizări, raportul dintre modelul literar și adaptarea sa cinematografică. Fi-va versiunea filmică o ilustrare pedantă a textului sau o operă autonomă care și-a căutat în modelul literar elanul inspirației creatoare? Pusă în discuție este, de fapt, aici, însăși finalitatea operei de artă.

În ce-l privește, Cristu Poluxis a pornit de la suprapunerea textului literar pe imaginea cinematografică. Lectura inteligentă și sensibilă a actorului Ion Caramitru (poate imprudent de șoptită în condițiile echipamentului acustic al sălilor noastre de proiecție) este însoțită de fotografia excelentului profesionist al camerei care este Ion Anton.«...un mit cu fața prefăcută-n căprioară» — șoptește Caramitru, și în imagine vedem cum căprioara se transformă într-o fecioară; «O pasăre albastră zvîrnise printre ramuri» — zice apoi povestitorul, iar imaginea ne arată, prompt, pasărea zvîrnind. Și dacă viața căprioarei «zburase lin, ca păsările toamna, cînd lasă cuiburi sure și cîmpii» — regizorul ne arată, rînd pe rînd, corpul neînsuflețit al animalelor, stolul păsărilor și cuiburile golașe, totdeauna cu grijă ca imaginea să cadă, sincron, pe versul citit. Pedanteria ilustrației este împinsă atît de departe,încît actorul Andrei Codarcea este pus să mimeze pînă și replica vînătorului din poem: «Avem carne». Rezultatul inevitabil al unei asemenea metode nu este decît pleonasmul: imaginea repetă în mod inutil frazele rostite în mod definitiv și irepetabil de text.

În același timp se creează însă și o discrepanță între ampla potențare poetică a versului și caracterul concret al imaginii. Dacă i-a fost reproșat filmului lui Poluxis «naturalismul» părții finale, apoi el nu este decît consecința concretețeii ilustrative manifestate pe întreg parcursul peliculei. Regizorul a crezut, poate, că va fi mai fidel textului dacă-l va ilustra cuvînt cu cuvînt. Fidelitatea de detaliu a dus însă la o infidelitate de ordin spiritual, la un divorț între elanul poetic al cuvîntului și caracterul prozaic, lipsit de forță metaforică, al filonului vizual, la o permanentă neaderare a două structuri diferite. Cîteva momente ale adaptării dovedesc, de altfel, că Poluxis dispunea de posibilități și pentru o rezolvare mai profundă a problemelor puse de poezia lui Labiș. O secvență ca cea în care, la gestul degetului dus spre buze, al tatii, întregul univers încremenește nefiresc în încordarea unui stop-cadru ne-a părut o soluție originală, în care limbajul cinematografic dezvoltă potențialul emoțional al imaginii literare. Poate că, intimidat de autoritatea textului, regizorul a preferat o ecranizare «cuminte», «curată», mediocră. Dacă ea nu-i satisface pe numeroșii admiratori ai poetului, își păstrează totuși meritul de a fi unul dintre canalele de difuzare a unei opere literare care își merită, pe deplin, destinul fericit. Și sînt încredințat că în laurii dobîndiți de film s-au răsfrînt nu numai calitățile meșteșugărești ale peliculei, ci și șocul provocat unui auditoriu străin, la contactul cu geniul tînărului poet român Nicolae Labiș.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

cînd reporterul...

Cineva aprecia că două sînt direcțiile sau atuurile televiziunii în viitor: informația și educația.

Ultimele emisiuni «Căminul» (vineri după-amiază) aduc în discuție cel de-al doilea termen. Educația estetică. Arta de a ne organiza un interior plăcut și funcțional (la care se adaugă sfaturile gospodărești, moda, rețetele culinare etc.). Că sîntem «coși» din cămin și purtați pe străzi, în cartiere, că mai mult asistăm la dezbateri despre soarta odraslelor (ceea ce ar putea să facă obiectul unei alte emisiuni, eventual: părinți și copii), asta e altceva.

Reporterul ne invită de astă dată într-un magazin cu mobilă. Într-o convorbire plată, lipsită de idei și cu iz de reclamă, vrea să ne convingă că totul este perfect și frumoe, nu ne mai rămîne decît să cumpărăm ce ne oferă magazinul și, pe dată, vom fi posesorii ambianței mult visate, ai unui interior gîndit și imaginat în cea mai personală scenografie. Cînd responsabila unității în cauză dialoga după cea mai perfectă schemă a funcționarului total indiferent pentru cererile consumatorilor (— Avem și materiale pentru tapițerie, avem și covoare, avem și mobilă), reporterul, cuprins de entuziasm, i-a transmis și calde mulțumiri (ale lui, bineînțeles), și-a împachetat fericit microfonul și a alergat nerăbdător în studio să transmită, prin intermediul imaginii, marea lui descoperire: magazinul are și materiale pentru tapițerie, are și covoare, are și mobilă. Nici un moment nu i-a trecut prin minte să formuleze o întrebare simplă, la îndemîna omului de pe stradă: — Ce fel de materiale pentru tapițerie aveți? Pot să le văd și eu? Dar mobila? Ar fi constatat cu surprindere că afară de cîteva garnituri masive și monotone nu ni se mai oferă nimic deosebit. Că ceea ce a fost văzut cu cîteva luni în urmă la Pavilionul expoziției economiei naționale încă nu a luat drumul magazinelor de specialitate. Că materialele pentru tapițerii sînt încărcate cu desene greoaie și urît colorate, că nu au nimic comun cu geometria simplă a mobilierului modern. Că lustrele și lămpile, de asemeni, în majoritatea lor sînt în total divorț estetic și cu mobila, și cu stofele pentru tapițerii. Că, în sfîrșit, se observă cu ochiul liber lipsa unei «minți» care să le fi gîndit pe toate în strictă dependență unele cu altele și că, în domeniul acesta, al decorației interioare, mai avem încă multe de făcut. Vrei să tapițezi un scaun biedermeier? În zadar cauți în magazine o stofă în dungi și în culorile adecvate stilului respectiv. Ai nevoie de o stofă într-o culoare simplă, vie sau pastelată, cu o țesătură specială, pentru draperii necesare unui interior cu piese de mobilier în tonalități deschise? Nu-ți oferă nimeni.

Cunosc cei care răspund de magazine istoria stilurilor în decorația de interior? Cunosc cerințele stilului modern? M-aș îndoi, după deplina satisfacție cu care răspund că au de toate și pot satisface orice exigență.

Mi s-ar putea reproșa că m-am îndepărtat de la subiect. Ce fel de cronică a programelor de televiziune? Dacă televiziunea vrea să facă educație estetică, atunci să nu trimitem «pe teren» oameni neavizați. Să folosim specialiști, ca și în alte domenii. Să organizăm dezbateri cu arhitecți de interioare, artiști, decoratori de profesie. Avem la îndemînă și avantajul imaginii. Așa cum Leonard Bernstein ne inițiază în muzică, putem fi inițiați de oameni pricepuți și în arta decorării interioarelor. Nu numai noi, telespectatorii, ci și cei care fac mobila, materialele pentru tapisat, corpurile de iluminat, precum și cei care le vînd.

Ce sublimă indiferență: — Avem materiale pentru tapisarea mobilelor. Avem de toate. Poftiți!

Și pe urmă, reporterul...

ORAȘUL DE PE DOUĂ CONTINENTE

Străzile își păstrează greu secretele. Există un limbaj anume, mii și mii de semne prin care ele vorbesc călătorului poposit într-o țară străină nu numai despre specificul arhitectonic al unui oraș, despre istoria și monumentele lui, despre nivelul de civilizație și cultură, ci și despre oameni. Despre bucuriile, necazurile și aspirațiile lor. Cutreierind cu ochi atenți străzile și se dezvăluie treptat întreaga ființă a orașului, clocotul vieții lui sociale, reperele lui economice. Cu acest fotoreportaj, realizat la Istanbul de ziaristul italian Gianfranco Bianchi, ne propunem să inaugurăm un ciclu consacrat străzilor lumii. Vom poposi de fiecare dată într-o altă așezare, pe un alt meridian, și străzile, scrutate de ochii ziariștilor și de obiectivele lor fotografice, vor fi lăsate să vorbească, în acel mod de a comunica propriu lor, despre viața orașelor și a oamenilor care le populează.

Fotoreportaj pentru „Flacăra" de Gianfranco BIANCHI, ziarist italian

Bosforul, care desparte partea europeană de cea asiatică a orașului, nu poate fi traversat decît cu vapoare sau bacuri

Se afirmă că Istanbulul este un oraș unic în lume. Și aflîndu-te aici, privind panorama ulicioarelor care coboară în terase spre apele albastre ale Cornului de Aur, admirînd siluetele pline de grație ale minaretelor, splendidele monumente de artă bizantină și otomană, pitorescul oriental al vechilor cartiere, alura modernă și trepidantă a marilor artere, te simți îndemnat să uiți că mai sînt în lume destule orașe despre care s-ar putea susține, și pe bună dreptate, că sînt unice în felul lor, ești tentat să spui, așa cum au spus și alții înaintea ta, că Istanbulul este fără seamăn.

Rătăcești în neștire pe străzile lui, poposești pentru a regăsi locuri știute din istorie, întîlnite în literatură, te amesteci printre oameni, atent la imaginile mereu schimbătoare pe care ți le oferă chipurile întrezărite în mulțimea pestriță, străzile cu clădirile lor somptuoase sau mizere. Mai la tot pasul ești oprit și solicitat să cumperi cîte ceva, de la plăcinte umplute cu carne de berbec tocată și presărată cu ardei, pînă la apă, care din cauza penuriei cișmelelor publice se vinde cu litrul. Remarci că pînă și copiii învață repede, în acest oraș, arta de a cîștiga un ban. Îi întîlnești pretutindeni, pe cheiurile portului (cel mai mare al Turciei) situat pe malurile Bosforului, pe cele două poduri care traversează Cornul de Aur, în fața moscheilor unde se opresc de obicei turiștii, de jur împrejurul bazarului. Îmbrăcați uneori chiar în uniformele lor de școlari, vînd de toate: pește, fructe, ciătite, ziare, alune în cornete de hîrtie. Potrivit statisticilor oficiale, o parte destul de mare dintre cei aproape trei milioane de locuitori ai celui mai mare oraș al Turciei realizează din comerțul ambulant un venit mediu lunar echivalent cu circa 25 dolari, exact suficient pentru a nu muri de foame.

Marele bazar acoperit, acel uriaș labirint de ganguri și ulicioare înțesate cu dughene — fiecare din cele 92 de coridoare purtînd numele unui meșteșug — asigură traiul unei alte părți a cetățenilor Istanbulului. Aici poți cumpăra orice, de la inele de aur împodobite cu diamante la lenjerie de nailon, de la covoare orientale la aparate de radio cu tranzistoare. Bazarul, spun documentele, construit în lemn în 1548, în timpul domniei lui Soliman Magnificul, a fost în repetate rînduri mistuit de incendii pînă cînd, în secolul al XVII-lea, a fost reconstruit din cărămidă. Distrus din nou, în 1898, de un cutremur, a fost încă o dată reconstruit, păstrînd pînă în zilele noastre aproximativ aceeași înfățișare. El este și azi cea mai mare piață a întregului Orient, legat prin mii de fire de întreaga viață economică a Istanbu-

ORAȘUL DE PE DOUĂ CONTINENTE

lului. Sub bolta imensă care-l acoperă, sub luminile electrice care ard tot timpul zilei, domnește o agitație continuă, o forfotă fără răgaz. Între pereții acoperiți cu stofe, covoare, piei de oaie sau obiecte de aramă răsună, în toate limbile, chemările negustorilor care-și laudă care mai de care mărfurile. Ecourile pătrund pînă și-n micile cafenele, în care turiștii obosiți caută puțină odihnă. Hamalii parcurg cu pași măsurați coridoarele înguste, ducînd în spate poveri neverosimile. Aprovizionarea acestui vast centru comercial se face în cea mai mare parte așa, pe spinările robuste ale sutelor de oameni recrutați în fiecare dimineață pentru cîțiva bani.

Bazarul este fără îndoială una dintre «curiozitățile» Istanbulului, unul dintre punctele care nu lipsesc de pe nici un itinerar turistic. Orașul acesta fondat de Constantin cel Mare în al patrulea secol al erei noastre, fostă capitală a Imperiului roman de răsărit — supranumit pe atunci «Noua Romă» și considerat cea mai mare și mai frumoasă metropolă a Europei medievale — apoi capitala Imperiului otoman, păstrează din diversele epoci ale zbuciumatei sale vieți numeroase vestigii de uriașă valoare istorică și artistică. Zidul de apărare construit în urmă cu un mileniu și jumătate de împăratul Theodosiu, biserica Sfînta Sofia, azi muzeu, Moscheea albastră ridicată de sultanul Ahmet, moscheile Baiazidie și Suleimanie, datînd din secolul al șaisprezecelea, ansamblul de clădiri, pavilioane, chioșcuri și grădini ale palatului Topkapi, care domină Bosforul, coborînd în terase spre țărmurile străjuite sînt numai cîteva dintre podoabele Istanbulului. După 32 de ani de restaurări, în Topkapi au fost prima dată deschise accesului public o treime din cele 400 de săli, camere, băi și terase ale fostului harem al sultanilor. Nimeni nu mai călcase pe aici, cu excepția oamenilor care s-au ocupat direct de lucrările de restaurare, din 1909, cînd sultanul Abdul Amid s-a mutat în noul «serai», palatul Dolambahce, în prezent reședință a guvernatorului din Istanbul. Topkapi, a cărui construcție a început în 1457, la numai patru ani după cucerirea Constantinopolului de către otomani, a fost timp de patru secole fără întrerupere reședința suveranilor marelui imperiu. Bogăția uluitoare a pavilioanelor sale, tezaurul care păstrează cea mai prețioasă colecție de bijuterii din lume, colecțiile de porțelanuri, arme, costume sînt aproape tot ce a mai rămas din fosta splendoare a sultanilor care au domnit peste Imperiul otoman.

*

Oricine cutreieră străzile Istanbulului este frapat de uriașul număr de taxiuri — mașini mari, americane, fabricate acum cel puțin 15 ani și livrate Turciei de industria constructoare de automobile a S.U.A., care găsește aici un debușeu pentru stocurile acumulate în depozitele sale de produse nevandabile. Enorme, grele, întreținute cu mijloace tehnice primitive, aceste taxiuri multicolore gonesc claxonînd în aglomerația uriașului trafic citadin, pe care-l fac și mai haotic, și mai asurzitor. Abundența mașinilor americane demodate pe piața turcă nu e un caz unic. Același lucru se întîmplă cu numeroase alte mărfuri, care ajung aici după ce au fost refuzate pe alte piețe.

Industria turcă se află încă la începuturile dezvoltării ei, producția situîndu-se de multe ori sub nivelul necesităților economiei naționale. Istanbulul, cel mai important centru economic al țării, dispune, în afara vastei rețele de ateliere meșteșugărești, de întreprinderi de industrie alimentară, textilă, fabrici de ciment și șantiere navale. În ultimii ani au mai luat ființă aici cîteva zeci de fabrici, mici și mari, și-au făcut apariția întreprinderi constructoare de mașini. Insuficiente însă, în ansamblul lor, pentru a asigura locuri de muncă populației orașului. Cu toate acestea, Istanbulul atrage zi de zi sute de țărani săraci din Anatolia și din partea europeană a țării. Pentru cei care lucrînd pămîntul altora nu pot cîștiga nici măcar atît cît să-și țină zilele, metropola reprezintă singura speranță de supraviețuire. Dacă au noroc, găsesc de lucru ca salahori pe vreunul dintre șantierele noilor cartiere — care, potrivit noilor planuri de refacere și lărgire a orașului, iau, pe ici, pe colo, locul aglomerărilor de căsuțe din lemn — sau la construcțiile de drumuri. Familiile, care-i însoțesc de obicei în peregrinările lor, sînt găzduite în corturi mici, circulare, care se înmulțesc ca ciupercile în jurul șantierelor. Aici, în oraș, țăranii iau contact cu o altă lume, care îi ajută să-și lărgească puțin orizontul, încep o nouă viață, la fel de nesigură însă ca aceea din care au evadat. Dezamăgiți, mulți dintre ei recurg la ultima fugă posibilă, alăturîndu-se muncitorilor care iau drumul străinătății. Numai în Republica Federală a Germaniei au emigrat în ultimii ani 300 000 de muncitori turci. Deși în marea majoritate necalificați, turcii sînt apreciați de capitaliștii vest-germani pentru că acceptă cele mai scăzute salarii și sînt docili, primind fără să crîcnească cele mai grele și periculoase munci. Nu demult un cotidian vienez consacra condiției emigranților turci din R.F. a Germaniei cîteva articole. Titlul general sintetiza conținutul: «Comerțul cu turci».

*

În Skutari, dincolo de Bosfor, în partea asiatică a orașului așezat pe două continente, locuiesc reprezentanți ai burgheziei mari și mijlocii. Aici toate caracteristicile arhitectonice care fac din Istanbul un oraș unic, de neuitat, dispar. Străzile, clădirile, vile, palate sau magazine, imită formele și culorile specifice construcțiilor din țările capitaliste occidentale, fără a atinge totuși — așa cum se întîmplă aproape totdeauna în cazul imitațiilor — perfecțiunea lor glacială. Bancherii, marii comercianți, liber-profesioniștii bogați, oamenii de afaceri trăiesc aici, în Occidentul artificial pe care și l-au construit, izolați, protejați, ignorînd frămîntările și nevoile oamenilor de rînd. În acest cartier, unul dintre cele mai aristocratice ale Istanbulului, își au reședințele o bună parte dintre acele familii turce care, deși nu constituie decît a cincea parte din populația țării, își împart circa 70 la sută din produsul național. Și tot în Skutari, comerțul de droguri este mai intens decît oriunde în Istanbul, la adăpost însă de rigorile legii pentru că aici se bucură de o înaltă protecție și o largă complicitate. Nu ajung la închisoare decît vînzătorii mărunți pe care echipa antidrog a poliției îi găsește din cînd în cînd cu cîteva grame de cocaină, marijuana sau haşiș, la restaurantul «Yener» sau la «Topkapi Kebap Donerve Luhmacum», în cartierul Eminönü, un labirint sufocant de străduțe mărginite de cocioabe.

*

În fiecare oră, în fața palatului Dolambahce se schimbă garda. Trei militari, cu casca albă coborîtă pînă la rădăcina nasului, înaintează bătînd ritmic pasul. În fiecare noapte, pe bulevardul Kennedy, șiruri lungi de camioane își așteaptă rîndul pentru a putea fi îmbarcate pe bacurile care, pînă la realizarea mult așteptatului pod peste Bosfor, oferă singura posibilitate de traversare a strîmtorii spre cealaltă parte a orașului. Aproape în fiecare zi la Universitatea din Istanbul, frecventată de 40 000 de studenți din întreaga țară, se declanșează tulburări soldate cu intervenția poliției, nu o dată cu procese și sentințe capitale. Și cu fiecare zi omul de pe stradă devine mai conștient de propriile lui aspirații, oglindă a dezideratelor de independență economică și politică, de progres social al întregului popor turc.

Negustor de stofe și covoare într-una dintre cele peste 3 000 de dughene și prăvălii din marele bazar acoperit.

Galata, unul dintre cele două poduri care traversează Cornul de Aur. Dedesubtul lui, unul dintre locurile de predilecție ale vînzătorilor de pește.

Polițistul înarmat într-una din posturile sale cele mai pașnice.

mapamond'72

de **Ioan GRIGORESCU**

Viața-i silește pe copii să învețe mai lesne arta de a cîștiga un ban, decît bucheа cărții.

Hamal tocmit cu ziua pentru aprovizionarea cu mărfuri a bazarului.

Cît timp vor dura lucrările de construcție, familia țăranului angajat ca salahor va locui în acest cort.

rubens— la el acasă

Casa lui Rubens, mic palat în stil flamand, cu un atelier în stilul barocului italian și cu un portic pe care se înalță statuile lui Hermes și Atena, se află în Anvers, la cîțiva pași de imprimeria-muzeu Plantin-Moretus în care a creat marele maestru al ordinului «Compasul de aur». Muzeul deține cvasitotalitatea lucrărilor imprimate aici, peste 20 000 titluri-volume, alături de 150 incunabule, printre care celebra Biblie în 42 de linii a lui Gutenberg. «Officina Plantiniana», care a lucrat pentru toate marile curți ale Europei, este, de asemenea, deținătoarea unei galerii de 150 de tablouri flamande, printre care se numără nu mai puțin de 18 pînze semnate de Rubens. Am putea afirma că dincolo, «acasă la Rubens», sînt mai puține valori ieșite de sub penelul pictorului și al discipolilor săi, în schimb ambianța interiorului ne relevă amănunte despre viața intimă a marelui flamand. Dar obiectele sînt moarte și nu pot grăi decît prea puțin despre cel ce le-a îndrăgit și le-a folosit; limbajul lucrurilor este însă completat aici de grădina vie a casei, păstrată cu aceleași flori și plante de atîtea ori surprinse pe pînzele lui Rubens.

Dar la Anvers Rubens este la el acasă în tot orașul. Splendida catedrală Notre-Dame, cu turnul ei învăluit într-o savantă danteliărie de piatră cizelată parcă de mîna șlefuitorilor de diamante, adăpostește trei dintre cele mai impresionante tablouri pe teme biblice care îi poartă semnătura: «Răstignirea», «Coborîrea de pe cruce» și «Înălțarea la cer». În fiecare vineri, la amiază și seara, cele 47 de clopote din turnul catedralei bat vreme de un ceas o stranie simfonie în bronz din dangăte și clinchete, tulburătoare combinație sonoră cu tainele transmise din tată în fiu de clopotarii care au deprins acest meșteșug încă de prin secolul al XIV-lea. La Saint Jacques, unde se află mormîntul pictorului, deasupra altarului gotic a fost înălțată pînza Madonei înconjurate de sfinți, în care Rubens s-a pictat pe el însuși sub înfățișarea sfîntului Gheorghe, dînd chip fecioarei din imaginea primei sale soții Isabella Brant și inspirîndu-se nu fără aluzie din trăsăturile celei de-a doua soții a sa, Hélène Fourment, pentru a face mai sugestiv plînsul și cîința Mariei Magdalena. În biserica Sfîntul Paul, tablourile lui Rubens stau alături de pînzele lui Van Dyck, Teniers și Jordaens. Din păcate, un incendiu a distrus în 1717 biserica Saint-Charles-Barromée, mistuind în flăcări nu mai puțin de 39 de pînze ale maestrului. «Templul de marmură», cum a fost supranumită această biserică în stilul așa-zis «iezuit», a rămas pînă în zilele noastre lăcașul artiștilor, poate pentru că aici îi plăcea lui Rubens să vină și să se roage.

Mai sînt la Anvers vreo cîteva zeci de «Rubensi» pe la muzeul «Royal des Beaux-Arts», — care deține o colecție unică a primitivilor flamanzi — pe la Casa Rockox și pe la alte vreo zece muzee care fac faima orașului. Dar cel mai viu Rubens se află în piața care îi poartă numele, și el nu este nici statuia de bronz a marelui flamand, nici umbra pașilor săi de mult trecuți pe aici, ci poporul Anversului, același peste secole, care se adună în fiecare duminică să asculte muzica de promenadă cîntată de fanfarele orașului. Rubens ascultă și el de pe un soclu de granit, cu umerii și brațele pline de porumbei, privind peste capetele mulțimii la eternitatea orașului său.

Un măscărici al urbei imită dirijorul, comandînd cu gesturi grotești fanfara lui imaginară, cățărat pe treptele monumentului înălțat în memoria regelui pictorilor Flandrei, și atunci toată asistența se întoarce cu fața spre el, iar pictorul de bronz îl privește miniat, fără putința de a-l alunga. Bat cele patru duzini de clopote ale catedralei o dumnezeiască toacă pogorîtă din turnul învăluit în dantele de piatră, copiii se zbenguie ca într-un tablou de Breughel, și printre mușchi cu ochii pierduți în ceața amintirilor privesc cu surîsuri palide puberii în halate albastre de la școlile șlefuitorilor de diamant, cu hainele abia scoase din etuvele în care și-au lăsat pulberea de stele...

cronica satirică

de Teodor MAZILU

castele pe nisip

A clădi castele pe nisip e, desigur, o greșeală atît etică cît și topografică. Deși nisipul nu oferă nici o garanție, deși nisipul nu inspiră prea multă încredere, numărul celor dornici să-și ridice tocmai aici castele nu e foarte mic. Interesant de remarcat e că ei nu vor să clădească pe nisip o magherniță, o garsonieră, nici măcar un apartament. Grandomania se amestecă nefericit cu lipsa de realism. Ei nu vor o biată și modestă garsonieră. Dacă tot construiesc pe un teren alunecos și nesigur, apoi măcar să construiască un castel. Nimeni nu vrea să construiască o garsonieră pe nisip. Toți vor să construiască magnifice palate.

Dar a construi «castele pe nisip» e în primul rînd un stil de viață. Sînt oameni care pun bază numai pe lucrurile nesigure. Cum e ceva imposibil de realizat, cum le inspiră încredere. Aici e de mine. Ei ignorează realitatea, și asta li se pare suficient. Cum descoperă o femeie frivolă, cum vor s-o ia de nevastă imediat. Cum găsesc un escroc, cum își deschid sufletul. Aptitudinile reale cu care l-a înzestrat natura le ignorează și umblă, de la crăpatul zorilor pînă hăt, noaptea tîrziu, după himere. A umbla după himere a devenit metoda lor de a se distra. În loc să-și vadă de contabilitate — meserie în care sînt, fără îndoială, înzestrați cu focul sacru — vor să devină tenori sau cîntăreți de operă. În loc să muncească, cîntă. Au ceea ce se numește «atracția imposibilului». De aceea metoda lor de a trîndăvi este visarea; visarea nu e numai extaz poetic, ea poate fi o metodă foarte practică de a omorî timpul. Timpul lui, timpul celorlalți, timpul întreprinderii. A construi pe un teren sigur cere efort, a construi pe un teren alunecos nu cere nici o trudă. Un asemenea individ va fi totdeauna doldora de proiecte, burdușit cu tot felul de planuri... Că s-ar duce nu știu unde. Că s-ar îndrăgosti de nu știu cine... Că s-ar apuca de nu știu ce meserie...

Ceva mi-l face suspect. Prea mult îi place să construiască pe nisip. Știe foarte bine că se va alege praf și pulbere din castelele lui așezate tocmai pe alunecosul nisip, cu toate astea strînge cărămidă cu cărămidă...

Asemenea oameni devin cu timpul lipsiți de viață și de substanță. Sînt și ei alunecoși și nesiguri ca nisipul. De aceea ei nu trăiesc, ci au doar stări de spirit. Mereu se întreabă ce să facă, cum să facă... Și uite-așa trece viața. Pînă la bătrînețe se tot întreabă. Stau și ei, săracii, într-o rînă... Devin și ei autentice castele de nisip... Fără să-și dea seama, alunecă, se surpă și se duc..

varietăți

PÎRTIEEE! ...

În funcție de configurația terenului, această combinație de schi-aparat de zbor permite deplasarea pe zăpadă sau în aer la înălțimea dorită, cu o viteză de 40 km pe oră, fără alte riscuri de accidentare decît cele obișnuite schiului. O strălucită demonstrație a fost făcută în acest sens de instructorul de schi Art Furrer, într-o stațiune din Alpii Elveției.

MISS MINI

Pentru ca persoanele de sex feminin din Marea Britanie, cu vocație pentru titlul de «Miss», să nu trebuie, în anumite cazuri, să aștepte prea mulți ani, s-a instituit un concurs de frumusețe feminină pentru candidate în vîrstă de 3 pînă la 6 ani. Dintre cele zece finaliste a fost aleasă «Miss mini» Jeanette Kenny, în vîrstă de șase ani, pe care o vedem în fotografie felicitată de Adam Garatt, un tînăr în vîrstă tot de șase ani, membru în juriul concursului.

ULTIMUL RĂCNET...

Dacă deschideți cumva o cutie de conserve, fie de mazăre extrafină, fie de compot de piersici, fie de ghiveci călugăresc, nu cumva să aruncați etichetele. Pentru că s-ar putea ca moda japoneză de «decorare» a veșmintelor cu asemenea etichete să ajungă și pe la noi.
Ducă-se pe pustii!...

AMBIȚIA NU CUNOAȘTE VÎRSTE

Ca să fie la «înălțimea» partenerului (în care nu este greu să-l recunoașteți pe marele maestru iugoslav Svetozar Gligoric), Shirley Wilson, elevă a unei școli medii din Irby, Anglia, în vîrstă de 12 ani, și-a pus pe scaun, înainte de a se așeza la meciul vieții ei, două cărți de telefon...
Cîștigătoarea unui concurs de șah la care au participat zece mii de concurenți, Shirley s-a dus la Hastings în zilele marii competiții internaționale a sportului inteligenței. Aici, ambiția ei de a juca o partidă cu un mare maestru al șahului, pe care să-l învingă, s-a realizat pe trei sferturi: Gligoric a acceptat să-i fie partener, iar rezultatul partidei a fost remiza.

1

2

3

BRRRR, CE TRADIȚII!...

În ziua de Anul nou, indiferent cîte grade peste sau sub zero arată termometrul, femei, bărbați și copii din așezările olandeze de pe coasta Mării Nordului fac, în numele tradiției, o baie de mare (foto 1). Unii dintre păstrătorii dăruitoarei tradiții apar în ținută de carnaval, costumul fiind prevăzut și cu un buzunar în care eventual să-și găsească adăpost o sticluță de whisky (foto 2).

Este pentru a 19-a oară că atletul maghiar György Schirilla traversează, în noaptea de Anul nou, valurile reci, nu albastre, ale Dunării în dreptul hotelului budapestan Gellert (foto 3). Un reporter îi cere temerarului sportiv un «cald» salut adresat radioascultătorilor.

FUGI CU URSUL!

Dumneata, cititorule, care n-ai împlinit încă cincizeci de ani, nu știi cum era cu ursul tămăduitor de boale. Ți-l prezentăm noi pe unul dintre ultimii care și-au mai practicat meseria, în București, pe la 1925. Venea ursarul cu ursul lui în mahala și căuta bolnavi «de șale, de spinare, de burtă și de cîte alte bolo», cărora le oferea tratamentul «ambulatoriu», pe loc, în mijlocul străzii. Bolnavul se culca cu fața în jos, pe trotuar, și ursul-doctor îl călca apăsat, cu greutate, pînă cînd bietul pacient striga «ia-l, că nu mai pot!» Cei care asistau, uimiți, la spectacol, plecau convinși că tămăduirea nu va întîrzia. Dar uneori, în urma ursului venea Salvarea să-l ducă pe cel cu oasele zdrobite la spital.

SĂ VEZI ȘI SĂ NU CREZI

Unde și cînd credeți că a fost fabricat acest tip «ultra» de pantof de sticlă? La Paris, în ianuarie a.c.? Nu! La Guban-Timișoara, în trimestrul patru al anului trecut? Aș! Pantofii au fost fabricați într-o întreprindere din Roma. Dar nu din Roma italienilor, ci din Roma romanilor, acum 1 700 de ani...

Îl vedem în fotografia de față pe domnul doctor Doppelfeld, directorul Muzeului romano-german din Köln, prezentînd această senzațională descoperire din domeniul arheologiei și al istoriei culturii materiale a omenirii.

1

PREFERAȚI ELEGANȚA SOBRĂ? CONFORTUL MODERN?

NU EZITAȚI!

CEREȚI LA

MAGAZINELE

DE MOBILĂ

GARNITURA

F E L I C I A

Camera de dormit creată anume pentru dv. de întreprinderile Ministerului Industriei Lemnului, compusă din: dulap cu trei uși și dulap cu două uși, avînd corpuri suprapuse, pentru lenjerie, haine și obiecte utile, pat cu noptiere pentru două persoane, comodă, taburet cu tapițerie.

Garnitura FELICIA vă asigură reconfortare deplină, într-o ambianță dintre cele mai agreabile

Felicia

FRUMOS, UTIL, PRACTIC, AVANTAJOS, ATRIBUTE ALE PRODUSELOR CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE — PLOIEȘTI

Atenția colectivului de conducere al ÎNTREPRINDERII DE MATERIALE IZOLATOARE-Bercenii-Ploiești este îndreptată spre permanenta diversificare a produselor. Încununarea ce succes a strădaniilor depuse de colectivul de aici, aplicarea în procesul de producție a unor studii și cercetări efectuate din lungul anilor se materializează în realizarea noului produs — împletitura din fibre și sticlă bitumată.

Realizat cu utilaje din import și românești, noul produs,— al cărui certificat de naștere a fost semnat cu puțin timp în urmă — datorită faptului că posedă cîteva proprietăți specifice (suport din împlelitură din fibre de sticlă, aplicarea unei cantități mai mari de bitum pe mp decît la cartonul asfaltat și un strat superior de nisip — conferindu-i-se astfel o durată în timp mai mare de circa 3 ori decît a cartonului asfaltat) face ca el să fie recomandat spre utilizare la construcția soselelor, fundațiilor, acoperișurilor și în general la toate lucrările care necesită un proces de hidroizolație.

Evident că produsul pe care îl înlocuiește — cartonul asfaltat, produsul de debut al fabricii — nu și-a părăsit adepții, el fiind în continuare solicitat permanent.

Cu toate acestea ne-am permis să vă sugerăm ca atunci cînd, uneori, nu-l găsiți momentan în magazine să solicitați cu aceeași încredere excelentul înlocuitor al său, — împlelitura din fibre de sticlă bitumată — produs folosit cu același succes ca și cartonul asfaltat la amenajarea acoperișurilor de la diversele anexe gospodărești (garaje, magazii — în general construcții ușoare) sau a celor de campinguri, cabane etc., construcții care necesită un acoperiș cu o pantă mai mare de 15°.

Paleta coloristică în care se prezintă — verde, galben, roșu — îi conferă încă un atribut, de astă dată de ordin atractiv.

Fenomenul diversificării e sesizabil și la altă unitate a CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE—Ploiești, Fabrica de geamuri-Buzău, unde, printre celelalte produse realizate, o atenție deosebită se acordă geamurilor emailate.

Primii 2 760 mp geam securizat emailat — cantitate cu care a demarat producția unității din Buzău — au avut cinstea de a ornamenta marele complex hotelier INTERCONTINENTAL-București, întrunind aprecieri unanim favorabile din partea beneficiarului.

Între timp, întreprinderea de geamuri-Buzău a livrat din aceste produse cantități însemnate și altor beneficiari din țară.

Justificarea acestor solicitări o găsim în avantajele deosebite pe care le prezintă geamurile emailate: rapiditate în montare, colorit și aspect plăcut, economii pe mp în montare, întreținere ușoară — calități care fac ca produsele citate să fie utilizate, fără rezerve, în diverse locuri: fațade și interioare decorative, fațade în construcții civile și industriale, montate direct pe pereți și în rame metalice.

Valoarea arhitectonică a construcțiilor unde sînt prezente geamurile emailate este sesizabilă datorită coloritului viu pe care îl prezintă aceste produse, — oliv, roșu, diverse tente, galben, oranj, albastru, verde închis — reușindu-se astfel ingenioase combinații arhitectonice.

Din fișa sa tehnică spicuim: produs fără asperități sau bule de aer, grosime de 5 pînă la 12 mm, lățime de 2 m și lungime pînă la 3 m. Iată de ce geamurile emailate sînt preferate atunci cînd e vorba de confecționarea îmbrăcămintei decorative a coloanelor de construcții, a stîlpilor de susținere sau sînt folosite pentru plăci decorative, vitrine, tonete, standuri de cărți, biblioteci etc.

În nomenclatorul ÎNTREPRINDERII DE MATERIALE DE IZOLAȚII ȘI FINISAJ-Turda, printre multiplele produse realizate aici figurează și pînza bitumată, material folosit ca hidroizolator în structurile de izolații hidrofuge ale construcțiilor civile, industriale, sociale etc.

Produs care se obține prin impregnarea și acoperirea sau neacoperirea cu bitum filerizat a unei țesături din fibre vegetale sau sintetice, pînza bitumată se recomandă a fi folosită, pentru asigurarea unei rezistențe mai bune a construcției, intercalată cu cartonul asfaltat, cu împlelitura din fibre de sticlă bitumată (ex.: construcția terasolor).

După acoperire, pînza bitumată este presărată, pe ambele părți, cu un material mineral.

Tipul de pînză bitumată acoperită cu material mineral se fabrică în patru sortimente: cu suport țesut din fibre liberiene; cu suport mixt țesut din fibre liberiene și de bumbac; cu suport țesut din fibre de bumbac și vigonie; cu suport textil cusut, nețesut din fibre PNA și celulozice arabae.

PUBLICITATE

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Animat de sentimente de profundă solidaritate internaționalistă, legat de popoarele celorlalte țări socialiste prin raporturi de prietenie și colaborare frățească bazate pe principiile independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, pe respect și încredere reciprocă, poporul român urmărește cu interes și simpatie eforturile acestora pe calea edificării societății socialiste și comuniste. Căci succesele fiecăreia din țările ce alcătuiesc sistemul mondial socialist — și presa cotidiană a relatat în aceste zile despre realizările în îndeplinirea planului economiei naționale pe 1971 a Uniunii Sovietice, a planului dezvoltării economice în Cehia și Slovacia, a planului economic al R.P. Mongole pe anul ce a trecut — reprezintă o contribuție la întărirea tuturor țărilor socialiste, la creșterea prestigiului socialismului în lume. În acest context se înscrie și interesul acordat de opinia publică din țara noastră întrunirii celei de-a doua Conferințe a Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, eveniment de o deosebită importanță în mersul înainte pe calea socialismului a acestei țări de care sîntem legați prin relații de prietenie și colaborare ce cunosc un continuu curs ascendent. Înfăptuirile țărilor socialiste oferă totodată o bază pentru dezvoltarea și mai largă a colaborării și cooperării multilaterale dintre ele — fapt oglindit de altfel cu prilejul recentelor sesiuni ale Comisiei mixte guvernamentale de cooperare româno-ungară, de la Budapesta, Comisiei mixte guvernamentale de colaborare economică între România și R.D. Germană, de la Berlin, grupei de lucru româno-sovietice pentru colaborarea economică și tehnico-științifică în domeniul construcțiilor de mașini grele, energetice și de transport, de la București, grupei mixte pentru construcția de mașini din cadrul Comisiei guvernamentale româno-cehoslovace de colaborare economică și tehnico-științifică, întrunită de asemeni în Capitala țării noastre, care au evidențiat, toate, perspectivele creșterii schimbului de mărfuri și al dezvoltării cooperării dintre România și aceste țări. Cea de-a 56-a ședință a Comitetului Executiv al Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, întrunită la Moscova, la care a participat și reprezentantul țării noastre, a fost consacrată de asemeni adîncirii colaborării și cooperării între țările socialiste, membre ale acestui organism. Totodată dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie frățească și colaborare multilaterală a țării noastre cu celelalte țări socialiste și-a găsit întruchiparea, pe plan politic, în participarea în aceste zile a unei delegații de partid și guvernamentale, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, la Consfătuirea ordinară de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, ale cărei rezultate vor face obiectul cronicii de săptămîna viitoare.

Continuînd să se manifeste tot mai pregnant, curentul de opinie în favoarea pregătirii și convocării, cît mai curînd posibil, a conferinței pentru securitatea europeană — obiectiv politic de primă importanță pentru care România militează cu perseverență — crește în ampioare, constituind tema a numeroase dialoguri diplomatice, a multor luări de atitudine din partea personalităților politice proeminente ale continentului nostru, a presei, a unor întruniri științifice, studențești etc. Comunicatul publicat în urma convorbirilor prilejuite de vizita în capitala finlandeză a ministrului de externe al Norvegiei, de pildă, menționează că această țară sprijină eforturile legate de organizarea conferinței, manifestînd interes față de acțiunile practice ale guvernului finlandez pe acest tărîm. Semnificative pentru tendințele ce capătă un caracter predominant pe eșichierul politic european sînt aceste cuvinte ale secretarului comisiei pentru afacerile externe a Parlamentului italian: «Conferința general-europeană în problemele securității și colaborării trebuie să fie convocată într-un termen cît mai scurt, ea fiind utilă tuturor popoarelor din Europa, fără excepție».

În contrast cu temperaturile foarte scăzute înregistrate în aceste zile pe diferite meridiane și paralele, climatul social din numeroase țări occidentale se arată a fi deosebit de încins. Timp de mai multe zile greva lucrătorilor de pe aeroporturile canadiene a paralizat complet traficul, tot astfel cum a încetat activitatea în porturile S.U.A de pe coasta Pacificului, datorită reluării grevei docherilor. În Anglia, cei 280 000 mineri greviști se manifestă dîrz în continuare. Ceea ce este însă semnificativ e faptul că această amplă mișcare revendicativă din țările occidentale cunoaște elemente calitativ noi, cum sînt tendințele tot mai accentuate spre unitatea de luptă a diferitelor organizații sindicale, spre o pronunțată tentă politică. Astfel, într-un document dat publicității în Italia de cele trei mari centrale sindicale italiene — C.G.I.L., C.I.S.L.și U.I.L — se menționează intenția de a se declara la 3 februarie o grevă comună la Roma. Iar în Spania acțiunile celor 57 000 de studenți, ce revendică democratizarea învățămîntului și încetarea represiunilor polițienești — acțiuni organizate paralel cu o serie de greve în diferite regiuni ale țării — sînt forme de luptă pentru progres social, dar și împotriva dictaturii franchiste, pentru libertate și democrație. La toate acestea ar mai trebui adăugate mișcările de ampioare împotriva rasismului din Rhodesia precum și din Africa de Sud-Vest. De altfel în aceste zile rasismul, colonialismul au fost condamnate și în cadrul O.N.U.,cu prilejul întrunirii Comitetului pentru decolonizare (Comitetul celor 24), ca elemente care nu numai că intră în conflict cu litera și spiritul Cartei O.N.U. ci și contravin cu totul spiritului epocii noastre, de afirmare a demnității umane.

I. CIOARĂ

Marți, 25 ianuarie 1972

pe ginza, la tokyo

Cunoscuta arteră a capitalei nipone a găzduit mai zilele trecute o expoziție sui-generis. Nenumăraților trecători le-au fost prezentate panouri cu fotografii înfățișînd copii grav răniți, precum și alte atrocități datorate bombardamentelor americane asupra teritoriului R.D. Vietnam. Organizatorii acestei acțiuni — Comitetul japonez pentru investigația crimelor de război americane în Vietnam și alte organizații pacifiste — au chemat astfel populația să-și exprime protestul împotriva bombardamentelor și să ceară încetarea războiului dus de S.U.A. în Indochina — chemări ce au găsit un larg ecou.

malta, după ultimatum

Tratative, pertractări, oferte și refuzuri, schimb de note diplomatice și de emisari oficiali sau neoficiali au urmat ultimatumului dat Londrei de guvernul de la La Valletta, prin care se cerea evacuarea bazelor militare britanice din insulă. O revendicare ce se bucură de sprijinul larg al maltezilor, fapt relevat și de demonstrația publică de ampioare din capitală în timp ce parlamentul delibera în legătură cu apărarea drepturilor legitime ale insularilor (fotografia de jos). În cele din urmă, negocierile de la Roma dintre primul ministru maltez, Dom Mintoff, cu reprezentantul britanic, lordul Carrington (în stînga și respectiv dreapta imaginii alăturate, sosind la Villa Madama, unde au avut loc convorbirile), și cu secretarul general al N.A.T.O., Joseph Luns, au dus la anularea ultimatumului maltez în schimbul asigurării date de guvernul englez că nu se va amesteca în treburile interne ale Maltei, precum și al unei serii de eventuale angajamente ale comandamentului N.A.T.O. în virtutea cărora acesta, cu acordul cîtorva țări membre, să contribuie la suma pe care Anglia urmează s-o plătească Maltei drept chirie pentru folosirea bazelor din insulă. În cercurile N.A.T.O. se vorbește totuși cu insistență de luarea unor «măsuri de precauție» — și anume, existența unui plan potrivit căruia,în eventualitatea necesității evacuării forțelor britanice din Malta, acestora să li se acorde «azil» la bazele N.A.T.O. amplasate în Sicilia. Numeroase ziare și pături largi ale opiniei publice italiene se declară profund neliniștite de perspectivele acestei «mutări» precipitate a forțelor britanice în Sicilia. Ziarul «Avanti», de pildă, ține să avertizeze asupra efectelor negative ale operațiunii de transmutare precizînd: «Riscul pe care ar trebui să-l evităm se află chiar înaintea noastră».

nu-ul populației zimbabwe...

La Gwelo (fotografia de sus), în alte orașe rhodesiene și chiar și în capitală autoritățile de la Salisbury au scos trupele în stradă. Este lucrul pe care și-l dorea poate cel mai puțin, în condițiile prezenței în țară a misiunii britanice conduse de lordul Pearce, sosită pentru a constata la fața locului opinia populației africane majoritare în legătură cu acordul din noiembrie dintre guvernul britanic și regimul rasist al lui Ian Smith, privind reglementarea relațiilor anglo-rhodesiene după criza declanșată în 1965 de proclamarea unilaterală a independenței Rhodesiei. Dar manifestațiile de protest ale populației africane față de acest acord, care reprezintă, în fapt, o recunoaștere a regimului rasist de la Salisbury, au făcut autoritățile rhodesiene să-și iasă din fire și să recurgă la dure măsuri de represiune. S-a mers pînă acolo că au fost arestați chiar și fostul prim-ministru Garfield Todd și fiica acestuia, sub învinuirea de «instigație la comiterea unor acte care ar pune în primejdie securitatea publică și ar produce dezordini», fiind oprite totodată și audierile comisiei Pearce programate a avea loc la Gwelo. La urma urmei toate acestea nu demonstrează altceva decît că autoritățile rasiste sînt conștiente că populația majoritară Zimbabwe se opune acordului anglo-rhodesian, acesta neconstituind o garanție reală pentru asigurarea drepturilor sale fundamentale și pentru exercitarea unei vieți politice normale. Cum se arată în declarația publicată la Alger de Frontul de eliberare din Zimbabwe, «Comisia Pearce a obținut deja răspunsul populației, care este NU».

...și al namibienilor

Mișcarea grevistă din Namibia, care a antrenat 13 000 muncitori de culoare din mine și transporturile feroviare, paralizînd aceste sectoare de activitate (în fotografia din dreapta, un grup de greviști aparținînd tribului Ovambo), a fost declarată — așa cum se arată într-o declarație a Organizației poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.) — nu numai în semn de nemulțumire față de sistemul contractelor prevăzînd salarii de mizerie pentru munca în condiții deosebit de grele prestată de muncitorii africani, ci totodată și ca o expresie a protestului împotriva administrării ilegale a teritoriului Namibiei de către guvernul rasist sud-african. Cu greviștii din Namibia și-au exprimat solidaritatea și locuitori ai capitalei britanice, organizînd pichete ce au demonstrat pe străzile orașului (fotografia de jos) și în fața reprezentanței R.S.A. cerînd să se pună capăt dominației regimului de la Pretoria asupra acestui teritoriu.

realități din lumea capitalului

LONDRA

ÎNCEPUT DE AN SUMBRU

Corespondență specială de la Gordon Schaffer

Situația la acest început de an nu se prezintă de loc roză pentru guvernul Heath. Prețurile s-au majorat și se prevede că ele vor continua să crească și mai mult. Hotărîrea guvernului de a înlătura controlul asupra chiriilor se va traduce prin absorbirea a peste 50 la sută din venitul unei familii. Taxele de import stabilite pentru o serie de produse alimentare, ca măsură prealabilă intrării în Piața comună, a făcut să crească prețurile multor bunuri de strictă necesitate și există încă tendințe de creștere a acestora o dată cu proiectata aplicare a unui impozit suplimentar.

În aceste condiții, cererile sindicatelor privind sporirea salariilor în vederea asigurării unui nivel de trai decent și adoptarea în același timp de măsuri menite să prevină creșterea costului vieții erau inevitabile. Guvernul a căutat să limiteze creșterea salariilor la aproximativ 7 la sută, nivel considerat însă de sindicate ca necorespunzător. Consecințele acestei politici se răsfrîng grav și asupra muncitorilor din sectoarele proprietate de stat. După ce anul trecut victimele au fost lucrătorii oficiilor poștale, anul acesta este în joc soarta minerilor. Consiliului național al cărbunelui (N.C.B.), care dirijează respectiva industrie, i s-a asigurat sprijinul guvernului în cazul că refuză să acorde un spor mai mare de 7 la sută. Dar muncitorii s-au arătat fermi. După negocieri purtate de-a lungul a aproape 3 luni, timp în care reprezentanții sindicatelor de ramură n-au putut obține de la conducerea N.C.B. satisfacerea revendicărilor privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale minerilor, cei 280 000 muncitori de la toate cele 289 puțuri de extracție ale minelor de cărbuni au declarat grevă generală, fiind hotărîți s-o continue pînă ce le vor fi satisfăcute cererile. Ei sînt sprijiniți de organizații sindicale din alte sectoare, care au recomandat membrilor lor «să nu presteze nici un fel de servicii de natură să submineze greva minerilor».

Autoritățile — cu atît mai afectate de această grevă cu cît a fost declanșată într-un moment în care, cum relatează presa, «și muncitorii de la căile ferate amenință cu greva... din cauza măsurilor pentru reducerea numărului de angajați» (Financial Times) — par hotărîte să-i înfrunte pe greviști, bazîndu-se pe acea armă perfidă pe care o constituie decretul privind relațiile industriale. Potrivit decretului se poate pretinde că greva amenință economia națională și ca atare să se dispună o amînare de 60 de zile. Desigur, se pot face și alte previziuni sumbre în ce privește intenția guvernului de a merge pînă la limită în folosirea unor măsuri draconice. Ceea ce este însă cert e faptul că, chiar dacă va recurge la toate mijloacele de massmedia — ziare, radio și mai ales televiziunea — împotriva minerilor și a celorlalte sindicate angajate în lupta pentru salarii, opinia publică nu mai poate fi, de astă dată, ușor indusă în eroare, cînd pretutindeni se văd efectele politicii guvernului de reducere a standardului de viață. Concretizate mai ales — fapt pe care guvernul nu-l poate contesta — în existența a peste un milion de șomeri înregistrați oficiali, cifră care în realitate este mult mai mare.

Aceste contradicții profunde de ordin social par să îndreptățească acele păreri ale comentatorilor de presă că în 1972 există posibilitatea unui eșec manifest al politicii conservatorilor.

canada: traficul aerian paralizat

O grevă de mari proporții afectează în Canada aeroporturile și traficul aerian. Salariații din transporturile aeriene au întrerupt pe rînd lucrul, în semn de protest față de refuzul oficialităților de a le satisface revendicările. În cazul în care prevederile noului contract de muncă nu vor fi modificate în sensul dorit de muncitori — a declarat Lucien Garand, președintele sindicatului — va fi luată în considerare declanșarea unei greve generale. Greva periată, inițiată de 1 600 de controlori ai traficului aerian, după un conflict cu administrația ce a durat aproximativ trei luni și continuată de alte categorii de salariați, a fost însă suficientă pentru a paraliza complet, în cele din urmă, activitatea aeroporturilor, transporturile aeriene naționale și internaționale. În fotografie, aeroportul din Toronto și-a închis ghișeele.

glob comentar foto

moscova, de la nord la sud

La Moscova a fost dat în folosință un nou tronson al rețelei de metro. Unind stațiile «Ploșcad Noghina» și «Prospekt Mira», acesta leagă într-o magistrală de aproape 22 de kilometri lungime două alte tronsoane radiale. Locuitorii Moscovei vor putea traversa acum uriașul oraș de la nord la sud în numai 35 de minute. Pe traseul noului tronson au fost amenajate și două stații subterane. În fotografie, una dintre acestea: «Kolhoznaia».

FRANȚA

l'Humanité

140.000 CHOMEURS dans la région parisienne

Les syndicats C. G. T. préparent une manifestation pour le 2 février

ZI DE ACȚIUNE ÎMPOTRIVA ȘOMAJULUI

Creșterea șomajului în țările capitaliste devine, cu fiecare zi, o problemă tot mai acută pentru oamenii muncii, determinînd sindicatele să-și intensifice lupta împotriva acestui grave amenințări. Numărul real al șomerilor numai în regiunea pariziană — declară într-un interviu acordat ziarului ei 'Humanité Jean Drèan, secretar general al Uniunii sindicale C.G.T. a regiunii pariziene — a sporit, depășind cifra de 140 000. Concedierile iau proporții din ce în ce mai masive, ramurile industriale cele mai afectate fiind poligrafia, confecțiile, textilele. Sectoarele public și naționalizat înregistrează de asemenea, sub diverse forme, dificultăți de folosire a mîinii de lucru, comprimări ale personalului. Toate aceste motive stau la baza hotărîrii luate de Uniunea sindicală a regiunii pariziene de a organiza, în februarie, o zi de acțiune în cadrul căreia salariații își vor prezenta patronilor, administrațiilor întreprinderilor în care lucrează, revendicările și soluțiile preconizate pentru satisfacerea lor.

ITALIA

PAESE SERA

GIUSTIZIA S.O.S

In aumento omicidi e rapine: mancano strumenti e riforme

SE ÎNMULȚESC CRIMELE ȘI JAFURILE

În legătură cu o altă problemă socială care la proporții exacerbate, — criminalitatea — ziarul italian «Paese Sera» lansează un S.O.S. reproducînd cifrele alarmante citate cu prilejul deschiderii anului judiciar în Italia. Acestea cifre nu au nevoie de nici un fel de comentarii. Iată-le: într-un an un milion de delicte — peste 450 000 furturi, 3 500 jafuri, 1 131 omucideri. Cauza principală a crizei — apreciază ziarul «Paese Sera» — constă în faptul că reformele preconizate în domeniul justiției nu sînt aplicate. Datorită inactivității acțiunilor procedurale, 60 la sută din procesele civile ajung să fie închise înainte de pronunțarea sentinței. Valul de criminalitate care a cuprins Occidentul nu poate fi însă explicat numai prin procesul mers al justiției. Cauzele lui, infinit mai profunde, reflectă o gravă criză a întregului [redacted] social.

acord, dar pescarii...

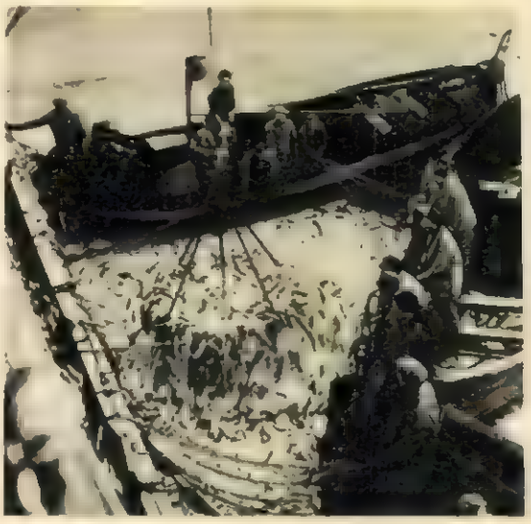

În cercurile comunitare de la Bruxelles s-a răsuflat cu ușurare cînd, după prelungite și dificile negocieri, s-a putut anunța că a fost realizată o înțelegere privind aderarea Norvegiei la Piața comună, aflată sub semnul incertitudinii pînă doar cu o săptămînă înainte de data semnării acordului — 22 ianuarie. Dar chestiunea cea mai controversată în timpul tratativelor (în fotografia de sus, de la stînga la dreapta, ministrul norvegian al comerțului, Kleppe, președintele în exercițiu al Consiliului ministerial comunitar, Thorn, — în picioare — și secretarul de stat norvegian pentru afaceri externe, Capellen), și anume, problema produselor norvegiene de pescuit și mai ales a zonei de pescuit, n-a fost considerată și de către cei peste 35 000 pescari norvegieni direct interesați (în fotografia de jos, cîteva ambarcațiuni pescărești în largul coastei din nordul țării) tot atît de soluționată ca la sediul Pieței comune. Astfel, Consiliul organizației pescarilor a dat publicității o declarație prin care anunță că se opune acordului încheiat între Norvegia și Piața comună privind reglementarea pescuitului în apele din apropierea coastelor norvegiene, întrucît nu poate fi luată în considerare, sub nici un motiv, o divizare a acestei zone de pescuit. De asemeni, ministrul pentru problemele pescuitului, Knut Hoem, și-a prezentat demisia în semn de protest față de acceptarea de către guvern a acordului cu Piața comună în problemele pescuitului. Poate că, tocmai prevăzînd toate acestea premierul Bratelli a ținut să precizeze că semnarea de către guvernul norvegian a tratatului nu constituie decît un prim pas spre aderarea la CEE, întrucît hotărîrea finală va fi luată de Storting (Parlament) după un referendum ce va fi organizat în luna septembrie...

de ce a fost arestat gian maria volonté?

Actorul italian Gian Maria Volonté a fost arestat în timp ce se afla la Roma, în Piața Spaniei, împreună cu un grup de reprezentanți ai muncitorilor din fabricile ocupate. Aceștia montau în piață un cort — cu autorizația primarului Darida — de unde intenționau să informeze trecătorii asupra cauzelor și scopurilor luptei lor. Tot aici urma să aibă loc, seara, un spectacol de teatru cu participarea lui Gian Maria Volonté, care în prezent turnează într-un film despre fabricile ocupate. Poliția a intervenit însă cu brutalitate. Au fost arestați activiști sindicali, muncitori, studenți. În fotografie: Volonté între polițiști înarmați cu pistoale și bastoane, «ca un gangster periculos» — comentează revista italiană «Vie Nuove Giorni». Acest episod s-a petrecut la cîteva săptămîni după marea acțiune grevistă a personalului tehnic, autorilor de scenarii și actorilor din studiourile de film, la care au luat parte numeroase personalități proeminente ale cinematografiei italiene (relatată în «Flacăra» nr. 51 din 1971).

sapporo înainte de start

La ora cînd apare revista noastră, marile pregătiri pentru prima Olimpiadă albă de pe continentul asiatic au luat sfîrşit. Trebuie să recunoaştem că — din dorinţa de a se face remarcaţi — japonezii au apelat la tot ceea ce se cheamă fantezie, îndrăzneală şi bun-gust atunci cînd au purces la elaborarea planurilor şi executarea tuturor bazelor sportive.

Poşta din această săptămînă ne-a adus ultimele imagini dinaintea marilor întreceri.

1. Toate gîndurile bune, toate necazurile ori bucuriile de la olimpiadă vor fi transmise lumii întregi din acest oficiu poştal aflat în incinta satului olimpic, care se află la numai doi kilometri de Sapporo.

2 Fanfara armatei japoneze a repetat de nenumărate ori imnul olimpic, în acordurile căruia se vor înălţa drapelele celor 35 de ţări participante.

3. Nici un amănunt nu trebuie neglijat, drept care se verifică dacă flacăra olimpică — celebra flacără olimpică — este rezistentă la eventualele intemperii (vînt, ploaie). Prima încercare n-a dat rezultatele scontate, flacăra stingîndu-se din lipsă de combustibil. Să sperăm că asemenea accident nu se va mai repeta. Precum se vede în fotografia noastră, şi repetiţiile s-au făcut cu tot fastul necesar.

4. Membrii echipei japoneze, — 90 la număr — participanţi la mai toate probele ce se vor desfăşura la Sapporo, au fost îmbrăcaţi de cunoscuta casă japoneză Teijin Ltd. După cum se observă din fotografie, costumele se remarcă printr-o linie sobră, dominată de albul imaculat al ţesăturii. Se mai folosesc două culori: roşu şi negru.

5. Aceste timbre editate de Ministerul japonez al poştelor şi telecomunicaţiilor, cu temă olimpică, bineînţeles, se vor pune în vînzare din prima zi a întrecerilor, adică de pe data de 3 februarie 1972.

agendă

În cadrul unui interviu televizat, WALTER SCHEEL, ministrul de externe al R.F. a Germaniei, a declarat că «Occidentul nu trebuie să se arate şovăielnic în acceptarea propunerilor privind conferinţa pentru securitatea europeană». O conferinţă pentru securitate în Europa — a adăugat şeful diplomaţiei vest-germane — nu poate decît să aducă progrese în domeniile securităţii şi colaborării.

În urma încetării din viaţă a regelui Frederik al IX-lea al Danemarcei, fiica sa, principesa Margrethe Alexandrine Torhildur Ingrid (32 de ani, mamă a doi copii), a fost proclamată de către primul ministru Jens Otto Krag regină Danemarcei. Tînăra suverană, MARGRETHE a II-a a DANEMARCEI, a declarat, într-un discurs adresat poporului, că se va strădui să servească aspiraţiilor sale de pace.

Dintre premiile de stat pe 1971 decernate de Consiliul de Miniştri al Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse pentru realizări deosebite în diverse domenii ale artei, premiul pentru cinematografie a revenit prestigiosului cineast sovietic, regizorul LEV ALEKSANDROVICI KULIDJANOV, pentru transpunerea pe ecran a monumentalului roman dostoievskian «Crimă şi pedeapsă».

Doar cu fixarea datei unei noi reuniuni, la 3 februarie, s-a soldat şi cea de-a doua rundă de tratative desfăşurate la Bruxelles între delegaţia ţărilor membre ale CEE şi reprezentantul special al preşedintelui Nixon, WILLIAM EBERLE. Reprezentanţii CEE au respins cererea americană ca Piaţa comună să manifeste o mai mare «solicitudine» faţă de produsele americane.

A încetat din viaţă, la Cannes, în vîrstă de 75 de ani, unul dintre personajele faimoase ale businessului mondial, îndeosebi pe tărîm petrolier, NUBAR GULBENKIAN, cunoscut şi sub denumirea de «Mister 5%», moştenită împreună cu o mare avere de la tatăl său, Calust Gulbenkian. Acesta a devenit celebru şi bogat în 1914, o dată cu perfectarea acaparării de către societăţi anglo-franceze a petrolului irakian.

Forţele patriotice din Mozambic controlează în mod efectiv peste 25 la sută din acest teritoriu aflat încă sub dominaţie portugheză — a menţionat într-o declaraţie făcută presei, la Lusaka, MARCELLINO DOS SANTOS, vicepreşedintele Frontului pentru eliberarea Mozambicului (Frelimo). Totodată, Dos Santos a arătat că numai în ultimele şase luni au fost scufundate de forţele Frelimo 14 ambarcaţii militare ale trupelor colonialiste.

cronica de trei secunde

SCENARIU

Ce face un tip la Montreal? Un tip la Montreal urmăreşte soţia unui director de bancă pînă o vede intrînd la coafor. Apoi aşteaptă.

Ce ştie un tip la Montreal? El ştie ce ştim cu toţii: o doamnă ştie cînd intră la coafor dar nu mai ştie cînd pleacă de acolo.

Pe ce se bizuie planul unui tip din Montreal? Pe acest minunat adevăr, venit din adîncul experienţei umane: doamna întîrzie la coafor.

Ce face directorul băncii din Montreal, soţul respectiv al doamnei? El se îngrijorează şi dă telefon acasă. Doamna nu-i acasă.

Ce face tipul din Montreal? El telefonează directorului-soţ şi-i comunică sumbru că doamna a fost răpită. El cere o răscumpărare de 25 000 dolari, puşi într-o sacoşă şi depuşi într-un anume loc al unei anume staţii de metro. Directorul ce face? Înnebunit, depune banii exact acolo şi anunţă poliţia.

Ce se întîmplă mai departe? Soţia directorului soseşte la biroul soţului, sănătoasă şi voioasă, ca orice soţie care a întîrziat ceva mai mult la coafor. Ce face tipul din Montreal? El sună după un timp la director. El e sumbru. Unde e sacoşa cu banii? Nu e sacoşa cu bani. Soţia e, sacoşa nu e...

Şi ce s-a mai întîmplat la Montreal? Poliţia a descoperit că sacoşa a fost ridicată din staţia metroului de un amploiat al transporturilor în comun. E bine? E rău? E frumos? E urît?

...Şi ce-ar fi fost dacă acest mic scenariu genial ar fi izbîndit? Aveam o şansă de unu la sută ca femeile să se întoarcă punctuale de la coafor. Ar fi costat 25 000 de dolari — dar nu merita? Îşi dă cineva seama pe lîngă ce cotitură am trecut?

Încerc să pun cele mai simple întrebări pentru a ascunde cutremurul care-mi stăpîneşte fiinţa: nici ideile cele mai clare, bazate pe observaţia femeii şi deci a vieţii — exact aşa cum ne învaţă moraliştii — nu mai pot triumfa?

NECROLOG

A murit la sfîrşitul anului 1971 David Starnoff, 80 de ani, unul dintre cei mai bogaţi oameni ai Statelor Unite. David Starnoff îşi începe cariera ca «băiat de telegrame» la Commercial Cable Company, unde ajunge repede operator. Tînărul devine celebru în 72 de ore. El a fost cel care a transmis lumii mesajul de S.O.S. emis de «Titanic». În 1919 devine preşedintele lui Radio Corporation of America, înălţime de la care înţelege că radioul poate servi şi la alte minunăţii decît la transmiterea normală a mesajelor de viaţă şi de moarte. Ca atare, în 1921, David Starnoff va fi primul radioreporter al unui meci de box — celebra întîlnire Dempsey-Carpentier pentru titlul mondial.

Exact după 50 de ani, Starnoff va muri.

În numele maratoniştilor şi al cronicarilor de trei secunde, ca şi în numele acelor stranii populaţii care ascultă miercuri, sîmbătă şi duminică «sport şi muzică» sau «calcio minuto per minuto», iar luni, marţi, joi şi vineri ascultă tot ce ştiau de altfel de miercuri, sîmbătă şi duminică — nu pot transmite familiei îndurerate decît sincere şi tîrzii condoleanţe.

Radu COSAŞU

umor

DE PESTE HOTARE

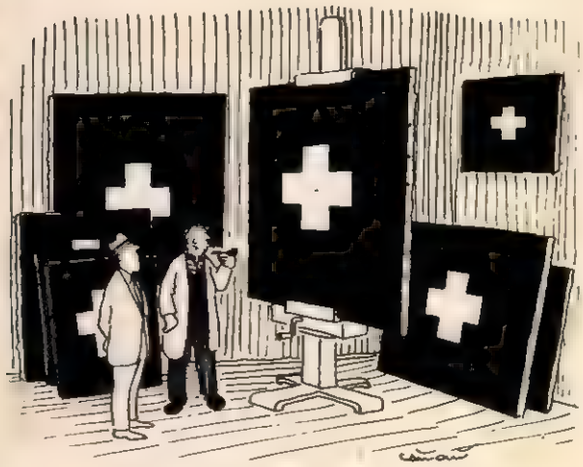

– Critica elveţiană îmi este foarte favorabilă...

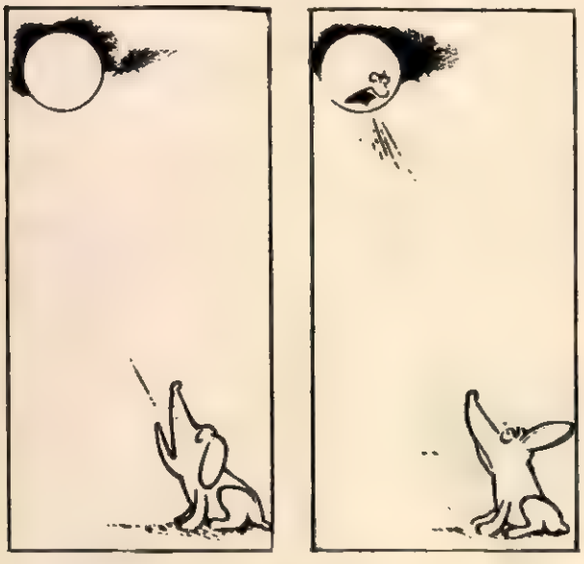

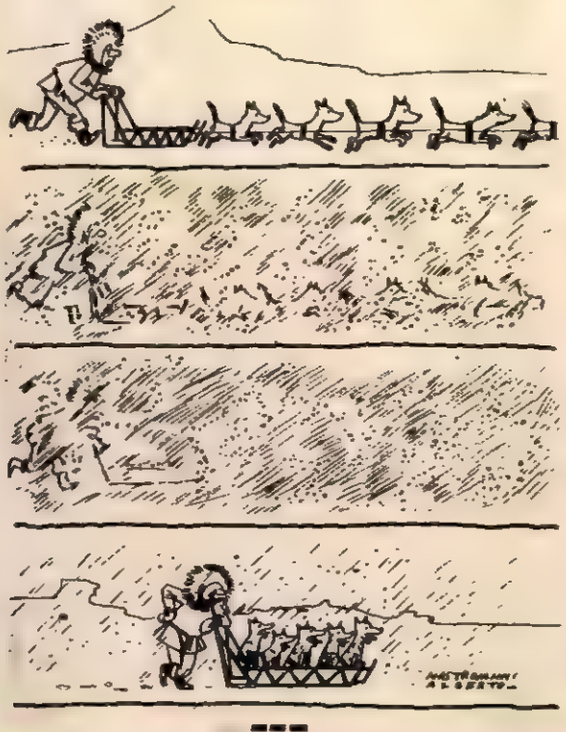

FEMINA

1 A	2 F	3 R	4 O	5 D	6 I	7 T	8 A	■	10 M	11 A	12 M	13 T
2 M	I	E	R	E	■	I	U	B	I	T	A	■
3 A	N	A	■	L	U	N	A	■	R	A	R	A
4 Z	A	■	Z	I	N	E	■	V	I	S	U	C
5 O	■	L	A	C	U	R	I	■	E	A	N	A
6 A	T	E	N	A	■	I	S	M	I	T	I	T
7 N	I	N	U	T	A	■	T	U	C	A	■	A
8 A	M	U	■	A	D	I	E	R	E	■	P	T
■	I	T	E	■	O	A	T	E	■	A		A
10 A	D	A	■	D	A	■	E	■	A	D	R	■
11	A	■	O	R	A	S	■	B	U	I		
12	■	S	T	A	T	U	S	E	■	N		
13		S	■	G	E	N	E	R	O	A	S	E

ORIZONTAL: 1) Cea mai frumoasă... — ...cea mai bună... 2) ...cea mai dulce... — ...draga mea (pl.). 3) Legendară jertfă feminină în zid mănăstiresc — «Cea mai cîntată din cîte-n lume-au fost cîntate»... — ...copilă a Soarelui şi-a Lunii. 4) Profil de zînă! — Frumoase ca-n poveşti — Torcătoarea fără fir. 5) Lala şi Ana... — Micuţa Ştefana. 6) Cea mai înţeleaptă... — ...n-a rezistat tentaţiei. 7) S-a născut din Nina — Sărută ca-n Ardeal. 8) Acum... — ...îţi mîngîie obrajii şi ţi se joacă-n plete — În şoaptă! 9) Fire între fire — Este blîndeţea întruchipată (dim.)... — ...Maria! 10) Fata din Adamclisi! — Aşa începe dragostea! — Leit capul Adrianei! 11) Iubit de Cleopatra ca... lumina soarelui — Victoria... — ...cu nume de floare, albă, parfumată floare. 12) Marmoreană — Născocire a lui Pan, de dragul nimfei Sirinx. 13) Femeie de astăzi şi de ieri... — ...plină de mărinimie.

VERTICAL. 1) Războinică asemenea ostaşilor — Septetul creatoarelor de emoţii estetice. 2) Gingaşă... — şi sfioasă ca o căprioară. 3) Viespe (fig.) — Ileana cînd e mîngîiată... — ... în casă! 4) Cuprinse de dor! — Economist şi istoric român (n. 1897) — Particula «nobiliară» a Coanei Chiriţa. 5) Atît de fragedă — Cel pe care-l iubeşti. 6) El singur doar... — şi cele iubite fără margini. 7) În visul fetelor — Purtate cu catrinţă — Sunet nesfîrşit! 8) Unul flancat de cîte una! — Descurcăreţe foc — Soclu de statuie! 9) Asemeni fulgului de nea — Împărăţia Berenicei. 10) Sînt superbe... — ...în adevăr! 11) Îţi este aproape — Anagramată tot o fată este. 12) Cei mai tineri dintre fraţi — Lăcaş al muzelor inspiratoare. 13) Vine tata după Aca!! — Fata îndrăgită de Ovidiu.

Sofia BUCURESCU

Dictionar: ZANE.

Dezlegarea jocului «A fost odată...» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL. 1) AVION — VITEJI. 2) LUPI — BALAURI. 3) BL — TOM — E — L — E. 4) APTER — HAZ — O. 5) CEI — EMINESCU. 6) A — NĂZDRĂVANI. 7) ZBEA — AC — ZMEU. 8) AORTA — ALEA — M. 9) PRE — OF — ACRA. 10) AUTO — AMU — ETC. 11) DREGATORI — IA. 12) AI — ÎNARIPATI.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• În Editura Albatros, criticul Al. Oprea prezintă **5 prozatori iluștri și tot atîtea procese literare.** Prozatorii: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Panait Istrati, Camil Petrescu, Gib Mihăescu. Iar «procesele» sînt reconstituite din părerile contradictorii și polemicile stîrnite în jurul operelor acestor prozatori. O carte vie, a cărei idee e inteligent și cu abilitate servită de materialul prospectat și selectat.

• Un act editorial de reală utilitate: tipărirea de către Editura politică a unei extrem de actuale **Agende pe probleme internaționale.** Volum colectiv, autorii studiilor dezbat avizat momente importante din viața internațională contemporană. Sumarul cărții mai cuprinde un «document» al «Țărilor lumii», în care sînt prezentate datele și caracteristicile esențiale ale țărilor respective.

• Cunoscutul prozator austriac Franz Werfel (1890—1945) este prezent în librăriile noastre cu o selecție din nuvelele sale **Povestiri din nouă lumi.** În românește de Vasile Spoială (Editura Univers).

• Olga Zaicik e autoarea unei cuprinzătoare monografii asupra marelui scriitor clasic polonez **Henryk Sienkiewicz** (Editura Universers).

• Karel Capek ne povestește într-o suită de «schițe umoristice» **Cum se face teatru — cum se face film.** 58 de desene de Iosef Capek. Prefață și traducere din limba cehă de Dan Raicu (Editura Meridiane).

• Sub egida Institutului de istorie al Academiei de științe sociale și politice a apărut **Din cronica unor zile istorice.** Cartea consemnează pe zile (1 Mai 1944–6 Martie 1945), cronologic, evenimentele legate de pregătirea, înfăptuirea și urmările imediate ale insurecției antifasciste din August 1944». Prin folosirea unor izvoare edite și inedite, autorii: V. Liveanu, E. Cimponeriu, M. Rusenescu, T. Udrea, au întocmit o prețioasă lucrare de referință (Editura Academiei).

• În aceeași editură a apărut volumul **Originea și evoluția omului** de Olga Necrasov, notabil și pentru documentația «la zi» a tematicii minuțios expuse.

• Săptămînalul bucureștean **Contemporanul** lansează o binevenită discuție: «personajul literar». Paul Georgescu, Aurel Martin, Alexandru Ivasiuc deschid dezbaterea.

CINEMA

• **Atunci i-am condamnat pe toți la moarte.** Excelenta nuvelă a lui Titus Popovici «Moartea lui Ipu» transpusă de Sergiu Nicolaescu într-un film dens în care își dau mîna deopotrivă poezia și satira, înfiorarea tragică în fața morții și condamnarea a tot ceea ce umilește viața (vom reveni în numărul viitor). Imagine — Alexandru David, scenografia — Marcel Bogos, muzica — Tiberiu Olah. Interpretează Amza Pellea, elevul Cristian Șofron, Ion Besoiu, Iurie Darie, Ioana Bulcă, Maria Clara Sebök, Eugenia Bosinceanu, Octavian Cotescu, Gheorghe Dinică, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Sergiu Nicolaescu și alții.

• **Aventuri în Ontario.** Sergiu Nicolaescu, prezent a doua oară pe ecranele noastre în această săptămînă, în calitate de coregizor — alături de Jean Dréville — al unei agreabile ecranizări după Fenimore Cooper. Coproducție Franco-London-Film O R T F.-DEROPA, cu participarea Studioului cinematografic București. Imagine — André Zarra, George Cornea. Interpreți — Hellmuth Lange, Pierre Massini, regretata Juliette Villard, Gilbert Normand, Christian Durac, Simona Bondoc, Daniel Crohen, Czeh Szabo.

Ioana Bulcă

Simona Bondoc

• Nu pierdeți aceste filme: **Abel, fratele tău** (Janusz Nasfeter), **Ce-a mai frumoasă soție** (Damiano Damiani), **Gara bielorusă** (Andrei Smirnov), **Pădurea de mesteceni** (A. Wajda).

• Roberto Rossellini intenționează să realizeze un film închinat lui Blaise Pascal. Protagonist va fi actorul francez Pierre Arditi.

• **În marea trecere.** Muzica, versul, dansul contopite și transfigurate de aleasa sensibilitate a cineastului Mirel Ilieșiu într-o unică materie poetică ce răsfrînge la rîndul ei înțelepciunea populară în fața marii treceri — cum spunea poetul. Bocetele sînt interpretate de corul Madrigal sub conducerea lui Marin Constantin, coregrafia aparține lui Miriam Răducanu, imaginea este semnată de Doru Segal. Dansează Miriam Răducanu și Gheorghe Căciuleanu.

PLASTICĂ

• **Tia Peltz** expune la Simeza un număr apreciabil de lucrări de grafică. Nemulțumită, parcă, de valențele constructive și emoționale ale liniei, artista face apel și la culoare, care se instaurează dominatoare pe ecrane, exacerbînd astfel valorile expresive ale imaginii. Lumea Tiei Peltz nu cunoaște repaus, e în necontenită mișcare, aglomerată de personaje pe care artista le privește cu ironie sau le descrie cu sarcasm, deci cu o participare afectivă care se transmite și privitorului.

• **Maria Dima** caută echivalențe la versul eminescian. Ea receptează cu sensibilitate metafora și-i caută corespondențe cromatice adecvate, dar transcripția prea narativă estompează uneori inefabilul versului eminescian. Oricum, tentativa e meritorie prin îndrăzneala (holul Universității populare — Dalles).

• Lucrările de la Simeza ale lui **Nicolae Hilohi** trezesc un sentiment contradictoriu. Ele amintesc de un desenator înzestrat care simte toate posibilitățile expresive ale desenului (Palaghia etc.), dar care, inexplicabil, s-a abandonat unei tematici idilice.

• **«Brâncuși împotriva Statelor Unite».** Vama newyorkeză taxează, în octombrie 1926, «Pasărea» lui Brâncuși drept un simplu obiect de utilitate publică și nu o operă de artă. Este momentul unui lung și pasionant proces în apărarea spiritului modern în artă, care va dura cîțiva ani și a cărui stenogramă se publică acum în românește (Editura «Dacia», colecția «Testimonia»).

DISC

• **Recenta și (relativ) cuprinzătoarea imprimare realizată la «Electrecord» — David Ohanesian — Arii din opere** — constituie pentru discomelomani un prilej de majore satisfacții. Din repertoriul distinsului și apreciatului nostru baritton s-au introdus în programul discului o serie de piese de «rezistență» din «Othello» de Verdi, «Andrea Chénier» de Giordano, «Lohengrin» de Wagner. La pupitrul Orchestrei Operei Române din București, trei maeștri: Cornel Trăilescu, Mihai Brediceanu, Mircea Popa. Ne exprimăm însă nedumerirea asupra unor regretabile omisiuni. A fost dar uitării rolul lui Dragoș din «Răscoala» lui Gheorghe Dumitrescu și nu s-a inclus nimic din repertoriul clasic rus (Borodin, Ceaikovski, Rahmaninov, Musorgski), în care Ohanesian excelează (ECE-0610).

• **Anda Călugăreanu** — ultratemperamentala noastră solistă de muzică ușoară a înregistrat, cu «complicitatea» a patru orchestre (dirijate de Sile Dinicu, Gelu Solomonescu, Ion Cristinoiu și Gerhard Römer), patru compozitori și patru șlagăre: «Cu viața nu glumi» (Radu Șerban), «Mi-a ieșit în cale un băiat» (Solomonescu), «Eventual» (I. Cristinoiu) și «Vreau să fiu frumoasă» (Aurel Giroveanu). Ce de lume într-un spațiu locativ atît de restrîns (17 cm) (45-EDC-10 208).

MUZICĂ

• Opus monumental din creația vocal-simfonică a lui Georg Friedrich Haendel, oratoriul «Sărbătorirea lui Alexandru» poate fi ascultat în execuția orchestrei simfonice și a corului Filarmonicii «George Enescu» în concertul săptămînal de la Ateneu din 4 și 5 februarie. Dirijează **Mircea Basarab**; dirijorul corului, **Vasile Pintea.**

• În programul concertului Orchestrei simfonice a RTV (3 februarie, studioul din str. Nuferilor) în primă audiție, Diptic pentru orchestră de coarde de Al. Pașcanu. Concertul pentru violă de Béla Bartok; Poemul simfonic «Don Quijote» de Richard Strauss. Soliști **Dino Asciolla** și **Cătălin Ilea.**

• Un recital de clarinet **Aurelian Octav Popa,** acompaniat la pian (și clavecin) de **Alexandrina Zorleanu,** într-un program cu lucrări din repertoriul mai mult sau mai puțin cunoscut al lui Debussy, Honegger, Poulenc și prime audiții de Pierre Boulez, Petar Bergamo, Alex. Pașcanu, Eugen Wendel, Hans Ulrich Lehman (31 ianuarie, sala mică a Palatului).

• În ciclul «Pagini de antologie din literatura vocală» — basul **Gheorghe Crăsnaru** (la pian **Marta Joja**) într-un program de lieduri din ciclul «Călătorie de iarnă» de Franz Schubert (2 februarie, sala mică a Palatului).

• Azi, la Ateneu, dirijorul **Emil Simon,** pianistul **Dan Grigore** cu lucrări de Alfred Alessandrescu, Edward Grieg (concertul pentru pian), Richard Wagner, Max Reger.

Aurelian Octav Popa

TEATRU

• **Balul absolvenților** de Victor Rozov (Teatrul mic): suită de schițe dramatice — concepute în stil cinematografic — închegîndu-se într-o imagine realist amăruie dar nu lipsită de lirism, a vieții unei promoții sovietice. Spectacol de un realism nesofisticat, corect gîndit regizoral dar drapat într-o excesivă modestie (decoruri — Dan Jitianu; costume — D. Sbierea), cu o interpretare inegală. Buni: Jeana Gorea, Ion Cosma, Boris Ciornei, Constantin Codrescu, Vali Cios, N. Pomoje, Elena Pop.

• **Siciliana** de Aurel Baranga (Teatrul de stat din Sibiu): vechea și mult polemizata comedie a lui Baranga, reverificîndu-și actualitatea și forța satirică în spectacolul pus în scenă de Avram Besoiu, în scenografia Adrianei Leonescu și în interpretarea actorilor: Nicu Niculescu, Ligia Bossie, Dimitrie Bitang, Radu Basarab, Teodor Portărescu, Liliana Lupan ș.a.

• **Iacob proștul** de T. Rittner, **Peer Gynt** de Ibsen și **Posedații** de A. Camus după Dostoievski spectacole de bună calitate, afirmînd puncte de vedere regizorale extrem de personale și virtuțile unei trupe de actori excelenți — cea a teatrului «Ateneum» din Varșovia (în turneu în țara noastră), înființat în 1928 din inițiativa Uniunii feroviarilor polonezi.

• **De dragoste** (Studioul studenților — Casandra): foarte reușit recital poetic (Ion Minulescu, Nina Cassian), realizat de Zoe Anghel-Stanca, cu colaborarea actriței botoșănene Ana Vlădescu-Aron și a studentului Mihai Mălaimare.

• **Poezie și muzică** (Teatrul Bulandra): frecventarea tot mai pasionată de către actorii bucureșteni a zonelor poeziei, convertită și de astă dată într-un excelent recital interpretat de Ion Caramitru, Florian Pittiș, Elena Caragiu, actrița dovedindu-ne cu acest prilej și calitățile ei muzicale (puse în valoare cu ajutorul formației «Sfinx»). Regia — Valeriu Moisescu.

TV

NOUTĂȚI TV. Începînd de la 1 februarie — programe zilnice TV în orele dimineții (9-12) destinate îndeobște reluărilor • În afara telejurnalelor obișnuite, încă două emisiuni de informații: **Telex** în jurul orei 9 dimineața și **24 de ore,** la închiderea emisiunii • O nouă emisiune de cultură a limbii românești **Cum vorbim** (marți) • Se reiau cursurile de limbi străine: rusă, franceză, engleză, germană.

REPORTAJ. Un documentar intitulat «Bijuteriile» ne vorbește despre rulmenții Birladului și despre oamenii care-i produc (duminică) • **Drumuri în istorie** este titlul generic al unei noi serii de reportaje semnate Dionisie Șincan și inspirate din istoria patriei consemnată de arhive (vineri) • Reportajele din viața internațională «Orele Sanhaiului» (marți).

DEZBATERI. Despre controlul muncitoresc în întreprinderi, în emisiunea **Confruntări** (joi).

ȘTIINȚĂ. **Mai aveți o întrebare** în legătură cu ce se va alege în viitor din bunul nostru planetă? (joi).

LITERATURĂ. Prezenți în «paginile» **Revistei literare TV:** — scriitori și critici literari răspund la întrebarea «Ce înțelegeți prin literatura de actualitate?» (vineri).

TEATRU. «Zestrea» de Paul Everac, cu Sanda Toma, Victor Rebengiuc, Margareta Pogonat ș.a. (marți).

FILM. O peliculă cu Walt Disney și fabuloasa lui lume (duminică) • «Casa de la răscruce» — un film semnat de S. Rostoțchi (miercuri) • În ciuda banalității titlului, filmul «Melodii nemuritoare» este o creație valoroasă despre viața și opera lui Pietro Mascagni (vineri) • Un documentar artistic semnat de Mirel Ilieșiu — «Reflexe și reflecții» sau meșterii sticlari, ieri și azi (marți).

MUZICĂ. Unul dintre marile merite ale lui Leonard Bernstein **(Să înțelegem muzica)** e acela

Victor Rebengiuc

că nu disprețuiește valsurile lui Johann Strauss și, găsindu-le locul în istoria creației muzicale, poate să vorbească în continuare despre veșnicul și magnificul Beethoven (duminică) • Muzicologul Ada Brumaru ne ademenește cu o emisiune despre Praga, oraș al muzicii (luni) • Lieduri de Mozart, Musorgski, Dvorak, Tudor Ciortea în interpretarea mezzo-sopranei Martha Kessler (marți).

FOLCLOR. Programele de muzica populară ale săptămînii includ «Cîntec de viață nouă» — folclor contemporan în interpretarea artiștilor amatori (duminică) • «Balada poalele Timpei» (miercuri) • «Călușul transilvănean» (vineri).

DIVERTISMENT. Actori eminenți ai teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra» își părăsesc pentru o clipă uneltele dramatice în favoarea celor estradistice. «Momente ale muzicii ușoare românești» semnat de George Sbîrcea se încumetă să întreprindă o incursiune în istoria muzicii ușoare românești. În prima emisiune — Anton Pann (joi).

TINERET-COPII. Emisiunea destinată de drept celor tineri, de fapt — oricărei vîrste, «Ritm, cinerețe, dans» se impune prin consistență și specific. Spicuim din sumarul actualei ediții: Sanda Faur pretinde că și pe trotuare e bine să domnească politețea; Fantezie pentru ușă și orchestră; Aventurile motanului Felix (simbăta).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Loto prono 1972 — etapa 5 din 30 ianuarie

I. Atalanta–Inter	x, 2
II. Bologna–Sampdoria	1
III. Catanzaro–Juventus	2
IV. Lanerossi–Roma	1, x
V. Milan–Varese	1
VI. Napoli–Fiorentina	1, X
VII. Torino–Mantova	1
VIII. Verona–Cagliari	1, x, 2
IX. Genoa–Perugia	x
X. Lazio–Bari	1
XI. Livorno–Taranto	1
XII. Modena–Foggia	1
XIII. Novara–Ternana	1, x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

Tînăra interpretă de muzică populară Sica RUSU DURLAI, solistă a Ansamblului artistic «Doina Gorjului» din Tîrgu-Jiu

6
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 870
5 FEBRUARIE 1972

în șapte zile

Cineva, privindu-mi peste umăr foaia de hîrtie, mi-a șoptit cu o maliție nedisimulată: «Ai o săptămînă albă. Nici tu ședințe mari, nici tu hotăriri... ,nici evenimente care să polarizeze...»

Și dacă nu mi-ar fi fost teamă de limba ascuțită a conului Iancu de la a cărui naștere abia am sărbătorit 120 de ani, i-aș fi răspuns: «Nu cunosc săptămînă albă». Nici săptămînă, nici oră, nici minut în care pe cuprinsul acestei țări să nu se întîmple evenimente, fapte care să nu merite a fi puse la loc de cinste pe frontispiciul oricărui ziar sau reviste.

N-au fost ședințe mari? Au avut și au loc unele dintre cele mai mari și responsabile ședințe în care își spune cuvîntul cea mai înaltă personalitate a țării: Poporul. Au avut loc adunări ale salariaților, se desfășoară adunări generale ale cooperatorilor în care s-au analizat și au fost luate decizii într-o problemă vitală a țării, care se cheamă producție. Și hotărîrea s-a tradus în faptă, iar fapta înseamnă muncă făcută cu dragoste, cu dăruire, pentru că de roadele ei beneficiază fiecare și toți laolaltă, beneficiază țara.

În ceea ce privește hotărîrile, m-aș opri doar la cea a gospodarilor din Pechea, care s-au făcut cunoscuți în aceste zile în întreaga țară. Ei au lansat acea însuflețitoare chemare către toate consiliile populare, către toți cetățenii din satele noastre, pentru realizarea și depășirea sarcinilor economice, edilitare și social-culturale pe anul 1972. «Chibzuind cu grijă și cu înaltă răspundere — spun ei în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu — ne-am propus ca prin munca plină de entuziasm să lucrăm mai bine pămîntul, să depășim substanțial prevederile planului pentru acest an, în toate domeniile, să înfăptuim noi obiective economice și de interes obștesc, să ridicăm pe o treaptă superioară și să permanentizăm activitatea cultural-educativă, înfăptuind sarcinile istorice stabilite de Plenara Comitetului Central al Partidului din 3–5 noiembrie 1971».

..Ascult viscolul care și-a început joaca de flăcău nebun răsturnînd zăpada și înghesuind-o nerușinat prin colțuri, privesc geamul pe care și-a desfăcut petalele floarea de gheață cu miros iute de ger și cu urechea copilăriei parcă ascult și astăzi trosniturile de gheață ale Dunării, urletul sloiurilor îngrămădite unele peste altele înainte de a le coase gerul, urlet ce urca pînă sus, în marginea orașului, unde stătea atîrnată căsuța noastră gata să fie smulsă la o pală mai puternică de vînt și aruncată în mizeria Băligoșilor. Brăila. O legăn în gînd și-o adorm în așternut de amintiri în fiecare seară bîntuită de viforniță. Bărbați — constructori, cu sfîrc de bici în vîrful limbii și sclipiri de draci în ochi, adaugă orașului frumuseți și bogății noi, nepăsîndu-le de ger. La ei mă gîndesc,la ei și la munca celor altor cîtorva zeci de mii angajați eroic în realizarea în acest an a 380 de capacități industriale și agrozootehnice.

«Nu sînt fapte care să polarizeze...» Dar efortul acestor oameni de a birui nu numai potrivnicia naturii dar uneori chiar și dezordinea pricinuită de unii responsabili nu prea responsabili ce este? Și dintre faptele demne de a fi puse la loc de cinste, așa cum s-au și aflat de altfel, să numim și lupta cu ghețurile Dunării a «Voinicului» și «Viteazului» pentru a crea drum liber către mare la 9 vase, să amintim că tot în această săptămînă la Arad, în Uzina de strunguri, a fost gata și strungul cu numărul 40 000, că la Hunedoara, la fiecare 8 ore un om se mută în casă nouă, că în același oraș, în fiecare zi două perechi de tineri spun «Da» la ofițerul stării civile...

Și numim toate acestea și multe altele care nu au încăput în spațiul îngust al rubricii — fapte esențiale ale existenței noastre, fapte formidabile, extraordinare. Poate tocmai pentru că ele dau măsura cadenței în marșul nostru înainte.

Petru ISPAS

Luni, 31 ianuarie 1972

săptămîna în imagini

o lună din noul an

Pregătirile chibzuite făcute încă din toamna trecută, prin organizarea unui mare număr de fronturi de lucru în interior, punerea în funcțiune a unor utilaje producătoare de căldură, folosirea pe scară largă a prefabricatelor au făcut posibil ca încă din prima lună a noului an planul de investiții să fie îndeplinit și chiar depășit pe majoritatea șantierelor din țară. Pe platforma industrială de la Tîrgoviște (de unde vă prezentăm această fotografie), în ciuda vremii neprielnice, au fost obținute succese importante. La uzina de strunguri, mai multe secții se află în aceste zile în stadiul de finisaj, în timp ce la principalele agregate se fac pregătiri pentru efectuarea probelor mecanice.

pămînturile județului mehedinți își vor spori rodnicia

Principala acțiune care polarizează atenția lucrătorilor din agricultura județului Mehedinți, în aceste zile, o constituie ameliorarea fondului funciar. Programul județean de redare agriculturii a unor noi perimetre de teren neproductiv afectate de excesul de umiditate și eroziune a solului, de gospodărire cît mai judicioasă a pămîntului, prinde viață de la o zi la alta. Folosind timpul bun de lucru, peste 8 000 de cetățeni din comunele județului au participat în aceste zile la ample lucrări de îmbunătățiri funciare. În comuna Pristol (de unde vă prezentăm această fotografie) circa 300 de oameni au lucrat la săparea canalelor pentru evacuarea excesului de umiditate de pe o suprafață de 150 ha. Cooperatorii din Pătule îi au efectuat peste 5 000 metri liniari de canal, scoțînd de sub influența apelor o suprafață de 100 ha teren arabil și importante perimetre de pășune și fînețe.

UN AN RODNIC — PERSPECTIVE OPTIMISTE

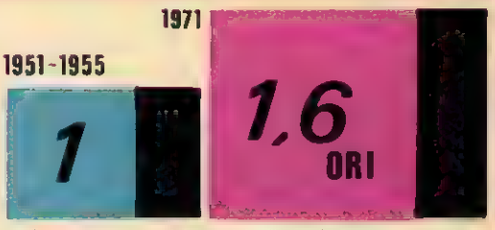

Creșterea producției anului 1971 față de producția industrială realizată în întreaga perioadă a primului cincinal (1951—1955).

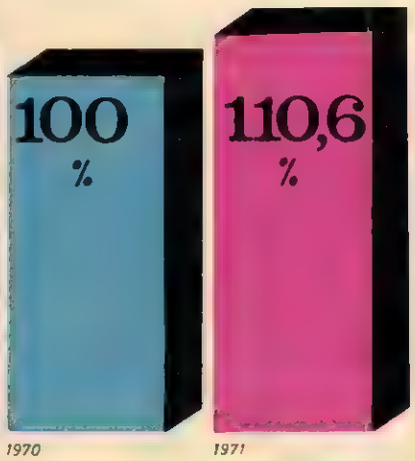

PRODUSUL SOCIAL

VENITUL NAȚIONAL

VOLUMUL TOTAL AL INVESTIȚIILOR DIN FONDURILE CENTRALIZATE ALE STATULUI

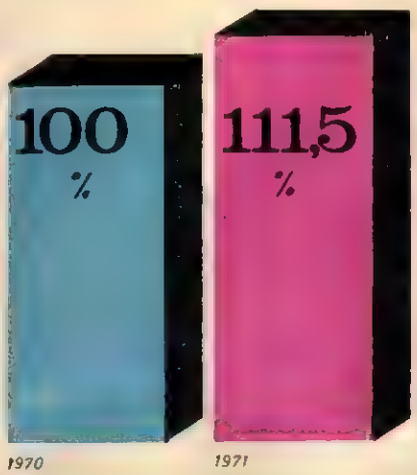

PRODUCȚIA GLOBALĂ INDUSTRIALĂ

PRODUCȚIA GLOBALĂ AGRICOLĂ

CHELTUIELI PENTRU ACȚIUNI SOCIAL-CULTURALE DE LA BUGETUL DE STAT

În graiul laconic al cifrelor, Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1971 ne înfățișează tabloul sugestiv și atotcuprinzător al unui an de muncă rodnică — primul din actualul cincinal — jalonind totodată dimensiunile și sensul marilor prefaceri intervenite în viața economică și socială a României socialiste. Potrivit comunicatului, principalii indicatori care exprimă parametrii dezvoltării economice a țării în anul 1971 — produsul social, venitul național, volumul total al investițiilor din fondurile centralizate ale statului, producția globală industrială, producția globală agricolă, productivitatea muncii, volumul investițiilor, cel al comerțului exterior, veniturile din salarii, veniturile bănești ale familiilor de țărani, cheltuielile pentru acțiuni social-culturale de la bugetul de stat — se situează la niveluri cu mult superioare celor din anii precedenți.

Realizările anului 1971 atestă cu pregnanță realismul prevederilor planului și fac o nouă dovadă a talentului, hărniciei și spiritului de abnegație al clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității noastre. Sarcinile care au revenit tuturor sectoarelor de activitate au fost mai mari și mai complexe, iar înfăptuirea lor a cerut întregului nostru popor eforturi deosebite și o vastă muncă organizatorică, politică și educativă. Sub conducerea partidului s-au găsit însă toate resursele necesare pentru realizarea și depășirea sarcinilor prevăzute, prin confruntarea neîncetată a realului cu idealul, prin aplicarea creatoare la condițiile și posibilitățile concrete ale României a principiilor și legilor generale ale socialismului. În același timp datele și cifrele comunicatului dovedesc o dată mai mult că piatra unghiulară a întregii dezvoltări economice, a succeselor dobîndite în toate domeniile de activitate a fost și rămîne dezvoltarea industriei naționale, factor esențial și determinant pentru dezvoltarea întregii societăți românești.

Relevînd importantele succese obținute în cursul anului trecut, comunicatul menționează, deopotrivă, în spiritul realist, obiectiv, al tuturor documentelor noastre de partid și de stat și o seamă de deficiențe și neajunsuri ce s-au făcut simțite în unele domenii de activitate, ca urmare a unor carențe existente în organizarea producției și a muncii, în exploatarea și întreținerea unor mașini, utilaje și instalații, a lipsei de cooperare dintre diferite sectoare de activitate.

Aflați în plin efort creator, la începutul unui nou an de muncă, oamenii patriei noastre găsesc în recentul document de partid și de stat argumente solide și învățăminte prețioase pentru activitatea lor viitoare. Pentru ei, marile realizări economice și culturale ale anului 1971 constituie nu numai o mîndrie, ci, deopotrivă, un îndemn pentru a munci mai bine, pentru a traduce în viață, sub conducerea și îndrumarea înțeleptului nostru partid, luminosul program de dezvoltare economică și socială a țării, de înfăptuire a unei Românii multilateral dezvoltate.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

ȘANTIER DE CREAȚIE

7 minute cu ion sălișteanu

Începînd cu anul 1955, cînd a absolvit Institutul de arte plastice «Nicolae Grigorescu», pictorul Ion Sălișteanu a fost prezent cu lucrări la toate marile expoziții din țară. A participat de asemenea la 30 de expoziții din străinătate, dintre care cea mai prestigioasă participare a fost la Bienala de la Veneția în 1970. Arta lui a fost răsplătită cu numeroase premii și distincții, dintre care premiul ex-aequo obținut cu lucrările prezentate la expoziția jubiliară «50 de ani de existență a P.C.R.».

«Eu tind — ne-a mărturisit pictorul — spre o cuprindere tot mai largă a omenescului care nu se află totdeauna în motivul imediat vizibil». În organizarea compozițiilor sale este evidentă nevoia de ordine, de spațiu și de lumină și legătura indisolubilă cu elementele tradiționale ale folclorului. Se observă că este stăpînit de o rigoare interioară în selecția acelor elemente care îl pun într-un contact mai direct cu nevoile estetice ale societății noastre «Sînt convins că elementul educativ al artei își are un specific al său, care trece prin cunoaștere și cultură, într-o osmoză necesară între artist și mediul social. Este un proces de îmbogățire reciprocă». În prezent, pictorul Ion Sălișteanu se află într-o perioadă de activitate efervescentă. «Pregătesc a doua expoziție personală (prima a avut loc în 1965). În afară de aceasta, lucrez la două compoziții, una pentru expoziția care va avea loc cu ocazia semicentenarului U.T.C. și cealaltă, cu ocazia împlinirii a zece ani de la terminarea cooperativizării agriculturii. Zilele acestea mi-am definitivat proiectul pentru lucrarea de concurs privind decorarea sălii turbinelor de la hidrocentrala Porțile de Fier».

un nou hotel turistic

În cadrul programului de dezvoltare a turismului în toate județele țării, anul acesta se va da în folosință la Botoșani un nou complex hotelier cu o capacitate de 174 locuri la cazare și 230 la masă.
Prin dezvoltarea bazei materiale, și în acest județ, va fi posibilă valorificarea cît mai bună a potențialului turistic din cea mai nordică zonă a Moldovei.

„azot-4"

În cadrul Combinatului de îngrășăminte azotoase din Piatra Neamț s-au intensificat lucrările de construcție a unei noi unități «Azot-4» care va produce uree și amoniac pentru fertilizarea unei suprafețe de peste trei milioane terenuri arabile.

cine-club studențesc

Înființat în urmă cu trei ani, cine-clubul Casei de cultură a studenților din București se numără printre cele mai tinere cercuri de cineaști amatori din țară.
Prima confruntare cu publicul a avut loc în cadrul celui de-al II-lea festival al cineaștilor amatori, desfășurat în vara trecută la Pitești, cînd studenții bucureșteni au prezentat cinci filme, dintre care patru au fost distinse cu diverse premii. Amintim filmul «Am învins» (premiul special al Comitetului județean al U.T.C.-Argeș), peliculă realizată în insula Mare a Brăilei în zilele dramatice ale verii lui 1970 și «Pasiunea din vacanță» — distins cu premiul tinereții — dedicat activității cercului de speologie al casei de cultură.
În prezent, cineaștii-studenți pregătesc un film consacrat muncii patriotice din vara anului 1971, și care va fi închinat apropiatei sărbătoriri a semicentenarului U.T.C.
În pregătire, o nouă producție cinematografică pe 16 mm intitulată «Coșul» — în care va fi urmărită evoluția spirituală a unui tînăr, din perioada luptelor ilegale ale Uniunii Tineretului Comunist și pînă astăzi.

COPERTA NOASTRĂ

Vînătoare de iarnă.

Fotografie de
Nicolae GOLGOȚIU

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția. București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

magistralele de mîine

Lucrările de modernizare a bulevardelor și străzilor bucureștene vor totaliza anul acesta o suprafață de aproape 60 000 mp.
Printre principalele obiective cuprinse în plan se numără și terminarea celei de-a doua benzi de circulație pe Bulevardul Ion Șulea, pe o lungime de 6 km. Această arteră va avea în final șase benzi de circulație și va constitui principala legătură a orașului cu zonele de agrement ce vor fi amenajate în partea de sud-est a Capitalei.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

zilnic milioane de cumpărători

Cultivarea și valorificarea legumelor este poate una dintre cele mai complexe îndeletniciri. La un capăt — producția: grija migăloasă pentru fiecare fir de răsad în parte, la celălalt capăt — desfacerea unor produse cu o mare viteză de perisabilitate. Pentru a cunoaște perspectivele anului 1972, am cerut cîteva precizări tovarășului **Corneliu Nicolau,** director general al Centralei de producție, valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor.

— Ce s-a întreprins pînă acum pentru ca anul acesta aprovizionarea cu legume să fie asigurată în condiții bune?

— Încă din trimestrul IV al anului trecut, pe baza unor analize temeinice cu factorii de răspundere din toate compartimentele, s-a trecut la stabilirea unor planuri de producție pe sortimente, destinații și sectoare de producție, pentru ca să se obțină cantități sporite și mai judicios eșalonate în tot cursul anului. Așa, de pildă, crește volumul producțiilor obținute din sere, solarii și culturi timpurii. Pe de altă parte, s-a procedat la amplasarea mai bună a culturilor pe terenurile irigate, concentrarea producției în ferme specializate și dezvoltarea bazei materiale necesare. Datorită dezbaterii largi a indicatorilor de plan în fiecare unitate productivă și unei mai temeinice fundamentări a planurilor de producție, avem certitudinea că rezultatele vor fi la înălțimea așteptărilor.

— Primăvara bate la ușă: care este stadiul actual al îndeplinirii lucrărilor de sezon?

— De fapt, în legumicultură campaniile sînt continue și ele se înlănțuiesc fără întrerupere. Terenurile pentru cultura de legume sînt aproape în totalitate arate și discuite și în prezent se desfășoară acțiunea de fertilizare și lucrările de prevenire a excesului de umiditate în sol. Semințele și materialul săditor de calitate superioară sînt asigurate și se desfășoară din plin aprovizionarea unităților de producție.

Serele de producție, anul acesta în suprafață mai mare, sînt ocupate cu culturile din ciclul unu și vor începe să furnizeze legume chiar la sfîrșitul lui februarie (tomate, ardei, castraveți, vinete ș.a.). Totodată sînt pregătite suprafețe importante de sere-înmulțitor pentru producția răsadurilor de varză, conopidă, gulioare etc. și se va continua, pe bază de grafic, cu legumele pentru culturile protejate și timpurii de cîmp.

Menționez că încă din toamnă au fost însămînțate verdețuri pe suprafețe mai întinse decît în anul trecut. Astfel, în primele zile ale primăverii, piețele vor fi aprovizionate cu salată, spanac, usturoi, ceapă verde ș.a.

— Dacă pe linie de producție ne putem aștepta la îmbunătățiri cantitative și sortimentale, ce ne puteți spune în ceea ce privește desfacerea?

— În primul rînd, s-au stabilit măsuri care vor duce la o mai bună circulație a produselor de la producător la consumator și la o mai rațională și mai eficientă exploatare a mijloacelor de transport și a capacităților de depozitare. Rețeaua de desfacere va fi lărgită și se vor crea noi unități pe măsură ce se vor ridica noi cartiere de locuințe. De asemenea, se va putea găsi o proporție mai mare de produse preambalate, cu o gamă lărgită de diversificare a sortimentelor.

sao paulo — otopeni — tîrgu mureș

Primele maimuțe cu «domiciliul stabil» în Tîrgu Mureș au sosit pe calea aerului din îndepărtata Brazilie.
Noii pensionari ai grădinii zoologice din Tîrgu Mureș, provenind din distinsa familie a Cercopithecidaelor, au făcut «schimb de domiciliu» cu un lot de păsări autohtone, mesagere ale faunei din țara noastră, care au plecat tot cu avionul spre grădina zoologică din Sao Paulo.

cititorii către cititori

După cum s-a mai precizat (vezi «Dialog cu cititorii» din «Flacăra» nr. 5 din 29 ianuarie), o rubrică de tradiție a revistei noastre și îndrăgită de cititorii ei (temporar absentă din pagini) va reapărea în curînd: *Cititori către cititori.* Repunem, așadar, la îndemîna tinerilor cititori (și nu numai tineri) din întreaga țară o cale lesnicioasă de a intra în corespondență unii cu alții pe teme precise: teatru, cinema, literatură, muzică, turism, viața tineretului, filatelie, schimb de ilustrate (la rîndul lor tematice sau nu) etc., etc., aria temelor și a subiectelor nefiind limitată ci, dimpotrivă, lăsată deschisă pentru gusturi și fantezie cît mai largi cu putință. Reamintim însă cîteva din obligațiile elementare ale corespondenților. 1) Să atașeze la corespondență cuponul special decupat din revistă, cunoscînd că fără acesta corespondența nu va fi publicată; 2) să-și transcrie corect și complet numele și prenumele, adresa, eventual vîrsta și ocupația; 3) să răspundă cu solicitudine, cuviincios și civilizat la corespondența primită în urma inserării propriei lor propuneri; 4) să anunțe la timp persoanele cu care au intrat în corespondență despre orice schimbare de adresă, stare civilă, intenția de schimbarea temei etc.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cartea

La început a fost *cuvîntul* rostit. Comunicarea se făcea de la om la om, urechea, *auzul* jucînd rolul primordial în marea funcție a înțelegerii. Apoi cuvîntul a căpătat uniforma *alfabetului*, a fost descoperit *scrisul* și a intrat în acțiune vederea, *ochiul*, solicitat să descifreze semnele diferitelor mesaje transmise de oameni. În epoca noastră, umanitatea a mai făcut un pas pe drumul spinos al dialogului, a fost descoperită *televiziunea*, mijloc informațional complex, implicînd, deopotrivă, văzul și auzul, simțurile noastre fundamentale. Descoperirea, mirifică, a exaltat fanteziile filozofice pînă la unele concluzii exorbitante: noul *mass-media* este atît de fenomenal, încît anulează, condamnă la inutilitate, toate mijloacele informaționale anterioare. Litera tipărită, *cartea*, a devenit un obiect anacronic, demn de un muzeu al fosilelor intelectuale. Mărturisesc, nu ader la ipoteză. Fiindcă, iată, cu tot respectul pe care îl nutresc pentru «micul ecran», nu pot să *cred* că emisiunea de televiziune poate acoperi toate nevoile sufletești ale omului. Ceva mai mult, îndrăznesc să cred că — lansez ipoteza — dacă Homer și-ar fi scris *Iliada* sub forma unui serial de televiziune, fie și bine realizat, cu un Priam și cu un Ahile seducător, celebra epopee nu s-ar fi bucurat de actualitatea meritată, și care o transmite, nealterată, din antichitate pînă în zilele noastre. Mă îndărătnicesc să sper că omul are nevoie de carte, de cartea lui, aleasă de el, citită în solicitudinea sa netulburată. Și nimic nu mă va convinge — orice descoperiri s-ar mai face — că poată să apară ceva care să înlocuiască emoția pe care ți-o dă un vers citit cu ochii tăi pe o pagină de carte. M-am gîndit la toate astea deunăzi vizitînd *Salonul cărții*, această generoasă expoziție a literei tipărite, ce demonstrează, infirmînd teoriile decepționiste, că o carte — tăcută și fidela noastră prietenă de nădejde — se poate, deopotrivă, adresa și *urechii*, dacă știi să-i asculți tainele și să-i descifrezi misterele, și *ochiului*, dacă e lucrată cu gust, pricepere și rafinament. Evident, *Salonul cărții* evocat nu epuizează toate exigențele noastre. Arta imprimării mai are de făcut, la noi, o cale lungă. Dar succesele expuse sînt o chezășie că va fi parcursă, spre bucuria omului pentru care cartea rămîne un dar inestimabil și de neînlocuit.

LA ORDINEA ZILEI:
CONTRACTELE ECONOMICE (IV)

Sînt litigii arbitrale ce pot fi evitate? Şi dacă da, de ce apar ele?

de Valentin I. PRISĂCARU

Ultimele numere ale revistei «Flacăra» au găzduit o suită de anchete economice care mi-au reținut atenția pentru că au abordat chestiuni de mare actualitate ale relațiilor economice dintre unitățile socialiste. În același timp, articolele solicită și discutarea unei alte fațete a problemei. Este vorba de faptul că pe lîngă acele unități socialiste care pentru a păstra «bunele relații» cu partenerii contractuali — tot organizații socialiste — nu-și valorifică drepturile legale, există și unități excesiv de zeloase, care introduc fără îndreptățire acțiuni la organele arbitrale.

Căror cauze se datoresc aceste litigii formale?

Enunțiativ, nu și limitativ, cauzele mai frecvent întîlnite și mai importante sînt:

1. Necunoașterea ori nerespectarea legii;
2. Nerespectarea prevederilor contractelor economice;
3. Lipsurile din evidența unităților socialiste;
4. Necolaborarea dintre compartimentele tehnice și administrative;
5. Nefolosirea juristului potrivit menirii sale.

În cele ce urmează, ne propunem să evidențiem, bazîndu-ne pe unele cazuri concrete, situații în care între unitățile socialiste s-au declanșat litigii arbitrale nefondate. Ele au dus, pe lîngă aglomerarea organelor arbitrale cu soluționarea unor litigii imaginare, și la efectuarea de cheltuieli inutile, neeconomice (taxe de timbru, deplasarea — a se citi plimbarea — reprezentanților unităților respective la ședințele de arbitrare etc.), în cele din urmă la suportarea de către economia națională a fanteziilor justițiare ale «procesomanilor cu orice preț».

Credem că asemenea litigii pot dispărea de pe rolul arbitrajului de stat dacă toți cei care în numele oamenilor muncii — proprietari și producători — conduc unitățile economice ar fi mai scrupuloși în îndeplinirea unor îndatoriri ca cele menționate mai jos:

1

Cunoașterea și aplicarea prevederilor legii. Această obligație este, după cum se știe, una dintre îndatoririle fundamentale ale fiecărui cetățean al statului nostru, deci și a directorilor și contabililor-șefi ai unităților socialiste, dacă nu chiar cu un plus de pretenții. Dînșii sînt persoane imputernicite, tot prin lege, să reprezinte unitățile pe care le conduc în relațiile cu alte unități, inclusiv în fața organelor arbitrale. Or, în practică, se constată cazuri în care acești factori de răspundere nu cunosc prevederile legale sau, ceea ce este mai grav, în care încearcă pe căi ocolite eludarea legii, bineînțeles fără nici o șansă. Asemenea «încercări» reprobabile în sine sînt cu atît mai de nedorit cu cît ele și costă, fac să crească în mod nejustificat conturile de cheltuieli neproductive. Nici unui conducător de unitate socialistă nu-i este permis să-și acopere necunoașterea legii din munca celor care, zi de zi, sporesc avuția națională, să diminueze pe această cale ce se cuvine să aparțină ridicării continue a nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc.

Există, desigur, și cazuri în care textul de lege este mai rar uzitat. În general, nimeni nu pretinde cunoașterea «pe dinafară» a legilor, dar fiecare interesat are obligația să se documenteze asupra prevederilor legale ce reglementează o situație de fapt sau alta. În acest înțeles, mai larg, trebuie interpretată obligația fiecăruia dintre noi de a cunoaște și aplica legea.

Reclamanta I.I.L.-Gheorghieni, citată mai jos, s-a aflat într-o eroare de drept care putea fi evitată prin cea mai sumară lectură a statutului Băncii Naționale. În acel act normativ, articolul 65, este înscrisă reglementarea logică a cazurilor în care filialele băncii răspund pentru plăți eronate. Ele se rezumă, și reprezentanții I.I.L.-Gheorghieni ar fi trebuit să știe, numai la acele cazuri care privesc greșeli de *eliberare* sau de *înregistrare* a sumelor.

2

Contractul încheiat constituie legea părților. Acest principiu vechi presupune obligația partenerilor să-l execute așa cum l-au încheiat. Părțile trebuie să-și cunoască și să-și respecte reciproc obligațiile. În contractul semnat de întreprinderea de aprovizionare tehnico-materială pentru agricultură nr. 2 Arad cu Combinatul de îngrășăminte azotoase Tg. Mureș, articolul 8, s-a prevăzut obligația beneficiarului de a comunica desfășurătorul cantităților pe subunități, cu plata asigurată. Or, I.A.T. nu respectase această obligație deci în proporția în care i-a fost admis litigiul. Soluția arbitrajului s-a bazat pe prevederile art. 17, al. II din Legea nr. 71/1969, conform căruia «beneficiarul răspunde de neexecutarea contractului dacă nu-și respectă obligațiile». Cuantumul obținut de reclamantă este, desigur, derizoriu, comparativ cu cel pretins. Dacă din această sumă scădem taxele de timbru (circa 4 500 lei) și cheltuielile de deplasare, de la Arad și Tg. Mureș la București și retur (reclamanta, pentru a-și susține pretențiile într-un litigiu «atît de important», și-a trimis doi reprezentanți), vom constata că ceea ce a obținut de la pîrît a cheltuit cu acest litigiu, sau, cum spune o vorbă bătrînească, ce a cîștigat pe mere a pierdut pe pere.

3

Cooperativa «Drum nou» din București a comunicat organului arbitral, pe parcursul soluționării litigiului, că de fapt produsele reclamate îi fuseseră livrate prin facturile nr. 105 din 11 ianuarie 1971 și nr. 1561 din 16 martie 1971. Dacă acest aspect esențial s-ar fi ogîndit operativ și precis în evidențele cooperativei, organele arbitrale nu ar fi avut de soluționat un litigiu imaginar, iar reclamanta nu ar fi trebuit să suporte 3 319 lei cheltuieli de arbitrare.

Ținerea unei evidențe clare, precise și la zi este, așadar, o altă cauză posibilă, în special a acelui gen de litigii ivit din necunoașterea situației reale de către reprezentanții întreprinderii.

4

Se înțelege din cele expuse la punctul precedent că piedînd pentru evidență nu pledăm pentru formalistică greoaie, rigidă, prăfuită, pentru evidență ca scop în sine. Evidența este necesară pentru funcția ei de memorie *suplă* în viața unei unități. Tocmai de aceea repetăm, cu scop de insistență, necesitatea ca evidența să fie și operativă.

Problema se află în corelație directă cu o altă necesitate: strînsa legătură funcțională ce trebuie să existe între compartimentele de conducere, tehnice, economice și cele de aprovizionare și desfacere. Fiecare compartiment participă, în felul său, la bunul mers al procesului de producție, la activitatea de aprovizionare și desfacere, la relațiile economico-financiare cu alte unități sau cu bugetul statului. Această colaborare trebuie să cuprindă cele mai mici și mai îndepărtate resoarte ale unei întreprinderi, dacă vreți, de la poartă și registratură pînă la concepție și de la pichetul P.C.I. pînă la director.

Acțiuni ca cele introduse de Uzina de mașini grele, Uzina automecanică din Mediaș ori Trustul de construcții Galați pot fi introduse numai de directori și contabili-șefi a căror «dreaptă» nu știe la timp ce face «stînga».

5

Toate considerentele de mai sus converg însă către o a cincea concluzie, către o a cincea cauză, pe care am lăsat-o în mod special neilustrată cu exemple, tocmai pentru că, direct sau indirect, ea se reîntîlnește în fiecare litigiu formal introdus. Este vorba de rolul jurisconsultului. Juristul unității socialiste este sfetnicul cu problemele juridice ale conducerii, și în cazurile în care el este consultat dar mai cu seamă *ascultat*, asemenea litigii se pot evita. Rolul juristului într-o unitate socialistă nu trebuie să fie redus numai la «cîștigarea» litigiilor. Jurisconsultul este specialistul cu problemele juridice, el trebuie să fie consultat înainte de a se lua o măsură ce poate genera conflicte juridice.

Pornind de la faptul că oricărei relații economice îi corespunde un raport juridic, vom constata că orice măsură luată pe plan economic își are corespondentul ei pe plan juridic. În sistemul nostru economic, în întreaga noastră societate, ceea ce primează este legalitatea socialistă al cărei apărător este — alături de toți cei ce muncesc într-o unitate socialistă — juristul acelei unități. Dacă conducătorul unei unități socialiste nu poate dispune plata unei sume de bani fără o a doua semnătură și nu poate lua nici o măsură economico-financiară fără iscălitura șefului contabil, nu vedem cum s-ar putea — fără consecințe negative — stabili ori înceta relații economice, cu implicațiile lor juridice, neconsultîndu-se juristul.

Folosirea cunoștințelor și capacității juristului, acordarea locului cuvenit în procesul conducerii unității și mai cu seamă în acela al relațiilor economice constituie una dintre premisele evitării unor litigii de felul celor amintite mai sus.

Practica a demonstrat că tocmai în unitățile socialiste unde juristul nu este «numai» *avocatul* care trebuie să cîștige procese, în care i se acordă din timp rolul ce i se cuvine, litigiile pierdute și cheltuielile inutile sînt diminuate.

Ne-am oprit, așa cum de altfel ne-am propus, numai asupra unor cauze, numărul acestora este mare. Dacă am apelat, pentru convingerea cititorului, la cîteva cazuri concrete, am făcut-o cu totul la întîmplare, dar în perfectă cunoștință de realitatea lor, pentru că, spre regretul nostru, asemenea litigii se întîlnesc frecvent în practica arbitrală.

1. La Întreprinderea de industrie locală «Partizanul» din Gheorghieni a fost plătită eronat suma de 112 007 lei. Este vorba de drepturi băneși calculate pe baza unor criterii eronate. Banii respectivi au fost luați de acolo de unde se iau banii. Adică de la bancă. Cineva, cumva, de undeva, a auzit ceva vag despre faptul că organele bancare suportă, în anumite situații, valoarea plăților greșit făcute. Conducerea Întreprinderii de industrie locală a hotărît să încerce marea cu degetul și a chemat Banca Națională în fața arbitrajului pentru a o despăgubi de cei 112 007 lei. Avea reclamanta cea mai mică șansă de a cîștiga litigiul?

2. Întreprinderea de aprovizionare tehnico-materială pentru agricultură nr. 2 Arad a formulat acțiune împotriva Combinatului de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș pentru plata unor daune în valoare de 295 867,25 lei. Acțiunea a fost admisă pentru un cuantum de douăzeci și ceva de ori mai mic, adică pentru 13 009,72 lei. Cum se explică o asemenea diferență?

3. Cooperativa «Drum nou» din București a pretins 221 283,83 lei penalizări pentru nelivrarea unor produse textile de către furnizorul cu care încheiase contract — Combinatul de bumbac nr. 1-București. Într-adevăr, produsele erau contractate, termenul de livrare expirase și totuși... reclamanta a pierdut litigiul. De ce?

4. Uzina de mașini grele-București a pretins Întreprinderii de construcții-montaj-București penalizări în valoare de 236 640 lei pentru lucrări al căror termen de finalizare fusese decalat de comun acord. Trustul de construcții-Galați solicită la 30 august 1971 ca uzina «Steagul roșu» să-i plătească o sumă ce-i fusese achitată cu 25 de zile mai înainte. Similară a fost și revendicarea sumei de 109 187 lei de către Uzina «Automecanica» din Mediaș de la Întreprinderea de industria laptelui-Craiova. Cine semnează aceste acțiuni?

SALA PAȘILOR PIERDUȚI

de Sergiu ANDON

făptașii între ei

În întuneric, la fereastra casei din vecini, în întunericul nesfîrșit al nopții de iarnă licărea un muc de țigară. O grăunță de jar și de neliniște. Steluța vie se întețea și pălea, ca o respirație, marcînd emoțiile fumătorului aflat în umbră, la pîndă.

Saul Ghelberg — un procuror anchetator renumit în tot județul pentru răbdarea și laboriozitatea lui — drămuia fragmentele tabloului macabru din casa Victoriei Ibrian, cu ochii spre fereastra din vecini. Parcă țigara aceea l-ar fi chemat. Parcă toate urmele de sînge din jurul lui s-ar fi continuat în focul țigării din noapte. Era noaptea de 24 decembrie, întinsă la nesfîrșit, de cu seară pînă dimineața și de la casa moartei pînă peste lume.

Victoria Ibrian a fost o hoață. A furat pînă la bătrînețe. Ultima dată a furat o vadră de vin. Păgubașa, femeie singură, n-avea cum s-o vadă pentru că lipsea de cîteva săptămîni din comună. Așadar, furtul ar fi fost bine ticluit, lucrătură de hoață bătrînă, iar baba ar fi putut să-și bee vinul în tihnă. Ghinionul ei a fost s-o vadă nu păgubașa, nu un paznic, nu un om cinstit, ci un alt hoț.

Dar acel hoț nu era fiecine. Era Ion Țurlea, care împreună cu cîrdașul lui, Victor Mavroian, luaseră dinainte în exploatare casa nepăzită a femeii plecate. Ei apucaseră mai de mult a fura, seară de seară, în total vreo cinci vedre de vin, vreo cinci sculuri de mătase și vreo două duble de boabe.

Iată deci că, pe judecata lor pungășească, hoața cea bătrînă era o intrusă. Nici Țurlea și nici Mavroian nu i-au putut ierta aceasta, mai ales că apariția pe scenă a noului personaj le oferea posibilitatea să scape de orice bănuială pentru partea lor de pradă. Așa au ajuns hoții bărbați să se erijeze temporar în oameni cinstiți și au devenit martorii acuzării nou apărute, învinuită de toate furturile comise de la păgubașa absentă.

La rîndu-i, Victoria Ibrian nu se putea lăsa agățată prostește pentru ceea ce nu i se cuvenea. Regulile strîmbătății hoțești au coincis din nou, ca și în cazul denunțării făptașei, cu interesele dreptății adevărate. Bătrîna infractoare era dispusă să recunoască ce a furat, dar numai *cît* a furat ea. Ambiția și nerăbdarea ei de veche clientă a codului penal au determinat-o să întreprindă investigații pe cont propriu. A obținut o declarație privată a unui puști de 12 ani, cumnat cu Țurlea, care a povestit cum se petrece la ei în familie cu vin de furat.

Succesul în «anchetă» i-a fost fatal. Ion Țurlea și Victor Mavroian au zis *stop!*

I.Ț. și V.M. au hotărît să comită cea mai gravă infracțiune. I.Ț. și V.M. au hotărît să suprime pentru a nu se afla de vedrele acelea de vin și de sculurile acelea de mătase.

Mai mult a costat înmormîntarea victimei decît valoarea bunurilor furate.

În această istorie cu dedesubturi abominabile personajele au interpretat partituri aparent înălțătoare. Victima și-a apărat inocența, ciozvîrta ei de inocență, în timp ce ucigașii au prelucrat-o în numele unui soi de cavalerism. Numai că inocența era hoțească, iar cavalerismul întors pe dos. Față în față cu cinci vedre de vin și cinci sculuri de mătase, stîrciturile de sentimente au putut deveni brusc uriașe, grotești.

Toate acestea erau false. Totul era fals. Fals era însuși sistemul de referințe al acestor oameni, universul lor vidat de orice valoare trainică. Nu este nimănui greu să ghicească faptul că tustrei, și ea, și ei, erau fără nici un căpătîi. În viețile lor lipsite de criterii ale existenței, în ochii lor de soboli, mărăcinii apăreau cît pădurea și mușuroaiele cît munții, micile și falsele valori ajungeau ușor să constituie probleme de viață și de moarte.

Sînt considerente care s-au lămurit mai tîrziu, în timpul anchetei, după cercetarea locului faptei, după ce procurorul cel răbdător a pigulit toate urmele, pîndit din umbră, de la fereastra din vecini, de Victor Mavroian, unul dintre făptași.

Sînt considerente care s-au dovedit mai tîrziu, dar care puteau fi bănuite de la început, cele întîmplate la Băcani-Vaslui fiind cu totul izolate și ieșite din comun.

MEMORIA UNEI FOTOGRAFII

de A.SERGIU
Fotografii de S. STEINER

Această ilustrație a fost publicată de revista «Flacăra» acum zece ani. Cu un deceniu în urmă, cei 19 oameni trăiau se pare un eveniment important, din moment ce reflexul fotoreporterului a fost să-l imortalizeze pe peliculă. Cine sînt ei, cîți mai trăiesc, unde se află, iată direcțiile unei curiozități firești. Și mai ales ce-au făcut dumnealor înainte și după acest stop-cadru?

Personajul central este Teodor Drăgan sau istoria contemporană a comunei.

E feciorul uriașului Grigore Drăgan, bănățean ambițios și doritor de bine pentru copiii lui, care și-a pierdut într-o bună zi răbdarea că-l tot găsea pe fiul cel mic citind pe furiș, l-a luat într-o mînă cu puterea omului de 126 de kile, iar cu cealaltă l-a pocnit cu tomul peste tigvă. Cu acel atletic prilej, bătrînul Drăgan a răcnit: «Mă, băiete, tu n-ai de gînd să termini cu prostiile? Ție-ți trebuie carte ori îți trebuie oi?!» Băiatului îi trebuiau, desigur, oi, voința bătrînului se afla perfect și înțelept orientată în prezentul de atunci al intereselor țăranului bănățean. Numai că fiul cel prea puțin supus își stabilea, intuitiv, coordonatele vieții nu în prezent, ci în viitor.

S-a văzut în '945 cînd s-a urcat în șerangul primăriei. La acest tip de pridvor, specific vechiului imperiu, oamenii încă mai priveau cu respect înfricoșat; balustrada păstra crestăturile făcute cu rost de rastel pentru armele jandarmilor, pavăză și simbol al dictaturii, fără prezența cărora foștii reprezentanți ai autorității nu cutezau să apară în fața mulțimii. Vechiul imperiu se destrămase cu aproape 30 de ani în urmă, dar privind spre șerang oamenii își mai aminteau de pedepsele la lovituri cu ciocanul dictate din el; se mai poate că balconul primăriei nu le era drag nici pentru că în cei 30 de ani nu intervenise cine știe ce apropiere între pridvor și mulțime. Dar iată-l acum pe Teodor Drăgan cățărat în șerang cu o cărțulie albă brăzdată de tricolor, fluturînd-o în mînă și îndemnîndu-i:

— Fraților, a venit și vremea noastră! Să-i urmăm pe comuniști!

Strigătură după care a păsit țanțoș către masa pregătită alături și și-a pus semnătura în fruntea listeide constituire a organizației locale.

În 1947, același om, dîrz în acțiune, setos de cunoaștere și consecvent în credința lui politică, devenea, pentru decenii, primarul comunei. Spunem «pentru decenii», deoarece au trecut pînă acum douăzeci și cinci de ani și el se află încă la cîrma treburilor locale.

— Am pornit de la nimic. De la iarbă verde. Ambiția mea a fost să încep cu podurile. Zeci de ani vechii politicieni n-au fost în stare să construiască măcar un podeț peste lezuț. Nu exista o legătură ca lumea cu ulițele de pe malul stîng al pîriului. Mai mare rușinea! Treceau oamenii cu mortul prin apă.

Ajungem la unul din cele trei poduri construite la începutul mandatului politic al primului primar comunist din istoria comunei Obreja. El se apucă să scormonească ceva cu călciiul la îmbucătura cu malul, apoi sapă cu un fier. Sub un strat de vreo 15 **țentime** de pămînt se conservă pentru arheologii viitorului o inscripție zgîriată în cimentul cîndva moale: «Făcut în 1949. PRIMAR DRAGAN TEODOR». A fost și vremea să fie criticat pentru această manifestare de cult al personalității, dar el știe una și bună, în fața conștiinței lui: atunci, cînd s-a apucat de treabă, notarul Zeno, bătrînul Zeno, slujbașul tuturor regimurilor de pînă atunci, l-a spus: «Mă, dacă tu faci podul ăsta, eu îl mănînc». Primarul comunist a făcut nu unul, ci trei poduri, n-a cerut necredinciosului să le mănînce, dar a simțit în schimb nevoia de a lăsa mărturie în piatră, tuturor cititorilor și necredincioșilor, ca să nu mai existe îndoieli despre putința oamenilor de a săvîrși ceea ce vor.

«Oamenii» însemnînd întreaga comună. Pentru că nu lipsa de hărnicie sau inerția locuitorilor împiedicaseră pînă atunci înfăptuirea obștești treburi, ci orînduirea bazată pe exploatare, care determina lipsa de conducători devotați și dezinteresați, de conducători populari, era cea care afectase dotarea comunei. O dată erupte, energiile sătenilor au ridicat la repezeală nu numai podețe, ci s-au pus în mișcare pe făgașul schimbării feței întregii așezări. Cămine de cultură, magazine, școli, dispensare, ateliere, drumuri au îmbogățit pe rînd, eșalonate gospodărește, zestrea satelor care compun comuna. A tuturor satelor.

— Acum, după ce am terminat cu tot ce-aveam de făcut pe aproape și primprejur, o luăm din nou de la capăt cu satul de reședință — socotește cu chibzuială de găzdoi gospodarul comunei.

Corabia activității lui politice, îndelungată cît o întreagă perioadă din istoria patriei, va acosta, se pare, la un chei de piatră pe a cărui tăbliță proaspăt vopsită va scrie: «Orașul agricol Obreja, județul Caraș-Severin».

Sus în munte, la stînă — momentul istoric al măsurătorii primului lapte muls la întovărășirea agro-zoo-pomicolă, tînără ccum 13 ani.

Prima lecție: o-i, oi

Omul imediat următor nu mai există. S-a săvîrșit în cea mai proprie sudură cu natura, pe care-o apăra, pe care-o reprezenta, pentru care era de un entuziasm aproape extravagant, dacă ar exista țărani extravaganți. Or, așa ceva nu există, deci el era o expresie sintetică a țăranului român. Optimist, bine-primitor, dornic de fericire.

S-a numit Petru Garaș și i s-a zis Țuicanu. Porecla lui nu trebuie să se fi aflat neapărat în legătură cu vreo dragoste prea mare pentru băutură, din moment ce pe aici sucului de prune i se spune «răchie». Gestul larg de salut surprins de peliculă n-a fost nimic mai mult decît expresia bucuriei explodate pînă la exaltare. În această bucurie exaltată se întîlneau toate pătimirile, încercările și nădejdile țăranului Garaș Gh. Petru. Toate îndoielile lui învinse.

Drumul lung și spinos al înțelegerii obrejenii l-au parcurs în strînsă legătură cu soarta unei livezi. Livadă de care a îngrijit și în care a murit mai tîrziu Petru Garaș. Cu scopul ei s-a format în 1958 întovărășirea, prima formă de socializare a agriculturii la Obreja. 50 de familii s-au strîns și angajat să planteze cîte o sută de puieți de prun pe un teren cedat de primărie. Un fost cîmp de luptă, islaz sălbăticit, plin de rugi, ferigă, mestecăniș, tranșee și lăcașuri pentru tancuri. Modest început de avere obștească. Pămîntul a fost sădit cu entuziasm, dar oamenii s-au grăbit apoi să se întoarcă la terenurile arabile, rămase în afara «tovărășiei». Ce să faci, puterea obișnuinței, plus că prea mare bază nu puneau dînșii pe recolta obținută din tarlaua comună. Dar acolo, printre rîndurile de pomi, fuseseră însămînțați cartofi și dovleci, iar toamna, întovărășiții s-au trezit cu un belșug de recoltă la care nici nu avuseseră timp să se gîndească.

— Țin minte că s-a organizat un schimb de experiență cu inginerii din toată regiunea Banat. Ce se mai minunau! Aveam castraveți cît cotul și ședeau **dovleții** ca **petronele** pe drum.

— Eu n-am mai avut unde pune cartofii, umplusem grajdul cu ei. Aveam acolo o iadă și m-am trezit peste vreo două luni că nu mai poate ședea în picioare. A trebuit s-o tai. Avea slănina de două degete pe spinare, ca purceii, de mult ce mîncase.

Recolta bogată l-a atras pe întovărășiți să îngrijească mai cu tragere de inimă de livadă. Petru Garaș era unul dintre factorii mobilizanți. Între timp și întovărășirea se perfecționa; membrii ei au hotărît să predea cîte trei oi ca să facă și o stînă comună. Întovărășirea s-a transformat astfel în ceva mai concret și mai viabil, cu o denumire ea însăși mai complexă: agro-zoo-pomicolă.

Din rezultat bun în rezultat bun, din înțelegere în înțelegere, cele 50 de familii s-au făcut 454, de la 118 oi și 34 mieluțe s-a ajuns la 964 de oi, și cu o activitate economică de 450 000 de lei (sumă ce li se părea atunci enormă) întovărășirea a constituit nucleul viitoarei C.A.P. Gospodăria a fost inaugurată la începutul anului 1962, reunind pe lîngă cele 232 ha ale livezii tinere alte 270 ha cu pomi fructiferi, 635 ha fînețe și 440 ha de pămînt arabil.

Acolo, la pomi, la pomii cu care s-a început, Petru Garaș a devenit mare șef de echipă. **Dovleții** cu **dovleții**, dar pe el îl interesa să obțină mîndrețe de fructe. Or, lumea începuse să vorbească despre livada cea tînără cam în rîs. Cică mare lucru era dacă ai fi obținut de la 2-3 copaci o găleată cu... mure. Garaș și încă 14 oameni s-au pus pe arat, defrișat, săpat, curățat, tăiat, totul de mai multe ori, lăstarii vechii țarini se lăsau cu greu biruiți. Dar încet-încet, grădina a înflorit. Șefului de echipă nu-i mai venea să plece de pe coastă. Acolo l-a prins într-o zi furtuna. Și prin el, tocmai și numai prin el, s-au găsit energiile cele mari ale pămîntului și ale norilor să se unească.

Aceleași personaje în pragul urbanizării.

În prezent, livada întreținută după toate regulile pomiculturii avansate cheamă în fiecare primăvară albinele într-un paradis floricol de cinci sute de hectare. Cireșii, vișinii, merii, perii, piersicii, prunii vin apoi cu roadele, rînd pe rînd, să înfrumusețeze gustul vieții pe pămînt, încărcînd coșurile culegătorilor și conturile de milioane ale cooperativei.

MEMORIA UNEI FOTOGRAFII

Motivul emoției, se vede cu ușurință, consta în întîmpinarea cuiva. A cui? Mai înainte de a face precizările, putem spune că era ceva mai mult decît protocolul rezervat unei persoane. Era ritualul unei idei. O idee de căpetenie, foarte necesară în vremea aceea și foarte puternic simțită. Era ajutorul. Era solidaritatea. Primarul (care era și președintele unității agricole), nea Petru Garaș, toți ceilalți știau bine cît înseamnă și ce bază pot pune pe ajutor. Al orașului, al **geaceurilor surori** mai mari, al clasei muncitoare, al țării. Lucrătorii de la «Oțelul roșu» veneau una-două la Obreja; mai reparau ceva mașini-unelte, ajutau la înălțarea castelului de apă, la nevoie puneau și mîna pe sapă... Gospodăria socialistă din Tomnatic, județul Timiș, trimisese la început chiar un contabil principal, pentru că lipsa de experiență a celor din Obreja începea cu ținerea evidențelor. Era perioada în care corespondența cooperatorilor cu furnizorii și beneficiarii cuprindea o mențiune specială, ad-hoc, de genul «atențiune, fragil!», mențiune care astăzi trezește un surîs îngăduitor și nostalgic. În fiecare adresă se insera această precizare «gospodărie nou înființată». O parolă a înțelegerii. Iar înțelegerea izvora de pretutindeni.

Apar firești, deci, bucuria și încrederea cu care grupul de 18 persoane l-a întîmpinat pe al 19-lea. Calitatea dînsului a fost laconic comunicată în legenda de atunci a ilustrației: «A sosit tovarășul inginer».

De fapt sosea ceva mult mai mult. Sosea un element nou în viața comunei. Nou nu în înțelesul de inedit, ci avînd în vedere rolul, influența și importanța acestui

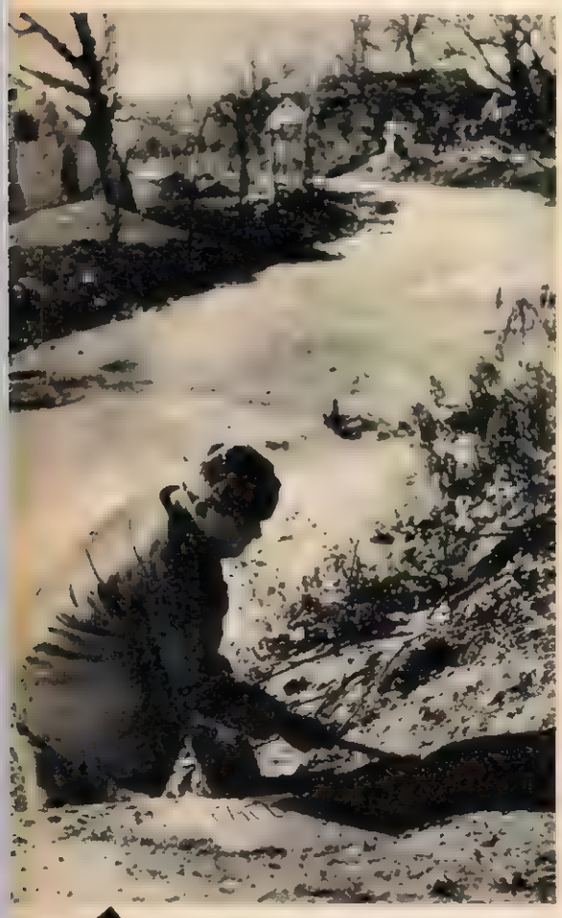

S-a întîmplat să stea în rîndul al doilea de fotolii. Iar în fața lui s-a întîmplat să se afle **tovarășul** *Tudor Arghezi. Marele poet s-a întors peste umăr și i-a adresat cuvintele pe care avea să le rostească, în aceeași zi, de la tribuna înaltului forum:* **Sînteți aici, sub această cupolă, 11 000 de țărani. Exact cîți au fost uciși la 1907.** *Omul din fotografie, Teodor Drăgan, participa ca invitat la sesiunea festivă a Marii Adunări Naționale.*

Livada.

Centrul actual al comunei. Complexul comercial va fi curînd completat cu spații corespunzătoare pentru expunerea mobilei.

element în viața și evoluția colectivității. Sosea elementul intelectual, științific.

Inginerul acela agronom a rămas la Obreja numai vreo șapte luni, în cîțiva ani s-au mai schimbat vreo cinci, procesul era complicat, presupunea așezări și reașezări, nu toți parametrii personali și sociali puteau fi rezolvați printr-un dosar de cadre, dar «elementul», o dată sosit, s-a instalat, perpetuat, consolidat.

Actualul inginer agronom și președinte al C.A.P. — Petru Sava — se află de mai bine de șase ani în comună, este decis la fidelitate pe viață, ba chiar a ajuns să se considere obrejean de baștină. Cei 21 de profesori și învățători, inginerul zootehnist, medicii sînt de asemeni strîns legați biografic de localitate.

Peste alți zece ani și această fotografie va fi un document: cele trei căși, destul de solide, vor dispărea totuși, ca să facă loc blocurilor din centrul viitorului oraș-agricol.

Activitatea acestui detașament de cultură este direct condiționată de existența unei baze materiale adecvate. Dispensarul uman încorporează ca valoare materială nu numai marmura cu care este pavat holul lui, ci și aparat Rontgen, și cabinet stomatologic complet. Școala de 10 ani s-a îmbogățit cu 12 săli de clasă și i se pregătește dublarea zestrei. Împreună cu blocul de locuințe prevăzut a se construi și cu viitorul sediu administrativ, clădirile menționate vor beneficia de pulsațiile fierbinți ale unei centrale termice. Dispensarul veterinar inaugurat acum zece ani în două încăperi micuțe este instalat acum într-un asemenea imobil, cu o astfel de sală de operații și instrumentar, încît țăranii, deși s-au obișnuit, nu încetează să se mîndrească grozav cu premierele chirurgicale ce au loc în clădirea cu cruce albastră.

Ca și trecutul apropiat, viitorul apropiat al localității nu poate fi desprins de viitorul cooperativei agricole. Încă din anul care a început, legumicultura va deveni predominantă **valoric** în conturile cooperativei, suprafața ocupată de cultivarea legumelor atingînd 40 de hectare. Sectorul zootehnic va spori curînd pînă la 500 de vaci de rasă și 2 500 de oi. Acestora, culturii mari, fructelor, balastierei, producțiilor-anexă (de perii, roți, porți metalice, gater) li se vor adăuga o crescătorie de pește și, poate, lîngă aceasta și un mic popas turistic.

Aceste înfăptuiri explică și se explică prin al patrulea element pe care-l reținem din stop-cadrul comentat. Este denumirea pe care și-au ales-o, ca urare și dorință, cei ce pășeau și la Obreja, cu zece ani în urmă, pe căile socialismului, numindu-și drumul lor așa precum l-au scris pe firma de deasupra porții, pe inscripția de deasupra lor.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Am explicat în numărul trecut motivele care ne-au condus la satisfacerea cerinței exprimate de numeroși cititori cu privire la reintroducerea rubricii *Cititori către cititori*. Sîntem astăzi în măsură să anunțăm că și o altă propunere se apropie de rezolvare favorabilă. E vorba de publicarea sistematică a fotografiilor de calitate, realizate de unii cititori ai noștri, fotografi amatori, și chiar de organizarea unui concurs pentru premierea celor mai reușite imagini fotografice. Sperăm ca foarte curînd să putem comunica toate amănuntele utile în vederea traducerii în viață a acestei inițiative.

Un reportaj apărut nu demult în revista noastră, precum și cîteva rînduri publicate în această rubrică în legătură cu unele cazuri de involuție, de regres moral al unor oameni ne-au prilejuit primirea mai multor scrisori. Printre ele și cea trimisă de cititorul *Cezar Dragomir* din București, scrisoare din care ne permitem să reproducem cîteva fragmente:

«Am citit cu atenție și aprobare cele scrise de D-voastră cu privire la unii oameni, altădată integri din punct de vedere etic, capabili de solidaritate tovărășească și chiar de sacrificii pentru propășirea muncii în care erau antrenați și care, ajunși la o anumită situație, au început să facă diferite compromisuri cu propria lor conștiință, să-și tolereze felurite abateri, să decadă moralmente. Mulți dintre noi ne-am întîlnit cu asemenea cazuri și ați făcut bine că le-ați semnalat, pentru că ele pot fi evitate sau înlăturate numai printr-o puternică acțiune a opiniei publice. Dar astfel de cazuri sînt, bineînțeles, puține. Fenomenul de involuție nu se reduce însă numai la ele. Există și unii oameni cărora aparent nu ai nimic să le reproșezi, care nu se fac pasibili de abateri morale caracterizate și în care, totuși, ceva s-a alterat, în care o anume vibrație sufletească s-a stins. Cred că și cazuri de acest fel ar trebui să ne îngrijoreze. Dar mai bine să mă explic.

Printre cunoștințele mele se numără și un coleg pe care ani de-a rîndul l-am prețuit în chip deosebit. Încadrat în activitatea socială încă din primii ani ai tinereții, plin de entuziasm și generozitate, studios și harnic, cu mintea deschisă spre toate orizonturile, colegul meu știa să împletească o autentică și principială dragoste de oameni cu o intransigență de neclintit în ce privește apărarea valorilor etice și sociale fundamentale. Orice întîlnire cu el avea asupra mea un efect tonic și nimic nu mi se părea mai firesc decît să-mi deschid sufletul în fața lui, să-i împărtășesc gîndurile mele cele mai intime. Au trecut ani și, datorită calităților sale indiscutabile, colegul meu a fost promovat în munci de mai mare răspundere, de care, după cîte știu, se achită bine. Ne mai vedem și astăzi, din cînd în cînd, dar trebuie să mărturisesc că îmi este din ce în ce mai greu să stabilesc cu el un contact sincer, prietenesc. Țin să precizez, ca să nu fiu greșit înțeles, că nu am a mă plînge personal de nici un fel de gest, vorbă sau acțiune inamicală din partea lui. Dar aceasta nu mă împiedică să constat o anumită scleroză a calităților sale sufletești, o umflare, din păcate perfect vizibilă, a propriului său eu. Astăzi nu-și mai permite să manifeste vreo îndoială, chiar în chestiunile cele mai insignifiante, nu-și mai permite să-și pună în mod public vreo întrebare, ci se exprimă (și, mă tem, că și gîndește) numai în sentințe, convins totdeauna și pretutindeni de justețea absolută a părerilor sale. Orice opinie contrară, sau numai diferită, îl irită și, în loc s-o înfrunte, preferă s-o evite. Atitudinea față de cei din jur nu mai este impregnată de generozitate, ci de condescendență și o vagă plictiseală paternalistă. Am impresia că ceea ce a dispărut din acest om, altădată admirabil, este «sfînta nemulțumire» față de sine însuși, disponibilitatea față de ceilalți oameni și ideile lor. Să fie vorba, cum mi-a sugerat cineva, de efectele îmbătrînirii? Nu cred; mai ales că omul la care mă refer e în plină și activă maturitate. Nu e vorba, mai degrabă, de o altă formă de «involuție» mai subtilă, poate, dar tot întristătoare?...» După un atît de lung citat, cred că nu mai e nevoie să intervenim cu comentarii. Avem impresia că în asemenea situații singura intervenție utilă poate fi doar cea plină de tact și răbdare a prietenilor și a altor oameni apropiați.

Un mai vechi corespondent al nostru, cititorul *K. Rusu*, din Vaslui, își exprimă într-o scrisoare păreri despre romanul «Love Story» al lui E. Segal. Nu ne-am fi amestecat în acest dialog dintre o carte și un cititor, dacă în scrisoare n-ar exista o întrebare care ne este adresată direct. «Aș vrea să-mi răspundeți care sînt criteriile după care această operă a fost clasificată ca cea mai bună carte a prezentului?» Răspundem pe scurt: nu cunoaștem asemenea criterii și nici n-am auzit de o asemenea clasificare (e vorba, doar, de literatură și nu de campionatul de popice!). De altfel, nici cei mai entuziaști suporteri ai romanului lui Segal nu s-au aventurat într-o asemenea afirmație privind un «prezent» în care *numai* în literatura *americană* s-au manifestat scriitori de talia lui Faulkner, Dos Passos, Hemingway, Steinbeck, Bellow și alții.

din lumea socialismului

GYDDANYZE 999 - GDANSK 1972

Însemnări de drum din R.P. POLONĂ

Clădirea vechii primării a orașului — construită în secolul XIV, reconstruită în 1556 în stilul renașterii flamande — și o parte din Piața Lungă. În vîrful turnului, considerat printre cele mai frumoase din Europa, la 82 m înălțime, se află o statuie aurită a regelui Sigismund August. Vechea primărie este una din puținele clădiri pe care războiul le-a cruțat în Gdansk.

R.P. Polonă se numără în prezent printre primele zece țări din lume în domeniul construcției de vapoare. Șantierele navale de la Gdansk sînt înzestrate cu 10 docuri pentru construcția și lansarea de nave de la 2 000 la 35 000 tone. În fotografie: navă de pescuit în curs de finisare la Gdansk.

Trenuri electrice trec din sfert în sfert de oră prin gările celor trei orașe care formează laolaltă, pe tărmul Balticii, în Golful Gdansk, conglomeratul urban de aproape un milion de locuitori pe care polonezii îl numesc Trojmiasto. Stațiunea balneară Sopot, cu străzi înverzite care urcă lin spre dealul unde, în mijlocul pădurii, se află teatrul de operă în aer liber — gazdă a festivalurilor internaționale de muzică — ca și Gdynia, oraș al unor moderne instalații portuare și șantiere navale, sînt creații relativ recente: Sopotul a fost construit în înfățișarea lui de azi la sfîrșitul secolului trecut; Gdynia era încă, în 1920, un sat de pescari. Gdanskul, cel mai mare dintre cele trei orașe (570 000 locuitori), are în schimb o istorie milenară.

I se spune și capitala maritimă a Poloniei, pentru că aici se găsesc cele mai mari șantiere navale ale țării (locul 6 pe plan mondial ca tonaj de vase construite) și un mare port. Gdanskul mai dispune de întreprinderi ale industriei electrotehnice, metalurgice, mecanice, chimice. Și este de asemenea — cu cele șase instituții de învățămînt superior, cu muzeele și institutele sale de cercetare — cel mai mare centru cultural-științific din nordul Poloniei.

Săpături arheologice efectuate în urmă cu cîțiva ani sub conducerea profesorului Jazdezewski din Lodz descoperă pe aceste locuri vestigiile unui burg fortificat slav datînd din a doua jumătate a secolului X. Numele lui — Gyddanyze — este pomenit pentru prima dată în documente rămase din anul 999. Gdanskul devine, la sfîrșitul secolului XVI, un oraș prosper, unul din principalele porturi europene, concentrînd întreg comerțul polonez cu vestul Europei. Urmează însă timpuri agitate. Orașul e cucerit de suedezi la jumătatea secolului XVII. În 1815, Tratatul de la Viena îl atribuie Prusiei. După primul război mondial e decretat oraș liber, sub controlul Națiunilor Unite, rămînînd legat de Polonia, care avea dreptul de a-i folosi liber portul, printr-o uniune vamală. Primele salve ale celui de-al doilea război mondial răsună la Gdansk. Garnizoana poloneză de pe peninsula Westerplatte, în imediata apropiere a orașului, este prima din Europa care înfruntă armata hitleristă. În martie 1945, după eliberare, Gdanskul nu mai e decît o ruină. Fortificațiile, turnurile de apărare, catedralele și monumentele care oglindeau întreaga istorie a orașului sînt în cea mai mare parte distruse.

Pășești pe străzi și nu-ți vine să crezi că totul, aproape totul, a fost reconstruit în zilele noastre, reconstituit piatră cu piatră, detaliu cu detaliu, după vechi planuri, după documente scoase de prin arhive și muzee. Ca și la Varșovia, ca și în alte orașe poloneze peste care a trecut furia războiului, regăsești același efort orgolios, aceeași uriașă strădanie de a nu pierde nimic din tezaurul de artă și mărturii istorice, același meșteșug subtil, grație căruia locurile și-au recăpătat înfățișarea de peste vremuri. Nimic nu lipsește, nici amănuntul decorativ, nici patina perfect simulată a secolelor. Numai că îndărătul fațadelor gotice sau baroce, interioarele, instituții, muzee sau locuințe, sînt amenajate în pas cu nevoile de confort ale timpului nostru. Străzile orașului vechi sînt strîmte, se întretaie în unghiuri drepte, ducînd toate spre cheiul rîului Motlawa, vechiul port al orașului. Casele, clădite de aristocrații și negustorii bogați ai veacurilor trecute, își arată spre străzi fațadele înguste, cu cîte două sau trei ferestre la fiecare etaj, alăturîndu-se strîns lipite una de alta, ca un uriaș conglomerat de cristale. Locuitorii orașului îți vorbesc cu mîndrie despre monumentele cele mai importante: ...Arsenalul, construit în 1601-1605, în stilul renașterii flamande, azi Academie de arte plastice..., Poarta de Aur — Zlota Brama — înălțată în 1615 în forma unui arc de triumf roman, împodobit cu basoreliefuri și statui alegorice. . De aici începe fosta cale a regilor — pe care o parcurgeau suveranii polonezi cînd veneau la Gdansk: «Dluga» — Strada lungă — mărginită de clădiri, renastere, baroc, rococo, cu scări de piatră ce urcau din stradă spre mici terase,.. Aici e primăria, construită la sfîrșitul secolului XIV, apoi mistuită de un incendiu și reconstruită în stilul Renașterii. De aici strada se lărgește, își schimbă denumirea în «Dlugi Targ» — Piața Lungă , principalul loc de adunare al orașului... Iată Dwor Artusa, Curtea lui Artus, superbă clădire, opulent decorată și, în fața ei, fîntîna lui Neptun, simbolul legăturii veșnice a Gdanskului cu marea... Și Poarta Verde, care închide Piața Lungă spre cheiul Motlawei... Și iată și biserica Sfînta Maria, cea mai mare din Polonia și una dintre cele mai mari din Europa, în care încap 25 000 persoane... Bazilică gotică construită timp de 159 de ani, între 1343 și 1502... Reconstituirea ei se numără printre cele mai remarcabile realizări ale restauratorilor polonezi... Și alte, multe alte monumente și turnuri, ziduri, porți și catedrale a căror readucere la aspectul inițial a însemnat nu numai o uriașă cheltuială de artă și muncă migăloasă, ci și un considerabil efort financiar, investițiile ridicîndu-se la aproape 5 miliarde de zloți.

Gdanskul își face datoria față de viitor cu aceeași grijă și perseverență cu care și-a îndeplinit-o față de trecut. În institutele de cercetare specializate în diverse domenii ale economiei maritime se elaborează proiecte privind nu numai sarcinile actualului cincinal, ci și planuri de perspectivă care ajung pînă la anul 2000. Tînărul inginer Wlodzimierz Trafalski, cercetător la Institutul pentru structuri navale, autor de programe pentru computere și de numeroase lucrări în domeniul construcțiilor de nave, ne vorbește nu despre preocupările sale de strictă specialitate — teren minat de prea multe explicații științifice — ci despre coordonatele viitoare ale activității șantierelor navale, a căror producție urmează, pînă la sfîrșitul cincinalului, să se dubleze, ajungînd la un total de 1 000 000 tone pe an. Navele gigant — ne spune inginerul Trafalski — nu sînt adecvate pentru transporturile europene. Urmărim în primul rînd să realizăm vase rapide, cu viteze de 25 mile pe oră, mari vase-fabrică pentru pescuit, cargouri adaptate transportului semiconteinerizat și conteinerizat, cu sisteme rapide de încărcare și descărcare. În prezent, 70% din navele construite pe șantierele din Gdansk, Gdynia și Szczecin sînt destinate exportului, printre principalele țări importatoare aflîndu-se Uniunea Sovietică, Norvegia, Brazilia, Columbia, China, Franța, România, Anglia, R.F. a Germaniei. Institute de marketing studiază piața internațională, adaptînd activitatea de construcții navale cerințelor acesteia.

Ne îndreptăm de la Gdansk spre Monumentul eroilor de la Westerplatte. La un moment dat șoferul taxiului ne arată o porțiune de litoral: «Aici se construieste noul port» — ne spune. Aveam să aflu că era vorba de cea mai mare investiție maritimă a actualului cincinal, depășind ca amploare sumele necesitate de întreaga construcție a Gdyniei (singura mare investiție făcută pe litoralul polonez al Balticii în perioada dintre cele două războaie). Construcția digului spărgător de valuri, lung de doi kilometri și jumătate, a început, iar în luna august a acestui an va fi lăsat la fundul mării primul cheson. Portul nordic, noua poartă spre mare a Gdanskului, urmează să fie, în concepția constructorilor săi, cel mai modern al Europei. Faza de studii, cercetările, elaborarea proiectelor au durat ani la rînd. Zona amplasării a fost aleasă în așa fel ca portul să poată primi și navele secolului XXI. Peste 15 ani, capacitatea sa de transbordare va fi de 30 milioane tone anual — cît realizează în prezent Szczecin, Gdansk și Gdynia luate împreună — iar în anul 2000 va atinge 70-80 milioane tone.

În viitorul cincinal, în jurul noului port al Gdanskului vor lua naștere șantiere navale de construcții și reparații, obiective adiacente. Și în preajma lor, pe spații azi încă pustii, un nou oraș. Poate că atunci denumirea de Trojmiasto — trei orașe — care desemnează în prezent Gdanskul, Sopotul și Gdynia va începe să devină improprie.

Delia ȘTEFAN

UZINELE TEXTILE „MOLDOVA" - BOTOȘANI

Calea Națională nr. 4; Telefon 11412; Telex 021816

PRODUC:

țesături de calitate superioară din fire de bumbac, din bumbac în amestec cu poliester, celofibră, alte fibre sintetice, pentru confecții de corp, de pat și diverse sortimente de îmbrăcăminte exterioară (rochii, costume de vară, impermeabile).

UZINELE TEXTILE „MOLDOVA" - BOTOȘANI

Recviem pentru spectacolele indiferente

de Sanda FAUR

«Jocul de-a vacanța» pe scena Naționalului: Radu Beligan și Valeria Seciu înnobilînd un spectacol inegal.

«Măsură pentru măsură» pe scena Giuleștiului: momentul regizoral cel mai interesant al actualei stagiuni bucureștene (Ileana Cernat și Peter Paulhofer).

«Fintîna Blanduziei» pe scena Teatrului Nottara: pendulare între ironia duioasă și manierismul de epocă (Dan Nasta și Eugenia Bădulescu.)

«Prima zi de libertate» pe scena Naționalului: un text interesant și cîțiva actori buni striviți de o concepție regizorală desuetă (în fotografie: Ovidiu Iuliu Moldovan)

Încercarea binevoitoare—dar, s-o recunoaștem cinstit, ratată din pur și simplu lipsă de combativitate,—a Asociației oamenilor de teatru de a stîrni spiritele la o discuție privind prima parte a actualei stagiuni a avut cel puțin un efect pozitiv: acela de a ne fi silit să oprim pentru o clipă condeiele din goana lor după premiere, de a ne fi invitat să ne tragem răsuflarea și de a arunca o privire înapoi, peste umăr, la înfățișarea de pînă acum a stagiunii bucureștene. Gest ce poate fi fatal, cum bine se știe de la Lot încoa, și care provoacă în cazul de față cel puțin o meditație învăluită în amărăciune. Căci fizionomia acestui sfert de an teatral, privit în ansamblul său, este — dincolo de puținele sale momente înalte sau de categoricele sale căderi — lipsită de strălucire. Adică, exact cum este mai de nedorit. Penele criticilor s-au mai încrucișat, e drept, de-a lungul acestor luni, înviorînd viața teatrală, pentru cauza sau împotriva unor spectacole, elogiind unele exact ceea ce nimiceau celelalte; dar asta s-a petrecut mai ales acolo unde materia primă era alcătuită din substanța nobilă a ideii cutezătoare, a gîndirii artistice creatoare și inovatoare, acolo unde textele invitau la un punct de vedere, fie el și violent, personal. Ca în cazul spectacolului lui Dinu Cernescu cu «Măsură pentru măsură» de Shakespeare, neîndoielnic faptul artistic cel mai interesant, mai sincer, mai lipsit de prejudecăți (și mai supus riscurilor de tot felul!) din întreaga stagiune teatrală a Capitalei. Nu o să mai repet aici ceea ce au spus, pe tonuri diferite, firește, și suporterii săi și condeiele consecvent ostile spectacolelor lui Cernescu, cum că a intrat în textul lui Shakespeare ca în ograda proprie, și a tăiat, a tuns, a altoit și a semănat cum i-a poftit inima dar mai cu seamă crezul lui, care-l împinge să găsească întotdeauna în piesa pe care o montează ideea cu cea mai mare rezonanță în conștiința contemporanilor săi. Și neîndoielnic că ceea ce ne interesa pe noi azi, aci, în stufoasa și contradictoria piesă a lui Shakespeare era apărarea ideii de dreptate socială împotriva fățărniciei și a abuzurilor puterii; iar ideea aceasta Dinu Cernescu și-o susține cu știutul său gust pentru metaforele exacerbate, colosale, de o agresivitate a vizualului care-l face să aducă în scenă și măștile teatrului folcloric, și grupuri de păpuși grotești, și marionete umane urcate — o dată cu însemnele și treptele puterii, o dată cu deprinderea gustului amețitor al puterii — pe imense catalige. Acest spectacol al lui Dinu Cernescu (dar și al lui Sorin Haber, căci scenografia a jucat de astă dată rolul unui personaj central în piesă; nuditatea imensă a scenei, traversată de gratiile orizontale ce coboară amenințător de sus, jocul dramatic al frînghiilor, costumația simbolică — cu epoleții care își preling aurul pe umerii purtătorilor — sînt elemente de puternic șoc vizual și emoțional) constituie un moment de teatru pe care nu l-a atins nici o altă premieră în afară, poate, de «Interesul general» al lui Baranga. Dar acestei piese satirice cumplite și personajelor sale vitriolate de autor cu o imensă poftă justitiară, acestor eroi tragici în ridicolul lor primejdios, nu li s-a opus în peisajul nostru teatral — cum bine s-a spus — nici o piesă în care adevărurile stenice, luminoase să fie afirmate cu aceeași forță și cu aceeași încredere în eficiența formativă — dar nu didacticistă — a teatrului. De altfel, în afara unei piese polițiste care marca debutul promițător al tînărului dramaturg Tudor Negoiță, stagiunea aceasta nu a adus **nici un titlu nou, nici un nume nou,** nu a readus pe scenele noastre, cu vreo piesă nouă, nici unul din numele consacrate. Afișul teatral bucureștean s-a mulțumit să plutească comod, plictisit și nechemător, printre titluri vechi, printre piese de mult știute, printre reluări obosite. Toată această primă parte a stagiunii s-a constituit într-un fel de gest pios, într-un fel de scotocire prin lăzile cu zestre ale dramaturgiei noastre, pentru a scoate de acolo textele deceniului ori deceniilor trecute și a demonstra că, la vremea aceea, s-a scris, s-a făcut treabă bună, că praful nu s-a așternut încă în strat prea gros pe literatura acestora, că ele mai palpită încă, vii și actuale, între scoarțe, și că pot fi readuse pe scenă. Fără îndoială, e un punct de vedere viabil, deși numai la bătrînețe se trăiește din amintiri și din răsfoirea albumelor cu poze. Dar cum s-au făcut aceste re-montări, ce noi puncte de vedere spectacologice au afirmat, cum au dovedit că textele reluate merită să fie reluate și că tinerețea lor nu s-a ofilit încă? Cum ni s-a demonstrat că «Surorile Boga», ori «Ziariștii», ori «Secunda 58» pot chema încă publicul în sălile de spectacol?

DRAMA SPECTACOLELOR DE SERVICIU

Din păcate, tocmai această demonstrație a lipsit. Publicul nu vine. Sălile sînt goale, chiar atunci cînd spectacolele sînt programate în zilele «grase»: sîmbătă ori duminică. Actorii joacă cu dezolare și fără chef în fața unui pumn de spectatori. Sigur, s-ar putea spune că piesele acestea și-au avut, la timpul lor, publicul cuvenit, că lumea le știe și preferă să meargă la spectacole total inedite. Dar aceasta e doar o jumătate din adevăr. Adevărul întreg vorbește despre faptul că aceste reluări au dat spectacole «de serviciu», fără mari virtuți de artă. «Surorile Boga» au căpătat accente retorice, exterioare, false, pe care nu le-au cunoscut la premiera absolută. «Ziariștii» izbutesc parcă să te convingă mai ales de adevărul personajelor «negative» — lașe, conformiste, cinice, construind livresc și fără suflu autentic fermecătorii eroi «pozitivi» ai lui Mirodan (firește, nu toți). Chiar și cînd e vorba de reluarea unor texte din dramaturgia țărilor prietene și vecine — cum e această meditație filozofică asupra ideii de libertate și a implicațiilor sale etico-sociale, «Prima zi de libertate» a lui Kruczkovski — rezultatele sînt la fel de mediocre: un spectacol ca acesta — plictisitor, lung și dezlînat, de un teatralism pedant, cu actori excelenți striviți însă de o concepție regizorală desuetă — nu poate atrage și nici măcar reține publicul în sală, și chiar așa se întîmplă: nu se vine la spectacol și, cînd se vine, se mai și părăsește sala; cum s-a petrecut, de altfel, și în seara premierei. Or, ratarea unor spectacole este mai gravă decît chiar neprogramarea lor repertorială. Oare teatrele pot considera că și-au îndeplinit misiunile politico-educative numai dacă adună, pe hîrtiile bilanțiere ale rapoartelor oficiale, niște titluri, chiar dacă în spatele lor se ascund niște spectacole mediocre, indiferente, sălcii? Oare gestul restituirii dramaturgiei anilor socialiști poate fi considerat doar în sine, fără a socoti și rezultatele sale artistice? Mie mi se pare acesta un gest formal și birocratic, adică exact contrariul a ceea ce se dorește și se așteaptă de la scenele noastre. Programarea în lot, la începutul stagiunii, a unor piese originale «verificate», fără riscuri, fără «probleme», a fost linia minimei rezistențe, linia unor sarcini îndeplinite doar la «suprafață». Înseamnă înțelegerea greșită, unilaterală, pripită, a ceea ce s-a spus și s-a trasat în documentele de partid. Cu fapte artistice formale nu se construiește o cultură teatrală viguroasă, mobilizatoare, care să contribuie la modelarea caracterelor și la înălțarea conștiințelor; ci doar niște dări de seamă mulțumite de sine și de «îndeplinirea» punctelor din plan. Adică vorbe goale..

EȘECURI REGIZORALE ÎN LANȚ

Ceea ce provoacă a doua mare deziluzie a stagiunii este, neîndoielnic dar absolut surprinzător, suita de eșecuri regizorale, chiar pe texte de la care se puteau aștepta biruințe artistice sigure, chiar din partea unor directori de scenă cu experiență și har. Un soi de maladie contagioasă bîntuie prin unele reprezentații bucureștene, un fel de virus dezagregant care duce la descompunerea spectacolelor în particulele componente, care face parcă imposibilă închegarea lor într-un tot unitar, într-o viziune armonioasă. Prima impresie de acest fel au lăsat-o «Ziariștii» lui Valeriu Moisescu, unde fiecare actor joacă pre limba lui, după capul și talentul lui, își face «numărul» unul mai bine, altul mai prost, și pleacă, fără a stabili o

relație convingătoare cu partenerul, fără a se supune unei voințe regizorale supreme. «Mincinosul» lui Goldoni, realizat de Sanda Manu, îți lasă același gust amar al necomunicării între actori, al deosebirilor între modalitățile lor de joc, al absenței unui limbaj comun, al lipsei de fuziune între diversele compartimente ale spectacolului. Cu toate eforturile eroice și dezinvoltura lui Ion Caramitru, cu toată dulceața de negrăit a Marianei Mihuț, ori verva lui Valy Voiculescu-Pepino, cu toate giumbușlucurile de păpușă de cauciuc ale lui Florian Pittiș, spectacolul este de o fadoare rar întîlnită: agitat dar fără ritm, gălăgios dar fără nerv, plin de culoare pe dinafară, dar cenușiu și plicticos pe dinăuntru. Pur și simplu, nu înțeleg de ce, căci Sanda Manu și-a demonstrat nu o dată putința regizorală de a ține în mînă actorii, de a-i alia la cauza și viziunea ei și de a-i aduce la reușite remarcabile.

Chiar și un spectacol care are soarta fericită de a beneficia de prezența inteligenței pline de farmec și de inegalabila și ușor blazata nonșalanță a lui Radu Beligan, care o are în distribuție pe această tînără actriță de o strălucire unică, care e Valeria Seciu, chiar și într-un asemenea «joc de-a vacanța» mari fisuri străbat concepția regizorală (Mihai Berechet) și largi falii separă stilurile interpreților; de la pitorescul bonom al lui Matei Alexandru la compoziția uscată, ușor provincială a lui C. Dinulescu — ambele realizate după vechiul calendar teatral — de la colorata și picanta creație a Simonei Bondoc la hazul suculent, ușor grotesc al cuplului Draga Olteanu-Marian Hudac și la stîngăciile pubere ale studentului Gh. Visu, găsim de toate și prea multe în spectacolul lui Berechet, care nu a reușit de astă dată să imprime pe obrazul reprezentației marca sa de intelectualitate distinsă și rafinată.

Inspirația regizorală a lui Dan Nasta a fost mult mai generoasă și mai fertilă în «Fîntîna Blanduziei», aici cel puțin aflăm o idee dominantă pînă la obsesie: reconstituirea (cu o dulce ironie, cu o privire aruncată duios și superior asupra începuturilor teatrului românesc) a modalităților de joc ale epocii; poza retorică, poza grațioasă, poza sentimentală, gestul amplu, gestul felin, gestul insinuant, decorul în sepia, sugerînd convenția delicios naivă a scenografiei vremii etc. Rezultatele sînt și aici parțiale Scaurul viguros și caricat pînă la grotesc al lui George Constantin nu are prea multe în comun cu sensibilitatea clorotică a frumosului actor Al. Repan, nici cu interpretarea atît de nuanțată și savuroasă a lui Mihai Herovianu dar mai ales cu jocul nesigur de sine, de intențiile sale, de granița dintre gravitate și parodie, pe care-l practică, în rolul lui Horațiu, însuși Dan Nasta. Sigur că în acest spectacol viziunea regizorală și-a asumat cu de la sine putere riscurile mersului pe sîrmă, sigur că putea la tot pasul să se prăbușească fie în ridicol, fie în parodie definitivă, dar aceasta nu s-a produs (din fericire!) și spectacolul rămîne în picioare — fragil și incintător pe alocuri — chiar dacă uneori prea ne face să-i vedem ața albă a intențiilor, imperfect traduse scenic.

În spectacolul de ultimă oră de la Teatrul Mic — «Balul absolvenților» de Viktor Rozov — am regăsit, nu fără plăcere, realismul viguros, străbătut de lirism dar și de o luciditate ușor amară a dramaturgului sovietic, jocul sănătos, simplu, nesofisticat al bunilor actori ai trupei (Doina Tuțescu, Jeana Gorea, Vali Cios, Elena Pop, Ion Cosma, Boris Ciornei, Constantin Codrescu ș.a.) și profesionalismul sîrguincios al regizorului D.D. Neleanu; dar poate că însăși structura piesei — alcătuită cinematografic, din scurte secvențe dramatice — a făcut și aici simțită, din cînd în cînd, lipsa unui liant care să dea spectacolului omogenitate deplină. Deși «Balul absolvenților» rămîne unul din atrăgătoarele titluri ale stagiunii, fără a avea pretenția de a marca unul din momentele sale de vîrf.

■

Stagiunea continuă, recenta «Scrisoare pierdută» a lui Ciulei ne-a dat mari speranțe în viitor, și, desigur, nu putem decît nădăjdui ca cele cîteva considerații de mai sus să fie amendate printr-o avalanșă de premiere strălucite, de adevărată forță creatoare și îndrăzneală artistică. Pe care le așteptăm. La care sperăm. Pentru care se străduiesc — după cîte știm — toate trupele Bucureștiului Căci teatrul nostru nu s-a împăcat niciodată cu mediocritatea. Și nu a suportat niciodată să se afle în treabă pe degeaba...

literare

de Lucian RAICU

Anton HOLBAN

jocurile daniei

În ce măsură literatura «pur» psihologică, prin excelență o literatură de laborator, mai poate avea vreun răsunet serios, grav, în cititorul de astăzi și care este raportul ei cu adevărata, cu marea literatură? Un moment de meditație în jurul acestei întrebări mi-a prilejuit lectura unui roman de Anton Holban, de curînd apărut integral pentru întîia oară: *Jocurile Daniei*. Anton Holban este un scriitor foarte interesant și a discuta puțin întrebarea de mai înainte în legătură cu una dintre cărțile sale înseamnă, de la început, o garanție de autenticitate. De-a lungul romanului, un bărbat inteligent, sensibil și neliniștit supune analizei celei mai amănunțite reacțiile femeii de care e îndrăgostit, interpretează, cum se spune, fiecare gest al ei, se întreabă de fiecare dată ce a vrut să spună, ce intenții are față de el, ce intenții ascunde și, în genere, dacă ea nutrește pentru el ceva ce s-ar putea numi iubire... Lungi conversații telefonice, atitudini neașteptate, modificări nemotivate logic în comportamentul Danielei față de narator, nesfîrșite dubii, depresiuni și bruște regenerări ale încrederii și, la sfîrșit, fatala, banala concluzie că femeia, nu-i așa?, are un suflet enigmatic și reacții imprevizibile.

Romanul e bine scris, notațiile inteligente abundă, finețea analitică e în afară de orice discuție, autorul face din plin dovada însușirilor sale de pătrundere, de sensibilitate etc., motivul neliniștilor sale nu e, firește, lipsit de interes, sufletul Danielei și poate al oricărei femei este într-adevăr «enigmatic», gesturile sînt interpretabile, cuvintele la fel, și totuși oarecare iritare își face loc pe măsură ce înaintezi printre zecile și sutele de pagini destinate detaliatei analize a sufletului Danielei și, la un moment dat, chiar începe să dispară curioztatea față de enigmele și de meandrele sale și începi să te întrebi dacă nu cumva subtilul autor nu-și face prea multe probleme. Senzațiile acestea s-ar explica și prin faptul că «jocurile Danielei» reprezintă chestiunea care torturează *în exclusivitate* conștiința autorului, ele și nimic altceva îi produc insomnii, îl fac să trăiască mari drame, îl exasperează, îi solicită integral inteligența. Scriitorul nu are puterea de a-și reprezenta viața în totalitate și în adîncime, se izolează într-o preocupare liniară și aridă, care nici «dragoste» nu se poate numi, pentru că nu dă senzația unui sentiment fundamental, ci doar a unei ispitiri artificiale, a unei aițări a vanității într-un plan, la urma urmelor, secundar. «Problematizările» legate de reacțiile Danielei sfîrșesc prin a da impresia că Anton Holban trece, cu acest roman, într-un registru minor, și astăzi poate că acest lucru este și mai evident decît pe vremea sa, cînd «psihologismul» încă mai prezenta meritul unei relative noutăți. Al unei noutăți cel puțin experimentale. Analizele infinitezimale de laborator au, de altfel, ca punct de pornire ideea (profund falsă, o biată iluzie ca atîtea altele) că există o viață intimă care să ne satisfacă în ea însăși, în afara raporturilor cu ceilalți, cu lumea și chiar independentă de propriile noastre acte. Literatura «pur» psihologică, literatura «de cameră», ne pare a fi iremediabil desuetă, oricîte energii intelectuale, afective i-ar fi mobilizat spre a o legitima. Adevărata capodoperă a lui Anton Holban rămîne puternica nuvelă *Bunica se pregătește să moară* și nu întîmplător în ea scriitorul își depășește «formula» spre a medita cu mare acuitate asupra sensurilor cu adevărat importante și tulburătoare ale existenței Aici, «psihologia» personajelor, departe, desigur, de a fi neglijată, se implică într-un plan esențial și grav al vieții, care o depășește.

echipa „flacării"

PRIN IAȘI LA −25°

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de D. MAGNUS

Au sosit portocale la Iași.

Ieșenii au un calm terapeutic. Un bucureștean atins de astenie are toate șansele să se vindece stînd o vreme printre acești moldoveni cumpăniți la vorbă și la gesturi. Dar și echilibrul lor are o margine. Firește. Echipa noastră a deslușit cîteva semne de... nerăbdare ale Iașului într-o zi din această iarnă, cînd termometrul-ceas de la Universitate arăta minus 25 de grade. Zăpada scîrțîia sub încălțări și gerul sfida orice cușmă îndesată peste urechi.

În general, nici o supărare că anotimpurile se urmează precum e știut din străbuni chiar dacă, uneori, cu întîrziere. Nu-i motiv de mare mînie dacă intri la cofetăria «Garofița» și nu poți bea un ceai «pentru că n-avem lămîie» și nici o cană cu lapte fierbinte fiindcă a... înghețat. La urma urmei și la Iași s-au înmulțit café-barurile așa încît aburii filtrului au și ei valoare termică. Nu se face gaură în cer nici dacă o familie de pe strada Albineț este lipsită într-o seară de programul TV, pentru că responsabilul atelierului de reparat televizoare declară fără drept de apel: «Rabla noastră nu poate intra pe strada aceea...». Omul cu solicitarea e cam nedumerit și nu știe de ce s-ar putea împiedica rabla că doar zăpada-i mică. Pînă la urmă se resemnează și în atelierul de pe Ștefan cel Mare continuă să se mențină atmosfera de pace și bună înțelegere, cu toate că sînt mereu mai mulți clienți care așteaptă cam de prea multă vreme să fie întrebați ce-i doare.

În magazinul de confecții din Piața Unirii lumea se interesează foarte serios de paltoane. Dar nu găsește deloc «un complice» în fața de la acest raion, care seamănă mai mult cu un manechin decît cu o ființă vie. De fapt, aflăm că numita Viorica Micloș are de-a face cu comerțul doar din motive de... iernat. Anul trecut, după absolvirea liceului, a încercat să intre la Institutul pedagogic din Suceava (franceză), apoi la o școală tehnică, vocația de comersantă fiind un «intermezzo»; în 1972 s-a decis să candideze la Academia de științe economice. Pînă una, alta stă... în magazin. Nu face nici rău, dar nici bine.

Paltoane sînt, vede oricine, de relații și sfaturi se mai poate lipsi omul. Așa că, nici în acest caz, pricină de mare nemulțumire n-a fost. Poate fiindcă, oricum, în magazin e dintr-o dată raiul pe pămînt, după frigul de-afară.

Nu aceeași bunăstare fizică (și morală) am întîlnit-o, în schimb, pe Șoseaua Moara de Foc, la numărul 20. Acolo era mai mult o moară de gheață sau de măcinat nervi. Greu să mai fii stăpîn pe tine, după ce ai stat mai mult de 12 ceasuri sub cerul sticlos, încercînd să înveți stepul în așteptarea bonului de ordine cu număr cît mai mic. La depozitul de lemne de la adresa mai sus-amintită, gerul i-a înmulțit pe solicitanți, în numai o săptămînă, de la 25-30 pe zi la peste 100. Și bonurile se dau cu socoteală... Și chiar socotite fiind tot nu se potrivesc cu posibilitățile de transport ale depozitului. Cinci autocamioane și patru căruțe nu pot face nici un sfert din cursele cerute. «Și-n timpul ăsta mașinile IRTA stau în garaj că nu rentează...», ni se plînge șeful depozitului, Constantin Atanasiu. Nu știu cît l-o fi durut inima de sutele de oameni care stau nopțile în chip de paznici benevoli, oricum, întrebarea lui ni s-a părut demnă de transcris: «Oare de ce nu s-o putea și la Iași să se plătească anticipat costul transportului și pe urmă să aștepte omul acasă, liniștit, lemnele sau cărbunii?» Da, într-adevăr: de ce oare? Bine i-ar mai fi prins odihna bătrînei Maria Luca, bunăoară: «La patru dimineața l-am schimbat pe băietul meu care n-a mai putut ședea să aștepte în curtea depozitului că lucrează la sintetice și intră în schimb dis-de-dimineață. Doi copii are băietul și nevasta tot cu servici și li s-au terminat lemnele...»

Nu am aflat de ce și dacă IRTA refuză colaborarea cu depozitele de combustibil. Dar tot în legătură cu mașinile

— *Frig, mătușă?*
— *Strașnic frig.*

E și cu buteliile astea o poveste...

am surprins o altă mișcare de... neliniște în stațiile de tramvaie și autobuze din tot orașul. De pildă, la stația «Biblioteca Centrală» scrie pe o tăbliță că intervalul la care oprește o mașină nu depășește 5-6 minute. Trecuse de mult jumătate de ceas de cînd tropăiam și noi acolo, compătimind cu cei interesați de traseul liniilor 10, 11, 12. «La capăt stă precis o coloană de autobuze», și-a ieșit un bărbat din fire (vorba vine, că protestele erau rostite egal și cu ton coborît). Am înclinat să-l credem, dar, surpriză, la capătul comun al celor trei linii — cartierul Păcurari — nu stătea nici un autobuz. Abia izbuteau călătorii să coboare, șoferul zbura să pună viza la dispecerat și pornea din nou în cea mai mare viteză.

— Vă «înjură» lumea prin stații — îi dăm noi vestea dispecerului Ion Giosanu.

— Cine ne înjură de față noi zicem că glumește — replică tipic ieșeană a șoferului Carol Țopa, care continuă cu seriozitate și substanță.

Noi, șoferii de la transportul în comun, sîntem plătiți numai cît se învîrte roata. Nu ne convine să stăm în garaj ca să dezghețăm mașinile (pe traseul 11, din 14 autobuze erau în circulație doar 7; restul, defecte). Am pus cutii cu spirt la nasul motorului, dar degeaba. Pînă cînd nu vom avea și noi garaje încălzite pe dedesubt pentru iarnă... La Roman este. Sigur, costă bani, primăria are de făcut investiții multe. Dar dacă întîrzie, din cauza autobuzului, un grup de muncitori de la «Antibiotice» și se ratează o șarjă într-o zi, alta în altă zi, asta nu costă o groază de bani? Oamenii au dreptate: noi, de la transportul în comun, ar trebui să ne mișcăm cu viteza și promptitudinea pompierilor!

Avea dreptate șoferul de gradul I Carol Țopa? Noi credem că avea, că are. Și că asemenea calcule ar putea interesa în mod foarte serios primăria din Iași.

După cum iarăși foarte interesant ar fi fost de văzut și de reflectat la imensul șir alungit pe strada Ghica Vodă în fața centrului de umplut butelii:

— Trei ore am stat pînă a sosit transportul și mi-a venit rîndul — ne spunea... înghețat Constantin Șcheianu. E singurul centru deschis pînă la trei după-amiază. Mai trag sania asta cu butelia încă vreun ceas pînă ajung acasă. Ce să-i faci?

Cu toate că la Iași iernile sînt mai... previzibile decît în alte orașe ale țării, ieșenii s-au aflat, totuși, în fața unor surprize. Și chiar dacă sînt firi domoale, într-o zi în care crapă și pietrele de ger (citiți — zile) au și ei dreptul să se aprindă de mînie pentru că nu mai merg... pe roate nici tramvaiele, nici autobuzele, nici...

Nu sînt multe pricinile de necaz, poate că aparent nici nu sînt foarte importante. Dimensiunea acestor nemulțumiri o realizezi numai dacă te ating direct. Or, noi, echipa «Flacării», ne-am identificat o zi (doar) cu micile sau marile plictiseli de iarnă ale ieșenilor. Și pornind de la această identificare — iată consemnările de față cu adresă exactă

Consiliului Popular al Municipiului Iași. Dragi tovarăși, dorim să aflăm reacția dumneavoastră (nu verbală, de preferință scrisă, și neapărat făptuită) față de cele cîteva distonanțe care știrbesc armonia peisajului de iarnă din dulcele tîrg al ieșilor.

Parcă nimic nu mai merge... pe roate la Iași de cînd s-a lăsat gerul.

atitudini

de Mihai HETCO

baraolt

Autobuzul urcă trudnic, urcă mereu. Și după fiecare serpentină, în fața noastră se deschid amfiteatre largi, panorame albastre și negre.

Deasupra, pe cerul înghețat al Baraoltului strălucesc încă stele. E frig și prin geamurile gîsaite, nu complet închise, pătrunde un curent de aer rece și aspru. Am ajuns.

Unul cîte unul oamenii sar din mașină și se-ndreaptă spre clădirea scundă din față. Răcoarea dimineții aproape mă amețește; e grea, e umedă, e o răcoare de fîntînă. Îmi iau rămas bun de la șofer și mă grăbesc să-i ajung pe ceilalți. În vestiar e cald, fum de țigară, înghesuială. Nimeni nu prea vorbește. Primesc și eu o salopetă, o cască de protecție, cizme de cauciuc, o lampă.

Marele troliu se pune în mișcare și șirul de vagonete înțesate cu oameni începe să alunece încet prin puțul ce se pierde oblic, undeva în adînc. Liniște. Oamenii tac, se string unii într-alții și privesc parcă într-un anume punct, concentrați. Alunecăm într-una tăcuți, prin puțul negru și strălucitor. În sfîrșit, ne oprim. De-aici pornesc în toate direcțiile galerii. Oamenii se despart în grupuri și îi văd dispărînd, lumini șovăielnice, sclipind o secundă la distanțe ce mi se par enorme.

Însoțesc o echipă formată din cinci mineri. O conduce Dezideriu Vaida. Îi urmez de aproape, invidiindu-le nonșalanța mișcărilor, siguranța cu care circulă prin labirintul galeriilor. Brusc mă invadează o căldură umedă, viscoasă, și-mi simt fruntea, gîtul, spatele șiroind de sudoare. În dinți, în nări simt praful de cărbune. Drumul nostru continuă, dar galeriile se strîmtează, devin mai scunde, unghiul se închide.

Dealul încărcat cu păduri, deasupra cărora mai sclipesc stele, ne strînge între flancurile sale de piatră și cărbune. Liniște. Apoi deodată dezlănțuirea ciocanelor pneumatice, hurubul combinei de înaintare, cutremurele îndepărtate ale exploziilor. Și brațele smolite, lucind de sudoare, ale lui Dezideriu și fața sa dintr-o dată imobilă, inexpresivă, concentrată. Căldură, praf de cărbune și umezeală. Ore și ore în urmărirea peretelui strălucitor ce se repliază, metru cu metru, în fața sfredelelor, în fața mușcăturilor combinei de înaintare. Liniște. Și din nou înverșunarea tăcută, metodică, asaltul asupra peretelui strălucitor.

La prînz i-am așteptat să iasă din șut. Același șirag de vagoane miniatură i-a adus la suprafață. Țineau ochii strînși din cauza luminii violente și poate de-aceea păreau că rid. Pe Dezideriu aproape că nu l-am recunoscut. Praful de cărbune, căldura și umezeala îl prinseseră într-un fel de mulaj compact din care doar ochii și dinții străluceau nefiresc de puternic.

E mai curînd uscat, dar tot vînjos. Acum, cînd și-a terminat treaba, crisparea aceea, care l-a ținut încordat ore în șir, începe să dispară. Se relaxează, mișcările-i devin nesilite, totuși în vorbe, în felul cum se așază, cum își trece mîinile prin părul scurt și aspru se simte oboseala, efortul acestei zile.

Lucrează de mai bine de 20 de ani în abataj. Și în tot acest răstimp, aproape zi de zi, a coborît la 80, 100 metri sub pămînt și s-a bătut metodic, înverșunat, cu zidul de cărbune ce-i stătea înainte ca o sfidare. Este dintr-un sat din apropiere. A moștenit meseria de la tatăl său. Acesta l-a dus într-o bună zi de mînă, aici, în mină, la Vîrghiș II. A trăit atunci una din marile spaime ale vieții lui. Și-a simțit inima bătîndu-i nebunește cînd a pătruns prin galeriile întunecoase, cînd pieptu-i obișnuit cu aerul proaspăt și rece al înălțimilor Baraoltului a început să primească un alt aer, înfierbîntat, amestecat cu praf de cărbune. S-a temut și de trosnetul — sinistru, i se părea lui — al lemnului cu care erau armate pe atunci galeriile. Și-a adus însă aminte că făcuse un legămînt de curaj și statornicie. Că-și propusese să facă întocmai ceea ce de ani și ani reușea să facă, în stima generală, tatăl său. Asta l-a ținut la început acolo, la zeci și zeci de metri, în aerul înfierbîntat, în galeriile ce se strîmtează din ce în ce, pe măsură ce cobori și pătrunzi spre inima dealului acela enorm, aproape munte. Dar în curînd orgoliul de a reuși acolo unde tatăl său reușise atît de bine, încît numele lui devenise sinonim cu hărnicie, curaj și cinste, a fost înlocuit cu dragostea pentru cei care, asemeni lui, zi de zi, coborau în liniște spre inima muntelui. Munca lor tăinuită, anonimă, i s-a relevat în toată grandoarea ei. Oamenii aceia obișnuiți, mulți consăteni de-ai lui, făceau ceva cu totul deosebit, se băteau metodic și în același timp cu un curaj extraordinar cu muntele, cu întreaga atmosferă, atît de deosebită, atît de greu de apropiat. Pentru a scoate la lumină tot mai mult cărbune, acel cărbune care aparent se găsește peste tot, este la îndemîna oricui, ieftin și parcă puțin desconsiderat, dar în realitate atît de greu, o, cît de greu de smuls din adîncuri.

I-a înțeles, le-a înțeles mîndria simplă, și a început să-i stimeze și să-i iubească. Și a început să iubească, oricît de surprinzător ar părea, și mina căreia cu timpul i-a cunoscut, ca nimeni altul, viața. Tăcere, tăcere obscură, zgomote imperceptibile, sentiment profund de securitate și-n același timp un dram de anxietate îmbătătoare, greu de analizat, chiar și după atîția ani. «Ca în fund de pădure sau cum ar fi în larg de ocean sau de mare...»

Oamenii ies unul cîte unul. În curtea inundată de o lumină violentă autobuzul îi așteaptă. Urcă, țin ochii strînși și poate de aceea pentru moment ai impresia că rid. E ora cînd în satele Baraoltului se așternu fețe de masă proaspete pentru bărbații veniți de atît de departe.

UN TÎNĂR A PĂȘIT PRAGUL INSTITUTULUI...

o meditație cam dezlînată dar plină de simpatie pentru oameni minunați cu minunatele lor mașini cercetătoare

de Lionel NIȚESCU
Fotografii de S. STEINER

Ce simte un tînăr care intră pentru prima dată într-un institut de cercetări nu ca vizitator, ca student în practică, ca pasăre călătoare, ci ca «unul de-ai lor», unul «dinăuntru»? Și, îndeosebi, ce probleme îl confruntă? Ce cale, asfaltată sau cu hîrtoape, străjuită de plopi ca grenadirii sau mîncată de bălării, i se deschide în față? Firește, întrebarea este retorică. Balanța înclină puternic spre plopi.

Dar, oricum, din birou — fie el un birou de redacție, prin definiție mai împlîntat în viață decît altele — poți face tot felul de presupuneri false sau juste. Ba chiar un confrate care a efectuat o astfel de investigație într-un institut cu un profil de cercetări mai abstracte — «fruntea frunții», cum s-ar zice — ne-a comunicat concluzia că acolo «nu sînt probleme cu tineretul». Doar mici neplăceri (care însă în unele cazuri și în unele specialități pot căpăta proporții cataclismice) legate de imposibilitatea unei documentări adecvate din literatura științifică străină, și deci de imposibilitatea cercetătorului de a se convinge că alții nu au rezolvat de mult problema care-l frămîntă. Și alte «neplăceri» (mai pe românește, «bețe în roate»), determinate de opoziția discretă a unor venerabili maeștri față de tineri cercetători prea întreprinzători și cu prea multe idei. (N-a constatat-o oare Griboedov: «Prea multă minte strică»!)

«Și crezi — ne spunea un distins academician — că maestrul, puțintel iritat, poate inconștient, în forul lui interior, de succesele rapide, mult prea rapide, ale discipolului său, refuză pur și simplu să-i dea recomandarea necesară pentru înscrierea la doctorat sau o plecare în străinătate? Doamne ferește. Ar fi prea simplu, și în plus ar crea probleme de conștiință. Așadar, i-o dă. Exact a doua zi după expirarea termenului limită, și deci atunci cînd nu mai e de nici un folos practic.

Decît, vorba poetului, «icoană într-un altar s-o pui...»

În fine, o altă problemă care dădea de furcă unor oameni din institutul respectiv: dispersarea forțelor în prea multe direcții datorită repartiției nejudicioase a unor «contracte».

Dar, în fine, una peste alta, nu erau probleme umane deosebite. Or, acestea ne interesează în primul rînd, și nu cele legate de eventuale deficiențe în baza materială a cercetării: documentare, aparataj, reactivi etc.

PROBLEMELE CELOR FĂRĂ PROBLEME

— Nu, tovarășe, nici cu tineretul în institutul nostru nu sînt probleme — ne-a asigurat și pe noi secretarul de partid al unuia dintre cele mai mari centre de cercetare și proiectare din București.

Am vrut și noi să-i cunoaștem mai îndeaproape pe acești fericiți fără probleme, pe acești oameni minunați cu minunatele lor mașini cercetătoare.

Să ne înțelegem. Nici n-am căutat și nici nu ne-am așteptat să găsim un «tineret cu probleme» în sensul major, grav, al cuvîntului. Se știe prea bine că în orînduirea noastră socială își pierd din acuitate sau, pur și simplu, lipsesc cu desăvîrșire o seamă de probleme complexe care-i confruntă pe tineri în climatul societății capitaliste, căreia de altfel tot mai mulți dintre ei îi contestă temeliile morale și sociale. Dar știm tot atît de bine că există și la noi probleme nerezolvate, de natură diferită, care se pun tinerilor (în cazul de față, cercetătorilor științifici). Pentru a afla cîteva din acestea (doar cîteva!) am pășit și noi pe porțile unui mare institut — vai, nu în chip de **tînăr** și de **cercetător,** ci de «outsider» dornic să se informeze.

Am ales în acest scop Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică nu la întîmplare, ci pornind de la considerentul că este un institut-mamut, cu salariați în marea lor majoritate tineri. În plus, prin profilul său, I.C.P.E. este legat prin mii de fire de practică, de industrie. De altfel, acest institut este unul din pionierii sistemului de cercetare pe bază de contracte. Așadar, i-am trecut pragul, fără idei preconcepute și fără întrebări meșteșugit pregătite de acasă. Una singură: «Cum merge treaba pe la voi, dragi tovarăși?»

Merge bine, din plin. Din punctul acesta de vedere avusese dreptate secretarul de partid. Și acesta este esențialul.

«...SĂ NĂSCOCEASCĂ O NIMICA TOATĂ, DAR CEVA ISCUSIT, CARE SĂ UȘUREZE SPĂLATUL, DERETICATUL, GĂTITUL...» (WALT WHITMAN)

Ceea ce-i preocupă în primul rînd pe tinerii cercetători — dacă nu pe toți, oricum, marea majoritate, și aceștia sînt «sarea pămîntului» — este să facă ceva. Vorba lui Whitman: «...să născocească o nimica toată, dar ceva iscusit, care să ușureze spălatul, dereticatul, gătitul...» (Citatul nu e fortuit: la I.C.P.E., cu participarea masivă a tinerilor, s-a proiectat recent o mașină de spălat de un tip foarte perfecționat. În fond, I.C.P.E. este și un «imperiu» al cercetării în sectorul electrocasnic.)

...Să născocească nu numai mașini de spălat, ci și complexe instalații electrotehnice, pentru a căror descriere ar trebui să folosim o terminologie mai savantă, dar pentru creatorii lor esența este aceeași: dragostea de muncă, mîndria profesională, dorința de a pune umărul la ridicarea țării, de a aduce contribuții originale, de a **inova.** Am văzut tineri ingineri și tehnicieni care, în unele perioade de vîrf, au lucrat 48 de ore în șir la planșetă sau în atelier... pentru ca după aceea să aibă dificultăți cu serviciul Personal:

— Ai lipsit o zi nemotivat, tovarășe! Ți-o scădem din salariu.

— Ba n-am lipsit.

— Ba da. N-ai pontat.

— Aoleu! Am uitat să mai merg la poartă dimineața. Căci, vezi mata, eu am intrat în institut... de ieri dimineața.

Am discutat cu foarte tineri specialiști care dăduseră gata un proiect în trei săptămîni, cînd în mod normal doar **desenatul** (bașca gîndirul, soluția tehnică originală) ar fi reclamat un atare interval de timp. Și aceasta nu pentru bani, nu pentru glorie, ci doar pentru a ajuta un îndepărtat beneficiar la ananghie. Și tocmai fiindcă acesta este contextul general al activității, fundamentul moral sănătos, optimist, al tinerilor cercetători, ne credem îndreptățiți să menționăm și cîteva probleme deschise — cel puțin așa cum ne-au apărut nouă — inclusiv unele implicînd retribuția materială. Fiindcă ar fi să ne înșelăm pe noi înșine dacă am pretinde că ele nu există sau că nu ar avea vreo importanță. Firește, nimeni nu cere marea cu sarea, dar... Să o luăm metodic.

O ECUAȚIE CU BREVETE ȘI CU NECUNOSCUTA Y

Spre marea noastră surprindere am constatat la numeroși tineri autori ai unor lucrări originale valoroase, care au trecut cu brio «proba focului» în baza de experimentare a institutului sau își găsesc de acum confirmarea irefutabilă în producție — o marcată reticență în fața brevetării. Or, brevetarea înseamnă și o mai bună slujire a intereselor economiei naționale, iar pe plan individual, o consacrare profesională în plus și o recompensă materială mai pe măsura efortului depus. (Altfel, invenția nebrevetată, fie ea de importanță deosebită, riscă să fie «remarcată» la casierie doar printr-o primă de, să zicem, două sute de lei. Există un caz concret.) Și totuși de ce tineri entuziaști ca inginerii Cristian Bîrcă, specialist în tensiuni înalte, Emilia Dimitriu, realizatoarea a două pretențioase instalații, își pierd subit entuziasmul în fața perspectivei

de a bate la ușa Oficiului de Stat pentru Invenții? N-am citat decît două nume, dar lista ar putea fi ușor lărgită. Așadar, de ce?

Fiindcă ei învață de pe urma experienței «vîrstnicilor» (adică a celor trecuți de... 30 de ani) și ea nu pare însuflețitoare: de pildă, ing. Mihai Șonfeleanu așteaptă de mai bine de **trei ani** de la O.S.I. un răspuns (fie el și negativ!) la o cerere de brevetare Invenția există, procedeul s-a experimentat cu bune rezultate, străinii s-au și interesat de el... Reprezentanții uneia dintre cele mai mari firme din Europa pentru construcția de mașini electronice mari, transformatoare, cabluri — «ASEC» din Charleroi (Belgia) — au manifestat interes pentru noul procedeu, au dorit să cumpere un brevet... care însă nu există

Se mai ivesc pe parcurs și unele mistere În timp ce anumite cereri de brevet își așteaptă cuminte rîndul la coadă trei ani, altele — de dificultate tehnică comparabilă — se rezolvă în trei luni. Astfel, tov. Gheorghe Nistor, secretarul Comitetului de partid al I.C.P.E., ne-a citat brevetarea în termen record a invenției ing. V.Ș. din «Centrală»

Nu punem în discuție aci valoarea tehnică a acestei ultime invenții (miez de transformator spiralizat) — care însă, în treacăt fie zis, spre deosebire de cea a ing. Șonfeleanu, se pare că nu și-a găsit confirmarea finală în experimentarea în practică — și nici nu criticăm pe tovarășii de la O.S.I. pentru promptitudinea manifestată în acest caz Numai că tinerii inventatori ar dori să aibă parte de același zel...

Și mai este un aspect. Uneori, pe lista autorilor trebuie trecut și Y, și atunci Y «aranjează» totul. Dar dacă Y nu e mulțumit de procent, nu mai «aranjează», și totul cade baltă.

Observația de mai sus am reprodus-o textual: am auzit-o într-un birou. N-am putut afla cine este Y. Poate știți dv.

O tînără ingineră ne spune:

— Pentru brevetare trebuie să cunoști persoanele «potrivite». Chiar specialiștii consacrați pierd timp și energie cu nenumărate drumuri, telefoane..., darmite un Popescu de 27 de ani.

— E vorba de dv.?

— Eu nu sînt Popescu. Dar am o invenție Chiar mai multe. Dar mă lipsesc de brevet

Și se mai citează la I.C.P.E. un basm mitologic (spun «mitologic» fiindcă lucrurile s-au întîmplat în 1955). Este vorba de un inginer de la «Electromotor» din Timișoara care, în acel an de grație 1955, a inventat o ștanță pentru tole de motoare electrice, și a primit banii cuveniți pentru ea în... 1970

Una peste alta, tinerii nu se înghesuie la O.S.I. Așteaptă o invenție care să zguduie anumite inerții... Ar merita Premiul Nobel. Chiar și fără brevet.

CÎT COSTĂ 50 DE LEI?

I.C.P.E. este un institut de cercetare și proiectare. Așadar, oamenii trebuie să se îndeletnicească numai cu cercetarea și proiectarea: este pură tautologie. Și totuși o parte, deloc neînsemnată, a forțelor științifice și tehnice ale institutului — în articolul de față avem în vedere tineretul — se irosesc în «vînătoarea» de piese. Citeodată o mîndrețe de aparat, rod al multor zile și nopți de căutări înfrigurate, zace fără folos. Un obiect interesant din punct de vedere științific, dar fără cea mai mică utilitate în producție. Ca un mastodont într-un muzeu de istorie naturală.

Tov. ing. Gheorghe Nistor ne ia de mînă și ne arată o masivă instalație realizată de I.C.P.E. pentru Fabrica de cabluri și materiale electroizolante (F.C.M.E.) Cost: mulți bani, muncă, ingeniozitate, materie cenușie. Instalația ar putea fi imediat livrată beneficiarului cîci e gata. Dar «gata» e un fel de a spune: îi lipsesc două curele care să realizeze transmisia. Poate e vorba de două curele speciale, cu fir de aur și stropite cu bob de rouă, culese în zori de zi de zîne și naiade? Nu. Două curele de cauciuc cu inserție de pînză, costînd fiecare 50 de lei bucata. Dar Combinatul de cauciuc-șilava nu le livrează. Și atunci... ingenerii vînează curele. Sau, în alt caz, vînează piese care costă... 20 de **bani** bucata, dar care, neavînd încă preț nu pot fi vîndute (oficial), imobilizîndu-se astfel o instalație în valoare de 400 000 lei. Cunoaștem un caz cînd un inginer — membru de partid și tată de familie — a furat pur și simplu de la o fabrică piesulițe de o nimica toată (niște oeze în valoare de cîțiva lei) fiindcă dacă ar fi așteptat formele legale... Așadar, furt flagrant din avutul obștesc. Și totuși nu-l vom denunța pe făptaș.

O problemă spinoasă, implicînd munca în asalt și ducînd deci la un mare consum de energie a tinerilor cercetători (și nu numai a lor) este ceea ce s-ar putea numi, în lipsă de alt termen mai adecvat, «pompieristica beneficiarilor». Lucrurile se petrec cam așa.

Acum trei ani, I.C.P.E. propune realizarea **unei mașini de spălat rufe de un tip deosebit, care efectuează toate operațiile în funcție de calitatea și starea rufelor. (Vedeți că citatul din Whitman nu era gratuit.) Dar, din diferite motive, propunerea zace neluată în seamă, pentru ca acum să soseacă o dispoziție: «Dați-i urgent bătaie».**

Lucrul s-a realizat — și chiar în două variante — dar cu eforturi maxime: ore suplimentare, nopți nedormite

APELĂM LA UMBRA LUI RUTHERFORD

Firește, nimeni n-ar avea ceva de obiectat dacă un caz ca cel de mai sus ar fi singular Dar se întîmplă cam des. Bunăoară, cu hîrtia de mică: F.C.M.E. a refuzat un contract de cercetare cu un an în urmă și acum vine și spune: «Zor nevoie mare, frații or. Ne trebuie în trei săptămîni». La fel cu uneltele electrice de mînă. Acum patru ani I.C.P.E. propusese, fără succes, un contract pentru ca abia în august anul trecut beneficiarul să se trezească din letargie și să roage să se cerceteze, să se proiecteze, să se execute și să se elaboreze procedeul tehnologic în termen extraurgent. Din nou nopți nedormite, ore suplimentare ș.a.m.d.

Nu pledăm pentru comoditate și viață ușoară. Cîteva nopți nedormite petrecute deasupra planșetei nu au nimic rău în sine. Dar dacă «asaltul nocturn» tinde să se permanentizeze, atunci se nasc semne de întrebare. Cercetătorul nu e o mașină de idei. El trebuie să se mai uite la stele, să se distreze, să citească — în alt cadru și într-o atmosferă destinsă — chiar cărțile sale de specialitate, să «viseze» la ele, tocmai pentru a da un randament superior și nu de rutină.

Se povestește despre marele fizician Ernest Rutherford (mi se pare) că plimbîndu-se noaptea în fața laboratoarelor a zărit lumină la o fereastră A urcat și a văzut un tînăr, rămas singur cuc în toată clădirea, aplecat în fața unor aparate.

— Dumneata ce faci la ora aceasta? — l-a întrebat savantul.

— Lucrez.

— Parcă am văzut și ieri noapte lumină în laboratorul acesta. Era duminică. Ce făceai?

— Am lucrat

— Și mîine noapte ce-o să faci?

— Tot o să lucrez.

— Foarte bine. Dar de gîndit cînd gîndești?

Să lăsăm însă laboratoarele Cavendish și să revenim în bulevardul Tudor Vladimirescu. Dacă tot se lucrează (în unele cazuri justificat, în altele nejustificat, dar nu din vina cercetătorului) multe ore suplimentare, ele ar trebui plătite. Am vorbit cu o ingineră care **într-un an** a totalizat sute de ore suplimentare și care a primit pînă la urmă cam două sute de lei. Partea cea mai interesantă este că ea s-a declarat foarte mulțumită de această sumă, care marca un net progres (ceva cam de ordinul a 200%) față de anul trecut...

Un proiectant care a lucrat săptămîni întregi pînă noaptea tîrziu tot la o comandă extraplan, atunci cînd se întorcea acasă spunea soției: «M-am dus la mama». Știa că dacă ar fi spus: «Am fost la institut», consoarta nu l-ar fi crezut. L-ar fi întrebat: «Atunci de ce nu-ți plătește orele suplimentare? Minți, ticălosule... Cine știe pe unde ai umblat hai-hui».

Repetăm, nu orele suplimentare constituie un cap de țară. Nu pentru o sută de lei în plus sau în minus muncesc și creează, în cel mai propriu sens al cuvîntului, tineri îndrăgostiți de profesia lor ca inginerii Emilia Dimitriu, Paul Aconstantinescu, Cristian Bîrcă, proiectantul Ion Cristea și atîția alții. Nimeni nu s-a plîns. Dar problema există nu numai și nu atît pe planul unei juste retribuiri materiale, în spiritul echității socialiste, cît pe planul implicațiilor negative, de ordin mai general, al muncii în asalt.

TOTUL NE FAVORIZEAZĂ...

— Au tinerii din I.C.P.E. posibilitatea să scrie despre cercetările lor în publicațiile de specialitate? — am întrebat-o pe ing. Emilia Dimitriu.

— Da și nu. Pe de o parte noi sîntem favorizați: I.C.P.E. editează propria lui revistă lunară. Tineretul din institut are un potențial important de cercetare. Anul trecut 60 de tineri au fost responsabili de teme și părți importante de teme. Și totuși relativ rar apar numele lor în revista I.C.P.E., și cînd apar, ele sînt totdeauna «în colectiv». Noi am propus, pe linie de U.T.C., ca în fiecare an un număr din 12 să fie «preluat» de tineri, care să aibă astfel posibilitatea de a vorbi exclusiv despre realizările lor profesionale. Direcția a manifestat scepticism: s-ar putea strînge astfel materialele necesare pentru un număr întreg?

Iată o dilemă din care se poate ieși ușor — am gîndit noi, evocînd proverbul englez: „Ca să faci «proba» budincii, trebuie s-o mănînci".

Mîncați budinca, tovarăși din conducere, am spune noi. Încercați: este sau nu este material? S-ar putea să fie... Căci la I.C.P.E tineretul s-a «molipsit» de la mașinile cu care lucrează. este încărcat cu electricitate...

«...Cînd absolventul unei facultăți pășește pragul institutului de cercetare, el stăpînește teoria, dar constată că «ecuațiile perfecte» învățate în școală nu se aplică întocmai în practică» — ne spune Vladimir Fârșirotu, de la Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică din București. El are în vedere ecuațiile diferențiale. Dar cînd un tînăr pășește în activitatea practică, într-un institut de cercetare, bunăoară, constată că nici alte «ecuații» nu se potrivesc întocmai, și că — pentru a rămîne în sfera fizicii și matematicii — viața este mai complexă decît funcțiile de variabilă complexă pe care le-a buchisit în studenție. Dar nu-i nimic: așa n-ai timp să te plictisești. Și în plus — cu tot tumultul și neprevăzutul ei — practica îți oferă suprema bucurie de a te realiza ca cercetător, ca inginer și proiectant, ca tînăr, fiind util societății. Priviți-i pe acești patru tineri de la I.C.P.E.: Vladimir Fârșirotu, Vivian Cristescu, Paul Aconstantinescu, Ion Cristea. Primul este fizician, doi sînt ingineri, al patrulea — proiectant. Profesiuni diferite, un numitor comun: dragostea de muncă. Și multe idei...

pe ecrane

UN NOU FILM
DE SERGIU NICOLAESCU

ATUNCI I-AM CONDAMNAT PE TOȚI LA MOARTE

de Magda MIHĂILESCU

emanații ale unor oameni (onorabila mică burghezie dintr-un sat ardelenesc) dislocați de teama în fața pericolului, de ură și patimi. Spuneam că unitatea se înfăptuiește nu fără oarecare ezitări, filmul pare să-și acorde în prima sa parte, prea lungi răgazuri în drumul către marele capitol al smulgerii vălurilor, al demascării. Este drept însă că excelenta deschidere a filmului — galopul calului alb, ca o expresie înșelătoare a frumuseții, prea ireal ca să nu fie pregătitor de primejdii, secera neștiută, aflarea bruscă a băiatului în fața ororii fizice — a creat o tensiune a cărei explozie se cerea paroxistic amînată pentru a ne trezi tot atît de cumplit, asemeni copilului, în vecinătatea monstruozității morale: praznicul negocierii cu viața, silnica și lașa cumpărare a sacrificiului lui Ipu, nebunul și generosul netrebuincios al satului. Chipul omeniei ipocrite l-am mai întîlnit și într-o scenă dintr-un alt film al lui Sergiu Nicolaescu, în **Mihai Viteazul** — secvența omoririi eroului la o masă ce semăna cu Cina cea de taină — dar aici cineastul îl ține îndelung și insistent într-o lumină necruțătoare. Festinul, pregătit după toate legile unei ospitalități îmbuibate și jignitoare, cu o adevărată voluptate a bucatelor — scenă cheie—reflectă capacitatea cineastului de a gîndi multidimensional o sec-

O prietenie emoționantă. Interpreți — Amza Pellea și elevul Cristian Șofron, un talent în toată puterea cuvîntului.

Nu-mi pot închipui un mare cineast căruia i-a căzut în mînă povestirea «Moartea lui Ipu» decît ca pe o ființă fericită. Sergiu Nicolaescu poate fi de două ori fericit, întrucît lui nu i-a căzut în mînă scenariul, ci **l-a văzut** de mult, de pe vremea cînd personajele lui Titus Popovici încercau să se smulgă dintre umbre, să-și ceară dreptul la existență.

Există în scrierea excelentului nostru prozator făgăduința, mai mult decît atît, un cuvînt de onoare al literaturii că va fi generoasă cu cinematograful. Atît de generoasă încît poate fi întrevăzută în nuvelă chiar posibilitatea a două filme: unul ar fi al prieteniei dintre copil și «nebunul satului» ca o ipostază cu două chipuri, al refugiului în joc și în candoare în fața urgiei, fie ea amenințarea războiului ori urîțenia morală a celor din jur; altul ar fi radiografia lașității și a spaimei animalice într-o lume care, pentru a rămîne pe acest pămînt cu orice preț, nu se dă în lături să negocieze trimiterea la moarte a unui nevinovat. Sămînța cea mai roditoare se afla în solul celui de-al doilea film dar pentru a-i potența și, fără îndoială, sedus sincer și de chemarea primului, cineastul a deschis larg brațele către amîndouă. Încercarea ni se pare temerară dar simțul echilibrului, al măsurii exacte a lucrurilor, propriu lui Sergiu Nicolaescu, au învins în cele din urmă, izbutind să imprime creației sale o unitate nu împăciuitoristă, ci una care ține de supunerea în fața unei singure idei dominatoare. Filmul ni se înfățișează astfel, în întregul său, ca un protest împotriva forțelor brutale ce răvășesc existența, ordinea, traiul social, atît a celor care vin dinafară — războiul, prezența soldaților ocupanți nemți, ck și a celor **dinăuntru**, propriile

vență, de a dezvolta în cascadă relațiile dintre personaje pornind de la o simplă și aparent banală sugestie.

Ipu este cinstit și ademenit cu... încă o porție de tort, iar în momentul în care nebunul refuză să devină denunțător, preferînd să moară el, cei de față sar demențial să-i sărute mîna, asemeni unui binefăcător. Terorizarea lor de către «nebun», în care se trezesc simțul echității și grija față de ai săi, plecarea și așteptarea înfrigurată a reîntoarcerii, momentul adevăratei explozii dramatice, convertite pe loc în grotesc, cred că a fost adevărata piatră de încercare în construcția filmului. După părerea noastră, nu toți interpreții acestei copleșitoare scene au izbutit să întrețină diabolicul duel călăi-victimă, să coboare peste masa aceea, hidos încărcată, plasa nevăzută a fricii deșănțate. Ioana Bulcă și Ion Besoiu sînt cei care au avut o intuiție exactă a personajului. Învățătoarea Margareta pare desfigurată de propria ei groază (nu de machiaj) și trebuie să relevăm aici compoziția dibace a actriței. Desfășurarea ulterioară a filmului nu mai înregistrează însă scăderi de tensiune, scenele «de probă ale slujbei de înmormîntare» și, mai ales, apariția pe uliță a nebunului Ipu, îmbrăcat în haine de sărbătoare, cu decorația pe piept, cu familia sa nenorocită după el, plecarea intempestivă a nemților sînt absolut remarcabile, concentrate de emoție și de stăpînire superioară a materialului literar. Între ele și plînsul lui Ipu ce se descoperă din nou inutil și de rîs, ratînd (din punctul lui de vedere) unica șansă de a fi luat în seamă (moartea consimțită), pe deasupra pierzînd și prietenia copilului, nu se mai află nici un pas șovăielnic. Iată de ce, dincolo de austeritatea imaginii (strada răvășită, dezolantă, pulverizarea imaginară a celor «condamnați la moarte»),filmul capătă o densitate de final simfonic. Sensurile acestei paradoxale povestiri se rotunjesc, în cele din urmă, într-o tragică

(Continuare în pag. 22)

Dean Martin, *simpaticul M*

actori și roluri

O actriță mai puțin cunoscu
că «Roma este la fel ca C

1 Helm.

5. Anita Sanders, într-un rol de victimă a celor care cred
icago» (titlul filmului a cărui interpretă este).

UN AN DE AUR PENTRU CINEMATOGRAFUL ITALIAN

Cunoscutul publicist **Gian Luigi Rondi,** *directorul ediției trecute a Festivalului Internațional de la Veneția, a fost solicitat de revista «Oggi» să rezume anul cinematografic 1971 așa cum s-a prezentat el în Italia. Reproducem succintele sale observații, revelatoare pentru direcțiile majore ale orientării filmului.*

1971 a fost un an de aur pentru cinematograful italian. În primul rînd, a însemnat anul *Morții la Veneția*, capodopera lui Luchino Visconti, artist care niciodată nu s-a zgîrcit cu capodoperele. A fost apoi anul unui *Oscar* pentru Elio Petri și a sa *Ancheta asupra unui cetățean aflat în afara oricărei bănuieli* ce se alătură, fără putință de tăgadă, celei mai bune tradiții a cinematografului nostru civic. De altfel, mi se pare că acest cinematograf civic a constituit semnul distinctiv al lui 1971: s-au căutat temele sociale, polemice, s-a simțit nevoia acută de a dezbate și a discuta. S-a demonstrat încă o dată că adeziunea publicului este o chestiune vitală. În ultima vreme, acest adevăr a fost susținut cu vigoare și de vastul și meritatul succes al filmului *Clasa muncitoare merge în paradis*, al aceluiași Petri, fără îndoială cea mai bună creație a sa, unul dintre cele mai bune filme realizate în Italia în ultimii zece ani, o operă «deschisă», accesibilă tuturor. Pe aceeași linie se înscriu și cele două recente filme ale lui Damiano Damiani: *Mărturisirea unui comisar în fața Procurorului Republicii* (n.n. — îl vom vedea și noi) și *Ancheta s-a terminat, uită*.

Cît despre 1972? Nu este greu să ni-l imaginăm continuînd, în chip fericit, explorarea zonelor politico-sociale; această angajare asigură adevăratul succes artistic al filmului nostru și, totodată, atitudinea responsabilă a publicului. Filmul civic va putea fi depistat și în filmele marilor cineaști — de care, din fericire, nu ducem lipsă — aflați deja pe platouri. *Roma* lui Fellini (am văzut multe secvențe) făgăduiește lucruri extraordinare, ca și *Francesco* al lui Zeffirelli. Visconti, după ce va termina *Louis al II-lea al Bavariei*, va trece la ecranizarea lui Proust. Și mașina nu se oprește aici, sînt sigur că ne va duce mai sus.

1971 — anul capodoperei lui Visconti «Moartea la Veneția»!

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FLYNN ERROL

Actor american de film, născut la Antrim (Irlanda), la 20 iunie 1909; mort la Hollywood, la 15 octombrie 1959. A fost unul din cei cîțiva regi neîncoronați ai cetății filmului. Fiu al unui biolog de la Queen University din Belfast își face studiile secundare la St. Paul School (Londra) și la liceul Louis le Grand (Paris). Se dedică un timp boxului (devenind și campion), după care pleacă în Noua Guinee mînat de spiritul său aventuros, devenind pe rînd: căutător de aur, muncitor agricol, hamal, polițist, gardian de plantație și căpitan de goeletă. În Port Moresby cunoaște pe operatorul Herman Erben care turna un documentar despre evinătorii de capete din Noua Caledonie. Devenit producător, H.E. îl va folosi ca protagonist într-o primă versiune (australiană) a *Revolter de pe Bounty* (1934). Un descoperitor de talente de la Warner îl racolează și, un an mai tîrziu, firmamentul Hollywoodului cunoaște o nouă stea a cărei glorie avea să se răsfrîngă după aceea și asupra casei oentru care lucra. Demn urmaș al celebrului Douglas Fairbanks, debutul său în *Căpitanul Blood* echivalează cu un triumf. Urmează o carieră scînteietoare pe parcursul a peste douăzeci de ani în care devine o figură legendară a filmului de aventuri, multiplicată în diverse chipuri: de la *Robin Hood* la *Don Juan*, de la Essex, favoritul reginei Elisabeth, la generalul Custer, de la faimosul *Gentleman Jim*, la *Wilhelm Tell*, dînd viață mai tuturor eroilor autentici sau imaginari ai westernurilor și ai filmelor de război, spadasinilor veacurilor revolute ori eroicilor comandanți de oște ce mureau cu zîmbetul pe buze, înscriind pagini de gloria în istoria țării lor. Cine poate uita : *Misiunea brigăzii ușoare* (1936); *Prinț și cerșetor* (1937); *Prin foc și sabie* (id); *Pentru patrie* (1938); *Dodge City* (1939); *Virginia City* (1940); *Vulturul mărilor* (Corsarul-id); *Hotarul întunericului* (1943) etc. E.F. a fost însă și un remarcabil actor de dramă. A dovedit-o în *N-am să te uit niciodată* (cu Bette Davis), în *Escape Me Never*, după Marg. Kennedy sau *Forsyte Saga*, după Galsworthy. Spre sfîrșitul vieții a luat parte, ca prieten devotat al lui Fidel Castro, la campania de eliberare a Cubei (ca reporter și operator), amintindu-și de zilele eroice cînd lupta, cot la cot cu marele lui amic Hemingway, în rîndurile gărzilor republicane din Spania. A turnat în sute de filme de aventuri, dar desigur cea mai incredibilă, mai fantastică aventură a fost însăși propria lui viață.

FLYNN Sean

Actor internațional de film, născut la Hollywood în 1941, ca fiu al actorului Errol Flynn și al actriței Lily Damita. Practică la început gazetăria devenind corespondent de război și reporter la publicațiile Life și Paris-Match. Îmbrățișează profesia de actor de film, solicitat de diverse case din S.U.A. și Europa care mizau atît pe numele ilustrului său tată, cît și pe farmecul lui incontestabil. Joacă în filme variate cu caracter aventuros, cu titluri semnificative: *Temple of the White Elephant* (1960); *Il Segno di Zorro* (Italia-1962); *El Capitan Intrepido* (Spania-1963), *Veer Venise et crever* (Franța-id); *Sandok, il Maciste della Giungla* (Italia-1964); *Stop Train no. 349 from Berlin* (id.); *Fiul căpitanului Blood* (id.), fiu al unui personaj celebru interpretat în 1935 de tatăl său; *Duel at the Rio Grande* (1965). În ciuda calităților sale fizice evidente, a supleței și dezinvolturii cu care intră în rol, S.F. nu este (deocamdată) decît o palidă copie a tatălui său. A făcut (pînă acum) o carieră neconcludentă, poate datorită și calității mediocre a filmelor în care a jucat. Dar surprizele sînt încă permise...

FONDA Henry

Actor american de film, născut la Grand Island (Nebraska), la 16 mai 1905. Unul din puținii supraviețuitori ai gloriosaei echipe de actori ai anilor '30, mai popular azi decît ieri, H.F., în plină maturitate a talentului său, domină Hollywoodul actual de pe locul rămas vacant de la moartea colegilor săi Gary Cooper și Clark Gable. Își începe cariera pe scena teatrului universitar (Minnesota), unde studia ziaristica, și continuă la Community Theatre (Omaha), pentru a-și găsi afirmarea și gloria pe ecran, unde va debuta în 1935 în *The Farmer Takes a Wife*, reluînd un rol dintr-o piesă în care obținuse un frumos succes personal. Pe parcursul acestei exemplare cariere cinematografice însumînd peste 80 de filme (1935-1972) și-a rafinat neîncetat jocul, desăvîrșindu-și personalitatea profund originală. Și-a format stilul de interpretare la școala unor regizori de talia lui · Henry King *(Way Down East, Chad Hanna)*, Henry Hathaway *(Poteca pinilor singuratic; Aurora)*, William Dieterle *(Blocada)*, William Wyler *Jezebel)*, Preston Sturges *(Lady Eve)*, R. Mamoulian *(Rings on Her Fingers)*, John Stahl *(Immortal Sergeant)*, William Wellman *(Ox-Bow Incident)*, Otto Preminger *(Daisy Kenyon)*, A. Litvak *(The Long Night)*, King Vidor *(A Miracle Can Happen: Război și pace)*, A. Hitchcock *(The Wrong Man)*, Sid Lumet *(12 oameni furioși)*, Stage Struck *(Fail Safe)*, Ed. Dmytryk *(Warlock)*, Anthony Mann *(Steaua de tinichea)* etc. A fost actorul preferat al unor mari cineaști ca: Fritz Lang *(Trăim numai o dată; Return of Frank James)* și, mai ales, John Ford *(Tînărul Lincoln; Fructele mîniei; Drago mea, Clementine, The Fugitive; Fort Apache, Mr. Roberts, How the West was Won)* Cunoscut pentru convingerile sale profund democratice, H.F. a avut curajul să-și pună numele pe genericul unor filme sociale, de netă poziție progresistă, profund angajate, ca *Blocada* (1938); *Fructele mîniei* (1940) și *Advise and Consent* (1962) de Preminger, violent rechizitoriu împotriva politicienilor americani. Dintre ultimele sale creații notăm pe *There Was a Crooked Man* (J. Mankiewicz-1969); *Killer on a Horse* (R. Kennedy-1970) și *Sometimes a Great Notion* (Paul Newman-1971).

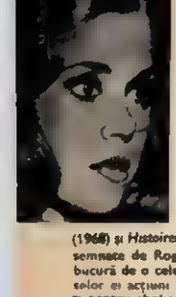

FONDA Jane

Actriță americană de film, născută la New York la 21 decembrie 1937 ca fiică a actorului Henry Fonda. Vădește din adolescență aptitudini speciale pentru arta dramatică apărînd pe scenă alături de tatăl ei, urmînd cursurile lui Lee Strasberg de la Actor's Studio și impunîndu-se ca protagonistă în comedia *Cînd luna e albastră* (1959). Un an mai tîrziu debutează în film cu *Tall Story* alături de Tony Perkins și în 1961 va apărea la televiziune în serialul *Strings of Beads*. Cunoaște o celebritate fulgerătoare în filme originale de înaltă ținută artistică: *Walk on the Wild Side* (E. Dmytryk-1962), *Chapman Report* (G. Cukor-id.); *In the Cool of the Day* (1963); *O duminică la New York* (1964); *La félins* (Franța -René Clément); *La Ronde* (1964) și *La Curée* (1966), realizate în Franța de fostul ei soț, Roger Vadim; *Cat Ballou* (1965); *Urmăriree* (Arthur Penn-1966); *Hurry Sundowm* (Preminger-1967); *The Game Is Over* (id); *Barefoot in the Park* (id), *Barbarella* (1968) și *Histoires extraordinaires* (după E.A. Poe, un schech-1969), ambele semnate de Roger Vadim; *Și cum să împușcă, nu-i așa?* (1970) etc. Se bucură de o celebritate încă mai mare în ultimii ani, datorită numeroaselor ei acțiuni politice, de protest, împotriva războiului din Vietnam, și pentru abolirea legilor rasiale.

film

(Urmare din pag. 20)

meditație despre prețul vieții, al morții. O echipă de colaboratori de nădejde au susținut gîndirea artistică a cineastului și am amintit aici, în primul rînd, contribuția operatorului Alexandru David al cărui ochi știe să vadă dincolo de coaja lucrurilor, costumele Hortensiei Georgescu, cu culorile lor ce fac omul una cu pămîntul, muzica lui Tiberiu Olah. Chemat să interpreteze un personaj cu un statut aparte în peisajul cinematografiei noastre, protagonistului Amza Pellea i-au izbutit mai ales momentele în care în jocul de-a copilăria enunță, cu o neîntinată naivitate, încrederea lui într-un principiu al binelui: Ipu este convins că nemții nu-i pot face nici un rău pentru că «le-a dat cîndva pește». Divină încredere! Divină replică, demnă de orice mare actor, fie el Smoktunovski, Peter O'Toole, Anthony Quinn.

Cei care răvășesc liniștea oamenilor.

Ioana Bulcă într-un rol ce-i îngăduie să-și desfășoare posibilitățile dramatice.

telegrame

● *Regizorul Alex Joffé scrie — împreună cu Alain Didier — scenariul unui film intitulat «306-27-09». Interpreți vor fi — probabil — Jean-Paul Belmondo, Lea Massari și Rufus.*

● *După o lungă absență se reîntoarce pe platouri Mickey Rooney, cu rolul unui fost gangster, în filmul «Pulp» ce se turnează, în aceste zile, în insula Malta.*

● *Charles Jarrot (autorul filmului «Anna celor o mie de zile») va realiza un remake după musicalul «Orizont pierdut». Muzica aparține compozitorului Burt Bacharach.*

● *Cineastul polonez Andrzej Zulawski a terminat scenariul unui film ce se anunță a fi o dramă psihologică contemporană: «Diavolul». În rolurile principale — Barbara Brylska și un tînăr actor de curînd lansat: Leszek Teleszynski.*

● *Jaromil Jires (R.S.C.) ecranizează biografia eroinei de război Maruška Kunderlikova. Protagonistă — Magda Vasaryova.*

● *Yves Montand și Lea Massari vor fi parteneri în filmul lui Pierre Granier-Deferre, «Fiul».*

● *Un nou festival internațional închinat filmului de scurt metraj va fi inaugurat la începutul lunii martie la Grenoble*

● *Alec Guiness și Dustin Hoffman sînt interpreți pe care și-i dorește Terence Young pentru viitoarea sa «comedie-western» ce va purta titlul «Să nu ai niciodată încredere într-un desperado».*

tv

de Liviu TIMBUS

„ritm, tinerețe, dans", dar nu numai atît...

Dacă e adevărat că munca îndepărtează de noi trei lucruri rele: urîtul, viciul și sărăcia — fapt demonstrat, între altele, și prin reportajul Ancăi Arion, prezentat miercuri 26 ianuarie — vom admite în același timp că, astăzi, mai mult decît altădată, organizarea repausului zilnic implică tot atît de multe consecințe bune sau rele, și tot atîtea temeiuri de mulțumire și îngrijorare.

În emisiunea amintită, adresată tineretului, prezentarea în alb și negru a unor realități zilnice, extrapolarea în scop vădit pedagogic a unor cazuri extreme (prin solicitudinea unui facil procedeu de montaj) au avut darul de a ne înfățișa un izbutit tablou al antinomiilor sociale. De o parte rău evident — lenevia cronică, incultura crasă, parazitismul și dezagregarea morală — de cealaltă parte, binele ideal, activitatea laborioasă, munca propulsată de pasiuni dominante, cultura și viața organizată metodic. Dar între aceste două extremități se află lumea noastră a celor mulți, — nu a celor foarte buni sau foarte răi — ci a tinerilor cu o conduită morală normală, băieți și fete devotați meseriei, încurajați de succese sau zăpăciți de ghinioane, cu talente virtuale sau predispoziții latente, cu bucurii, necazuri și slăbiciuni omenești.

Ei bine, cîți dintre acești concetățeni de treabă — a căror activitate televiziunea nu o amendează prin critici severe și nici nu o trece în rîndul exemplelor strălucite — cîți dintre aceștia, zic, se pricep să-și organizeze cu folos timpul liber?

Vă invităm, stimați operatori ai televiziunii, să colindați în orice după-amiază cartierele Capitalei și nu va fi greu să întîlniți sute și sute de copilandri, fete și băieți, omorînd ore scumpe la colțuri de stradă, în promenade moleome sau la un pahar de vorbă. Adolescenți imberbi și juni spînatici, trubaduri cu chitara și trubadurițe cu tranzistoare, adevărate cohorte de tineri antrenați în aceeași trîndăvie blîndă și aparent inofensivă.

Adresăm aceste gînduri televiziunii, deoarece am așteptat cu multă nerăbdare documentarul «Schiul pe înțelesul tuturor» pe care l-am dorit nu numai o simplă inițiere într-ale sportului ci, în același timp, un îndemn, adresat celor cnemați să îndrume tineretul spre o mai judicioasă folosire a timpului liber. Am asistat, ce-i drept, la o expunere metodică, foarte binevenită pentru cei hotărîți să practice acest sport de iarnă, dar am auzit foarte puține cuvinte despre valoarea inestimabilă a sporturilor în aer liber, a rolului lor capital în dezvoltarea organismului tînăr, a faptului că într-o țară atît de dotată cu munți și pîrtii generoase, cu lacuri și patinoare, schiul și patinajul sînt extrem de puțin răspîndite. O dovedesc cu prisosință sporadicele participări și rezultatele obținute de sportivii noștri la competițiile internaționale.

Din datele pe care le deținem se poate afirma că în prezent pasiunea pentru sport cunoaște un vădit regres în lumea celor mai tineri dintre noi. Maladiile civilizației urbane, între care vom cita la loc de frunte sedentarismul, au început să se instaleze comod atît în viața celor vîrstnici cît și în cea a celor foarte tineri. Or, astăzi este un lucru arhicunoscut că odihna prin inactivitate temporară (capabilă de a reface tonusul vital doar celor supuși eforturilor fizice) reprezintă pentru individul cu viață sedentară o falsă și iluzorie revitalizare fizică și mentală, o veritabilă boală cu rezultate previzibile: scăderea treptată a capacității de muncă, îmbătrînirea precoce, ateroscleroza, nevroza și întregul cortegiu al sechelelor prescrise.

Da, mai avem din păcate «stîlpi de cafenea», i-am revăzut și în emisiunea din seara zilei de 27 ianuarie, dar numărul acestora este extrem de mic în comparație cu lumea celor activi, harnici și cu o conduită normală.

Avem și tineri care practică sportul, dar numărul acestora este extrem de redus în comparație cu numărul foarte mare al celor care ar trebui să se bucure de binefacerile educației fizice.

De ce să ne fie rușine să extirpăm această maladie incipientă spunînd lucrurilor pe nume? Mărturisim aceste gînduri în cadrul unei cronici TV, deoarece în această privință nici circularele ministerelor, nici preceptele specialistului, nici îndemnurile slovei tipărite n-au forța de persuasiune a imaginii televizate.

S.U.A. '72 – anul scrutinului prezidențial

de I. CIOARĂ

Anul acesta îl va face cunoscut pe acela care va ocupa fotoliul de la Casa Albă — în continuare sau «în premieră» — pentru următorii patru ani. Climatul electoral a început să-și pună din plin amprenta asupra vieții politice americane. Apropierea alegerilor prezidențiale de la 7 noiembrie a dat Mesajului cu privire la starea Uniunii, prezentat de președintele Nixon, «aspectul unui program electoral» — transmitea mai deunăzi din Washington corespondentul A.F.P. Au loc dineuri electorale, «trusturile creierului» ale diverșilor candidați acționează febril, și-au făcut apariția afișe, diverse «gadget»-uri și pălării de plastic cu banderole purtînd numele unora sau altora dintre aspiranții la fotoliul prezidențial, se înmulțesc sondajele de opinie și comentariile de presă analizînd șansele acestora. Este drept, campania electorală în vederea scrutinului din toamna care vine s-a făcut simțită încă din urmă cu doi ani, în timpul alegerilor «mid-term» ce au dus la înnoirea unei părți a Congresului și corpului guvernatorilor de state, dar acum a intrat în faza sa cea mai activă.

DE CE «PRIMARIES»?

Așadar, o dată cu alegerile preliminare din New Hampshire, de la 7 martie, mecanismul alegerilor prezidențiale este declanșat exact cu 8 luni înainte de data fixată pentru desfășurarea lor. Căci, organizat din patru în patru ani, scrutinul menit a-l desemna pe președintele S.U.A. are la bază un sistem electoral din cele mai complicate, rămas în vigoare aproximativ la fel cum a fost adoptat în urmă cu 184 de ani, la Conferința de la Philadelphia din 1787. Succint, alegerea președintelui comportă următoarea schemă: desemnarea candidaților la președinție și vicepreședințe, apoi a electorilor — în prima marți a lunii noiembrie — și, în sfîrșit, votul electorilor — din a doua zi de luni din ianuarie următor — prin care sînt aleși oficial președintele și vicepreședintele (ale căror nume sînt însă cunoscute după configurația scrutinului din noiembrie). În acest sistem al votului indirect — care nu numai că îngreuiază alegerea dar o face totodată să nu oglindească în mod real preferințele corpului electoral — alegerile preliminare, așa-numitele «primaries», fac parte din prima etapă ce se încheie cu convențiile celor două partide, unde sînt aleși candidații la președinție și vicepreședințe. În fapt, aceste «primaries» — în cadrul cărora cetățenii își exprimă preferința asupra unuia sau altuia dintre candidații de pe lista partidului pentru care intenționează să voteze — aduc indicii prețioase asupra șanselor diverșilor candidați de a obține investitura și votul electorilor. Tocmai de aceea dintre cele 24 de asemenea «primaries» ce vor avea loc în acest an în tot atîtea state — începînd cu cele din New Hampshire din 7 martie și terminînd cu cele din iunie de la New York — mai multă greutate li se acordă primelor. Alegerile preliminare de la New Hampshire, dar mai ales cele ce se vor desfășura o săptămînă mai tîrziu în Florida, unde lista de candidați va conține unele nume în plus față de acelea de la New Hampshire — ca de pildă al lui George Wallace, candidat reprezentînd aripa dreaptă a partidului democrat și bucurîndu-se aici de oarecare popularitate — vor «filtra» pe adevărații protagoniști ai campaniei prezidențiale, pe cei cu cele mai mari șanse de a primi investitura la convențiile partidelor republican și democrat — ce vor avea loc în vară la San Diego (California) și respectiv Miami Beach (Florida). Dar cine sînt cei aflați în momentul de față în cursa pentru investitură și, mai ales, cine are cele mai mari șanse de a o obține? Sub acest din urmă aspect un pronostic e mai dificil de făcut îndeosebi în ce privește tabăra democrată.

NUMAI DIN CAUZA ACCIDENTULUI DE LA CHAPPAQUIDDICK?

În primăvara anului trecut, președintele Comitetului Național al partidului democrat, Laurence O'Brien, declara: «Nu ne putem permite să lăsăm anul 1971 să treacă pe lîngă noi și să ne apucăm de treabă abia în 1972. Așadar, în ce ne privește, campania electorală pentru cucerirea Casei Albe a început la 1 ianuarie 1971». Preocuparea deosebită manifestată încă de pe atunci de democrați față de alegerile prezidențiale din noiembrie '72 își are, desigur, explicația sa. Cam tot în vremea în care a fost făcută declarația amintită a avut loc o întîlnire a lui O'Brien cu lideri din Congres ai partidului și cu o serie de potențiali candidați, în cadrul căreia — discutîndu-se tactica democrată pentru campania electorală — s-a acordat atenția principală asigurării unității partidului, serios zdruncinată în urma înfrîngerii suferite de democrați în scrutinul pentru Casa Albă din 1968. Că aceasta continuă să constituie o problemă încă și azi rezultă și din numărul mare de candidați la investitura democrată. Chiar după ce senatorii Fred Harris, Harold Hughes și Birch Bayh au revenit asupra intenției de a candida, în cursă au mai rămas din partea partidului democrat Vance Hartke, Hubert Humphrey, George McGovern — senatori — John Lindsay și Sam Yorty — primarii orașelor New York și, respectiv, Los Angeles — precum și fostul senator Eugene McCarthy și guvernatorul ultrarasist al statului Alabama, George Wallace. Dar, ca și cum doar existența unei asemenea împrăștieri de forțe n-ar fi suficientă, aceste două nume din urmă constituie o preocupare în plus în ce privește tendințele centrifuge manifestate în partidul democrat. Wallace lasă să planeze amenințarea că ar putea să redebiteze figura din 1968, cînd s-a prezentat ca «independent» (fiind pe punctul de a declanșa, cu cele 13% voturi obținute, o «criză electorală»), iar în legătură cu McCarthy se menționează posibilitatea desprinderii din partid a aripei liberale și constituirea, sub conducerea acestuia, a unui nou partid. Repetate sondaje de opinie privind popularitatea candidaților democrați și perspectiva de a obține investitura în cadrul convenției dau în momentul de față șanse minime senatorilor Hartke, Jackson, McGovern, lui Sam Yorty și chiar lui Lindsay. Observatorii scenei politice americane subliniază că Lindsay, care a mizat totul pe o carte, trecînd la democrați în august 1971, cu arme și bagaje de la republicani — cărora le datorează instalarea ca primar al New Yorkului în 1965 — are dezavantajul «a se fi urcat într-un tren și așa ticsit de pasageri». În ce-l privește pe fostul vicepreședinte Hubert Horatio Humphrey, «marele învins» din precedentele alegeri, el își dă singur speranțe, invocînd virtuțile perseverenței și tenacității. «Am fost învins prima dată cînd am candidat pentru primăria din Minneapolis (Minnesota) — afirmă el, susținîndu-și hotărîrea de a se prezenta la alegerile din acest an — dar am fost ales a doua oară. Am fost învins prima oară cînd am încercat să devin candidat la vicepreședințe (în 1956) dar am fost ulterior desemnat și ales (în 1964, cu Johnson). Am fost învins, cum vă amintiți, prima dată cînd am încercat să obțin desemnarea drept candidat la președinție (în 1960, cînd a fost desemnat John Kennedy) dar am devenit candidat oficial democrat în 1968. Am fost învins în ultimele alegeri prezidențiale, dar mă întorc în luptă decis să fac totul pentru a obține victoria în 1972».

Cu toată perseverența lui Humphrey, sondajele întreprinse pînă-n prezent nu-l indică pe el drept candidatul preferat la funcția de președinte al S.U.A. în rîndul alegătorilor democrați, ci pe colistierul său din 1968, senatorul de Maine, Edmund Muskie, fost candidat la vicepreședințe. De altfel, în cercurile legate de Casa Albă nu se ascunde faptul că, în cazul că delegații la convenția de la Miami se vor opri asupra lui Muskie, acesta va fi cel mai redutabil contracandidat al alesului republican. Explicația poziției

În alegerile din noiembrie,
pentru prima dată vor fi admiși la vot
și tineri între 18 și 21 ani,
cu frămîntări și aspirații specifice vîrstei lor.
Către cine se va îndrepta
votul acestor noi alegători
în număr de 25 milioane?
Este o întrebare
pe care și-o pune cu neliniște
fiecare dintre forțele politice
aflate în competiție.

S.U.A. '72 — anul scrutinului prezidențial

pe care o deține Muskie, în ciuda faptului că nu e telegenic și manifestă oarecare timiditate în raportul cu mulțimile, se datorează — afirmă unii observatori — nu numai apartenenței sale la aripa liberală sau faptului că a reușit să-și creeze în ochii cetățeanului de pe stradă imaginea unui pacifist convins, a unui **good man**. O contribuție importantă — se menționează — o are însuși senatorul Edward Kennedy. În pofida repetatelor declarații ale acestuia că nu intenționează să candideze, multe sondaje de opinie îl desemnau favorit pentru alegerile preliminare ca și la obținerea investiturii democrate. Abia ultimul sondaj Gallup, întreprins după închiderea listelor pentru alegerile preliminare din New Hampshire — la care senatorul de Massachusetts nu și-a confirmat participarea — îl plasează pe Muskie pe primul loc. Refuzul lui Kennedy de a lua parte la actuala confruntare electorală este pus de mulți pe seama tragicului accident de automobil din 19 iulie 1969 de la Chappaquiddick, care a costat viața tinerei Mary Jo Kopechne, accident ale cărui condiții necomplet elucidate ar fi de natură să aibă consecințe pe termen lung asupra prestigiului lui Kennedy. Argumentul este, desigur, plauzibil. Dar mai este ceva — și anume un calcul politic. Edward Kennedy nu vrea să-și rateze viitorul politic printr-o acțiune fără sorți siguri de izbîndă, cu atît mai mult cu cît nutrește convingerea că — așa cum declara într-un interviu acordat revistei «Time» — «va fi dificil de a-l învinge pe președintele Nixon în 1972».

ATUURI REPUBLICANE — AZI ȘI PESTE NOUĂ LUNI

Cei ce au în vedere o reînnoire ca și asigurată a mandatului actualului președinte țin seama de mai mulți factori. În primul rînd — deși nu acesta e cel mai important aspect — este vorba de faptul că, practic, pentru Richard Nixon congresmenii republicani Paul McCloskey și John Ashbrook, care și-au anunțat intenția de a obține investitura lui Great Old Party (denumirea partidului republican), nu reprezintă un pericol. Ashbrook, membru al Camerei

«Poate învinge el în '72 în pofida Chappaquiddick»-ului — se întreabă «Time» (și publică totodată fotografii din timpul anchetei — imaginea de mai jos) analizînd șansele lui Edward Kennedy.

Reprezentanților din partea statului Ohio care se afirmă a reprezenta cercurile cele mai de dreapta ale republicanilor nu are nici măcar sprijinul acestora; el a fost caracterizat pînă și de un asemenea extremist de dreapta ca Barry Goldwater drept o gravă «amenințare pentru partid, pentru țară, pentru lumea civilizată și pentru principiul libertății».

În al doilea rînd, un atu important al republicanilor îl constituie situația bună a finanțelor partidului. Este un element cîtuși de puțin de neglijat, în condițiile creșterii continue a cheltuielilor electorale și îndeosebi a celor legate de folosirea mijloacelor de informare în masă. Cum se exprima revista «Newsweek», «cifrele sînt șocante și profund tulburătoare». În cursul campaniei electorale din 1968 au fost cheltuiți aproximativ 300 milioane dolari, cu 50% mai mult ca în 1964, iar pentru anul acesta suma ce va fi înghițită de campania electorală este estimată la circa 400 milioane dolari. Numai costul emisiunilor la radio și televiziune s-a ridicat în 1968 la 58,9 milioane dolari, cu 70% mai mult decît în 1964. Iar importanța rolului acestui «lapte matern al politicii», cum este definită puterea banului în cercurile politice americane, revista «Newsweek» o demonstrează cu următorul exemplu: în 1970, în șapte din cele mai mari state ale S.U.A., 11 din cei 15 candidați pentru postul de senatori erau milionari; cei care au pierdut alegerile au fost restul de patru. În astfel de condiții este de înțeles neliniștea ce domnește în partidul democrat, care nu a reușit încă să-și acopere datoria în sumă de 9,3 milioane dolari contractată în timpul campaniei din 1968. Numai cu puțin timp în urmă compania de telefoane ATT a somat partidul să plătească pînă în vară 1,5 milioane dolari restanți. Și aceasta — notează săptămînalul «Newsweek» — în condițiile în care «Robert Strauss, trezorierul partidului, face față cu greu chiar plăților curente». Desigur, democrații au și ei «pisicile lor grase» («fat cats»), cum sînt denumiți bogătașii ce finanțează mai mult sau mai puțin fățiș pe unii sau alții dintre politicieni, în speranța că respectivele «investiții» se vor dovedi ulterior rentabile. (În această lumină se și explică presiunile care au dus în cele din urmă la adoptarea recentă de către Camera Reprezentanților a unui proiect de lege — ce urmează a fi înaintat spre semnare președintelui — și prin care se cere candidaților la președinție să facă cunoscute toate contribuțiile mai mari de 100 dolari, oferite de diferiți susținători, ca și orice alte fonduri dobîndite, atît pentru alegerile preliminare cît și pentru confruntările ulterioare.) Dar chiar dacă senatorul Muskie a reușit un tur de forță adunînd într-un turneu în 33 de state 8 milioane dolari, nu trebuie uitate datoriile din trecut, existența a mult mai multor candidați democrați decît republicani ca și faptul că, în cadrul G.O.P., pentru realegerea lui Richard Nixon se prevede cheltuirea unei sume de 40 milioane dolari (sub administrarea fostului ministru al comerțului, Maurice Stans, care după cum s-a anunțat și-a prezentat demisia, iar ministrul justiției, John Mitchell, se va ocupa de campania electorală propriu-zisă a președintelui).

Din moravurile electorale specific americane: pe peluza din fața Capitoliului partidul democrat a organizat un dineu electoral menit să aducă finanțelor partidului un milion de dolari. În jurul mesei, de la stînga la dreapta: Robert Strauss, trezorierul plin de griji al partidului și cîțiva candidați potențiali, pe atunci, la alegerile prezidențiale: senatorul Henry Jackson, soția lui Ed. Muskie, senatorii Birch Bayh, Harold Hughes și Hubert Humphrey.

Pichete de sprijinitori ai senatorului de Maine chemînd la «Încredere în Ed. Muskie».

În plus, poziția republicanilor este întărită de faptul că principalul lor candidat este în momentul de față deținătorul mandatului prezidențial, ceea ce i-a permis inițierea unor acțiuni realiste mai ales pe planul politicii externe. Desigur, conștienți de starea de nemulțumire ce domnește în rîndul opiniei publice în legătură cu faptul că nenumărați tineri americani continuă să-și piardă viața pe pămîntul indochinez, că în țară șomajul a ajuns să cuprindă 6% din totalul forței de muncă, iar dolarul — a cărui atotputernicie asupra celorlalte monede occidentale devenise aproape un mit — a trebuit devalorizat, candidații democrați au trecut la contraatac. Dar ei nu se pot bucura de credit politic major în rîndul opiniei publice din moment ce tocmai sub administrația democrată — în timpul cît la Casa Albă s-a aflat președintele Johnson, secondat de Hubert Humphrey! — au fost intensificate acțiunile agresive ale S.U.A. în Indochina, cu toate consecințele nefaste ale acestui act asupra situației interne. Tot astfel cum tot în timpul administrației democrate nu s-au făcut pași înainte nici spre rezolvarea unor alte probleme acute ca discriminarea rasială, criminalitatea etc. — care, e drept, preocupă și azi pe americanul de rînd.

...Și astfel se face că, potrivit celui mai recent sondaj de opinie — efectuat de Institutul «Louis Harris» — actualul președinte a întrunit 44% (cel mai mare procent) din opțiunile celor ce s-au pronunțat asupra șanselor candidaților potențiali la viitoarele alegeri prezidențiale. Dar pînă atunci mai sînt nouă luni...

O strîngere de mînă, un zîmbet, pot aduce voturi în plus? (Președintele Nixon la Kay Biscaine, în Florida, unde l-a întîlnit pe cancelarul vest-german Willy Brandt.)

mapamond'72

de Ioan GRIGORESCU

în port la anvers

Flamanzii spun că ei datorează naturii L'Escautul, rămînind cu tot restul datori fluviului. Este o vorbă pe care am auzit-o și pe la gălățenii noștri în legătură cu Dunărea, și nu întîmplător îmi amintesc de ea invocînd vocația maritimă a acestor două orașe. Ca și Galațiul, Anversul se află la 80 de mile de vărsarea unui mare fluviu european într-o mare. Poziția geografică simulară axată pe extremitățile centrului Europei le-a dat un destin identic, primului mai furtunos, mai de amploare, astăzi aflat în plin apogeu; celuilalt rezervîndu-i un mare viitor.

Proporțiile lui sînt greu de imaginat, apelativul de «cel mai puternic al Europei», în concurență cu Rotterdamul Olandei, vă poate sugera amploarea lui printr-o retrospectivă a altor mari porturi de pe continentul nostru: Marsilia, Toulon, Pireu, Odessa, Gdansk, Genova sau Constanța. L'Escautul este aici cam cît Dunărea la Galați, cu avantajul și totodată dezavantajul de a avea un curs variabil, condiționat de mareele Mării Nordului, de fluxurile și refluxurile regulate care, la fiecare șase ore, ridică sau coboară cu cîțiva metri nivelul apei. Un ingenios sistem de ecluze puse să-și închidă sau să-și deschidă hectarele de ape în labirintul de docuri și bazine portuare reglementează debitul constant fără de care navigația marelui tonaj ar fi aici, practic, imposibilă.

Anvergura de port mondial îi este dată Anversului în primul rînd de poziția sa extrem de favorabilă, legăturile cu toate marile căi maritime ale lumii prin Marea Nordului și situația de avanpost maritim adînc înfipt în hinterlandul vest-european, într-una dintre cele mai active zone ale continentului nostru.

Orașul care de cincisprezece secole s-a întrupat din povara navelor crescînd pe spinarea fluviului și, înfruptîndu-și strălucirea din traficul naval, își trăiește de o mie de ani era sa «de aur», continuîndu-și prosperitatea în ciuda vicisitudinilor istoriei care i-au zguduit ființa. În secolele XIII și XIV Anversul a fost antrepozitul Iinii engleze preluînd după înnisiparea canalului Zwin puterea Brugesului și devenind cea mai solidă urbe a Brabantului. După descoperirea Americii, cînd Atlanticul a luat locul Mediteranei în primatul traficului naval, Anversul a devenit cea mai puternică cetate maritimă a Europei. Cele două războaie mondiale l-au lovit destul de crunt, ultimul tocîndu-i ființa cu nu mai puțin de 3 700 de bombe zburătoare fasciste, dar orașul și portul s-au reconstruit curînd, depășindu-și forța și strălucirea de altădată. Întins în exclusivitate pe malul sting al fluviului, orașul are azi aproape 600 000 de locuitori și se mîndrește cu primul «zgîrie-nori» ridicat în Europa, blocul Torengebouw de 23 de etaje, construit în 1928. Această mostră a forței lumii moderne n-a reușit însă să depășească înălțimea turnului de 123 de metri al catedralei Notre-Dame,construită între 1163 și 1230

Cam atît în privința informațiilor de Baedecker. Pentru rest, să luăm una din căile de apă sau de uscat care străbat pînă în adîncime infrastructura portului. Privit din zborul elicopterului, portul își desfășoară riguroasa geometrie în stînga fluviului de care nu este legat în mod direct decît prin trei canale. 70 kilometri de cheiuri, un labirint de căi ferate a căror lungime ar da un total de peste 700 de kilometri, două milioane de metri cubi de hangare și magazii, aproape o mie de macarale, poduri rulante și elevatoare asigură intrarea și ieșirea din port, încărcarea și descărcarea a peste douăsprezece mii de nave de mare tonaj, care sosesc de pe aproximativ 300 de linii de navigație ale globului și pornesc către 800 de destinații.

Într-unul din cele 509 docuri ale Anversului întîlnim cargoul românesc «Galați» și presupun că nu vă este dificil să înțelegeți și să împărtășiți bucuria unei astfel de revederi. Vasul adusese tablă de oțel produsă de combinatul siderurgic de pe Dunăre și echipajul trăia cîteva ceasuri de odihnă. Era duminică. O binecuvîntată aromă de sarmale învăluia puntea, din cambuză fuseseră scoase afumături dobrogene și bucătarul tot șlefuia cu făcălețul aurul unei mămăligi cît roata carului. A ieșit la iveală și un strop de țuică și pot jura cu mîna pe inimă că parcă niciodată n-am băut una mai zdravănă și mai vîrtoasă ca acea lacrimă de prună românească ajunsă pe apele mărilor pînă în portul din orașul lui Rubens. Am închinat pentru toți, și pentru marele flamand, și pentru șlefuitorii de diamante, și pentru o lume de pace care să ne adune așa, oriunde pe pămînt, și să ne simțim pretutindeni ca acasă...

EXECUTĂM PEDICHIURĂ PENTRU ELEFANȚI

Nu-i nici o glumă. Printre celelalte cursuri de specialitate ale școlii de îngrijitori de animale de pe lîngă Grădina zoologică din Stuttgart (R.F. a Germaniei) figurează și aceea de pedichiurist(ă) de elefanți. Calitățile profesionale ce se cer candidaților sînt forța și îndemînarea. Forță, pentru a putea mînui pila grea cu care se ajustează imensele plăci cornoase, îndeobște cunoscute sub numele de unghii. Iar îndemînare, pentru a nu irita suavele și, eventual, gîdilioasele pahiderme.

E VECHE SUFERINȚA!

Pînă mai acum cincizeci de ani despre morți și despre tramvaie nu se vorbea decît de bine. Apoi a început să fie altfel... Călătorii, care le iubiseră, socotindu-le «mijloace moderne, civilizate, de transport în comun», vorbeau despre tramvaie — cam pe la 1923 — ca despre obiecte de tortură și de enervare: călători mulți — tramvaie puține; călători grăbiți — tramvaie rămase mereu în pană. Iată două aspecte de la nemaipomenita întrerupere de circulație a tramvaiului de pe linia 14, petrecută într-o zi din primăvara anului 1924. S-a întrerupt curentul electric; nu un minut, sau două, sau zece — patru ore încheiate. A fost nevoie ca, pînă la urmă, vagoanele să fie duse la depou cu... cai. Și — așa e de cînd lumea în asemenea împrejurări — concurența și-a făcut de cap. «Marile» autobuze (opt locuri pe bănci și șase în picioare) de pe liniile particulare, mărginașe, s-au năpustit la locul dezastrului, ca «să fure» abonații tramvaiului — biciușcile cu preț de speculă. Ambele instantanee pe care le prezentăm sînt făcute în fața Universității.

ANUL NOU CU BUCURIE ȘI ÎN „CASA LEILOR“

În incinta Grădinii zoologice din Tîrgu Mureș există o «casă a leilor», un veritabil palat exotic cu pereți de plăci de mozaic, de unde nu lipsește nici soba de teracotă care emană o căldură nu chiar ca a soarelui tropical, dar oricum în măsură să-i invenerească. De curînd au văzut aici lumina zilei încă doi pui de lei: Tomis și Fetița, care spre deosebire de semenii lor, născuți tot în captivitate cu doi ani în urmă și crescuți cu laptele unei cățele și al unor capre, sînt alăptați de data aceasta de însăși leoaica-mamă.

LOCURI NUMAI LA BALCON...

Dacă într-una din încăperile locuinței dumneavoastră se află un perete liber și nu v-ați hotărît încă în ce fel să-l folosiți, iată sugestia noastră: fotolinii-turn cu subsol, parter și etaj și geometrie variabilă. Modelul a fost prezentat la o recentă expoziție daneză de mobilă.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

SÎNTEȚI ÎN AER, DAR NU VĂ TEMEȚI!

OITAF — Organizația Internațională a Funicularelor (de a cărei existență nu ne îndoim că aveați cunoștință)-și-a ținut recent congresul anual. Delegații — experți din 26 de țări, reprezentînd 40 000 de funiculare și schilifturi — au discutat, ca principală temă a congresului, automatizarea completă a acestor sisteme de transport: dirijarea electronică a pornirilor și opririlor, precum și reglarea independentă a vitezelor pe parcurs. S-au discutat și cîteva probleme mai lăturalnice printre care una de ordin psihologic: abaterea gîndurilor negre ale unor călători, mai slabi de înger, prin intermediul unor instalații de difuzarea unor piese muzicale stenice.

FII CALM, FERDINAND!

Pînă cînd medicii, psihologii, psihopatologii, psihiatrii, eventual și psihanaliștii se vor pronunța dacă, da sau ba, croșetatul este un relaxant nervos (și în cazul acesta de ce s-ar relaxa numai femeile și nu și bărbații?), cei doi domni serioși (dovadă trabucul și berea) din fotografie își propun să adune în acest sens material experimental.

CUVÎNT DE ORDINE: IREPROȘABIL

Nu ne aflăm în fața rafturilor bine aprovizionate ale vreunui magazin de televizoare, ci într-una din camerele de control ale studiourilor TV din München, unde se fac pregătiri intense pentru ca cele 48 de monitoare instalate aici și puse la dispoziția telecentrului internațional, ce urmează să funcționeze în zilele Olimpiadei, să nu dea greș.

CONFRAȚII BRITANICI AI LUI MANUC

Old Wellington Inn (în fotografie) și Sinclair's Cyster Bar sînt două hanuri din Manchester cu vechi tradiții (precum Hanul lui Manuc sau al Ancuței de pe meleagurile noastre). Pentru supraviețuirea lor în mijlocul orașului modern, trepidant și poluat au fost subzidite fundamente solide, susținute pe piloni de piatră.

azi aici, mîine...

Da. Asta e deviza lui. Azi aici, mîine la Focșani. De ce la Focșani, nu știu, dar așa sună deviza, și e greu de descoperit acuma de ce tocmai Focșaniul a fost ales drept exemplu.

Individul vrea să ne lase să intelegem că trăiește la voia întîmplării, că nu-și face grijă cu ziua de mîine, că stilul lui de viață ar fi profund antimic-burghez. Trăiește deci ca o pasăre a cerului, fără obsesia grăunțelor și a salariului. E foarte mîndru că e flotant.

— Am două facultăți și am rămas flotant...

Într-adevăr, are o mare putere de mișcare. În nici un loc nu prinde rădăcini. E navetist — nu din obligație, ci din vocație. Își schimbă domiciliul, își schimbă nevestele, își schimbă cămășile, își schimbă ideile, își schimbă papucii, își schimbă prietenii. Mereu îi găsesc făcîndu-și bagajele. Mereu se desparte de cineva, de o întreprindere sau de o femeie.

— Îl întreb unde se duce
Îmi răspunde bumac
Parcă eu știu? Unde oi vedea cu ochii...

Am trăit și eu o vreme cu iluzia că individul e un vagabond romantic, care nu știe ce o să mănînce mîine, care nu știe în ce garsonieră o să înnopteze. Ei bine, nu e chiar așa. Haosul lui e foarte bine organizat... Vagabondajul lui romantic merge la fix, ca acele unui ceasornic. Toate posibilitățile sînt luate în considerație. Cînd spune c-un aer distrat, «mă duc și eu unde oi vedea cu ochii» minte — el știe foarte bine unde pleacă așa la întîmplare.

Dacă se desparte de o femeie nu înseamnă că rămîne fără sentimente curate; a avut grijă să-și pregătească din vreme o altă iubire și mai curată. Nu rămîne niciodată în aer Dacă părăsește o garsonieră la Brașov nu înseamnă că n-a găsit în prealabil una la Ploiești, cu intrare și mai separată, cu apă și mai caldă decît precedenta. Nu părăsește un serviciu rentabil decît cu siguranța unui serviciu și mai rentabil... Dar din pricină că nu stă deloc locului și-a făcut faima unui hoinar, unui străngar lipsit de grija zilei de mîine.

Am descoperit și o realitate și mai cumplită. Străngarul nostru are și-un domiciliu permanent. Nu un domiciliu propriu-zis, ci mai curînd o magazie... Acolo stringe și înghesuie claie peste grămadă tot ceea ce adună din străngăreștile lui pribegii.

moda

NIMIC NU SE PIERDE, MAI NIMIC NU SE TRANSFORMĂ: TOTUL SE PĂSTREAZĂ

de Sanda DIMA

S-a stins vremea falnicelor lovituri de teatru, moda a renunțat o vreme să mai unelteacă, sfidător, în văzul lumii, prăbușirile și urcările la putere, ea nu mai vrea, nu mai știe, nu mai e în stare — pînă una, alta — de intervenții spectaculoase. Acum reformează mărunțel. Acum inovează modest, cu acul și degetarul în mînă, ca o cusătoreasă. Acum face afaceri cu manile ei idei de antărț și mănîncă din proviziile urcate în pod în toamnele trecute. Se hrănește din pantaloni lungi — marinărești, bufanți — vînătorești, scurtuți de vară, călduroși de iarnă, șic sau caraghioși, numai pantaloni de damă să fie; își ține zilele cu mantourile lungi și fustele scurte, se încălzește aruncîndu-și pe spinarea-i obosită o pelerină scoțiană, și-și face curaj folosind încă vechile-i rochii militare și căștile de cosmonauți ori se alintă cu minecutele învoalte și boa-urile anilor '30. Nimic nu se pierde, mai nimic nu se transformă, totul se păstrează din deliciile sau ororile anilor trecuți. După o rețetă (una din ele) care cere să se pună totul laolaltă, să se amestece bine-bine, să se mai adauge două panglicuțe și trei volănașe, să se mai brodeze patru floricele și să se mai agațe niște franjuri la poale. Ceea ce rezultă se numește *Kitsch*. Adică culmea snobismului: pasiunea pentru prost-gust. Lucrul pare cel mai ușor de pe lume — în fond, ce greutate e să combini o fustă în carouri cu o bluză în buline și o fundă înflorată, să urci o cazacă din lamé pe o fustă din bumbac peticită (din imprimeu chiar), să-ți umpli degetele cu inele din tinichea și pietre false sau să-ți legi o băsmăluță, rustică, pe cap, la o rochie lungă și sclipicioasă de seară — dar vă asigur că nu e chiar așa. Trebuie multă gîndire ca treaba asta să iasă complet anapoda, trebuie mult rafinament să construiești un prost-gust desăvîrșit, trebuie o sumedenie de străduințe ca rezultatul să aibă acea notă de unicitate stupefiantă a urîțeniei amuzante. Dacă Kitsch-ul obosește retina sau scîrțîie prea tare pe nervi, atunci se poate apela la stilul «bonbon anglaise», în care culorile celor mai nevinovate șerbeturi — culoarea fisticului, a vaniliei, a rozelor — se topesc pe haine ca o înghețată sub soare și se opresc într-un pompon al beretei, pe vesta brodată cu floricele, pe pantalonul prins în manșetă dedesubtul genunchiului sau, mă rog, unde le vine la îndemînă.

În lipsă de idei mari, moda se joacă cu idei mai mărunțele. Moda italiană e sofisticată, ușor stranie și maladivă, ea îmbracă — în revistel — femeile în rochii albe de îngeri bucălați și fără sex, ori le transformă în demoni negri, cu ochii încercuiți de vînăt ca de un stigmat al păcatului, cu rochii din tafta amenințător fosnitoare ori din catifele brodate cu strasuri care par a sclipi precum ochiul diavolului. Moda germană e gravă, riguroasă și austeră, bumbi, epoleți, cataramе, buzunare mari ca pentru portnari, șepci; femeia înger-demoniac e bună pentru meridionalii cu sînge latin prin vine, aici se poartă femeia sportivă, femeia cu cărare la mijloc, femeia-profesie, femeia-taior. Moda englezească, se știe, e de mult pusă pe hartă cu conservatorismul distins și înghețat al Albionului, ea joacă festele cele mai mari, ea ne dă șocurile cele mai tari: aici, fusta scurtă e cea mai scurtă și cea lungă, cea mai lungă, aici năzdrăvăniile cele mai uluitoare sînt făcute cu seriozitate, aici se poartă haine din pene de papagal și salopete din blană, aici poți vedea melonul și pantalonul negru reiat alături de șortul din piele de vițel, aici poți, într-adevăr, să nu te mai miri de nimic.

Cît privește moda-mamă, moda franceză, ea pare că se amuză, nonșalantă și veselă, ea pare îngăduitoare cu toate stilurile, ea propovăduiește fără să ostenească stilul răposatei Chanel și inovațiile continue ale unui Courrèges sau Ungaro, ea fixează drept legi ale decalajului vestimentar '72 indicații din cele mai contradictorii — stilul marinar și stilul fetișcană, stilul vamp și stilul corsar, stilul pijama etc; dar între timp nu neglijează de fel cifra de afaceri. Yves Saint-Laurent a înțeles că moda (și banii) nu se fac doar în marile case de «haute couture», și-a restrîns colecțiile sale bianuale și și-a deschis, pe malul stîng al Senei, 45 de buticuri, unde își lansează direct prêt-à-porter-ul. Salonul internațional al confecționerilor, deschis la Paris încă spre sfîrșitul anului trecut, hotărî — prin cei 800 de expozanți, dintre care 600 francezi — soarta confecției anului 1972. Și, sincer vorbind, soarta aceasta nu e chiar atît de înspăimîntătoare, așa cum vă speriam eu pe la mijlocul acestui articol. Destinul nostru cel adevărat nu e nici Kitsch, nici acadea, nici pirat, nici marinel, destinul nostru vestimentar nu e cel din revistele sofisticate de modă, destinul nostru nu e — cum spunea un specialist — *șoc* ci *șic*. Puseul de eleganță, de armonie și echilibru, care s-a făcut simțit de la o vreme în modă, se menține cu tărie. Între moda din reviste și cea care se plimbă pe stradă e o distanță care se poate socoti uneori în ani-lumină. Strada acceptă funcționalul, confortabilitatea, frumusețea veselă și tinerească. Se pare că aceasta va rămîne deviza primăverii 1972: în vorbe. În fapte, poate că ne dumirim, cît de cît, din pozele alăturate.

Așadar, pelerina nu vrea să renunțe a ne convinge, cu toată îndărătnicia noastră, de avantajele și farmecele ei: vreți carouri scoțiene, poftim carouri scoțiene, vreți pantaloni cu pătrățele, poftim și pantaloni, poftim și bereta tinerească și jacheta neagră cu cordon lat de antilopă, cu puloverul cu guler rulat, poftim toate. Dar nu credeți ca pelerina îi dă ținutei nota ei proaspătă, tinerească, rafinată?

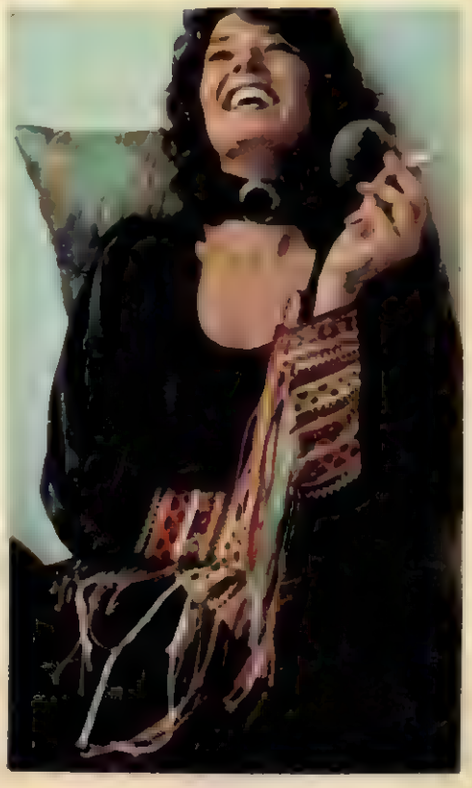

Celor mici, o eleganță «stil», cu pantalonași trei-sferturi, rochii din catifea cu broderii, cizmulițe șnuruite, pantofi cu baretă: ca în copilăria mamelor..

Pentru orele de serviciu ori studiu, două ținute practice (și nostime!): un costum-salopetă tricotat la mașină, peste care o vestă-pardesiu dintr-o stofă jacard face un efect excelent; fusta midi, despicată cutezător în față (nu-i obligatoriu chiar atît de mult!) și purtată peste dresuri groase și colorate și cu o vestă-bolero.

Pentru serile elegante, o rochie neagră, care ne-a plăcut foarte mult: decolteul rotunjit, fusta amplă, mineca bufantă, prinsă într-o originală manșetă traversată de tot soiul de șireturi colorate, care atîrnă apoi amuzant, preț de 10-20 centimetri.

umor

de ANDO

de M. OPROIU

Dacă ştiu să stau «sluj», aveţi un os de ros şi pentru mine?

de Anton DRAGOS

De ce eşti supărat că, slavă Domnului, ai de toate, ce-ţi mai lipseşte? Nişte justificări!

LA PATINAJ

ORIZONTAL: 1) Autorul unui «Peisaj de iarnă cu scene de patinaj» — Teren pentru patinaj. 2) Patinoare ad-hoc Țara foștilor campioni mondiali la proba de patinaj artistic-dansuri. 3) Patine puse la păstrare (sing.) — La baza patinei Alt patinoar de circumstanță (reg.) 4) Inoportună pe terenurile de patinaj — Îl declanșează patinatorul de viteză în ultima parte a cursei — Canal executat de-a lungul porțiunii de contact dintre patină și gheață, care asigură stabilitatea în mers. 5) Se lasă îngheț în sfîrșit! — Introducere într-o cursă de patinaj viteză — Înaintea noastră — Sinaia-plecare. 6) Alma-..., oraș și stațiune pentru practicarea sporturilor de iarnă din U.R.S.S. - Se întrec la probele de patinaj perechi (sing.). 7) Notează evoluțiile patinatorilor în concurs (sing.) — Note medii! Cu Belousova în frunte! 8) Hama Luat la mijloc! — Se cere patinatorilor la antrenamente. 9) Instrument folosit de școlari — Cu privire la un corp ceresc (fem.). 10) A dansa în ritmul «Patinatorilor» lui Waldteufel — Localitate în județul Bihor. 11) De patru ori mai mare (fem.) — Stradă... mică.

VERTICAL: 1) Patinajul în sine. 2) Renumit pictor francez (1832-1883), autorul tabloului «Patinoarul din Rue Blanche» — Întreprinderea de reclame comerciale (abr.). 3) Orășel în R.P. Ungară — Tîrg în Nigeria. 4) Munte în Iran — Literă chirilică — Eroina nuvelei «Viscolul» de Ștefan Velea, pasionată patinatoare. 5) Așa cum sînt partenerii la exercițiile de patinaj-perechi (sing.). 6) Amenajată pentru probele de patinaj viteză — Soare apus de mult — Lor le lipsește un cerc! 7) Prenume bărbătesc — Patinatori de elită. 8) Vehicul de război — Plantă din Arabia. 9) Terminația patinei! — Patinajul, de pildă. 10) Unge la inimă! Se execută și la patinaj. 11) Localitate în Argentina — Probă de patinaj artistic. 12) Primari la turci (od.) — Arta de care se apropie patinajul artistic. 13) Faptă rea — Medalie pentru cel mai bun patinator într-un concurs.

Adam STOICA

Cuvinte rare: ACSA, ABAH, NUA ETI, TSAT, OLTA, AJANI.

Dezlegarea jocului «FEMINA», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AFRODITA — MAMA. 2) MIERE — IUBITE. 3) ANA — LUNA — RAZA. 4) ZA — ZINC — PISIC. 5) O — LACURI — FANA. 6) ATENA — ISPITIT. 7) NINETA — TUCA — A. 8) AMU — ADIERE — PT. 9) ITE — OITA — AAA. 10) ADA — DR — E — ADR. 11) RA — ORAS — CRINA. 12) T — STATUIE — NAI. 13) EVA — GENEROASA.

muzică

DISCUL — ACT DE CULTURĂ

de Nicolae SPIRESCU • Fotografii de S. STEINER

Cîteva dintre cele mai frumoase mape de discuri apărute la Electrecord.

Mass-media — cuvînt tot mai mult întîlnit în presă, vehiculat în rapoartele organismelor internaționale, invocat ca argument în anchetele psihologilor și sociologilor... Mijloacele de comunicare în masă joacă un rol tot mai mare în dezvoltarea societății umane, influențează tot mai mult viața de zi cu zi a fiecărui individ în parte. Printre ele — discul... bătrînul disc, de pe care se iscă la atingerea acului minuscul miracolul muzical, vocea poetului declamîndu-și versurile, monologul lui Hamlet sau basmul de la gura sobei. În condițiile înmulțirii fără precedent a mijloacelor moderne de informare, a crizei de timp în care se instalează implacabil omul contemporan, se ascultă totuși din ce în ce mai multe discuri, se vînd tot mai multe aparate picup, apar tot mai multe tonomate — ingenios debușeu al industriei discografice. O statistică publicată în «Le Monde» arăta că încă în 1967, în Franța, la 15 400 000 de familii existau 5 800 000 picupuri, adică 37,5%, iar în Germania federală pentru 21 000 000 de familii se găseau 9 600 000 aparate, adică 43,5%. Procente ridicate prezintă și Italia — 26%, Anglia — 47%, ajungînd în Japonia pînă la 60%. În țara noastră (deși nu ne-am propus să facem o statistică) este vizibilă continua creștere a posesorilor de discuri și aparate picup al căror număr atinge acum cifre impresionante, altădată de neimaginat. În afara calităților sale specifice — mai rezistente în comparație cu banda magnetică, se depozitează și păstrează ușor, nu se alterează, putînd oferi oricînd o audiție dintre cele mai bune — la creșterea interesului față de disc concură: electrificarea totală a satelor, creșterea parcului de picupuri, prețul foarte scăzut, la noi, al discului.

UN PICUP PE PRISPĂ...

O microanchetă întreprinsă printre locuitorii satului Colibași, comuna Strejești, județul Olt, oferă cifre edificatoare: în 1950 la o populație de aproape 300 familii

nu se găsea decît un singur posesor de patefon, cu numai 10 discuri, cele mai multe cu muzică lăutărească; astăzi, în sat sînt circa 50 de picupuri, peste 100 de televizoare și aproape 250 aparate de radio. Gheorghe D. Șerban (48 de ani) are 42 de discuri, majoritatea cu muzică populară, cîteva cu ușoară, cumpărate pe criteriul interpretului favorit: Irina Loghin, Maria Ciobanu, Maria Lătărețu, Ion Luican, Margareta Pîslaru, Gică Petrescu ș.a.; Ilie Oprescu (49 de ani), posesor al 50 de discuri, ascultă muzică populară și ușoară, uneori operetă și piese de teatru, în timp ce Marin Buligioiu (41 de ani) preferă în exclusivitate muzica populară oltenească. Fiul său, Gigel Buligioiu (17 ani), are discotecă aparte, bineînțeles, numai cu muzică ușoară, ghidîndu-se în alegerea titlurilor după șlagărele care se dau la radio. Se plînge că la Slatina sau Drăgășani (cele două orașe apropiate cu magazine de specialitate) nu găsește întotdeauna discul cu soliștii săi preferați. Restul subiecților, în majoritate — putem cita pe Vasile I. Dumitru (50 de ani), Marin Negoiu (50 de ani), Dumitru Măndoiu (39 de ani) sau Marin Pîrvu (31 ani) — ascultă cu precădere discuri cu folclor vocal din Oltenia și Muntenia, dar doresc să găsească înregistrate pe disc și unele hore specifice satului (și județului — n.n.), cum ar fi Rustemul, Boiereasca, Ciuleandra, Hii-una! ș.a., căci acum cînd satul nu mai are taraf de lăutari și nu se mai fac hore, adesea se mai încinge la petreceri cîte un joc pe muzica de la picupul scos pe prispă. Ion Bădescu (25 de ani), muncitor la Uzina de aluminiu de la Slatina, își manifestă nemulțumirea față de muzica de dans existentă pe discuri: el ar dori dansuri mai noi, «la modă», dar și tangouri și valsuri intercalate printre ele; în timp ce Constantin Ștefan (27 de ani), profesor la școala generală din Strejești, e de părere că se găsesc în librării prea puține discuri didactice. Gheorghe D. Șerban e «revoltat» că nu se imprimă pe discuri balade vechi, autentice, așa cum le cîntă moș Ion Ghiță (Vodă) de 75 de ani, rapsod popular din sat, cunoscut în toată țara de la **Dialog la distanță** unde a cîntat, la televizor, în 1966, balada «Foaie verde ruguleț, între Argeș și Olteț». «Peste ani, cînd nea Ion n-o să mai fie, cine o să mai cînte baladele pe care numai el le știe?» Îl ascultăm pe nea Ion Vodă și impresia e deosebit de puternică. Cîntul său degajă un farmec greu de exprimat în cuvinte, izvorînd din însuși pămîntul acestei țări. («Baladele vechi, autentice, interminabile și fără acompaniament orchestral nu interesează marea masă a discofililor», aveam să aflăm ulterior de la unul din factorii de răspundere ai Casei de discuri Electrecord.) Oricum, Gh. D. Șerban le-ar vrea pe disc, iar dorința cea mai vie a bătrînului rapsod Ion Vodă din Colibași e să audă imprimate, pe disc sau la radio, măcar cîteva dintre cele aproape 50 de balade, cîntece bătrînești și haiducești, cîntece populare de petrecere, romanțe chiar, culese de-a lungul unei vieți de om și păstrate în memorie cu sfințenie. «Sînt cîntece pe care nu le mai auzi nicăieri și tare aș dori să vină de la București sau de la iudeț, să le dau pe toate, să le imprime, ca să le audă și nepoții mei. A venit cineva de la Casa de creație populară din Slatina și le-a pus pe bandă, dar nu mai știu nimic de ele». Facem aici publică dorința lui moș Ion Vodă, cu speranța că va trezi interesul meritat, observînd în concluzia microanchetei noastre de la Colibași, că, dacă pînă nu demult discul era apanajul unui grup restrîns de inițiați, nemaiîntîlnita sa răspîndire de azi îi conferă atributele unui

FACTOR PRINCIPAL AL CULTURII DE MASĂ

Deci ce se editează pe disc? Care sînt criteriile alcătuirii repertoriului întreprinderii «de cultură» Electrecord, alcătuire care, se știe, reprezintă o acțiune de lungă durată, realizărilor fiecărui an adăugîndu-se titlurile existente în catalogul general al instituției, alcătuit în decursul anilor precedenți?

Mai întîi, primul dintre obiectivele generale înscrise în planul tematic al Electrecordului îl constituie promovarea valorilor consacrate ale creației originale, apoi valorificarea repertoriului vîrfurilor artei interpretative românești (soliști instrumentiști, cîntăreți, ansambluri orchestrale, camerale, corale) și, în sfîrșit, difuzarea lucrărilor de bază ale muzicii universale în vederea unei permanente lărgiri a orizontului cultural al maselor.

A reușit oare Electrecordul să-și atingă aceste obiective? Le urmărește consecvent? Sînt conjugate toate eforturile pentru îndeplinirea dezideratului său suprem, acela de a pune la îndemîna iubitorilor de artă, discofililor, momentele cele mai importante din cultura românească, făcînd cunoscute în același timp, la noi, valorile consacrate ale culturii universale?

O retrospectivă a realizărilor de pînă acum ne va edifica, sperăm, pe deplin. În domeniul muzicii simfonice, de cameră, de operă și coral românesc (preocupare constantă și de frunte a Electrecordului), s-a urmărit, cu precădere, prin editarea celor mai semnificative opus-uri din istoria muzicii românești, începînd cu primele documente din secolele 16 și 17, pînă la cele mai recente afirmări, crearea, cu timpul, a unei discoteci a culturii muzicale românești. A fost astfel inclusă pe disc cvasitotalitatea creației enesciene, din toate genurile, alături de cele mai de seamă lucrări ale compozitorilor români, clasici și contemporani.

— Trebuie remarcate — ne spune maestrul **Ion Dumitrescu**, președintele Uniunii compozitorilor — eforturile lăudabile ale Electrecordului de a edita și oferi publicului muzica noastră simfonică în ciuda unor condiții grele de înregistrare și a tirajelor mici impuse de exigențele economice specifice unei gospodării chibzuite. Utilizînd înregistrările pe care Radioul le-a oferit cu promptitudine dintotdeauna (Filarmonica a colaborat mai puțin, știute fiind pretențiile sale, cîteodată absurde), discul a fixat definitiv momentele decisive ale muzicii noastre, făcîndu-le astfel implicit și o susținută reclamă în străinătate, unde el și-a cîpătat un bun renume. Acum 15 ani discurile românești nu erau competitive; astăzi ele pot rivaliza cu orice alte discuri ale caselor celebre, atît din punct de vedere al calității și conținutului imprimărilor cît și al prezentării lor grafice...

Opinii asemănătoare au exprimat și alți oameni de cultură și artă, personalități de frunte ale scenelor și podiumurilor noastre de concert, ale scrisului românesc. Se desprinde ideea generală a unor realizări merituoase puse în slujba culturii românești, datorate, cel mai adesea, unei juste politici de orientare, care să suplinească din venituri uriașele cheltuieli inerente legate de procesul editării în tiraj mic a discurilor cu muzică simfonică, de cameră etc.

— La genurile culte, întreprinderea noastră satisface chiar și o cerere de numai 100 de discuri — ne mărturisește compozitorul **Teodor Cârțiș**, directorul Casei de discuri Electrecord — deși în acest caz iesne se poate observa că lucrăm în pierdere. Pierdere ce o compensăm din beneficiile provenite din editarea discurilor cu muzică populară și ușoară.

O ECUAȚIE CU TOATE CUNOSCUTELE

Și totuși... Dintr-un articol publicat nu demult în revista «Muzica» reiese că discurile de muzică simfonică, de cameră, corală, de operă și operetă, în totalitate, constituie un procentaj de numai 5 (cinci) la... mie față de numărul

Audiția unui nou disc la magazinul «Muzica» din Calea Victoriei, unul dintre cele mai bine utilate magazine de acest gen din lume.

total al discurilor editate la Electrecord. Cifră care, să mărturisim cinstit, reflectă o situație deloc îmbucurătoare, dacă ar fi să o raportăm la nivelul real de solicitare a discului «cult», la nivelul actual de cultură muzicală. Dar oare se editează corespunzător nivelului real de solicitare? Pentru că una din explicațiile acestei ciudate situații o constituie faptul că întreaga producție a Electrecordului e condiționată de cererile vînzătorilor din magazinele de specialitate și nici un disc, indiferent de valoarea sa culturală, nu poate fi editat fără o cerere fermă din partea lor.

— Comenzile de discuri se fac trimestrial pe baza auditiilor organizate în 16 centre din țară, cînd se fixează necesarul pentru trimestrul următor. (Interlocutorul nostru este **Yvonne Stănescu**, economist principal la Direcția comercială metalo-chimică din M.C.I.) Cu aceeași ocazie se transmit comenzile pentru discurile deja apărute și epuizate, dar solicitate în continuare... Repertoriul e așadar propus de Electrecord, noi solicitînd doar un anumit număr de discuri pentru vînzare. Minimum de tiraj pe genuri e de 300 (chiar 100 la muzică simfonică) și depășește 2 000 la ușoară și populară. Cererile reprezentanților comerțului se fac pe baza doleanțelor manifestate direct în magazine de cumpărători. Numai în felul acesta influențează comerțul întocmirea repertoriului. Discul, ca orice

În sala de marmură a Casei Scînteii se imprimă un nou disc Mozart. La pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii — cunoscutul dirijor italian Carlo Zecchi.

DISCUL — ACT DE CULTURĂ

La pupitrul de comandă al discului românesc de muzică ușoară: maestrul de sunet Theodor Negrescu și electroacusticiana Elena Sfetcu.

Solistul Mihai Constantinescu imprimă cu orchestra de muzică ușoară Electrecord, dirijată de Alexandru Imre.

articol de comerț, trebuie vîndut și noi nu putem jongla cu cifrele. Avem magazine de specialitate în care unii vînzători au devenit cu timpul adevărați experți știind ce să solicite și ce nu. Mai e apoi magazinul «Muzica», unul din cele mai bune pe plan mondial în domeniul discului. Oricum însă problema vînzătorilor din M.C.I. nu e încă rezolvată...

Dar, ne scrie cititorul Cornel Drăgan din Timișoara, str. Buftea nr. 1, «un disc necomandat nu se editează! Nu dă nimănui socoteală nici cel ce nu l-a comandat, nici cel care nu l-a editat. Pe primul îl acoperă lipsa oricărei posibilități de control, pe cel de-al doilea dispoziția absurdă de a edita numai ceea ce cere primul». Pentru a corecta cît de cît efectul «incompetenței» celui care comandă, cititorul timișorean propune ca la baza planului de editare a Casei de discuri să stea lista de piese realmente reprezentative pentru creația de muzică cultă autohtonă și universală, alcătuite de forumi competente și completate cu sugestiile maselor de amatori

Solicitînd Electrecordului extinderea imprimărilor cu muzică de operă, dirijorul **Constantin Petrovici** de la Opera Română socoate că, pe de altă parte, trebuie stimulat și interesul publicului pentru acest gen (și pentru celelalte — n.n.). Se va putea produce astfel o breșă în cercul vicios: Electrecordul nu editează pentru că publicul nu cumpără, publicul nu cumpără pentru că Electrecordul nu înregistrează. Tot domnia-sa remarca dificultățile pe care le întîmpină discul de la înregistrare pînă la apariție, propunînd scurtarea acestui timp care atinge uneori un an, un an și jumătate. «Unele spectacole ar merita să fie imprimate chiar pe scena Operei, ușurîndu-se astfel complicata metodologie a imprimării».

Apreciind progresele făcute în ultimii ani în domeniul editării discurilor muzicale în țara noastră, progrese legate și de prezentarea lor grafică și de aparatul critic de pe copertă, compozitorul **Laurențiu Profeta**, vicepreședinte al Uniunii compozitorilor, sugerează o modalitate de editare ce ar trebui mai mult susținută: discul care să însoțească o carte și o partitură muzicală, așa cum discul de operă e însoțit de libret. Cînd se tipărește, de exemplu, o carte de cîntece (sau despre cîntece), să se anexeze discul cu exemplificările respective. Electrecordul ar trebui să colaboreze în acest sens cu Editura muzicală, cu U.T.C., cu Ministerul Educației și Învățămîntului. «De ce n-am avea o antologie a cîntecelor școlarilor cuprinzînd partitură, text și disc», se întreabă domnia-sa. «Formulele de editare complexă, audiovizuale, își pot găsi o materializare mai concentrată, economică. Pentru o culegere de circa 20 de cîntece s-ar imprima astfel numai cîte o singură strofă — înregistrare scurtă, de un minut — cuprinzînd linia melodică a fiecărui cîntec. Astfel de discuri ar veni în ajutorul mișcării artistice de amatori, al acelor dirijori care întîmpină adesea dificultăți în citirea de partituri. Iată deci o formulă economică la îndemînă și cu mare eficiență educativă. Dar nu se editează suficient nici muzica ușoară românească. Discuri reprezentative pentru compozitorii noștri fruntași, cum ar fi Temistocle Popa, V. Veselovski, H. Mălineanu, apar prea rar, lucru cu atît mai de mirare cu cît ele sînt foarte cerute pe piață». O ultimă sugestie a compozitorului Profeta se referă la discul cu muzică pentru copii. «Am sentimentul, spunea domnia-sa, că nu există un plan de perspectivă în care Electrecordul să se pună de acord cu toți factorii răspunzători: organizația de pionieri, Ministerul Educației și Învățămîntului. E regretabil că încă nu există nici măcar ideea existenței discului în bibliotecile școlare. E drept, cuvîntul bibliotecă se referă la carte. Dar astăzi discul completează cartea în acțiunea ei formativ-educativă. Ar fi de aceea indicată înzestrarea bibliotecilor școlare cu colecții de discuri destinate copiilor».

CERTE REUȘITE DAR ȘI LOC PENTRU MAI BINE...

Promovînd cu precădere muzica ușoară de calitate, melodioasă dincolo de moda și avangardismele negustate de publicul larg, Electrecordul are certe reușite în acest domeniu. În acest spirit este conceput și planul tematic pe 1972, în care sînt prevăzute, în plus, discuri de muzică ușoară în limbile maghiară și germană pentru satisfacerea exigențelor naționalităților conlocuitoare. Și totuși în rafturile magazinelor puține sînt discurile care să satisfacă majoritatea gusturilor, căci fugind de mode, Electrecordul a fugit adesea și de muzica ușoară vie, antrenantă, gustată nu numai de tinerii ascultători mai informați, editînd în același timp soliști de mîna a doua, desigur, mai «ieftini», dar de care nu avea nimeni nevoie. (Vezi discurile cu șlagăre mondiale, în care majoritatea nu sînt emise în interpretările originale.)

La muzică populară s-au realizat discuri reflectînd principalele zone folclorice, folosind interpreți de valoare și formații acompaniatoare variate, invitate adesea din diferite regiuni ale țării. S-a ținut întotdeauna seama de preferințele publicului din țară care apreciază aproape exclusiv muzica vocală, dar și de cerințele pieței externe doritoare numai de muzică instrumentală. Aici e însă loc pentru mai bine, în sensul sporirii imprimărilor de folclor autentic, așa cum a fost seria comentată de Tiberiu Alexandru. Mari succese constituie seriile «La horă în sat», «Întîlnire cu România» și «Virtuoși ai instrumentelor populare». Din această serie, ultima, de exemplu discul lui Gh. Zamfir se bucură de unanime aprecieri peste hotare. De altfel, pentru că veni vorba, o mulțime de alte discuri românești, cuprinzînd și muzică cultă, se bucură de multă căutare în Japonia, Franța, Canada, realizînd frumoase beneficii în valută. Criticul muzical Claude Gingras semnează în «La presse» din Montreal, din 23 octombrie '71, o cronică laudativă a unor discuri românești printre care integrala «Traviatei» cu Zeani, Buzea, Herlea, Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Beethoven cu Valentin Gheorghiu și Concertul de violoncel al lui Haydn cu Radu Aldulescu ș.a. Sub licență Electrecord, firma Deesse a emis și ea în Franța discuri de mare succes, cuprinzînd lucrări de Enescu, Lipatti. Paul Constantinescu ș.a., iar multe case de discuri din țările socialiste au ca principal partener de benzi Electrecordul

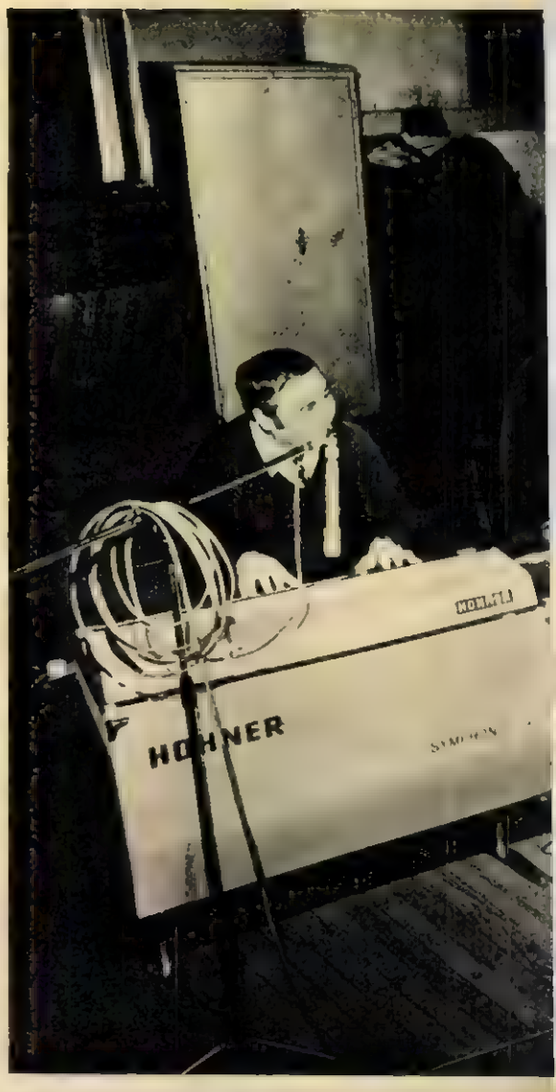

•

Dar discul nu conține numai muzică. Pe el se imprimă și literatură, discurile cu piese de teatru, versuri, căpătînd o pondere din ce în ce mai mare în peisajul nostru cultural. Ce s-a realizat în acest domeniu? Eforturile sînt și aici adesea încununate de succes. S-a urmărit editarea literaturii române, poetice și dramatice, în tot ce are mai reprezentativ, dar și prezentarea valorilor consacrate ale literaturii universale.

Și totuși multe din aceste titluri s-au editat pesemne într-un număr prea mic de exemplare, nemaigăsindu-se astăzi pe piață — remarca pe bună dreptate artista emerită **Dina Cocea**, vicepreședinte al A.T.M.-ului. «Dacă mă duc eu la magazin, găsesc oare aceste discuri? Ce se reeditează anul acesta? Apoi, la reeditări ar trebui să se aibă

CE VOM ASCULTA ÎN 1972

Muzică simfonică

— «Rapsodiile române» de Enescu — reimprimare stereo.
— Din creația lui Dinu Lipatti, Mihail Jora, S. Drăgoi, D. Cuclin, S. Toduță, Th. Grigoriu, D. Bughici...
— Debutanți pe disc: Liviu Comes, S. Sarchizov, St. Zorzor, Zoltan Aladár, Csiki Boldizsar și Torenyi Éde.
— Lucrări de Rameau, Leclair, A și B. Marcello, Haydn, Mozart, Beethoven, Chopin, Brahms, C. Frank, Șostakovici.
— Istoria muzicii universale în exemple: Händel, Haydn, Mozart.
— Recital Emilia Petrescu.

Muzică ușoară

— Medalioane — Ion Vasilescu (II), P. Andreescu, N. Kirculescu, Al. Mandi, Radu Șerban, Sile Dinicu.

—Recitaluri—Margareta Pîslaru, Dan Spătaru, Mihaela Mihai, Aura Urziceanu, Marina Voica, Dida Drăgan, Pompilia Stoian, Angela Similea, Olimpia Panciu, Aurelian Andreescu, Cornel Constantiniu, Florin Bogardo, M. Constantinescu...

Muzică populară

Banatul și Maramureșul (seria «La horă în sat»); Muntenia, Moldova, Valea Someșului, Bihor, disc de pseudoinstrumente (seria «Întîlnire cu România»); iar din seria «Virtuoși ai instrumentelor populare»: Ion Lăceanu, C-tin Dobre, Ion Copil, Gh. Covaci, Ion Drăgoi; tineri soliști: «Floarea din grădină» etc.

Teatru

Camil Petrescu (Jocul ielelor), A. Baranga (Mielul turbat), V. Eftimiu (Înșir-te mărgărite), Legende românești.

Poezie

Poezie patriotică (disc colectiv), Geo Bogza, poezie clasică românească în limba franceză.

BREVIAR

Principalii indicatori ai planului de producție al casei de discuri «Electrecord»

		1969	1970	1971	1972
Creșterea producției globale de discuri	Nr. disc.	38 375 000	41 749 000	44 071 000	44 500 000
Scăderea prețului de cost	Lei cheltuieli la mia lei prod. marfă		866,60	841,80	831
Livrări export	Lei valută		1 000 000	1 100 000	1 100 000

Radiografia repertoriului muzical

60–64% muzică populară
20–24% „ ușoară
12–20% „ cultă

în vedere și alte distribuții. E frumos să ai «D-ale carnavalului» în distribuția Teatrului Național, să zicem, dar n-ar fi oare interesant să poți asculta pe disc și ediția Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra?» Pentru o mai bună și eficientă reclamă în străinătate a teatrului românesc, artista emerită Dina Cocea e de părere c-ar trebui inițiată imprimarea pe disc a acelor spectacole jucate pe scene străine cu piese românești în limbile respective, piese ce ar avea astfel o circulație mult mai mare, asigurînd implicit o mai bună cunoaștere a literaturii noastre dramatice. Încă o propunere a domniei-sale este aceea de a se imprima discuri-medalion și pentru marii noștri actori, cum ar fi Aura Buzescu, George Calboreanu și ceilalți, dovadă peste timp a talentului lor unic. «Căci, ce bine ar fi fost ca să ne fi rămas un recital Vraca pe disc».

— în ambiția acestuia de a reflecta fenomenul poetic în ansamblul lui.

*

Pe scurt, care sînt concluziile retrospectivei noastre? Ele au reieșit, în general, pe parcursul articolului. În plus, trebuie reținută mai întîi ideea necesității unei colaborări mai susținute a organelor competente pentru alcătuirea unor proiecte repertoriale cît mai cuprinzătoare care să ofere într-adevăr garanția că discul românesc este un autentic factor de cultură, și nu articol oarecare de comerț. Electrecordul, conducerea sa, au mari merite «luptînd»

Referindu-se la discul de literatură, scriitorul **Traian Filip** remarcă absența poeților reprezentativi din mai tinerele generații. Într-adevăr, dacă vom găsi pe disc recitaluri de versuri aparținînd unor poeți ca Eminescu, Alecsandri, Coșbuc sau, în lectura autorilor, T. Arghezi, Bacovia, V. Eftimiu, Mihai Beniuc, Zaharia Stancu ș.a., dacă s-a mai editat și un disc omagial «Frumoase versuri spune țara» în lectura a 26 de autori, se poate remarca cu ușurință lipsa poeților tineri reprezentativi de azi. Publicul de poezie vrea să audă, de exemplu, glasul lui Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Marin Sorescu și al celorlalți care au adus un timbru nou, configurînd o nouă imagine a poeziei românești ce ar trebui să fie prezentă pe disc trimestru de trimestru cu slujitorii lui Mercur care doresc în exclusivitate discuri comerciale, dar, socotim noi, efortul trebuie coroborat cu inițierea unor acțiuni de sondare mai precisă a preferințelor publicului larg, de influențare și dirijare a lor spre receptarea valorilor autentice în dauna celor comerciale. În acest sens, am găsi utilă editarea de către Electrecord a unei reviste cu acest profil (așa cum au toate țările mari consumatoare de disc) care ar fi implicit rentabilă grație atracției exercitate de muzică. Cunoscute fiind apoi condițiile tehnico-materiale dificile în care funcționează casa noastră de discuri — birourile în Cazzavillan, depozitul și presele în Popa Nan, sălile de înregistrare în Călărași (Tomis) și la Casa Scînteii (improvizată) — s-ar cere ca Electrecordul să devină o fabrică cu unități integrate, modern utilată, care să poată conferi din plin discului românesc dimensiunile proprii culturii noastre socialiste.

sport

de Gh. EPURAN

sporturile albe

Acum cînd atenția întregii lumi a sportului este îndreptată spre sporturile albe, aflate la ciclica lor sărbătoare olimpică, dați-ne voie să rămînem tot pe meleagurile noastre și să punem în discuție disciplinele sportive ale iernii noastre. Propunem însă să pornim tot de la Jocurile Olimpice unde mica delegație a tricolorului nostru se străduie să-și facă simțită prezența în întrecerile cu cei mai buni sportivi ai mapamondului.

Șase boberi români, în frunte cu Ion Panțuru, vor încerca să cucerească o nouă medalie olimpică (ar fi a doua în istoria participărilor noastre la J.O. de iarnă, prima — de bronz — fiind cîștigată de I. Panțuru și N. Neagoe în 1968). Iată deci că la acest sport ne permitem să ne luptăm cu cei mai buni, deși nici în iarna trecută, nici în iarna aceasta nu am putut avea concursuri și campionate naționale, singura noastră pîrtie neputînd fi înghețată în condițiile unor ierni capricioase. Bobul, acest sport al vitezei, al marilor precizii, în care am dovedit — pe parcursul mai multor generații — că putem da mari campioni, are însă perspective. Noua pîrtie care se va construi — începînd din primăvară la Sinaia, și care pe 1 000 metri va putea fi înghețată artificial, va rezolva problema numărul unu a bobului; va fi terenul de școală — cu lung sezon — a tinerilor care vor păși pe urmele lui Panțuru și echipei sale; va fi viitorul bobului.

Alți șapte tineri, — cinci biatloniști și doi «alpini», vor reprezenta la actuala Olimpiadă albă schiul românesc. Biatloniștii au plecat cu speranța de a figura printre primele șase echipe — la ștafetă — și deci să se mențină în rîndurile țărilor fruntașe în cea mai tînără probă a schiului, guvernată însă de federația internațională de pentatlon modern. Într-un fel, biatloniștii, datorită în bună măsură preciziei lor la tir, reprezintă schiul nostru nordic, absent și la aceste Jocuri Olimpice după cum a absentat și la ediția din 1968. Ce se întîmplă cu fondiștii noștri și cu săritorii? Dacă ultimii acuză lipsa unor trambuline adecvate pentru o bună pregătire (singura care face față pretențiilor actuale se află în nordul țării, la Borșa, departe de centrele tradiționale) și mai ales lipsa unor trambuline de plastic pentru școala de peste vară (acum, la mai bine de două decenii după apariția și folosirea lor curentă în procesul de antrenament), fondiștii nu au decît scuza propriei lor slăbiciuni. Cum însă prin 1950–1951 ei reușiseră să facă un salt spectaculos de valoare, cu siguranță că nivelul scăzut al performanțelor lor actuale nu se datorează lipsei unui material uman cu posibilități, ci prelungirii — peste orice limită — a unei pregătiri după metode învechite, cu eforturi reduse, incompatibile cu performanțele înalte. Un nou spirit de muncă și metode mai moderne au schimbat însă climatul și dacă de la seniorii de astăzi nu mai putem avea pretenții, o serie de juniori și junioare ne promit să readucă în curînd schiul românesc de fond în circuitul marilor întreceri. La probele alpine cei doi reprezentanți olimpici ai noștri nu vor fi la Sapporo în focul luptei pentru primele locuri. Ei sînt prezenți acolo pentru ca în această populară disciplină a schiului să nu pierdem contactul cu cei mai buni; pentru a face, eventual, încă un pas pe dificila scară a ierarhiilor, în speranța că în curînd vom putea depăși și noi supercampionii care pot intra în elita schiului mondial. Avem aceste șanse? Este greu să pronosticăm pe termen lung. În ultimii ani schiul a pătruns în școli, a fost îndrăgit de copii și întrecerile juniorilor adună la start — duminică de duminică — sute de campioni în față. Talente sînt multe. Dar talente am mai avut. Valorificarea lor a rămas însă o dorință neîmplinită. Motivul? Schiul a cucerit masele de tineret, a devenit motivul numărul unu al unei ample mișcări turistice de iarnă, dar încă e tratat ca un copil sărac în cele mai multe din localitățile noastre de munte Iată de ce în zilele fierbinți ale lui Sapporo '72 ne gîndim la sporturile noastre albe. Ne gîndim că primarii din Bușteni, Vatra Dornei, Cîmpeni și din atîtea alte locuri vor înțelege că îndrăgind și ei aceste sporturi, creîndu-le posibilități de manifestare, vor contribui temeinic la ridicarea prestigiului orașelor lor. J.O. de iarnă trebuie să fie un îndemn pentru toată lumea, ca în viitor să ne facem și mai mult simțită prezența în rîndurile celor mai buni. Avem ierni, munții ocupă o treime din suprafața țării noastre, nu ne rămîne decît să acordăm sporturilor albe o mai mare atenție.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Un eveniment major care s-a impus, săptămîna aceasta, atenției opiniei publice mondiale a fost Consfătuirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Cele două declarații adoptate la capătul acestei importante reuniuni au stîrnit interes unanim și numeroase reacții pozitive în lumea întreagă tocmai pentru caracterul realist și dătător de perspective al conținutului lor, abordînd probleme de cea mai mare acuitate politică ce privesc pe de o parte pacea, securitatea și colaborarea în Europa, iar pe de altă parte situația existentă în Asia de sud-est, ca urmare a continuării agresiunii S.U.A. în Indochina.

Documentul privind destinele continentului nostru reafirmă preocuparea statelor socialiste, reprezentate la nivelul cel mai înalt în cadrul Consfătuirii de la Praga, de a face tot ce este practic posibil pentru a determina transformarea Europei într-o vastă zonă a păcii permanente, trainice, într-o zonă a cooperării rodnice între state suverane și egale în drepturi. Cu alte cuvinte, trebuie să fie asigurate toate condițiile pentru ca acest continent, în întregul lui, să devină un factor de stabilitate și înțelegere aici și în lumea întreagă. Valoarea teoretică și practică a Declarației apare și mai pregnantă în lumina principiilor fundamentale pe care le evocă și pentru promovarea cărora se pronunță. Inviolabilitatea frontierelor, crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice folosire a forței sau amenințării cu folosirea ei în relațiile reciproce dintre state în Europa, coexistența pașnică, relațiile de bună vecinătate și colaborarea în interesul păcii, necesitatea dezvoltării multilaterale și reciproc avantajoase a relațiilor dintre state, soluționarea problemei dezarmării generale și totale și în primul rînd a dezarmării nucleare, sprijin mai activ pentru obiectivele urmărite de O.N.U., iată cîteva jaloane importante. «Așezînd aceste înalte principii și obiective la baza relațiilor dintre state în Europa — se arată în Declarația de la Praga — conferința general-europeană va lua o hotărîre de mari proporții istorice. Aceasta va fi începutul unei rodnice activități comune, capabile de a face ca Europa să fie cu adevărat pașnică». Faptul că încă din prima lună a acestui an ideea unei asemenea conferințe se bucură de o largă audiență în Europa și în lumea întreagă se explică tocmai prin interesul general pentru realizarea în practică a principiilor și obiectivelor enunțate de statele socialiste în această Declarație, ca și în documentele unor reuniuni anterioare, de pildă aceea care a avut loc la București în 1966. Programul de acțiune pentru înfăptuirea securității europene este în întregime susținut de România socialistă, care a avut de altfel o contribuție activă, substanțială la toate etapele elaborării lui, militînd intens pentru promovarea acelor principii fundamentale ce pot oferi continentului nostru posibilități de a se transforma într-o zonă a păcii.

De altfel, Hotărîrea adoptată în unanimitate la ședința comună din 1 februarie a.c. a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri ale Republicii Socialiste România privind aprobarea documentelor adoptate de Consfătuirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și a activităților desfășurate la Consfătuire de delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă hotărîrea țării noastre de a milita activ și a aduce întreaga contribuție la cauza transformării Europei într-o zonă a păcii și cooperării fructuoase între țări suverane și egale în drepturi. În acest spirit — așa cum se arată în Hotărîre — «România adresează celorlalte state, tuturor forțelor care se pronunță pentru securitate și colaborare pe continentul european, chemarea de a-și uni eforturile pentru a face să triumfe acest nobil deziderat, pentru a asigura pacea, destinderea și înțelegerea în Europa și în întreaga lume».

Poziția aceasta în deplină concordanță cu întreaga politică externă a țării noastre se înscrie în acel puternic curent de opinie ce se manifestă acum în favoarea Conferinței general-europene. Pretutindeni în Europa au loc conferințe, colocvii, seminarii, convorbiri bilaterale, vizite reciproce, avînd drept obiectiv dezbaterea acestei probleme de vitală importanță. Personalități politice, oameni de cultură și știință, chiar și exponenți ai unor partide politice, care pînă nu de mult respingeau ideea unei conferințe europene, se pronunță acum pentru o asemenea reuniune, sesizînd perspectivele ei.

Evident, mai există încă suficiente obstacole în calea unei asemenea conferințe, încercări felurite de tărăgănare, dar tendința generală reflectă trecerea Europei într-o etapă care ar putea fi dintre cele mai importante pentru destinele ei.

Declarația în legătură cu continuarea agresiunii S.U.A. în Indochina este pătrunsă de asemeni de preocuparea de a se pune cît mai repede capăt unei situații care nu poate să nu neliniștească întreaga omenire. Faptul că războiul din Indochina, departe de a fi curmat potrivit asigurărilor repetate date de S.U.A., este, dimpotrivă, continuat și extins, tocmai ca urmare a noilor acțiuni agresive americane, determină pe participanții la Consfătuirea de la Praga să adreseze un apel tuturor celor cărora le sînt scumpe interesele păcii și securității generale să manifeste și mai activ solidaritatea cu popoarele din Indochina care luptă eroic pentru o cauză dreaptă. Nevoia de pace este la fel de pregnantă și imensă în Asia de sud-est, în Orientul Apropiat, ca și în Europa noastră. Și nimeni nu are dreptul de a pune piedici în calea tendinței firești de pace și înțelegere reciprocă a miliardelor de oameni din lumea întreagă.

Dic. BABOIAN

Marți, 1 februarie 1972

FEMEILE ÎN ACTIUNE

umăr la umăr cu minerii greviști

În preajma unor mine britanice și-au făcut apariția pichete formate din soțiile minerilor greviști și copiii lor. Este prima dată — se constată în informația furnizată de agenția «Keystone» — cînd femeile își sprijină în acest fel soții aflați în grevă. Fotografia pe care v-o prezentăm a fost făcută în fața minei de la Rugely, comitatul Staffordshire. Ploaia care tocmai începuse nu a demobilizat grupul de femei care se încălzește în jurul unui fel de foc de tabără. Acțiunea femeilor s-a dovedit a fi pentru minerii britanici un cald și puternic sprijin moral.

japonezele și pericolul scumpetei

Pentru a demonstra împotriva creșterii costului vieții — care în anii guvernării Sato a crescut cu 48% — Asociația femeilor japoneze a organizat pichete care au împărțit manifeste în centrul orașului Tokyo, cerînd cetățenilor să se opună oricărei tendințe de majorare a prețurilor.

nemulțumirea se transformă în revoltă

Încercarea autorităților de a redistribui loturile de teren agricol a creat o stare de adîncă tulburare în rîndurile celor 1 600 de locuitori ai așezării olandeze Tubbergen. Nemulțumirea mocnea de mult aici, ca și în alte localități rurale olandeze, datorită prețurilor scăzute pe care micii fermieri le primesc în schimbul produselor agricole — consecință directă a politicii agrare comunitare. Anul trecut, fermierii au cerut în cadrul unor demonstrații recalcularea prețurilor la produsele livrate de ei. Hotărîrea de a redistribui terenurile agricole a fost primită de locuitorii din Tubbergen ca o încălcare în plus a drepturilor lor. Nemulțumirea s-a transformat în revoltă. La Tubbergen s-au înregistrat cîteva zile extrem de agitate, ciocniri cu poliția, răniți atît în rîndul fermierilor, cît și al reprezentanților autorităților. În fotografie: muncitorii agricoli față în față cu polițiștii veniți să facă «ordine»

l'Unità

„foarte interesant atît pentru prestații cît și pentru preț"

Presa italiană a prezentat recent autovehiculul românesc «ARO-M-461 C» pentru circuitul pe drumuri dificile, a cărui apariție pe piața italiană de specialitate a fost primită cu interes. Ziarul «l'Unità», de pildă, scrie: „Familia vehiculelor pentru drumuri dificile s-a îmbogățit în Italia cu un nou model cu caracteristici interesante. E vorba de «ARO-M-461 C», un automobil pentru transport mixt, construit în România și importat în țara noastră de Autorom Italiana di Limito (Milano). «ARO-M-461 C» și-a făcut prima apariție în Italia cu ocazia recentului Salon automobilistic de la Torino. Acum a început distribuirea lui la un preț foarte interesant, avînd în vedere prestațiile acestui autovehicul".

Importata dalla Autorom di Limito

Dalla Romania in Italia una nuova «fuori strada»

Questo autoveicolo per trasporto promiscuo è molto interessante sia per le prestazioni che per il prezzo

15 000 contra 2

Amplele operațiuni militare desfășurate recent în Republica Dominicană — și în care au fost antrenați 15 000 militari, pentru descoperirea a doi luptători din forțele de guerilă dispăruți după o ambuscadă în cursul căreia și-au pierdut viața opt militari și patru luptători — au prilejuit apariția în numeroase ziare din diferite țări a unor comentarii privind stările de lucruri din această țară. Se menționează, de pildă, ca semnificativ, că la o populație de 4 200 000 locuitori sînt întreținute forțe armate totalizînd 40 000 oameni. Teroarea și represiunea împotriva celor ce se opun regimului dictatorial al lui Joaquin Balaguer s-au concretizat în asasinarea în ultimii cinci ani a peste o mie revoluționari, democrați și opozanți ai regimului în timp ce mulți alții se găsesc întemnițați, fiind supuși torturilor și privați de cele mai elementare drepturi.

amestecul thailandez în laos

Declarația Comitetului Central al Frontului Patriotic Laoțian condamnă administrația thailandeză pentru ajutorul dat S.U.A. în intensificarea războiului de agresiune în Laos — ajutor ce constituie o încălcare a acordurilor de la Geneva din 1954 cu privire la Indochina și, în special, a acordurilor din 1962 asupra Laosului, a căror semnatară este și Thailanda. În presa internațională au apărut noi imagini ce constituie dovezi de netăgăduit ale amestecului thailandez în Laos: soldați din cadrul unităților thailandeze predîndu-se în cursul importantei victorii obținute de forțele patriotice laoțiene în Valea Ulcioarelor.

sicriul promisiunilor

Repetatele promisiuni nerealizate ale actualei administrații americane au determinat, după cum era de așteptat, intensificarea curentului de opinie împotriva politicii fără perspectivă practicată de S.U.A. în Indochina. Reîntorși în S.U.A., supraviețuitorii aventurii militariste din Vietnam se situează în primele rînduri ale celor care cer să fie curmată vărsarea inutilă de sînge și denunță minciuna «vietnamizării» și a așa-zișelor intenții de pacificare urmărite de Washington. Strigătul de protest al veteranilor (mulți dintre ei invalizi) se face auzit tot mai puternic în capitala S.U.A. În imagine, unul dintre răzvrătiții împotriva războiului a inițiat o acțiune de protest în fața monumentului Lincoln Memorial. Sfidînd prezența polițiștilor, el a așezat aici un sicriu care simbolizează promisiunile neîmplinite ale președintelui Nixon de a pune capăt intervenției americane în Indochina. În dreapta, veteranul, așezat pe marmură, ține în mîini un steag pe care sînt înscrise chemări la încetarea războiului din Vietnam.

cînd secretele „salonului strategic" devin publice

Opinia publică americană a fost profund impresionată de seria dezvăluirilor făcute recent de cunoscutul comentator politic Jack Anderson (în fotografie). După cum se știe, acesta a reușit să procure și să reproducă în «Washington Post» documente strict secrete din arhiva la fel de confidențială a Casei Albe. Documentele de dată recentă se referă la dezbateri desfășurate chiar în cadrul Consiliului Național al Securității din S.U.A. și, într-o serie de cazuri, dezvăluie aspecte duplicitare în abordarea de către conducerea supremă a S.U.A. a unor importante probleme internaționale la ordinea zilei. Dincolo de acest fapt cu evidente și complexe implicații interne și externe pentru Casa Albă, «scandalul Anderson», care vine să se adauge la «scandalul dosarelor secrete ale Pentagonului», a produs o adevărată derută în sînul cercurilor oficiale din S.U.A. Tot mai mult și mai insistent se pune întrebarea cum documente de stat atît de importante pot fi sustrase și publicate în presă. Cine este furnizorul lor și ce se poate face pentru asigurarea ermetică a secretului dezbaterilor din faimosul «Salon strategic», la care participă președintele Nixon și principalii săi consilieri, între care Henry Kissinger și Richard Helms, directorul C.I.A., „șeful suprem al spionajului american. «International Herald Tribune» reproduce în facsimil unul din actele confidențiale cuprinzînd un memoriu special adresat comandanților de stat-major ai forțelor terestre, aeriene și navale ale S.U.A.

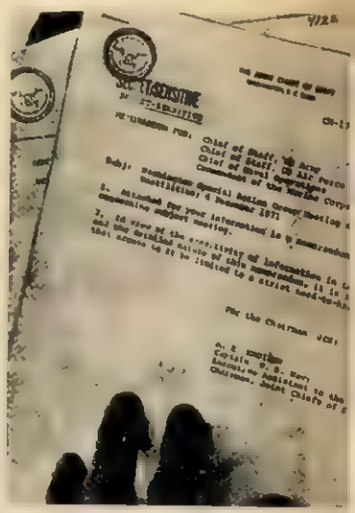

glob comentar foto

sub semnul prieteniei și colaborării frățești

Aniversarea primului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Uniunea Sovietică, semnat la 4 februarie 1948, constituie, în fiecare an, un prilej de evocare a acestui memorabil eveniment, în virtutea căruia au fost consfințite relațiile de prietenie dintre țările și popoarele noastre, statornicite după victoria puterii populare în patria noastră.

Vechile tradiții istorice de stimă și prețuire reciprocă dintre poporul român și popoarele Uniunii Sovietice, solidaritatea internaționalistă dintre oamenii muncii din cele două țări, intrate pe un făgaș nou sub îndrumarea Partidului Comunist Român și a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, și-au găsit o nouă și puternică reafirmare o dată cu încheierea primului Tratat româno-sovietic. În anii care au urmat acestui act de mare însemnătate, relațiile româno-sovietice au cunoscut, pe cele mai variate planuri, o amplă și multilaterală dezvoltare, chezășia acestei evoluții constituind-o comunitatea de orînduire, bazată pe ideologia comună marxist-leninistă, pe identitatea de țeluri în lupta pentru edificarea socialismului și comunismului, în general pentru cauza păcii și progresului în lumea întreagă.

La împlinirea celor două decenii ale primului Tratat româno-sovietic, relațiile dintre țările noastre și-au găsit o nouă și puternică expresie prin semnarea la București a noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală. Documentul, care poartă data de 7 iulie 1970, reprezintă o continuare a primului tratat, întruchipînd dorința ambelor părți de a dezvolta în actualele condiții prevederile actului istoric din februarie 1948. Și aceasta în interesul și spre binele ambelor popoare, conform cu interesele generale ale cauzei socialismului. Referindu-se la faptul că noul tratat deschide noi perspective pentru dezvoltarea în continuare a colaborării, prieteniei și alianței dintre partidele și țările noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că: **«Partidul și poporul nostru vor face totul pentru dezvoltarea continuă a relațiilor cu Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, cu popoarele Uniunii Sovietice, considerînd că aceasta corespunde atît intereselor țărilor și partidelor noastre, cît și intereselor generale ale socialismului și păcii».**

De curînd, a fost semnat la București Planul de colaborare pe 1972 între Asociația română pentru legături de prietenie cu Uniunea Sovietică (ARLUS) și Uniunea asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu străinătatea și Asociația de prietenie sovieto-română (A.P.S.R.).
Planul a fost semnat de Mihail Roșianu, președintele Consiliului general ARLUS și de A.V. Grebnev, vicepreședinte al conducerii centrale a Asociației de prietenie sovieto-română, redactor-șef adjunct al ziarului «Izvestia».

la toulouse, noaptea

Date fiind dimensiunile acestei părți a Airbusului «A-300 B», și cerința imperioasă ca în timpul transportului să nu se producă nici un cît de mic accident, deplasarea sa de la Toulouse la uzina aerospațială de la Saint Martin s-a făcut în cursul nopții, cînd traficul este foarte redus. Precauțiile deosebite se datorează și faptului că este vorba de o secțiune importantă a celui dintîi exemplar al acestui autobuz aerian ale cărui prime zboruri de încercare sînt prevăzute pentru sfîrșitul anului. Franței, R.F. a Germaniei, Angliei și Olandei, care participă în comun la realizarea acestui avion de mare capacitate, li s-a alăturat de curînd și Spania, care a hotărît să depună o contribuție financiară de 2% și să execute practic 4,2% din construcția propriu-zisă a aparatului.

realități din lumea capitalului

după un hold-up ca-n filme...

«Cea mai mare spargere din istoria recentă a orașului New York». Cinci gangsteri mascați au reușit să devalizeze seifurile celebrului «Pierre Hotel», frecventat de multimilionari, reușind, printr-o operațiune ingenioasă de rară precizie, să fure aproape două milioane de dolari în numerar și bijuterii. Față de creșterea continuă a stării infracționale în S.U.A., zilele acestea Administrația Nixon s-a văzut obligată să instituie un nou program în valoare de 106 milioane dolari în încercarea de a reduce, în următorii cinci ani, măcar cu douăzeci la sută crimele și spargerile în cîteva mari orașe americane. În ce măsură însă marile lovituri sînt zădărnicite o certifică imaginea alăturată redînd aspectul dezolant al seifurilor golite de dolari și bijuterii de la ultra-elegantul «Pierre Hotel». Păgubașii sînt 40 de mari bogătași. Ceea ce, evident, nu reprezintă decît un început de consolare

vă dăruim o armă, domnule!

Nu, nu este o glumă și nici un gest ireverențios. Este mai curînd (și într-un fel) o poliță de asigurare. Față de creșterea explozivă a numărului de atacuri armate în scopuri de jaf, conducătorii mai multor bănci din Dallas (statul Texas) au recurs la o metodă pe cît de originală, pe atît de caracteristică, pentru a oferi clienților senzația că atît banii pe care îi depun, cît și ei înșiși, ca persoane fizice, se pot considera în deplină siguranță. În acest scop, fiecare client care posedă în depozitul băncii o sumă de cel puțin 2 000 de dolari, pe timp de doi ani, primește gratuit din partea instituției bancare o armă. În fotografie, unul dintre beneficiarii acestui cadou insolit pleacă acasă cu arma în mînă, gata să se apere împotriva oricărui atac pe străzile bîntuite de bandiți care vînează oameni cu parale. Vă dăruim o armă, domnule! Oh, cît sună de frumos!...

gardă pedestră pentru comoara zburătoare

Zeci de polițiști înarmați pînă-n dinți și un număr considerabil de agenți în civil au păzit zi și noapte casetele metalice doldora de bijuterii ce urmau să-și ia zborul spre Hong Kong. Deși operațiunea trebuia să se desfășoare în secret, presa a aflat la timp despre această aventură și a putut «smulge» cîteva fotografii. Una dintre ele este cea pe care o publicăm. Dar să vorbim despre comoara zburătoare; cele 10 tone de bijuterii și alte obiecte de valoare, evaluate la sume astronomice, aparțineau diferitelor muzee și colecții particulare din Valenza Po, Vicenza, Gallarate, Arezzo și Firenze și au fost trimise pe calea aerului la Hong Kong pentru a fi expuse în cadrul unei expoziții internaționale de bijuterii și obiecte de artă.

Cum în Italia hold-up-urile de tip american nu mai sînt de mult o raritate, comoara zburătoare a avut nevoie de paza strașnică a unei veritabile gărzi. O situație, un fenomen. Și, la urma urmei, un fapt divers în lumea capitalistă care trăiește epoca înfloririi jafurilor armate de anvergură.

SPANIA:

protestul studenților

De cîteva timp, la Madrid și în alte centre universitare au loc ciocniri violente între studenți și poliție. Pe fondul nemulțumirii crescînde a tineretului studios spaniol, căruia autoritățile au refuzat din nou să-i satisfacă revendicările în legătură cu democratizarea și modernizarea învățămîntului, studenții Facultății de medicină a Universității din Madrid au declarat grevă. Cîteva zile mai tîrziu greva a cuprins întreg centrul universitar din capitala Spaniei, în semn de protest față de represiunile la care au fost supuși de autorități și poliție studenții de la medicină. Poliția a invadat sălile facultăților. Au avut loc ciocniri care au durat ore în șir. S-au înregistrat zeci de răniți și au fost operate sute de arestări. A doua zi, acțiunile de protest ale studenților au continuat în stradă, organizîndu-se în mai multe puncte ale orașului demonstrații la care au participat mii de tineri. Poliția a încercat să dispersèze această manifestare de protest (în fotografie).

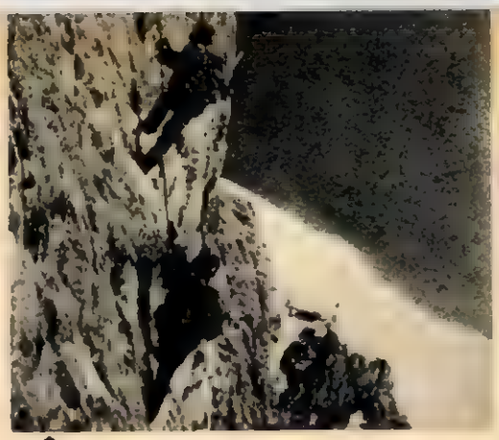

performanță geologico-alpină

Mari zăcăminte de minereuri au fost descoperite în Munții Kunlun, vestul R.P. Chineze, de membri ai colectivului de geologi din provincia Chingai. Condițiile în care ei au explorat acești munți, care se ridică pînă la 6 000 de metri deasupra nivelului mării, au fost dintre cele mai dificile. Escaladînd pereți abrupți, acoperiți de zăpadă, traversînd într-o atmosferă rarefiată numeroși ghețari, geologii din provincia Chingai au adăugat realizării lor profesionale meritele unei autentice performanțe sportive.

Lucru care se vede cît se poate de convingător și din fotografia de sus, prezentînd unul din momentele caracteristice pentru condițiile în care s-a desfășurat activitatea de cercetare geologică a Munților Kunlun.

încărcătură periculoasă!

O acțiune de recuperare a unor containere conținînd substanțe chimice, de mare toxicitate atît pentru flora și fauna marină cît și pentru oameni, se desfășoară pe ambele țărmuri ale Canalului Mînecii. Containerele aduse de valuri pe plajele riverane canalului — din Franța și Marea Britanie — provin de pe nava spaniolă «Germania» scufundată în timpul unei furtuni. La delicata și periculoasa operație de recuperare — ridicarea containerelor de pe plaje și transportarea lor spre un loc anume, unde sînt distruse — participă grupuri militare specializate și oameni de știință (în fotografie, membri ai unei unități a marinei în echipament de protecție, ducînd unul din containerele cu pricina). Operațiunea e încă departe de a fi terminată: din cele 3 000 de containere care se aflau, potrivit datelor existente, pe vasul spaniol nu au eșuat pe litoralul britanic, de pildă, în momentul cînd s-a dat alarma, decît un prim lot de 100. Găsirea și anihilarea întregii încărcături de gaze toxice răspîndite în apele canalului și pe țărmurile sale se anunță a fi o acțiune de durată.

agendă

După suprimarea de către autoritățile franchiste a ziarului «Madrid», sub acuzația că a inserat articole periclitînd autoritatea regimului, principalul acționar al acestei publicații, RAFAEL CALVO SERER, a fost somat să se prezinte în fața tribunalului din Madrid la 22 ianuarie. D. Serer, aflat la Paris, a ignorat citația, și, cu riscul de a fi declarat... «rebel de stat», continuă să acuze regimul franchist.

Împăratul Etiopiei, HAILE SELASIE, a rostit, ca reprezentant al țării-gazdă, cuvîntul de deschidere al reuniunii africane a Consiliului de Securitate care a avut loc la Addis Abeba. Întrunirea la care a luat parte și secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, a abordat probleme acute interesînd țările continentului negru.

Autoritățile din Salisbury au ordonat arestarea fostului prim ministru al Rhodesiei de Sud, GARFIELD TODD (în vîrstă de 63 ani), și a fiicei acestuia. Deși nu s-au comunicat motivele oficiale ale acestei duble arestări, este de presupus că măsura vizează simpatia declarată a familiei Todd față de populația de culoare și ostilitatea față de regimul rasist al lui Ian Smith.

În plin război franco-american în problema atît de controversată a formelor și amplorii operațiunilor de combatere a activității contrabandiștilor de stupefiante a sosit la Paris, pentru noi tratative, șeful faimosului «Federal Bureau of Narcotics» — R. INGERSOOL, care a reprezentat în repetate rînduri S.U.A. în organele internaționale de control antidrog.

Revista franceză «Paris Match», referindu-se la activitatea intensă desfășurată de ambasadorul britanic în Franța, CHRISTOPHER SOAMES, pentru aderarea Angliei la Piața comună, reține informațiile, parvenite în ultima vreme din diferite surse, potrivit cărora experimentatul diplomat ar urma să fie desemnat ca eventual succesor al actualului titular al Foreign Office-ului, Alec Douglas Home.

NORODOM SIANUK, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei, critică ultimele propuneri de pace ale președintelui S.U.A. Șeful statului cambodgian declară că aceste propuneri lasă în umbră punctele esențiale pentru căutarea unei soluții de pace: «Atîta timp cît Nixon nu vorbește de dezangajarea aeriană și nici de neutralitatea Thailandei, el nu vorbește cu adevărat despre pace».

cronica de trei secunde

ÎNDESTULAȚII

Blestemata noastră inteligență are voluptatea de a stabili permanent legături între fenomene fără nici o legătură între ele. Ea nu are nici o rușine în această operație care nu dovedește întotdeauna inteligență. Inteligenței îi sînt însă dragi atît imposibilul cît și propriile ei prostii, cu totul posibile. Printre atîtea diferențe sensibile între inteligență și prostie, eu cred că trebuie să o semnalăm și pe aceasta: un prost se poate spînzura din cauza unei prostii — un om inteligent, nu! Orgòliul prostului e mult mai mare și mai catastrofic decît orgoliul unui om inteligent.

Fără rușine, deci, caut legătura între aceste două fapte care nu știu nimic unul de altul.

Nu într-un ziar britanic, ci în cîteva, înainte de sărbătorile de iarnă, a apărut următorul anunț: «Caut om-obuz pentru a încerca tun nou. Om rezistent la trepidații și gata de călătorie. 60 de centimetri în talie pentru a evita o prea dureroasă frecare». Semnat Joe Weston Webb.

Tot în acea perioadă, în Franța, s-a pus la cale o manifestație, un marș tăcut, al cui? Al celor care vor să schimbe ceva din viața lor prea îndestulată. La ora stabilită, în orășelul stabilit (Saint Brieuc) nu s-au adunat mai mult de 20 de îndestulați doritori s-o lase mai moale cu îndestularea. S-a renunțat la marș și s-a ținut o — cum se spune la noi — ședință!

Mi se va spune că legătura e evidentă. Nu e. Sînt un îndestulat al speculațiilor asociative! Destul!

ULTIMELE TREI CUVINTE

La 63 de ani, fără profesiune și fără domiciliu, domnul Leon Smet a încercat din nou să se sinucidă. Intimii nu sînt zguduiți. Domnul Smet nu e la prima tentativă din care a ieșit cu bine. De data asta, la Nisa, într-un bar, și-a tăiat vinele brațului stîng dar la spitalul din Saint-Roch s-a precizat că starea lui nu inspiră nici o îngrijorare. În buzunarul hainei s-a găsit următorul mesaj: «Nu mai pot, sînt la capăt, adio. Smet, tatăl lui Hallıday».

Nici în ultima clipă, domnul Smet nu a uitat — deși se zice că în acele clipe uiți tot — al cui tată e. Se pare că n-a fost cazul fiului său care, într-un caz asemănător, nu s-a gîndit deloc la tatăl său. Oricum, orice s-ar spune, cu voie sau de nevoie, ultimele trei cuvinte ale unui sinucigaș — precum zicea Dostoievski — sînt zguduitoare, ca probă supremă a vanității și disperărilor sale.

Radu COSASU

ÎNTREPRINDEREA DE MĂTASE „VICTORIA" – IAȘI

str. Tuțora nr. 16

Întreprinderea ieșeană de mătase vă oferă produsele ei — produse cu marca TOMIRIS

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel_BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

Din activitatea Editurii științifice semnalăm următoarele apariții:

• George Buzdugan și Gheorghe Niculiță semnează volumul: **Medalii și plachete românești.** Despre această carte, care poartă și subtitlul de «Memoria metalului», acad. Em. Condurachi scrie, printre altele, în prefața sa: «Lucrarea de față este prima de acest gen publicată în țara noastră... Istoricii, ca și artiștii, vor găsi în paginile acestei cărți informații de mult uitate, sau, uneori, de-a dreptul ignorate».

• Propunîndu-și ca temă de discuție și comentare numai preocuparea pentru etică a filozofului, Alexandru Boboc e autorul unei avizate cărți: **Etică și axiologie în opera lui Max Scheler.**

• **Probleme de analiză morfologică** se intitulează lucrarea semnată de Mircea Zdrenghea și Stela Zdrenghea.

• Din colaborarea a doi competenți cercetători în domeniul biospeologiei, Vasile Decu, de la Institutul de speologie «Emil Racoviță», și profesorul René Ginet, de la Universitatea din Lyon, a rezultat interesantul volum: **Lumea subterană.** Prefață: C. Motaș.

• Ion Drăgănoiu: **Discurs împotriva metodei.** Cu maliție, am spune că această carte de versuri s-ar putea denumi mai potrivit «Discurs împotriva... poeziei». Mimînd gîndirea, de unde abstractul fără suport ideatic, cultivînd prețiozitatea, de unde ininteligibilul și, paradoxal, prozaismul, amăgit de o «modernitate» a expresiei fals înțeleasă, autorul, deși cu o oarecare experiență literară, nu-și justifică apariția. Nu exemplificăm cu citate, deoarece mai toate paginile sînt citabile în sensul nereușitei (Editura Eminescu).

• Recomandăm pentru lectură cartea de «false note de călătorie» **Discuții din priviri** de Ion Bujor Pădureanu. Alerte, fără superficialități, «Discuțiile» reconstituie personal atmosfera unor așezări de pe pămîntul Franței (Editura Eminescu)

• **Capitalele lumii.** În peste cinci sute de pagini cartea prilejuiește cititorului o fructuoasă «călătorie imaginară» prin capitalele lumii. Materialul informativ și documentar e sintetizat — clar și cursiv — în date caracteristice, esențiale din punct de vedere economic, istoric, social, cultural... Autori: Vasile Cucu, Gabriel Florin Matei, Nicolae Vasenciuc, Ion Bulei, Sergiu Columbeanu. Coordonator științific: prof. univ. dr. docent Victor Tufescu (Editura Enciclopedică Română).

• În colecția «Biblioteca pentru toți copiii» a Editurii «Ion Creangă» a apărut **Capra năzdrăvană** de Benedek Elek. În românește de Nic. Străvoiu.

CINEMA

• **Fuga.** Impresionantă frescă cinematografică a unui timp istoric hotărîtor, odisee tragică a celor care i-au înțeles prea tîrziu imperativele. Regia — Aleksandr Alov și Vladimir Naumov după un scenariu la baza căruia au stat piesa lui M. Bulgakov «Fuga» și fragmente din romanul «Garda albă». Imaginea — L. Paatașvili. Interpreți — Liudmila Savelieva, Aleksei Batalov, Mihail Ulianov, Vladislav Dvorjețki, Evgheni Evstigneev, N. Olialin, R. Homiatov.

• **Misiunea tinerei Nhung.** O sobră povestire cinematografică închinată eroismului. Regia — Nguyen duc Hing, Dăng Tăn, Kin Dung, Tran Phuong.

• **Ultimul război.** Carol Reed — autorul incitătorului musical în zdrențe «Oliver» — din nou pe ecranele noastre. De data aceasta cu un film mai cenușiu, meritorii însă prin angajarea eroilor într-o

Liudmila Savelieva

susținută apărare a demnității. Scenariul — Claire Huffaker după nuvela sa «Nimeni nu iubește un indian beat». În distribuție — Anthony Quinn, Shelley Winters, Claude Akins, Tony Bill, Victor Jory, Dan Collier, Victor French, Susana Miranda.

• **O duminică pierdută.** Familia Homolka, cunoscută din filmul «O duminică în familie», așezată din nou în raza de bătaie a ochiului lui Jaroslav Popoušek, cineast satiric greu de amăgit cu duioasele slăbiciuni omenești. Interpreți — Frantisek Sebanek, Marie Motlova, Frantisek Husak, Helena Ruzickova, Petro și Matej Forman, Josef Kolb, Ruzena Pechlatova.

• La **Timpuri Noi**, un bun program de scurt metraje, vizionabil din păcate, numai după ora 20. Întîlnirea cu cerul, Cantata profana, Magdalena Popa, O voce în jurul lumii, În marea trecere.

• Cunoscutul compozitor de film Ennio Morricone («Clanul sicilienilor», «Sacco și Vanzetti») a fost distins cu trofeul MIDEM 1972.

DISC

• **Simfonia a IX-a în Re minor** apare într-o nouă versiune pe disc, de astă dată sub bagheta lui Iosif Conta, la pupitrul Orchestrei simfonice și a Corului RTV. Se cuvine menționată remarcabila contribuție a soliștilor Emilia Petrescu, Martha Kessler, Ludovic Spiess, Helge Bömches (ST-ECE-0498/0499)

• **Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră** de Carmen Petra-Basacopol, compus în 1965 — exprimă plenar o interesantă personalitate creatoare. Violonistul Ștefan Ruha, binecunoscut prin ardoarea și gravitatea interpretărilor acordate muzicii contemporane, colaborează pasionat cu Orchestra simfonică a RTV. La pupitru: maestrul Constantin Bobescu (ECE-0607/1).

• **Concertul pentru pian și orchestră de coarde** — lucrare de rafinată gîndire polifonică modernă aparținînd compozitorului Dan Constantinescu. Alexandru Hrisanide, la pian, se identifică cu partitura, obținînd o distilată transpunere a procedeelor componistice proprii autorului. Iosif Conta ca totdeauna, dirijează prestigios Orchestra simfonică a RTV (ECE-0607/2).

MUZICĂ

• Dirijorul **Herbert Kegel** din Republica Democrată Germană va conduce concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii în al cărui **program figurează: Simfonia** a V-a de Fritz Geissler (în prima audiție); Concertul pentru vioară de Aram Haciaturian — solist, **Varujan Cozighian**; cea de-a VII-a Simfonie a lui Ludwig van Beethoven (11—12 februarie, Ateneu).

• Închinat creației celui mai mare dintre numeroșii Bach cîți cunoaște istoria muzicii, simfonicul de joi (10 februarie, studioul din str. Nuferilor) al Orchestrei simfonice a RTV dirijate de **Emanuel Elenescu** include două din faimoasele brandenburgice (nr. 3 și 4) și două din concertele pentru orgă (Fa minor și La major) avîndu-l ca solist pe **Horst Gehann.**

• Concertul de mîine pentru liceenii din Capitală (Ateneu) este dirijat de **Mircea Basarab** și cuprinde: Triptic simfonic de Carmen Petra-Basacopol; Concertul pentru pian (Re minor) de J.S. Bach, fragmente din Oratoriul pentru cor, solist și orchestră «Sărbătorirea lui Alexandru» de G.F. Haendel.

• Reamintim că în concertul de astăzi de la Ateneu Orchestra simfonică a Filarmonicii prezintă integral mai sus-pomenitul oratoriu de Haendel cu concursul soliștilor **Emilia Petrescu, Nicolae Andreescu, Dan Mușetescu** și al corului Filarmonicii condus de **V. Pântea.**

• Orchestra de cameră a Filarmonicii de stat Tg. Mureș — pe scena sălii mici a Palatului la 8 februarie sub conducerea concertmaestrului **Iuliu Hamza.** În program: Simfonia nr. 4 (Re major) de Haydn, în primă audiție; Concert nr. 5 (La major) pentru vioară de Mozart; Intermezzo pentru coarde de Enescu; Dansuri antice (Suita III) de Respighi. Solist — pianistul american Sidney Harth.

TEATRU

• **O scrisoare pierdută** de I.L. Caragiale (Teatrul «Bulandra»): viziunea spectacologică a lui Ciulei asupra capodoperei caragialiene, schimbînd pe ici, pe colo, prin punctele esențiale — dar fără a modifica structural vechea gîndire regizorală asupra piesei — spectacol servit cu idei de marea echipă de comici a «Bulandrei» și jucat cînd bine (Petre Gheorghiu, Rodica Tapalagă, Ștefan Bănică, Toma Caragiu, Oct. Cotescu), cînd foarte bine (Dem. Rădulescu, Liviu Ciulei, Aurel Cioranu). Excelent actul încrunirii electorale, monoton actul întîi.

• **Profesiunea doamnei Warren** de G. B. Shaw (Teatrul «Mihai Eminescu» — Botoșani): premieră cu totul specială a teatrului botoșănean, afirmînd punctul de vedere regizoral, dar mai ales prezența actoricească, în rolul titular, a Mariettei Sadova. Alături de Dora Chertes, Mariana Sterem, Al. Angheles-cu, Dum. Petrescu, Vasile Hașiganu, Iulius Popescu, Cosemnatar al regiei: Eugen Aron. Scenografie: Vasile Roman.

• **Teatrul de-a lungul veacurilor** — meritorie inițiativă a Teatrului «Al. Davila» din Pitești de a organiza, sub acest titlu, un ciclu de matinee duminicale, ce întreprind incursiuni în istoria teatrului universal. Primele două matinee, prefațate de conferințele profesorului dr. docent Ion Zamfirescu, s-au ocupat de «Tragedia antică» (exemplificări din Eschil, Sofocle, Euripide — în regia lui Mihai Radoslavescu) și de «Comedia antică» (exemplificări din Aristofan și Plaut — în regia lui Nae Cosmescu). Programul matineelor prevede, în continuare, temele: Teatrul medieval, Teatrul prerenascentist, Teatrul istoric al lui Shakespeare, Comediile lui Shakespeare.

• Cea de-a patra versiune a **Scrisorii pierdute** pe scena Teatrului de stat din Turda își inaugurează ciclul de reprezentații săptămîna aceasta, în cadrul sărbătoririlor aniversării Caragiale, cu spectacolul semnat de regizorul Ion Dan și de scenograful Mircea Matcaboji. În distribuție: Smara Marcu, Petru Dondoș, Puiu Neagu, Titus Luca, George Bossun, Aurel Ștefănescu, Gh. Boiangiu, Simon Salcă, C. Miron.

• **Sfînta Ioana a abatoarelor** de Bertolt Brecht (Teatrul Național «Vasile Alecsandri» — Iași) spectacol lucrat după toate legile «Organon»-ului brechtian de către un discipol al lui Brecht, distinsul regizor berlinez Hannes Fischer, și interpretat cu sîrguincioasă bunăvoință (și vizibile eforturi) de colectivul ieșean. Un ritm mai viu și o aderare interioară mai convinsă a actorilor la stilul brechtian ar fi dat sigur mai multă strălucire spectacolului, din a cărui mare distribuție i-am reținut pe Virgiliu Costin, George Macovei, Boris Olinescu și Cornelia Gheorghiu.

PLASTICĂ

• Retrospectiva **Romul Ladea** (1901—1970) ne reamintește de unul dintre sculptorii români de seamă. Opera sa, de factură clasică, este de un elevat umanism și în același timp profund națională prin spiritualitatea ei. Artistul readuce din mit și istorie pe Iovan Iorgovan (relief în lemn de păr), pe Horia, pe «Cronicar», pe dascălii Școlii Ardelene ori pe țăranii satelor de odinioară. Ladea a fost și un mare portretist și în actuala retrospectivă pot fi văzute unele dintre lucrările create de-a lungul anilor: Rebreanu, Blaga, Agârbiceanu ș.a., portrete care copleșesc prin monumentalitate și fină observație psihologică. Artistul a excelat în aproape toate genurile sculpturii, realizînd o operă care se înscrie în fondul de aur al artei românești (Dalles)

• Lumea lui **V. Dobrian** e guvernată de rigorile unei geometrii spațiale afective, în care formele sînt suma unor suprafețe ordonate după o strictă poetică decorativă. Astfel, imaginile sînt rezultatul unui efort constructiv de pură imaginație. Puritatea culorii sporește lirismul acestor peisaje de o originalitate care nu poate fi confundată (Apollo).

• Cele două bronzuri («Mireasa de pe Muntele Găina», «Carmen») ne confirmă în **Ion Jiga** un portretist deosebit de înzestrat. Talentul artistului își manifestă forța de seducție și în miniaturile de ipsos patinat de o puritate și gingășie remarcabile (Apollo).

• Lucrările pe care **A. Tipoia** le expune la Apollo par să fie din diverse perioade. Selecția dezvăluie preocupările stilistice ale artistului de-a lungul anilor, ecouri, influențe, dar și acel spirit unificator, confluența dintre lirismul discret și tentațiile constructive, mai cerebrale, eliberate de canoane.

• **Mesterul Rembrandt** a lui Jan Mens este o operă de ficțiune. Un roman deci care avînd la bază o vastă exegeză reconstituie viața pasionantă a genialului olandez. Cum autorul este un excelent povestitor, această biografie romantată se citește cu plăcere (Editura Univers).

TV

NOUTĂȚI TV. «Mușatinii». Primul episod al unui amplu ciclu de teatru-foileton inspirat din impunătoarea trilogie a lui Delavrancea. Scenariul și regia sînt semnate de Sorana Coroamă. În distribuție, notabilități ale scenei românești. Teofil Vilcu (Ștefan cel Mare), Dina Cocea, Silvia Popovici, Ștefan Iordache, Colea Răutu, Elisabeta Predaica Matache, Monica Ghiuță ș.a. Premiera este așteptată de toată lumea cu viu interes (luni).

REPORTAJ. În timpul iernii munca de pe șantierul hidrocentralei de pe Lotru este aureolată de eroism. E ceea ce-și propune să demonstreze Carmen Dumitrescu în reportajul ei, «A 6-a zăpadă» (duminică). Maria Preduț, un alt telereporter avizat, își continuă investigațiile sale în «Bucureștiul necunoscut» (duminică).

DEZBATERI. Despre volumul lui Paul Everac «Dialoguri contemporane» — o discuție la **Cărți și idei**, cu participarea scriitorilor Gh. Achiței și Nicolae Dragoș (marți) • Condiția umană în socialism — tema emisiunii **Dinamica societății românești** (miercuri).

LITERATURĂ. Versuri de iarnă semnate de Demostene Botez, V. Voiculescu, B. Fundoianu, Șt. Aug. Doinaș, Nicolae Labiș, Ana Blandiana (miercuri) • Zoe Dumitrescu-Bușulenga și George Ivașcu asigură difuzarea celei de-a doua părți din emisiunea «Ion Creangă» a **Bibliotecii pentru toți** (joi).

TEATRU. Recital Clody Berthola, distinsa actriță bucureșteană, cu concursul colegilor ei de la Teatrul «Lucia Sturdza Bulandra» (marți)

FILM. Orice reîntîlnire cu imaginea celui ce a fost Fernandel este deopotrivă veselă și nostalgică. Îl revedem în «Brutarul din Valorgue» (duminică) • Din antologia neorealismului italian: creația lui de Santis «Nu-i pace sub măslini» cu Raf Vallone și Lucia Bosé (miercuri)

MUZICĂ-BALET. Leonard Bernstein, despre compatriotul său, nu mai puțin faimos, Aaron Copland (n. 1900) în emisiunea **Să înțelegem muzica** (duminică) • Coruri din Arad, Oradea și Brăila în întrecerea **Cîntare patriei** (duminică) • Program coregrafic susținut de virtuoși ai baletului sovietic (marți).

FOLCLOR. Dumitru Margine și Ștefania Stere într-un program de muzică populară (marți).

DIVERTISMENT. Steaua fără nume — muzică ușoară (luni) • Cîntă Sergio Endrigo (marți) • «Melodii noi, voci tinere» cu Dida Drăgan. În sfîrșit, Dida Drăgan, a cărei apariție atît de rară pe micul ecran stîrnește cel puțin nedumerire. Cine se îndoiește încă de talentul remarcabil al tinerei interprete? (joi).

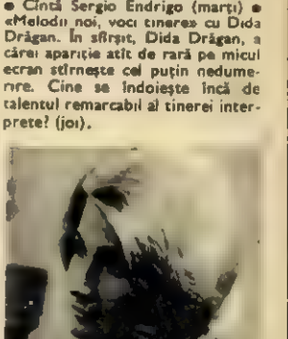

Elisabeta Preda

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Cursul Loto prono 1972 — etapa din 6 februarie

I.	Cagliari-Atalanta	x,1
II.	Inter-Catanzaro	1
III.	Juventus-Verona	1
IV.	Fiorentina-Milan (pauză)	x
V.	Fiorentina-Milan (final)	x,1,2
VI.	Lanerossi-Torino (pauză)	x
VII.	Lanerossi-Torino (final)	1,2
VIII	Mantova-Napoli (pauză)	x
IX.	Mantova-Napoli (final)	x,2
X.	Sampdoria-Roma (pauză)	1
XI.	Sampdoria-Roma (final)	1
XII.	Varese-Bologna (pauză)	x
XIII.	Varese-Bologna (final)	x,1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

Vedeta numărul unu a cinematografului polonez de astăzi: DANIEL OLBRYCHSKI
(«Cenușă», «Totul de vînzare», «Boxerul», «Pădurea de mesteceni»)

Fotografie de L. WDOWINSKI

FLACARA

7
'72

ANUL XXI
NR. 7
12 FEBRUARIE 1972

în șapte zile

Se spune uneori că graiul cifrelor e rece, sec, fără viață. Complet neadevărat. Dimpotrivă, cred că oricărui om al muncii, indiferent în ce sferă de producție lucrează, oricărui cetățean al acestei țări, graiul exact al cifrelor și datele cuprinse în Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială pe anul 1971 i-a încălzit inima, l-a făcut să se simtă mîndru că trăiește în România socialistă, că este constructor și beneficiar la ceea ce definim: opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Din acest motiv vă invit a reflecta la ceea ce au simțit copiii care au pășit anul trecut în cele 3 500 săli de clasă noi; la studenții care sînt găzduiți în cămine noi; la țăranii din cele 500 sate în care s-a aprins pentru prima dată lumina electrică; la cetățenii din Alexandria, Baia Mare, Caransebeș, Galați, Miercurea Ciuc și Slatina care au văzut inaugurîndu-se noile lor spitale; la zecile de mii de familii care s-au mutat în 152 000 locuințe date în folosință în 1971; la populația din Mehedinți, Olt, Covasna, Buzău, Ialomița, Botoșani, Harghita, meleaguri patriarhale altădată, unde industrializarea cunoaște cele mai înalte ritmuri de dezvoltare din țară; la atîția și atîția muncitori, ingineri și tehnicieni care știu că fiecare cifră — care reflectă producția realizată — de oțel, petrol, de mașini și utilaje, de energie electrică sau de bunuri de consum — cuprinde și o parte din munca lor, din efortul fizic și spiritual de un an de zile.

Rezultatele de prestigiu obținute în cursul anului 1971 ne invită și la o meditație mai profundă. Chiar la o parcurgere sumară a Comunicatului remarcăm că legitatea reproducției lărgite își găsește materializarea în dezvoltarea cu precădere a industriei mijloacelor de producție față de producția de bunuri de consum, dar, totodată, în 1971 sectorul bunurilor de consum a cunoscut ritmuri ridicate, ceea ce reflectă o preocupare atentă a partidului și statului nostru față de cerințele de consum ale populației.

Un alt element important îl constituie întărirea poziției conducătoare a industriei în economie, situație care rezultă din faptul că în acest an ponderea industriei în venitul național a crescut la 61,8 la sută. Ponderea produselor noi sau modernizate este o expresie a orientării ferme spre accentuarea laturilor calitative ale procesului de industrializare. Dacă urmărim concretizarea imperativului de ridicare a nivelului eficienței economice, Comunicatul ne relevă sporirea productivității cu aproape 6 la sută, reducerea cheltuielilor materiale pe întreaga industrie și economii prin reducerea consumurilor specifice.

Tocmai pe baza succeselor repurtate în îndeplinirea sarcinilor de plan în anul 1971 o seamă de unități fruntașe au lansat, în această săptămînă, însuflețitoare chemări la întrecerea socialistă. În această valoroasă acțiune de masă, conștiința înaltă, socialistă, se manifestă și-și găsește un larg cîmp de afirmare, de acțiune, determină în mai mare măsură atragerea oamenilor muncii la conducerea activității economice și la valorificarea inițiativei lor creatoare.

Ceea ce este remarcabil în această etapă a întrecerii socialiste sînt elementele calitative noi. Obiectivele întrecerii urmăresc în mod concret valorificarea superioară a materiilor prime, folosirea deplină a capacităților, continua reducere a cheltuielilor de producție, adică, în esență, ridicarea calitativă a întregii activități economice. Această direcție a întrecerii socialiste derivă din Programul de dezvoltare a industriei în actualul cincinal, program a cărui caracteristică este exprimată tocmai de imperativul eficienței economice. Dacă în Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România am întîlnit o parte din materializarea acestui imperativ, acum, la începutul bătăliei pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1972, îl întîlnim ca obiectiv central al tuturor participanților la întrecere.

Pe traseul îndeplinirii acestui obiectiv central se înscrie și Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, deoarece aici se vor analiza rezultatele obținute pe calea ridicării calitative a activității industriei noastre și se vor elabora directive de orientare, precum și măsurile necesare pentru perfecționarea în continuare a întregii activități.

Dacă urmărim acțiunile și pregătirile care au loc în aceste zile pentru întîmpinarea Congresului Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, în lumea satelor, remarcăm caracterul de lucru, analiza și concentrarea eforturilor tuturor spre soluționarea problemelor legate de perfecționarea întregii activități economice.

Deci, pe primul plan, dominant din ce în ce mai puternic, obiectivul central, eficiența economică, concentrează toate forțele active materiale și spirituale ale țării...

Mihai MÎRZA

Marți, 8 februarie 1972

însuflețite chemări la întrecere

Mobilizîndu-și toate forțele materiale și umane pentru îndeplinirea și depășirea prevederilor sarcinilor de plan pe 1972, noi colective de unități fruntașe din industrie și construcții adresează entuziaste chemări la întrecere către toate colectivele din întreprinderile ramurilor respective. Obiectivele majore ale acestor chemări sînt rezultatul analizelor temeinice, pe care oamenii muncii le-au întreprins asupra resurselor existente, în scopul depășirii indicatorilor de eficiență economică a planului.

Prin asemenea angajamente însuflețitoare, care exprimă încrederea și adeziunea totală la politica internă și externă a partidului nostru, se recomandă și chemarea la întrecere lansată de siderurgiștii hunedoreni. Prin folosirea intensivă a capacităților de producție, prin ridicarea pe o treaptă superioară a muncii politico-educative și de pregătire profesională, prin perfecționarea continuă a întregii activități, harnicul colectiv al Combinatului siderurgic Hunedoara s-a angajat să-și depășească sarcinile de plan, față de nivelurile cantitative și valorice ale producției industriale planificate, cu 60 milioane lei la valoarea producției marfă, cu 1 500 tone la cocs metalurgic, cu 15 000 tone la fontă, cu 20 000 tone la oțel, cu 15 000 tone la laminate, total din care: finite 10 000 tone.

un vast și mobilizator program

În aceste zile premergătoare deschiderii celui de-al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție — în capitalele județelor noastre se desfășoară conferințele uniunilor județene ale cooperativelor agricole.

Expresie a democratismului orînduirii noastre, conferințele reprezintă o formă eficientă de participare a țărănimii cooperatiste la rezolvarea treburilor obștești, la luarea celor mai însemnate decizii.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm și cu sentimentul unei înalte responsabilități, delegații la conferințe s-au angajat să mărească fertilitatea solului și să nu lase nici o palmă de teren necultivată, să realizeze cu cheltuieli materiale cît mai reduse producții vegetale și animaliere sporite, să livreze la fondul de stat cantități de produse mai mari decît cele contractate, să dezvolte puternice sectoare de activități industriale, să generalizeze acordul global, formă superioară de organizare și retribuire a muncii, să sporească averea obștească, factor important de întărire a cooperativelor agricole, să stabilească mijloacele și căile de înfăptuire, la un înalt nivel de eficiență economică, a tuturor sarcinilor ce revin oamenilor muncii de pe ogoare în 1972 și în ceilalți trei ani ai actualului cincinal.

Pe ordinea de zi și la loc de cinste se află și programul de îmbunătățiri funciare. În județul Brăila — delegații cooperativelor din Pitulați, Cotu-Lung, Șutești, Ibrianu, Racovița, Corbu, Măxineni, Gulianca, Jugureanu, Latinu, Jirlău, Cîineni, au propus să se efectueze prin muncă voluntar-patriotică lucrări de îndiguiri, care să protejeze 5 950 de hectare și să se execute sisteme locale de desecare care să îndepărteze excesul de umiditate pe 10 000 de hectare. Desecarea acestei suprafețe va aduce cooperativelor agricole un spor de recoltă cifrat la cel puțin 30 000 tone de cereale.

productivitatea muncii – indicator al eficienței economice

Productivitatea muncii — acest indicator de bază care oglindește sintetic modul în care este folosită capacitatea de producție și forța de muncă din fiecare unitate economică — va constitui și în cadrul apropiatei *Conferințe pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții*, un nou prilej de apreciere a muncii efectuate, de analiză riguroasă a rezultatelor obținute, a deficiențelor care mai persistă.

După cum ne informează cifrele statistice, productivitatea muncii a fost în 1970 de 1,45 ori mai mare decît în 1965, iar în 1975 ea va trebui să fie de 2,55 ori mai ridicată față de același an de referință, creșterea unui singur procent fiind echivalent cu un plus de producție în valoare de 5 miliarde lei.

Dirijarea activității spre cote superioare de eficiență constituie o preocupare permanentă și pentru colectivul Centralei industriale de prelucrare a țițeiului din Ploiești (fotografia alăturată), iar rezultatele dobîndite în prima lună a noului an se dovedesc optimiste; producția globală planificată a fost depășită cu 1,91 la sută, iar producția marfă cu 1,37 procente. Menționăm, totodată, un fapt cît se poate de pozitiv: *întregul spor de producție a fost obținut pe seama creșterii productivității muncii.*

Un exemplu edificator și nu singurul de acest fel. Să nu uităm însă că, dacă în 1971 productivitatea realizată pentru un salariat din industria republicană a fost cu 5,9 la sută mai mare decît în 1970, în această cifră globală au fost cuprinse atît rezultatele de prestigiu obținute de către unele întreprinderi cît și cele ale unor unități care s-au situat sub nivelul prevederilor stabilite. Or, optimizarea generală a procesului de producție — în cadrul căruia creșterea productivității muncii și reducerea consumurilor specifice reprezintă direcții hotărîtoare — constituie o sarcină fundamentală pentru toate unitățile industriei republicane. Și în această privință, fără îndoială, unitățile industriale ale țării vor beneficia de un neprețuit ajutor și de un fructuos schimb de experiență în urma dezbaterilor și deciziilor elaborate în cadrul apropiatei Conferințe pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții.

mecanizatorii întîmpină primăvara

Anul acesta, meteorologii apreciază sosirea primăverii mult mai devreme ca de obicei. Tocmai de aceea și mai mult decît altădată, mecanizatorii de pe întreg cuprinsul țării sînt datori să urgenteze îndeplinirea exemplară a planului de reparații și de revizuire a tuturor uneltelor agricole.

Imaginea alăturată a fost realizată la I.M.A. Popești-Leordeni, unde, printr-o planificare riguroasă și o activitate susținută, mecanizatorii au izbutit să realizeze, pînă la data cînd încredințăm tiparului aceste rînduri, peste 90% din planul de reparații.

În semn de omagiu pentru marele Caragiale, în aceste zile cînd s-au împlinit 120 ani de la nașterea sa, formațiile de teatru de pe tot cuprinsul țării țin să sărbătorească evenimentul prin spectacole festive. În fotografia alăturată, un grup de «personaje» create de formația de teatru C.C.A., cu ocazia unui spectacol omagial realizat de regizorul Daniel Georgescu.

tehnica în ajutorul părinților

«Mai povestește-mi o dată, mămico, basmul cu Împăratul Roșu»...

O dată, de două ori, de trei ori. În prezent, nevinovata dorință a micilor noștri prieteni, dispuși de a asculta zile la rînd una și aceeași poveste, poate fi satisfăcută nu numai prin solicitudinea părinților ci și mulțumită istorioarelor imprimate pe disc. Iată și titlul cîtorva dintre primele povești înregistrate la «Electrecord»: basmul dramatizat «Înșir-te mărgărite» de Victor Eftimiu și un disc cu patru basme de Andersen («Fetița cu chibriturile»în lectura lui Octavian Cotescu, «Privighetoarea», basm dramatizat de Dumitru Petrescu, «Amnarul», dramatizare de Gh. Ștefan, și «Lebedele», dramatizare de Ioana Toma Zamfir). A mai fost realizat apoi un disc în limba maghiară (poveste de Benedik Elek) și mai multe povești datorate Fraților Grimm și povestite în limba germană.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

ȘANTIER DE CREAȚIE

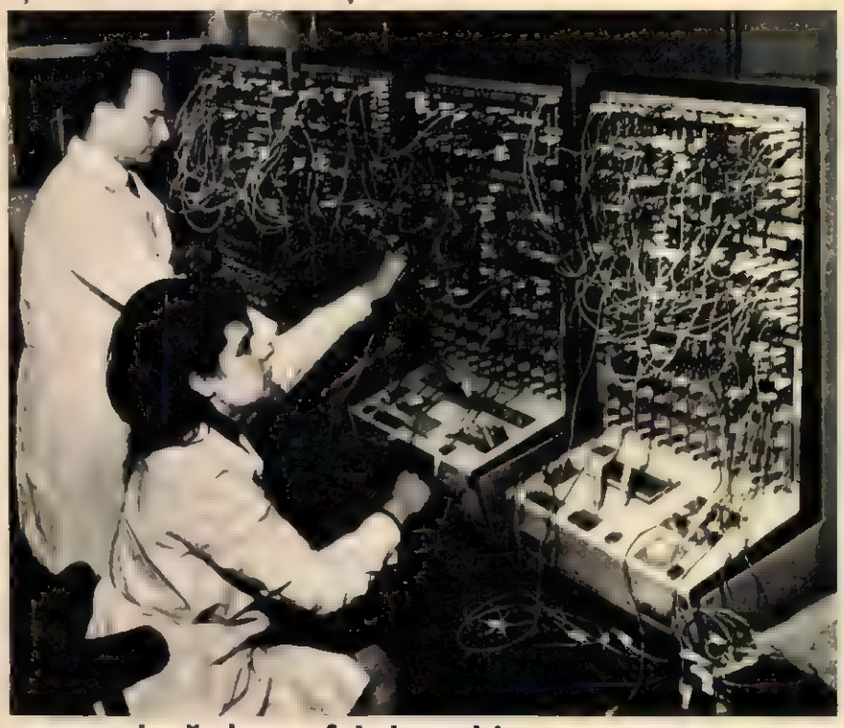

o premieră de un fel deosebit

Recent a avut loc la Institutul de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică din București o premieră de un fel deosebit: un computer a preluat sarcina calculării salariilor personalului institutului. El face singur în trei ore munca a cinci contabili într-o lună. Și fără nici cea mai mică greșeală. Autorul programului este tînărul matematician Gh. Valentin. Mașina fiind prea... productivă pentru o singură unitate, fie ea de dimensiunile I.C.P.E., ea și-a oferit «serviciile» Fabricii de cabluri și materiale izolatoare și Uzinei «Acumulatorul».

Laboratorul de programare și calcul electronic de la I.C.P.E., sub conducerea tov. ing. M. Cehan Racoviță, abordează în prezent și o altă problemă de mare însemnătate practică: trecerea documentării institutului pe seama calculatorului. Mașina «citește» articole de specialitate, înregistrează în memoria sa brevetele afectînd industria electrotehnică, în fine, tot ce poate prezenta interes pentru cercetătorii institutului. Astfel, calculatorul le va furniza toate informațiile dorite în problema respectivă: titlurile articolelor, sursa, rezumate. Totul gata dactilografiat. Nu a mai rămas decît principalul,— și aceasta nu o poate face mașina — ca omul să interpreteze aceste date și să născocească ceva nou.

În fotografie: calculatorul analogic al Institutului de cercetare și proiectare pentru industria electrotehnică, «în acțiune»: modelînd funcționarea unui generator cu excitație statică. Procese tehnice complicate pot fi astfel studiate și... ameliorate, înainte ca ele să se fi desfășurat în realitate.

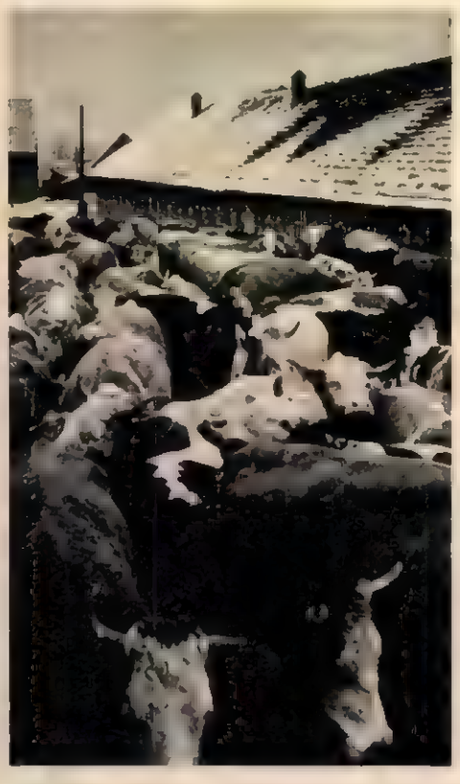

tradiții vechi, noi dimensiuni

Dintotdeauna locuitorii din nordul Moldovei s-au îndeletnicit cu creșterea vitelor. Această mare tradiție a căpătat în zilele noastre noi dimensiuni, prin ajutorul amplu, multilateral, acordat de stat crescătorilor de animale. Stimulați, ca urmare a noilor avantaje materiale acordate de stat, locuitorii din multe sate amplasate în această zonă au luat hotărîrea să valorifice un număr sporit de animale și produse alimentare. Astfel, gospodarii din comuna Vama au încheiat contracte pentru 572 viței, cei din Dorna Candrenilor pentru 1 163 viței, iar crescătorii de animale din Vatra Moldoviței au încheiat contracte pentru 436 taurine, 221 porcine și 424 ovine. Contracte importante au mai fost încheiate și cu locuitori ai altor multorcomune, printre care amintim: Poiana Stampei, Pojorîta, Stulpicani, Fundu Moldovei. De la Direcția agricolă a județului Suceava aflăm că pînă în prezent s-au încheiat contracte cu statul pentru livrarea a peste 40 500 viței și circa 2 500 porci și bovine. Sînt cifre mult superioare celor de anul trecut, atestînd eficacitatea deosebită a unor măsuri menite să stimuleze creșterea animalelor, producerea unei cantități mereu sporite de produse agroalimentare, în scopul îmbunătățirii continue a aprovizionării populației.

Ansamblul folcloric de stat al Republicii Populare Ungare, prezent pe scena românească — București și Cluj—începînd cu 18 februarie, a fost înființat în 1951. De atunci a susținut spectacole în 27 de țări, a obținut numeroase premii și distincții în cadrul unor festivaluri internaționale, recomandîndu-se pretutindeni prin înalta ținută a spectacolelor sale. Repertoriul ansamblului cuprinde patru programe diferite.

În repertoriul orchestrei predomină piese muzicale romantice, specifice secolului trecut, dar și muzica maghiară din ultimele două veacuri, program care reînvie tradiția virtuozității violonistice a vechilor șefi de tarafuri. Formația corală prezintă opere datorate marilor compozitori maghiari contemporani, Béla Bartók, Zoltán Kodály, Lajos Bárdos, precum și opere corale europene de la preclasici pînă la autori contemporani.

Corpul de balet include în repertoriul său, în afara unui basm popular în trei acte, un program de balade, reprezentarea dramatică a unor piese într-un act, acestea din urmă inspirate din poezia populară și din viața de toate zilele.

cei care lansează moda

În cadrul măsurilor luate de Ministerul Industriei Ușoare pentru ridicarea nivelului calitativ al producției, cu cîteva luni în urmă a luat ființă Institutul de creație și de estetica producției. Aici se aplică acel principiu înțelept de ridicare a rolului creatorului în industria ușoară, de a prefigura linia modei, de a lărgi sortimentele folosind materiile prime din țară, de a studia și a crea noi ambalaje practice, ieftine și atrăgătoare. Caracteristic pentru munca acestor creatori este faptul că ei lucrează într-un mare avans, cîteodată chiar și de 2—3 ani, față de momentul în care cumpărătorul iese mulțumit din magazin cu pachetul frumos ambalat. Imaginația lor trebuie să se strecoare prin meandrele unor procese tehnologice specifice unor fabrici, să nu o la razna, dincolo de posibilitățile de aprovizionare cu materii prime, și să-și strunească impulsurile creatoare în limitele unor prețuri bine stabilite. Cu o mînă pe pulsul modei mondiale, gîndind la problemele schițate mai sus, creatorii de la institut trasează cu cealaltă mînă linia modei noastre din vara aceasta, din iarna care vine...

Institutul ține o legătură permanentă cu instituții similare din străinătate, primește și difuzează creatorilor o documentație vastă. Așa, spre pildă, s-au difuzat creatorilor și întreprinderilor specializate din țară palete cu culorile care se preconizează a fi folosite pentru îmbrăcăminte în primăvara și vara anului 1973, se prezintă creatorilor linia de creație la țesături și îmbrăcăminte, sînt în curs de elaborare proiecte pentru articole de uz gospodăresc cum ar fi: tacîmuri, articole de mase plastice, ceramică, sticlărie etc.

COPERTA NOASTRĂ

ION VOICU, interpretul de faimă mondială, într-o postură cu care ne-a obișnuit de curînd: aceea de dirijor.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

o mare acțiune — autoutilarea

Ca urmare a atenției deosebite pe care conducerea partidului și statului nostru o acordă acțiunii de autoutilare, în numeroase fabrici și uzine din țară se intensifică activitatea de creare a utilajelor și instalațiilor necesare economiei. În cadrul Uzinei de autoturisme — Pitești, de exemplu, s-a realizat un agregat cu performanțe superioare, al cărui preț de cost este cu mult mai mic decît prețul solicitat de firmele străine. În cadrul aceleiași acțiuni, uzina pitești eană a realizat un stand de probe pentru autoturismul Dacia 1300 și alte utilaje și instalații.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

de la aliment la... medicament

O carte apărută la editura «Apimondia», intitulată pe înțelesul tuturor «Produsele albinelor în sprijinul sănătății omului» (autori: Const.L. Hristea, membru de onoare al Asociației crescătorilor de albine din R.S.R., și dr. Mircea Ialomițeanu, medic primar la spitalul «Dr. Victor Babeș» din București), ne prezintă o parte din «miracolele» ce ni le-ar oferi mierea, lăptișorul de matcă și polenul. Întrucît această lucrare a apărut în două ediții (epuizate), bucurîndu-se de un interes deosebit din partea publicului, am socotit util să solicităm un interviu unuia dintre autori — respectiv doctorului Mircea Ialomițeanu. *Iată ce declară domnia-sa colaboratorului nostru* F. Urseanu:

— Lucrarea a stîrnit interes deoarece multă lume consumă produse apicole cît și polen. Explicația principală: mierea, lăptișorul de matcă și polenul conțin, după cum se știe, elemente de o reală valoare energetică. «Consumul de miere,— ca să ne referim numai la acest produs — a declarat Sir Edmond Hillary după ce a cucerit Everestul, mi-a fost de un prețios ajutor pentru obținerea victoriei». Alături de valoarea lor alimentară neprețuit de mare, produsele apicole, datorită calităților pe care le au, pot constitui și un prețios sprijin ca auxiliare ale produselor medicamentoase clasice în tratarea unor afecțiuni. Toată lumea trebuie însă să știe că valoarea terapeutică a mierii, a lăptișorului de matcă și a polenului e limitată, aceste produse trebuind privite întotdeauna ca adjuvanți în terapeutica clasică a unor anumite boli — medicul fiind singurul care hotărăște dacă trebuie luate. Mierea — continuă interlocutorul nostru — a fost folosită din cele mai vechi timpuri la vindecarea arsurilor și a plăgilor; polenul, ceva mai tîrziu, în carențele alimentare; lăptișorul de matcă, la combaterea anemiei. Produsele apicole au un conținut bogat în substanțe proteice, în monozaharide, în vitamine — elemente de bază care în mod normal intră în terapeutica bolilor, în special a celor de ficat. Personal, cercetez de opt ani fenomenul. În acest timp, după tratamentele obișnuite, medicamentoase, am aplicat convalescenților bolnavi de hepatită epidemică, hepatită cronică, ciroze hepatice, cura de miere și polen, obținînd rezultate bune în multe cazuri. Ruxandra R., elevă în clasa a XI-a a unui liceu din Capitală, de pildă, suferindă de la cinci ani de hepatită cronică evolutivă, grație unei cure suplimentare cu miere și polen este acum bine; I.F., inginer electronist, pensionar (70 de ani), supus unei cure asemănătoare s-a refăcut, de asemenea, după o hepatită cronică cu mers cirogen; M.M., profesor din București, după un cancer gastric cu metastaze peritoniale și hepatice, tratat și el în convalescență cu dozele necesare de miere și polen a fost pus pe picioare.

— *Cine mai aplică apiterapia?*

— După cîte știu, un medic din Timișoara. În străinătate (Franța, U.R.S.S., Suedia) sînt spitale care au secții speciale de apiterapie. Cred că cercetarea aprofundată, științifică, a acestei metode ar putea face din produsele pe care ni le oferă inteligenta și harnica albină un medicament adevărat. Nu uitați că apicultorii nu fac cancer (doar șapte cazuri la aproape 20 000), că întotdeauna mereu de albine se îmbolnăvesc foarte rar de reumatism; în sfîrșit, că în multe locuri din lume numeroși crescători de albine gustînd mereu din miere, ating vîrsta respectabilă de o sută de ani.

Țin să subliniez — și cu aceasta se încheie convorbirea noastră — că unii apicultori recomandă produsele apicole drept un panaceu universal, ceea ce, bineînțeles, nu corespunde realității.

Uzina Electromagnetica din Capitală este cea mai mare producătoare de echipamente de telecomunicații și automatizări în transporturi din țară.
În 1971 s-au realizat un număr însemnat de linii automate cu care au fost înzestrate noile centrale automate din București și alte orașe, ceea ce a permis automatizarea convorbirilor interurbane. Aspect din secția montaj-centrale automate.

cititorii către cititori

După cum s-a mai precizat (vezi «Dialog cu cititorii» din «Flacăra» nr. 5 din 29 ianuarie), o rubrică de tradiție a revistei noastre și îndrăgită de cititorii ei (temporar absentă din pagini) va reapărea în curînd: *Cititorii către cititori.* **Repunem, așadar, la îndemîna tinerilor cititori (și nu numai tineri) din întreaga țară o cale lesnicioasă de a intra în corespondență unii cu alții pe teme precise: teatru, cinema, literatură, muzică, turism, viața tineretului, filatelie, schimb de ilustrate (la rîndul lor tematice sau nu) etc., etc., aria temelor și a subiectelor nefiind limitată ci, dimpotrivă, lăsată deschisă pentru gusturi și fantezie cît mai largi cu putință. Reamintim însă cîteva din obligațiile elementare ale corespondenților. 1) Să atașeze la corespondență cuponul special decupat din revistă, cunoscînd că fără acesta corespondența nu va fi publicată; 2) să-și transcrie corect și complet numele și prenumele, adresa, eventual vîrsta și ocupația; 3) să răspundă cu solicitudine, cuviincios și civilizat la corespondența primită în urma inserării propriei lor propuneri; 4) să anunțe la timp persoanele cu care au intrat în corespondență despre orice schimbare de adresă, stare civilă, intenția de schimbarea temei etc.**

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

o monografie

«O cultură națională năzuind spre universalitate — spunea în anul 1937 marele George Enescu — se caracterizează înainte de orice prin *«durată»*, prin firul neîntrerupt al Istoriei, venind, dinspre înaintași spre viitorime, într-o neobosită transmitere a ștafetei ce întruchipează strădaniile, speranțele și idealurile unui popor». Poate că nici o încercare anterioară închinată titanului muzicii românești nu i-a exprimat mai deplin gîndul ca recent apărută monografie *«George Enescu»*, operă colectivă de proporții monumentale, menită să explice nu numai prodigioasa personalitate a muzicianului, surprinsă în toate ipostazele sale: compozitor, violonist, pianist, dirijor sau pedagog, ci și să fundamenteze un ilustru fenomen de cultură, ale cărui iradiații au fecundat toate domeniile spiritului, dînd unui popor și unui moment al Istoriei dimensiuni maximale.

Enciclopedia *«George Enescu»* — fruct al unei munci imense, al unei pasionate probități științifice, al unui devotament fără margini pus în serviciul descifrării celui mai aparent insignifiant detaliu din viața și opera prodigiosului muzician — impune prin claritatea gîndirii, prin siguranța de orientare ce a stat la temelia organizării unui material uriaș, clădit somptuos, într-un stil original și plin de grație, ca însăși opera marelui Enescu. Abătîndu-se de la normele clasice ale genului, lucrarea nu e o reconstituire stînd sub tirania timpului consumat, ci se constituie într-o vastă simfonie în care amănuntele vieții se împletesc cu cele ale creației, într-o fuziune intimă, inextricabilă, consemnînd în același timp toate reverberațiile de gîndire, simțire și influențare a mediului și vremii peste care titanul și-a pus pecetea.

Fiecare aspect al analizei artei enesciene ar merita subliniat: finețea cu care e studiată măiestria interpretului, gîndirea ce a stat la temelia științei sale dirijorale, după cum nu ne-am ierta să nu facem o mențiune specială cu privire la felul cum este analizată opera *Oedip*, pentru a cărei înțelegere se propun ipoteze de studiu inedite. De asemeni, merită o subliniere specială felul cum este privită creația enesciană în contextul artei universale. Dacă la aceste merite adăugăm grija împinsă pînă la o fericită și lăudabilă pedanterie în stabilirea fiecărui detaliu de viață și creație legate de fascinanta figură a unui geniu ce a exprimat la absolut geniul poporului său, dacă la toate aceste expresii devotate ale unui îndrituit sentiment de pietate și ale unei abnegații științifice exemplare în care a fost scrisă cartea, adăugăm condițiile grafice excepționale de care s-a bucurat monografia, se va înțelege de ce n-am exagerat cînd am spus că ne aflăm în fața unei opere monumentale, demne de memoria aceluia ce s-a înscris pentru eternitate în memoria poporului său și a cărui amintire sporește în lumină, o dată cu trecerea vremii.

LA ORDINEA ZILEI:
CONTRACTELE ECONOMICE (V)

1

2

3

4

5

1. **OLIMPIU MUNTEANU:**
...Nu există activitate economică izolată, lipsită de conținut și orizont politic.

2. **CORNEL CEUCA:**
...Studiul pieței trebuie făcut și de întreprinderile producătoare de bunuri de consum.

3. **GHEORGHE GRIGA:**
...Există rețineri și din partea industriei cînd e vorba de a încheia din vreme contracte cu comerțul.

4. **GUSTAV BRSCHLIK:**
...Datorită restanțelor furnizorilor avem dificultăți în realizarea planului de desfacere.

5. **DAMIAN ȘERBĂNESCU:**
...Există colective care se ocupă cu studiul pieței.

6. **DORIN STAICU:**
...Partenerii beneficiari întîrzie încheierea contractelor.

7. **MIRON POPESCU:**
...Fiecare conducător de întreprindere este un agent responsabil pe plan macroeconomic.

6

7

În primul rînd, un act de responsabilitate socială

În întreaga țară se desfășoară o activitate laborioasă pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor celui de-al doilea an al planului cincinal de dezvoltare economico-socială. De la începutul acestei luni unitățile industriale sînt animate de entuziasmul oamenilor muncii antrenați în întrecerea socialistă pentru depășirea prevederilor planului. În acest context, încheierea la termen a tuturor contractelor economice și îndeplinirea tuturor prevederilor pe care le cuprind au o importanță deosebită. Din acest motiv, redacția noastră a organizat o masă rotundă cu specialiști și conducători de întreprinderi, pentru a pune în discuție și a releva cîteva dintre aspectele mai importante, actuale, pe care le ridică acum aplicarea și respectarea legii contractelor economice.

La discuțiile organizate de noi și-au exprimat părerile:

GUSTAV BRSCHLIK, director comercial la Întreprinderea de comerț cu ridicata textile-încălțăminte din Timișoara;

CORNEL CEUCA, directorul Direcției comerciale-Mureș;

GHEORGHE GRIGA, director coordonator la Întreprinderea comerțului cu ridicata pentru produse alimentare Baia-Mare;

Ing. **OLIMPIU MUNTEANU** din Brașov;

Ing. **MIRON POPESCU**, expert instructor principal;

Ing. **DORIN STAICU**, directorul Întreprinderii mecanice Sadu-Gorj;

Ing. **DAMIAN ȘERBĂNESCU**, directorul Uzinelor de produse sodice-Gorj.

GRIGA GH. Ziarele de miercuri, 2 februarie, au publicat Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1971.

Încep cu acest lucru discuția noastră, întrucît progresele înregistrate prin îndeplinirea sarcinilor de bază ale planului de stat se datoresc pe de o parte realismului prevederilor și străduinței oamenilor muncii, iar pe de altă parte condițiilor create de măsurile luate de partid și de stat în ultimii ani pentru îmbunătățirea întregii activități economice și sociale.

Printre aceste măsuri un rol important l-a avut și îl are tot mai mult aplicarea legii contractelor economice care a sporit eficiența reglementării dintre producător și beneficiar.

BRSCHLIK G. Incontestabil că după apariția legii 71 din 1969 privitoare la contractele economice am putut constata cu toții o serie de avantaje ale acesteia care se repercutează în mod pozitiv în relațiile dintre contractanți.

Voi menționa numai cîteva dintre ele, pe care le-am reținut din propria mea experiență în calitate de reprezentant al unei organizații beneficiare. Astfel, s-a instaurat o disciplină mai fermă în onorarea contractelor, nu numai în ceea ce privește respectarea termenelor stabilite dar și în privința sortimentelor și a structurii mărfurilor contractate; avem acum posibilitatea recuperării daunelor provocate beneficiarilor de nelivrarea produselor; apar din ce în ce mai rar divergențe între parteneri pe parcursul realizării contractelor, deoarece majoritatea dificultăților sînt rezolvate în perioada precontractuală; se practică unele sisteme de informare ce permit cunoașterea din timp a produselor furnizorilor înainte de a porni la încheierea contractului; s-au creat condițiile realizării unor relații flexibile între furnizori și beneficiari prin posibilitatea de modificare a contractelor pe baza acordului ambelor părți; s-au suprimat, în marea lor majoritate, repartițiile; în cazuri de forță majoră beneficiarul este avizat în termen de 15 zile pentru a-și lua măsurile de prevedere necesare; există clauza ca și comenzile să țină loc de contract; se accentuează controlul calității prin urmărirea proceselor de producție în chiar timpul desfășurării lor. Aceste avantaje sînt numai o parte din condițiile favorabile realizării planului de stat create de sistemul de relații pe care ni-l oferă astăzi legea contractelor economice, care au determinat ca foarte multe din dificultățile și neînțelegerile dintre beneficiari și furnizori întîlnite frecvent înainte de apariția acestei legi, să fie înlăturate.

Ing. STAICU D. Voi începe cuvîntul meu pornind de la un element fundamental. Articolul 2 al legii 71 definește contractul economic ca instrument de planificare ce servește la fundamentarea planurilor anuale ale întreprinderilor pe baza prevederilor cuprinse în planul cincinal și de perspectivă. Cred că trebuie reținut faptul că această lege ne fixează nu numai un cadru de obligativitate în ceea ce privește răspunderile materiale, dar constituie un mijloc de atenționare asupra îndatoririi de a îndeplini planul de stat. Planificarea eficientă este proprie orînduirii socialiste și poate fi aplicată științific și realist numai într-o orînduire socialistă. Planificarea centralizată este un atribut al statului socialist, un atribut al suveranității statului socialist. Conducătorul întreprinderii știe că legea contractelor economice îl atrage în primul rînd atenția asupra îndeplinirii sarcinii sale principale pe care o are față de societate, pe baza misiunii care i s-a încredințat, și anume aceea de a realiza planul de stat. Legea ne ajută în același timp, ca instrument, să ne punem pe baze temeinice, materiale, planul de producție anual, pe care să-l defalcăm în părți componente pornind de la trimestru, decadă pînă la semidecadă și chiar pe zile.

Eu consider că atunci cînd am de realizat un contract cu un beneficiar — cînd știu că Ministerul Comerțului Interior îmi cumpără în acest an x frigidere — trebuie să pornesc din vreme pregătirea capacităților de producție, a forței de muncă, a materialelor, adică a celor trei elemente principale care asigură desfășurarea în condiții optime a procesului de producție, elemente care trebuie să fie pe primul plan în atenția conducătorului întreprinderii, ca responsabil în așezarea planului pentru etapa următoare. Și în această privință o importanță mare o are perspectiva.

Din acest punct de vedere am remarcat că în prezent, cu toate că există în multe situații condițiile necesare încheierii între furnizori și beneficiari a unor contracte pe termen lung, contracte care ar permite o mai bună organizare a folosirii capacităților de producție și a forței de muncă, astfel de contracte nu se încheie decît rar. Consider că aceasta se întîmplă datorită unor rețineri manifestate mai ales de beneficiari, cărora le este probabil teamă să se angajeze pentru intervale mai mari de un an în folosirea acelorași furnizori.

Ing. POPESCU M. Ce credeți că determină aceste rețineri?

Ing. STAICU D. Sînt de părere, dacă iau de pildă relațiile noastre cu comerțul, că nu există încă studii aprofundate și o orientare sigură în ceea ce privește evoluția pieței. De aici necesitatea de a fundamenta mai bine, de a dezvolta mai temeinic activitatea de studiu a pieței, mai ales în ce privește prognoza dezvoltării cerințelor de consum ale populației. Aceste studii trebuie să țină seama de evoluția social-economică,a structurii populației, de felul cum vor evolua cerințele de bunuri de consum atît în privința sporirii calității cît și în direcția unor cerințe estetice înalte pe care le reclamă sporirea gradului de civilizație.

CEUCA C. Ceea ce spuneți dv. este adevărat, dar cred că în această etapă nu este nevoie să facem o distincție prea mare între tipurile de organizații care trebuie să se ocupe de studiul pieței. Acest studiu, după părerea mea, trebuie întreprins atît de organizația de desfacere cît și de producătorul de bunuri. Cred că părerea că cercetarea pieței este sarcina exclusivă a comerțului a condus la o orientare greșită. Este necesar ca în primul rînd producătorul să fie cel care să-și definească cadrul de evoluție a întreprinderii pe o piață determinată, în funcție de cerințe, în timp și în spațiu.

Ing. POPESCU M. Accentuînd asupra acestui element vom înțelege că prevederile acestei legi solicită existența de studii previzionale complexe cu o sferă cît mai largă, prin utilizarea celor mai moderne tehnici de prognoză.

GRIGA GH. De altminteri, în privința reținerilor întîlnim și reversul medaliei dacă privim de pildă cooperarea dintre industrie și comerț. Există încă rețineri și din partea industriei pentru a încheia contracte cu organizațiile comerciale. La întreprinderea pe care o conduc am contracte neîncheiate însumînd valori de zeci de milioane de lei în planul de desfacere pe care sînt dator să-l îndeplinesc. Această situație nefavorabilă va fi amplificată în cazul schimbării unor sortimente și a unor produse pe parcurs de către furnizori.

Ing. ȘERBĂNESCU D. Trebuie să arăt că la nivelul departamentelor și al centralelor industriale s-au format colective care se ocupă cu studiul perspectivei pieței. Aceste colective sînt foarte largi. Ele cuprind, alături de specialiști din centrale industriale și întreprinderi, reprezentanți ai conducerii ministerelor economice și ai institutelor de proiectare care dețin multe date privind dezvoltarea cerințelor, fapt ce permite atît cunoașterea temeinică a pieței cît și extrapolarea acestor date. Activitatea acestor colective este la început și, după părerea mea, mai ales pentru a rezolva cerințele reclamate de legea contractelor economice, va trebui să se desfășoare din ce în ce mai activ.

CEUCA C. Și pe lîngă Ministerul Comerțului Interior funcționează un institut de cercetări comerciale care și-a propus, printre alte obiective, o mai atentă studiere a pieței. Pînă în prezent a elaborat unele studii în legătură cu piața confecțiilor și a încălțămintei. În realizarea programului tematic al acestui institut sînt atrași economiști și cadre care lucrează în rețea. De asemeni, se folosește uzual un sistem informațional simplu cu pontarea evoluției unui volum mare de articole la desfacere. Acest sistem, pe lîngă folosirea unor simple notări a cererilor nesatisfăcute, studiază, la nivelul întregii rețele, produsele în curs de formare ca cerere, conturînd în oarecare măsură pulsul pieței. Dar în cadrul întreprinderilor comerciale este într-adevăr loc foarte mult pentru a se folosi și alte forme organizatorice care să asigure sondarea pieței. La noi, la Tg. Mureș, s-a făcut o anchetă pe un eșantion de 4 500 cumpărători, care s-a dovedit foarte utilă.

BRSCHLIK C. Fără îndoială că un rol important îl are cunoașterea cît mai exactă a cererilor de consum ale populației. Dar acest lucru trebuie făcut și corelat cu capacitățile de producție ale fabricilor contractante producătoare. Pentru că există situații în care necorelarea aceasta are consecințe asupra realizării contractului la termenele stabilite. De pildă, noi avem dificultăți în realizarea planului de desfacere tocmai datorită restanțelor contractuale ale unor furnizori; Fabrica de confecții și tricotaje-București, Fabrica de confecții-Craiova, Mondiala-Satu-Mare, Fabrica de confecții-Sibiu, Tricodava-București, Someșul-Cluj au restanțe importante față de noi, restanțe care ne creează această situație de care v-am vorbit.

În ultimă instanță nerealizarea contractului economic se reflectă în neîndeplinirea contractului social pe care îl avem față de populație. Acest lucru trebuie rezolvat fără doar și poate în decursul acestui an.

Ing. MUNTEANU O. Majoritatea activității întreprinderilor se desfășoară și prin relațiile de cooperare între două-trei sau mai multe unități de același profil sau de profiluri diferite. De aici rezultă foarte pregnant un aspect al responsabilității sociale a conducătorilor de întreprinderi, a colectivelor de oameni ai muncii. Nu există activitate economică izolată lipsită de conținut și orizont politic. Și în privința relațiilor dintre furnizor și beneficiar, în cadrul condițiilor create de legea contractelor economice, există implicații complexe datorită obiectului producției, relațiilor de producție, nivelului înalt de cooperare în care funcționează economia noastră socialistă.

Relev acest atribut real pornind chiar de la exemplele și discuțiile care au fost purtate pînă acum și care, după părerea mea, subliniază responsabilitatea politică a conducătorilor de întreprinderi și necesitatea de a acționa cu atare.

Ing. POPESCU M. În cadrul sprijinirii inițiativei directorilor unităților economice, în scopul folosirii depline a legii 71, consider că acești conducători de întreprinderi trebuie să-și îndrepte atenția spre întregul complex social economic al țării noastre care este constituit dintr-un ansamblu unitar de angrenaje economice și care nu trebuie privit ca și cum ar fi compus dintr-o serie de unități juxtapuse. În acest ansamblu activitatea fiecărei unități este determinată și determinantă a activității celorlalte unități economice. Nu mai considerăm deci activitatea noastră economică numai în cadrul unității noastre — care trebuie să trăiască pentru a satisface necesitățile salariaților săi, prin realizarea unui plan valoric, prin urmărirea unui aspect satisfăcător în relațiile cu forul tutelar — ci în ansamblul îndeplinirii planului întregului angrenaj economic al țării. Fie că este vorba de prognoză, fie că este vorba de îmbunătățirea relațiilor contractuale și respectarea lor, un conducător de întreprindere nu mai este doar un reprezentant al unității sale, ci un agent responsabil pe planul macroeconomic, un factor politic activ în materializarea politicii economice a partidului.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorul **Florin Mihali** din comuna Brastăvăț, jud. Olt. ne sugerează să deschidem în coloanele revistei o discuție despre pasiuni (despre pasiuni constructive, bineînțeles). Ni-e foarte ușor să dăm un răspuns afirmativ acestei propuneri pentru că, de fapt, despre oameni cu pasiuni creatoare am scris de nenumărate ori și, fără îndoială, vom mai scrie și în viitor. Am putea spune, chiar, că toți eroii pozitivi ai reportajelor noastre sînt, în fond, oameni pasionați, pasionați pentru muncă, pentru creație, pentru binele semenilor lor. Dar sîntem convinși că numeroase vieți exemplare, închinate unei mari pasiuni, au rămas încă necunoscute marelui public cititor. Ce ar fi dacă cititorii noștri ne-ar ajuta, informîndu-ne despre asemenea existențe încărcate de sens? Noi le mulțumim anticipat.

De obicei, și proporțional cu alte domenii, primim puține întrebări pe teme de viață internațională. Ceea ce dovedește, probabil, că activitatea comentatorilor de politică externă de la «Flacăra» și alte publicații este mai presus de orice laudă și toți cititorii sînt perfect lămuriți. Dar iată, săptămîna aceasta ne-am întîlnit cu o întrebare privind realități externe. Cititorul **Ar. Marcopol** din Brăila are o nelămurire: «Am citit că pentru viitorul exercițiu bugetar, guvernul Statelor Unite a prevăzut un deficit de peste 25 miliarde de dolari. De altfel, de mulți ani, fiecare buget nord-american se încheie cu deficite serioase, de multe miliarde. Cum se face că, în această situație, Statele Unite n-au dat încă faliment?»

Nu dispunem aici de spațiul necesar pentru o explicație amănunțită (o vom face, poate, în alte pagini ale revistei). Pe scurt, «falimentul» este evitat prin raportarea de la un an la altul a pierderilor, lucru posibil (deși nu lipsit de mari primejdii) datorită existenței unei activități economice generale intense. Deficitele sînt într-adevăr colosale: pe exercițiul 1970–1971 se prevăzuse un excedent de 1,5 miliarde dolari și s-a realizat un deficit de 23 miliarde, pe exercițiul 1971 1972 s-a prevăzut un deficit de 11 miliarde dar el va fi de cel puțin 39 miliarde. Probabil că nici pe 1972-1973 deficitul nu se va limita numai la cele 25 miliarde prevăzute. În aceste condiții, e ușor de înțeles că guvernul S.U.A. face tot posibilul pentru a împiedica (sau măcar a limita) o recesiune, o scădere accentuată a activității economice. Conducătorii nord-americani aplică în practică un fel de varianta a teoriilor economistului britanic J.M. Keynes, încurajînd un anume puseu inflaționist (care însă le cam scapă de sub control) pentru a sili mașina economică să se învirtească mai departe. Dar aceste stimulente nu sînt numai efemere, ci și nocive, acționînd mai ales în direcția cheltuielilor militare. În bugetul actualmente în discuție sînt prevăzute 78,5 miliarde dolari pentru armată și armamente. Toate acestea nu pot să nu determine greutăți tot mai mari pentru economie; în ultimul an, creșterea masivă a șomajului și devalorizarea dolarului au exprimat într-o manieră spectaculoasă acest proces.

Cititorul **Gr. Stavrache** din Bacău ne cere scuze pentru că ne-a trimis o propunere destinată *Almanahului Flacăra pe 1973*. Nu-i acceptăm scuzele; bine a făcut, *iar alții care au aceleași intenții sînt rugați să nu întîrzie prea mult cu scrisorile lor.*

Două cititoare ne solicită adrese, prima a unui cîntăreț, cealaltă a unui actor bucureștean de teatru. Am fi gata să le satisfacem dorința dacă simpaticele noastre interlocutoare și-ar fi comunicat, cumsecade, numele complet și adresa. Dar dumnealor ne-au onorat, fiecare, doar cu diminutivul prenumelui. E prea puțin sau prea mult (presupune un grad de intimitate, deocamdată inexistent în relațiile dintre redacție și cititoare). Așa că așteptăm.

P.S. Referitor la o notă apărută tot în «post-scriptum»-ul unui «Dialog» de acum cîteva săptămîni, Direcția de poștă și difuzarea presei din D.P.T. ne trimite o scrisoare prin care ne informează că telegramele trimise cu prilejul Anului nou de către scriitorul **Paul Anghel** au ajuns aproape toate la destinație. Luăm act de această precizare. Vrem să-i asigurăm însă pe tovarășii de la poștă că oricum i-am fi crezut pe cuvînt (mai ales cînd acest cuvînt este exprimat pe o hîrtie cu antet, număr de înregistrare, semnătură și ștampilă) și că deci nu era nevoie să ne trimită și lista completă a telegramelor expediate de către cei în cauză. Trebuie să mărturisim că ne deranjează această imixtiune nedorită într-un domeniu care are un caracter personal, intim, foarte bine marcat.

DEVENIREA OLTULUI

Oltul minunat dar sălbatic, Oltul puternic dar capricios, Oltul avut dar zgîrcit, Oltul pe care-l știm dintotdeauna, pornește prin noi și alături de noi pe calea împlinirii.

Să reținem în memorie data de 18 ianuarie 1972 ca zi în care a fost semnat actul de naștere al celui care va fi Oltul civilizației socialiste, pentru că la această dată Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat și aprobat studiul-cadru privind schema de amenajare a Oltului.

Pe cursul riului se prevede realizarea unei cascade compuse din 31 amenajări hidrotehnice. Caracteristicile acestor lucrări privesc energetica și irigațiile. Energetica va fi preponderentă în sectorul Făgăraș-Drăgășani, iar irigațiile în sectorul Slatina-Dunăre. Sectorul Drăgășani-Slatina va fi o zonă de interferență în care energetica și irigațiile vor avea un rol aproximativ egal. După cum s-a stabilit, uzinele hidroenergetice vor însuma o putere instalată de 1 000 MW, iar potențialul tehnic irigabil al bazinului Olt împreună cu cel al riului Vedea vor totaliza 820 000 hectare.

În afară de obiectivele energetice și hidroameliorative, schema de amenajare are în vedere și satisfacerea cerințelor tuturor celorlalte ramuri ale economiei naționale și ale populației, cum ar fi alimentarea cu apă potabilă și industrială a consumatorilor. Și aceștia nu sînt puțini dacă ținem seama că suprafața bazinului Olt cuprinde 10 la sută din întreg teritoriul țării, că riul Olt străbate județele Harghita, Covasna, Brașov, Sibiu, Vîlcea și Olt, iar în sfera sa de influență imediată se află, în afară de importante suprafețe agricole, artere de comunicație, nenumărate așezări rurale, stațiuni balneoclimaterice, zone turistice de prim rang, precum și marile centre urbane Brașov, Sibiu, Rm. Vîlcea și Slatina, cu sute și sute de mii de locuitori, cu zeci și zeci de mari și importante unități industriale.

Lucrările vor permite, datorită lacurilor de acumulare și canalelor cascadei, navigația comercială și de agrement precum și utilizarea oglinzilor de apă pentru piscicultură intensivă. De asemeni, amenajările vor înlătura efectele distructive ale apelor: în total vor fi scoase de sub inundații aproximativ 65 000 hectare.

În anii ce vor veni — cînd Oltul își va revărsa generos apele după voința omului pe ogoare, cînd energia sa îmblînzită ne va furniza forță și lumină, cînd îi vom sărbători pe constructori, cînd ne vom bucura de darurile și peisajul înnoit al acestor locuri — să ne amintim de începutul acestui an, cel de-al doilea al actualului cincinal, de 18 ianuarie 1972, ziua cînd a fost semnat actul de naștere al Oltului civilizației socialiste, și în primul rînd de bunii săi părinți.

BAZINUL
ENERGETIC
VEDEA

de Gh. EPURAN

accelerația

De mai bine de o săptămînă, Sapporo și medaliile sale de aur, argint și bronz reține atenția lumii sportului. Și este firesc, căci la Makomanai, pe pîrtiile de pe munții Eniwa și Teine, pe trambulinele de la Miyanomori și Okurayama se luptă cu atîta ardoare, se varsă atîtea lacrimi de fericire sau necaz cum nu se întîmplă decît din patru în patru ani. Iată de ce ne vom opri și noi asupra acestei mari sărbători a sporturilor iernii, pentru a sublinia două fapte mai puțin obișnuite. Primul a constituit prologul actualei ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă și le-a pus într-un fel în discuție însăși existența. Intransigentul președinte al Comitetului Internațional Olimpic, care pornise încă de la Grenoble un adevărat război împotriva relațiilor celor mai buni schiori alpini cu firmele care îi echipează, s-a dovedit pînă la urmă destul de bun diplomat, și descalificarea ce amenința peste 30 de schiori alpini s-a concretizat în eliminarea unuia singur. Fără îndoială, descalificarea marelui campion austriac Karl Schranz a avut mai mult un caracter simbolic și a fost mica satisfacție care s-a oferit dl Avery Brundage pentru apriga susținere a unor reguli de amatorism gîndite la sfîrșitul veacului trecut și depășite clar de dezvoltarea, nivelul și condițiile sportului competițional contemporan. De ce a fost ales Schranz? Nu fiindcă ar fi avut avantaje materiale mai mari ca ceilalți campioni ai schiului, ci fiindcă, bravînd într-un moment în care se gîndea mai mult la retragere decît la Jocurile Olimpice, a declarat unor ziariști care consemnaseră descalificarea unor schiori americani descoperiți cu contracte de cîteva mii de dolari la firme de echipament sportiv: «Au greșit... Eu cîștig 60 000 de dolari pe an dar nu am nici un contract». Această bravadă, dl. Brundage nu a uitat-o.

Al doilea fapt privește performanțele sportive și vîrsta medaliaților olimpici. Ne-am obișnuit de vreo 15 ani cu campioni și recordmani mondiali de natație care de-abia au pășit pragul copilăriei. Am mai înregistrat în acest timp o serie de campioni precoci și în alte sporturi, ba chiar în probele alpine ale schiului. Nu cred însă că în afara natației să se fi urcat pe același podium pentru a primi medaliile trei sportivi sub 19 ani, cel din mijloc de-abia depășind 17. La Sapporo, la coborîrea feminină, s-a întîmplat acest fapt. Este o excepție? Alte rezultate ale tinerilor dovedesc că nu, mai ales că exemplele de mai jos sînt luate din specialități în care — cel puțin pînă acum — vîrsta marilor performanțe era socotită maturitatea. Campionul olimpic al combinatei nordice (15 km fond + sărituri pe trambulina de 70 m) are doar 19 ani; cîștigătorul medaliei de argint, 22; japonezul cîștigător al săriturilor pentru combinată are tot 19 ani. Tineri, neobișnuit de tineri pentru cursele de fond sînt și cîștigătorii medaliilor de aur și bronz la 15 km (24 și 19 ani), iar polonezul Fortuna, al 6-lea la pretențioasa probă a săriturilor speciale, nu a împlinit nici el 20. Nu mai aducem în discuție patinajul artistic unde este clar că numai cei ce la 15-16 ani ajung în primul eșalon al valorilor se pot gîndi la medaliile olimpice, fiindcă socotim că exemplul combinatei, fondului și săriturilor este mult mai elocvent. Dar ce înseamnă această puternică afirmare a tineretului? Fără îndoială o transpunere pe plan sportiv a unui fenomen care se discută mult în ultimii ani și a cărui cauză nu a putut fi încă descoperită cert: **accelerația**. Tineretul de astăzi dovedește și în sport că trece mai rapid de la o etapă la alta, că ajunge timpuriu la randamentul fizic maxim a cărui vîrstă biologică optimă obișnuiam să o considerăm în jur de 25 de ani. De pe acum putem spune că vîrsta medie a campionului de mîine — cu excepțiile care nu vor lipsi niciodată — va coborî sub 20 de ani. E bine? E rău? Cum tot ce înseamnă progres trece sub semnul plus, nu avem de ce să ne temem. Revenind pe meleagurile noastre, nu putem însă să nu semnalăm nu atît lipsa de grijă, cît maniera copilărească în care tratăm sportul școlar. Or, de la un an la altul, de la o olimpiadă la alta, tot mai multe medalii revin școlarilor. Acest fapt nu trebuie să ne dea numai de gîndit, trebuie să ne îndemne la fapte dacă vrem ca la viitoarele Jocuri Olimpice sportivii noștri să fie și ei în focul luptei pentru primele locuri.

1971,

UN PAS IMPORTANT PE MAGISTRALA ROMÂNIEI SOCIALISTE

Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România a prezentat într-o amplă sinteză rezultatele muncii rodnice depuse de poporul nostru sub conducerea Partidului Comunist Român. Ilustrînd un tablou elocvent al succeselor înregistrate în dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, în creșterea producției materiale, în celelalte domenii de activitate, în ridicarea nivelului de trai, comunicatul atestă realismul prevederilor planului, demonstrînd o dată mai mult hotărîrea cu care clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, înfăptuiesc neabătut programul stabilit de Congresul al X-lea al P.C.R.

TELUL SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI NOSTRU

Importantele realizări obținute în ridicarea nivelului de trai constituie o nouă și vie ilustrare a faptului că tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră sub conducerea partidului slujește unui singur scop: făurirea unei vieți demne și prospere pentru întregul popor. În 1971 s-au cheltuit de la bugetul de stat 36,5 miliarde lei pentru învățămînt, cultură, sănătate, asigurări și alte acțiuni social-culturale, cu 7,3 la sută mai mult decît în anul 1970. Astfel, baza materială a învățămîntului s-a lărgit cu 3 500 săli de clasă, 45,6 mii mp spații pentru învățămîntul superior și 1 800 locuri în cămine studențești. În prezent, în țara noastră, în învățămîntul obligatoriu de cultură generală învață peste 2,8 milioane elevi, în licee — 502 mii elevi, în învățămîntul profesional — 306 mii, elevi iar în învățămîntul superior, 148 mii studenți.

Vom mai nota în continuare însemnatele realizări obținute în domeniul dezvoltării și înzestrării rețelei sanitare (în 1971 au intrat în funcțiune spitale noi la Alexandria, Baia Mare, Caransebeș, Galați, Miercurea Ciuc, Slatina etc.,și tot în acest an au beneficiat de odihnă și tratament în unitățile specializate din stațiunile balneoclimaterice aproape un milion de persoane), precum și măsurile luate pentru îmbunătățirea substanțială a condițiilor de locuit prin construirea și darea în folosință populației de la orașe și sate a unui număr de aproape 152 mii de locuințe.

PRIMUL AN AL UNUI CINCINAL AL CALITĂȚII

După cum o dovedesc faptele și rezultatele obținute, primul an al actualului cincinal se recomandă prin vasta activitatea desfășurată de întregul nostru popor pentru găsirea unor noi căi de utilizare intensivă a potențialului economic, pentru o mai judicioasă valorificare a resurselor economiei naționale, pentru crearea unui cadru nou, stimulativ, privind întărirea răspunderii personale și colective, a ridicării performanțelor produselor aflate în fabricație, pentru obținerea unor produse competitive.

În acest sens, participarea directă a maselor de oameni ai muncii la fundamentarea deciziilor, a elaborării planurilor de producție au avut drept rezultat realizarea unui ritm mai rapid de dezvoltare și obținerea unor indicatori de eficiență superiori — cu mult mai ridicați în comparație cu nivelurile atinse în anii anteriori. Deosebit de semnificativ în acest sens este faptul că, încă din primul an al cincinalului, a fost înfăptuită una dintre corelațiile calitative fundamentale ale vastului program economic: creșterea venitului național într-un ritm care devansează pe cel al produsului social, ca urmare a eforturilor depuse pentru dezvoltarea intensivă a producției materiale (în primul rînd în compartimentele industriei și agriculturii), prin realizarea unor mutații calitative cu efecte salutare asupra productivității muncii sociale.

În aceste rezultate de prestigiu am regăsit materializarea prețioaselor indicații date de conducerea partidului nostru, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu personal. Principala caracteristică a planului pe anul 1971, ca de altfel a întregului cincinal, este — a precizat secretarul general al partidului nostru — «punerea în centrul preocupărilor organelor de partid și de stat, a tuturor oamenilor muncii, a obiectivului ridicării calitative a activității în toate domeniile».

Rezultatele dobîndite după un an de muncă rodnică au demonstrat cu prisosință că numai pe această bază sînt și pot fi asigurate condițiile și resursele pentru înfăptuirea unui vast program de investiții și a unor ample acțiuni de ridicare a nivelului de trai al populației

ACUMULAREA — IZVORUL CREȘTERII AVUȚIEI NAȚIONALE

Realizări importante au fost obținute în anul 1971 în domeniul investițiilor. Repartizarea pentru acumulare a unei părți însemnate din venitul național — o opțiune fundamentală a actualului plan cincinal — a permis înfăptuirea unui important program de investiții, menit să asigure în continuare creșterea potențialului productiv al economiei naționale, îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Volumul total al investițiilor în anul 1971 din fondurile centralizate ale statului însumează 75,8 miliarde lei. A fost astfel posibil să fie date în exploatare aproape 400 capacități principale de producție.

14,5 MILIOANE TONE

Ca rezultat al dezvoltării bazei tehnico-materiale a agriculturii, al eforturilor depuse de țărănime, de toți lucrătorii din agricultură, producția globală agricolă realizată în anul trecut a fost cu 18,2 la sută mai mare decît cea obținută în 1970 și cu 14,1 la sută mai mare decît media anuală din perioada 1966–1970. Producția de cereale boabe s-a ridicat la 14,5 milioane tone, fiind cea mai mare recoltă realizată pînă în prezent în țara noastră.

mapamond'72

de Ioan GRIGORESCU

în jungla de hîrtie

Cînd prefațam romanul lui Cronin «Lumina Nordului» credeam încă, speram, că moartea lui «Morning Star» era istoria unor timpuri revolute, uitînd valabilitatea și actualitatea zicalei care spune că «peștele mare îl înghite pe cel mic». Povestea aceea părea născută din imaginația unui Sebastian din epoca «ultimei ore» și nu dintr-o realitate strict contemporană.

Anul trecut, cînd unul dintre cele mai mari săptămînale ilustrate americane, «Look», își anunța iminentul deces, am constatat că și peștii mari pot fi înghițiți de un pește și mai mare al cărui nume este Criza. Ziarele și revistele se nasc greu și mor patetic, efemera existență a numărului de cotidian menit să trăiască doar douăzeci si patru de ore își consumă cu adevărat sfîrșitul abia atunci cînd emblema de pe manșeta gazetei dispare pentru totdeauna. Moartea aceasta are totdeauna în ea ceva răscolitor, căci cu fiecare dispariție a unei gazete moare cîte o părticică dintr-o libertate. Cînd se nasc, în Occident, ziarele promit multe, mărturisesc o generozitate nețărmurită, fac jurăminte sacre, făgăduințe fierbinți, și cuvintele cel mai des invocate pentru cucerirea simpatiei cititorilor sînt «adevărul» și «libertatea». Că pe urmă, în practică, se mai întîmplă să fie și altfel, și cam de regulă este să fie mereu altfel, asta intră în «specificul» breslei care, întotdeauna, pe lîngă adevăr și libertate mai trebuie să servească și alte cauze, mai puțin înălțătoare.

Din Franța ne vine acum vestea morții unui cotidian «de metro», adică unul dintre acele ziare cu de toate pentru toți, fabricat cu titluri de-o șchioapă, cu o primă pagină stil afiș a cărei nedeghizată și nedezmințită intenție era de a frapa, de a reține atenția de departe, de a se face cerut, vîndut și citit d-a-n picioarele, în aglomerația din metro, în autobuz, în pauza de la cinema, terminînd mai întotdeauna în coșul de gunoi. Și totuși, la dispariția acestui ziar care purta anodinul nume de «Paris-Jour», necroloagele au fost cutremurător de patetice. Nu plîngea nimeni pentru conținutul lui plin cu orice și oricum numai săritor în ochi să fie, ci pentru încărcătura de simbol conținută de această dispariție. Murea încă o părticică dintr-o sacră libertate a lumii burgheze, murea stupid, banal, roasă de cancerul luptelor intestine, de scăderea rentabilității pentru proprietar, de neindiferența ziariștilor care îl scriau față de concedierea unei treimi din numărul tovarășilor lor de redacție. Oricît ar părea de necrezut, ziarele care se cumpără cu cîțiva bănuți sau cîteva centime, costă milioane. Astăzi, numai o întreprindere solidă mai poate edita un ziar. Întotdeauna prețul de cost al unui ziar este cu mult mai mare decît prețul cu care se vinde, și diferența aceasta, cînd nu este vorba de o finanțare politică, este acoperită de atotputernica forță a publicității. Cel mai mare cotidian belgian, «Le Soir», are mîndria de a fi fost singurul ziar din lume oferit absolut gratuit cititorilor săi. Patronul său, un anume Roussel, a observat că cea mai mare parte din cantitatea mărunțelor afișe publicitare care se împărțeau trecătorilor pe la colțurile străzilor erau aruncate pe trotuare după o sumară și neglijentă privire. Atunci, întreprinzătorul «gazetar» a avut ideea să asambleze aceste mici anunțuri într-o pagină de ziar pe care s-o ofere gratuit cititorilor, scontînd pe faptul că o gazetă, fie ea și plină de la un capăt la altul cu reclame, se aruncă mai greu decît niște bucățele de hîrtie. Încetul cu încetul a început să introducă pe lîngă publicitate și publicistică, e drept, cam personală și cam de dreapta, dar ziarul gratuit «promitea» și acum le putea pretinde cititorilor săi o mică contribuție la cheltuielile de editare. Astăzi «trage» un milion de exemplare pe zi și nu costă mai puțin decît orice ziar occidental care se respectă.

«Paris-Jour» s-a tras din cotidianul de rezistență «Franc-Tireur», și chiar dacă sub patronajul multimilionarului editor Cino del Duca s-a cam întors cu vreo nouăzeci de grade față de punctul de plecare, își cucerise un anumit public avid să afle cine pe cine a mai împușcat, ce ciini și pisici părăsite își așteaptă inimile miloase pe la protecția animalelor, care sînt capriciile zodiacului și ale curselor de cai, într-un cuvînt, «mini-gazetă-pistol» pentru «minicititori».

Și s-a dus. A murit în junglă, după cum se spune. În jungla de hîrtie și de cerneală de tipar, în care, încetul cu încetul, este asasinată și moare o libertate.

Să-i fie țărîna ușoară!

Construit într-un vast amfiteatru, pe colinele din jurul golfului ce-i poartă numele, Algerul, cu minaretele lui, cu cartierele lui moderne în care se înalță blocuri de cîte 20 de etaje, cu vechea și renumita sa Kasba, e un oraș de o fermecătoare diversitate. Și totodată un puternic centru industrial și comercial, orașul unor mari instituții de cultură — universități, teatre, muzee.

ALGERIA, tripla revoluție

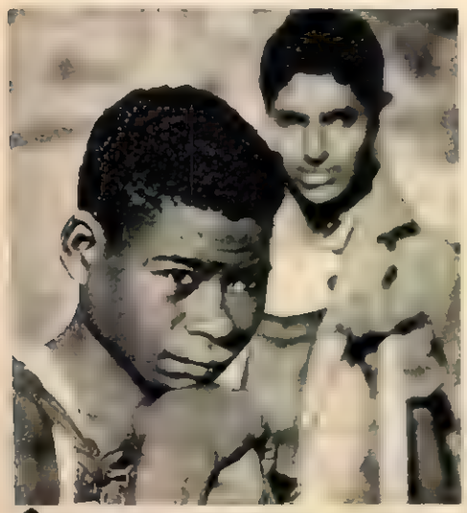

Un număr tot mai mare de cadre calificate — muncitori, tehnicieni, intelectuali — se ridică din rîndurile tineretului algerian. Eforturile statului pe linia tehnicizării și democratizării învățămîntului, a creșterii unor lucrători cu cunoștințe moderne pentru toate sectoarele economiei își arată din plin roadele.

Vana stației de pompare a gazului metan de la Hassi R'Mel. Alături de petrol și mangan, gazul metan este una dintre principalele bogății ale țării. Zăcămintele sînt apreciate la circa 4 000 miliarde metri cubi. Statul algerian a reușit, în cadrul planului de preluare a principalelor resurse naționale, să naționalizeze sau să-și impună controlul asupra companiilor străine interesate în exploatarea și transportul petrolului și gazului metan.

De la regiunea fertilă ce se întinde de-a lungul celor 1 200 kilometri de litoral mediteranean pînă în cel mai îndepărtat colț al Saharei, Algeria trăiește anii unui ev al marilor înnoiri. Țara aplecată timp de secole sub greutatea jugului străin, își croiește cu pași largi drumul spre construirea unei economii independente, spre progres și prosperitate. Preluarea controlului asupra bogățiilor țării, lichidarea sechelelor colonialismului, etapă de importanță esențială în dobîndirea unei suveranități politice reale, a început cu preluarea de către stat a terenurilor agricole care aparținuseră colonialiștilor și a continuat cu naționalizarea marii industrii străine. Producția de petrol și gaz metan, — principalele bogății ale subsolului algerian — precum și transportul acestora se află azi sub controlul statului. Importante proiecte industriale vizînd petrochimia, metalurgia, energia electrică sînt în curs de realizare, permițînd valorificarea în măsură din ce în ce mai mare a resurselor naturale ale țării. Pentru fertilizarea unor importante suprafețe a nisipurilor Saharei se construiesc baraje, se realizează sisteme de irigație. Fostele domenii funciare au devenit cooperative de producție ale țăranilor, puternic sprijinite de stat. Rețeaua învățămîntului general se amplifică și modernizează în funcție de cerințele actuale și viitoare ale economiei și culturii naționale. Ofensiva împotriva analfabetismului se desfășoară pe fronturi largi.

Întreaga țară trăiește momentul unei îndrăzneți și triple revoluții — revoluția industrială, revoluția agrară, revoluția culturală. Toate înfăptuite cu adeziunea largă a poporului și în folosul lui.

Fotografii de W. SCHULZE

literare

de Traian STOICA

Laurențiu CERNEȚ:

cîteva luni de trăit

Ceea ce e artificial și neverosimil în romanul lui Laurențiu Cerneț provine din exploatarea filonului principal al lucrării. După cum indică și titlul cărții, autorul și-a ales ca erou de prim-plan un om ce mai are doar «cîteva luni de trăit». Inginerul Mochie Marin (Meme pentru familiari) e lovit, la patruzeci de ani, de o boală fatală. Apropierea sfîrșitului îl transferă într-o stare de extremă luciditate. Examinîndu-și viața îi «izbucnește» în față, autocritic, întrebarea: «Ce am făcut eu cu viața mea?» Drept care se hotărăște să-și trăiască ultimele luni de existență cu totul altfel decît pînă acum. Avem deci de-a face cu un «caz-limită» nu tocmai nou, știut fiind că un asemenea motiv a mai circulat prin proza de la noi și de aiurea. Dar nu noutatea cazului o punem în discuție, ci *modul* în care acesta e rezolvat. Deoarece partea deficitară a romanului de aici se trage.

E foarte sumară, rudimentar de sumară, motivația sufletească a actelor inginerului Marin. Nici înainte de criză, nici după declanșarea ei viața eroului nu prezintă accente convingătoare. Timp de cincisprezece ani, inginerul duce o somnolentă existență particulară și publică. Deși dotat intelectualicește, avînd la începutul carierei ambiții de afirmare, el se retrage de timpuriu în cochilia unei strîmte și amorfe existențe. Trăiește la periferia vieții ca un om de prisos. Reacționează ca o moluscă la toate solicitările realității. Aceeași pasivitate o are și în viața lui casnică față de infidelitățile, mai mici sau mai mari, ale soției. «Fabrica,— notează autorul, își schimbase fața fără el. Evenimentele trecuseră pe alături. Trăise acolo cincisprezece ani și n-ar putea să se mîndrească, să se laude cu nimic. El n-a făcut *absolut* nimic. Știa ce *ar trebui* să spună și să facă, însă nu mișca un deget». Nu vrem să șicanăm prozatorul cu cine știe ce meschine obiecțiuni, dar nu putem să nu ne punem o elementară întrebare. Totuși, e posibilă o astfel de situație? Nu cerem inginerului în cauză, iarăși, cine știe ce spirit combativ, dar ni se pare derizorie și cu neputință imobilitatea lui în procesul de producție al fabricii unde funcționa. Și de ce toate acestea? Motivările sînt precare, mai ales că nu reiese de nicăieri o opoziție față de eventualele dorințe de «a mișca un deget» ale inginerului nostru. În ordinea justificărilor stării de inhibiție a personajului se invocă, pe lîngă păstrarea liniștii și a confortului, și «povestea cu unchiul Velisar», o rudă a lui Marin, persecutat pe nedrept cîndva. Față însă de dimensiunea pe care scriitorul intenționa s-o dea cazului relatat, argumentele sînt minore și neconcludente. Aceasta în ce privește prima parte din viața lui Meme. Trecerea în cea de-a doua, procesul metamorfozării sînt la fel de sărăcuț prezentate. Inginerul devine de nerecunoscut. Noua lui schimbare la față uimește tot orașul. Omniprezent, inițiază o acțiune de total «ecarisaj». Se năpustește, în primul rînd, cu toată disperata lui impetuozitate spre demascarea fărădelegilor comise de directorul fabricii. Se putea altfel? Același director, etern cap al răutăților! Și impulsionat apostolic de dezlănțuitul și imprevizibilul spirit al dreptății, Meme se pornește a pune ordine în viața întreprinderii și a prietenilor săi... Pînă la urmă n-am avea nimic cu justițiara pornire a inginerului, chit că în zilele noastre și în societatea noastră singularul donchișotism nu-și prea găsește rostul. Dar ne cam instalează în perplexitate «gratuitatea» declarată a gesturilor și atitudinii vindicativului erou. Și, în afară de aceasta, nu ne satisface nici motivarea noii lui stări care sună artificios, nerevelator (vezi, de pildă, pag. 57).

Pentru partea eșuată a romanului lui Laurențiu Cerneț, credem că stă ca o cauză ignorarea propriilor înclinații. Laurențiu Cerneț e un scriitor de conturare rapidă a situațiilor, de consemnare «pe viu» a impresiilor de transcriere, fără insistență a mobilului sufletesc. Secvențele secunde ale cărții se urmăresc cu interes, sînt pe deplin reușite, pentru că se dă curs liber *realelor* posibilități epice. Laurențiu Cerneț e un observator al faptelor de fiecare zi, insolitul, la care a aspirat prin recentul roman, nu-i e organic. Dacă prozatorul nostru s-ar fi *mărginit* la o situație normală, el ne-ar fi dat un roman pe de-a-ntregul izbutit. Ar mai fi contribuit la aceasta și stilul său cursiv, alert, antrenant.

familia sub protecţia asigu-rărilor de stat

Este un adevăr de-acum binecunoscut populaţiei că rostul asigurărilor este acela de a fi de folos oamenilor atunci cînd, în viaţa lor, survin evenimente neaşteptate, nedorite, păgubitoare, lovind în capacitatea lor de muncă sau în bunurile lor.

În orînduirea socialistă există o continuă şi multilaterală preocupare pentru preîntîmpinarea efectelor vătămătoare cauzate de forţele naturii sau de riscurile utilizării tehnicii în producţie şi, în genere, în viaţa socială.

Omul nu a izbutit însă pînă în prezent să pună definitiv în frîu uriaşele forţe naturale, şi oricît se sileşte să prevină accidentele — la locul de muncă sau în alte locuri — ele totuşi se produc. Pătrunderea tehnicii din ce în ce mai mult, nu numai în procesul producţiei de bunuri materiale şi de servicii, dar şi în viaţa casnică de zi cu zi, face ca stăvilirea accidentelor să fie o problemă încă nerezolvată.

Înscriindu-se între activităţile cu caracter umanist ale societăţii socialiste, asigurările de stat mobilizează şi unesc masele largi de cetăţeni într-un front comun în faţa acestui gen de pagube (riscuri). Prin contribuţia unui număr mare de cetăţeni se formează fondul de asigurare din care, apoi, se despăgubesc acei asiguraţi care au fost loviţi de astfel de evenimente neprevăzute, păgubitoare.

Administraţia Asigurărilor de Stat, ADAS, organizaţie de specialitate din ţara noastră care se ocupă de protecţia oamenilor cu ajutorul asigurărilor de bunuri şi persoane şi al asigurărilor de răspundere civilă, practică numeroase forme de asigurări: unele prin efectul legii, altele facultative.

În cadrul activităţii sale, Administraţia Asigurărilor de Stat a dat o atenţie deosebită protecţiei prin asigurări a familiei — această celulă de bază a societăţii omeneşti — împotriva unor evenimente neprevăzute.

Căile practicate de asigurările de stat pentru protecţia familiei sînt numeroase.

Există de foarte multă vreme, în practica asigurătorilor din toate ţările, asigurarea mixtă de viaţă. Această formă de asigurare se bucură de o mare preferinţă în rîndul maselor, datorită faptului că, pe această cale, spiritul de prevedere se manifestă într-un mod foarte larg. Să ne explicăm: după cum este cunoscut, este specific asigurării — în general — că asiguratul plăteşte asigurătorului o primă, pentru ca acesta să-i acorde protecţia materială în cazul survenirii unor riscuri. Dacă asiguratului respectiv nu i se întîmplă vreunul dintre evenimentele asigurate, fondul de asigurare — constituit din primele plătite de întreaga masă a asiguraţilor — se foloseşte de aceia dintre ei care au suferit anumite pagube.

În asigurarea mixtă de viaţă este mai mult decît atît: aici, asigurarea se combină cu economia. Dacă, în timpul cît durează contractul, asiguratul suferă un accident, care are drept urmare o invaliditate permanentă (totală sau parţială), el primeşte suma asigurată (sau o parte din ea, proporţională cu gradul de invaliditate). Dacă el decedează din orice cauză, atunci familia lui (sau eventual altă persoană, pe care asiguratul o desemnează la încheierea contractului de asigurare) primeşte integral suma asigurată. Ce se întîmplă însă dacă asiguratul se află în viaţă la data cînd expiră contractul de asigurare? *În acest caz, el însuşi primeşte în întregime suma asigurată.* Este clar deci că, în această ipoteză, — care, de fapt, este cea mai frecventă — prin asigurare cetăţeanul, în afară de protecţia — de natură materială — împotriva urmărilor unor riscuri, a realizat şi economisirea unei sume de bani, al cărui cuantum el însuşi şi l-a planificat. Cu această economie se pot acoperi şi nevoile familiei. În plus, dacă la tragerile lunare de amortizare au ieşit combinaţiile de litere din poliţă, ADAS plăteşte sumele cuvenite.

Căutînd să răspundă direct şi mai precis cerinţei de protecţie a familiei, Administraţia Asigurărilor de Stat a pus în aplicare o formă specială a acestei asigurări, dîndu-i denumirea «asigurarea *familială* mixtă de viaţă».

În ce priveşte persoana care încheie asigurarea, structura acestei asigurări, în esenţă, este aceeaşi ca cea descrisă mai sus. Numai că intervine ceva nou: pe cît vreme, în asigurarea mixtă de viaţă, asigurarea îşi întinde efectele numai asupra persoanei care semnează contractul (poliţa) de asigurare (sprijinirea familiei intervenind indirect, numai prin încasarea sumei asigurate în caz de deces al unicului asigurat), în asigurarea *familială* mixtă de viaţă se află asigurat, printr-un singur contract de asigurare, tot nucleul familiei: tatăl, mama şi copiii de la 5 ani în sus. Consecinţa acestei cuprinderi largi în asigurare: ADAS plăteşte suma asigurată în cazurile în care invaliditatea permanentă sau decesul (cu aceleaşi specificaţii de mai sus) survine pe seama oricăreia dintre persoanele asigurate. Bineînţeles că se păstrează regula ca la expirarea asigurării să se plătească celui care a încheiat asigurarea suma asigurată.

Merită să fie amintit faptul că această formă specială de asigurare a familiei nu ridică costul asigurării decît cu o sumă infimă: 1 leu pe lună la 1 000 de lei sumă asigurată pentru membrii de familie (soţ, sau soţie, copii sau alte persoane ce gospodăresc în comun) pînă la vîrsta de 30 de ani; între 1 leu şi 1,50 lei pentru membrii de familie în vîrstă între 31 şi 40 ani; pînă la 2 lei pentru membrii de familie în vîrstă între 41 şi 45 ani etc.

De exemplu, un soţ în vîrstă între 31 şi 40 de ani — avînd soţia de aceeaşi vîrstă şi 2 copii între 5 şi 15 ani — care încheie o asigurare familială mixtă de viaţă pentru suma de 5 000 de lei pe termen de 15 ani, cu plata primelor de asigurare tot 15 ani, avînd deci asigurate 4 persoane, va avea de plată, lunar, numai 45 de lei. Dacă ar fi încheiat asigurarea mixtă de viaţă simplă, el ar fi plătit lunar 28,75 lei. Deci plătind lunar în plus numai 16,25 lei, intră sub protecţia asigurării încă 3 persoane.

O altă variantă a asigurării mixte de viaţă, adaptată la nevoile familiei, este asigurarea mixtă de viaţă cu pensie pentru urmaşi. Ea se deosebeşte de asigurarea mixtă de viaţă prin aceea că, în caz de deces al asiguratului, urmaşii acestuia (sau altă persoană desemnată de asigurat o dată cu încheierea poliţei de asigurare) primesc: jumătate din suma asigurată la data decesului, iar cealaltă jumătate la termenul de expirare a asigurării. În acest interval mai primesc şi o pensie anuală de 10 la sută din suma asigurată. Asiguratul care preferă această formă de asigurare va plăti în plus o diferenţă de primă de asigurare foarte mică (sub 1 leu pe lună la 1 000 lei sumă asigurată) faţă de obişnuita asigurare mixtă de viaţă.

Administraţia Asigurărilor de Stat a găsit şi în cadrul asigurărilor de accidente o formă de a răspunde nevoilor de protecţie a familiei, punînd în aplicare asigurarea *familială* de accidente, care se încheie pe durata minimă de 3 luni. În această asigurare se cuprinde, de asemenea, întregul nucleu al familiei: asiguratul principal, celălalt soţ, cum şi — indiferent de numărul lor — copiii între 5 ani şi 16 ani.

Suma asigurată este de 10 000 de lei pentru invaliditate permanentă totală şi de 5 000 de lei pentru deces din cauză de accidente, ambele survenite oricărui dintre asiguraţi. Costul asigurării este de numai 25 de lei pe 3 luni, indiferent de numărul copiilor existenţi în familie.

Pe drept cuvînt pot fi considerate că vin în sprijinul familiei şi asigurările viagere de deces (practicate de ADAS în 2 variante: cu plata dintr-o dată sau cu plata eşalonată a primei de asigurare), întrucît de obicei familia este aceea care primeşte suma asigurată la decesul asiguratului.

Familia este mediul social cel mai apropiat al fiecăruia dintre noi. Pe linia ajutorului şi sprijinului reciproc pe care şi le datorează între ei membrii familiei, Administraţia Asigurărilor de Stat pune la dispoziţie instrumentele sale, pentru ca ajutorul şi sprijinul să fie mai substanţiale, mai eficiente. Pe calea sprijinirii familiei în împrejurările deosebite survenite din cauza a diverse riscuri, Administraţia Asigurărilor de Stat îşi aduce aportul său însemnat la întărirea celulei de bază a societăţii noastre socialiste.

PUBLICITATE

OMUL ARE NEVOIE DE MUZICĂ

de Nicolae SPIRESCU

În cadrul vastului program de instruire și educație socialistă a maselor, de formare a omului nou, constructor conștient al societății socialiste multilateral dezvoltate, o sarcină dintre cele mai importante revine instituțiilor muzicale în activitatea lor de a face cunoscute publicului nostru valorile autentice ale creației muzicale românești și universale, clasice și contemporane, la un cît mai înalt nivel interpretativ, în măsură să redistribuie acestor lucrări întreaga lor capacitate de influențare a spiritului uman, de înălțare sufletească și educație civică. «Arta trebuie să servească unui singur scop, educației socialiste» — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative. Răspund oare manifestările muzicale ale instituțiilor de concert acestui deziderat suprem și nobil pe care secretarul general al partidului îl exprima cu atîta acuitate? Căci tot secretarul general al partidului, atunci cînd afirmă: «Societatea noastră are nevoie de muzică, de poezie, de pictură, de teatru. În viitor, cred că vom avea nevoie de și mai multă muzică, de și mai multă poezie; omul va avea mai mult timp liber, va simți și mai mult nevoia îmbogățirii sale spirituale» — formulează implicit, în stilul său concis, aforistic, nu numai o imagine sugestivă a unei societăți minunate în care arta, creațiile spiritului uman vor fi prețuite cum se cuvine, dar și un îndemn către creatorii de artă, către instituțiile specializate de a-și înzeci eforturile pentru continua făurire și valorificare a comorilor artei. În acest context, revista noastră a inițiat un raid-anchetă privind activitatea instituțiilor muzicale din țară, începînd cu filarmonicile, din rîndul cărora în acest număr vom prezenta pe acelea din două centre de mare tradiție muzicală, Brașovul și Sibiul.

În urmă cu trei ani, ziarul *Scînteia* constata «Sincope nejustificate în viața muzicală a Brașovului», viață muzicală ce nu răspîndea decît într-o mică măsură vigoarea cetății industriale și prospețimea centrului turistic. Orașul în continuă expansiune industrială și demografică, permanent punct de atracție a miilor de turiști, nu putea oferi la acea dată, în ciuda unei tradiții glorioase ce număra printre promotorii ei în arta sunetelor pe Anton Pann, Ciprian Porumbescu, Gh. Dima, Tiberiu Brediceanu, decît o imagine întristătoare a unui dezinteres evaziv din partea publicului pentru concertul simfonic, cameral, pentru spectacolul muzical și coregrafic. O filarmonică cu numai 80 de abonați (față de 200 la Satu Mare și 900 la Timișoara), concerte educative fără tineri ascultători, «îndreptățeau» să se afirme: «muzica este cenușăreasă la Brașov».

Dar acum mai este oare muzica cenușăreasă la Brașov? Pentru a afla răspunsul la această întrebare să facem un scurt popas la poalele Timpei.

— În materie de public, «bat» orice Filarmonică din țară, ne declară Viorel Ganea, profesor la Școala populară de artă, actualul director al Filarmonicii «Gheorghe Dima» din Brașov.

Într-adevăr, seara la concert, sala Teatrului dramatic era aproape plină (460 — numai abonați, aveam să aflăm, iar în 1971 — 35 392 auditori peste plan), deși la concertul educativ de dimineață, unde în loc de prezentare s-a citit cu glas tare programul de sală, tocmai tinerii erau aceia care lipseau iarăși. «Elevii și studenții au lunea dimineață cursuri și ne-a fost imposibil să determinăm schimbări de orar care să le poată permite audiția» — ne-a explicat directorul. Aveam să aflăm că, în schimb, Filarmonica a inițiat cicluri de concerte educative speciale, care se bucură de mult interes în rîndurile tineretului studios. Printre ele, cea mai bună participare o realizează concertele-lecții la școli, organizate lunar în colaborare cu Școala generală nr. 4 (prof. de muzică Ion Bica), cu Liceul de cultură generală nr. 4 (prof. Ranga I.), cu Liceul «Unirea» nr. 5 (prof. Mircea Besoiu); dar și Universitatea e gazda unor astfel de manifestări în aula Facultății de mecanică. Repertoriul e structurat pe necesitățile programei de învățămînt, iar prezentarea e făcută de însiși profesorii de muzică ai școlilor respective. Pentru elevii școlilor ce rămîn în afara concertelor-lecții, Filarmonica organizează concerte duminicale la Palatul culturii, străduindu-se să le asigure o atractivitate cît mai sporită, prin programe variate și prezentări la obiect. Mai sînt apoi concertele în întreprinderi și cluburi muncitorești (de ex. la «Tractorul» și «Steagul roșu»), cele două cicluri «Tribuna tinerilor interpreți» și «Cei cu nota zece», promovînd viitorii soliști și instrumentiști din școlile de muzică și conservatoare, turneele permanente, o dată pe lună la Miercurea Ciuc și o dată pe an, prin rotație, la Rupea, Codlea, Rișnov, Mediaș, Sighișoara, Sf. Gheorghe, Tg. Secuiesc ș.a. Într-un cuvînt, multitudinea și varietatea manifestărilor educative conferă Filarmonicii brașovene un rol fruntaș în acțiunea de promovare a valorilor muzicale în rîndurile tineretului, de atragere a acestuia pe drumul minunat al muzicii.

— Concertele-lecții de la Liceul «Unirea» — ne spune prof. Mircea Besoiu, nu se mulțumesc cu prezentări seci și exemplificări mai mult sau mai puțin gustate. Încercăm să stimulăm participarea elevilor, atenția lor, prin concursuri foarte pasionante cu premii, care să-i antreneze, să-i ambiționeze. Căci în școală, în puținele ore afectate muzicii, noi facem teoretizare muzicală și nu cultură muzicală. Muzica se predă numai la clasa a IX-a, programa e complet ineficace, iar noi, profesorii de muzică, ne vedem aproape cu mîinile legate. Mergem, din păcate, pe o linie greșită, dăm mereu înapoi, «roadele» se vor vedea peste cîțiva ani. Ministerul Educației și Învățămîntului ar trebui să revină asupra măsurii de ostracizare a muzicii în școală.

Făcînd cunoscut acest apel, să revenim însă la concertele de la «sediu» ale Filarmonicii, discutabile mai ales sub aspectul calității interpretărilor. Pentru că, dacă pe bună dreptate inițiativele organizatorice «extra muros» ale Filarmonicii sînt dintre cele mai lăudabile, dacă repertoriul lor este echilibrat și bine pus la punct, în schimb *calitatea* audițiilor, chiar din concertele obișnuite, săptămînale, lasă adesea de dorit, interpretările nu sînt de cea mai înaltă ținută, conform exigențelor unei orchestre contemporane — am remarcat și noi aceasta în concertul de luni, 24 ianuarie, au recunoscut și factorii conducători ai orchestrei precum și cei cîțiva meloman și specialiști intervievați în pauza concertului.

Mai întîi impresia noastră. Cuprinzînd poemul simfonic «Ucenicul vrăjitor» de Paul Dukas, «Preludiul și fantezie nocturnă pentru tubă și orchestră» de Dumitru Ionel și Suita a II-a din baletul «Daphnis și Chloe» de Ravel, dirijat de Ilarion Ionescu-Galați, concertul Filarmonicii «Gh. Dima» (avînd ca punct culminant evoluția tubistului Dumitru Ionel, un mare virtuos al instrumentului său) ne-a oferit, din păcate, imaginea unei orchestre destul de neomogene, cu sunet doar arareori curat și bine susținut în «Ucenicul vrăjitor», însă cu o lipsă de concentrare și o avalanșă de intrări greșite în tot restul programului, ce nu îndreptățeau impasibilitatea dirijorului. De măiestria acestuia ne-am convins mai mult în poemul lui Dukas, printr-o corectă dozare a sonorităților în partea de dezvoltare a motivelor, decît în suita de balet căreia i-ar fi trebuit un flux de strălucire, de rafinament cromatic propriu lui Ravel.

— S-au făcut progrese vizibile în ultimele stagiuni, programele se îmbunătățesc treptat, ne mărturisește după concert Irineu Felea, asistent la Facultatea de muzică. Orchestra noastră ar trebui însă reîntinerită și completată cu cadre tinere, mai ales la instrumentele de coarde, compartimentul cel mai deficitar.

Criticul muzical Frieder Schuller, redactor la revista «Karpaten Rundschau», remarcă valoarea concertelor orchestrei de cameră dirijate de Anselm Honigberger (un ultim concert, avîndu-l ca solist pe basistul W. Güttler, a fost foarte aplaudat), a concertelor de orgă, vara, la Biserica Neagră, susținute de Echard Schlandt, dar deplînge în același timp lipsa concertelor laice de la Biserica Neagră și dorește o activitate mai intensă în viața de concert a corului de copii al lui Ernst Irtl, a violoncelistului Promm Günther, care ar putea cînta sonatele lui Brahms sau partite de Bach etc. Alți doi asistenți ai Facultății de muzică din cadrul Universității brașovene, Lucian Nireșteanu și Dorel Munteanu, consideră insuficiente apariițiile solistice și dirijorale de mare valoare, care ar ridica prestigiul concertelor Filarmonicii, iar Viorel Ardeleanu, profesor la Liceul de muzică, e de părere că ar trebui mai mult cîntată și susținută muzica românească contemporană. Pasionat meloman, medicul pediatru Alexe Scurtu cere în schimb mai multe lucrări ale înaintașilor și clasicilor noștri, începînd cu Flechtenmacher, Caudella, și solicită pentru Brașov mai mulți dirijori buni din țară și soliști din străinătate.

— De acord, nu am putut invita prea mulți soliști și dirijori străini de renume, nefiind suficient sprijiniți în această direcție — recunoaște tovarășul Viorel Ganea. În schimb, au cîntat la noi cei mai buni soliști din țară — Voicu, Ruha, M. Constantinescu, Valentin și Ștefan Gheorghiu ș.a., tineri ca Silvia Marcovici, Ilinca Dumitrescu, Gabriela Ilac, au dirijat Bergel, Brediceanu, Baciu, Simon, Conta, Cristescu, Elenescu ș.a. Festivalul nostru de muzică de cameră se bucură deja de un frumos renume, în curînd vor concerta aici și formații renumite din străinătate.

În concluzie, cea mai acută problemă ni se pare a fi aceea a componenței orchestrei, incompletă, de numai 68 instrumentiști, cu o structură neomogenă, avînd absolută nevoie să fie «întărită» cu tineri absolvenți de conservator. Apoi, sala Teatrului dramatic nu are o acustică potrivită, iar sala de repetiții improvizată nu oferă orchestrei și celor doi dirijori permanenți, Ilarion Ionescu-Galați și Mircea Lucescu, posibilitatea unor repetiții de mare eficiență. În acest timp, sala foarte adecvată pentru concerte a cinematografului «Bîrsa» stă închisă de peste patru ani...

Și acum încă o realizare notabilă: «Studioul tînărului meloman» de pe lîngă Casa de cultură a studenților, inițiat de prof. Viorel Ardeleanu, continuă anul acesta ciclul de cultură și estetică muzicală în care e abordat fenomenul sonor-muzical în evoluția sa, privit atît sub aspect tehnic, de limbaj,— structurile muzicale — cît și al spiritualității.

•

La Sibiu există o foarte veche tradiție muzicală. Documentele atestă că încă în 1774 a avut loc un concert executat de o orchestră la Palatul Brukenthal: mai apoi a existat la Sibiu o adevărată școală de organiști. După 1830 se organizau concerte în mod regulat și se spune că pe la Sibiu au trecut și concertat Liszt, Brahms, Iosef Ioachim, Richard Strauss. Dar gloria muzicală a Sibiului nu constă numai în faptul că pe aici au trecut acești muzicieni ilustri, ci și în aceea că locuitorii orașului s-au remarcat dintotdeauna printr-o intensă activitate muzicală.

Filarmonica din Sibiu, continuînd tradiția orchestrei orășenești, este astăzi una dintre cele mai apreciate instituții de acest gen din țară. Încă de la începutul ei activează ca dirijori și director Henry Selbing, care și-a legat cariera și viața de cea a orchestrei. Treaptă cu treaptă formația și-a creat un stil, trăsături care-i sînt proprii, instrumentiștii fiind de ridicată valoare individuală. Se poate vorbi de o anume predilecție pentru muzica clasică, dirijorii cei mai exigenți fiind mulțumiți totdeauna de modul cum e redată o simfonie de Haydn sau Beethoven. Dar dacă la Cluj, de exemplu, Filarmonica a fost formată inițial numai din elemente tinere care, o dată ajunse la maturitate, îi conferă astăzi o mare omogenitate, Filarmonica din Sibiu nu beneficiază de același atu, rămînînd descompletată datorită masivelor ieșiri la pensie din ultima vreme a unor membri din orchestră. În fața acestui colectiv se pune astăzi aceeași problemă a intînderii, problema majorității filarmonicilor noastre. «Anul acesta, cînd absolvă două promoții, sperăm că vor fi repartizați și la Sibiu instrumentiștii de care avem nevoie» — îmi mărturisește unul din gîndurile sale directorul Filarmonicii.

În ceea ce privește repertoriul orchestrei, acesta e bine dozat și cuprinde cîte o lucrare originală în fiecare concert. Numai în repertoriul actual figurează prime audiții de C. Arvinte, W. Berger, D. Bughici, P. Constantinescu, Gh. Dumitrescu și alții, dintre care multe au și fost executate. Din repertoriul universal se abordează în general lucrări care să nu depășească posibilitățile distribuției orchestrale. Totuși anul acesta vor fi cîntate și unele partituri mai dificile, aparținînd unor compozitori contemporani cum ar fi Bartok, Britten, Hindemith, Copland, Luttoslavski, Schönberg, Stravinski, Webern ș.a. Se remarcă însă lipsa din repertoriu a unor cicluri și integrale care să structureze stagiunea. Apoi și aici, ca și la Brașov, soliștii și dirijorii străini nu apar prea des. Dar poate că acest lucru nu a dăunat, căci lipsind «senzațiile» tari, publicul a fost obișnuit să vină la concerte de dragul muzicii chiar și atunci cînd pe afiș erau propuse tinere talente fără cărți de vizită prestigioase.

Seara zilei de 25 ianuarie ne-a relevat în concertul simfonic dirijat de Nicolae Boboc tocmai un tînăr solist de mare talent, Tudor Dumitrescu, în Concertul nr. 3 pentru pian și orchestră în do minor de Beethoven. Dotarea muzicală a tînărului pianist de 14 ani, elev la Liceul nr. 1 din București, sensibilitatea cu care s-a apropiat de partitura titanului, rezolvarea fericită a unora dintre pasajele mai dificile ale concertului — rezultatul orelor de studii cu profesoarele Cici Manta și Celia Delavrancea — ne îndreptățesc să afirmăm că tînărul solist este o autentică speranță a școlii noastre pianistice, reprezentînd, la gradul său de înțelegere și de dotare tehnică, o pleiadă de tineri pianiști de mare talent care ne oferă certitudinea unui viitor fructuos al pianisticii românești.

Promovînd cu curaj tinerele talente nu numai în concertele destinate exclusiv pentru acestea, Filarmonica din Sibiu îndeplinește astfel o nobilă misiune, conform unei tradiții care o onorează. Și aici ca și la Brașov o atenție deosebită este acordată concertelor de inițiere muzicală pentru tineretul școlar, cu tematică elaborată în comun cu profesorii de muzică. Auditorii de la concertele educative sînt absolvenți

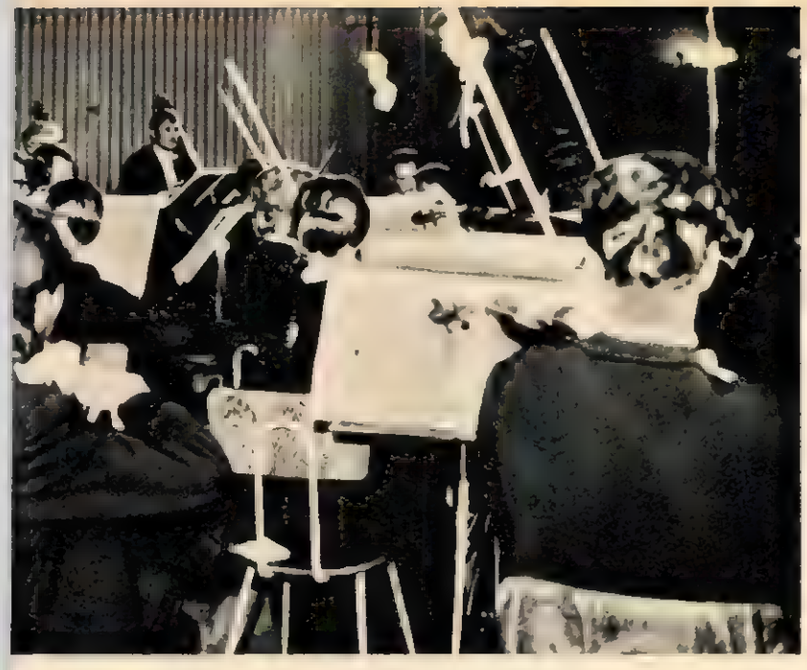

Ilarion Ionescu-Galați dirijînd Filarmonica «Gheorghe Dima» din Brașov.

Orchestra Filarmonicii din Sibiu. Solist: Ștefan Ruha. Dirijor: Henry Selbing.

cursurilor de inițiere muzicală, iar publicul concertelor de seară se recrutează tocmai dintre ascultătorii concertelor educative de după-amiază.

Dar la Sibiu activează și Franz Xaver Dressler, cunoscutul organist, profesor și dirijor. Orașul a sărbătorit de curînd 50 de ani de activitate în țara noastră a octogenarului muzician și 40 de ani de la înființarea corului Bach, condus în permanență de domnia-sa. Evenimentul, care a fost marcat la 2 februarie printr-un recital festiv de orgă cu lucrări de Bach, Dressler, Max Regel la Catedrala evanghelică, unde se află vestita orgă la care cîntă Dressler, ilustrează grăitor o tradiție muzicală ce se continuă azi atît de fericit. O contribuție demnă de menționat, în acest sens, își aduce și Orchestra de amatori a Palatului culturii, ale cărei concerte asociază, de obicei, la programe alese cu discernămînt interpretări dintre cele mai merituoase.

•

Observăm în încheierea raidului nostru anchetă că viața de concert a Brașovului și a Sibiului cunoaște o efervescență tot mai creatoare, că, în general, numeroșii meloman de aici pot găsi în multitudinea manifestărilor care li se oferă pe acelea preferate — noi nu ne-am mai ocupat în succinta noastră analiză și de contribuția adusă la activitatea concertistică de formațiile simfonice, camerale și de operă din Cluj, București ș.a. care vin în turneu.

Să observăm, de asemenea, că repertoriile celor două filarmonici (alcătuite în colaborare cu Direcția muzicii din C.C.E.S.) sînt judicioase, armonios închegate, propunînd publicului titluri din epoci și stiluri diverse, oferind, mai ales, o imagine concludentă a peisajului componistic românesc. Se caută apoi cele mai potrivite și eficiente mijloace de atragere și educare a unui public nou, tînăr, viitorii meloman de mîine. În același timp, nu se poate să nu atragă atenția problema încă nerezolvată a componenței celor două orchestre, precum și aceea a sălilor și sediilor acestor filarmonici — factori de mare importanță în buna desfășurare a activității lor artistico-educative.

Tînărul pianist Tudor Dumitrescu este unul dintre răsfățații publicului meloman din Sibiu.

semn și valoare

de Henri WALD

Istoria omului începe o dată cu istoria semnelor și a valorilor. Semnul este o creație a omului, iar omul este o creație a propriei sale capacități de semnificare. *Semnalele*, prin care comunică între ele celelalte ființe, acționează doar asupra simțurilor, *semnalizînd* o împrejurare concretă și prezentă, în vreme ce *semnele* — în primul rînd cele verbale — prin care comunică între ei numai oamenii, acționează asupra simțurilor pentru a informa intelectul, *semnificînd* o idee abstractă în stare să prospecteze și viitorul. Prin ultrasunetele pe care pot să le emită, delfinii nu comunică unii CU ceilalți, ci unii comunică *celorlalți* o anumită împrejurare favorabilă sau nefavorabilă existenței lor. De aceea, delfinii avertizați nu «răspund» la semnale, ci «reacționează» față de împrejurarea semnalată. Fiind necuvîntătoare, animalele nu pot să-și transforme atracțiile și repulsiile în valori. Numai dialogul mai întîi cu ceilalți, mai tîrziu și cu sine însuși, permite distanțarea de fenomene și ivirea întrebărilor despre esența lor. Numai dialogul face posibilă elaborarea ideilor. Singurul mijloc *dialogal* de comunicare este limbajul uman. Numai omul este capabil să întrebe și să răspundă, numai el a izbutit să depășească adaptarea spontană la natură și să înceapă transformarea conștientă a ei. Omul este singura ființă care a reușit să folosească audibilul și vizibilul — sunetele și imaginile — pentru a comunica semnelor săi ceea ce este inaudibil și invizibil — ideile. Acțiunea de transformare a naturii nu se poate desfășura decît prin colaborarea oamenilor în lumina unor idei. Numai ideile pot anticipa produsele viitoare pe care oamenii vor să le făurească prin transformarea lucrurilor prezente. Orice plan de muncă este alcătuit din idei.

Dar pentru ca un lucru accesibil simțurilor să poată semnifica o idee accesibilă doar intelectului, a fost necesară diferențierea semnalului într-un semnificant sensibil și o semnificație inteligibilă, adică transformarea semnalului natural în semn cultural. Făurită, înainte de toate, ca mijloc de comunicare în lupta comună împotriva naturii, vorbirea — principalul sistem de semne al culturii umane — vehicula, la început, mai mult atitudinile pragmatice și afective ale oamenilor față de mediul înconjurător decît cunoștințele lor despre realitate. Totuși, ideile generate de vorbire conțin, de la început, toate trei elemente fundamentale ale atitudinii umane față de realitate: pragmatic, afectiv și intelectual. Orice idee conține în ea un element cognitiv, unul artistic și altul moral. Deși în proporții diferite, orice semnificație are toate trei valori: gnoseologică, estetică și etică.

Valorile se ivesc și se dezvoltă în «cîmpul spiritual» care se formează și se amplifică prin distanțarea semnificației de semnificant în decursul istoriei. Valorile sînt deci de diferite grade. Cu cît înțelesul este mai îndepărtat de expresia în care s-a format și a evoluat, cu atît valorile lui pot fi mai mari: adevăruri mai mari, dar și erori mai mari, căci, prin esența lor, valorile sînt pozitive sau negative, favorabile sau dăunătoare dezvoltării umane. Valoarea este proprietatea unor produse umane de a înlesni sau de a împiedica dezvoltarea omului. Însă înainte de a se materializa în opere științifice, artistice și morale, valorile sînt însușiri ale ideilor. Mai întîi sînt intenționale și apoi reale. Valorile apar, mai întîi, în viața spirituală a individualităților, dar numai societatea poate să furnizeze instrumentul făuririi lor — *limbajul* — și criteriile aprecierii lor — *interesul obștesc și idealurile epocii*. Chiar și valoarea economică aparține unor produse care au existat mai întîi ca idei în mintea unor proiectanți. Făurind limbajul, omul este singura ființă capabilă să transforme fragmente ale naturii în unelte ale culturii, senzațiile în noțiuni, afectele în valori, inteligența în intelect.

Creșterea distanței dintre idei și suporturile lor materiale exprimă creșterea puterii oamenilor asupra mediului înconjurător și asupra propriei lor dezvoltări. Unitatea *naturală* dintre fenomen și esență determină unitatea *culturală* dintre semnificant și semnificație a oricărei opere umane. Capacitatea oamenilor de a interveni eficient în mersul lucrurilor se întemeiază tocmai pe izomorfismul dintre structura naturii și cea a culturii. În natură, esența se realizează prin fenomen, în cultură semnificația se realizează prin semnificant. În celebra formulă a lui Einstein «$E = m c^2$» distanța dintre semnificație și semnificant este considerabil mai mare decît într-o pictogramă rutieră care atrage atenția șoferilor că se află în apropierea unei școli sau a unei curbe. Primul adevăr este mult mai adînc decît al doilea. Este mult mai mare distanța dintre semnificant și semnificație într-o acțiune revoluționară care țintește să asigure fiecăruia o bunăstare crescîndă decît într-o operă filantropică. Primul bine este mult mai mare decît al doilea. Distanța dintre semnificant și semnificație este mai mare în «Orologii» de Anatol Vieru decît în «Balada» de Ciprian Porumbescu. Frumusețea primei compoziții este mai profundă decît a celeilalte. O valoare mai mică nu este însă mai puțin o valoare, ci mai puțin amplă. În artă, o valoare mai mare înseamnă o forță de emoționare mai adîncă și mai de lungă durată.

Scientismul contemporan, hipertrofiind mintea în dauna sufletului, a ajuns să dezechilibreze structura valorică a semnificațiilor. De aici riposta, la fel de exagerată, a iraționalismului din vremea noastră: alogismul, anarhismul, sexualismul etc. Însă deplinei dezvoltări a personalității umane îi este necesar echilibrul dintre principalele valori ale culturii: știința, arta, morala.

PE SCURT DESPRE NOILE SCURT METRAJE

de Magda MIHĂILESCU

«În marea trecere». Este tulburător acest eseu cinematografic al lui Mirel Ilieşu şi Doru Segall (imaginea), cu titlul împrumutat din Blaga. Dincolo de valoarea lui de sine stătătoare, distingem în el o mărturisire artistică în public a unuia dintre cei mai febrili cineaşti de la Sahia, o spovedanie cu toate cele bune şi cele rele aşezate la vedere, drept. Drumul de la barocul panopticului de circ din deschiderea filmului la esenţializarea paradoxală din final, cînd ecranul rămîne complet alb, se înfăţişează celor care-l cunosc pe Ilieşu mai de mult nu numai ca o cheie a acestui scurt metraj, ci — îmi îngădui să cred eu acum — şi ca un simbol al frămîntărilor unei personalităţi ce-şi găseşte greu liniştea. De data aceasta a învins definitiv, pe toate planurile, ataşamentul pentru frumuseţile pure, cu contururi atît de ireal de plăpînde, încît într-o bună zi va trebui să ne despărţim şi de ele, aşa cum ne îndepărtăm de fapt, în marea dialectică a existenţei, de toate frumuseţile, de viaţă, de lucruri, de dragoste, de timp, de idei. *«În marea trecere»* este filmul acestor despărţiri imanente, al morţii înţelese ca o succesiune de stingeri cunoscute. Transfigurînd într-o unică sinteză bocetul popular, versul filozofic, dansul, Mirel Ilieşu a obţinut o materie poetică nouă şi ciudată, care acceptă să se nască şi să se supună marii treceri sub ochii noştri: printre femeile transformate în înţelepte statui ale durerii, printre siluetele copacilor arşi, fără viaţă, un trup fără chip, una cu pomii («omule — pomule»), îndură chinul desprinderii de materie. Astfel de imagini-metafore susţin filmul, iar ele, la rîndul lor, îşi datorează existenţa concretă excelentei echipe de colaboratori ai lui Mirel Ilieşu: corul Madrigal, coregrafia lui Miriam Răducanu, participarea lui Ion Marinescu ca tălmăcitor al versurilor lui Blaga, imaginea lui Doru Segall. Fixînd, mai ales, ultimele despărţiri, «moartea timpului» (ceasul alcătuit din trupurile femeilor) şi cea a «imaginii» (siluetele negre, subţiate, prizoniere agonizante şi înghiţite treptat, fără nici o putinţă de scăpare, de către ecranul ce rîvneşte imacularea), operatorul l-a ajutat pe regizor să-şi lege numele de două secvenţe antologice.

*

Trei modalităţi de a înţelege sau a nu înţelege o personalitate artistică. Sub acest titlu ar putea fi reunite microportretele cinematografice *«Cantata profană»*, dedicat lui J. Servatius, *«O voce în jurul lumii»* (vocea este a lui Ludovic Spiess) şi *«Magdalena Popa»*, realizate de Nina Behar, Paul Orza şi, respectiv, Florica Holban. Nu ne putem preface a nu şti insurmontabilele greutăţi ce se ivesc în calea celui care încearcă să pătrundă cu aparatul de filmat în lumea fragilă pe care ne-am obişnuit a o numi «misterul creaţiei». De atîtea ori cei care o vizitează se întorc cu mîinile goale sau cu cîteva informaţii şi clişee mai mult sau mai puţin meşteşugit ordonate. Nina Behar şi Paul Orza îşi văd eforturile răsplătite. Filmele lor nu sînt doar omagii, ci şi acte de cunoaştere însoţite de emoţie, pentru că ne fac martori la ceea ce condiţia noastră de muritori ne dă voie să fim martori — dacă sîntem bine călăuziţi. Niciodată nu vom şti poate de ce această lovitură de daltă este fără pereche, dar vom surprinde, în schimb, clipa în care ea înfrînge lemnul, vom vedea cum, din daltă şi lemn se naşte un univers aparte. Servatius văzut de Nina Behar este omul rosturilor împlinite, căci «a ridicat o casă, a sădit un pom, a lăsat un fiu»: o casă — adevărat muzeu al frumuseţilor lemnului, un pom căruia îi cunoaşte toate tainele, un fiu care îi continuă tradiţia. Merită să vedem acest film dacă ar fi să avem de admirat doar mîinile lui Servatius mîngîind carnea lemnului, închipuind în el cine ştie ce întrupare săturată să mai stea în padure. Un spectator — culmea, unul dintre rătăciţii de la «Timpuri noi» — a strigat în gura mare: «Parcă ar plînge!»

Şi Ludovic Spiess vine spre noi cu ceea ce are el mai bun: personalitatea glasului, daruri actoriceşti ce sfidează convenţionalismul operei. Paul Orza i-a închinat un film de o remarcabilă rigoare, i-a pus la dispoziţie un spaţiu curat de desfăşurare, decoruri naturale adecvate atmosferei conţinute de fiecare arie (ţărm pustiu de mare pentru *Aida*, treptele întunecate ale Castelului Huniazilor pentru *Bal mascat*, Parcul natural de la Simeria pentru *Turandot*). Un operator care-l urmăreşte cu sensibilitate, Francisc Patakfalvi.

După toate acestea, scurt metrajul *«Magdalena Popa»* al Floricăi Holban dezamăgeşte profund. Ne pare rău pentru excepţionala noastră balerină, pentru priceputa regizoare, dar nu înţelegem ce s-a întîmplat, ce intenţii n-au vrut să se lase materializate cu nici un preţ, pentru că ceea ce ni se înfăţişează pe ecran este un colaj de fragmente nesemnificative de viaţă şi de dans, ce nu aderă unul la altul, ba, mai mult, se răzbună reciproc. Am fi vrut să vedem ce se află dincolo de divina unduire a braţelor din *«Lacul lebedelor»*, măcar cîţiva stropi de sudoare. Pelicula «o surprinde» însă pe Magdalena Popa pe o pajişte culegînd flori pentru soţul ei, stimatul dansator Amato Checiulescu, şi alte atitudini drăgălaş-sentimentale, întretăiate din cînd în cînd de fotografierea unor fragmente din cronicile ziarelor de pe mapamond — citite din off în franceză, engleză, spaniolă, de o voce ce vrea să se ia la întrecere cu crainicul «Invadatorilor». Un film inspirat despre Magdalena Popa abia de acum încolo trebuie făcut. Pînă atunci, celor care ţin să o cunoască şi dincolo de scenă le rămîn la dispoziţie fotografiile Lianei Grill şi portretul-interviu al colegei mele.

1

telegrame

- *Presa americană anunţă proiectul unui mare musical plin de nostalgie închinat Hollywoodului din epoca sa de aur. Se va chema «Hollywood, Hollywood», iar autorul solicitat să-l realizeze, Ross Hunter, declară: «Vrem să prezentăm publicului minunatul trecut al Hollywoodului şi să-i stîrnim interesul pentru viitorul său». Cel care va viza coregrafia filmului va fi însuşi faimosul Busby Berkeley, astăzi în vîrstă de 76 de ani.*
- *James Coburn (foto 1) va fi coproducătorul şi protagonistul filmului «Flautul mut», ale cărui turnări sînt prevăzute a se desfăşura în India.*
- *Marilù Tolo (foto 2) o întruchipează pe Alcina în serialul TV «Orlando furioso» semnat de Luca Ronconi.*
- *Innokenti Smoktunovski, Vladislav Strelcik şi Iuri Solomin («Aghiotanţii excelenţei sale») au fost distinşi cu premiile de stat pe 1971 acordate de Consiliul de Miniştri al Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse pentru rolurile interpretate anul trecut.*
- *Henry Fonda şi Paul Newman sînt tată şi fiu în filmul «Uneori o mare naţiune...» (foto 3).*
- *Rita Tushingham se află în Norvegia, pe platourile filmului «Unde să plec de aici?»*
- *Viitorul film finanţat de producătorul Hal Wallis, specializat în pelicule istorice («Anna celor o mie de zile», «Mary, regina Scoţiei»), va fi dedicat lui Nelson.*
- *Cineastul ceh Karel Kachyna pregăteşte un film inspirat din tematica războiului.*
- *«Etruscul ucide din nou» se intitulează filmul în care apar Samantha Eggar (foto 4) şi John Marley (tatăl lui Ali Mac Graw în «Love Story»).*

2

3

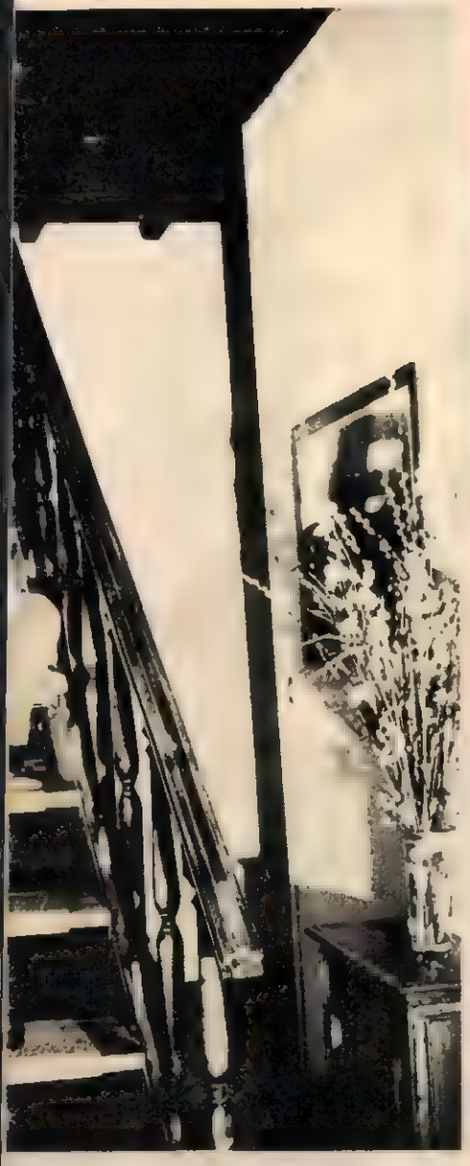

4

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FONTAINE Joan

Actriță americană de film, de origine irlandeză, născută Joan de Havilland, la Tokyo (Japonia), la 22 octombrie 1917, ca fiică a actriței Lilian Fontaine și soră a actriței Olivia de Havilland. Stabilindu-se ulterior în California, urmează (ca și sora ei) conservatorul de artă dramatică. Pentru a nu profita de celebritatea surorii sale, deja consacrată în film, adoptă numele de familie al mamei sale. Remarcată de producătorul Jesse Lasky pe cînd juca în teatru, capătă un contract la Hollywood și debutează în *The Man Who Found Himself* (1937). Se afirmă ca o actriță sensibilă, plină de grație și cu un joc nuanțat în filme atît de variate ca: *Strada amănturilor, Valetul și contesa, Ducele de West-Point, Gunga Din, Femei* etc. Se impune abia în 1940 datorită regizorului Hitchcock, în rolul titular din *Rebecca* (după Daphne du Maurier), care-i aduce o notorietate mondială. Urmează o lungă și strălucită carieră în care va da viață eroinelor unor romane vestite: *Mai presus de orice* (după Eric Knight) cu Tyrone Power (1941), *Tessa* (după Margaret Kennedy) cu Charles Boyar (1943), *Jane Eyre* (după Ch. Brontë) cu Orson Welles (1944), *Golful francezului* (după D. du Maurier) cu Basil Rathbone (id.), *Scrisoare de la o necunoscută* (după Șt. Zweig) cu L. Jourdan (r: Max Ophüls,1947), *Ivanhoe* (după Walter Scott) cu Robert Taylor (1952), *Serenade* (după James Cain) cu Mario Lanza (1956), *Un certain sourire* (după Françoise Sagan) cu Rossano Brazzi(1958-r: J. Negulescu), *Tender is the Night* (după Scott Fitzgerald) cu Jason Robards (1961). Primește în 1941 premiul Oscar pentru excepționala sa creație din *Suspiciune* (r:Hitchcock) și face dovada unui talent rar, adaptîndu-și stilul de joc (caracterizat prin sensibilitate și distincție) unor filme foarte diferite ca gen — drame psihologice: *Kiss the Blood of my Hands,September Affair, Island in the Sun*, polițiste: *Ivy, Beyond a reasonable Doubt* (r:Fritz Lang); muzicale: *Emperor Waltz*; comedii: *Decameron Nights, Casanova's Big Night* etc...

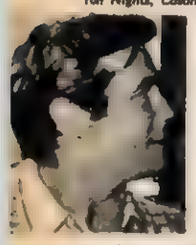

FORBES Bryan

Actor, scenarist și regizor britanic de film, născut în 1926 la Stratford-atte-Bow (Anglia). Apare ca actor în filme științifico-fantastice și polițiste, remarcîndu-se ulterior în roluri de compoziție în filme de prestigiu ca: *Bancnota de un milion, Inspectorul de poliție, Cheia Liga gentlemenilor, Guns of Navarone* etc. Din 1955, fără a abandona profesia de actor, începe să scrie scenarii apreciate pentru calitățile lor pur cinematografice. Printre ele reținem pe cele scrise pentru filmele ca: *House of Secrets (1956), I was Monty's Double* (1958), *The Captain's Table* (1959), *The Angry Silence* (1960), *Nu-i loc pentru al treilea* (1962), *Station Six Sahara* (id), *Robin* (1964), *The High Bright Sun* (id.). Debutează în regia de film lansînd doi buni actori: Alan Bates și Hayley Mills, în *Whistle Down the Wind* (1961), pentru a se impune atenției generale cu drama realistă *Camera în formă de L* (1962), semnînd și scenariul. Tot pe scenarii proprii va mai realiza: *Seance on a Wet Afternoon* (1964), *King Rat* (1965), *The Wrong Box* (1966), *The Whisperers* (1967), *Deadfall* (id.) etc. Ultima sa realizare este o originală adaptare a feroce satire anticapitaliste, piesa *Nebuna din Chaillot* de Giraudoux, într-o îndrăzneață mizanscenă și cu o distribuție de zile mari: Katharine Hepburn, Charles Boyer, Giulietta Masina, Yul Brynner, Danny Kaye, Paul Henreid, Richard Chamberlain ș.a.

FORD Aleksander

Regizor polonez de film, născut la Lodz, în 24 noiembrie 1908. Își începe cariera de cineast realizînd, în 1928/29, două documentare inspirate de viața cotidiană a orașului său: *Dimineața și Pulsul Manchesterului polonez*, și în 1930, la Varșovia, primul său film artistic, *Moscate*, cu Irma Green. Între 1930 și 1939 se remarcă printr-o serie de filme de pregnanță tematică socială ca: *Legumele străzii* (1932), *Deșteptarea* (1934), *Sobm* (id.), turnat în Palestina, *Viața tinerilor* (1936), documentar despre copiii proletariatului polonez, interzis de cenzura burgheză și difuzat în Franța sub titlul *Nous arrivons; Oameni de pe Vistula* (1937), în colaborare cu J. Zarzicki. Aparține încă înainte de război grupului radical al cineaștilor polonezi și organizează efectiv cercul de avangardă *Start*. Refugiat în U.R.S.S. după ocuparea Poloniei, realizează aci filme de instrucție militară (la Minsk, Novosibirsk și Taşkent) și, alături de alți cineaști din grupul Start, realizează filme documentare despre lupta noii armate poloneze împotriva nazi știlor. În 1945, după eliberarea patriei sale, devine organizatorul cinematografiei poloneze naționalizate, iar în 1947 este numit director al organizației de stat Film Polski. În 1948 revine la regia de film cu *Strada hoțarului*, urmat de *Cei cinci din str. Barska* (1954), operă premiată la festivalurile de la Cannes și Veneția. Considerat decan al cineaștilor polonezi, A.F. este autorul unor realizări ambițioase de nivel internațional, în care sînt dezbătute probleme acute ale societății poloneze postbelice. A exercitat o puternică influență asupra tinerilor generații de regizori cu stilul său profund romantic, uneori grandilocvent și patetic, dar de o mare sinceritate și un irezistibil elan patriotic. Sînt caracteristicile unor filme ca: *Tinerețea lui Chopin* (1952), *A opta zi a săptămînii* (1957), *Cavalerii tentori* (1959), *Prima zi de libertate* (1964)

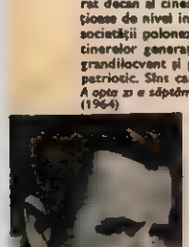

FORD Glenn

Actor american de film născut Gwyllyn Samuel Newton Ford, la Quebec (Canada), la 1 mai 1916, ca descendent direct al lui Martin van Beuren, fost președinte al Statelor Unite. Consacrîndu-se teatrului, după terminarea studiilor universitare, joacă în diverse companii, în turnee și apoi pe Broadway. Debutează în film în 1930, ca protagonist, în *Heaven with a Barbed Wire Fence*, impunîndu-se de la primele sale filme. *Ape sfîrșește noaptea noastră*, după *lubește-ți aproapele* de Remarque (1941), și *Martin Eden* (1942) după Jack London, prin seriozitatea cu care-și concepe și redă personajele create. Se dovedește ulterior bun pentru orice gen de film, încercîndu-și forțele în western: *Texas* (1941), *The Desperados* (1943), *The Man from Colorado* (1948); în filme de război: *Destroyers* (1943), *The Flying Missile* (1951); în filme biografice: *Gallant Journey* (1946); în drame psihologice: *Viață furată* (1947) cu Bette Davis; polițiste: *Framed* (1947), *The White Tower* (1950); în comedii: *The Mating of Millie* (1948). Formează cu Rita Hayworth un cuplu perfect, debutînd în *The Lady in Question* (1940), pentru a cunoaște o consacrare mondială în memorabilul film al lui Charles Vidor: *Gilda* (1946), unde concurează un cip dur dar uman, că la Gabin». Cei doi se vor reîntîlni într-o nouă versiune a lui *Carmen* (1948) și în *Affair in Trinidad* (1952). Adevăratul său tip, de om curajos cu sensa fond moral, luptînd și învingînd conform imperativelor conștiinței sale, se va preciza și mai mult în filmele sale ulterioare. Pe această linie psihologică, cu un joc lipsit de efecte facile, el înfruntă astfel interpretări de mare relief dramatic, ca acelea din filmele lui Fritz Lang: *Drumul demnității* (1953) și *Human Desire* (1954) după *Bestia umană* de Zola, ce și cele din: *Oameni furioși* (1955), *Blackboard Jungle* (id.), *Trial* (id.), *Ransom* (1956), *The Fastest Gun Alive* (id.), *3,10:trenul spre Yuma* (1957), *Cimarron* (1959) etc. Din lunga listă a filmelor sale mai amintim: *Interrupted Melody* (1955), *Tea House of the August Moon* (1957), *Four Horsemen of Apocalypse* (1960), unde reia rolul deținut pe vremuri de Valentino, *A Pocketful of Miracles* (1961) de Frank Capra, cu Bette Davis etc... Cel mai recent film al său, un western: *Long Ride Home* (1970).

film pe ecrane

MISIUNEA TINEREI NHUNG

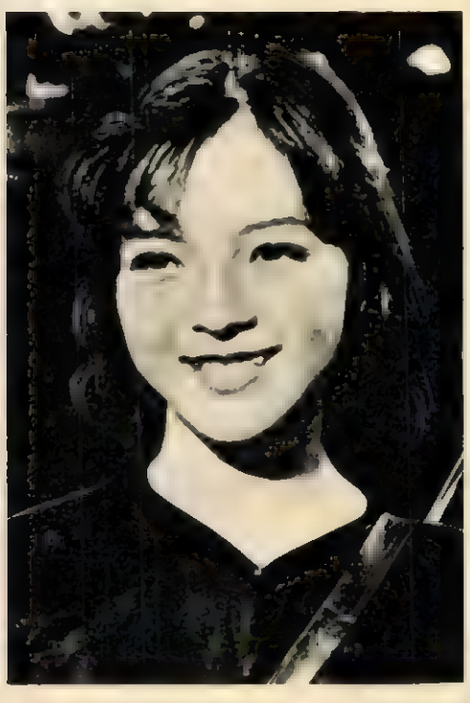

Realizat sub bombardamente, acest film, închinat celor care resping deopotrivă atacurile armate și încălcarea demnității, extinde granițele «continentelor cinematografice», înlesnindu-ne cunoașterea unei alte pagini în care istoria se transformă pe loc în obiect de inspirație, în care cronica faptului trăit capătă înțelesuri ce depășesc momentul. Această succintă povestire cinematografică a unui destin individual, angajat în lupta poporului vietnamez, atestă virtuțile unui grup de cineaști care știu să depună mărturie emoționantă despre realitate, să-i integreze acesteia toate gesturile de curaj și abnegație. La întretăierea unor aduceri aminte despre unul dintre multele chipuri ale dăruirii de sine, răsare armonios conturat portretul unei fete isteț e și grațioase, înțelegătoare și neînfricate, gata să rezolve dificile probleme de tactică. Sînt apreciabile eforturile autorilor de a întinde o punte între trecut și prezent, de a justifica o atitudine. Din acest punct de vedere, rememorarea copilăriei umilite constituie un capitol de îndemînare profesională, de folosire a unor sugestii delicat conturate (urcatul scării metalice, întinderea rufelor, căratul apei). Transformarea Cenușăresei într-o luptătoare este una dintre ipostazele pe care le acreditează acest film povestit simplu, într-una din puținele clipe de liniște dintre două atacuri, în răstimpul trecerii cu barca de la un capăt al lacului la celălalt.

M.M.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

producțiile noastre

• Dacă Oblio, ca agent al inteligenței și sentimentelor noastre umane, este de neuitat, dacă retrospectiva Walt Disney cu vedetele ei de prima mînă — Donald, Mickey, Pluto ș.a. — ne-a readus, din nou, în prezența marilor capodopere, aceasta nu înseamnă că trebuie să fim sceptici pentru rest sau că ceea ce producem cu mijloacele și materia noastră cenușie ar trebui cîntărit și judecat după criteriile unei categorii inferioare. Aproape nu este zi în care micul ecran să nu ne ofere produse originale, românești, de excelentă calitate.

Nu mai departe «Zestrea» lui Paul Everac, în regia Letiției Popa. Regizoarea a găsit cheia spectacolului televizat, făcînd media artistică a scenei și ecranului, folosind mijloacele specifice și ale unei arte, și ale celeilalte într-o sinteză plauzibilă, convingătoare.

Plauzibilă și convingătoare nu numai în sensul travaliului regizoral, ci, în primul rînd, datorită calităților textului dramatic — deci ale lui Paul Everac — care, în universul problematic cu care ne-a obișnuit, a «inventat» o intrigă și a conturat personaje viabile exprimînd valori morale ori malformațiuni sufletești cu o puternică forță de sugestie. Eroii lui pun în dezbatere un subiect cu reale referințe în realitate, la capătul acțiunii sancționîndu-se egoismul uman, superficialitatea și indiferența, duplicitatea sentimentelor.

Actorii aleși să interpreteze rolurile principale (Margareta Pogonat, Sanda Toma, Victor Rebengiuc), au «trăit» la o înaltă tensiune personajele, mai ales Margareta Pogonat, o prezență revelatoare și plină de farmec, o actriță cu mari calități cinematografice. Cineva propunea — la sfîrșitul unei cronici — să se sugereze autorului piesei adaptarea ei pentru scena teatrului. Noi am pleda pentru un film de lung metraj, mai ales că premisele au și fost puse de regizoare și încă — repetăm — cu strălucire.

• Un film din seria documentarelor cinematografice gen «Teleglob» (programat la o oră cam tîrzie) ne-a purtat prin orașul Praga, dar nu așa cum am fost obișnuiți, adică după schema arhicunoscută (imagine panoramică + cîteva monumente celebre + industrie + copii în cărucioare + peisaj sentimental), ci cu migală și sensibilitate, într-o perfectă corelație artistică între detaliul arhitectonic, textul muzical și informația elevată de specialitate.

De fapt, a fost o Pragă muzicală în care am aflat nu numai ce mari compozitori și-au scris operele în orașul cu cupole de aur, dar am înțeles și de ce marele muzeu de pe malurile Vltavei a reprezentat un mediu propice pentru creație, a constituit o sinteză de cultură, într-un anumit spațiu istoric. Ada Brumaru, autoarea filmului, — pentru care o felicităm cu voce tare — a știut ce are de făcut atunci cînd și-a propus să investigheze Praga muzical și, mai ales, a știut mai mult decît i se cerea în cadrul unui subiect cu o țintă, oarecum limitată. A produs, după părerea noastră, un act de cultură.

Putem deci realiza cu propriile noastre mijloace emisiuni remarcabile, pline de sensibilitate, de adevăruri profunde și ...chiar pe *specificul* televiziunii. Și se fac din ce în ce mai des.

• În cadrul emisiunii dedicate satului (duminică, 6 februarie) ne-a fost oferită o imagine (peisagistică și umană) a comunei Flămînzi, evocatoare a marilor răscoale țărănești din neuitatul an 1907. Ne-a impresionat, îndeosebi, imaginea umană, deoarece urmașii celor care au pus atunci mîna pe sape și furci ca să-și facă dreptate, trăiesc astăzi, în noile condiții sociale, o viață demnă și plină, o viață a realizărilor pe toate planurile. În Flămînzi a pătruns confortul urban, oamenii își gîndesc destinul la alte dimensiuni, ei fac proiecte pe coordonate de civilizație. Din comună au plecat spre învățătură și au completat rîndurile intelectualității sute de tineri. Asemenea emisiuni, convingătoare prin autenticitatea faptelor, înlocuiesc cu mai multă eficacitate dezbaterea doctă, dar plutind în generalități de dicționar, oricît de cursive și regizate stilistic ar fi frazele.

ANECDOTE CU SAVANȚI

de Sergiu ANDON

Cercetători, gînditori, inventatori se plimbau pe coridor, mai zgomotoși, mai liniștiți, cei mai mulți liniștiți, cu mîinile înfundate în buzunare și pas mecanic, cu ochii pierduți dincolo de realitatea pauzei dintre ședințe, cu degetele frămîntînd nervos cîte ceva. Cînd și cînd o altă secție își întrerupea lucrările, participanții irupeau pe coridor, ca elevii dintr-o sală de teză, năvăleau scurt timp pe capul celui care susținuse ultimul referat, apoi zgomotul era absorbit de tăcerea sălii de plimbare, grupul se destrăma și noi cercetători, gînditori și inventatori se adăugau celor care se plimbau cu pas mecanic și ochi pierduți dincolo de realitatea imediată.

În această atmosferă, oricît respect ai avea pentru intimitatea gîndurilor, simți nevoia să oprești și să iscodești, să te vîri cu orice preț în vălmășagul secret al minților din jur. Iată, nu pot scăpa de magnetul acestei fizionomii palide, transfigurate de concentrare:

— De unde sînteți?

— ...

— Din ce județ?

— Poftim?... Eu?... De la... Din... Eu sînt din... Iași... Da, da, din Iași.

Cît de greu a revenit pe pămînt. Și ce-am făcut? Oare trebuia chiar să-l rechem de atît de departe ca să aflu că trebuie să fie Constantin Ciobotaru? Sigur că el este, cel cu aplicațiile inegalității lui Jensen!

În general, *inegalitatea lui Jensen* a fost foarte mult comentată, răsucită, socotită și răsucotită de matematicienii prezenți. «Aplicații ale inegalității lui Jensen», «În legătură cu inegalitatea lui Jensen», «Asupra inegalității lui Jensen», cîte titluri atîtea contribuții originale, păreri, repuneri în discuție. Ceea ce nu înseamnă că inegalitatea lui Minkovski a fost trecută cu vederea, ori teoremele lui Rolle și Lagrange, sau determinantul lui Vandermond și relația lui Stewart... Nu, nu, grosso-modo vorbind, nimic din ce frămîntă matematica nu a fost neglijat. Și nici fizica, și nici chimia.

Ideea convocării la Constanța a principalilor preopinenți ai cercurilor științifice a fost salutară. Numai că intențiile organizatorilor au fost nițeluș depășite.

Tabăra științifică nu și-a putut respecta programul recreativ, oricît de condensate au fost activitățile, deoarece mult mai mulți invitați decît se aștepta au sosit cu referate sau comunicări și toți insistau să le expună integral. Ba s-a mai găsit și cîte un întîrziat distrat, cu lucrarea lăsată acasă ori care nici n-o avea redactată, dar care, văzînd cît de impresionantă este participarea și la ce nivel se situează lucrările forului, și-a redactat propria operă peste noapte.

Asaltată de lucrări, comisia de organizare a hotărît să speculeze fiecare chichiță «procedurală» și să rărească lista autorilor. Rezistența a fost însă dîrză, nu individuală, ci unanimă. Toți luptau pentru a se asculta reciproc, fiecare dorea ca ședințele să dureze cît mai mult, să se împartă în cît mai multe secții, să afle ce-au gîndit și ce-au descoperit ceilalți. O curiozitate neostoită și foarte pură. Neroasă încă de viermele invidiei, animată exclusiv de bunăcredință. Nimeni n-a pizmuit pe nimeni, nici un succes nu a fost diminuat, orice idee bună a fost schimbată cu generozitate. N-a existat invidie pentru că n-a fost prezentă suficiența, n-au existat falsuri pentru că n-au fost prezente interesele înguste, nici măcar coautori n-au existat, pentru că nu s-au cerut referințe și aprobări inutile de la șefi și șefuleți. Totul era dens, pur, exact.

Dar această imprudență a organizatorilor de a strînge pe atîția fruntași ai minții la un loc a fost plătită cu eforturi uriașe de a mai potoli interminabilele discuții din autobuze, de pe săli, din dormitoare, cel puțin în favoarea meselor și a cîtorva ore de somn, de a mai introduce cît de cît elemente de divertisment educativ prin notarul de teorii, scheme, fițuici, pagini acoperite cu cifre, care apăreau pe orice colțișor liber.

De la început savanții s-au dovedit revendicativi. Mai întîi au solicitat o masă de ping-pong, apoi au pretins să li se deschidă popicăria «Voința», la urmă au cerut să fie transportați într-o sală de baschet. Masa de tenis n-avea fileu ori fileul era încuiat la director, dar inventatorii au montat o instabilă coadă de mătură pe două cutii de carton și au început campionatul. Da, se organizase un campionat al savanților, participau 18 personalități din domeniul matematicii, fizicii și chimiei. Galeria era compusă exclusiv din savanți. Îmi amintesc de meciul Török-Costel, cînd Török a oprit jocul căutînd ceva prin buzunare. O jumătate din galerie a strigat «dați-i glucoză», iar cealaltă jumătate «ba dați-i Pepsil». A rîs și o jumătate, și cealaltă. Dar între timp Alexandru Török găsise ceea ce căuta: batista ca să-și șteargă ochelarii. În clipa în care i-a scos de la ochi, galeria a amuțit. Asupra ei radia prestigiul. Dar nu era prestigiul figurii sportive ce completează corpul robust al lui Alexandru T, era gestul mașinal al ștergerii ochelarilor. Iar Török de la masa de ping-pong nu mai era Török jucătorul, colegul, băiatul, ci cunoscutul fizician din Satu Mare, descoperitorul noilor combustibili pentru rachete. Rachete-modele, se înțelege. Deocamdată. Propelanții lui sînt noi prin compoziție, noi prin instalația de ardere, noi prin eficiență într-o asemenea măsură, încît toată lumea aflase că după simpozionul de la Constanța autorul urmează să plece la un simpozion de oameni mari din străinătate. Acesta era omul care se oprise din joc să-și șteargă ochelarii. Era Török — temutul din ședințele secției de fizică, ascultătorul care se ridica spontan după fiecare referat punînd una sau două întrebări cu adresă fixă, neașteptate și încuietoare.

Era însuși viitorul.

Campion la tenis de masă a ieșit matematicianul Dumitru Niculete. Foarte apăsat de toți. Unul mai zgomotos, care pînă atunci nu se ținuse decît de bancuri pe tușă, l-a îmbrățișat ostentativ și i-a spus

— Bă, fii atent, că eu am ținut de la început cu tine. Auzi, tu, te-am susținut! Așa că să nu mă lași fără, să mi-o dai și mie numai puțin.

Șantajul sentimental m-a făcut să tresar și să-i depistez mobilul.

— Ce zice să-i dați?

— Aa, vrea să se mai uite pe lucrarea mea «Asupra ecuațiilor lui Dimitrie Pompeiu».

Acesta era deci «șantajul».

— Ce-ați avut cu ecuațiile lui Dimitrie Pompeiu?

— E tema pe care a urmărit-o și profesorul meu, Chiriac. Ați auzit de dînsul?

Întrebarea a fost pusă atît de firesc, încît snobismul mi s-a dovedit mai prompt decît cinstea:

— Da. Am auzit.

— Cum? Chiar ați auzit?

Trebuia să perseverez în minciună. Se vede treaba că eram primul care-i dădeam o asemenea satisfacție:

— Da... da.

— E doctorand, a adăugat Niculete mîndru. Dacă se mai face o clasă specială, poate obține chiar un post *definitiv* la Novaci. Acum nu e decît suplinitor.

— Cîți ani are profesorul dumneavoastră?

— Douăzeci și cinci.

— Să trăiască!

Nu mai mințeam.

— Spuneți-mi, Niculete, ce impresie v-a produs actuala sesiune?

— Pentru mine cea mai puternică emoție a fost că a trebuit să vorbesc. Să-mi susțin comunicarea. La început, nici n-am putut să deschid gura. Ieșisem la pupitru, roșisem și amuțisem. Am mai fost eu pe la *olimpiăzi*, dar de vorbit n-am vorbit niciodată în fața mai multor oameni.

Într-adevăr, cît de marcat în biografiile lor va rămîne saltul pe care l-au făcut cele cîteva zeci de cercetători cu prilejul sesiunii naționale! Saltul peste noapte din bancă la catedră... Metamorfoza bruscă a ascultătorilor în ascultați, a sîrguinței în succes de notorietate, primul zbor direct din înălțimi.

Fie și numai pentru atît, inițiativa Comitetului Central al U.T.C. și a Societății științifice a elevilor din Constanța de a organiza o primă sesiune națională de referate și comunicări științifice ale liceenilor și-ar fi atins scopul.

Dar sesiunea a însemnat mult mai mult. Ea a reunit floarea gîndirii tehnico-științifice din licee, fruntea celor care se pregătesc să preia mîine destinele științei, elita savanților în pantaloni scurți. Inevitabil, comunicările au conținut nu numai embrionii viitoarelor teoreme și viitoarelor descoperiri, nu numai imprevizibilul anticipației celor care sînt ei înșiși o anticipație, ci și puncte de vedere, scheme, formule și soluții, mai sincer spus — descoperiri și invenții valoroase *acum și prin ele înșile*. Faptul a făcut să urce de la un ceas la altul cota valorii celor ce se petreceau la Liceul «Mircea cel Bătrîn» de pe malul mării. Savanții cei mari, profesori și conferențiari universitari au hotărît prompt să se grăbească să se deplaseze și să observe fenomenul. Au venit, au vorbit și au constatat: într-adevăr, acolo se strînsese ceva mai conturat decît o grădiniță de viitori academicieni. Era prima lor conjugare la timpul prezent, era o sesiune în toată puterea cuvîntului.

N-au lipsit nici polemicile, nici cercetările infirmate și nici situațiile în care pulul a știut mai mult decît găina. Interesant este că, în această ultimă împrejurare, dascălul învins a trebuit să mărturisească elevului învingător la argumente că, de fapt, el... nu citise ultimele tratate.

N-au lipsit anecdotele. Știm cu toții că viețile oamenilor celebri sînt pline de nostimade cu ceasuri fierte în loc de ouă și mere coapte ridicate la scară universală. Li se mai spun perle. Poate pentru că ele apar dintr-o impuritate transformată în bijuterie, poate pentru că sînt rodul inevitabilelor contacte terestre ale marilor oameni cu incidente minore, inevitabile și ele cum inevitabilă este prezența firului de nisip în apa mării. Poate pentru că noi, ceilalți, sîntem predispuși să recepționăm mai curînd gluma decît raza densă a cunoașterii, așa cum ne bucurăm de perle mai mult decît de miraculosul proces al producerii lor.

O parte din întîmplările cu savanți-boboci s-au strecurat și în rîndurile noastre. Rețineți aceste anecdote. Rețineți numele lui Alexandru Dimca, Gabriela Slădescu, Gheorghiță Balaban, Mircea Martin, Dumitru Ghiță, Iosif Sacal, Ioan Orban, Marius Andron, Ioan Pop, Sandu Golcea. Astăzi nu sînt decît elevi uteciști. Mîine vor fi celebrități.

Daca totul evoluează normal, peste 10-15 ani satisfacțiile dumneavoastră auditive vor depinde și de ei, de pasiunea, de cunoștințele și ingeniozitatea lui.

Numele: *Matache Tiberiu*. Vîrsta: *17 ani*. Ocupația: *elev, clasa a XI-a, Liceul nr. 1, București*. Debut: *la vîrsta de 2 ani, lăsat singur în casă, demontează un aparat de radio cuplat în priză*. Pasiuni: *electronica*. Hobby: *muzica*. Alte pasiuni sau hobby: *nimic, pentru ei nu mai există nimic important pe lume*. Fobii: *lămpile radio («să n-aud de ele, am oroare, o singură dată în viață am construit un amplificator cu lămpi»)*. Rețineți: *o singură dată în viața lui de 17 ani!*). Obsesii: *tranzistoarele*. Invenții și inovații: *aparat amplificator stereofonic de 30 wați, stație de radioemisie distractivă (cu bătaie 8-10 m)*. Relații cu persoanele majore: *bune; mecanicul blocului a fost cucerit cu un letcon pistol producție proprie și îi face cadou șirmulițe și șuruburi, administratorul a fost inițiat în tainele reparării televizorului personal și îi permite să se urce pe terasă pentru experiențe cu lunete (rectificăm, deci: optica — a doua pasiune), băieților de la lift le-a reparat magnetofonul și ei îi permit din cînd în cînd să tragă curent din camera troliului*. Relații cu societatea: *tot bune, dar urăște birocrația, în special sub forma celor trei aparate de radio defecte, care zac sub cheie și praf în laboratorul liceului, dar de care membrii cercului radiofonic recent creat... acum doi ani și rămas pe hîrtie n-au voie să se atingă pentru că fac parte din inventar*. Scop consecvent în viață: *puritatea auditivă a aparate și sunetele în relief*.

Dacă totul evoluează normal, cînd el va fi mare audițiile vor fi mai curate și muzica mai frumoasă.

CUI ÎI BATE CEASUL LA CANALUL PANAMA?

Fructele mîniei la răspîntia celor două Americi sau scadența precipitată a unui tratat oneros impus cu „marea bîtă"... pentru vecie

de Dic BABOIAN

Ciudată istoria acestei fîșii de pămînt. Ciudată și zbuciumată. Mai ales de cînd s-a ales cu spintecătura care a făcut-o celebră: canalul Panama — drumul cel mai scurt dintre Atlantic și Pacific. În cronici obosite de vreme stă scris că încă în 1503 Columb aflase de existența ei de la indienii pe care i-a întîlnit la gurile fluviului Orinoco. Vestitul navigator căuta să descopere legătura dintre oceane, în speranța de a ajunge la comorile fabuloase ale Indiei răsăritene. Dar nu el, ci un alt călător temerar, pe nume Vasco de Balboa, avea să găsească zece ani mai tîrziu «poarta de aur». Extaziat de miracolul propriei sale aventuri, o dată ajuns pe coasta Pacificului, Balboa întemeiază aici orașul Panama. Actul de fundație marchează începutul ascensiunii în istorie a orașului care, după cîteva secole, își va împrumuta numele micului stat ce asigură nu numai legătura dintre cele mai mari oceane ale lumii, dar și legătura dintre doi giganți continentali: America de Nord și America de Sud. Or, tocmai această virtute geografică formidabilă, cu vaste implicații comerciale și strategice, care ar fi trebuit să-i fericească pe panamezi, a constituit de la început o sursă de primejdii și nenorociri ce s-au perpetuat — în ciuda unor aparențe — pînă în zilele noastre. Peticul de pămînt și panglica de apă marcate pe hartă cu denumirea generică Panama au interesat deopotrivă curtea spaniolă și casa regală engleză, expansioniști americani și cercuri colonialiste franceze, pirați celebri de toate semințiile. Canalul nu exista încă, dar în jurul deschiderii lui în perspectivă se și declanșase un adevărat război între competitorii care acționau sub diferite pavilioane. Presiunea nord-americană s-a făcut simțită de la început și cu vigoare debordantă. Mai grea și mai cumplită decît trecerea bandelor de pirați conduse de Drake, Morgan și alții, apăsarea tăvălugului american va avea consecințe fatale pentru aspirațiile de independență și suveranitate națională ale panamezilor. Țara lor va plăti din plin, cu sînge și cu suferințe grele, locul ei pe hartă, în preajma «fratelui mare de la nord», care insista să o «ajute» pînă la... sufocare.

CU «MAREA BÎTĂ»

Era epoca de transformare a Statelor Unite într-o putere mondială. Și era epoca de expansiune desfrînată a acestui colos în devenire, care își trimitea emisarii speciali, trupele terestre și navele comerciale sau de război oriunde o cereau interesele drapelului înstelat. Interesele și poftele de hegemonie erau pe măsura obiectivelor urmărite și în sprijinul lor acționa brutal, cu efect suveran, *The Big Stik* («marea bîtă») a politicii forte, practicată intens și deliberat mai ales de Theodore Roosevelt. Cel de-al 26-lea președinte al S.U.A., exponentul bătăios al expansionismului american, era atît de încîntat de performanțele acestei politici dure încît n-a ezitat s-o aplice și pentru acapararea istmului Panama. Ideea săpării unui canal Atlantic-Pacific, pentru evitarea periplului de la Capul Horn, devenise de mult o obsesie, dar rezolvarea ecuației dădea încă multă bătaie de cap Washingtonului. Predecesorul lui Roosevelt, președintele McKinley, se gîndise la un canal prin Nicaragua. Existau și alte variante. Pînă la urmă, și el și succesorul său aveau să se convingă că totuși proiectul cel mai avantajos și realizabil ar fi acela care preconiza deschiderea unui drum de apă prin istmul Panama. Cum însă zona vizată se afla atunci în stăpînirea Columbiei, ofertele nord-americane adresate acestei țări au devenit dintr-o dată periculos de insistente. Intransigența guvernului columbian a stîrnit, după cum era de așteptat, riposta indirectă dar tranșantă a S.U.A. Președintele Theodore Roosevelt a ținut să se ocupe personal de această afacere. Și a început prin a încuraja tendințele separatiste ale populației din regiunea Panama. Agenți speciali instruiți și politicieni mituiți au pus la cale o «revoluție» ad-hoc, care a dus la separarea de Columbia a acestui teritoriu și la crearea, în noiembrie 1903, a statului Panama. Între timp, unități terestre și na-

Desenul acesta, evocînd caricatural un moment caracteristic din strădaniile S.U.A. de a-și satisface poftele expansioniste la cumpăna veacurilor, a fost reprodus de revista americană «National geographic» cu următorul text însoțitor: «Imaginea redă ritmul viu la răspîntia noului veac, cînd Statele Unite devin o putere mondială. Președintele McKinley se pregătește să sape un canal prin Nicaragua, dar stă la îndoială: se întreabă dacă n-ar fi mai bine să aleagă calea mai scurtă prin Panama». Urmașul lui McKinley n-a mai stat pe gînduri: a ales... «marea bîtă» și apoi a «tratat» cu panamezii.

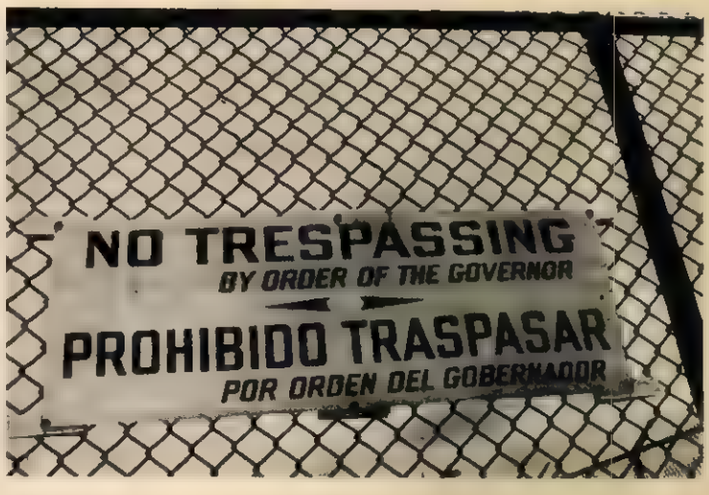

vale americane vegheau ca armata columbiană să nu intervină pentru a zădărnici manevra inspirată de Washington. Din motive de circumstanță și de ochii lumii, Theodore Roosevelt — care avea toate motivele să jubileze — a trebuit să aștepte 72 de ore înainte de a recunoaște oficial noul guvern panamez. Zece zile mai tîrziu, o delegație panameză, în frunte cu aventurierul Phillipe Bunau-Varilla, era adusă la Washington ca să semneze tratatul care prevedea, între altele, punerea anticipată a zonei viitorului canal sub controlul total al S.U.A.

CÎND DUMNEZEU NU ERA ACASĂ...

După tratative pur formale cu secretarul de stat american John Hay, delegatul junței panameze acceptă fără rezerve condițiile de dictat formulate de Washington și, neavînd asupra sa nici un sigiliu de plenipotențiar, nu ezită să folosească drept parafă, în dreptul semnăturii sale, inelul masiv al ministrului american. În schimbul acestui act de trădare a celor mai vitale interese ale «statului independent panamez», Bunau-Varilla primește la Washington o gratificație exorbitantă de 10 milioane dolari.

O dată tîrgul încheiat și tratatul parafat, Theodore Roosevelt își poate permite să declare cu emfază și plin de ironie la adresa adversarilor săi din Congresul S.U.A. și a tuturor acelora care s-au opus politicii sale: «*Am pus mîna pe zona Canalului Panama și am lăsat Congresul să-și continue dezbaterile. În timp ce continuă dezbaterile, continuă și canalul*».

Consacrînd hegemonia americană, tratatul Hay-Bunau demonstra de altfel, pînă la evidență, cît de departe țînteau S.U.A. prin înscăunarea dominației lor *pe timp nelimitat* în zona canalului și cît de grele erau cătușele impuse partenerului panamez. Tocmai pentru că peste 40 de articole și paragrafe ale acestui document începeau cu fraza stereotipă: «Panama acordă Statelor Unite dreptul deplin de a...», tratatul Hay-Bunau a devenit cunoscut în întreaga Americă Latină sub denumirea plină de tîlc: «Panama acordă...».

Sub auspiciile funeste ale acestui tratat oneros, a cărui legitimitate panamezii nu au recunoscut-o niciodată, de aproape șapte decenii zona canalului se află sub regim de enclavă americană pe teritoriul Republicii Panama. Este greu de imaginat cît de mari sînt daunele aduse în tot acest timp statului panamez de prezența americană. Un calcul elementar ar putea indica la capitolul pierderi materiale cifre astronomice. Dar pierderile morale și cele politice? Dar regimul militar suportat de o țară căreia i s-a răpit dreptul de a stăpîni o parte din propriul ei teritoriu? Cum a fost posibil totuși acest act spoliator, acest grosolan atentat la suveranitatea națională și teritorială a Republicii Panama? Sînt întrebări firești și persistente la care panamezii, copleșiți de vitregia destinului țării lor și cu mînie nedisimulată la adresa ocupanților nord-americani, obișnuiesc să răspundă: «*Cînd s-a semnat hîrtia trădării, Dumnezeu nu era acasă!*» Dumnezeu, adică poporul, în spatele căruia s-a operat tranzacția colonialistă din 1903 și multe altele în deceniile care au urmat.

DINCOLO DE SÎRMA GHIMPATĂ, LA BALBOA-HIGHTS

Nici Alvaro de Saavedra, care a participat la expediția lui Balboa și a întocmit ulterior un prim proiect al canalului Atlantic-Pacific, și nici Ferdinand de Lesseps, vestitul constructor al Canalului de Suez, care a încercat, trei secole mai tîrziu, să-și realizeze propriul proiect în zona Panama nu puteau prevedea, la vremea lor, că o asemenea operă de interes general ar putea să constituie vreodată obiectul unei tranzacții care să frustreze însuși statul panamez de drepturile sale legitime asupra zonei afectate deschiderii unei «porți de aur» între oceane. E drept, construcția începută în 1881 după planurile ambițioase ale lui Lesseps s-a soldat cu un fiasco, irosind sume și energii uriașe. În desișul junglei și în mlaștini au pierit de pe urma febrei galbene sute de oameni din mîile care lucrau la săparea canalului. Crahul din 1889 a degenerat într-un mare scandal financiar marcat de sinucideri răsunătoare și anchete interminabile. De aici și calificativul de «*Panama*», care a început să fie atribuit ulterior marilor scandaluri publice cu caracter financiar sau politic.

Banca Morgan, care achiziționase între timp, la prețuri derizorii, acțiunile diferitelor societăți ce concurau la realizarea marelui proiect, a asigurat Statele Unite pachetul cel mai mare de acțiuni în cadrul noii societăți pentru construcția Canalului Panama. Mai mult, americanii au depus 40 milioane de dolari pentru adjudecarea tuturor drepturilor, inclusiv a construcțiilor terminate pînă la acea dată. Șantierul se redeschide. Lucrările, care durează 10 ani în șir, înghit peste o jumătate miliard de dolari. În 1914, cînd lumea află de terminarea construcției canalului, în virtutea tratatului «*Panama acordă...*» Statele Unite dețin sub controlul lor exclusiv un teritoriu de 1 432 kmp, care nu mai aparține Republicii Panama decît din punct de vedere geografic. Un gard înalt de sîrmă ghimpată și zeci de posturi de control americane separă enclava prețioasă de restul țării. La Balboa-Hights, devenită de atunci capitala administrației zonale, flutură pavilionul american. Și pentru ca panamezii să știe că americanii sînt tot timpul prezenți «dincolo», în fiecare seară la Balboa-Hights stingerea este marcată printr-o lovitură de tun. Zona, cum este denumită rezervația, traversează jungla tropicală, întinzîndu-se pe 80 km, cu lățimi de cîte 8 km de fiecare mal al canalului. Aici trăiesc 60 000 de oameni, dar prezența militarilor americani este de-a dreptul obsesivă. La Balboa-Hights, pe lîngă puzderia de comandanți militari își are reședința guvernatorul american, numit în acest post de Casa Albă, David S. Parker (fost ofițer și el), care exercită simultan și funcția de președinte al companiei Canalului Panama. Și nu mai e de mult un secret pentru nimeni că acest canal este pentru americani o afacere dintre cele mai rentabile. Cînd «Dumnezeu nu era acasă», zona a fost arendată de S.U.A., cu promisiunea de a plăti anual 250 000 dolari statului panamez. Între timp, de-a lungul celor șase decenii care au urmat, beneficiile realizate de S.U.A. s-au înșuit, s-au înmiit, dar arenda plătită n-a depășit suma de 2 milioane dolari anual. Numai două milioane, în timp ce fiecare vas ce traversează azi canalul plătește în medie 6 000—7 000 de dolari. Încasările americane, de ordinul zecilor de milioane dolari (cifre recente se referă la beneficii de peste 100 000 000 de dolari), sînt considerate de poporul panamez drept o sfidare permanentă la adresa intereselor brutal prejudiciate ale țării lor. Și în timp ce seară de seară tunul american continuă să bubuie cu rezonanță sinistră la Balboa-Hights, dincoace de sîrma ghimpată, în Ciudad de Panama și în restul țării, nemulțumirea latentă, acumulată de decenii, se transformă în forță potențială, gata să rupă zăgazuri pentru a pune capăt umilințelor și frustrărilor pe care le îndură țara numită: Panama. Este anotimpul fructelor miniei. Nu primul din ultimii ani, dar, după toate semnele, unul dintre cele mai agitate.

LA ORA CÎND PANAMA NU MAI VREA SĂ ACORDE...

Tratatul «Panama acordă...» ajunge la scadență precipitată în ciuda caracterului *veșnic* pe care i l-a atribuit, în 1903, diplomația «marii bite». În 69 de ani s-au schimbat în Panama peste 40 de guverne. Majoritatea lor, cu rare excepții, au capitulat în fața «ajutorului frățesc» impus de S.U.A. Nici un moment însă forțele patriotice, în frunte cu comuniștii, n-au acceptat dictatul american, prezența americană. În 1964, o încercare populară de a lansa un strigăt de protest împotriva dominației S.U.A. s-a soldat cu clocniri sîngeroase, în cursul cărora și-au pierdut viața 21 panamezi, iar alți 300 au fost răniți. Sub presiunea evenimentelor și a opiniei publice, președintele Johnson a acceptat să înceapă tratative directe cu șeful statului panamez. Curînd însă a devenit limpede că Washingtonul încearcă să temporizeze realizarea unor schimbări radicale și că — dimpotrivă — caută să recurgă la un compromis care să perpetueze dominația americană la Canalul Panama, unde își are de altfel sediul și așa-numitul «Comandament sudic» (Southern Command) al S.U.A. pentru America Latină. Evident, poziția Washingtonului este determinată nu numai de interese economice și politice, dar și de considerente strategice. Dar la Ciudad de Panama primează astăzi interesele vitale ale poporului panamez. Iar rezistența tot mai fermă opusă americanilor vrea să însemne că tratatul «Panama acordă...» trebuie considerat virtualmente anulat. Este timpul să fie lichidată enclava americană; statul panamez să fie repus în drepturile sale depline. În această privință președintele Republicii Panama Demetrio Lakas a declarat că menținerea controlului S.U.A. asupra canalului, în virtutea tratatului colonialist din 1903, constituie o violare flagrantă a suveranității țării sale și că guvernul panamez va lupta pînă la dobîndirea suveranității depline asupra acestui canal, care reprezintă între altele și principala sursă de venituri pentru dezvoltarea economiei naționale. Nu este vorba aici de o simplă revizuire a tratatului Hay-Bunau, ci de negocierea unui acord complet nou care să stipuleze în mod clar, așa cum a precizat ministrul de externe panamez Juan Antonio Tack, jurisdicția statului și a poporului panamez asupra zonei canalului. Și ca replică promptă la afirmația făcută recent de guvernatorul Parker, după care viitorul tratat negociat acum va trebui să stabilească controlul multilateral și efectiv al S.U.A. asupra operațiunilor de apărare a canalului, Juan Tack a declarat că țara sa *nu va mai accepta niciodată ca pe teritoriul ei să existe un stat în stat de genul enclavei americane.* În același sens s-a pronunțat și acționează actualul comandant al Gărzii naționale din Panama, generalul Omar Torrijos, considerat «Omul forte» al actualului regim. Și ei, ca și ceilalți conducători ai statului panamez, avertizează Washingtonul că se vor adresa Consiliului de Securitate dacă nu se va ajunge la încheierea unui nou acord echitabil care să pună capăt unei nedreptăți ce durează de aproape șapte decenii. Repetatele încercări ale S.U.A. de a opera un șantaj cu ajutorul diferitelor proiecte de construire a unui nou canal, în altă zonă din America Centrală, n-au diminuat cîtuși de puțin hotărîrea cu care **Panama nu mai acordă.**

Mai devreme sau mai tîrziu, zona Canalului Panama va trebui să reintre sub jurisdicția legitimă a stăpînului ei firesc: Republica Panama. În anotimpul fructelor miniei, panamezii știu că va veni o zi cînd la Balboa-Hights tunul american va amuți.

Canalul Panama. Pavilionul american, pînă cînd?

Una dintre acele manifestații de masă prin care panamezii cer lichidarea enclavei americane.

Generalul Omar Torrijos — un adversar redutabil al compromisurilor propuse de Washington.

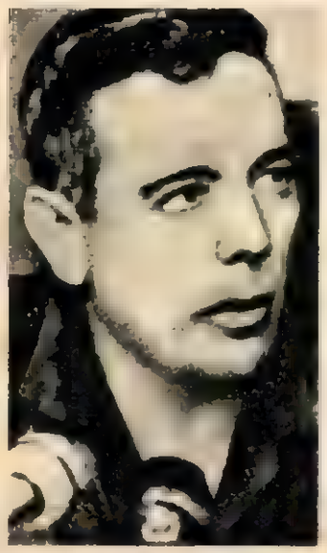

Acolo unde încetează sîrma ghimpată începe grilajul metalic al bazelor militare americane. Peste tot același ordin al guvernatorului Parker: «Trecerea interzisă». *Panamezilor, bineînțeles.*

H,O

Poate că trimis la un concurs de fotografii artistice, portretul de față ar fi putut fi luat în considerație de către juriu. Am spus poate. Numai că poza nu are o asemenea destinație, ci se vrea un nou model de coafură lansat de o revistă vest-germană de modă. Un comentator al fotografiei este de părere că ea a fost făcută în ploaie.

RĂBDARE

Răbdare... Acesta este sloganul sub care se desfășoară cursele de țestoase de la San Antonio (Florida) la care participă concurenți (sau concurente) din toate părțile lumii. Iată în plin elan (stimulată de antrenoarea ei) o concurentă purtînd, la propriu și la figurat, culorile Japoniei.

NEMAIPOMENITELE ÎNREGISTRĂRI

În toamna anului 1935, radiofonia românească făcea cunoscut ascultătorilor «importantul progres tehnic» la care ajunsese în privința înregistrărilor: achiziționarea unor aparate «mari, puternice, transportabile», care aveau să aducă o contribuție valoroasă la îmbunătățirea programelor. Începutul s-a făcut în luna noiembrie 1935, cînd aparatele respective au fost duse cu un camion la Iași «pentru a înregistra sunetul clopotelor și cîntecele orchestrelor și corurilor de acolo». Operațiunea a avut atunci doi consilieri literari și unul muzical. Îi vedem în fotografie, lîngă miraculoasele aparate din camion, pe Păstorel Teodoreanu (x), avînd în dreapta sa pe poetul Mihail Codreanu iar în stînga pe tenorul Rabega. Un progres real care, trebuie menționat fără echivoc,s-a făcut însă abia în anul 1938, cînd serviciile radiofoniei au fost înzestrate cu primul radiocar construit special și echipat cu toate dispozitivele moderne de înregistrare și difuzare.

SALTO MORTALE

Mortale nu pentru că s-ar petrece la cine știe ce înălțime neobișnuită, ci pentru că o simplă greșeală de apreciere a distanței, fie și de cîțiva centimetri, îl aduce pe săritor în apele acvariului de la Marineland (California). Nici asta n-ar fi cine știe ce dacă acvariul n-ar fi rezervat celei mai feroce specii de rechini, denumiți chiar rechini-antropofagi. Cei care își riscă de cîteva ori pe zi viața în halul acesta, nu pentru glorie, ci pentru existență, se numește Ortani și este argentinian de origine.

ÎN CURÎND, OLIMPUL LA MÜNCHEN

Artiștii de circ se pregătesc și ei — pe specificul lor, cum se spune — să onoreze Olimpiada. Iată-l bunăoară pe jonglerul Rudy Horn la antrenamente pentru numărul său special cu cele cinci cercuri olimpice, simbol al continentelor înfrățite (stînga).

•

Pentru ca nu numai suporterilor victorioșilor să «le fie moale», pe stadionul principal de 80 000 de locuri al J.O. de la München au fost instalate pentru toată lumea perne comode din material plastic (buret):

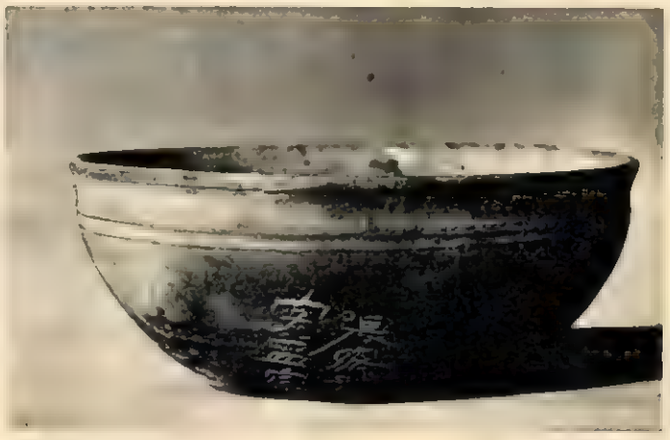

SÎNT 2 188 DE ANI DE ATUNCI...

Nu-s puțini. Și totuși, aceste obiecte s-au păstrat intacte spre marea satisfacție a arheologilor, istoricilor, sociologilor, cercetătorilor din domeniul artei, lingviștilor etc. Dintre extrem de valoroasele vestigii descoperite în anii din urmă într-o regiune din nord-vestul R.P. Chineze, vă prezentăm o greutate de bronz perfect păstrată din perioada dinastiei Chin (221–207 î.e.n.) și un potir din ceramică din ultima perioadă a dinastiei Han (25–220).

A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ...

Nu sîntem siguri dacă și bunicile uzbece își încep basmele tot cu «a fost odată...», dar nu asta are cine știe ce însemnătate. De fapt, doream doar să vă înfățișăm un colț din «Sala basmelor», o încăpere amenajată ca o basme în localul bibliotecii speciale pentru copii, deschisă recent la Taşkent.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

cuvinte fără acoperire

Gogol spunea despre un personaj de-al său că era atît de inteligent încît intuia care este stînga și care este dreapta. Desigur, nu e de ici, de colo să știi care este stînga și care este dreapta. Îți trebuie pentru asta nu numai vaste cunoștințe filozofice, matematice, administrative, tărie de caracter, sete de absolut, dar și o mare intuiție. Mereu ne este dat să auzim asemenea laude deșănțate, care, ca și la personajul lui Gogol, n-au nici o acoperire.

— Ai văzut ce inteligent e X? Dă din cap numai cînd trebuie... Cultura vastă se confundă adeseori cu minimum de cunoștințe generale. Mi-a fost dat să aud într-un autobuz următoarea mărturisire încărcată de cel mai aprig extaz.

— Am cunoscut în vara asta un bărbat care știa care e capitala Boliviei...

Într-adevăr, ciudat, enigmatic, irepetabil bărbat care la cei 45 de ani ai lui știa care e capitala Boliviei. Așa ceva nu se întîlnește de două ori în viață. Ce-o fi făcînd acuma?

Laudele fără acoperire, comice prin lipsa lor totală de substanță, se manifestă cu aceeași energie și pe plan etic.

— Y — spunea cineva — e un tip... domnule, e un tip...

De ce era Y «un tip»? Am aflat imediat taina.

— Y nu vine niciodată în vizită cu mîna goală. Nu există să n-aducă el ceva.

Eu nu spun că Y păcătuiește prin asta, dar din această pricină să fie socotit «un tip» e prea mult. Ca să te duci la Alimentara și să cumperi o sticlă de vin roșu nu-ți trebuie neapărat geniul lui Voltaire. Te poți descurca foarte bine și fără.

Cineva își lăuda subalternul, care făcuse, printre altele, și facultatea de filologie.

— Domnule, e extraordinar. O greșeală de gramatică nu ți-ar face băiatul ăsta.

A cere unui absolvent al facultății de filologie să nu facă greșeli elementare de gramatică nu mi se pare foarte mult. Să-l propunem pentru Premiul Nobel numai pentru că face corect acordul subiectului cu predicatul, oricum, e puțin exagerat.

Adeseori se prezintă drept calități supranaturale obligațiile cele mai firești.

— Domnule, deși a terminat facultatea, tot mai citește.

Asta m-a uimit și pe mine. A terminat facultatea și totuși mai citește o carte. Ei, da. Ăsta e un tip.

CIRC '72

de Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

Fantasticele tumbe în aer ale trupei Creţu.

Ne mai cuprinde din cînd în cînd dorul de circ. Ne mai bîntuie cîte o nostalgie, două, după leii fioroşi puşi cu botul pe labe după zborul splendid şi palpitant al unor curajoşi prin înălţuri, după oamenii care saltă unul în circa altuia fără a-şi apăsa reciproc şi insuportabil existenţele, ce mai, vrem să mai retrăim, pe cît se poate, candorile copilăriei, şi iluziile, şi spaimele copilăriei, şi hohotele ei inconştiente, şi mila ei sfîşietoare. Puse laolaltă într-un suflet de om, toate acestea îl fac mai pur şi mai bun, şi care dintre noi nu vrea, cum ar zice Mazilu, să fie şi mai curat, şi mai cumsecade, fie şi cu ajutorul circului?

Dar e imprudent să laşi dorul acesta să apară cînd îi vine lui. Trebuie avut grijă să-l programăm cu cap şi din vreme, pentru că circul nu ne stă la dispoziţie tocmai atunci cînd se răscolesc, în dumneata sau în mine, cine ştie ce reziduuri de nevinovat infantilism. Anul trecut, frumosul circ bucureştean cu creştetul ondulat a stat închis preţ de multe luni de zile şi nici faptul că bunii noştri artişti preţuiesc valută forte nu ne-a consolat de lipsa lor cu lunile, de-aici, de-acasă. Poate de aceea ne-am şi repezit cu atîta grabă şi poftă pe spectacolul cu «marii artişti români de circ» anunţat de «Globus» — să nu pierdem cumva prilejul! — şi am rezervat şi două pagini color, iar talentata mea colegă fotoreporteră a înfruntat fără arme, doar cu curaj şi blitz, tigrii, urşii, leii şi căţeii pitici: ca să vă arătăm cam cum mai stăm noi azi cu arta circului. Nu o să zic că ne-am pripit şi că prea ne-am luat după gura afişelor: numere bune, lucrate sîrguincios, numere care ne mai taie cîteodată răsuflarea, cîte un clovn, doi de-a dreptul amuzanţi, un jongler cu mîini miraculoase, un leu pus pe harţă, o ursoaică cu graţii de balerină — o să revin mai jos asupra lor, o merită. Dar întreg spectacolul exală un aer de văzut şi cunoscut, de însăilare grăbită a unor numere, întreg spectacolul se mulţumeşte să rămînă la linia de plutire, în sunetele unei orchestre ce atacă curajos în falset şi într-o costumaţie de-a dreptul dezolantă, moştenită, se vede treaba, din cine ştie ce turnee. Cîndva, acest bun cunoscător al genului care e regizorul Mircea M. Gheorghiu ne dovedise că fantezia explozivă, şi ingeniozitatea construcţiei regizorale, şi ideea de scenariu, şi fastul sclipitor, sînt la ele acasă în arena circului, cîndva chiar spectacolele dumisale ne ajutaseră să privim cu fruntea sus şi fără complexe acele fabuloase spectacole ale circului sovietic sau

Şi iată că fioroşii lei şi tigri pot fi puşi cu botul pe labe!

Mihai Ciucă şi tandrele sale partenere

chinez. Azi, n-am mai putea; azi, un asemenea «Circ '72» ne întărește convingerea unei montări de mîntuială (după propriile mărturisiri ale regizorului, făcută în cîteva zile) și ne obligă să ne întrebăm cum a fost cu putință o planificare atît de defectuoasă a spectacolelor încît, după ce circul a stat închis luni de zile, să se mai poată plînge că nu au avut unde și cînd repeta noua montare.

În fond, ce vrea omul cînd vine, azi, la circ? Sigur, să se reîntîlnească cu tot ce înseamnă tradiția genului, și performanțele sale, și atmosfera, și hazul său naiv, dar să i se ofere de fiecare dată ceva nou, și proaspăt, și înalt. Altfel de ce ar ține să revadă lucruri știute pe de rost încă din copilărie? Poate de aceea place atît de mult Mihai Ciucă: dincolo de farmecul și dezinvoltura sa de comedian profesionist, dresura lui de urși (care nu cred de loc că atinge culmi de curaj sau de răbdare în materie de îmblînzire ursărească) are un umor și o fantezie cu totul aparte. Ciucă dansează cu o ursoaică afectuoasă și plină de grații, — deși cred că îmbrățișările ei tandre nu sînt chiar foarte ușor de suportat! — mai spune un cuplet, îi mai oferă «partenerei» un Pepsi, întreg numărul are o nonșalanță și un haz care acoperă cu abilitate dificultățile dresurii. Plin de inventivitate este și numărul cu căței-bicicliști,pentru care Vladimir Nemec-Mirko a inventat tot felul de mașinării nostime — oferind astfel micilor animale posibilități de a-și dovedi nebănuite aptitudini... tehnice, dar transformînd fiecare inimă slabă din stal într-un vajnic membru viitor al Asociației de apărare a ființelor necuvîntătoare. Sigur că Eliade Grigorescu este un clovn muzical de mare virtuozitate și-și binemerită distincțiile internaționale, dar așteptam ca numărul său să nu repete, cu obstinație, procedeele cam aceleași, de cînd a apărut genul acesta de clovn în arenă... Nu o să ceri zburătorilor să treacă de pragul — și așa nebunesc — al salturilor duble ori al salturilor în serie, trupa lui Ganea, înnoită cu niște fete și băieți cu posibilități formidabile, este în sine un număr de spectacol care provoacă bătăi de inimă; nu o să poți cere decît poate o năzuință permanentă spre perfecțiunea execuției — acelei fete din caucluc ce zboară la trapez, care e Maria Pocluda, sau acelui cuplu de echilibriști la perș, Sili și Adam Stan, ori acelei trupe Crețu de săritori la basculă... Dar poate că Ioana Iordănescu n-a ajuns încă acea Prințesă a circului care să-și stăpînească minunații ei cai albi și să-i facă a ne da acea splendidă reprezentație care a însemnat întotdeauna călăria de înaltă școală! Și nici acrobațiile fraților Tudorică ori studiile plastice ale duoului Panaitescu nu au ajuns la virtuozitățile pe care le pretinde genul...

Dar să lăsăm o clipă ticurile meseriei acesteia ingrate de critic care te obligă să vezi totdeauna jumătatea goală a sticlei, să le uităm și să ne amintim. Cînd l-am revăzut pe acest clovn inteligent, care e Sache, făcînd cuplu cu Turi, excelentul clovn-dansator de tipul comicilor din filmele mute, mi l-am amintit brusc pe fostul partener al lui Sache, Boni. Omulețul acela mărunt și vesel, care se dădea peste cap și se lăsa pălmuit, a făcut trei infarcturi și a dispărut din arena circului. Definitiv. Cînd am văzut leii arțăgoși și tigrii perfid ascultători ai lui Ionel Albert, mi-am amintit de acea amazoană spectaculoasă și de un curaj inconștient care a fost Lidia Jiga: a sfidat mereu primejdia și a ignorat într-una cruzimea partenerilor cu care se «juca» de dragul nostru. Pînă cînd moartea a sfidat-o, la rîndu-i, fără cruțare.

Circul acesta, de care ne mai plictisim, care ne mai nemulțumește uneori, pe care îl criticăm din cînd în cînd, rămîne totuși un loc în care viața înfruntă moartea pe parcursul tuturor orelor de serviciu ale salariaților săi. E totuși un «chose», nu credeți?

Ioana Iordănescu rîvnind la titlul de Prințesă a circului.

Sache și Turi într-un moment mai vesel, mai amar, despre pacostea bacșișomaniei

Romanță sentimentală sub felinar.

Clovnul muzical față-n față cu veșnicele candori ale publicului.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

«Considerăm — sublinia zilele trecute președintele Consiliului de Stat al țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul primirii scrisorilor de acreditare a noului ambasador britanic — că în etapa actuală sînt întrunite condițiile pentru a se putea trece cît mai repede la pregătirea pe baze multilaterale și la convocarea conferinței general-europene». Într-adevăr, amplul ecou al Declarației privind pacea, securitatea și colaborarea în Europa, adoptată la recenta Consfătuire de la Praga, luările de atitudine ale oficialităților și diferitelor organizații din numeroase țări ale bătrînului continent evidențiază pregnant faptul că s-a făcut un pas calitativ nou spre transpunerea pe făgașul realității a năzuinței vizînd transformarea Europei într-o zonă a păcii și colaborării. Este o consecință firească a afirmării, în raporturile intereuropene, a unui climat pozitiv — la a cărui realizare țara noastră și-a adus din plin contribuția prin desfășurarea unei activități neobosite pentru întronarea principiilor de bază ale relațiilor dintre state, prin contacte la diferite niveluri, prin cele mai variate acțiuni constructive. Astfel se face că — așa precum menționa secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim — Europa «începe să dea numeroase exemple bune. Continentul care în trecut a fost arena unor evenimente furtunoase, devine în prezent o zonă a păcii».

Momentul actual se caracterizează, așadar, prin îmbogățirea consensului asupra ideii necesității unei conferințe general-europene cu o largă recunoaștere a faptului că se impune trecerea la etapa pregătirilor practice multilaterale în vederea convocării neîntîrziate a acesteia. Iar Consfătuirea de la Praga, Declarația adoptată, joacă un rol important tocmai în amorsarea unor convorbiri concrete, constructive, între țările participante la conferința europeană — cum remarca ministrul de externe danez K.B. Andersen. Efervescența actuală manifestată pe eșichierul politic al continentului nostru în legătură cu convocarea conferinței general-europene generează asemenea exprimări de vederi ca aceea a cancelarului austriac Bruno Kreisky, care, după cum relata ziarul «Arbeiter Zeitung», într-o convorbire cu ziariștii «și-a exprimat optimismul în legătură cu posibilitatea convocării în anul 1972 a conferinței pentru securitate și colaborarea europeană». În ce o privește, Finlanda, care și-a asumat sarcina găzduirii acesteia, s-a declarat gata, potrivit afirmației reprezentantului ministerului de externe finlandez, Antti Karppinen, să înceapă neîntîrziat pregătirile pentru organizarea și desfășurarea conferinței. Se impune deci adoptarea de către toate statele interesate a măsurilor corespunzătoare pentru trecerea la pregătirea nemijlocită, în cadru multilateral, a conferinței general-europene menite să ducă la crearea unui sistem de angajamente clare și precise, avînd drept obiectiv instaurarea în viața continentului nostru a unor noi relații bazate pe respectul independenței și suveranității naționale, care să excludă folosirea forței sau amenințarea cu forța și să ofere tuturor statelor garanția deplină că vor fi ferite de orice act de agresiune, că se vor putea dezvolta în mod liber, potrivit propriei voințe și vor putea colabora nestingherit într-un climat de înțelegere și deplină egalitate.

Rolul tot mai important jucat de statele «continentului negru» pe arena politică mondială, afirmarea lor pe planul luptei pentru consolidarea independenței, împotriva imperialismului și neocolonialismului, au fost marcate în aceste zile de întrunirea, pentru prima oară pe pămîntul Africii — la Addis Abeba — a sesiunii extraordinare a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, la care au participat reprezentanții a 20 de state africane precum și ai celor nouă mișcări de eliberare de pe acest continent. Rezoluțiile adoptate — cea privind politica de apartheid a Republicii Sud-Africane și aceea prin care se cere Portugaliei să recunoască dreptul popoarelor din Angola, Mozambic și Guineea (Bissau) la autodeterminare și independență — discuțiile pe marginea lor ca și în legătură cu proiectul de rezoluție privind situația din Rhodesia, neadoptat din cauza vetoului Angliei, au constituit un veritabil act de acuzare la adresa rasismului și colonialismului. Ele sînt totodată o chemare la aplicarea efectivă a diferitelor rezoluții adoptate la O.N.U. și în cadrul altor organisme internaționale pentru lichidarea politicii de apartheid și discriminare rasială, pentru înlăturarea totală a colonialismului, pentru afirmarea drepturilor popoarelor africane de a-și hotărî singure soarta, potrivit propriilor lor aspirații. Desfășurarea sesiunii pe continentul african reprezintă un pas înainte pe calea sprijinirii mai substanțiale a luptei de eliberare națională din Africa — cum remarca, în discursul de închidere, ministrul afacerilor externe al Etiopiei, Minassie Haile. Eveniment important în viața popoarelor Africii, reuniunea de la Addis Abeba a fost urmărită cu interes de opinia publică din țara noastră, ca de altfel întreaga luptă a tinerelor state de pe continentul african pentru consolidarea independenței lor, pentru o evoluție de sine stătătoare pe calea progresului economic și social, față de care România socialistă își manifestă profunda simpatie și solidaritate. Aceasta, alături de multiplele legături pe care le întreține cu diferitele state africane, bazate pe principiile de bază ale relațiilor internaționale, promovate cu consecvență de țara noastră — i-au adus României un binemeritat prestigiu pe continentul african. Ceea ce se reliefează și din interesul exprimat de o serie de țări africane de a primi vizita celui mai de seamă reprezentant al României socialiste — președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este în acest sens semnificativă declarația ministrului de externe al Republicii Africa Centrală care ne-a vizitat țara zilele trecute, fiind primit cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu. «Prezența în țara noastră a președintelui Ceaușescu — sublinia ministrul Joseph Pololot — va avea pentru noi semnificația unui eveniment politic de seamă...»

I. CIOARĂ

Marți, 8 februarie 1972

realități din lumea capitalului

consecințele grevei...

În timp ce în galeriile subterane extracția cărbunelui a încetat pe întreg teritoriul Angliei, minerii greviști, sprijiniți de muncitorii feroviari și de docheri, împiedică transportarea și descărcarea cărbunelui (în fotografie, minerii blochează trecerea unui camion cu cărbune la Stoke-on-Trent). Greva generală a celor 292 000 mineri britanici, la care se adaugă manifestările de solidaritate a muncitorilor din transporturi și din întreprinderi ce utilizează în procesul de producție cărbunele, are serioase repercusiuni asupra întregii economii britanice. Centrale electrice și uzine siderurgice își limitează activitatea din lipsă de combustibil. Patronatul îi șantajează pe minerii greviști, încercînd, în zadar pînă în prezent, să submineze sprijinul larg de care se bucură mișcarea lor prin anunțarea unor masive concedieri în aceste întreprinderi.

...și ale reducerii ritmului

Producția industrială a R.F. a Germaniei continuă să înregistreze o descreștere pronunțată, cifre date publicității ale Ministerului Economiilor și Finanțelor relevînd o scădere de 12,5 la sută în decembrie 1971 față de luna precedentă și de 4,5 la sută față de nivelul aceleiași perioade a anului 1970. Reducerea ritmului de creștere economică — pe care autoritățile o atribuie efectelor crizei monetare occidentale — se reflectă direct în numărul din ce în ce mai mare al întreprinderilor care își încetează activitatea, concediind zeci de mii de salariați sau obligîndu-i la concedii forțate (bineînțeles,neplătite). Înrăutățirea situației clasei muncitoare vest-germane determină la rîndul ei o puternică intensificare a mișcării revendicative. În fotografie, 8 000 de muncitori ai uzinelor Hoesch AG (Dortmund) participă la o demonstrație de protest, în timp ce alți 10 000 salariați ai aceleiași întreprinderi se află în grevă.

LE FIGARO — incendiu într-un bidonville

Sub acest titlu ziarul parizian «Le Figaro» publică tragica imagine de mai jos, însoțită de un text în care se spune: «Villeneuve-le- Roi — o insulă de mizerie la marginea Senei. Zeci de barăci înghesuite una într-alta, pe un teren viran al cartierului Maison-Carrée. Barăci-locuințe construite din tablă ruginită și scînduri putrede, prin care pătrunde vîntul rece și ploaia care mănîncă pămîntul. Aici a eșuat familia Rivero, de origine portugheză. Joachim, 31 ani, Palina, 25 ani, soția sa, și cei trei copii, de 9,6 și respectiv 2 ani, dormeau cînd a izbucnit incendiul... Cînd pompierii au sosit, era prea tîrziu: cei cinci ocupanți ai barăcii pieriseră arși. Focul se propagase și la alte barăci vecine, făcînd să explodeze buteliile de gaze lichefiate. Șapte familii de emigranți sînt sinistrate. Și alte patru sute de persoane vor aștepta toată iarna o locuință decentă».

SECURITATEA EUROPEANĂ — ADEZIUNI CONVERGENTE

Declarația privind pacea, securitatea și colaborarea în Europa, adoptată la recenta Consfătuire de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, continuă să suscite un puternic ecou în rîndul opiniei publice și al factorilor politici de răspundere din țările europene și din lumea întreagă. Diferitele declarații, precizări de poziții, converg, toate, către ideea — susținută cu consecvență de țara noastră împreună cu alte state socialiste — că securitatea europeană constituie astăzi problema centrală a continentului, că a sosit momentul să se treacă la măsuri concrete care să asigure realizarea unei poziții comune a statelor interesate în privința tuturor aspectelor pregătirii și organizării conferinței. Din noianul de luări de atitudine din aceste zile spicuim cîteva:

MOSCOVA. «Învățămintele istoriei confirmă concluziile analizei situației internaționale actuale: vechiul sistem al blocurilor militare și cursei înarmărilor, creat de diplomația burgheză, și-a demonstrat falimentul. Dacă popoarele Europei doresc pacea și liniștea, ele nu trebuie să slăbească nici un moment lupta pentru crearea unui sistem de securitate trainică. Ele trebuie să-și sporească eforturile în vederea mobilizării tuturor forțelor iubitoare de pace, indiferent de naționalitate, convingeri politice și religioase, la lupta pentru întărirea păcii și securității»

Acad. VLADIMIR HVOSTOV

PARIS. «Noi acționăm pentru pregătirea conferinței de securitate, căreia Franța îi acordă o mare importanță... În concepția guvernului meu, Europa, care este depozitara atîtor valori spirituale, științifice, tehnice și umaniste, va trebui să se afirme mai mult ca factor al păcii și progresului».

IEAN DE LIPKOWSKI
secretar de stat la Ministerul de Externe al Franței

BELGRAD. «În Iugoslavia au fost primite cu atenție și interes documentele Consfătuirii de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Iugoslavia se pronunță pentru întreprinderea oricărui efort care poate contribui la continua dezvoltare pozitivă a situației în Europa».

MILAN ZUPAN
purtător de cuvînt al Secretariatului Federal pentru Afaceri Externe al Iugoslaviei

VIENA. «În prezent s-au creat condițiile pentru pregătirea conferinței în problemele securității și colaborării europene. Austria este foarte interesată în convocarea acestei conferințe».

RUDOLF KIRCHSCHLÄGER
ministrul de externe al Austriei

BONN. «Două probleme politice practice se vor pune într-un viitor apropiat: pe de o parte organizarea unei conferințe asupra securității și a colaborării în Europa, pe de altă parte, negocierile cu privire la reducerea forțelor armate... Statele europene trebuie, în același timp, să-și dezvolte colaborarea economică, tehnică și culturală, indiferent dacă sînt sau nu legate de blocuri militare. Eu văd posibilitatea de a crea între Estul și Vestul Europei, între Nord și Sud, pe plan economic și pe alte planuri, relații care să ducă la o creștere a securității pentru toți».

WILLY BRANDT
cancelarul Republicii Federale a Germaniei

ROMA. «Acum, conducătorii tuturor statelor trebuie să ia neîntîrziat măsuri concrete pentru organizarea și ținerea acestei conferințe. Reprezentanții tuturor țărilor europene, fără excepție, trebuie să se așeze la masa tratativelor și să discute probleme care au importanță vitală atît pentru Europa cît și pentru întreaga lume».

Prof. GIORGIO LA PIRA
președintele Federației Mondiale a Orașelor Înfrățite

sentință prea blîndă

Punerea în libertate a Mariei Diletta Pagliuca, fostă călugăriță, a provocat vii nemulțumiri în rîndurile opiniei publice italiene. După zguduitoarele descoperiri făcute la Institutul pentru copii handicapați «Santa Rita» din Grottaferrata, pe care Pagliuca îl conducea, fosta călugăriță a fost învinuită de maltratarea copiilor, urmată de moartea a 13 dintre aceștia. Acuzarea a cerut o pedeapsă severă, care putea ajunge pînă la 20 de ani de închisoare. Dar Pagliuca nu a fost condamnată decît la 4 ani și 8 luni — curtea nestabilind nici o legătură între moartea celor 13 copii și felul în care au fost tratați. Și cum Pagliuca se afla în arest preventiv din 1969, potrivit prevederilor legii italiene a putut părăsi închisoarea. Sentința — considerată flagrant disproporționată cu vina acuzatei — a iscat numeroase și violente polemici. Rațiunile exacte care au dus la pronunțarea acestei sentințe excesiv de clemente nu vor putea însă fi cunoscute exact decît peste două sau trei luni, cînd va fi făcută publică motivarea ei.
Fotografia prezintă unul dintre documentele acuzatoare: copii găsiți legați cu lanțuri de paturile lor cu prilejul descinderii din 1969.

protestul soldaților

Poliția regimului de la Saigon a fost obligată să intervină împotriva unor grupuri de demonstranți alcătuite din... soldați saigonezi și deputați ce-și exprimau astfel protestul împotriva scumpirii costului produselor alimentare. Iată-i pe polițiști în plină acțiune de demontare a pancartelor instalate de manifestanți în centrul capitalei sud-vietnameze.

după „duminica sîngeroasă"

Întreaga activitate a orașului nord-irlandez Londonderry, paralizată ca urmare a grevei generale declarate de populația catolică; noi lupte de stradă și ciocniri între demonstranți și polițiști în alte orașe ale Ulsterului; întrunirea într-o sesiune de urgență a cabinetului britanic — iată elemente ce ilustrează noua situație explozivă din Irlanda de Nord, după sîngeroasele incidente de duminică, 30 ianuarie, de la Londonderry, în timpul cărora trupele britanice au avut o comportare caracterizată de primul ministru irlandez Lynch în convorbirea telefonică cu premierul britanic Heath drept «inumană și sălbatică». Tragicul bilanț: 13 morți, 17 răniți, zeci de arestări. În timp ce ministrul de externe al Republicii Irlanda, Patrick Hillery, a sosit la New York pentru a cere oficialităților O.N.U., în numele guvernului său, să intervină pentru a se pune capăt gravei situații din Irlanda de Nord, primul ministru britanic Heath a adresat un apel liderilor principalelor partide politice în vederea găsirii unei soluții durabile problemei irlandeze.
Fotografia îi înfățișează față-n față pe soldați și pe demonstranți. «Soldații britanici au deschis focul fără nici o discriminare — sublinia președintele Consiliului central al cetățenilor din Londonderry. Trupele au tras chiar asupra personalului Crucii Roșii, asupra cetățenilor care fluturau fîșii de pînză albă și chiar asupra celor care zăceau răniți pe caldarîm».

glob comentar foto

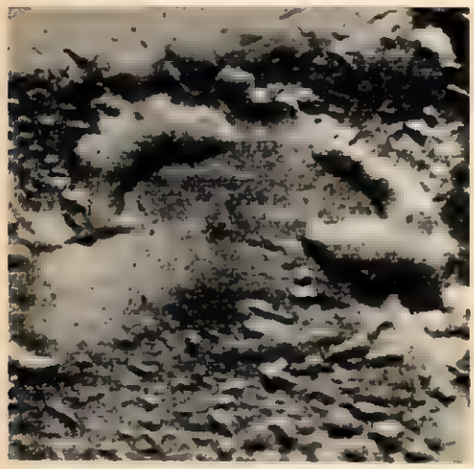

marte sub... „anchetă“

Centrele spațiale din Uniunea Sovietică și Statele Unite se află angajate într-o susținută acțiune simultană de investigație a «planetei roșii». Stațiile automate interplanetare sovietice «Marte 2» și «Marte 3» transmit, de la distanțe cosmice, prețioase informații în legătură cu temperaturile înregistrate în diferite regiuni, în timp ce la Centrul spațial din Pasadena (S.U.A.) sînt recepționate fotografii din ce în ce mai clare ale suprafeței planetei Marte, obținute cu ajutorul navei «Mariner 9».

Una din aceste fotografii, pe care o reproducem aici, vizînd o zonă situată la 4 500 mile distanță de polul sudic al «planetei roșii», furnizează specialiștilor dovada procesului de eroziune pe platourile vulcanice. Oricum, după ce multă vreme a reușit să constituie o enigmă totală pentru pămînteni, Marte se vede obligată acum — cînd se află sub o veritabilă anchetă științifică — să-și dezvăluie treptat tainele.

székesfehérvár: aici e mormîntul?

În orașul Székesfehérvár, în vestul Republicii Populare Ungare, au fost descoperite rămășițele unei biserici vechi de un mileniu. Arheologii maghiari dispun de date care îi îndreptățesc să creadă că în această biserică vor găsi mormîntul lui Geza, primul conducător al statului maghiar. Dacă ipoteza lor se va dovedi exactă, ei se află acum în preajma unei descoperiri de mare importanță istorică.

le rămîne poluarea...

Aeroportul londonez Gatwick a făcut parte, încă de la începuturile lui, din districtul Surrey. Hotărîrea de a trece aeroportul sub administrarea unui alt district — West Sussex — a dat naștere unor reacții de nemulțumire în Surrey. A fost format un comitet de acțiune care a organizat și manifestația de protest din fotografie — un «sit-down» în zăpadă — în preajma aeroportului, sub lozinca «Gatwick în Surrey». Căci după cum explică H.J. Wells, președintele comitetului, «Surrey are o experiență unanim recunoscută în administrarea acestui aeroport și a regiunii înconjurătoare. Trecerea va avea drept consecință faptul că Surrey-ul va rămîne cu problemele poluării fonice, cu responsabilitatea căilor de acces spre aeroport, a hotelurilor și a altor servicii, fiind în schimb lipsit de dreptul de a-și mai spune cuvîntul în ce privește tocmai aeroportul».

mobila românească la prima confruntare internațională a anului

În ultima decadă a lunii ianuarie, mobila românească a fost prezentă la prima manifestare internațională a anului 1972 — Tîrgul bienal de mobilă de la Köln. La această ediție au participat aproape 1 200 de firme din 32 de țări ale lumii, cu o bogată tradiție în prelucrarea lemnului și în special a producției de mobilă. Țara noastră a fost reprezentată de întreprinderile «Tehnoforestexport», — prezentă pentru a cincea oară consecutiv la Köln — «Ilexim» și «Icecoop» care, pe o suprafață de peste 5 000 mp, au expus mai mult de 30 de garnituri complete de sufragerii, dormitoare, camere de zi, holuri, mobilier de birou, piese separate, realizate de fabricile industriei republicane, cooperației meșteșugărești și industriei locale.

De un viu interes din partea oamenilor de afaceri, a specialiștilor și publicului s-a bucurat mobila stil gotic, stil vechi german, sheraton, rococo, realizată cu ornamentații frumoase, sculpturi fine, într-o execuție foarte îngrijită, demonstrînd cu prisosință îndemînarea și rafinamentul decoratorilor români de la cunoscutele fabrici din Arad, Cluj, Oradea, Iași și altele, pentru care organizatorii au primit felicitări.

Postul de radio Deutschlandfunk din Köln, într-o emisiune consacrată prezentării standului nostru, și-a exprimat admirația pentru diversificarea înregistrată de industria lemnului din România, subliniind în încheiere perspectivele care există pentru lărgirea exportului românesc de mobilă pe piața Republicii Federale a Germaniei.

„monstrul din londra“

Sub acest titlu, la rubrica scandalurilor cu specula, revista vest-germană «Stern» publică fotografia acestui zgîrie-nori înălțat în centrul comercial al Londrei de către antreprenori afaceriști, cu scopul de a realiza profituri exorbitante de pe urma unor chirii de speculă. Faptul ar fi putut trece poate neobservat într-o lume în care abundă afacerile mai mult sau mai puțin licite, dacă presa și autoritățile londoneze nu ar fi fost sesizate de o situație cu totul neobișnuită. Din 1964, această clădire destinată a adăposti birourile a zeci de întreprinderi stă complet goală. De ce? Pentru simplul motiv că proprietarii avizi de cîștiguri cît mai mari nu s-au decis încă să accepte ofertele succesive de închiriere, considerîndu-le «sub pretențiile lor». Și pentru ca nu cumva monstrul din prefabricate să fie luat cu asalt de chiriași nepofuți (atît de numeroși azi în plină criză de locuințe), antreprenorii Harry Hyams și George Wimpey nu s-au sfiit să asigure o strașnică pază formată din cîțiva oameni înarmați și 20 de... cîini. În felul acesta, în văzul tuturor colosul de 33 de etaje a putut rămîne neocupat timp de peste șapte ani. Acum, cînd scandalul a explodat ca o bombă, numeroase personalități politice au intrat în arenă pentru a denunța și alte aspecte ilicite ale acestei operațiuni. Astfel, în cadrul unei recente dezbateri în Camera Comunelor, deputata laburistă Phillips, după ce a înfierat jocul speculanților care sfidează starea de paupertate a multor londonezi fără locuințe, a declarat că «acest monstru obscen» a fost construit tocmai într-un moment cînd guvernul laburist de atunci pregătise o lege pentru limitarea construcțiilor de clădiri pentru birouri în London-City. Hyams și Wimpey s-au grăbit și au profitat de faptul că simultan cu această lege guvernul nu se preocupase de măsuri pentru limitarea creșterii galopante a chiriilor. Discuția continuă, iar monstrul de 115 metri înălțime rămîne neocupat dar bine păzit.

camping în inima metropolei

Un camping sui-generis. Nu pentru odihna de week-end, ci pentru cea din zilele de lucru. Pentru că la Tokyo și în alte mari orașe japoneze traficul devine din ce în ce mai intens și pentru că distanțele pe care trebuie să le parcurgă un mare număr de oameni de la locul lor de muncă pînă acasă devin tot mai mari, o firmă niponă a început să construiască așa-numite «cutuțe de locuit», care pot fi suprapuse ca niște cuburi, formînd adevărate clădiri înalte, plasate pe un postament solid, special construit. Scopul urmărit — se spune — este acela de a oferi adăpost provizoriu și nu prea costisitor tuturor acelor salariați care sînt obligați să lucreze pînă tîrziu seara și nu au timpul necesar pentru a se «repezi» pînă acasă în pauza de prînz. Un camping în centrul orașului — o idee năstrușnică a unor arhitecți originali.

iarna în dublă ipostază

Chiar dacă nu se află la «Polul frigului», Moscova nu este ocolită în anotimpul rece de gerurile tradiționale ale iernii ruse. Numai că anul acesta tradiția temperaturilor scăzute s-a întrecut uneori cu gluma, punîndu-i la grea încercare chiar și pe moscoviții cei mai rezistenți la frig. Faptul că marile geruri n-au fost persistente a constituit totuși o consolare. Imaginea redă o scenă obișnuită pe străzile capitalei sovietice în timpul unui viscol (stînga).

Dar iată și o altă față mai puțin obișnuită a acestei ierni în Uniunea Sovietică. Peste palmierii sudului s-a așternut pe neașteptate mantia de zăpadă. Imaginea pare aproape neverosimilă. Și totuși a nins virtos în Abhazia, la doi pași de țărmul răsăritean al Mării Negre, îndeobște ocolit de frig și zăpadă, chiar și iarna. Aici temperaturile nu coboară în anotimpul rece sub 8–10 grade Celsius. De astă dată, o dată cu ninsoarea neașteptată, la Suhumi s-au înregistrat și patru grade sub zero. Un asemenea capriciu al naturii n-a mai avut loc în capitala Abhaziei de la 1949 încoace (dreapta).

s-a întîmplat la manila

Opt morți, peste o sută de persoane grav rănite și un imens morman de moloz — iată bilanțul incendiului care a distrus în întregime clădirea principală a aeroportului central din Manila. Deși primele cercetări n-au putut stabili cauza exactă a dezastrului, reprezentanți ai autorităților filipineze sînt înclinați să presupună că incendiul a fost pus la cale de anumiți funcționari din însăși administrația aeroportului, care erau implicați în afaceri ilicite și grave încălcări ale regulamentului de efectuare a controlului vamal. Faptul că focul a izbucnit simultan în mai multe puncte, apare ca o dovadă în plus că și în acest caz a acționat o mînă criminală interesată să acopere cu cenușă urmele unei activități ilicite. După căutări insistente, poliția a descoperit sub dărîmături aur și pietre prețioase evaluate la 500 000 de dolari.

cronica de trei secunde

DOMICILIUL CONJUGAL (I)

Fost polițist la New York, James Bennett, om la 40 de ani, — vîrsta tuturor zvăpăielilor, după cum constat din propria numărătoare — s-a apucat și el, în mai '71, să deturneze un avion cînd trecea peste insulele Bahamas și a cerut 500 mii de dolari pe aiureala sa. N-a ținut. L-au prins, l-au ferecat, l-au acuzat de piraterie aeriană și l-au judecat. La proces, Bennett a motivat gestul său prin aceea că vroia să comită o faptă spectaculoasă cu care s-o impace pe nevastă-sa. Cine știe cum arăta nevastă-sa, dacă avea nevoie de o asemenea faptă spectaculoasă... În sfîrșit, juriul s-a uitat atent la el, l-a dat pe mîna psihiatrilor, psihiatrii l-au întors pe o parte și pe alta și au admis că omul care a vrut să deturneze un avion pentru consolidarea căminului conjugal nu e în toate mințile și deci irresponsabil.

James Bennett a fost achitat și trimis la spitalul psihiatric. În schița aceea a lui Cehov, un scriitor a fost achitat după ce a ucis cu tamponul o doamnă care venise să-i citească o tragedie în cinci acte.

Sînt într-adevăr cazuri cînd «bărbații e nebuni», și dacă justiția e justiție nu are ce le face...

DOMICILIUL CONJUGAL (II)

...Cu totul altfel a fost însă cazul lui Carlo Pinto, bărbat întreg la minte, ferecat în închisoarea San Vittore. Carlo avea în celula sa un post emițător cu care comunica în afară cu scumpa-i soție Savina, aflată într-o mașină din preajma închisorii. Un radioamator — căci e plină lumea de ei — a interceptat mesajele lor care i s-au părut mai mult decît curioase. Cei doi dialogau așa:

— Du la consignație iarba!

— Dă-le cinci dovleci înainte și alți cinci după...

Radioamatorul a «turnat» poliției aceste vorbe adînci, poliția a localizat postul și i-a luat la întrebări pe cei doi. Soții au replicat una și bună: ei se informau în acest limbaj criptic despre viața lor privată. Poliția se scarpină în cap — așa să fie? Dacă puneau la cale o evadare, și dovlecii, iarba, consignația erau semnele unui plan diabolic pentru ștergerea putinei?

Cu tot regretul, trebuie admis că poliția are dreptate să fie suspicioasă. Cîte evadări nu sînt puse la cale chiar de oameni liberi, prin parcuri și prin telegrame, spunîndu-și unul altuia acele cuvinte mai enigmatice decît mii de dovlecei: te iubesc, mi-e dor de tine, I love you, ti voglio bene.

Radu COSAȘU

agendă

Încă înainte de deschiderea «Olimpiadei albe» de la Sapporo, comentatorii sportivi au avut un «subiect gras» excluderea schiorului austriac **KARL SCHRANZ** *de la Jocurile Olimpice. După cum se știe din relatările presei, acesta a fost descalificat pe motiv că a permis în ultimii ani folosirea numelui său în acțiuni felurite de publicitate prin presă, radio și alte mijloace. Ca atare, s-a considerat că Schranz nu poate concura ca sportiv amator.*

Manifestațiile de protest ce au avut loc la Dublin ca urmare a incidentelor violente din Ulster, manifestații în timpul cărora a fost incendiată clădirea ambasadei Marii Britanii în Republica Irlanda, l-au pus într-o situație dificilă pe premierul irlandez **JACK LYNCH**. *Guvernul britanic, considerînd cazul de o gravitate deosebită, i-a adresat o notă de protest. Jack Lynch s-a văzut obligat de circumstanțe să declare că pagubele (250 000 lire sterline) vor fi compensate.*

Reflectînd starea de instabilitate politică dintr-o serie de statulețe din Federația emiratelor arabe unite, recenta încercare de lovitură de stat care a avut loc în Sharjah, deși eșuată, s-a soldat cu asasinarea șeicului **KHALED BIN MUHAMAD AL ĐASIMI** *de către propriul său văr și rival, pe care l-au ajutat alți 18 complotiști. Deși telegramele de presă au anunțat arestări, alte atentate nu par a fi excluse.*

La Milano a încetat din viață (la 65 de ani) celebrul scriitor, ziarist și pictor italian **DINO BUZZATI**. *Autorul cunoscutei povestiri «Barnabo, omul munților», care l-a consacrat ca scriitor în 1933, și al romanului «Deșertul tătarilor» (ambele apărute și în traducere românească) a lucrat cîteva decenii în redacția cotidianului «Corriere dela Sera», fiind în ultimii ani și redactorul șef al suplimentului cultural-artistic al acestui ziar.*

Născută la 26 octombrie 1911 în orașul jazului, la New Orleans (S.U.A.), marea cîntăreață de culoare **MAHALIA JACKSON**, *neîntrecută interpretă de gospel și spirituals, a încetat din viață la Chicago, în urma unei grave maladii cardiace. Zeci de mii de admiratori și prieteni care i-au fost devotați în tot cursul vieții ei au participat la funeralii, aducînd un ultim omagiu cîntărețe și militantei împotriva segregației rasiale.*

La sesiunea de la Nairobi (Kenya) a Comitetului O.N.U. pentru resurse naturale, **ROBERT GARDINER**, *secretarul executiv al Comisiei economice a Organizației Națiunilor Unite pentru Africa, a arătat că în urma prospecțiunilor efectuate în ultimii ani, astăzi există deja trei țări africane care produc peste 45 milioane tone petrol pe an, situîndu-se astfel printre primele 11 țări producătoare de petrol din lume.*

umor

de Cik DAMADIAN

de Adrian ANDRONIC

— Troleibuzul nostru s-a defectat. Poftiți vă rog în celălalt troleibuz!!!

ÎN JURUL FOCULUI

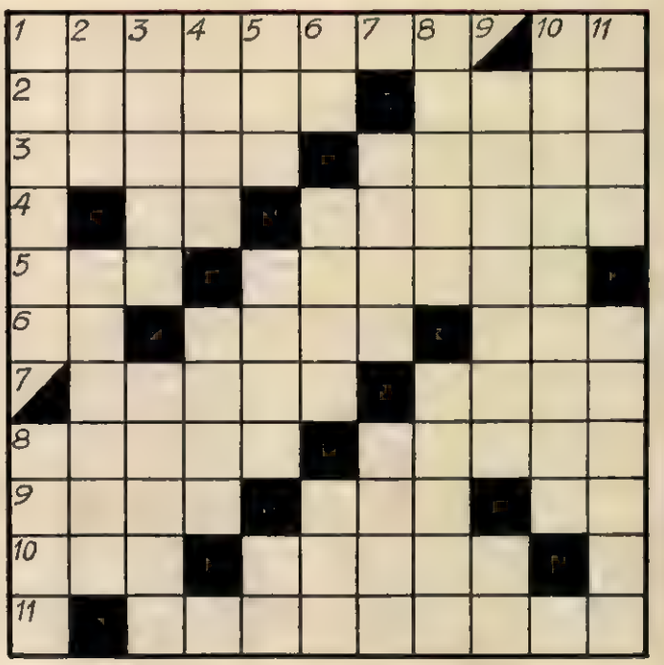

ORIZONTAL: 1) Veche armă de foc — Isteț foc! 2) Surcele de aprins focul — Sezon dogoritor. 3) Vers plin de foc — Rezistența rețoului. 4) Articol... din cărbune! — Înfocații ostași ai lui Tudor (sing.). 5) Aprinde singele! — În bătaia focului. 6) Organ de mașină — Conservă de carne — Aceia (pop.). 7) A prăpădi — Trăsură englezească. 8) Cenușă întărită — Focos (fig.). 9) Materie primă pentru foc — Refrenul trubadurului zgribulit — Cămăși. 10) Cap în continentul fierbinte — Armă de foc. 11) Stare... pe jăratic.

VERTICAL: 1) «Cărbunele» grîului — Monedă poloneză. 2) La gura sobei (pl.) — Întreține arderea. 3) Rezultat din foc — Aprins. 4) Torturi (sing.) — Drum pentru fum. 5) Onomatopeea sughițului — Cămin — Interjecție în ger. 6) Scîntei pe sfîrșite! — Așezați — Strigătul păsărilor... afumate. 7) Unelte agricole — Popor din zona climei calde. 8) Foc lăuntric (fig.) — Mocnit (fig.). 9) Dorință înfocată — Afirmație. 10) Negustori de arme de foc. 11) Regiune europeană cu mult cărbune — Vulcane nestinse.

I.Gh. CARAIMAN

Dicționar: ONE.

Dezlegarea jocului «LA PATINAJ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AMAN — PATINOAR. 2) LACURI — ANGLIA. 3) UNSA — SINA — TAU. 4) NEA — ATAC — SANT. 5) ET — ELAN — SA — IA. 6) C — ATA — CUPLU — T. 7) ARBITRU — OT — BE. 8) REA — UA — TRUDA. 9) ECHER — ASTRALA. 10) O — VALSA — INEU. 11) IMPATRITA — STR.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCALU (muzică și televiziune)

CARTE

• În Editura politică, sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., a apărut volumul **Comuna din Paris și mișcarea muncitorească și democratică din România.** În prima parte a volumului sînt incluse două studii ample ce urmăresc istoricul și semnificația evenimentului, precum și influența acestuia în mișcarea muncitorească și democratică din România. În partea a doua sînt prezentate 117 documente referitoare la activitatea Comunei. Autorii acestei necesare lucrări: Ion Popescu-Puțuri (coordonator), Augustin Deac, Nicolae Copoiu, Ioan Felea, Florica Ionașcu, Olimpiu Matichescu, Nicolae Bianu.

• În colecția «Columna» a Editurii militare, Victor Tulbure semnează cartea de versuri **Purpură, aur, azur.** În sonuri limpezi, de generoasă cantabilitate, poetul omagiază vibrant patria, partidul.

• **U Ceng-en: Călătorie spre soare-apune.** Populat de figurile fantastice ale folclorului chinez, U Ceng-en (1500-1580) relatează în acest roman peripețiile călătoriei călugărului Sûan Dzang în India între anii 629 și 646. Împletire de miraculos și real, narațiunea captează prin marile ei tîlcuri umaniste și prin expresivele ei calități artistice. Traducerea (bună) de Corneliu Rudescu și Fănică N. Gheorghe. Prefață, tabel cronologic și note de Corneliu Rudescu (Col. Biblioteca pentru toți, Editura Minerva).

• Dragoș Vrînceanu îl prezintă selectiv și într-o frumoasă tălmăcire pe unul dintre cei mai de seamă poeți contemporani ai Italiei: Mario Luzi. **Poemele,** după bunul obicei al Editurii Univers, sînt transcrise și în original.

• În colecția «Biblioteca pentru toți» a apărut volumul **Călătoriile lui Gulliver** de Jonathan Swift. Traducerea poartă girul semnăturii lui Leon Levițki. Prefață și tabel cronologic de Vera Călin.

• Din densa cronică literară a lui Nicolae Manolescu despre **Jurnalul ieșean** al lui George Ivașcu, transcriem: «G. Ivașcu are actualitatea în sînge, o trăiește și, în același timp, o privește de la distanță. Este condiția principală a ziaristicii adevărate, care o ferește și să cadă în capcana momentului, și să piardă contactul cu el». («Contemporanul» nr. 6)

• În stinga primei pagini a revistei **Luceafărul,** noul ei redactor șef, poetul Virgil Teodorescu, semnează articolul: «În primul rînd», angajant ca un manifest. Cunoscîndu-i patima purificatoare pentru tot ce-i înalt-revoluționar, ne exprimăm convingerea în realizarea promisiunilor conținute în articolul menționat.

CINEMA

• **Pe poteca nețărmuritei iubiri.** O emoționantă «love story» între un bătrîn păzurar și un pui de lînx credincios și isteț. Luîndu-ne îngăduința de a parafraza încheierea din «Tristan și Isolda», am spune că acest film a fost făcut pentru cei care iubesc animalele, nu pentru alții. Regia — Agasi Babaian. Scenariul — Leonid Belokurov, după povestirea lui Vitali Bianski. Interpreți — Dmitri Orlovski, A. Tolbuzin, B. Sicikin, G. Ribak.

• **Locotenentul Bullitt** (o producție a studiourilor americane). Un apărător al dreptății antrenat într-o încîlcită poveste polițistă este protagonistul acestui film ce poartă marca unui serios profesionist, cineastul Peter Yates. Imaginea — William A. Fraker, convertit ulterior la treburi regizorale. Interpreți — Steve McQueen, Robert Vaughn, Jacqueline Bisset (Aeroportul), Robert Duvall, Simon Oakland, Don Gordon, Norman Fell.

• **Farmecul ținuturilor sălbatice. Documentar de lung metraj** ce-și respectă titlul. **Regia** — Heinz Sielmann (R.F. a Germaniei). Comentariul — Ernst Zeitter. Imaginea — Heinz Sielmann, Georg Theilacker. Muzica — Hans Posegga.

• Din nou, la **Patria,** filmul lui Sergiu Nicolaescu și Titus Popovici «Atunci i-am condamnat pe toți la moarte». Îl dorim o viață lungă.

• **Nu pierdeți aceste filme: O duminică pierdută, 12 oameni furioși, Misiunea tinerei Nhung Fuga, Ultimul războinic.**

• Cineastul bulgar Zako Heskia va realiza un film inspirat din anii războiului, intitulat **Zorile pe Drava,** după un scenariu de Pavel Vejinov și Ranghel Ignatov.

Steve McQueen

DISC

• Nepieritorul poet nordic al basmului (I-am numit pe **Hans Christian Andersen**) își desfășoară mrejele și cu ajutorul spiralelor microsionului. În programul discului «Basmes» întîlnim patru dintre cele mai încîntătoare povești ale condeiului său: «Privighetoarea», «Fetița cu chibriturile», «Amnarul», «Lebedele». Ar fi fost mai mult decît necesară o prezentare a discului, chiar sub forma poveștii vieții lui Andersen, care și ea a fost... o poveste! (16-EXE-0623).

• Există o voce moldovenească greu de confundat: **Vasile Cănău.** Ne-o redovedește recitalul pe care ni-l oferă în compania Orchestrei de muzică populară a RTV și a formației Nicu Stănescu. Reținem pentru serile dumneavoastră de folclor: «Mîndruliță de la Iași», «Colo la Suceava-n luncă» sau «La stejarul din livadă» (EPD-1295).

• **Muzică ușoară românească** — titulatura generală a unei populare colecții a Electrecordului — reunește cîteva dintre melodiile mai recente ale compozitorilor Gelu Solomonescu, A. Giroveanu, S. Malagamba, M. Vescan, Fl. Delmar, Elly Roman, P. Andreescu și Al. Proșteanu. Interpretate de soliști de vază, nu par să depășească totuși ceea ce știm despre conceptul de «șlagăr». Asta avem, asta fumăm! Pînă una alta, bineînțeles... (EDD-1920).

MUZICĂ

• Dirijorul **Paul Popescu** la pupitrul Filarmonicii în concertul săptămînal (18 și 19 februarie, Ateneu), avînd ca solistă pe violoncelista sovietică **Karine Gheorghian.** În program: Uvertura «Manfred» de Robert Schumann; de același autor — Concertul pentru violoncel; o primă audiție din creația lui Liviu Glodeanu — «Simfoniile pentru suflători»; în ciclul «Integrala simfoniilor lui Arthur Honegger» — cea de-a doua simfonie.

• Interesant programul noii audiții din ciclul «Pagini de antologie din literatura vocală»: Cvartete de Tiberiu Brediceanu; în întregime, Cîntece scoțiene de Beethoven; Duete de Mendelssohn-Bartholdy; Cinci soliști vocali: soprana **Eugenia Moldoveanu,** mezzosoprana **Veronica Dumitrescu,** tenorul **George Lambrache,** baritonul **Dan Zancu,** basul **Gheorghe Crăsnaru,** cu concursul a trei soliști instrumentiști: pianista Viorica Cojocaru, violonistul Florian Dima, violoncelistul Octavian Morea (14 februarie, Sala mică a Palatului).

• Violonistul **Mihai Constantinescu** și pianista **Marta Joja** prezintă în Sala mică a Palatului, la 16 februarie, un program de sonate de compozitorii români: Sabin Drăgoi, Liviu Comes, Mansi Barberis, Doru Popovici.

• Azi la Ateneu: dirijorul **Herbert Kegel** din R.D. Germană și violonistul **Varujan Cozighian:** Simfonia a V-a de Fritz Geissler; Concertul pentru vioară de Haciaturian; Simfonia a VII-a de Beethoven.

• Dirijorul **Constantin Bobescu** la pupitrul Orchestrei simfonice a RTV, cu un program alcătuit din două simfonii ale romantismului german: cea de-a patra de Robert Schumann și India de Johannes Brahms (17 februarie, Studioul din str. Nuferilor).

TEATRU

• **Ecaterina Teodoroiu** de Nicolae Tăutu (Teatrul de stat din Brăila): spectacol de tensiune dramatică și suflu eroic, realizat de regizorul Dumitru Dinulescu cu o sobrietate binevenită și impunînd o tînără actriță de real har scenic: Elena Gurgulescu. În alte roluri: Mircea Valentin, Nicolae Budescu, Nicolae Ivănescu, Titus Gurgulescu, Gh. Moldovan ș.a.

• **Comedia palatelor** (Teatrul Național din București): spectacol îngemănînd — în regia Liei Niculescu — piesele într-un act «Romeo și Julieta la Mizil» de G. Ranetti și «Mama posturilor» de Vasile Alecsandri și prezentat, săptămînal, în diferite cluburi uzinale. Săptămîna aceasta, «expediția» Național-ului poposește pe scena clubului Uzinelor «Republica».

• **Procurorul** de Gh. Djagarov (Teatrul de stat din Tg. Mureș — secția română): punctul de vedere al foarte tînărului regizor Alexa Visarion asupra acestui culburător text dramatic, susținut cu știuta pasiune tinerească (uneori convertită în teribilism!) a trupei tîrgumureșene.

• **Barașeum 72,** texte și regie de Israil Bercovici (Teatrul evreiesc de stat): spectacol muzical realizat în bune tradiție a genului și valorificînd talentele plurivalente ale trupei, împletînd muzica folclorică (Haim Schwartzman și Eugen Koffler) cu dansul (Tilde Urszeanu), gluma cu textele din clasici. Reîntîlnire agreabilă cu Tricy Abramovici, Rudy Friedman, Leonie Waldman-Eliad, Carol Marcovici, Bebe Bercovici ș.a. Și, firește, cu «veteranii» trupei, toți artiști de prima mînă. Excelentă scenografia Dianei Ioan-Popov.

• **Ce înseamnă să fii onest** de Oscar Wilde (Teatrul de stat din Brăila): spectacol care se impune mai ales prin fermecătoarea scenografie a cuplului Diana și Vladimir Popov și condus de regizoarea Zoe Anghel-Stanca pe căile delicate (și riscante!) ale parodiei. O interpretare fără explozii de talent sau gust artistic: Nicolae Ivănescu, Ion și Carmen Roxin, Elena Bărbulescu, Tanți Negoescu, Virginia Veber.

• **Pline amară** de Claude Spaak (Teatrul Național din Craiova): spectacol de incontestabilă vibrație dramatică, realizat cu profesionalism de regizoarea Georgeta Tomescu și interpretat de Smaragda Olteanu, Marina Bașta, Remus Mărgineanu, Lucian Albanezu, Ileana Sandu ș.a.

PLASTICĂ

• **Pasiunea Corneliei Iclozan** pentru magmele cromatice dense se vădea și în portretele expuse anii trecuți. Convertită la peisaj, ea cultivă și acum culoarea pentru prețiozitățile ei, mizînd pe puterea ei — autonomă — de fascinație. Imaginea constituită în acest context cromatic dominator conferă o anumită straneitate acestor peisaje de vis, tăcute și pure, ca după retragerea apelor primordiale, în care rarele prezențe ale unor forme minerale (scoici etc.) deschid calea spre metafora simbolică, dar pe care artista o abandonează, fiindu-i suficientă, pare-se, doar atmosfera cromatică (Amfora, Mihai Vodă, 2).

• Pornind de la un motiv livresc, — poezia lui Villon — **Ionela Manolescu** propune privitorului un joc: evocarea unei atmosfere asimilate prin lecturi. Transpunerea vizuală a acestea se face prin mijloace decorative, lemnul fiind suportul unor imagini lucrate cu harul meșteșugarului ingenios (Galateea, Calea Victoriei, 132).

• **Viorica Guy Marica:** «Clasicismul în pictura franceză». Un panoramic concentrat al unei epoci care domină pictura franceză aproape un veac și a cărui mentor spiritual a fost Winckelmann, iar marile lui personalități, David și Ingres. Descriind epoca (amurgul barocului, resurecția antichității greco-romane promovate ca ideal etico-politic, iradiațiile doctrinare ale Revoluției din 1789 etc.), autoarea trece apoi la o pertinentă analiză a personalităților și operelor care au dat strălucire curentului (Editura Meridiane).

• **Petre Oprea:** «Scrieri despre arta românească». P. Oprea e un cercetător al artelor sui-generis: al lui îndreaptă investigația spre oameni și zone care au intrat în conul de umbră al uitării. Răscolind arhive, convorbind cu oameni, parcurgînd filele vechilor publicații reconstituie cu pasiune și minuție fapte biografice și evenimente. E un travaliu de o incontestabilă valoare documentară. Volumul cuprinde articole și studii despre C. Artachino, Șt. Luchian, C.I. Stăncescu, Ipolit Strimbu, Șirato ș.a. (Editura «Litera»).

TV

NOUTĂȚI TV. Programul II emite zilnic, îmbogățind tematic, cantitativ și calitativ, teleactivitatea.

ANIVERSARE. Un documentar TV — «Oamenii Grivițeii» — din istoria luptelor de clasă ale proletariatului din România (miercuri).

REPORTAJ. Străbătînd anevoie hățișurile bălților înghețate ale Deltei, un medic își vizitează bolnavii — iată subiectul reportajului semnat de Horia Vasiloni (duminică) • Acum patru decenii a fost croită pentru hoția haină a lăcului Herăstrău. Reporterul Carmen Dumitrescu are de pus în legătură cu asta cîteva întrebări autorului proiectului, dr. docent ing. Dorin Pavel (miercuri). • De peste hotare: Toronto — reportaj de Catinca Ralea (marți) • Din țările socialiste (vineri).

DEZBATERI. Trăsături morale definitorii ale poporului român și reflexul lor în cultură — temă de acută actualitate a emisiunii **Programul făuririi conștiente a viitorului** (miercuri) • «Semănătorismul» — volumul lui Z. Ornea discutat de emisiunea **Cărți și idei** (joi).

ȘTIINȚĂ. Presupunînd că despre Univers știm... totul, emisiunea **Mai aveți o întrebare?** ne propune să ne ocupăm de microuniversul vieții (joi) • Ciclul definit de chiar titlul său, **Drumuri în istorie,** programează prima parte a investigației «Sub semnul Gînditorului de la Hamangia» (vineri).

LITERATURĂ. Semnează în **Revista literară TV:** Ion Caraion, Fănus Neagu, Szasz Ianos (vineri).

TEATRU. Al doilea episod al **Mușatinilor** se intitulează «Topirea zăpezilor» (luni) • Istoria teatrului (care încă nu s-a hotărît dacă e un ciclu sau o emisiune sporadic programată) ne propune filmul-spectacol francez «Burghezul gentilom» de Molière (marți) • Prin extinderea programului II, vineri — o nouă seară de teatru: «Napoleon era fată», o prelucrare de Sică Alexandrescu.

FILM. «Pasărea Phoenix», cu actori de valoare — James Stewart, Peter Finch și alții (duminică) • «Doamna cu cățelul» — la Savina și Alexei Batalov (miercuri) • «Între cer și iad», un film din 1956 semnat de Richard Fleischer (vineri) • Un nou serial, producție R.D.G., inspirat din aventura celebrului tablou al lui Van Dyck «Doamna din Genova», furat și falsificat (simbătă).

MUZICĂ. **Să înțelegem muzica:** «Ce este melodia?» Într-adevăr, ce este melodia? (duminică) • La cererea telespectatorilor (toc sînt buni la ceva și telespectatorii ăștia), emisiunea marelui dirijor și neîntrecutului pedagog Leonard Bernstein e reluată dacapo în orele de seară (luni) • Mari interpreți din țară și de peste hotare îl omagiază pe Franz Schubert la 175 de ani de la naștere (marți).

FOLCLOR. Formații fruntașe din diferite zone folclorice se întîlnesc în emisiunea **Cînt și joc de bucurie** (duminică) • «Izvoare din bătrîni» — folclor sucevean (miercuri).

DIVERTISMENT. Muzică ușoară sovietică (duminică) • **Margareta Pîslaru** într-o nouă ipostază: prezentatoare a emisiunii **Portativ '72** (miercuri) • X, Y, Z puse în ecuație (finală) de **Teledivertisment:** Xilofon, Ye-ye, Zaraf... (simbătă).

Mușatinii

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 13 februarie 1972

I. Atalanta-Juventus	1, x, 2
II. Bologna-Mantova	1
III. Catanzaro-Cagliari	1, 2
IV. Milan-Lanerossi	1
V. Roma-Fiorentina	1, x
VI. Sampdoria-Napoli	1
VII. Torino-Varese	1
VIII. Verona-Inter	x, 2
IX. Arezzo-Catania	1
X. Rescia-Lazio	x, 2
XI. Novara-Perugia	1
XII. Palermo-Reggina	1
XIII. Sorrento-Foggia	x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

Pe JACQUELINE BISSET am cunoscut-o în calitate de partenară a lui Dean Martin în «Aeroportul». O reîntîlnim în aceste zile, alături de Steve McQueen, în «Locotenentul Bullitt».

8
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 872
19 FEBRUARIE 1972

în șapte zile

Reciclarea încă nu a cuprins întreaga suflare activă a țării. Cei mai mulți oameni încă nu știu ce înseamnă un «algoritm». Cu toate acestea și maistrul din fabrică și fratele său țăranul, hîrșit de istorie și nu o dată lovit de vremi, îl aplică, mai ales de un număr nu prea mare de ani încoace, pățind «rușinea» lui monsieur Jourdain care făcea proză, și încă bună, fără să știe ce comite.

Iau decizii.

Și le iau respectînd toate etapele impuse de ceea ce se numește «algoritm». Își stabilesc obiectul, își adună informația necesară, înmulțesc numărul propunerilor (variante de decizii) pentru ca,prin voi, toți cei din fabrică și toți cei de la sat să se fixeze asupra ceea ce devine hotărîre. Așa fac cu privire la ogorul pe care îl muncesc, la secția sau fabrica în care produc, la comuna sau orașul în care trăiesc. Așa fac, întorcînd privirea către țară și simțind pe umerii întăriți de o prea zbuciumată istorie greutatea răspunderii pentru azi și mîine.

Cincisprezece colective din unitățile fruntașe ale diferitelor ramuri economice au decis, după o laborioasă analiză, la ce indicatori și cu cît să depășească planul pe acest an. Au putut decide pentru că au fost informați — condiție absolută — cu tot ceea ce le-a fost necesar pentru a opta. Și coloanele de cifre publicate de presă înseamnă opțiune pentru a produce mai mult cu cheltuieli cît mai mici, cu o productivitate cît mai mare, cu un beneficiu sporit, adică opțiune pentru o eficiență mărită în toate ramurile economiei. Și că decizia luată a avut un efect stimulator la nivelul întregii economii o dovedesc răspunsurile entuziaste, parte din ele publicate de presă, la întrecerea socialistă dale de alte harnice și entuziaste colective din toate ramurile economiei industriale. Actul de decizie a devenit astfel, și de această dată, o operă colectivă a întregului popor interesat direct și nemijlocit în realizarea unei producții cu un indice cantitativ și calitativ cît mai înalt. Este expresia elocventă a atașamentului maseior la politica partidului, hotărîrea de a mobiliza toate resursele materiale și umane, pentru înfăptuirea ei.

Am asistat direct, prin intermediul televiziunii, la emoționanta întîlnire a conducerii de partid și de stat, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu harnicul colectiv al Uzinei de vagoane din Arad. Prin caracterul firesc festiv al unui asemenea moment a răzbătut, evident pentru fiecare telespectator sau cititor al ziarelor de-a doua zi, particularitatea concretă, practică, exprimată în analiza făcută a ceea ce s-a înfăptuit, a posibilităților existente, în hotărîrea luată, la îndemnul secretarului general al partidului, de a produce un număr sporit de vagoane — atît de necesare economiei naționale, de a veghea — sarcină de mare cinste și înaltă responsabilitate acordată acestui colectiv — ca producția națională de vagoane să se desfășoare la nivelul celei mai înalte tehnicități.

Găsim astăzi vreun domeniu în care decizia majoră, de interes general, să nu implice în prealabil filtrul exigent al judecății colective? Ar fi foarte greu. Imposibil.

Partidul, cu perseverența și tenacitatea care-i sînt atît de proprii, ne-a învățat și obișnuit pe toți cei ce muncim în această țară că nimic nu se poate hotărî și înfăptui fără participarea noastră,a tuturor. Decizia a devenit un act de judecată și de angajare majoră a întregului popor.

Judecăm în adunările generale ale salariaților, ale cooperatorilor, în adunări cetățenești comunale și judecata ne e dreaptă, chibzuită, pentru că gîndirea ne e liberă, descătușată de teamă, de orice fel de teamă, fiindcă n-avem a ne teme de nimeni și nimic, stăpîni fiind peste noi doar noi.

Și numim asta simplu și firesc democrație.

Petru ISPAS

Marți, 15 februarie 1972

UN FORUM REPREZENTATIV AL EXPERIENȚEI ÎNAINTATE, AL PRACTICII ECONOMICE ȘI TEHNICE DIN ȚARA NOASTRĂ

În dimineața zilei de 17 februarie, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat,și a celorlalți conducători de partid și de stat, s-a deschis la București Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții. Acest amplu colocviu consacrat examinării felului în care se transpun în practică măsurile elaborate de Conferința Națională și Congresul al X-lea al P.C.R. privind perfecționarea organizării, conducerii și planificării activității economice în domeniul industriei și construcțiilor, a ridicării pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități economice, se înscrie organic în practica profund democratică a conducerii partidului și statului nostru de a se consulta cu cadrele de bază, cu oamenii muncii, în problemele majore, fundamentale, privind dezvoltarea societății noastre socialiste, evoluția de ansamblu, dezvoltarea de perspectivă a patriei noastre.

Ca purtători de cuvînt ai muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor pe care îi reprezintă, cei peste 6 000 de specialiști prezenți în marea sală a Pavilionului central al expoziției economiei naționale, au primit mandatul de a aduce în dezbaterea conferinței probleme și propuneri izvorîte din consultarea largă a colectivelor din întreprinderile în care lucrează, de a releva cu obiectivitate lipsurile ce se mai fac simțite și în mod deosebit, de a formula propuneri, idei și sugestii privind creșterea eficienței economice, optimizarea continuă a întregului mecanism economic.

Luînd în dezbatere sectoarele cele mai importante din economia țării — industrial și de construcții — sectoare al căror progres se situează cu precădere în atenția politicii partidului și statului, Conferința reprezintă un eveniment de seamă în viața întregii țări angajate pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

în avanpremiera campaniei de primăvară

Deși s-ar părea că pînă la primăvară mai este destulă vreme, muncitorii din stațiunile de mecanizare a agriculturii din județul Dolj sînt în plină campanie. În prezent, întreaga lor activitate este îndreptată spre efectuarea reparațiilor și a reviziilor de calitate. Pînă acum au fost reparate, în toate atelierele județului, circa 800 de tractoare, 800 de pluguri, 1 970 grape stelate și alte utilaje gata să participe la campania agricolă de primăvară. Mecanizatorii de la S.M.A.-Melinești, de unde vă prezentăm această fotografie, întîmpină cel de-al II-lea Congres al Cooperativelor de producție cu succese deosebite, situîndu-se printre unitățile fruntașe în acțiunea de pregătire a campaniei.

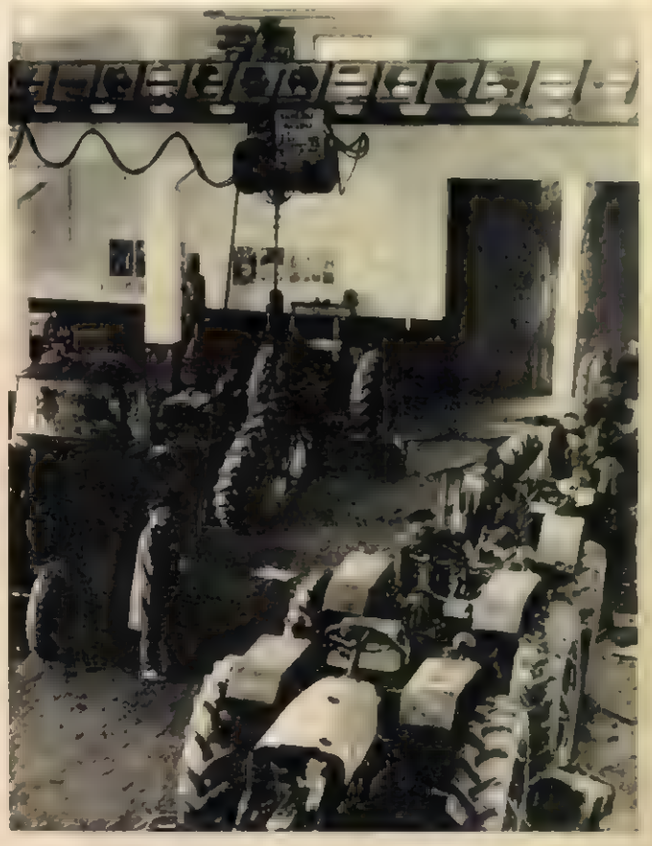

CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII UZINEI DE VAGOANE DIN ARAD, UN AMPLU ȘI FRUCTUOS DIALOG DE LUCRU

La Uzina de vagoane conducătorii de partid și de stat examinează o machetă.

Vineri, 11 februarie, orașul de pe Mureș a trăit clipele emoționante ale unui mareu jubileu: Uzina de vagoane din Arad, această mare întreprindere a țării,în care se realizează întreaga producție de material rulant destinată transportului de călători și peste 70 la sută din cea necesară transportului de mărfuri pe calea ferată, a sărbătorit 80 de ani de existență. Cu acest prilej, harnicii constructori și întreaga populație a municipiului Arad au avut marea bucurie de a-l avea din nou în mijlocul lor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prezența secretarului general al partidului, a celorlalți conducători de partid și de stat la acest eveniment a constituit o nouă mărturie a prețuirii pe care partidul o acordă clasei noastre muncitoare, a grijii permanente pentru dezvoltarea industriei, factor hotărîtor și determinant în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu într-unul din atelierele modernei fabrici de mobilă.

Vizita de lucru făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu și de ceilalți conducători de partid și de stat la uzina arădeană și în celelalte unități importante ale municipiului a oferit prilejul unei analize amănunțite a modului în care întreprinderile arădene își îndeplinesc sarcinile de plan, a constituit un puternic imbold în activitatea muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor constructori de vagoane, de strunguri, de mobilă. Pretutindeni în timpul vizitei, oamenii muncii arădeni au întîmpinat cu căldură pe secretarul general al partidului, pe ceilalți conducători de partid și de stat, exprimînd cu acest prilej deplina lor aprobare față de politica internă și externă a partidului și statului nostru, hotărîrea de a înfăptui neabătut vastul program trasat de Congresul al X-lea al partidului, pentru înflorirea continuă a României socialiste multilateral dezvoltate.

Pretutindeni dialogul purtat de către conducătorii de partid și de stat cu oamenii muncii arădeni a imprimat vizitei un pronunțat caracter practic.

ÎN PRAGUL UNUI MARE EVENIMENT: DESCHIDEREA CELUI DE-AL II-LEA CONGRES AL U.N.C.A.P.

o problemă-cheie: mecanizarea lucrărilor agricole

Pentru cooperatorii noştri, 1971 a fost un an cu rezultate bune, un an în care am reuşit să valorificăm mai bine condiţiile de care dispunem şi să asigurăm creşterea producţiei agricole vegetale şi animale. Într-un cuvînt, am reuşit să depăşim producţia globală cu circa 2 000 000 lei, veniturile planificate cu 1 500 000 lei, iar producţia-marfă netă cu 1 000 000 lei. Acestea sînt şi rezultatele cu care ne vom prezenta în faţa celui de-al II-lea Congres al Uniunii noastre naţionale.

Dar cele mai bune rezultate le-am obţinut în creşterea păsărilor pentru ouă, sector nou de activitate în cadrul cooperativei noastre. Prin cooperare cu I.A.S.-Mihăileşti, ne-am asigurat matca, utilajele şi chiar asistenţa tehnică. Şi astfel am reuşit să terminăm pînă la 1 aprilie amenajările şi să populăm halele cu 3 500 puicuţe de 6 luni, 7 000 puicuţe de 2 luni şi 8 000 pui de o zi. Adăpatul, hrănitul, strînsul ouălor şi aerisitul sînt automatizate. Prin aceasta, o femeie a putut asigura asistenţa necesară pentru circa 4 000 capete păsări adulte. Cu alte cuvinte am reuşit nu numai să asigurăm forţa de muncă necesară dar să asigurăm o bună retribuţie lucrătorilor acestui sector. Pe cap de pasăre ouătoare am realizat în anul 1971 o producţie medie de 228 bucăţi ouă, sau în bani, la preţul mediu de 1,10 lei pe ou, am obţinut un venit de circa 260-270 lei pe cap de pasăre ouătoare.

Din cele relatate se pot desprinde două concluzii:

Întreprinderile agricole de stat pot şi trebuie să ne ajute pe noi cei din cooperative deoarece posedă o mai bogată bază materială, dispun de specialişti cu mai multă experienţă în producţie şi au reuşit să găsească înaintea noastră posibilităţile de cointeresare a lucrătorilor.

Mecanizarea în etapa actuală este una dintre principalele soluţii capabile să ridice nivelul producţiei, să permită o mai bună retribuire a membrilor cooperatori, să asigure o permanentizare a lor.

Nistor SÎRBU
preşedintele C.A.P. «9 Mai» – Giurgiu

am parcurs un drum mereu ascendent

Trăiesc şi eu, alături de mii şi mii de lucrători din agricultură, emoţia deschiderii celui de-al doilea Congres al Uniunii Naţionale a Cooperativelor agricole de producţie. Va fi fără îndoială un prilej prielnic analizării ample a drumului parcurs de agricultura noastră socialistă, a prezentului, a perspectivelor sale dinamice.

Ca reprezentant al cooperatorilor din Sîntana, voi participa la lucrările congresului cu sentimentul că drumul parcurs a fost unul continuu ascendent. Să socotim numai. În 1950, la înfiinţare, fondul obştesc al firavei, pe atunci, întovărăşiri era de 25 000 lei. În prezent ei se cifrează în jurul a 47 milioane! Am ajuns, datorită hărniciei cooperatorilor noştri, ajutorului multilateral acordat de stat, să obţinem producţii din ce în ce mai mari, cu efecte dintre cele mai favorabile asupra veniturilor ţăranilor cooperatori. Anul trecut, valoarea totală a zilei-muncă a fost de 32 lei. Da, afirm cu mîndrie că locuitorii din Sîntana n-au stat cu braţele încrucişate. Am construit hectare de sere — principala noastră sursă de venit — a căror producţie este exportată în multe ţări ale lumii. Avem o moară nouă, grajduri moderne utilate, saivane. Activitatea atelierelor noastre anexe se dezvoltă fără încetare, constituind o altă sursă importantă de venituri. Ştim însă că mai avem multe de făcut. Că cerinţele progresului atît de vertiginos care antrenează întreaga noastră naţiune ne solicită şi nouă, celor din Sîntana, eforturi sporite, o activitate încă şi mai înaltă, mai eficientă. Cu aceste sentimente particip la Congres, la marele sfat al ţărănimii, moment atît de important în viaţa patriei noastre.

Gheorghe GOINA,
Erou al Muncii Socialiste
preşedintele C.A.P. «Viaţă Nouă»,
comuna Sîntana

să smulgem pămîntului roade cît mai multe

Peste două zile voi avea marea cinste şi bucurie de a participa la lucrările celui de-al II-lea Congres al Uniunii Naţionale a Cooperativelor agricole de producţie. În cinstea acestui eveniment de o deosebită însemnătate în viaţa ţărănimii, cooperatorii noştri se prezintă cu un bilanţ rodnic: în ultimii ani unitatea noastră a obţinut consecutiv premiul I pe ţară la creşterea porcilor.

Din experienţa dobîndită în ultimul timp aş dori să mă refer la un singur aspect al muncii noastre. Astfel, deşi în ultimii doi ani, cooperativa noastră a înregistrat pagube provocate de inundaţii, cooperatorii noştri au trecut la o muncă neobosită pentru a smulge pămîntului rămas neinundat roade cît mai multe iar suprafeţele inundate să fie scoase de sub apă prin săparea de canale şi şanţuri pe o lungime totală de 37 000 m. Astfel am redus foarte mult din cele 1 600 ha inundate în lunile mai-iunie 1970. Mai avem de desecat numai 115 ha care vor fi şi ele redate circuitului agricol în această primăvară.

Trebuie să spunem că nu a fost uşor să executăm volumul de muncă despre care vorbim, dar cooperatorii au lucrat cu entuziasm. A fost, dacă vreţi, un răspuns călduros al lor dar chemărilor partidului pentru îndeplinirea şi depăşirea sarcinilor de plan ce ne revin din Directivele celui de-al X-lea Congres. Ei au reuşit să realizeze o producţie globală de 43,4 milioane cu un venit de 34,5 milioane. Aceasta este o dovadă concludentă.

Marcel DOBRA
Erou al Muncii Socialiste
preşedintele C.A.P.-Girbovi

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
şi Eugen IAROVICI

timpul mai bine valorificat

Ca pretutindeni în ţară, colectivul de muncitori, tehnicieni şi ingineri ai Uzinelor textile «Moldova»-Botoşani este preocupat de dezvoltarea şi perfecţionarea continuă a procesului de producţie. Anul 1972 pentru textiliştii botoşăneni va fi anul unor substanţiale înnoiri şi modernizări a produselor. Astfel, din totalul producţiei globale 57,3% vor fi articole noi şi reproiectate. O sarcină de căpetenie: reducerea substanţială a cheltuielilor de producţie, acţiune la care participă un număr însemnat de lucrători din cadrul uzinei. Printre aceştia se numără şi comunistul Dumitru Alexandru, inginer chimist, care, la simpozionul organizat la Iaşi de către Ministerul Industriei Uşoare cu specialişti finisori din toată ţara, a prezentat un nou procedeu privind îmbunătăţirea procesului de vopsire a fibrelor poliesterice. Procedeul a fost recomandat să se extindă la toate întreprinderile din ţară. Noua metodă constă în eliminarea unor operaţii tehnologice intermediare şi chiar de bază, prin introducerea sistemului de vopsire la poliesteri pe suluri primordiale perforate faţă de sistemul de vopsire pe bobine. Acest lucru va determina îmbunătăţirea considerabilă a calităţii vopsitului, reducerea cheltuielilor de producţie şi mărirea productivităţii de la 6 000 m urzeală la 24 000 m urzeală pe aceeaşi unitate de timp, folosindu-se capacitatea maximă de producţie. În fotografia noastră, inginerul Dumitru Alexandru (dreapta) în secţia vopsitorie-preparaţie-ţesătorie a uzinei.

o preocupare permanentă— realizarea planului de investiţii

Peisajul economic al ţării noastre a căpătat, în anul care a trecut, noi valenţe, prin intrarea în exploatare a circa 400 de capacităţi de producţie industriale şi agrozootehnice. Ca urmare, avuţia naţională a sporit cu un volum de fonduri fixe în valoare de peste 66 miliarde lei. Acest fapt asigură creşterea în continuare a potenţialului productiv al economiei naţionale, perfecţionarea bazei tehnico-materiale a societăţii noastre socialiste, îmbunătăţirea repartizării forţelor de producţie pe întreg teritoriul ţării.

Ţinînd seama că anul acesta urmează să intre în funcţiune un mare număr de obiective şi capacităţi ale producţiei de o importanţă deosebită, după o complexă pregătire constructorii au trecut la deschiderea unor largi fronturi de lucru. Fotografia noastră vă prezintă un aspect de pe şantierul Fabricii de mobilă din oraşul Bistriţa.

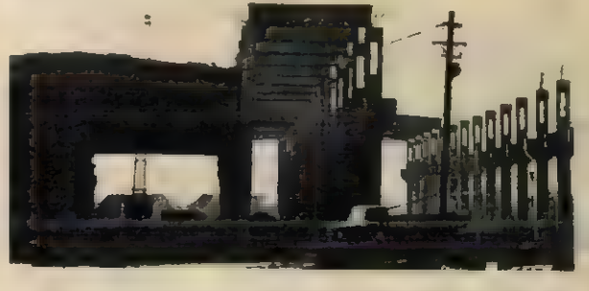

COPERTA NOASTRĂ

IRINA LOGHIN — un glas îndrăgit, o apariție întîmpinată întotdeauna cu căldură.

Fotografie de Traian PROSAN

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Cătuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPĂRUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

drum bun... pe litoral

Ca în fiecare an, sezonul estival ne va întîmpina cu noi surprize. De data aceasta este vorba de importante lucrări de care vor beneficia în primul rînd posesorii autoturismelor. Magistralei litoralului, care măsoară în prezent 65 km, i se vor adăuga alți 11 km pe distanța Ovidiu — aeroportul Mihail Kogălniceanu. Concomitent, în ciuda timpului friguros, se lucrează intens la noile centuri de ocolire a stațiunilor Eforie Nord și Mangalia. În cadrul aceleiași acțiuni de modernizare se vor asfalta 55 km de drumuri județene, ce se vor adăuga celor 650 km asfaltați pînă acum.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

Interlocutor: General-locotenent PAMFIL TATU, Erou al Muncii Socialiste, comandantul pompierilor.

— V-am ruga să ne spuneți cîteva cuvinte despre activitatea de pază contra incendiilor care se desfășoară în țara noastră.

— Răspunsul la această întrebare necesită o abordare multilaterală a problemei. Avem astăzi o bogată experiență în prevenirea și stingerea incendiilor și putem face față nobilei misiuni ce ne-a fost încredințată de partid și guvern de a apăra viața oamenilor, avutul obștesc și bunurile cetățenilor de flăcările mistuitoare ale incendiilor. Prin grija conducerii de partid și de stat au fost create toate condițiile pentru ca paza contra incendiilor să fie așezată pe baze cît mai științifice, ea devenind în același timp o obligativitate de interes general pentru fiecare cetățean al patriei noastre.

— Accentul se pune însă pe activitatea de prevenire a incendiilor?

— Evident, activitatea de prevenire a incendiilor are caracter prioritar.

Așa, de exemplu, încă din faza de proiectare a construcțiilor se iau o serie de măsuri cu caracter preventiv, edificiile sînt dotate, acolo unde este cazul, cu instalații automate de avertizare și stingere a incendiilor. În mod expres vreau să arăt că în prezent activitatea noastră se bucură de concursul unor mase tot mai largi de oameni ai muncii. Numai în formațiile civile de pompieri și în comisiile tehnice p.c.i. din întreprinderi și localități activează peste 250 000 de cetățeni, care în mod voluntar sînt prezenți ori de cîte ori este nevoie la acțiunile de prevenire și stingere a incendiilor.

— Ce preocupări există pentru dotarea pompierilor cu noi utilaje și mijloace de prevenire și stingere a incendiilor?

— O dată cu dezvoltarea economiei naționale s-a îmbunătățit permanent dotarea pompierilor cu tehnică de luptă modernă, fabricată de către industria noastră. Mașinile și utilajele realizate, fiind apreciate pentru calitățile lor, sînt exportate și în alte țări. Un deosebit accent se pune și pe cercetarea științifică în domeniul prevenirii și stingerii incendiilor. Dispunem de un centru de cercetări, unde se experimentează noi produse și utilaje cu largă aplicativitate în activitatea de pază contra incendiilor.

— Ați putea să ne dați cîteva exemple în acest sens?

— Da, aș putea enumera realizarea autospecialei de stingere cu praf și azot, a noi agenți stingători cu mare eficiență, a generatorului pentru realizarea spumei cu coeficient mare de înfoiere, a unor soluții intumiscente perfecționate, precum și a costumelor speciale de protecție a pompierilor la temperaturi foarte înalte. Toate acestea demonstrează atenția ce se acordă rezolvării problemelor de prevenire și stingere, precum și preocuparea existentă de a fi în pas cu tot ceea ce este nou pe plan mondial.

— Considerați că propaganda pentru prevenirea incendiilor trebuie să aibă un caracter de masă?

— Incontestabil, această activitate are o mare importanță și sîntem conștienți că reducerea numărului de incendii și a pagubelor provocate de acestea este condiționată de cunoașterea și respectarea regulilor de prevenire și stingere de către mase tot mai largi. În acest sens, presa, radioul, televiziunea, cinematografia își aduc contribuția la sporirea simțului de răspundere al tuturor cetățenilor patriei noastre pentru apărarea avutului obștesc.

La rîndul lor, pompierii militari și civili, conștienți de înalta răspundere ce le-a fost încredințată, nu vor precupeți nici un efort pentru apărarea de incendii a vieții oamenilor, a tuturor realizărilor materiale dobîndite pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

hotelul a și fost înălțat

În prima săptămînă a acestui an, revista noastră a publicat în paginile de actualități macheta unui mare hotel turistic alpin care se construiește la Valea de Pești (jud. Hunedoara). Amplasat la 900 metri altitudine, noul hotel alpin domină o regiune fermecătoare. Iată că acum, la cîteva săptămîni de la publicarea machetei, sîntem în măsură să oferim cititorilor o nouă fotografie reprezentînd, de data aceasta, hotelul alpin deja înălțat. Ritmul rapid în care a fost construit constituie un merit al constructorilor. Noul hotel turistic va putea găzdui 120 de oaspeți și va avea un mare restaurant. În prezent se efectuează lucrările de finisare interioară, hotelul urmînd să fie dat în folosință într-un termen cît mai scurt.

sezon plin pentru pescuitul oceanic

După cum informează Departamentul industriei alimentare, pînă în prezent, la Tulcea și Constanța s-au descărcat 3 500 tone de macrouri, stavrizi, tai etc. Rezultate bune au înregistrat în prima lună a acestui an, în apropiere de coastele vestice ale Africii, echipajele a opt nave românești, printre care «Caraiman», «Delta Dunării» și «Mureș». De asemenea, din bazinul Labrador urmează să se întoarcă în țară alte patru nave. Se prevede ca în acest an cantitatea de pește oceanic livrată fondului pieței să se dubleze față de anul trecut. În acest scop, flota noastră va fi înzestrată cu încă opt traulere și motonave și se vor perfecționa, în continuare, procesele tehnologice de exploatare piscicolă.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

o discuție

«Contemporanul» — inspirat și, ca de obicei, «în obiect» — a inițiat o discuție pe marginea problemelor ridicate de dramaturgia noastră originală și contemporană. Și-au spus pînă acum cuvîntul, pertinent și argumentat, Radu Beligan și Horia Lovinescu, sperăm că se vor auzi și alte glasuri. Tragem această nădejde, interesați. Și — de ce să n-o mărturisim public? — nu rareori contrariați, fiindcă în direcția judecării fenomenului incriminat s-au adunat, prin persistență, prea multe erori, de circulație insistentă. Astfel, există parcă un consens unanim în conformitatea căruia «dramaturgia a rămas în urmă». În urma cui? Cînd ne vom decide, în sfîrșit, să devenim niște bărbați maturi ca să aflăm că un fenomen literar nu se judecă după criterii sportive? Cînd vom renunța, în sfîrșit, la eterna «țachetă» ce se cuvine a fi «ridicată», cînd vom înțelege că dezvoltarea unei culturi nu poate fi comparată cu o cursă pe suta de metri, cronometrată la zecimea de secundă? Cînd vom clipăta înălțimea de spirit și seninătatea care să ne oprească să mai dăm note și să stabilim ierarhii — din păcate atît de arbitrare — cînd vom termina cu bilanțurile încheiate pe o optime, un sfert sau o jumătate de stagiune?

Scriu toate astea, «dinlăuntrul» fenomenului, ca un om care știe cu ce greutăți se scrie o piesă, cîte dificultăți întîmpini pînă o vezi la verticala scenei, cu să mai suporți, cu nervi indiferenți, și sfaturile specialiștilor de pe tușă, cărora toate li se par de o simplitate derutantă. Oh, dacă ar fi lucrurile atît de ușor de rezolvat, cum li se par criticilor noștri, atunci raporturile matematice s-ar inversa. Am avea o sută cincizeci de scriitori și zece critici și nu invers, cum se întîmplă astăzi.

IMPRESII TONICE

de Sergiu ANDON

Participarea la o ședință, mai restrînsă ori mai lărgită, poate lăsa diferite impresii. Bune sau rele, bogate sau sărace, multe sau puține, aceste impresii depind în mare măsură de noutatea și de varietatea

discuțiilor, de competența cu care sînt ele purtate. Pregătiți pentru oricare alternativă, ne-a fost dat recent să trăim imprevizibilul unei impresii mai rare: frumoasa, neasemuita satisfacție lăsată de subtilitatea în gîndire. Pentru a o înțelege vom derula un punct de vedere ascultat într-o adunare generală a salariaților.

Există o problemă a necesarului de cadre. Dezvoltarea impetuoasă a industriei noastre socialiste, a întregii economii naționale atrage o continuă cerință de forță de muncă, tot mai multă, tot mai calificată. Respectiva foame de cadre, inclusiv de muncitori, inclusiv de muncitori calificați, nu are nimic jenant și sărăcăcios în ea. Ba chiar, din punct de vedere social, ne-am mîndrit și ne mîndrim cu indicele de sănătate care este necunoașterea șomajului. Ne-am mîndrit și ne mîndrim cu mutațiile continue din structura populației. Ne-am mîndrit și ne mîndrim cu atîtea consecințe ale creșterii și transformării economiei noastre naționale, încît e foarte firesc să acceptăm ca o notă pozitivă și cererea continuă de, spre exemplu, strungari.

Dar ceea ce este meritoriu pe un plan mai larg de semnificații poate da bătaie de cap economistului, poate constitui pentru el o dificultate de rezolvat, poate avea fațete diferite. Rezerva începe în momentul în care acest fenomen de creștere este însoțit de fluctuația cadrelor, manifestare adiacentă, inutilă și nefirească ce complică artificial problema. În acest punct sîntem deseori tentați să tratăm numai efectele, să acționăm pentru rezolvarea lor mai mult agitatoric ori, în cazul unor factori de răspundere din întreprinderi, să le îmbrățișeze cu satisfacția ascunsă a găsirii unei cauze obiective salvatoare pentru dările de seamă.

Are totuși fluctuația cadrelor între întreprinderi un caracter obiectiv?

Tovarășul Marin Grăjdan este de părere că nu. Fără să cunoască teoretic ergonomie, tovarășul Marin Grăjdan a făcut o descoperire cu care s-ar putea mîndri orice ergonomist. Descoperirea este foarte subtilă și ne-am teme ca ea să nu fie tratată cu neîncredere sau indiferență, dacă n-am ști că dumnealui, susținătorul ideii, o va urmări, pentru că are posibilitatea să o urmărească.

Observația — descoperirea este, de fapt, o observație — privește fluctuația ajunsă la un punct critic la Uzina de laminate neferoase «Laromet». Numai în anul 1971, față de 455 salariați noi angajați au părăsit uzina 382 persoane; mișcarea de cadre a cuprins aproximativ 1/3 din efectiv.

Cauzele și consecințele acestei situații au fost analizate cu mult simț de răspundere și de alte persoane competente, care au propus și soluții. Gheorghe Coza (ca și Marin Grăjdan, de altfel) a relevat că penuria de muncitori calificați este consecința neinspiratei renunțări din anii trecuți la școala profesională care avea tradiție pe lîngă Uzina «Laromet», Teodor Bălătică a legat problema recrutării cadrelor de existența unui cămin pentru nefamiliști, Gheorghe Vlad a propus, ca soluție tranzitorie, încheierea unor contracte pentru primirea de absolvenți de la școli profesionale în funcțiune. Dar Marin Grăjdan a făcut, în plus, o observație simplă și subtilă care în nici un caz nu trebuie pierdută din vedere și care ar putea constitui un subiect de reflecție pentru conducerea oricărei întreprinderi industriale, cu sau fără fluctuație de cadre. Iat-o:

Dumnealui s-a întrebat: cine primește în uzină pe oamenii nou angajați? Cine-i întîmpină? Majoritatea provin din mediul rural, sînt la primul contact cu producția industrială, se întîmplă ca acest contact să se facă la o unitate de industrie grea, drumul acomodării va fi deci mai lung și mai dificil...

Cine sînt aceia care creează noului venit prima impresie? Impresie care poate fi determinantă pentru hotărîrea cuiva de a rămîne sau de a pleca, pentru importanta hotărîre a omului de a-și schimba profesia din țăran în muncitor metalurgist...

Iată, a constatat Marin Grăjdan, acest prim contact se produce, cum pare firesc la prima vedere, cu reprezentanții biroului de protecția și tehnica securității muncii. Este normal ca înainte de primul pas făcut printre cuptoare și laminoare, omul care mai miroase încă a iarbă proaspătă și a pămînt reavăn să cunoască primejdiile de care trebuie să se teroască și riscurile neatenției. Este de asemenea normal ca tehnicienii cu protecția muncii să facă instructaj cu zel

și convingător, pînă la a speria. Dacă *primul contact* al țăranului cu Uzina «Laromet» *se rezumă* la derularea unor perspective de coșmar, dacă instructajul antiimprudență nu este însoțit și completat de o prezentare a adevăratei uzine, cu frumusețile și avantajele ei, cu tradiții și cu mîndrii, dacă la omul aflat încă la porți nu ajunge nici un fior din orgoliul profesional al «neferoșilor», atunci — spune Marin Grăjdan — să nu ne mai mirăm că el se întoarce de la intrare! Ori că se angajează cu îndoială în suflet și cu gîndul de a încerca marea cu degetul pentru a pleca în altă parte cît mai curînd... Nu, să nu ne mai mirăm, dar nici să nu mai tratăm problema lipsei de cadre ca o dificultate obiectivă.

Cine este acest subtil ergonomist? Este maistru electrician în sectorul mecanic șef al Uzinei «Laromet», așa cum restul preopinenților citați sînt: unul tehnician, altul inginer, altul ajustor. Iar împreună cu ceilalți, citați și necitați, care au luat ori care n-au luat cuvîntul, au calitatea de conducători ai uzinei în care lucrează. Funcția de conducere și-au exercitat-o în adunarea generală a salariaților, în cadrul și în focul căreia s-au dezbătut problemele majore ale întreprinderii.

Subtilitatea ideilor nu a fost singura impresie lăsată prin participarea acestor conducători la dezbateri. O altă notă predominantă a fost aceea a *caracterului competent* al participării, observat nu numai prin complexitatea tehnică a viziunii, prin stăpînirea și corecta manevrare a argumentelor cifrice, ci și prin larg-viziunea opiniei. Cînd a fost nevoie, ea a depășit orizontul gospodăriei proprii, adică al intereselor uzinei.

Printr-o asemenea incursiune altruistă, laminatorul Ion Ghiță a vorbit în numele unei uzine încă neștiute, al unei situații încă necreate. Discuția a pornit de la faptul că, în procesul de specializare, Uzina «Laromet» va renunța curînd la producția de sîrmă. Asta presupune — și-a spus Ion Ghiță — că laminorul la care lucrează el va fi transferat întreprinderii ce va prelua producția. «Să nu se înțeleagă de aici că dacă laminorul pleacă, nu trebuie să-l mai întreținem și să-l mai îngrijim... Să ne purtăm cu el, pînă în ultima zi, ca și cum ar rămîne o veșnicie al nostru! Să nu ne înjure cei care-l vor prelua». Cuprindea acest avertisment precaut toată nostalgia muncitorului ce se desparte de utilajul la care a învățat meserie, care înseamnă tinerețea lui, utilajul fără de care nu-și poate încă închipui cum va arăta hala. Dar mai era acest avertisment și vocea conștiinței și competenței că, acolo, la pupitrul din sala de festivități de la «Laromet», Ion Ghiță vorbea, nu numai în numele intereselor unei echipe, secții sau uzine, ci și în numele *întregii clase muncitoare*.

Iar pupitrul cu microfon era o adevărată tribună a puterii. Sentimentul *rolului conducător*, al întîietății de opinie și inițiativă, a fost cel mai bine oglindit de *ascuțișul criticii* — directe, scurte, la obiect — și de tratarea răspicată a problemelor prin prisma raportului dintre *ce se oferă* și *ce se pretinde*. Fie că a fost vorba de lipsurile serviciului mecanic-șef, de inexistența apei calde, de achiziționarea pentru vechea presă hidraulică de 1 000 t a unor pompe noi dar... cu parametrii greșit calculați, de întîrziata defalcare a planului, de asigurarea tuturor schimburilor cu cadre tehnice competente, acuratețea criticii era exemplară, iar conștiința drepturilor și îndatoririlor limpede așezată.

Acestea au fost cîteva dintre trăsăturile adunării generale a reprezentanților salariaților de la «Laromet». Seriozitatea ei poate fi dedusă și din cîteva notații de coloratură «sportivă», dar foarte concludente. Spre exemplu, sînt tipice pentru ședințele formale minutele lungite la nesfîrșit ale primelor înscrieri la discuții, cu cochetăriile lor, cu bancurile lor («cine sparge gheața», «dacă n-are curaj primul să se înscrie al doilea»), cu penibilul lor. La «Laromet» spontaneitatea cu care s-au ridicat primele mîini în *clipa*, subliniem *clipa*, în care a fost deschisă lista vorbitorilor ne-a făcut să începem reflex să cronometrăm cît durează aceste înscrieri. Iată rezultatul: în primele 120 de *secunde* se înscriseseră 17 din cei 21 de oameni care au dorit să participe la discuții. A doua notație: nimeni nu a limitat timpul vorbitorilor, nu le-a atras atenția să fie «mai concișii». Nici n-ar fi fost nevoie; în 65 de minute se și epuizaseră primele șapte nume de pe lista preopinenților.

Intuiția s-a întîlnit cu reflecția, propunerea cu tragerea la răspundere. Sub aspectul reunirii tuturor acestor manifestări de gîndire și voință colectivă în același forum, adunarea generală descrisă poate fi asemuită cu o retortă în care au fost amestecate componentele substanței dure de la temelia viitoarei activități a uzinei.

Aspectele din timpul adunării generale au fost surprinse de S. STEINER.

echipa „flacării"

Prin CRAIOVA — la ora prînzului

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

Capitala doljeană s-a ridicat
(și-o să se mai ridice)
la rang înalt. În multe privințe.
Se vede pe dinafară
chiar fără investigații anume.
Străzile vechi și noi,
hotelul «Jiul», teatrul pe care
nu-l poți ignora de pe acuma,
cu toate că mai stă
înconjurat de schele —
iată numai cîteva argumente.
Despre industrie, ce să mai vorbim!
Vin mulți oameni
cu multe treburi prin Craiova.
Treburi temeinice, sub semnul relațiilor
pe care le stabilește un mare oraș
cu nenumărate alte adrese.
Toate bune și frumoase.
Dar, cum bine se știe,
în reputația unui gospodar
intră și felul cum te primește la masă.
În ce lumină se arată Craiova
cînd bate ceasul amiezii?
Să decidem împreună «calificativul»
luînd cu noi un martor obiectiv —
obiectivul aparatului de fotografiat:

1. În chiar centrul orașului funcționa un tradițional și mult căutat local cu specific lacto-vegetarian. Nu mai este. S-a demolat. Niște bănci rebegite și o pârloagă de scuar în locul lui. Nu reproșăm nimic edililor. Dar un alt «Lacto» nu mai există acum în toată Craiova. În compensație ni s-a recomandat bufetul «Splendid» (cel din fotografie). Titlul e promițător și... ridicol. Totuși multă lume vine să mănînce aici. Izbutește cine poate să accepte autoservirea cu supele reci și feluri puține și cel care apucă un loc părăsit cu greu de un băutor îndărătnic pînă la... adormire (vezi fotografia).
2. Și uite așa oameni înfometați care trec pe Calea Severin (în tranzit de la Timișoara, Tîrgu Jiu etc., etc.) nu au loc să mănînce la restaurantul de la răscruce pentru că «Dulăul» bea rom cumpărat de la cofetărie cu gașca («e cartierul lor!», îl scuză ospătarul). Șoferul Stelian Marinică mai să sloboade o înjurătură că nu poate să ia o ciorbă de burtă și tocană în liniște... Noroc că mai sînt și făpturi răbdătoare ca vopsitorul-zugrav din imagine, care așteaptă cu liniște să i se aducă o inimă friptă. Și la Scala (tot pe Calea Severin) au prioritate iarăși cei cu... băutura.
3. Și pentru că la «Țărăncuța» și-n alte localuri craiovene, toți ospătarii îi acuză pe consumatori de lipsa apetitului pentru bucate calde, iată o probă certă că există pe lume o poftă de mîncare sănătoasă și contaminantă!
4. La bufetul «Fîntînica» atmosfera e bună ca o azimă caldă. Păcat că felurile de mîncare se termină mai repede ca berea!
5. În schimb, la restaurantul (!) vecin, cu același

nume («Fintinica»), deși plita cuptorului cu grătar este veșnic încinsă, te ia cu frig pe șira spinării cînd vezi cu cîtă furie se năpustește întreg personalul din local asupra unui om care vrea condica de reclamații. Gramaj, încărcarea notei, pește saramură. Într-un cuvînt: Să stîrpim bacșișul! Haia!!

6. O mîngîiere tot mai rămîne pe undeva. Și anume la «Minerva». Acolo te poți simți într-adevăr un oaspete omenit după toate legile stimei. Convenționale? Chiar așa să fie, tot e minunat cînd ai norocul să te servească ospătarul Gh. Ispas, care nu umblă doar el însuși ca un titirez, ci îi învață același rîvnă și pe «ucenici».

7. «Minerva» — sigur — e o certitudine. Dar cu o floare, nici în primăvară nu va răsări un nou «Lacto» («Știți, spațiul comercial»...) Singurul restaurant-pensiune din Craiova era închis pentru inventar, cît despre «Oltenia» pare să fie în renovare, deși în afară de geamurile mate, alt semn optimist nu există.

Calificativul despre care vorbeam
îl lăsăm în grija consumatorilor.
Noi tragem nădejde
că prin fotografiile
și textul de față
să dăm o mînă de ajutor
(prietenească)
gospodarilor Craiovei.
Fiindcă pe cartea lor de vizită —
sub forma listei de bucate —
stăruie cel puțin un semn de întrebare.

drumuri africane

DAR ES SALAAM ZAMBEZI ȘI BUENZA

de Gh. DRAGOȘ

De la zăpezile veșnice ale muntelui Kilimanjaro la întinderile aride ale deșertului saharian, de la plantațiile de bumbac din valea Nilului la miile de specii de arbori ale pădurii tropicale, de la populațiile arabe din nord la nenumăratele etnii negre din zona ecuatorială, Africa este un continent de o imensă diversitate. Dacă agricultura rămîne încă principala formă de activitate, subsolul ce ascunde bogății uriașe prefigurează noi preocupări în industria petrolului, cuprului, aurului, diamantelor etc. Producția artizanală dăinuie pretutindeni, dar paralel se nasc treptat centre industriale echipate cu utilaje moderne. Caravanele de cămile n-au dispărut, dar rețeaua rutieră a devenit mai densă; avionul este în multe părți un mijloc de transport utilizat în mod curent, căile ferate contribuie alături de navigația fluvială la expansiunea economică. Imens teritoriu împărțit cîndva, cu mici excepții, între marile puteri coloniale, Africa contemporană, urcînd treptele independenței, își mobilizează forțele pentru a șterge orice urme ale dominației străine. Lupta pentru deplina eliberare a Africii n-a ajuns încă la punctul ei final. Mai există încă teritorii aflate sub dominația colonială. Angola, Mozambic, Guineea Bissau, Namibia sînt țări ale căror popoare s-au angajat ferm în lupta pentru cucerirea libertății și lichidarea anacronicelor instituții colonialiste. În această luptă ele au alături forțele înaintate ale contemporaneității.

Poporul român, care militează pentru dreptul sacru al fiecărui popor de a fi singur stăpîn pe destinele sale, sprijină lupta tinerelor state ale Africii pentru consolidarea independenței lor, pentru înlăturarea definitivă a colonialismului, spre o dezvoltare de sine stătătoare, potrivit năzuințelor lor. Între România și statele africane s-au statornicit relații de strînsă colaborare, bazate pe egalitate în drepturi, stimă și încredere reciprocă. Vizitele întreprinse de conducători ai statelor africane în țara noastră, ca și de reprezentanți ai României în numeroase țări ale Africii ilustrează progresul continuu al acestor relații pe cele mai diferite planuri.

Vom face, în aceste pagini, un popas în Africa ecuatorială, imens spațiu geografic străbătut de două dintre cele mai mari fluvii ale lumii. Țările în care ne oprim sînt trei dintre tinerele state africane independente, angajate pe calea propășirii economice și sociale: TANZANIA, ZAMBIA *și* REPUBLICA POPULARĂ CONGO.

Supranumit «Veneția africană», Dar es Salaamul își trimite în zori ambarcațiile de pescari să aducă dintre recife și valuri de smaragd recolta zilnică de pește, guvizi, homari, creveți, stavrizi și ce se mai găsește.

«Bun venit în Zambia», așa se tălmăcește urarea de la hotarul țării. Sub un astfel de panou — semn al ospitalității — o solie economică română, alături de gazdele zambiene, ilustrînd realitatea tot mai pregnantă a cooperării și prieteniei româno-zambiene.

Dialogul româno-tanzanian se desfășoară concret și peste orizonturile marine. Mesajul pontic al mărfurilor a sosit de la Constanța la Dar es Salaam sub pavilionul tricolor al cargoului «Predeal».

Kibo și Mawenzi, piscurile Olimpului african Kilimanjaro, albite de omături veșnice, domină solitar și maiestuos tărîmurile ecuatoriale. Străbătusem în zbor dogoarea ce vibrează peste nisipurile Saharei; Kilimanjaro mi-a apărut ireal, ca o imensă farfurie zburătoare deasupra meleagurilor Tanzaniei.

ARUSHA: CE NU POATE FI CLĂDIT DIN AFARĂ

Aici, la poalele Munților Meru și Kilimanjaro, pe cîmpiile Sanya Juu, între orașele Arusha și Moshi, a fost inaugurat la 2 decembrie 1971 cel mai nou aeroport internațional din Africa, menit să dea avînt comunicațiilor și turismului tanzanian. Pentru tanzanieni, semnificația Arushei nu rezidă numai în monumentul cenușiu de andezit marcînd jumătatea magistralei Africa Nord-Sud — a distanței de la farul din Alexandria la cel de la Capetown; cu îndreptățită mîndrie ei îți arată edificiul unde partidul de guvernămînt, Uniunea Națională Africană din Tanganyika, TANU, decidea în 1967 orientarea de perspectivă a țării. Cu acel prilej se enunțau principiile de bază ale politicii «ujamaa» (solidaritate socialistă) vizînd îndeosebi organizarea vieții rurale: bizuirea pe propriile forțe, dezvoltarea rurală, controlul obștesc asupra economiei, echitate și socialism.

Acționînd în spiritul Declarației de la Arusha, statul tanzanian a cunoscut o dinamizare și o dezvoltare fără precedent. Peste 2 660 de sate ujamaa au grupat în jurul lor circa 830 000 cetățeni care, cu resurse și forțe proprii, și-au

construit şcoli, dispensare, şi-au amenajat drumuri şi alte facilităţi. Statul le asigură asistenţă tehnică, utilaj agricol, precum şi realizarea unor amenajări mai ample şi costisitoare. Şi, dincolo de o reuşită de fond — armonizarea unor diferenţe etnice — partidul TANU a obţinut încă un succes: proliferarea în rîndul maselor a convingerii că ceea ce face fiecare este în interesul propriu, dar că în acelaşi timp fiecare trebuie să acţioneze conştient de scopurile şi de sensul mijloacelor folosite. În fond e vorba de împlinirea unui deziderat formulat cu limpezime de Julius K. Nyerere, preşedintele partidului TANU, şeful statului tanzanian: *«Demnitatea umană şi încrederea în sine a unui om nu pot fi clădite din afară. Ele trebuie clădite de om însuşi, prin propriile lupte. El se dezvoltă prin ceea ce face, prin propriile lui hotărîri, prin sporirea conştiinţei acţiunilor sale şi a rosturilor acestora»...*

Pe lîngă semnificaţia sa istorică, Arusha este un ţinut am putea spune de sinteză, cu privelişti de o concentrare unică pe continent. Vizitatorul admiră la Manyara şi Ngoro-Ngoro cîrdurile roze şi albe de flamingo plutind peste spinări de hipopotam, girafe legănîndu-şi agale gîtul prin savane, leopardul căţărător, amator de odihnă şi somn între îngemănările ramurilor de accacia. Aceste rezervaţii, creaţie ale înţelepciunii şi bunului-simţ, sînt de pe acum, şi vor deveni, în măsură din ce în ce mai mare, un important punct de atracţie turistică.

UN VERB LA TOATE TIMPURILE

Plecînd de la Arusha spre coasta Oceanului Indian, trecem pe panza de asfalt a unei şosele noi printre mari plantaţii de sisal, alternînd cu vaste întinderi de ierburi foşnind uscat şi aspru în singurătatea savanelor. Ne îndreptăm spre capitala Tanzaniei contemporane, «Portul păcii» sau, în tălmăcirea lui arabă, Dar es Salaam.

Cînd la orizont se ivesc contururile oraşului, eventualele imagini preconcepute se topesc, se ajustează, prind alte proporţii. Şoseaua se îndreaptă spre centru şi spre port, după ce lasă în urmă structurile de beton ale universităţii

(Continuare în pag. 12)

◀ *Prăbuşindu-se peste faleze abrupte spre adîncurile cascadei Victoria, valurile fluviului Zambezi tună, iscă pulbere de stropi, adapă curcubeie multicolore. Iată de ce zambienii au botezat locul «Musi-oa-Tunya» sau, spus în româneşte, «fumul care tună».*

dialog cu cititorii

de H. DONA

Interesat de problemele creşterii avuţiei agricole, tînărul cititor *Petre Dominte* din Focşani ar vrea să ştie dacă există o limită superioară a fertilităţii pămîntului, cu alte cuvinte, dacă există o producţie maximă la hectar peste care nu se poate trece. Ni se pare că întrebarea nu e corect pusă; nu putem vorbi de un «pămînt» în general, ci există, după cum ştim, fel de fel de soluri, cu o fertilitate mai mare sau mai mică, recoltele depinzînd, în acelaşi timp — şi încă într-o măsură considerabilă! — şi de regimul climatic, de felul în care este îngrăşat şi lucrat pămîntul, de cantităţile de apă, de îngrijirea culturilor, de calitatea seminţelor, de organizarea muncii şi de multe alte condiţii. Experienţa agriculturii româneşti este cît se poate de semnificativă în această privinţă: de pe terenuri de pe care nu se obţineau altădată decît recolte mediocre sau submediocre se obţin astăzi cantităţi de două, trei sau patru ori mai mari datorită aplicării unui complex de măsuri întemeiate din punct de vedere ştiinţific. Nici un specialist lucid nu consideră însă că ceea ce s-a realizat chiar pe terenurile cu producţii record reprezintă un *maximum*. Este evident, chiar în stadiul actual al ştiinţei agricole, ca să nu mai vorbim de viitor, că există posibilităţi mari pentru a smulge pămîntului mult mai mult (şi, desigur, cu mult mai puţine cheltuieli). Ce să mai spunem de întinsele suprafeţe (unele cu pămînt, în principiu, deosebit de roditor) pe care recolta este departe de a fi deplin mulţumitoare? În stadiul actual al agriculturii noastre, problema pragului superior al fertilităţii e mai mult o problemă de cabinet şi nu o serioasă problemă practică.

O altă întrebare (de la cititorul *Ştefan Fătu* din Deva) se referă la o perioadă mai îndepărtată a istoriei. Dumneasa ar vrea să ştie dacă barbarii năvălitori (de pildă, vandalii) erau chiar atît de «barbari» pe cît se spune. Neexistînd un barem exact calculat al barbariei, e greu să răspundem precis. Desigur, dacă le comparăm cu normele morale în general admise astăzi, năvălirile popoarelor migratoare par să conţină, din unele puncte de vedere, elemente înfricoşătoare, dar dacă le comparăm cu unele *practici* contemporane (cotropirea hitleristă sau războaiele colonialiste din Kenya şi Algeria pînă în Indochina), ele nu mai apar atît de fioroase. Groaza pe care năvălirile au provocat-o cronicarilor latini şi bizantini era determinată, credem, nu atît de cruzimi reale cît de faptul că barbarii veneau cu un alt mod de viaţă, cu un alt cod moral, cu alte obiceiuri. Şi să nu uităm: despre năvălirile din zorii evului mediu avem mărturii provenite doar dintr-o singură parte, mărturii subiective şi parţiale deci. Barbarii nu ne-au lăsat şi ei propria lor versiune a faptelor. În sfîrşit, popoarele năvălitoare s-au risipit şi s-au amestecat între ele şi cu alţii; cele mai multe dintre ele n-au avut moştenitori direcţi care să «se civilizeze» şi deci să-şi mai poleiască trecutul. Dacă ar exista vandali contemporani, probabil că aceştia ar fi oameni paşnici, cibernetizaţi, nailonizaţi, mass-medizaţi şi nu ne-am permite să vorbim atît de urît de strămoşii lor. Aceasta îmi aduce aminte că în luna ianuarie a acestui an a murit în spitalul comunal din Copenhaga ultimul rege al vandalilor (e vorba de Frederik al IX-lea al Danemarcei, care purta şi acest curios titlu pe care moştenitoarea sa nu l-a mai preluat). După cîte se spune, ultimul suveran vandal a fost un om cumsecade, care a manifestat bărbăţie şi demnitate în faţa hitleriştilor care invadaseră patria sa, invadatori hitleriştii care ei erau adevăraţii «vandali» în înţelesul de astăzi al cuvîntului.

Urmărind cu mare interes rubrica «De la A la Z», cititorul *S.H. Guttman* din Ploieşti ne solicită cîteva precizări. Îi răspundem: 1) Lexiconul nostru cinematografic a început să apară în nr. 47 din 15 noiembrie 1969, 2) Pînă în momentul de faţă (inclusiv acest număr) au fost publicate 430 fişe bio-filmografice; 3) Problema editării în volum a lexiconului ar putea fi luată în consideraţie atunci cînd tipărirea în revistă s-ar apropia de sfîrşit. Nu are, credem, nici un rost ca o editură să se lanseze în publicarea unui prim volum, atît timp cît toate fişele nu sînt încă întocmite şi cît nu există o privire de ansamblu asupra întregii lucrări.

Cîţiva cititori *(Toma Vlăsceanu* din Tîrgovişte, *L. Mayer* din Bucureşti, *Vincenţiu Pop* din Beiuş) ne-au scris în ultimul timp solicitîndu-ne introducerea în revistă a unor rubrici de şah, filatelie, bridge. Mai demult, alţii propuneau colţuri cinegetice, columbofile, rubrici de pescuit sau de stenografie etc., etc. Spre deosebire de cei care ne fac asemenea propuneri — impotriva cărora nu avem, în fond, nimic — noi nu uităm că dispunem doar de 32 sau 40 de pagini săptămînal şi că spaţiul revistei trebuie, în primul rînd, consacrat problemelor majore, de interes general, ale actualităţii. Nu pe linia unei risipiri magazinistice înţelegem noi să mergem, ci pe aceea a îmbunătăţirii calitative a sectoarelor de bază. Sîntem dispuşi să reexaminăm situaţia cînd vom avea mult mai mult spaţiu.

Pe alei de palmieri şi chiparoşi — la Brazzaville, oraşul verde.

Vedere panoramică a unei părţi a capitalei tanzaniene.

DAR ES SALAAM ZAMBEZI ŞI BUENZA

(Urmare din pag. 11)

tanzaniene de pe înălţimea colinei «Observation Hill». Inima oraşului îşi răsfiră arterele prin lagune şi faleze convergente spre golful portuar. Portul Dar es Salaam a cunoscut o continuă creştere, de la 600 000 tone mărfuri minuite în 1960 la 1 200 000 în 1970. Pînă în 1980, cantitatea mărfurilor manipulate e prevăzută a spori la 2 600 000 tone pe an. Graficul creşterii activităţii portuare a Dar es Salaamului se explică în primul rînd prin amplificarea activităţii economice şi productive a Tanzaniei. În acelaşi timp portul serveşte pe plan regional ţări din zone învecinate, care de asemenea cunosc o incontestabilă dezvoltare: Zambia, Burundi, Ruanda, Republica Zair. Construcţia magistralei feroviare «Uhuru» (Libertatea) sau Tan-Zam, adică Tanzania-Zambia, va spori rolul portului în sistemul infrastructurii din zona răsăriteană a Africii. Calea ferată – unul dintre proiectele îndrăzneţe în curs de realizare la sud de Sahara — va fi inaugurată în 1974. De altfel, în presă, la radio, regăseam adesea în declaraţiile factorilor de răspundere tanzanieni un verb conjugat viguros la toate timpurile unui deceniu de independenţă: «s-a inaugurat... se inaugurează... se va inaugura...»

MINTEA, MÎNA, INIMA

Soseam în ţara vecină, Zambia, în etapa de bilanţ a primului plan cincinal şi de elaborare a următorului. Se încheia o perioadă de activitate economică exprimată în cifrele unui plan ale cărui obiective primordiale constau în asigurarea unui conţinut real deziderateloor independenţei. Întîlneam la interlocutorii zambieni preocuparea de a aşeza noul plan cincinal pe baze realiste, de a racorda obiectivele sale la potenţialul uman şi material din Zambia.

Ţelul dezvoltării în ansamblu a ţării este rezumat în cuvintele preşedintelui Republicii Zambia, dr. Kenneth Kaunda: *«Dezvoltarea naţională nu are înţeles dacă ea nu dezvoltă fiecare ins din cei patru milioane locuitori ai ţării. De aceea, noi ne-am angajat să căutăm căi eficiente, prin care să determinăm dezvoltarea minţii, a minţii şi a inimii fiecărui om din republica noastră».*

După ce traversasem firul albastru al rîului Kafue, oprit lîngă oraşul industrial cu acelaşi nume de un baraj care pune în funcţiune o hidrocentrală electrică, ne apropiam nerăbdători de Livingstone. Socotit, pe bună dreptate, capitala turistică a Zambiei, oraşul care poartă numele ilustrului explorator şi prieten al Africii este situat în apropierea cascadei Victoria. E bine să soseşti noaptea la marea cascadă de pe fluviul Zambezi, pe care locuitorii acestor meleaguri, înainte ca ea să fi fost botezată după numele unei regine engleze, o numeau «Musi-oa-Tunya» — în traducere, fumul care tună. Noaptea, vuietul draperiilor de apă azvîrlindu-se în abisul prăpăstiilor te înfioară. În lumina puternicului reflector evantaiul valurilor furioase rostogolindu-se în adîncuri iscă o pulbere răcoroasă asemenea unui fum.

Spre lauda locuitorilor oraşului Livingstone, aici funcţionează, alături de renumitul muzeu al exploratorului, şi un original muzeu etnografic zambian, un autentic muzeu al satului de pe aceste meleaguri. În incinta lui sculptorii de măşti, fierarii, olarii, şi alţi artizani reprezentînd triburi ca makololo, tonga, pemla, nyau, execută sub privirile vizitatorilor veritabile lucrări de artă, măşti, ulcele, coşuri, carpete, scuturi, săgeţi, statuete. În mijlocul acestui satsintetiză, în ritmul tam-tamului, sînt prezentate dansuri locale, imaginînd fie ritualul ku-ombaka, un exod temporar impus de sezonul ploios, fie dansul cobrei ori cel al vulturului.

NU NUMAI «CENTURA DE CUPRU»

Partidul Unit al Independenţei Naţionale, partid de guvernămînt din Zambia, urmăreşte să pună în valoare şi să încurajeze cultivarea tradiţiilor pozitive ale grupurilor etnice, în timp ce prin programul de dezvoltare economică şi culturală se tinde spre eliminarea sporadicelor dar dăunătoarelor animozităţi tribale. Una dintre importantele măsuri de armonizare şi modernizare a vieţii comunităţilor rurale zambiene este acţiunea de grupare a satelor. Fără a li se afecta entitatea tradiţională, vechile sătuleţe se grupează în comune spre a-şi soluţiona nevoile de apă, de produse alimentare, de şcoli şi drumuri de acces, constituind embrioane ale unor puternice cooperative, stimulate şi asistate, în faza creării, de stat. Iar munca, soluţionarea nevoilor în comun, succesele educă, consolidează comunităţi tot mai largi, contribuie la armonizarea şi înnoirea vieţii social-politice a unei naţiuni care-şi conturează perspectivele.

Pentru multă lume, şi mai ales pentru economişti, Zambia este sinonimă cu «Copperbelt» — centura de aramă — care acoperă, în nordul ţării, o lăţime de 20 mile şi o lungime de peste 70 mile, făcînd din Zambia a treia producătoare de cupru din lume, iar din oraşul Ndola, capitala economică a ţării. În replica unui echilibru util, în sudul Zambiei geologii au descoperit şi au pus în valoare centura de cărbune zambiană în apropiere de Zambezi, la Nkandobwe, unde «aurul negru» se exploatează în cariere la zi.

FACTORUL ESENŢIAL

Străbăteam în viteza automobilului străzile cartierelor Mpilo, Makelekele, Tanangai din Brazzaville, capitala Republicii Populare Congo, în drum spre fabrica de textile «Kinsoundi». Textiliştii congolezi ne-au primit cu multă prietenie şi căldură în secţiile unei uzine moderne, de care erau deosebit de mîndri. Un imprimeu de bună calitate amplifica în mii de metri de ţesături de bumbac chipul lui Patrice Lumumba şi inscripţia «Uhuru» — libertate — idealul pentru care s-a jertfit eroul african. Dar independenţa şi libertatea, pentru consolidarea cărora luptă azi poporul acestei ţări, sînt de neconceput fără o dezvoltare economică corespunzătoare.

După cum ne spuneau factori de răspundere din Republica Populară Congo, Partidul Congolez al Muncii şi guvernul congolez acţionează pentru ca în domeniul agriculturii, element de bază al economiei congoleze, să se asigure — prin dezvoltarea unei reţele de centre bine mecanizate şi înzestrate tehnic, în jurul cărora vor fi concentrate şi antrenate masele de agricultori — produse atît pentru consum cît şi pentru export, sub formă prelucrată. Se are, de asemenea, în vedere lărgirea industriei de prelucrare a lemnului, industria textilă, precum şi alte ramuri ale economiei. De aici, imperativul dezvoltării reţelei energetice şi de transporturi. Ţară cu cel mai ridicat procentaj de şcolarizare din Africa (96%), R.P. Congo are incontestabile motive de mîndrie, precum şi garanţia formării de cadre naţionale calificate. Iar nevoia de competenţă şi calificare va creşte pe măsură ce noua hidrocentrală de pe rîul Buenza îşi va trimite în reţele sporul de kilowaţi, pe măsură ce bogatele resurse forestiere vor fi industrializate, rezervele de zinc şi cupru de la M'passa sau cele de fier şi petrol vor fi valorificate.

Alături de învăţămînt, o intensă muncă de educaţie politică şi culturală a maselor, depusă de intelectuali, de cadre ale Partidului Congolez al Muncii transformă omul de rînd, aici, ca şi în celelalte state africane pe care le-am vizitat, într-un factor conştient, activ şi dinamic.

Mi-am luat rămas bun de la capitala congoleză, după ce admirasem vigoarea unor dansuri bakongo şi după ce, în compania agreabilă a prietenilor congolezi, făcusem un popas la hanul din vecinătatea oraşului, lîngă lacul Nganda Faigna, păstrat incredibil pe relieful unor coline de nisip.

Plecam purtînd amintirea sentimentului de prietenie şi stimă pentru România şi pentru poporul român, ce se degaja din discuţiile cu prietenii congolezi pe care îi întîlnisem la Bucureşti sau aici, la Brazzaville.

CONGRESUL UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

AURUL OGOARELOR

1971 — primul an al actualului cincinal — s-a încheiat. Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România reflectă în cifre și date sintetice rezultatele pe care le-am obținut cu toții prin străduința și hotărîrea noastră de a înfăptui programul elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., sarcinile actualului cincinal.

1971 a dovedit modul științific și realismul cu care au fost stabilite sarcinile și obiectivele cincinalului. Realizările dobîndite au arătat, în același timp, inepuizabile posibilități de a repurta succese și mai prestigioase. O mărturie au oferit în acest sens și rezultatele obținute în sfera producției agricole.

1971 a fost anul în care producția globală agricolă s-a ridicat la impresionanta valoare de 81 miliarde lei, fiind cu 18,2 la sută mai mare decît cea obținută în 1970 și cu 14,1 la sută mai mare decît media anuală din perioada 1966-1970.

1971 este anul în care producția de cereale boabe s-a ridicat la 14 500 000 tone, fiind cea mai mare recoltă realizată pînă în prezent în țara noastră.

1971 — prin rezultatele superioare înregistrate — ne dă certitudinea că în cel de-al doilea an al cincinalului vom obține succese și mai valoroase în acest domeniu. Marile rezerve care există în agricultură pot și trebuie să fie valorificate cu și mai multă eficiență.

1972 va fi anul în care țărănimea cooperatistă și toți lucrătorii din agricultură — lucrînd și mai eficient și mai sistematic pămîntul, utilizînd cu mai multă pricepere tehnologiile moderne, organizîndu-și mai bine producția și folosindu-și mai rațional forțele — vor face ca aurul ogoarelor să se reverse mai abundent, mai generos ca niciodată.

Într-un sat ca oricare altul

de Nicolae CRISTACHE
Fotografii de Radu CONSTANTINESCU

CONGRESUL UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE 11 FEBRUARIE

În Sanislău, ca în oricare sat aflat în apropierea liniei de cale ferată, se intră pe la barieră. De aici pleacă și aici se sfîrșește drumul ce duce spre vatra satului. Privită din punctul cel mai depărtat de unde se poate zări, și acest punct e calea ferată, comuna Sanislău din județul Satu Mare nu pare cu nimic deosebită de celelalte așezări vecine. Văzută de la calea ferată, chiar așa și este: o comună ca toate celelalte, de mărime mijlocie, atît ca întindere cît și ca număr de locuitori, situată în extremitatea sud-estică a cîmpiei înalte a Nirului. Vizitatorului, dorinței lui de a descoperi specificul locuitorilor pe care are intenția să-i cunoască, monografiile comunei îi oferă laconic următorul răspuns: 50% din terenurile și cîmpurile locului sînt de natură geomorfologică nisipoasă. Nisipuri zburătoare.

*

Sala căminului cultural a devenit neîncăpătoare. Sătenii au venit la adunare cu mic, cu mare. Mai întîi au fost ocupate scaunele de pe margini și din fundul sălii, de unde se poate ieși mai ușor la o țigară în pauzele scurte care marchează trecerea la un nou punct al ordinii de zi. Bătrînii satului, cum se și cade, s-au așezat ceva mai tîrziu în rîndurile din față. Foiala din dreptul intrării îi deranjează, și ei vor să audă totul. În cele din urmă e nevoie de scaune suplimentare.

Își face apariția președintele și, de la masa prezidiului, deschide adunarea. Se fac propuneri pentru prezidiu. Din spatele meu se aude o voce puternică de femeie: «Apăi aista-i forche bun!» În sală se face liniște. Izbucnesc aplauze. Mă întorc și întreb despre cine e vorba. Mi se arată un tînăr de vreo 30 de ani: inginerul șef. «E din comună?», mai întreb eu. «D'apăi cum credeți? Adică, nu tocmai. Da de ei puteți scrie la gazetă că nu se supără nimenea. E ca și de-ai nostru».

Darea de seamă e cît se poate de sintetică. Cifrele redate grăiesc de la sine. Se analizează fiecare capitol de plan, separat. Realizări, nerealizări, cauze. Atît am avut, de aici am pornit, așa am crezut, am obținut atît. Simplu, ca fiecare să poată activa și judeca în cunoștință de cauză. Planul la producția globală a fost realizat în întregime și depășit cu 4 milioane lei. Pe această bază, veniturile cooperatorilor au crescut peste prevederile planului. În ultimii ani, de altfel, ele au crescut de aproape opt ori. Atît, și se trece mai departe. În 1971 au fost obținute recolte record, unice în istoria comunei, iar acest lucru se datorește aplicării acordului global. Darea de seamă stărue mai mult asupra acestor capitole. Sînt rezultatele muncii lor, cinstei și eforturilor tuturor cooperatorilor. La principalii indicatori de productivitate cooperativa a suit pe primele locuri în județ. Cifre, procente, comparații, indicatori. Cele mai multe sînt depășiri, dar oamenii știu că nu totdeauna a fost așa. Productivitatea slabă din anii trecuți îi

În acest sezon rece,
se scoate lemnul
pe care îl vor lucra
cooperatorii
în atelierele anexă
ale cooperativei.

făcuse pe unii să-şi caute haine şi plapumă de acoperire. Oamenii nu vor să muncească — spuneau unii. Mai mult nu se poate — spuneau alţii. Că solul e aşa şi pe dincolo, că în afară de grîu şi de porumb, pămîntul nu poate da altceva. Cooperatorii erau necăjiţi, şi pe bună dreptate. Priveau la vecinii lor din satele şi comunele apropiate şi-i pizmuiau. Ei de ce să nu poată ieşi din bicultura tradiţională? Ceilalţi de ce obţineau cîştiguri mari, recolte variate, locuri fruntaşe pe judeţ? La propunerile cooperatorilor, organizaţia de partid, preşedintele, au discutat cu noul inginer, Liviu Groza. S-a stabilit un plan, au fost luate măsuri de îndeplinire, unii au continuat să se codească, dar s-au aşezat pe treabă. Cu fiecare succes oamenii dobîndeau încredere şi atunci s-a putut porni, să se meargă cît de departe se poate. Toate propunerile cooperatorilor au fost acceptate, iar măsurile luate de conducere, îndeplinite fără tăgadă. S-a început cultivarea sfeclei-de-zahăr, a cînepii şi a cartofilor timpurii pentru export. Chiar din primul an, la producţia sfeclei-de-zahăr cooperativa a obţinut locul trei pe judeţ, în al doilea an, locul secund, în viitor toţi speră să treacă pe primul loc. Cîştigurile creşteau şi o dată cu ele prezenţa la muncile cîmpului. Membrii familiilor cereau de lucru. Sectorul zootehnic era foarte slab. Cooperativa s-a profilat pe creşterea ovinelor, păsărilor şi bovinelor. La oi, numărul s-a ridicat pînă la 5 000. Producţia de ouă a atins cifra de un milion şase sute de mii, ceea ce în termeni comparativi reprezintă cantitatea de ouă obţinută cu cîţiva ani în urmă de trei judeţe. Cînd în trecutul apropiat se vorbea de o gospodărie milionară, ziarele consemnau evenimentul cu majuscule. Astăzi, numai din cultura cartofilor, gospodăria din Sanislău obţine două milioane.

La punctul doi, discuţiile care au urmat n-au fost, aşa cum s-ar putea crede, o succesiune de aplauze. În spiritul principiilor fundamentate în cuvîntarea secretarului general al partidului la Conferinţa pe ţară a secretarilor comitetelor de partid şi a preşedinţilor consiliilor populare comunale sînt dezvăluite deficienţe de organizare în unele sectoare de activitate, lipsurile manifestate în crearea premiselor unui democratism autentic. E criticat şi preşedintele C.A.P. Urmează şi alte critici şi autocritici. Se fac propuneri, se iau angajamente. În cinstea celui de-al doilea congres se modifică prevederi anterioare şedinţei. Media de 3 900 kg grîu la hectar mai poate fi îmbunătăţită, la fel şi la porumb, la cartofi. Se propune să fie extins acordul global şi la grîu şi la porumb, singurele produse care în anul trecut nu au fost lucrate în acest sistem. Printre delegaţii la conferinţa UJCAP este propus în unanimitate inginerul Liviu Groza.

*

După adunare mi se propune o plimbare spre satul satelit Horea. O plimbare spre nisipuri. Drumul e plin de hîrtoape şi IMS-ul se clatină cînd într-o parte, cînd în alta. Şoferul trage cu coada ochiului spre mine, dar nu spune nimic. Îl simt încordat la volan. Privesc înainte, spre conurile de lumină ale farurilor. De jur-împrejur, beznă. O dată cu maşina se clatină şi luminile. Ameţesc privindu-le şi încerc o discuţie: «Nu se pot repara drumurile astea?» Însoţitorul meu nu răspunde imediat. În cele din urmă îşi dă seama că nu glumesc, şi îmi explică: «Nu-s hîrtoape, cum credeţi dumneavoastră. Astea-s dune de nisip, nisipuri zburătoare...»

— Ce-i cu nisipurile astea?

— Apăi tot ce vedeţi în jur e numai nisip. Ca-n Africa. (Se uită pe furiş la mine doar mi-o surprinde reacţia.) La început s-a crezut că nu-s bune de nimic, da' am învăţat să le dăm apă cînd le trebuie şi-s ale dracu' de roditoare. Fac nişte mere! Un milion scoatem acum pe ele, şi cînd or da în rod tot ce-am plantat, şase milioane ies de-aici.

Din spatele nostru se aud rîsete. Am uitat de ele. Pe drum am «culeş» cîteva tinere, eleve de liceu, care sîmbătă seara se întorc în sat. Le întreb ce-ar fi făcut în cazul în care noi n-am fi trecut pe-acolo. Ele răspund că ar fi venit pe jos; le place chiar mai mult, cîntă, rîd, discută. «Atunci de ce v-aţi urcat?» «Aşa, ca să ne jucăm», răspund, şi în întunericul maşinii nu pot să-mi dau seama dacă glumesc sau nu. Ca să mă conving asupra tonului, le mai pun o întrebare, de data asta «reportericească», ca să simtă şi ele tonul profesional: «După ce terminaţi şcoala, eventual facultatea, ce-o să faceţi?» Acum, după ce le-am vorbit, întrebarea mi se pare seacă şi caraghioasă, dar e prea tîrziu. «Om merge şi noi unde-om vedea cu ochiu», răspund, şi iarăşi rîd. Fetele au chef de glumă. De data asta se supără şoferul, pe care caracterul oarecum oficial al întrebării l-a pus în gardă. «Vin în sat, ce altceva să facă? La noi, trebuie să ştiţi, există o adevărată tradiţie. Intelectualii, mă rog, nu toţi, dar cei care au unde, se întorc acasă, în sat. Avem 72 de profesori în comună, toţi localnici, directorul căminului — localnic; medicii — patru — locuiesc aici; inginerii agronomi — aici; secretarul de partid, primarul, toţi, toţi».

*

Cînd plecăm din sat, e vînt şi ploaie. După toate probabilităţile vom fi nevoiţi să rămînem noaptea la reşedinţa comunei. Păşesc cu grijă dar mi se recomandă mai puţină prudenţă, întrucît noroi în acest sat nu există niciodată, totul fiind numai nisip. Îl simt moale, modelîndu-se sub tălpile pantofilor. Pe drum de întoarcere oprim adesea ca să urmărim prin geam, la lumina farurilor, fascinanta imagine a luptei dintre ploaie şi nisipurile zburătoare. Toată noaptea a plouat. S-a oprit spre dimineaţă. Setos, pămîntul a ascuns apa, şi acum îţi desface brazdele spre soare. Nori cu contururi incendiate se risipesc în grabă spre marginile cîmpului. Va fi o zi frumoasă. În drum spre gară mai dau o raită prin sat, încerc să reconstitui în imaginaţie locul vechilor aşezări, al vetrelor acestui pămînt, vetre datînd dinaintea erei noastre, vetre ale căror urme le-a păstrat pămîntul şi acum au fost scoase la iveală. Peste tot însă descopăr însemnele unei alte epoci, epoca renaşterii comunei în anii socialismului. Prima dovadă, şi cea mai vizibilă, constă în eforturile omului de a se dezlipi de pămînt. Şi-a despărţit mai întîi casele, aşezîndu-le pe temelii solide de piatră şi împrejmuindu-le cu garduri de ciment şi grilaje de fier. Şindrila s-a preschimbat în ţiglă, iar lîngă coşurile de cărămidă locul suporturilor de porumbel a fost luat de antenele televizoarelor. Propriu-zis nu sînt nişte case de ţară, ci adevărate vile. Apoi omul şi-a desprins paşii de pămînt, peste care a turnat, în trotuare, beton. A smuls pămîntului fiii pe care i-a trimis la şcoli şi facultăţi sau la fabricile şi uzinele din oraşele înconjurătoare.

În faţa unei case ne întîlnim cu Terezia Olaioş. «Şefa», cum o numesc colegele de echipă. Îi spun astfel nu atît pentru că le este şefă ierarhică, ci din respect pentru activitatea neobosită pe care o depune ziua şi noaptea oriunde munca o cere.

Acceptăm invitaţia ei de a intra în casă, gîndindu-ne că nu vom rămîne decît cîteva clipe. În timp ce femeia ne ţine de vorbă, Olaioş, soţul, scotoceşte în frigider de unde scoate o cană mare cu vin. Încercăm să o refuzăm. «Da cum se poate? se supără gazda. Asta nu face rău că e de casă».

— De unde aveţi vin?, îl întreb, curios să aflu proveniénţa vinului «de casă» într-o regiune nordică.

— Apăi cum de unde? La noi tăt lumea are vin. Avem viţă bună.

— Şi vă ajunge?

— Da cum s-ajungă? Spre vară se termină. Eu am tăt crescut cantitatea. Anu ăsta am făcut vreo 450 de kile.

Mulţumim familiei Olaioş pentru ospitalitate şi ne grăbim spre gară.

Din Sanislău, ca din oricare alt sat din apropierea liniei de cale ferată, se iese pe la barieră.

«Apăi aista-i forche bun».

Nisipurile zburătoare
au fost nu numai îmblînzite
dar şi valorificate.
Pe ele cresc acum
livezile de pomi fructiferi
care aduc un venit substanţial
cooperatorilor.

mapamond'72

de Ioan GRIGORESCU

cățărătorii

Am aflat că o escaladare a Everestului poate dura trei luni şi costa nouă vieţi omeneşti chiar şi atunci cînd temerarii căţărători sînt alpinişti pentru care nici Himalaya nu mai are secrete. Crestele înfipte în genunele albastre ale cerului pot fi adeseori morminte ale temerarilor, şi singurele marcaje care indică drumul către cele mai înalte piscuri ale lumii sînt bornele de gheaţă ori de piatră sub care se topesc încet trupurile celor ce au sfidat rînjetul morţii din abisuri, hohotul avalanşelor, prăvălirea grohotişurilor, vijelia, gerul şi epuizarea. Şi totuşi, stirpea căţărătorilor plămădiţi nu din lutul biblic, ci din granit măcinat de furtuni şi înmuiat de şuvoaie n-a pierit şi nici n-are de gînd să piară. Cei ce se iau la trîntă cu munţii n-au parte de alte glorii decît de mîndria autodepăşirii, oameni pentru care victoria unei escaladări valorează tot cît scotocirea beznei dintr-o peşteră necunoscută; pentru ei, «mai sus» sau «mai în profunzime» sunînd deopotrivă de atîtător.

I-am invidiat dintotdeauna, căci sînt de invidiat. Cînd am privit Everestul de la bordul unui avion românesc pus să survoleze Himalaya, acest simbol al aspiraţiilor tuturor alpiniştilor mi-a apărut în convulsiva izbucnire de granit a cetăţii inexpugnabile ca o fantasmă sidefie în vîrful căreia cerul înfipease un burghiu de viscole. Peisajul mi se părea mai curînd o aberaţie tectonică decît o realitate. Impresia venea din imposibilitatea imaginării proporţiilor cărora lecturile şi filmele văzute nu erau în stare să le cuprindă amploarea. Nici eu nu mă simt capabil să-l descriu. Poate că singurele cuvinte ce pot s-o facă sînt cele din poveştile tibetane,căci numai ele sînt pe măsura munţilor despre care vorbeau. Himalaya este un coşmar al Terrei şi coşmarurile nu se povestesc, ci se trăiesc. Daulaghiri, cum i-au zis tibetanii Everestului, nu este decît expresia orgoliului a o mie de Evereşti pe care Himalaya îi înalţă cu cîteva sute de metri sub cota celui mai înalt munte din lume. Probabil că în acest haos montan există piscuri şi mai greu de escaladat, şi mai inexpugnabile, dar oamenii l-au ales pe cel mai aproape dintre ele şi l-au stabilit undeva sub limita posibilităţilor paşilor lor pe Terra. Sub aceste limite, deoarece altfel nu s-ar fi încumetat să-l calce şi să-l învingă.

În lipsa unui Everest de piatră, şi renunţînd la calea prea lungă pînă în Katmandu, cinci tineri alpinişti parizieni au luat cu asalt la 26 ianuarie Everestul de oţel al Parisului, Turnul Eiffel. Temerara lor expediţie trebuia să se termine prin escaladarea turnului într-o acrobatică şi riscantă căţărare pe «versanţii» exteriori ai colosului sub privirile admirative şi sub aplauzele trecătorilor, dar poliţia a intervenit lansîndu-se într-o urmărire «ca în filme»; ţignalele şi matracele pe dinăuntru, corzile de Manila şi coltarii de cauciuc, pe dinafară. Cursa pe verticală a dus la capturarea a trei alpinişti la prima platformă a turnului, ceilalţi doi, mai iuţi de picior decît chipiurile galonate, neizăsindu-se prinşi decît pe platforma etajului doi.

Nici Everestul acesta nu se poate cuceri prea uşor atunci cînd şuierul viscolelor este înlocuit cu vaiere de sirenă. Ironia soartei a făcut ca temerarii escaladatori să fie conduşi după «reţinerea spre identificare» la comisariatul de poliţie din Gros-Caillou (bolovanul mare),al cărui nume părea să invoce prin rezonanţa lui nostalgia alpiniştilor după înălţimi. Li s-a dat un sfat părintesc după ce li s-a pus niţeluş la încercare rezistenţa fizică între răcorirea matracelor silite de ordine superioare la o atît de inutilă alergătură: Să se ducă şi să-şi rupă gîtul în Himalaya dacă au chef, şi nu în circumscripţia arondismentului VI, unde preapaşnica poliţie este pusă să vegheze la calmul şi ordinea vieţii paşnicilor cetăţeni. Cred că numai Gustave Eiffel a zîmbit în bronzul lui lustruit cu «Amor» de pe soclul de granit roşu înălţat piticeşte la umbra colosului de oţel. De-ar fi ştiut, le-ar fi făcut poate parizienilor un Everest pe măsura curajului şi a cutezanţei lor.

După 40 de ani, din nou în România:

ITINERAR ȘTIINȚIFIC ȘI «SENTIMENTAL»

De vorbă cu un eminent biochimist american de origine română, prof. dr. E. MERDINGER despre trecut despre cercetări prezente și despre viitorul unei științe cu promisiuni spectaculoase: BIOCHIMIA

de Vladimir GUSIC
biolog principal la Institutul de geriatrie

GLUME SERIOASE

Nu sînt cratere și munți lunari, ci o celulă din drojdia Pullularia pullulans. Cu N sînt notate cele trei nuclee ale celulei, cu V — «cămara» ei, adică o vacuolă plină cu uleiuri și alte substanțe de rezervă. M este «carburatorul» unde se efectuează oxidările.

Cine spune că biochimiștii trebuie să fie încruntați în laborator? (Stînga, prof. dr. E. Merdinger, dreapta, prof. dr. docent P. Ionescu Stoian.)

De cîtva timp se găsește și lucrează în țara noastră profesorul american de origine română Emanuel Merdinger, de la Universitatea Roosevelt din Chicago. Cunoscut om de știință și cadru didactic, d-sa este președintele Academiei de științe a statului Illinois. El se află în țara noastră ca oaspete al Academiei Republicii Socialiste România, în cadrul programului de schimburi interacademice.

Din peste o sută de solicitări ale unor oameni de știință americani pentru plecarea în România (și însăși această cifră este grăitoare pentru interesul și prestigiul științific de care se bucură țara noastră în S.U.A.!), Academia națională de științe din Washington s-a oprit asupra cererii profesorului Merdinger. El este însoțit de soția sa, reprezentantă marcantă a corpului de asistență socială-medicală obștească din S.U.A., Raidie Merdinger.

Am profitat de prezența în București a eminentului biochimist pentru a-l ruga să vorbească cititorilor «Flacăra» despre cercetările sale personale și despre viitorul biochimiei, de care sînt legate vaste și îmbietoare promisiuni. Dar să începem cu inevitabila întrebare adresată unui oaspete:

— Sînteți de mai multă vreme în România. Care sînt impresiile dv.?

— Poate că vă așteptați, fiindcă lucrez într-un domeniu științific exact, biochimia, să vă răspund metodic, concis sobru; la alte întrebări poate, nu pot însă face la fel cînd vorbesc despre România.

ROMÂNIA: FARMECUL PLAIURILOR MOLDOVEI DE MIAZĂNOAPTE.. ȘI BIOCHIMIE

— Pentru mine — continuă prof. Merdinger — România înseamnă casa părintească din tîrgul Sucevei, înseamnă ulița copilăriei, primele cuvinte rostite și scrise în limba pe care și astăzi o vorbesc cu drag, limba lui Ștefan cel Mare, de evocarea faptelor căreia îmi este luminată amintirea anilor de școală.

Pentru mine, România înseamnă și versurile lui Alecsandri recitate cu emoție la serbările școlare; înseamnă Mircești, loc de adevărat pelerinaj pentru elevii iubitori ai trecutului și literaturii române; înseamnă farmecul plaiurilor Moldovei de miazănoapte, al bîndelor și frumoaselor obcine; înseamnă Eminescu și Enescu, Sadoveanu și Iorga, și visurile înaripate ale adolescenței, și poezia inspirată de vreo codană de la liceul vecin. Cînd te gîndești la toate acestea, cînd le retrăiești mai ales, simți mai mult ca un poet decît ca un biochimist.

Acum cînd au trecut patru decenii de la părăsirea acestor locuri, alături de vechile amintiri se rînduiesc noi impresii. Se simte pretutindeni efortul de afirmare a personalității, a individualității poporului român, atît de bogat în aptitudini și inimi generoase. În afara avîntului economic, mai ales pe plan industrial, am putut constata o remarcabilă dezvoltare pe plan științific, într-un număr însemnat de institute de cercetări, diversificate și specializate; am remarcat creșterea numărului de oameni de știință și, în mod corespunzător, a învățămîntului.

Am fost deosebit de impresionat de Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetări farmaceutice, unde am avut și șansa să lucrez. Acest institut renumit pe plan mondial beneficiază de o deosebită autoritate în cercurile farmaceutice și medicale din întreaga lume. M-au impresionat diversitatea aspectelor abordate, laboratoarele încadrate cu un personal competent, buna dotare, activitatea de documentare multilaterală.

Un fapt deosebit de important pentru un institut modern de cercetări este și capacitatea de a se «adapta» unor probleme noi în foarte scurt timp. Această calitate a I.C.S.M.C.F. am putut-o constata din proprie experiență. Programul meu de cercetare necesita o anumită punere la punct tehnică și organizatorică nu dintre cele mai ușoare, dar care aici s-a înfăptuit într-un timp record și, «last but not least», cu bunăvoința și ospitalitatea specifice României.

Aș vrea să relev meritul care revine, după părerea mea, prof. dr. docent Petre Ionescu Stoian care, pentru a face o comparație plastică, este pentru acest institut ceea ce un tată devotat și bun educator este pentru fiul său. Trebuie amintite și numele a doi cercetători pe care-i consider adevărați creatori în domeniile lor: dr. Laurențiu Chiosa, ginditor și cercetător neobosit, și dr. Ovidiu Bojor, care a reușit să extragă, ca dintr-un corn al abundenței, numeroase produse medicamentoase din... «cornul secarei» (*Claviceps purpurea*).

Am mai avut plăcuta ocazie să vizitez Institutul de cercetări alimentare și să discut cu specialiști de la acest institut. M-a impresionat multilateralitatea preocupărilor lor; în afara sprijinului evident pe care-l acordă industriei alimentare, a fundamentului științific pe care-l dau producției, ei se preocupă de prospectarea de noi resurse alimentare; am fost impresionat de studiile privind obținerea de proteine pornind de la resursele naturale de hidrocarburi, precum și pentru evidențierea posibilității de valorificare a resurselor alimentare ale oceanului, inclusiv a algelor.

O «FABRICĂ DE VITAMINE» NEOBIȘNUITĂ

— Care sînt problemele pe care le studiați și ce implicații au ele pentru viața practică?

— Conținutul cercetării mele, aș zice a noastră, referindu-mă la specialiștii români cu care colaborez, rezultă de pe urma viului interes pe care mi l-a trezit o lume în același timp mică, dar și foarte mare prin răspîndirea și importanța ei: este vorba de lumea drojdiilor sau, pentru a mă exprima în termeni științifici, a levurilor. Ea este relativ puțin cunoscută. Cine n-a auzit de drojdia de bere, de drojdia care se pune la dospitul aluatului? Și totuși nu toți știu că aceste drojdii sînt viețuitoare cu însușiri remarcabile, rude bune cu ciupercile, printre care de altfel botaniștii le și clasifică.

Unul dintre efectele lor deosebit de interesante este efectul stimulator pe care l-am observat în condiții de laborator și pe care un mare om de știință român, profesorul Parhon, l-a și aplicat în lupta împotriva bătrîneții. În cartea sa «Biologia viratelor» el amintește observația că lucrătorii de la fabricile de bere au obiceiul să mănînce cîte puțină drojdie și că aceasta îi ferește de angine, amigdalite și alte infecții. Constatînd apoi că două surori în vîrstă de aproximativ 70 de ani cu vădite fenomene de îmbătrînire se înviorașeră surprinzător după consumarea de drojdie de bere lichidă, ei s-a gîndit să o folosească drept factor stimulator în tratamentul bătrîneții obținînd o influențare în bine a unor fenomene de îmbătrînire la 75% dintre pacienții tratați. Rezultatele nu sînt surprinzătoare, deoarece drojdiile sînt adevărate fabrici de vitamine, de fermenți, de substanțe aflate în cantități infime dar cu rol biologic important, încă insuficient cunoscut.

Pornind de la aceste fapte și de la prestigiul de care se bucură Institutul de geriatrie din București pe plan mondial, aș fi bucuros să colaborez cu cercetătorii de aci și în primul rînd cu doamna profesor Ana Aslan în cercetarea eventualului efect stimulator al drojdiilor studiate de mine asupra organismului îmbătrînit.

LEVURILE, PRIETENI ȘI DUȘMANI

Oricît ar părea de curios pentru cei neavertizați, micile levuri au un foarte larg domeniu de «activitate» în medicină, în alimentație, în industrie.

Un fapt interesant este prezența unora dintre aceste microorganisme în organismul afectat de anumite boli. Astfel drojdia *Pullularia pullulans*, pe care o studiez de mult timp, apare în două boli: în gută și în boala lui Hodgkin, considerată ca o formă specială de cancer. Aceasta din urmă a provocat multe victime, dintre care aș aminti pe Dinu Lipatti și pe medicul Ionescu-Sisești. Este greu de precizat care este exact raportul dintre levură și boală, dar un raport desigur există și tocmai elucidarea acestuia va aduce o contribuție poate hotărîtoare la cunoașterea cauzelor și deci la combaterea bolii. Și în gută, cum spuneam, apare levura aceasta și ea desigur joacă un anumit rol, dar care anume? S-a putut de asemenea dovedi că unele mucegaiuri au un efect cancerigen și că unele pot determina chiar și infarcte cardiace!

Alte specii sînt însă prietene ale omului; ele sînt cele care produc murarea legumelor și a furajelor, prin generarea în special de acid lactic. Astfel este posibilă conservarea murăturilor fără vreun conservant special; ele devin mai gustoase și hrănitoare în acest fel, întrucît acidul lactic, același care dă acreală iaurtului, are o acțiune de oprire a dezvoltării bacteriilor de putrefacție și împiedică diferite fermentații nedorite. În fine, alte levuri pot fi folosite pentru controlul medicamentelor, punîndu-se în evidență efectul toxic sau stimulator al unor anumite substanțe.

CUM ACȚIONEAZĂ MEDICAMENTELE? SE ȘTIE MAI PUȚIN DECÎT SE CREDE...

— Ce perspective de viitor vedeți pentru domeniile dv. de cercetare?

— Domeniile de afirmare viitoare ale biochimiei, microbiologiei și farmacologiei sînt considerate nelimitate și ar fi foarte greu de spus care este mai important și promițător. Aș dori să mă opresc doar asupra cîtorva direcții mai noi, care reclamă o atenție deosebită. Ele reprezintă încă, în multe privințe, «terra incognita», deci, ca orice tărîm neexplorat, sînt pline de surprize. *Farmacocinetica* — adică studiul transformărilor substanțelor medicamentoase în organism — este un asemenea exemplu.

Pentru ca să utilizăm cu deplină eficacitate un medicament, este necesar ca acțiunea acestuia să fie cunoscută la nivelul diferitelor organe și țesuturi, să se știe cu exactitate transformările pe care le suferă în sînge, în ficat etc. Chimioterapia viitorului nu se va mai putea baza

LE MICROSCOPULUI ELECTRONIC

Nu **este o frescă bizantină deteriorată de trecerea vremii sau vreun goblen cu motive decorative insolite, ci o celulă de drojdie plină cu picături de ulei.**

Nu **sînt ruinele unui uriaș stadion sau ale unui circ antic, ci coroana de polizaharid, asemănător glicogenului, produs de drojdia** Pullularia pullulans.

(Aceste fotografii insolite au fost realizate la microscopul electronic de prof. dr. Merdinger.)

O «ADUNARE» NEOBIȘNUITĂ: DROJDII + CALCULATOARE ELECTRONICE

Microorganismele, mai precis levurile, banalele drojdii care fac obiectul paginilor de față, capătă o importanță crescîndă în diferite ramuri ale industriei, în primul rînd cea alimentară și cea farmaceutică.

Imperativul obținerii unui maximum de eficacitate și randament în condițiile realizării unei mari competitivități, a făcut ca procesele tehnologice de cultivare și valorificare a produselor rezultate din activitatea microorganismelor folositoare să fie și ele automatizate, în măsura posibilităților.

Pentru a putea înțelege în ce anume constă această automatizare este necesar să facem unele precizări. Microorganismele sînt astăzi întrebuințate în fabricarea unui mare număr de antibiotice, de acizi organici (cu utilizări dintre cele mai variate), de enzime sau fermenți, precum și de vitamine. Întregi domenii ale industriei alimentare, ca vinificația, producția de oțet și de bere, fabricarea de brînzeturi, panificația, sînt cu totul tributare microorganismelor; pînă și în depoluarea apelor reziduale din centrele urbane și din industrie microorganismele au devenit un aliat prețios!

Este evident că în asemenea condiții oamenii trebuie să pună la punct «creșcătorii» cît mai eficiente și, în același timp, economice de microorganisme utile. Acestea din urmă sînt însă pretențioase; pentru a se putea dezvolta ele au nevoie de anumite condiții complexe, anumite medii de hrană constituite din componente variate și adecvat dozate și al căror volum poate ajunge în unele cazuri la 300 000 l; ele au nevoie de o temperatură convenabilă, de anumite resurse de oxigen: este interesant de reținut că circa 60 g drojdie, în condițiile unei existențe active, respiră aproximativ aceeași cantitate de oxigen ca un om adult!

Cultura trebuie de asemenea întreținută cu grijă, în sensul «prităcirii» ei, astfel ca să nu se producă în unele zone concentrații prea mari și în altele prea mici ale unor substanțe; de asemenea, întrucît prin activitatea lor biologică levurile eliberează în mediul lor de existență diferiți compuși care, acumulîndu-se, tot opri dezvoltarea, «creșcătorul» de drojdii va trebui să aibă grijă ca mediul lor de existență să nu devină la un moment dat toxic pentru ele.

Date fiind multitudinea și complexitatea parametrilor care intervin în viața microorganismelor trebuie efectuată fără întrerupere o serie de măsurători ale diverșilor factori de existență a microorganismelor respective și calculate corecțiile necesare pentru menținerea în limitele dorite a acestor factori. Mașinile electronice de calcul s-au dovedit și în acest domeniu excelenți «colaboratori».

De remarcat că ordinatoarele nu permit numai controlarea proceselor biologice ale unor microorganisme cu cerințe deja cunoscute, dar pot aprecia și cum trebuie condusă o cultură de microorganisme ale cărei cerințe nu au fost încă elucidate. În această ipostază ordinatorul nu apare doar ca un controlor, ci și ca un «cercetător» al cerințelor vitale ale microorganismelor.

În unele țări acest sistem de lucru a devenit deja o practică curentă. Astfel în S.U.A. laboratoarele Universității din Philadelphia colaborează cu marea companie de produse farmaceutice «SQUIBB», în cadrul unui asemenea program.

Într-o activitate similară sînt antrenate, în Franța, Institutul național de cercetări agronomice, Laboratorul de automatică al Institutului politehnic din Grenoble, Laboratorul de microbiologie industrială din Dijon.

doar pe constatarea *empirică* a faptului că o substanță dată exercită o anumită influență asupra animalului de experiență și apoi asupra pacientului. Important este să se știe de ce, cum și *unde* acționează în bine sau în rău.

Numai în felul acesta putem afla cea mai bună structură și stare în care substanța trebuie administrată, precum și cea mai favorabilă cale de administrare. Dacă pentru unele medicamente dispunem astăzi de date în această privință, există foarte multe despre care știm puțin sau nimic. Farmacocinetica va fi, fără îndoială, știința care va elimina empirismul din practica chimioterapeutică, ridicînd arsenalul medicamentos pe o treaptă mult superioară celei actuale. În afară de chimiști, medici, farmaciști, biologi chiar și inginerii electroniști vor aduce aci o contribuție importantă, deoarece mașinile electronice de calcul vor ajuta mult la descifrarea a ceea ce se întîmplă, atît calitativ cît și cantitativ, cu substanțele medicamentoase în cuprinsul organismului.

Și în industria alimentară progresele farmacocineticii vor îngădui conducerea unor procese fermentative de însemnătate considerabilă pentru tehnologia preparării la scară semiindustrială, industrială și chiar casnică a unui mare număr de produse alimentare, căci este de presupus că oricît va progresa industria alimentară, «atelierele» gospodinelor cu secretele lor specifice nu vor dispărea cu totul, dar... vor căpăta și ele un fundament științific.

ȘI BIOCHIMIA ARE CUTII ALE PANDOREI

O altă direcție pasionantă este studiul proprietăților tămăduitoare ale unor substanțe necunoscute pînă acum ca atare sau descoperirea la ele a unor proprietăți medicinale noi. Un exemplu este pasionanta poveste a medicamentelor din familia fenotiazinelor.

Acest grup de substanțe medicamentoase a fost identificat de cîteva decenii. Fenotiazina însăși era utilizată mai mult în... medicina veterinară. O rudă mai cunoscută a fenotiazinei, dimetilaminofenotiazina, sau albastrul de metilen, era întrebuințată ca dezinfectant.

Familia fenotiazinelor părea, așadar, sortită unui rol minor, dar descoperirea unor «rude» cu proprietăți foarte interesante din punctul de vedere al sistemului nervos le-a readus în actualitate, deschizîndu-le o strălucită carieră în neuropsihiatrie.

Astăzi familia s-a îmbogățit cu numeroși membri «de vază», medicamente de mare eficacitate în boli neuropsihice foarte variate, dintre care amintim schizofrenia, boala lui Parkinson, nevroza astenică, depresiunea psihică, nevroza tubului digestiv. Diferitele fenotiazine acționează asupra unor simptome dintre cele mai variate ca senzații de vomă, agresivitate, halucinații, stări obsesive, confuzie mintală, alergii. Administrate sub control medical și cu respectarea contraindicațiilor, aceste medicamente reprezintă o remarcabilă cucerire a chimioterapiei contemporane.

— *Așadar, am putea considera că nu puține dintre substanțele cunoscute sînt adevărate cutii ale Pandorei...*

— Întocmai! Sînt sute și sute de mii de compuși, dintre care numai puțini sînt binecunoscuți sub aspectul proprietăților lor medicale. Mulți sînt adevărate «cutii cu surprize», fie prin ei înșiși, fie prin derivații lor. Dacă nu au aplicații prea încurajatoare într-un domeniu al medicinei, se pot dovedi foarte eficace în altul, și «prospectarea» acestui imens domeniu ne va aduce, sînt încredințat, multe surprize în anii viitori.

sport

de Gh. EPURAN

„Între joacă și jocul iernii"

Joaca aceasta a iernii cu noi nu este o noutate. Dacă pentru cei mai mulți absența zăpezii și a gerului nu-i prilej de regrete, pentru schiori și pentru sportivii gheții ea aduce necazuri. Într-un fel, rezultatele modeste pe plan internațional ale sporturilor noastre albe sînt și-ele o reflectare a capriciilor iernilor de pe la noi și dacă schiorii competitori tot mai pot ieși din încurcătură urcînd după zăpadă la peste 2 000 de metri — de la o vreme însoțiți și de bebi-schilifturile care înlocuiesc mijloacele permanente de urcat pantele — nu la fel pot face hocheiștii și patinatorii. Pentru ei, și la noi ca și prin alte părți, sînt alte soluții. Ele se cheamă *patinoare artificiale*. Cu zece ani în urmă erau un vis. Acum au început să se înțesească fiind prezente la București, Poiana Brașov, Galați, Miercurea Ciuc și Timișoara. Vor apărea la Cluj și prin alte centre fiindcă pe de o parte tineretul le dorește, pe de altă parte s-au dovedit, economic, rentabile, suficient de multe compresoare șomînd în sezonul rece. Dar tocmai această rentabilitate face ca patinoarele noastre artificiale să fie mai puțin baze sportive la dispoziția competitorilor și mai mult terenuri de agrement pentru amatorii — de toate vîrstele — care știu să prețuiască, mișcarea. Este bine? Este rău? Ca în multe alte probleme, măsura este și aici granița între bine și rău. *Patinoarele — multe, puține, cîte avem — trebuie să fie și ale celor mulți care doresc să-și petreacă agreabil și util timpul liber, dar și ale celor care vor să devină campionii figurilor artistice sau ai pucului.* Și dacă administratorii acestor baze de sport și agrement nu pot sau nu vor să găsească singuri măsura justă de împărțire a timpului de utilizare a patinoarului respectiv, forurile care au contribuit — material sau numai moral — la apariția lor sînt datoare să intervină și să fixeze reguli. Dacă nu se va proceda așa, vom aștepta zadarnic apariția acelor campioni pe care îi dorim. Din păcate, valoarea morală, valoarea educativă și capitalul social nu intră nici în planul, nici în calculele administratorilor de baze sportive. Altfel nu s-ar pretinde echipelor de hochei — și mai ales celor de școlari — prețuri prohibitive pentru folosirea gheții, iar patinatorii artistici în fașă ar găsi mai ușor spațiul de care au nevoie pentru a-și desăvîrși măiestria. Este drept, avem încă puține patinoare pentru a putea satisface deplin pe toată lumea. Dar tocmai de aceea trebuie să găsim soluții de eficiență maximă pe toate planurile și trebuie să acordăm toată grija celor tineri care reprezintă viitorul.

Echipele de juniori ale jocului pe gheață au în cale însă și o altă greutate care întîrzie așteptata lor înfiripare: materialele. Intrați în magazinele care distribuie materialele sportive să cumpărați un echipament de hocheist; sau măcar o *cască* pentru fiul dv. care a învățat să patineze și ar vrea să-și încerce talentul și în acest joc al bărbăției. Veți avea același succes ca și cînd ați cere un bumerang sau o cască de cosmonaut. Este greu de înțeles de ce, dar industria noastră de materiale sportive dovedește de ani de zile o anchiloză care o împiedică să meargă în ritmul dezvoltării unor sporturi cu largă audiență în rîndurile tineretului. Echipamentul de hochei este un exemplu care devine și mai elocvent dacă precizăm că și asigurarea unui număr suficient de crose pentru echipele angrenate în campionat este o problemă greu de rezolvat (și cantitativ și calitativ).

Iată deci că pe lîngă supărările pricinuite de capriciile iernii, amatorii sporturilor pe zăpadă și gheață au și altele, cu cauzele ascunse printre noi, în noi, în felul îngust de a privi uneori lucrurile. Am început să avem patinoare și este foarte bine. Nu avem însă campioni ai gheții. Este mai puțin bine, dar nu putem avea încă pretenții cînd la un oraș de 1,5 milioane de locuitori avem doar două dreptunghiuri de cîteva mii de metri pătrați de gheață. Li se vor adăuga însă altele și va fi bine! Dar hocheiști nu vom putea avea — și va fi mai puțin bine, dacă nu vom da tinerilor în mîini crosele cu care trebuie să învețe să stăpînească pucul.

Încet, încet, vom ajunge să fim indiferenți la joaca iernii cu noi, căci ne-o vom face singuri peste tot acolo unde jocurile ei — hocheiul și patinajul — vor dori să fie la ele acasă. Dar ca să facem treaba întreagă nu trebuie să rămînem indiferenți la jocurile iernii, la aceste sporturi albe care au cucerit lumea și de care tineretul nostru s-ar lăsa ușor cucerit. Numai să i se dea prilejul.

11 zile care au agitat lumea sportivă:

OLIMPIADA ALBĂ DE LA SAPPORO

de V. BĂNCIULESCU

Mii de baloane colorate au celebrat pe patinoarul Makomanai marele festival al sporturilor de iarnă.

Privind din nou trambulina — de astă dată de jos în sus — lui Yukio Kasaya nu-i vine să creadă că el a adus Japoniei prima medalie de aur.

Forță și velocitate pe gheață: Ard Schenk.

Un sportiv? Mai curînd un om de afaceri: Karl Schranz (mijloc) dînd o conferință de presă și spunînd adio jocurilor Olimpice.

În luptă cu titanii Alpilor, un băiat din Carpați: Dan Cristea.

În 11 zile de agitație olimpică am învățat o mulțime de numiri noi japoneze. Cine n-a pronunțat pînă acum decît Fujiyama, auzind de Teineyama și Eniwayama, va fi înțeles oricum că în niponă *yama* înseamnă munte. Am colindat coclaurile pline de exotism dintre Makomanai și Miyanomori, dintre Okurayama și imensul lac verde Shikotsu, nume ce vor rămîne legate de aventura umană a performanțelor olimpice. *Yeni* s-au cheltuit mai puțin în cartierul de perdiție Susukino și mai mult în magazinele de păpuși, care ofereau gheișe și samurai în format miniatural. Nu știm prea bine cît orez s-a mîncat, dar cu siguranță s-a băut multă bere, pentru că — printr-o ciudată coincidență — Sapporo este, alături de München (altă gazdă olimpică) și orașul american Milwaukee, unul dintre cele mai importante centre mondiale ale industriei populare băuturi. Primul șoc vizual nu l-a produs labirintul grafic al inscripțiilor (la urma urmei, pentru ochiul neavizat nu importă dacă sistemul de scriere este *kanji*, *hiragana* sau *katakana*). Privirile au căzut întîi în extaz la vederea lumii basmelor orientale, reprodusă în dimensiunile închipuirii: eroi? animale, zei, zmei, pagode din chiciură și nea. Închipuiți-vă un Goliat de 25 de metri înălțime, clădit din cel mai nestatornic, cel mai refractar, cel mai inconsistent material. Pentru monumentele acestea efemere din parcul Odori, pe bulevardul central al orașului, 6 000 de camioane au cărat zăpadă și gheață. Sculptorii locali, cu totul originali în manieră, cizelează faldurile și contururile, liniile gingașe ale fețelor cu ajutorul flăcării. Iată o imagine demnă de mitologia nordică: o lume creată din foc și gheață!

*

Pentru prima oară în istoria lor, Jocurile Olimpice de iarnă au poposit în Extremul Orient. Cei familiarizați cu peisajele alpine din Austria, Elveția, Italia sau Franța au crezut că vor fi deziluzionați sau uluiți de priveliștea locului de sosire din cursa de coborîre pe schiuri, aflată la o altitudine de doar 40 de metri deasupra nivelului mării. Previziunea era justificată, pentru că cercetarea planiglobului duce la concluzia că de fapt Sapporo se află aproximativ pe aceeași paralelă cu Coasta de Azur, cu plaja de la Cannes, dacă nu chiar cu cea de la Mamaia. Cît de mult înșală asemenea comparații, am văzut în cele 11 zile de capricioasă iarnă asiatică, de la seninul brusc la teribila viscoleală, de la pojghița subțire de gheață pînă la amenințătoare întroieniri. Clima insulei Hokkaido — poreclită Scandinavia Extremului Orient — este înăsprită de lipsa vreunei mări calde în apropiere, de umezeala aerului, de vînturile reci ce vin de pe continentul asiatic.

Pentru prima oară Jocurile Olimpice de iarnă au fost găzduite de un oraș cu o populație de peste un milion de locuitori. De prin 1964, o dată cu Innsbruckul tirolez și apoi cu orașul lui Stendhal, Grenoble (în 1968), s-a cam terminat epoca micuților, rusticelor stațiuni de sporturi de iarnă, menite să dea Olimpiadelor albe intimitatea unei idile în munți. Sapporo este capitala insulei Hokkaido, una dintre cele patru regiuni principale ale arhipelagului japonez. Ținut-deșert cu veacuri în urmă, insula a fost populată cu neamul nomad *ainu*. Și astfel, orașul însumează un trecut scurt de doar o sută de ani. Dar ce dezvoltare rapidă: de la o mie de locuitori în 1872, la peste un milion astăzi! În limba *ainu* Sapporo înseamnă «marele rîu secat».

Organizatorii jocurilor trebuie să se fi gîndit la fertilizarea văii de la poalele muntelui Moiwa într-un sens mai curînd turistic decît agrar. Pînă nu demult, de la Tokyo la Sapporo era nevoie de două zile de călătorie cu mașina. Acum, se poate ateriza pe noul aeroport Chitose o oră după plecarea din capitală. Autostrăzi împînzesc împrejurimile. Peste 12 km de linii de metro ușurează traficul urban. Cine vorbește deci de gigantismul Jocurilor Olimpice, de uriașele investiții implicate, nu trebuie să uite nici beneficiile pe plan edilitar. Firește însă că nu totul va putea fi valorificat integral. Primele piste de bob și de săniuțe din Asia, construite aici, nu vor mai fi prea des folosite. Timp de 6 ani, 13 000 de muncitori au tratat cosmetic peisajele. Numai la construcția pistei de coborîre de pe muntele Eniwa au gîfîit 850 de tractoare și 25 000 de soldați, lăsînd în urmă explozille a șase tone de dinamită. A doua zi după ceremonia de închidere a jocurilor, aceeași trupă a urcat din nou muntele, pentru a reîmpăduri cărările golașe: pista se afla pe teritoriul rezervației naționale Shikotsu Toja și acolo intervenția sportului în natură a primit o dispensă de doar doi ani. Astăzi, nici urmă de pista victoriei coboritorului elvețian Berhard Russi...

•

Timp de două săptămîni, jocurile Olimpice de la Sapporo au captat atenția opiniei publice mondiale. Mai ales prin prologul plin de suspense. Zile întregi s-au întrecîlat prin eter zvonuri și telegrame, ipoteze și declarații, păreri și clarificări. Lumea sportivă a trăit sub tensiunea demersurilor diplomatice, a ședințelor și sesiunilor, a conferințelor de presă. Și toate acestea pentru că președintele Comitetului Internațional Olimpic, Avery Brundage, continuă necruțătoarea sa campanie împotriva ingerințelor negustorești în treburile sportului. Bătrînul de 84 de ani din Chicago a plecat la drum cu o listă neagră conținînd numele a 53 de presupuși păcătoși, care ar fi încălcat regulile amatorismului. Dar pînă la urmă, la Sapporo — întocmai ca pescarul lui Hemingway, ajuns la mal doar cu scheletul rechinului — Brundage a trebuit să se mulțumească cu un singur trofeu (dar prețios): capul schiorului austriac Karl Schranz, sacrificat și exclus de la jocuri. În ciuda aparențelor, maturul Karli (33 de ani) nu e chiar martirul amatorismului exacerbat, cum s-a spus. Ca vicepreședinte al firmei de schiuri Kneissl (marcă depusă căreia el îi face reclamă la toate concursurile la care participă) primește redevențe de aproximativ 50 000 de dolari, la care se adaugă premiile de la producătorii de bocanci, bețe, legături de schi, hanoracuri etc. Fiscul austriac îl taxează la un venit anual de circa 100 000 de dolari. Posedă o pensiune în stațiunea St. Anton. Indiciile după care s-a ghidat forul olimpic la descalificarea lui au fost: un film publicitar pentru fabrica de bocanci de schi Henke și o reclamă pentru cafeaua «Aroma»; în ambele, firește, protagonistul era Karl Schranz. El își negocia de multă vreme talentul de schior, dar Brundage a vrut să-l împiedice s-o facă și sub emblema olimpică. De altfel, Schranz n-a avut niciodată noroc la Olimpiadă. În 1960, la Squaw Valley, a fost exclus din echipa austriacă datorită unei escapade la Las Vegas. În 1964, accidentat, n-a ocupat decît un loc doi. La ultima ediție, pe cînd timpul său intermediar era mai bun decît al idolului francez Killy, un om de ordine i-a tăiat calea pe pistă.

La Sapporo au fost protestele de conveniență, s-au exprimat compasiuni, federația internațională a anunțat că va organiza (apoi s-a dezis) campionate mondiale speciale pentru a-l consola pe Schranz (sau mai curînd pentru a fi fidelă promisiunii de a-și apăra supușii). Echipa Austriei a amenințat cu retragerea în bloc, dar s-a răzgîndit. După plecarea lui Schranz, au rămas alte patru firme comerciale să patroneze interesele echipei...

•

Dar ne luăm cu vorba și cititorul ar putea crede că la Sapporo sportul a lipsit. Dimpotrivă. Ca întotdeauna, la capătul a 4 ani de febrile pregătiri, cei mai buni sportivi ai lumii s-au aruncat în luptă cu disponibilități cu trudă chivernisite, în căutarea unei consacrări mai presus de orice titlu mondial sau continental. Laurii olimpici sînt rîvniți pentru că ei trimit pe campion în istoria sporturilor. Oricît de absorbiți de preocupările lor profesionale de astăzi, mulți foști campioni (Peggy Fleming, Nancy Greene, Sixten Jernberg, Egon Zimmermann și alții) au venit la Sapporo să retrăiască din tribună emoțiile propriilor lor victorii, de obsesia cărora nu pot scăpa.

În antichitate, olimpionicul cel mai de vază își împrumuta numele (*devenind eponimul*) Olimpiadei care i-le făcut celebru. Eponimul ediției de la Sapporo ar trebui considerat excepționalul patinator olandez Adrianus (Ard) Schenk, care în dispută cu viscolul, cu adversarii și cu distanțele inelului de gheață a recoltat trei medalii de aur în probe individuale, ispravă pe care, după ultimul război, n-au mai reușit-o decît schiorii Toni Sailer și Jean-Claude Killy și patinatoarea Lidia Skoblikova (ultima chiar patru medalii).Victoriile lui Schenk se datoresc unui antrenament zilnic de 4-5 ore, cu parcursuri de 40 km pe gheață, precum și pregătirilor din vară, cu bicicleta, însoțind pe șoselele Olandei pe ciclistul profesionist Peter Post.

Printre realizatorii de victorii multiple, la poli opuși ai vîrstelor fiziologice obișnuite în sport, se situează matura învățătoare din Ijevsk, fondista sovietică Galina Kulakova (în vîrstă de 30 de ani),și cea mai tînără campioană de la Sapporo, eleva unei școli comerciale din St. Gallen, surprinzătoarea schioară elvețiană (în vîrstă de 17 ani) Marie-Theres Nadig.

N-a fost o ediție a surprizelor extraordinare; proporția obișnuită de neașteptat n-a fost întrecută. Chiar dacă trei japonezi monopolizează medaliile la trambulina mică, iar francezii nu obțin nici o medalie de aur. Sportivii sovietici își consolidează o anumită supremație globală, iar cei din R.D. Germană fac un salt important spre fruntea ierarhiei. Cu excepția Elveției, celelalte țări din jurul Alpilor marchează un recul considerabil. În acest concert — în care scandinavii, potrivit tradiției, își iau «partea leului» — sportivii români au decepționat mai puțin în raport cu posibilitățile lor, cît cu dimensiunile declarațiilor precedînd deplasarea la Sapporo (vezi cazul biatlonului).

•

Acum, după ce la ceremonia de închidere s-a stins ultimul acord al semnalului muzical compus de Akira Miyoshi, profesor la Universitatea de arte din Tokyo, putem spune din nou «bună-dimineața» fără să invocăm diferența de fus orar; pentru noi «*ohayo gozaimasu*» spus cu 7 ore înainte de ivirea zorilor n-are nici un sens.

În 11 zile de agitație olimpică am învățat alfa și omega bunei-cuviințe japoneze. Ni s-a spus la venire, cu plecăciunea de rigoare (pe care o cunoaștem de la galele de judo): «*irashaimase*» (care înseamnă «bine ați venit») și ni s-a urat la plecare, după buna și politicoasa tradiție olimpică: «*sayonara*» (adică:«la revedere»)la Denver, în Colorado, în 1976. Alți 4 ani de pregătiri pînă la Olimpiada viitoare.

GASTRONOMICĂ

...cu portocale?

Mare lucru și erudiția, mai ales în domeniul gastronomiei, cînd este folosită cum trebuie. La cugetarea aceasta profundă am ajuns zilele trecute cînd am surprins-o pe îngrijitoarea blocului într-o conversație cu o vuzină de apartament, pronunțînd cuvintele: «...rață cu portocale...»

— Păi bine, stimato — m-am introdus eu pe fir — știi dumneata ce înseamnă a găti rață cu portocale? Asta-i o mîncare de zile mari pe care nu oricare gospodină care face pîrjoale se poate încumeta să o prepare.

— Păi..., a încercat vuzina să-i ia apărarea.

— Nici un păi. Știți, mă rog frumos, unde se mănînci și se găsește cea mai formidabilă rață cu portocale?

— Știu eu? — se frămîntă îngrijitoarea — poate la Cucu-bar, unde se duce băiatul lu' madam Georgescu cînd la mă-sa penzia...

— La Paris, stimatelor, la restaurantul «Lasserre», condus de domnul René Lasserre.Numai dumnealui folosește o rețetă autentică pe care a moștenit-o...

— De unde să știm — se scuză îngrijitoarea — că noi nu ne ducem prin crișme, că sîntem văduve și...

— Ce spun eu n-are nici o legătură cu văduvia, așa că mai bine ascultați: rața cu portocale, *le canard à l'orange*, cum îi spun...

— Da de ce, maică?...

— Nu mă întrerupe: se ia un boboc de rață dolofan — în jur de 2 kile —curățat bine, se mînglie cu unt și se bagă într-o cratiță adîncă unde se fierbe în apă — cu sarea corespunzătoare — trei sferturi de ceas. La sfîrșit se adaugă o cinzeacă de «Grand Marinera», dacă ați auzit de asemenea coniac?...

— Țuică nu se poate, maică?...

— Nu! și ascultați mai departe: se mai lasă 4-5 minute la foc mic. Scoateți apoi bobocul din cratiță și mutați-l în altă curată unde ați turnat un polonic de supă (de la rață), o lingură de oțet, un polonic de suc de portocală și două linguri de unt ars cu puțină făină și sare după gust. Lăsați totul la cuptor vreo 12 minute. Puneți apoi rața pe o tavă de argint...

— De unde, maică?...

— Mă rog, pe o tavă frumoasă. În sosul respectiv, care a rămas, adăugați miezul în felii, de la două portocale și așezați totul din nou pe foc pînă începe să fiarbă. Scoateți feliile de portocală și așezați-le frumos în jurul rației, iar deasupra turnați sosul La rața cu portocale serviți pline de secară tăiată în feliuțe subțiri și dregeți-vă beregățile cu vin negru mai subțire, cum ar fi, de-o pildă, cal de Miniș și...

— Dar varza unde-i?, îmi taie expunerea vuzina.

— Care varză?

— Păi varza la rață!

— Ce varză, cucoană!? V-am dat rețeta asta nobilă pentru că v-am auzit vorbind de rață cu portocale.

— Nu te supăra matale, dar noi vorbirăm c-am văzut la Alimentara rațe și portocale, mă rog frumos...

Poftim, cum își strică omul de pomană erudiția!

P.P. NAȘU

CITITORI CĂTRE CITITORI

Cu acest număr inserăm primele solicitări de publicare a adreselor în vederea schimbului de corespondențe:

Enăchescu Victor, 32 ani, proiectant principal, București, bd. Păcii nr. 144-146, bl. 34, ap. 43, sect. 7, of.p. 16: teme diverse; *Gruici Ioan*, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, str. Cașin nr. 27, ap. 2: teatru, cinema, poezie, schimb de ilustrate; *Ghenea Ana*, 22 ani, Calafat, str. Popa Șapcă nr. 59: teme diverse; *Turdeanu Vasile*, 38 ani, medic, Tecuci, str. 23 August nr. 22: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bică Aurel*, 22 ani, lăcătuș-mecanic, Tg. Jiu, bd. 1 Mai, bloc 31, sc. A, ap. 27, et. 1: teme diverse, schimb de ilustrate; *Kraițăr Ladislau*, 21 ani, Hunedoara, Piața Libertății nr. 32: literatură, foto, schimb de ilustrate; *Damaschin Ica*, 25 ani, Turnu Severin, str. Traian nr. 106: teme diverse, schimb de ilustrate; *Chineo Nelu*, 26 ani, Turnu Severin, cart. Crihala, bloc A6, sc. F, ap. 85: schimb de ilustrate (în mod deosebit cu monumente istorice); *Știucă Alexandru*, 27 ani, Suceava, str. Gh. Doja, nr. 81, of. poștal 3: schimb de ilustrate; *Chendea Iulica*, 23 ani, educatoare, Roșiori de Vede, str. Cpt. Corlățescu nr. 53: actori, modelaje, schimb de ilustrate; *Dinu Elena*, 22 ani, funcționară, Lugoj, str. Dorobanților nr. 3: cinema, discuri, schimb de ilustrate; *Bunea Vladimir*, student, Timișoara, complex stud., cămin 12, cam. 133: schimb de ilustrate; *Popescu Theodonia*, 17 ani, elevă, Pitești, str. T. Vladimirescu nr. 19: schimb de ilustrate; *Bodung Carmina*, Brăila, șos. Baldovinești nr. 16, cart. 1 Mai: istorie, schimb de ilustrate; *Mare Emil*, 57 ani, funcționar, Bocșa I, str. Țarinei nr. 3, Caraș-Severin: schimb de ilustrate; *Crețu Mihai*, 23 ani, mecanic utilaj greu, Constanța, Șos. Mangaliei nr. 74, bloc C5, ap. 113: schimb de ilustrate; *Vrînceanu Ion*, 23 ani, oraș Bălan, bloc 52, sc. 5, et. 2, ap. 13, Harghita: schimb de ilustrate; *Codrin Ionel*, maistru electromecanic, loc. Dupăpiatra nr. 51, of. Bucea, Hunedoara: schimb de ilustrate cu caracter istoric; *Chincișan Silvia*, 21 ani, strungar, Tîrgu Mureș, str. Ilie Pintilie nr. 3: teme diverse, schimb de ilustrate; *Leanca Maria*, 20 ani, elevă, Slatina, str. Jianu nr. 1: schimb de ilustrate; *Istrate Victoria*, 29 ani, planificatoare, Tulcea, str. Mahmudia nr. 152: schimb de ilustrate.

pe ecrane

ULTIMUL RĂZBOINIC

Prea multe ținte, una după alta, au vrut să nimerească și autorul cărții, Clair Huffaker («Nimeni nu iubește un indian beat»), și cel al ecranizării, Carol Reed, mereu ambițiosul Reed («Agonie și extaz», «Oliver»). Au ținut să atragă atenția asupra monstruosului anacronism al existenței rezervațiilor de indieni, «americani pe cale de dispariție», aflați în marginea societății americane supercivilizate, au mai vrut să se răfuiască, indirect, și cu cei care întreține imaginile încremenite, strămoșesc-idilice ale vieții acestora (în mintea unora ea ar semăna aidoma penibilelor clișee vînturate de unele westernuri europene actuale); mai departe, cei doi au fost apăsați pe inimă și de nostalgia cîtorva dintre frumoasele mituri ale epopeii vestului, de durerea de a vedea că nici amintirea lor nu mai poate avea contururile limpezi. S-au amestecat intențiile, s-au înghițit una pe alta, iar produsul finit apare nehotărît în planul izbutirii artistice. Drastic se ivește doar protestul — soldat cu victime tragice — marșul revendicativ din final («de mult ne chinuim, dați-ne pămîntul înapoi»), dar strigătul demascator cu trimiteri precise la anumite stări politice din America de azi vine parcă dintr-un alt film. Pînă la această încheiere asistasem doar la răbufnirile eroilor, stinse undeva, la granița nestatornică dintre comedie și poezie. Protagonistul, purtătorul de cuvînt al comunității de oameni oropsiți, reintors — din mijlocul civilizației — la «căminul» său, pare căzut direct din paginile lui Steinbeck, este rudă apropiată a sărăntocilor pehlivani din «Joia dulce», «Tortilla Flat», a celor care, pentru a-și salva demnitatea, își cîrpesc mizeria cu umor, se retrag în spatele jocului cu încrederea naivă cu care cineva își închipuie că te poți ascunde după degete. De fapt, toate firele filmului se împletesc și se despletesc în funcție de acest joc al credințelor candide: indienii cu nume poetice (Șoim în zbor, Urs rănit) mai pun preț pe eficacitatea legilor secolului trecut, se războiesc cu «obiectele» — precum eroii comediilor clasice — începînd de la o tinichea, trecînd cu mînie asupra unui buldozer și oprindu-se în cele din urmă pe acoperișul unui tren care, ca orice tren westernist, s-a născut pentru a fi atacat. Carol Reed evocă aici, în registru hazliu, unul dintre miturile de care aminteam la început, așa cum tot cu un zîmbet le va caricaturiza pe frumoasele saloon-ului transformate acum în harpii. Singura imagine salvată, cu mari eforturi, este cea a tovărășiei om-cal. Chiar dacă armăsarul este nărăvaș și nu arareori își doboară călărețul, chiar dacă i s-a dat numele de ocară «Bomba H» și-i cam place să bea whisky, în momentele de grea încercare ale individului se domolește, redevenind ocrotitor. În inegala urmărire elicopter-cal cîștigă acesta din urmă. Victorie efemeră însă, ce cerea cu necesitate o acțiune viitoare mai consistentă. Și, poate, un al doilea film. Să ne bucurăm însă că în filmul de față, așa cum este el, nu dispare nici o clipă de pe ecran Anthony Quinn care joacă cu gîndul dus departe la Zampanò plîngînd la moartea Gelsominei, la Zorba dansînd în cinstea unei catastrofe cum nu s-a mai văzut.

O DUMINICĂ PIERDUTĂ

Jaroslav Papoušek s-a mai întors o dată în mijlocul clanului Homolka (primul popas a fost «O duminică în familie»), ca și cum nu și-ar fi încheiat răfuielile cu membrii acestuia sau — cine știe — poate a crezut că a fost prea blînd cu ei. Milos Forman, beneficiarul de pînă acum al scenariilor lui Papoušek («Asul de pică», «Iubirile unei blonde»), i-ar fi lichidat dintr-o dată printr-una din acele lovituri ce-i sînt specifice; fostul său colaborator, devenit regizor pe cont propriu, pune în aplicare lecțiile maestrului, fără să albă însă sclipirile de geniu ale acestuia, adică forța de a stabili o legătură năprasnică între un crîmpei de viață în aparență nesemnificativ și altul. Autorul «Duminicii pierdute» își urmărește eroii în timp, îi lasă să zburde (atît cît pot să zburde două femei și un bărbat ce ating suta de kg!), viră între ei un obiect de zizanie — automobilul — și apoi le înregistrează reacțiile, asemeni unor insecte prinse sub un imens clopot de sticlă: pe îndelete, fără îndurare, așteptînd cu perseverență momentul în care cumsecădenia se dovedește a fi doar obtuzitate, grija pentru alții — o curiozitate periferică, iar filistinismul — un însoțitor permanent.

Dintre toți realiștii școlii cehoslovace de film, Papoušek se dorește a fi cel mai puțin blînd și dispus să ierte păcatul de a crede că «infernul sînt ceilalți». Printre crăpăturile ușilor și ferestrelor din filmele lui Forman sau Ivan Passer («Lumină intimă») se mai strecura cîte o geană de înțelegere sau duioșie, nu orice stîngăcie se transforma într-o excrescență ridicolă. Familia Homolka calcă însă cu dezinvoltură pe teritoriul grotescului

iar autorul, în «răutatea» sa, i-a confruntat de fiecare dată cu o virtuală șansă de reabilitare, mereu ratată. Întîlnirea cu bunicul, cel care își presimțea moartea aproape, ar mai fi stins elanul cu care membrii familiei își dau pe față arama meschinăriei și a precarității sentimentelor. Bătrînul a ales însă de bunăvoie să se stingă departe de ai săi, cît mai încolo de acești oameni maturi a căror singură grijă este să nu zgîrie mașina, să nu piardă șepcuțele copiilor (pe care sînt în stare să le caute și în gaură de... șarpe), de acești bărbați și femei care, strînși laolaltă, nu au nimic a-și spune, care abia așteaptă să se agațe de ceva pentru a-și omorî timpul; jocul nătîng cu merișoarele verzi, infantila întrecere a mersului pe podeș sînt scene de un sarcasm ucigător, atît de trist încît aproape ne întrebăm dacă pedeapsa lui Papoušek nu este totuși prea dură.

Magda MIHĂILESCU

TREVOR HOWARD
un mare actor englez, poate mai puțin cunoscut decît stelele de primă mărime, dar «nedreptățile» din lumea cinematografului nu mai miră pe nimeni. Reamintim filmele în care l-am văzut ultima dată: Cheia *(autor — Carol Reed, parteneră — Sophia Loren), ecranizarea TV* Fii și îndrăgostiți *după D.H. Lawrence. Fotografia noastră îl înfățișează într-o ipostază din* Șarja brigăzii de cavalerie ușoară, *creație a lui Tony Richardson.*

Un zîmbet în fața aparatului de fotografiat menit să rămînă în albumul personal al actorilor MICHAEL CAINE și MICKEY ROONEY (50 de ani), aflați în Malta, pe platourile filmului Pulp.

actori si roluri

Un PETER O'TOOLE
greu de recunoscut,
îmbătrînit şi orb
(cu ajutorul machiajului
şi al unor
lentile albicioase
aplicate pe ochi),
în filmul
Under the Milk Wood.

OLGA GEORGES-PICOT,
partenera
lui Claude Rich
în filmul
Te iubesc, te iubesc
al lui Alain Resnais,
actriţă franceză
ce încearcă
să-şi construiască
o carieră,
se pare, sobră.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FORD John

Regizor, scenarist și producător american, de origine irlandeză, născut Sean Aloysius O'Fearna, la Cape Elizabech-Portland (Maine) la 1 februarie 1895. Considerat cel mai mare cineast al Americii, precum și unul dintre pionierii Hollywoodului, J.F. își începe ucenicia de regizor, făcînd mai întîi asistență (1913–1916), apoi din 1917 turnînd nenumăratele westernuri (cu Harry Carey). Din 1923 abandonează temporar acest gen, preocupîndu-se de subiecte cît mai variate: comedii, drame sentimentale etc. Revine apoi la genul său preferat, creînd cîteva capodopere ca: *Iron Horse; Just Pals; Three Bad Men* etc. și inaugurează producția sa sonoră cu *Patru frați* (1928), emoționantă dramă antirăzboinică. Străbătută de un suflu epic, filmele sale din anii '30, variate ca gen, au comun aceleași spirit generos de combativitate pentru justiția socială, pentru triumful binelui și abolirea prejudecăților și a intoleranței. Așa au fost: *Lupi de mare* (1931); *Patrula pierdută* (1934) *Lumea se mișcă* (id.); *Tot orașul vorbește* (1935); *Denunțătorul* (id.). *Prizonierul din insula rechinilor* (1936); *Maria Stuart* (id.); *Uraganul* (1937), *Cavalcada fantastică* (*Diligența* — 1939); *Tînărul domn Lincoln* (id.); *Fructele mîniei* (1940); *Lungul drum spre casă* (id.). După alte două opere de gravă tematică socială, *Casa din vale* (1941) și *Drumul tutunului* (id.), J.F. se va întoarce spre genul său preferat: westernul, relatînd în speciul împrejurările dramatice (adesea desprinse din paginile istoriei) ale formării poporului american sau conflictul dintre apărătorii legii și ordinii și aventurierii fără de lege, în încrîncenări de proporții homerice. Amintim: *Dragă mea Clementine* (1946); *The Fugitive* (1947); *Fort Apache* (id.); *The Three Godfathers* (1948); *She Wore a Yellow Ribbon* (1949); *Wagonmaster* (1950); *Rio Grande* (id.); *Sergeant Rutledge* (1960); *Alamo* (id.); *Omul care l-a ucis pe Liberty Valence* (1961); *How the West was Won* (1962); *Cheyenne Autumn* (1964) etc... În afara acestor westernuri clasice, J.F. a mai semnat regia unor filme de mare spectacol ca: *What Price Glory?* (1952); *The Quiet Man* (id.); *Mogambo* (1953); *The Long Grey Line* (1955); *Mister Roberts* (id.); *The Last Hurrah* (1958); *Young Cassidy* (1964). *Seven Women* (1965). A cucerit un număr apreciabil de premii și sufragiile întregii critici mondiale.

FORMAN Milos

Regizor și scenarist cehoslovac, născut în Caslav (Boemia centrală), la 18 februarie 1932. Unul dintre cei mai originali cineaști ai timpului nostru. Se pregătește să devină scenarist și studiază la Academia de artă și muzică din Praga (1951–1956) apărînd ca actor în teatru de amatori și apoi ca prezentator la TV din Praga. Mai tîrziu scrie scenarii pentru filmele: *Lasă-mă s-o fac eu* (1955); *Ghiște albe* (1957) și lucrează ca asistent de regie pe lîngă Alfred Radok pentru *Bunicul automobil*; cu același regizor va colabora și la primele spectacole cu *Lanterna magică*. Debutează în regia de film, în 1963, cu două metraje medii: *Concurs*, compus din două episoade și realizat cu metode de cinéma-vérité, și *De n-ar fi toate muzicile astea*, reunite într-un singur film intitulat *Concurs*. Se afirmă ca un fin, subtil, ironic și uneori tandru observator al vieții tinerilor, în filme care vor face înconjurul lumii, ca: *Așul de pică* (1963); *Dragostea unei blonde* (1965) și (pe o notă încă mai amară, de satiră crudă) *Balul pompierilor* (1967). După un proiect ajuns de coproducție cu Italia, comedia *Vin americanii!*, acceptă o invitație în S.U.A., unde va realiza una dintre cele mai feroce comedii satirice asupra modului de viață american: *Taking Off* (1971), film prezentat cu enorm succes la Cannes.

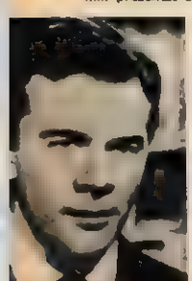

FORREST Steve

Actor american de film născut William Forrest Andrews, la Huntsville (Texas), la 29 septembrie 1926; frate al actorului Dana Andrews. Licențiat în psihologie, scrie mai întîi scenarii pentru TV, devenind apoi actor la radio și TV, iar mai tîrziu în film, debutînd într-un rol minor din filmul lui Minnelli: *The Bad and the Beautiful* (1953). Conturează roluri de compoziție în: *The Clown, Battle Circus; Dream Wife; Take the High Ground; So Big* etc. O dată cu *Phantom of the Rue Morgue* (1954) de Roy del Ruth, inspirat din E.A. Poe, devine protagonist și cap de afiș în filme ca: *Prisoner of War; Rogue Cop; Bevilled* (turnat în Franța) cu Anne Baxter; *The Living Idol; It Happened to Jane, Heller in Pink Tights* (de G. Cukor) cu Sophia Loren; *Flaming Star* cu Dolores del Rio; *The Second Time Around, Yellow Canary* etc. Cunoaște o popularitate mondială mai ales datorită serialelor TV și mai ales personajului principal interpretat în *Baronul*, cel mai temut concurent al *Sfîntului*. Stilul de joc sobru, eleganța și suplețea care-l caracterizează îl desemnează ca interpret ideal al filmelor de aventuri de o factură mai rafinată.

FORST Willi

Actor și regizor de film (și teatru), scenarist austriac, născut Wilhelm Frohs, la Viena, la 7 aprilie 1903. Unul dintre cei mai importanți actori-cineaști europeni a cărui perioadă de maximă popularitate coincide cu epoca de glorie și de independență a filmului austriac. Debutează ca actor de teatru și operetă în anii '20 pe scenele Vienei (Karltheater) și Berlinului (de la Metropol la Reinhardt și Piscator). Apare sporadic și în filme: în 1927 în *Café-Elektric* și în 1929 în *Frumoasa necunoscută*, avînd ca parteneră (în ambele filme) pe debutanta Marlene Dietrich. După o excelentă luare de contact cu filmul sonor în *Atlantic* (1930 — r: E.A. Dupont), se afirmă ca inegalabil interpret al fermecătoarelor filme vieneze ale triolui Geza von Bolvary (regizor), Walter Reisch (scenarist), Robert Stolz (compozitor): *Două mîini într-un vals; Cîntecul s-a sfîrșit; Un tango pentru tine; Gala la camondă; Mona Lisa; Femeile vesele din Viena; Te iubesc deși nu te cunosc* (1930-1934), intonînd cu inimitabil accent vienez melodii care au făcut înconjurul lumii. Star favorit al Vienei și Berlinului anilor '30, W.F. apare într-o serie de filme încîntătoare, ca: *Prințul Arcadiei; Așa fată nu-i de uitat; Un vis blond; Valsul mănăstirii sale; Hoțul de milioane* etc. și doar în două drame: *Taina cea mare* (după Ștefan Zweig) și *Așa se sfîrșește o iubire*. Rezervă o mare surpriză admiratorilor săi în 1933, cînd debutează ca regizor (și scenarist) în Viena cu: *Simfonia neterminată*, poetică evocare a figurii lui Schubert, și un an mai tîrziu cu *Mascarada*, rafinat portret al Vienei sfîrșitului de veac, film în care lansa o mare vedetă a teatrului austriac, pe Paula Wessely. Realizează pe rînd filme remarcabile, ca dramele: *Mazurca* (1935): *Burgtheater* (1936); *Serenada* (1937), comediile: *Allotria* (1937); *Eu sînt Sebastian Ott* (1939), filmele muzicale: *Operetă* (1940); *Singe vienez* (1942); *Fetițele vieneze* (1944) și *Femeile nu sînt îngeri* (id.). Un mare succes de public va obține cu versiunea satiric-muzicală a romanului *Bel-Ami* (1939). După război se va ocupa de zinistică (director al revistei Der Film-Viena), revenind apoi la regie în 1951, cu: *Die Sünderin*, la interpretare, cu: *Es geschechen noch Wunder* (id.) și alte cîteva cu roluri de prestigiu. A mai semnat filme evocînd Austria de odinioară între 1952 și 1958, ca: *La calul bătăn; Dieses Lied bleibt bei Dir; Wien, du Stadt meiner Träume; Die unentschuldige Stunde* etc.

film

telegrame

● *După cîțiva ani de absență, Merle Oberon și Susan Hayward se reîntorc pe platouri; prima va fi protagonista și producătoarea filmului* Interval, *a doua va apărea în serialul TV* Fitzgerald *și mîndria, într-un rol deținut anterior de Barbara Stanwyck.*

● *Gene Saks (autorul ecranizării «Floarea de cactus») realizează pentru casa Paramount filmul* Ultimul dintre îndrăgostiții înfocați, *cu Alan Arkin, Paula Prentiss și Sally Kellerman.*

● *Scenaristul francez Pierre Dumayet («A muri din dragoste») a terminat proiectul unei comedii polițiste,* La magouille, *pe care-l va prelua regizorului Jacques Trebouta. Se pare să rolul principal va reveni actriței Dany Carrel.*

● *Ca un cîntec se intitulează filmul cineaștilor bulgari Slavcio Dudov (scenariul), Kristo Piskov și Irina Aktaceva (regizori) închinat romantismului revoluționar.*

● *Melvyn Douglas, Trish Van Devere și Janet Leigh sînt parteneri în filmul lui Mel Stuart,* Unu este un număr singuratic.

● *Mia Farrow și Jean-Paul Belmondo au fost solicitați de Claude Chabrol pentru filmul* Cursă pentru lupi. *Actrița americană a acceptat cea mai grea condiție a contractului: să se lase transformată, cu ajutorul machiajului, într-o femeie urîtă.*

● *Talentata comediană Goldie Hawn (în fotografie), al cărei joc dezinvolt l-am admirat în «Floarea de cactus», va apărea într-o nouă producție a casei Columbia,* Fluturii sînt liberi.

Irina Loghin

Se împlinesc patru ani de cînd în filele nevăzute din albumul inimii Irina Loghin și-a înscris una dintre cele mai scumpe amintiri. Atunci, într-un sfîrșit de iarnă, în orașul de la poalele Tîmpei s-a întîlnit cu altă mare mesageră a cîntecului popular: Amalia Rodrigues. După ce a ascultat-o într-un recital, doamna «fado»-ului i-a mulțumit plină de emoție...

...Iar emoția pe care a încercat-o cîntăreața noastră nu a fost cu nimic mai mică. Cuvintele Amaliei s-au adăugat cu strălucire celorlalte elogioase aprecieri culese de Irina Loghin în țară și peste hotare.

Născută la 19 februarie 1940 în comuna Gura Vitioarei, județul Prahova, apreciata noastră interpretă arată încă din anii școlii dragostea sa pentru muzică iar, după încheierea studiilor, anagajîndu-se la apreciatul ansamblu «Ciocîrlia», devine cunoscută în scurt timp.

Turneele întreprinse în țară, ca și peste hotare — în U.R.S.S., Iugoslavia (1965), Austria (1966—1967), Suedia, Elveția (1969), Italia, R.P. Mongolă — îi confirmă talentul, calitățile vocale. Înregistrările făcute în studiourile Radioteleviziunii sau la Electrecord îi aduc an de an o tot mai mare popularitate.

Fără îndoială, sinceritatea interpretării, căldura glasului, ca și lirismul și acuratețea cîntecelor au avut partea lor de merit esențială la îmbogățirea șiragului de succese culese de Irina Loghin. Dar acestora trebuie să le adăugăm noul gen lansat împreună cu Benone Sinulescu — «dialogul muzical», mult gustat și apreciat de marele public.

Deși stăpînește un repertoriu larg, Irina Loghin ne-a mărturisit că nu-și precupețește timpul liber pentru a pleca în căutarea unor noi melodii, efectuînd laborioase culegeri în satele dintre Vălenii de Munte și Întorsura Buzăului. Și astfel, anul acesta, un nou disc ne va aduce noi cîntece și — poate — și noi «dialoguri muzicale»...

Gheorghe TUDOR

tv

de Liviu TIMBUS

promisiuni certe

De cînd se știu împreună, teatrul și televiziunea au făcut casă bună. Beneficiind de avantajele prim-planului, de forța de sugestie a unghiulației, de mobilitatea racursiurilor, piesa de teatru—cu dinamica ei redusă și supremația dialogului—s-a dovedit foarte apropiată de dramaturgia de televiziune. Cu toate acestea, prezența «Mușatinilor» pe micul ecran, ideea Soranei Coroamă de a transpune pentru televiziune o trilogie clasică—prin fragmentarea, regruparea și eșalonarea întregului material după canoanele și restricțiile imanente serialului TV—mi s-a părut cel puțin o încercare temerară.

...Și asta cu atît mai mult cu cît avem de-a face cu o lucrare istorică, *astăzi*, cînd filmul ne poartă aievea pe cîmpurile de luptă, înlocuind *in vivo* prin mase de figuranți recuzita sonoră a culiselor, cînd monoloagele eroice sînt substituite prin cavalcade autentice, iar faptele de vitejie ne apar executate ca la carte, mulțumită sutelor de cascadori.

E adevărat: ideea rămîne oricum ispititoare, mai ales dacă avem în vedere cîteva excelente reușite ale genului, între care ne permitem să amintim ecranizările după Shakespeare, datorate televiziunii engleze și prezentate în cîteva rînduri publicului românesc. Dar în aceste cazuri, să nu uităm, fragmentele pe viu au fost legate prin scene de film, ceea ce evident a mărit considerabil plastica spectacolului.

În cazul «Mușatinilor», teatrul a rămas teatru, redus la dimensiunile lui clasice și la posibilitățile lui tradiționale, Sorana Coroamă păstrîndu-și personajele între cei trei pereți ai decorului scenic și într-un pios respect pentru dialogurile și autenticitatea lucrării originale. Autoarea a scuzat cu inteligență inspirație natura lirică a trilogiei (imaterialitate sensibilă insinuată pretutindeni, în ciuda faptului că, dovedind o excepțională intuiție a feudalismului românesc, creația lui Delavrancea se impune printr-un pronunțat simț al observației, prin rigoarea și precizia notațiilor de amănunt)—element transpus cu prudență și discreție în această versiune modernă a «Mușatinilor». De altfel, teama autoarei de livresc și ostentație se resimte pretutindeni. Materialul a fost decantat cu grijă, epurîndu-se fără milă gestica exagerată și teatralismul dialogurilor, aceste vestigii supărătoare, ajunse pînă în zilele noastre dintr-o epocă în care acustica sălilor de spectacole și iluminația redusă îndreptau actorul spre pantomimă și replici urlate. În general vorbind, așadar, primele două episoade ne-au lăsat o surpriză dintre cele mai plăcute și toate temeiurile pentru a reveni ulterior cu concluzii optimiste. O singură nedumerire: pe alocuri cinstitele fețe boierești își poartă coafura și toaleta obrazului cam după moda anilor '72, cînd știut este că însuși autorul îl face pe Ștefan Voievod să rîdă copios de fețele spîne ale unor omisari venețieni.

De bun augur ni s-au părut în această săptămînă (7—14 februarie) și primele filme închinate unor apropiate evenimente: sărbătorirea semicentenarului U.T.C. și împlinirea celor zece ani de la colectivizarea agriculturii. Retrospective emoționante realizate prin solicitudinea peliculelor de arhivă, cu atît mai mult cu cît la ora actuală televiziunea beneficiază de o filmotecă proprie, acest veritabil depozit de «aduceri aminte», de prezentare prin mijloacele imaginii a unei vieți eroice desfășurate sub ochii noștri.

Din păcate, televiziunea ne-a rezervat migdala amară tot în orele tîrzii și acumpe ale sfîrșitului de săptămînă: o emisiune de varietăți anostă, alcătuită la întîmplare, fără sare și piper. Și încă ceva: epidemia cîntăreților fără voce tinde să devină nu numai endemică, ci chiar să contamineze oameni în toată firea, cetățeni cu meserii certe și sciatică declarată, bărbați și femei ajunși pe drumul cel drept la vîrsta concluziilor. Moda a devenit cu atît mai neplăcută cu cît chiar și mulți dintre bunii noștri actori, imitînd exemplele strălucite ale unor confrați de breaslă (Marcela Rusu, Ștefan Bănică, Ion Dichiseanu, Fory Etterle ș.a.), s-au transformat peste noapte în soliști de muzică ușoară. În schimbul mult așteptatelor momente comice, scenete, cuplete revuistice și cîntece interpretate de profesioniști ai genului—o suită de încercări trudnice și exerciții vocale desfășurate în dauna buzunarului nostru de timp.

TELE-RAMA

de Sanda FAUR

Televizorul a ajuns — s-o recunoaștem — o prezență obsesivă a existenței noastre. Chiar și atunci cînd am depășit faza teleăcomiei instalate ore în șir în fotoliu, chiar și în faza în care s-ar părea că-l ignorăm ostentativ, ne mințim. Televizorul ne obsedează și atunci cînd sîntem supărați pe emisiunile sale slabe, și atunci cînd ne plac cele izbutite, și atunci cînd îi punem la îndoială valorile artistice, și atunci cînd ne lăsăm pradă cronofagiei sale. Televiziunea emite și, fie că ne lăsăm ori nu de bunăvoie înghițiți de fluviul de imagini revărsat peste noi, fenomenul teleabsorbției îi preocupă pe sociologi și psihologi, telesondajele au devenit un tic științific, preferințele publicului au început a fi exprimate în cifre și scheme algebrice. De aici, un adevăr incontestabil: emisiunile televizate exercită asupra spectatorilor o influență continuă, o influență modelatoare care poate depăși, prin ampioarea exercitării sale, multe dintre rezultatele educative ale altor arte. Interviurile pe care începem să le publicăm din acest număr — și care intenționează totodată să vă prezinte pe cîțiva dintre cei mai îndrăgiți telemusafiri ai noștri — mărturisesc mai ales aceste preocupări de substanță, aceste intenții formative ale telerealizatorilor. Să-i ascultăm.

Sanda Țăranu

— Dacă s-ar face un telesondaj pe țară (s-au și încercat, de fapt, unele), cred că dumneata, Sanda Țăranu, ai ocupa locul de «cea-mai-privită-femeie-din-țară»: și se știe ziua în care arăți bine și cea în care ești obosită, și se comentează zîmbetul, coafura, bluzele, umorul. Cum te simți trăind mereu în această mică vitrină națională?

— Vrei să-ți răspund sincer? Ei bine: nu-mi displace. Nu-mi displace să fiu un oaspete bine primit în fiecare casă. Nu-mi displace să aflu că oamenii se interesează de mine cînd nu apar o vreme pe micul ecran. Mă mișcă pur și simplu cînd primesc colete cu ciocolată, gulerașe croșetate sau prăjituri de casă. Și deschid totdeauna emoționată scrisorile pe care le primesc zilnic: ce mi se mai scrie oare, sînt iarăși mustruluită că am zîmbit prea mult ori că nu am zîmbit deloc sau îmi mai declară vreun tînăr imberb dragoste veșnică?

— Succesul flatează întotdeauna orgoliile, ce să-i faci...

— Nu e vorba numai de asta: adevărul e că o crainică agreată reușește să atragă atenția nu numai ta *cum* spune, ci la *ceea ce* spune: asta îmi doresc, să fie atenți oamenii la ceea ce le comunic. Pentru că în definitiv, chiar dacă metafora nu ne flatează, noi, crainicele, sîntem cele care trebuie să «vindem» *bine* produsele spirituale ale televiziunii.

— Și îți faci singură textele de prezentare? Vreau să știu dacă-ți putem reproșa și dumitale unele încercări de comperaj «zglobiu» de un gust nu foarte sigur...

— A fost o perioadă—acum un an, doi — cînd îmi redactam și eu unele prezentări. S-ar putea să fi fost tocmai micile, rarele mele intervenții care să nu vă fi plăcut. Adevărul este însă că mai avem cale lungă de bătut pînă ca prezentările să ajungă la înălțimea unora din emisiunile pe care le anunță. Debitez adesea, o știu bine, texte stereotipe, banale, neinteresante, prea puțin concludente pentru emisiunile respective și prea puțin legate de întreg programul. S-a acreditat, din păcate, ideea că textele mai substanțiale trebuie încredințate colaboratorilor, nouă, crainicilor, fiindu-ne rezervate mai ales anunțurile și reclamele...

— Ca să vezi că și gloria nu are totdeauna cerul senin. Spune-mi sincer, Sanda Țăranu, nu regreți că nu te-ai făcut actriță? Știu că ai terminat Institutul de teatru în 1963 și că de atunci lucrezi numai la televiziune.

— Regret. Pasiunea mea nr. 1 rămîne, pentru toată viața, teatrul. Dar asta nu înseamnă că nu-mi place munca de crainică, din care mi-am făcut o a doua meserie.

— Care e, după dumneata, calitatea nr. 1 a unui crainic TV?

— Să rămînă el însuși pe ecran. Să fie sincer, dezinvolt. Să nu încerce a imita pe altul. Să aibă, într-un cuvînt, personalitate.

— Nu rezist la o întrebare absolut feminină: cine îți face rochiile? (Ai, ce e drept, multe și nostime) Ești doar «manechinul de modă» cel mai urmărit din țară! Ți le plătește televiziunea?

— În parte. Mă îmbrac la magazinul «Moda» al UCECOM de pe Calea Victoriei: Mariana Mărgineanu e o creatoare cu gust ales și mînă excepțională. Dar să știi că am mai curînd bluze decît rochii: cît se vede pe micul ecran! S-au și scos o sumedenie de legende din cauză că sîntem văzuți doar pe jumătate: eu, de pildă, aș avea un picior de lemn care scîrțîie groaznic cînd mă așez pe scaun... Și din cauza asta Cristian Țopescu îmi nutrește o afecțiune plină de milă... și a divorțat de cinci ori pînă acum pentru mine!

— Alte date biografice? De astă dată adevărate...

— Adevărul e că sînt de 12 ani căsătorită cu tenorul Nicolae Țăranu de la Operetă, că avem o căsătorie fericită, că sînt o pașnică femeie care-și iubește căminul, care își adoră munca la televiziune și telespectatorii, cu condiția să nu se mai născocească tot felul de povești fantastice pe seama ei...

Cristian Țopescu

— Stimate Cristian Țopescu, dezinvoltura dumitale și simplitatea asta pe care le transporți cu dumneata de pe ecran în viață (e invers, știu? Mă rog, cum dorești) nu reușesc de fel să mă contamineze. Mă simt groaznic de inhibată față de dumneata (chiar nu mă crezi? Aparențele, tovarășe Țopescu!): din cauza imensei, păcătoasei mele ignoranțe în materie de sport. Ajută-mă, deci: cum ți-ai face singur portretul sau, să zicem, o prezentare biografică?

— După plac, stimată colega, după stilul dorit. Preferi stilul dur, bărbătesc și datele adecvate? Poftim: Cristian Țopescu, ofițer activ în M.F.A., cu gradul de căpitan și 17 ani vechime în statele armatei, detașat cîndva la televiziune.

— De-adevăratelea?

— Absolut. Dar poate că preferați stilul înaripat, romantic...

— Avem cititoare și cititori adolescenți și pensionari.

— Deci: iubeam caii de mic. Și natura. «Ah, voi sănii și voi cai, voi cai!» (Știți, Esenin...) Tata m-a urcat pe cal cînd eram de-o șchioapă. Coamele fluturau, năzdrăvanii nechezau și zburau mai repede ca vîntul. Cincisprezece ani am făcut călărie: între 13 și 28 de ani.

— De-adevăratelea?

— Absolut. Dincolo de mica noastră glumă, trebuie să-ți spun că în familia noastră sportul a fost un fel de cult. Tatăl meu a practicat diverse discipline — gimnastică, natație, fotbal, dar mai ales călărie de performanță: a și participat la Jocurile Olimpice din 1936 în acea vestită «echipă de aur» a României — cum îi spuneau cronicarii. Nu e greu de înțeles cum mi-au pătruns în sînge virușii sportului.

— De-adevăratelea?

— Absolut: am făcut călărie de performanță la cluburile «Dinamo» și «Steaua» (și numai după aceea comentarii de concursuri hipice). Am făcut chiar și Institutul de educație fizică și sport.

— Am o întrebare încuietoare pentru dumneata, pregătește-te, dragă colega: spune sincer, îți cu Steaua? (M-a rugat nepoțelul meu, stelist aprins și definitiv, să ți-o pun!!)

— Da, la meciurile internaționale.

— Și nu ești niciodată și în nici un fel subiectiv în comentariile dumitale?

— Toată arta e ca treaba asta să nu se simtă în emisie. Eu mă străduiesc. Dar nimeni nu m-ar crede dacă aș spune că n-am și eu preferințele mele.

— Și cum de-ai ajuns crainic de televiziune?

— Comentînd la început, cum ți-am spus, demonstrații hipice în pauzele meciurilor de fotbal. Într-o zi am fost întrebat dacă mă pricep și la alte sporturi, eu am răspuns «probați»; am fost probat timp de patru ani și apoi angajat la televiziune.

— Ți-au trebuit deci cîțiva ani doar ca să devii o adevărată vedetă. La concursurile organizate de «Flacăra» ai obținut — sper

că-ți amintești — locul I și îl ai în preferințele publicului...

— Eu cred că mult mai mulți ani. Convingerea mea e că abia cu prilejul Campionatului mondial de handbal de la Paris am făcut o transmisie cu adevărat bună.

— Cum se suportă gloria, Cristian Țopescu?

— Cu înțelepciune: e cel mai relativ și mai efemer lucru din viața asta. Sigur că un crainic sportiv e mai în ochii oamenilor decît alții. Dar cine-i poate oare mulțumi pe toți acești iubitori de sport, care sînt cu toții mari și de neclintit specialiști?

— Ce-ți place cel mai mult în meseria asta a dumitale?

— Meseria. Și faptul că pot exercita uneori — sper — o anume influență educativă asupra telespectatorilor, asupra atitudinii pe stadioane, faptul că se poate face din sport un instrument de educație...

— Îmi spunea la ureche un coleg de-al dumitale că, în ciuda dezinvolturii dumitale, ai un trac nebun pe stadion?...

— Am: mai ales înaintea emisiunilor importante.

— Oricum, nu se vede pe micul ecran. Bravo!

— La mine tracul se manifestă prin pierderea poftei de mîncare.

— Păcat că nu li se întîmplă tuturor la fel...

Rodica Rarău

— Îți urmăresc cu real interes profesional «Prim-planurile» dumitale televizate, Rodica Rarău, îți urmăream și anchetele de la «Transfocator». Sîntem vechi intervievîste amîndouă și știm ce meserie grea e să tot pui întrebări, să tot descoși și să scormonești prin viețile oamenilor (nu te stînjenește treaba aceasta niciodată? Mie mi se mai întîmplă...).

— Și îți neapărat să mă pui acum și pe mine în postura celor pe care noi îi torturăm cu întrebările? Frumoasă treabă, n-am ce spune.

— S-ar putea să fie aici și o dulce răzbunare colegială: te-am invidiat nu o dată pentru calitatea umană a «subiecților» dumitale.

— Aici s-ar putea să ai dreptate: mă îndrept mai ales spre oamenii simpli, calzi, nesofisticați, care nu se ascund după vorbe savant ticluite și nu sînt obsedați de telegenia profilului lor.

— Spune-mi te rog, Rodica Rarău, care dintre interlocutorii dumitale ți-a plăcut cel mai mult?

— Îmi ceri un lucru aproape imposibil: oamenii cărora le-am făcut «Prim-planul» au fost toți deosebiți, toți unul și unul, toți m-au uluit cu ceva, de la toți am învățat cîte ceva pentru viață. Pe Maria Zidaru, de pildă, o iubesc pentru robustețea și forța ei interioară, o admir pentru că a știut să-și învingă într-una suferințele, să-și depășească condiția ei de femeie, de țărancă săracă cu un bărbat întors fără picioare din război, pentru că a reușit ca în satul ei să rămînă o singură casă veche, ținută drept piesă de muzeu. Mi-a arătat casa asta și mi-a spus: «Știi cum m-au ales președinta gospodăriei? Desculță m-au ales. Și tot desculță am intrat în partid»... De la muncitorul forestier Gheorghe Lazăr am păstrat pentru mine o altă frază grozavă: «Toată viața mea am trăit în munți, printre păduri; de la brazi am învățat să fiu drept și să nu plec capul, de la stînci, să fiu tare, de la ape, că pietrele rămîn». Sabri Emuria, președintele C.A.P. din Cobadin, îmi spunea mereu: «Cel mai greu lucru în viață e viața, dar pentru mine viața nu e grea». De la sculptorița Milița Petrașcu am rămas cu o formulă de consolare: «Atunci cînd îți-e sufletul greu, privește o operă de artă: are întotdeauna puterea de a te înseninа». El, dar oprește-mă, dragă colega: dacă am să-ți tot înșir înțelepciunile, și vorbele cu tîlc, și exemplele de viață pe care le-am adunat de la Tripșa și Palocsay, de la Hudițeanu și de la mulți alții, ne depășim minutele...

— Paginile... Te opresc, dacă dorești, dar nu înainte de a te mai întreba: ce consideri mai important în meseria asta a dumitale?

— Să nu ți se vadă meseria. Să nu te vezi *tu*, reporterul. Să nu știi să te arăți *tu* lumii, *tu* și vivacitatea ta reportericească,

— Și ce-ți oferă în plus, profesional vorbind, dumitale, care ai fost ani de zile gazetăriță de radio, mijloacele specifice ale TV?

— Sigur, imaginea. Dar imaginea asta e o lamă cu două tăișuri: în fața camerei de luat vederi oamenii se inhibă brusc, își schimbă felul de a ține capul și culoarea obrazului, vocea capătă alt timbru. Cît e Tripșa de stăpîn pe el, tot mi-au trebuit cîteva țuici bătrîne ca să-l dezgheț în fața aparatului. Esențialul e ca tu, reporterul, să te apropii de interlocutor, să faci în așa fel ca omul din fața ta să uite camera de luat vederi, să se simtă absolut în largul lui, să nu-și pună gulerul de duminică și vocea de ședință...

— Obositoare rău meseria asta de telereporter, nu găsești, Rodica Rarău?

— Poate, dar n-aș schimba-o cu nimic altceva pe lume. Îți dai seama ce strașnic e să fii tot timpul în miezul cel mai fierbinte al vieții, în mijlocul oamenilor deosebiți, în mijlocul acestor mari și unice transformări ce se petrec în țara noastră? Am tot timpul sentimentul că trăiesc cu adevărat, că nu-mi alunecă viața printre degete...

TEATRUL POPULAR ÎN STAGIUNE PERMANENTĂ

de **Mihai CRISAN**

Știți ce este teatrul popular?
Știți cîte teatre populare sînt în țara noastră?
Știți cînd s-au înființat teatrele populare?
Știți în ce scop au fost create?
Știți...

Nu, nu este un «test» de concurs și nici un sondaj cu privire la cultura dumneavoastră, ci, pur și simplu, dorința de a vă împărtăși cîte ceva din activitatea unor instituții interesante în peisajul nostru artistic, din păcate prea puțin cunoscute încă.

Așadar, ce este teatrul popular?

S-ar putea răspunde că e un fel de simbioză între teatrul de amatori și cel profesionist. S-ar putea defini, ca în regulamentul ce-i fixează îndatoririle și modul de funcționare, ca «o formă superioară de organizare a activității artistice de amatori». Și s-ar mai putea adăuga: pasiune, perseverență, dragoste pentru teatru, exigență.

Primele teatre populare s-au înființat în anul 1963, așadar ele vor sărbători la anul zece ani de activitate. Dar pînă în această dată, colectivele teatrale respective trebuiau să dovedească un stagiu îndelungat și neîntrerupt, o trupă stabilă, un repertoriu de ținută, o sală de spectacole corespunzătoare, o prezență meritorie în concursurile și festivalurile amatorilor. Teatrele populare există numai în localități mari, în care nu sînt instituții profesioniste similare, răspunzînd astfel pasiunii pentru spectacol a unui important și numeros public. Prin ele acest public face cunoștință cu opera lui Caragiale sau Camil Petrescu, Molière sau Cervantes, Lope de Vega sau Robles, Mușatescu, Sebastian, Victor Ion Popa, Baranga, Mirodan sau Gh. Vlad... La Lugoj, Hunedoara, Mediaș, Tr. Severin, Călărași, Orașul Victoria, Tulcea, Slănic Moldova, Sighetul Marmației, Vatra Dornei, Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Buzău, Rm. Vîlcea, Cugir, Plopeni, mii, zeci de mii de spectatori vin să aplaude talentul și strădania colegilor de muncă, transformați, după ce au lăsat ciocanul, mistria sau pana, în veritabili artiști.

Așadar, cortina!

■

Ce piese vedem pe scena teatrului popular?

Un sondaj efectuat printre interpreții și spectatorii teatrului popular din Mediaș cuprindea și o întrebare referitoare la definirea «unui profil» al teatrului. Este greu să reproducem cele cîteva sute de răspunsuri și, mai ales, inutil. Pentru că majoritatea covîrșitoare a celor întrebați se pronunță pentru un repertoriu deliberat eclectic, considerînd că succesul spectacolelor este determinat de acapararea interesului unor categorii diferite de spectatori. Deci, și piese pentru copii, și pentru sate, și piese clasice, și piese pentru tineret, de dezbatere a problemelor etice și, în general, multe, cît mai multe piese actuale. Au răspuns la anchetă muncitori și activiști, intelectuali, vîrstnici și tineri: este semnificativ cît de apropiate sînt părerile lor. Răsfoind repertoriul stabilit în această stagiune, se poate remarca valabilitatea acestei opinii. «Passacaglia» lui Titus Popovici se joacă la Lugoj, Călărași și Sighet; «Comedie cu olteni» de Vlad, la Tulcea, Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej și Călărași; Baranga apare cu «Opinia publică», «Siciliana» și «Interesul general» la Rm. Vîlcea, Lugoj și Turnu Severin; «Nota zero la purtare» este readusă în actualitate la Buzău, iar «Duet» de Andrei Andrieș la Slănic Moldova, în timp ce la Vatra Dornei a avut loc premiera piesei «Fără cascadori» de Mircea Radu Iacoban, la Cugir «Mică diferență» de P. Sălcudeanu și Al. Cornescu, în Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej «Ancheta» de Al. Voitin, iar la Plopeni «Ochii dragi ai bunicului» de M. Davidoglu. Se joacă mult Caragiale, mai ales piesele scurte și schițele; se joacă Alecsandri, V.I. Popa, Mușatescu, Sebastian. Apar pe afiș Hans Sachs, Molière, Cervantes, Cehov. Se joacă dramă și comedie, piese «de idei», basme, operetă, recitaluri de poezie, balade, montaje, dramatizări. Pînă și estradă! Îndrăznesc să spun că e bine. Pentru că cele mai multe teatre populare nu așteaptă publicul — ci vin în întîmpinarea lui. Am văzut spectacole remarcabile cu «Hangița» și cu «Act venețian» (spectacol preluat și de televiziune) la Mediaș, am văzut «Broadway Melody» de Iura Soyfer și «Monserrat» de Em. Robles în excelente montări la Lugoj, am văzut «Evadarea» de Leonida Teodorescu la Buzău într-un spectacol de mare artă. Exemplele pot continua.

Succesele, plusul de calitate al unor spectacole la Rm. Vîlcea nu pot fi separate de contribuția regizorului D.D. Neteanu; cele din Lugoj de Dan Radu Ionescu, Ion Taub și Aurel Manea, cele din Tr. Severin de Emil Boroghină, cele din Buzău de Cristian Munteanu. Regizori cu mai veche experiență, alții mai tineri, actori cu vechi state de serviciu în mișcarea teatrală de amatori sînt prezenți cu talentul și dăruirea lor pentru realizarea unor asemenea spectacole. Numărul lor crește cu fiecare an, adăugîndu-se un Sorin Postelnicu la Bacău, Raluca Iorga la Vatra Dornei, Ion Simionescu la Călărași. Cine a îndrăgit amatorii, se desparte cu greu de ei.

Satisfacțiilor pentru realizarea unor asemenea spectacole li s-au adăugat bunele aprecieri obținute, de pildă, în R.S.F. Iugoslavia și în R.S. Cehoslovacă de Teatrul popular din Lugoj sau de Teatrul popular din Buzău cu prilejul participării, în 1971, la Festivalul «Interdrama», în Berlinul de vest.

■

...Și totuși, există diferențe izbitoare în alcătuirea repertoriului fiecărei trupe în parte, în calitatea și chiar în numărul spectacolelor prezentate. Cum este posibil ca teatrul popular din Orașul Victoria să nu prezinte *nici un* spectacol în premieră în stagiunea 1970-1971, iar cel din Sighetul Marmației să înscrie, în aceeași stagiune, doar *șapte* spectacole pentru 1 800 spectatori? Într-o situație dificilă s-au aflat și teatrele populare din Hunedoara și Cugir. Alteori, același colectiv demonstrează fluctuații de calitate alarmante, oscilații inexplicabile, alternînd între spectacole bune sau chiar foarte bune și luni întregi de «absență». Este cazul teatrelor populare din Călărași și Turnu Severin. Notăm, între formațiile cu o activitate merituoasă, pe cele din Mediaș (7 premiere, 80 spectacole, 30 000 spectatori), Lugoj (63 spectacole, 11 640 spectatori), Slănic Moldova (56 spectacole, 29 950 spectatori) și Buzău (40 spectacole, 11 000 spectatori).

Cauzele și într-un caz și-n celălalt sînt greu de determinat. Vom încerca, totuși, să desprindem, exemplificînd, modul de organizare a două colective ale căror rezultate sînt diametral opuse.

Desigur că cea mai importantă condiție a realizării unor spectacole bune este existența unui colectiv artistic închegat. Teatrul popular reprezintă o sinteză a forțelor artistice existente în orașul respectiv. Este normal ca cei mai talentați artiști amatori, indiferent de locul unde muncesc, să fie polarizați în jurul teatrului popular. Ceea ce se întîmplă la teatrul popular din Mediaș, din colectivul căruia fac parte inginerul Nicolae Coldea, tehnicianul Costache Cotruță, muncitorul tăbăcar Adalbert Weiss, muncitorul Michael Ungar, tehnicianul Valer Munteanu, tehnicianul Enrich Binder, învățătorii și profesorii Gheor-

O atmosferă apăsătoare, plină de tensiune, creată de regizorul Emil Boroghină în spectacolul «N-a fost în zadar» la teatrul popular din Turnu Severin.

Scenă din «Inspectorul de poliție» cu Vasile Zgoancă și Gh. Fieraru, pe scena teatrului popular din Plopeni.

O comedie jucată «serios»: «Vărul» — cu Michael Ungar și Ilse Hehn, din colectivul de limbă germană al teatrului popular din Mediaș.

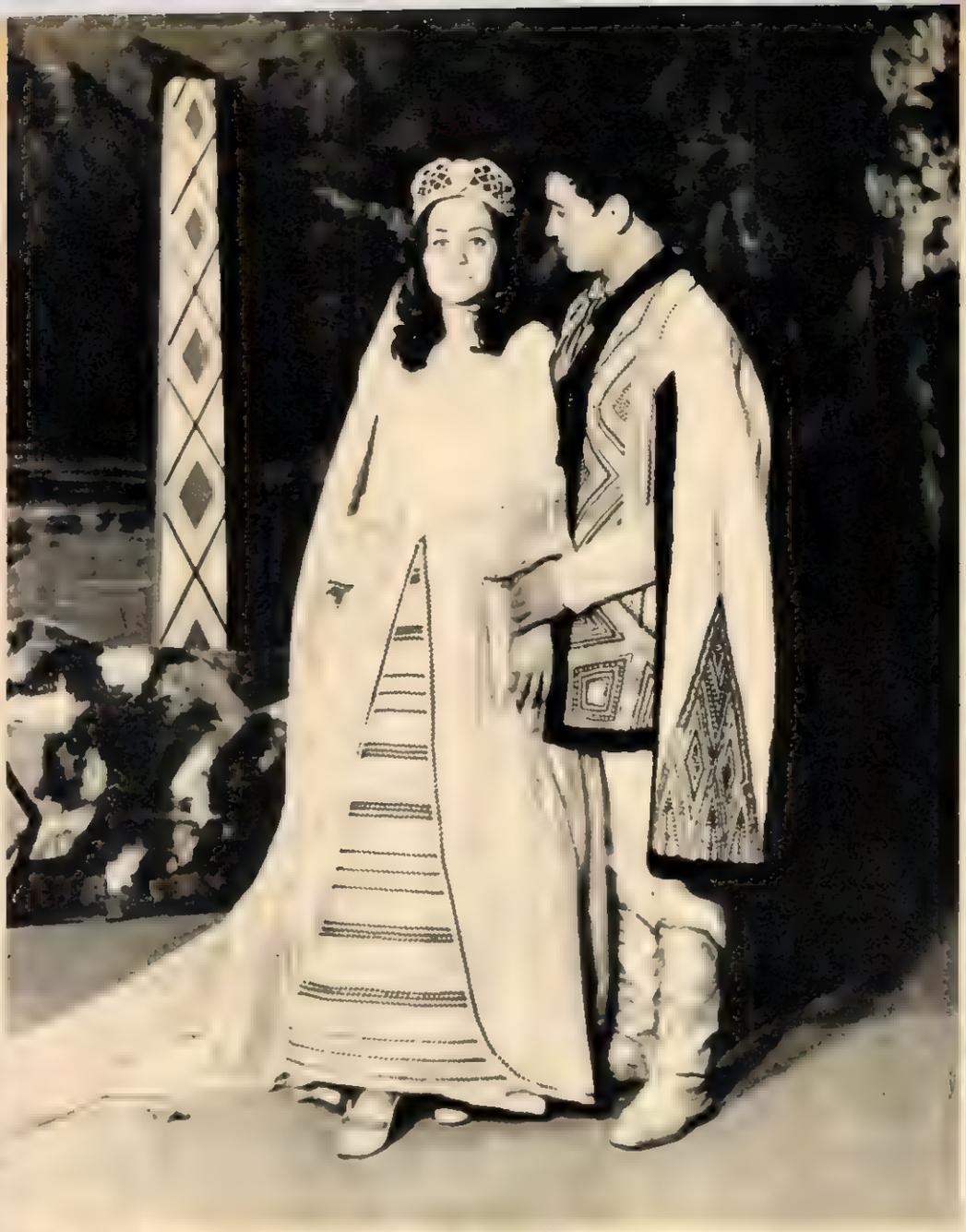

Duioasa idilă Sînziana-Pepelea în cea mai recentă premieră a teatrului popular din Mediaș. Interpreți: Horia Gligor și Luminița Popescu.

Scenă de familie din «O felie de lună» cu Adalbert Weiss, Iosif Wonnerth și Ilona Iakab — din colectivul maghiar al teatrului popular din Mediaș.

ghe Voju, Hanelore Wagner, Ilse Hehn, tehnicianul merceolog Emil Mihu, muncitoarea Ilona Iakab și încă mulți alți interpreți inimoși pe care spațiul nu ne permite să-i menționăm. La Mediaș există și un neobosit animator, îndrăgostit de teatru, al cărui nume este Silvia Ponciu, ea însăși o foarte bună interpretă. Desigur, grija cu care organele județene și orășenești îndrumă activitatea teatrului popular, exigența cu care privesc alcătuirea repertoriului și realizarea spectacolelor contribuie la sporul de calitate al producției teatrale. Dar aceste succese nu pot fi despărțite de aportul competent și entuziast al lui Constantin Codrescu, cel care semnează regia celor mai izbutite spectacole. Asigurarea unei atmosfere calde, prietenești, la repetiții, pe scenă, în deplasări, atenția cu care sînt priviți colaboratorii teatrului, indiferent de volumul contribuției lor, amenajarea unor săli primitoare întregesc cadrul acestei activități.

*

Faptul că Sighetul Marmației este situat în extremul nord al țării n-are nici o legătură cu atmosfera glacială ce domnește în teatrul popular din acest oraș. Prea dese schimbări intervenite în conducerea casei de cultură explică doar parțial o penibilă lîncezeală. Cei mai talentați interpreți din oraș ocolesc astăzi clădirea, de altminteri frumoasă, a teatrului. Lipsa de seriozitate în alcătuirea și, mai ales, în respectarea planului de repertoriu, duce la suspiciune, la neîncredere. La Sighet figurau în planul stagiunii trecute piese ca «Moartea unui artist» de Horia Lovinescu, «Dacă vei fi întrebat» de Dorel Dorian și «Nemaipomenita pantofăreasă» de Federico Garcia Lorca. Nici una din ele nu a fost realizată, singura premieră a stagiunii fiind «Oameni care tac» de Al. Voitin și un «coupé» în colaborare cu Școala populară de artă.

Prea marea fluctuație a regizorilor invitați să pună în scenă spectacolele a contribuit la climatul de neîncredere instaurat aici de ani de zile. Stagiunea teatrelor populare s-a deschis în octombrie 1971: sîntem în februarie 1972 și mult promisa premieră cu «Passacaglia» lui Titus Popovici încă n-a avut loc. Peste teatrul popular din Sighetul Marmației plutește un mare semn de întrebare, inexplicabil, mai ales că acum cîțiva ani acest colectiv s-a impus în conștiința spectatorilor săi prin cîteva spectacole remarcabile, prin distincții de prestigiu obținute la concursurile republicane.

De reabilitarea acestui teatru popular trebuie să se preocupe, în mod eficient, cei ce răspund de îndrumarea lui atît de la municipiu, cît și din partea forurilor județene, dar și serviciul de resort de la Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă.

*

Contribuția teatrelor populare la educarea socialistă a maselor este importantă și plină de răspundere. Aflate în cel de-al 8-lea an de activitate, majoritatea acestor colective s-au bucurat de succes, au fost unanim apreciate de public. Sîntem convinși că ele pot marca un important reviriment, începînd chiar cu această stagiune.

literare

de Valeriu CRISTEA

Gheorghe TOMOZEI:

misterul clepsidrei

Lirica lui Gheorghe Tomozei, scriitor din generația lui Labiș (din a cărui operă ne-a dat de curînd o nouă ediție), se circumscrie în aria obiectelor de lungă tradiție poetică. Autorul nu are ambiția, uneori discutabilă în caracterul ei ostentativ, de a anexa teritorii profane: el se mulțumește să sape în galerii deja începute, cu credința că resursele lor nu sînt încă epuizate, că mai pot fi descoperite filoane neexplorate (al doilea ciclu, de aproape 40 de pagini, al volumului se nutrește din materia *Cîntării cîntărilor*). Gheorghe Tomozei nu e convins că tot ce atinge Poetul se preface în aur; are grijă de aceea să atingă numai ceea ce în chip cert e de aur. Așa se explică faptul că reveriile autorului ne poartă spre imagini încărcate de substanță poetică, la care sensibilitatea cititorului se racordează imediat, am spune, automat (ca exemplu ar putea servi acest excepțional moment de intimitate și refugiu: «Alteori mă visez lîngă un ceainic/ acoperit cu clopotul tainic/ al unui colț de odaie, în munți/ bîndu-le vinul unor bărbați defuncți/ în vreme ce-n preajmă, se despoaie de ei/ cu vîrstă-ncetată, pale femei,/ iluminate de blîndele-apusuri/ ale cotoarelor de laroussuri»), așa se explică faptul că Tomozei «lucrează» fiecare vers cu instrumente fine de bijutier și cu diapazon de cleștar și că suferă tentația unui pitoresc robust, admirabil suflat cu o ușoară pulbere arhaică și uneori transfigurat prin umor. În direcția literaturii de atmosferă și culoare, Gheorghe Tomozei realizează, simultan și parcă și cu mai mult succes, în poezie, ceea ce Eugen Barbu face în proză: «Ce se întîmplă? Spune hangiul,/ muierile lustruiesc tigăile/ și le subție ca foaia de ceapă,/ deretică odăile/ și-apoi se îngroapă/ în hîrdăul cu apă de ploaie./ neagra se face bălaie,/ intră buzata copilă/ și iese dalilă./ intră baba/ și iese regina din Saba./ Dintr-un cap al casei în celălalt/ duhnește-a levențică de Levant,/ cînd totul aici adia/ a usturoi deșuchiat și-a cafea! // Bătrînii ascund icoanele,/ bărbații bagă plumb în pistoale,/ își trag iataganele/ și casa scîrțîe din balamale...// Bea-ți Manuce anasonul/ și kirie-eleisonul!// La han/ s-a anunțat Don-Juan/ de Deliorman!»

Temperamental, autorul *Misterului clepsidrei* e un melancolic («mie mi-a revenit Melancolia») cenzurat de ironie (un reper de aproximativă situare, dar nu mai mult decît atît, sugerat și de o poezie plină de ecourile unor localități și denumiri geografice celebre, ar putea fi Minulescu). O asemenea structurare nativă explică cele două orientări divergente (dar complementare) ce se ramifică oarecum de la sine în cursul unei lecturi oricît de superficiale a volumului de care ne ocupăm: cea problematică și gravă, care alunecă uneori în discursivitate prozaică și fals enunț intelectual, și cea ludică. Din cînd în cînd, lui Gheorghe Tomozei îi place — după cum singur spune atît de neașteptat și de frumos — să se *greiereacă* («Aș fi vrut/ să mă greiereac...»). Rezultatele acestei dispoziții spre joc și liberă visare sînt versuri fermecătoare ca acestea: «Ce-ți mai face dulcele, duduie?/ Se circașă, se gutuie?// Ochii se amăgură/ se Bizanț, se Palmiră?/ țițele, mie-mpotrivă/ se Ninive?// M-aș tocmi la dulcele/ tău, neculcele// Dar ce văd? O lacrimă?/ se platină?/ se clatină?/ se patimă?» Pentru registrul profund al liricii lui Gheorghe Tomozei, exemplară e poezia de la pag. 33 (*Pentru ultima oară*), expresie a unei observații de psihologie citadină ridicată la înălțimea unei meditații filozofice — asupra pericolului de etanșeizare a existenței umane, și conținînd, implicit, o pledoarie pentru sfărîmarea barierelor dintre oameni, pentru înfăptuirea unei adevărate și largi comuniuni sufletești: «Cu sute de oameni, zilnic,/ ne vedem pentru ultima oară —/ Fără s-o știm».

Remarcabil volum al unui poet ajuns la maturitate artistică, *Misterul clepsidrei* de Gheorghe Tomozei dovedește, alături de alte cîteva apariții interesante, că anul literar 1971 nu a fost atît de sărac pe cît s-au grăbit să-l declare unii înainte chiar de a se fi încheiat cu adevărat.

umor

de Pompiliu DUMITRESCU

PROFANUL

DE PESTE HOTARE

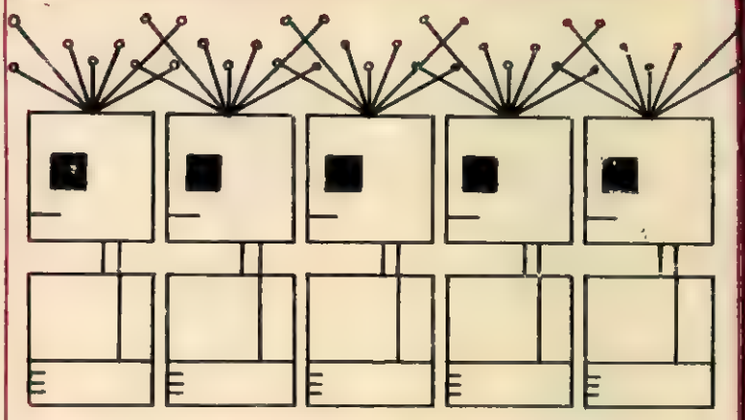

UN CAREU *LA* RÎND (NU *DE* RÎND)

ORIZONTAL: 1) Un lucru de rînd — Un om la rînd. 2) Pus la rînd — Platformă în fața unei intrări având cîteva rînduri de trepte. 3) Pe rînd — Rînd — Face parte din rîndurile tinerilor actori români. 4) Rîu în Brazilia — Cultivat (fig.) — Ramură. 5) Nuanță — Din rîndurile celor votați. 6) Care vine în rîndul al treilea — Rîu în R.F.G. — Curele! 7) Rînduri, rînduri (fig.) — Grecii au luptat 10 ani de-a rîndul pînă să cucerească această vestită cetate. 8) Pronume — Imaginar — Net! 9) Este a 8-a din rîndul muzelor — În primul rînd. 10) Compoziție muzicală religioasă — Economicul în rînduiala societății omenești — Diminutiv feminin. 11) Vîrsta franțuzească — În rînduri distanțate (sing.) — Rîu în Maramureș. 12) A lua un strat subțire de pe un lucru cu rîzuitoarea — În neorînduială! — Spații nescrise între două rînduri scrise. 13) Care se fac pe rînd (pl. fem.).

VERTICAL: 1) Înghețată dispusă în straturi — În cîteva rînduri (pl. fem.). 2) Ore de-a rîndul (pl.) — Înșirate pe un rînd, alcătuiesc un lanț (sing.). 3) Mică de stat — A rîndui. 4) T! — Pămînt nelucrat ani de-a rîndul — În rîndul 5 și 6. 5) Din lenjerie! — Piesă mecanică la mașina de scris ficînd posibilă scrierea succesivă a literelor și rîndurilor (pl.) — Rînduială (fig.). 6) În primele rînduri în sport — Se face după o anumită rînduială. 7) Boală a urechii — Primește — Rar. 8) Coasta — Diminutiv anglo-saxon de la Elisabeta — Lene rebusistă! 9) Comună în Sălaj — Fragment compus din mai multe rînduri — Instrument muzical format dintr-un rînd de fluiere. 10) Întemeietorul religiei tibetane — Rînd — Text cules și așezat în rînduri. 11) Sulemeneala bunicii (pl.) — Vechi italieni. 12) Însemnare de cîteva rînduri — În rînd — Brașov (abr.). 13) A numi rînd pe rînd — Între două rînduri de copaci în parc sau în pădure.

N. ARAGON

Dicționar: ARU, AXT, AGE, ~~LIZ~~, ~~CEN~~.

Dezlegarea jocului ÎN JURUL FOCULUI, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MUSCHETA — AS. 2) ASCHII — VARA. 3) LIRIC — SIRMA. 4) U — UN — PANDUR. 5) ROM — CUPTOR. 6) AX — HASE — AIA. 7) IROSI — BREC. 8) ZGURA — ALERT. 9) LEMN — CRI — II. 10) — ONE — BRAND — V. 11) T — NERABDARE.

CÎND MAREA ÎNCREMENEȘTE...

de F. URSEANU
Fotografii de Hedy LÖFFLER

Constănțenii s-au bucurat la începutul acestei luni de un spectacol rarisim: Marea Neagră înghețase pînă departe, aproape de orizont, iar dincolo de imensa banchiză albă pluteau sloiuri. Era vorba de un fenomen care se ivește la perioade mari, ce depășesc uneori decenii. Calota se întindea de la Capul Midia pînă la Eforie Nord, lățimea punții de gheață depășea un kilometru, ajungînd în multe locuri la o grosime de 50 cm.

— Care este explicația fenomenului? Sînt două cauze care au produs înghețul mării — ne declară un specialist în materie de la Institutul român de cercetări marine de la Constanța, cercetătorul principal Oct. Șerbănescu. Prima: temperatura foarte scăzută atît în aer cît și în apa mării; a doua: Dunărea în acest an a «livrat» mării o cantitate mult mai mare de apă decît în alți ani — apă dulce care, după cum se știe, îngheață mult mai ușor.

Cînd a mai înghețat Marea Neagră pe o porțiune atît de întinsă? După cum ne informează același interlocutor, un pod de gheață s-a mai întins în fața litoralului în 1938, iar mai tîrziu, ultima dată, în iarna anilor 1956 și 1957. Cel mai feeric spectacol ni l-a oferit Marea Neagră în iarna anului 1929 cînd a înghețat în dreptul Constanței pînă dincolo de linia orizontului. Gheața era atunci atît de groasă încît suporta și greutatea unui vehicul, iar oamenii se plimbau pe ea pînă la o depărtare de la care nu se mai vedea orașul.

Menționăm că în această iarnă deși orașul și portul Constanța erau înconjurate de o masă de gheață și de sloiuri, navigația n-a fost întreruptă, spărgătoarele de gheață și remorcherele deschizînd permanent calea vapoarelor care soseau sau plecau.

Feericul spectacol pe care ni l-a oferit marea a atras, bineînțeles, și pe fotografi, dornici să imortalizeze fenomenul. Cele trei imagini pe care le publicăm în această pagină sînt o mărturie a ceea ce s-a putut vedea în acele zile de februarie pe litoral.

O clasă
într-o şcoală sătească?
Anticipaţia vreunui visător?
Poate că una şi alta,
pur şi simplu.

ŞCOLERII DIN TÎRNAVA ŞI MAGISTRUL LOR

Nu-i complicat deloc să te descurci chiar printre atîtea butoane şi beculeţe — e de părere directorul adjunct Mihail Bening. Cu condiţia — adăugăm noi — să le iubeşti aşa cum le iubeşte acest remarcabil dascăl.

În laboratorul de biologie totul trebuie să fie viaţă. **Sloganul aparţine directorului Valerian Stănescu şi sub aerul oarecum glumeţ transpar principii solide de organizare şcolară. Totul trebuie să fie viaţă nu înseamnă doar realizarea prin forţe proprii a unui laborator de biologie bogat înzestrat cu acvarii, păsări vii, insectare etc. Viaţă se referă de fapt la întregul stil de muncă în şcoală, al dascălilor ca şi al elevilor.**

de E. DASCĂLU
Fotografii de Elena GHERA

Oricît de spectaculoase sînt mutațiile operate de socialism în viața satului contemporan, trecerea vremii ni le preschimbă treptat în lucruri firești, înregistrate la activul acestor ani. Să luăm, bunăoară, școala sătească... De la școala rurală cu patru clase, așa cum se înfățișa ea doar cu cîteva decenii în urmă, și pînă la școala generală de opt și de zece ani din satul zilelor noastre a fost străbătut un drum de proporțiile însești ale istoriei acestor ani. Dar cine mai consideră un miracol școala sătească de azi: cu internat, cu zeci de cadre didactice cu pregătire universitară de specialitate, — fizicieni, biologi, matematicieni, filologi — cu clase paralele A, B, C, cu laboratoare, săli de muzică și gimnastică? Și cu toate acestea sîntem puși uneori realmente față-n față cu «miracolul», cu un gen de anticipație a satului de mîine foarte puțin deosebit de oraș. Un asemenea miracol se va osteni reporterul să vă înfățișeze în cele ce urmează.

CÎND PROFESOARA DE GERMANĂ FACE O CĂSĂTORIE FERICITĂ

Cumplit lovit de tragedia apelor revărsate în primăvara lui 1970, satul Tîrnava — o așezare de buni gospodari români și germani la cîțiva kilometri de Mediaș — și-a vindecat degrabă rănile. Oamenii și-au sumes mînecile, au reconstruit case năruite, au pus din nou sămînță în pămînt, au adus alte vite în locul celor duse de puhoaie și s-au silit să dea uitării urgia. S-a întors la rosturile ei firești și școala din sat — adică dascălii și elevii, în frunte cu directorul. Valerian Stănescu este numele directorului, biolog de meserie, un bărbat slăbuț, tînăr de vreo 35 de ani. Pentru cine acest amănunt are vreo semnificație i-l putem servi: Valerian Stănescu a fost timp de 26 de ani oltean get-beget, iar de opt ani încoace este ardelean de pe Tîrnave. Tot get-beget. În ce-l privește pe reporter, după cele cîteva ore petrecute cu primul dascăl al școlii din Tîrnava și pe care și l-ar fi dorit prieten din prima clipă, l-a inclus într-o categorie de el născocită, a «visătorilor în acțiune», niște oameni minunați al căror merit principal nu e că visează, ci că nu visează gratuit.

După ce, cu prilejul unui schimb de experiență, Valerian Stănescu a luat cunoștință, în o altă școală comunală, de o aplicare — e drept cam rudimentară — a metodei de predare a limbilor străine folosite în învățămîntul superior cu ajutorul unor mijloace tehnice de audiție — s-a întors la școala lui visînd la un laborator. La un laborator de tip universitar, un studio audiovizual în plinul înțeles al cuvîntului, adică un organism tehnic în care rețelele electronice să facă o treabă foarte asemănătoare cu cea a materiei cenușii din organismul omenesc. Că era o treabă ușoară, nu era sigur. Nu era sigur, dar nu era nici singur (iertați jocul de cuvinte!). Ideea lui — puțin cam d..nchișotească după părerea unor sceptici — a găsit totuși mulți aderenți: directorul adjunct Mihail Bening, profesorul de matematică Cornel Olariu, cel de fizică — Dumitru Blăjan, profesoara de biologie Georgeta Stinghe, învățătorul Gustav Binder, profesoara de limba germană Dagmar Geddert. Spre norocul școlii din Tîrnava, această tînără profesoară s-a căsătorit de curînd cu Lukas Geddert, iar acesta este unul dintre cei mai bine pregătiți și mai iscusiți tehnicieni de telecomunicații din Mediaș. Vă dați seama probabil ce a însemnat această împrejurare pentru ambițioasele planuri ale școlii. Pe scurt: întregul proiect al instalațiilor despre care va fi vorba mai jos a fost realizat în căminul tinerilor căsătoriți. Grupului de dascăli i s-au adăugat cîțiva însuflețiți dintre părinții elevilor — Matei Dendorfer și George Kästner, ambii zidari (ce nevoie a fost și de zidari în realizarea proiectului...), Nicolae Corfaru, Ion Mohar și alții, și alții, mulți dintre ei foști elevi ai școlii. Inutil să adăugăm că printre elevi, chemați firește și ei să sprijine inițiativa directorului, nu s-a găsit nici un singur sceptic. Era și greu la vîrsta entuziasmelor...

CINE ȘTIE LECȚIA *NU* RIDICĂ MÎNA...

La capătul coridorului de la etaj al școlii din Tîrnava, o firmă luminoasă cere politicos, dar categoric, LINIȘTE. Deschizi ușa și cași ochii mari: o sală-amfiteatru cu 40 de locuri despărțite prin plăci transparente de plexi, în fiecare despărțitură: o cască, un microfon, un beculeț roșu, un buton... În locul catedrei, un complicat pupitru de comandă cu mulțime de becuri albe și roșii, chei de contact, butoane, rozete. Alături — două magnetofoane, un picup, alte butoane, alte rozete. În spate, o placă dintr-un material alb mat, transformabilă după nevoi în ecran luminos sau tablă de scris. Un aparat de proiecție și unul de filmat pe 16 mm sînt adăpostite într-o cameră mai mică în spatele studioului. Pereții și plafonul, tratați cu materiale fonoabsorbante, sînt acoperiți cu catifea bleu. Estetica își are și ea funcțiile ei — spune ergonomia.

Oră de dirigenție... În obscurul laboratorului-studio, un singur punct luminos — ecranul. În programul orei: mari figuri ale culturii românești — George Enescu. De pe banda de magnetofon se aude vocea plăcută a profesoarei: «În anul 1881, într-o casă modestă din satul Liveni, județul Dorohoi, s-a născut marele nostru George Enescu...» Pe ecranul luminos se conturează diapozitivul înfățișînd casa bătrînească din Liveni unde a văzut lumina zilei ilustrul nostru contemporan... De pe banda celui de-al doilea magnetofon răsună în surdină melodia atît de populară «Am un leu și vreau să-l beu», savant orchestrată de maestru într-una din compozițiile sale de tinerețe...

Oră de limba engleză... Cu căștile la urechi, copiii înregistrează pronunția corectă și atît de dificilă a limbii lui Shelley și se străduiesc s-o reproducă exact. Apoi, un scurt control: «Cine știe — aud copiii în cască — cum se spune în limba engleză la...?» Nu se ridică nici o mînă. Oare nu știe nimeni să răspundă? Ba știe, dar ridicatul mîinii ține de vremea lui Mariu Chicoș Rostogan... Acum avem un buton pe fiecare pupitru pe care dacă apeși, la pupitrul de comandă se aprinde becul cu numărul 16, să spunem. Asta înseamnă că elevul de la pupitrul numărul 16 dorește să răspundă la întrebare. Dacă la pupitrul lui se aprinde beculețul roșu, înseamnă că profesoara i-a încuviințat să răspundă...

COPII, PENTRU DOZAREA LUMINII, AVEM NEVOIE DE NIȘTE OUĂ

Să nu-l descoși pe directorul Valerian Stănescu despre ce și cum a făcut de a adunat atîtea materiale cîte au fost necesare pentru a realiza arătoasele instalații. Nu că ar fi ceva inavuabil în asta, dar — spune el — fiecare beculeț, fiecare buton își are istoria lui. Cum să dai o imagine, cît de cît grăitoare, despre cîtă bătaie de cap s-a adunat în lunile de pregătire și amenajare a studioului-laborator. E greu, dacă nu imposibil. În schimb, cîte o mică anecdotă, directorul (nu uitați, e oltean de origine!) e gata să-ți servească. De pildă: pentru a se asigura obscurul necesar proiecțiilor a fost firește nevoie de storuri. S-a procurat materialul textil corespunzător și s-au confecționat perdele la toate ferestrele. Cînd au fost gata, cineva și-a găsit să spună că nu prea e demn pentru un asemenea studio ca storurile să fie trase manual, pe sfori. La mijloc fiind o problemă de demnitate, s-a hotărît ca perdelele să fie puse în mișcare de la pupitrul de comandă prin mijlocirea unui motoraș. La cooperativa din sat se găseau niște motorașe care puteau fi ușor adaptate acestei necesități. Numai că ele se vindeau în condiții de achiziții, adică contra ouă, fulgi etc. Ouă? Nimic mai simplu. Fiecare copil a adus atîtea ouă cîte au fost necesare să se transforme nu într-o uriașă omletă, ci într-o «mică mecanizare» pentru ridicarea și coborîrea perdelelor... Mai sînt și alte anecdote cu trocuri de borcane, sticle, melci, adunați de copii te miri de unde, contra materiale din nomenclatoarele electrotehnice de telecomunicații. Dar să ne oprim aici...

Ei, ce zici magistre Rostogan despre *școlerii* ăștia? Nu prea arătă a loaze, așa-i? Dar despre magiștrii lor și *metoghele intuichive* în *pedagojia* transistorizată? E doxă, nu?

Directorul Valerian Stănescu, biolog, i-ar vrea pe toți discipolii lui viitori biologi. Desigur că nu vor fi toți biologi, dar nu asta este esențialul din cîte le transmite admirabilul și entuziastul director de școală din Tîrnava

tînăra uzină octogenară

Anul 1972 se anunță pentru constructorii de vagoane ai cunoscutei uzine arădene cu perspective bune. Urmărind dinamica tipurilor de vagoane realizate aici, constatăm că în 1965 se realizau 6 tipuri de vagoane, în 1970 — 11 tipuri, iar în 1975 vor fi realizate 15 tipuri, creșterea aceasta este determinată de acțiunea de diversificare a producției, folosirea cu maximum de randament a bazei tehnico-materiale și a multor posibilități de autodotare realizate.

Succesele înscrise în palmaresul uzinei sînt marcate, semnificativ, și de competitivitatea pe piața externă. Astfel, 16 țări din patru continente ale lumii solicită vagoanele românești. Sigur că autoutilarea, alături de ceilalți factori determinanți ai producției, și-a spus și aici cuvîntul, dar competitivitatea se datorează, în primul rînd, calității superioare a produselor, adică performanțelor tehnice ridicate, ca și capacității de a satisface cele mai diverse cereri ale beneficiarilor externi și, aceasta, mai cu seamă, în cadrul relației Vest, unde se cer serii scurte într-o gamă foarte variată.

Ținînd seama de acest specific-cadru, în care-și desfășoară activitatea U.V.A., cît și de tendințele pieței externe, s-au luat măsuri de orientare a activităților tehnice și de pregătire a fabricației, precum și a capacităților de producție în concordanță cu cerințele exportului și cu indicatorii de eficiență planificați. Se urmărește în cadrul cincinalului 1971–1975 și dezvoltarea capacităților la vagoanele clasă, atît cantitativ, cît și cu posibilități de diversificare, adică executarea de vagoane dormitor, bar, bagaje, restaurant etc., precum și mărirea capacității la vagoanele de mărfuri pentru seriile scurte.

Rezolvarea cu succes a acestor probleme necesită dotarea cu un atelier de prototipuri, cu standuri de probă și dezvoltarea substanțială a capacității de producție a sculelor specifice construcției de vagoane.

În afară de măsurile care s-au luat prin investițiile centralizate, în cadrul U.V.A. a existat o preocupare deosebită pentru ridicarea gradului de mecanizare a procesului de fabricație, în vederea sporirii substanțiale a productivității muncii, reducerii manoperei specifice și îmbunătățirii calității fabricației. Aceste măsuri vizează, în primul rînd, secțiile de pregătire, montaj-sudură, turnătorie, forjă și finisaj, în scopul mecanizării operațiilor care necesită un volum de muncă manuală ridicat.

Inginerul **Teodor Pantoș**, consilier tehnic al G.U.C.V.A., spune: «Dacă în anii trecuți activitatea de autodotare se făcea în mod sporadic și prin realizări minime, din anul 1971 s-a făcut o cotitură în orientarea acestei activități, începînd cu elaborarea unui plan bine stabilit (cu obiectivele de realizat) și asigurarea capacităților corespunzătoare. Dintre lucrările mai reprezentative executate în 1971 putem arăta trei mărimi-agregat de prelucrat subansamble de vagoane, agregate de rulat osii, dispozitive mecanizate pentru poziționarea vagoanelor marfă și călători între operațiile de sudură, precum și realizarea a trei linii tehnologice pentru aliere, grunduire și transport a laminatelor utilizate în

(Continuare în pag. 38)

ZEUL AMORULUI S-A CONGELAT

Iarna aceasta, care i-a făcut atît de nefericiţi pe meteorologii noştri obligîndu-i să se autodezmintă după cîteva ore doar de la elaborarea prognozelor, n-a fost mai îngăduitoare nici cu alţi colegi ai lor întru oracole din alte părţi ale lumii. La Londra, bunăoară, fîntîna din Piccadilly Circus, împodobită cu statuia lui Eros, a îngheţat. Au îngheţat — la figurat — şi îndrăgostiţii. Ce-or să se facă fără protectorul lor? Ce-or să se facă? Să aibă răbdare fiindcă pînă la primăvară nu mai e mult.

BUN DE TIPAR: ANUL 1613

Pe planşa alăturată se poate distinge, fără greutate, anatomia ochiului, urechii, inimii, a muşchilor membrelor superioare şi inferioare etc. Se cunoaşte data executării acestei planşe (1613), împreună cu altele două de acest gen, tot atît de sugestive, corecte şi artistice în acelaşi timp, dar autorul lor este deocamdată necunoscut. Cele trei planşe sînt ataşate la unicul exemplar aflat în ţara noastră (la Tîrgu Mureş) din valorosul tratat de anatomie: «SUORUM DE HUMANI CORPORES FABRICA LIBRORUM EPITOME», tipărit în anul 1542 la Basel, în Elveţia. Autorul tratatului este Andreas Vesalius Bruxelliensis, profesor la Padova, leagănul anatomiei moderne. Planşele pomenite, introduse în volum, se află în prezent în cercetarea conf. univ. Mihai Ionescu de la I.M.F. din Tîrgu Mureş.

LA DATORIE, CU GINGĂŞIE

O dată cu stabilirea dreptului femeilor de a face parte din cadrele poliţiei suedeze s-a hotărît ca şi obligaţiile lor de serviciu să fie egale cu ale colegilor lor de sex opus, fără nici o derogare.
Anne Lena Inge, una dintre proaspetele angajate ale poliţiei din Stockholm, a ieşit la prima ei patrulare. Esenţial ni se pare că nici severitatea uniformei, nici vremea cîinoasă în care serviciul îi cere să bată străzile pustii în loc să răsfoiască o revistă la căldura căminului, n-au reuşit să-i ştirbească cît de cît farmecul feminităţii. Orice răufăcător ar trebui să recunoască asta.

NOUA METODĂ DE „ÎNCĂLZIRE" ÎN PRACTICA SCHIULUI

În vîrstă de la 18 la 65 de ani, morsele — cum s-au autobotezat — sînt membrii clubului sportiv al uzinei metalurgice din oraşul sovietic Cerepovţi. Între regulile nescrise în statutul clubului, dar nu mai puţin riguros respectate, este aceea a unei băi cotidiene în apele rîului Şeksna. Cotidian înseamnă cotidian, indiferent dacă e vorba de luna iulie sau ianuarie. Fotografiile de faţă, de pildă, au fost făcute în primele zile ale lunii ianuarie 1972.
După baie, se face schi...

PE ICI, PE COLO, ȘI ANUME PE LA PĂLĂRIE ...

Tineretul din Republica Populară Mongolă păstrează cu mare dragoste tradițiile vechilor dansuri populare îmbinate cu lupta sportivă, bărbătească. Uneori, elemente de vestimentație contemporană — o pălărie, bunăoară — adaugă la pitorescul tradiției o notă de surpriză și umor.

ZI 33!

Alarmă la Marineland — California: una dintre vedetele Oceanariumului, un extrem de prețios exemplar de elefant de mare, s-a sculat într-o dimineață cam indispusă. Joe de Massa, priceputul îngrijitor al amfibiului, l-a cercetat de îndată, cu un stetoscop pe măsură, cordul și plămînii. Dat fiind că examenul medical minuțios n-a descoperit nimic suspect în funcțiile vitale ale ingemuci făpturi, indispoziția a fost pusă exclusiv pe seama unor cauze de ordin afectiv.

SOCIOLOGIA SUCCESULUI

La muzeul din Haga,
sculptorul Ad Dekkers
și-a deschis
o expoziție personală.
Termenul de «personală»
trebuie luat în înțeles
în această împrejurare
într-o accepție mai largă,
dat fiind că artistul
și-a organizat expoziția
în colaborare
cu creatorul de modă Henk Wickers.
Sculpturile expuse,
de altfel foarte originale
și ultramoderne,
sînt prezentate
împreună cu persoane de sex feminin,
anume îmbrăcate
de colaboratorul artistului
pentru a sublinia
linia esențială a operei
cu care face un insolit corp comun.
Dar poate că
toată această teorie
și aplicare a ei
nu fac decît să camufleze
niște intenții de publicitate.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

banii au miros

«Banii n-au miros». Această frază a trezit de mult cele mai îndreptățite suspiciuni. Cum adică banii n-au miros? De ce să n-aibă? Tocmai banii să fie lipsiți de parfumul florilor? Nu prea ne vine să credem. Toți banii duhnesc de la o poștă...

Această frază e un fel de imn al celor care vor să se îmbogățească fără nici un fel de scrupul, prin toate mijloacele. Chiar dacă afacerea e rău mirositoare, răsplata ei supremă — banul — ar fi lipsită de această calitate. Banul ar fi un fel de purgatoriu care spală toate păcatele, toate relele, care alungă toate mirosurile. Banul s-ar prezenta în fața noastră curat ca un prunc. El n-are miros, n-are culoare, n-are mamă, n-are tată, vine din neant direct în buzunarul individului.

E desigur poetică această încercare de depersonalizare a bănuțului. Dar nu numai poetică. Ci și al dracului de practică. Proveniența banului nu poate fi niciodată dovedită sau demonstrată. Banii ar veni de undeva din neant. Banii ar crește în grădini paradiziace, alături de maci și trandafiri. Fiindcă banul n-are miros. Fiindcă banul e un fel de copil al nimănui. Săracii bani! Sînt niște orfani pe care oamenii miloși îi culeg de pe drumuri...

Pînă la urmă această teorie vrea să demonstreze că totul e posibil, că scopul scuză mijloacele. Așa s-a născut categoria oamenilor capabili să scoată bani și din piatră seacă. De la sumele cele mai pipernicite pînă la cele mai fabuloase.

Obsedat de bani, un asemenea individ crede că totul se poate cumpăra și vinde. De la frigider pînă la sentimente. De la aspirator pînă la imperceptibil. El nu mai e un om, ci o agenție de schimb. Pentru el, întreg universul e un imens magazin. Are impresia că banul îi dă o anume superioritate, îl face sacru și invulnerabil. Am auzit odată această frază sinistră și stupidă în aceeași măsură.

— Îți dau bani gheață. Iubește-mă sincer!

Ei nu vor să cumpere numai bunuri materiale. O, nu. Ei sînt lacomi în toate direcțiile. Cu buzunarele căptușite, ei vor să achiziționeze chiar și tandrețea. De aici și mîndria lor stupidă, onestitatea lor monstruoasă.

— Plătesc imediat...

Sau:

— Ce, banii mei nu sînt buni?...

Ei trăiesc cu iluzia nebună că banii n-au miros. Săracii de ei!... Ei nu știu că banii au miros și că ei au împrumutat de mult duhoarea și răceala lor.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Am reținut în mod special din cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la mitingul prilejuit de jubileul Uzinei de vagoane din Arad, acel pasaj în care se arată că politica externă a partidului și guvernului nostru a adus numeroși prieteni țării noastre pe toate meridianele globului și, ca atare, «niciodată România nu a avut atîția prieteni ca astăzi» Un sentiment de legitimă satisfacție și de mîndrie ne produce acest adevăr unanim recunoscut, ceea ce impune firește nu numai continuarea, ci și dezvoltarea politicii noastre de promovare a principiilor dezvoltării libere și independente a tuturor națiunilor, de colaborare frățească cu țările socialiste pe temeiul unei întrajutorări principiale și al colaborării largi cu toate celelalte țări ale lumii — atît cu cele în curs de dezvoltare cît și cu statele capitaliste mai dezvoltate. Fidelitatea politicii externe românești față de această orientare este atît de evidentă încît ea nu mai trebuie demonstrată. Fiecare eveniment din viața internațională în care se reflectă, într-un fel sau altul, prezența României socialiste, prilejuiește o confirmare a acelei politici care a făcut ca țara noastră să aibă astăzi mai mulți prieteni ca oricînd. Cîțiva dintre acești prieteni ne-au vizitat țara în cursul săptămînii, pe alții i-au întîlnit la ei acasă reprezentanți ai partidului și statului nostru, tot în acest scurt răstimp. O reconfirmare a prieteniei trainice româno-iugoslave a constituit-o vizita în țara noastră a tovarășului Stane Dolanț, secretar al Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I., și primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a oaspetelui iugoslav. Între timp, s-a aflat la București delegația guvernamentală a R.P.D. Coreene, condusă de Hă Dam, ministrul afacerilor externe al acestei țări prietene. Vizita aceasta și primirea la tovarășul Nicolae Ceaușescu au constituit încă un prilej pentru abordarea problemelor legate de strînsa colaborare și cooperare multilaterală dintre țările noastre La Praga și la Budapesta, la Sofia și la Varșovia, la Moscova și la București au avut loc în această săptămînă, ca și în cele precedente, întîlniri fructuoase pe linia relațiilor bilaterale dintre țara noastră și fiecare dintre țările socialiste respective. Au fost dezbătute probleme vitale în comisii mixte guvernamentale, au fost semnate protocoale și acorduri în diferite domenii de colaborare, toate reflectînd însemnătatea pe care țara noastră o acordă colaborării active cu statele socialiste. Pe linia dezvoltării relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate cu partidele comuniste și muncitorești, reprezentanți ai P.C.R. au efectuat și în această săptămînă contacte utile și rodnice peste hotare. Astfel, au avut loc convorbiri la nivel de conducere cu Partidul Comunist Italian, cu Partidul Elvețian al Muncii, cu exponenți de frunte ai Partidului Socialist Italian al Unității Proletare, precum și cu Partidul Social-Democrat din Suedia.

Abordînd relațiile de colaborare cu țările capitaliste și cele în curs de dezvoltare în spiritul principiilor coexistenței pașnice și ale diviziunii internaționale a muncii, România acordă o atenție permanentă cultivării acestor relații pe baze principiale și fără prejudecăți, ceea ce se răsfrînge pozitiv asupra climatului politic nu numai în Balcani sau în Europa, ci și în lumea întreagă. Ultimele săptămîni au fost marcate de manifestări concrete românești în sprijinul eforturilor de emancipare națională ale popoarelor Africii. Vizitele în țara noastră ale unor personalități reprezentînd state independente din continentul negru și contactele politice și economice realizate de reprezentanți ai țării noastre în capitale africane nu fac decît să confirme existența unui curs ascendent în relațiile României cu numeroase state tinere din această parte a lumii. Între timp, la București și în capitalele respective au avut loc sesiuni ale comisiilor mixte guvernamentale de colaborare româno-austriacă și româno-greacă.

La Viena sau la Bruxelles, la Paris sau la Roma, în numeroase capitale europene, ideea unei Conferințe generale de pace și securitate pe continentul nostru a continuat să se afle în centrul atenției. Declarația de la Praga, adoptată la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, este obiectul unei veritabile dezbateri pe plan internațional, prilejuind aderiuni prestigioase în sensul acordului exprimat de personalități oficiale, șefi de state, capete încoronate, savanți și conducători de importante instituții social-culturale, față de principiile unei asemenea reuniuni de însemnătate vitală pentru pacea în Europa și în lumea întreagă.

Desigur, există încă numeroase obstacole în calea unei asemenea evoluții, dar curentul destinderii își păstrează caracterul dominant. Mai mult, de aici, din Europa, sînt adresate chemări și mesaje de solidaritate către popoarele de pe celelalte continente, care luptă de asemenea pentru cucerirea dreptului lor legitim la o viață pașnică, liberă și independentă. În acest sens, Adunarea mondială pentru pacea și independența popoarelor din Indochina, ținută la Versailles, cu participarea a 1 200 de delegați, reprezentînd opinia publică din 75 de țări, între care și România, a constituit unul din acele acte majore de condamnare a războiului ca mijloc de rezolvare a conflictelor și litigiilor nu numai în Indochina, ci și în lumea întreagă. În apărarea dreptului inalienabil la independență și suveranitate al poporului vietnamez se pronunță răspicat țări mari, mijlocii și mici care sprijină propunerile juste ale guvernului R.D. Vietnam și cele ale guvernului Revoluționar Provizoriu al Vietnamului de Sud. Alături de celelalte state, România își manifestă sprijinul deplin la aceste propuneri și solidaritatea frățească cu lupta eroică și perfect dreaptă a poporului vietnamez și a celorlalte popoare ale Indochinei.

Dic. BABOIAN

Marți, 15 februarie 1972

Herald Tribune

„a rom-461" prezentat în s.u.a.

La puțin timp după ce a fost prezentat și achiziționat în Italia, iată autovehiculul românesc «A ROM-461» în Statele Unite. Fotografia pe care o reproducem din ziarul «International Herald Tribune» înfățișează autovehiculul în timpul unei prezentări organizate pentru presă. Comentariul care însoțește imaginea menționează caracteristicile și calitățile mașinii, relevă faptul că prețul său este mai scăzut decît cel al vehiculelor de același tip de pe piața S.U.A. În legătură cu achiziționarea jeep-ului românesc în S.U.A. au loc în prezent tratative între reprezentanții firmelor americane și ai organizației de comerț exterior din țara noastră.

Jeep-Style Romanian Auto Set for Sale on U.S. Market

Le Monde

„muncitorii fug de pe șantiere"

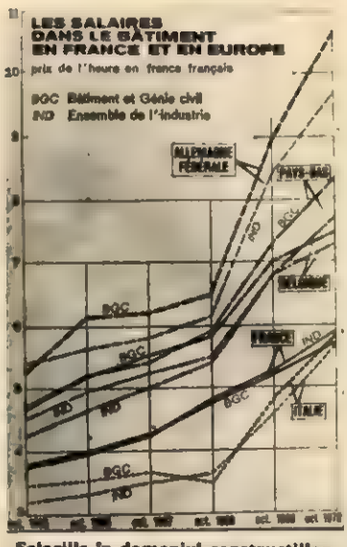

Salariile în domeniul construcțiilor în Franța și Europa

BGC – Construcții
IND – Industria în ansamblu

Într-un amplu reportaj astfel intitulat și referitor la condițiile folosirii mîinii de lucru străine și franceze din domeniul construcțiilor, în Franța, ziarul parizian «Le Monde» denunță consecințele grave ale unei politici care pe de o parte supune unui control strict «imigrația» muncitorilor străini cu scopul declarat de a combate șomajul intern, iar pe de altă parte, o dată cu această tendință de «renaționalizare», nu asigură muncitorilor francezi salarii în condiții de muncă mai bune, care să-i stimuleze la efectuarea unei munci manuale pe care de obicei aceștia le evită, fiind prost plătite. În lipsă de personal francez dispus să accepte asemenea munci dificile și insuficient retribuite, întreprinderile «recrutează în doze mari mînă de lucru străină» (40 la sută din numărul muncitorilor de pe șantierele de construcții sînt străini),ceea ce creează un adevărat «cerc vicios» din care este greu de ieșit. «Le Monde» demonstrează, cu ajutorul unui grafic, de ce muncitorii francezi au motive să părăsească șantierele. Graficul pe care îl reproducem indică în termeni comparativi curba salariilor între anii 1965 și 1970 pe șantierele franceze, în raport cu cele din alte țări vest-europene. Nivelul scăzut al salariilor pe șantierele franceze de construcții, scrie «Le Monde», nu este însă singura explicație a lipsei de atracție a muncii în acest sector. «Reajustarea salariilor este o condiție necesară, dar ea nu va da rezultate durabile dacă nu va fi însoțită de alte acțiuni». Ziarul citează cîteva măsuri, devenite indispensabile: pentru a se asigura condiții mai bune de lucru, siguranța locului de muncă, igiena și protecția muncii, calificarea etc. Michel Boyer, autorul articolului și al sugestiilor pe care le avansează, evită totuși să precizeze dacă și muncitorii străini, al căror număr pe șantierele de construcții din Franța se ridică la un milion și jumătate, pot spera să fie de asemeni beneficiarii «reajustării retribuției» și ai «confortului de muncă», preconizate cu insistență pentru personalul francez.

---

eroziune continuă

Luările de poziție, discuțiile, comentariile, analizele, propunerile în legătură cu măsurile ce s-ar putea lua pentru soluționarea crizei presei franceze continuă să se facă auzite. Se atrage atenția asupra faptului că nu este vorba de un fenomen de conjunctură,ci de un proces de eroziune continuă, de faptul că deficitul financiar cronic al majorității organelor de presă favorizează un proces de concentrare în urma căruia, în ultimii 25 de ani, la Paris au dispărut 22 de ziare, în provincie — 160. Se reproșează autorităților că nu au luat măsuri pentru a împiedica perpetuarea stărilor de lucru care au dus la această situație. Și, uneori, se face și haz de necaz, ca în această caricatură apărută în ziarul «Le Monde», în care este vizată cantitatea uriașă de publicitate la care trebuie să recurgă presa pentru a putea supraviețui.

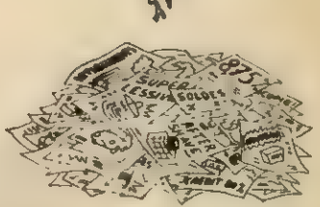

los angeles–pekin

Aparatajul destinat retransmiterii de către televiziunea americană a vizitei președintelui Nixon în R.P. Chineză a fost îmbarcat la Los Angeles, la bordul unui avion de transport de mare capacitate, pentru a fi transportat și instalat la Pekin.

din vară pînă-n primăvară

De luni de zile se desfășoară la San Francisco negocierile dintre liderii sindicatului docherilor și conducerea asociației armatorilor. Întrerupte, reluate, iar întrerupte și din nou reluate, zilele acestea tratativele nu s-au putut solda încă printr-un acord care să pună capăt grevei-mamut a docherilor de pe coasta de vest a S.U.A. Începută în vara anului trecut și desfășurată, pînă la un punct, paralel cu greva muncitorilor portuari de pe coasta răsăriteană, acțiunea grevistă condusă de sindicatul docherilor continuă, anulînd efectele pauzei de 80 de zile impusă de autorități în virtutea legii antimuncitorești Taft-Hartley. Acum, cînd muncitorii portuari se află în cea de-a 148-a zi de grevă, presiunile armatorilor și ale anumitor cercuri guvernamentale devin mai puternice. În Senatul american și în Camera Reprezentanților se depun eforturi pentru a se obține lansarea unei decizii legislative în virtutea căreia muncitorii portuari să fie forțați să reia lucrul, cel puțin parțial sau condiționat. Este vorba de fapt de a se introduce arbitrajul obligatoriu al guvernului, ceea ce nu face decît să amplifice nemulțumirile în rîndurile muncitorilor greviști. *«Docherii se vor întoarce la lucru numai atunci cînd vor decide ei înșiși acest lucru prin vot și nu ca urmare a vreunui ordin prezidențial sau al Congresului»* — a declarat președintele sindicatului muncitorilor portuari, *Harry Bridges*, care a avertizat totodată că atitudinea adoptată de administrația republicană ar putea avea urmări foarte grave.

Fotografia pe care o reproducem din «International Herald Tribune» redă un aspect caracteristic în porturile americane afectate de grevă. Cîțiva dintre mulți docheri care refuză să reia lucrul își omoară timpul la o partidă de cărți de joc, într-un container metalic nefolosit în condițiile paralizării traficului portuar.

către conferința general-europeană – opinii și acțiuni –

Intensificarea activității în favoarea Conferinței general-europene, ecoul amplu pe care continuă să-l cunoască Declarația adoptată la Consfătuirea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, formarea unor noi comitete, asociații, grupe de inițiativă în diverse țări fac tot mai evident faptul că mișcarea pentru securitatea europeană a intrat într-o etapă nouă, lărgind posibilitatea convocării ei. Deosebita importanță a Conferinței general-europene este în continuare subliniată în noi luări de atitudine ce se fac auzite din numeroase țări europene. ALEXEI ȘITIKOV, președintele Sovietului Uniunii al Sovietului Suprem al U.R.S.S., președintele Comitetului sovietic pentru securitatea europeană, arată că *în Europa se produc o serie de procese pozitive, pentru a căror consolidare o deosebită importanță o are conferința general-europeană, care întrunește adeziunea multor guverne europene, a păturilor celor mai largi ale opiniei publice. A devenit cît se poate de evident că succesul unei asemenea conferințe va netezi drumul spre consolidarea păcii, securității și colaborării internaționale.* EGON WINKELMANN, membru al Prezidiului Comitetului pentru securitatea europeană din R.D. Germană, subliniază faptul că *un jalon în cadrul proceselor de îmbunătățire a situației în Europa ar putea fi adunarea reprezentanților opiniei publice din țările europene, convocată la începutul lunii iunie, la Bruxelles. Această adunare*, a declarat Egon Winkelmann, *poate constitui o contribuție la convocarea Conferinței general-europene pentru securitate și colaborare.* ANTTI KARPPINEN, reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe al Finlandei, a afirmat, la un simpozion internațional în problemele securității europene, că *obiectivele politicii externe finlandeze sînt foarte apropiate de principiile fundamentale ale securității europene și ale relațiilor dintre statele continentului, așa cum au fost prezentate în Declarația de la Praga a statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Finlanda este gata să înceapă neîntîrziat, la Helsinki, pregătirile pentru organizarea și desfășurarea Conferinței general-europene în problemele securității și colaborării.* La rîndul său, PAUL STRUYE, președintele Senatului belgian, a declarat că, *analizînd actuala situație politică din Europa, se poate spune cu convingere că, după mulți ani, pe continentul nostru au apărut din nou speranțe. Declarația privind pacea, securitatea și colaborarea în Europa, adoptată la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, propune, fără să modifice raportul de forțe politice de pe continent, dirijarea eforturilor statelor europene spre construirea unui sistem trainic de securitate.*

ulster – tensiunea persistă

Situația de tensiune din Irlanda de Nord, agravată de recenta intervenție sîngeroasă a militarilor britanici la Londonderry, continuă să se manifeste sub forme multiple. Între acestea, impunătoarele manifestații de la Newry — micul orășel nord-irlandez cu populație preponderent catolică din apropierea frontierei cu Republica Irlanda — la care au luat parte aproximativ 50 000 persoane (în fotografia de sus, deputata Bernadette Devlin, în prim plan), ca și de la Londra, unde demonstranții au purtat 13 sicrie simbolice, condamnînd astfel represiunea de la Londonderry, soldată cu moartea a 13 oameni (fotografia din dreapta).

Ciocniri între greviștii care încercau să împiedice ieșirea autocamioanelor dintr-un depozit de cărbune din Birmingham și polițiști.

LONDRA
minerii, fermi pe poziție

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

Așadar, invocînd situația creată ca urmare a grevei minerilor, guvernul a decretat — pentru a treia oară de la instalarea sa — starea de urgență. În virtutea acestui fapt pot fi impuse restricții asupra consumului de electricitate, încercînd să se asigure activitatea în continuare a centralelor termice. Totodată autoritățile pot recurge la serviciile militarilor în acele sectoare în care vor considera că e necesar. Adoptînd această măsură extremă, guvernul urmărește să exercite presiuni asupra minerilor prin alertarea opiniei publice. Dar aceștia par hotărîți și de astă dată să ducă bătălia pînă la capăt.

Cît privește opinia publică, aceasta își exprimă în mod manifest simpatia față de greviști. Atunci cînd grupuri de mineri au sosit în capitală pentru a forma pichete la depozitul de distribuire a cărbunelui din West London, cetățenii le-au adus cafea și sandvișuri. Și astfel de fapte s-au petrecut în întreaga țară. Studenții de la Universitatea Essex acordă adăpost greviștilor, ajutîndu-i totodată din fondurile studențești. Majoritatea ziarelor, deși acordă sprijin guvernului în multe privințe, sînt nevoite să admită că salariile minerilor sînt rușinos de mici, că cel mai puțin calificat lucrător din fabricile de vagoane cîștigă mai mult decît un miner calificat. Sporirea chiriilor, anunțată deja, precum și alte majorări care se vor produce în costul vieții, îi vor determina desigur pe mineri să lupte pentru un salariu corespunzător, care să le asigure existența. Joe Gormley, președintele sindicatului minerilor, deși a fost totdeauna un membru marcant al aripii de dreapta, a declarat că nu va ceda în fața presiunilor guvernului. De asemeni, liderii sindicatului muncitorilor electricieni, în majoritate reprezentînd tot aripa de dreapta din mișcarea sindicală, și-au exprimat sprijinul față de minerii greviști. Sprijinul acordat minerilor de întreaga mișcare sindicală a pus în alertă guvernul. Unele ziare și televiziunea au făcut agitație în jurul cîtorva cazuri de spargere de grevă, însă greviștii rămîn fermi pe poziție, iar feroviarii, conducătorii de camioane, docherii sprijină activ lupta lor. Dacă guvernul persistă în politica sa de a aștepta înfrîngerea minerilor, greva se poate prelungi luni de zile.

Dacă lupta se va extinde, greva declanșată de mineri va deveni cea mai puternică acțiune de la greva generală din 1926.

glob comentar foto

val de proteste în r.f.g.

O stare de nemulțumire și justificată îngrijorare se manifestă în rîndul salariaților din Republica Federală a Germaniei, principalele victime ale deteriorării situației economice care se face tot mai acut simțită aici. Ei sînt aceia care suportă majorarea de 25% a tarifului la transporturile în comun, scumpirea cu peste 20% a unor bunuri de strictă necesitate, reducerile orarelor de lucru, care le diminuează veniturile, concedierile care sporesc continuu numărul celor rămași fără locuri de muncă. Agențiile de presă informează asupra manifestațiilor de protest care au loc în orașe vest-germane ca Nürnberg, Mülheim, Hanovra. La demonstrația de la Essen (în fotografie) au luat parte 2 000 de muncitori, iar poliția a operat din rîndurile manifestanților peste 150 de arestări.

nemulțumiri în austria

Alături de nivelul ridicat al chiriilor și al prețurilor unor bunuri de larg consum, creșterea impozitelor constituie un motiv de serioasă nemulțumire pentru oamenii muncii din Austria. Reforma legii care reglementează aplicarea impozitelor a devenit obiectul unei lupte organizate. Au fost semnate în acest sens peste 20 000 de cereri și, în același timp, salariații au participat la manifestații de stradă pentru adoptarea unei noi legi a impozitelor (în fotografie, la Viena).

la cîțiva pași de tribunal

După răsunătorul turneu întreprins într-o serie de țări europene pentru a stimula acțiunile de solidaritate cu militanta progresistă americană de culoare Angela Davis, judecată la San Jose (California), sora acesteia, Fania Davis, s-a reîntors în Statele Unite unde și-a continuat acțiunea de denunțare a înscenării judiciare. În ajunul redeschiderii procesului, ea s-a îndreptat spre clădirea tribunalului, în fruntea unei coloane de demonstranți care purtau pancarte cu inscripția **«Libertate pentru Angela»**. Pretextînd măsuri preventive de securitate, poliția a încercat să împiedice demonstrația și, ca un prim pas în această direcție, a arestat-o pe Fania Davis. Ceea ce nu a putut împiedica o și mai puternică manifestare de protest din partea susținătorilor cauzei Angelei Davis. În imagine, momentul în care Fania Davis este arestată la cîțiva pași de tribunal.

Între timp, față de explozia de mînie provocată de acest act abuziv, tribunalul a anunțat amînarea reluării dezbaterilor, preferind să se rezume, în continuare, la audieri preliminare și la chestiuni de procedură.

flăcări la nantes...

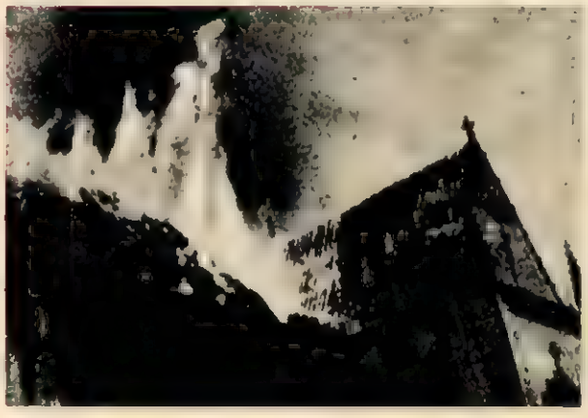

Vestita catedrală din Nantes, important monument de valoare istorică și arhitectonică, a căzut pradă unui mare incendiu. Timp de patru ore, puternice unități de pompieri au luptat din răsputeri ca să stingă focul care, în cele din urmă, a distrus aproape în întregime clădirea înălțată în anul 1434 pe baza planurilor arhitectului francez Marthelin Rodier. Cercetările întreprinse nu au reușit să stabilească pînă în prezent cauzele incendiului.

...și la st. louis

Cel mai mare incendiu care a avut loc vreodată în statul Illinois (S.U.A.) s-a produs zilele trecute la antrepozitele din St. Louis. Explozia unei cisterne încărcate cu gaz metan a declanșat alte cîteva explozii în lanț. Cu repeziciune fulgerătoare focul s-a extins în zona gării de triaj. Sute de persoane au fost grav rănite iar zeci de case din împrejurimi au fost prefăcute în mormane de moloz.

republica minerva: 3 cetățeni

Trei americani, nemaiputînd suporta modul de viață occidental — informează «Herald International Tribune» — au fugit de toți și de toate și au proclamat o republică de tip utopic pe un recif pierdut în apele Pacificului, între Insulele Fiji și Noua Zeelandă (vezi harta). Reciful Minerva, pe care a fost ridicat steagul noii republici, nu aparținuse în prealabil nimănui și, conform dreptului internațional, poate deveni proprietatea celui care construiește ceva aici. Cei trei americani, Mark Oliver din Carson City, Thurlow Reed din Ohio și Robert Marks din California, au declarat că au amenajat pe Minerva o așezare pentru uzul lor propriu și intenționează să construiască un port și un orășel la dispoziția altor eventuali evadați ai societății de consum care, ca și ei, vor vrea să scape de povara impozitelor, de amenințarea în continuă ascensiune a criminalității și narcomaniei. Primele tentative ale ultraliliputanei republici de a stabili relații diplomatice au eșuat: Rați Sur Kamisese, premierul Insulelor Fiji, a declarat că nu este dispus să recunoască Minerva.

expoziție de arme?

Nu, nu este vorba de standul revolverelor și puștilor la o expoziție de arme, ci de încă o captură serioasă a poliției italiene. Un detașament de carabinieri a reușit să descopere în două ascunzători diferite, la Torino, o mare cantitate de arme și muniții, a căror destinație nu pare greu de dedus. În ultimele luni au fost depistate în mai multe orașe și sate din Italia asemenea stocuri de arme și de fiecare dată firele cercetărilor au dus la persoane strîns legate de cercurile fasciste, care nu au renunțat la activitatea lor complotistă îndreptată spre răsturnarea puterii de stat și reîntronarea unui regim ultrareacționar. Ca și în cazurile precedente, majoritatea armelor depozitate în ascunzătorile descoperite la Torino s-au dovedit a fi fost furate prin spargeri în serie, întreprinse asupra unor magazine specializate în vînzarea diferitelor tipuri de arme.

buda, pesta + óbuda

De obicei se vorbește despre Buda și Pesta ca părți componente ale capitalei ungare. Acum, cînd sînt în toi pregătirile pentru sărbătorirea centenarului Budapestei, nu se uită însă să se amintească că, în 1872, pentru a constitui orașul în limitele actuale, s-a hotărît unirea Budei, Pestei și Óbudei. Cu atît mai mult cu cît Óbuda răsfrînge asupra întregului oraș aureola existenței sale bimilenare — de pe vremea cînd în locul ruinelor de azi de pe Szentendrei utca, devenite obiect de muzeu arheologic, se ridica un castru roman: Aquincum.

Profesorul de istorie Veres Gyula — de zece ani vicepreședinte al Consiliului popular III Óbuda — ne mărturisește cu o umbră de regret în glas că, în dezvoltarea capitalei ungare, acest raion a fost lăsat mai în urmă. Delimitarea sa teritorială s-a definitivat, e drept, în 1950, dar abia în 1960 s-a hotărît reconstrucția sa. S-a preconizat demolarea în timp a 6 000 clădiri vechi și construirea a 51 000 locuințe noi. Lucrările de construcție propriu-zise au început în 1967 și ceea ce s-a realizat am putut constata «pe viu», conduși cu amabilitate deosebită de vicepreședinte, pe străzi vechi și noi. Pe drum am putut remarca siluetele înalte ale clădirilor moderne ce au început a fi date în folosință în 1970 (pînă în 1975 numărul apartamentelor se va cifra la 12 000 din totalul de 51 000 prevăzute a fi construite pînă în 1985). Călăuziți de un bun cunoscător al locurilor, am putut afla și acele străzi deosebit de pitorești care au dat și continuă să dea un farmec aparte cartierului și Budapestei însăși — șiranduri, campinguri la poalele dealurilor, mici circiumioare unde se bea vinul produs de vița cooperativelor situate în preajmă. Căci Óbuda se bucură de privilegiul de a ocupa zona cea mai bună a orașului, între Dunăre și dealurile ce mărginesc nord-vestul Budapestei — fapt pentru care e și denumită «Poarta de aer a capitalei». Această situare a făcut să nu se simtă prezența unităților industriale amplasate aici — azi în număr de 96. Desigur, profundele prefaceri ale acestei foste mahalale de periferie implică de asemeni construcția a diverse obiective sociale — școli, creșe, policlinici etc. — dezvoltarea transportului în comun, elemente pentru care preocuparea edililor cartierului ne-a apărut cu evidență în cursul celor cîteva ore petrecute aici.

I. CIOARĂ

minamata – o localitate și o boală

O boală ciudată cu tulburări de vorbire, de vedere, de mers și-a făcut apariția în ultimele două decenii la Minamata, în prefectura japoneză Kumomoto — manifestîndu-se îndeosebi în rîndul familiilor de pescari. Oficial s-a recunoscut existența a 133 bolnavi și a peste 40 cazuri mortale — dar se vorbește de un număr de 10 000 bolnavi. S-a constatat pînă la urmă că boala — căreia i s-a dat numele «Minamata» — se datorează poluării apelor din zona de coastă cu reziduurile cu conținut de mercur deversate în mare de uzinele companiei Chisso. În ciuda protestelor locuitorilor, respectiva corporație și-a negat orice responsabilitate și a continuat să procedeze la fel de irresponsabil. Ceea ce a determinat, în ultimul timp, amplificarea acțiunilor de protest — mai mulți bolnavi din Minamata așezîndu-se pe caldarîm în fața sediului din Tokyo al companiei (fotografia de jos). Pentru a-și exprima solidaritatea cu ei, centrala sindicală Sohyo a organizat un miting în parcul Hibya.

șostakovici-tatăl și fiul

În sala mare a Conservatorului din Moscova a fost prezentată în primă audiție a cincisprezecea simfonie a prestigiosului compozitor sovietic Dmitri Șostakovici. Lucrarea, arată agenția de presă «Novosti», are ca temă eroismul omului sovietic. Plină de prospețime, de noutate, de un sentiment viu și fierbinte al contemporaneității, conținînd o gamă întreagă de meditații filozofice asupra vieții și morții, Simfonia a XV-a s-a dovedit a fi la nivelul celor mai valoroase realizări ale marelui compozitor sovietic, descoperind noi fațete ale talentului său. Optimismul robust al simfoniei a produs o puternică impresie asupra ascultătorilor. La pupitru s-a aflat fiul compozitorului, Maksim Șostakovici — dirijor notoriu nu numai în Uniunea Sovietică, ci și dincolo de granițele ei — prezența sa sporind caracterul de mare eveniment muzical al acestei prime audiții.

Fotografie A.P.N.

stewart învingător

Marele premiu al Argentinei, una dintre competițiile automobilistice importante ale anului, a fost cîștigat de pilotul britanic Jackie Stewart, cu o mașină Tyrell Ford. Pe locurile doi și trei s-au clasat Denis Hulme (Noua Zeelandă) și Jacky Ickx (Belgia). Fotografia vă prezintă momentul cînd, după ce a terminat învingător cursa, Jackie Stewart primește laurii victoriei înmînați de președintele Argentinei, Alessandro Lanusse.

agendă

Prima femeie de culoare, membră a Congresului S.U.A., SHIRLEY CHISHOLM și-a anunțat hotărîrea de a-și pune candidatura din partea partidului democrat în viitoarele alegeri prezidențiale. «Nu voi candida în numele negrilor sau al femeilor și nici în numele unor bazaconii politici, ci mă voi prezenta ca simplu cetățean care face uz de drepturile sale civice», a declarat Shirley Chisholm.

Astronautul col. EDWIN E. ALDRIN jr. — care împreună cu Neil Armstrong a dus pentru prima oară pe Lună salutul pămîntenilor, cu prilejul expediției «Apollo-11» — a anunțat că se retrage din Air Force, în al cărui serviciu activ a fost timp de zece ani, din care nouă ca astronaut. Refuzînd deocamdată să-și dezvăluie intențiile de viitor, Aldrin a menționat totuși că se gîndește la «un domeniu nou și competițional». El speră oricum să aibă același succes și aici pe Pămînt.

Dr. Christian Barnard, eminentul chirurg de la spitalul Groote Schuur din Capetown, are un concurent remarcabil în persoana propriului său frate, dr. MARIUS BARNARD. Recent, acesta a efectuat un transplant cardiac reușit în același spital sud-african. Pacientul său, John Montgomery, fost — timp de mulți ani — lucrător în minele de aur, a suportat bine operația dificilă.
Trebuie precizat însă că medicul face parte tot din echipa de chirurgi Christian Barnard.

În postul de director al Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare pînă la 31 decembrie 1975 a fost ales la cea de-a 13 sesiune a Consiliului de administrație al PNUD, RUDOLPH A. PETERSON. În cadrul aceleiași sesiuni au fost aprobate proiectele de asistență tehnică pentru țările în curs de dezvoltare în anul 1972– 22 pentru țări din Africa, 25 din Asia și Extremul Orient, 24 din Europa și Orientul Apropiat și 34 din America Latină.

Sub conducerea premierului AZIZ SEDKY, guvernul Republicii Arabe a Egiptului a elaborat un plan de măsuri economice în scopul stimulării procesului de producție și al îmbunătățirii serviciilor sociale destinate muncitorilor. În viitor, 15 la sută din beneficiile societăților din sectorul industrial vor fi alocate cheltuielilor cu caracter social. Între timp, alte sume vor fi cheltuite pentru îmbunătățirea rețelei rutiere.

Celebrul savant german MANFRED VON ARDENNE, directorul Institutului de cercetări fizico-chimice din Dresden, care îi poartă numele, a împlinit zilele acestea vîrsta de 65 ani. Cu acest prilej, presa din R.D.G. publică relatări în legătură cu recentele cercetări ale savantului în domeniul combaterii bolilor cardiovasculare și a cancerului. Unele dintre rezultate au și fost incluse în practica tratamentelor în clinici.

tînăra uzină octogenară

(Urmare din pag. 30)

construcția de vagoane. Aceasta din urmă reprezintă o realizare executată în U.V.A. după proiectele elaborate de I.P.C. — M.I.C.M.-București. Funcționarea liniilor continue și semiautomate este asigurată de echipamente electropneumatice și electrohidraulice, avînd capacitatea de producție corelată cu necesitățile uzinei.

Eficiența economică a acestor linii se materializează în îmbunătățirea substanțială a calității vagoanelor fabricate, în sporirea durabilității stratului de vopsea (intervalul de revopsire în exploatarea vagoanelor dublîndu-se în acest caz), cît și în creșterea productivității muncii prin mecanizarea integrală a acestei operații.

Pentru anul 1972, și în perspectivă, orientarea activității de autodotare se face de către conducerea G.U.C.V.A., prin direcția tehnică, și are ca principale obiective lucrări care să asigure un înalt grad de mecanizare a producției în paralel cu eliminarea locurilor înguste, precum și executarea de utilaje în vederea renunțării la import.

Așa, de exemplu, pentru 1972 se vor realiza instalații de mecanizare pentru vagonul de clasă suburban, standurile de probă pentru secția de prototipuri, precum și alte mașini și agregate, atît pentru U.V.A., cît și pentru uzinele din cadrul grupului; se preconizează executarea în acest an la U.V.A. pentru Fabrica de boghiuri și osii de la Baia a unei mașini-agregat pentru călirea osiilor, iar pentru Uzina de vagoane Caracal a unor utilaje specifice construcției de vagoane.

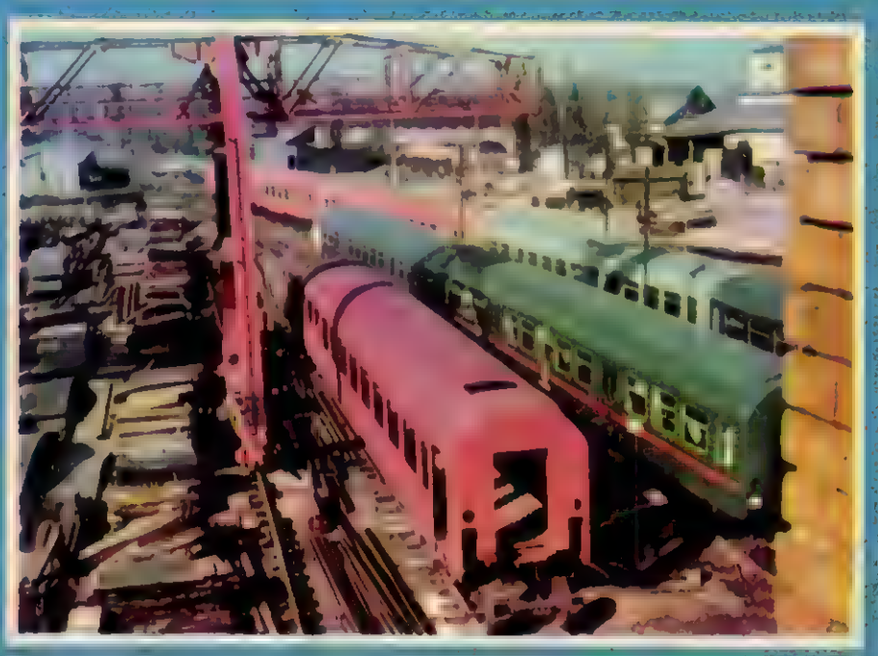

GRUPUL DE UZINE PENTRU CONSTRUCȚII DE VAGOANE PRODUCE ȘI LIVREAZĂ ÎN PREZENT, ÎN ȚARĂ ȘI ÎN STRĂINĂTATE:

- **vagoane de călători clasa I și a II-a**
- **vagoane speciale**
- **vagoane de marfă de toate tipurile acoperite și descoperite pe 2 și 4 osii și speciale agabaritice**
- **vagoane descoperite pe 4 osii de tip GVAS**
- **vagoane descoperite pe 4 osii de tip gondolă**
- **vagoane platformă**
- **boghiuri pentru vagoane de marfă și călători**
- **aparate de cale ferată**
- **piese de schimb material rulant**

Vîrsta octogenară a uzinei
și vremurile noi
i-au dat ocestera
un trunchi viguros
în care pulsează cu putere
seva tinereții,
iar freamătul muncii
și al tinereții
deschide noi zări
spre magistralele viitorului.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCALU (muzică și televiziune)

CARTE

• Din ambițiosul ciclu românesc de opt volume al prozatorului Constantin Apostol, în care se vor evocate întîmplări și oameni din podgoriile Odobeștilor de dinaintea primului război mondial pînă în zilele noastre, a apărut la Editura Cartea Românească cea de-a doua carte: **Război cu zurgălăi.** Amintim că primul volum se intitula «Amarul sînge al strugurilor». Și în acest volum autorul se arată un bun stăpînitor al formulei clasice a romanului. Memoria epică a scriitorului scoate la iveală evenimente semnificative sociale și morale, personaje reprezentative, toate înfățișate cu luciditate, cursiv, antrenant.

• Radu Cârneci: **Oracol deschis.** În evoluția lirică a lui Radu Cârneci, recenta sa carte de poeme indică modificări substanțiale. Procesul de interiorizare e radical adîncit cu fericite consecințe și asupra mijloacelor de expresie (Editura Eminescu).

• Sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor a apărut la Editura politică volumul colectiv **Personalitatea copilului.** Lucrarea, elaborată într-un remarcabil spirit științific, privește geneza și dezvoltarea personalității copilului în contextul complex al cerințelor societății noastre contemporane.

• Horia Tecuceanu își confirmă vocația unui pasionat scriitor de romane polițiste prin ultima sa carte: **Căpitanul Apostolescu intervine** (Editura Dacia — Cluj).

• Editura Univers pune la îndemîna cititorilor încă o seamă de cărți valoroase, dintre care notăm:

— Cinci lucrări dramatice ale lui Lope de Vega însumate în volumul **Comedii.** Traducători: Aurel Tita, Teodor Balș, Ion Frunzetti, Mihu Dragomir.

• În colecția «Romanul secolului XX»: **Victorie** al cunoscutului scriitor englez Joseph Conrad (1857-1924). În românește de Andrei Ion Deleanu.

• Poetul Aurel Rău îi prezintă într-o excelentă traducere pe unul din cei mai de seamă poeți greci: Constantin P. Kavafis în volumul **Poezii.**

• Iar transpunerea în limba română a unui **Wilhelm Tell** de Friedrich Schiller poartă girul semnăturii Veronicăi Porumbacu.

CINEMA

• **Puterea și Adevărul.** Impresionant și autentic film politic ale cărui sensuri profunde captează complexa și umana dialectică a «puterii adevărului» în societatea noastră contemporană. Autorii acestei realizări, ce se înscrie ca un moment semnificativ al cinematografiei românești, sînt: Titus Popovici — scenariul, Manole Marcus — regia, Nicu Stan — imaginea, Tiberiu Olah — muzica, Nicolae Drăgan — decoruri, și o excepțională echipă de interpreți: Mircea Albulescu, Ion Besoiu, Amza Pellea, Octavian Cotescu, Lazăr Vrabie, Irina Gărdescu, Nucu Păunescu, Dana Comnea, Zephi Alșec, Nineta Gusti, Ernest Maftei, Peter Paulhoffer (vom reveni pe larg).

• **Poveste de dragoste.** Adică **Love story,** dar fără «lovestorism», cu eroi care au de înfruntat nu moartea, ci dificila înțelegere a mișcărilor timpului. Poate nu părăsim sala cu ochii scăldați în lacrimi, dar, în mod sigur, gîndurile se vor mai roti o dată, lucid, asupra acestei «povești de dragoste». Scenariul și regia — István Szabo, unul dintre cei mai reprezentativi cineaști maghiari ai generației tinere («Tatăl»). În distribuție — Judit Halász, Andras Bálint, Luczina Winnicka, Kelemen Edit, Szamosfalvi András

• **Oscoola,** «Uncle-Tomist»,film cu negri și cu indieni oropsiți, din categoria bineștiută a produselor de acest fel realizate în studiourile Defa-Berlin. Regia — Konrad Petzold, după romanul lui W. Püschel. Interpreți — Gojko Mitic, actorul iugoslav specializat în filme cu indieni, Iurie Darie al nostru, Iskra Radewa, Horst Schulze, Karin Ugowski, Kati Bus, Gerhard Bachold.

• **Jurnalul de actualități.** Nu este vorba de vreun lung metraj cu titlu atît de neispititor ci, pur și simplu, despre acea bucată de film pe care adeseori «o scăpăm», consolîndu-ne că se poate intra

Irina Gărdescu

în sală — conform regulamentului. — și după pauză. Recenta și radicala schimbare la față a **jurnalului** realizat de cineaștii de la **Sahia,** dispariția vorbelor de serviciu ce însoțeau imaginea și reapariția comentariului de duh (un duh care nu iartă nici cînd mînglie) al lui Eugen Mandric ne îndeamnă să ajungem la cinematograf mai «la fix» ca niciodată.

DISC

• În neobosita activitate creatoare a fecundului compozitor **Gheorghe Dumitrescu** — personalitate marcantă a muzicii noastre contemporane — «Simfonia nr. 3» ocupă un loc de seamă. De dimensiuni ample, lucrarea cucerește prin vitalitate, robustețe și energie. Emanuel Elenescu dirijează formația simfonică a Radioteleviziunii (ECE-0606).

• Adaptarea radiofonică a dramatizării nuvelei lui Barbu Delavrancea «Hagi-Tudose», pe care ne-o propune **Traian Stoica,** autor al mai multor reușite din acest domeniu al «teatrului-audiție», se bucură și de uimitorul recital de artă actoricească oferit de regretatul artist al scenei românești Nicolae Bălțățeanu în rolul titular. În «casa» discului mai apar Ion Finteșteanu, Silvia Fulda, Eugenia Popovici și alții sub magistrala baghetă regizorală a lui Ion Șahighian (EXE-0621).

• Duetele vocale — dialoguri, le spun unii — au ajuns la modă și-n muzica populară. De astă dată, **Maria Cornescu,** apariție fermecătoare (și voce asijderea), împreună cu **Nelu Bălășoiu** interpretează un colorat buchet de melodii, din care neapărat se cuvine remarcată «Mărițica mea din Gorj» (45-EPC-10 217).

MUZICĂ

• Dirijorul **Adrian Sunshine** din S.U.A., la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii, în concertul din 25 și 26 februarie, cu un program cuprinzînd două lucrări din literatura vocal-simfonică: premiera «Nănie» de Brahms pentru cor și orchestră și «Carmina Burana» de Karl Orff, cantata pentru soliști (Virginia Mann, Ed. Tumageanian, V. Andreescu), cor și orchestră, precum și Concertul pentru vioară și orchestră (La minor) de Bach. Un excelent solist — violonistul **Mihai Constantinescu.** Corul Filarmonicii este condus de **Vasile Pintea.**

• Al doilea concert din ciclul «Lucrări camerale de Mozart» are loc la **20 februarie** (Sala mică a Palatului) și cuprinde două cvartete în execuția cunoscutei formații bucureștene «Pro Arte»: **Varujan Cozighian** — vioara I, **Avy Abramovici** — vioara a II-a, **George Popovici** — violă, **Alfons Capitanovici** — violoncel și un cvintet (cvartetul «Pro Arte» și flautistul **Aurelian Octav Popa**).

• Cel de-al V-lea program al ciclului **«Muzica de epocă»** este intitulat «Din cultura muzicală veche pe teritoriul României», execuția lucrărilor fiind încredințata cvintetului **Concertino** cu concursul tenorului **Florin Diaconescu** și al formației de muzică veche condusă de **Ludovic Bacs,** solistă — soprana **Georgeta Popa Stoleru** (21 februarie, Sala mică a Palatului).

• În fine, tot sub semnul «ciclurilor» — «Pagini de antologie din literatura vocală»: recitalul mezzosopranei **Martha Kessler,** la pian **Ferdinand Weiss.** În program — piese de Anatol Vieru, Musorgski, Manuel de Falla, Richard Strauss (23 februarie, Sala mică a Palatului)

• Vă reamintim: azi la Ateneu, concertul Filarmonicii dirijat de **Paul Popescu,** solistă — violoncelista **Karine Gheorghian** din U.R.S.S. În program, Schumann, Honegger, Liviu Glodeanu.

• Filarmonica «Moldova» și Conservatorul «George Enescu» din Iași, pe scena Ateneului român la 22 februarie: o primă audiție — Concertul pentru orchestră «Ritm, culoare, melodie» de Dumitru Bughici; Concertul pentru pian nr. 1 de Liszt; partituri orchestrale din «Tristan și Isolda» de Wagner; «Till Eulenspiegel» de Richard Strauss. Dirijează — **Ion Baciu,** solistă — pianista **Sofia Cosma.**

• În studioul din strada Nuferilor, la 24 februarie, concertul Orchestrei simfonice a RTV dirijat de **Paul Popescu.** În program: «Privelești moldovenești» de Mihail Jora; Concertul pentru violă și orchestră de William Walton (prima audiție), solist — **Erdely Csaba**; «Șeherazada» de Rimski Korsakov.

PLASTICĂ

• Preocuparea dominantă a **Ancăi Șerbănescu** este peisajul. Cînd el încorporează personaje se insinuează platitudinea; cînd însă e receptat ca un mesaj vizual și pictorul fi caută echivalențe, realizîndu-l pe cale pur cromatică (ca în «Peisaj dobrogean» sau «În Brăila»), el poate sugera un sentiment și trezi interesul privitorului (Galeria «Simeza», bd. Magheru, 20).

• Pictura și grafica picturală ale lui **Șerfi Șerbănescu** trăiesc printr-un transfer metaforic. Un motiv muzical e implicat mai totdeauna în construcția formelor, care tind adeseori, mai mult sau mai puțin explicit, să sugereze, prin asemănare, instrumente muzicale. O linie spontană, cu durată și intensitate necanonică dă grație acestor forme, care compun, prin asociere, imagini decorative (Simeza).

• **Eugen Șerbin** expune două cicluri de lucrări: marine și priveliști ambiționînd o cîntare a României în imagini. E. Șerbin are vocația peisajului; el recepteză frumusețile naturii direct și le reproduce nemediat, cu pasiunea și migala naturalistului, într-un stil tradițional, care are un farmec incontestabil (Dalles — holul Universității populare).

• Limbajul pictural al **Luciei Frențiu** e adecvat unei comunicări directe. Formele se ordonează și se situează totdeauna armonic în spațiul pictural. În acest context funcțiile deictice ale culorii se afirmă cu vigoare, nuanțele cromatice subtile creînd deseori un climat poetic cuceritor (holul Teatrului de Comedie).

• Tot în holul Teatrului de Comedie expune și **Elena Stătescu** cîteva tablouri cu o tematică diversă, de la flori la compoziții simbolice («Drum» etc.), realizate într-o pastă densă și grea, aplicată abundent și cu o cromatică stinsă, temperată de nebulozități.

• **V. Malcoci** știe că instantaneul e părintele emoției nemistificate. Și ca atare el îl caută în mediul lui cel mai productiv: strada. Generoasă, aceasta îi oferă artistului fotograf scene pline de naturalețe, captivante și umane. Iar atunci cînd i se pare că sursele s-au epuizat, fotograful își îndreaptă obiectivul spre chipul copiilor pentru a descoperi jocurile candorii. Și ce poate fi mai emoționant decît candoarea copiilor? (Galeriile de artă fotografică — Brezoianu 23).

TEATRU

• **Procesul Adam și Eva** de Rudi Strahl (Teatrul de stat-Oradea): virtuțile comice ale trupei orădene exersîndu-se, sub bagheta regizorală a bunului profesionist Szombati Gille Otto, asupra textului dramaturgului din R.D.G. În distribuție, harnicii actori ai trupei: Nicolae Barosan, Ana Popa, Alla Tăutu, Dorel Urlățeanu, Ion Abrudan, Marcel Segărceanu, Mihai Păunescu, Marilena Prigoreanu.

• **Sus pe acoperiș... în sac de** V. Kataev (Teatrul de stat din Arad): savuroasa comedie sovietică convertită la legile musicalului prin intervenția lui Val Săndulescu aflat în alianță cu compozitorul Paul Urmuzescu. Mai toată trupa arădeană făcînd posibilul — și imposibilul — pentru a juca, a cînta și a dansa după vrerea autorilor, dar mai ales a regizorului George Didilescu.

• **Procesul Horia** de Al. Voitin (Teatrul de stat din Sibiu): monumentala figură a lui Horia, evocată cu vibrație patriotică și profunzime psihologică în spectacolul semnat de regizorul Yannis Veakis și scenograful Helmut Stürmer și interpretat de actorii Ion Buleandră, Mircea Hindoreanu, Marius Nițâ, Teodor Portărescu, Nicu Niculescu, Ion Ghișe și alții.

• **Interesul general** de Aurel Baranga (Teatrul «Victor Ion Popa» — Bîrlad): farsa atroce a lui Baranga țintindu-și săgețile înveninate spre cîteva aspecte negative ale existenței noastre sociale, în spectacolul lui Tiberiu Pentia, care se străduie să stabilească un echilibru între virulența satirică și afirmațiile stenice ale piesei. În distribuție: Zaharia Volbea, Mircea Herlord, Ligia Dumitrescu, Gh. Gheorghiu, Petrican Constantin ș.a.

• **Dialog** — spectacol recital de poezie română clasică: Teatrul «Nottara» înscriindu-se în proaspăta pasiune a teatrelor și publicului bucureștean pentru poezia înscenată. Spectacol construit și regizat de Al. Ciprian și mobilizînd o mare parte de trupă pentru a pune în valoare nestemate ale poeziei noastre clasice.

TV

REPORTAJ. Făclieni, satul din Bârlgan, și oamenii lui minunați (duminică) • **Telegiob: La vest de Budapesta** (marți).

OPINII-ANCHETE. Din nou despre atribuțiile omnisetelor oamenilor muncii se ocupă emisiunea Confruntări (joi) • Emisiunea **Cărți și idei are în vedere culegerea de studii «Logică, automatizare, informatică»** (joi) • **«Minori în derivă»** — o anchetă a iscusitului specialist în «Întrebări» Mihai Stoian (vineri).

ȘTIINȚĂ. Tentant, sumarul emisiunii periodice **Din lumea științei,** semnată de Corneliu Russu (duminică) • **Tînărul și eminentul matematician Dan Burghelea prezentat în Prim plan de Al. Stark și invitatul emisiunii,** acad. Gr. Moisil (marți).

LITERATURĂ. Bibliotecapentru toți deschide un nou ciclu: Ion Luca Caragiale. Participă Șerban Cioculescu, Ecaterina Caragiale-Logadi, Victor Eftimiu, D.I. Suchianu ș.a. (vineri).

TEATRU. O dramatizare după schița lui Al. O. Teodoreanu «Metamorfoze», în regia lui Val Săndulescu (duminică) • **«Ștefan a trăit, Bogdan începe»** — al treilea episod al serialului **«Mușatinii»** (luni) • **În regia lui Yannis Veakis** — piesa lui N. Damaschin, **«Fără final»** ,marți).

FILM. «Dragoste de viață», o ecranizare a studiourilor cehoslovace după o povestire de Jack London (luni) • Ilustra pereche Liz Taylor — Richard Burton în ilustra capodoperă shakespeariană **«Femeia îndărătnică»** văzută de ilustrul cineast Franco Zeffirelli (miercuri) • **«Prima întîlnire»,** cu Danielle Darrieux. **Cei care la lansarea filmului aveau vîrsta primelor întîlniri sînt astăzi oameni serioși** (vineri) • **Revedere cu Marga Barbu, George Constantin, Emanoil Petruț în «Răpirea fecioarelor».** (simbătă)

MUZICĂ. Ce este modul? Răspunde Leonard Bernstein și New-York Symphonie Orchestra (duminică) • **Tot duminică — concursul coral Cîntare patriei** • Cîntă **basul Nicola Ghiuzelev** (luni) • **Interviziune: lieduri românești cu Arta Florescu, Emilia Petrescu, Teodora Lucaciu, Nicolae Secăreanu, Valentin Teodorian, Ion Stoian** (miercuri) • **Cîntecele — vestitele songuri — ale lui Kurt Weill, amicul lui Bertolt Brecht, în interpretarea Georgiei Brown** (miercuri)

FOLCLOR. Sofia Vicoveanca și cîntece din Țara de Sus (miercuri) • **Cu cîntăreți și dansatori de pe plaiurile taleormănene** (simbătă).

DIVERTISMENT. Prima parte a unui lung metraj de divertisment clujean. Printre interpreți, vechi cunoștințe: Ana Szeles, surorile Șintu, Dumitru Farcaș, Clara Sebők (duminică) • **Un film muzical realizat de televiziunea din R.D.G. cu: Gilbert Bécaud, Frank Schöbel, Margareta Pîslaru, Beauty Milton, Edith Pieha și alții** (joi) • **Muzică sud-americană cu «Stelele Cubei»** (vineri) • **Varietăți bucureștene. Interpreți cunoscuți și apreciați «textieri» ajuderea: Caragiale, Mihai Codreanu, Cincinat Pavelescu, Marin Sorescu... S-a rezolvat, în chip gordian, problema textelor la varietăți. Oare?... (simbătă)**

Ana Szeles

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 20 februarie

I. Cagliari-Torino	1
II. Catanzaro-Sampdoria	1
III. Fiorentina-Atalanta	1
IV. Inter-Roma	1, X, 2
V. Juventus-Milan	1, 2
VI. Lanerossi-Bologna	X, 1
VII. Mantova-Verona	1, 2
VIII. Napoli-Varese	1
IX. Modena-Palermo	X
X. Lazio-Ternana	1
XI. Genoa-Como	1, X
XII. Catania-Cesena	1
XIII. Foggia-Reggiana	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra F album

Personalitatea ELENEI CERNEI este un mesager de prestigiu
al artei noastre muzicale interpretative.

Fotografie de D. MAGNUS

FLACARA

9
1972

ANUL XXI
NR. 873
26 FEBRUARIE 1972

în șapte zile

Modernizarea structurilor de organizare a activității economice, accentuarea rolului factorilor economico-financiari în mecanismul economic, perfecționarea activității de planificare pe ramuri și în profil teritorial, intensa activitate de perfecționare prin legislație sînt numai cîteva dintre acțiunile fundamentale din ultimii ani inițiate de partid, menite să creeze concordanța dintre actualul stadiu de dezvoltare a forțelor de producție și formele și metodele de conducere a producției, pentru ridicarea generală a eficienței economice. În acest context trebuie să privim și cele două evenimente care au avut loc în cursul acestei săptămîni: Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții și Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

Cuvîntarea pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a ținut-o la încheierea lucrărilor Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții a devenit un document programatic pentru ampla activitate ce se desfășoară în întreaga țară de perfecționare continuă a conducerii, organizării și planificării economiei naționale, de lărgire a participării oamenilor muncii la soluționarea problemelor ridicate de avîntul continuu al industriei și construcțiilor. Fără a încerca a ne opri la vreuna dintre problemele analizate în acest remarcabil document de partid, trebuie să ne rețină atenția în primul rînd principiile călăuzitoare, izvorîte din liniile directoare ale Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1967 și ale Congresului al X-lea al partidului cu privire la perfecționarea organizării, conducerii și planificării tuturor domeniilor de activitate. Aceste principii călăuzitoare au în vedere în primul rînd necesitatea afirmării tot mai puternice a rolului Partidului Comunist Român ca forță conducătoare a întregii societăți; în al doilea rînd, că organizarea, conducerea și planificarea tuturor sectoarelor de activitate trebuie să se bazeze pe centralismul democratic, apoi că întreaga activitate economico-socială trebuie să se bazeze pe un plan unic național, precum și obligativitatea de a introduce conducerea colectivă în toate sectoarele de activitate și la toate nivelurile, obligativitate care constituie o cerință obiectivă ca și crearea cadrului organizatoric adecvat pentru participarea oamenilor muncii la conducerea tuturor domeniilor de activitate, la adoptarea deciziilor, la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului. Aceste principii decurg din esența liniei economice și politice a partidului — bazată pe principiile științei marxist-leniniste, pe legitățile obiective ale dezvoltării sociale — care corespunde condițiilor concrete din țara noastră.

În cuvîntarea sa la cel de-al II-lea Congres U.N.C.A.P., tovarășul Nicolae Ceaușescu sintetiza:

«Numai dezvoltarea armonioasă, atît a industriei, cît și a agriculturii, poate asigura înfăptuirea cu succes a obiectivului fundamental — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, apropierea României, în scurt timp, de țările cu economie avansată, creșterea nivelului de trai, material și spiritual, al întregului nostru popor».

Evident, drumul pe care îl parcurgem nu este ușor. Dar și mai evident ne apare necesitatea de a-l parcurge cu succes. Rolul mobilizator al partidului și hotărîrea noastră fermă sînt o chezășie că vom izbuti.

Cele două evenimente ale săptămînii sînt mărturii grăitoare că activitatea noastră și-a îmbunătățit parametrii calitativi, că pășim ferm pe drumul perfecționării întregii noastre activități.

Mihai MÎRZA

Marți, 22 februarie 1972

VIZITA DELEGAȚIEI UNGARE DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE ÎN ȚARA NOASTRĂ

În dimineața zilei de 24 februarie, cetățenii Capitalei, întregul nostru popor, au întîmpinat cu profunde sentimente de simpatie și căldură tovărășească sosirea delegației ungare de partid și guvernamentale, condusă de tovarășul János Kádár, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Vizita în România a înalților soli ai poporului ungar se înscrie în contextul legăturilor de prietenie și colaborare statornicite între partidele, statele și popoarele noastre, legături în a căror promovare contactele directe, nemijlocite dintre conducătorii de partid și de stat joacă un rol însemnat.

inițiativă și exemplu

Colectivul Grupului industrial de petrochimie de la Brazi, cel care a lansat chemarea la întrecerea socialistă pe ramură pentru realizarea și depășirea planului pe anul 1972, a raportat primele succese. Realizînd cei mai înalți indici de utilizare a instalațiilor, colectivul acestei unități a produs în primele 45 de zile ale anului și a livrat suplimentar beneficiarilor interni și externi o cantitate sporită de benzină, hidrocarburi aromatice, polietilenă, fenol, acetonă și alte produse petrochimice cu caracteristici superioare. Creșterea producției și eficienței economice a fost determinată, îndeosebi, de valorificarea superioară a materiei prime, creșterea ponderii produselor de mare puritate, îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație și de sporire a productivității muncii, obiective prevăzute în chemarea la întrecere

În încheierea lucrărilor Conferinței, primit cu vii și prelungi aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT!"

Timp de trei zile, cei peste 6 000 de delegați la lucrările Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții au dezbătut în ședințe, în plen și pe comisii probleme fundamentale ale perfecționării conducerii și sporirii eficienței economice.

Timp de trei zile a răsunat puternic glasul clasei noastre muncitoare, hotărîrea ei fermă de a îndeplini cu fermitate și promptitudine mărețele sarcini elaborate de Congresul al X-lea al P.C.R., entuziasmul, abnegația, adeziunea ei totală pentru politica partidului și statului nostru. Prezentînd succesele obținute, analizînd drumul parcurs și relevînd cu obiectivitate lipsurile care mai stăruie, cei 732 de vorbitori, reprezentanți de frunte ai unor largi colective de muncitori, tehnicieni și ingineri, s-au oprit pe larg, prin analiză temeinică, asupra celor mai importante probleme curente și de perspectivă din cadrul domeniilor lor de activitate: creșterea producției și productivității muncii, reducerea costurilor de fabricație, a consumurilor specifice de materii prime și materiale, combustibil și energie, ridicarea însușirilor calitative ale produselor la cei mai înalți parametri, respectarea riguroasă a planurilor de investiții, sporirea neîntreruptă a eficienței economice în scopul creșterii viguroase a venitului național, a resurselor de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii.

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la sfîrșitul lucrărilor a încheiat în mod strălucit întreaga desfășurare a conferinței, jalonînd cu claritate, prin forța gîndirii creatoare, științifice, realiste, prin forța adevărului și a confruntării dintre real și ideal, obiectivele fundamentale ale actualei etape a industrializării socialiste a țării, sarcinile de cinste ce revin acestor importante sectoare ale economiei naționale pentru sporirea eficienței economice, a ridicării pe o treaptă calitativ nouă a întregii activități de producție și concepție, a soluționării optime a tuturor problemelor cu care sîntem confruntați în procesul complex de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Un amplu, realist și mobilizator program, o vastă și complexă acțiune pentru progresul industriei noastre socialiste, pe care glorioasa noastră clasă muncitoare, întregul nostru popor le vor traduce în viață transformînd îndemnul secretarului general al partidului într-o principală deviză, în crezul și programul activității zilnice: «NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT!»

Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, un adevărat for al experienței înaintate, al practicii economice și tehnice, a întrunit peste 6 000 de delegați sosiți din toate colțurile țării.

ÎN MARELE SFAT AL ȚĂRĂNIMII COOPERATISTE

Marele sfat al țărănimii cooperatiste a întrunit peste 5 100 delegați din întreaga țară, fruntași ai agriculturii noastre socialiste, numeroși invitați din rîndul secretariatelor comitetelor de partid comunale, președinților consiliilor populare, ai consiliilor intercooperatiste, specialiști, cadre de conducere din organele centrale și județene de stat, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești.

Luni, 21 februarie, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători de stat și de partid, Pavilionul central al Complexului expozițional din Piața Scînteii a găzduit un nou eveniment cu profunde semnificații economice și sociale în viața țării: cel de-al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

Spre marele sfat al țărănimii cooperatiste, deschis în preajma împlinirii unui deceniu de la încheierea cooperativizării agriculturii, s-au îndreptat din toate colțurile țării peste 5 100 de delegați, fruntași ai cooperativelor agricole de producție, români, maghiari, germani și alte naționalități — cei mai buni țărani cooperatori, brigadieri, șefi de fermă, președinți de cooperative agricole, ingineri agronomi și zootehniști, medici veterinari, economiști și alți specialiști, oameni cu experiență bogată și biografii pilduitoare.

Privind retrospectiv, participanții la dezbateri au relevat cu îndreptățită satisfacție că în cincinalul 1966–1970 producția globală agricolă a fost cu 24 la sută mai mare decît în cei cinci ani precedenți, că agricultura țării și-a dovedit din plin vigoarea, făcînd față unor încercări extrem de grele, determinate de calamitățile naturale din primăvara anului 1970. Totodată, invitații la congres au făcut numeroase propuneri valoroase menite să ducă la sporirea substanțială a producției vegetale și animale și au insistat cu deosebire asupra cauzelor deficiențelor și a măsurilor ce trebuie luate pentru înlăturarea lor, pe necesitatea generalizării experienței înaintate, pe obligația de a se folosi cu eficiență sporită mijloacele materiale și fondurile bănești ale unităților agricole.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu — momentul central al Congresului țărănimii cooperatiste — a constituit o amplă și profundă analiză a drumului parcurs în ultimii ani de agricultura cooperatistă, un viguros și realist program de lucru pentru anii viitorului. Fiecare din cei peste 5 100

de participanți a avut în fața ochilor nu numai tabloul succeselor remarcabile obținute pe ogorul înfrățit al țării, ci, dimpotrivă, întreg ansamblul de probleme și măsuri care condiționează mersul nostru înainte, perfecționarea, conducerea și planificarea muncii în agricultură, soluțiile pentru înlăturarea neajunsurilor, metodele pentru îmbunătățirea sistematică a eficienței economice, a folosirii raționale și spornice a pămîntului, a tuturor mijloacelor materiale și financiare de care dispune agricultura socialistă a țării.

«Dispunem de toate condițiile materiale, de minunate cadre, de o minunată țărănime cooperatistă — a arătat în încheiere secretarul general al partidului — pentru a avea garanția că vom realiza în cel mai scurt timp un avînt în întreaga agricultură, în ridicarea nivelului de viață al tuturor satelor noastre».

Participanții la Congresul țărănimii cooperatiste ascultă cu atenție cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

pagini de istorie socială

Publicist militant de partid de peste patruzeci de ani, *Ștefan Voicu* și-a adunat într-o carte o infimă parte a activității sale gazetărești. Volumul are două capitole distincte. Primul «*Confruntări în vremuri aspre*» e o culegere de studii ample sau note laconice, cum îngăduia trepidația unui timp neiertător, privitoare la situația politică, socială, culturală a României din preajma celui de-al doilea război mondial. Capitolul secund: «*O nouă epocă*», cuprinde articole redactate în perioada de început a revoluției populare din țara noastră. Dacă partea a doua a cărții, familiară lectorilor maturi, fiindcă au fost ei înșiși participanți la scrierea acestor pagini de istorie, se încarcă de amintiri recente, primul capitol, proiectat în ceața memoriei, ia aspect de *Cronică*. Se întîmplă un fapt de psihologie, stupefiant. Cele două perioade sînt despărțite, calendaristic, doar prin trecerea a cinci ani. Sînt despicate însă de explozia războiului și a revoluției, încît timpul concret ia alte valențe, cele două epoci așezîndu-se la distanțe de evuri.

Iar evocarea acelor ani dintîi, confruntarea lor cu litera scrisă și tipărită atunci, capătă rezonanțe patetice și de miracol. Nu mă refer la spiritul de jertfă în care au fost scrise asemenea pagini. E implicit destinului unui publicist militant de partid. Mă gîndesc la aspecte infinit mai concrete, de un derutant pragmatism.

Am lucrat în redacția săptămînalului «Reporter» unde au fost scrise o parte dintre articolele devenite astăzi antologice. Știu în ce condiții erau adunate datele, informațiile, cifrele comentate. Și totuși, recitite după aproape *patru* decenii te uimește temeinicia, seriozitatea, profunditatea și, de cele mai multe ori, justețea științifică, nealterată de vreme, a analizei întreprinse. Dar poate că nici acest fapt ce dă perenitatea multor articole — se cuvine recitit studiul despre ideologia lui Constantin Stere — nu e cel mai semnificativ.

Poate că sîntem chemați, noi, publiciștii comuniști, la o altă responsabilă meditație.

Majoritatea «materialelor» au fost scrise într-un timp cînd, ziaristul militant, aflat sub presiunea rotativelor, nu avea drept sprijin decît propria sa *conștiință*. Și, oricît ar părea de ciudat, acest lucru constituia examenul cel mai greu, cerînd un eroism cotidian și tenace.

Ștefan Voicu a fost inspirat cînd și-a intitulat cartea: «*Pagini de istorie socială*».

săptămîna în imagini

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

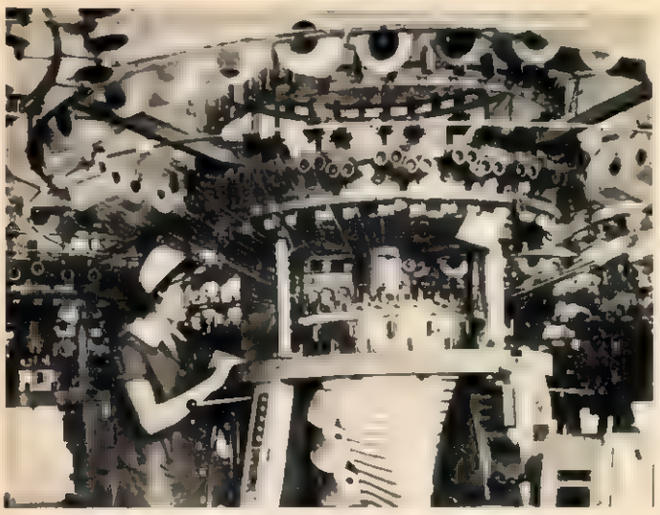

cînd entuziasmul, priceperea și hărnicia își dau mîna

Aproape 90 milioane lei obținuți peste angajamentul luat, peste trei milioane cinci sute de mii lei economii... Iată, sintetizate, rezultatele muncii celor cîtorva mii de salariați ai Fabricii de confecții și tricotaje-București în anul trecut. Asemenea performanțe obligă. Este ceea ce preocupă în ora actuală întregul colectiv al marii întreprinderi bucureștene. Concret, la recenta adunare generală a oamenilor muncii din fabrică, zeci de muncitori, tehnicieni, ingineri au făcut propuneri valoroase în vederea impulsionării producției, ridicării ei pe o treaptă calitativ superioară.

Una dintre problemele cele mai dezbătute este cea legată de furnizarea la timp a materiei prime și a materialelor. S-a arătat că neperfectarea la timp a unor comenzi, cît și nerespectarea contractelor de către unii furnizori au dus în anul trecut la pierderi importante, în sensul nedesfășurării ritmice a producției. Factorii în cauză, prezenți la adunare, au hotărît de comun acord să ia o serie de măsuri care să prevîntîmpine pe viitor asemenea situații. În acest an s-au adus o serie de perfecționări unor operații, s-au reorganizat procesele tehnologice în flux continuu la atelierele de croit. Aceasta va duce la o importantă îmbunătățire a calității produselor. În sfîrșit, gama acestora va spori simțitor în acest an.

La serviciul plan al fabricii am aflat că această voință de autoperfecționare, aceste căutări neîntrerupte se vor materializa în anul curent în beneficii peste plan de 16 milioane lei, în economii obținute prin reducerea cheltuielilor la producția industrială de 10 milioane. Se va reduce consumul de materii prime printr-o mai judicioasă reanalizare a procesului tehnic cu 30 000 mp țesături de lînă și cu 65 000 mp țesături din bumbac. Sînt doar cîteva dintre impresionantele angajamente asumate de cei de la Fabrica de confecții și tricotaje-București, angajamente — repetăm — bazate pe o dorință unanimă de perfecționare, pe studii de producție aprofundate. În Chemarea la întrecere adresată colectivelor întreprinderilor din industria ușoară, aceste hotărîri au fost pe larg expuse. Fără îndoială că ele vor găsi un larg ecou în climatul de efervescență creatoare pe care-l trăim cu toții în acest al doilea an al cincinalului.

tinerilor despre tineri

Zilele acestea continuă să se desfășoare în întreaga țară manifestările consacrate sărbătoririi semicentenarului Uniunii Tineretului Comunist. În numeroase instituții și școli din Capitală, ca și în alte orașe, au loc adunări generale ale uteciștilor, în cadrul cărora se subliniază participarea tineretului la marile bătălii de clasă organizate și conduse de partid, contribuția tinerei generații la înfăptuirea obiectivelor economice și sociale ale actualului cincinal. Fotografia noastră vă prezintă un aspect de la o astfel de întîlnire desfășurată în aula Universității din București.

noi terenuri arabile

Cooperatorii din comuna Grindu, județul Ialomița, asemeni lucrătorilor din toate unitățile agricole ale țării, sînt cuprinși în aceste zile de iarnă în ample acțiuni de hidroameliorații. Ca răspuns direct la chemarea lansată de organizația de partid a județului Argeș, cooperatorii ialomițeni, cu mijloace simple, la îndemîna oricui, fac totul pentru a pregăti cît mai judicios recoltele viitoare.

pe „scurtătura" de peste linie

Celor ce locuiesc în cartierele Pajura și Jiului-Scînteia li se pregătește o surpriză: imprudenții nu vor trebui să mai sară, cu «atenție mărită» dar și cu riscuri, peste liniile ferate de la intrarea gării Băneasa, iar prudenții nu vor trebui să mai piardă zeci și zeci de minute pentru a ajunge de la ei de acasă la expoziția din Piața Scînteii, la Casa Scînteii, la Parcul Herăstrău, pe Șoseaua Kiseleff... Și aceasta datorită faptului că au început lucrările de construire a unui pasaj peste calea ferată în zona amintită.

Lucrările se execută de către Direcția drumuri și spații verzi din cadrul Consiliului popular al municipiului București.

Pasaje similare peste liniile C.F.R. se realizează și în alte puncte ale Capitalei, unele dintre ele aflate în fază înaintată de construcție. Printre acestea, le enumerăm pe cele mai avansate — pasajele de peste linia de centură C.F.R. de pe Șoseaua Colentina-Afumați și de lîngă moara Ciurel (fotografia de mai sus). În curs de execuție se mai află și cele de peste linia ferată București–Constanța de pe aceeași Șosea Colentina-Afumați mai susamintită, ca și cel de peste linia de centură de pe Șoseaua Alexandriei. Unele dintre aceste pasaje se execută de către Direcția generală a drumurilor din Ministerul Transporturilor (prin Trustul de construcții drumuri-poduri), altele de către Direcția drumuri și spații verzi din C.P.M.B. Paralel cu aceste pasaje, în 1972 vor începe și lucrările a numeroase noi drumuri moderne. Dar despre acestea, cu alt prilej.

COPERTA NOASTRĂ

Bună dimineața, primă-vară!

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

odihnă binemeritată

Între 16 și 24 februarie, peste 3 000 de studenți au fost oaspeții taberelor alpine de la Predeal, Stina de Vale, Piatra Mare, Curmătura, Babele, Piatra Arsă, Caraiman, Muntele Roșu, Vatra Dornei, Păltiniș, Cheia, Cota 1 500 și ai altor pitorești stațiuni montane, unde au participat la întreceri sportive de iarnă. Cei mai buni schiori din rîndul tineretului universitar au participat la competițiile organizate la Predeal, în cadrul celei de-a IV-a ediții a cupei Uniunii Asociațiilor Studențești din România, ediție consacrată semicentenarului U.T.C.

„mărțișor 1972"

Din leat veleat, bărbații de pe aceste meleaguri obișnuiesc, o dată cu venirea primăverii, să dăruiască femeilor un mic medalion legat cu un șnur împletit dintr-un fir alb și altul roșu. Acest dar poartă frumosul nume de mărțișor. Este un obicei din vremuri străvechi, caracteristic oamenilor care au știut să făurească o artă și un folclor de o unică frumusețe și sensibilitate.

lola schmierer roth

În lunga, discreta și pasionata activitate artistică a Lolei Schmierer Roth s-ar părea că s-au insinuat mai multe tendințe și mai multe modalități expresive decît e firesc la un artist cu ciziune proprie și personalitate sigură. Dar un examen atent al traiectoriei ei artistice discerne o linie unitară ce leagă organic, reportîndu-le unui spirit integrator, variatele ei căutări și soluții.

O cultură artistică foarte bogată, o mare curiozitate și sete de experimentare, o mare modestie (în înțelesul de refuz al suficienței) au îndemnat-o pe artistă să-și încerce talentul acceptînd diferite sugestii stimulatoare. Dar aceasta nu înseamnă la ea eterogenitate; explorările ei pe arii variate nu sînt inconsecvente ci, dimpotrivă, întregesc fără a-l închide un orizont propriu și coerent.

Sînt în pictura Lolei Schmierer Roth momente de exaltare a liniei și a culorii care-l amintesc pe Van Gogh; sînt peisaje stagnante, azoice, transfigurate, pline de visare romantică, ce-l evocă pe Caspar David Friedrich; sînt chipuri de copii ce trimit gîndul la Maria Blanchard; sînt portrete și grupuri de o austeră despuiere, de o pondere și severitate ce ne trimit dincolo de Chardin, la un Le Nain sau Georges de la Tour. (Trebuie să declar că acestea îmi par adînc revelatoare nu numai pentru fondul cel mai interior al artistei, dar și pentru riguroasa ei disciplină: *beauté d'omission de jugement*, cum spune într-un loc Pascal.)

Această operă atît de diversă e în ultimă instanță reductibilă la două solicitări sau două tendințe fundamentale, din al căror dozaj variabil cu precumpănirea uneia sau alteia, dar fără a elimina niciodată cu totul principiul celeilalte, rezultă jocul, în aparență caleidoscopic dar nu capricios, pe a cărui linie ondulată a evoluat artista. Una dintre aceste tendințe e arborescentă, centrifugă, hiperbolică, în fond romantică; ei i-a corespuns contactul cu școala germană și cu expresionismul. Cealaltă e sintetică, centripetă, redusă la strictă substanțialitate, în fond clasică: acestei tendințe (care-mi pare cea mai profundă) i-a corespuns contactul cu arta și disciplina lui Derain.

Seriozitate și entuziasm: acestea sînt virtuțile prin care Lola Schmierer Roth asigură tinerețea inalterabilă a artei sale așa cum o descoperim în expoziția retrospectivă din orașul ei natal, Galați.

AL. PALEOLOGU

sport

de Victor BĂNCIULESCU

despre utilarea sporturilor utilitare

Există cîteva ramuri sportive care, sub faldurile neînțelese ale discreției, își desfășoară activitatea, săracă dar deloc anodină, departe de privirile opiniei publice (deși nu ar avea nimic rușinos de ascuns). Nu e vorba de orientarea turistică sau de radioamatorism, sporturi ale îndemînării, ale neistovitei cercetări prin spațiu, ci mai degrabă de sporturile curajului suprem, ale înfruntării cu înălțimile, cu vidul aparent. Pentru a nu pluti noi înșine în aproximație, să precizăm că ne referim la sporturile aviatice, la parașutism, planorism, zbor cu motor.

Sportului, în general, i se cere să educe. Cîtorva discipline sportive le incumbă această sarcină în mod cu totul special. Cu diverse prilejuri festive, dincolo de menționarea globală a sportului, s-a subliniat expres necesitatea îndrumării tineretului spre sporturile numite utilitare, și printre acestea, firește, nu în ultimul rînd spre sporturile zărilor albastre, cum ar zice poetul.

Îndemnul este întru totul conform cu realitățile. Într-o lume cu vocația mașinismului, dinamismului, progresului rapid, este nevoie — am mai spus-o și într-un articol trecut consacrat automobilismului — să creștem o generație pregătită nu numai să gîndească, ci și să acționeze. Practicarea oricăruia dintre sporturile aviatice evocate mai sus implică nu numai îndrăzneală, ci și gîndire transformată în acțiune, prin intermediul unei decizii extrem de rapide. Toate aceste sporturi aviatice implică serioase cunoștințe științifice și tehnice, manevrarea unui utilaj și unui echipament specializat, rezolvarea unor calcule de trigonometrie sau meteorologie etc.

Tînărul care trece prin școala parașutismului, planorismului sau zborului cu motor se poate numi un om pregătit pentru viață. Constatarea aceasta fundamentală ar fi trebuit să dea ghes factorilor de răspundere la propășirea sporturilor aviatice pe scară cît se poate de largă. Argumentul scopului final ar fi putut găsi și un excelent suport propagandistic în performanțele de valoare mondială obținute de sportivii români într-un așa-numit deceniu de aur care s-a încheiat prin 1964. Din păcate însă nici unul dintre deziderate acestea nu-și găsește concretizarea.

În ultima vreme, despre sporturile aviatice nu mai auzim decît la sfîrșit de an, cînd se decern titluri și premii. De ce atîta anonimat în jurul unui sector de activitate prin vocație sortit celor mai largi spații? De ce nu o campanie propagandistică de mare răsunet? În afara unor rîzlețe afișe zărite la Brașov și Iași, n-am văzut nicăieri un îndemn tineresc, îmbărbătător, spre practicarea sporturilor aviatice, așa cum vedem peste tot (și e bine) cele care cheamă la învățarea înotului sau patinajului. Crede cineva cu seriozitate că nu s-ar afla candidați printre bravii noștri tineri, momiți — în lipsă de altceva — de aventurile cascadoriei «pe picior»?

Se pare că sporturile aviatice suferă la noi de carențe de înzestrare. Nimeni nu contestă faptul că utilajul și echipamentul în aceste discipline costă mult. Acestui adevăr nu-i putem opune decît importanța majoră a țelului propus. Sportul utilitar cu cheltuială se ține. Și în orice caz cu o cheltuială rațională. Nu ca aceea pe care ne-o evocă mereu, ca un ironic dar semnificativ memento, turnul de parașutism din parcul «23 August», devenit de mulți ani (din vina cui?) un simplu monument de 80 de metri înălțime, bun de prezentat turiștilor, dar incapabil să ajute la implinirea menirii sale inițiale de a introduce pe neofiți în tainele plutirii cu parașuta (și totul din cauza unor defecțiuni la instalațiile mecanice, pare-se iremediabile, de vreme ce în inima industrială a țării știm să construim televizoare, dar nu putem repara un troliu). Am mai putea aminti de turnul mai mic de parașutism din Ploiești, mutat mereu, ca moaștele de sfinți, și avînd din pricina aceasta o eficiență redusă. Ar trebui revizuită și tendința federației de specialitate de a limita zonal practicarea celor trei sporturi aviatice, crescînd, de pildă, parașutiști într-un singur oraș al țării și planoriști într-altul.

Dacă cerem sporturilor utilitare să educe, atunci trebuie să le furnizăm și abecedarele. Utilarea corespunzătoare a sporturilor utilitare este probabil cerința cea mai urgentă.

ce vă oferă orașul dv.? (I)

CERTITUDINI ȘI INCERTITUDINI LA FOCȘANI

de Traian STOICA și C. BOZBICI
Fotografii de Elena GHERA

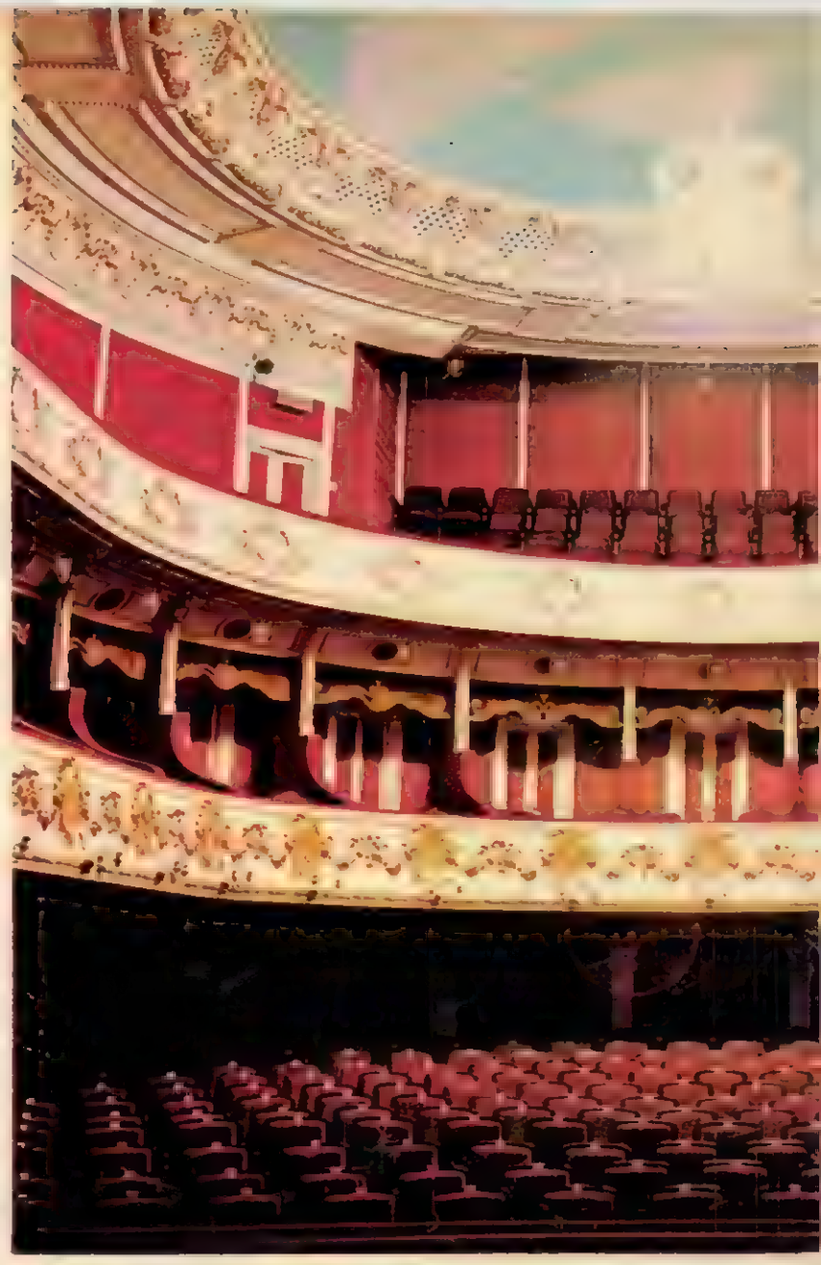

Să facem împreună o experiență: să coborîm din tren într-o după-amiază de simbătă într-un oraș cu 50 000 de locuitori. Să presupunem că acest oraș e capitală de județ și că noi am sosit aici ca, timp de două zile, să ne petrecem serile după bunul nostru plac. Sau să presupunem pur și simplu că sîntem locuitorii acestei reședințe, cetățeni modești, cu firești aspirații culturale... Să presupunem deci că sîntem rezidenți ai orașului Focșani (47 881 locuitori)...

La Focșani nu sîntem într-un oraș oarecare, nici într-o aglomerare citadină tînără care abia dacă are o istorie de o sută de ani, ca Alexandria, sau care cunoaște doar acum o expansiune urbană, ca Slobozia. Tîrgul Focșanilor coboară din veacuri mai îndepărtate; în secolul al XVI-lea e reședință de ținut, apoi, mai tîrziu, a județului Putna. E și un oraș cu tradiții diplomatice (1774: tratativele ruso-turce), apoi fervent centru unionist, în care au funcționat primele instituții comune ale Principatelor Unite (1859-1862). Dacă istoria conferă Focșanilor o tradiție activă pe toate planurile, prezentul confirmă că el are un potențial cultural remarcabil: 14 școli și licee de cultură generală, un liceu economic, un liceu pedagogic, 4 școli profesionale etc. Și un teatru. O clădire cum nu mai întîlnești în nici un alt oraș din țară de dimensiunile Focșanilor.

UN PROFIL PENTRU UN TEATRU...

N-o să spunem nici o noutate afirmînd că timpul liber se consumă la Focșani destul de incert. Orașul trăiește o situație paradoxală: există un local de teatru minunat, a cărui renovare abia s-a terminat, există din partea tuturor forurilor un efort de a anima și impulsiona viața culturală și totuși posibilitățile de opțiune în zilele de la sfîrșitul săptămînii pentru un spectacol sau altul sînt precare. Am putea remarca chiar și o oarecare dezobișnuință în a frecventa spectacole din partea cetățenilor. (La un spectacol cu «Sînge vienez» erau 30 de persoane în sală...) Explicația?

Se pare că și aici, de altfel ca în toată lumea, atracția televiziunii e dominatoare. Nu mai trăim timpurile cînd pe vînt, pe ploaie, pe ger sau ninsoare omul înfrunta vremea ca să meargă la un spectacol. Micul ecran îl aduce acasă fără ca el să facă cel mai mic efort. Dar invocarea mirajului televiziunii nu poate explica totul, dacă ținem seama de vîrste, preferințe și de organizarea vieții culturale în interiorul unui oraș.

Nu e exclus ca vechea mentalitate a provincialului să mai persiste încă: «Sîntem un oraș mic, ce putem face noi?...» Eternul scepticism care alimentează plictiseala, eterna neîncredere în forțele proprii care întreține lipsa de acțiune. Eterna atitudine de a primi cu aplauze numai — și tot — ce vine dinafară...

Cu Focșanii s-a întîmplat cu ani în urmă o nedreptate. O filarmonică, alcătuită aici cu pasiune și efort, care începuse să aibă fervenții săi adepți, care instaurase obișnuința de a asculta muzică cu o anumită periodicitate, a fost desființată (mai exact, mutată la Galați). Și astfel a dispărut un nucleu cultural polarizator. Acum, faptele sînt ireversibile.

Inexplicabilă este însă altă situație: un oraș care numără aproape cincizeci de mii de locuitori are doar două cinematografe (dintre care numai unul corespunzător... după cum opinează cetățenii).

Marea întrebare rămîne însă teatrul. O asemenea «bază culturală» se cere a fi folosită adecvat. De-a lungul timpului, Teatrul «Gh. Pastia» a fost doar teatru de turnee, loc de popas al unor trupe care găseau aici un public receptiv și generos în aplauze. Situația de azi nu e prea schimbată, poate contractele mai ferme cu diverse teatre bucureștene (Teatrul Mic,în anul 1971) sau din alte localități (Birlad, Galați, Brăila) dau un caracter mai ritmic acestei «stagiuni de turnee» (cînd, bineînțeles, instituțiile respective își respectă programarea), dar nu chiar atît de organizat ca focșeneanul să știe că într-o zi anumită el are la dispoziție o seară de teatru. Cît despre calitatea unora dintre spectacole vom reproduce părerea unui interlocutor: «...Sîntem mulțumiți că vin!».

E o stare de lucruri pe care n-o ignorează nimeni. Dimpotrivă. Oficialitățile orașului sînt preocupate să dea un anumit profil vieții teatrale, chiar o anumită personalitate, prin organizarea unei formații de teatru popular, care de altfel a început repetițiile. Aceasta ar putea fi însă o rezolvare de conjunctură, mai comodă financiar. Dar o asemenea clădire de teatru impune totuși o folosire mai eficientă, de un nivel superior. Părerea vehiculată în cercurile focșenene că un teatru cu personal salariat, cu un repertoriu bogat, ar fi nu numai de demnitatea orașului, dar ar îndeplini și multiple funcțiuni educativ-culturale și ar instaura în conștiința cetățenilor existența unei permanențe, e o părere care n-ar trebui uitată. Dar... Auzi deseori — și nu numai la Focșani — spunîndu-se cînd e vorba de vreun alt centru județean: «Ei, acolo sînt alte posibilități, este un oraș industrializat...». Ca și cum existența unei fabrici de rulmenți sau oțelării, de exemplu, ar aduce cu sine și succesul unei organizări culturale, ar dicta amploarea ei sau ar permite în mod miraculos desfășurarea unor talente. Nu toate orașele țării pot deveni, să zicem, centre siderurgice care să imprime modificări și mutații structurale în dinamica economică și socială a unei localități. A fi tributarii unui astfel de punct de vedere e, implicit, a te supune unei resemnări cu o stare de lucruri stagnantă. Fără îndoială, în planurile activității artistico-culturale ale fiecărui oraș există propuneri onorabile care merg de la organizarea unor conferințe pînă la înființarea sau activizarea unor formații artistice de diferite genuri. Astfel de propuneri există și în proiectele focșenene care, exprimîndu-ne toată încrederea, se vor realiza. Dar ne punem întrebarea, iscată și din ceea ce se întîmplă în prezent, vor aduce cu ele și acea notă originală, distinctă, nu numai pentru o diferențiere într-un context general, ci și pentru a solicita la maximum atenția și interesul localnicilor? Străduințele trebuie să se concentreze nu numai pentru o îndeplinire a unor propuneri, ci și asupra modului cum ele sînt traduse în viață. Dar pentru aceasta se cade a fi mobilizate toate forțele umane dintr-un oraș, apte să marcheze o viață culturală cu un spor de originalitate. Prin realizarea acestui spor se poate ieși din sfera așa-zisului provincialism. De pildă, la Focșani, din constatările noastre, ar putea exista un nucleu de artiști plastici cu urmări fericite în stimularea creației originale și nu numai a Focșanilor. Sau un singur și eficient cenaclu literar care să impună noi talente scriitoricești cu rază de circulație dincolo de barierele orașului. Pentru stabilirea unui climat propice declanșării virtualităților creatoare să concedem că nu trebuie înălțate pe toate străzile cine știe ce edificii impozante, e necesar doar un spirit mai mobil și proaspăt de a vedea lucrurile.

INTERMEZZO DESPRE CĂRȚI

Remarcam la începutul acestei incursiuni prin viața culturală a Focșanilor că, orice domeniu ai aborda, tradiția te întîmpină generoasă și te obligă într-un fel s-o păstrezi, dacă nu s-o dezvolți. Printre astfel de instituții cu tradiție se numără și biblioteca municipală, înființată în 1910.

Nu ne-am fi oprit asupra unui atare așezămînt dacă sistemul de organizare modernă a colectivităților urbane n-ar impune existența unei asemenea instituții, depozitară a culturii tehnice, științifice și literare, a numeroase informații, sursă de documentare absolut necesară desfășurării unor activități complexe, instrument al unei educații multilaterale.

Bibliotecii din Focșani i s-a acordat în 1957 un sprijin notabil prin mutarea ei în actualul local. De-a lungul anilor a crescut și numărul cărților (1972 — fond: circa 75 000 volume), și cel al cititorilor (1971 — 4 948), și cel al cărților împrumutate (30,6 cărți pentru fiecare cititor, în 1970). În 1960 obține premiul I pe țară în cadrul concursului «Biblioteca în slujba construcției socialiste», fiind prima bibliotecă publică din România care introduce un nou principiu de servire a cititorilor: accesul liber la raft... Dar Focșanii de azi nu sînt ca cei de ieri, necesitățile spirituale cresc, instruirea diverselor categorii de cetățeni ia pe an ce trece amploare, și funcțiunile unei asemenea instituții publice se amplifică. Spațiul actual a devenit, după cum era lesne de prevăzut, nesatisfăcător, cu foarte mult sub baremul internațional, de care în orice domeniu trebuie să ținem seama. Așa se explică situația că, deși dispune de un fond de 500 de discuri, acestea nu pot fi audiate, că circa 7 000 de volume sînt depozitate în condiții necorespunzătoare. Corelate toate acestea, e lesne de prevăzut că fără măsuri corespunzătoare s-ar putea să asistăm la diminuarea activității unui sector de cultură atît de important pentru educația cetățenilor.

1973: UN NOU AȘEZĂMÎNT DE CULTURĂ

În fond, dacă facem o trecere în revistă a actualelor dotări destinate culturii, orașul nu suferă de penurie. Monumentala clădire a teatrului, Ateneul, Clubul sindicatului învățămîntului, folosite intensiv și exclusiv în scopuri instructiv-culturale, ar putea acoperi în mare măsură cerințele. Dacă privim în perspectivă, sigur că datele problemei vor fi altele. Reședința de județ Focșani va avea la finele anului viitor un nou și modern edificiu: Casa de cultură a sindicatelor. O sală de spectacole cu 600 de locuri, destinată tuturor genurilor de spectacol, o sală de conferințe de 120 de locuri, o bibliotecă pentru circa 20 000 de cărți, 8 săli pentru diverse activități de cerc, o sală destinată reuniunilor, alta pentru ping-pong. În sfîrșit, o concepție funcțională pentru utilizarea polivalentă a spațiului, iată rezumată într-o frază descrierea acestui edificiu pentru care se vor cheltui sume importante. Fără îndoială, noul așezămînt va stimula multilateral activitatea de cultură a orașului și o va structura după alte dimensiuni. Va impune noi și ample responsabilități. Va convinge și-l va obișnui pe locuitorul de azi, fie mai tînăr sau mai virstnic, să uzeze de un drept firesc al său: dreptul la cultură.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Se pare că adeseori focşenenii sînt puşi în situaţia de a admira doar splendorile lăcaşului de teatru din localitate.

Eleganta sală a teatrului din Focşani îşi aşteaptă, de prea multe ori zadarnic, spectacole pe măsura frumuseţii ei.

Fotogenia celor a acestei biblioteci nu trebuie să ne inducă în eroare: spaţiul ei a devenit neîncăpător pentru mulţimea cărţilor şi a cititorilor din Focşani.

Artiştii amatori repetă «Moartea ultimului galan» de Virgil Stoenescu. Premiera, în martie...

Crema Vrincioaiei, Napoleonul lui Rod Steiger şi lozul în plic îşi lansează chemările cu aceeaşi putere de convingere de pe acelaşi panou de reclamă din inima Focşaniului!

Cititorul **M. Pascaru** din Bucureşti solicită sprijinul nostru în exprimarea unei nemulţumiri care-l frămîntă în calitatea dumisale de părinte. Despre ce este vorba? Tov. Pascaru consideră că se cam «exagerează» cu învăţarea matematicilor în şcoli, că elevii sînt «îndopaţi» peste măsură cu «cifre, formule şi probleme», ceea ce le-ar putea stingheri «normala dezvoltare psihică şi intelectuală», că «foarte mulţi elevi care n-au nici o vocaţie specială» pentru matematici sînt totuşi obligaţi să le înveţe, că, în sfîrşit, părinţii sînt puşi în situaţia neplăcută de a nu-şi putea ajuta odraslele la rezolvarea exerciţiilor şi problemelor. Aşa cum prevede (cu amărăciune) tov. Pascaru în ultimul paragraf al scrisorii sale, nu-i putem împărtăşi punctele de vedere.

Faptul că unii părinţi nu-şi pot ajuta copiii la rezolvarea problemelor de matematici nu ni se pare o nenorocire prea mare. La prima vedere ar exista două soluţii: sau gradul de dificultate a problemelor să coboare la nivelul cunoştinţelor, adeseori precare, ale părinţilor, ceea ce toată lumea va admite că nu este posibil, sau părinţii să fie obligaţi să se recicleze la nivelul exigenţelor contemporane ale învăţămîntului matematic, ceea ce, de asemeni, nu e deloc uşor. Din fericire, pedagogia modernă are şi o a treia soluţie: elevii (care se bucură de îndrumarea calificată a profesorilor) să fie lăsaţi să-şi facă singuri temele. Personal, optăm cu entuziasm pentru această din urmă rezolvare.

Spre deosebire de tov. Pascaru, considerăm că este un mare merit al învăţămîntului din ţara noastră de a fi început să acorde matematicilor locul ce li se cuvine în pregătirea tinerei generaţii şi ne exprimăm convingerea că această direcţie va fi dezvoltată şi amplificată. În zilele noastre — şi mai ales în zilele care vin — nici un om nu se poate pretinde cu adevărat cult şi cu adevărat pregătit (indiferent de domeniul în care activează) dacă este străin universului matematic. Acesta este un fapt obiectiv care nu depinde de aprobarea sau dezaprobarea vreunuia dintre noi. Şi credem că este necesar să fie înlăturată şi o altă prejudecată — matematicile nu se adresează numai celor cu vocaţie specială. Cercetări serioase de psihologie şi pedagogie au demonstrat că nu există practic copil normal care să fie inapt pentru asemenea studii (că există şi tineri în mod deosebit dotaţi şi, prin urmare, capabili de realizări creatoare, e o altă poveste şi ea nu e deloc specifică numai matematicilor). «Spaima» de matematici e o prejudecată, cultivată conştient sau inconştient de către mulţi dintre cei care s-au format într-o şcoală învechită.

Pe marginea serialului «Muşatinii», pe care-l transmite televiziunea noastră, cititorul **V. Androuache** din Roman ne scrie: «...Dar pe lîngă atîtea motive de satisfacţie, am şi o nemulţumire. Nu sînt de acord cu înfăţişarea atribuită lui Ştefan cel Mare. Din imaginile care ne-au rămas şi din descrierile cronicarilor, îl ştim pe Ştefan scund, slab, iute şi nu corpolent şi încet în mişcări. Ce am văzut pe micul ecran era mai degrabă Hindenburg (vezi şi mustăţile!) decît Ştefan...». Trebuie să mărturisim că şi noi am fost oarecum surprinşi de chipul cu care ni s-a înfăţişat acel care a fost, fără nici o îndoială, cea mai mare personalitate din istoria multiseculară a românilor. Dar, să nu uităm, imaginea artistică nu poate şi nu trebuie să coincidă neapărat cu o reprezentare, să-i zicem fotografică, a unui personaj istoric. În definitiv, nici creaţia excepţională a maestrului Calboreanu nu corespunde întocmai portretului schiţat de vornicul Ureche. Ştefan din opera lui Delavrancea este, să nu uităm, în primul rînd un simbol, un personaj legendar dintr-o Moldovă mitică. Deocamdată, serialul continuă şi vom avea timp la sfîrşit să ne facem o părere mai adecvată despre cum a fost realizată imaginea lui Ştefan.

Nu avem multe de spus pe marginea observaţiilor făcute de cititorul **Livin Stan** din Braşov cu privire la comportarea reprezentanţilor români la Jocurile Olimpice de iarnă de la Sapporo şi cu privire, în general, la situaţia sporturilor de iarnă în ţara noastră. În numărul trecut al revistei, cronicarul nostru sportiv Gh. Epuran a spus, după părerea noastră, ceea ce merita să fie spus în această privinţă. Considerăm doar că, în afara măsurilor organizatorice şi tehnice strict necesare, ar fi nevoie şi de un reviriment în rîndurile opiniei publice, o mobilizare a interesului general faţă de sporturile de iarnă. Dacă măcar zece la sută din cei care **discută** despre fotbal (nu ne referim la cei care **joacă** fotbal şi care se bucură de toată consideraţia noastră) ar consacra o parte din energia consumată în comentarii creării condiţiilor materiale şi morale pentru practicarea sporturilor albe, multe s-ar schimba.

O JUMĂTATE DE VEAC DE LA CREAREA U.T.C.

„...ÎNCREDEREA ÎN DREPTATEA DRUMULUI APUCAT ŞI ÎN VICTORIA LUPTEI NOASTRE“

de Aurel SIMION, doctor în istorie

Sărbătorim zilele acestea o jumătate de secol de la crearea, în martie 1922, a organizației marxist-leniniste unice a tineretului din România, Uniunea Tineretului Comunist, U.T.C. a luat naștere prin transformarea vechii mișcări socialiste de tineret într-o organizație de tip nou, consecvent revoluționară, continuînd și ridicînd pe o treaptă superioară tradițiile de luptă ale mișcării revoluționare și democratice de tineret din țara noastră.

Încă din a doua jumătate a veacului trecut, o dată cu răspîndirea în România a ideilor socialismului științific, au fost înființate primele cercuri și asociații studențești (Societatea studenților medicinişti români din București, 1875, Societatea de cultură și solidaritate între studenți, 1876, Grupul socialist al studenților români de la Paris, 1883, Cercul de propagandă al studenților social-democrați, 1896, etc.), care au adus o importantă contribuție la promovarea idealurilor socialiste în rîndul maselor, la procesul de clarificare și maturizare ideologică din sînul mișcării muncitorești din România.

În anul 1908 s-a înființat Cercul ucenicilor (denumit Tineretul muncitor, după septembrie 1909), organizație a tineretului muncitoresc din țara noastră care, sub îndrumarea și conducerea Uniunii Socialiste din România — iar din 1910 sub cea a Partidului social-democrat — a desfășurat în rîndurile tineretului din fabrici și ateliere o susținută activitate de educație socialistă, urmărind să facă din «micii robi» din uzine viitori lucrători vrednici și luptători valoroși pentru dezrobirea lor.

Tineretul muncitoresc a luat parte la întruniri și demonstrații împotriva războiului imperialist purtat de marile puteri, a fost prezent în primele rînduri la acțiunile clasei muncitoare pentru satisfacerea unor revendicări economice, împotriva exploatării capitaliste. Dezvoltîndu-se sub îndrumarea permanentă a mișcării socialiste și muncitorești, ca parte componentă a acesteia, mișcarea tineretului muncitoresc din România a obținut succese însemnate pe linia maturizării sale politice și organizatorice, a creșterii conștiinței sale de clasă.

În anii 1918–1921, sub influența puternicului curent de stînga din mișcarea muncitorească și mai ales ca urmare a creării, în mai 1921, a Partidului Comunist Român, detașamentul de avangardă al proletariatului din țara noastră, mișcarea revoluționară de tineret, care avea în frunte tineri comuniști de nădejde ca Lucrețiu Pătrășcanu, N. Popescu-Doreanu, Al. Buican, Gheorghe Stoica, Timotei Marin, Elena Filipovici și alții, a suferit un amplu și profund proces de clarificare ideologică.

În perioada avîntului revoluționar de după primul război mondial devenise deosebit de puternic curentul favorabil făuririi organizației unice marxist-leniniste a tineretului. În aceste condiții a fost convocată la București în zilele de 19—20 martie 1922 Conferința generală a tineretului socialist, care prin hotărîrile adoptate privind conținutul revoluționar al viitoarei sale activități, prin larga reprezentare a organizațiilor din țară, ca și prin adîncirea procesului de unificare și centralizare pe care l-a marcat — a pus bazele organizației unice marxist-leniniste de tineret din România.

Deși din motive tactice (pentru a se sustrage terorii burghezo-moșierești și a menține unitatea rîndurilor sale) a păstrat vechea denumire și s-a declarat autonomă, organizația tineretului revoluționar a văzut de la bun început în comuniști nu numai tovarăși de ideal, ci și îndrumători și conducători ai luptei sale, aderînd cu entuziasm la programul de acțiune al Partidului Comunist.

În mai 1924, cînd organizația revoluționară a tineretului a adoptat denumirea de Uniunea Tineretului Comunist și s-a declarat public afiliată la Internaționala Comunistă a Tineretului, ziarul «Tineretul socialist», făcînd o retrospectivă asupra activității din perioada martie 1922 — mai 1924, preciza: «Comunismul ca țel și ca principiu a călăuzit atît pe conducătorii cît și pe membrii Uniunii Tineretului Socialist. Manifestările, atît în întruniri cît și în gazete, au fost însuflețite întotdeauna de spiritul comunist».

Acționînd sub îndrumarea și conducerea directă a Partidului Comunist, Uniunea Tineretului Comunist s-a situat în permanență, în ciuda condițiilor grele ale ilegalității și terorii anticomuniste în care era nevoită să acționeze, în fruntea mișcării revoluționare și democratice de tineret din România. U.T.C. a fost un sprijin de nădejde al Partidului Comunist în activitatea de educare a tinerei generații în spiritul ideologiei marxist-leniniste, de cultivare a unor trăsături specifice comuniștilor ca eroismul, dîrzenia, abnegația, demnitatea, curajul, de mobilizare la lupta pentru răsturnarea regimului bazat pe exploatarea omului de către om. În cei peste 20 de ani de activitate ilegală, organizația revoluționară marxist-leninistă a tineretului român a constituit o rezervă permanentă de cadre pentru Partidul Comunist.

Paginile de bărbăție și eroism înscrise de tineret în anii ilegalității, în marile bătălii revoluționare desfășurate de oamenii muncii din țara noastră sub conducerea comuniștilor împotriva exploatării și a pericolului fascist, a războiului hitlerist, pentru drepturi și libertăți democratice, prezența activă în zilele de foc ale insurecției naționale antifasciste din august 1944, contribuția la luptele pentru eliberarea țării și înfrîngerea fascismului, la edificarea noii orînduiri, au demonstrat patriotismul fierbinte al tinerei generații, adeziunea sa deplină la ideologia comunistă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Uniunii Tineretului Comunist — octombrie 1939.

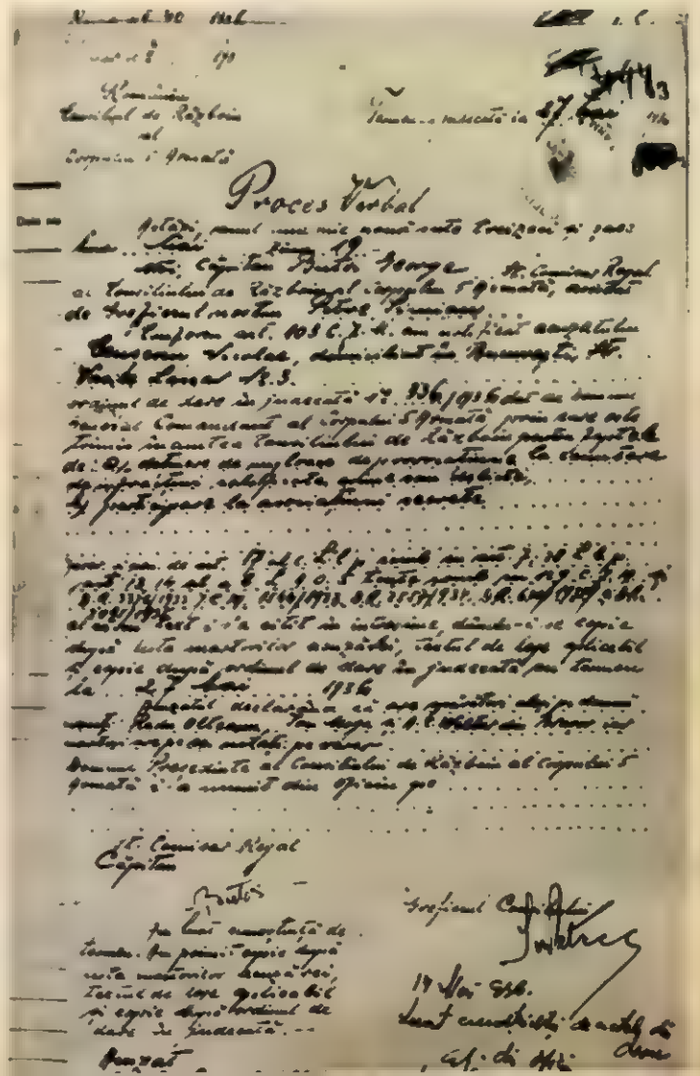
Proces Verbal

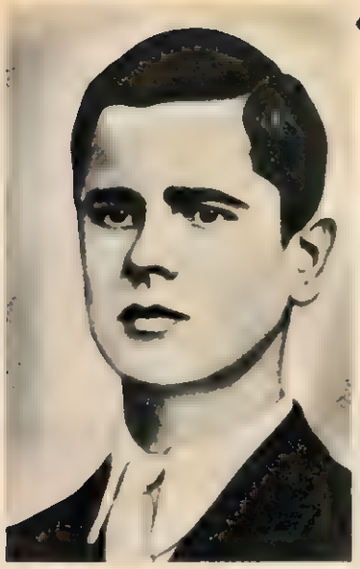

SIRENA LUI ROAITĂ

Tineretul a luat parte activă la marile bătălii revoluționare desfășurate de oamenii muncii. La București sau pe Valea Prahovei, la Cluj-Napoca, la Timișoara, la Galați, în Valea Jiului, tinerii muncitori mobilizați de Uniunea Tineretului Comunist au fost prezenți alături de vîrstnici la greve și demonstrații, la activitatea comitetelor de acțiune, au făcut parte din piichetele de grevă, au difuzat manifeste și ziare. În timpul luptelor din 15–16 februarie 1933 de la Atelierele C.F.R. Griviția, în afară de tinerii aflați în masa de cîteva mii de oameni din curtea atelierelor, peste o sută de tineri s-au urcat pe acoperiș, formînd «coruri vorbitoare». Ei scandau lozinci de luptă: «Jos starea de asediu!», «Trăiască P.C.R.!», «Trăiască U.T.C.!», «Trăiască frontul unic al muncitorimii!» În timpul represiunii ordonate de autoritățile burghezo-moșierești a căzut la datorie, ca un erou, utecistul Vasile Roaită, cu mîinile încleștate de lanțul sirenei cu care chema la luptă muncitorimea Capitalei în apărarea fraților săi de la «Griviția».

CERCURI ȘI SOCIETĂȚI CULTURAL-SPORTIVE

În anii ilegalității, Uniunea Tineretului Comunist a acordat o mare atenție muncii educative, înființării unor cercuri și societăți cultural-sportive (Cercul de educație fizică «Natura», Cercul cultural-muzical «Raza» etc.) prin intermediul cărora a desfășurat o activitate legală, menținînd o legătură permanentă cu masa tineretului. Au fost organizate conferințe cu caracter educativ, serbări, excursii, reuniuni și serate literare, petreceri cîmpenești, urmărindu-se antrenarea tineretului la viața și activitatea U.T.C., promovarea în rîndurile lui a ideologiei comuniste.

Fotografia reprodusă a fost făcută cu ocazia defilării tineretului la 1 Mai 1935 în orașul Reșița.

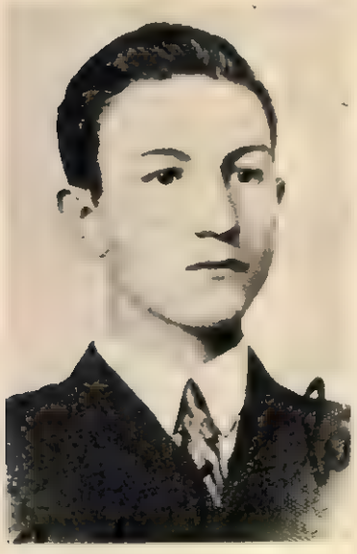

CEI MAI TINERI ACTIVIȘTI...

Încă de la înființarea sa, în mai 1921, Partidul Comunist Român a considerat problema formării și educării tineretului în spiritul principiilor și al ideologiei comuniste, a antrenării lui la lupta împotriva exploatării capitaliste, pentru transformarea revoluționară a societății, ca una dintre principalele sale preocupări. Expresie a atenției cu care P.C.R privea această problemă a fost și trimiterea unor tineri comuniști ca Lucrețiu Pătrășcanu, Nicolae Popescu-Doreanu, Elena Filipovici, Gheorghe Stoica, Ștefan Teodorescu și alții să activeze în cadrul organizațiilor tineretului socialist, să sprijine și să coordoneze îndeaproape activitatea politică și organizatorică a acestora.

În fotografie, un grup de activiști ai tineretului în anul 1922, între care comuniștii Nicolae Popescu-Doreanu, Elena Filipovici și Gheorghe Stoica.

ÎNFRUNTÎND PRIGOANA

Uniunea Tineretului Comunist s-a plămădit și dezvoltat înfruntînd permanent prigoana autorităților burghezo-moșierești, care încercau să împiedice sau chiar să suprime orice formă de organizare revoluționară a tineretului. În repetate rînduri, organele de presă editate sau aflate sub influența U.T.C. au fost suspendate, conducătorii și alți membri ai organizației fiind arestați și supuși unui regim de distrugere în închisori și lagăre. În cruncena încleștare cu organele represive mulți uteciști și-au pierdut viața. Dar nici celulele întunecoase și umede ale închisorilor, nici gardurile de sîrmă ghimpată ale lagărelor și nici gloanțele plutoanelor de execuție nu au putut înfrînge voința de luptă a tinerilor uteciști, încrederea lor în izbînda finală a cauzei pentru care militau. «Noi nu am pierdut nici o clipă încrederea în dreptatea drumului apucat și în victoria luptei noastre», *se arăta într-un apel adresat tineretului din întreaga țară la începutul anului 1922 de cei 36 de membri ai Tineretului socialist deținuți în închisoarea Jilava.*

În stînga. Procesul verbal de trimitere în judecată, în luna mai 1936, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În fotografie, utecistul Filimon Sîrbu, secretarul județenei U.T.C.-Constanța, executat la 19 iulie 1941 sub învinuirea de a fi organizat acțiuni de sabotaj împotriva mașinii de război fasciste.

ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI HITLERIST

În anii dictaturii militaro-fasciste, tineretul comunist și antifascist a desfășurat o activitate vigoroasă pentru mobilizarea maselor de tineri muncitori, țărani, școlari, studenți, soldați, la lupta pentru eliberarea țării de sub jugul fascist și alungarea hitleriștilor din țară. Metodelor de activitate folosite pînă atunci — organizarea de întruniri zburătoare, răspîndirea de manifeste, ziare ilegale, fluturași, lozinci etc. — li s-a adăugat sabotajul producției de război, uteciștii dînd dovadă de un deosebit curaj și de o inepuizabilă energie revoluționară.

În zilele insurecției naționale antifasciste din august 1944, organizate și conduse de P.C.R. în colaborare cu celelalte forțe democratice și patriotice naționale, tineretul a participat cu entuziasm, alături de întregul popor, la lupta pentru eliberarea țării, sprijinind activ unitățile militare sau luptînd cu arma în mînă pentru alungarea din Capitală și din alte regiuni ale țării a cotropitorilor hitleriști.

În fotografie, o bancnotă de 5 lei pe care tinerii patrioți au aplicat lozincile: «Afară cu nemții!», «Jos războiul!», «Frontul patriotic al tineretului!».

O MUNCĂ GREA: A FI REDACTOR COMUNIST

Unul dintre mijloacele principale de manifestare politico-ideologică folosite de tineretul revoluționar a fost editarea și difuzarea presei. În pofida hărțuirilor permanente la care erau supuși din partea autorităților, a deselor interziceri și confiscări, a pedepselor aplicate celor ce cădeau în mîinile siguranței, uteciștii, îndrumați permanent de comuniști și folosind experiența acestora, au asigurat tipărirea și răspîndirea a zeci de ziare ilegale sau semilegale, broșuri, manifeste, foi volante, în care analizau felurite aspecte ale situației țării și problemele ce stăteau în fața mișcării revoluționare în momentul respectiv, popularizau acțiunile revendicative ale oamenilor muncii, luau poziție față de diferitele evenimente politice ce aveau loc în România sau pe plan internațional.

În fotografie, redactorii ziarului «Tineretul socialist» la 1 Mai 1924, cu puțin timp înainte de interzicerea ziarului.

film

eveniment cinematografic

„PUTEREA“ ȘI „ADEVĂRUL“

de Magda MIHĂILESCU

Unei cinematografii profund angajate social, cum este cea a noastră, îi sînt proprii rîvna și datoria de a conferi unei autentice creații artistice și valențele unui adevărat moment de conștiință. Efortul, năzuința nu s-au materializat însă totdeauna, o știm prea bine, experiența noastră de spectatori are la activul ei destule pelicule în care actualitatea și problemele ei au fost doar binevoitoare pretexte. Iată de ce, aflați acum în fața unui film de excepție, a unei opere de matură realizare civică și artistică în care este greu și, într-un fel, inoperant să dezbini frumusețea artistică de clocotul ideii, de patosul revoluționar, aflați deci în fața «Puterii» și a «Adevărului», trăim sentimentul acestui moment de conștiință la cotele superioare ale emoției și răspunderii. Titus Popovici, Manole Marcus și întreaga echipă ne-au dăruit un film deschis politic, așa cum înțeleg să justifice, să onoreze acest cuvînt înalt cinematografiile comuniste, cele revoluționare, nu diferitele curente ce-și zic în van contestatare. «Puterea» și «Adevărul» fac parte din categoria creațiilor a căror forță se aseamănă doar cu cea a marilor fluvii ce-și adună apele liniștit dar sigur. Filmul captează, cu un remarcabil simț al sintezei, sensurile profunde ale complexei și atît de umanei dialectici a *puterii adevărului*, a acelui adevăr care pentru noi înseamnă viața însăși, și care tocmai de aceea, pentru a fi aproape de mîinile noastre amîndouă, de «mîinile noastre curate»,— cum spune unul dintre eroii filmului — implică etapele maturizării politice, toate strădaniile cunoașterii, omenescul tribut de sacrificiu, de eroare și îndoială vremelnică. Bărbații acestui film sînt dintre cei mulți care «și-au suflecat mînecile» pentru a scrie o altă istorie în această țară, eroi pentru care verificarea dialecticii din mers — uneori dintr-un mers prea pripit, în care elanul și, de ce nu, romantismul au luat-o înaintea chibzuinței și a criteriilor riguros științifice — era o chestiune la ordinea zilei. Urmărind destinele incandescente ale unor oameni care și-au potrivit o dată pasul pentru a pleca la un drum greu, însuflețiți de aceeași înaltă chemare a conștiinței politice, filmul reface, cu argumente trăite, însăși traiectoria adevărurilor revoluționare, niciodată liniă. La capătul ei, chiar cei dureros despărțiți cîndva de neînțelegerea sensului dezvoltării istorice vor ști locul exact al judecăților lucide și al celor prea înfierbîntate, al abnegației și al îndoielii, al cinstei, al puterii de a recunoaște greșeala și prețul ei. Confruntînd personajele și convingerile lor pe o bucată de timp ce cuprinde un arc de douăzeci de ani, — poate prea mare totuși, de aici o anumită foame de a spune și de a condensa unele etape — realizarea cinematografică găsește tonurile exacte, calde, ale apropierii tuturor de acea zonă limpede în care fiecare a cucerit curajul și perspicacitatea de a privi contradicțiile în față, de a se înțelege mai bine pe el dar și pe ceilalți. Film al adevărurilor trăite, nu doar gîndite, creația lui Titus Popovici și Manole Marcus este, în mod firesc, un veritabil film de personaje memorabile, a căror devenire este ea însăși o ipostază a ideilor în acțiune. Vor rămîne ca puncte de referință în filmul nostru acești eroi ținuți atît de departe de orice umbră a uscăciunii moralizatoare, însă niciodată nu-i vom putea despărți de chipul actorilor ce le-au dat viață. Vijeliosului Pavel Stoian, inimosul dar vulnerabilul bărbat, îi trebuiau ochii lui Mircea Albulescu, cu scînteile lor de mînie dreaptă și de omenie, cu licărul trist al îndoielilor și oboselii greu de mărturisit.

Un lanț întreg de secvențe pot fi desprinse din contextul filmului, ca ilustrări ale unei creații pe care nu ne sfiim a o numi magistrală; mutarea în noul sediu, primirea Martei, plimbarea cu Duma, vizita la Petrescu sînt doar cîteva. Adînc emoționantă este și larga desfășurare de vitalitate, de optimism lucid, de încredere și cinste aflate în jocul lui Ion Besoiu, care a beneficiat, poate, de cel mai generos rol al său. Amza Pellea, pornit în ultima vreme pe calea performanțelor interpretative, trecînd cu dezinvoltură de la un film la altul, dă o măsură exactă a talentului său, poate mai exactă decît în Ipu. Petrescu al său este consecvent cu sine însuși, tot timpul, convins că dreptatea sa de esență va sfîrși prin a fi asimilată. Nu este deloc întîmplător, desigur, că și partiturile cu unele linii ezitante capătă, datorită actorilor, o organică unitate; ne gîndim la Lazăr Vrabie și Octavian Cotescu, pregnanți în orice împrejurare, chiar și atunci cînd cadrul își concentra atenția în altă direcție. De altfel, întreaga echipă actoricească, mai mult decît oricînd, a fost un singur tot, din care mai desprindem, cu deosebire, pe Ernest Maftei, Irina Gărdescu, Cornel Coman, Dana Comnea.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FORSTER Rudolf

Actor austriac de teatru și film, născut la Grobming (Styria), la 30 octombrie 1884, mort la 25 octombrie 1969 la Viena. Absolvent al conservatorului din Viena se impune din 1920 ca un actor de prestigiu al scenelor austriece și germane, într-un amplu repertoriu, de la Shakespeare la Shaw. Apare în film din 1922, interpretînd roluri principale în «clasice» ale perioadei mute germane, ca: *Fredericus Rex* (1922) *Erdgeist* (id.), după Wedekind, cu Asta Nielsen, *Der starkeste Trieb* (1923) *Zur Chronik von Grieshus* (1924), cu Lil Dagover, *S.O.S.* (1925), cu Lya de Putti, *Die Hose* (1927),cu Jenny Jugo, etc. În filmul vorbitor cunoaște o mai mare popularitate, în filme notorii, ca: *Yorck* (1931 — G. Ucicky), *Opera de trei parale* (id.— G.W. Pabst), rolul lui Mackie Messer, *Ariane* (1931) și *Melo* (1932), ambele de Paul Czinner, cu Elisabeth Bergner, *Contesa de Monte-Cristo* (id. — K. Hartl), cu Brigitte Helm, *Răsărit de soare* (1933 — G. Ucicky), *Tama lui Carlo Cavelli* (1934 — E. Engel), *Numai un comedian* (1935 — E. Engel), *Prima noapte* (1937 — Carl Froelich). Între 1937 și 1940, plecat în S.U.A., desfășoară o vie activitate teatrală pe Broadway, după care, întors în Austria, își reia activitatea pe scenă și (mai puțin) pe ecran, în filme ca: *Wien 1910* (1942), *Gebieterische Ruf* (1943), *Am Vorabend* (1944) etc. După război, la Viena, se consacră mai mult teatrului, revenind pe ecran de-abia în 1950, în *Der Mann der zweimal leben wollte*. De atunci a apărut în fiecare an în roluri de compoziție de mare relief dramatic în filme realizate în Austria și R.F.G., din care desprindem: *Liebestraum* (1950), *Der letzte Mann* (1955), *Waldwinter* (1956), *Die Halbzarte* (1958), *Der Rest ist Schweigen* (1959), *Paharul cu apă* (1960), *Roata vieții* (1961), *Lulu* (1954), *Der Henker von London* (1964), *Weisungenblut* (1965), *Tonio Kröger* (id.) etc. În 1954 a întreprins un turneu european cu vechea sa parteneră, Elisabeth Bergner, cu piesa lui T. Rattigan: *The Deep Blue Sea*

FRANCEN Victor

Actor francez de film și teatru, de origine belgiană, născut V. Franssen, la Tirlemont (Belgia), la 5 august 1888. Una dintre figurile ilustre ale teatrului și filmului francez dintre cele două războaie. Studiază arta dramatică la conservatorul din Paris și debutează în teatru la Bruxelles. După o serie de turnee în Europa și America, se stabilește la Paris unde, la teatrul Antoine, va crea cîteva piese de Bernstein, devenind interpretul favorit al acestuia. Mai tîrziu devine sociétar al Comediei franceze, pe care o va părăsi în 1933. În film debutează în 1921 în *Crépuscule d'épouvante* de Duvivier, dar va cunoaște celebritatea o dată cu apariția vorbitorului, datorită vocii sale bine timbrate, jocului său sobru și farmecului său de seducător distins (cu tîmple cărunte și barbișon), frămîntat de grave conflicte sufletești. Așa l-am cunoscut din filmele care au cucerit publicul anilor '30: *Sfîrșitul lumii* (1930 — r: Abel Gance, *Ariane* (1931) și *Melo* (1932), cu Gaby Morlay, *L'Aiglon* (1931),*Hoțul* (1933 — r: M. Tourneur), *Chemarea vieții* (1936), *Tamara* (37), *Foc!* (id.), cu Edwige Feuillère, *Crima din linia Maginot* (id.), cu Vera Korène, *Regele* (1938), cu Elvira Popescu, *J'accuse* (id. — r: A. Gance), *Fecioara rătăcită* (id.), *Sudan* (1939) și *Fin du jour (Apus de glorie* — id. — r: J. Duvivier), poate cel mai bun rol din carieră. Era actorul de predilecție al regizorului Marcel L'Herbie, care i-a asigurat un plus de popularitate în filme ca: *Aventurierul* (1934), *Armele veghează* (1935), cu Annabella, *Chemarea tinereții (La porte du large* — 1936), cu Marcelle Chantal, *Noaptea roșie* (id.), după *Codavrul viu*, cu Gaby Morlay, *Stigmatizata* (1937), *Antanta cordială* (1939). În 1940, la izbucnirea războiului, se stabilește în S.U.A., unde va interpreta roluri de compoziție, nu întotdeauna la nivelul posibilităților sale. Reținem totuși cîteva creații din: *Poarta de aur, Manhattan, Ten Gentlemen of West-Point, M-me Curie, The Conspirators, Mask of Dimitrios, Passage to Marseille, Agentul confidențial, San-Antonio, Devotion, Night and Day* etc. Întors în patrie în 1947, își reia rangul de protagonist în filmele: *La revoltée* și *La nuit s'achève* (1949), pentru care primește premiul Célestin 1950 destinat celui mai bun actor al anului la referendumul de la Vichy. Apare ulterior în teatru și film, în Franța și S.U.A., uneori în R.F.G. *(Tiger von Eschnapur* — Fritz Lang), în Italia *(Farewell to Arms* — Ch. Vidor) etc.

FRANCIOLINI Gianni

Regizor italian de film (și ziarist), născut la Florența, la 1 iunie 1910; mort la Roma, în mai 1960. Își începe cariera de cineast ca asistent de regie, în Franța, pe lîngă Georges Lacombe și Jean Choux. Revenit în Italia în 1939 realizează filme de o tehnică impecabilă ca: *Femei compromise* (1940), *Faruri în ceață* (1942). *Addio amore* (1943), în care se resimte influența cinematografului francez realist, dar apare evidentă și personalitatea originală a regizorului. După război se alătură mișcării neorealiste, păstrîndu-și însă stilul ironic și lejer, în filme pline de gaguri savuroase și de o subtilă poezie, ca: *Anselmo ha fretta* (1949) și *Bonjour elefant!* (1952) cu Vittorio de Sica, amîndouă pe scenarii de Zavattini. În anii următori, pînă la moartea sa prematură, realizează filme de un bun meșteșug (uneori melodramatice și facile), dar și operă mai elaborate artistic*eș*te, ca *Villa Borghese* (1953), remarcabil film în schecuri, *Siamo donne* (episodul cu Alida Valli), *Telefonistele* (1955), *Povestiri din Roma* (id.), după Moravia, cu Silvana Pamppanini, și *Racconti d'estate* (1958), după același autor, filme în diverse episoade cu numeroase personaje; *Ferdinando, regele Neapolului* (1959) etc. În 1947 a scris și a realizat o liberă adaptare a *Sonatei Kreutzer* de Tolstoi, în filmul *Amanti senza amore*.

FRANCIOSA Anthony

Actor american de film, teatru și TV, de origine italiană, născut Antonio Papaleo, la New York, la 25 octombrie 1928. Își începe cariera ca actor de teatru jucînd un repertoriu variat (Shakespeare, Molière, Pirandello) la New York, Chicago, Boston etc. Debutează în 1957 în film, jucînd două roluri de mare efect în filmele: *This Could be Night*, de Robert Wise, și *A Face in the Crowd*, de Elia Kazan. Succesul filmului următor *Apă de ploaie (Hotfist of Rain)*, de Fred Zinnemann (unde interpretase același rol pe care-l jucase cu brio pe scenă), îi va aduce și lui o consacrare: cupa Volpi pentru interpretare la Veneția. Urmează un lanț de frumoase creații în filme ca: *Wild is the Wind*, de Cukor, cu Anna Magnani, *Lungă vară fierbinte*, de Martin Ritt, cu Paul Newman, Orson Welles, *The Naked Maja*, de H. Koster, cu Ava Gardner, *Career*, de Joseph Anthony, *The Story of Page One*, de Clifford Odets, *Go Naked in the World*, cu Gina Lollobrigida, etc. În 1961 turnează în Italia *In Senilità*, de Mauro Bolognini, obținînd un apreciabil succes de critică. Turnează totuși mai rar, împărțindu-se între film, teatru și TV. Etapele carierei sale cinematografice sînt marcate de titluri ca: *Period of Adjustment* (1962), *Rio Conchos* (1964), *The Pleasure Seekers* (id), *Welcome Mr. Beddoes* (1965), *A Man Could be Killed* (1966), *Assault on a Queen* (id.), *The Swinger* (id.), *Fatham* (1967), *In Enemy Country* (1968), *A Man Called Gannon* (1969),*Nella stretta morsa del ragno* (Italia — 1970) etc.

versiunea '72 a „SCRISORII PIERDUTE"

de Sanda FAUR

«Scrisoarea pierdută» a lui Liviu Ciulei a irupt în secetosul nostru peisaj teatral cu violența unei bombe ce explodează întîrziat, dar explodează în sfîrșit, scuturînd amorțirile prea îndelungii așteptări a acestei montări făgăduite de ani. Spectacolul a avut cîteva prime rezultate de mare efect: a trezit tinere și sănătoase apetituri competiționale la venerabila echipă a «Scrisorii...» Naționalului, care și-a repus imediat pe rol reprezentația; l-a făcut pînă și pe rezervatul și distinsul om de teatru Ciulei să abdice de la oroarea sa pentru gesturile publicitare spectaculoase (interviuri, declarații, telefilmări), încheiate cu acea premieră de o perfecta mondenitate, desfășurată într-o sală ticsită, cu voia generoasă a pompierilor, pînă la refuz. Și totul a triumfat cu gestul colegial din seara următoare, cînd interpreții de la «Bulandra» și-au îmbrățișat, cu flori, la căderea cortinei, pe omologii lor de la Național, iscînd în această dureroase remușcări că nu au avut o idee similară pentru seara precedentă...

Aniversarea a 120 de ani de la nașterea marelui Caragiale se bucura astfel și de spectacolul întruntării celor două versiuni scenice, spectacol ce l-ar fi făcut să zîmbească, sub mustață, cu amuzată satisfacție, pe însuși nenea Iancu, dar care nu poate avea, evident, decît un ultim rezultat fericit: acela de a chema irezistibil, în ambele săli ale «Scrisorii», spectatorii mereu dornici să confrunte textul interior al fiecăruia, știut pe de rost, cu noua sa imagine teatrală. *Cu necesitate nouă* și de la acest *nou* punct regizoral de vedere așteptat din partea lui Ciulei a pornit toată bătălia de idei din jurul «Scrisorii...» '72. După spectacolul novator al lui Lucian Pintilie cu «D-ale carnavalului», care a traumatizat conștiințele teatrale conservatoare dar a stîrnit mult mai puternice și mai fierbinți furtuni aprobatoare, se aștepta o «Scrisoare...» la fel de șocant și răscolitor insolită. Dar acest original și profund regizor care e Liviu Ciulei, pur și simplu nu a vrut de astă dată să fie cu orice preț nou și original. A avut grijă să ne prevină asupra acestui lucru într-un interviu publicat, exact în preziua premierei, anunțînd cu o modestie pe care am suspectat-o niței, că «a preluat foarte multe rezolvări din montarea lui Sică Alexandrescu» și că deci, fiind un spectacol de actori, le lasă acestora prim-planul și misiunea de a da fiecărui personaj în parte nota, timbrul, sunetul său propriu, originalitatea. Cine nu a crezut totai în aceste declarații s-a dovedit om cu fler, pentru că spectacolul de la «Bulandra» poartă, cum era și de așteptat, marca puternică a lui Liviu Ciulei: o construcție monumental barocă, cu un simț arhitectural al liniilor dominante, dar cultivînd cu patimă mai ales detaliul semnificativ, aglomerîndu-l,învadind voit cu el jocul actorilor, decorul, costumația. Un asemenea spectacol construit cu migală, sub lupă, nu poate evita momentele de desfășurare lentă și greoaie, și lucrul acesta se și petrece chiar, spectacolul împotmolindu-se, în primul act, în propriile sale minuții, creînd impresia unor lungimi inutile, scăzînd tonusul conflictului și vivacitatea comică. De altfel, Ciulei a urmărit mult mai puțin comicul situațiilor și al personajelor, cît grotescul și trivialitatea lor: fără a fi tragică, satira sa e cumplită pentru că, dincolo de vitriolarea demagogiei și a lipsei de scrupule, a fățărniciei și fripturismului personajelor, regizorul a scos în evidență — colosală, sufocantă, copleșitoare — mitocănia și grosolănia de spirit a eroilor «Scrisorii...». De la tonurile de voce și mișcările vulgare ale coanei Zoe, pe care o strînge corsetul și spaima de compromet*a*re, pînă la mirosul de mititei usturoiați ce potopește sala o dată cu banchetul final al celor care «s-au ales», de la lăcomia orientală cu care Tipătescu înghite linguri cu șerbet și de la brutalitatea groasă a acceselor sale de furie la privirile pehlivane și la ticul cu vîrful limbii scos mereu, a șiretenie, printre buze, ale lui Cațavencu, totul e înecat într-o baie de vulgaritate, o vulgaritate de structură, care străbate dincolo de aparențele de «onorabilitate» ale acestei protipendade de provincie. Aici a lovit Ciulei cel mai puternic, aici se încordează pînă la limită satira sa, chiar dacă riscurile n-au lipsit dintr-o asemenea întreprindere.

Și, în mod paradoxal, primejdiile acestea au pîndit exact acolo unde era mai puțin de așteptat, unde vrrigile spectacolului păreau de neatins, unde cele mai puternice semnate în alb: în interpretarea cîtorva dintre actorii formidabilei echipe de comici ai «Bulandrei», de care condeiele noastre se apropie de mult numai în pași dansanți ai hiperbolelor elogiative, pe care nu face să-i atingi nici cu o floricică (critică) de stil dar care, de astă dată, deși îi iertăm și-i iubim mai departe, nu ne-au oferit în totalitate satisfacțiile estetice cu care ne-au învățat. Vina trebuie împărțită cinstit, cred eu, pe din două, cu directorul de scenă,care, se știe, își poate duce actorii pe căile triumfului ori ale pierzaniei. Toma Caragiu, de pildă, în Tipătescu — becher cam copticel și amorez teluric, politician crud și gros — ni s-a părut hîsit oarecum de acea inimitabilă savoare comică a sa, ca și de picătura de farmec cu care ne-a învățat rolul. Rodica Tapalagă avea absolut toate datele să fie acea coană Zoiția mai curînd bărbată decît damă bună, eminența cenușie și adevăratul conducător al tîrgului, să se bată cu toate armele, de tigroaică ori de pisică, să pună în mișcare toate machiaverlîcurile, să se lupte și cu guvernul pentru «onoarea» ei. Dar reușita actriței încă nu e totai consolidată: la ora actuală, multiplele fațete ale personajului nu sînt încă legate organic între ele, jocul actriței e fărîmițat, sacadat și, pe alocuri, exterior, continuitatea psihologică a eroinei — ruptă. E totuși cu putință ca acestea să fie simptomele unei maladii de creștere a rolului, ca ele să dispară după un număr de reprezentații, Rodica Tapalagă recăpătînd știuta fluență și dezinvoltură a jocului ei. Nici formula aleasă de Octavian Cotescu pentru realizarea lui Cațavencu nu ni s-a părut cea mai fericită, el înmuind întructîva ferocitatea politicianului șantajist într-o șiretenie onctuoasă, mărunță, gudurătoare. Deși, în marea scenă a întrunirii electorale — realizată absolut magistral de Ciulei, cu o vehemență satirică și o silă imensă față de crizele de demagogie logoreică a personajelor — Cotescu ne-a redemonstrat unicitatea jocului său comic. Totul e ca această puternică personalitate actoricească să nu ajungă a-și converti în manierism modalitățile sale, atît de proprii, de exprimare scenică.

Marea realizare actoricească a spectacolului, noutatea sa cea mai frapantă rămîne, neîndoielnic, creația lui Liviu Ciulei în rolul lui Agamiță Dandanache. După Birlic, după Radu Beligan, nu era foarte ușor de găsit o altă tonalitate și un alt cifru în care să se construiască acest personaj, dar Ciulei a venit cu o imagine surprinzătoare, de boier decrepit și zaharisit, graseind franțuzit printre sîsîituri și momente de amnezie, acoperit de praful drumului și al degenerescenței sale, strîngînd la nesfîrșit, «democratic» și posesiv mîna fiecărui interlocutor și împletind cretinismul cu viclenia perfidă și eficientă a celui care a știut ei căile cele mai potrivite ca să «se aleagă». Excelenți ni s-au părut și Dem. Rădulescu — Farfuride, memorabil în scena discursului, și Petre Gheorghiu — Trahanache, un actor căruia îi descoperim mereu noi și noi ipostaze ale talentului său aflat în plină maturitate, și Aurel Cioranu — Cetățeanul turmentat (nu-i ușor lucru să îți piept imaginii clasice a rolului, creată de Costache Antoniu!), și tînărul Mircea Diaconu — Brînzovenescu, și, cu unele rezerve, ținînd de excesul de slugărnicie și de labilitate servilă — chiar și Ștefan Bănică în Pristanda...

Fie că-l îmbrățișăm total sau îl respingem, cum s-a mai întîmplat în unele cronici , fie că avem sau nu unele rezerve, spectacolul lui Liviu Ciulei rămîne un moment înalt al acestei stagiuni, un ferment al actualei noastre vieți teatrale: ceea ce, să recunoaștem, nu e puțin lucru!

CUMPĂRAȚI PEȘTE PROASPĂT!

Organele de inspecție sanitară din Milano (un fel de Sanepid milanez) au introdus controlul alimentelor care se desfac în piețe, cu ajutorul unor instalații cu aplicații de radar. Aparatul stabilește, de pildă, cu uimitoare precizie momentul în care peștele oferit spre vînzare a fost scos din mediul lui biologic și și-a dat obștescul sfîrșit. Culmea e că aparatul de măsurat nu se aplică la cap, și atunci cum rămîne cu zicătoarea «peștele de la cap se... dezintegrează»?

SĂ UMBLE ÎNCĂ NU STIE...

Armando este numele unui copil în vîrstă de numai 7 luni, care și-a cîștigat în S.U.A. o celebritate neobișnuită. Tatăl său, Manuel de Toro, un cunoscut artist de circ specializat în numere pe gheață, l-a inclus pe micuț în programul său. Armando execută «deocamdată» numai două numere: stă în echilibru pe mîna tatălui său și se ține de o bară demonstrînd o vocație de adevărat acrobat.

PRIMII MEDALIAȚI AI J.O. MÜNCHEN '72

La terminarea construcției marelui stadion olimpic de la München (80 000 de locuri) cineva a avut o propunere — pe cît de simplă pe atît de extraordinară: pe podiumul olimpic cu mult visatele cifre 1, 2, 3 să fie fotografiați, în chip de învingători, trei dintre cei mai harnici meșteri care au trudit la desăvîrșirea frumosului stadion.
Păcat că nu știm a cui a fost ideea pentru a-i strînge, cu căldură, mîna.

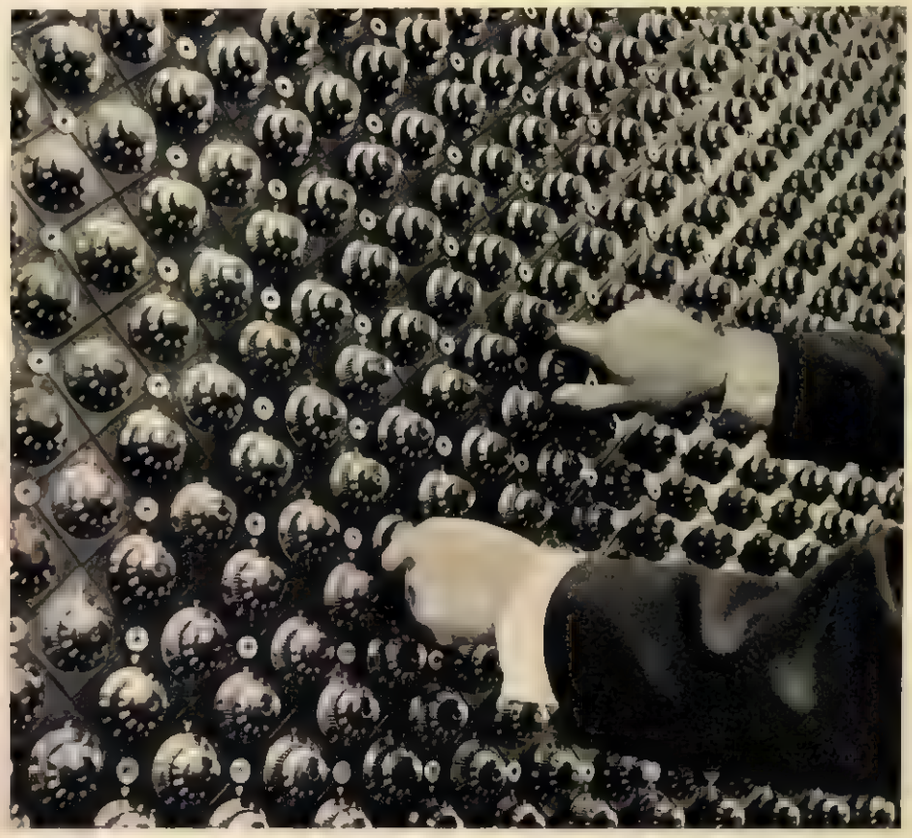

NIȘTE CHESTII DE ÎNGHEȚ DE TE TREC CĂLDURILE...

Printre problemele fundamentale aflate în cercetarea filialei Academiei de științe a U.R.S.S. din Iakuția se află — nici că se putea altfel — cele legate de înghețul etern. În laboratoare, unele subpămîntene, dispunînd de aparataj tehnico-științific de prima mînă se fac cercetări ample și diversificate în legătură cu viața în condițiile temperaturilor foarte joase. Rezultatele cercetărilor acestui unicat științific sînt deosebit de utile în domeniul utilizării materialelor speciale în construcții, în domeniul agriculturii ș.a.m.d.
În fotografie, aparatul analogic de calcul USM-1 din dotarea institutului. E destul să învîrtești unul dintre butoane și afli ceea ce te interesează. Chestia e, pe care îl învîrtești?

PAȘAPORT PENTRU INFINIT...

...pentru infinitul mic, bineînțeles, căci în paginile de față prezentăm tehnici noi ale microscopiei, unele dintre ele de «avangardă», care își găsesc aplicații în cele mai felurite domenii ale cercetării științifice, ale tehnicii și chiar... ale istoriei.

de Radu VLAICU, fizician

Putem afirma fără greșeală că microscopul, în cei peste 380 de ani de existență, a constituit unul dintre cele mai de preț instrumente de cercetare. Fără ajutorul lui nu ar fi fost posibile marile descoperiri ale medicinii moderne, farmacologiei și chiar ale fizicii sau chimiei. Dar însuși acest instrument a cunoscut o evoluție spectaculoasă; de la primul microscop compus din cîteva modeste lentile de sticlă, care mărea de o sută de ori, la microscopul electronic cu lentile magnetice și fascicule de electroni cu tensiuni de accelerare de trei milioane și jumătate volți, capabil să aducă în fața privirii noastre atomi și molecule individuale

Este posibil ca pentru mulți să fie greu de imaginat cum, cu ajutorul electronilor — particule electrice invizibile! — să putem distinge obiecte ale căror dimensiuni se măsoară în miimi de milimetru. Totuși, principiul de funcționare are multe puncte comune cu microscopul optic obișnuit. În microscopia optică probele studiate se observă prin transparență, și același lucru se întîmplă și la cea electronică, deosebirea fiind însă că aici nu mai avem de-a face cu fascicule de lumină, ci de electroni. În microscopia optică fiecare punct de pe proba de studiat, atunci cînd este luminat, se comportă ca un emițător secundar care difuzează lumina incidentă în toate direcțiile, cu o intensitate mai mare sau mai mică, după cum el însuși este mai luminat sau mai întunecat. În eșantioanele explorate cu fascicule de electroni, fiecare punct difuzează în mod egal electronii incidenți, traiectoria lor fiind deviată în așa fel încît ei par să vină din punctul care i-a difuzat.

Se poate astfel considera că fasciculul luminează obiectul în maniera unui proiector, și că electronii care ies din probă conțin virtual imaginea materialului pe care l-au traversat. Rămîne de concretizat această imagine printr-una dintre cele două metode cunoscute: pe un ecran catodic (asemănător cu cel de la televizor) sau pe placă fotografică.

Nu mai puțin importante, ca de altfel și în microscopia optică, sînt lentilele. Aici avem de-a face cu lentile magnetice sau, mai rar, electrostatice, care transformă fasciculul divergent de electroni într-unul convergent. Spre deosebire de lentilele din sticlă, aici operația de focalizare o realizează cîmpurile magnetice. Dar piesa de bază rămîne «tunul de electroni». La microscopul obișnuit proba de studiat se luminează cu ajutorul unei lămpi cu incandescență sau, mai simplu, cu ajutorul luminii obișnuite captate pe o oglindă. În microscopia electronică sursa de iluminare este «tunul» de care vorbeam mai sus. Este ușor să ne imaginăm că cu cît acești electroni au o energie mai mare, deci o viteză mai mare, ei vor fi în măsură să străbată grosimi mai mari de materie. Or, astăzi aceste tensiuni de accelerare au ajuns să treacă de un milion de volți. Cel mai mare microscop electronic din lume este cel de la Toulouse, de 3,5 milioane de volți, cu care se pot vedea obiecte de numai cîțiva angströmi (1Å=1/100 000 000 cm), adică dimensiunea moleculelor!

Toți am privit măcar o dată printr-un microscop și am rămas cu convingerea că lumea «infinitului mic» pe care el ne-o dezvăluie este sobră, «cenușie». Și poate pentru a dezminți acest lucru, un grup de cercetători italieni a ținut să ne arate că banalul microscop optic poate deveni și un minunat mijloc de a da viață unor compoziții, e adevărat, cam abstracte, dar în schimb de o inegalabilă fascinație și de mare interes științific. Cît de convingători au fost, puteți aprecia singuri din straniile imagini color reproduse în paginile de față.

Cele mai bune rezultate, din punct de vedere al gamei

(Continuare în pag. 18)

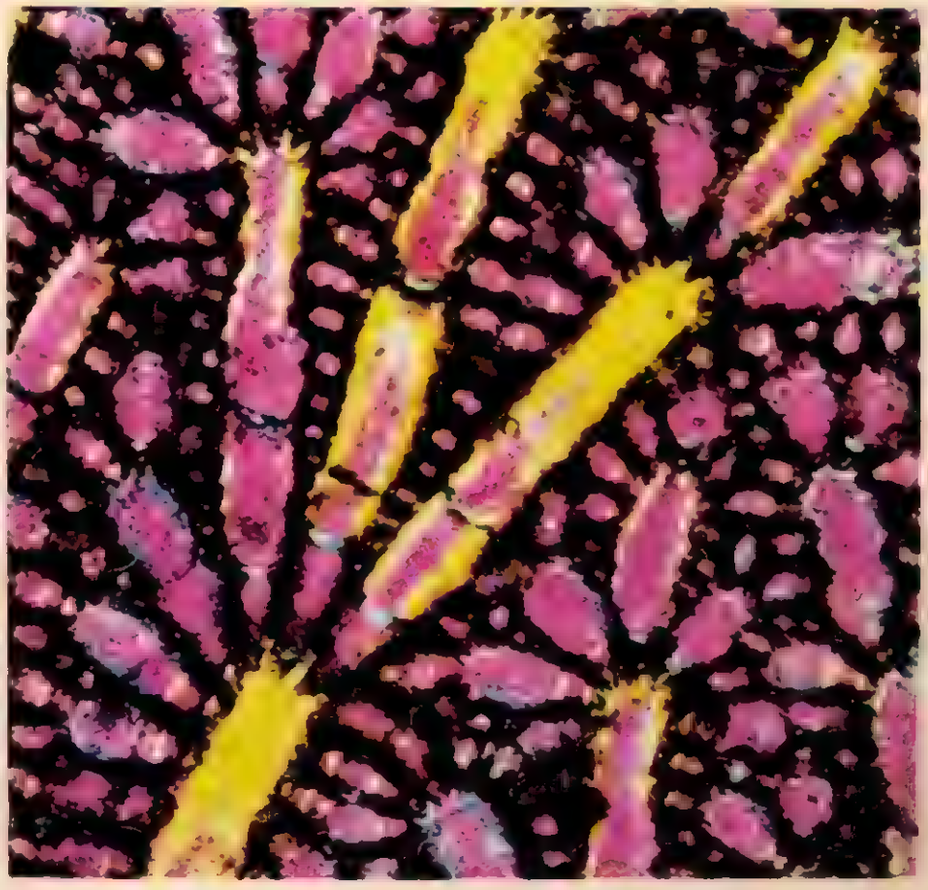

taina algei albastre

Iată o algă marină surprinsă într-o ipostază cu totul neașteptată. Nu întîmplător a fost pusă sub microscopul cu lumină polarizată o alga marină (preparată cu formalină și apă de mare). Studiul lor, și în special al algei albastre, Spirulina platensis, stă în atenția mai multor laboratoare din lume. Cauza: s-a constatat că aceste microscopice alge conțin o cantitate de proteine mai mare decît cea a cărnii. O rație zilnică de 90—100 grame este suficientă pentru întreținerea organismului.

După aprecierile specialiștilor, într-un viitor nu prea îndepărtat cultura de alge se va integra în circuitul economic mondial pentru a contribui la rezolvarea deficitului de proteine de care suferă omenirea. Și nu numai atît: aceste minuscule plante ar putea mineraliza substanțele organice din apele poluate ale canalelor de scurgere. Iată deci că la rezolvarea a cel puțin două dintre marile probleme care frămîntă lumea își vor da contribuția tocmai «insignifiantele» alge...

de la o pană de găină la una dintre legile fundamentale ale universului

O simplă pană de găină tratată cu apă distilată, mărită la microscop și apoi fotografiată la lumină polarizată, vădește o simetrie perfectă, care ne face să ne reamintim că simetria este una dintre legile fundamentale ale fizicii. Ea guvernează procesele interatomice și face ca în «fauna» particulelor elementare să existe o oglindire perfectă a «dreptei» cu «stînga», ca fiecare «particulă» să-și aibă geamăna sa simetrică: antiparticula. Și dacă există antiparticule, logica ne conduce să presupunem că este mai mult decît firesc să existe antiatomi, antimolecule, antielemente, antisubstanță... Și tot legile extrapolării raționale ne duc la antiplanete, la antigalaxii...

Universul reclamă o egalitate perfectă între materie și antimaterie. Aceasta este, de altfel, esența teoriei cosmologice a fizicienilor Oskar Klein și Hannes Alfén (laureat al premiului Nobel pentru fizică, 1970), care presupun în univers coexistența simultană (în pofida legilor dezintegrării totale) dintre materie și antimaterie. Și poate că un prim pas spre consolidarea acestei fascinante teorii l-au făcut fizicienii sovietici care, nu demult, la cel mai mare accelerator de particule din lume (Serpuhov), au dovedit că nu mai este o utopie crearea în laborator a antimaterie. Cele cinci nuclee de antiheliu sînt o dovadă... «palpabilă».

nu sînt plante tropicale...

S-ar părea, plante dintr-o splendidă grădină tropicală. În fapt, efectele luminii polarizate ne poartă de data aceasta în lumea misterioasă a hormonilor. A acelor substanțe de care depinde funcționarea armonioasă a tuturor organelor noastre. Ei sînt cei care ne fac să fim așa cum sîntem: înalți sau scunzi, graşi sau slabi, normali sau cu malformații, bruni sau blonzi... Cei 42 hormoni ai organismului nostru (produși la femeie de zece «mari centre», iar la bărbat numai de nouă) «ajută» sistemul nervos în coordonarea activității miliardelor de celule dintr-un organism. Infime cantități de hormoni sînt «marii» diriguitori ai organismului nostru.

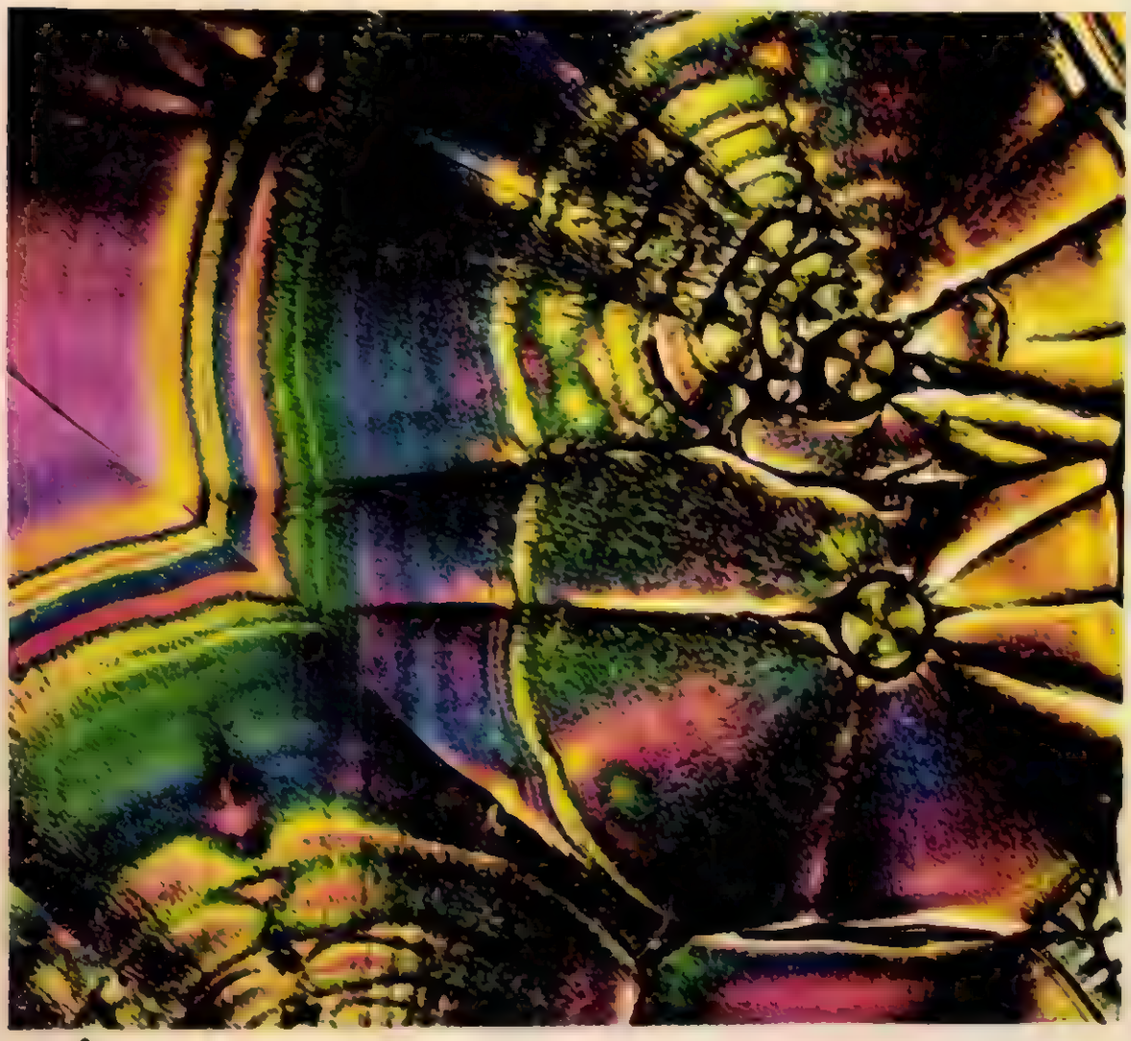

în lumea vitaminelor

Vă imaginați că vă prezentăm aci o pînză recentă a unui pictor abstractionist? Nicidecum! Ceea ce vedeți nu sînt altceva decît banale cristale de vitamina C. Este adevărat că ele nu aduc nici pe departe cu piulele atît de familiare nouă, dar intenția realizatorului imaginilor, Franco G. Frezzato, nu era de a ne prezenta niște curiozități fotografice. Preparate în soluții apoase, în adăugire cu anumiți ingredienți, vitaminele ni se înfățișează aci în intimitatea structurii lor, plină de măreție și complicație. Acest splendid colorit s-a obținut în mare măsură datorită luminii polarizate.

Proprietatea de a polariza lumina o posedă foarte multe substanțe, dar dintre toate, poate că cea mai interesantă este cea a aminoacizilor care intră în constituția materiei vii de pe Pămînt: ei polarizează lumina totdeauna numai spre stînga, adică sînt levogiri. Mai mult, nici un organism viu de pe Pămînt nu asimilează proteine cu proprietăți dextrogire (polarizare spre dreapta). «Și ceea ce este mai ciudat, — observa marele chimist american Linus Pauling, de două ori laureat al premiului Nobel — nimeni nu știe încă de ce organismele vii, fie ale bacteriilor, mucegaiurilor sau virusurilor, fie ale animalelor superioare sau ale omului, sînt constituite din aminoacizi levogiri...»

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Birsan Vasile, 19 ani, rabotor, București, Aleea Străduinței nr. 5, bl. D 3, sc. 3, et. 2, ap. 39, cart. Berceni-Sud 1, sect. 5: literatură, film, schimb de ilustrate; **S. Armand,** București, sect. 1, str. Academiei nr 25, et. 3: cinema, teatru, sport; **Chelaru Gheorghe,** 23 ani, com. Pătîrlagele, sat Valea Vii, jud. Buzău: schimb de ilustrate; **Heresca Costel,** 21 ani depanator utilaj calcul, București, sect. 6, str. Petre Nenciu nr. 28: literatură, muzică, tineret; **Lupeș Stela,** 23 ani, profesoară, com. Mărgău, jud. Cluj: din viața tineretului, schimb de ilustrate; **Georgescu Dan,** 21 ani, Constanța, Șos. Filimon Sîrbu nr. 96: cinema, sport, schimb de ilustrate; **Deftu Iulian,** elev, Tîrgoviște, str. C.A. Rosetti nr. 14: literatură (în special poezie), cinema, filatelie, schimb de ilustrate; **Pleniceanu Ionică,** Calafat, str. V.I. Lenin nr. 9: cinema, din viața tineretului, sport, schimb de ilustrate; **Bîrsan Gheorghe,** 27 ani, profesor, com. Licurici, jud. Gorj: literatură, schimb de ilustrate; **Socaci Iulia,** Deva, str. Zamfirescu, cămin nr. 2: prietenie, cinema, muzică ușoară, schimb de foto și adrese de actori, schimb de ilustrate; **Alexandru Cornelia,** 22 ani, funcționar tehnic principal, Roman, str. Tineretului, bl. 4, ap. 38: literatură, cinema, teatru; **Stancia Nela,** com. Măgureni, str. Tei, jud. Prahova: literatură, turism, schimb de ilustrate; **Rebega Mihai,** 20 ani, Cîmpulung Moldovenesc, str. D. Cantemir nr. 13: literatură, cinema, sport, schimb de ilustrate; **Gabor Cornel,** 26 ani, Brașov, Aleea Mimozei nr. 2, bl. 56, sc. A, ap. 5: cinema, muzică ușoară, schimb de ilustrate; **Blavostyac Kurt,** 30 ani, lăcătuș mecanic, Otelu Roșu str. V.I. Lenin nr. 10: teme diverse actori muzică; **Grinei Ionel,** tehnician CTC, Constanța, str. Palas, bl. 8, sc. A, ap. 30, of.p. 4: literatură, muzică, cinema, teatru, sport, turism, viața tineretului, schimb de ilustrate; **Poiană Gheorghe,** elev, com. Cetate, jud. Dolj: schimb de adrese de cluburi, actori, cîntăreți; **Anghel Mihai,** 18 ani, elev, liceul Segarcea, jud. Dolj: literatură, cinema,muzică, viața tineretului, turism, schimb de ilustrate; **Costea Maria,** 23 ani, contabil, com. Oporelu, jud. Olt: cinema, muzică, schimb de ilustrate; **Spineanu Adam,** elev, loc. Totia nr. 24, jud. Hunedoara, of.p. Simeria: schimb de ilustrate; **Percec Oltița,** profesoară, Șc. generală Firdea, jud. Timiș: literatură, cinema, schimb de ilustrate; **Bidașcu Victoria Viorica,** 23 ani, secretară, Tulcea, cart. 23 Aug., bl. D2, sc. A, ap. 9: cinema, schimb de ilustrate; **Florea Gheorghe,** 25 ani, proiectant-operator, com. Sihlea, sat Căiata, jud. Vrancea: literatură, muzică, sport, foto actori, schimb de ilustrate; **Makkai Edmund,** 23 ani, tehnician constructor, Tîrgu-Mureș, str. Acarului nr. 10 A: șah; **Țerna Pain Iosif,** 25 ani, mecanic, oraș Motru, bl. F1, sc. 3, ap. 7, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; **Șicaru C. Nela,** Brăila, Șos. Vizirului nr. 2, bl. C.F.A., cămnul tineretului: literatură, foto actori, schimb de ilustrate; **Ciocîrlan Dumitru,** Măcin, jud. Tulcea, str. Călărași nr. 10: teme diverse.

PAȘAPORT PENTRU INFINIT...

(Urmare din pag. 16)

și al efectelor de culoare, s-au obținut, în lumină polarizată. Prin ea însăși, microscopia cu lumină polarizată are o vechime de circa o sută de ani. Ea a fost creată, din necesități practice, de către mineralogi și petrografi, dar într-un timp extrem de rapid și-a lărgit aria de aplicație, și, firește, și-a perfecționat considerabil metodele de lucru. Microscopia de polarizare a devenit o tehnică indispensabilă în industria cimentului, ceramicii și sticlei, în mineralogia tehnică și cristalografia generală, în fizica corpului solid și metalografie, în medicină și biologie, în analiza fibrelor naturale sau sintetice și a maselor plastice. În toate aceste domenii microscopia optică — deci inclusiv cea în lumină polarizată — aduce, alături de microscopia în ultraviolet și în infraroșu, de cea electronică și de razele X, inestimabile servicii în determinarea proprietăților speciale, fizice sau chimice ale unui mare număr de materiale «moderne»: fibre de sticlă și de carbon, fibre sintetice etc

După cum reiese din fotografiile color din pag. 16–17, grație luminii polarizate — adică ale cărei vibrații au loc într-un singur plan — imaginea obiectelor studiate capătă o acuratețe deosebită, reușindu-se să se pună în evidență și să se contureze detalii care în mod obișnuit — în microscopia alb-negru — se estompează, se pierd. De fapt, pe lîngă creșterea puterii de mărire, aceasta este una dintre tendințele de bază spre care tind tehnicile actuale ale microscopiei: a realiza o rezoluție perfectă și chiar imagini în relief. Ceva asemănător s-a obținut deja cu așa-numitul stereoscan — microscop electronic cu baleiaj — care pe lîngă faptul că are caracteristici asemănătoare microscoapelor electronice deosebit de puternice, prezintă avantajul de a realiza imaginea în relief.

Principiul de funcționare al acestui ultim tip de aparat este întrucîtva asemănător cu cel al televiziunii. Un fascicul îngust de electroni este proiectat pe obiectul studiat. În interacție cu materia, fluxul de electroni incidenți dă naștere la *două* fascicule: unul datorat ciocnirilor elastice ale electronilor cu proba de studiat și avînd aproximativ aceeași energie cu cei incidenți, și un alt fascicul, mai puțin energic, ai cărui electroni au fost *smulși* din proba de studiat. Fasciculul de electroni produs prin ciocnirea cu proba ne furnizează numai imaginea *suprafeței* materialului. În schimb, electronii secundari permit explorarea zonelor *interne* ale probei.

Prin procedee speciale, cele două fascicule se suprapun pe ecranul fluorescent al tubului catodic, realizîndu-se astfel o imagine foarte contrastantă și care face să apară variații de luminozitate în zonele conturate sau cu relief foarte accidentat. Datorită tensiunii mari de accelerare (30 000 electroni-volți), electronii au o lungime de undă de sute de ori mai mică decît a fotonilor, ceea ce le dă posibilitatea să releve detalii de circa 500 de ori mai mici decît îi este permis microscopului optic.

Partea cea mai spectaculoasă a stereoscanului este domeniul larg de utilizare. Cu ajutorul său se pot studia probele cele mai felurite, reușindu-se să se schimbe complet fizionomia obiectelor microscopice, care ne apar astfel într-un mod cu totul diferit de cel pe care-l cunoșteam. Diatomeele, foraminiferele, sporii, fosilele microscopice, fibra lemnoasă sau pielea umană ni se înfățișează cu un lux de structură imposibil de imaginat pînă în prezent. Au fost observate celule sanguine, globule albe și roșii și, ceea ce este mai important, celule canceroase din cavități pleurale și peritonale.

Microscopul cu baleiaj este folosit în stereo-microdefectoscopie pentru observarea rupturilor și fisurilor din metale. Se pot, de asemenea, observa direcția de cristalizare și forma cristalelor, efectul bombardamentului cu electroni, acțiunea unui acid asupra unui metal și chiar fenomenele de joncțiune în semiconductoare, difuzia și anumite fine defecte în materiale.

Dar poate că speranțele cele mai mari în ceea ce privește viitoarea evoluție a microscopiei ni le oferă una dintre cele mai moderne realizări ale fizicii experimentale: holografia. Cu ajutorul acestei noi tehnici se vor putea realiza măriri cel puțin comparabile cu ale celor mai puternice microscoape electronice, însă cu efecte de «relief total». Dar despre această tehnică senzațională, cu alt prilej.

o „barieră inteligentă"

Fiecare ne naștem cu o anumită piele și cu ea murim. Și tocmai pentru faptul că ne găsim în permanență în «pielea noastră» avem iluzia că o cunoaștem perfect și sîntem deci ispitiți să-i acordăm foarte puțină atenție. Și totuși importanța pielii este covîrșitoare. Ea nu este numai un simplu înveliș, un «scut» care ne izolează și ne apără de loviturile și intemperiile mediului extern, ci un veritabil organ complex, complicat și ingenios, de o importanță capitală. Pielea, această «barieră inteligentă» cum a definit-o savantul francez Alexis Carrel în cartea sa «Omul, ființă necunoscută», este în același timp organ de protecție, organ de simț, de excreție și epurare, de secreție, de apărare împotriva microorganismelor, de reglare a temperaturii corpului și a circulației sîngelui, de rezervă de materii nutritive (grăsimi), de elaborare de vitamine (D₂), enzime, hormoni etc.

Un medic versat și cu experiență citește pe pielea noastră ca într-o carte deschisă. Din ea se pot deduce nu numai starea sănătății sau cea de boală, ci și predispozițiile pentru anumite boli posibile în viitor.

Primul și cel mai important indiciu asupra îmbătrînirii ni-l dă tot pielea. Și dacă pentru a o amăgi (sau poate a ne amăgi) am făcut din arta îngrijirii pielii o adevărată știință,— cosmetologia — stereoscanul „, în schimb, nu i se poate ascunde nimic. Fotografia pune în evidență într-un mod neobișnuit diferența dintre o piele tînără, viguroasă (fotografia din stînga sus), și una îmbătrînită (fotografia din stînga jos). Verdictul îl dau fibrele de colagen care, după cum se vede la pielea îmbătrînită, se subțiază, se scămoșează, își pierd elasticitatea.

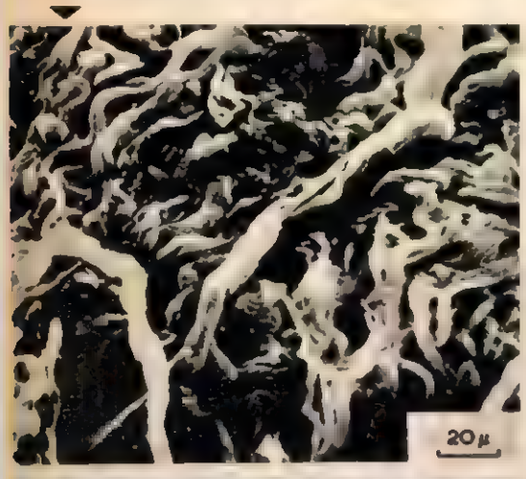

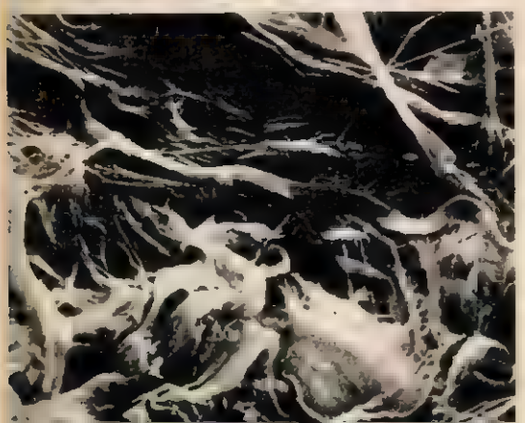

mai tare ca oțelul...

V-ați închipuit vreodată că în condiții vitrege, expus intemperiilor, într-o atmosferă de înaltă umiditate, îngropat în pămînt sau lăsat liber în atmosferă, lemnul este un material mult mai rezistent decît oțelul aflat și el în aceleași condiții? Și totuși așa este. Cîțiva cercetători britanici au supus la analiza unui stereoscan o aschie de lemn (în fotografie) luată dintr-o corabie vikingă care a stat îngropată mai mult de o mie de ani pe coastele înghețate ale Norvegiei. Concluzia: structura fibroasă a lemnului nu diferă aproape de loc de cea a unui lemn — de același fel — tăiat numai de un an de zile. În schimb, aceeași esență de lemn, aflată de data aceasta într-o regiune cu temperatură mai ridicată, a fost complet distrusă în numai cîțiva ani. Se pare că temperatura este cea care favorizează dezvoltarea unor microorganisme care duc la degradarea accelerată a lemnului.

stilul (I)

de Henri WALD

«Stilos» însemna în greaca veche instrumentul de lemn sau de metal cu care se scria pe tăblițe unse cu ceară. Tendința metaforică a limbii a ridicat înțelesul cuvîntului de la reflectarea modalității *materiale* de a scrie la aceea a modalității *spirituale* de a se exprima. Stilul este modul prin care trăirile incomunicabile ale fiecăruia devin idei comunicabile celorlalți. Stilul apare, așadar, o dată cu limbajul și rămîne cea mai intimă proprietate a lui. Prin stil, socialul depășește individualul, dar îl și conservă. Stilul își are izvorul în tensiunea prin care experiența personală încearcă să se integreze în experiența colectivă. «Nu există stil valabil decît în respectul condițiilor fundamentale ale comunicării», subliniază André Martinet. Stilul este guvernat de antinomia dintre nevoia de a comunica și tendința de a reduce efortul comunicării, dintre cerințele de economie ale emițătorului și cele de înțelegere ale receptorului. Stilul este limbaj în stare născîndă; el antrenează spiritul așa cum gimnastica antrenează trupul. Stilul se ivește din efortul omului de a comunica ceea ce încă nu s-a comunicat: chiar dacă nu o știre nouă, cel puțin o nouă atitudine. Cine se exprimă numai prin «locuri comune» exprimă gîndurile altora, nu ale sale. Deși, unde există limbaj, nu este posibilă o absență totală a stilului, este totuși posibil un stil al absenței totale: stilul locurilor comune este de gradul zero. Într-un loc comun, socialul anulează individualul. Prin stil, individualul contribuie la îmbogățirea socialului. Dezvoltarea stilului depinde de libertatea vorbitorului individual de a alege anumite cuvinte și anumite construcții gramaticale din limba colectivității în care trăiește. Informația vehiculată de o anumită expresie este invers proporțională cu probabilitatea apariției ei în cadrul unui discurs. Stil înseamnă surpriză. Cu cît valoarea stilistică a unei expresii este mai mare cu atît este mai bogată informația comunicată. Prin stil, mesajul comunicat se îmbogățește nu numai cu noi cunoștințe, dar și cu atitudinea vorbitorului față de ele, precum și cu felul în care vrea să-și influențeze auditorul. Informația unei expresii nu este niciodată pur cognitivă, ci și pragmatic-afectivă. Orice informație este în același timp, deși în proporții diferite, atît denotativă, cît și conotativă. Denotația unui cuvînt se referă la o experiență comună, în vreme ce conotația lui exprimă o experiență personală. Cultura unei epoci este un ansamblu de conotații împărtășite. Dacă denotațiile pot fi împărtășite de toți oamenii din toate timpurile, conotațiile sînt împărtășite de o anumită colectivitate, dintr-o anumită epocă a dezvoltării ei. Epocile, ca și diversele limbi, se caracterizează nu atît prin cunoștințele pe care le posedă, cît mai ales prin atitudinile care le însoțesc. Stilurile se deosebesc între ele nu prin denotațiile lor, ci prin conotațiile pe care le exprimă. «Bonheur» și «fericire» au aceeași denotație, dar conotațiile lor sînt deosebite; primul se întemeiază pe ideea de «ceas bun», iar al doilea se bazează pe ideea de «îmbeșugare». În latinește, «deloare» însemna a suge lapte din beșug. În fața a două cuvinte care transportă aceeași noțiune, francezii și românii nu vibrează la fel. Fiecare limbă își are stilul ei. În istoria culturii, stilul clasic exprimă echilibrul dintre afectiv și cognitiv, iar cel romantic exprimă revolta afectivului împotriva cognitivului dogmatizat. Stilurile celorlalte arte sînt subordonate stilului lingvistic. Trilurile unui lied de Schubert se deosebesc de trilurile unei privighetori deoarece sînt compuse de o ființă cuvîntătoare. Limbajul este principalul instrument în construirea culturii.

Valoarea unui stil crește o dată cu «cîmpul» care se formează între semnificantul și semnificația sistemului de semne folosit. Cu cît semnificația este mai înaltă și semnificantul mai percutant, cu atît emoția estetică este mai intensă și mai durabilă. Limba populară, în care acest cîmp semantic este restrîns, are o mai mare valoare stilistică pentru cei de la oraș decît pentru țăranii care o vorbesc în mod curent. Cuvîntul «drăgaz» devine mai expresiv abia după elaborarea conceptului de «timp liber». Pentru ca spectatorul să nu se oprească la semnificațiile din preajma perceptibilului, ci să se ridice la semnificații mai înalte, Brecht modifică semnificantul teatral obișnuit, întrerupînd acțiunea dramatică, intervenind cu comentarii, cerînd actorilor să-și interpreteze cu umor personajele etc. Picasso «diformează» contururile, Moore «disproporționează» volumele, Schönberg «strică» melodia... Prin semnificant, creatorul își realizează semnificația și izbește sensibilitatea auditorului sau spectatorului pentru a i-o transmite. Orice stil este dirijat în vederea unui anumit efect pe care trebuie să-l provoace în sufletul celorlalți: să convingă, să înspăimînte, să stîrnească rîsul...

ATENȚIUNE! SENS UNIC

O sumară biografie a celei mai renumite artere de circulație din București — Calea Victoriei. A fost trasată în anul 1692, de Constantin Brîncoveanu, ca drum drept și scurt spre moșia mării-sale de la Mogoșoaia. La 8 octombrie 1878 i s-a schimbat numele, devenind, de la Podul Mogoșoaiei, Calea Victoriei. Cam tot pe atunci i s-au făcut și trotuare, rămînind pentru căruțe și trăsuri numai o lărgime de 8 metri. Cu cinci ani mai înainte — în 1873 — se clădise în mijlocul ei un imobil mare căruia i s-a spus Hotel Bulevard și a devenit, de-a lungul anilor, sediul marilor banchete politice și al nunților boierești. Biata cale a fost nevoită de atunci să-l ocolească, formîndu-se astfel, la intretăierea cu fostul bulevard Elisabeta o mare strungă în circulația orășenească. După 1926, cînd noua pacoste apărută în viața orașelor — automobilul — transformase Calea Victoriei într-un infern, s-a căutat și s-a găsit o soluție de ușurare: s-a introdus sensul unic, așa cum se vede în fotografie. Altceva nu se putea face. Despre demolarea aripei drepte a Hotelului Bulevard nici vorbă. Construcția aceasta este făcută pentru veșnicie. Are temeliile din granit închegat cu var hidraulic; pare deci inexpugnabil chiar și cu mijloacele moderne de azi. Așa să fie? Păcat! O să rămînem cu strunga asta mare, acolo, totdeauna, în calea miilor de automobile care trec zilnic pe Calea Victoriei?

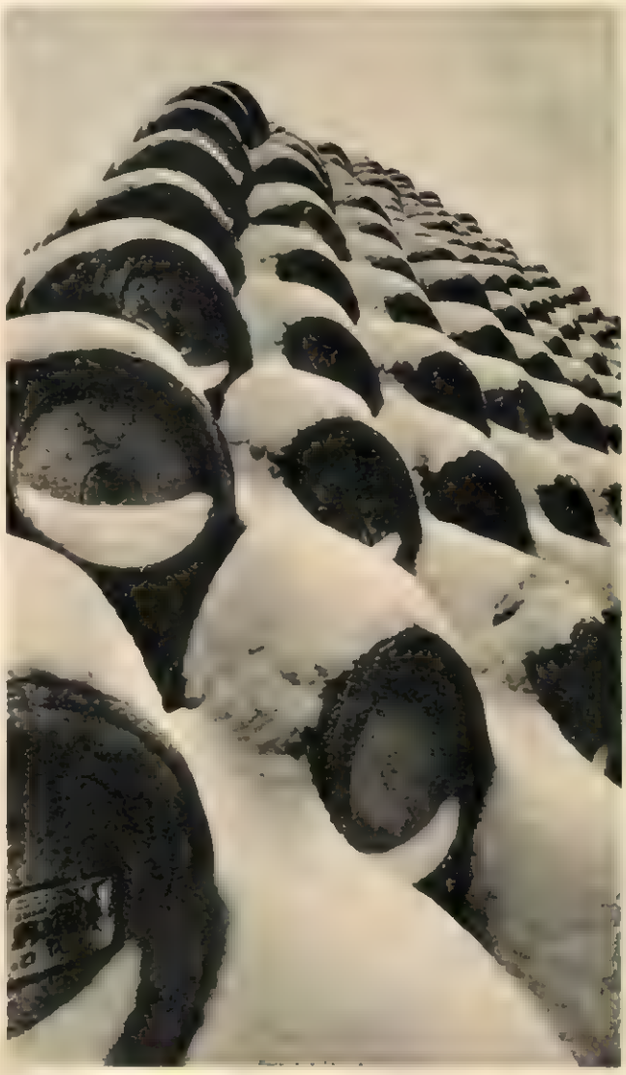

KHEOPS - KHEFREN MYKERINOS-BERE PLZEN

Piramida aceasta imensă se deosebește de ilustrele ei omoloage de pe malurile Nilului nu numai prin prezența nămeților de zăpadă. Deosebirea principală e una de conținut, ca să spunem așa. Piramida aceasta, care poate fi admirată la Praga, e construită din butoaie, iar butoaiele, departe de a fi niște deșertăciuni, sînt pline cu bere. Și încă bere de Plzen, proaspătă, răcită natural la temperatura ideală.

PE CÎND ȘI PE LINIA 31?...

La Viena circulă niște autobuze de mare capacitate în care, potrivit unei recente hotăriri, au acces și cărucioarele cu copii. Taxatorul autobuzului are printre celelalte obligații de serviciu și pe aceea de a ajuta mămicile să îmbarce echipajele cu odraslele lor.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

au pornit de la lingură și unde au ajuns

Aud mereu această afirmație plină de modestie.

— Noi am pornit de la lingură.

Cînd e vorba de o tînără pereche, această afirmație strecoară în sufletele noastre o inevitabilă duioșie și înțelegere. A porni de la lingură semnifică iubirea curată, fără interese materiale. Dar important e unde ajungi plecînd de la lingură.

Iată că unii pornind de la lingură au ajuns prea departe. Chiar prea departe. Modesta lingură le-a dat un mare avînt și parcă nu se mai opresc.

Am vizitat zilele acestea casa unui amic, burdușită cu tot felul de mobile, tablouri celebre, bibelouri scumpe, covoare la fel de scumpe. O senzație de sufocare și de moarte timpurie mi-au lăsat aceste averi adunate claie peste grămadă. Nu era o casă, ci un depozit. Era nu numai teribil de lacomă gazda mea, colac peste pupăză mai era și mîndră de lăcomia ei. Sînt oameni care nu se mulțumesc să fie proști, dar se mai și umflă în pene cu neghiobia lor. După ce am terminat de vizitat apartamentul transformat în magazin universal, gazda mi-a mărturisit cu modestie:

— Am pornit de la lingură...

Ei, nu mai spune... Ce fel de lingură o fi aia? Ce forță magică avea lingura aceea de la care au pornit ei?

Alt individ se laudă că are două mașini, dar ține să-mi precizeze cu aceeași ticăloasă modestie:

— Și cînd te gîndești că am început de la lingură...

Iarăși apare lingura aceea miraculoasă care se transformă atît de repede în automobile, vile și tablouri scumpe. Stau și mă întreb cu legitimă curiozitate: oare ce fel de lingură o fi? O lingură de aur? Un linguroi?

Alții sînt și mai modești:

— Noi am pornit de la linguriță.

Nici măcar de la lingură... De la linguriță. Alții chiar de la o lingură de lemn.

O linguriță e o linguriță și nu prea vezi cum dracul s-a transformat în magazin de consignație. Cînd aduc vorba de «linguriță» ei vor să sugereze că tot ce au obținut au obținut prin muncă onestă.

Totuși, nu prea îmi vine să cred. Am văzut și eu cum arată o lingură — îi cunosc limitele și calitățile.

Noi am pornit de la lingură... Tare mi-e teamă că nu e așa... Că n-au pornit de la lingură... ci de la o atroce și metodică lăcomie. Fără îndoială, la început n-a fost lingură...

600 000 000 de europeni față în față cu destinele EUROPEI (I)

Intre cele mai recente acțiuni ale adepților păcii, securității și cooperării pe continentul european se inscrie intîlnirea pregătitoare de la Bruxelles, din ianuarie a.c., în vederea adunării reprezentanților opiniei publice europene ce urmează a avea loc în iunie, în capitala Belgiei (în prim plan, membri ai delegației române).

de Cristian POPIȘTEANU

«Trăind în Europa și avînd încă proaspătă în memorie experiența tristă ce decurge din cele două războaie mondiale ale acestui secol, poporul nostru acordă un loc central în politica sa internațională înfăptuirii securității europene, organizării unei conferințe general-europene, stabilirii unor relații de bună vecinătate și conviețuire pașnică între toate popoarele acestui continent».

NICOLAE CEAUȘESCU

Dacă, după o absență de cîțiva ani, un călător s-ar întoarce în 1972 în Europa, ar constata în primul rînd nu atît transformările de ordin tehnico-științific, nu atît transformările din sfera producției, ci în primul rînd mutațiile din atmosfera politică europeană. Cine pășește pe continentul european observă cu destulă ușurință modificările de climat politic, predominanța tendințelor spre cooperare și securitate. Cine urmărește contactele și schimburile dintre țările europene, dintre toate țările europene, fie ele din apusul sau din răsăritul continentului, din sud sau din nord, remarcă intensificarea lor și totodată sporul calitativ pe care îl implică această frecvență. Cine analizează evoluția relațiilor dintre statele și popoarele Europei nu poate să nu înțeleagă convergența tot mai deplină a năzuințelor și eforturilor depuse pentru realizarea înțelegerii reciproce, pentru înfăptuirea securității și a cooperării multilaterale în Europa, nu poate să nu remarce diversificarea și fluxul sporit al manifestărilor în favoarea acestor idei deosebit de prețioase tuturor statelor continentului. În mod practic nu trece zi fără ca dintr-o țară sau alta a Europei să nu ne parvină știri despre luări de poziție, despre manifestări de prestigiu, despre noi inițiative destinate stimulării raporturilor de colaborare intereuropene. Asemenea acțiuni sînt astăzi mai numeroase decît oricînd și simpla lor înregistrare sub o formă de cronică ar putea determina apariția unui jurnal cotidian cu un număr impresionant de pagini.

Consfătuirea de la Praga a statelor participante la Tratatul de la Varșovia, de la sfîrșitul lunii ianuarie, a sintetizat printr-o trecere în revistă multiplă stadiul actual în care se află eforturile în vederea întăririi păcii, securității și cooperării în Europa și în primul rînd materializarea acestor eforturi prin pregătirea și convocarea unei conferințe general-europene, cu participarea Statelor Unite ale Americii și a Canadei. Documentele elaborate de Consfătuirea de la Praga se înscriu pe linia numeroaselor inițiative de pace în Europa, inițiative promovate în perioada începînd de la Consfătuirea de la București din iulie 1966, în vederea înfăptuirii unui program amplu, multilateral, realist, pentru găsirea căilor celor mai potrivite de așezare a relațiilor internaționale de pe continentul european pe coordonatele securității și cooperării. Aprobînd documentele adoptate la Consfătuirea de la Praga și activitatea delegației noastre conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri ale Republicii Socialiste România subliniază: «Hotărîtă să militeze activ și să-și aducă întreaga contribuție la cauza transformării Europei într-o zonă a păcii și cooperării fructuoase între țări suverane și egale în drepturi, România adresează celorlalte state, tuturor forțelor care se pronunță pentru securitate și colaborare pe continentul european, chemarea de a-și uni eforturile pentru a face să triumfe acest nobil deziderat, pentru a asigura pacea, destinderea și înțelegerea în Europa și în întreaga lume».

Dacă actualele procese pozitive din viața intereuropeană sînt o rezultantă directă a propunerilor, inițiativelor și eforturilor statelor socialiste, precum și a acțiunilor altor state de pe continent, nu este mai puțin adevărat că glasul opiniei publice europene s-a făcut auzit în mii și mii de acțiuni, în mii și mii de manifestări extrem de grăitoare.

ADUNAREA EUROPEANĂ A OPINIEI PUBLICE

Pe calendarul 1972 al acestor acțiuni, cea mai semnificativă se anunță a fi adunarea de opinie publică europeană care se pregătește pentru începutul lunii iunie în capitala Belgiei. Această adunare a fost precedată de serioase schimburi de păreri între reprezentanți ai opiniei publice din numeroase țări europene și ea se prefigurează de pe acum ca un mare for al adepților păcii, securității și cooperării, reuniți indiferent de orînduirea social-economică a țărilor lor, de sistemul filozofic sau politic pentru care optează, indiferent de orientarea pe care o profesează. «Caracterul cu totul nou al adunării noastre din iunie — citez din declarația întîlnirii pregătitoare ținută în luna ianuarie la Bruxelles — trebuie să fie determinat de deschiderea ei completă, permanentă, pe picior de egalitate, pentru toate forțele sociale și politice care se pronunță în favoarea destinderii și cooperării în Europa. Ne adresăm tuturor acestor forțe, fie că sînt la putere sau nu, să vină să lucreze împreună la definirea programului, la definirea procedurii și la desfășurarea adunării din 1972. Ne adresăm bărbaților, femeilor, tinerilor, tuturor celor care aparțin partidelor politice, organizațiilor sindicale și sociale, bisericilor, membrilor parlamentelor, cercurilor economice, savanților, ca și reprezentanților lumii culturii, ziariștilor, în sfîrșit, tuturor celor care vor să acționeze pentru un viitor mai bun și pașnic al Europei, pentru o Europă a păcii în securitate și cooperare».

Încrederea participanților la reuniunea pregătitoare de la Bruxelles că începe să se înfăptuiască speranța într-un proces de destindere reală pe continentul european, iar relațiile de pace, de bună vecinătate și coexistență pașnică între state, fără deosebire de sistemele sociale și politice, pot fi stabilite în Europa, este o consecință a proceselor noi manifestate în relațiile europene în ultimii ani. Scopul adunării de la Bruxelles este definit extrem de precis: «Adunarea noastră trebuie să se înscrie într-o vastă mișcare a opiniei publice în scopul creării unui climat de încredere, înțelegere și colaborare reciprocă; și aceasta într-un cadru democratic, pe baza respectării drepturilor fundamentale. Nu se poate spera în succesul eforturilor întreprinse de guverne pe calea reglementării pașnice a problemei europene fără o reînnoire a încrederii. Firește, mai rămîn obstacole de învins. Opinia publică și conducătorii politici sînt chemați să acționeze în propria lor sferă de competență și responsabilitate. Căci securitatea și cooperarea nu se instaurează decît prin convergența eforturilor tuturor». Am reprodus aceste mai lungi pasaje din Documentele întrunirii pregătitoare de la Bruxelles, deoarece ele vin să ilustreze într-un mod semnificativ etapa nouă în care au ajuns în prezent treburile Europei. Este vorba, desigur, de treburile politice, dar nu în mai mică măsură de treburile economice, sociale, culturale, care toate la un loc pot determina o nouă ascendență a relațiilor dintre toate statele continentului Europei.

Și în aceste eforturi contribuția Republicii Socialiste România este binecunoscută. Începînd de la contactele la nivel înalt, pe care conducerea de stat și de partid a țării noastre le-a avut în ultimii ani cu numeroase state din Europa (citez aici doar Franța, Italia, Austria, Finlanda, Republica Federală a Germaniei) și pînă la dezvoltarea schimburilor economice, tehnico-științifice, comerciale, culturale, artistice, sportive, turistice, practic cu toate statele continentului, de la Rezoluția din cadrul Organizației Națiunilor Unite cu privire la relațiile de bună vecinătate dintre statele europene, aparținînd unor orînduiri social-economice diferite și pînă la inițierea a numeroase rezoluții în cadrul Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa, contribuțiile României sînt astăzi pe drept cuvînt prețuite atît în opinia publică, cît și la nivelul guvernelor, parlamentelor, organizațiilor internaționale. Credincioasă politicii sale externe, de întărire continuă a alianței, colaborării și prieteniei frățești cu toate țările sistemului mondial socialist, de dezvoltare a relațiilor cu toate țările lumii, pe baza respectării neabătute a principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, a dreptului sacru al popoarelor de a dispune de ele însele, Republica Socialistă România a acționat și acționează în Europa din convingerea profundă că înfăptuirea securității și cooperării corespunde nu numai intereselor vitale ale popoarelor de pe continentul nostru, ci și cauzei generale a păcii și progresului. Înfăptuirea securității și cooperării europene ar deschide calea pentru o largă destindere internațională, pentru soluționarea unor probleme nerezolvate de pe alte continente, ar fi un îndemn puternic pentru așezarea relațiilor dintre toate țările pe baze noi, sănătoase, de colaborare și încredere reciprocă. Lupta frontului antiimperialist reprezintă un tot unitar și de aceea nu încape îndoială că înfăptuirea acestor țeluri în Europa ar fi un triumf al forțelor păcii și progresului de pretutindeni.

PUNCTE DE REPER ÎN «REDESCOPERIREA» EUROPEI

Pornind de la actualul raport de forțe pe continentul european și în lume, pornind de la realitățile Europei celei de-a doua jumătăți a secolului XX, căutările și eforturile pentru ceea ce s-ar putea numi «redescoperirea» Europei au cîteva puncte de reper pe care le putem socoti istorice. A pune în valoare tezaurul de civilizație pe care l-au moștenit toate popoarele, în interesul suprem al progresului și pentru afirmarea personalității fiecărei națiuni europene, acesta este în fond elementul motor al largului proces de redescoperire a Europei de către europeni, de consolidare a legăturilor dintre toate țările și popoarele continentului. Cerințele desfășurării ascendente a acestui proces au arătat că el nu poate fi conceput decît în condițiile în care popoarele europene care trăiesc în state cu orînduiri social-economice diferite, aparținînd unor regimuri politice și avînd filozofii diferite, aflate pe trepte diferite de dezvoltare, pot să fie ferite de pericolul unor conflicte atît de distructive cum pot deveni cele purtate cu actualele mijloace ale tehnicii militare.

Rolul Europei se relevă a fi acela al unuia dintre principalele focare de civilizație omenească, de focar de pace și stabilitate de primă însemnătate în lumea contemporană. Acest rol se poate releva cu atît mai pilduitor astăzi, cînd popoarele fiecărui continent caută să-și fixeze vocații în coordonatele păcii și ale progresului. Să nu uităm că, deși a trecut prin crize și impasuri grave, cu precădere în perioada războiului rece, situația internațională din Europa a fost ferită de 27 de ani de o conflagrație.

Afirmarea personalității progresiste europene — pentru ca în definitiv Europa nu a reprezentat numai acel centru al puterii militare și economice, baza metropolelor și uriașelor imperii, ea nu a însemnat doar concepția și politica europocentrismului —

Europa — un tezaur de civilizație pe care l-au mostenit toate popoarele în interesul suprem al progresului și pentru afirmarea personalității fiecărei națiuni europene (în fotografii: Partenonul de la Atena și Coliseumul din Roma).

implică, în lumea contemporană a interdependențelor, eforturi conjugate pentru promovarea cooperării cu țările din celelalte regiuni ale globului. Jucînd rolul unui nucleu politic important al lumii timp de mai multe secole, Europa a fost totodată un principal laborator și în același timp un teren de încercare pentru diferite teze, teorii și proiecte privind asigurarea păcii și securității generale. Cu atît mai mult epoca noastră, a celor mai profunde procese revoluționare și răsturnări sociale, a celor mai dramatice conflicte militare și totodată a electronicii, a atomului, a cuceririi spațiului extraterestru, a armamentului racheto-nuclear, a noii și a celei mai complete revoluții tehnico-științifice, comportă dimensiuni inedite pentru securitatea lumii întregi, deci și a statelor europene.

Să jalonăm cîteva dintre acele puncte de reper în tradițiile Europei, mai precis din acel tezaur comun care leagă popoarele europene, le determină să-și consacre energiile dezvoltării fiecăruia în parte și afirmării ideilor păcii și securității pe continent și în lume. Nu poate fi vorba de un inventar al valorilor materiale sau spirituale, fie că este vorba de Partenon, de Simfonia a IX-a, de Notre-Dame de Paris, de opera lui Dostoevski, de geniul lui Shakespeare, de pasărea măiastră a lui Brâncuși sau de statuile lui Michelangelo, și cu atît mai puțin de un catalog al ideilor și mișcărilor sociale europene care au propulsat înainte omenirea, ci de esența tuturor acestor realizări, de rațiunea europeană, de apartenența comună a tuturor popoarelor la devenirea acestui continent. Europa a fost în primul rînd leagănul unei vechi și bogate civilizații de peste două milenii, care a adus și aduce o bogată contribuție la progresul omenirii, punîndu-și pecetea pe întreaga dezvoltare mondială. Începînd de la civilizația greacă și pînă la contururile civilizației erei socialismului și comunismului care se conturează sub ochii noștri, Europa este legatara unei moșteniri de valoare inestimabilă pe care nu unul sau cîteva popoare din apusul sau din răsăritul continentului o pot revendica și duce mai departe, ci doar multitudinea de națiuni care se afirmă pregnant pe scara continentului și a lumii.

Putem fi siguri că civilizația modernă mondială în curs de formare este mai europeană prin nașterea ei decît civilizația antică. Începînd cu antichitatea greacă și apoi cu cea romană, inclusiv cu civilizația bizantină, de mai bine de două milenii popoarele Europei au contribuit fiecare în parte la făurirea unui patrimoniu imprescriptibil de cultură și civilizație, de obiceiuri și morală, care a făcut din continentul nostru unul dintre propulsoarele progresului. Să nu uităm că multe dintre principalele descoperiri care au stimulat dezvoltarea industriei, comerțului, științei și tehnicii între secolele XV și XX se datorează efortului de gîndire și creație europeană. Să nu uităm că Renașterea, reforma, mișcările revoluționare au avut ca principal punct de pornire și de manifestare țările europene. Să nu uităm că în Europa au luat naștere marile mișcări populare și curente de gîndire care au dat lumii întregi idealuri de libertate națională și socială; pe solul european au luat naștere pentru prima dată ideile democrației și ale socialismului. Pe continentul nostru s-a format cea mai înaintată concepție despre natură și societate — marxism-leninismul. Și tot aici această concepție a început să fie pentru prima oară transpusă în viață, inaugurînd o eră nouă în mersul înainte al omenirii, o dată cu victoria Revoluției din Octombrie din Rusia și apoi prin angajarea pe drumul socialismului a altor țări europene și de pe alte continente.

Dar Europa nu se rezumă numai la aceste dimensiuni. Despre alte laturi ale problemei europene ne vom ocupa în numărul viitor!

„ESTE TIMPUL SĂ SE TREACĂ LA PREGĂTIREA CONCRETĂ..."

Gazdă ospitalieră a numeroase personalități marcante ale vieții publice europene, Bucureștiul este una dintre capitalele în care dialogul bilateral a pus baze trainice pentru aprofundarea și dezvoltarea ideilor menite să ducă la promovarea securității europene. Redăm în exclusivitate pentru cititorii «Flacării» o serie de opinii ale unor oaspeți de seamă în legătură cu necesitatea făuririi securității europene și cu căile concrete pentru atingerea acestui țel.

FRANCESCO de MARTINO, lider al partidului socialist și fost vicepremier al guvernului italian:

«Ca exemplu al colaborării intereuropene, relațiile româno-italiene se dezvoltă în permanență și înregistrează progrese în toate domeniile — cu primordialitate în sectorul economic căruia ambele părți îi acordă o atenție specială. Italia se numără la ora actuală printre principalii parteneri comerciali și economici ai României, ceea ce constituie o bază solidă și pentru perspectiva de viitor a relațiilor dintre țările noastre, dintre două state europene. Cu toate că Italia și România nu au aceleași poziții în anumite probleme internaționale și aparțin unor alianțe politice diferite, viața a demonstrat că nimic nu ne poate împiedica în urmărirea acelorași scopuri și anume respectarea suveranității și independenței naționale, înfăptuirea destinderii internaționale și convocarea conferinței pentru securitatea europeană care să creeze un fundament cît mai temeinic pentru pacea Europei. Sper că viitoarea conferință general-europeană pentru securitate se va întruni cît mai curînd posibil, iar contactele pentru pregătirea lucrărilor conferinței ar putea începe în primele luni ale anului 1972».

PETER JANOS, ministrul afacerilor externe al R.P. Ungare:

«Dacă se compară atmosfera politică europeană de astăzi cu cea existentă în urmă cu doi sau trei ani, se constată o serie de schimbări surprinzător de mari: sînt convins că pregătirile în direcția Conferinței general-europene și anume contactele bilaterale au contribuit în mare măsură la îmbunătățirea atmosferei politice în Europa. Este de acum timpul să se treacă la pregătirea concretă, multilaterală, a conferinței europene. Diplomația maghiară activează în direcția unei înțelegeri între popoare, pe bază de reciprocitate. În conformitate cu coexistența pașnică, ne străduim să stabilim și să cultivăm relații cu toate țările și, trăind în Europa, ne interesează în modul cel mai direct problema securității europene. Primul război mondial a izbucnit la cîteva sute de kilometri la sud de Budapesta, și cel de-al doilea război mondial la cîteva sute de kilometri spre nord. Astăzi ne străduim să fim cît mai activi în problema securității europene. Noile inițiative ale țărilor socialiste se bucură, după cum se vede, de o largă audiență».

DOM MINTOFF, primul ministru al Maltei:

«Din punct de vedere politic și cultural, noi maltezii am fost influențați de tradițiile europene și de cultura europeană și ne considerăm un pod natural între Europa și Africa; totodată, credem că nu poate să existe securitate în Europa fără o înțelegere în privința Maltei. În domeniul realizării securității europene, considerăm că viitoarea conferință general-europeană prezintă o valoare certă, după cum, pentru noi maltezii, problema găsirii unei soluții în legătură cu independența Maltei se află pe primul plan. În Europa, la fel ca și în lume în general, egalitatea tuturor statelor — mari sau mici — trebuie să fie o preocupare de prim ordin».

DR. IURI IUDANOV, șef de sector la Institutul de relații internaționale și economie mondială din Moscova:

«Participanții la colocviul nostru științific au ajuns la concluzia unanimă că viitoarea conferință general-europeană pentru securitate și colaborare va contribui la însănătoșirea mai departe a situației internaționale, la lărgirea relațiilor economice și tehnico-științifice pe continentul european. Dezbătînd tema colaborării economice și tehnico-științifice între țări cu orînduiri social-politice diferite, care va figura neîndoielnic pe agenda viitoarei conferințe general-europene, am avut o nouă confirmare a faptului că intelnirile dintre oamenii de știință în domeniul dreptului internațional din țările socialiste contribuie la studierea aprofundată a relațiilor internaționale și la clarificarea unor probleme de interes general. În cadrul dezvoltării forțelor de producție și a revoluției tehnico-științifice, care contribuie la internaționalizarea vieții economice și impune în mod obiectiv dezvoltarea relațiilor politice, științifice, tehnice etc., cercetarea are misiunea de a fundamenta în mod științific procesul obiectiv al relațiilor internaționale contemporane».

VALERY GISCARD d'ESTAING, ministrul economiei și finanțelor al Franței:

«În problemele securității europene, Franța și România s-au străduit întotdeauna să se pună de acord. Astfel, în documentul comun semnat de președintele Nicolae Ceaușescu, la încheierea vizitei făcute la Paris în 1970, și de președintele Franței, Georges Pompidou, se preciza adoptarea unei poziții comune în favoarea convocării conferinței general-europene de securitate. De la acea dată memorabilă au fost avansate numeroase idei și s-au făcut multe propuneri constructive, astfel încît numeroase țări, printre care și Franța, sînt astăzi de acord asupra necesității pregătirii concrete a acestei conferințe. Sper că în același spirit vom asista cît de curînd la începerea lucrărilor pregătitoare ale conferinței propriu-zise. Și nu este greu de presupus că marea reuniune europeană urmează să se întrunească într-un viitor cît mai apropiat. Ideile românești și franceze în legătură cu securitatea europeană derivă din concepția bazării securității pe independența națională, și aceste idei avansează paralel după publicarea Declarației comune franco-române, semnată de președinții celor două state».

Interviuri realizate de Z. FLOREA

tv

de C.N. CONSTANTINIU

dialog și idei

Prezența tot mai activă a dialogului — în diverse emisiuni ale televiziunii — și a imaginii directe ne pune în contact și ne confruntă cu probleme reale, extrem de variate, ceea ce ne dă sentimentul de participare la viața socială, la evenimentele politice și culturale, ne satisface nevoia de cunoaștere obținută în condițiile magice ale micului ecran în casele noastre — cu ușurință și comoditate.

Nu ne putem mulțumi numai cu o ambianță de butaforie confecționată în studio pentru că — ceea ce mi se pare miraculos, ceea ce cred că reprezintă substanța și specificul televiziunii este tocmai posibilitatea pe care ne-o creează de a fi omniprezenți în uriașul și complexul angrenaj al vieții, al realului, al confruntărilor dintre oameni.

Eforturile în această direcție sînt tot mai evidente, se pare că micul ecran își înțelege bine rostul și rațiunea de a exista, stabilind legături intime între opiniile celui care privește și cele ale altora, între subiect și obiectul vast care este realitatea înconjurătoare.

Nu întîmplător comentariile celor care apreciază și exprimă păreri despre emisiunile televiziunii se opresc adesea asupra acelora în care se schimbă idei, de cele mai multe ori «la fața locului», pe o stradă, într-o cafenea, în hala unei uzine, într-o primărie a unui sat etc.

Și în felul acesta am descoperit că, înaintînd cu aparate și microfoane în cele mai neprevăzute locuri și medii sociale, au fost scoase la iveală mostre de inteligență umană surprinzătoare, sentimente morale profunde ori o sensibilitate acută pe planul înțelegerii artistice. Nu ne mai rămîne decît să înaintăm cu și mai mult curaj, să explorăm mai atent și să... știm să întrebăm, mai ales să știm ce întrebăm.

Cu fraze ca «ce ne puteți spune despre locurile acestea?» sau «de ce sînt casele așa de frumoase?», o să creăm interlocutorilor o stare de amnezie totală, de complex inhibițional și o să primim răspunsul pe care îl meritățm — adică generalități complezente, fraze stereotipe, lozinci tocite.

Nu oricine își exprimă cu ușurință gîndurile și nu lecții de abilitate stilistică ne trebuie; nu pentru evidențe și generalități sforăitoare interpelăm un primar de sat, un învățător sau un director de școală.

Să nu ne fie teamă de fapte simple și mărunte, să nu avem sentimente de culpabilitate cînd ni se spun și unele amănunte ce par supărătoare, să nu insinuăm răspunsuri perfecte, exemplare. O felie de viață adevărată, cu luminile și umbrele ei, e mult mai convingătoare și mai educativă, mai relevantă în expresia ei nudă, decît o serie de dialoguri juste, știute dinainte, bănuite de la primele fraze... Pentru simplul motiv că viața, oriunde, în orice împrejurare, e alta decît cu decenii în urmă, e viață socialistă nouă, în care este deja încorporată o activitate creatoare de un sfert de secol, în care oamenii gîndesc în chip nou și acționează într-o modalitate nouă. «Așa-i că aveți școală modernă în sat?» Iată un stil de a dialoga nu numai depășit, dar care poate tulbura profund pe cel intervievat, pentru el «evenimentul» fiind trecut de mult în categoria adevărurilor consumate.

Intransigenți și duri cu conștiințele letargice (ca în dialogurile cu tinerii pierde-vară din baruri), joviali și festivi cu «eroii pozitivi», împărțind de acasă realitatea în culori ireconciliabile, reducem posibilitatea de meditație, simplificăm și nu convingem.

Și e păcat, pentru că, trebuie să o recunoaștem, televiziunea deschide larg ferestrele către toate evenimentele vieții.

HOȚII DE PĂGUBAȘI!

de Viorica CIORBAGIU

În sala de ședințe a Tribunalului din Constanța, la începutul lunii decembrie 1971. Procese civile. Procedură obișnuită. Se strigă nume și prenume, dezbaterile sînt operative, oamenii pleacă repede pentru a mai reveni la un nou termen ori nu.

Un ochi atent putea să remarce însă că în bănci așteptau cu evidentă nerăbdare mai mulți oameni, interesați de aceeași pricină. Și, în fine, este rostit numărul dosarului — 1795. Avocatul apărării debitează, monoton, cîteva propoziții confuze, singurul lucru inteligibil fiind cererea de amînare a procesului (a cîta oară?). În completul de judecată are loc o scurtă consultare și amînarea se respinge. Așadar, i se dă cuvîntul delegatului O.C.L.P.P.-Constanța, jurisconsultul Violeta Petre. Pledoaria citită de pe niște foițe are aerul unui extemporal copiat de la vecinul de bancă, de către un elev care n-a citit lecția aceea niciodată. Violeta Petre se poticnește frecvent de termenii tehnici înșiruiți pe hîrtie și spectacolul i se pare ei însăși atît de comic, încît nu izbutește să-și reprime zîmbetul. După aglomerația de «ștuțuri, indicatori S, coloane vizibile, normative etc., etc.», care-i pun la grea încercare dicția, împuternicita O.C.L.P.P. își regăsește, în fine, aplombul și «recită» pe ton patetic și acuzator: reiese că este o nemaiauzită obrăznicie din partea locatarilor blocului 1 C — Tomis-Nord să ridice pretenții față de oficiul susnumit. În cel mai rău caz, conchide reprezentanta, fiecare dintre cei 240 de proprietari din bloc poate să se judece separat cu O.C.L.P.P.-Constanța, dacă socotește util.. Dar așa, global, toți locatarii, asta nu, e fără precedent, e ilegal — încheie Violeta Petre, de data aceasta cu un zîmbet superior. Instanța era derutată, chiar după intervenția succintă a lui Ioan Sacotă — împuternicitul asociației locatarilor din blocul 1 C. Și atunci, chiar cu riscul de a contraveni regulilor instăpînite în mersul dezbaterilor, a ieșit în față Radu Ioana, locatara apartamentului 20, care, în cîteva cuvinte, se pare că a lămurit esența necazului: important nu era că fațada nu strălucește sub razele soarelui sau lunii, contează prea puțin dacă finisajul exterior conține sau nu marmură pisată; grijile și nemulțumirile stăruie din cauza unor defecțiuni grave ale blocului, care au fost bagatelizate în discuție... Tribunalul a dat semne de înțelegere, anunțînd, în concluzie, că pronunțarea se va da la 22 decembrie 1971, orele 15. Președintele completului de judecată a mai adăugat însă că ar fi util să se facă auzit conținutul dosarului și la Consiliul popular județean Constanța...

Cum a ajuns cauză de tribunal insatisfacția comună a celor 240 de familii?? Istoricul (perpetuat pînă la data de astăzi) începe în noiembrie 1969, cînd a fost, chipurile, dat în folosință blocul 1 C din Tomis-Nord. Chipurile, fiindcă în timp ce se instalau la etajele V sau VI cei dintîi locatari, parterul mai era încă populat de constructori și instalatori în plină desfășurare a lucrărilor. La nici două luni după ocuparea integrală a blocului, între scările C și D zidul a fost «fulgerat» din senin pe toată înălțimea celor zece etaje, iar la capătul dinspre nord soclul a rămas în aer cu 10 cm, toate pietrele soclului dizlocîndu-se. Șantierul abia demontat a revenit parțial, timp de aproape trei luni de zile desfășurîndu-se lucrări de fundații (!!!) în subsolul inundat al blocului. Soclul a fost «cornat» cu 25 de spărturi apreciabile, prin care s-a introdus pămînt și beton: operație de consolidare a temeliei unui bloc cu o încărcătură fizică de 1 000 de persoane, plus mobile și alte obiecte de uz casnic însumînd greutate. Un balcon s-a desprins de zid, rămînînd agățat în aer ca o giruetă stricată. Crăpături longitudinale și transversale, pereți mușcați de ploaie și mucegăiți.

E drept, au avut loc expertize, s-au încheiat procese verbale de remedieri, constructorii s-au întors, vremelnic, după cum am spus mai sus, ca să-și refacă unele greșeli care săreau în ochi, dar... În nota de deficiențe (al cărei conținut ar umple o jumătate de revistă) încheiată la sfîrșitul anului 1970, semnează în afara expertului — ing. C. Dopan de la Inspecția de stat în construcții — toți reprezentanții din Constanța, solidari sau nu în realizarea blocului cu pricina: șeful Oficiului pentru construcția locuințelor proprietate personală — ing. Gh. Bobe, reprezentanții Trustului de construcții locale — ing. Gh. Borcea și Gh. Mușat, din partea Inspecției de control a Consiliului popular județean — ing. H. Brodel și așa mai departe.

Apropo de recomandarea tribunalului la procesul din decembrie: în dosar figurează chiar o adresă (din 26.XI. 1970) a ing. Ion Tăvală, vicepreședintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean Constanța, adresă «pentru impulsionarea remedierilor în vederea efectuării recepției finale pe data de 30.XII.1970, conform H.C.M. 900/1970...» Rugămintea adresată de către vicepreședintele ing. I. Tăvală Trustului de construcții locale poartă în încheiere următoarea formulă: «Totodată, vă rugăm a ne comunica măsurile luate». Nădăjduim că este limpede pentru toată lumea: necazul proprietarilor din blocul 1 C a ajuns (și nu de curînd) chiar pînă la Consiliul popular județean. Unde-i folosul?

Am stat de vorbă, în Tomis-Nord, cu multe dintre familiile angajate în dosarul nr. 1795/1971. La apartamentul 32 locuiește familia Valeriu și Elena Busuioc (mecanic de locomotivă și laborantă, au doi copii): «Din 1969 și pînă acum, unul dintre noi nu contribuie, practic, la cheltuielile casei. Am făcut eforturi mari pentru acest apartament (cu confort sporit?!), care ne-a adus mai multe supărări decît bucurii. Crăpături în ziduri, țevi sparte; în tocul ușilor am găsit la demontare, în loc de mortar, ghemotoace din saci de hîrtie. Este o adevărată bătaie de joc...»

Tehnicianul hidrotehnic Anastase Dumitrașcu de la apartamentul 25 ne-a relatat «trucul» folosit de constructori — acela de a ocoli operațiunea recepției — (fără știrea O.C.L.P.P.?) de a-i determina pe locatari să preia, cum se află, apartamentele. Așa că, reclamațiile ulterioare...

În apartamentele 28 — familia Iosup Cheamil — și 20 — familia I. Radu — am văzut pereți care au contaminat cu mucegai mobila, saltelele și cuverturile.

În blocul 1 C locuiesc oameni cu salarii medii, pentru care, așa cum remarca unul dintre interlocutori, un apartament proprietate personală nu înseamnă un divertisment, nu poate fi trecut în rîndul cheltuielilor menite să-ți asigure o simplă fantezie trecătoare. Blocul nou, abia inaugurat (2 ani raportat la o viață întreagă nu poate da alt calificativ), parcă seamănă de pe acum cu o corabie peste care a trecut o furtună. E drept, în însrisurile primei serii de experți se subliniază că defecțiunile consta-

Imaginile de față ou rostul să vă sugereze detalii ale unui bloc de locuințe abia inaugurat...

tate nu afectează stabilitatea blocului. Da, sigur așa trebuie să fie! Dar recepția finală tot nu s-a săvîrșit și asta în nici un caz pentru că toate cele se află în stare ideală. Invocarea H.C.M. 900/1970 sau a Legii calității nu a folosit la nimic și nu se concretizează ca atare. Responsabilul direct, — O.C.L.P.P. — care se erijează formal în beneficiar, apare într-o lumină cu totul bizară. Este ca și cînd ți-ai comanda un rînd de haine cu stofă cu tot, iar la sfîrșit croitorul ți-ar servi un simulacru de îmbrăcăminte, recomandîndu-ți să te războiești cu producătorul de foarfece, de ață sau ace! Și un apartament nu costă cît un costum!

Cîteva convorbiri telefonice ale redacției cu tribunalul din Constanța ne-au «lămurit» că pronunțarea în procesul dosarului amintit s-a amînat mereu. Ultimul termen despre care am aflat era 17 februarie 1972 — din cauza unei noi expertize. Expertiză care nu are rol să stabilească mai exact dimensiunea defecțiunilor blocului 1 C. Nu, nici vorbă! Expertiza trebuie să dovedească «adevărul» O.C.L.P.P. întru respingerea acțiunii acelora pe care trebuia să-i slujească. Hoții de păgubași se cuvine să fie puși la «stîlpul infamiei». Și oare nimeni să nu știe, să nu afle și să stabilească dacă un asemenea tratament este drept sau nedrept?!

Sîntem siguri că justiția o va face!

literare

de G. DIMISIANU

Valeriu CRISTEA:

tînărul dostoevski

Acest eseu despre Dostoevski este una dintre cărțile prin care noua critică românească își sporește autoritatea, dovedindu-se apță să se apropie, dintr-o perspectivă ce-i aparține, de marile teme și de marii scriitori universali. Prin astfel de lucrări ea iese decis din condiția minoratului la care mulți o fixaseră parcă pentru totdeauna, neacordîndu-i de jucat vreun rol în afara cîmpului de acțiune al foiletonisticii efemere; își afirmă așadar, prin asemenea lucrări de concepție matură și superioară meditație, disponibilitățile multiple și orizontul larg de cultură, abundența ideilor și curajul de a le formula independent.

Fără a se izola de rumoarea proceselor ce au loc în actualitatea literară imediată, domeniu care îl pasionează și căruia i s-a devotat de aproape un deceniu, continuînd să comenteze noile apariții și să se angajeze în confruntări de opinii (care uneori sînt dure polemici) privitoare la tendințele literaturii de azi, necăutînd așadar (sau neizbutind) să se îndepărteze prea mult de zonele fierbinți ale mișcării literare, Valeriu Cristea a găsit totuși resursele de a concepe și elabora o carte precum aceasta pe care o consemnăm: de o puternică și totodată mereu liniștită, egală tensiune a interpretării, acumulînd argumentele răbdător și avansînd tenace pe traseul unor ipoteze ce se vor confirmate, reușind să capteze pînă la urmă, într-un unic focar, toate elementele de care demonstrația va avea nevoie. Rezultă o viziune asupra creației dostoevskiene de o nedezmințită unitate interioară.

Comentînd operele de tinerețe ale lui Dostoevski, cartea lui Valeriu Cristea nu se restrînge la analize parcelate căci își propune un țel care atrage în raza cercetării întreaga operă și biografie a scriitorului. Și anume, acela de a dovedi continuitatea creației lui Dostoevski peste falia tăiată de anii detenției și ai exilului, de a constata și pune în valoare idei, personaje, teme, situații umane care, aflate în scrierile de tinerețe, prefigurează totodată substanța și marile simboluri ale operelor din perioada matură. Asta înseamnă, desigur, a menține tot timpul sub priviri opera dostoevskiană în întregimea ei, un «comparativism intern» la care autorul eseului a recurs în mod necesar: «Metoda pe care o vom folosi va fi aceea a lecturii inverse, a cercetării primelor manifestări literare din perspectiva operelor majore de mai tîrziu, a întregii creații. Ocupîndu-ne de un personaj adeseori abia schițat, vom încerca să arătăm ce a devenit, să-i redescoperim vertebrele rudimentare în osatura infinit mai complicată a eroilor de mai tîrziu. Oprindu-ne asupra unei teme sau a unei situații epice date vom încerca să arătăm cum s-a transformat...» (pag. 21).

Stabilind filiații și descifrînd urme ce păreau pierdute, raportînd datele operei la biografia spirituală a scriitorului, la evenimentele istorice și sociale din epocă, eseul lui Valeriu Cristea realizează o reconstituire pasionantă a lumii dostoevskiene, a relațiilor dintre marele scriitor și eroii săi, dintre el și contemporani, o reconstituire care ni se impune convingîndu-ne. Autorul nu construiește la tot pasul ipoteze senzaționale, preferînd să se țină mereu aproape de litera textului dostoevskian, dar senzația de noutate a interpretării, de prospețime a recepției e mereu prezentă. Independența perspectivei sale e neostentativă, însă reală și fertilizatoare.

VĂ RECOMANDĂM PRODUSELE REALIZATE
DE UNITĂȚILE CENTRALEI INDUSTRIALE
A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR
IZOLATOARE - PLOIEȘTI
Str. [illegible] nr. 2, telefon: [illegible], telex: [illegible]

— Geamuri trase 2-7 mm grosime, în dimensiuni 28-220 cm × 100-350 cm.
— Geamuri laminate armate sau ornamentate în dimensiuni 85-170 cm × 100-350 cm.
— Geamuri șlefuite 5-14 mm grosime, în dimensiuni maxime 250-450 cm.
— Oglinzi din geam șlefuit, dimensiuni maxime 200-450 cm.
— Geamuri securizate 5-18 mm grosime, dimensiuni maxime 200-300 cm, utilizate la vagoanele C.F.R., tramvaie, vitrine, uși, balustrade, scări.
— Vată din sticlă și produse din vată minerală, inclusiv plăci fono și termoizolatoare.
— Împisitură din sticlă bitumată și nebitumată.
— Carton bitumat.
— Covor PVC pentru pardoseli.
— Tapet semilavabil.
— Cărămizi dialit.
— Cahle de teracotă.
— Materiale de construcții din poliesteri armați cu fibre din sticlă: complexe instalații sanitare, plăci ondulate, conducte, scaune autobuze etc.

Firma se numără printre cei mai renumiți furnizori de geamuri, oglinzi și materiale izolatoare din lume.
Expoziția internațională de materiale de construcții de la Moscova (septembrie 1971), al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum-București (septembrie-octombrie 1971), doar două manifestări economice de mare amploare la care produsele realizate de unitățile Centralei Industriale au întrunit aceleași sufragii unanime din partea miilor de vizitatori, opinii favorabile din partea sutelor de beneficiari, urmarea tuturor acestor bune impresii concretizîndu-se în zecile de contracte pe care le-a încheiat CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești – România.
Două diplome de onoare au fost obținute la Expoziția internațională de materiale de construcții de la Moscova (septembrie 1971) de Fabrica de geamuri Tîrnăveni și întreprinderea materiale izolatoare Berceni — unități aparținînd acestei centrale.

ORICE DAR ATRĂGĂTOR POATE FI UN MĂRȚIȘOR!

27 FEBRUARIE MĂRȚIȘOR'72 8 MARTIE

tradițional prilej de a oferi nenumărate cadouri;
alegerea fiind fără îndoială dificilă, vă recomandăm:
PODOABE · COSMETICE · TRICOTAJE ·
· CONFECȚII · ÎNCĂLȚĂMINTE ·
· DULCIURI ·

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Evenimentele din ultimele zile, de o deosebită însemnătate în viața social-economică și politică a României socialiste au reliefat pregnant profunda preocupare a conducerii de partid și de stat din țara noastră pentru complexul proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Dar și pentru destinele socialismului și păcii în lume. Dezbătînd problemele înfloririi economiei naționale, problemele mersului înainte al societății noastre socialiste — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție — «ne îndeplinim obligația sacră, fundamentală față de poporul nostru, față de națiunea noastră socialistă... Procedînd astfel, partidul nostru aduce o contribuție de preț la întărirea socialismului pe plan mondial, la creșterea prestigiului și influenței acestuia în lume. Totodată, nu uităm obligațiile ce le avem față de cauza generală a luptei popoarelor pentru progres social și democrație, pentru înfăptuirea aspirațiilor lor de libertate, prosperitate și pace. Prin întreaga sa politică externă, România a fost, este și va fi un detașament activ, de nădejde al marelui front antiimperialist mondial, al prieteniei între popoare». Prin cuvîntul celui mai înalt exponent al politicii partidului și statului nostru a fost reafirmată, o dată mai mult, poziția României în principalele probleme ale vieții internaționale contemporane. «Întreaga noastră activitate externă — arăta secretarul general al partidului — animată de un profund spirit de responsabilitate internațională, are drept țel sporirea contribuției României la rezolvarea problemelor grave care confruntă omenirea contemporană, la zădărnicirea politicii imperialiste de dominație, dictat și agresiune, la împiedicarea izbucnirii unui nou război mondial». Transpusă în viață cu principialitate și consecvență prin fapte evidențiate zi cu zi, această politică și-a văzut confirmată pe deplin justețea în evoluția situației internaționale din anii din urmă.

Obiectiv de prim ordin al activității externe a partidului și țării, dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste este urmărită cu perseverență, ca un element corespunzînd atît intereselor fiecărei țări socialiste în parte, cît și cauzei socialismului și păcii în lume. Expresie concretă a activității desfășurate pe acest tărîm o constituie și vizita oficială de prietenie în România, a delegației ungare de partid și guvernamentale conduse de tovarășul János Kádár, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar.

Preconizînd întărirea continuă a prieteniei și solidarității internaționaliste cu toate celelalte țări socialiste, România se preocupă totodată pentru lărgirea colaborării multilaterale cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Și, ca țară europeană, acordă un rol important relațiilor cu țările de pe acest continent, depunînd eforturi susținute pentru promovarea cauzei securității în Europa. În acest context se înscrie și vizita întreprinsă la Viena de ministrul român al afacerilor externe. Comunicatul comun dat publicității la sfîrșitul vizitei ministrului Corneliu Mănescu în Austria, evocînd schimbul fructuos de vederi privind evoluția ascendentă a relațiilor bilaterale, menționează totodată că cele două părți au acordat o atenție deosebită problemelor securității și cooperării în Europa.

Apreciind că sînt create condiții pentru trecerea la pregătirea conferinței general-europene și la organizarea ei în cel mai scurt timp, România este hotărîtă să acționeze cu toate forțele pentru a se trece cît mai rapid la pregătirea concretă, multilaterală a ținerii acesteia. «Considerăm — preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu în aceste zile — că interesele generale ale păcii și colaborării în Europa, ca și în întreaga lume, impun fiecărui stat să acționeze în această direcție. Apreciem că sînt condiții favorabile ca în următoarele luni să se treacă la consultări practice în vederea organizării conferinței general-europene».

Pe eșichierul internațional, evenimentul care a polarizat în bună măsură atenția opiniei publice și a comentatorilor de presă în aceste zile îl constituie vizita președintelui S.U.A., Richard Nixon, în Republica Populară Chineză. La ora scrierii acestor rînduri, vizita și convorbirile abia au început. Dar încă de pe acum, și chiar din zilele ce au precedat începerea vizitei, comentatorii au fost cvasiunanimi în a evidenția importanța în sine a acestui eveniment — și anume triumful realismului, al rațiunii în abordarea de către conducătorii S.U.A. a raporturilor cu adevăratii reprezentanți ai poporului chinez de aproape 800 milioane oameni. În toastul său la recepția oferită în cinstea președintelui Nixon, premierul Ciu En-lai menționa: «Sistemele sociale ale Chinei și S.U.A. sînt fundamental diferite și există mari divergențe între guvernul chinez și guvernul S.U.A.. Totuși divergențele nu trebuie să împiedice China și S.U.A. să stabilească relații normale, de la stat la stat, pe baza celor cinci principii ale respectului reciproc, al suveranității și integrității teritoriale, neagresiunii reciproce, neintervenției în afacerile interne, egalității și avantajului reciproc și coexistenței pașnice. Cu atît mai mult aceste divergențe nu trebuie să ducă la război».

Fără îndoială, vizita și convorbirile de la Pekin constituie doar unul dintre elementele ce vădesc în zilele noastre falimentul anacronicei politici a «războiului rece», preponderența crescîndă a tendințelor spre îmbunătățirea climatului internațional, ce răspund profundelor aspirații spre pace și înțelegere ale tuturor popoarelor.

I. CIOARĂ

Marți, 22 februarie 1972

piața comună față-n față cu șomajul

Pe străzile orașelor franceze (fotografia 1), ale celor vest-germane (fotografia 2), în diferite țări membre ale Pieței comune au loc în ultima vreme importante manifestații ale muncitorilor, avînd ca obiectiv protestul împotriva reducerii săptămînii de lucru, a micșorării corespunzătoare a salariilor și, în general, împotriva spectrului amenințător al șomajului. Ceea ce unii economiști vest-europeni denumesc mai delicat «alterarea folosirii forței de muncă» la proporții alarmante, afectînd soarta a sute și sute de mii de muncitori. Armata șomerilor a crescut într-un singur an în R.F.G. de la 175 000 la 269 000 oameni — cifră la care se adaugă încă 100 000 reprezentînd numărul de șomeri înregistrați în prima lună a lui 1972. Alți peste 300 000 muncitori vest-germani lucrează o săptămînă incompletă. În Franța — numărul șomerilor a crescut de la 375 000 la 521 000; în Olanda — de la 66 000 la 114 000 (plus alți 20 000 în ianuarie 1972); în Belgia — de la 76 000 la 85 000; în Italia — de la 989 000 la 1 112 000. Existența celor mai bine de două milioane de șomeri a alarmat pînă și oficialitățile C.E.E. «În absența unei politici active cu privire la utilizarea forței de muncă în țările Pieței comune,— avertiza recent Albert Coppe, membru al Comisiei Executive a C.E.E., însărcinat cu politica socială — șomajul crescînd poate pune în pericol economiile acestor state». Un semnal de alarmă cu atît mai justificat cu cît — așa cum arată ziarul parizian «Le Monde» — nu se întrevede o revenire apropiată la deplina folosire a mîinii de lucru în Europa» (occidentală — n.n.).

pe banca acuzării

Cîțiva dintre cei 1 081 de complotiști judecați la Kenitra, lîngă Rabat, pentru participare la încercarea de lovitură de stat care a avut loc la 10 iulie 1971, la palatul Skhirat, împotriva regelui Marocului, Hassan al II-lea, și a altor înalte personalități marocane. După cum se știe, încercarea grupului de militari marocani de a prelua prin forță puterea a eșuat. Vinovații se află pe banca acuzării.

omagiu postum elsei triolet

La Biblioteca națională din Paris, în incinta Galeriei Mansart, a avut loc zilele acestea inaugurarea unei expoziții consacrate vieții și operei scriitoarei franceze Elsa Triolet, de la a cărei moarte se vor împlini curînd doi ani. Solemnitatea s-a desfășurat în prezența unor personalități ale vieții literare în frunte cu scriitorul Louis Aragon.
Expoziția prezintă manuscrise, fotografii, desene, cărți traduse în zeci de limbi, obiecte personale care au aparținut Elsei Triolet. În imagine, Louis Aragon (în dreapta) și o parte din asistență la deschiderea expoziției.

LONDRA ÎN BEZNĂ

modelul grevei tehnologice

Greva celor 280 000 de mineri britanici are toate caracterele unui eveniment ieşit din comun.

Pentru cei care au predilecţia, devenită habitudine, de a trata problemele complexe ale luptei de clasă în societatea capitalistă contemporană sub forma statisticii grevelor, ea poate să ofere noi cifre menite a fi sortate şi înregistrate în coloanele şi sertarele respective, eventual *programate*, lăsînd tot restul în grija calculatorului electronic

În realitate, această grevă are o serie de indici calitativi a căror pondere şi semnificaţie se poate determina numai prin analiză politică. Ea reclamă un loc în ansamblul perioadei de instabilitate deschisă în lumea occidentală de explozia franceza din mai 1968.

Într-adevăr, fenomenul ar fi fost de neînţeles în perioada anterioară, în care lozinca favorită a conservatorilor englezi fusese «împăcarea socială». Era o strategie politică pe care — să recunoaştem — o adoptaseră şi laburiştii, al căror nucleu ideologic era «consensul naţional» în virtutea căruia muncitorilor li se spunea că starea lor materială, inclusiv postul, depindeau de bunăstarea generală a naţiunii. Fusese confecţionată în acest scop şi o versiune populară a «statului bunăstării» sub forma «teoriei plăcintei» (pie theory), potrivit căreia cu cît este plăcinta mai mare cu atît este mai mare şi porţia ce revine muncitorilor Strategia a prins atît timp cît economia a beneficiat de un ritm înalt de creştere, de impulsul dat forţelor productive de revoluţia ştiinţifico-tehnică şi de lărgirea sferei consumului material al muncitorilor pînă la bunuri care altădată erau privilegiul burgheziei (automobile, apartamente şi alte bunuri durabile). Strategia nu mai prinde acum, cînd menţinerea unui înalt nivel al profiturilor corporaţiilor nu se poate realiza decît prin reducerea «porţiei de plăcintă» a muncitorilor.

Dintre toate aspectele instabilităţii, cel mai năstrusnic pare a fi inflaţia,şi cel mai supărător — şomajul. În pofida măsurilor extraordinare adoptate în S.U.A., R.F.G., Japonia, Italia şi Franţa, inflaţia bîntuie în continuare. În R.F.G., ritmul anual de creştere a preţurilor este de 9%, în Franţa de 6,3%, iar în Anglia s-a realizat performanţa unui cumul extraordinar — atît inflaţia cît şi şomajul cunosc un nivel record. Pentru a stăvili procesul inflaţionist şi totodată a demonstra Pieţei comune că Anglia este un partener demn de a fi primit în familie, premierul Heath a adoptat legi şi măsuri draconice de îngheţare a salariilor şi de împiedicare a grevelor şi a făcut din poziţia intransigentă în executarea acestor măsuri un principiu cardinal al guvernării sale.

De aceea, greva minerilor a căpătat caracterul unei încercări de forţă între muncitori şi patronat. Greviştii au reuşit să asigure încetarea lucrului în toate bazinele miniere, să respingă tentativele introducerii spărgătorilor de grevă în mine şi, datorită solidarităţii muncitorilor din transporturi şi căi ferate, să oprească aprovizionarea cu cărbune sau alte tipuri de combustibil a centralelor electrice şi a combinatelor siderurgice. Guvernul a ripostat prin declararea «stării de urgenţă»: circa 20 000 de fabrici, uzine şi alte întreprinderi au fost închise trei zile pe săptămînă, iar folosirea curentului electric la încălzirea birourilor, magazinelor, hotelurilor şi sălilor de spectacol a fost interzisă. Totodată, a regizat o campanie de presă a «spectrului dezastrului economic», pentru a asmuţi milioanele de muncitori ameninţaţi cu şomajul şi păturile mijlocii împotriva greviştilor. Stratagema nu şi-a atins ţinta.

Greva minerilor britanici demonstrează ce armă formidabilă au în mîinile lor muncitorii atunci cînd înţeleg mecanismul aparatului tehnologic modern şi capacitatea lor de a-l paraliza.

Silviu BRUCAN

1

Chiar şi lordul Wilberforce, preşedintele Tribunalului de anchetă instituit pentru a face lumină în gravul conflict dintre minerii grevişti şi autorităţi, îşi petrece serile la lumina luminărilor. De la restricţiile impuse consumului de electricitate nu pot fi făcute derogări...

2

Şi medicii îşi fac meseria înlocuind reflectoarele cu luminări. Greva minerilor a afectat toate domeniile de activitate.

3

În instituţii oamenii încearcă să se descurce cum pot. Ca această dactilografă din City-ul londonez, care a recurs la aceeaşi unică şi salvatoare soluţie.

4

Ferestrele luminate au devenit rare la Londra, ca şi vitrinele luminate. Pentru oraşul întreg, ca şi pentru ţara întreagă — zile de tensiune, restricţii şi întuneric.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

leman

Un om cu un singur picior a traversat vara trecută Lemanul, în toată lungimea sa de 77 km, şi lumea care l-a văzut a spus că a asistat la lupta dintre doi invalizi. Omul uniped şi marele infirm — Lemanul. Căci cel mai frumos lac al Europei este grav bolnav. O maladie cumplită l-a lovit de cîţiva ani, stadiul cronic tinde să devină acut, ameninţîndu-l de moarte: fosfatita. Hans Schmid, înotătorul cu un singur picior, a vrut ca, prin temerara şi solitara sa expediţie, să lanseze lumii un semnal de alarmă: dacă o infirmitate omenească este biruită prin voinţă, infirmitatea care loveşte Lemanul poate fi fatală vieţii acvatice şi mediului înconjurător.

De mai mulţi ani, marele lac elveţian capătă lovituri enigmatice din partea poluării. Asta nu se petrece undeva, în cine ştie ce colţ părăsit de lume, unde forţe obscure ar putea lovi pe la spate rămînînd nepedepsite, ci în inima Europei occidentale, într-una dintre cele mai civilizate zone ale continentului nostru, sub ochiul circumspect al savanţilor biologi şi al unor reputaţi specialişti în arta gospodăririi apelor. Şi totuşi... Lumea asistă la agonia marelui bolnav, întrebîndu-se în derută: de unde atîta fosfat, atîtea substanţe poluante, cînd măsurile preconizate pe hîrtie în lupta cu poluarea păreau de-a dreptul draconice? De unde mai mult fosfat decît maximumul calculat ştiinţific de specialiştii de la politehnica federală, care au socotit că lacul «primeşte» anual un kilogram de fosfat pe cap de locuitor din marile aglomerări urbane din vecinătatea Lemanului? Cine este misteriosul necunoscut care infestează apa cu reziduurile nocive,provocînd proliferarea algelor roşii şi a unei sufocante vegetaţii acvatice care ameninţă să transforme Lemanul într-o mlaştină fetidă? Anual, lacul este invadat de o cantitate de 300 pînă la 400 tone de fosfor. În 1971 s-au efectuat peste 30 000 de analize (aproape o sută pe zi) ale apelor lacului, pentru a se confirma şi reconfirma aceeaşi realitate neliniştitoare: evoluţia bolii tinde să ucidă bolnavul. «Lemanul nu este încă pierdut! Noi îl putem salva!» — au răspuns savanţii chemaţi la căpătîiul marelui bolnav. Dar pentru aceasta este nevoie de sume considerabile, deoarece poluarea lui a atins punctul limită. S-a calculat că numai Elveţia ar trebui să plătească o sumă de zece miliarde de franci (!) pentru epurarea tuturor apelor sale «uzate» şi că din cheltuielile de aproximativ 900 000 franci pe an într-un «tratament» al Lemanului ce va trebui să dureze aproximativ 12 ani, ţara care îl stăpîneşte în cea mai mare parte va fi nevoită să suporte trei sferturi din cheltuieli, iar Franţa, un sfert. Sume cu adevărat astronomice, care nu pot fi la îndemîna oricui. Se caută un ţap ispăşitor. Se caută o mînă «criminală», dar ea pare a fi anonimă şi colectivă: concentrarea urbanistică, excesul de îngrăşăminte azotoase, canalele de scurgere a zoaielor suprasaturate de detergenţi, indolenţa, nepăsarea, convingerea naivă că «perla acvatică a Elveţiei» nu îşi va pierde strălucirea niciodată, chiar dacă matca ei va fi transformată într-un imens rezervor de murdărie.

Un invalid străbătea înot lacul bolnav, vrînd să dovedească oamenilor că schilodirea trupului poate fi o prejudecată. Dar mutilarea naturii duce la schilodirea vieţii şi asta nu mai este o prejudecată. Doi invalizi şi-au dat mîna unindu-şi vocile într-un singur strigăt de alarmă. Încă nu este prea tîrziu, încă este timp, atîta vreme cît strigătul agoniei nu s-a stins într-un suspin al morţii.

Încă ..

glob comentar foto

un oaspete ilustru

Primit ca un oaspete de onoare la Londra, cu prilejul premierei de gală a celebrului său film «Timpuri noi», Charlie Chaplin a fost timp de cîteva zile obiectul unor calde manifestări de simpatie. A participat la recepţii oferite în cinstea sa şi a fost primit de importante personalităţi ale vieţii publice şi culturale ca şi de exponenţi ai casei regale, între care principesa Alexandra. Între timp, la New York, societatea «Amicii filmului» a anunţat că ilustrul cineast va traversa Oceanul şi, timp de cinci zile, va fi oaspetele metropolei americane, înainte de a pleca la Hollywood pentru a primi un premiu «Oscar» onorific ce urmează să-i fie atribuit pentru prodigioasa şi îndelungata activitate depusă pe altarul cinematografiei. Aceasta se va întîmpla în luna aprilie, cînd Charlie Chaplin va pune din nou piciorul pe pămîntul american pe care l-a părăsit în urmă cu aproape douăzeci de ani. Pînă atunci însă, iată-l în imagine sorbind o cupă de şampanie în ambianţa familiară a tradiţiilor, cu sfinţenie respectate ale englezilor.

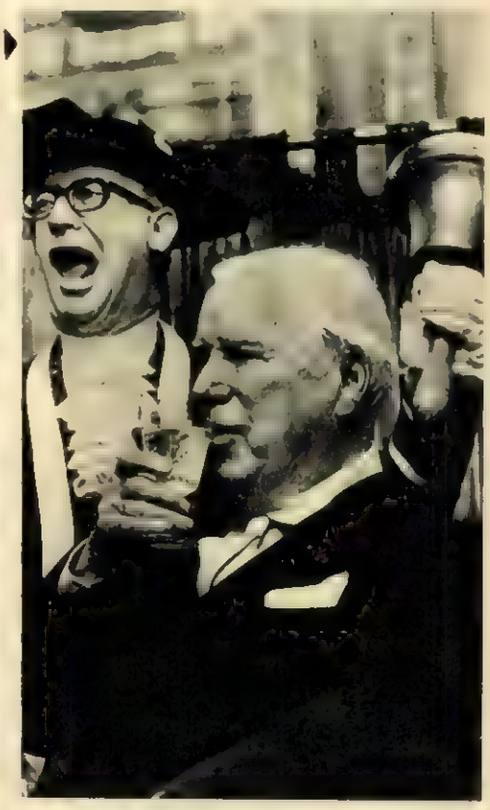

brigada „ichiko" la zafra

Tineri din «Ţara soarelui răsare» pe întinderile acoperite cu trestie de zahăr ale insulei din Antile. Este pentru a treia oară cînd un grup de japonezi — constituit în brigada «ichiko» — ia parte la Zafra cubaneză.

la amsterdam şi la rotterdam

În semn de protest împotriva nesatisfacerii revendicărilor lor legitime, formulate încă în urmă cu cîteva luni, muncitorii şantierelor navale din Olanda recurg la arma eficientă a grevei. De astă dată sînt afectate mari centre ca Amsterdam şi Rotterdam. Armatorii şi societăţile de transporturi maritime se tem ca nu cumva greva să se generalizeze, ceea ce ar duce la paralizarea întregului trafic portuar, cu urmări incalculabile din punct de vedere economic şi comercial. Tratativele începute cu greviştii nu par să se fi soldat cu un acord. Aşa încît înfruntarea continuă. Fotografia trimisă de agenţia engleză Keystone prezintă o imagine a acţiunii greviste la şantierele navale *Gusto* din Schiedam, lîngă Rotterdam.

pe urmele naziştilor

În rîndul celor angajaţi în campania de descoperire a foştilor naziştii vinovaţi de diverse crime de război şi rămaşi nepedepsiţi se numără şi Beate Klarsfeld, cetăţeană franceză care a făcut să se vorbească de ea mai ales în 1968, cînd l-a pălmuit în Bundestag pe fostul cancelar Kiesinger, căruia îi reproşa trecutul nazist, şi în primăvara lui 1971, prin încercarea de răpire din R.F.G. a unui fost şef al Gestapoului, Kurt Lischka, pentru a-l transporta în Franţa unde acesta a fost condamnat în 1950 în contumacie la închisoare pe viaţă. Acum, numele Beatei Klarsfeld a revenit în actualitate, această «vînătoare de naziştii» jucînd un rol important şi în descoperirea în Bolivia a lui Klaus Altman, om de afaceri bolivian bănuit a fi una şi aceeaşi persoană cu Klaus Barbie, fost şef al Gestapoului lyonez în timpul ocupaţiei naziste. (În fotografia de sus, Beate Klarsfeld prezentînd ziariştilor într-un hotel din La Paz fotografii ale lui Barbie sub diversele înfăţişări pe care acesta le-a luat pentru a scăpa de urmărire. În fotografia de jos, Klaus Barbie, alias Klaus Altman.) Arestat în La Paz, după ce extrădarea sa a fost cerută oficial de autorităţile franceze, Altman a fost eliberat după cîteva zile de detenţiune, şi potrivit unor afirmaţii sar fi părăsit ţara. Şeful poliţiei din capitala boliviană a declarat însă agenţiei U.P.I. că Altman se află oricînd la dispoziţia acesteia.

SINISTRAȚII DIN ANCONA

Un cutremur de o durată neobișnuită — mai mult de o săptămînă, cu mișcări seismice care s-au repetat cu o frecvență care a ajuns pînă la 100 pe zi — a dezorganizat întreaga viață a orașului italian Ancona de pe malurile Adriaticii. Oamenii și-au părăsit casele ce amenințau să se prăbușească. Primele valuri de sinistrați au găsit adăposturi în hoteluri și case particulare de pe coasta Adriaticii. Cei mai mulți însă au fost nevoiți să recurgă la corturi, în care s-au înghesuit cîte 10–15 persoane.

85 de vagoane de marfă aflate la rampa de încărcare au devenit de asemenea locuințe provizorii pentru 3 500 de persoane. În timpul acesta, în oraș, toate instituțiile, întreprinderile, magazinele și-au întrerupt activitatea. Aprovizionarea sinistraților, măcar cu alimente de primă necesitate, a constituit, după mărturiile presei, una dintre problemele cele mai dificile de rezolvat. Chiar dacă din alte orașe s-au trimis la Ancona unele alimente, distribuirea lor în toate locurile pe unde s-au împrăștiat sinistrații — nu numai în corturi, în trenuri, autobuze, ci și în vapoare, garaje și mașini personale — a fost o treabă foarte grea. Lipsei de hrană, de condiții igienice elementare, frigului, li s-au adăugat și faptul că fiecare zi nelucrată — deci neplătită — a afectat bugetele oamenilor din Ancona. Cheltuielile ce vor fi necesare pentru intervențiile de maximă urgență și pentru reconstrucția Anconei sînt evaluate la peste trei miliarde lire italiene.

Dintre cei 115 000 locuitori ai orașului — scria un reporter al ziarului «La Stampa» — numai 10 000–15 000 au mai rămas în casele lor. Pentru peste 100 000 de oameni în căutare de refugiu, nici camerele de hotel, nici casele localităților învecinate, nici taberele de corturi nu au fost suficiente. Rămași pe drumuri, parte din sinistrați au avut ideea de a se adăposti, cel puțin în timpul nopții, în autobuze. Tot parcul întreprinderii comunale de transporturi (36 de autobuze) s-a transformat într-un dormitor sui-generis, un dormitor fără paturi.

san quentin, finish!

După celebrul penitenciar de pe insula Alcatraz, încă o închisoare cu renume de infern din S.U.A. este pe cale să-și închidă porțile pentru totdeauna: San Quentin. Nu din considerente umanitare, ci pentru că autoritățile au ajuns la concluzia că temnița nu mai prezintă suficientă... siguranță. Departamentul penitenciarelor care a propus transferarea deținuților într-o altă închisoare, «mai sigură», a raportat forurilor superioare de la Washington că frecvența tulburărilor care au avut loc în ultimul timp la San Quentin, creșterea evadărilor individuale și în grup, lipsa unor condiții adecvate de încarcerare, de igienă și de pază impun închiderea acestei închisori prin care, în ultimii 121 de ani, au trecut (dacă au apucat să supraviețuiască regimului cumplit aplicat aici) mii și mii de deținuți. În prezent, în «celulele morții» din San Quentin se află Sirhan Sirhan, condamnat pentru asasinarea senatorului Robert Kennedy, faimosul Charles Manson și alți asasini celebri.
Ronald Reagan, guvernatorul statului California, a declarat că în curînd va începe transferarea primului lot de 1 000 deținuți, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului 1974 acestei închisori să i se atribuie altă destinație.

agendă

La Harrisburg (statul Pennsylvania) a început procesul intentat reverendului PHILIP BERRIGAN și altor șase persoane (trei clerici și trei laici), acuzați de conspirație împotriva guvernului american și încercare de răpire a consilierului prezidențial Henry Kissinger. Cercuri largi ale opiniei publice și ziare americane condamnă inscenarea judiciară asemuind-o cu cea a cărei victimă este Angela Davis. Se pare, de altfel, că probele acuzării sînt destul de șubrede.

După întrevederile pe care le-a avut la sediul O.N.U. din New York, la Washington, Ottawa și Paris, ministrul de externe al Republicii Irlanda, PATRICK HILLERY, a declarat la o conferință de presă că scopul turneului său a fost acela de a obține un sprijin convergent pentru a convinge Marea Britanie să renunțe la actuala sa politică nefastă față de Irlanda de Nord. Hillery consideră că s-a ajuns la un impas care ar putea avea urmări dezastruoase.

La Eysins-sur-Nyon a încetat din viață, în vîrstă de aproape 67 de ani, cunoscutul ziarist și scriitor american EDGAR SNOW, stabilit de mai multă vreme în Elveția. Între numeroasele sale lucrări, o atenție deosebită au atras-o, îndeosebi în ultimul timp, cele relatînd despre China — pe care a vizitat-o în mai multe rînduri — și despre întîlnirile cu conducătorii acestei mari țări a continentului asiatic.

După ce timp de 12 ani a deținut funcția de prim-ministru al Noii Zeelande, KEITH HOLYOAKE a trebuit să-și prezinte demisia în urma unei hotărîri expresе luate, în acest sens, de Partidul Național pe care-l reprezenta. Succesorul său și noul lider al partidului este acum John Marshall, care pînă la această numire era vicepremier și lider adjunct al Partidului Național. Telegramele anunță că nu este vorba și de o schimbare a politicii Noii Zeelande.

Fostul dictator JUAN PERON, pe care actualul președinte al Argentinei Alejandro Lanusse l-a asigurat că îi va permite să se reîntoarcă din exil și să participe la alegerile din 1973, și-a reluat activitatea prin atacuri directe la adresa programului guvernamental. El a declarat că situația generală din Argentina este «rezultatul unei acumulări de erori grave». Drept care, Peron se consideră îndreptățit să-și continue lupta pentru putere.

În 1990, Statele Unite nu vor mai avea o economie dominantă, iar Japonia va deveni o superputere economică și poate politico-militară — a declarat cunoscutul futurolog HERMAN KAHN, directorul Institutului Hudson din S.U.A., la conferința care a avut loc zilele acestea la Casa Albă, cu tema «Lumea industrială a anilor 1990». Au luat parte la acest sondaj al viitorului peste 1 000 de reprezentanți ai cercurilor economice, sindicale și universitare din S.U.A.

umor

de Adrian ANDRONIC

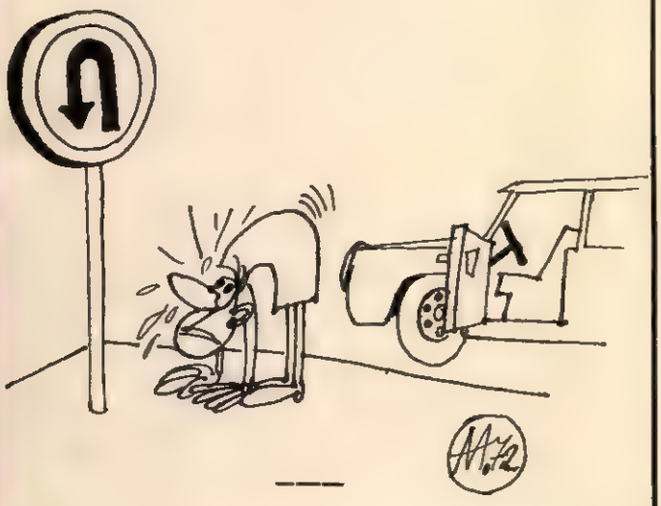

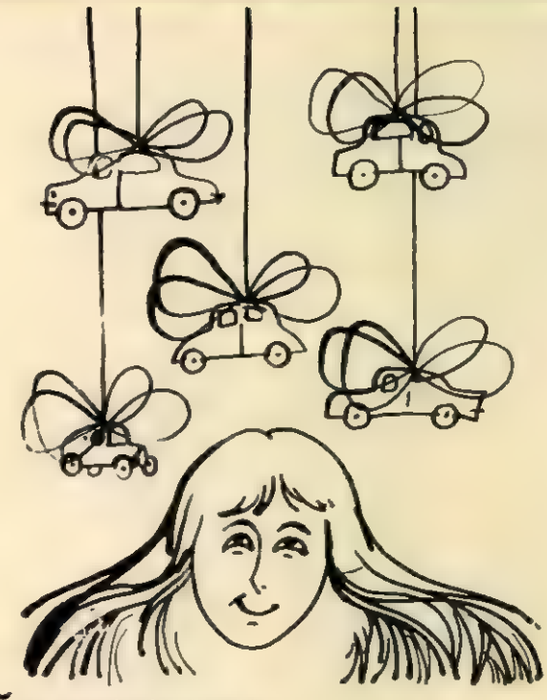

MĂRȚIȘOARE, FEL DE FEL...

1	2 T	3 G	4 N	5	6 I	7	8	9	10
2 P	A	R	A	■	R	O	A	T	Ă
3 I	N	I	N	A	■				
4 P	A	J	I	■					
5 I	S	I	■	M	E	■			
6 D	E	■					■		
7	■						I	■	
8				■	D	A	M	A	■
9			■	P	A	P	U	S	
10				E	■	I	N	E	L

ORIZONTAL: *1) Mărțișor pentru birocrați... 2) ...pentru Nătăfleață... — ...pentru ceasornicari... 3)... pentru îndrăgostiți... — ...pentru căpitanul Val-Virtej... 4) ...pentru recitograzi... — ...și pentru cei izolați. 5) Reflexiv — Primul și ultimul din «mărțișoare»! — Mulți ani! 6) Prepoziție — Mărțișor pentru indiscreți — M. 7) Mărțișoare tradiționale. 8) Mărțișor pentru Ileana cu părul de aur... — ...pentru șahiști... 9) ...pentru cântăreți... — ...pentru fetele frumoase... 10) ...pentru linguștitori... — ...și pentru logodnici.*

VERTICAL: *1) Mărțișor pentru copii zburdalnici. 2) Marele animator al estradei românești — Celebru scriitor american. 3) Mărțișor pentru cei cu lipsuri... — ...și pentru cei... aleși. 4) Alintare maternă — Mărțișor pentru scriitori... 5) ...și pentru zilele babelor! — Deasupra. 6) Cremă — Mărțișor pentru balerine... 7).. pentru visători... — ...pentru cei bronzați. 8) ...și pentru contabili — Ferit de ovală. 9) Pentru ...încuiați! — Academia de Studii Economice (abr.). 10) Urare... nedorită — Articol masculin.*

I.Gh.CARAIMAN

Dezlegarea jocului Un careu LA rînd (nu DE rînd), apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COMUN — ORICINE. 2) ARANJAT — PERON. 3) SART — SIR NUTU. 4) ARU — CITIT — RAM. 5) TENTA — ALESI — E. 6) A — TERT — AXT — LR. 7) VALURI — TROIA. 8) SE — IREAL — A — NT. 9) URANIA — INTII. 10) MISA — BAZA — TEA. 11) AGE — RAR — IZA — L. 12) RAZUI — AL — ALBE.13) E — ALTERNATIVE.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• În Editura Minerva a apărut ediția a doua (revăzută) a unei cărți mult căutate de public: **Literatura română între cele două războaie mondiale** (vol. I) de Ov. S. Crohmălniceanu. Așa că inițiativa editurii de a tipări această carte necesară e demnă de toată lauda. Nu ne mulțumește însă condiția grafică a cărții. Hîrtia gălbuie, de calitate inferioară, tiparul neglijent, copertele pretabile la o degradare rapidă dau cărții un aspect vetust și urît. O carte de referință, care cere repetate consultări, merita o altă soartă grafică...

• Gherghinescu Vania: **Privighetoarea oarbă.** Însumînd «versuri» din anii 1928–1969, cartea ne readuce mesajul plin de umanitate al unei poezii de generoasă și delicată sensibilitate. Un pios și justificat gest al Editurii Eminescu.

• După «Imagine și idee», cunoscutul critic de artă și estetician englez Herbert Read e prezent în librăriile noastre cu o altă carte substanțială în care dezbate **Originile formei în artă.** În românește de C.F. Pavlovici. Prefață de Dan Grigorescu (Editura Univers).

• Cartea poetului Dragoș Vrânceanu **Întîlniri cu scriitorii italieni** prezintă un dublu interes: o cunoaștere mai directă a fiecărui scriitor evocat și o pătrundere personală, cu evitarea oricărei «tendințe de specializare», dar cu atît mai suplă în **spiritul** literaturii italiene contemporane (Editura Eminescu).

• **Paul Cornea** e autorul unui masiv și cuprinzător studiu despre **Originile romantismului românesc** (Editura Minerva).

• Editura Univers prezintă într-o carte frumos tipărită, adecvat ilustrată, **Catrenele** lui Omar Khayyam, tălmăcite în versuri de George Dan după text persan tradus de Sokufé Saidi.

• Ultimele apariții în colecția «Biblioteca Eminescu»: volumul de proză **Sărmanul Dionis** de Mihai Eminescu (prefață de Al. Piru); **Poezii** de George Coșbuc (prefață de Dumitru Micu) Editura Eminescu.

• În numărul 2 al revistei **Magazin istoric** se publică în exclusivitate imagini în culori și texte din arhive străine cuprinzînd elemente noi despre un moment important al istoriei țării noastre: domnia lui Neagoe Basarab. Notăm că sumarul acestui număr deosebit de interesant e integral citabil.

CINEMA

• **Viața de familie.** Cinematograful polonez contemporan ne obligă să reținem un nou nume: Krzysztof Zanussi, autor «total», un observator de înaltă clasă al relațiilor dintre oameni, constructor savant al unor ambiante în care straniul se dovedește a fi doar o armă de apărare. O echipă actoricească de zile mari: Daniel Olbrychski, prestigiosul actor de teatru Jan Kreczmar, Maja Komorowska (o nouă stea, adusă din teatrul lui Grotowski), Halina Mikołajska, Jan Novicki. Imaginea — Witold Sobocinski (vom reveni).

• **Micul schimbător.** Comedie pusă la dispoziția giumbușlucurilor lui Louis de Funès. Generosul regizor se numește Robert Dhery. Parteneri — Andréa Parisy, Colette Brosset, Robert Dhery, Franco Fabrizzi, Jacques Legras, Michel Galabru.

• **Războiul subteran.** O producție a studiourilor din R.P. Chineză. Fragment de istorie transpus cu emoție pe ecran. Regia — Jen-Hsu-Tun. Interpreți — Ciu-Lun-Kuan, Wan Pin-iu, Cian-lun-shou, Lin Hsin-oien, Wan Hsiao-ciun

• Nu pierdeți aceste filme: **Poveste de dragoste** (I. Szabo), **Pădurea de mesteceni** (A. Wajda), **Locotenentul Bullitt** (P. Yates),

Alain Delon

Atunci l-am condamnat pe toți la moarte (S. Nicolaescu). **Puterea și Adevărul** (Manole Marcus).

• În filmul lui Jean Pierre Melville **Polițistul,** Alain Delon are trei parteneri străini: Michael Conrad, Richard Crenna și Riccardo Cucciolla, ultimul fiind laureatul Festivalului de la Cannes 1971 pentru rolul din **Sacco și Vanzetti.**

• Premiul Delluc, considerat un fel de «Goncourt al cinematografului», a fost atribuit anul acesta cineastului belgian André Delvaux (Într-o seară, un tren) pentru **Întîlnire la Bray.**

MUZICĂ

• Azi la Ateneu: dirijorul **Adrian Sunshine** din S.U.A. la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii într-un program de piese vocal-simfonice de Brahms și Carl Orff și un concert de vioară de Bach. Solist: **Mihai Constantinescu.**

• Viitorul concert al Filarmonicii (3 și 4 martie) va fi dirijat de **Mircea Basarab** iar ca solist, o plăcută surpriză: pianistul austriac **Paul Badura-Skoda,** binecunoscut publicului nostru mai ales după strălucita sa participare la ultimul Festival «Enescu». Distinsul oaspete va interpreta «Concertul în La minor K.V. 491» de Mozart. Programul mai cuprinde «Monumentul» de Dumitru Bughici și cea de-a III-a Simfonie de Honegger (în ciclul «integralei»).

• Din vasta moștenire lăsată de «ultimul madrigalist și primul creator de operă», cum a fost definit Claudio Monteverdi (1567–1643), dirijorul **Ludovic Baci** a ales pentru Concertul Orchestrei de studio și Corului RTV opera în două acte «Încoronarea Poppeii», considerată de muzicologi ca cea dintîi dramă lirică de inspirație istorică. Printre soliști, nume binecunoscute: **Martha Kessler, Maria Slătinaru, Ion Stoian, Dan Mușetescu** ș.a. Dirijorul corului: **Aurel Grigoraș** (27 februarie, Studioul RTV).

• Recital de sonate susținut de violonista **Cornelia Bronzetti** și pianista **Florența Barbăiat:** Szymanowski, Honegger, Prokofiev, Carmen Petra Basacopol (28 februarie, Sala mică a Palatului).

• În sala Studio a Ateneului, la 29 februarie, în ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii», recitalul violonistului **Ștefan Rodescu,** la pian **Rodica Giroveanu** (Vitali, Mozart, Ipra), și recitalul pianistului **Bogdan Georgescu** (J.S. Bach. Schumann, Liszt, Toduță)

• În programul concertului de joi (9 martie) al Orchestrei simfonice a RTV, dirijată de **Constantin Bugeanu:** Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu, solistă **Silvye Mercié;** partitura muzicală integrală a baletului «Daphnis și Chloe» de Maurice Ravel.

PLASTICĂ

• O selecție de peste o sută de lucrări — de la portrete și compoziții la peisaje și proiecte de pictură monumentală — readuc în actualitate pe **Ion Theodorescu-Sion** (1882–1939), pictor care, poate, printre primii a făcut apel la structurile ornamenticii și cromaticii populare, încercînd să le concilieze cu conceptul cézannian al picturii. Întreaga sa operă e o ilustrare a efortului de a realiza o pictură cu pronunțat caracter național (Muzeul de artă).

• La Ateneul român își prezintă selecțiile trei filiale județene:

Oradea. Pictorii caută echivalențe ale realului, fie printr-o transcriere mai directă, fie prin intermediul simbolului (A. Barbonța: «Mireasa», N. Jakabovics: «Dans» etc.), fie mediat, prin tehnici care depășesc pictura tradițională (Kiss Alexa: «Lada cu zestre», F. Pamfil «Dimineața de primăvară» etc.). Grupul de grafică, neomogen stilistic, cuprinde artiști talentați (V. Bölöni, Nistor Coita, Z. Kádár, Acațiu László, soții Mottl, B. Szabó) la fel ca și cel al sculptorilor (Feketé Iosif, L. Lata, Rodica Stanca Pamfil ș.a.) care pendulează între tradiție și experiment.

Arad. O diversitate de stiluri remarcabilă, de la descrierea lirică a peisajului (Emeric Hajos: «Toamna», «Pădurea iarna» etc.) la compoziția decorativă (N. Bicfalvi: «Oameni pe diguri» etc.), pînă la analogia simbolică de sorginte suprarealistă, cu multiple lecturi posibile, a lui Sever Frențiu («Uitare»). Sculptura ne redescoperă doi artiști inspirați: Emil Vitroel și V. Brudașcu, după cum grafica, un peisagist de sensibilitate: Iosif Odry.

Craiova. Selecția craioveană promovează cu oarecare insistență compoziția pe teme istorice (Victor Pîrlac: «Tudor și pandurii», N. Marinache: «Frații Buzești», N Predescu: «Iancu și poterași») dar și descrierea realității contemporane, ca în tablourile de factură constructivistă ale lui E. Gregorian («Șantier naval», «Industrie» etc.). Dintre lucrările de sculptură reține atenția grupul statuar al lui Ilie Berinde «Reculegere», construcție în metal sudat.

• Ceramica lui **Dumitru Rădulescu** aspiră spre puritatea formală. Departe de imitație, obiectele acestea sînt invenții ale unei realități remodelate — «amintind deopotrivă organicitatea formelor din natură și desăvîrșirea formelor geometrice» — menite să creeze o ambianță decorativă (Galeria de artă «Galateea», Calea Victoriei 132).

TEATRU

• **Vicarul** de Rolf Hochhuth (Teatrul Bulandra): unul dintre cele mai vehement susținute și contestate texte din dramaturgia politică a anilor noștri, reproșînd istoriei (și actualității!) lipsa de răspundere și nepăsarea cu care au fost privite crimele hitleriștilor. Spectacol de înaltă tensiune a ideii, lucrat de regizorul Radu Penciulescu cu știuta sa sobrietate și gravitate a meditației, renunțînd la orice artificiu scenic și punînd accentul doar pe miezul politic fierbinte al piesei, pe marea criză a conștiințelor prin care trec personajele. Interpretare de zile foarte mari: Ion Caramitru, Victor Rebengiuc, Gh. Ionescu-Gion, Fory Etterle, Emmerich Schäffer, George Oancea, Gina Patrichi, Mariela Petrescu, Cătălina Pintilie și alții.

Gina Patrichi

• **Sora cea mare** de A.M. Volodin (Teatrul Nottara): piesă care a circulat la noi mai întîi în ipostaza cinematografică, dezavantajînd net (și nu numai prin faptul că ne făceau cunoscute personajele și acțiunea) actuala sa versiune teatrală. Spectacol surprinzător de inegal, lipsit de o unitate de stil și de gîndire regizorală (Ion Olteanu), derutînd total prin costumație (Teodora Dinufescu) și lăsînd doar amintirea citorva momente de interpretare actoricească (Gilda Marinescu, Ioana Manolescu, Sanda Băncilă, Mircea Stroe).

• **Interesul general** de Aurel Baranga (Teatrul de dramă și comedie din Constanța): singura comedie originală a stagiunii continuînd să ispitească baghetele regizorale și... rețetele de casă, oferită de astă dată în vizuinea lui Ion Maximilian (regie), Mihai Tofan (scenografie) și în interpretarea bunilor actori constănțeni Dan Herdan, Romeo Stănciugel, Emil Sassu, Mircea Constantinescu-Govora, Viorica Faina-Borza ș.a.

• **Fîntîna Blanduziei** de Vasile Alecsandri (Teatrul dramatic din Brașov): spectacol realizat de regizoarea Marieta Sadova cu o anume filigranare grațioasă a gestului și o finețe a investigației psihologice și interpretată onorabil de Constanța Comănoiu, Victoria Oniceanu, Mircea Andreescu, Nicolae C. Nicolae, Ion Jugureanu ș.a.

DISC

• A cincea apariție din remarcabila lucrare a muzicologului și compozitorului Zeno Vancea: «Istoria muzicii universale în exemple», este dedicată în întregime creației lui Johann Sebastian Bach. Printre interpreții exemplelor îi găsim pe Henryk Szeryng, Dinu Lipatti, Lola Bobescu, Mariana Kapdebo, Horst Gehann, David și Igor Oistrah ș.a. Studiul despre viață și opera lui Bach, semnat de maestrul Vancea, se dovedește extrem de util celor ce-l iubesc pe marele patriarh al muzicii (EXE–0612).

• Al treilea disc din seria «Tangouri celebre» se bucură de recomandarea semnată de L. Sărăteanu. Excelentă recomandarea, excelente tangourile, excelentă interpretarea formației «Electrecord». Să așteptăm deci, cu răbdare, următoarele episoade!... (EDE–0616/ST–EDE–624).

• O voce tînără, un solist tînăr și niște cîntece ce nu vor îmbătrîni niciodată: «Hai mîndruță joi sara», «Cît îi Mureșul de mare», «Pe Mureș în jos și-n sus», «Hai mîndruță mîne-n zori». Solistul: Gheorghe Mureșan. Orchestra acompaniatoare: cea de muzică populară a RTV (dar cu trei dirijori: Victor Predescu, George Vancu, Radu Voinescu) (45–EPC–10 218).

TV

REPORTAJ. Schimbul cinci — un reportaj despre Valea Jiului și eroii ei de azi (duminică) • Continuîndu-și investigațiile prin Bucureștiul necunoscut, Maria Preduț ne dezvăluie, cu concursul arhitectului Constantin Joja, noi taine ale orașului (joi) • Pe teme externe: **Peisaje din Munții Tatra** (luni) • **Din țările socialiste:** U.R.S.S. (vineri).

DEZBATERI. «Originile romantismului românesc», recent apărutul volum de studii literare al lui Paul Cornea, în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei,** cu participarea lui Mircea Anghelescu, Teodor Virgolici, Z. Ornea (joi).

ȘTIINȚĂ. Mai aveți o întrebare? Bineînțeles, la o asemenea temă: «Cum a apărut omul și civilizația?» (joi) • Cea de-a doua emisiune a ciclului **Drumuri în istorie** programează subiectul «Acei meșteri geniali de pe Cetățuia» (vineri).

LITERATURĂ. Schițele «Țăranul și coasa» de Liviu Rebreanu și «Un martir al higieniii» de D.D. Pătrășcanu, dramatizate la emisiunea **Pagini de satiră și umor** (duminică) • În sumarul **Cronicii literare** — premiera de librărie «Marele singuratic» de Marin Preda (luni).

TEATRU. «Apus de soare» — al IV-lea episod din **Mușatinii** (luni) • «Trei generații» de Lucia Demetrius în adaptarea și regia lui Nicolae Motric, cu Sandina Stan și Toma Dimitriu (marți) • «Unul dintre noi» de Radu Bădilă. Cu Gina Patrichi și Ștefan Tapalagă (vineri). «Dragostea lui Alioșa» — un film sovietic (luni).

FILM. Marele succes cinematografic al lui Stanley Kramer «Corabia nebunilor». O revelație actoricească — Oskar Werner (miercuri) • «Bătrîna pianină» — un film produs de studiourile iugoslave (vineri) • Aventuri haiducești în continuare pe micul ecran: «Răzbunarea haiducilor» (simbătă).

MUZICĂ. În ciclul de inițiere muzicală a lui Leonard Bernstein Uverturi și preludii (duminică) • Selecțiuni din spectacolul prezentat de ansamblul Operei din Phenian «Marea de sînge» (marți) • Lehar și longevivele sale operete (vineri). • Un concert de estradă cu interpreți valoroși: Elena Cernei, Nic Herlea, Teodora Lucaciu (duminică).

FOLCLOR. Ansamblul «Dorna» al armatei (duminică) • și ansamblul «Brîulețul» din Constanța (simbătă).

DIVERTISMENT. Partea a II-a (poate ceva mai bună) a **Varietăților** clujene (duminică) • Margareta Pîslaru, Coca Andronescu, Rodica Popescu, Mihai Fotino, Amza Pellea, Dem. Rădulescu, Șt. Tapalagă într-o emisiune muzical-distractivă **de sfîrșit de săptămînă** (simbătă).

PENTRU TINERET-COPII La telecinemateca pentru copii și tineret, Teodor Caranfil prezintă istoria miraculosului film «Nanuk» al lui Robert Flaherty (marți) • Sanda Faur despre protocolul Mărțișorului în emisiunea **Ritm, tinerețe dans** (simbătă).

SPORT. «Cupa Carpaților» la handbal: România–Cehoslovacia (joi), România–Iugoslavia (vineri).

Marga Barbu

PRONO

Pronosticurile cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972, etapa din 27 februarie

I. Atalanta-Mantova	1
II. Bologna-Fiorentina	1, x
III. Milan-Sampdoria	1
IV. Napoli-Cagliari	1, x
V. Roma-Juventus	x, 2
VI. Torino-Inter	1, x, 2
VII. Varese-Catanzaro	x
VIII. Verona-Lanerossi	1
IX. Arezzo-Bari	1, x
X. Como-Foggia	1
XI. Novara-Lazio	x
XII. Palermo-Perugia	1
XIII. Reggiana-Taranto	x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

RAQUEL WELCH («Călătorie fantastică», „100 de carabine»), vedeta spectaculoasă care încearcă, uneori cu eforturi dramatice, să convingă că poate fi și actriță.

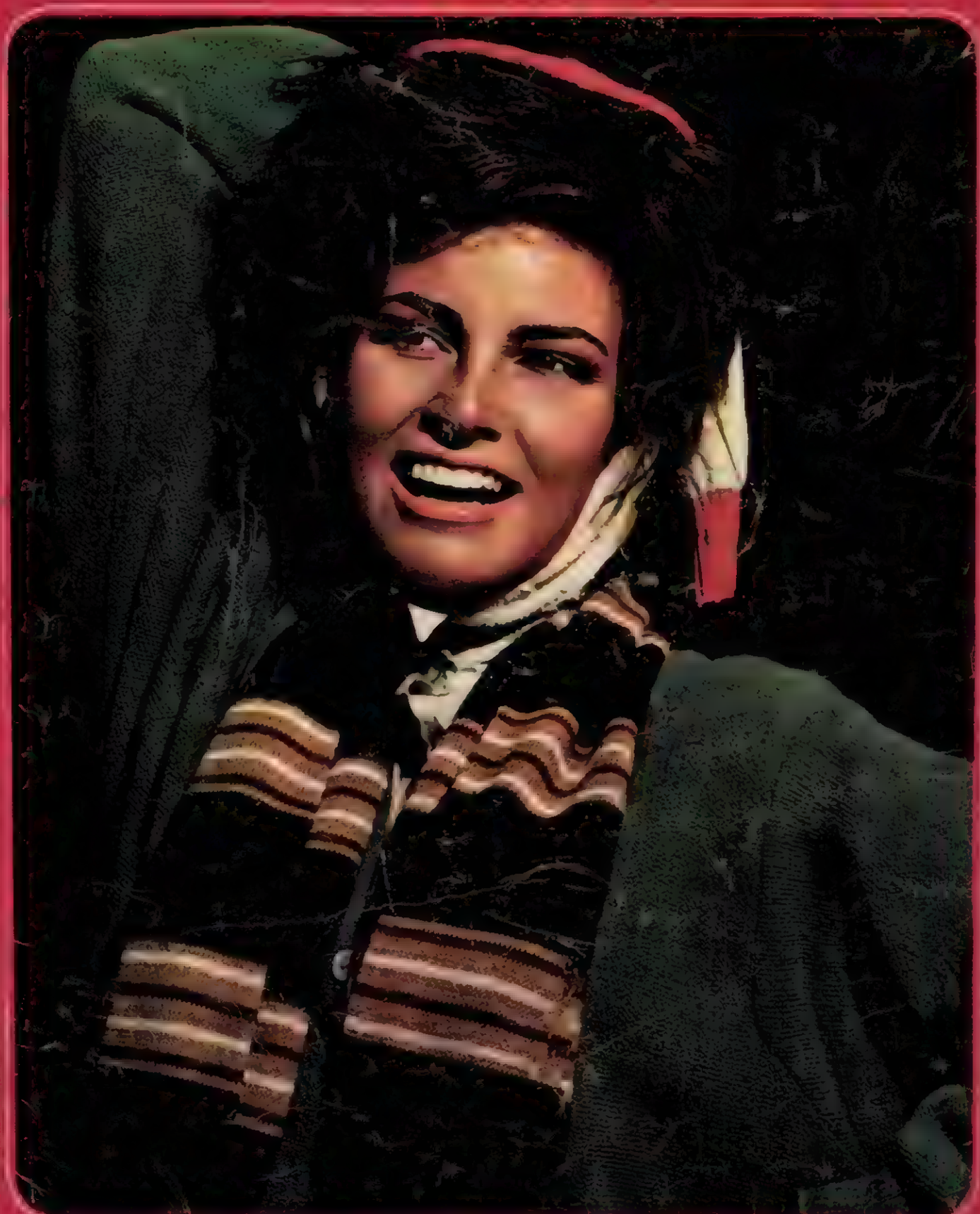

F
10
'72
FLACARA
ANUL XXI
NR. 874
4 MARTIE 1972
Biblioteca mun...

săptămîna în imagini

în șapte zile

Așadar, au trecut zece ani de cînd, adunați sub aceeași cupolă, 11 000 de țărani au aplaudat îndelung consumarea actului de cea mai însemnată rezonanță istorică din întreaga existență a țăranului român: încheierea cooperativizării agriculturii.

Se făcuse definitiv și cel de-al doilea mare și necesar pas al României către o existență modernă și socialistă.

Greul abia începea. Greul de a demonstra nu cu o cooperativă sau două, nu cu zece sau douăzeci, că această formă de economie agrară este obiectiv necesară și superioară, ci de a le ridica pe toate la nivelul marilor producătoare agroalimentare.

S-au consumat ani de experiență, ani de eforturi. S-au făcut greșeli, multe determinate de lipsa de pricepere în a conduce practic, pînă cînd am învățat că e absolut necesar să considerăm și cartea între uneltele fără de care nu se poate face azi agricultură. Și dezideratul «să facem agricultură în mod științific» devine pe zi ce trece o realitate pregnantă.

Au trecut zece ani în care am obținut o nouă și poate decisivă izbîndă revoluționară. De data aceasta pe plan spiritual, al conștiinței umane. Privirea, îndreptată cu ani în urmă spre vita adusă la cooperativă din ograda ta, spre un anume petic de pămînt, a căpătat perspectivă cuprinzînd, întregul, interesul pentru tot ceea ce se petrece în cooperativă devenind dominant. «Noi», «La noi», «Al nostru» s-a statornicit în vorbirea curentă, a devenit mod de gîndire, și-a pus pecetea pe acțiunea practică.

Copiii de 12—13 ani de atunci sînt bărbații de azi pe mîna cărora se află o bună parte a mijloacelor de mecanizare; mulți sînt tehnicieni agricoli, alții s-au întors acasă cu titlul de inginer al pămîntului. Oameni noi, gînduri noi, atitudini noi.

Satul și-a început cursa către urbanizare. Un alt mare moment cu adevărat revoluționar.

Au fost de data aceasta, sub aceeași cupolă, 5 500. Delegați de întreaga țărănime cooperatistă la cel de-al II-lea congres al său. S-a pus în balanță substanța anilor care au trecut și s-a ajuns pe drept la concluzia că succesele obținute sînt mari. În 1971, de pildă, producția agricolă a crescut, în comparație cu media anuală a cincinalului trecut, cu 14 la sută; s-a realizat o producție cerealieră de 14,5 milioane tone — cea mai mare producție din istoria României. Efectivele de animale au sporit față de 1970, iar la începutul acestui an ele reprezintă o creștere la bovine de 312 000 de capete, la porcine de 1 400 000 de capete, iar la păsări de 7 000 000.

Tot ce s-a petrecut în acești ani în viața satului demonstrează pas cu pas justețea politicii partidului nostru însușită și aplicată cu fermitate de întreaga țărănime. Și așa cum s-a subliniat și în congres, mai demonstrează sprijinul uriaș acordat de către stat, de clasa noastră muncitoare, agriculturii, țărănimii cooperatiste.

Dar, lucizi, realiști, exigenți, așa cum ne-a învățat partidul să fim, trebuie să recunoaștem că nu totul a fost cum trebuie, că nu toate s-au desfășurat după cum am fi vrut și ar fi trebuit. «Cu toate rezultatele bune pe care le-am obținut — spunea la congres tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu ne putem însă declara mulțumiți. Noi, comuniștii, dorim întotdeauna ca activitatea să se desfășoare mai bine; constituie însăși o cerință a dezvoltării sociale, analiza critică și autocritică a activității trecute, pentru a trasa sarcinile corespunzătoare mersului tot mai hotărît înainte». Și această sfîntă nemulțumire de noi înșine, această tonică și stimulativă nemulțumire a creat în noi toți trăirile superioare ale omului conștient de valoarea sa, de marile sale posibilități și în primul rînd de putința de a-și depăși propriile sale limite.

S-a gîndit lucid în congres cîntărindu-se cu gospodărească judecată tot ce a fost bun, s-a făcut un efort colectiv de autodepășire, transformînd experiența pozitivă în bun comun și, pornindu-se de la nivelul atins, s-au stabilit metodele, formele, mijloacele pentru realizarea marilor sarcini puse de partid în fața agriculturii. Toate acestea sînt atît de bine exprimate în scrisoarea adresată de participanți Comitetului Central al Partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu. «Congresul — se spune în scrisoare — a stabilit ca uniunile cooperatiste și consiliile de conducere ale cooperativelor agricole să desfășoare o activitate susținută pentru mobilizarea întregii țărănimi, pentru folosirea rațională a întregului fond funciar, ridicarea capacității productive prin executarea unui volum sporit de hidroameliorații și utilizarea judicioasă a bazei tehnico-materiale, în vederea creșterii continue a belșugului de produse agricole, sporirii contribuției agriculturii cooperatiste la formarea venitului național, la ridicarea nivelului de viață al celor ce muncesc». Sînt angajamente care și-au găsit de pe acum expresia practică în activitatea intensă desfășurată pentru lucrările agricole din această primăvară. Și avem toate datele pentru a spune că «semne bune anul are» și, între acestea, am pune la loc de frunte hărnicia țărănimii noastre cooperatiste, hotărîrea ei fermă de a face totul pentru înfăptuirea măreților sarcini puse de partid în fața agriculturii.

Petru ISPAS

Marți, 29 februarie 1972

au depășit planul pe primele luni ale lui '72

Vie activitate în aceste zile și la Fabrica de tricotaje «Tînăra Gardă» din București. Se transpun în viață hotărîrile luate la Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții. Printre altele — așa cum ne declară ing. Iulia Stamatoiu, inginer șef al fabricii — s-au și întreprins acțiuni pentru reducerea consumului de materie primă, pentru folosirea mai bună a capacității de producție, extinderea zonelor de deservire a utilajelor de tricotat (un om la mai multe mașini), mecanizarea unor operațiuni, perfecționarea prin cursuri a muncitoarelor.

Primele rezultate: planul de producție pe lunile ianuarie și februarie a fost depășit cu 1,1 la sută.

mai buna gospodărire a fondului funciar

În întregul județ Ilfov acțiunile menite să ducă la o mai chibzuită folosire a pămîntului iau amploare. Acțiuni ample au loc în prezent pe terenurile comunelor Ștefănești, Afumați, Tunari, Dimieni, Dascălu-Creața și Găneasa.

Din cele 12 000 ha cît cuprinde patrimoniul funciar, administrat de consiliul intercooperatist Ștefănești, anul trecut au fost inundate sau au prezentat exces de umiditate 2 720 ha. Pînă la această oră au fost redate circuitului agricol 1 200 ha; în al doilea trimestru al anului 1972 vor fi redate încă 1 520 ha, reprezentînd un volum de terasamente de 154 000 mc.

Dar folosirea judicioasă a fondului funciar îmbracă și alte forme. Specialiștii de aici au căutat să organizeze tarlalele prin eliminarea tuturor drumurilor nepracticabile, defrișarea unor arboreți, a unor vii răzlețe din mijlocul tarlalelor ce împiedicau procesul de mecanizare. Astfel, la C.A.P.-Dascălu-Creața, prin aceste acțiuni a fost redată în circuitul agricol suprafața de 15 ha, la C.A.P. Unirea-Ștefănești 10 ha și la C.A.P.-Afumați alte 10 ha.

Producțiile la unitatea de suprafață în 1972 nu pot fi în aceste cooperative sub nivelul producțiilor întreprinderilor agricole de stat vecine. În acest scop a fost fertilizată 80 la sută din suprafața însămînțată cu grîu de toamnă, s-a trecut la organizarea tarlalelor, ținîndu-se seama de noile tehnologii pentru fiecare cultură în parte, s-a făcut un plan minuțios pentru ca pe suprafețele salvate de excesul de umiditate să se efectueze arături de îndată ce va permite terenul, să fie defrișate toate drumurile impracticabile.

Conducătorii de partid și de stat în mijlocul constructorilor de utilaje chimice de la «Grivița Roșie», reputata citadelă muncitorească, una dintre marile și modernele întreprinderi bucureștene, mărturie grăitoare a transformărilor importante pe care le-a cunoscut în anii construcției socialiste industria noastră.

UN AMPLU ȘI FRUCTUOS DIALOG DE LUCRU

În dimineața zilei de miercuri, 1 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu alți conducători de partid și de stat, a făcut o vizită de lucru prin câteva întreprinderi ale Capitalei.

Noua întîlnire a conducătorului partidului și statului nostru cu oameni ai muncii din unități industriale, cu specialiști și cadre de conducere din economie se înscrie organic în practica profund democratică a conducerii partidului și statului nostru de a se consulta cu făuritorii de bunuri materiale asupra modului în care se înfăptuiesc sarcinile actualului cincinal, de a cunoaște la fața locului munca și problemele care preocupă colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri pe linia modernizării continue a producției, ridicării neîncetate a eficienței economice a întreprinderilor pe măsura sarcinilor mereu sporite ale economiei noastre naționale, în ritm cu perfecționările din știință, tehnică, tehnologie. Urmînd la scurt timp după Conferința pe țară a cadrelor de conducere din industrie și construcții, în cadrul căreia secretarul general a direcționat liniile principale pentru progresul neîntrerupt al tuturor sectoarelor industriei, pentru lichidarea unor lipsuri și neajunsuri, vizita a reprezentat un nou și puternic factor mobilizator nu numai pentru colectivele de muncă bucureștene, ci și pentru cele din întreaga țară datorită indicațiilor cu caracter generalizator, valabile pentru întreaga industrie.

Vizita de lucru în întreprinderi din Capitală ale industriei constructoare de mașini a prilejuit un fructuos dialog al secretarului general al partidului cu colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri — cu factorii responsabili din uzine și centrale din ministerul de resort — în jurul problemelor de bază care stau în fața industriei noastre.

Angajamentele asumate, ca și rezultatele bune obținute în primele două luni ale anului constituie garanții ferme că activitatea întreprinderilor «Grivița Roșie», IPRS-Băneasa, uzinelor din zona sudică a Capitalei, asemenea activității tuturor întreprinderilor din patria noastră, va fi încununată de noi și noi succese!

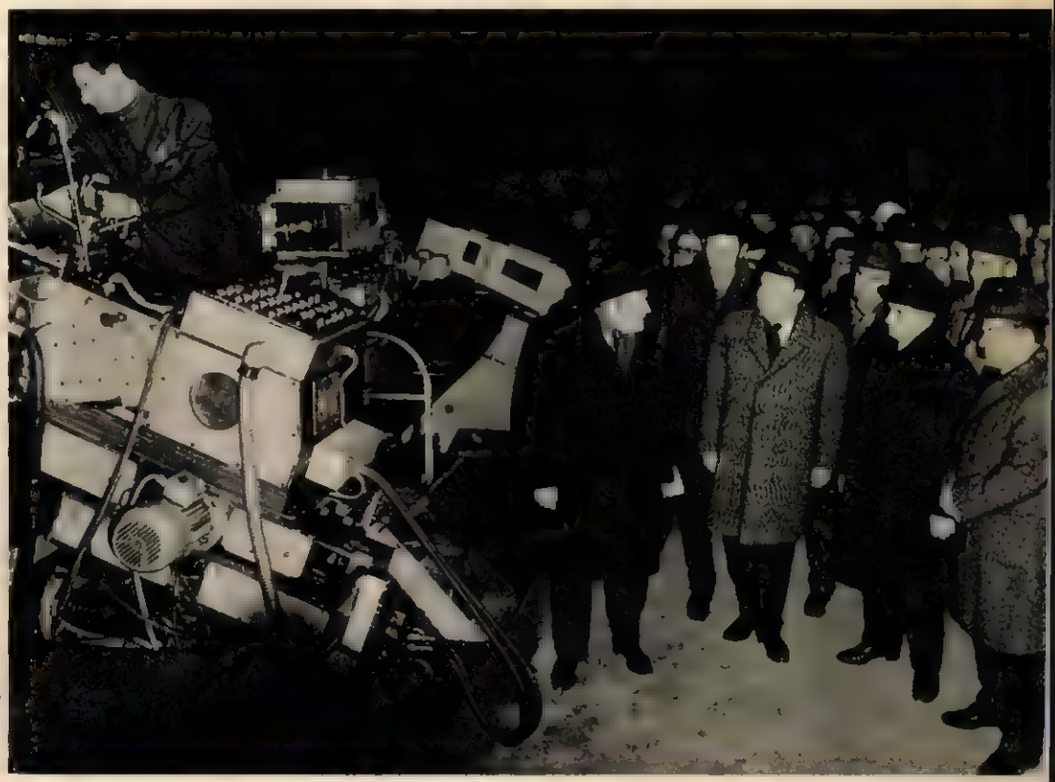

Pentru a doua oară, în decurs de doi ani, colectivul Uzinelor de mașini grele a avut marea bucurie și cinste de a-l avea din nou în mijlocul lui pe secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUȘ,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

7 minute cu prof. dr. edmond nicolau

Pentru a ne face o idee despre larga gamă de preocupări a prof. dr. Edmond Nicolau este de ajuns să amintim cîteva dintre cele mai recente lucrări ale sale: «Omul informațional»; «Bazele cibernetice ale activității nervoase» (redactată împreună cu dr. Băläceanu) și lucrările în curs de apariție: «Cîmpuri și unde electromagnetice» și «Personalitatea umană» (coautor, dr. Băläceanu). De la problemele raportului dintre știință, artă și revoluția tehnico-științifică contemporană pînă la interpretarea cibernetică a personalității omului, cercetările sale se fac remarcate prin strînsa împletire dintre cercetarea fundamentală și cea aplicativă. Vom aminti spre exemplificare că, de curînd, împreună cu un colectiv de electroniști de la Institutul politehnic-București și cu concursul unor specialiști de la I.C.E.F.-Cîmpina, a fost realizat un calculator analogic consacrat studierii pompajului la adîncime.

„În prezent — ne-a declarat interlocutorul nostru — colectivul pe care îl conduc studiază problemele de comunicații care intervin atît în sistemul nervos al animalelor, cît și în practica inginerească a radiocomunicațiilor. Alte preocupări curente: realizarea unei instalații de instruire programată, lar pe baza ,or contracte cu ministerele de resort, construirea unor aparate unicat pentru măsurarea unor mărimi electrice și neelectrice"

Fiind profesor la Facultatea de electronică și telecomunicații și predînd un curs de cibernetică economică la A.S.E., aria intereselor sale cuprinde deopotrivă atît problemele inginerești cît și pe cele din economie. «Gradul de dezvoltare a economiei noastre, ne-a spus profesorul Nicolau, cere în mod imperios realizarea unui contact nemijlocit între învățămînt, cercetare și producție, deoarece numai în modul acesta se poate asigura ritmul optim de dezvoltare pentru toate sectoarele interesate. În momentul de față, chiar în electronică, proiectarea se face cu ajutorul calculatoarelor electronice. Apare deci o nouă perspectivă și pentru omul de știință, și pentru tehnician: cercetarea și proiectarea, asistate de calculator. O caracteristică a revoluției științifice și tehnice contemporane este tocmai fundamentarea științifică a oricărei activități și faptul că nu se poate asigura conducere reală decît cu mijloace cibernetice ».

„primăvara" la operă

La Opera Română din București se repetă în aceste zile baletul «Primăvara» (muzica — Cornel Trăilescu, libretul — Alecu Popovici, coregrafia — Vasile Marcu). Premiera acestui balet în 3 acte, inspirat din lupta tineretului în perioada de ilegalitate și imediat după preluarea puterii, va avea loc în cinstea semicentenarului U.T.C.

arheologii pe malul rîului colentina

În prezent, malurile rîului Colentina, care, după cum se știe, străbate partea nordică a Capitalei, sînt supuse unor ample transformări: de-a lungul acestei ape se va amenaja o zonă verde cu 16 lacuri — viitoare locuri de agrement pentru bucureșteni. Lucrările sînt efectuate și îndrumate de Consiliul popular municipal. Iată însă că la efectuarea acestor importante lucrări edilitare sînt prezenți și arheologii. Ce caută ei aici? Pe malul rîului Colentina — ne declară arheologul Panait I. Panait, șeful secției feudale a Muzeului de istorie a orașului București — se găsesc vestigii foarte importante ale trecutului.

Vas de ceramică de curată factură românească (secolul XVI), descoperit pe malul rîului Colentina.

Săpături arheologice în cartierul Străulești.

Noi cunoaștem pînă acum cel puțin urmele a 12 așezări din perioada de formare a poporului român. Aici se află una din cele mai de seamă concentrări de sate datînd din secolele IX și X, sate care în decursul vremii au contribuit la formarea Capitalei de azi. Unul din satele cele mai vechi, Măicănești, din perioada lui Mircea cel Bătrîn, este înglobat azi în cartierul Străulești. Prezența noastră aici — ne spune mai departe interlocutorul nostru — are scopul de a salva toate urmele trecutului, înainte ca apa viitoarelor lacuri să acopere locul. Materialele arheologice descoperite pînă acum aici sînt deosebit de importante. Este vorba de multă ceramică, de unelte, de urme de locuințe etc. La Pantelimon s-a descoperit un cimitir din secolul XVI. O cercetare și mai amănunțită la fața locului va începe peste cîteva săptămîni, o dată cu venirea primăverii.

muzică românească contemporană, editată peste hotare

De curînd a sosit în țară al doilea volum (din cele trei caiete) de muzică contemporană românească pentru pian, publicat de editorul Hans Gerig din Köln. Propunîndu-și o panoramă a creației actuale europene *(Neue Klaviermusik aus europäischen Ländern)*, cunoscuta casă editorială germană a tipărit pînă acum volume monografice dedicate muzicii bulgare, grecești, iugoslave, scandinave, sovietice și cehoslovace.

Meritul principal în reușita prezentei artistice românești îl revine pianistului și compozitorului Alexandru Hrisanide, îngrijitorul ediției. Nu numai că a selectat materialul muzical și s-a ocupat de întregul proces tipografic, dar a redactat o *introducere* asupra evoluției școlii noastre muzicale și scurte schițe *bio-bibliografice* ale fiecărui compozitor cuprins în ediție. Textele au apărut în limbile germană și engleză.

Constrîns de spațiu și de necesitățile didactice, Alexandru Hrisanide s-a oprit asupra unor piese scurte, de caracter, ordonate după criteriul progresiv al tehnicii pianistice. Intenția de a oferi o frescă cît mai colorată a stilurilor și tehnicilor de compoziție românească contemporană l-a determinat pe îngrijitor să opteze pentru lucrări de compozitori din diferite generații semnate de Ludovic Feldmann, Vasile Spătărelu, Nina Cassian, Nicolae Brînduș, Anatol Vieru, Myriam Marbé, Vasile Herman, Liviu Comes, Sandu Albu, Sigismund Toduță, Dan Constantinescu, Zoltan Aladar (caietul I) și Nicolae Coman, Zeno Vancea, Horațiu Rădulescu, Ștefan Zorzor, Iancu Dumitrescu, Tudor Ciortea, Cornel Țăranu, Liviu Dandara, Adrian Rațiu, Eugen Wendel (caietul II). De remarcat că unele piese se tipăresc pentru prima oară, ceea ce face ediția utilizabilă și în cadrul învățămîntului nostru artistic, al vieții de concert.

Lucrarea s-a bucurat de ecouri favorabile peste hotare, primele recenzii semnalînd originalitatea creației românești. De altfel, editorul a și anunțat pregătirea pentru tipar al celui de-al treilea caiet. Este un succes de prestigiu care întărește previziunile criticului muzical american Irvin Lowens ce afirma încă din anul 1967: «Nu m-ar surprinde deloc dacă România ar lua locul Poloniei, Iugoslaviei și Germaniei occidentale, devenind în anii viitori țara cea mai importantă din Europa centrală în privința muzicii noi».

Viorel COSMA

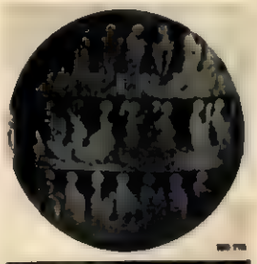

Neue Rumänische Klaviermusik Heft 1

COPERTA NOASTRĂ

Un glas apreciat — Marina Voica.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

concediu la porțile de fier

Începînd cu luna martie, excursioniștii vor putea efectua plimbări de agrement pe lacul de acumulare al hidrocentralei de la Porțile de Fier. Două șalupe îi vor purta din porturile Tr. Severin și Orșova spre încîntătorul peisaj de la Cazane. Turiștii vor mai beneficia, totodată, și de una din cele mai frumoase nave ale flotei noastre fluviale — vasul «Mehedinți», care dispune de 300 locuri. Într-un viitor apropiat vor fi puse la dispoziția turiștilor și alte mijloace nautice de transport și agrement, printre care ambarcații cu rame și pînze precum și schiuri nautice.

imagini

muzeul coandă

Vă propunem să vă petreceți cîteva ceasuri recreative și instructive vizitînd muzeul H. Coandă din Capitală. Înființat pentru a ilustra viața și activitatea savantului de renume mondial, muzeul cuprinde o sală de aeronautică, în care sînt expuse machetele aparatelor concepute și create de eminentul om de știință, începînd cu primul turboreactor și terminînd cu ultimele invenții privind transportul la mari distanțe cu ajutorul tuburilor pneumatice realizate pe principiul Coandă.

Fotografia noastră vă prezintă macheta primului turboreactor, invenție a savantului român H. Coandă.

în cinstea semicentenarului u. t.c.

În perioada premergătoare sărbătoririi gloriosului semicentenar al U.T.C. are loc o gamă variată de acțiuni inițiate de tinerii din uzine și întreprinderi, din școli, instituții și case de cultură.

La Liceul dr. Petru Groza din București, în cadrul acestor acțiuni sărbătorești, s-a inițiat o formă specială: ora de dirigenție deschisă, la care, în afară de ceilalți profesori, sînt invitați muncitori fruntași și personalități din lumea științifică și culturală. La ora la care am asistat, invitatul era profesorul Vintilă Mihăilescu, geograf, membru corespondent al Academiei R.S.R., care le-a vorbit elevilor despre rolul tineretului în transformarea naturii din țara noastră. A urmat un dialog viu între elevi și distinsul oaspete.

bogăția rezervelor interne

Specialiștii Combinatului pentru exploatarea și industrializarea lemnului-Suceava au inițiat o importantă acțiune de valorificare complexă a rezervelor de lemn de mici dimensiuni și a deșeurilor de fabricație.

În acest scop se construiește un tocător de mare capacitate pentru rămășițele de rășinoase rezultate de la fabricile de cherestea, deșeuri ce urmează să fie utilizate la fabricarea celulozei și a plăcilor fibrolemnoase. Această acțiune va duce la intrarea în circuitul productiv a unor importante cantități de material lemnos care, în momentul de față, fie că au o întrebuințare inferioară, fie că se pierd.

Din calculele efectuate rezultă că prin folosirea acestui procedeu unitățile combinatului sucevean vor economisi anual între 50 000 pînă la 70 000 mc de lemn. De asemenea, se vor crea condiții pentru creșterea productivității muncii cu peste 20 la sută. Utilajele necesare acestui important complex de măsuri se vor realiza prin autodotare.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

un film

Puterea și *Adevărul*, ultimul film al prozatorului *Titus Popovici* și al regizorului *Manole Marcus*, e romanul unei deveniri; devenirea unui timp, a unei societăți, a unei lumi. Însuși enunțul ne dă dimensiunea operei, a ambițiilor ce au stat la temelia ei, a dificultăților ce trebuiau învinse dar și a însemnătății reușitei. După o primă parte, poate prea elaborată, ilustrînd momente de semnificație istorică: preluarea puterii, lupta împotriva opoziției sau momentul naționalizării, filmul înfățișează, la o înaltă tensiune emoțională, *destinele* cîtorva oameni, viețile lor personale, dramele lor individuale, derivate din marea confruntare cu un timp de o aprigă pasiune, timp de sancțiuni morale neiertătoare, timp al unor fundamentale răsturnări sociale, cu implicații esențiale în psihologia și etica omului. «*Revoluția* — a spus-o acum aproape o jumătate de veac *Camil Petrescu* în drama sa *Danton* — *potențează la maximum tot ce e mai nobil în ființa umană, generozitatea și abnegația sa în serviciul Ideilor, dar constituie și o ispită, o cursă, o pîndă, pentru caracterele slabe, înclinate să confunde Istoria și măreția ei cu propria lor persoană*».

Adevărul acesta e demonstrat de autorii filmului *Puterea* și *Adevărul* cu o deosebită elocvență, în măsura în care urmăresc destinul unui om pentru care *Puterea* înseamnă *alienare* și *dezumanizare*, în măsura în care, prin opoziție, pentru un alt om, aceeași confruntare cu formele luptei înseamnă *desăvîrșire*, sublimare spirituală, o evidentă și convingătoare sporire a universului său moral.

Prezentat în acești termeni schematici, conflictul ar putea părea liniar, de intenții pedagogice rudimentare. Filmul însă trăit de creatori săi la tensiunea incandescentă a marilor conflicte, n-are nimic din *imaginea de Epinal* a unor piese sau producții cinematografice asemănătoare, ci propune spectatorului emoționat o dramă umană zguduitoare, de o rară autenticitate, născută din *sinceritate*, din dorința manifestă a autorilor de a supune spectatorilor nu o teză, ci un subiect de meditație responsabilă. Meritul prozatorului Titus Popovici și al regizorului Manole Marcus vine de acolo de unde ei nu pronunță rechizitorii, ci comentează tragedia, reală și adîncă, a unui activist care, alunecînd treptat pe panta dezumanizării — o dezumanizare explicată prin hipertrofia eului — ajunge să trimită la închisoare un om nevinovat, fără să ezite, și ceea ce este mai grav: *convins că are dreptate*.

Filmul are valoarea unui document de viață, fiindcă, respingînd soluțiile unui ceremonial de festivitate superficială, aducînd în prim plan proporțiile unei tragedii morale contemporane, comunică totuși spectatorului o concluzie de o tonică încredere în condiția umană.

Filmul *Puterea* și *Adevărul* se ridică la înălțimile marilor opere ale cinematografiei epocii noastre, pentru că spunînd *Adevărul* dă oamenilor *Puterea* de a-l trăi, forța de a respinge *neadevărul* și *impostura*, sub toate formele ei.

PROLOG LA UN REPORTAJ VIITOR

vara poate să sosească liniştită?

de Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

Propunerile confecţionerilor noştri de la C.C.T.-Bucureşti împacă toate gusturile: şi cele sobre, şi cele romanţioase, şi cele niţeluş mai năstruşnice.

Nu cred că se poate găsi uşor un interlocutor mai paşnic şi mai comod decît cel care sînt în momentul de faţă. Am lepădat, pînă să ajung la porţile Ministerului Industriei Uşoare (deşi nici nu e vorba măcar de somptuoasa poartă ministerială, ci de cea de după colţ, pe care intră muritorii de rînd), toate ţicnirile critice de gazetar pus mereu pe hartă cu relele. Am hotărît să nu mă supăr deloc pe stenderele sărăcăcioase ale magazinelor de confecţii din imediata vecinătate a ministerului. Am jurat să nu-mi reamintesc de faptul că industria uşoară a înmormîntat, de la o vreme, bunul ei obicei de a prezenta colecţii bianuale de modă, măcar aşa, să aflăm şi noi cam cum mai stau treburile prin branşă, chit că splendorile de la «paradă» nu prea coborau de pe podium în prăvălii. M-am decis să amîn pentru altă dată punerea pe tapet a unei alte obsesii gazetăreşti ale mele — faptul că magazinele «de reprezentare» ale M.I.U. sînt — în afară de «Gioconda» şi, poate, de «Clujana» — cam slăbuţe şi nu-şi «reprezintă», cum se cuvine, ministerul. N-am, cum se vede, nici o intenţie de sfadă (nici măcar cu colegul de la serviciul de presă al ministerului, de la care aştept zadarnic de 3 zile nişte biete date oficiale, existente în documente publice); am asupra mea doar un carnet cu multe file albe, un pix cu mină nouă şi dorinţa expresă de a afla cum va răspunde la vară industria uşoară apetiturilor noastre vestimentare, întotdeauna crescute o dată cu barometrul şi vacanţa. Un simplu material informativ. E drept că în subtextul acestei blajine intenţii se află una mai a naibii: să pornim, în lunile calde, cu reportajul acesta plin de făgăduinţe ministeriale sub braţ şi să vedem cum şi-au ţinut tovarăşii vorba dată. Îmi anunţ, cu onestitate, şi intenţia şi subintenţia, acolo unde am fost primită pe loc şi cu amabilitate, fără cererile şi notele protocolare lăsate (tot de colegul de la presă) şi tot de 3 zile pe la cabinetele ministeriale: la «negustorul» ministerului: Direcţia generală de aprovizionare şi desfacere. Întruchipată în ochii mei de directorul său tehnic, tovarăşul Ioan Farcaş.

*

Întrebările mele sînt formulate de acasă, pe hîrtie, planul «de atac», precizat: «Aş dori să ştiu cum şi cît anume din acele creşteri impresionante anunţate pe 1972 de ministrul dv., Ion Crăciun, — 12,5% la ţesături, 12,5% la tricotaje, 8,6% la confecţii textile, 10% la încălţăminte — şi cîte anume din cele 100 000 de sortimente ce vor fi produse în anul în curs vor putea fi integrate în garderoba noastră estivală?» Urma şi o întrebare mai puţin abstractă: «Care anume din acel procentaj de 66% din totalul celor 27 000 de exponate ale dv. de la pavilion — că, vorba aceea, le ştim pe de rost, le-am văzut şi revăzut, le-am dorit şi le-am visat şi noaptea! — vor ajunge, la vară, în magazine?»

Dar în locul acestor chestiuni serioase, bazate pe o documentare solidă, mă pomenesc cu ochii ţintă pe splendidul sacou primăvăratic în carouri — de cea mai autentică croială italiană — al directorului, pe gulerul impecabil — şi cît de modern! — al cămăşii dintr-o originală ţesătură eponjată. Cronicarul (veninos!) de modă nu rezistă:

— Le-aţi cumpărat din ultima dv. călătorie?

— Din antepenultima: la... Braşov am luat stofa sacoului produsă chiar la fabrica de postav din localitate; la Brăila — cămaşa.

— ?!

— Am vrut să demonstrez — eventual şi dv., gazetarilor, dar mai ales partenerilor noştri din comerţ — cît de rezistentă (şi nu numai arătoasă) e această stofă combinată din celofibră şi poliesteri: sacoul a fost dat pînă acum de trei ori la curăţat, cămaşa, confecţionată din bumbac şi poliesteri, o am de...

— Staţi o clipă: e deci neşifonabilă, ne-încălzitoare şi necerînd a fi călcată?

— Exact. Aţi spus totul... Iar cămaşa e în vîrstă de doi ani. Şi ambele au preţuri extrem de convenabile: un costum din stofa sacoului ajunge la 650–700 lei, cămaşa, ştiţi, în jurul a 100 lei.

— Excelentă treabă de producător-comerciant: autoreclama. I-aţi convins pe cei care vă interesau?

— Sincer vorbind, i-am convins prea tare: la ora actuală, cererea depăşeşte efectiv posibilităţile noastre de producţie. Această grupă nr. 8, cum o numim noi, grupa de ţesături cu poliesteri, realizate, reţineţi, numai cu fibre chimice produse la noi în ţară — deţine o pondere importantă în producţia întregului trimestru I...

— Şi în marfa desfăcută la vară, după cîte înţeleg şi după cîte sper. Deci, am obţinut prima informaţie esenţială pentru reportajul meu: o bună parte din confecţiile şi ţesăturile verii '72 vor avea — în sfîrşit! — acele mult rîvnite (şi aşteptate de noi) însuşiri: să nu se boţească mai deloc, să se spele uşor şi să nu se calce (decît puţintel!); în schimb — ne făgăduiţi dv. — cu toată prezenţa fibrelor sintetice, nu ne vom simţi în ele încinşi ca şi cum am fi băgaţi într-un godin, nu într-o rochie.

— Să sperăm, să sperăm... Combinaţia cu celofibră (să nu vă sperie termenul!) şi micşorarea desimii ţesăturii au dus — fără a scădea cu nimic valoarea de întrebuinţare a materialului — la acel «Terocel», produs de Uzinele «30 Decembrie», care s-a dovedit excelent: zeci şi zeci de mii de rochii din *Terocel* vă vor sta la dispoziţie la vară.

— Sînt bune şi cifrele, nu zic ba, dar parcă aş vrea să ştiu şi cum vor arăta aceste sute de mii de confecţii. Am depăşit demult, cam din epoca de piatră, faza în care hainele aveau funcţii strict utilitare, estetica şi linia modernă a rochiilor ne interesează cel puţin în egală măsură cu virtuţile lor practice. Aşadar, cam în ce modă ne îmbrăcaţi la vară?

Directorul formează un număr de telefon:

— Tovarăşa Tartarian, dacă sînteţi amabilă, o clipă doar...

*

Tovarăşa ingineră Cristina Tartarian e întotdeauna amabilă şi răbdătoare cu presa şi nu numai în clipa pentru care o solicităm. Şefa serviciului tehnic al Departamentului industriei de tricotaje şi confecţii ştie nu de azi, de ieri, şi mai bine ca oricine, şi hibele, şi calităţile confecţiei noastre; pe ultimele le etalează mai cu plăcere, firește, celorlalte — e dispusă să le înţeleagă, mai «omeneşte» decît noi, cauzele: fiecare are doar adevărul său!... Acum ne înţelegem de minune, pentru că vorbim numai de lucruri bune şi frumoase, numai de «cum va fi

La ora aceasta se mai fac unele — dar foarte puţine — retuşuri la eleganţa verii 1972.

şi ce va fi», şi nu de «ce este şi cum este». Va fi, ni se spune, o confecţie în pas cu moda: fustele mai ample, plisate ori cloşate; lungimea — cumsecade, oprindu-se undeva, puţintel mai jos sau foarte puţintel mai sus de genunchi; decolteul, ceva mai îndrăzneţ, oprindu-se pe la... sfîrşitul alfabetului: mai în formă de *U*, mai în formă de *V*, mai pe lîngă gît, în formă de *O*. Florile — măricele sau potrivite — ne vor invada rochiile, în combinaţie ori nu cu desene geometrice; şi toată garderoba noastră va fi scăldată în nuanţe de bleumarin, alb, roşu (moda «marinel» e în plină expansiune!), galben, maro, bej.

În mare, lucrurile arată bine. Eu cutez totuşi să o întreb pe interlocutoarea mea cum stăm cu accesoriile confecţiilor — nasturi, catarame, capse — şi interceptez o tăcere discretă dar elocventă. Întreb cînd o să profităm şi la confecţiile noastre de jocul amuzant al combinaţiilor de imprimeu cu iuniuri asor-

Nici o grijă: cochetăria celor mici nu a fost nici o clipă dată uitării...

Cum se vede, «promisiunile» estivale ale fabricii «Tricotajul roșu» sînt vaporoase, atrăgătoare și pline de șic. Și, credeți-mă, nu e vorba aici numai de farmecul personal al manechinelor...

dialog cu cititorii

de H. DONA

Într-o lungă scrisoare, cititorul *Toma Văcărel* din Tg. Ocna, jud. Bacău, se ocupă de feluritele aspecte ale muncii culturale la sate. Deoarece primăvara bate la ușă și la țară toate forțele trebuie consacrate lucrărilor agricole, ne vom permite să-i răspundem mai pe larg cititorului nostru printr-o scrisoare personală. Am vrea să reținem aici doar o remarcă a tov. Văcărel: «S-a scris și s-a vorbit mult despre migrația a numeroși locuitori de la sate spre orașe. E un fenomen în bună măsură obiectiv și nu sperăm că el ar putea fi oprit printr-o dispoziție oarecare. Ceea ce e mai supărător însă e faptul că majoritatea celor care pleacă sînt tineri, ceea ce provoacă o însemnată scădere a ponderii tineretului în populația satelor. De aici, multe consecințe negative. Cred că dumneavoastră, ca și toată presa, ați putea face mai mult în ce privește propaganda pentru viața și munca la țară. S-ar putea arăta, printre altele, că viața la țară e mai sănătoasă, că e mai simplu și mai ușor să-ți îndestulezi gospodăria, că într-o anumită perioadă din an munca e mai ușoară...»

Răspundem. Că am putea (și ar trebui) să facem mai mult în ce privește discutarea problemelor tineretului de la țară și găsirea celor mai juste soluții de rezolvare e indiscutabil. Că printre cei care pleacă la oraș majoritatea sînt tineri e nu numai adevărat, ci și firesc; maturii se deplasează mai greu, sînt mai legați de gospodăria lor, sînt mai puțin dispuși «s-o ia de la capăt», să se apuce de o nouă meserie. Că argumentele pe care le expune cititorul nostru ar fi absolut convingătoare, e mai puțin sigur. Ele ar putea seduce, cei mult, oameni mai în vîrstă, sensibili la calm, liniște și viață gospodărească, dar mai puțin tineri doritori de noutate, de acțiune, de independență, permeabili la chemarea tehnicii și a civilizației orășenești. Singura soluție temeinică și de perspectivă e cea indicată de politica partidului: ridicarea nivelului tehnic al activității rurale, creșterea gradului de urbanizare a satelor, reducerea treptată a deosebirilor (pe planul culturii, civilizației, serviciilor, perspectivelor) dintre viața de la țară și cea de la oraș, implantarea la sate a unei activități industriale diversificate. Acest proces este de pe acum în plină desfășurare și există, deci, posibilități de a-i convinge pe tinerii cu inițiativă și dor de afirmare că și la sate sînt condiții tot mai bune pentru a-și afirma personalitatea.

Deosebirile dintre «aerul curat de la țară» și «aerul otrăvit din orașe» îi preocupă nu numai pe tov. T. Văcărel, ci și pe cititorul *Eftimie Savu* din Galați, care, adunînd de prin ziare, reviste și cărți tot ce s-a scris mai înspăimîntător în legătură cu poluarea, ne invită stăruitor «să tragem un semnal de alarmă» pînă «nu va pieri toată omenirea». N-am așteptat acest îndemn pentru a ne ocupa pe larg — poate printre primii din presa românească — și repetat de pericolele poluării. Nu încape îndoială că asupra acestei teme vom reveni mereu și mereu. Nu putem fi însă de acord cu panica și cu viziunile apocaliptice. Problema poluării e serioasă, dar nu e nici prima, nici cea mai dificilă dintre cele pe care a avut să le înfrunte umanitatea și care n-au împiedicat-o totuși să se înmulțească și să progre-

Nu demult, am citit într-o cunoscută revistă franceză un studiu care, cu o deosebită vervă polemică, nega pur și simplu gravitatea problemei poluării. Pe bază de cifre și date, autorul studiului demonstrează că, de fapt, în epoca noastră situația s-a îmbunătățit. În comparație cu mizeria endemică, cu lipsa totală de igienă, cu existența unor epidemii ucigătoare, cu alimentația insuficientă și nerațională, cu duhoarea atotetăpînitoare, toate fenomene curente pînă acum vreun secol sau mai puțin, chiar în țările cele mai înaintate, vremea actuală poate să apară de-a dreptul mirifică. În tot cazul, în condițiile «înfiorătoarei poluări» contemporane, vîrsta medie a oamenilor a crescut cu 30—40 de ani, oamenii au devenit mai înalți, mai robuști și mai sănătoși, mortalitatea infantilă a scăzut vertiginos. Desigur, spune autorul mai sus-citat, cazuri limitate de infestare a atmosferei se mai produc și ele trebuie combătute cu energie dar, în ansamblu, nu există nici un motiv de îngrijorare. Omenirea merge înainte.

Lăsînd deoparte tot ce este exagerare pamfletară, nu putem contesta că demonstrația la care ne-am referit, foarte pe scurt, este, cel puțin într-o privință, justă. Și anume acolo unde se referă la tendințele «catastrofiste» ale unor oameni (de obicei din categoria celor îndestulați). Așa s-au «prevăzut» cele mai teribile catastrofe o dată cu apariția căilor ferate, a electricității, a radioului, a televiziunii, antibioticelor, maselor plastice etc., etc. Așa cum nu puțini oameni (inclusiv femei și încă tinere) resimt o plăcere evidentă în a-și descoperi și, mai ales, în a-și populariza fel de fel de maladii, alții se simt obligați să însoțească orice progres al civilizației cu previziuni sumbre. Nu știu ce părere are tov. E. Savu, dar noi credem că, fără a abdica de la luciditate, e mai bine să ne păstrăm optimismul.

și are atît de serioase comenzi pentru export. E drept că sub tutela acestei centrale — m-a asigurat tov. director Farcaș — fabricile din Craiova, Focșani, Vaslui, asistate de creatori și tehnicieni de la F.C.T.–București, vor produce curînd (cît de curînd?!) o confecție «de a-ntîia»; dar pînă atunci, tot mărcile Mondiala–Satu Mare, Bega–Timișoara, F.C.–Arad rămîn cele de mare încredere. Mai aflu, tot de la tovarășa Tartarian, că sîntem pe cale (cu «caracter experimental») de a stîrpi o mare nedreptate, cea de care se loveau persoanele cu siluetele vitregite oarecum de natură și vîrstă: gama de mărimi a confecțiilor se pliază acum, cu tot mai multă eficiență, pe cele patru grupe de conformații corporale asupra cărora s-au stabilit măsurătorile antropometrice: un costum bărbătesc nu mai e croit acum numai după raportul dintre bust și înălțime, ci și după cerințele sporite (semn de trai bun!) ale circumferinței taliei. Apropo de confecțiile bărbătești, aflu că bătălia împotriva «omului în gri» (cum îl numește tov. Farcaș pe cetățeanul cu gusturi cenușii și conservatoare) se duce cu o recuzită spectaculoasă: pentru la vară, dragi tovarăși care citiți aceste rînduri aflați că vă așteaptă — chiar dacă ați depășit vîrsta romanțelor sentimentale — cămăși presărate cu flori romantice, cămăși cu broderii, tigheluri și epoleți, blugi strașnici pentru junii amatori de westernuri, și chiar pantaloni colorați — cu dungă permanentă! — în toate nuanțele curcubeului: ce să facem, a venit timpul să ne reamintim că strălucitoarea coadă de pene o poartă păunul, nu păunița...

Spre liniștirea mea și a dv. notez și niște date (de la care vom porni replica din vară a acestui material): deci, din cele 551 modele de tricotaje de la pavilion, și din cele 774 modele ale Centralei de confecții și tricotaje-București s-au contractat cu mult peste jumătate. În mai, încep să apară în magazine. Vor fi printre ele noutăți absolute ale anului 1972 și le citez, așa cum le-a anunțat tovarășul ministru adj. Ion Bazac: «Noi tipuri de țesături din bumbac 100% pentru cămăși; țesătun din bumbac în amestec cu poliesteri cu efecte de legătură jacard pentru cămăși și bluze; țesături ușoare și vaporoase din bumbac în amestec cu celofibră pentru rochițe de vară; țesături pentru costume bărbătești din 70% terom și 30% lînă; țesături tip mătase supraelastice pentru îmbrăcăminte sport; țesături brodate și multe altele».

Sînt promisiuni din care ne putem hrăni liniștiți iluziile pînă la vară. Să vedem cum o fi cînd vom porni colindul prin magazine după ele...

tate — și primesc același răspuns modest și delicat. Înțeleg: o asemenea confecție presupune mai multă bătaie de cap și de ce să ne mai ostenim cînd ea se vinde și fără combinații (dar oare se vinde totdeauna și în întregime?)

Să nu discutăm deci despre îndrăzneala și varietatea modelelor — poate că atunci cînd Institutul de creație industrială va intra cu toate forțele sale în acțiune, vom putea aborda mai profesionist și mai cu pretenții și această problemă. Vorbim mai bine despre calitate și o descos pe tovarășa Tartarian care din fabricile noastre de confecții au făcut pași înainte în probleme de execuție, de finisaj, de creație chiar. Întrebarea mea are un subtext amar: mi-e întotdeauna inima grea cînd mă gîndesc că ne împărtășim mult prea puțin din harurile excelentului nucleu de creatori de la F.C.T.–București, mai ales acum,de cînd fabrica s-a integrat unui asemenea colds industrial

CENTRALA INDUSTRIEI CONFECȚIILOR-BUCUREȘTI

FABRICA DE CONFECȚII VASLUI

produce confecții
din țesături de lînă,
bumbac și relon
în culori variate
și atrăgătoare
pentru femei, bărbați și copii.

— Costume pentru băieți
— Uniforme școlare pentru băieți
— Impermeabile căptușite și necăptușite pentru femei și bărbați
— Scurte din relon căptușite pentru femei și bărbați

FABRICA DE CONFECȚII-VASLUI,
Strada Primăverii nr. 11, Telefon: 1820

drumuri africane (II)

Continuăm în aceste pagini călătoria pe drumurile Africii a cărei relatare am început-o în numărul 8 al revistei noastre. Primul popas îl vom face de data aceasta în chiar inima continentului, puțin la nord de linia Ecuatorului, într-o țară aflată la sute de kilometri depărtare de țărmurile Oceanului Atlantic, la mii de kilometri de cele ale Oceanului Indian, handicapată pînă nu demult nu numai de stăpînirea colonială, ci și de lipsa căilor de comunicație cu alte meleaguri ale continentului african și ale lumii — REPUBLICA AFRICA CENTRALĂ. Dincolo de apele rîului Oubangui, care formează hotarul sudic al țării, ne vom opri apoi în REPUBLICA ZAIR, cel mai mare stat african din sudul Saharei, unde, spre sfîrșitul secolului al XIX-lea, neobositul reporter și explorator Henry Morton Stanley — aflat pe atunci în serviciul Asociației africane internaționale fondate de regele Leopold al II-lea al Belgiei — încheia cu șefii triburilor negre tratate asigurînd organizației pe care o reprezenta (implicit Belgiei) posesiunea teritoriilor de la sud de fluviul Congo. Dar să ne întoarcem în prezent, la istoria nouă pe care și-o făuresc azi popoarele celor două țări pe care le prezentăm în aceste pagini.

SPRE NORD ȘI SPRE SUD DE OUBANGUI

de Gh. DRAGOȘ

Dogoarea izbește în valuri violente călătorul ajuns pe aceste meleaguri. La Bangui, Africa te întîmpină cu arșița razelor perpendiculare ale unui soare nefiltrat de valuri de nori. Ne aflăm într-o regiune unde Sahara a atins hotarul ei sudic și continentul se pregătește pentru întîlnirea cu Ecuatorul.

LA RĂSCRUCE DE DRUMURI

Țară de echilibru geografic și politic, plasată în aria întîlnirii savanelor, a brusei și a pădurilor ecuatoriale cu adierile uscate ale arșițelor saharienе, Republica Africa Centrală și-a luat numele de la poziția ei pe un podiș între lanțurile Munților Yadé, Bongos. Dar Chaila și Tondu, în chiar inima Africii. Denumirea capitalei, Bangui, provine de la cea a principalului afluent al Congoului — Oubangui — care, în prelungirea rîului M'Bomu, scaldă aproape toată lungimea hotarului sudic al țării. Devenit principal punct de intersecție al magistralelor infrastructurii ecuatoriale, Bangui este un port activ, primind și expediind cargouri și pasageri spre Brazzaville și Kinshasa sau, mai departe, spre Oceanul Atlantic. Aeroport și încrucișare a unor importante linii aeriene, pe la Bangui vor trece arterele rutiere și, în perspectivă, cele feroviare care vor lega țărmurile africane ale Oceanului Indian de cele ale Atlanticului.

După ce țara și-a cîștigat independența, valorificarea bogățiilor solului și subsolului a cunoscut o intensă amplificare. Vizitatorul care străbate meleagurile centrafricane, mai ales cele de la sud și apus, va întîlni culturi de cafea, bumbac și arahide, alternînd cu esențe de acaju, sipo, sapelli, ayou și alte specii forestiere nobile. Economiștii și presa locală vor menționa în treacăt, dar nu fără o tentă de orgoliu, că, pe lîngă echipele de prospecțiuni geologice ale statului, în țară mai sînt peste 40 000 căutători de diamante. Sau, punctînd o nouă perspectivă a valorificării bogățiilor subsolului, vor comunica interlocutorului că în curînd, poate chiar anul acesta, va începe exploatarea zăcămintelor de uraniu de la M'Patou.

Activitatea politică orientată spre satisfacerea nevoilor populației, pentru dezvoltarea economică și socială a țării, comportă reale valențe ale cooperării multilaterale între România și Republica Africa Centrală.

Dominînd panorama citadină a Kinshasei, drapelele unității africane flutură sus pe Mont Ngaliema.

Culoare, bunăvoie, ospitalitate. Locuitorii din satul de pescari zairez Kin-Kole ne întîmpină cu zîmbete de bun-venit.

SPRE NORD ȘI SPRE SUD DE OUBANGUI

Paralel cu fluviul Zair, Bulevardul independenței din Kinshasa rivalizează cu arterele moderne din marile metropole ale lumii.

Umăr la umăr, pe tot întinsul țării, cetățeni foarte tineri și trecuți de vîrsta primei tinereți ai Republicii Africa Centrală se apleacă asupra cărții și caietului. Străduința lor este una din principalele chezășii ale dezvoltării viitoare a țării.

începută sub bune auspicii, această cooperare la forme tot mai concrete și mai largi.

ZAIRUL — O PENINSULĂ?

Ajungînd la Kinshasa, capitala Republicii Zair, trecem pe lîngă pavilioanele unui modern tîrg internațional la care în anii trecuți participase și România, depășim, pe autostrada cea nouă cu patru piste, cîteva «fulafula» — autobuze purtînd ciorchini de chipuri sănătoase, de culoarea cafelei, zîmbind și făcînd semne amicale coloanei de mașini care ne purta spre hotelul rezervat unei solii economice și diplomatice române. Aici, pe colina vestică a Kinshasei, culoarea e strălucitoare, iar lumina și întunericul își dau întîlniri și definiții nete. Cataractele fluviului Congo — Zair, în limba swahili — învolburîndu-se voluptos, vijîie și tună prin vecinătăți, într-o atmosferă roșie ca un nesfîrșit incendiu.

Pe colina Ngaliema, briza înserării înfășoară într-o adiere moleșită cele 17 pavilioane ale elegantului sediu al Organizației Unității Africane, «Cité de l'OUA», construit în 1967. Palmierii evantai, profilîndu-se zvelt și înalt, își leagănă coroane semețe în forma unor cozi de păun. În vestita piață de fildeș și malahit a orașului, dacă îngrămădirea de obiecte de artă și artizanat te îmbie la cumpărare prin frumusețe, și mai îmbietori sînt vînzătorii, uneori ei înșiși artiști. «Patronul», adică cumpărătorul, este asaltat de la prima sa apariție, iar dacă a schițat vreun gest de curiozitate, imprudența îl va obliga fie să plătească prețul cerut, fie să se angajeze la tocmeală sau să jure pe tot ce știe el că nu avea intenția să cumpere nimic ori, în fine, să promită că va reveni în orice caz să cumpere ceva.

Nu mai puțin zgomotoasă și agitată este marea piață populară de la marginea Kinshasei, aglomerată cu mărfuri din mase plastice, mărunțișuri, alimente, textile, pe tarabe de lemn, înghesuite unele lîngă altele. Puzderie de puștani vioi zburdă în jurul nostru, socotindu-ne, probabil, «des journalistes» în căutare de exotic, gata să le dea cîte un ban pentru poză și figurație. Împrejur, circiumi fără firmă, oferind bere și sucuri, iar în difuzoare muzică viguros ritmată. Centrul Kinshasei în schimb oferă imaginea unor străzi moderne, cu vitrine bogate și atrăgătoare, cu reclame strălucitoare de neon, cu lume multă și elegantă, europeni și africani.

Poate mai mult decît o țară cu un lung hotar de litoral maritim, Republica Zair își are conturul desenat pe oglinda de argint a apelor africane, încît nu mi s-a părut un joc de cuvinte cînd un interlocutor local numea Zairul o adevărată peninsulă. Și așa este: la hotarul de vest — țărmul Atlanticului, cel de nord — fluviul Zair și riul Oubangui; la răsărit — marile lacuri africane Albert, Edward, Kivu, Tanganyika, Mweru. În interiorul țării, fluviul Zair își poartă meandrele de la sud, din rezervația Upemba, spre nord, pînă la Kisangani, ca apoi, tulburîndu-și valurile cu mîl și ploi ecuatoriale, să pluteasă în albii adînci și navigabile la cataractele de la Kinshasa. Apoi Zairul nu mai este navigabil tocmai în ultima parte, de la Kinshasa la Atlantic, înainte de vărsare. De la portul din Malebo, Pool-Kinshasa, la ocean, mărfurile iau drumul unei căi ferate construite cu multe jertfe și trudă.

MÎNDRI DE A FI EI ÎNȘIȘI

Zairul este țara unor mari triburi din grupul bantu, printre care vestiții pigmei, pirpirii la trup, dar isteți, vînjoși și iscusiți; e țara unor ultime și rare refugii ale gorilelor uriașe, ca cele din pădurile de bambus de la poalele masivului Kahuzi; în Zair se află cel mai frumos lac din Africa — Kivu — și renumitul parc natural Albert; Zairul este țara cu cea mai mare suprafață de la sudul Saharei — 2 345 000 kmp — cu imense bogății de păduri, animale, vegetație și minereuri, de care o populație de 20 milioane locuitori a început să beneficieze numai în anii ultimului deceniu, de independență. Într-un proces obiectiv de «africanizare», zairezii au înlocuit numele capitalei, Leopoldville, care amintea de un rege colonial și străin, cu un nume local, Kinshasa. Numele cel mai nou al țării este identic cu cel al fluviului Congo în swahili. Faimoasa, bogata și zbuciumata Katanga — provincia aurului roșu zairez, cuprul — a luat numele vechi, Shaba sau țara cuprului. Și chiar dacă i se poartă stimă vestitului explorator Henry Morton Stanley, recent, colina Mont Stanley și lacul de pe Congo, Stanley Pool, format de digul cataractelor de la Kinshasa, au primit nume noi — respectiv, Mont Ngaliema și Pool Malebo. În realitate nu este numai o simplă mutație lexicală, ci un act firesc în sfera procesului de decolonizare. E reașezare a faptelor și vorbelor pe făgașul aspirațiilor firești ale zairezilor de a fi ei înșiși, demni făuritori și stăpîni pe propriile destine. Sînt acte de educație patriotică în sfera cărora a fost creat un nou imn și instituit un nou drapel național — steagul partidului de guvernămînt Mișcarea populară pentru revoluție. Verdele noului drapel simbolizează credința în viitor, cercul galben — unitatea, bunăstarea și prosperitatea Zairului, iar flacăra roșie ținută de o mînă neagră — memoria martirilor și a eroilor naționali.

La răscruce de drumuri africane, pe malurile riului Oubangui — principalul afluent al Congoului — Bangui, capitala centrafricană. De la înălțimea avionului, orașul își arată privirilor portul și, printre pîlcuri de arbori, cartiere bine rînduite de vile.

CINE-I PREVĂZĂTOR SUPORTĂ MAI UȘOR...

...consecințele unor întîmplări neprevăzute. Exemplele de mai jos sînt doar cîteva din zecile de mii de cazuri în care asiguraţii şi-au dat seama că asigurările de stat sînt sprijin de nădejde în momente grele.

BENEFICIARII ASIGURĂRII FACULTATIVE A GOSPODĂRIILOR CETĂȚENILOR:

Terbea Aurel	din Agnita, jud. Sibiu	lei 9 421
Aghiorghesei Gheorghe	din com. Tudora, jud. Botoșani	lei 10 000
Ivan Ioan	din com. Săcălășeni, jud. Maramureș	lei 10 000
Pleșcan Ion	din Singeorz-Băi, jud. Bistrița-Năsăud	lei 10 000

BENEFICIARII ASIGURĂRILOR FACULTATIVE DE AVARII PENTRU AUTOTURISME:

Pîtu Florian	din Galați	lei 29 290
Vintilă Gheorghe	din Hunedoara	lei 23 381
Gașin Gh.	din Vatra Dornei	lei 19 114
Aanei Costache	din Fălticeni	lei 42 872
Popescu Eleonora	din Pitești	lei 10 761

BENEFICIARII ASIGURĂRILOR FACULTATIVE MIXTE DE VIAȚĂ

Stanciu Vasile	din Tg. Jiu	lei 20 000
Boancă Iosif	din Tg. Jiu	lei 10 000
Gică Gheorghe	din Ticleni, jud. Gorj	lei 30 000
Ularu Ioana	din Bălești, jud. Gorj	lei 10 000

REȚINEȚI:

Primele de asigurare sînt convenabile. Despăgubirile și sumele asigurate se plătesc cu promptitudine.

echipa „flacării“

ÎNTR-UN ORAȘ NEPROVINCIAL

de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Victor BÎRCĂ

Nu știu dacă vi s-a întîmplat vreodată să intrați într-un magazin oarecare și, dintr-o spontană și omenească nevoie, să spuneți «bună ziua». Și reacția vînzătorului, ba chiar și a celorlalți clienți, să vă dea de știre că sînteți într-o ipostază cel puțin ridicolă și că pe viitor ar fi bine să vă supravegheați...

Față de asemenea experiențe, cele relatate în rîndurile și imaginile care urmează vi se vor părea, poate, o poveste închipuită de echipa «Flacării» din cine știe ce rațiuni excentrice. Șansa noastră este că adevărul poate fi probat oricînd.

Așadar, ne aflăm la Tîrgu Mureș. Am auzit, în răstimpuri, pe cîte cineva întors de-acolo, dintr-o delegație, cu opinii sintetizate aproximativ la fel: «E un oraș civilizat!» Aprecierea sună, evident, măgulitor. Ne-am reamintit-o și nu mai rămînea decît să-i stabilim, pe cont propriu, exactitatea.

Am intrat prin magazine și localuri publice. Și nu numai că n-am fost priviți ca niște persoane dubioase pentru că salutam. Nu, de rîndul acesta rolurile se inversaseră: ne miram, cu jenă ascunsă, că de îndată ce treceam pragul și închideam ușa, gazdele erau cele dintîi care ne dădeau binețe. «Ce doriți? Cu ce vă servim?» — ne-au pus într-o cumplită încurcătură. Formula comercială era atît de spontană și de sinceră încît ne simțeam obligați să cumpărăm și ceea ce nu era în vederile noastre. De fapt, nu pentru tîrguieli intram noi în magazine. Aparatul de fotografiat nu se afla la vedere. Trebuia să trecem drept cumpărători și totuși... Tot mai trăgeam nădejde că amabilitatea nu-i un fenomen general sau că în locuri mai aglomerate vom putea trece neobservați, astfel că ne vom putea justifica diurna. Dar, nu, chiar la tejghelele unde așteptau ciorchini de oameni, fiecăruia îi venea rîndul repede. Deci nu făceam nici noi excepție, cu toată osteneala de eschivă. La «Corso» ne-au fermecat valurile de cașmir imprimat. Vînzătoarea le-a coborît din raft, fără o cerere expresă din partea noastră. «Știți, nu vrem să cumpărăm acuma» — ne-am scuzat noi, prevenitori... «Dar nu face nimica. Uitați-vă, poate doriți altă culoare? Sigur, omul trebuie să vadă în mai multe locuri ca să se poată hotărî. Mai poftiți!» Mai urma să schimbăm adresele cu promisiunea că ne vom scrie. Și sentimentul acesta nu izvora dintr-o intimitate deplasată, nimic nu era forțat, rămînea, după fiecare «vizită», senzația că ți-ai făcut prieteni pe care poți conta. Stenică stare! Dar nu mai puțin derutantă, după ce, în alte ocazii, faptul de a fi îndrăznit să ceri, să vezi și să nu cumperi ar fi fost taxat, în cel mai bun caz, cu strîmbături dezgustate. La Tg. Mureș amabilitatea este atît de generală, încît, comparativ, naște un fel de «monotonie». Am vrut să notăm nume, dar ni s-a părut de prisos, fiindcă n-am întîlnit excepții.

De ce n-or fi cozi în orașul acesta? O explicație evident simplă: magazinele sînt aprovizionate excelent. Și meseria de comerciant bine stăpînită intră în socoteli. Iată, bunăoară, la «Mercur» — magazin alimentar cu autoservire — am descoperit un fenomen... insolit: era ceasul amiezii și din rafturi puteai să-ți adaugi în coșul de tîrguieli inclusiv o sticlă cu lapte dulce, lapte acru, iaurt, frișcă. La «Tehnometal», pe o suprafață de circa 600 m², îți poți lua singur cuie, foarfece, clești, orice alt obiect mai mare sau mai mic de care ai trebuință.

Și tot așa, intrînd și ieșind de la Casa de mode — recent inaugurată — de la restaurantul Lacto-vegetarian, dintr-un magazin de mărunțișuri ori de jamboane și limbă afumată, tot parcurgînd cu uimită satisfacție zonele orașului unde oamenii se întîlnesc și intră în relații cu alți oameni, am descoperit — în fine! — un «punct slab» al orașului: în Piața Trandafirilor, la Café-bar «București» (?!) fum, o clientelă aiăutită, în majoritate, din tineri, care lîngă ceașca de cafea și păhărelul cu coniac aveau, în general, aerul că nu mai au nici o altă treabă pe lume. Un bătrînel așezat singur la o mescioară își citea cît putea de liniștit ziarul. Din cînd în cînd, își ridica pe sub ochelari privirea contrariată, cînd voci prea stridente îi întrerupeau lectura. Cîte asemenea cafenele irespirabile funcționează în plin centru al orașului? Una o văzusem, a doua — în clădirea Palatului Cultural — era închisă, iar «Flora» — a treia — își schimbase titlul... peste noapte. Pe data de 16 februarie am asistat, așadar, la inaugurarea Cofetăriei tineretului care, spun oamenii, nu mai seamănă deloc cu «Flora». Nu doar fiindcă în locul sticlelor cu băuturi tari au apărut pahare înalte cu conținut îmbietor colorat, nu doar fiindcă ceșcuța de cafea conține frișcă și scorțișoară.

Toate au rînduiala bine statornicită: la cele dintîi ceasuri ale dimineții sosesc prăjiturile...

Bătrînelul își ridică în răstimpuri, pe sub ochelari, privirile nemulțumite...

Avem lapte (sau iaurt, sau frișcă) toată ziua — nu scrie pe nici un afiș la «Mercur». Dar autoservirea ți le oferă, realmente, pînă la ceasul închiderii.

Degeaba aduci argumentul că ai servietă, sau sacoşă, sau... De la librărie nu poţi pleca nici cu o broşurică fără să-ţi fie, în prealabil, împachetată.

Noua Casă a Modei din Piaţa Trandafirilor are un succes explicabil. În şapte zile după inaugurare s-au comandat, bunăoară, 120 de rochii. Cochetăria nu-i un lucru care să lipsească, în nici un chip, oraşului de pe Mureş.

Cocteilurile — iniţial, patru la număr — preparate cu un conţinut mic de alcool, ieftine şi gustoase au adus ele însele o schimbare de... decor. Mai presus de toate însă revistele şi ziarele puse la îndemînă pe mese sînt răsfoite, chiar citite, şi nasc discuţii, uneori aprinse, despre fotbal, piese de teatru, filme. Noul local destinat uzului tinerilor are toate şansele să se păstreze, ba chiar să devină un cadru de reală destindere şi schimb de idei, fără «stimulentul» coniacului. Aceleaşi intenţii cu perspectivă foarte apropiată s-au clarificat şi în legătură cu cafeneaua «Bucureşti» şi cu cea din subsolul Palatului Culturai. Deci, la ora cînd apare acest fotoreportaj, acest obiect al criticii noastre nu va mai fi (probabil) actual.

Am încercat, în încheierea vizitei la Tg. Mureş, să ne explicăm, mai în amănunt, de unde vine atmosfera agreabilă a oraşului.

— Să fie vorba despre o anumită tradiţie? — l-am consultat noi pe directorul Direcţiei comerciale judeţene, tovarăşul Cornel Ceucă.

— Poate şi despre asta. De multe ori însă, este la fel de greu să păstrezi o tradiţie cum este greu s-o creezi.

— Şi la dv. cum se conservă?

— Mijloacele sînt, aparent, simple. S-a înstăpînit, practic, ideea că vînzătorul este un fel de confident obligatoriu al clienţilor. Dincolo de caracterul lor eterogen — vîrste, ocupaţii, gusturi — fiecare este întîi de toate om, deci simte nevoia să se consulte, să întrebe, să ceară sfaturi, fie că este vorba de o pereche de ciorapi sau un aparat de radio. Comunicarea, în sensul ei cel mai generos, începe de la schimbul de saluturi, în care întîietatea o are cel care vinde...

— Da, ni s-a părut cam neobişnuit...

— De ce? Vînzătorul este gazda. El primeşte, prin urmare iese în întîmpinarea oaspeţilor. «Bună ziua» depăşeşte simpla aparenţă a politeţei. Asta încercăm şi se pare că izbutim destul de bine în predarea cursurilor la Şcoala comercială.

— Figurează o asemenea disciplină în programa analitică?

— Nu. Din păcate nu. Pînă acum n-am fost însă «amendat» că le vorbesc elevilor despre valoarea cuvintelor, a respiraţiei şi dialogului cu care sînt obligaţi să semene încrederea clientului.

Discuţia cu tovarăşul Cornel Ceucă n-a durat nici zece minute. Explicaţiile sale, aşa succinte cum au fost, ne-au dezvăluit un tic mai profund decît învelişul vorbelor. Firește, nu trebuie să te slujeşti de o lupă ca să descoperi neajunsuri, că există încă mult loc pentru mai bine. Dar, în general vorbind, nu ne este deloc teamă de bănuiala vreunui cititor precum că am fi inventat o poveste: Tîrgu Mureş se numără printre acele oraşe ale ţării despre care nu poţi să spui, nicicum, că ar avea un aer... provincial!

CRAMPON

să deschidem ochii mingii de fotbal!

de Adrian PĂUNESCU

Ceea ce părea pînă mai ieri irealizabil, se realizează iată sub ochii noştri. Ceea ce părea ieri vis e astăzi realitate. Abia respira Angelo Niculescu uşurat că Adrian Păunescu a încetat din viaţa sportivă, abia dăduse Neagu de la Rapid acatiste în mai multe altare balcanice, abia se învăţase Radu Urziceanu să facă box cu umbra şi Cristian Ţopescu să tragă cu vocea lui dură în paseri, abia îşi rotunjise un fitecine gogoloiul de metafore, abia se făcuse linişte — de se auzea musca pe căciula Federaţiei de fotbal — şi iată Adrian Păunescu reapare.

El profită de prilejul primei sale cronici la *Flacăra* pentru a-i anunţa pe foştii lui cititori că a plecat *de bunăvoie* de la cîrma cronicii sportive din *Luceafărul*. I-ar plăcea şi bietului poet să fie victimă, să fie privit ca o victimă, dar cruda, cinica realitate e că Păunescu nu e o victimă. El a hotărît să plece şi nu din motive sportive. Dacă e de găsit un Neagu vinovat în chestiunea respectivă, acela nu e în nici un caz Neagu fotbalistul şi nici Aurel Neagu de la *Sportul*. Şi iată-l pe Păunescu mutîndu-se cu arme şi bagaje, cu obiceiuri şi năravuri, cu pleonasme şi susţinători, cu inimă şi cu bocanci cu tot, în paginile revistei *Flacăra*. Şi ca semn al unei vechi tristeţi şi, în acelaşi timp, al unei noi speranţe, el hotărăşte ca rubrica să se numească, din nou, *Crampon*, aşa cum se numea altădată colţul din ziarul Sportul, unde îşi făcea de cap cu o părere mai mult sau mai puţin personală.

O dată *Crampon*, de două ori *Crampon*, de trei *Crampon* —... Adjudecat!

*

Şi acum are cuvîntul tovarăşul Adrian Păunescu pentru a ridica unele aspecte. Urmează primele promisiuni de obiectivitate şi raţiune ale noului însărcinat cu stringerea relaţiilor dintre *Flacăra* şi mişcarea noastră sportivă:

«Tovarăşi! Absenţa mea de pe ogorul publicisticii sportive a determinat imediat o scădere a tonusului vital al întregii noastre activităţi fotbalistice. În cursul turneului din Brazilia, echipa Steaua şi-a schimbat numele în renume şi renumele în poreclă, cîştigîndu-şi dreptul inalienabil de a se numi, în zilele de sărbătoare, Echipă Şvaiţer Bucureşti. Echipa Şvaiţer Bucureşti activează sub bagheta inspirată a maistrului acordeonist Valentin Stănescu care cîntă şi din gură de-a lungul întregii zile. Echipa Şvaiţer Bucureşti e plină de goluri. Ea a primit într-un turneu cîte goluri nu primesc altele într-un an. Echipa Şvaiţer Bucureşti se va răzbuna crunt pe echipa Bayern München, dar crunt de tot. După perioada de glorie a echipei Şvaiţer va urma etapa de răsfăţ a echipei UTA, adeptă a egalităţii între echipele bune şi echipele proaste.

În orice caz, turneele echipelor noastre în străinătate şi-au atins scopul: jucătorii sînt obosiţi, ca după un campionat. Ei s-au încălzit şi s-au reîncălzit, s-au antrenat şi s-au paraantrenat, acum li s-a făcut un somn din alea cum numai noi, oamenii, ştim să tragem.

Iar cei care sînt încercaţi de dulceaţa chemătoare a odihnei, cei care au chef de joc, au din păcate picioarele rupte. Cazul lui Mocanu e numai un caz.

Forma echipelor UTA şi Steaua, starea picioarelor unora dintre componenţii echipei naţionale, pedepsirea lui Răducanu exact cînd nimeni nu se mai aştepta, toate acestea îmi sugerează cu destulă acuitate că ne aflăm pe drumul cel bun.

Campionatul cucăielii şi al cîrjelor poate să înceapă. Jucînd aproape singur, Neagu de la Rapid va realiza multe. Trăiască ideea de turneu obositor! Jos odihna! Trăiască Angelo Niculescu şi mai ales Valentin Stănescu! Pentru binele fotbalului adversarilor noştri, de trei ori ura. Muzica!»

Acesta a fost cuvîntul de început al noii tentative a lui Adrian Păunescu de a deschide ochii mingii de fotbal la picioarele care dau în ea.

600 000 000 de europeni față în față cu destinele EUROPEI (II)

de Cristian POPIȘTEANU

Nume de glorie al istoriografiei românești. Nicolae Iorga (în fotografie, la Oxford în timpul vizitei de decernare a titlului de Doctor Honoris Causa) s-a înscris cu o mare strălucire în cultura europeană.

Rezultat al unei mari diversități de contribuții, tezaurul de civilizație și cultură europeană a început, încă din timpuri mai îndepărtate, să fie considerat un bun comun al tuturor popoarelor continentului, un bun care trebuie să fie apărat și îmbogățit prin eforturi unite. Această convingere a început să fie semnalată încă de gînditorii secolelor trecute. Un scriitor englez — este vorba de Edmund Burke — scrie încă la 1797: «Nici un locuitor al Europei nu s-ar putea considera exilat în vreo parte a continentului». Primul gînditor care a remarcat specificul organizării statelor în Europa, Niccolò Machiavelli, considera mulțimea de principate și republici de pe continent o dovadă a diversității sub care se manifestă entitatea europeană. O primă cristalizare a necesității de asigurare a apărării continentului a apărut în momentul în care granițele Imperiului otoman au fost strămutate în Europa.

EUROPA — UN DOMUS

În condițiile expansiunii imperiului Semilunii, Țările Române au îndeplinit un rol de substanțială însemnătate pentru a feri Europa centrală și de vest de contactul distrugător cu efectele multiple ale unor războaie îndelungate, ale ocupației sau dominației otomane. Domnitorii Țărilor Române s-au aflat atunci în centrul diplomației sud-est europene, au avut repetate contacte cu conducătorii statelor din apus și răsărit. O cronologie a soliilor, contactelor, alianțelor sau negocierilor, desfășurate între Țările Române și celelalte state europene, fie din vestul, fie din estul continentului, ar fi de natură să pună în evidență caracterul concret istoric al legăturilor dictate de preocuparea pentru salvgardarea ființei popoarelor. Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Gheorghe Rákóczi, Mihai Viteazul, Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al statului național modern român — numeroși au fost voievozii noștri care s-au aflat în contacte politico-diplomatice cu Franța, Veneția, Vaticanul, Anglia, Serbia, Austria, Rusia, Polonia, Ungaria și cu alte state europene, din considerentele stringerii forțelor în vederea rezistenței comune față de asaltul otoman. Istoria dezvoltării Europei datorează mult dîrzeniei și iscusinței cu care românii și-au apărat glia strămoșească, ferind totodată într-o măsură flancul sud-estic al continentului, în special în acele momente cînd puterea Imperiului otoman era la apogeu. Statornicit încă de pe vremea etnogenezei daco-romane a poporului român, dialogul prin care ne-am implicat în istoria europeană s-a evidențiat ori de cîte ori poporul nostru s-a aflat în fața unor momente de vîrf pentru destinele sale sau ale continentului. Așa a fost, secole de-a rîndul, rezistența antiotomană, căreia diplomația autonomiei Țărilor Române i-a adăugat note particulare; așa a fost contribuția noastră efectivă la pregătirea și renașterea culturilor naționale și statelor naționale din Balcani; așa a fost revoluția din cele trei Țări Române de la 1848, căreia Bălcescu și C.A. Rosetti, Ion Ghica și Dimitrie Brătianu îi corelau scopurile naționale și sociale cu coloratura europeană; așa a fost Unirea Principatelor, din care Alecsandri și Kogălniceanu făceau «o chestie europeană»; așa a fost participarea activă a diplomației românești prin exponentul ei cel mai ilustru în perioada interbelică — Nicolae Titulescu — la cîteva acțiuni și schițe ale unei securități colective cum ar fi Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică, Convenția pentru definirea agresorului.

Iluminismul și socialismul utopic au proiectat asupra problemelor păcii (care și pînă atunci fuseseră prezente în gîndirea și proiectele filozofilor sau oamenilor de stat) noi iluzii și noi speranțe, mărturii ale visurilor celor mai înalte ale omenirii. Filozoful german Immanuel Kant publica la Königsberg, în 1795, o lucrare intitulată: «Spre o pace veșnică», pronunțîndu-se împotriva tratatelor secrete, a armatelor permanente, a utilizării forței pentru dobîndirea de avantaje naționale. Pentru asigurarea păcii, Kant era de părere că toate statele trebuie să fie republici, înțelegînd prin republică un stat în care consimțămîntul cetățenilor era necesar pentru declararea războiului, iar puterea executivă era separată de cea legislativă. Victor Considérant, discipol al socialistului utopic Saint-Simon, scria lucrarea: «Ultimul război și pacea definitivă în Europa». Acum mai bine de trei veacuri, Campanella visa la o „cetate a soarelui," la o lume fără arme și fără războaie.

Dacă acestea sînt cîteva dintre premisele tradiției pozitive în istoria ideilor privind asigurarea stabilității europene, nu trebuie uitat că în istoria continentului apasă greu numeroasele conflicte și războaie, întregul bilanț al erei cuceririlor coloniale care nu au fost de natură să-i sporească prestigiul. Antecedentele politicii de bloc și ale cursei înarmărilor se regăsesc încă în «echilibrul politic european», principiu dominant invocat fățiș în relațiile dintre statele europene în perioada de formare a statelor naționale moderne și pînă la sfîrșitul primului război mondial. Reglementarea relațiilor intereuropene, stabilită de pildă la Congresul de la Viena din 1815, pornește în mod oficial de la necesitatea «echilibrului european». În realitate, Sfînta Alianță — între partenerii căreia se țeseau insidioase intrigi și manevre — era un directorat imperial al marilor puteri continentale: Prusia, Austria, Rusia, învingătoare ale Franței napoleoniene. Acest directorat, care a desfășurat o politică de intervenție armată împotriva mișcărilor de eliberare națională, s-a prăbușit în cele din urmă sub loviturile luptei pentru independență și libertatea națiunilor europene. Sfîrșitul Sfintei Alianțe a înlocuit formula echilibrului european cu echivalența «concertului european», care consacră de asemenea rolul preponderent al marilor puteri, inclusiv al Franței, care-și refăcuse forțele. La începutul secolului, Europa era din nou divizată în două alianțe diametral opuse: Antanta și Tripla Alianță, a căror rivalitate a dus la o serie de ciocniri imperialiste culminînd cu primul război mondial. Nu trebuie uitat, de asemenea, că pînă acum cîteva decenii nici o altă regiune a globului nu se putea compara cu Europa în acumularea bogățiilor, productivitatea muncii sociale, puterea militară sau influența politică. La sfîrșitul secolului al XIX-lea principalele mari puteri erau state europene.

În felul acesta Europa a deținut multă vreme monopolul virtual al puterii economice și politice în lume. Creînd o adevărată polemică în legătură cu locul Europei în lume, atacînd sau proslăvind curentele europocentriste, iluminismul consacra rolul Europei luminilor în dezvoltarea economică și culturală a umanității. Denunțînd tendințele de a subjuga alte popoare, tendințe ajunse la apogeu în epoca dominației colonialiste, Montesquieu, Voltaire, Rousseau au dedicat pagini pline de căldură contribuției aduse de Europa la înflorirea civilizației omenești, iar o serie de alți mari gînditori ca Gropius, Grotius, Leibniz, subliniază încă din secolele XVI—XVII că Europa este o patrie compusă din state suverane și insistă asupra egalității în drepturi a statelor naționale care încep să se constituie în perioada de ascensiune a burgheziei capitaliste. Lui Karl Marx îi revine meritul istoric de a fi relevat virtuțile socialismului în organizarea păcii pe continent atunci cînd în celebra sa lucrare «Războiul civil în Franța» arăta că în opoziție cu vechea societate, cu mizeria ei economică și cu demența ei politică, se naște o societate nouă, al cărei principiu internațional va fi pacea, pentru că în sînul fiecărei națiuni va domni același principiu: munca.

PRIN CONLUCRAREA TUTUROR NAȚIUNILOR EUROPENE

S-ar putea scrie mult despre ceea ce a cîștigat și a pierdut Europa de pe urma campaniilor lui Cezar, de pe urma cuceririlor lui Napoleon sau de pe urma războaielor coloniale. Cert este însă că tot ceea ce s-a creat sub numele de civilizație materială și spirituală pe continentul european, tot ceea ce aparține fiecărei națiuni, fiecărui popor, fiecărui stat din Europa și revine în egală măsură întregii Europe și umanității, nu a avut niciodată condiții mai favorabile pentru a fi apărat și, în același timp, în chipul cel mai paradoxal, pentru a fi distrus ca în epoca noastră. Alternativa coexistenței pașnice, singura posibilă față de un război rachetonuclear pustiitor, este cauza majoră căreia popoarele europene îi dedică eforturile lor precumpănitoare.

Să reamintim în acest context concepția pe care am auzit-o exprimată de generalul De Gaulle pe vremea cînd era președintele celei de-a V-a Republici franceze, concepție realistă și clarvăzătoare, care pornește de la ceea ce marele om de stat numea «realitatea cea mai reală a zilelor noastre — națiunile și statele». Spunea generalul De Gaulle: «A construi Europa înseamnă a o uni. Este desigur un fapt esențial și este aproape banal a o spune. De ce trebuie ca acest mare leagăn al civilizației, al puterii și rațiunii, al prosperității, să se stingă sub propria sa cenușă? Desigur, într-un asemenea domeniu trebuie procedat nu după visuri, ci conformîndu-ne realităților. Și care sînt realitățile Europei? Care sînt pilonii pe care poate fi ea construită?

Într-adevăr, acestea sînt statele, în mod cert diferite unele de altele, avînd fiecare propriul lor suflet, propria lor istorie, propria lor fizionomie, nenorocirile, gloriile și ambițiile lor, sînt statele, singurele entități care au dreptul de a dispune și de a fi urmate.

Acum statele Europei au între ele și împreună foarte mari mijloace de acțiune, ele avînd desigur și marile lor probleme».

Gînditori ilustri visau în urmă cu trei secole o lume fără arme și fără războaie, o lume în care rolul Europei să se releve a fi acela de patrie a progresului și păcii. Niciodată în istoria ideilor, a doctrinelor și concepțiilor politice, juridice, filozofice, nu a existat un program atît de amplu și atît de diferențiat elaborat pentru asigurarea liniștii, stabilității și cooperării fructuoase a popoarelor europene, ca în zilele noastre. Niciodată în istoria continentului nu a existat o asemenea forță a maselor ca în zilele noastre care să se pronunțe cu hotărîre și extremă vigilență pentru apărarea cauzei păcii, securității continentului și atîtea eforturi în promovarea acțiunilor concrete pentru netezirea drumului securității europene. Ca și în promovarea ideilor și concepțiilor acestei opere, statele socialiste, popoarele țărilor socialiste s-au situat în primele rînduri, au adus o contribuție de primordială însemnătate. Desigur că în calea procesului de destindere europeană, în calea procesului de asigurare a securității și cooperării europene există încă numeroase obstacole, există încă

DISCOVRS
DE LA MORT DE MICHEL
Vayuode de Valaquie, apres la victoire obtenue par luy & Georges Baste, cõtre Sigismond Battori: traduit de l'Italien imprimé à Prague en Septembre,
1601.

Avec l'extrait d'vne lettre escritte de Francfort du 26. dudit moys, contenant plusieurs notables particularitez.

A PARIS,

De l'Imprimerie de Denys Duval, rue S. Iean de Beauvais, au cheual volant.

1601.

Mihai Viteazul era un nume adesea amintit în Europa timpului său. În chiar anul asasinării voievodului celei dintîi uniri a Țărilor Române (Țara Românească, Moldova, Transilvania) la Paris apărea o cronică, tradusă din italiană și tipărită la Praga, a pieirii «neînfricatului erou al creștinătății».

numeroase piedici ridicate de cercurile imperialiste, care nu doresc să-și însușească ideea unei Europe dedicate pe de-a întregul cauzei păcii și colaborării între popoare.

Dar ceea ce este esențial în momentul istoric în care se află actualmente Europa este afirmarea din ce în ce mai pregnant, și într-un consens din ce în ce general, a conceptiei potrivit căreia securitatea și cooperarea europeană necesită crearea unui sistem de angajamente care să ofere tuturor țărilor garanții că se află la adăpost de acte de agresiune, să asigure bunăstarea și prosperitatea dezvoltării fiecărui popor. Pentru această dezvoltare, esențială este punerea relațiilor dintre state pe temelia fundamentală a unor principii care să permită și să asigure afirmarea liberă și nestînjenică, înflorirea tuturor națiunilor continentului. Această temelie nu o pot constitui, decît relațiile de bună vecinătate și colaborare dintre statele continentului, nu o pot constitui decît principiile independenței naționale, egalității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nu o pot constitui decît principiile și imperativele egalității, justiției și eticii internaționale, universal valabile în raporturile dintre state. Toate acestea ar constitui o piatră unghiulară a colaborării și destinderii, o adevărată cheie de boltă a dezvoltării relațiilor de încredere și stimă reciprocă, de conlucrare rodnică, o adevărată schelă a edificiului securității și cooperării europene, eliberată de povara cursei înarmărilor, a blocurilor militare, a bazelor și trupelor străine pe alte teritorii.

În aceste condiții istorice în care se găsește Europa, dezvoltarea relațiilor intraeuropene pe linia coexistenței pașnice — necesitatea obiectivă a situației contemporane — începe prin o abordare eficientă și constructivă a problematicii europene, prin o recunoaștere a realităților continentului. În cadrul acestor realități este de o primă însemnătate inviolabilitatea frontierelor apărute în urma celui de-al doilea război mondial, integritatea teritorială a tuturor statelor existente în Europa. Este evident că, în aceste condiții, renunțarea la recurgerea la forță sau la amenințarea cu forța în relațiile dintre state se impune drept o garanție a unei evoluții ferite de tensiune și pericole. Problemele internaționale din zilele noastre pot fi realmente soluționate numai pe calea tratativelor, a reglementării lor în mod exclusiv pașnic prin mijloace politice.

Momentul istoric actual prin care trece Europa este apreciat drept unul din cele mai pozitive din întreaga și zbuciumata sa istorie. O populație de peste 600 000 000 de locuitori în cadrul a treizeci și două de țări este antrenată într-o uriașă activitate ale cărei beneficiare sînt popoarele europene. Pentru o nestingherită dezvoltare a acestei activități, pentru o înflorire a tuturor capacităților creatoare ale popoarelor europene, cauza cooperării și a unirii eforturilor în asigurarea securității a devenit o cauză principală. (În timp ce scriam acest articol am aflat că un comitet de pregătire, format din parlamentari din Bulgaria, Danemarca, Elveția, Finlanda, Italia, Iugoslavia, Marea Britanie, Polonia, România, Statele Unite și Uniunea Sovietică, a recomandat convocarea la Helsinki, în perioada 10–15 noiembrie 1972, a unei conferințe parlamentare asupra cooperării și securității în Europa.) În destinele Europei ne apropiem de acel moment de la care poate începe o evoluție nouă, evident constructivă, care să marcheze viitorul istoric al Europei cu jaloanele progresului, construcției exclusiv pașnice, dezvoltării armonioase și nestînjenite a fiecărei națiuni, a fiecărui popor. Cauza securității și cooperării europene este în fond țelul major către care se îndreaptă eforturile tuturor popoarelor de pe continent. În acest context, pregătirea Conferinței general-europene are în prezent premisele pentru a fi accelerată și urgentată. Conferința paneuropeană, care poate să ia hotărîri de mari proporții istorice, are asigurat sprijinul țărilor socialiste, are asigurat sprijinul a numeroase alte state, al opiniei publice din întreaga Europă. În ceea ce privește țara noastră, România va participa activ la pregătirea conferinței, la lucrările acesteia, la instaurarea unui climat de securitate, care să garanteze independența și suveranitatea tuturor statelor, să asigure dezvoltarea fără îngrădiri a colaborării economice, științifice și culturale între toate națiunile continentului nostru. Este evident că cultura europeană, civilizația europeană, așteaptă să fie continuate în secolul nostru și în secolele următoare. Climatul de pace și de cooperare în condiții de securitate este singurul climat propice, apt, pentru a traduce aceste necesități istorice în realizări certe.

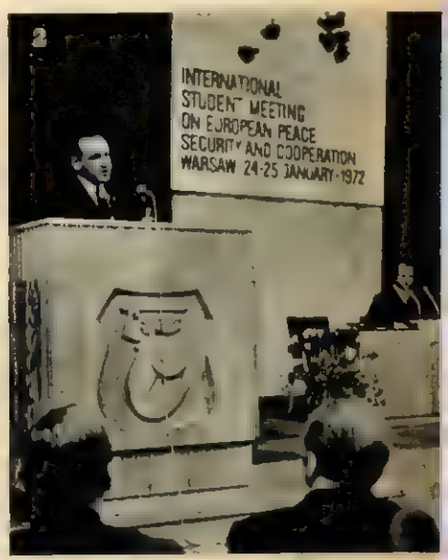

La transpunerea în fapt a ideii creării unei Europe a păcii și securității își aduc contribuția diferite organizații și organisme internaționale, cercuri largi ale opiniei publice de pe continent. Iată imagini de la recenta reuniune de la București a Comitetului Internațional U.N.E.S.C.O. pentru pregătirea celei de-a 6-a Conferințe regionale a Comisiilor Naționale pentru U.N.E.S.C.O. din Europa (foto 1) și de la întîlnirea de la Varșovia a asociațiilor studențești pentru pace, securitate și cooperare în Europa (foto 2).

„IMBOLD PROMOVĂRII SECURITĂȚII EUROPENE"

Continuăm să publicăm în paginile de față declarații pe tema securității europene făcute de personalități marcante ale vieții politice din diferite țări ale Europei, care au vizitat în ultima vreme România — declarații consemnate de colaboratorul nostru Z. Florea.

GASTON THORN,
ministrul afacerilor externe al Luxemburgului

Am abordat cu conducătorii României probleme internaționale de interes comun, printre care la loc de frunte se situează, bineînțeles, pregătirea Conferinței de securitate europeană sau, cum a mai fost denumită, pan-europeană. Am constatat cu satisfacție că preocupările noastre sînt foarte apropiate, că destinderea europeană nu este o noțiune lipsită de conținut. Am constatat, deopotrivă, că se înregistrează progrese vizibile, iar elementele disonante se estompează, ceea ce ne îndreptățește să sperăm că se poate lua în considerare trecerea la faza pregătirii multilaterale a conferinței. După părerea mea, nu trebuie să se aștepte minuni de la o singură conferință, care prin forța lucrurilor nu poate să fie nici începutul, nici să reprezinte încununarea relațiilor europene și nici unica garanție a destinderii. Securitatea europeană, ca și destinderea, este o problemă de climat politic, un proces în plină evoluție și, de aceea, cred că ar fi util să aibă loc mai multe conferințe europene și sper că va fi constituit un organism permanent. Există numeroase soluții care pot fi luate în seamă, dar nu consider că problemele ar trebui să fie abordate într-o manieră rigidă, ci trebuie să îngăduim explorarea tuturor soluțiilor fără a trînti ușa în fața nici unei alternative. Sper din toată inima că în viitoarele luni ne vom găsi în situația de a acționa — pe baza intensificării schimburilor comerciale — în direcția dezvoltării schimburilor în diferite domenii între toate țările europene, ceea ce constituie o premisă trainică pentru promovarea securității europene.

EMMANUEL PHTENAKIS,
ministru fără portofoliu în guvernul grec

Dezvoltarea relațiilor dintre Grecia și România este o expresie a dorinței comune a ambelor popoare de a colabora. Prin lucrările de la București ale Comisiei guvernamentale mixte de colaborare româno-elene, și prin protocolul semnat la încheierea sesiunii am pus bazele realizării unor adevărate programe de perspectivă. Este de la sine înțeles că promovarea colaborării din ce în ce mai strînse între țările noastre, în domeniul economic și cultural, va contribui la crearea unui climat de pace în regiunea noastră, în Balcani, și va constitui un exemplu de colaborare și pentru celelalte țări, ceea ce va aduce o contribuție la consolidarea păcii între toate popoarele din Europa. Tocmai de aceea sîntem convinși că o colaborare rodnică între țările europene este utilă și constructivă.

GERHARD SCHRÖDER,
președintele Comisiei pentru politică externă a Bundestagului

Apreciez că relațiile dintre țările europene se dezvoltă pozitiv, pe planuri multilaterale. Sînt de părere că politica comercială, și în general economică, a țărilor din apusul Europei trebuie să tindă spre înnodarea de relații cît mai numeroase cu țările din răsăritul Europei, cu alte cuvinte sper că țările occidentale vor acționa nu numai pentru dezvoltarea relațiilor dintre ele, ci vor contribui la înflorirea relațiilor economice în întreaga Europă. Pentru aceasta există, după părerea mea, premise făurite de o serie de aranjamente bilaterale, cum ar fi de exemplu relațiile Republicii Federale a Germaniei cu România, la fel ca și cu alte state din răsăritul Europei. Trebuie neapărat să aibă loc o evoluție fructuoasă a relațiilor în întreaga Europă și cred că această perspectivă este foarte realistă. Există, desigur, greutăți care trebuie învinse, dar în general optez pentru o prognoză pozitivă din acest punct de vedere. Sper că nu se va dezvolta o gîndire de bloc, ci fiecare stat european va acționa de sine stătător. Sper totodată că viitoarea Conferință general-europeană de securitate, a cărei perspectivă se conturează tot mai mult la orizont, va consolida tendințele pozitive de pe continent. Inițiativele liderilor politici din diferite țări pot aduce o contribuție importantă la pregătirea Conferinței general-europene. Europa, deși reprezintă o parte mică a lumii, are o pondere deosebită și nu trebuie deci așteptată rezolvarea problemelor pe plan mondial pentru a găsi soluții aici pe continent, în problemele majore care ne preocupă pe toți.

TANILI KEKKONEN,
ambasador, consilier consultant în Ministerul afacerilor externe al Finlandei

Întrevederile avute la București s-au desfășurat într-un spirit amical, de înțelegere reciprocă și de căutare a unor soluții în vederea organizării cît mai grabnice a securității europene, înscriindu-se practic în vasta acțiune de pregătire a conferinței general-europene. Schimburile de vederi pe care le-am avut la București, la fel ca și contactele stabilite între diferite capitale europene, ne îndreptățesc să pășim înainte în vederea pregătirii conferinței. Recenta Declarație de la Praga a țărilor socialiste dă un imbold promovării securității europene. Diplomația finlandeză are motive să fie satisfăcută de consensul existent în privința consultărilor ce se desfășoară acum și acționează pe diferite căi, pentru ca aceste consultări să fie cît mai cuprinzătoare. Numeroase guverne și personalități politice au salutat perspectiva creării unui organism pan-european și acum se caută elaborarea unei concepții care să aducă clarificări în privința atribuțiilor viitoare ale acestuia. Pentru făurirea securității europene, actualele frontiere trebuie considerate inviolabile, iar renunțarea la folosirea forței, printr-un angajament solemn din partea tuturor statelor, ar avea o utilitate deosebită.

UN CAPITAL PREȚIOS AL FILMULUI ROMÂNESC:

tinerii regizori

Incontestabil, există în ceasul de față în cinematografia noastră o nouă generație de regizori în preajma cărela merită să ne oprim o clipă. O nouă generație care, după ce a trecut prin botezul focului, își așteaptă locul ce i se cuvine în filmul românesc, acel loc bine definit, pe întinsul căruia să se simtă în largul ei, solicitată și mobilizată să-și folosească harul, pasiunea, nerăbdarea, ambițiile, în slujba unei cinematografii pe care o dorim cu toții profund angajată în realitățile noastre. În condițiile în care filmul național are obligația de onoare de a ne dovedi că există cu adevărat de cel puțin 25 de ori pe an, nimic din ceea ce este talent și conștiință nu se poate risipi în van. O tînără generație de cineaști lăsați să se dezvolte la întîmplare, de azi pe mîine, precum cîntăreții de muzică ușoară, este o aberație, un păcat de moarte. Poate că fraza noastră este cam «literaturizantă», poate că trimiterea la simpaticele vedete ale cîntecului nu este prea măgulitoare pentru stelele noastre muzicale (să ne ierte, nu am folosit-o din răutate), dar am vrut să subliniem cu mai multe linii importanța unuia dintre capitalurile prețioase de care dispune cinematografia noastră la ora actuală: tinerii.

În ce cadru organizatoric, spiritual, acest capital poate fi pus la treabă cu maximum de eficiență artistică, ideologică, umană? Ce trebuie întreprins — și în general, și în special — pentru ca cele cîteva noi individualități făgăduitoare pe care le avem să determine, împreună, un moment aparte în arta noastră cinematografică, pentru ca toți acești băieți — există și fete, pe ici, pe colo — să se impună conștiinței noastre cinematografice sistematic, cu realizări de ținută, capabile să ne reprezinte pe noi «aici și acum»? **În paginile de față, puse la dispoziția unor nume despre care ați auzit și, cu siguranță, veți mai auzi, am consemnat răspunsurile a cinci tineri care au binevoit să-și cheltuiască vreo cîteva ceasuri bune în redacția noastră, în jurul unui magnetofon:** Andrei-Cătălin Băleanu, Radu Gabrea, Dan Pița, Constantin Vaeni, Mircea Veroiu.

Anchetă realizată de Magda MIHĂILESCU
Fotografii de Traian PROSAN

Debutul trebuie ocrotit ca un nou-născut

— Ca un supliment la întrebarea-cheie, să-i spunem așa, a discuției noastre, cred că nu ar fi lipsit de interes să încercați a stabili un anumit punct al experienței existente în cinematografia noastră, acel punct din care v-ar plăcea să porniți la drum, cu sentimentul că generația voastră nu se îmbarcă cu mîinile goale, că are deja un bun acumulat, dincolo de neîmplinirile și erorile știute.

DAN PIȚA. Există un astfel de punct ce a purtat diferite nume, în timp. Ele ar fi «Moara cu noroc», «Viața nu iartă», «Valurile Dunării», «Duminică la ora 6», «Meandre», «Reconstituirea».

ANDREI-CĂTĂLIN BĂLEANU. De fapt toți cei care au absolvit institutul sau au debutat acum 15-16 ani au plecat la drum anunțînd o școală; au făcut un prim film foarte bun, ca după aceea să se risipească sau să se istovească așteptînd.

DAN PIȚA. Trebuie să ai o mare forță de a continua ceea ce ai început, dar și posibilitatea reală de a lucra, să nu stai după un debut — bun sau mai puțin bun, cum a fost, asta se vede ceva mai tîrziu. Băleanu are foarte multă dreptate cînd ne amintește că am avut cîndva în față o posibilă școală națională de film: Mihu, Marcus, Ciulei, Mureșan, Săucan, Blaier, Pintilie.

CONSTANTIN VAENI. Felul cum au fost apoi întîmpinați, fără prea multă solicitudine, a creat uneori impresia că o carieră depinde de o șansă.

DAN PIȚA. Ce înțelegi tu prin șansă?

CONSTANTIN VAENI. Ce să înțeleg? Norocul, întîmplarea. De-a lungul atîtor re-reorganizări ale cinematografiei noastre s-a pierdut, nu de puține ori, printre degete și acea problemă cărela i-aș spune «politica rațională a debuturilor».

E adevărat că nu întotdeauna tinerii «s-au bătut», nu au insistat, nu au manifestat o dorință arzătoare de a debuta. Unii au devenit prea curînd salariați sau au acceptat scenarii conformiste, care nu dau dureri de cap la aprobări.

DAN PIȚA. În ceea ce privește generația noastră, nu putem accepta gîndul că unii au avut noroc, alții nu. Ar însemna să ne angajăm pe un drum greșit. Să nu uităm că încă din institut am avut posibilitatea să facem cîte ceva, unii am participat cu filmele noastre la festivaluri, s-au primit premii. Din moment ce am avut scenarii aprobate, am avut cu cine să discutăm, să schimbăm o idee pe marginea lor, înseamnă că startul este bun și același pentru toți. Apoi, nu se poate spune că cei repartizați la Studioul de filme artistice București nu au fost luați în seamă. Totul este ce se întîmplă după această primă luare în seamă, cît de mult și în care anume zone se întîlnesc insistența și pasiunea noastră cu grija forurilor în drept de a ne cunoaște și a ne folosi.

RADU GABREA. Soarta, rostul nostru nu pot fi desprinse de cele ale întregii noastre cinematografii, de criteriile ei valorice, de temeinicia criteriilor de promovare. Acestea sînt premisele creșterii noastre. Structurile mai bine chibzuite pe care le anunță cinematografia, sub aspectul organizării, lasă să se întrevadă și posibilitatea unui acord între planul tematic și năzuințele regizorilor. Toți cei care dăm examen la institut venim cu intenția de a fi creatori. Vedem la școală Renoir, Stroheim, Antonioni și, mărturisit sau nemărturisit, toți am vrea să le semănăm, asta e cert. Desigur, unii dintre noi pot deveni buni creatori, alții foarte buni profesioniști, mă rog, corecți profesioniști. De fapt așa stau lucrurile în orice domeniu al artei și oriunde ne-am îndrepta, în oricare din aceste domenii trebuie să se cunoască exact raportul dintre artă și creatorii ei, dintre cerințe și potențial. Atunci cînd te apuci să demonstrezi că poți să faci un film, trebuie să demonstrezi că poți să faci un film valabil, altfel nu ai cum să intri în nici una din categoriile de regizori de care aminteam mai sus. Ceea ce vreau eu să accentuez este acest adevăr: punerea la punct a întregului nostru mecanism cinematografic va înlesni, sperăm, posibilitatea debutului planificat, organizat în toate privințele și înțeleg prin asta, cu deosebire, grija pentru pașii imediați ai nou lansatului. Adică, mai direct, în toate bugetele care se fac trebuie să existe un fond alocat pentru debut, dar și pentru urmărirea și sprijinirea lui, așa cum întreprinderile prevăd fonduri pentru profesionalizarea ucenicilor.

MIRCEA VEROIU. Un debut trebuie îngrijit, ocrotit, precum un nou-născut. Anii de după el sînt foarte importanți, ei decid de fapt soarta creatorului. Altfel, se ivește acest cumplit sentiment că totul atîrnă de o șansă, iar dacă ajungem la această concluzie este trist, este ca și cum ne-am trezi într-o cameră întunecoasă...

CONSTANTIN VAENI... ba și legați la ochi. Dacă prindem ceva cu mîna, bine, dacă nu, mai încercăm și altă dată.

MIRCEA VEROIU. Noi nu putem exista decît integrați unui sistem — este zadarnic să încercăm a ne găsi o conduită separată — și vrem să aparținem unui sistem care funcționează normal, unei mișcări convinse și hotărîte să facă o *cinematografie națională* nu *filme* pur și simplu, nu doar un plan tematic. Altfel, vorbim degeaba, lucrăm răzleț, la întîmplare și, în consecință, nu se va putea ține piept solicitărilor atît de complexe ale realității noastre.

RADU GABREA. Indiferent la ce formă organizatorică va apela cinematografia noastră, trebuie să existe și un debut legiferat; concret, dacă se vor alcătui, să zicem, cinci grupe de creație, una trebuie să aibă în

vederile ei scurt metrajul artistic, gen foarte la îndemîna unui proaspăt regizor.

CONSTANTIN VAENI. Asta nu înseamnă, cred eu, că scurt metrajul trebuie să devină o condiție obligatorie pentru un debutant, să nu se înțeleagă îngust treptele stagiaturii noastre. Nici secundariatul nu este o cale pe care trebuie să mergem neapărat. Lucrurile trebuie privite de la caz la caz.

RADU GABREA. Nu că am fi noi «prea mici pentru filme atît de mari», dar scurt metrajul își are virtuțile lui. Eu unul regret

sincer că acel studio «Victor Iliu» (nu era el chiar studio, dar să-i spunem totuși astfel), care a funcționat cîteva luni (cu excelente rezultate) în colaborare cu Sectorul 1 U.T.C., s-a autodizolvat, neavînd un buget. Întîlnirile noastre de acolo ne-au ajutat, a început lumea să ne cunoască.

DAN PIȚA. Primul obiectiv pe care ni l-am propus, să organizăm niște vizionări, să stabilim contacte, l-am atins. Urma să trecem la partea a II-a, să facem filme.

RADU GABREA. Și noi sîntem de vină, nu ne-am ținut pînă la capăt, am abandonat.

CONSTANTIN VAENI. Dacă sînteți de acord, aș propune să mai insistăm puțin asupra a ceea ce am numit noi acum, aici, «al doilea film». Cred că asta este o problemă ce stă la inima noastră, a tuturor. Dacă am ajuns la concluzia că important este să nu fii părăsit pe drum, cred în continuare că tot atît de important este și ceea ce ți se oferă, la a doua operă. Este în folosul tuturor, și al nostru, și al cinematografiei, ca filmul numărul doi să fie cît mai aproape de ceea ce își dorește fiecare, de ceea ce ne răscolește și neliniștește pe noi. La un moment dat doream să realizez un film după «Îngerul a strigat», după «Pădurea nebună» sau «Jocul cu moartea», după proza lui Velea, dar tot timpul mi s-a sugerat în redacții să fac altceva.

RADU GABREA. Și eu revin asupra filmului numărul doi, cel care te consacră de fapt. Trebuie ca acesta să reprezinte propria noastră opțiune.

MIRCEA VEROIU. Să presupunem că dintre toate discuțiile care se duc la ACIN, la C.N.C., va ieși ceva bun pînă la urmă, că se va impune o orientare capabilă să satisfacă și cerințele planului tematic dar și afinitățile noastre, ceea ce rîvnește fiecare regizor. Avem nevoie de un sistem civilizat de a face cinema, de a instala convingerea că debutantul nu este un individ strecurat în cinematografie, ci primit.

RADU GABREA. Altfel, el trebuie să stea într-o permanentă așteptare a unui scenariu care să-i servească!

Către scriitori: mai aproape de noi

— Pentru a nu aștepta atît de mult și de ineficient, trebuie să existe însă și o foarte cuprinzătoare posibilitate de alegere. Chiar dacă unii dintre dv. vor găsi în ei forța de a deveni autori totali, chiar și cu această chemare, colaborarea cu literatura noastră rămîne o condiție sine qua non a temeiniciei cinematografiei noastre. Nu putem intra acum pe firul tuturor implicațiilor, dar cred că nu strică să aruncăm o privire și asupra relațiilor dv., ale tinerilor regizori, cu scriitorii.

DAN PIȚA. Este un subiect tare fragil

ANDREI-CĂTĂLIN BĂLEANU. Poate este și greu ca ei să ne acorde nouă încredere de la început, dar, oricum, relațiile dintre cinematografie și literatură nu au fost luate în considerație cu toată seriozitatea, nimeni nu are, cred, conștiința împăcată că ar fi făcut tot ce se poate face pentru a nu crea această barieră între două arte. Toate cinematografiile din lume au pornit, într-un fel sau altul, de la literatură, oricît am vrea noi să scoatem cinematograful în afară, nu se poate. Greșeala mi se pare cu atît mai mare cu cît literatura noastră este o valoare culturală certă. Nu mă refer numai la cea clasică, ci la cărțile contemporane solide, reprezentative, la nuvelistica noastră actuală.

MIRCEA VEROIU. Să nu trecem însă peste faptul că un lung șir de eșecuri cinematografice i-a îndepărtat pe scriitori, era normal într-un fel. În afară de asta, unele dintre propunerile lor au fost respinse, sau dacă nu respinse, evitate; s-au preferat ideile comode, chiar ieftine.

CONSTANTIN VAENI. Nu se duce o luptă îndîrjită pentru atragerea scriitorilor, asta e. În schimb se fac concursuri de scenarii cu tot felul de regulamente. Este inadmisibil ca Marin Preda să nu fie «obligat» să scrie pentru film.

MIRCEA VEROIU. Cum să-l obligi?

CONSTANTIN VAENI. Să facem în așa

fel încît să-l atragem să-și dea consimțămîntul.

DAN PIȚA. Se va face o ecranizare după «Intrusul». Aș vrea să mai adaug că apropierea scriitorilor de noi implică realizarea substanțială a dezideratului nostru cel mai fierbinte, un puternic film românesc de actualitate, care să se impună ca valoare artistică și socială. Iată ce vrem, filme românești, nu spectacole care să copieze diversele formule ale peliculelor de mare succes la public. Mai există voci care susțin că la un film cu problematică contemporană nu vine lumea. Va trebui o dată lămurită și această chestiune a succesului, orice cinematografie trebuie să mențină un echilibru între filmele de mare audiență și celelalte.

RADU GABREA. Rentabilitatea trebuie judecată în ansamblu pe întreaga cinematografie. Nu trebuie să pierdem din vedere «rentabilitatea» artistică, eficiența politico-educativă. Un cinematograf exclusiv de divertisment nu e de conceput. În 1971, în afară de «Mihai Viteazul», care a fost un film de excepție, cel mai mare succes l-au înregistrat «Brigada diverse», «Cîntecele mării», «Haiducii». Un film politic ca «Facerea lumii», o operă de ținută precum «Serata» au fost mai ocolite de public; de aici nu trebuie să tragem concluzia că n-ar fi avut rost să se facă aceste filme. O cinematografie trebuie să fie complexă, să facă loc și comediilor muzicale, și celor polițiste, și filmelor-eseu. Bresson nu-l exclude pe Broca. Dar eu aș vrea să ne mai întoarcem la scriitori. Una dintre ideile frumoase ale acelui studio de care am vorbit era și apropierea noastră de tinerii prozatori și poeți, îndepărtarea acelor suspiciuni pe care le au față de cinematografie. De fapt a fost singurul nostru prilej de a ne cunoaște mai bine.

CONSTANTIN VAENI. În condițiile în care cinematografia noastră va trebui să realizeze 25 de filme pe an, nici nu se poate concepe izolarea scriitorilor. V-aș ruga să subliniați că nu este îngăduită nici o retragere, nici o acțiune, oricît de abilă, pentru a nu se realiza aceste 25 de filme. Numai astfel vom trăi și acea zi în care cineva ne va întreba «ce vrei, tinere, în afară de salariu?»

RADU GABREA. Viitoarea Uniune a cineaștilor — pe cale de a se constitui — vrea să-și facă un plan de perspectivă, cere fiecăruia idei de film, 7, 10, 12, cîte avem. Revista «Cinema» a început să le și publice.

MIRCEA VEROIU. Este o inițiativă bună, cinstită, sinceră.

RADU GABREA. Un exemplu elocvent de sprijinire activă, mai ales că se înfăptuiește și un contact premergător, încă din faza de idee, cu cineaștii. M-a bucurat nespus să aflu ce are în cap acest mare artist, Lucian Pintilie, sînt nerăbdător să văd unul din aceste posibile filme, oricare din cele amintite.

MIRCEA VEROIU. Să urmărim eficiența, pe cine interesează, ce vrem noi, regizorii.

Grijile mari și grijile mici

— Să zicem că ocrotirea debutului, atenția acordată celui de-al doilea film, și celelalte discutate pînă acum fac parte din «grijile mari», din răspunderile de maximă acuitate. Cum știu însă că nici grijile «mai mici» nu vă dau pace, să ne aplecăm și asupra lor. Le-am spus astfel nu pentru că ar fi în sine minore, ci pentru că în general nu li se dă prea multă importanță, din păcate. Concret, mă gîndesc la atitudinea publicității, a organelor de difuzare și a criticii față de tinerii regizori.

DAN PIȚA. Critica ne-a ieșit în întîmpinare, mie mi se pare că ea a înregistrat semnele cu adevărat noi, în orice caz, reacția majorității cronicarilor a fost mai favorabilă decît cea a cineaștilor de profesie.

MIRCEA VEROIU. Unii regizori au prostul obicei de a nu vedea filme. Culmea este că și vorbesc în necunoștință de cauză. ACIN-ul

a anunțat că eu și cu Pița mai avem de lucru la un film a cărui copie standard a fost vîndută la 25 decembrie anul trecut.

ANDREI-CĂTĂLIN BĂLEANU. Această distanță între generațiile de artiști — e vorba de generație spirituală, nu neapărat

(Continuare în pag. 18)

pe ecrane

LOCOTENENTUL BULLITT

Steve McQueen: nu detectivul superman, ci învingătorul învins.

În galeria filmului detectiv american există o categorie de pelicule, nu tocmai numeroasă, care încearcă să destăinuie spectatorului, în mod realist, condițiile complicate în care este silită, uneori, poliția să-și ducă lupta ei «anti-gang». Locotenentul Bullitt, personajul lui Peter Yates, face parte dintre acești detectivi plasați, cîtuși de puțin confortabil, între ciocan și nicovală. Implicat personal în urmărirea unei bande de gangsteri care i-a doborît camaradul, Bullitt stinghereşte prin rîvna sa politica venală a unor cercuri influente. Și iată-l în surd război cu șefii săi, acționînd deznădăjduit în limitele unui termen care se apropie, inexorabil, de scadență, aruncînd drept miză întreaga sa carieră într-un joc care este departe de a se anunța cîștigător.

Acest duel de ambiții, pasiuni și voințe este filmat în decorul natural al portului San Francisco, «Poartă de Aur» a Pacificului care păstrează, în mod neverosimil, un izbitor parfum european. Scenele de suspense se vor desfășura pe bulevardele unui oraș scutit de uniformitatea geometrică a buildingurilor, printre tramvaie patriarhale, pe meandrele unor coline de pe care automobilele coboară în plină viteză, dănțuind spectaculos ca pe treptele unei scări. Regizorul știe să facă cinematograf de bună calitate, el n-a asimilat numai ticurile exterioare ale «noilor valuri», flourile de prim plan și filmările reflectate în vitrină, ci potențează tensiunea spectacolului cu un rafinament pe care-l recunoști ca descinzînd de la Fritz Lang. Zănatica urmărire automobilistică sau cursa de pe pistele aeroportului, pe sub pîntecele uriașelor nave turboreactoare, sînt cele mai spectaculoase, dar nu și singurele secvențe de suspense ale filmului. Yates izbutește să mențină un climat de amenințare pînă și în secvențe neutre ca acelea ale unei orchestre într-un local, în imaginea unor degete nervoase ce fac să vibreze strunele unui contrabas...

Dincolo de calitățile de limbaj, ceea ce se revelează este lăudabila tendință a cineastului de a integra aventura într-un context social de insolență venalitate și violență. Rivala lui Bullitt nu este atît banda care-l urmărește pe Johnny Ross cît cea a politicianului Chalmers, personaj admirabil interpretat de Robert Vaughn. Cu un obraz, precum o mască de cauciuc pe care nu poți descifra nimic altceva decît ambiție și amenințare, Peter Yates îl filmează cu ostentație pe Chalmers și suita sa, amintind izbitor de ceata lor în afara legii. Forța lui Chalmers este corupția; ei amenință, trădează și părăsește scena atotputernic, urmîndu-și încrezător traiectoria succesului său. În urma sa, rămîne Bullitt, locotenentul care se încăpățînează să-și conserve integritatea și căruia Steve McQueen i-a împrumutat chipul său încordat, privirea-i metalică. În personajul său, căruia îi sînt sugerate cu discreție dimensiunile tragice, se definește nu banalul mit al detectivului «superman», ci învingătorul mereu învins continuîndu-și cu îndărătnicie războiul cu fărădelegea, împins de vocația unui Hercule în fața grajdurilor lui Augias...

T. CARANFIL

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FRANCIS Anne

Actriță americană de film și TV, născută la 16 septembrie 1930 la Ossining (New York). Cariera ei începe din copilărie, cînd este solicitată să pozeze ca model pentru reclame, iar mai tîrziu, să se producă în emisiuni de varietăți la radio și la TV. De aci va trece direct în teatrul de revistă și va juca pe Broadway un rol important în musicalul *Lady in the Dark* de Moss Hart, pe muzica lui Kurt Weill. Debutează pe ecran în 1947 în *Summer Holiday* de R. Mamoulian, făcînd apoi parte din «epopeea» tinerelor speranțe de la Metro, unde se va afirma de la început prin frumusețea ei proaspătă, nesofisticată și prin jocul ei sincer, spontan. Cunoaște o mare popularitate datorită unor filme ca: *So Young, so Bad* (1950), *Lydia Bailey* (1952) de Jean Negulescu, *A Lion is in the Street* (1953), *Susan Slept Here* (1954) de Frank Tashlin, *Bad Day at Black Rock* (id) de John Sturges, cu Spencer Tracy, *Rogue Cop* (id) cu Robert Taylor, George Raft, *The Blackboard Jungle* (1955) de Richard Brooks, cu Glenn Ford, *The Rack* (1956) cu Paul Newman, *Forbidden Planet* (id) cu W. Pidgeon, *Don't Go Near the Water* (1957) cu Glenn Ford etc. Între 1958 și 1968, timp de 10 ani devine un star al TV-ului, interpretînd peste 100 de filme și seriale, printre care amintim pe cele ale lui Hitchcock; *Invadatorii* și *Incoruptibilii*. În tot acest interval a apărut pe ecran doar în anii 1960 *(Girl of the Night* și *Crowded Sky)* și 1965 *(Satan Bug; Brainstorm; The Woman who Wouldn't Die)*. Revine din 1968, jucînd în *Funny Girl* (William Wyler) alături de Barbra Streisand, în: *Hook, Line and Sinker; Golden Bullet, More Dead Than Alive* etc. și continuînd să apară (mai rar) la TV.

FRANCIS Kay

Actriță americana de film și teatru, născută Katharine Gibbs, la Oklahoma City, la 13 ianuarie 1905; moartă la 26 august 1968. A fost una din marile actrițe ale Hollywoodului anilor '30. Debutează în teatru, unde va activa plină în 1929, an în care, angajată la Paramount, va fi lansată ca tip de frumusețe brună, opusă blondelor la modă (Dietrich, Harlow). După un prim rol în comedia *The Cocoanuts*, alături de frații Marx, devine un star al dramelor sentimentale, polițiste, exotice *(Illusion; Marriage Playground; Passion Flower; Street of Chance. Femei zvăpăiate, Ladies Man; 24 de ore* (după Bromfield); *Iahtul plăcerilor; Raffles; Dragoste demonică* etc.) Din 1932 trece la Warner Bros unde va fi folosită în același repertoriu dramatic, dovedindu-se imbatabilă în sectorul dramei sentimentale de rafinată factură psihologică, avînd ca parteneri pe William Powell *(Venind dragostei; Escrocul sentimental)*, pe George Brent *(Cheia razului; Oameni de sacrificiu; Rătăcind spre fericire; In umbra păcatului; Soțe și amantă; Secretul unei actrițe)*, pe Ricardo Cortez *(Mandalay; Wonder Bar; Casa amintirilor)*, pe Ronald Colman *(Cynara)*, pe Leslie Howard *(In serviciul secret)*, pe Humphrey Bogart *(King of the Underworld)*, pe Edward Robinson *(I Loved a Woman)*, pe Errol Flynn *(Prin foc și sabie)* etc. Realizează două creații memorabile în două filme diametral opuse: *Contesa Lily* (1932), comedia sofisticată a lui Ernst Lubitsch, și *Îngerul alb*, emoționantă evocare a vieții Florencei Nightingale, fondatoarea Crucii-Roșii, film semnat de W. Dieterle. Din 1939 trece la R.K.O. unde debutează în drama *Rivala* de John Cromwell, cu Cary Grant și Carole Lombard. În ciuda popularității intacte, cariera ei devine oscilantă. Turnează pentru mai toate casele în filme inegale, în westernuri *(When the Daltons Rode)*, în roluri de mamă tînără a Deannei Durbin *(Prima decepție)*, a Dianei Barrymore *(Între noi fetele)* sau a Gloriei Warren *(Tu ești de-a pururi în inima mea)*, în comedii de salon *(Feminine Touch)*, în roluri de vampă care nu-i convin *(Divorce)* sau filme de război *(Four Jills in a Jeep)* etc. Din 1946 abandonează ecranul dedicîndu-se producției de filme.

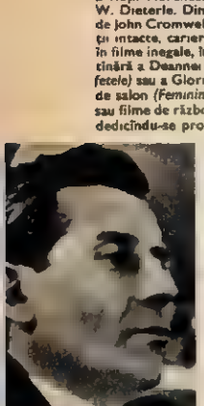

FRANJU Georges

Regizor și scenarist francez, născut la Fougères, la 12 aprilie 1912. Pasionat de film, creează împreună cu Henri Langlois Cinemateca franceză și revista Cinématographe devenind secretar al Federației Internaționale a Arhivelor de film (FIAF), iar după război secretar general al Institutului de cinematografie științifică. Debutează cu filme documentare (1934: *Le Metro*) și se impune atenției generale, după război, cu scurt metrajele *Le sang des bêtes* (1949); *Hotel des invalides* (1952) și *Première nuit* (1958), opere originale și curajoase, ca și filmele sale artistice începînd cu *La tête contre les murs* (1959), unde cineastul revoluționar devine suprarealist (în stilul lui Buñuel), continuînd cu: *Pleins feux sur l'assassin* (1961) după Boileau-Narcejac, cu *Les yeux sans visage* (id), bizar amestec de grozăvi și poezie. Cu *Thérèse Desqueyroux* (1962), după un scenariu scris în colaborare cu Claude și François Mauriac (autorul romanului), G.F. se situează pe linia de calitate a filmului francez, bazat pe o ilustră tradiție literară. Un fascinant exercițiu de stil se dovedește a fi și *Judex* (1964), care mai mult decît un film de aventuri este un omagiu adus direct lui Feuillade și serialelor sale, cinematografului mut francez. O altă transpunere literară: *Thomas l'Imposteur*, după Jean Cocteau (1965), strălucește tot prin acea grijă meticuloasă de redare a atmosferei, cea din timpul primului război mondial: 1914–1918. În 1970 a adaptat pentru ecran romanul lui Emile Zola, *Greșeala abatelui Mouret*.

FRANKENHEIMER John

Regizor american de film și TV, scenarist și producător, născut la Malba (Long Island), New York, la 19 februarie 1930. Aparține grupului marilor cineaști contemporani formați la școala televiziunii. Studiază istoria artelor la Williams College, devine actor de teatru și radio, apoi asistent de regie și mai tîrziu regizor la TV, unde desfășoară o intensă și strălucită activitate, semnînd 127 de teledrame, adaptări, filme, printre care: *Forbidden Area*, cu Charlton Heston; *Browning Version*, cu John Gielgud; *The Turn of the Screw*, după Henry James, cu Ingrid Bergman (debutul ei la TV); *Cui îi bate ceasul*, după Hemingway, cu Maria Schell ș.a. Se impune ca unul din cei mai talentați cineaști ai tinerei generații, fiind premiat de 5 ori de Academia de arte și științe TV din New York. Debutează în film cu unul din succesele sale de la TV: *The Young Stranger* (1957), despre criza morală a tineretului american și responsabilitatea părinților, temă pe care o va relua 4 ani mai tîrziu în *The Young Savages* (1961) și, parțial, în *All Fall Down* (1962), autentice tranșe de viață, înfățișate la modul realist-critic. Un subiect grav, original, atacă în *The Birdman of Alcatraz* (1962), poveste (autentică) a unui deținut devenit specialist în ornitologie. Cu acest film începe colaborarea lui cu un mare actor: Burt Lancaster, pe care-l vom reîntîlni în cele mai bune filme ulterioare ale sale: *Seven Days in May* (1964), vibrant apel pentru pace; *Trenul* (id.), episod eroic din Rezistența franceză și *The Gypsy Moth* (1969), zguduitoare dramă psihologică. Vom mai cita din filmografia lui: *The Manchurian Candidate* (1962) cu Laurence Harvey, *Seconds* (1966) cu Rock Hudson, *Grand Prix* (id.) cu un mare număr de vedete; *The Extraordinary Seaman* (1968) cu David Niven, Faye Dunaway; *The Fixer* (id.) cu Alan Bates, Dirk Bogarde; *I Walk the Line* (1970) cu Gregory Peck; *The Horseman* (id.) după Kessel, cu Omar Sharif și *The Devil Drives* (1971).

film

tinerii regizori

(Urmare din pag. 17)

de vîrstă, trebuie să precizăm — este nefirească, întrucît fiecare «nou val», dacă are ceva autentic de spus, reprezintă un stimulent pentru toate generațiile, trage cu sine și pe ceilalți.

DAN PIȚA. Există însă cineaști care au fost tot timpul alături de noi, în primul rînd Iulian Mihu, ei a înțeles perfect ce poate să dea fiecare, ce îl doare pe fiecare.

RADU GABREA. Nu prea avem de ce să ne plîngem împotriva criticii, nu stăm rău cu ea. Prost se înfățișează lucrurile cînd este vorba de o anumită înlesnire, mai binezis pregătire, a accesului nostru în lume, înlesnire ce ar putea veni din partea publicității. Aici nu s-a făcut uneori nimic, nu s-a mișcat un deget, și nu înțelegem această inechitate. «Apa ca un bivol negru», film extrem de necesar, de o deosebită semnificație socială — dincolo de valoarea lui artistică — a fost dat pe piață fără nici un fel de pregătire.

ANDREI-CĂTĂLIN BĂLEANU. La început nu a avut nici fotografii de reclamă, lumea nu știa despre ce este vorba.

RADU GABREA. Același lucru s-a întîmplat și cu filmul meu «Amintiri bucureștene»

În schimb pentru «Brigada diverse» am văzut furgoanele cu panouri și poze ale actorilor străbătînd în zori de zi cartierul Titan. Eu așteptam premiera și nu existau încă afișe tipărite. Din nu știu ce motive, pentru debutul meu, «Prea mic pentru un război atît de mare», cheltuielile de difuzare au fost calculate a fi de 5-6 ori mai mici decît la altele. Noroc că în unele orașe publicul a avut grijă de sufletul nostru. La Reșița, unde am fost întîmpinați cu un entuziasm de nedescris, organizatorii premierei au făcut afișe de mînă. N-am să uit niciodată, am plecat de acolo cu una dintre cele mai emoționante amintiri. Vă imaginați un oraș năpădit de afișe de mînă care făceau în necaz ploii, pentru că toată săptămîna a turnat cu găleata iar ei refăceau afișele. Ploua și scriau.

CONSTANTIN VAENI. Este inexplicabilă atitudinea D.D.F.-ului față de unele filme. Știți ce s-a întîmplat în seara premierei cu «Decolarea», debutul lui Timotei Ursu? La 100 de metri de *Patria*, la *Scala*, exact în aceeași seară au dat drumul «Trenului», film cu răsunătoare nume de actori. Nu se poate să nu protejezi, cît de cît, prima ieșire în public a unui cineast.

RADU GABREA. Toate aceste chestiuni așa-zis mărunte, strînse una lîngă alta, nu rămîn fără urmări. Să nu se uite că noi trebuie să facem față unor cerințe foarte înalte, unor datorii pe care cinematografia noastră nu le poate achita decît printr-o angajare lucidă, responsabilă, în toate compartimentele. Să nu se uite, de asemeni, că intrăm într-o competiție mondială de mare nivel, concurăm prin forța lucrurilor cu Antonioni și Fellini, cu Jancso și Wajda ori cu filmele de mare succes la public, cu cine vrei și nu vrei. Poate mai mult decît în alte arte, în cinematografie cea mai mică indiferență se răzbună nebănuit.

Acest schimb de idei, pe care le vrem constructive, a captat — atît cît poate să facă o dezbatere socotită abia începută, nicidecum încheiată — sensul uneia dintre multele răspunderi pe care le are cinematografia noastră. *Acum, cînd realizarea unui film de o mare acuitate politică, precum «Puterea» și «Adevărul», dovedește că ne aflăm într-o etapă esențială, de profundă maturitate artistică, avem datoria de a descoperi și folosi toate căile prin care se poate ieși în întîmpinarea tinerei generații de cineaști nu numai cu căldură, dar și în spiritul eficienței practice, nu numai cu brațele deschise dar și înarmate cu ceea ce se cheamă, fără nici o metaforă, «o politică rațională a debuturilor».*

literare

de Lucian RAICU

Tudor ARGHEZI interpretat

Nu obosim prea repede de prezența unor mari scriitori în conștiința noastră? Și e această «oboseală» un semn atît de bun pe cît ne place uneori să credem? Nu mărturisește ea mai curînd o infirmitate a spiritului nostru?

Într-un comentariu incisiv și pasionat publicat nu demult de Al. Paleologu în revista *Luceafărul*, întrebări de categoria celor enunțate de noi primeau singurul răspuns justificat: prea ne grăbim să considerăm pe cutare mare scriitor intrat în «conul de umbră», numai pentru că între timp, epuizată de un scurt entuziasm, atenția noastră dă semne de nerăbdare, vrea «altceva», vrea pe «altcineva». Dar e vreodată *de ajuns* cît s-a vorbit despre o mare operă, există scriitori de valoare excepțională despre care s-a spus *totul?* Cartea lui Edgar Papu despre Eminescu, semnalată de noi în cuprinsul chiar al acestei rubrici, lasă senzația că în ceea ce privește interpretarea lui Eminescu, după atîtea exegeze cîte i s-au consacrat, sîntem abia în faza unui foarte promițător început. Nici Eminescu, nici Caragiale, nici Rebreanu, nici Bacovia nu sînt subiecte epuizate. Și, firește, nici Arghezi, care continuă să ne umeaască; adevărul este că nu-l «cunoaștem» încă. Abia dacă s-au trasat primele jaloane ale interpretării sale, e loc pentru foarte multe studii argheziene de aici înainte și de altfel ele sînt imperios cerute de spiritul unei culturi autentice.

Cu cîtva timp în urmă la Editura Eminescu a apărut un mic volum omagial «Tudor Arghezi interpretat de: Mihai Ralea, Pompiliu Constantinescu, Eugen Lovinescu, Vladimir Streinu, G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Ov. S. Crohmălniceanu, Tudor Vianu, Sorin Alexandrescu», util fără îndoială oricui vrea să înceapă a se familiariza cu opera poetului, conținînd cîteva texte de referință. L-am fi dorit cu mult mai amplu, mai conform și cu rigorile unei colecții ce se intitulează *Biblioteca critică*. Regăsim în cuprinsul său pagini memorabile, caracterizări de răsunet binecunoscut, și care nu pot lipsi dintr-o minimală bibliografie critică. Se începe cu Mihai Ralea, eseist strălucit (el însuși cam ignorat fără nici un temei serios în ultima vreme!), unul dintre cei dintîi în a recunoaște că «Tudor Arghezi e cel mai mare poet al nostru de la Eminescu încoace» la apariția în 1927 a *Cuvintelor potrivite*. M. Ralea face unele observații oarecum în treacăt, în felul elegant și nepăsător ce-l caracterizează, dar ele devin repede fundamentale: «Lipsa sa de facilitate îi încarcă sufletul pînă la o tensiune neobișnuită. Cînd i se întîmplă cîteodată să izbucnească, întrece chiar efectul dorit. Expresia e grea de toată apăsarea sufletului reținut atîta vreme... Săgeata e trimisă mai departe de spațiile bătute fiindcă coarda arcului e prea mult întinsă».

Tot Mihai Ralea este primul care știe să observe o anume «gratuitate» plină de farmec a violenței verbale argheziene:

«În unele din articolele sale, mai ales din polemicile sale, d-sa ne apare ca un spirit revoltat. Dar revoltat contra cui? N-am putea preciza. Mai degrabă contra tuturor și contra toate. Revolta sa nu e limitată la un domeniu social ori moral precis, ea n-are obiect. După momente el se indignează pentru lucruri care i-au plăcut ieri».

G. Călinescu e prezent cu un întreg capitol din *Istoria literaturii române*, în schimb Pompiliu Constantinescu (poate cel mai stăruitor exeget arghezian), numai cu o cronică literară; am fi vrut să avem și un capitol, cel puțin, din importanta monografie Arghezi, puțin cunoscută cititorului de astăzi. Tudor Vianu apare cu un fragment nesemnificativ din comentariul său tîrziu la *Cîntare omului*, în schimb lipsește pătrunzătorul studiu din *Arta prozatorilor români*, vol. II. În genere, proza lui Arghezi, cel puțin la fel de însemnată ca poezia sa, nu se bucură de atenția cuvenită. Ceea ce lipsește folositoarei culegeri este stăruința de a urmări o idee centrală, capabilă să cristalizeze în jurul ei fragmente care altfel par așezate unul după celălalt într-un fel eterogen.

atitudini

de Mihai HETCO

zbor planat

Micul, fragilul aparat al «Aviasanului» rulă cîțiva zeci de metri și se înălță brusc, vibrînd din toate articulațiile sale. După cîteva minute dominam orașul, mai întîi partea de sus și combinatul învăluit în largi trombe de fum, apoi cartierele din imediata vecinătate a fluviului, portul. Geometrii, culori și fluviul revărsat monstruos, pînă departe, pînă la poalele Munților Măcin, parcă. Soarele, strălucirea dimineții împrumutau Galațiului și Dunării un aer sărbătoresc, aproape de chermeză, dar jos, sub noi, la o sută sau două sute de metri, puteam distinge o linie sinuoasă, acolo, la interferența dintre elemente: digul de pămînt, într-una întărit, necontenit mărit, și oamenii ce se agitau în jurul lui, harnici, neobosiți. Era spre sfîrșitul lui mai 1970.

La un moment dat, aparatul vibră parcă mai violent ca de obicei, se cabră și avui senzația că ceva se întîmplase sau fusese pe cale să se întîmple. Doar cîteva secunde, pînă cînd omul din fața mea cu o simplă mișcare îl redresă. N-a fost nimic, un curent de aer mai puternic...

Peste cîteva minute aterizam pe micul aeroport din apropierea orașului. Zburasem poate cel mult o oră, dar mă simțeam sfîrșit. Și cu toate impresiile puternice ale acelei zile, momentul care mi se întipărise cel mai puternic în memorie se produsese în acele secunde anodine cînd percepusem sau fusesem pe cale să percep că ceva se întîmplase ori era pe cale să se întîmple — moment greu de definit, o anxietate de-abia conturată, înlăturată, poate în chiar clipa nașterii sale de gestul sigur al pilotului.

«...Ei bine, acum pot să-ți spun. A fost un moment dificil. Curentul puternic putea să ne ia». Totul spus «en passant», pe un ton neutru, impersonal, o constatare lipsită de orice încărcătură emoțională. I se potrivea de minune pilotului, Toma Lupu. Era în concordanță cu întregul său fel de a fi, cu siguranța calmă, măsurată, a mișcărilor, cu glasul său baritonal, potolit. Acolo — înaintea acelui zbor de recunoaștere făcut în jurul orașului așezat de ape, sau poate după aceea, nu mai țin minte cînd, ca să ne relaxăm ne-am întins pe iarba încă sclipind de rouă, în apropierea hangarelor în vîrful cărora se răsuceau giruete fără-ncetare, vesel, și se agitau baloane de forme ciudate, ca niște mari plase de prins fluturi — am stat de vorbă și l-am cunoscut mai îndeaproape. Zboară de ani și ani, a fost mai întîi pilot militar, a zburat chiar și pe reactoare. Și i-am simțit orgoliul din glas, satisfacția de a fi putut cu ani în urmă conduce fără greș acei bolizi cerești la înălțimi și viteze uriașe. Ani și ani ai tinereții sale cînd, la 3 dimineața, pe cîmpul încă întunecat pășea grăbit, înfiorat de răcoarea acelei ore pentru a porni pe traiectorii numai de el știute. Om și aparat, într-o tensiune comună, fără nume, străbătînd spații și doar glasul celor de jos sau al colegului de escadrilă răsunînd din cînd în cînd în cască. Sentiment îmbătător, de forță și tinerețe. Ore lungi alunecînd prin văzduh în tăcere, ca printr-o apă. Apoi reflexele i-au slăbit. Și a sosit o zi cînd i-a venit tot mai greu să struneacă bolizii aceia arginții, vibrînd de o forță abia stăpînită. Așa a ajuns la «Aviassan». A ajuns, nu «a eșuat». Și-mi repetă acest cuvînt cu gîndul la zborurile făcute cu micul, fragilul aparat spre deltă, spre satele pierdute de pescari sau spre satele dobrogene, pentru a aduce medicamente, plasmă, pentru a transporta cît mai grabnic bolnavi, accidentați. Și în aceste curse zilnice, multe anodine, de rutină în cursele făcute cu 100 km/oră, își găsește întreaga satisfacție, întreaga rațiune a existenței sale, dacă aceste cuvinte prin prea larga și ușuratica întrebuințare nu sună cumva fals aici. El, care cu ani în urmă străbătea spațiile lăsînd în urma sa doar o dîră argintie de cometă.

Și-a cîștigat prietenii trainice, și-a cîștigat recunoștință.

La ore și zile precise, micul aparat este așteptat în tăcutele sate de pescari și în satele dobrogene copleșite de soare. Copiii îi ies în întîmpinare, fugind, îl înconjură. Toți îl cunosc, îl știu, îl iubesc, îl respectă. Este pilotul Toma Lupu de la «Aviasanul» din Galați.

...Deasupra hangarelor, giruetele se învîrtesc fără odihnă, baloanele de o formă ciudată, ca niște mari plase de prins fluturi, se zbat răsucite de vînt. Avioane minuscule decolează unul după altul. Ele poartă în zborul lor lin, planat, Speranța.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT“

Marele dialog dintre partid și popor desfășurat în Capitala patriei noastre între 17 și 23 februarie, bogăția de idei și învățăminte marcată prin dezbateri aprofundate, deschise, competente, cu ecouri și implicații largi pentru întreaga noastră viață economică și socială, au început să prindă viață în toate compartimentele economiei noastre. Cele două mari evenimente, Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții și cel de-al II-lea Congres al țărănimii cooperatiste, au întrunit într-un amplu colocviu, al rodniciei și al gîndirii cutezătoare, reprezentanții forțelor de bază ale societății noastre, constituind în același timp o dovadă elocventă a alianței trainice a clasei muncitoare cu țărănimea, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, o expresie grăitoare a democratismului orînduirii noastre, a participării întregii noastre națiuni la făurirea conștientă a propriului ei destin. Un amplu și vast dialog al productivității, un viguros și realist program al hărniciei, competenței și experienței înaintate pe care la ora actuală mii de participanți le continuă la locurile de muncă, în cadrul fiecărui colectiv, concretizîndu-le în programul de măsuri subordonate aceluiași imperativ: sporirea continuă a randamentului și eficienței, revizuirea stilului de muncă, a modului de a aborda și rezolva problemele cu care sîntem confruntați în procesul complex al edificării României socialiste.

Anchetă realizată de I. MUNTEANU, E. IAROVICI, P. ANGHEL, F. URSEANU și C. CĂRTĂRESCU

viața fără muncă și-ar pierde sensul

Există la secția mecanică mijlocie și ușoară a Uzinei constructoare de mașini-Reșița o echipă de lăcătuși care de aproape doi ani execută în exclusivitate utilaje și agregate pentru export. Faptul în sine ar putea trece neobservat, pentru că într-o uzină de talia U.C.M.R.-ului întîlnești destui artiști în modelarea metalului, iar producția realizată aici s-a dovedit a satisface întotdeauna exigențele beneficiarilor. Și totuși, cei 43 de lăcătuși conduși de Eroul Muncii Socialiste Iosif Waninger sînt de neîntrecut. Nu numai experiența vastă acumulată de el i-a impus în marea întrecere pentru mai mult, mai bun și mai ieftin, ci și dăruirea cu care se angajează în muncă. Experiența comunistului Iosif Waninger este molipsitoare. Încetățenind în rîndul tinerilor ideea că «viața fără muncă și-ar pierde sensul, iar munca făcută de mîntuială înseamnă renunțare la demnitate».

L-am întîlnit recent pe acest neastîmpărat șef de echipă. Era în mijlocul unui grup de muncitori. Se vorbea despre lucrările recentei Conferințe a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții la care a participat în calitate de delegat al secției de mecanică mijlocie și ușoară. «Formarea societății socialiste multilateral dezvoltate necesită o industrie care să meargă ca ceasul, spunea Iosif Waninger, iar dacă pînă acum se mai încurcau lucrurile pe ici, pe colo, din diferite motive, dar mai ales datorită aprovizionării defectuoase cu materii prime și materiale, acum a venit vremea unei ordini absolute în organizarea producției. Participanții la consfătuire au dezbătut cu toată răspunderea în spirit critic și autocritic aceste probleme, cristalizîndu-se o gamă de măsuri în sensul îmbunătățirii proceselor de fabricație în toate ramurile industriei.

În timpul consfătuirii s-a accentuat necesitatea îmbunătățirii muncii în cadrul Ministerului aprovizionării tehnico-materiale și controlului gospodăririi fondurilor fixe, încît să se asigure din timp materia primă și materialele pentru fiecare unitate economică, creîndu-se astfel condiții de îndeplinire sistematică și chiar depășire a sarcinilor de plan. Și în uzina noastră, mai ales în secția de mecanică, am avut și mai avem chiar nenumărate necazuri cauzate de aprovizionarea neritmică. Pierdem timp, ne facem nervi, uneori lucrăm în grabă și de aici suferă în primul rînd calitatea, ceea ce nu-i bine».

Cei din jur, cu toate că cunoșteau din presă lucrările conferinței, puneau totuși întrebări, cereau relații, erau interesați de cuvintele șefului de echipă. Chiar în cadrul unei asemenea discuții s-a născut propunerea simplificării sistemului de manipulare a pieselor și reperelor în secțiile respective, pregătirea comenzilor cu cel puțin o lună înainte de intrarea în lucru, înțelegîndu-se prin aceasta asigurarea documentației, asigurarea sculelor și dispozitivelor. Am asistat, cu alte cuvinte, la un dialog al hărniciei, al competenței, născut din nevoia oamenilor de a afla mai multe, de a face mai multe, îndemnați de sfaturile dar și de exemplul tovarășului Iosif Waninger. Acum, echipa pe care o conduce a luat hotărîrea ca fiecare piesă, mai înainte de a trece examenul calității în fața controlului tehnic, să fie verificată chiar de cel care o produce. «La noi în echipă — spune lăcătușul Cristian Lucacela — cel mai exigent controlor este executantul. De altfel, nici nu văd cum ar putea să facă altcineva această treabă mai bine decît mine sau decît colegii mei. Aprecierile beneficiarilor, lucrările de calitate pe care le execută secția noastră nu numai că ne-au dat satisfacții, dar ne și obligă!»

Iată pentru ce în conștiința oamenilor din echipa condusă de Iosif Waninger s-a încetățenit convingerea că viața fără muncă și-ar pierde sensul, iar a munci de mîntuială înseamnă a renunța la demnitate.

program însuflețitor

Pe directorul Uzinei de prelucrare a maselor plastice din Buzău, Marin Ionescu, i-am întîlnit la cîteva zile după ce participase la lucrările Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, unde luase cuvîntul. «Am avut marea bucurie — ne mărturisește dînsul — de a primi chiar ieri vizita unor delegați de la Institutul de proiectări pentru automatizare și de la Centrala industrială de automatizare cu care am discutat despre probleme legate de îmbunătățirea procesului de producție. Este un rezultat foarte operativ și concret în urma lucrărilor conferinței pe țară».

(Continuare în pag. 20)

DRUMEȚIE

de Gh. EPURAN

pornind de la „hanul drumeților“

Termenul de *turism* este de import. El s-a născut undeva în Apus, sub pana unui scriitor — Stendhal — despre care știm atîtea dar poate nu și cît de mult iubea călătoriile. Nu cele de nevoie pe care omul le face de cînd a apărut pe lume, ci călătoriile de cunoaștere a locurilor și oamenilor cu care nu ne întîlnim în fiecare zi.

După mai bine de un veac de la nașterea sa, termenul de turism desemnează cea mai amplă peregrinare pe care a cunoscut-o omenirea și una din cele mai noi și rentabile industrii. Acest exod spre alte orizonturi, fie al vacanțelor, fie doar al sfîrșitului de săptămînă, este astăzi atît de viguros încît a făcut să dispară distanțele și sezoanele.

Termenul de turism a ajuns — firesc — și la noi și — tot firesc — a prins rădăcini, deși activitatea pe care o desemnează de-abia pășește pragul copilăriei. De altfel, termenul este universal și — după cum promite — nepieritor. Pentru călător noi avem însă și un termen strămoșesc. Cu siguranță, el nu s-a născut pentru a-l desemna pe cel ce face — cum spunem azi — turism, adică pe cel care pornește la drum pentru plăcerea de a vedea și a cunoaște. Este însă atît de plastic pentru limba noastră, ne este atît de drag încît nu numai că nu l-am uitat, ci continuăm să-l folosim curent. *Drumeț* este turistul nostru și *drumeție*, peregrinarea lui în spațiu, adică turismul. Prima cabană construită pe versantul sudic al Bucegilor (cea de lîngă Peștera Ialomiței, mistuită nu demult din nou de incendiu, dar care va renaște iarăși) s-a numit de altfel «Hanul drumeților», după numele dat de Bucura Dumbravă și Emanoil Bucuța primei mari asociații turistice românești, devenită apoi (din tendințele cosmopolite ale lui Mihai Haret) Turing Clubul României. Este drept că și ei, și urmașii lor vedeau în drumeț mai ales pe amatorul mersului pe jos. Pe turistul de munte care — cu sacul în spate — se aventura pe potecile însemnate de opincile ciobanilor. Acum, cînd multe din aceste poteci au devenit «drumuri carosabile» și prin tainicele cotloane ale Ialomiței nu mai nechează murgii lui Butmăloiu (primul cabanier al «Hanului drumeților»), ci caii-putere, iar vînturile care măturâ platoul Bucegilor aduc mireasme de 98 octane, drumeț nu mai este și nu mai poate fi doar cel ce umblă pe jos. Drumețul de astăzi este turistul de astăzi, indiferent de mijlocul de locomoție folosit. Că noi l-am dori pe acest turist, ajuns la țintă cu trenul, automobilul sau telefericul, și un amator de mers pe jos, dispus să cerceteze și pe alături de drumurile mari, este altceva. Dar tocmai acest *altceva* poate îl va sublinia «drumeția» din titlul rubricii pe care o inaugurăm. Totodată, poate acest termen strămoșesc, vînturat continuu alături de cel internațional al turismului, ne va face poate să ne gîndim mai mult la *un turism al nostru*. Ne va face poate să înțelegem că, și pe plan internațional, succesul, adică dorința altora de a ne cunoaște, materializată în excursii pe meleagurile frumoasei noastre țări, îl poate asigura mai curînd hanul cu rădăcini în tradițiile arhitecturii populare românești, hanul împodobit cu scoarțe decît mochetele peste tot prezentei arhitecturi moderne. Vorbind mai mult de drumeți și drumeție, poate ne vom gîndi mai mult și la turismul montan rămas, ca o rudă săracă, în conul de umbră al hotelului cu 10 niveluri și autocare la scară. Și fiindcă tot ne-am lungit cu drumeția să poposim o clipă la vechiul «Han al drumeților» din Bucegi. Am auzit că în locul vechii cabane de la Peștera Ialomiței, atît de dragă multor generații de turiști, se va înălța un hotel modern.

Dar poate nu va fi așa. Poate, înainte de a păși la fapte, gospodarii din județul Dîmbovița, mai puțin încercați în ale drumeției (sau, dacă vreți, ale turismului), se vor interesa în dreapta și în stînga și vor afla că nu au de ce și pentru cine urca un hotel urban în inima muntelui. Că ar face mari și utile economii dacă ar reconstrui cabana pe vechile ei temelii (pentru a o reda turiștilor pînă la iarna viitoare), iar cu milioanele pregătite pentru hotel să mai facă două-trei *hanuri pentru drumeți*, în stilul atît de frumos al caselor din Dîmbovița de sub munte. Ce splendid nucleu pentru viitoarea stațiune montană «Peștera» ar fi aceste construcții turistice făcute pentru cei ce le așteaptă cu adevărat, adică pentru drumeții de la noi și de aiurea.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT“

Directorul Marin Ionescu, directorul tehnic Ștefan Posedaru și reglorul Ion Constantin, în fața capului de extruder de 800 mm, proiectat în uzină și executat prin autoutilare pentru prima oară în țară. Numai acest utilaj a adus o economie de 300 000 lei valută.

(Urmare din pag. 19)

Schimbul fructuos de păreri și indicațiile prețioase primite la conferință au reprezentat și pentru colectivul uzinei buzoiene un nou imperativ pentru sporirea neîntreruptă a eficienței economice, a ridicării însușirilor calitative ale produselor. Analizîndu-se în cadrul colectivului de conducere problema foarte importantă a autoutilării, domeniu în care uzina a avut și pînă acum rezultate apreciabile, s-a hotărît să se dea o mai mare extindere atelierului mecanic. În acest scop s-a constituit un colectiv larg din cei mai buni specialiști — ingineri, maiștri și muncitori de înaltă calificare — care să vină cu propuneri pentru dezvoltarea și dotarea acestui atelier, pentru ca munca de autoutilare să devină o preocupare permanentă în viața uzinei. S-au și trimis delegați la mai multe uzine din țară pentru a achiziționa și a contracta utilajele necesare. Dar nu numai atît: sarcinile sporite ce revin uzinei în actualul cincinal impun, totodată, dezvoltarea sectorului propriu de proiectare-cercetare. Vor trebui proiectate noi utilaje care să se execute prin autoutilare, noi tehnologii care să ducă la diversificarea producției și îmbunătățirea calității produselor, la eliminarea importurilor de materii prime care pot fi fabricate în țară. De asemenea, conducerea uzinei a discutat necesitatea dezvoltării sectorului, înființat abia anul trecut, de studiu al pieței (marketing). «Nu ne putem permite — spunea tov. Marin Ionescu — să gîndim la viitor fără să știm ce se cere pe piața internă și pe cea externă, la ce nivel de calitate și în ce cantități».

Dezvoltarea în perspectiva cincinalului pune zeci de probleme care trebuie rezolvate din timp. În afară de mărirea suprafețelor actualelor secții productive va trebui să se construiască altele noi și, bineînțeles, pentru aceste noi secții trebuie pregătită forță de muncă cu o înaltă calificare. Astfel s-a aprobat ca la Buzău să se înființeze un grup școlar de chimie, avînd o școală profesională de ucenici și un liceu industrial de 5 ani.

În timpul convorbirii, tovarășul director Marin Ionescu răsfoia caietul cu însemnările făcute la conferință, mai ales în timpul cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu. Multe pasaje erau subliniate. Ideile limpezi din cuvîntare au și început să prindă viață în uzina din Buzău. Dar de o însemnătate tot atît de mare este spiritul mobilizator care a cuprins pe participanți, convingerea în justețea liniei partidului, entuziasmul care acum se răspîndește pe tot cuprinsul țării.

valoarea unui minut

Roadele Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții au început, în ciuda timpului scurt care s-a scurs, să se arate. La secția montaj a Șantierului naval-Turnu Severin, cea mai mare secție, acolo unde se asamblează corpul navelor, șalandele de 500 mc și șlepurile de 1 100—1 200

tone, dezbaterile au început să prindă viață. Dacă anul trecut s-au risipit zadarnic 850 de ore prin pierderea... aproape neobservată a minutelor, în urma unei mai bune organizări a producției, mobilizați de sfaturile și învățămintele prețioase desprinse în timpul conferinței, constructorii de nave sînt hotărîți ca în anul 1972 timpul utilizat să atingă cifra de 96%. Un singur procent va oferi posibilitatea ca într-un an de zile să se fabrice un cargou de 2 000 tdw.

Iată și o altă cale, măruntă în aparență, dar capabilă de urmări spectaculoase: șantierul are un depozit situat la circa 1 kilometru depărtare de secție. Calculele au arătat că zilnic se risipesc 3 ore cu drumul și că echipa pierde astfel într-o lună 800 de ore. Plecînd de la indicația secretarului general al partidului «nici un minut pierdut», constructorii severineni au înființat un depozit intermediar, chiar alături de secție, ceea ce creează posibilitatea ca materialele necesare în procesul de producție să se afle la îndemînă.

Unul dintre delegații la conferință, tovarășul Constantin Ghenciu, șeful secției montaj, ne-a spus: «Colectivul nostru e hotărît să economisească pînă la sfîrșitul anului 1 500 kilograme electrozi pentru sudură, 1 000 kg carbid și multe alte materiale necesare economiei noastre».

„am participat la un dialog viu, de o înaltă ținută“

Sîntem la Filătura din Oltenița — una din cele mai noi, mai moderne și mai mari unități ale industriei noastre textile.

La Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții a luat cuvîntul și un delegat al textiliștilor din această nouă și modernă întreprindere — Ana Mureșan, președinta comitetului sindical al filaturii.

— Cu ce învățăminte v-ați înapoiat de la conferință? Ce probleme ați ridicat? Care sînt măsurile ce s-au luat în întreprinderea dv., pe baza prețioaselor propuneri făcute în acest important forum al reprezentanților industriei noastre și a rezoluției cu care s-a încheiat conferința, pentru ca planul de producție să se realizeze cu succes?

— Tot ce s-a discutat la conferință, dar absolut tot — ne declară tov. Ana Mureșan — constituie un sprijin deosebit de important adus activității noastre. Am participat la un dialog viu, de o înaltă ținută, fiecare participant avînd posibilitatea de a analiza critic și autocritic activitatea personală cît și a colectivului din care face parte. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu ținută în încheierea conferinței, cuvîntare care a încununat întreaga desfășurare a acestei manifestări, a subliniat încă o dată largile posibilități pe care le avem de a îndeplini cu succes mărețul program elaborat de Congresul al X-lea.

În legătură cu sectorul în care lucrez: colectivul întreprinderii noastre a încheiat anul 1971 cu planul și angajamentele îndeplinite, dînd peste plan o producție-marfă în valoare de 9 milioane lei, precum și un beneficiu suplimentar de 570 000 lei. Asta nu înseamnă însă că n-am întîmpinat greutăți sau rămîneri în urmă. În trimestrul III și IV, de pildă, filatura noastră n-a putut realiza o producție de 200 tone de fire din fibre artificiale. Ceea ce a necesitat, bineînțeles, multe ore de muncă suplimentară. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat la conferință la ce sume uriașe conduc orele suplimentare. Greutăți în ceea ce

Ana Mureșan alături de cele mai tinere filatoare din Oltenița.

privește reparațiile la mașini nu avem, întrucît utilajele sînt noi; au existat și există încă rămîneri în urmă din cauza fluctuației mari de personal, a absențelor etc. Și acest lucru se vădește nu numai la noi, ci și în alte unități ale industriei textile. În privința calității materiei prime, centrala industrială de care depindem, direcția noastră vor solicita mai insistent respectarea de către furnizori a contractelor atît în ceea ce privește calitatea produselor pe care ni le trimit, cît și livrarea lor la timp. Pentru reducerea la maximum a fluctuațiilor de personal se va insista pentru construirea pe lîngă întreprindere a unui cămin de copii (foarte multe lucrătoare sînt mame), a unei cantine (deocamdată nu există), sporirea locurilor la căminele de nefamiliști etc.

Peste cîteva zile — continuă interlocutoarea noastră — vom dezbate pe larg problemele ridicate la conferință și vom analiza în amănunt rezoluția cu care s-a încheiat importanta manifestare. Pe baza chemării la întrecere, inițiată de Fabrica de confecții și tricotaje-București, colectivul și-a luat deja angajamentul de a da peste plan în acest an o producție-marfă în valoare de 4 500 000 lei; un plus de 70 tone de fire de bumbac, și aceasta numai din economisirea de materie primă; de a îmbunătăți calitatea produselor și de a realiza beneficii suplimentare în valoare de 300 000 lei. Putem chiar anunța că în primele două luni ale acestui an am depășit cifrele de plan cu o realizare suplimentară de 1,2 la sută.

Așa cum am făcut cunoscut și la conferință, am început instalarea unor noi utilaje, care încă din 1972 vor spori producția cu 20 la sută — noile utilaje, și acest fapt e important, fiind instalate nu în clădiri noi, ci în spații deja existente.

Măsurile pe care le luăm constituie desigur o urmare firească a importantelor dezbateri ale Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, la care ne-am spus și noi cuvîntul. Și de la care am învățat multe.

la lucru pentru înfăptuirea hotărîrilor

Mii de delegați participanți la cel de-al II-lea Congres al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție s-au reîntors la locurile lor de muncă, hotărîți ca alături de întreaga noastră țărănime să muncească cu dăruire și pricepere pentru creșterea producției agricole, pentru sporirea aportului agriculturii la dezvoltarea generală a României socialiste. Pentru cooperatorii de la C.A.P.-Poiana, județul Cluj, anul acesta va însemna o întrecere cu propriile lor rezultate. După ce, în anul care a trecut au fost fruntași la cultura grîului, acum sînt preocupați pentru dobîndirea unor rezultate de prestigiu la toate celelalte culturi cerealiere, prin fertilizarea întregului teren arabil.

a 12-a primăvară

Pentru tovarășul Marin Bădălău, anul agricol 1972 debutează cu cea de-a 12-a primăvară de cînd a fost ales brigadier în C.A.P.-Putineiu, județul Ilfov.

— Doisprezece ani — ne declară interlocutorul nostru — în care, cred, am acumulat suficientă experiență pentru a fi de folos și altora. Mă gîndesc în primul rînd la rezultatele bune dobîndite în domeniul organizării muncii și sistemului de plată. Aș dori să menționez înainte de orice că din 1960 brigada mea muncește pe aceleași terenuri. În felul acesta am avut prilejul să le fertilizăm și să le lucrăm după toate regulile agrotehnice. Nu a fost primăvară în care pămîntul să nu fie tot mai bine lucrat, cum nu a fost toamnă în care să nu culegem roade tot mai mari. Din cei 12 ani, aș vrea să mă opresc puțin doar la rezultatele obținute în 1971. În acest an, brigada a doua vegetală, pe care o conduc, s-a situat în fruntea întrecerii socialiste organizate între formațiunile de muncă din unitate.

— De ce v-ați oprit tocmai la anul 1971?

— Pentru că în acest an am trecut la un nou sistem de organizare, planificare și de retribuire a muncii. Suprafața brigăzii — 636 hectare — ca și producțiile planificate la cele 8 culturi au fost repartizate pe grupe de țărani cooperatori sau pe familii. Pentru a răsplăti în mod echitabil munca fiecăruia am diferențiat atît producțiile cît și cantitatea de îngrășăminte, în funcție de fertilitatea solului. La porumb, grupa lui Gheorghe Ghiran, formată din 5 membri cooperatori, a realizat în felul acesta 5 100 kg porumb boabe la hectar, iar cea a lui Marin Vărzaru a obținut peste 2 350 kg floarea-soarelui la hectar. De fapt, planul de producție a fost depășit anul trecut la toate cele 8 culturi în mod substanțial.

La congres — unde am avut marea cinste și bucurie de a participa în calitate de delegat al cooperativei noastre — tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, ne-a vorbit despre posibilitățile mari de creștere a producției agricole în fiecare unitate cooperatistă. Trebuie să vă spun că și noi avem încă mari rezerve. Am discutat în aceste zile pe îndelete cu oamenii de la noi. Sîntem hotărîți, printr-o continuă pregătire profesională și politică să aplicăm în viață prețioasele învățăminte desprinse din cuvîntarea secretarului general al partidului și din celelalte documente ale congresului și să demonstrăm în acest fel că a 12-a primăvară a cooperativei va însemna o cotitură în viața noastră, a tuturor, va însemna producții superioare la toate culturile. Dar pentru a vedea ce pot cooperatorii din Putineiu vă așteptăm la toamnă, la strînsul recoltelor.

suportul milioanelor: investiții, muncă, inițiativă

Printre numeroșii delegați în marele sfat al țărănimii cooperatiste s-a numărat și Constantin Alexe, președintele C.A.P.-Otopeni. L-am reîntîlnit, după cîteva zile de la încheierea congresului, la el acasă, pe tarlalele gospodăriei.

— Din dezbaterile ce au avut loc la congres, ne-a declarat dînsul, am reținut în mod deosebit faptul că fiecare unitate, în raport de baza materială de care dispune, trebuie să facă totul pentru a spori continuu nivelul producțiilor vegetale și animale, pentru asigurarea unor venituri tot mai mari atît cooperativei agricole cît și membrilor cooperatori. Unitatea noastră, prin valorificarea mai bună a bazei materiale, a reușit să ridice nivelul producției globale în anul 1971 cu 16 milioane lei față de anul 1966, iar averea obștească a crescut în această perioadă cu peste 19 milioane lei.

— Care este suportul acestor milioane, ce activități noi au contribuit la sporirea continuă a avuției membrilor cooperatori?

— Consiliul de conducere și specialiștii din unitatea noastră, lucrînd zi de zi în mijlocul cooperatorilor, au orientat activitatea unității, în funcție de condițiile locale, spre acele sectoare de activitate care răspund unei tot mai bune aprovizionări a populației Capitalei cu produse agroalimentare proaspete. Solariile cu încălzire tehnică, serele, uscătoarele și instalațiile de pregătire a furajelor necesare cooperativei, cultura florilor în seră, crearea unui sistem propriu de irigații au contribuit și vor contribui și de acum înainte atît la creșterea producțiilor, cît și a veniturilor. Prin modernizarea procesului de muncă în zootehnie am reușit să depășim producția de lapte cu peste 400 litri pe vacă furajată, iar la legume să obținem în complexul de sere rezultate dintre cele mai bune. De asemenea, în sectorul activității industriale și prestări de servicii, producția-marfă vîndută și încasată a fost depășită cu peste 4 milioane lei. Toate aceste sectoare au făcut ca atît veniturile cît și fondul de acumulare să crească față de anii trecuți cu peste 50 la sută.

— Avînd la bază rezultatele obținute în anul trecut, ce v-ați propus pentru viitor?

— Este suficient să arătăm că în anul trecut atît valoarea producției globale, cît și veniturile planificate au fost depășite cu aproape un milion de lei. Acest lucru a permis să acordăm pentru o normă convențională suma de 37 lei. Pentru anul în curs, ținînd seama de posibilitățile pe care le avem, ne-am propus ca valoarea unei norme convenționale să depășească 40 de lei. Vom realiza acest deziderat prin acordarea unei atenții deosebite rezolvării în totalitate a problemei desecărilor. Suprafețele de teren supuse inundațiilor, prin lucrările efectuate în vederea construirii unui sistem de canale de scurgere a apelor, vor rodi la întreaga lor capacitate. Pînă în prezent locuitorii comunei noastre au executat canale și șanțuri de scurgere a apelor, pe 5 370 m, escavîndu-se pentru aceasta 6 600 mc de pămînt, iar pînă la 31 martie anul acesta întreaga suprafață va fi repusă în circuitul agricol.

În acest fel vom reuși ca în anul în curs să obținem o producție globală de peste 30 milioane lei, fără investiții suplimentare, numai prin muncă și prin valorificarea inițiativelor izvorîte din rîndul maselor de țărani cooperatori.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

vertebra

Luați loc, mi s-a spus într-una din încăperile castelului Wartburg din districtul Erfurtului, și cînd am luat seama la scaunul pe care eram poftit să șed, în încăperea aceea de cancelarie medievală, am văzut că era un os uriaș, de animal preistoric, teșit și cafeniu ca o buturugă de brad vechi. Era o vertebră de mastodont pe care mi s-a spus că ar fi stat Luther, și am simțit atunci că monștrii au adormit pentru că rațiunea rămăsese un timp trează. Și mi i-am închipuit pe toți gînditorii Germaniei, pe la casele cărora tocmai trecusem trezindu-i din adormirea morții, șezînd pe somnul ancestral al tenebrelor și înălțînd osanale vieții. Pe Goethe îl găsim la Weimar înconjurat de lumea lui mitologic-minerală, filistin de geniu asaltat de coșmaruri; pe Haendel, la Halle, în casa cu clavecine dezacordate de timp; pe Schiller smulgînd din sudoare odă bucuriei; pe Bach la Leipzig, acordîndu-și orga din geamătul vijeliilor care i-au bîntuit sufletul, și iar m-am întors la Luther, în Wittenberg, în poarta bisericii unde preachinuitul contestatar al vremilor sale își afișase tezele, și la mormîntul unde i se risipeau prin sicriu vertebrele cît nuca, prea mici și prea neînsemnate pentru ca vreun monstru pahidermic al tenebrelor apuse să se fi putut așeza pe ele și să glăsuiască vreo reformă. La Potsdam, în palatul Sans Souci, am întîlnit umbra lui Voltaire, oaspete de budoar al lui Frederic al II-lea, la Weimar am dat de urmele trecerii lui Cranach bătrînul și tot acolo l-am regăsit pe Liszt în patetica lui oprire peste un pămînt în care, dintotdeauna, monștrii s-au luptat pe viață și pe moarte cu rațiunea.

Germania clasică a fost pentru un timp locul de întîlnire al marilor spirite europene și toți cei ce-și visau cîndva consacrarea trebuiau să țină piept exigențelor din arte și din gîndire ale unui secol ce se smulgea impetuos din atributele medievalului și care, după ce dăduse strălucire iluminismului francez, venea să sălășluiască vremelnic dar viguros pe pămînturile din dreapta Rinului. Pentru orice spirit european, supraviețuirea Germaniei clasice, prin vestigiile ei de cultură atît de vitale, este aproape de neexplicat după două cumplite războaie care nu i-au adus decît prăpăd și distrugeri. Se vede însă că nesomnul rațiunii este mai fecund decît trezirea monștrilor. Dresda, ce părea irecuperabil pierdută, a renăscut ca pasărea Phoenix din propria-i cenușă, jefuirea și dosirea comorilor ei n-au fost decît vremelnice și tot ceea ce îi dăduse, înainte de marele și teribilul cataclism al ultimului război mondial, faimă și nemurire s-a reîntronat în drepturile sale perene. Comorile faimoasei galerii de la Zwinger — adevărată capodoperă a barocului saxon — au avut șansa de a fi fost descoperite într-un fund de mină de ghips unde furii lor le dosiseră pentru a le valorifica ulterior, și pînzele, atacate de mucegai, îmbolnăvite de umezeală, au suportat un îndelung tratament în subsolurile Ermitajului pînă să fie restituite în strălucirea întregii lor splendori și prinse din nou pe zidurile Dresdei mutilate. A fost o șansă unică, un adevărat miracol, descoperirea locului în care fuseseră aruncate capodoperele unuia dintre cele mai mari muzee din lume, renașterea lor și reîncredințarea către cei ce le stăpîneau de drept, ca depozitari ai uneia dintre cele mai neprețuite comori ale talentului omenesc. Războiul a ocolit Weimarul, a cruțat casele lui Goethe și Schiller, a ocolit orga lui Bach și clavecinele lui Haendel, dar a lăsat pe trupul mutilat al Germaniei însemnele trezirii monștrilor din timpul somnului rațiunii: la Ravensbruch, la Sachsenhausen și la Buchenwald se află muzeele de care niciodată n-ar fi avut nevoie această țară. Vertebra se trezise însă din somnul ei ancestral, căci rațiunea adormise, monștrii renăscuseră și bestialitatea își lăsa urma în osuare, în tăvile crematoriilor, în zidurile slinoase ale camerelor de gazare.

O singură vertebră se afla în camera aceea de cancelarie medievală de la Wartburg și pe ea șezuse gîndul.

Ar fi trebuit să nu se ridice niciodată și somnul să nu-l biruie.

gastro-nomică

cu gazetari

Mai deunăzi, maturul tartor întru ale gazetăriei și umblător la «ars poetica», amicul Zeve, fu surprins de subsemnatul dosind în servieta-i doldora cu reviste, pilcuri și manuscrise masacrate o teșcheruță din șervețele de hîrtie. Bănuindu-i de cărpănoșenie l-am impuns cu o privire reprobatoare, la care el, cu mustața ușor zbîrlită, mi-a replicat prin viu grai:

— Ce vrei? Am făcut rost de niște chimen și-l duc acasă. Că am o rețetă de saleuri...

— Simplă?

— Ultra: 200 g unt, 200 g făină frecate bine, apoi un ou amestecat cu droidie de bere cît o nuca, plus 200 g brînză rasă care se frămîntă la un loc cu celelalte. Aluatul respectiv se întinde imediat, se taie în fîșii lungi și se așază pe tava uscată. Se mai ung saleurile cu ou, se presară chimen, apoi se bagă în cuptor 20—25 minute. Calde sau reci, cu bere sau șprit, sînt extra.

Am plecat, fără un cuvînt, dar cu intenția să-mi fac neapărat o provizie de chimen dacă voi reuși să descopăr vreo alimentară care, prin cine știe ce complicate demersuri, să aibă aceste rarisime semințuri. Cu acest gînd în cap am intrat în sanctuarul de creație al poligazetarului Debe care, atîndu-se într-o pauză, l-am găsit ocupat cu o operațiune tartinofagă.

— Știi ce-s astea? — mă chestionă el, în stilul său limpede și direct.

— Tartine.

— Ce spui, dom'le? Tartine? Sînt mii de feluri de tartine. Astea, stimabile, sînt «tartine Debe», adică inventate de mine. La mata o scrumbie afumată, curăț-o de piele, scoate-i toate oscioarele și paseaz-o bine. Adaugă 70—100 g unt, — după cît de mare a fost scrumbia — două linguri de smîntînă și freacă totul pînă iese o pastă uniformă. Și faci niște tartine cum n-ai mîncat de cînd ești! Dacă vrei, poți să le și ornezi cu bucățele de măsline și felițe subțiri de lămîie. Ei, ce zici?

N-am apucat să mai zic nimic că a sunat telefonul și a început o conversație ce promitea să dureze. Așa că am pornit într-un raid în oraș.

Dar tocmai cînd treceam prin dreptul magazinului «Polar», mă întîlnesc nas în nas cu vigurosul condeier Cene, care trăgea o sarsana doldora cu cutiuțe și pachețele.

— Ce faci magistre? — îl salutai eu. Te aprovizionezi cam tîrziu de iarnă.

— Am fost de serviciu azi-noapte, așa că mi-am făcut abia acum cumpărăturile. Îmi vin nepoții în vizită și au o poftă de mîncare... Am luat și niște cutiuțe cu pateu din carne de pasare. Eu adaug la o cutie un ficat de pasare fiert, gălbenușurile de la patru ouă fierte tari, cincizeci de grame de unt, sare și piper bine dozate. Ei bine: scot o pastă pentru tartine pe cinstel Acum, pa și pusi, că mă grăbesc... dacă nu dai o bere.

N-am apucat să-i propun a mă înfia și pe mine, că l-am și pierdut. Motiv pentru care m-am grăbit să mă întorc pentru a-mi scrie rubrica. Telefonul suna în draci:

— Alo! Șefule — auzii o voce familiară în care am recunoscut pe valorosul reporter Befe — am cumpărat ieri niște carne de vacă la pachet. Nici nu-ți trece prin cap ce-am făcut cu ea: am aiea carnea macră, am dat-o prin mașină de două ori, i-am pus sare, piper, o lingură de smîntînă, un vîrf de cuțit de bicarbonat, am frămîntat-o bine și am făcut niște gogoloașe pe care le-am ținut în frigider preț de un ceas. Ei, află că după ce le-am scos și le-am turtit puțin ca pe chiftele, le-am pus pe grătarul aragazului și a ieșit ceva «nec plus ultra». Încearcă și d-ta, și dacă-ți place presară-le și niscaiva cimbru...

Și iac-așa: de cînd am descoperit imixtiunea amicilor în preocupările mele, mă bate gîndul să-i invit la mine acasă cu mostrele respective să-mi facă o demonstrație concretă. Pînă atunci încercați dumneavoastră rețetele. Eu nu-mi iau nici o răspundere.

P.P. NAȘU

varietăți

PĂSĂRI-LĂȚI-LUNGILĂ

Henry Hilme afirmă — și pînă la proba contrarie îl credem — că este cel mai înalt om din lume: are 2,48 metri înălțime (fără pantofi) și 136 de kilograme (fără haine). În ciuda particularității sale fizice, sau tocmai pentru acest motiv, Hilme a fost angajat să facă publicitate unui magazin universal din Londra, motiv pentru care este îmbrăcat așa cum îl înfățișează fotografia noastră. Alături de el se află soția sa, Ellen Hilme, care are 1,60 m.

TARAFUL NUMĂRUL 1

La 28 martie se împlinesc 23 de ani de la moartea neîntrecutului violonist Grigoraș Dinicu. Cîte succese ale muzicii românești sînt legate de numele lui! A dus doina și ciocîrlia, pe corzile viorii sale, la Paris, la Londra și New York, fermecînd mii de ascultători cu armonii de neuitat. În anul 1935 s-a organizat la Arenele Romane din București primul concurs național de tarafuri la care au participat, între altele, formațiile conduse de: Victor Predescu, Petrică Moțoi, Jean Sibiceanu, Ion Matache și Grigoraș Dinicu. În fotografie: Dinicu și orchestra sa — premiul întîi al concursului. Laurii au fost cîștigați cu cîntecele: Doina Oltului; Steluța. Sus, băiete, sus!, Hora lui Dobrică și Ciocîrlia. Același taraf și aceleași cîntece aveau să facă adevărată senzație la expozițiile internaționale de la Paris și de la New York, în anii 1937 și 1939.

ESTE ADEVĂRAT CĂ TUTANKHAMON SE DEPLASA CU AVIONUL?

Oricît de riscată, ipoteza a fost lansată. În camera cu nr. 22 a Muzeului de arheologie din Cairo sînt expuse cîteva statuiete de lemn reprezentînd păsări. Deși însăși înfățișarea lor exterioară este izbitor de asemănătoare cu a unui modern aparat de zbor (foto 1), nimeni nu s-a gîndit (sau poate s-a temut) să tragă de aici vreo concluzie. Iată însă că un pasionat amator și-a propus să demonstreze nici mai mult, nici mai puțin decît că reprezentările plastice de păsări sînt de fapt reprezentări de avioane, cunoscute de antichitatea egipteană. Schițele întocmite de temerarul cercetător (foto 2) oferă într-adevăr specialiștilor niște date de-a dreptul tulburătoare cu privire la «adevărata» origine a aviației moderne.

2

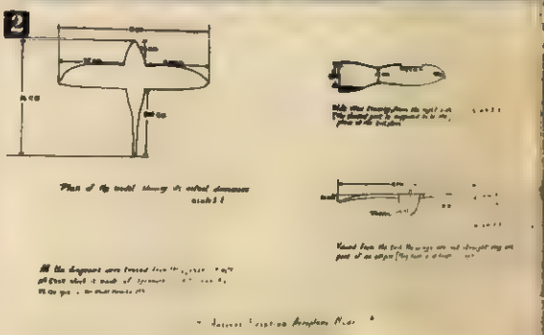

FĂRĂ EȘAPAMENT, FĂRĂ CLAXON...

Cît la sută protest împotriva poluării chimice și sonice și cît la sută extravaganță conține acest singular triciclu electric, nu putem stabili cu exactitate. Fapt este că el a apărut pe străzile Parisului și se pretinde chiar că frații Jarret, care l-au născocit, se bucură de încurajările înseși ale lui Monsieur Silence — Domnul Tăcere — cum i se spune lui Robert Poujade, ministrul francez pentru problemele mediului înconjurător.

STIMATE DOMNULE YOUNG

Am mai avut prilejul, în aceste pagini, să vorbim despre interesanta și cu totul originala colecție cosmo-filatelică a tovarășului Tiberiu Vlad din Constanța, constînd din autografe ale cosmonauților sovietici și americani pe corespondență francată cu timbre tematice. Revenim cu noutăți.

În preajma «numărătorii inverse» a lui «Apollo-16», Tiberiu Vlad a trimis comandantului noii misiuni selenare, John Young, o scrisoare în care — o dată cu urări de drum bun și succes — solicită pentru colecția sa autografe ale celor trei membri ai echipajului. Veche cunoștință a filatelistului constănțean, John Young (care va întreprinde a patra sa misiune cosmică) a răspuns cu amabilitate printr-o scrisoare francată cu două mărci poștale americane de cîte 10 cenți dedicate «Primului om pe Lună», obliterate cu ștampila centrului spațial Cape Kennedy (foto 1).

De la John Young colecționarul nostru mai posedă, printre altele, un autograf (alături de al cosmonautului Michael Collins) pe un plic «prima zi a emisiunii», pus în circulație de poșta română cu prilejul celui de-al doilea zbor cosmic al lui Young la bordul lui «Gemini-10» în anul 1966 (foto 2).

DĂ-I ZOR, PAPĂ!...

Ne grăbim să publicăm
această fotografie
mai înainte ca sosirea zilelor de primăvară
s-o facă anacronică
și să-i știrbească forța ei de înfiorare...
Un grup de cetățeni danezi,
nu toți tineri,
dar toți sănătoși,
au fost siliți într-una
din zilele geroase
ale acestei ierni
să-și facă loc printre ghețuri
cu ajutorul ferăstraielor,
tîrnăcoapelor și topoarelor.
Să-și facă loc pentru ce?
Pentru scăldă, pur și simplu.

UN JOC DE ZARURI CU O MIZĂ URIAȘĂ: 2 000 000 DE DOLARI

Din opera lui Georges de La Tour, unul din cei mai mari artiști plastici ai Franței din secolul al XVII-lea, au rămas posterității puține lucrări dar, de aceea, cu atît mai prețuite. Cu prilejul unor recente operații de inventariere la Muzeul britanic Teesside din Middlesbrough, specialiștii au scos la iveală o splendidă pictură a artistului francez intitulată «Jucătorii de zaruri». Pregătit pentru expoziția specială «La Tour», care se va deschide în luna mai la galeriile «Orangerie» din Paris, tabloul a fost deocamdată asigurat pentru valoarea de 2 000 000 de dolari.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

sandviș cu pîine și film

Autoritatea, originalitatea, spiritul inovator al sandvișului sînt indiscutabile... El și-a cîștigat de mult un rol important în viața noastră. Utilitatea lui n-o mai pun la îndoială nici scepticii cei mai înrăiți. A nega sandvișul înseamnă a nega viața.

Iată însă că sandvișul începe să-și ia nasul la purtare. Mai exact — încearcă să-și depășească atribuțiile. Nemulțumit de sfera gastronomică unde l-a aruncat destinul, sandvișul încearcă să zboare spre zone culturale. El nu vrea să mai fie uns cu unt, ci cu idei. S-a plictisit de salam și tînjește după metafore. I s-a acrit de brînză și are nostalgia capodoperelor. Așa s-a și născut expresia pe care o cunoaștem cu toții.

— Eu mănînc cinema pe pîine...

Parcă și văd o franzelă proaspătă, arsă, rumenită, tăiată energic pe din două și unsă cu cele mai noi realizări ale celei de-a șaptea arte. Așa s-a pregătit, s-a prăjit, s-a dezvoltat, s-a rumenit și s-a înghițit «sandvișul cultural».

Sandvișul cultural e o realitate indiscutabilă. E la fel de real, de gustos, de tăiat în două, ca și sandvișul cu unt, brînză, șuncă sau salam. Există o întreagă categorie de oameni care mănîncă cinema pe pîine. Ce gust poate să aibă gustul de peliculă amestecat cu cel de pîine proaspătă e greu de spus și greu de controlat. Dar de mîncat cinema pe pîine, se mănîncă. Se mănîncă și muzica ușoară pe pîine. Se mănîncă și romane polițiste pe pîine. E drept, nu toată cultura poate fi întinsă pe o felie de franzelă. E imposibil să mănînci filozofie pe pîine. Are și sandvișul cultural limitele lui.

Dar, deși înghit atîta cultură, film, muzică, acești mîncăi slăbesc — din punct de vedere cultural — văzînd cu ochii. Cultura lor e anemică și dietetică. Abia se mai țin pe picioare...

mărturisiri pe aceeași temă

MINA:

voi cînta pînă cînd publicul va dori

Corespondență specială de la Giuliano ORLANDO

Nu e ușor să o «intervievezi» pe Mina, cu toate că nu refuză să vorbească, dar te intimidează cu aerul ei de a fi mereu «în defensivă». Cîntăreața din Cremona, pe care toată Italia muzicală o consideră artista numărul unu, a debutat acum 13 ani sub un nume fictiv foarte năstrușnic, Baby Gate; uneori i se mai spunea și «micuța Gate», ceea ce nu i se potrivea deloc, căci numai «micuță» nu este Mina, cu statura ei de jucătoare de baschet. Am întrebat-o de ce a recurs la un pseudonim, la urma urmei? «Pur și simplu pentru că aveam o teamă îngrozitoare de public și voiam să fiu pentru el o persoană fără identitate precisă. M-am gîndit că dacă săraca Baby Gate va da greș, aș mai putea încerca altă dată ca... Mina (dar nici acesta nu este numele meu exact). Totul a mers însă bine, chiar atît de bine încît astăzi pot să spun că, în ciuda tuturor celor petrecute de-a lungul timpului, dacă ar fi să iau totul de la capăt, aș reface orice lucru exact ca în urmă cu 13 ani».

Mina ne-a pus de multe ori pe gînduri cu refuzul său de a participa la Festivalul de la San Remo. Deși știu că nu-i face plăcere, o rog totuși să-și argumenteze atitudinea. „Un festival de genul acestuia mi se pare inuman. Sîntem aruncați ca numerele la loterie sau, dacă vreți, ni se cer condiții asemănătoare încercării la care sînt supuși alergătorii pe o sută de metri plat. Trebuie să se înțeleagă o dată că sîntem profesioniști, oameni care executăm o muncă și ne străduim să o facem cît mai bine. Și apoi, eu nu sînt făcută pentru competiții. Vreau să cînt melodiile care-mi plac mie, cîntece sensibile, cele care au ceva de spus, nu alese după unicul criteriu «să sune bine». Și așa mi-e frică de public, după atîția ani de carieră. Mă imaginez la un festival: cred că mi s-ar face rău".

Pentru că tot m-am apucat să scormonesc prin sacul cu pseudonime și apelative drăgălașe ale Minei, trebuie să vă mai spun că uneori este numită și «tigroaica din Cremona». Nu este de acord însă, contestă comparația: «Măcar de ar fi așa. Adevărul este că am un suflet bun, poate chiar prea bun; adeseori plătesc pentru greșelile pe care le fac din naivitate. Dacă totuși cineva vrea să vadă în mine o tigroaică, atunci să știe că sînt una cu inimă plămădită din aluat fraged. Cred că e mai bine astfel. În acest mod nu am nimic să-mi reproșez și pot să mă dedic în întregime bucuriei mele de a putea cînta. Asta vreau: să cînt, să cînt». «Pînă cînd?» — m-am trezit întrebînd aproape fără să vreau și, bineînțeles, cred că am supărat-o puțin. „Pînă cînd? Nu se poate răspunde la o astfel de întrebare. Pînă cînd publicul va dori, pînă cînd eu mă voi simți în stare să cînt bine. Cînd îți iubești meseria cu pasiune, nu poți accepta limitele timpului, nu le cunoști de fapt, așa cum nu știi niciodată, de la început, dacă un cîntec va avea sau nu succes. Eu nu fac nici o deosebire între succesul de public și propria mea bucurie. Fiecare piesă care îmi place, în care cred, este pentru mine un succes. Este adevărat că există cîntece care cîștigă imediat adeziunea publicului. Adu-ți aminte de «Cerul într-o cameră» al lui Gino Paoli; a mers drept la inima oamenilor. Toată Italia l-a cîntat. Nu este ușor să găsești cîntece frumoase, în care să nu recunoști toate clișeele banale ce circulă de colo-colo!

Sînt prima care trebuie să admit un cîntec, pentru că îmi respect publicul. Pentru acești spectatori care atunci cînd vin la un recital al meu, și care, în mod firesc, vor să descopere o altă Mina, caut întotdeauna piese diferite de cele pe care le lansez la radio sau la televiziune".

Această discuție a fost realizată înaintea unei intrări în scenă. Anunțată «domnișoara Mina, este rîndul dv.», am privit-o cum s-a ridicat, cum și-a mai aranjat o dată în oglindă cîteva șuvițe ale perucii și cum s-a îndreptat către public hotărîtă să cîștige încă o bătălie.

MIHAELA MIHAI:

nu-mi doresc să fac decît ceea ce am învățat și să continui să învăț

Interviu realizat de Florian LUNGU

Fotografie de S. STEINER

— Nu te superi dacă ți-aș propune să stăm de vorbă pornind de la film, avînd în vedere că în 1971 ai debutat în cinema, și după părerea criticilor — se pare că toți au fost de acord — nu s-a văzut deloc că ești o începătoare.

— Prefer să încep cu muzica ușoară. Rămîn în continuare fidelă acelei chemări interioare care mă îndeamnă fără încetare să cînt — să trăiesc, să iubesc, să mă exprim pe mine însămi prin cîntec.

— De acord; să ascultăm atunci «Primo tempo»: cred că nu ar fi lipsit de interes să rememorăm ce ai făcut după Cupa Europei la Knocke, pentru că în ultima vreme nu ai fost prea generoasă cu interviurile. Este adevărat că unul dintre ziarele belgiene de limbă franceză afirma că evoluția ta a constituit «cel mai frumos moment al festivalului»?

— Da, însă în mod paradoxal «cel mai frumos moment *francez* al festivalului», căci am cîntat pe lîngă patru melodii românești și piesa «Luciana» (Marie Laforêt) și, probabil, la această interpretare s-au referit cuvintele cronicarului belgian.

— Să revenim; continuă, te rog, «numărătoarea inversă».

— După Knocke a urmat o emisiune de televiziune la O.R.T.F. — am cîntat aici «Sub un petic de cer» de Alexandru Mandy și «Inimă nu fi de piatră» de Edmond Deda — și o altă apariție TV în R.D.G., în contextul programului internațional dedicat inaugurării emisiunilor în culori. Ar mai fi de amintit apoi prezența la Festivalul de la Sopot unde am fost trimisă ca reprezentantă a Casei Electrecord în cadrul Zilei discului, ca și realizarea a trei recitaluri filmate la televiziunea noastră (regizor — Andrei Brădeanu), dintre care unul pentru străinătate, destinat țărilor de limbă franceză.

— Dintre noile melodii românești lansate de tine, pe care le-ai aminti în primul rînd?

— Aș menționa, dintre înregistrările relativ recente, «Ce vrei să faci din mine» — o remarcabilă creație a lui Horia Moculescu, pe care am prezentat-o în primă audiție la Knocke — și «Fuioraș de amintire» (Sorcova) de Alexandru Mandy

— Totuși, acceptă și o discuție despre film. După «Asediul», nu te-ar tenta, să zicem, un rol într-un film muzical?

— Mai întîi o precizare: nu țin să devin actriță de film cu orice preț, doresc să mă perfecționez și să mă afirm în continuare ca solistă de muzică ușoară. Filmul mă atrage doar atunci cînd îmi oferă posibilitatea punerii în valoare a unor disponibilități — momentan încă nu întru totul cristalizate — adecvate acestei pretențioase modalități de expresie. Cît privește filmul muzical, mi se pare că problemele se simplifică și se complică în același timp, în măsura în care arta muzicală și cea actoricească se juxtapun și se întrepătrund totodată. În orice caz, am să mai reflectez...

— Să ne întoarcem din nou la muzică; ce poți spune despre colaborarea cu compozitorii noștri de muzică ușoară?

— Am cîntat și înregistrat îndeosebi piese de Alexandru Mandy, George Grigoriu și Florin Bogardo. La dînșii am găsit acea înțelegere necondiționată, o receptivitate aleasă în conlucrarea directă pe care o presupune «transpunerea în bandă» a unei partituri. Ei mi-au intuit fără greș posibilitățile interpretative și în relațiile de colaborare dintre noi ne-am acceptat reciproc sugestii și sfaturi utile. Mai mult, aș îndrăzni să cred că unele dintre piesele ce mi-au fost încredințate de acești compozitori au fost, încă din faza «premeditării» lor, anume gîndite pentru mine.

— Ce crezi despre personalitatea interpretului de muzică ușoară?

— Să știi că prefer să aplic direct la actul interpretării propriile-mi principii de cînt decît să le... susțin teoretic. Dar de fapt ai anticipat din întrebare o parte a răspunsului pe care mi-l soliciți, căci ai pomenit cuvîntul «interpret» — un termen cu accepțiune foarte clară. Este de dorit să se spună despre un cîntăreț că interpretează o lucrare muzicală, nu că o *execută* — nici la propriu, nici la figurat!

— Proiecte?

— Nu-mi doresc decît să fac ce am învățat și să continui să învăț. Pentru acest an, pe lîngă înregistrări, spectacole, turnee, se întrevede... un nou rol de film asupra căruia însă păstrez încă discreția cuvenită.

cititori către cititori

Următoru cititori doresc să corespondeze:

Petrovan Rodica, 20 ani, contabil șef, C.A.P.- Oșorel, comuna Bobîlna, jud. Cluj: schimb de ilustrate; *Gheorghe A Gheorghe*, 18 ani, Oradea, str. Orșovei nr. 5: schimb de ilustrate; *Pădureanu Mărioara*, 18 ani și *Pădureanu Aron*, 24 ani, com. Margina, sat. Zorani nr. 9, jud. Timiș: cinema, muzică, schimb de ilustrate; *Eres Mihai Adrian*, București, sect. 1, str. F.Chopin nr. 13 B, ap. 12: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ghinea Octavian Sorin*, Craiova, str Al. I. Cuza, nr. 9, bl. 156, sc. 7, ap. 6, et. 1. cinema, muzică ușoară, schimb de ilustrate; *Păduraru Mihai*, București, sect. 8, bd. 1 Mai nr. 20: probleme de muncă și viață ale tineretului contemporan, O.Z.N. turism montan; *Eufrosin Mircea*, Brăila, str. Th. Aman nr. 19: muzică pop; *Braic Dragomir*, 26 ani, tehnician geolog, București, I.P.G.G. electronică, str. Coralilor nr. 20: turism, schimb de ilustrate; *Ionescu Adrian*, 21 ani, funcționar, Cîmpulung Muscel, str. I.C. Frimu nr. 55, bl. 9 anexă, et. 3, ap. 22: teme diverse; *Dimofte Lidia*, 20 ani, educatoare, loc. Negulești, of. Găiceana, jud. Bacău muzică, tineret, schimb de ilustrate; *Nuț[illegible] Mariana*, 23 ani, studentă filologie, Craiova, str. Sărarilor nr. 49: literatură, cinema, teatru, muzică, schimb de foto actori; *Ruma Petru*, 22 ani, elev școală tehnică, București, sector 8, of. p. nr. 52, post-restant, str. Pajurei: geografie, știință și tehnică, teatru, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Gligor Tanți*, studentă medicină, Cluj, str. Hasdeu nr. 45, cămin 5: teme diverse; *Popescu Paula*, 21 ani, casnică, Cîmpina, jud. Prahova, aleea Pescăruș nr. 6: schimb de ilustrate; *Spiridon Valentin*, 23 ani, tehnician geolog, Deva, str. Mărăști, nr. 26, bl. T_2, et. III, ap. 93: cinema, muzică, turism, schimb de ilustrate; *Ștefan Iulia*, Ploiești, str. Ștefan Gheorghiu, nr. 392: literatură, teatru, cinema, schimb de ilustrate; *Platon Th. Adelina*, elevă, Turnu Severin, str. A. Saligny nr. 114: teme diverse, schimb de ilustrate; *Aurel Bour*, 52 ani, tehnician principal, astronom amator, Arad, str. Cocorilor nr. 89: teme diverse (în mod deosebit astronomie); *Sfingaciu Livia*, 22 ani, muncitoare, Dorohoi, str. Lupului nr. 12: teme diverse; *Onofraș Cristina*, 20 ani, profesoară suplinitoare, com. Vorona, sat Protopopeni Deal, jud. Botoșani: schimb de discuri de muzică populară, foto actori, ilustrate; *Negoescu Costi*, Pitești, str. Tache Ionescu nr. 19: teme diverse, schimb de mărci poștale, foto oameni celebri, ilustrate; *Dragnea Gheorghe*, 24 ani, mecanic, București, sect 4, Aleea Buchetului, nr. 108, bl. C_1, ap. 10, literatură, schimb de ilustrate; *Ionaș Victorița*, 17 ani, elevă, Dobroești, sect. 3, București, str. Gh. Doja nr. [illegible] teme diverse (în mod deosebit din viața tineretului); *Georgescu Fătu*, 35 ani, lăcătuș ajustor, Brașov, str. Jupiter, nr. 7, ap. 20. O.Z.N.,filozofie; *Gănică Dumitru*, 27 ani, învățător, com. Cireșu, sat Batogu, jud. Brăila: teme diverse, schimb de ilustrate; *Straton Costel*, 24 ani, electrician, com C.A. Rosetti, sat Vizireni, jud. Buzău schimb de ilustrate; *Bozgan Bimbo*, 21 ani, sudor, Segarcea, jud. Dolj, str. Reforma Agrară nr. 4: schimb de ilustrate; *Sur Rina*, juristă, Vișeul de Sus, jud. Maramureș, str. Cerbului nr. 6: literatură; *Mihuț A. Victor*, 20 ani, lăcătuș Petroșani, str. Bucegi nr. 15: teme diverse schimb de ilustrate; *Șerbu Cornelia*, Sibiu str. Sebastian, nr. 13: turism, viața tineretului, schimb de ilustrate; *Surdu Ion* 17 ani, elev, Timișoara, bd. Lenin nr 22 ap. 2, matematică, sport (baschet); *Talpeș Vasile*, electronist, Vaslui, str. Dragoș Vodă nr. 2: filatelie, schimb de ilustrate.

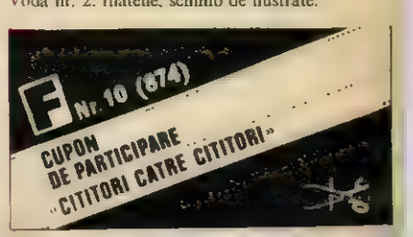

glob comentar foto

o săptămînă în lume

O săptămînă bogată în evenimente de covîrșitoare însemnătate. La București a avut loc vizita delegației ungare de partid și guvernamentale, care s-a încheiat cu semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară. La Moscova s-a anunțat încheierea cu succes a activității șefenare desfășurate, cu precizie, de stația automată «Luna-20», a cărei capsulă recuperabilă avea să aducă pe Pămînt mostre de rocă lunară. Și în timp ce la Pekin aveau loc primele convorbiri dintre conducătorii R.P. Chineze și președintele Statelor Unite, la Londra se contura victoria categorică a celor aproape 300 000 de mineri greviști englezi. Pe de altă parte noi adeziuni la ideea unei Conferințe general-europene și noi pași în direcția pregătirii ei multilaterale și în ritm mai alert au coincis cu invitațiile oficiale adresate de conducătorii cîtorva țări africane tovarășului Nicolae Ceaușescu de a vizita împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu aceste țări, cu care România întreține relații de colaborare fructuoasă.

Fiecare manifestare a politicii externe românești este pătrunsă de ideea și preocuparea permanentă a partidului și guvernului țării noastre, a întregului nostru popor, de a contribui cu profund spirit de responsabilitate la dezvoltarea colaborării internaționale cu statele socialiste și nesocialiste, precum și la rezolvarea problemelor vitale — și uneori grave — cu care se confruntă omenirea contemporană. Țelul suprem al acestei politici realiste și lucide este acela de a zădărnici sub orice formă politica imperialistă de dominație, de dictat și de agresiune, într-un cuvînt de a se bara drumul spre izbucnirea unor noi conflicte sîngeroase, a unui nou război mondial.

Pe primul plan al preocupărilor noastre se află străduințile de a întări prietenia și solidaritatea internaționalistă cu toate țările socialiste. În acest sens, noul tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală între România și Ungaria este expresia grăitoare a trăiniciei legăturilor de solidaritate frățească dintre partidele și popoarele țărilor noastre prietene și vecine. Vreme de peste un mileniu popoarele noastre au convietuit ca vecine și au colaborat adesea în cele mai diferite domenii și împrejurări. Și nu o dată masele populare, oamenii muncii români și maghiari s-au aflat alături în lupta comună pentru eliberare națională și socială. Tradiția acestor legături a făcut posibilă depășirea politicii de discordie și învrăjbire și a mașinațiunilor marilor puteri imperialiste. «A revenit socialismului meritul istoric — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu la mitingul prieteniei româno-ungare — de a fi asigurat fundamentul trainic al unor relații de tip nou, cu adevărat internaționaliste, de înțelegere și prietenie, de colaborare și bună vecinătate între popoarele României și Ungariei». În cuvîntarea sa la același miting, tovarășul János Kádár a subliniat însemnătatea capitală a încheierii noului tratat. «Semnarea și intrarea în vigoare a acestui document de mare importanță — a afirmat primul secretar al C.C. al P.M.S.U. — precum și convorbirile pe care le-am avut dau un nou avînt dezvoltării relațiilor noastre». Întreaga desfășurare a vizitei delegației ungare de partid și guvernamentale, spiritul și litera tratatului încheiat și în general abordarea pe asemenea coordonate principiale a raporturilor bilaterale sau multilaterale dintre statele socialiste confirmă punctul de vedere, exprimat cu claritate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căruia interesele construcției socialiste, interesele generale ale socialismului «care precumpănesc asupra oricăror deosebiri de vederi» cer să militățm neîncetat pentru întărirea prieteniei și colaborării, a unității și coeziunii dintre țările socialiste.

Pașii care se întreprind în ultima vreme pe arena internațională în direcția înlăturării oricăror obstacole și anomalii în calea unei evoluții pozitive pornesc tocmai de la recunoașterea realităților social-politice existente azi în lume. Modalitatea rațională de abordare a problemelor ce preocupă, despart și confruntă țări mari sau mici apare nu numai ca necesară dar și eficientă. Faptul că două state ca R.P. Chineză și Statele Unite ale Americii au făcut această opțiune este grăitoare. Sub acest aspect, vizita președintelui Nixon în R.P. Chineză, convorbirile pentru normalizarea raporturilor bilaterale chino-americane constituie fără îndoială un eveniment pozitiv în arena internațională. Desigur, există și persistă divergențele. Dar așa cum a declarat premierul Ciu En-lai, ele «nu trebuie să împiedice China și S.U.A. să stabilească relații normale de la stat la stat» pe baza principiilor respectului reciproc. «Ceea ce ne aduce împreună — a declarat la rîndul său președintele Nixon — este faptul că avem interese comune care depășesc aceste divergențe». Comunicatul chino-american se face ecoul acestui consens, reflectînd acordul ambelor părți că disputele internaționale trebuie soluționate fără a se recurge la folosirea sau amenințarea cu forța. Totodată, reiese din comunicat că ambele părți sînt de părere că «ar fi împotriva intereselor popoarelor lumii ca vreuna din țările mari să intre în cîrdășie cu o alta împotriva altor țări sau ca țările mari să împartă lumea în sfere de interes».

La ora cînd scriem aceste rînduri, telegramele de presă anunță succesul virtual al luptei greviste a minerilor britanici care au reușit să impună acceptarea revendicărilor lor (unele majorări de salarii depășind 20 la sută), punînd în dificultate cabinetul Heath, care abia reușise să lase din alt impas obținînd, cu o majoritate fragilă, avizul Camerei Comunelor în legătură cu aderarea Angliei la Piața comună. Aflat «la un pas de cădere» («Times») în ajunul acestui vot, guvernul conservator a trebuit să sufere, în confruntarea sa cu minerii greviști, «cea mai gravă înfrîngere de la instalarea sa» («Sun»). Iată, într-adevăr, o săptămînă cu evenimente memorabile.

Dic. BABOIAN

Marți, 29 februarie 1972

din nou condamnată

Militanta nord-irlandeză pentru drepturi civile Bernadette Devlin a fost din nou condamnată de un tribunal din Belfast la șase luni închisoare. Delictul este același pentru care tînăra deputată a suferit prima condamnare, cu doi ani în urmă: participarea la demonstrații interzise de guvern pentru drepturile minorității catolice din Irlanda de Nord. După pronunțarea sentinței, Bernadette Devlin a declarat Curții: «Dacă am încălcat vreo lege, este o lege care refuză drepturi cetățenești. Este de datoria mea să nu mă supun unei asemenea legi». Împreună cu Bernadette Devlin au fost judecați și condamnați 12 cetățeni nord-irlandezi, printre care un alt deputat în Camera Comunelor, Frank McManus. Pînă la judecarea apelului au fost cu toții puși în libertate. În fotografie: Bernadette Devlin în timpul manifestației de la Newry.

„arlechinul" regăsit

Dispariția a avut loc în noaptea de 23 spre 24 noiembrie 1971 din incinta Galeriei de artă «Knockler» din Paris. Săptămîni și luni în șir poliția franceză, în colaborare cu «Interpolul», nu a reușit să redescopere urma dispărutului. În cele din urmă, valorosul tablou realizat de Picasso în 1905 a fost recuperat după o palpitantă operațiune polițistă. Pe temeiul unei informații parvenite poliției franceze în legătură cu o iminentă tranzacție cu obiecte de artă furate, o echipă de detectivi versați în frunte cu comisarul parizian Mathieu au pus la cale o cursă pentru prinderea hoților... Dintr-un «Peugeot 504» coboară Victor Courbey, originar din Chicago. Se adresează interlocutorului său, care trebuia să fie amatorul de artă, clientul său: «Cît îmi oferiți pe marfă?» Răspunsul are efectul unui trăsnet: «O pereche de cătușe!»
Între timp a fost arestat și tînărul italian Walter Vanelli, unul dintre coautorii furtului de la Galeria «Knockler». Astfel, «Arlechinul», care era asigurat de proprietarul său (un colecționar american) la suma de 250 000 dolari, a putut fi recuperat după o dispariție de trei luni.

bombe la bancă

Scrisori anonime și denunțuri telefonice adresate posturilor de radio și diferitelor ziare din San Francisco și Chicago au permis să se descopere la timp și să fie făcute inofensive bombe cu întîrziere, plasate în incinta a nouă mari bănci americane.
Grupuri de specialiști, adevărate «echipe ale morții», au lucrat zi și noapte în condiții de mare tensiune pentru descoperirea ascunzătorilor și pentru dezamorsarea bombelor. Între timp, poliția a descoperit alte încercări de a se arunca în aer bănci și instituții oficiale. Unele din aceste acțiuni sînt considerate ca acte simbolice de protest împotriva inechităților sociale și politice din S.U.A., și ca avertismente împotriva adepților segregației rasiale.
În fotografia pe care o reproducem din «International Herald Tribune» pot fi văzuți doi dintre detectivii care au descoperit o mică mașină infernală în trezoreria unei mari bănci newyorkeze.

nemulțumirea agricultorilor vest-germani

Reprezentanți ai agricultorilor vest-germani își afirmă, pe străzile Bonnului, hotărîrea de a lupta și mai dîrz pentru revendicările lor. Asemenea demonstrații au avut loc și în numeroase alte localități ale R.F.G., la care au luat parte sute de mii de fermieri, exprimîndu-și nemulțumirea față de înrăutățirea situației lor determinate de politica agrară comunitară, căreia i s-a adăugat în ultimul timp și criza valutar-financiară occidentală. După cum recunosc cifrele oficiale, între anii 1949 și 1970 au fost lichidate aproximativ 700 000 de gospodării țărănești, iar datoriile publice ale agricultorilor se cifrează în prezent — potrivit ziarului «Generali Anzeiger» — la 32 miliarde mărci.

la londra...

Opinia publică engleză și internațională continuă să înfiereze acțiunile represive pe care autoritățile rasiste din Rhodesia le întreprind împotriva populației majoritare africane din această țară, care se opune cu îndîrjire acordului încheiat recent între premierul rhodesian, Jan Smith, și ministrul de externe britanic, Alec Douglas-Home.

În urma unor procese înscenate la Salisbury aproape 100 de africani au fost condamnați la executarea unor pedepse mergînd de la bătăi cu vergele de trestie pînă la detențiune în închisori și tabere de muncă forțată. Timp de cinci săptămîni au fost deținuți în închisoarea de la Salisbury și fostul premier rhodesian Garfield Todd împreună cu fiica sa, Judith Todd, pentru «vina» de a fi luat apărarea populației africane și de a fi criticat politica rasistă a guvernului Smith. Sub presiunea opiniei publice și în urma raportului Comisiei Pearce, însărcinată cu sondarea opiniei populației majoritare africane față de acordul Smith-Home, autoritățile din Salisbury au fost obligate să pună în libertate pe Garfield Todd și pe fiica acestuia. În imaginea din dreapta, Judith Todd participînd la o demonstrație ce a avut loc pe străzile Londrei împotriva regimului Smith. Pe pancartă se poate citi: *Puneți capăt regimului rasist din Rhodesia!*

... și la salisbury

Între timp, la Salisbury și în alte orașe rhodesiene continuă demonstrațiile (fotografia de jos) împotriva acordului anglo-rhodesian. Fiind chemat, la cererea mai multor țări africane, să facă o depoziție în ședința extraordinară a Consiliului de Securitate consacrată examinării situației din Rhodesia, Abel Muzorewa, președintele Consiliului Național African (organizație a populației majoritare africane din această țară), a arătat că acordul menționat urmărește să legifereze în fapt declarația unilaterală de independență a guvernului minoritar al lui Jan Smith și că populația majoritară respinge orice înțelegere la care nu a fost consultată. Propunînd organizarea unei conferințe constituționale la care să fie reprezentată întreaga populație africană și ale cărei concluzii să înlocuiască termenii acordului anglo-rhodesian, A. Muzorewa a subliniat totodată că dacă cererile africane nu vor fi luate în considerare se va trece la organizarea rezistenței civile și la greva generală.

R. D. VIETNAM: aici a fost un spital

Fotografie-document, difuzată de agenția de presă nord-vietnameză ca mărturie a bombardamentelor aviației americane asupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam, soldate cu victime din rîndul populației civile. Spitalul din Thanh Hoa a fost bombardat pentru prima oară în 1968. Parțial reconstruit ulterior, spitalul a fost din nou lovit de o bombă americană. Au fost uciși 10 oameni — bolnavi și membri ai personalului medical.

E numai unul din sutele de alte cazuri de violare flagrantă a propriilor angajamente asumate de factori de răspundere din S.U.A., a însesi legilor umanității.

riposta forțelor de eliberare

În timp ce aviația americană continuă să bombardeze Vietnamul de Sud, Laosul, Cambodgia și Republica Democrată Vietnam, forțele patriotice din Vietnamul de Sud au lansat o serie de puternice atacuri asupra unor baze americano-saigoneze din regiunile septentrionale ale țării. A fost atacată cu obuze marea bază de la Da Nang, a fost aruncat în aer un depozit de muniții lîngă An Khe, au fost bombardate terenuri de aviație și alte poziții americano-saigoneze, provocînd inamicului grave pierderi. În zona Platourilor înalte au avut loc ambuscade. În fotografie: militari saigonezi își evacuează răniții după unul din atacurile forțelor de eliberare.

glob comentar foto

Autobuzul Jelcz-Karosa, prezență familiară pe străzile și șoselele Poloniei. Uzinele din Jelcz sînt de asemenea specializate în producția de camioane între 8 și 10 tone. Pentru viitor: camioane semiremorcă cu o capacitate de 31 000 kg.

VARȘOVIA

licențe „fiat", „bosch", „westinghouse", „leyland"

Corespondență de la Roman BURZYNSKI (Interpress)

În 1926 atelierele centrale din Varșovia au început să producă în serii mici mașini CWS T-1. În anii următori, uzinele URSUS din Varșovia au trecut la fabricarea unor camioane cu licența firmei italiene SPA, iar întreprinderile naționale de construcții civile au produs circa 2 000 mașini FIAT 508 și 518 precum și 1 800 camioane. Astăzi industria poloneză a construcțiilor de automobile produce 5 000 de mașini pe zi — în patru zile echivalentul întregii producții antebelice. În Polonia există în prezent 8 uzine care fabrică circa 70 tipuri și genuri de mașini și alte 18 întreprinderi specializate în ansambluri și piese detașate. Industria automobilului folosește peste 80 000 de muncitori și dispune de licențe cumpărate de la marile firme europene «Fiat», «Bosch», «Westinghouse», «Leyland» ș.a. Cooperarea cu aceste firme prevede de asemenea vînzarea unor elemente și piese fabricate de industria poloneză. Cooperarea cu întreprinderile industriei de automobile din Togliattigrad (U.R.S.S.) are un caracter mai special, constînd în schimburi reciproce de piese. Schimburi de piese se efectuează de asemenea cu întreprinderi din Ungaria, Cehoslovacia, R.D. Germană și Iugoslavia. În ce privește Iugoslavia, cooperarea înglobează și domeniul construcției și tehnologiei. Mașini de producție poloneză sînt montate în Republica Arabă Egipt; șasiuri poloneze pentru minibuze se exportă în Columbia. În 1970 exportul polonez de mașini s-a cifrat la 150 milioane dolari, de atunci înregistrîndu-se o tendință continuă de creștere. În prezent se exportă circa 50% din producția uzinelor FSO WARSZAWA și 80% din cea globală de vehicule pentru livrări.

Hotărîrea partidului și guvernului polonez de a se trece la construirea, cu licență FIAT, a unei mașini de mic litraj destinată pieței interne marchează începutul unei noi etape. Este un automobil modern, a cărui producție va fi de ordinul a 150 000 pe an. Pînă în prezent constructorii italieni și polonezi nu-i divulgă secretele. Se știe numai că italienii vor lansa producția de FIAT-uri 126 în 1973, iar polonezii un an mai tîrziu. Punerea pe piața poloneză a acestui nou tip de mașină, cu soluții constructive moderne, cu linii elegante, răspunzînd tuturor exigențelor securității rutiere, este așteptată cu nerăbdare. Noul FIAT 126 va fi o mașină populară care va constitui baza motorizării masive a țării.

nelinișteîn insula afroditei

Atmosfera de tensiune ce domnește de cîteva săptămîni în Cipru a readus în atenția opiniei publice internaționale realități, contraste și contradicții politice din această insulă mediteraneană atît de frămîntată, în care se întîlnesc și se confruntă interese și tendințe politice, economice și strategice foarte diferite. Situația actuală este considerată atît de explozivă, încît există temeri că ar putea degenera într-un război civil. Între timp, agenția engleză «Keystone» a difuzat această fotografie mai veche, în care pot fi văzuți, față în față, doi dintre actualii adversari politici: președintele cipriot, arhiepiscopul Makarios, și generalul Grivas.

marsilia: după furtună

În timp ce pe aproape întreg continentul vremea pare să se fi pus de acord cu calendarul, excepții fac tocmai regiuni în care clima e în general mai blîndă. Ninsori masive au fost semnalate în Italia, furtuni violente, însoțite de ploi torențiale pe coasta atlantică și mediteraneană a Franței. În zona continentală a Franței, anunță agențiile de presă, numeroase rîuri s-au revărsat, întrerupînd pe anumite porțiuni circulația. Inundații au fost înregistrate de asemenea la Marsilia, de unde am primit și această fotografie: automobile, scufundate pe jumătate în apă, într-unul din parkingurile orașului.

pentru amatorii de castele-n spania

Clădite în înălțimile mai mult sau mai puțin aride ale provinciei Guadalajara, șapte dintre castelele-vestigii ale epocii medievale au fost scoase la licitație de autorități, pentru a se îmbogăți trezoreria provinciei. Prețurile sînt acceptabile, anunță agenția ce transmite fotografia. Așadar, o ocazie pe care amatorii de castele în Spania nu trebuie să o scape.

împotriva „squadraccelor" neofasciste

Seria de noi provocări ale diferitelor «squadracce» neofasciste (în fotografia din dreapta, o asemenea bandă la Universitatea din Roma) ce au culminat cu atentatele cu bombe organizate la Milano — la tipografia ziarului «l'Unità», la placa comemorativă de la Loggia dei Mercanti în memoria luptătorilor din Rezistență, la Monumentul funerar din Piața Loretto, ridicat în amintirea a 15 partizani uciși de naziști — ca și la Roma, la sediul unei secții a Partidului Comunist, au stîrnit un val de indignare în întreaga țară. În cadrul a numeroase mitinguri de protest, organizate de forțele democratice, s-a cerut să se pună stavilă recrudescenței neofasciste.

„luna –20"

Reîntoarcerea pe Pămînt a stației automate sovietice «Luna-20» — a acelei părți a complexei aparaturi ce conținea mostrele de rocă selenară — este unanim considerată o excepțională performanță sub multiple aspecte. Desfășurarea cu maximă precizie a întregii operațiuni — aselenizarea într-o regiune accidentată, colectarea rocilor aflate la 35 cm adîncime în solul lunar, apoi aterizarea la locul dinainte stabilit — constituie un strălucit exemplu de automatizare completă a unui zbor Pămînt — Lună — Pămînt, deschizînd largi perspective în acest domeniu. Datorită alegerii punctului de aselenizare într-o regiune continentală a Lunii — unde rocile sînt mult mai vechi decît în zonele așa-numitelor mări lunare — studierea mostrelor aduse de «Luna-20» face posibilă obținerea unor date extrem de valoroase pentru lărgirea cunoștințelor asupra formării și evoluției satelitului planetei noastre.

În fotografie: «Luna-20» aterizează în punctul dinainte stabilit, aducînd cu sine prețioasa sa încărcătură de rocă selenară.

în curînd „apollo-16"

După amînarea determinată de defecțiunea semnalată la sistemul de separare a cabinei de comandă de modulul lunar, lansarea navei spațiale «Apollo-16» a fost fixată la 16 aprilie. Pregătirile în vederea acestei penultime misiuni din cadrul programului american Apollo (ultima, «Apollo-17», a fost prevăzută pentru luna decembrie) se desfășoară intens. Cei trei cosmonauți se antrenează la Galverston Bay, în statul Texas. Iată-i — de la stînga la dreapta, Thomas K. Mattingly (pilotul cabinei de comandă), John W. Young (comandantul misiunii) și Charles M. Duke (pilotul modulului lunar) — într-un moment de repaus. Ei urmează, după cum s-a anunțat, să exploreze o zonă selenară accidentată, situată în apropierea craterului Descartes.

cronica de trei secunde

OAMENI ȘI LOCURI

În acea țară de peste alte mări și țări, înfloratǎ de spasmele atîtor legende, țară de văi și dealuri straniu cicatrizate, dealuri bătrîne, stîncoase și abia șuierătoare la trecerea unor nori măreți și înțelepți, țară de autosugestie prin fiecare mandarină, prin fiecare măslin convulsionat, prin milioane de dune nisipoase duse de vînt și gînd, țară criptică și nonfigurativă din cauza atîtor cripte și a atîtor morminte risipite ca suspinele unui muribund rătăcitor prin deșert, din cauza legii aspre de a nu-ți face chip cioplit, ceea ce a permis sculptorilor de a ridica din două bîrne și trei bolovani o idee, o întrebare, o frumusețe strigătoare la cer și la norii lui, în acea țară fără coșari și fără coșași, dar a mării și a sării — nenumărați oameni mă îndemnau obsesiv să merg, să văd, să merg și să văd, să mă duc, să zbor, să plec... Vocația călătoriei și a contemplării nu-i părăsise.

Or, eu nu am, nu mai am această vocație. Eu nu știu să călătoresc. Eu nu mai am plăcerea drumurilor. Eu detest turismul. Eu nu vreau să văd, eu vreau să ascult. Între o ruină tăcută și o cafenea plină de vorbe și fum, eu prefer café-ul. Între un ghid turistic și chelnerul unui bistrou instalat pe bulevardul central — eu rămîn lîngă chelner, în universul lui nesemnificativ. Îmi place să stau, nu să mă mișc. Mă considerau cu toții comod, leneș și nebun. Nu mă apăram. Îi lăsam să vorbească. Mă rezemam bine de scaun, întindeam picioarele și-i ascultam calm, atent — călătorind pînă la capătul fiecărei fraze:

— Ai fost la...? Ai văzut...? Te-ai dus pînă la...? Du-te neapărat la...! Dar ce faci toată ziua? Dar cum e posibil ca...?

De cele mai multe ori nu răspundeam. Îi lăsam să ia avînt, să argumenteze, să se ridice pînă la sfîntul semn de întrebare. Fastuoasă călătorie — aceea de a asculta un om de la început pînă la sfîrșit, cu subiect, predicat și semn de întrebare:

— Ai să mă întrebi de ce-ți spun toate astea...

— Nu, nu te întreb... Te ascult.

Un fel de bunică mi-a spus, întinzîndu-mi un pahar cu suc de portocale, cum a murit bărbatul ei, anul trecut, la 90 de ani, curat, ca un înțelept. Era noaptea, pe la unu noaptea. El i-a spus că nu mai poate. Ea i-a spus că e singură. Să mai aștepte pînă dimineață. Să n-o lase singură noaptea. El i-a răspuns că nu mai poate. Ea l-a rugat încă o dată, plîngînd. El i-a spus că n-o să poată și a închis ochii. Cînd am afirmat, într-o seară, că această poveste e una din cele mai frumoase călătorii întreprinse aici — oamenii din jur au tăcut și m-au privit atent, o clipă, două, atît cît durează tristețea acordată unui halucinat.

Radu COSAȘU

agendă

Zilele acestea, o delegație de industriași italieni în frunte cu președintele marelui concern «Sniaviscoza» a semnat la Moscova un contract privind livrarea de către concernul italian a instalațiilor pentru încă o întreprindere chimică sovietică — a 18-a de acest fel din ultimii 12 ani. Delegația industriașilor italieni a avut cu acest prilej o întrevedere cu V.A. KIRILIN, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

Vizita la Tokyo a președintelui Comisiei C.E.E., FRANCO MARIA MALFATTI, nu s-a soldat cu rezultatele scontate în capitalele vest-europene. În comunicatul final al negocierilor, privind un eventual acord comercial global între Japonia și Piața comună, se arată, neechivoc, că cele două părți nu au reușit să ajungă la o înțelegere în problemele discutate. O nouă rundă de tratative urmează să aibă loc, tot în capitala Japoniei, în luna mai.

Ca urmare a respingerii de către Senatul italian a votului de încredere, noul guvern monocolor, creștin-democrat, condus de GIULIO ANDREOTTI, și-a prezentat demisia. Președintele Giovanni Leone a decis, pentru soluționarea instabilității guvernamentale, dizolvarea Parlamentului și anticiparea alegerilor cu aproape un an. Giulio Andreotti continuă să îndeplinească funcția de prim-ministru

Înainte de a pleca la New York pentru a confera cu secretarul general al O.N.U., în legătură cu evoluția eforturilor pentru soluționarea pașnică a conflictului din Orientul Apropiat, ambasadorul GUNNAR JARRING, reprezentantul special al secretariatului general al O.N.U pentru această zonă, a făcut vizite succesive la Nicosia, Cairo, Amman și Tel Aviv. Convorbirile avute în fiecare din aceste capitale sînt considerate rodnice și utile.

Printr-un recent număr al Buletinului Oficial de la Madrid, Luisa Isabel Alvarez de Toledo y Maura, a 21-a DUCESĂ DE MEDINA SIDONIA, este chemată să se prezinte în fața autorităților spaniole pentru a răspunde învinuirii de a fi insultat regimul franchist — fără a se preciza însă în ce mod. Supranumită și «Ducesa roșie a Spaniei» ea se află în prezent în exil la Paris, de unde continuă să critice regimul dictatorial și represiv de la Madrid prin articole și cărți.

CHARLES MANSON, vinovat de asasinarea actriței Sharon Tate și a unui grup de prieteni ai acesteia, nu va mai ajunge în camera de gazare. După discuții care durează de peste patru decenii, Tribunalul Suprem al statului California a votat abolirea pedepsei cu moartea. De această hotărîre beneficiază 106 condamnați la moarte care așteptau executarea sentinței, printre care și Sirhan B. Sirhan, acuzat de asasinarea senatorului Robert Kennedy.

umor

de V. TIMOC

— Ăsta strigă de parcă n-ar şti noutatea!...

DE PESTE HOTARE

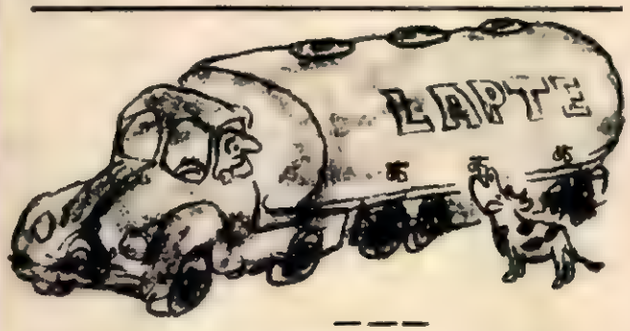

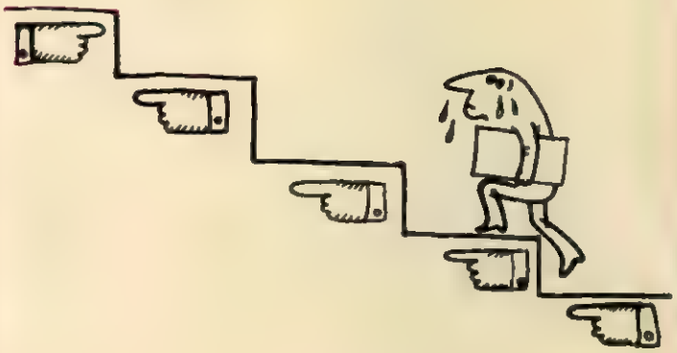

TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM...

ORIZONTAL: 1) Te opreşte-n drum — A compus melodia de muzică uşoară «Strada». 2) Iubitorii drumeţiei — Îşi vede de drum prin albii, prin canale, prin conducte. 3) La marginea drumului — Sublocotenent (abr.). 4) La capătul drumeţiei — Drum pe sub munte. 5) Roman de Al. Vlahuţă — Te opresc în drum. 6) Măsură la plecare! — Culoare la joc de cărţi. 7) Viraj tocmai la mijloc! — A pune în mişcare. 8) Galben la intersecţie. 9) Tras pe dreapta — Notă muzicală 10). Chemare — În mers! — Grabă la drum. 11) Mers impetuos — Puşi în circulaţie.

VERTICAL: 1) Drum urban — Umple strada la ceremonii, parăzi etc. 2) Merge pe şapte cărări (fam.) — Primu paşi pe punte! 3) Picior — Indicator. 4) Pătruns de dragoste şi respect — Drumuri fără pulbere. 5) O bate vîntul — Start într-un traseu! 6) Verb la sfîrşitul unui drum obositor — Prinse de picioare. 7) Sfîrşit de alei! — La marginile drumurilor. 8) Verb pe drumuri de munte — Scurtă interjecţie. 9) Staţiuni de cură şi tratament — De dimineaţă pînă seara. 10) Fără aripi — O duce greu la drum lung, din cauza poverii de timp ce o poartă în spate. 11) Invitaţie la canal! — Norme cu caracter obligatoriu, cum există şi în domeniul circulaţiei pe drumurile publice.

A. PÎRVAN-SASCUT

Dezlegarea jocului «MĂRŢIŞOARE FEL DE FEL», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STAMPILA — A. 2) PARA — RUBIN. 3) INIMA — NAVA. 4) RACI — LACAT. 5) ISI — ME — ERE. 6) DE — TOBA — EM. 7) U — COSARI — A. 8) SPIC — DAMA. 9) OU — PAPUSA. 10) PERIE — INEL.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Gellu Naum: **Copacul-animal.** Cîndva, mai demult, poetul vorbea într-un poem de «ora disponibilității totale». Consecvent cu sine însuși, poetul nici în recentul carte nu-și trădează «ora». Dar despre acest frumos îngemănat «copac-animal» vom referi în curînd (Editura Eminescu).

• În Editura Eminescu a apărut o culegere de proze a Luciei Demetrius purtînd titlul remarcabilei bucăți de debut: **Tinerete.**

• Adrian Păunescu: **Istoria unei secunde.** Consemnăm această carte conștienți de gratuitatea actului. O facem numai pentru bucuria noastră de a scrie aici titlul unei cărți de mare autenticitate. Nu putem îndemna și pe alții să încerce acest sentiment, pentru simplul motiv că volumul a dispărut instantaneu din librăriile în care a ajuns. Ne exprimăm doar încă o dată mirarea în fața neînțelesurilor și întortocheatelor căi de stabilire a tirajelor... (Editura Cartea Românească).

• Victor Săhleanu: **Știința și filozofia informației.** Spune autorul:«Lucrarea își propune să urmărească diferitele ipostaze sub care își face loc, în cele mai variate domenii ale teoriei și practicii, conceptul de informație» (Editura politică).

• În această editură, Ovidiu Trăsnea semnează cartea **Curente și tendințe în politologia contemporană.**

• Aurel Martin: **Poeți contemporani (II).** În primul rînd subliniem receptivitatea criticului față de diverse formule poetice propuse de autorii discutați. În al doilea rînd, evidențiem comentariul la obiect, fără divagații și inutile ocolișuri. Apoi mai relevăm efortul criticului de a arăta chipul poetului și nu pe al lui (Editura Eminescu).

• Cartea de proze a lui Ion Băieșu **Sufereau împreună** se află la ediția a III-a (Editura Cartea Românească).

• Trimestrialul **Manuscriptum** ne-a obișnuit cu un sumar întotdeauna interesant, inedit, împăcînd exigențele specialistului cu cele ale cititorului curent. Ultimul număr (1), marcînd existența unui an de la apariție, prezintă noi rezolvări grafice, un conținut și mai diversificat.

CINEMA

• **Steaua sudului.** Aventura — fundal dinamic pentru o poveste de dragoste regizată de Sidney Hayers. Remarcăm prezența actoricească înnobilatoare a marelui Orson Welles. Parteneri — Ursula Andress, George Segal.

• **12 scaune.** Ilf și Petrov evăzuți de cineastul sovietic Leonid Gaidai a cărui forță satirică se dovedește capabilă să facă față umorului în cascadă al cunoscuților scriitori. Un Ostap Bender notabil — Ancil Gomiașvili. În restul distribuției — Serghei Filipov, Natalia Varlei, Iuri Nikulin, M. Pugovkin, D. Bogdanova-Cesnokova.

Ursula Andress

• Luni 6 martie va avea loc premiera noului film românesc **Pădurea pierdută,** realizat de Andrei Blaier după un scenariu aparținînd lui Mihnea Gheorghiu.

• În această primă lună de primăvară vom mai vedea: **Pentru că se iubesc** (regia — Mihai Iacob), **Adio, domnule Chips** (Herbert Ross), **Fericit cel care ca Ulise** (Henri Colpi), **Femei în ofsaid** (Borivoj Zeman), **Incidentul** (Lary Peerce), **Mary Poppins** (Robert Stevenson), **Sacco și Vanzetti** (Giuliano Montaldo), **Nu-mi place ziua de luni** (Tadeusz Chmielewski), **Tată cu de-a sila** (Soța Jovanovici), **Torentul de fier** (Efim Dzigan), **Olesia** (Boris Ivcenko).

• Martie ne prilejuiește noi întîlniri cu actorii — Peter O'Toole, Petula Clark, Michael Redgrave, regretatul Fernandel, Jirina Bohdalova, Tony Musante, Julie Andrews, Liudmila Ciursina, Gian Maria Volonte, Miodrag Petrovici-Čkalja.

• Nu pierdeți aceste filme: **Puterea și Adevărul, Viață de familie, Povestea de dragoste, Atunci i-am condamnat pe toți la moarte, Fuga.**

MUZICĂ

• **Erich Bergel** dirijează concertul simfonic săptămînal al Filarmonicii (Ateneu, 10 și 11 martie) cu programul: Concert pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu; Concert pentru fagot și orchestră de Weber (primă audiție); poemul simfonic «O viață de erou» de Richard Strauss. Solistul concertului este fagotistul canadian **G. Zukerman.**

• Studioul de concerte din strada Nuferilor găzduiește marți 7 martie (și nu joi, ca de obicei) un Festival Beethoven susținut de orchestra simfonică și corul RTV, dirijor, **Iosif Conta.** În program, piese vocal- simfonice: «Marea fugă», Cantata «Liniștea mării și Călătorie fericită», Cantata «Inaugurarea casei» (solistă, soprana **Eugenia Moldovan**), precum și Concertul pentru pian și orchestră nr. 3, solist, **Aldo Ciccolini.**

• Sala Studio-Ateneu, la 5 martie, în ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii»: recital de sonate **Octavian Rațiu** — vioară și **Gabriela Stepan** — pian (Mihail Jora, Beethoven) și un recital de lieduri **Marina Mirea** — soprană, **Viorica Cojocaru** — pian (Schubert, Wolf, Fauré, Ravel, Rogalski, Obradors, Hrisanide)

• În același ciclu, la 7 martie, recitalul violonistului Al. Gavrilovici, la pian Irina Gavrilovici (J.S. Bach, Brahms, Ravel, Tiberiu Olah) și recitalul mezzosopranei Mariana Cotruș, la pian Doina Micu (Mozart, Grieg, Purcell-Britten, Laurențiu Profeta, Doru Popovici).

• Azi la Ateneu: dirijorul **Mircea Basarab** și pianistul **Paul Badura-Skoda:** «Monumentul» de Dumitru Bughici, Concertul pentru pian K.V. 491 de Mozart și Simfonia a III-a de Honegger.

• Un concert omagial de Ziua femeii la 8 Martie în sala mică a Palatului, cu concursul unor interpreți vocali și instrumentiști fruntași. În program, lucrări de Florica Dimitriu, Mansi Barberis, Carmen Petra-Basacopol, Miriam Marbé, Hilda Jerea, Irina Odăgescu, Felicia Donceanu.

TEATRU

• **104 pagini despre dragoste** de Eduard Radjinski (a cincea premieră a actualei stagiuni piteștene): cunoscutul — din mai vechi montări, de pe alte scene ale țării — poem dramatic despre dragoste și eroism, convertit scenic de regizorul Mihai Radoslavescu cu respect și participare autentică la lirismul patetic al scriitorului sovietic. Bun, cuplul actoricesc: Angela Radoslavescu și Vistrian Roman. În alte

Tatiana Iekel

roluri: Alex. Morariu, Ricardo Colberti, Adina Popescu, Petre Dinuliu.

• **Avarul** de Molière (Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani): din nou mina de pedagog experimentată a regizoarei Marietta Sadova lucrînd sîrguincios (în colaborare cu Eugen Traian Bordușanu) cu actorii botoșăneni asupra marelui text clasic și exersîndu-i în arta dificilă (și cam uitată) a pronunției și mișcărilor stilului clasic. Un dar artistic oferit localnicilor: prezența lui Constantin Codrescu (de la Teatrul Mic-București) în rolul titular, alternînd cu cea a actorului Ion Plăeșanu. Scenografia: Elena Pătrășcanu-Veakis.

• **Vicleniile lui Scapin** de Molière (Teatrul Mic): spectacol plin de vioiciune și fantezie, vestind buna gîndire teatrală și harul invenției comice ale unui tînăr regizor despre care vom mai auzi vorbindu-se: Iulian Vișa. El își trece excelent, cu acest spectacol, examenul de stat. Cu totul și cu totul memorabilă apariția în travesti a Tatianei Iekel (în rolul bătrînului Géronte), făcînd un cuplu de zile mari cu Olga Tudorache, de asemeni în travesti (Argante). Actrițele sînt bine secondate de Jean Lorin, Monica Ghiuță, Florin Vasiliu. Din păcate, Scapin-ul lui Dumitru Furdui e anemic și lipsit de relief, de sclipirile de umor justițiar ale personajului.

• **Turandot** de Carlo Gozzi (Teatrul de stat din Tg. Mureș — secția română): un alt tînăr regizor de mari ambiții și cu gustul inovațiilor de șoc, Dan Micu, exercîndu-și frenetic dar lucid căutările, urmat de o trupă tînără care nu-i gustă tot timpul, ori nu-i înțelege, ori nu-i poate gusta și înțelege intențiile. În cuplul Turandot-Calaf, doi actori excelenți: Elisabeta Jar și Gelu Colceag.

• **La mulți ani** Teatrului «Constantin Tănase» și poporului sale trupe, cu prilejul dublei sale sărbători: 100 de ani de la apariția primului spectacol românesc de revistă **(Apele de la Văcărești** de Mateiu Millo) și cinci decenii de la cele dintîi spectacole realizate de «patronul» teatrului, Constantin Tănase. Am fi așteptat totuși ca evenimentul să fie sărbătorit cu o premieră care să... rupă în sfîrșit gurile și să pună frînă condeielor prea critice!!

DISC

• Simfonia nr. 6 în Re major «Dimineața», compusă în 1761 de Joseph Haydn, sugerează prin cantabilitatea și ritmica dansurilor de factură populară o stenică și debordantă bună dispoziție. Interpretează tînăra formație orchestrală «Academica» a Conservatorului din București, la pupitrul dirijoral — Alexandru Șumski (ECE — 0630/1).

• Concertul pentru oboi și orchestră de coarde în Re minor de Alessandro Marcello, lucrare semnificativă pentru barocul italian, prilejuiește oboistului Radu Chișu exprimarea plenară a evidentelor sale calități interpretative. În completarea discului, Simfonia nr. 24 în Si bemol major KV 182, scriere, mai rar executată, din creația lui W.A. Mozart (ECE — 0630/2).

• **Maria Butaciu,** eminentă solistă de muzică populară românească, și-a impus mai de multă vreme personalitatea ei artistică. Atît la radio, cît și la televiziune, glasul ei farmecă și cucerește prin frumusețea timbrului și vigoarea interpretativă. Acompaniată de o formație dirijată de George Vancu, Maria Butaciu ne comunică noile ei descoperiri folclorice: «Cîntecul cununii». «Mă băditã părăsit». «De ce, Doamne, ai lăsat» și altele (EPD–1297).

PLASTICĂ

• Tablourile pe care le expune **Elena Uță Chelaru** la Apollo atestă preocupările artistei pentru adecvarea formelor la o exprimare plastică mai sintetică. Astfel, aceste imagini — de fapt peisaje — sînt suma juxtapunerilor unor pete de culoare dispuse optic după o schemă laborioasă, care amintește parcă de legile de compunere ale vitraliului. Registrul tonurilor, ritmul desfășurării sau al alternanțelor lor pe linii de forță, contrapunctele cromatice toate avînd o tendință anabolică, provoacă un real șoc optic.

• Pastelurile **Angelei Popa Brădean** sînt o retragere în peisajul calm montan, uneori idilic prin narativismul său. Compozițiile ne descoperă o desenatoare de talent dar și aspirația spre picturalitatea imaginilor. Artista reușește prin mijloace simple să creeze o atmosferă de autentică poezie a naturii (Apollo).

• Materialul preferat al **Elenei Hariga Avramescu** este lemnul. Oscilînd între tendința de a închide semnificațiile reprezentării, epurînd-o de narativism și interpretarea simbolică, mai aproape de descriere, artista e încă în căutarea unei personalități distincte (Apollo).

• Tentativa de a ilustra «Divina comedie», după atîția predecesori ilustri, pare temerară. **Bencsik János** abordează însă universul dantesc nu ca un epigon; el nu transcrie și nici nu repovestește lumea bolgiilor, ci, uzînd de puterea metaforică a umbrei și luminii, creează o atmosferă, ca un posibil comentariu la operă (Sala de expoziții I.R.R.C.S., str. Eminescu nr. 8).

• **Clubul de gravură din Montevideo** prezintă lucrările de grafică a 22 de artiști uruguaieni, realizate în diverse tehnici, al căror numitor comun este figurativul, dar și o remarcabilă angajare socială (Galeriile de artă «Amfora» — Mihai Vodă nr. 2).

• **Noua sculptură americană.** Părăsind metodele tradiționale de construire a formei, noua generație de sculptori face apel la diversele tehnologii moderne, dar și la o mare varietate de materiale noi, realizînd obiecte și forme plastice de un neașteptat inedit și unele de o reală frumusețe (Biblioteca americană).

TV

DE ZIUA FEMEII. Omagii — o emisiune muzical-literară prilejuită de Ziua femeii • Aceluiași eveniment îi este dedicat reportajul «Nimic despre bărbați», realizat de santierele Sistemului de hidrocentrale de pe Someș (miercuri).

REPORTAJ. Anotimpuri în Deltă — un film de Sabin Dewdereș și Virgil Sacerdoțeanu (vineri) • Note de drum din Algeria (martie).

ANCHETE - DEZBATERI. Contraste în lumea capitalului (luni) • O anchetă de Emil Ghițulescu despre viață și activitatea uteciștilor din școală, în întîmpinarea semicentenarului U.T.C. (joi).

LITERATURĂ. Un recital de poezie cu Silvia Popovici, din vechi culegeri de folclor (marți) • A doua emisiune el.L. Caragiale» din **Biblioteca pentru toți** are în vedere dramaturgia marelui nostru clasic și se bucură de participarea lui Liviu Ciulei și a lui Nicolae Manolescu (vineri).

TEATRU. Mușatinii — Cumpăna vremurilor. Intră în scenă Ștefăniță Vodă, întruchipat de George Mottoi (luni) • «Micul Eyolf», încă o operă ibseniană (1894) pe micul ecran, în adaptarea și regia lui Petre Sava-Bălenau, cu Eugenia Popovici, Gina Patrichi, Ion Marinescu s.a. (marți).

FILM. La Telecinemateca: «Afurisitul de bunic», cu Michel Simon, Marie Dubois, Yves Lefebvre, Serge Gainsbourg (miercuri). • «Călătorie fantastică», senzaționalul «science-fiction» al lui Richard Fleischer (vineri) • Primul episod al serialului sovietic «Drum fără întoarcere» — o epopee a eroismului (luni) • «Primăvara pe strada Zarecinaia» (simbătă).

MUZICĂ — COREGRAFIE. Duminicala întîlnire cu New York Philarmonic Orchestra, cu copiii de la Carnegie Hall și cu Leonard Bernstein, vrăjitorul: **Să înțelegem muzica** — Folclorul (duminică) • **Cîntare patriei** — se întrec coruri din județele Hunedoara, Buzău, Tulcea (duminică) • Transmisă prin **Intervizіune,** o seară de balet pe muzică de Bach (marți).

FOLCLOR. Mult apreciata emisiune-concurs de muzică populară **Floarea din grădină** (luni) • Ansambluri folclorice: «Doina», al studenților bucureșteni, și «Mărțișorul», al colegilor lor clujeni (simbătă).

DIVERTISMENT. De la Sala Palatului — pe micul ecran: spectacolul de **Varietăți** cu public înregistrat la 8 martie (duminică) •

Mihai Fotino

Emisiunea de divertisment «Ce faceți astă-seară?» (simbătă).

SPORT. Autocritică serioasă la redacția de sport a TV. Iat-o: **handbal** masculin România — Suedia (duminică) și România — R.D.G. (luni) • **Fotbal:** U.T.A. — Tottenham (marți), Steaua — Bayern München (miercuri) și Ujpest Budapesta — Celtic Glasgow (joi) o Europenele de **atletism** de la Grenoble (simbătă).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 5 martie 1972 —

I. Cimentul-Medgidia — C.F.R.-Cluj	2
II. F.C. Galați-Farul	1, 2
III. C.F.R. Tim.-S.C. Bacău	1, 2
IV. Metalul Plopeni-Crișul	x, 1
V. Tractorul-Poli. Iași	2
VI. Olimpia S.M.-«U» Craiova	x
VII. Catania-Palermo	1, x, 2
VIII. Foggia-Ternana	x, 2
IX. Genoa-Reggiana	2
X. Modena-Como	x
XI. Perugia-Brescia	1
XII. Sorrento-Reggina	x
XIII. Taranto-Novara	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

În aceste zile actorul ION BESOIU poate fi văzut pe ecrane, într-unul din rolurile decisive ale carierei sale: DUMA din filmele PUTEREA și ADEVĂRUL.

Fotografie de S. STEINER

11
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. (875)
15 MARTIE 1972

în șapte zile

Unul dintre constructorii marelui pod peste Dunăre de la Giurgeni–Vadul Oii, mulțumind conducătorilor de partid și de stat pentru înaltele distincții cu care a fost cinstită munca lor și referindu-se la acea minunăție care înmagazinează în ea atîta inteligență, imaginație, forță umană creatoare, a rostit o propoziție care de atunci mă urmărește obsedant și, din cîte am citit după aceea, nu numai pe mine. A spus: «învățăm din realizări». Aceste «memorabile cuvinte», cum pe drept le-a numit un cronicar, au exprimat concentrat o răsturnare de mentalități, au formulat, sintetizînd pînă la esență, un concept nou cu privire la propria noastră muncă, accepțiunea transformată în actul practicii a îndemnurilor partidului pentru eficiență sporită generală. Ele înseamnă — cum bine s-a mai spus — refuzul greșelii planificate. Nu se mai greșește? Nu se va mai greși? Departe de noi o asemenea concluzie. «A greși e omenesc». Sigur, ține de limitele fiecărui individ în parte, de suma lor, care constituie limitele unei colectivități. O acceptăm deci, teoretic, ca posibilă. Nici nu se poate altfel. O refuzăm însă practic. Pentru că «nu mai avem ce face cu autocritica după ce faptul a fost comis. Cea mai valoroasă autocritică este cea a măsurilor luate din vreme pentru a evita greșeala». Cîndva am învățat și din lipsuri. Cîndva greșeala a fost planificată, intra, cu coeficientul său specific, în calculul nostru. Atunci, cîndva, trebuia să învățăm totul sau aproape totul: să construim și să ne construim, să conducem și să ne conducem. Trecutul nostru are străluciri care nu vor apune niciodată. Dar sînt și pete de umbră pe care nu le uităm, nu vrem să le uităm nu numai pentru a nu le repeta,— ceea ce astăzi este practic imposibil — dar mai ales pentru a nu crea pentru viitorime altele. Vrem să lăsăm moștenire lumină, cît mai multă lumină și adevăr. Iată de ce spuse de un muncitor, acele memorabile cuvinte «învățăm din realizări» capătă o importanță deosebită. Autentifică trecerea pe planul conștiinței umane, de masă, la o etapă calitativ superioară. Refuzăm greșeala deliberat. Refuzăm ideea de a învăța din ea. Voit. «Învățăm din realizări» conștient, planificat, programatic. Se reciclează un întreg popor, și la baza acestei activități unice în istorie se află tot ce a realizat mai valoros gîndirea teoretică și acțiunea practică a omului. Propriile noastre realizări din anii din urmă ne-au dovedit că mersul înainte este condiționat de o atentă și exigentă analiză «a ceea ce am realizat», că decizia pentru pasul următor are ca suport substanța de valoare realizată. Acesta este stilul nostru de muncă a cărui pecete se face simțită la toate nivelurile de decizie. Am urmărit cu toții, cu aceeași emoție și bucurie, vizita de lucru a conducerii de partid în cîteva întreprinderi bucureștene. Recomandările făcute de conducătorii noștri, angajamentele luate de oamenii muncii au pornit, toate, «de la ceea ce s-a realizat». Și nu se mai poate altfel. Întoarcere nu există. Nu ne-o permite viața. Nu ne-o mai putem permite noi. Noi toți și fiecare în parte. Sînt cuvinte care, după ce au fost rostite, te pun pe gînduri. Din categoria acestora fac parte și acele «memorabile cuvinte». Merită ca fiecare dintre noi, în ceasul de răgaz, să le gîndim, să le interpretăm pentru a vedea în ce măsură, noi înșine, acolo unde muncim, am știut sau știm să înfrîngem inerțiile, să ne eliberăm imaginația, să fim mai cutezători — toate acestea sub stimulul ideii că putem să nu greșim, că trebuie să nu greșim. Este tonic un asemenea gînd, este și puțin romantic, dar de ce nu ar fi? Pentru că este atît de frumos să pot să spui «învățăm din realizări».

Petru ISPAS

Marți, 7 martie 1972

„închinăm munca noastră gloriosului semicentenar al U.T.C.!"

Pentru cei peste 600 de utecîști ai Uzinei mecanice din Buzău, îndemnul secretarului general al partidului nostru: «Nici o mașină și nici un utilaj sub randamentul planificat, nici un minut nelucrat», a devenit o deviză a activității lor zilnice. Preocuparea pentru depistarea timpilor morți, a minutelor și orelor folosite ineficient constituie o permanență a activității cotidiene. În acest sens, raidurile-anchetă intitulate «Cu microfonul printre întîrziați» și «Minutul acuză» au scos la iveală importante rezerve interne, posibilități reale pentru sporirea eficienței economice prin utilizarea integrală a timpului de lucru și a bazei tehnice de care dispune întreprinderea. Beneficii importante, în valoarea de circa 28 000 lei, au fost obținute și prin strîngerea a 210 tone de fier vechi.

— Închinăm întreaga noastră muncă apropiatei sărbători a tineretului comunist din țara noastră, ne-a declarat Ilie Neacșu, tehnician și secretar al comitetului U.T.C. Cinstind prin muncă acest eveniment, tinerii noștri s-au angajat să realizeze, între altele, un nou tip de vagon-platformă pentru containerele C.F.R., pe care îl vor executa fără prototip. Ne-am propus de asemenea ca în prima jumătate a lunii martie să facem o excursie la București, unde vom vizita Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România.

utilul și plăcutul valorează aici milioane

Fotografia noastră vă prezintă un instantaneu realizat la Turda, într-unul dintre atelierele Școlii profesionale de sticlari artistici. De notat faptul că aici, tinerii pictori, desenatori și gravori pe sticlă s-au angajat să obțină în orele de practică ale anului în curs o producție în valoare de 4 000 000 lei.

primăvăra continuă

Vă prezentăm o imagine dintr-un sector al agriculturii în care nu există niciodată iarnă. Cooperatorii de la C.A.P.-Otopeni, sub enormele cupole de polietilenă, pregătesc, ca într-o primăvară veşnică, produse proaspete destinate pieţei. În prezent se desfăşoară intens lucrările de întreţinere a culturilor de castraveciori.

cea mai înaltă clădire din tg. mureş

Este vorba de noul hotel turistic O.N.T. în curs de construcţie şi care, deocamdată, deţine recordul de înălţime în municipiul de pe Mureş. Clădirea va avea în final 14 niveluri, iar încăperile vor putea găzdui 240 persoane. Edificiul va mai cuprinde restaurante, café-bar, cofetărie, bar de noapte, precum şi atelier de frizerie-coafură-cosmetică, magazin de obiecte de artizanat, agenţie O.N.T.
Într-o etapă viitoare, pe platforma superioară a hotelului se va amenaja un parc de agrement cu piscină, solar, bowling, minigolf, teren de tenis etc.

tehnologii moderne la „timpuri noi"

O problemă esenţială a reţinut în mod deosebit atenţia delegaţilor uzinei la recenta Conferinţă pe ţară a reprezentanţilor oamenilor muncii din industrie şi construcţii: îmbunătăţirea calităţii produselor. Prin planul de măsuri adoptat ulterior, în urma unor largi consultări cu oamenii muncii din întreprindere şi prin convocarea cadrelor tehnico-inginereşti la comitetul de partid, s-a hotărît ca toate produsele realizate în uzină să întrunească aceleaşi condiţii de înaltă calitate, indiferent dacă vor fi livrate pe piaţa internă sau pe cea externă.

Pentru înfăptuirea celor discutate la comitetul de partid s-a trecut la aplicarea unor metode avansate din punct de vedere tehnologic. Menţionăm, printre altele, turnarea pieselor în coji de bachelită, procedeu care asigură reducerea consumurilor de metal şi dimensiuni mai precise pieselor turnate. S-a procedat apoi la îmbunătăţirea compoziţiei amestecurilor de formare. Prin această metodă s-a obţinut şi eliminarea într-un procent de 80 la sută a gazelor toxice, ceea ce a avut drept rezultat o substanţială îmbunătăţire a condiţiilor de muncă din secţia turnătorie.

În perspectivă, mergînd pe linia indicaţiilor Conferinţei, uzina va asimila noi produse cu un grad de tehnicitate avansat, ca de exemplu motoarele diesel de 120 CP, compresoarele C 200 şi C 300.

O altă problemă la ordinea zilei: eliminarea timpilor morţi şi descoperirea unor importante rezerve interne de timp productiv. Foarte sugestivă în acest sens se dovedeşte a fi agitaţia vizuală: panouri şi grafice afişate pretutindeni demonstrează, între altele, că «o zi lipsă din producţie reprezintă o valoare de 360 lei, ceea ce înseamnă o pierdere din producţie a 5 motoare de 2 S 9 pe trimestru».

tineri actori în preajma aniversării U.T.C.

La Teatrul «Ion Vasilescu», un grup de tineri actori, sub îndrumarea tinerei regizoare Olimpia Arghir, pregătesc în cinstea aniversării unei jumătăţi de veac de la înfiinţarea U.T.C. o nouă formă de spectacol, cu un puternic caracter agitatoric antiimperialist: «Cîntecele fantoşe». Spectacolul a fost realizat pe baza unor texte preluate din operele unor cunoscuţi scriitori progresişti ca Peter Weiss, Armand Gatti, Barry Stavis, Ernesto Che Guevarra ş.a.

ŞANTIER DE CREAŢIE

7 minute cu tiberiu olah

Compozitor din generaţia nouă, de factură modernă, Tiberiu Olah îşi găseşte inspiraţia în folclorul ţării noastre, pe care îl transpune cu o mare măiestrie în formele cele mai subtile. A devenit cunoscut prin monumentalul ciclu Brâncuşi, mai ales prin lucrarea simfonică «Coloana infinită», adesea inclusă în programele de concerte din ţară şi de peste hotare. Dintre celelalte compoziţii menţionăm doar «Translaţiuni pentru 16 instrumente de coarde», prezentată în prima audiţie la Paris şi reprodusă pe disc ERATO; «Perspective pentru 13 instrumentişti», prezentată în prima audiţie la ultimul Festival Enescu; «Invocaţie pentru 5 instrumentişti», recent prezentată la Festivalul de muzică contemporană de la Varşovia.

Lucrări ale lui Tiberiu Olah au fost publicate în ţară, ca şi în edituri celebre din străinătate, cum ar fi, de pildă, Salabert (Paris) sau Schott (R.F.G.), «editură în care — zîmbeşte interlocutorul nostru — au apărut de altfel şi compoziţiile lui Beethoven...»

Pe lîngă aceste genuri mai complexe, compozitorul nu neglijează nici genurile care se adresează şi publicului celui mai larg. Astfel, Tiberiu Olah a compus muzica pentru 15 filme româneşti, decernîndu-i-se pentru muzica filmului «Răscoala» premiul Pelicanul alb. Ultimele filme pentru care a compus muzica au fost «Mihai Viteazul», «Atunci i-am condamnat pe toţi la moarte», «Puterea şi Adevărul».

Întrebat despre preocupările sale actuale, ne-a declarat: «Am terminat o sonată pentru violoncel solo, dedicată excelentului violoncelist Cătălin Ilea, şi sînt în stadiu de finisare la o lucrare închinată anului 1907, intitulată «Fresce simfonice». De asemenea, lucrez la o suită (colaj) din muzica filmului «Mihai Viteazul», pe care aş vedea-o executată eventual însoţită de jocuri de lumini şi proiecţii cinematografice».

În cadrul unui premiu al fundaţiei muzicale Konssevitzky din New York, Tiberiu Olah pregăteşte o compoziţie spre a fi interpretată de Chember Music Society, Lincoln Center. Poate că nu e lipsit de interes a aminti că vicepreşedintele fundaţiei este compozitorul american Copland, care ne-a vizitat ţara nu demult, şi unul dintre directori este Leonard Bernstein, care ne încîntă în fiecare săptămînă la televizor.

«În creaţia mea mă simt influenţat de tot ce mă înconjoară, de amintirile din copilărie, de peisajul în care am trăit şi trăiesc, de oamenii pe care îi iubesc şi îi admir. Caut prin muzica mea — ne-a mărturisit interlocutorul nostru — să găsesc un contact cît mai viu cu cei din jurul meu. Acest contact se realizează pe diferite căi de comunicare, după cum există drumuri de ţară de pămînt, căi aeriene sau traiectorii cosmice; principalul este să revii întotdeauna pe pămînt, printre semenii tăi».

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUŞ,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

bătălia ogoarelor

Deşi nu ne-am despărţit încă de anotimpul friguros, campania agricolă de primăvară a început din plin. În unele zone ale ţării, unităţile agricole de stat şi cooperatiste, folosind la maximum timpul prielnic, au însămînţat peste 10 000 ha cu culturi din prima epocă: mazăre, borceag, orz, lucernă şi diferite legume. În acelaşi timp, în întreaga ţară continuă lucrările de fertilizare a semănăturilor de toamnă. Pînă la această dată, întreprinderile agricole de stat au aplicat îngrăşăminte pentru stimularea vegetaţiei pe aproape întreaga suprafaţă prevăzută, acţiunea apropiindu-se de sfîrşit şi în numeroase cooperative agricole.

Deşi la începutul campaniei, lucrătorii ogoarelor, mecanizatorii, toţi factorii de răspundere din agricultură sînt hotărîţi să muncească cu forţe sporite, astfel încît actuala etapă a lucrărilor să fie încheiată la timp şi în bune condiţii.

milioane de flori

«Moşia verde» a Capitalei se întinde pe o suprafaţă de aproximativ 1 800 hectare şi anual se plantează circa 16 milioane de flori de către administraţia parcurilor, împreună cu organismele respective ale fiecărui sector în parte.

Dintre multiplele preocupări ale administraţiei parcurilor reţinem doar cîteva: îmbogăţirea parcurilor centrale cu noi elemente de arhitectură peisageră, ca de exemplu alpinarii, oglinzi de apă, alei dalate, pergole şi elemente de joacă pentru copii. Astfel, în mod deosebit, în Cişmigiu, în zona fostului colţ zoologic se amenajează o grădină alpină şi de plante acvatice, se valorifică mai bine movila şi grota prin lărgirea perspectivei şi instalarea unor proiectoare pentru decor de noapte; se extinde grădina japoneză. Parcurile-păduri (Băneasa, Snagov, Pustnicul) vor fi dotate cu mese şi bănci rustice, cu adăposturi de ploaie şi locuri de joacă pentru copii. Zonele verzi din oraş vor fi îmbogăţite cu noi elemente de vegetaţie, între altele în piaţa Universităţii, în care se include platforma din faţa Teatrului Naţional şi spaţiul de lîngă Spitalul Colţea

aripi româneşti

An de an, întreprinderea de transporturi aeriene române TAROM îşi amplifică activitatea, incluzînd noi itinerare. Astfel, în 1971 s-au efectuat curse care au legat Bucureştiul şi litoralul nostru de Amsterdam, Genova, Milano, Zürich, Las Palmas, Insulele Canare, Rabat şi Djeddah. În 1972 se vor deschide noi linii aeriene turistice internaţionale. Se estimează că vor fi transportaţi pe calea aerului circa 500 000 turişti.

COPERTA NOASTRĂ

Copilul teribil al balonului rotund.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Dan BÂRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția, București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

cercetarea în pas cu nevoile producției

După înregistrarea, în anul 1971, a unor succese deosebite în munca de cercetare, inginerii și tehnicienii de la Combinatul siderurgic Reșița prevăd pentru anul acesta obiective de cea mai mare importanță pentru producție. Printre acestea merită consemnate preocupările pentru mărirea durabilității zidăriei de la cuptoarele Siemens-Martin și a cărămizilor folosite la căptușirea oalelor de turnare, reducerea consumului de combustibil la încălzirea oțelului pentru laminate și altele. Toate aceste studii vor avea drept urmare nu numai îmbunătățirea calității unor produse, dar și micșorarea cheltuielilor de fabricație.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

cînd «centrocoopul» intră în acțiune

Ziarele au anunțat de curînd că în cursul acestui an rețeaua sătească de unități prestatoare de serviciu și de producție din cadrul cooperației de consum se va mări cu 3 500 de ateliere. Cum vestea aceasta este deosebit de importantă pentru toți locuitorii din mediul rural, am solicitat un interviu tov. ing. IOAN BUCȘA, vicepreședinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum.

Iată ce declară d-sa colaboratorului nostru F. Urseanu:

— Pînă la sfîrșitul anului 1971 existau 23 500 unități răspîndite în toate comunele și satele țării. Acest număr nu satisfăcea gama de servicii pe care sătenii le solicitau. Este vorba de croitorii, frizerii, ateliere de reparat încălțăminte, de reparat televizoare și aparate de radio, unități de construcții etc. Se impunea deci creșterea numărului de unități și lărgirea gamei de servicii. Astfel, măsura augumentării numărului cu încă 3 500 de ateliere a corespuns unei necesități absolute. Ea a fost de altfel preconizată și cu prilejul adunării generale a oamenilor muncii din Centrala de producții, prestări și transporturi din cadrul Centrocoopului. Numărul atelierelor de prestări de serviciu va crește și în anii viitori — ne spune în continuare interlocutorul nostru. De pildă, după prognoza întocmită, în 1980, în mediul rural vor funcționa 50 000 de ateliere. Centrocoopul se pregătește în prezent să-și dezvolte cu prioritate baza materială pentru crearea de complexe de deservire a populației în cele 250—300 comune ce se vor urbaniza pînă la sfîrșitul actualului deceniu. Vom da atenție, încă de pe acum, acelor unități care sînt solicitate cel mai mult în mediul rural, și anume atelierelor de reparat bunuri cu folosință mai îndelungată, tot mai mult cumpărate în ultimul timp: televizoare, aparate de radio, magnetofoane, aspiratoare, aparate foto etc. Numai pentru repararea unor asemenea bunuri vom crea încă 200 de ateliere. În acest scop pregătim cadre de specialitate și mărim numărul claselor la cele optspreceze școli profesionale pe acest profil pe care le avem. Cum la sate se construiește mult în prezent, vom crea încă 80 de unități pentru producerea materialelor de construcții (cărămizi, olane, var), precum și 40 de unități de proiectare de construcții și reparații de case.

În viitorul apropiat, în comunele mai mari vor ființa ateliere ale Centrocoopului cu unități de la 25 pînă la 100 de lucrători, în care se vor produce în serii mici bunuri de larg consum mult solicitate: sticlărie, împletituri din nuiele, ceramică, obiecte din masă plastică etc.

Pentru transpunerea în viață a tuturor acestor sarcini acționează în momentul de față toate cele 1 721 cooperative. Iar primele roade ale acestei acțiuni se și profilează: în primele două luni ale anului (ianuarie și februarie), activitatea în domeniul prestărilor de serviciu la sate este cu 15 la sută mai mare decît în perioada analogă a anului trecut

Aceste piese, expuse acum într-o vitrină a muzeului, au fost descoperite în morminte datînd din neolitic.

cinci milenii de istorie

O surpriză pentru toți cei pe care-i interesează vestigiile unei lumi demult dispărute: la Oltenița s-a deschis de curînd un muzeu de arheologie — unul dintre cele mai cuprinzătoare și mai interesante muzee de acest fel din țară. Instalat în inima orașului, muzeul cuprinde mii de piese arheologice descoperite exclusiv în zona de est a județului Ilfov.

Exponatele — ne declară arheologul Done Șerbănescu, directorul noii instituții de cultură — reflectă activitatea și preocupările unor oameni care au trăit pe aceste meleaguri începînd din neolitic (aproximativ cu 5 000 de ani în urmă) și pînă în secolul al XVIII-lea. O bună parte a muzeului cuprinde ceramică din cea mai întinsă și mai interesantă așezare neolitică descoperită vreodată în țară — cea de la Gumelnița (trei kilometri de Oltenița). Muzeul mai cuprinde vestigii din epoca metalelor, din perioada dacică, a migrațiilor, precum și urmele materiale ale unui sat românesc, Cuconi, din timpul lui Mircea cel Bătrîn, recent scoase la lumină și cercetate de către arheologul N. Constantinescu de la Institutul de arheologie.

grădinițele sezoniere sătești

Cu o săptămînă în urmă și-au redeschis porțile peste 8 300 de grădinițe sezoniere sătești, care pregătesc pentru școală circa 317 000 copii.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

zambaccian

Muzeul Zambaccian a împlinit un sfert de veac. Evident, există în lume așezăminte similare ce numără secole, de o bogăție fastuoasă, de prestigii universal recunoscute. Și totuși acest muzeu, numit inițial «Colecția Zambaccian», sintetizează un cumul de emoții justificate. Fiindcă reprezintă strădaniile de o viață ale unui singur om, ale unui particular, ale unui laic pornit la drum fără studii de specialitate, fără fonduri speciale și fără subsidii, fără nici un stimul, în afara pasiunii sale pentru frumos, a unei intuiții uluitoare, a unui gust de o siguranță stupefiantă.

Zambaccian a început să-și adune comorile într-o vreme cînd colegii săi de îndeletnicire privată și lucrativă colecționau chefuri nocturne prin marile restaurante ale Bucureștilor, călătorii în străinătate, apartamente somptuoase sau pietre prețioase pentru întreținutele lor lascive.

În acel timp, al frivolității și al cinismului, Zambaccian umbla prin atelierele pictorilor, cei mai mulți anonimi și disprețuiți, ca să descopere pînzele lor de geniu și de nemurire.

Dacă există un talent al picturului, funcționează, fără îndoială, și unul al privitorului. Zambaccian n-a avut talent: geniu. A știut să aleagă cu o precizie ce te pune într-o stare de uimire vecină cu perplexitatea nu numai între cei mai dăruiți artiști ai vremii lui, dar, și din ce au pictat ei, ce a fost mai strălucit și mai plin de semnificație. Ghidat de același instinct fericit a știut să se oprească la pînzele unor maeștri străini, de o augustă inspirație. Și, după ce a adunat o viață întreagă cu o patimă împinsă pînă la manie, după ce nu și-a îngăduit în întreaga sa existență decît această voluptate a descoperirii frumosului, și-a dăruit comoara, păzită cu avariție, țării, ca s-o privească oamenii și să se împărtășească de bucuriile ei.

Într-o epocă în care din sufletul omenesc n-a dispărut egoismul feroce sau goana după plăceri inferioare, pasiunea lui Zambaccian ne apare ca o sfîntă «nebunie» ce reabilitează ființa umană.

Festivitatea aniversării a 25 de ani de la înființarea Muzeului Zambaccian.

„Nici o mașină și nici un utilaj sub randamentul planificat, nici un minut nelucrat!"

ȘASE INTERVIURI DIN ȘASE MII POSIBILE

Text de I. NICOLAE Fotografii de Elena GHERA

Mai bine de șase mii de constructori fac (extraordinar de puternic verbul ăsta!) Tîrgoviștei — în zilele lui '72, în zilele acestui cincinal, în zilele noastre — o formidabilă platformă industrială. Și, cei șase mii, o fac, fără îndoială, cu gîndire lucidă, de oameni ai revoluției tehnico-științifice; dar — tot fără îndoială — și cu multă dăruire, cu mult suflet, cu pasiune, cu însuflețire de adevărați edificatori ai socialismului. Altfel nu se explică chemarea la întrecere pe care ei au adresat-o tuturor constructorilor din toate colectivele din unitățile de construcții și montaj din țară, cu rostul final de a depăși — cu toții — planul pe '72.

La Tîrgoviște m-am dus tocmai pentru această chemare. Ca să-i aflu izvoarele, forțele, amănuntele, nuanțele. La Tîrgoviște m-am dus ca să pun întrebări, multe întrebări. Dar mai cu seamă dintre acelea privitoare la eforturile constructorilor de acolo pentru *reducerea cheltuielilor materiale de producție*. Trebuia să mă limitez singur, pentru că o revistă nu-i totuși un roman.

1

— Părul dumneavoastră căruni, stimate tovarășe *Gheorghe Stamate*...

— Vă îndeamnă să-mi cereți ceva confesii, nu?

— Întocmai.

— Atunci, să le fac! Am 58 de ani de viață și 38 de meserie. Specialist în confecții și montaje metalice...

— Șantiere?

— Spun doar o parte. București: Dunubiana, Fabrica de medicamente și Fabrica de cinescoape; Tr. Măgurele: Combinatul chimic; Buzău: Fabrica de zahăr, Fabrica de geamuri, Uzina de sîrmă și electrozi. Peste tot am venit de la început și am plecat la sfîrșit. De două luni am venit la Tîrgoviște...

— Singur?

— Dacă aș fi venit singur, nu m-aș mai considera un adevărat șef de șantier. Peste tot mi-am format colective de muncă foarte puternice. Sudate, în special, sufletește. Parte dintre foștii mei ucenici sînt acum șefi de echipă. Doar au trecut peste ei 10—15—20 de ani de șantieri. M-am preocupat de soarta lor. De pregătirea profesională dar și de educația lor ca oameni. I-am învățat să se respecte între ei, să-și respecte viața de familie, iar abaterile le «retezam» cu severitate. Așa am reușit să fac un colectiv de care-s mîndru. Sînt copiii mei. Există între noi un atașament reciproc deosebit care explică și succesele noastre și care explică și de ce în ziua în care pe un șantier «se ridică ancora» ne aliniem și plecăm cu toții, împreună, în altă parte, pe alt șantier. E adevărat, unii rămîn. Se recalifică și rămîn în fabricile,în uzinele pe care singuri le-au făcut. Șantierul a fost primul lor pas spre munca industrială. Am lăsat vreo 70 la Pipera, iar la Buzău, vreo 100. Aici am venit cam tot cu o sută. Oamenii de bază. Acest colectiv n-a știut niciodată ce-i aceea «loc doi». Confruntările de pe șantier ne-au învățat să nu mai socotim nici o sarcină imposibilă. Și aici, la Tîrgoviște, sînt convins că vom scrie tot pagini de muncă serioasă. Altceva ce să vă mai spun?

— Nimic. Ați răsturnat regula interviului. Ne-ați dat răspunsul înaintea întrebării.

— Și care era întrebarea?

— Pe ce temeiuri, pe ce forțe v-ați bazat dumneavoastră și oamenii șantierului 4 confecții construcții metalice, atunci cînd ați subscris la angajamentele — evident, de loc ușoare — din chemarea la întrecere lansată de constructorii întregii platforme industriale tîrgoviștene?

2

— Tovarășe *Constantin Nițelea*, ca maistru și totodată ca șef al atelierului de confecții metalice, vreți să-mi explicați pe ce căi, dumneavoastră și întreg colectivul atelierului, scontați să contribuiți la angajamentul general al constructorilor platformei de a reduce cheltuielile la 1 000 lei producție construcții-montaj cu 5 lei față de sarcina planificată?

— S-o luăm pe puncte. Aplicăm sistemele cele mai înaintate pentru debitatul metalelor într-o trasare economicoasă și cu formații de muncă specializate. Adică, unii trasează, alții debitează ș.a.m.d. Fiecare om își formează ochiul pe un anume obiect, și-i intră în reflex o anume operație. Rezultatele-s total altele. Timpul de lucru e folosit la maximum. Iar în ce privește reducerea consumurilor specifice, ne-am propus pur și simplu *să eliminăm coefici-*

Constantin Nițelea *în dialog creator cu Luca Mihai, cel mai bun șef de echipă din atelierul său (stînga sus).*

«Vom depune toate eforturile pentru respectarea angajamentului luat». (Excelentul șef de brigadă și inovator **Constantin Vișan,** *împreună cu o parte dintre băieții lui — stînga)*

entul de rezervă pe care ni l-au dat proiectanții. Și vă rog să notați că în atelierul nostru confecționăm piese cu greutăți de pînă la 5 000 de kilograme și că, lunar, confecționăm piese din 450 tone de metal; deci nu-i vorba de un atelier cu producție modestă.

— Deci acesta a fost punctul unu. Doi?

— O inițiativă privind tot gospodărirea judicioasă a metalelor: sudarea cap la cap a bucăților de fier-beton rămase din tăierea și folosirea lor. Sîntem întru totul de acord cu remarca secretarului general al partidului făcută la Conferința din februarie: *noțiunea de deșeuri trebuie să dispară!*

— Deci acesta a fost punctul doi. Trei?

— Chestiuni de disciplină. Vom termina cu absențele. Iar locul de muncă va trebui să fie ultraorganizat și curat. Am de gînd să pun cordoane roșii despărțitoare. Fiecare să răspundă dacă nu-i curățenie și ordine pe bucățica lui.

— Deci acesta a fost punctul trei. Patru?

— Dom-le, da' văd că dumneata ești pus să-mi faci publică toată meseria!

3

— Tovarășe inginer *Gheorghiu*, din cîte am aflat pînă acum, dumneavoastră aveți un rost cu totul special în cadrul grupului de șantiere de aici.

— Nu-i vorba numai de mine; sîntem un întreg colectiv condus de tovarășul director Andrei Mihai. Important e altceva: că grupul de șantiere e ajutat de niște forțe, să le spun, dinafară. Mă refer la Centrul de organizare și cibernetică în construcție din București, de care aparțin și eu, precum și la Institutul de proiectări în construcții.

— Cu alte cuvinte, o inițiativă în spiritul celor arătate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferință, cu privire la contribuția pe care institutele de cercetări și proiectări e necesar să...

— Exact! Numai să știți că noi facem propuneri, îndrumăm, venim cu idei, în sfîrșit, colaborăm, dar munca tot oamenii de aici, oamenii șantierelor, o fac.

«Vreau să demonstrez în cît timp se poate ridica un cămin de 300 de locuri pentru muncitorii! Deși specificul nostru e altul, montajul, deși am venit doar de două luni, vom avea în curînd o performanță pe această platformă. **(Gheorghe Stamate)**

— Și totuși, depășind modestia dumneavoastră, aș vrea să aflu concret ce v-a adus de la București la Tîrgoviște.

— Introducerea programării pe baza graficului rețea. Vrem să stabilim desfășurarea unor mari unități de acțiune în timp. Firește, cu ajutorul unui calculator electronic vrem să determinăm datele optime de începere, încheiere și alocare a mijloacelor de realizare pentru fiecare activitate în parte. Grupul de șantiere a și folosit o parte dintre graficele elaborate. Urmează extinderea sistemului. Pînă la sfîrșitul lui '72 vom generaliza — așa cum ne-am angajat — pregătirea, programarea, lansarea și urmărirea producției pe bază de metode moderne de calcul.

4

— Ați semnat chemarea la întrecere, tovarășe *Virgil Aldea*, din partea celor mai tineri constructori ai platformei industriale, din partea uteciștilor. Care va fi aportul lor special?

— Desigur, e greu să facem o delimitare certă, pentru că toți, și cei tineri și cei mai puțin tineri, ne străduim să realizăm aceleași obiective. Dar se poate spune că nouă ne revine realizarea pînă la finele acestui an a structurilor de rezistență de la sălile de mașini de la laminorul de profiluri mijlocii și ușoare, ca și acelea de la stațiile de transformare de pe platforma industrială. Aș mai adăuga că mai ales tinerii urmează cursurile de calificare; că tot tinerii au dedicat o oră pe săptămînă gospodăririi șantierelor; și, în sfîrșit, că se studiază posibilitatea înființării unor brigăzi formate doar din tineri. Există de altfel astfel de echipe experimentale, care au rezultate foarte bune.

5

— Despre dumneavoastră, tovarășe *Constantin Vișan*, am auzit doar cuvinte de laudă.

— Îmi ies lucrurile bine, probabil din pricina experienței. Sînt constructor de 26 de ani.

— Am mai auzit că, alături de angajamentele generale, v-ați luat și unul personal.

— Am executat multe lucrări importante, la Combinatul de îngrășăminte chimice din Tr. Măgurele, la Combinatul Făgăraș, la Pitești, dar acum m-am întors acasă, la Tîrgoviște, și cum să vă spun... aici trebuie să lucrez cu o stimă deosebită. Am cerut să-i fie dat brigăzii mele cel mai important obiectiv: turnul de răcire hiperbolic de la oțelărie. De altfel, la Rafinăria din Pitești am mai făcut patru din astea. M-am angajat să-l terminăm cu 30 de zile mai devreme față de termenul stabilit; execuția să fie de o calitate superioară; iar consumul specific de material să-l reducem cu 1 la sută. În sfîrșit, m-am mai angajat să pun în practică două inovații de-ale mele care, pe lîngă economiile în procent de 95 la sută de material lemnos, vor determina o scurtare a termenului de execuție și vor elimina tencuielile la realizarea betoanelor.

6

— Ca secretar al comitetului de partid al grupului de șantiere, ați putea să-mi spuneți, tovarășe *Mihai Gheorghe*, cui aparține inițiativa chemării?

— Bineînțeles comuniștilor din organizația de bază nr. 1 a șantierului oțelărie. După aceea însă propunerile au ținut de pretutindeni.

— Care vi se par mai importante?

— E greu de spus. Dar să mă opresc la organizarea șantierului model la sectorul laminoare de la Uzina de oțeluri aliate. Model înseamnă — acolo — metode moderne de calcul; tehnologii și metode de lucru avansate, cu grad superior de mecanizare a lucrărilor; realizarea de economii față de nivelurile prevăzute; executarea lucrărilor de construcții-montaj în acord global în proporție de 100 la sută.

— După ce, împreună, am bătut cu pasul șantierele platformei, după ce, împreună, am vorbit o zi întreagă, ce țineți să mai consemnez aici, pe hîrtie?

— Neapărat un lucru pe care îl socotesc esențial: obiectivele chemării noastre la întrecere sînt în spiritul concluziilor Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții. Cu alte cuvinte, țin să subliniez caracterul lor lucid, științific, obiectiv.

Adevăratul loc al secretarului de partid: pe șantier, lîngă oameni, copărtaș al frămîntărilor lor. În imagine, **Mihai Gheorghe** *«ascultînd problema» lui Constantin Șchiopu și Gheorghe Iliescu.*

literare

de Traian STOICA

Radu CÂRNECI:

oracol deschis

Nu e nicidecum greu să se observe semnul inedit sub care evoluează lirica din ultima carte de poeme a lui Radu Cârneci. Sau, mai bine-zis, în parte inedit; pentru că nu avem de-a face cu o ruptură între producția anterioară și cea de acum. Subzistă și în *Oracol deschis* elementele de ordin formal și tematic aflate în cărțile de dinainte. Dragostea, patria, moartea solicită mai departe și preponderent sensibilitatea și meditația poetului; iar vocabularul cu virtuți plasticizatoare al poemului, o anumită învăluitoare cantabilitate a versului, însăși structura metaforei din termeni luxurianți, chiar unele «ticuri» verbale, factura deschis confesivă, sînt, în ultimă instanță, constante și în această, fără îndoială, nouă ipostază. Noutate de ton și atitudine care provine din adîncirea procesului de interiorizare, proces cu remarcabile consecințe. Mai meditativ și mai puțin decorativ, Radu Cârneci ne apare cu substanță grav și concentrat. «*Acest cîntec îl încep cu o tristețe a frunții*», ne previne poetul în semnificativul «Poem de început» al cărții. Ne place să evidențiem în această «tristețe a frunții» nu o dezolantă tristețe a inimii, ci una lucidă a minții, acum mai acut deschisă în sensul sondajului universului interior și exterior. De altfel, însuși poetul ne mărturisește că «*e timpul /să ne întrebăm de toate ce se văd/și mai ales de cele ce-s ascunse*»...

Cu această întrebătoare luciditate, autorul *Oracolului deschis* (titlu foarte potrivit cu noua sa stare poetică) caută a «cobori» în «străfundurile» sentimentelor și gîndurilor ce-l bîntuie cînd «*coboară acum, o dată cu vîrsta, spre brumă*». Mai insistăm: e o «coborîre» nu a insulei copleșit de enigmele existențiale, ci a unuia setos de adîncuri, spre a găsi acolo dezlegări și certitudini. Poetul e încă obsedat de semnificația mai vechiului său îndrăgit mit al lui Zamolxe ce «s-a ascuns în miezul pămîntului». De aici și acea neîntreruptă «coborîre», stare nu lipsită de încordare și neliniște, dar de previzibile jubilații spirituale ca în poemul «Ciudat drum»: «*un dîlh mă tîrîe acolo în străfunduri/ și fiecare unghie-i o stea...*»

E interesant de constatat că motivele de inspirație cu care ne-a obișnuit poezia lui Radu Cârneci revin cu aceeași frecvență și funcționalitate, dar perspectiva din care ele sînt explorate are un evident spor de intensitate. Febrilitatea e diminuată în avantajul unei emotivități mai de conținut, patetismului dezlănțuit i se substituie interioritatea unei trăiri marcate de o mai mare autenticitate. Poetul redescoperă alte dimensiuni, mai aproape de originar, ale lucrurilor. Iată un poem care ne vorbește de condiția actuală a poetului, de modul său de acum de a revedea lumea, unde vom remarca în ultima strofă nevoia de cenzură pusă în calea unei sensibilități înfierbîntate: «*Am să te descopăr iar. Tu vei tăcea./ Cu palide mîini ochii-i vei ascunde/ în timp ce trupul va înflori frăgezit/ de privirile mele.// Vor cădea de pe tine spaime, cojindu-se,/ și sufletul ți-l voi face de răcoare,/ iar părul din aer auriu,/ ca un vin vechi.// O, femeie, duhul meu/ a intrat în amiază și arde/ ca un pom rodindu-se. Trebuie să plîngi/ spre-a avea o fîntînă — între noi*».

Setea de originar e manifestă și constituie caracteristica de esență a pagmilor din *Oracolul deschis*. O găsim și în poezia patriotică, din care, pentru exemplificare, vom transcrie această primă strofă din frumosul poem «Momente adînc»: «*În drum spre cetatea de piatră/ sufletul meu își găsea strămoșii, îi îmbrățișa, le lua de pe umeri armele și armurile, și durerile de pe chip și gîtle/ și păcatele vechi și străvechi*»

Vom menționa, în fugă, că modificări substanțiale au intervenit și în mijloacele de expresie. Poetul nu mai e ademenit de pitorescul vocabulei și metaforei fără suport ideatic și emotiv de care se făcea uneori culpabil, de cultivarea unei versificații, citeodată excesivă, retorica, de presupusa sevă a expresiei. Acum, cu rare excepții («și vînturi sună spre un anz de dor»...), cuvîntul are congruență, exprimă susținut ideea poetică, are, ca să spunem așa, culoarea sentimentului, și nu pe acea pur exterioară. Dar, ne spune poetul: «*Trebuie să tăiem, să căutăm adînc, să stoarcem/ piatra frunții și, picătură cu picătură,/ auria putere să vă nască, cuvinte, fără de care nu!*» Drept care, stimîndu-i trecutul și elogiindu-i prezentul, îl așteptăm cu interes pe drumul în urcuș pe care a purces

„UN CAR CU BOI" PENTRU APARTAMENTUL DV....

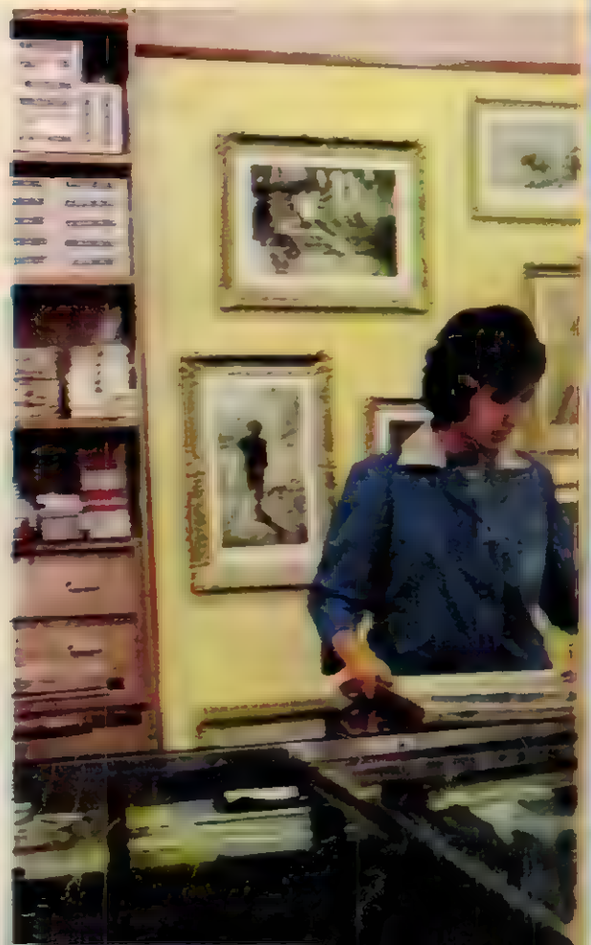

de Cornel **BOZBICI**

Pînă nu demult, aserțiunea că timpurile în care trăim ar aparține «civilizației cărții» era cvasiunanim acceptată. Cu douăzeci și cinci de ani în urmă, poate acesta era un adevăr de necontestat. Dar un sfert de veac, agresiv și tumultuos, a diminuat importanța definiției bazate pe primatul lecturii. Viața contemporană a consfințit triumful imaginii, adăugînd la «vechile canale» (fotografia, cinematograful, revista ilustrată etc.) altele noi, de o infinită putere de penetrație și influențare, ca televiziunea și publicitatea. Trăim deci o dictatură a vizualului de la care avem prea puține șanse să ne sustragem. Trăim, cum remarca un filozof al artei ca René Huyghe, într-o lume care poate fi considerată indubitabil o «civilizație a imaginii».

«Acest gust, această obsesie a imaginii, această robie uneori — notează René Huyghe — au pregătit triumful actual al artei: căci și ea vorbește ochilor, iar ochii, dornici de o hrană continuă, au descoperit prestigiul tabloului. Acolo unde odinioară își găseau delectarea numai o elită de amatori instruiți se năpustește astăzi mulțimea publicului. Muzeele, expozițiile din ce în ce mai numeroase cheamă la admirarea capodoperelor; așa cum în economia modernă biletul de bancă a fost inventat pentru a suplini

aurul prea rar, reproducerile în culori, de la ilustrația de carte sau de revistă pînă la facsimilul înrămat, se răspîndesc și aduc pe toți pereții, în școală, în uzină, locuințe, prezența de neînlocuit a pictorului».

Proliferarea imaginii a intrat în atenția sociologilor, fenomenul fiind privit din punct de vedere al implicațiilor sociale, în speță urbanizarea, care provoacă ample mutații în comportamente și implicit în cel cultural-artistic. Într-o relativ recentă culegere de studii a unui colectiv de sociologi care au investigat zona Brașov, cercetătorul T. Bogdan, ocupîndu-se de decorarea apartamentelor în cîteva blocuri din cartierul Steagul Roșu, constată următoarele proporții în modalitatea de decorare a pereților: fotografii de familie — 45,08, reproduceri — 22,1, tablouri originale — 39,7, scoarțe și vase — 14,3. Cifrele se referă la un singur bloc, iar analizele statistice care ar rezulta din alte referiri nu vin decît să sublinieze dominația imaginii și, ca un fenomen local, «un moment de luptă între elementul tradițional» (fotografiile de familie) și «elementul de modă» (reproduceri, tablouri etc.)... «și că această luptă nu este pe deplin încheiată la marea majoritate a populației investigate».

Obsesia imaginii e pe deplin ilustrată și în consumul reproducerilor de artă în România. Cei puțin de 10—15 ani acestea fac obiectul unei difuzări organizate și intensive și al unei cereri crescînde, și asertiunea poate fi susținută de două momente: 1971, an în care 22 de «modele» (respectiv reproduceri) au fost difuzate într-un tiraj de aproape o sută de mii de exemplare, și 1972, cînd solicitările echivalează un tiraj de peste o sută de mii de exemplare.

GUSTURI ȘI... CONTROVERSE

Nimeni nu știe ce preferă cu adevărat publicul în materie de reproduceri de artă. Afirmația pare paradoxală, dar nu e deloc neadevărată. Instrumentele de investigație, în speță sondajul făcut de specialiști, nu sînt utilizate, la noi, în acest domeniu și după toate probabilitățile nici nu vor fi. Căci cine e dispus să finanțeze o acțiune de amploare pentru un domeniu considerat tacit (dar nu declarat) minor? În fond gusturile sînt eterogene. Ele sînt influențate de nivelul de cultură, de climatul grupului social, de inexistența unui cod universal de descifrare etc., etc. Un ins cu un gust format va cumpăra mai rar o reproducere ca s-o atîrne pe perete, el aspirînd totdeauna spre un original; un altul, ale cărui preferințe sînt guvernate de criterii estetice specifice noilor forme ale artei, nu va achiziționa niciodată «O întoarcere de la păscut». Ambiguitatea gusturilor raportată la diversele grupuri sociale ne-ar permite să distingem nenumărate motivații. Rămîn cele cîteva sute de mii de potențiali consumatori de imagini plastice, — neomogeni ca masă — virtuali receptori ai acesteia, care prin numărul lor formează discret, permanent și cu o intensitate relativă o opinie publică gata să devină incomodă dacă nu i se cunoaște pulsul și agresivă dacă nu i se recunoaște gustul...

Se pare că la ora actuală singura sursă de informații asupra gustului public o constituie corpul de merceologi (ai centrelor de librării din țară) care fac achiziții. Ei de fapt și hotărăsc pulsul pieței reproducerilor de artă; sînt minusculii dictatori care ne-au relegat în secolul al XIX-lea, impunîndu-ne ca unic pictor (ale cărui opere sînt demne de a fi contemplate) pe Nicolae Grigorescu sau eventual pe Aman. Ei au umplut pereții apartamentelor cu care cu boi și turme de oi, cu țigani și petreceri cu lăutari, uzînd de un argument sentențios: «Asta se cere, ăsta-i gustul publicului». Drept urmare, cea mai mare parte a producției editoriale de reproduceri de artă se bazează de cîțiva ani pe reeditarea lui Grigorescu și Aman. Susținem această promovare a valorilor naționale din veacul trecut; dar dacă e adevărat că trăim în secolul al XX-lea și chiar spre finele lui, ar trebui ca atotputernicul grup de merceologi să ne faciliteze accesul și la valorile plastice contemporane. Altfel, ne situăm într-un climat spiritual cu totul absurd, acceptînd să mai credem că «publicul a rămas în contact exclusiv cu spațiile spirituale și de afectivitate preexistente artei moderne».

De altfel Editura «Meridiane» propune an de an bazei de desfacere a cărții cîte un plan de reproduceri în care sînt incluse numeroase opere ale unor pictori români moderni (Dărăscu, Șirato, H. Catargi, V. Mărgineanu, Ion Gheorghiu ș.a.) sau europeni (Sisley, Derain, Van Gogh, Kandinsky). Dar actualul mecanism al comenzilor favorizează nu opiniile editurii ci pe cele ale exponenților librăriilor, nespecialiști în artele plastice

TEHNICĂ ȘI FIDELITATE...

Dacă în domeniul gustului raportul artă-public rămîne un sistem deschis, care deși nu poate fi strict normat în orice caz poate fi mediat, cînd e vorba de fidelitatea imaginii aspirațiile sînt unanime. O reproducere de artă se cumpără și se transformă într-un obiect de contemplare și pentru că ea însumează virtuțile originalului... Să fie chiar așa? Nu cultivăm o prejudecată păcătuind prin ignoranță?

Pînă a nu se inventa mijloacele mecanizate de imprimare, amatorii de reproduceri se mulțumeau cu xilogravuri și stampe după lucrări gravate în aramă, care încorporau o mare virtute artistică: erau fidele originalului. Doar uzura matriței putea să vicieze această relație. Dacă adăugăm că reproducerile erau lucrate chiar în atelierul artistului, ne vom da seama că rareori fidelitatea putea fi pusă la îndoială. Cointeresarea artistului era uneori atît de activă încît Rubens, care realiza din vînzarea de planșe sume considerabile, a fost acuzat în 1635 că sustrage din Franța valori prea mari. Gîndindu-se la un eventual embargo, se spune că situația i-ar fi prilejuit această reflecție: dacă piața franceză îi va fi interzisă, el se va mulțumi și cu restul Europei... Timp de cîteva secole, pînă la formarea unei piețe moderne a reproducerilor, gravura a fost aceea care a satisfăcut apetitul de imagini al amatorilor care nu puteau să cumpere originalele celebre. Azi, gravurile de odinioară au devenit opere artistice care înmagazinează adeseori, prin raritatea lor, valori inestimabile.

Se constată în tot acest timp — și faptul trebuie reținut — prezența artistului, controlul său asupra reproducerii. De altfel, prima lege asupra proprietății artistice a avut drept cauză colportarea de reproduceri. Pictorul englez Hogarth, scandalizat că negustorii de gravuri încredințau fără știrea sa unor muncitori reproducerea tablourilor sale, a elaborat împreună cu cei mai buni juriști un text de lege pe care parlamentul britanic l-a adoptat în 1735.

Cromolitografia — o tehnică mult mai aproape de zilele noastre — nu e nici ea produsul unei munci artizanale întîmplătoare. Marea ei fidelitate față de original se datorează nu numai tehnicii, ci poate în primul rînd ochiului, mîinii și culturii plastice a celui care o lucra, totdeauna sau mai întotdeauna un artist.

Mijloacele moderne de imprimare au schimbat radical datele problemei: artistul a fost «înstrăinat» de opera sa. Între tabloul original și reproducere apare un intermediar — filmul color. El aduce cu sine germenele unei infidelități latente la care nu se poate renunța, filmul fiind purtătorul unei tehnici prodigioase. Sau altfel spus, trebuie să judecăm valorile fidelității în alți termeni. Pentru că nici o tehnică din lume nu va reuși să redea inefabilele nuanțe ale unui tablou. Atunci? Specialiștii în arta tipografică spun că două sînt căile prin care se poate ajunge la adevărurile fidelității. Prima: să se cuprindă toate nuanțele pe care procesul tehnologic de tipărire le poate reproduce. A doua: să se păstreze atmosfera cromatică, printr-o interpretare și recreare a imaginii (modalitate practicată de altfel de cele mai multe dintre edițiile europene)

Aceste păreri cvasiteoretice nu scuză calitatea, adesea deplorabilă, a reproducerilor de artă pe care le colportează librăriile noastre și pe care le tipărește «Arta grafică» din București. O hîrtie care are o diformație liniară prea mare și face imposibilă suprapunerea exactă a culorilor; o cerneală cu pigmenți necorespunzători care reduce mult puterea de seducție și adevărul nuanțelor cromatice; practicarea reeditărilor pe diapozitive folosite în repetate rînduri și pe care Editura «Meridiane» nu le înnoiește; reproducerea pe peliculă a originalelor după procedee primitive, cîteodată departe de normele științifice; punerea în practică a unei invenții diabolice, practicată de «Decorativa», aceea de a imprima pe reproducere textura unui sac de ambalat cereale (cică pentru a da mai multă autenticitate imaginii), sînt tot atîtea cauze ale calității necorespunzătoare a reproducerilor de tablouri. Dacă adăugăm la acestea și gustul îndoielnic al merceologilor, care se prevalează de cel al publicului, avem adevărul complet.

«Pînza de sac» — un efect artistic?

Grigorescu să fie singurul pictor preferat de public?

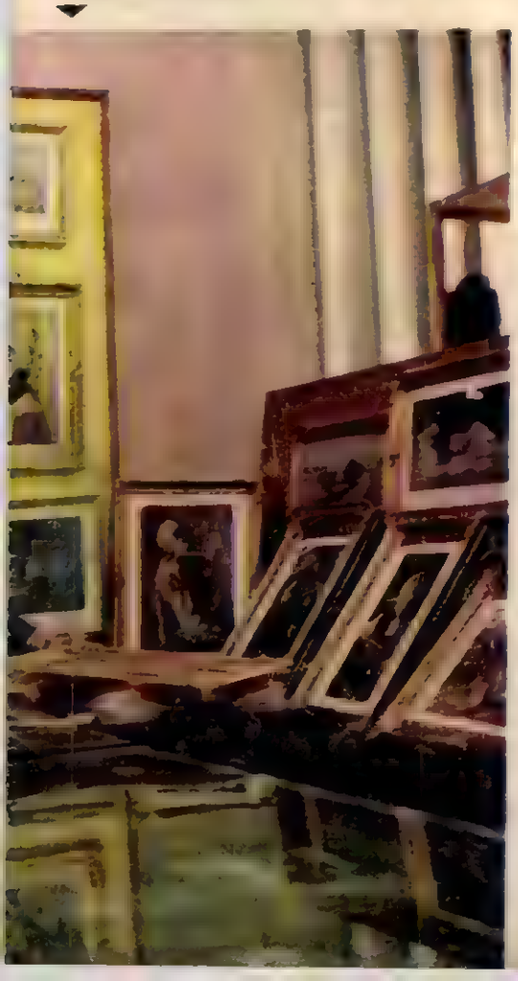

stilul (II)

de Henri WALD

Stilul nu rezidă, așadar, nici în strălucirea semnificantului și nici în profunzimea semnificației, ci în cîmpul semantic format între acești doi poli ai oricărei opere umane. Stilul nu este nici arta construirii semnificantului, nici arta făuririi semnificației, ci arta actului însuși de semnificare. Expresivitatea unei opere rezultă din mișcarea spiritului, *în ambele direcții*, de la sensibilitate la intelect, de la semnificant la semnificație. Există o continuă influență retroactivă a semnificației asupra semnificantului. «Grupul *zdr* în cuvîntul *zdrobesc*—observa Tudor Vianu—exprimă sfărîmarea unui obiect numai atunci cînd îl raportăm la înțelesul acestui cuvînt, nu și în alte împrejurări, de pildă cuvîntul *zdravăn*». Dacă un semnificant este cu atît mai «motivat» cu cît materialitatea lui evocă mai puternic semnificația pe care o semnifică, atunci stilul îi restabilește motivația fără să restrîngă distanța dintre el și semnificația la care a ajuns.

Ignorarea esenței dialectice a stilului a dus la apariția a două curente opuse și la fel de unilaterale: literalismul și scientismul. Primul sacrifică semnificația pe altarul semnificantului, iar celălalt, invers. Jean Cohen pretinde că poetul «este creator nu de idei, ci de cuvinte», iar Roland Barthes vrea să se ajungă la «comunicarea gîndirii pure, fără ca această comunicare să mai desfășoare un mesaj parazit». Într-o epocă în care au apărut pictori care nu știu să deseneze, poeți care nu știu să scrie versuri, muzicieni cărora le displace melodia și cîntăreți care n-au voce, stilul devine... *scriptură*, adică un sistem de semne, dincolo de adevăr și fals, bine și rău, frumos și urît, cu ajutorul cărora oamenii își reglează raporturile lor cu natura, precum și raporturile dintre ei, fără nici un «mesaj parazit». Numai că acest «mesaj parazit» este prima condiție a stilului și principala sursă a evoluției lingvistice. Un sistem de semne fără «mesaj parazit» este inevitabil increment; așa este sistemul nostru de numărare. El nu poate evolua decît printr-o intervenție din afara lui, prin adăugarea unor noi semne și a unor noi convenții.

S-a spus de către mulți că stilul este o abatere de la vorbirea curentă, o folosire originală a limbii obișnuite. Însă ce anume determină pe cineva să întrebuințeze în mod *personal* limba *societății* sale? Faptul că are ceva de adăugat la cele spuse pînă la el Prin stil, vorbitorul sau scriitorul comunică semenilor ceea ce poate deveni un bun comun din ceea ce a simțit și a gîndit el.

Cînd Nicolae Bălcescu povestește faptele românilor la prezent și isprăvile otomanilor la trecut, el se «abate» de la «concordanța timpurilor» pentru a-și exprima simpatia față de apărători și antipatia față de năvălitori. «Ceilalți—scrie Nicolae Bălcescu — își *căutară* mîntuirea în fugă, dar ai noștri, urmărindu-i în întunecimea nopții fără seamă, *fu ucid* sau îi *prind* mai pe toți». Acest procedeu stilistic este numit de Tudor Vianu «tehnica basoreliefului literar». Alternînd lumina prezentului cu umbra trecutului, N. Bălcescu realizează în literatură adîncimea și prim-planul. «Faptele eroului slăvit—scrie T. Vianu—sînt povestite la prezentul istoric și participă la via lumină evocativă a acestui timp; isprăvile adversarilor sînt narate la trecut și împinse, o dată cu aceasta, în planuri mai umbrite ale reprezentării». Stilul este mai mult o abatere de la banal decît de la gramatical. Stilul nu este o ornamentație exterioară a unei banalități, ci un nou fel de a simți și de a gîndi lumea. Stilul măsoară libertatea vorbitorului față de constrîngerile limbii.

Stilul se întemeiază pe unitatea dialectică dintre material și spiritual, dintre sensibilitate și intelect, dintre individual și social. Stilul este, într-adevăr, omul însuși.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

caragiale tokyo-bucureşti

Momentul mi-a revenit brutal în memorie, deunăzi, revăzînd «O scrisoare pierdută» la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» în viziunea lui Liviu Ciulei. Cu trei zile în urmă trăisem cu o intensitate sufocantă emoţia întîlnirii cu Caragiale la Tokyo, şi momentul acesta — pe care atunci cînd scriam «Fenix inflamabil» nu l-am putut povesti în toată forţa lui răscolitoare — mi-a revenit aidoma în sala bucureşteană. Era un salt enorm peste mii de kilometri şi, totodată, peste o epocă. Acel Caragiale întîlnit în teatrul «Bugeiza» din preajma Broadwayului nipon — Ginza scăldată zi şi noapte în zbaterea spasmodică a neonului — îmi reapărea la el acasă aşa cum îl ştiusem dintotdeauna, şi totuşi altfel. Aşa cum mi-l arăta Liviu Ciulei. Critica teatrală a salutat copios omagiul adus marelui nostru dramaturg de strălucita echipă de actori din Schitu Măgureanu şi nu-mi mai rămîne să adaug decît un singur cuvînt, încă nerostit de cronicari: virilizarea. Virilizarea panopticului uman din «Scrisoarea pierdută» aşa cum presupun că a existat, iniţial, în concepţia autorului. Între cele două spectacole din Tokyo şi din Bucureşti, o epocă diferită dar şi o trăsătură comună: perenitatea şi universalitatea lui Caragiale. Rîsul era însă acelaşi. Căci şi la Tokyo, unde teatrul modern este dominat de formele tradiţionale ale lui Noh şi Kabuki, atît de impenetrabile de către noi, europenii, se poate, se mai poate încă ţese o vertiginoasă intrigă politico-electorală în jurul pierderii unei scrisorele de amor, se mai poate şantaja divulgarea sentimentelor, se mai poate leşina, zbuciuma, isteriza sub panicanta întrebare «dar ce va zice guvernul?», apropo de furtunile stîrnite într-un orăşel burghez de provincie din pricina unei mărunte afaceri de buduar cu grave implicaţii în desfăşurarea luptei pentru putere. La Tokyo, ca şi la Paris, la Helsinki sau la Montevideo, o entuziastă echipă de actori îl descoperea pe Caragiale şi îl arătau japonezilor. În viziunea lor, coana Zoe Trahanache descindea din lumea de pastel a gheişelor. Caţavencu avea apucături de intrigant la curtea şogunilor. Tipătescu izbucnea în cleră ca un samurai sanguinar, Cetăţeanul turmentat mirosea a «saké» la fel deînatu rel» ca autohtonul nostru «spriţ», iar Agamemnon Dandanache îşi filtra timpenia cosmopolită prin rafinamentul alambicat al unei multiseculare şcoli a intrigii extrem-orientale. O dominantă: virilitatea lumii încriminate, primatul politic al intrigii şi, prin acestea, contemporaneitatea de strictă actualitate a clasicului român. Nu o adunătură de decrepiţi, de gîngavi, de infantilizaţi prin atribute exterioare, de mărunţi provinciali goi pe dinăuntru dar setoşi de putere, ci un vertiginos carusel al violenţei în care prostia era doar mimată spre a fi folosită ca armă perfidă alături de demagogie şi patriotardism. Lui Zaharia Trahanache îi convenea postura de încornorat, deoarece era deposedat de armele necesare în viaţa erotică şi în rechinismul politicii «evoluate». Iradele lui Brînzovenescu prefigurau filibusterismul contemporan, Pristanda devenea «slugă la doi stăpîni» într-o lume modernă.

Nu ştiu dacă regizorul spectacolului de la Tokyo a văzut pe vreo scenă românească «O scrisoare pierdută», dar poate că, nevăzînd-o, aici, a intuit-o pe o scenă universală.

Ciulei repune cu spectacolul său de la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» potenţa lui Caragiale în rangul marii virilităţi. De aici acuitatea, causticitatea, virulenţa satirei caragialeşti scuturate de colbul aşternut peste ea de scurgerea timpului. Ciulei n-a mai vrut să ne demonstreze doar că moravurile, mutabile, s-au schimbat, nici că incultura era fenomenul studiat ci, aşa cum spunea George Călinescu, «incompatibilitatea dintre mijloace şi forma de civilizaţie adoptată şi, mai la urmă, incongruenţa de idei care poate persista pe orice treaptă de civilizaţie...» alături de aspiraţia individului către supremul stadiu al incompetenţei sale, iată în ce mi se pare a consta optica regizorului român asupra capodoperei lui Caragiale.

Printr-un salt în timp şi în spaţiu capabil să ateste perenitatea şi universalitatea acestei opere, mă aflu acum nevoit să divulg emoţia sufocantă încercată cu trei ani în urmă la Tokyo şi reeditată cu şi mai mare forţă, zilele trecute, la Bucureşti.

IDEALUL REVOLUŢIONAR — IDEALUL SPIRITULUI TÎNĂR

Masă rotundă realizată de Cristache NICOLAE

Împlinirea unei jumătăţi de veac de la crearea Uniunii Tineretului Comunist prilejuieşte o amplă evocare a trecutului de luptă revoluţionară al avangărzii tineretului din România. Cu această ocazie, redacţia noastră a organizat o masă rotundă cu tema: idealul revoluţionar — idealul spiritului tînăr. Au participat: Tatiana BULAN şi Alexandru BONDOC, vechi militanţi ai mişcării comuniste de tineret din ţara noastră, Carmen DIACONESCU, studentă la Facultatea de filozofie din Bucureşti, Ion COCIUBA, secretarul Comitetului municipal U.T.C. Bucureşti, Dan CRĂCIUNEANU, elev la Liceul «M. Sadoveanu» din Bucureşti, Liviu KISS, secretar U.T.C. la C.A.P.-Petreşti, Ion MIHAI, muncitor la Uzinele «Timpuri noi».

REDACŢIA: *Motiv de meditaţie retrospectivă în viaţa oricărui om, în istoria unei organizaţii, vîrsta semicentenară devine momentul unor semnificative interferenţe, punctul unde, privind în trecut, generaţia contemporană îşi reflectă în oglinda evenimentelor de atunci înfăţişarea pe care ea însăşi o va lua în faţa generaţiilor viitoare, în timp ce, cei care au trăit şi au luptat în vremurile de debut, desluşesc în configuraţia prezentului valoarea sentimentelor şi durabilitatea idealurilor de odinioară. Am invitat aici, la această masă rotundă, reprezentanţi ai mai multor generaţii pentru ca împreună să dezbatem una dintre temele care în prima jumătate a acestui veac atît de frămîntat a capătat reflecţiile tuturor revoluţionarilor tineri din ţara noastră. Procedînd astfel am avut în vedere momentul jubiliar în care ea are loc, dar şi sentimentul că pentru cei care au trăit şi au luptat în acele vremi de trecut eroic nici un omagiu nu ar putea egala interesul meditaţiei vii asupra gîndurilor cărora ei li s-au consacrat în întregime şi despre care ei au ştiut mai bine decît oricine că necesită o interogaţie permanent reînnoită.*

I. COCIUBA: Tema acestei dezbateri — idealul revoluţionar, idealul spiritului tînăr, avînd în vedere însăşi prejurarea festivă în care are loc, este deosebit de actuală. Tipul tînărului care aniversează astăzi împlinirea unei jumătăţi de veac de la înfiinţarea Uniunii Tineretului Comunist este acela al revoluţionarului integrat cu toată fiinţa sa în contemporaneitate. Alegerea liberă a idealului de viaţă, apropierea şi confundarea cu el, fac ca tînărul de azi să apară ca o fiinţă vibrînd pentru progresul său şi al societăţii, promotor al tendinţei continue de perfecţionare atît a existenţei obiective cît şi a existenţei sale subiective. Orînduirea socialistă, ca o reală luare în stăpînire a esenţei omeneşti de către om şi pentru om (Marx), înseamnă acţiunea liberă a omului în funcţiile sale esenţial umane şi în primul rînd în formularea şi realizarea idealului său de viaţă. Nota dominantă a spiritului revoluţionar contemporan o constituie orientarea constructivă în toate problemele cu care ne confruntăm în dezvoltarea noastră social-economică. Idealul revoluţionar se manifestă într-o fermă ancorare cotidiană în îndeplinirea obiectivelor care jalonează progresul în fiecare domeniu, în dăruirea întregii noastre energii la propăşirea patriei noastre.

ALEXANDRU BONDOC: ...noi intram în organizaţie, adică alegeam un drum în viaţă.

TATIANA BULAN: Trăiau un sentiment de apartenenţă la o mare şi minunată familie...

T. BULAN: Idealul uteciştilor a fost — şi este — idealul partidului; sintetic l-am putea defini ca fiind transformarea revoluţionară a societăţii. Mi se pare interesant să ne oprim puţin la legătura acestui ideal cu viaţa fiecărui tînăr, la măsura în care el este asimilat ca o convingere personală, profundă, ca parte esenţială a fiinţei sale. În condiţiile ilegalităţii, *fiecare comunist, fiecare utecist nu ştia dacă va apuca să trăiască o revoluţie socialistă, dacă va fi participant al construcţiei socialiste. Aceasta nu-i împiedica pe comunişti să activeze cu toată ardoarea şi dăruirea de sine. Ilegaliştii însă nu erau nişte aşceţi sau fanatici, erau oameni şi nimic din ceea ce e omenesc nu le-a fost străin, în sensul cel mai bun al cuvîntului; aveau simţul umorului, ştiau să guste frumosul, să fie pasionaţi pentru meseria lor, fideli, profunzi în dragoste, în camaraderie. Toate acestea însă erau strîns împletite cu ţelul fundamental al vieţii lor, cu activitatea lor revoluţionară. Nu exista nici o contradicţie între calitatea de utecist şi aceea de om. Şi poate în virtutea faptului că erau profund umani, erau şi adevăraţi revoluţionari, şi invers: calităţile lor de revoluţionari le dădeau o profundă omenie. Oamenii aceştia au trăit în condiţii foarte grele, erau supuşi la tot felul de încercări: închisoare, bătăi, condamnări la moarte. Şi moarte fără condamnare. În ciuda acestora, conştiinţa că trăiesc pentru o cauză nobilă, sentimentul că erau înconjuraţi de oameni care gîndeau la fel, le dădeau sentimentul de plinătate a vieţii, îi încălzeau sufleteşte, făceau ca ei niciodată să nu se simtă singuri. Trăiau un sentiment de apartenenţă la o mare şi minuna-*

tă familie. Acest lucru le dădea încredere în forțele proprii, în cei de alături și, prin aceasta, în ceea ce este mai bun și mai frumos în om. Cu toate greutățile, cu toată sărăcia, specifice uteciștilor din ilegalitate, oamenii se simțeau bogați. Astăzi, celor ce-au activat atunci trecutul li se pare frumos. S-a uitat ceea ce a fost greu — a rămas doar sentimentul plinătății vieții, sentimentul legăturii cu tovarășii de luptă, camaraderia, adevărata frăție.

I. COCIUBA: Cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se referea la necesitatea reînvierii romantismului revoluționar, trebuie să fi avut în vedere tocmai aceste minunate calități...

T. BULAN. Da, era romantism revoluționar, în sensul cel mai bun al cuvîntului; acel romantism care nu te face să plutești în nori; trăiai pe pămînt, te ocupai de lucruri foarte pămîntești, dar în același timp erai încălzit de sentimentul trăirii depline.

AL. BONDOC: Pasiunea de care vorbea tovarășa Tatiana Bulan nu s-a alterat nici astăzi, s-a păstrat intactă. Idealul revoluționar nu se împacă cu blazarea, ei presupune entuziasm, și dacă cei care au luptat acum 50, 40 sau 30 de ani au fost entuziaști, ei rămîn așa pînă la adînci bătrînețe, mai ales că acum beneficiază de împrejurarea de a-și fi văzut visul împlinit. În perioada 1940—1944 am fost în închisoare și trebuie să vă spun că și acolo entu-

CARMEN DIACONESCU: Și poate prima năzuință a noastră este aceea de cunoaștere.

ziasmul se manifesta în orice făceam, în orice activitate. Și noi aveam o viață foarte bogată, făceam chiar producție într-un anume fel. Eu am lucrat,de pildă, la strung în lemn. S-a pornit o întrecere între uteciștii din închisoare care produceau cele mai frumoase obiecte de șah, — lucram la figurine de șah pentru Ajutorul roșu — deci era o întrecere,și o întrecere foarte aprinsă, cine să la titlul de cel mai bun strungar; eram vreo șase sau șapte uteciști. Aveam și o viață culturală. Cultura noastră națională, asimilarea ei era una dintre preocupările noastre esențiale. Se crede uneori că acolo învățam numai marxism-leninism. Nu, făceam și limbi străine, și geografie, și istorie, cine ce a avut nevoie căpăta de-acolo de unde putea lua...

T. BULAN: Această trăire intensă e proprie tuturor oamenilor care simt că participă la o creație, la o acțiune de care sînt legați sufletește. Același lucru l-au simțit și aceia care au participat la șantierele naționale de mai tîrziu ca și de astăzi. Aici ar mai fi de spus un lucru legat de zilele noastre: un obiectiv fundamental al socialismului este ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc. Asigurarea fiecărui om cu posibilitatea de a munci, de a avea o profesie, de a se perfecționa este o lege a societății noastre. De aceea este firească preocuparea oamenilor tineri — fiindcă de aceștia vorbim — pentru condiții de viață cît mai bune, pentru confort, pentru achiziționare de bunuri materiale necesare confortului. Lucrul acesta, în sine, nu are nimic rău. Dimpotrivă, crearea unui bețișug general este un țel al socialismului, al comunismului. Răul începe atunci cînd confortul personal devine principalul scop al vieții unui tînăr, cînd noțiunea de fericire se reduce la o garnitură de mobilă, perdele frumoase, haine moderne etc. Confortul personal e bun atîta timp cît nu paralizează capacitatea proprie a unui tînăr de a fi acolo unde patria are nevoie de brațele și mintea lui, de a avea un înalt simț al datoriei, capacitatea de a fi săritor și gata de dăruire de sine în raporturile cu societatea, cu colectivul de muncă, familia, prietenii.

Nici un confort personal nu-l poate da omului acel sentiment de satisfacție și fericire pe care i-l dau sentimentul de omenie și larghețe sufletească, stima și dragostea celor din jur. Iată de ce activitatea partidului nostru desfășurată intens pentru educația socialistă a poporului, a tineretului, în primul rînd, are o dublă valoare: ea nu numai că ridică conștiința oamenilor la nivelul sarcinilor actuale ale societății, dar — în același timp — îmbogățește universul lor spiritual, rafinează și înnobilează raporturile dintre oameni, dă un conținut nou noțiunii de fericire.

I. COCIUBA: ...Chiar în urmă cu cîteva zile am aflat cu emoție despre gestul unui grup de tineri de la Uzina de mecanică fină din București, care au inițiat acțiunea nobilă de reeditare a obiceiurilor din perioada reconstrucției țării și, renunțînd la concediul lor de odihnă, au plecat să lucreze pe șantierele de la Lotru.

REDACȚIA: *Exemplul acesta dovedește convingător disponibilitatea constantă a tineretului pentru acțiunea revoluționară, dar șantierele, desigur o expresie fericită a elanului constructiv în munca de fiecare zi, nu epuizează formele în care el se poate manifesta.*

L. KISS: Reluarea tradiției șantierelor naționale ale tineretului a avut un ecou larg. Noi, tinerii, simțim nevoia să știm că sîntem chemați să ne legăm numele de fapte cu anume semnificație. Nu întîmplător, poate, acest sentiment este simțit din ce în ce mai pregnant de către tinerii din satele și comunele țării. Aceștia descoperă, e adevărat, treptat și prin clarificări nu lipsite de frămîntări, ideea de proprietate obștească și nevoia firească de a o apăra. Am reținut un pasaj din romanul «Ion» al lui Liviu Rebreanu: «Cu o privire setoasă, Ion cuprinse tot locul, cîntărindu-l. Simțea o plăcere atît de mare văzîndu-și pămîntul, încît îi venea să cadă în genunchi și să-i îmbrățișeze. I se părea mai frumos, pentru că era al lui. Iarba deasă, grasă, presărată cu trifoi, unduia ostenită de răcoarea dimineții. Nu se putu stăpîni. Rupse un smoc din fire și le mototoli pătimaș în palme». Scriitorul surprinde

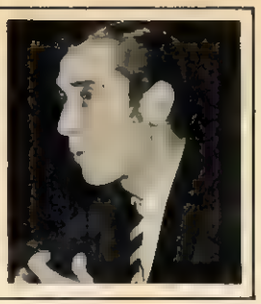

ION COCIUBA. ... fac ca tînărul de azi să apară ca o ființă vibrînd pentru progresul său și al societății.

în această descriere simțămîntul adînc de proprietate asupra bucății de pămînt. Un simțămînt stăpînit de un puternic individualism, e drept de un fel deosebit de al proprietarului capitalist, totuși individualism. Eliberarea de această povară sufletească nu a fost chiar o simplă operație chirurgicală. Mutația spre înțelegerea ideii de proprietate obștească este cu adevărat revoluționară. Devenit mai realist, știind spre ce este chemat sa înfăptuiască, uteciștul din sat, convins de întinderea social-istorică a faptelor lui, devine organic revoluționar.

C. DIACONESCU: Despre ideal, cred eu, nu putem vorbi ca despre ceva abstract. E necesar să discutăm despre niște determinări concrete ale idealului, determinări istorice, social-politice și economice. Există un ideal din perioada luptei ilegale, un ideal al anilor reconstrucției țării, un ideal contemporan, al tinerilor care participă la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. Dar în același timp, există și cîteva trăsături perene ale idealului tînărului revoluționar, membru al unei organizații întemeiate pe învățătura marxist -leninistă,și aș spune că nu ne-am întîlnit aici mai multe generații, ci una singură, unită sufletește și spiritual. Iar faptul că ne frapează entuziasmul celor mai în vîrstă și faptul că acest entuziasm s-a păstrat este o dovadă că fiecare societate își are idealul ei revoluționar. Idealul de revoluționar se grefează pe niște condiții date, de aici și de acum. Sigur că ne impresionează entuziasmul, spiritul de sacrificiu al celor ce au luptat în anii ilegalității. Sigur că îl apreciem cît nu se poate spune în cuvinte și că ne pretindem să le fim pe măsură, dar nu le putem fi pe măsură cu aceleași activități, ci trebuie să vedem cum în condițiile date ale muncii noastre, ale statutului nostru în societate, condiții în care de la noi se cer lucruri și ni se pun la dispoziție anumite posibilități, putem fi în aceeași măsură revoluționari, dar în felul nostru. Cred că tinerii de vîrsta mea sînt la fel de entuziaști ca și aceia din anii '30, '40 sau '50. În 1950 era nevoie de un tîmăcop și mergeau zece, pentru că așa era perioada, acum este nevoie de unul și trebuie să meargă unul singur, pentru că ne interesează alte dimensiuni ale activității noastre. Nu ne putem manifesta mereu în același fel spiritul revoluționar, așa cum ne-am obișnuit să vedem revoluționarul din cărțile de istorie sau literatură. Aș aminti cîteva momente: inundațiile, munca patriotică din vara asta sau alte momente mai dificile, cînd tineretul a arătat că poate fi la fel de entuziast ca și tineretul unor ani mai îndepărtați. A fost un moment cînd a fost nevoie de el și cînd a răspuns plin de entuziasm. Nu neg că există și atitudini de comoditate intelectuală, să spunem, și

DAN CRĂCIUNEANU: ... a înțelege înseamnă a te angaja.

chiar o comoditate de angajare și uneori ne mulțumim cu niște deziderate minore de moment. Uneori tinerii trăiesc cu impresia că le lipsește ceea ce se numește un ideal măreț și că cel pe care îl au nu este suficient pentru viața lor sufletească...

REDACȚIA: *Mai ales în prima parte a vieții, tînărul, lipsit de o disciplină a mijloacelor prin care se ajunge la ideal, pendulează între dorințe ce vizează lucruri care ies din comun, adică acea latură romantică a modelului revoluționar. Această tentație spre neobișnuit, un neobișnuit izvorît tocmai dintr-o insuficientă cunoaștere a realității, nu trebuie stăvilită ci canalizată spre scopuri constructive, utile societății.*

C. DIACONESCU: Noțiunea de revoluționar, idealul revoluționar capătă în condițiile societății noastre dimensiuni noi, păstrîndu-le neaiterate pe cele cîteva durabile. Este vorba de un fel de vizionarism aș spune eu, o posibilitate de a te detașa de lucrul mărunt, de cotidian, dar în sensul bun, nu mă gîndesc la posibilitatea de a fi vizionar în sens utopic, ci așa cum e vizionar un revoluționar care se slujește de învățătura marxist-leninistă, adică să fii vizionar în măsura în care cunoști foarte bine realitatea, în măsura în care poți clădi acest vis, acest romantism pe o anume stare de lucruri, pe înțelegerea perfectă a ei și pe înțelegerea a ceea ce trebuie să faci pentru ea, pentru a te putea încadra societății și a putea ajuta la progresul ei. Cred că a avea un ideal revoluționar în condițiile de astăzi înseamnă în primul rînd a încerca să te formezi ca un om

(Continuare în pag. 12)

dialog cu cititorii

de H. DONA

«Există o morală generală, proprie omenirii de la începuturile ei și pînă azi, sau morala se schimbă în fiecare orînduire socială?»—ne întreabă cititorul *Dtru. Manoliu*, referindu-se la unele discuții pe care le-a avut într-un cerc de prieteni.

Morala, exprimînd principiile raporturilor dintre indivizi și dintre indivizi și societate, reflectă natura relațiilor de producție din o anume orînduire socială: în acest sens, putem vorbi despre o morală feudală, o morală burgheză sau o morală socialistă (ba mai mult, într-o societate împărțită în clase antagoniste, fiecare clasă își are, în fond, propriul ei cod moral). Morala are deci un caracter de clasă indiscutabil. În același timp, trebuie să ținem seama că de-a lungul dezvoltării umanității s-au constituit și s-au consolidat anumite norme care țin de apartenența omului la o societate organizată, de un anumit nivel al civilizației și culturii și care dăinuesc de-a lungul a multor perioade istorice. Nu e de mirare că anumite norme («să nu ucizi pe aproapele tău», «să nu furi» etc.) pe care le găsim în decalogul biblic sau în preceptele multor filozofi antici (europeni sau asiatici) își păstrează și astăzi deplina valabilitate. E vorba însă de norme cu un caracter foarte general,care «capătă carne», se materializează în raport cu condițiile fiecărei epoci în parte. Pentru prima dată în socialism, societate de un tip cu totul nou, fără clase antagoniste, aceste norme capătă nu numai un conținut incomparabil mai bogat și mai profund ca oricînd înainte, ci și condițiile unor garanții materiale. De exemplu, eliminînd războaiele din viața popoarelor, eliminînd legile junglei din raporturile dintre oameni, socialismul creează adevăratele premise materiale pentru aplicarea generală a principiului «să nu ucizi». Sau prin abolirea proprietății private asupra mijloacelor de producție, prin lichidarea structurării societății pe bază de avere, socialismul garantează traducerea în viață a normei «să nu furi». Desigur, aceasta nu înseamnă că în momentul de față, cînd metehnele vechii orînduiri mai sînt atît de persistente, cînd socialismul e departe de a fi orînduirea dominantă în lume, pot să dispară deplin crima și hoția, dar *tendința* aceasta este.

Ceea ce aduce de asemenea nou socialismul în materie de morală este predominanța spiritului colectiv asupra individualismului, lichidarea rădăcinilor egoismului. O asemenea schimbare radicală dă un alt conținut (și o nouă frumusețe!) întregii morale practice. Eliberat din cătușele alienării sociale, omul își poate regăsi esența umană. În acest fel, visurile oamenilor celor mai aleși trec din sfera deziderateior pioase în aceea a înfăptuirilor concrete și tot în acest fel se rezolvă contradicția dialectică dintre perenitatea normelor etice și caracterul lor istoricește determinat.

Cititorul *Lucian Boboc* din Turda ne roagă să-i comunicăm titlul exact al primului ziar din lume. Dacă facem abstracție de foile cu apariție neregulată, ivite încă de la sfîrșitul secolului al XV-lea, la cîteva decenii după inventarea tiparului, primul ziar, cu titlu fix și cu apariție regulată (săptămînală), a apărut la începutul anului 1609 la Strasbourg, editat fiind de către tipograful Johann Carolus. Titlul exact (în vechea ortografie germană) era: «Relation; Aller Fürnemmen vnd gedenckwürdigen Historien so sich hin vnnd wider in Hoch vnnd Nieder Teutschland auch in Franckreich, Italien, Schott vnd Engelland, Hisspanien, Hungern, Polen, Siebenbürgen, Wallachey, Moldaw, Türckey etc. Jnn diesem 1609. Jahr verlauffen vnd zutragen möchte. Alles auff das trewlichst wie ich solche bekommen vnd zu wegen bringen mag in Truck verfertigen will». Ceea ce, în traducere aproximativă, ar însemna: «Relatări a tot felul de întîmplări nobile și demne de atenție care cînd și cînd în acest an 1609 s-au desfășurat și au ajuns la cunoștință din Germania de Sus și de Jos, Franța, Italia, Scoția și Anglia, Spania, Ungaria, Polonia, Transilvania, Valahia, Moldova, Turcia etc. Toate încredințate tiparului cu fidelitate așa cum le-am aflat și le-am cîntărit». După cum se vede, titlurile lungi, astăzi la modă în teatru și cinematografie, se practicau și la începutul secolului al XVII-lea. Dar ceea ce este deosebit de important pentru noi e faptul că în titlul primului ziar din lume sînt cuprinse și informațiile privind cele trei țări române (în condițiile în care numele unor țări mai mari sau mai apropiate de Strasbourg nu sînt menționate). De unde putem trage concluzia că atunci, ca și acum, dacă un ziar vrea să-și afirme prestigiul și în același timp să atragă cititorii, trebuie să publice știri despre România. Aviz amatorilor.

IDEALUL REVOLUȚIONAR-IDEALUL SPIRITULUI TÎNĂR

multilateral dezvoltat, pentru că o societate multilateral dezvoltată nu se poate clădi decît cu oameni cu o pregătire vastă și solid însușită. Și poate prima năzuință a noastră este aceea de cunoaștere. Idealul de cunoaștere este unul peren pentru spiritul revoluționar.

ION MIHAI: Idealul revoluționar la noi, muncitorii, se manifestă cu predilecție în înțelegerea necesității de a munci, de a depune o activitate utilă societății.

Preocuparea esențială a celor care au activat în condițiile capitalismului era de a răsturna societatea nedreaptă. De aceea mai clară pentru ei era ideea de contestare decît aceea de promovare. Astăzi, noțiunea de ideal militant este potențată în și mai mare măsură prin faptul că țelurile, diversificate la maximum, sînt mult mai precis conturate în chiar programul general al partidului. Ce vreau să spun? Să luăm de exemplu conceptul lansat de Congresul al VIII-lea al U.T.C. de educație prin muncă și pentru muncă, care ar putea foarte bine fi tradus cu «prin noi, pentru noi, pentru societate». Munca este valoarea supremă dar și modelatorul conștiințelor noastre. Sau oricare altul dintre comandamentele teoretice ale politicii partidului, toate sînt în același timp sarcinile și idealurile noastre. Bunăoară lărgirea consecventă a democrației socialiste nu e o treabă ușoară. Dacă ar fi fost așa, s-ar fi făcut dintr-o dată în această democrație vom trăi și noi, și copiii noștri. Poate ea să nu constituie un obiectiv permanent al oricărui tînăr? Sau mai există încă vocația unora de a se acoperi cu aprobări și paraaprobări. Decizia comportă risc și acest risc nu toți sînt dispuși să și-l asume în limita

LIVIU KISS: Eliberarea de această povară sufletească nu a fost chiar o simplă operație chirurgicală.

funcțiilor ce le-au fost atribuite. Viitorul societății noastre depinde de felul în care fiecare dintre noi ne asumăm efectiv răspunderile ce le avem în cadrul sectorului în care activăm. Tinerii, noi uteciștii, ne putem aduce un aport substanțial la realizarea programului partidului privind adîncirea democrației socialiste și mărirea răspunderilor sociale. De asemenea, partidul militează pentru promovarea valorilor științei, pentru integrarea mai rapidă în această revoluție științifică și tehnică contemporană. Nu te poți realiza ca membru al societății socialiste fără a fi un promotor al noului și nu poți fi un promotor al noului fără să-ți însușești și să lupți pentru aplicabilitatea științei la locul tău de muncă. Exemplele mele ar putea fi continuate cu lupta împotriva rutinei, a tot ceea ce uniformizează și se opune noului, mersului înainte, împotriva spiritului individualist, mic-burghez, de indiferență față de marile aspirații ale poporului, împotriva mentalităților vechi, retrograde, a obiceiurilor și moravurilor care poartă amprenta modului de viață burghez.

Idealul nostru, al muncitorilor, este de a uni elanul revoluționar cu știința, de a gîndi activ, profund îndrăzneț...

AL. BONDOC: Revin asupra unei afirmații sau mai exact asupra unui cuvînt care a fost pronunțat aici: sacrificiu, ca să fac precizarea că niciodată n-am simțit și nici tovarășii mei n-au simțit că se sacrifică pentru cineva. Noi am trăit așa pentru că noi am ales acest drum. Pentru noi. Am simțit necesitatea de a merge pe drumul partidului, și am mers. Există încă această idee, superficial admisă, că noi am fi fost generația de sacrificiu. Afirmația se referă, cred, la faptul că n-am ajuns decît tîrziu să ne vedem idealurile înfăptuite. Totuși nu e adevărat. Nici noi, și cu atît mai puțin dumneavoastră, tinerii, nu sîntem generații de sacrificiu. Noi nu ne înscriam în U.T.C., noi intram în organizație, adică alegeam un drum în viață.

D. CRĂCIUNEANU: Pentru mine, intrarea în organizația revoluționară a tineretului a însemnat o delimitare riguroasă a drumului pe care îl am de urmat, atingerea primei etape a idealului meu de viață. Pentru că așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea de la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971, «a fi cu adevărat marxist-leninist înseamnă a fi un explorator îndrăzneț și experimentat al drumului nou pe care îl deschide omenirii socialismul și comunismul, un cutezător vizionar al zilei de mîine pornind de la realitățile și cerințele arzătoare ale zilei de azi, precum și de la concluziile generalizate pe plan teoretic ale experienței de ieri și de azi». Este un ideal spre care tind și pentru realizarea căruia nici un efort nu mi se pare prea mare.

REDACȚIA: *Alegerea unui ideal, motivarea ca și reprezentarea lui în toate ipostazele posibile nu reprezintă totuși decît un început, traducerea lui în fapt, angajarea conștientă și deliberată pe acest drum este aceea care în ultimă instanță justifică și validează opțiunea noastră.*

AL. BONDOC: Angajarea presupune ancorarea totală în social, în întreaga viață a societății. Nu numai din punct de vedere profesional și obștesc, dar din toate punctele de vedere ale transformării prin care trecem noi și societatea. O angajare activă presupune atitudinea de a nu sta alături, de a nu te împăca cu nimic din ceea ce nu este bine. În mersul nostru înainte nu parcurgem o cale lină, sînt multe urcușuri ca și hopuri. Fiul meu spunea deunăzi că el nu este de acord cu felul în care se organizează în școală munca voluntar-patriotică. L-am întrebat de ce vine la mine și nu discută această chestiune în organizația U.T.C.... Uneori, oricît de bine intenționați am fi, cădem în păcatul, cu care de altfel am fost obișnuiți un timp, de a

ION MIHAI: Sau mai există vocația unora de a se acoperi cu aprobări și paraaprobări.

aștepta ca altcineva să ne rezolve problemele noastre. Fiecare din noi trebuie să plecăm de la ideea că nimic din ceea ce se întîmplă în jurul nostru, în întreaga societate, nu ne este străin, că totul ne privește personal, că sîntem implicați cu propria noastră viață.

D. CRĂCIUNEANU: Multă vreme n-am înțeles de ce Tolstoi afirma că a înțelege înseamnă a ierta. Nu mă împăcam cu ideea compromisului pe care-o conținea maxima scriitorului. Dar nici nu realizam mecanismul psihologic care poate declanșa un asemenea proces. Mai tîrziu mi-am dat seama că, de fapt, eu substituiam pe furiș conceptului de a înțelege pe acela de a afla. A înțelege nu înseamnă înmagazinare de cunoștințe, de informație dintr-un domeniu sau altul și nici chiar revelația descoperirii unui adevăr. A înțelege înseamnă mai mult. Înseamnă o stare pe care ți-o dă asimilarea, confundarea cu adevărurile la care ajungi, măsura ei fiind acțiunea. Pentru Tolstoi acțiunea care valida înțelegerea era iertarea, pentru mine, pentru noi, tinerii, a înțelege înseamnă a te angaja. Mai există elevi care-și închipuie că îngrămădirea în depozitele memoriei a cît mai multe cunoștințe de specialitate înseamnă totul. Evident, însușirea cunoștințelor teoretice la materiile care se învață în școală este datoria noastră predilectă. Dar nu e totul. Arcuirea reflexivă asupra realităților pe care le trăim, asupra fenomenelor lumii contemporane, asupra a tot ceea ce se întîmplă în această țară ce parcurge în ritmuri dintre cele mai înalte atîtea perioade de care istoria ne-a vitregit, a înțelege deci toate astea înseamnă în primul rînd angajarea fermă în social, în viața social-politică a țării, înseamnă să devii un participant activ la viața organizației U.T.C., ale cărei scopuri și idealuri ne unesc pe toți într-o singură generație de constructori.

C. DIACONESCU: Tineretul este avid de cunoaștere, dar aș spune nu de cunoaștere abstractă, ci o cunoaștere care să slujească acțiunii de fiecare zi, o cunoaștere care să genereze angajarea. Pentru că o veritabilă angajare este doar aceea făcută în urma unei alegeri conștiente, alegere pe bază de cunoaștere, de însușire fermă a ideologiei marxist-leniniste. Nu o cunoaștere pur livrească, ci o cunoaștere pornită de la practică, o cunoaștere ca termen generic pentru foarte multe lucruri și nu doar percepere a unor lucruri înscrise în cărți. Cunoașterea a tot ce ne înconjoară, fenomene științifice și în aceeași măsură fenomene sociale. Poate că ce spun eu e un deziderat. Dar orice ideal pînă se înfăptuiește rămîne un deziderat. Apoi există alte idealuri, mai înalte... Cred că societății noastre îi este caracteristic acest fapt de a amplifica în fiecare zi idealurile, de a da noi dimensiuni vieții umane, de a o determina să-și pună mereu noi idealuri și a se raporta continuu la real, la realul care se depășește permanent pe sine. De altfel, ceea ce se petrece în acest an la noi în țară e dătător de măsură pentru ceea ce înseamnă a perfecționa o societate: a fi mereu atent la ceea ce se întîmplă, a înțelege necesitățile fiecărui moment și fiecărei clipe pe întreg ansamblul și în cele mai variate domenii, sub cele mai variate aspecte și, mai ales, a te opri asupra acelora cu care perfecționezi societatea astăzi și mîine și în continuare. O societate revoluționară ca a noastră nu poate fi gîndită și clădită decît de revoluționari.

CRISTACHE NICOLAE: ...adică acea latură romantică a modelului revoluționar.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

utilitatea investițiilor sportive

Mîine se încheie la Miercurea Ciuc turneul internațional de hochei pe gheață care a întrunit adeziunea a șapte echipe naționale străine și care poartă (destul de pretențios) titlul de Campionat mondial al grupei C. Jucători din Austria, Bulgaria, R.P. Chineză, Danemarca, Italia, Olanda și Ungaria și-au disputat pucul cu crosele, pentru a obține un loc mai sus în ierarhia hocheiului mondial. Tot acest eveniment ar putea să ne lase indiferenți, dacă am face abstracție de faptul că sîntem gazda competiției și de împrejurarea că de deznodămîntul ei depinde și compania în care se vor învîrti la anul hocheiștii români. În capitala Harghitei s-a desăvîrșit construcția unui impunător patinoar artificial acoperit (putînd adăposti pînă la 4 000 de spectatori) și s-a durat, în strînsă conexiune de interese, un nou și modern hotel turistic, de 8 nivele. La prima vedere efortul pare uriaș, raportat la dimensiunile urbei, pentru că în zilele campionatului mondial, de pildă, unul din șase locuitori era cu siguranță în tribunele încălzite la 15 grade.

Asemenea situații nu sînt noi și nici observațiile de dată prea recentă. În lumea sportului, sau mai precis în lumea olimpică, de vreun deceniu se tot pune problema utilității investițiilor pentru o competiție de scurtă durată și în localități prea mici ca să justifice cheltuiala. Fii bine, în toate cazurile cercetate s-a constatat că prețul nu e mare pentru a fi și gazde bune și beneficiarii unor circumstanțe. Cu alte cuvinte, în toate orașele care au investit pentru organizarea unei competiții importante cîștigul ulterior este imens, pe de o parte în echipament urban (de toate naturile), pe de altă parte în ambianța creată și care este totdeauna favorabilă progresului ulterior (fie și numai pe plan sportiv).

Aceste gînduri ne-au îndemnat să-i punem primarului orașului, Raduly Elek, întrebarea: «Cum vor fi valorificate instalațiile?»

Răspunsul său este elocvent: «Sîntem capitala unui județ cu veleități turistice, așa că noul hotel din Miercurea Ciuc nu poate decît să favorizeze fluxul turistic. În ce privește patinoarul, îl considerăm încă prea mic, ați văzut doar în zilele de meci că nu puteai arunca un ac; ba chiar ne-ar mai trebui încă unul». Cu tot aerul șăgalnic, cuvintele acestea nu-s de glumă. Și nici intenția de a ține patinoarul artificial în activitate timp de 10 luni pe an.

În holul patinoarului, într-o improvizată expoziție sportivă, am văzut un afiș care atesta activitatea hocheistică la Miercurea Ciuc încă din 1929. Astăzi sînt în oraș 12 echipe, iar în județ peste 80, incluzînd formații școlărești și sătești. O clasă a liceului din oraș se specializează în hochei pe gheață. Cu asemenea premise și cu proiectele aflate mai înainte, investiția de la Miercurea Ciuc nu ni se pare de loc hazardată. «Polul frigului» vrea să devină «cetatea hocheiului». Austriacul Walter Wasservogel, reprezentantul Ligii internaționale de hochei pe gheață, le spunea gazdelor că aceasta-i singura cale de progres în sport și că toată admirația sa merge spre ceea ce s-a creat în acest mic oraș.

Cu doi ani în urmă, alt oraș provincial românesc, Galațiul, și-a oferit ospitalitatea aceluiași campionat mondial și în condiții similare. Este semnificativ faptul că orașele țării noastre intră tot mai mult în circuitul marilor organizatoare de competiții internaționale fără a neglija firești beneficii autohtone, pe diverse planuri.

Sînt în curs de finisare și alte patinoare artificiale la Cluj, Timișoara, Sibiu. Amortizarea investițiilor va veni cu siguranță și cu dobîndă. Nu aflu de repede pe cît presupun cei grăbiți. Nu trebuie probabil să ne așteptăm la minuni nici din partea Campionatului mondial al grupei B, în care echipa României va juca la București, la sfîrșitul acestei luni. Oricare va fi rezultatul, el nu va reprezenta încă recolta noilor patinoare. Generațiile de patinatori și de hocheiști se cresc în cîțiva ani. Totul e să semeni bine. Numai astfel prețul investițiilor sportive nu va mai părea nimănui prea mare.

REPERE CONTEMPORANE ÎN ȚARA PIRAMIDELOR

Fotoreportaj de Corneliu VLAD și Radu CRISTESCU

Alexandria — orașul-port, unul dintre punctele de racordare a țării la circuitul mondial al schimburilor, domeniu în care Egiptul, cu o economie în plină dezvoltare, se manifestă astăzi dinamic și activ. Totodată aici se află un mare șantier naval (fotografia de sus).

«Vă aflați în locul cel mai vestit din lume — platoul Giseh». Este prima replică a spectacolului «Sunet și lumină» care are loc aici, lîngă sfinx și piramide, în fiecare seară. Elementul antic și cel oriental sînt elocvent reprezentate; cel modern constă, poate, în atitudinea degajată a beduinului în fața aparatului fotografic (fotografia din mijloc).

Această strănepoată a lui Nefertiti, eliberată de rigorile voalului, privește cu încredere viitorul. Un sfert din populația țării o constituie astăzi tineretul — creșterea medie anuală a populației este de 750 000 locuitori (fotografia de jos).

Pe platoul de granit de la Giseh, nu departe de Cairo, unde se află sfinxul și marile piramide, am văzut nu demult instalate cîteva «creiere electronice». Însoțitorii mi-au explicat că prin emitere de radiații X ele vor contribui la dezvăluirea misterelor vechii civilizații egiptene, ascunse în marile morminte ale lui Kheops, Khefren și Mykerinos. Este numai unul dintre numeroasele aspecte ale întrepătrunderii diferitelor vîrste ale civilizației dezvoltate în ultimii șase mii de ani în Valea Nilului.

Sinteza anticului, orientalului și modernului dă o configurație specifică Egiptului contemporan — Republica Arabă Egipt. Consemnată de toate îndreptarele turistice, ea este evidentă literalmente la fiecare pas oricui a fost confruntat direct cu realitățile egiptene.

Prevalent este însă, pretutindeni în Egipt, nou. Blazonul său, în modalități și ipostaze nenumărate, marchează toate sectoarele realității egiptene. De-a lungul Nilului, pămînturile rodesc azi nu sub zodia capricioasă, de mii de ani, a fluviului, ci sub aceea, statornică și binefăcătoare, a marelui obiectiv hidroenergetic de la Assuan, care a deschis o nouă etapă și în acțiunea de valorificare, în beneficiul agriculturii, a pămînturilor aride. La Helouan, centrul vital al industriei grele egiptene, în jurul combinatului siderurgic gravitează, acum, o uzină de automobile și o alta de vagoane de căi ferate, o fabrică de ciment și o alta de bumbac. Regiunile de vest, întinderi nesfîrșite, altădată acoperite de nisip, sînt străbătute acum de armătura conductelor petroliere ce transportă țițeiul exploatat, de numai cîțiva ani, în apropiere de Alamein. Și, bineînțeles, nou îți apare deosebit de evident la Cairo, prin tinerele sale fabrici și uzine, prin cartierele populate de blocuri pastelate, ridicate în ultima vreme.

Țară a sfinxului și a piramidelor și leagăn al uneia dintre marile civilizații ale lumii, Republica Arabă Egipt este astăzi un stat angajat într-o operă de mari transformări sociale, de recîștigare a timpului pierdut.

Călătorului român pe itinerarele Egiptului contemporan, cele văzute în această țară îi oferă un sentiment sporit de satisfacție; el este legat de mărturiile multiple, întîlnite în cele mai diverse sectoare ale vieții egiptene, privitoare la legăturile statornicite între Egipt și România, care se materializează în forme de cooperare menite să consolideze totodată vechi raporturi de prietenie. Pe ogoarele din Al Tahrir, de pildă, ca și din alte ținuturi, sînt folosite tractoare U-650, semănători și mașini de recoltat românești. Două importante obiective industriale — fabrica de produse sodice de la Alexandria și complexul de fosfați de la Hamrawein — sînt construite în colaborare de cele două țări.

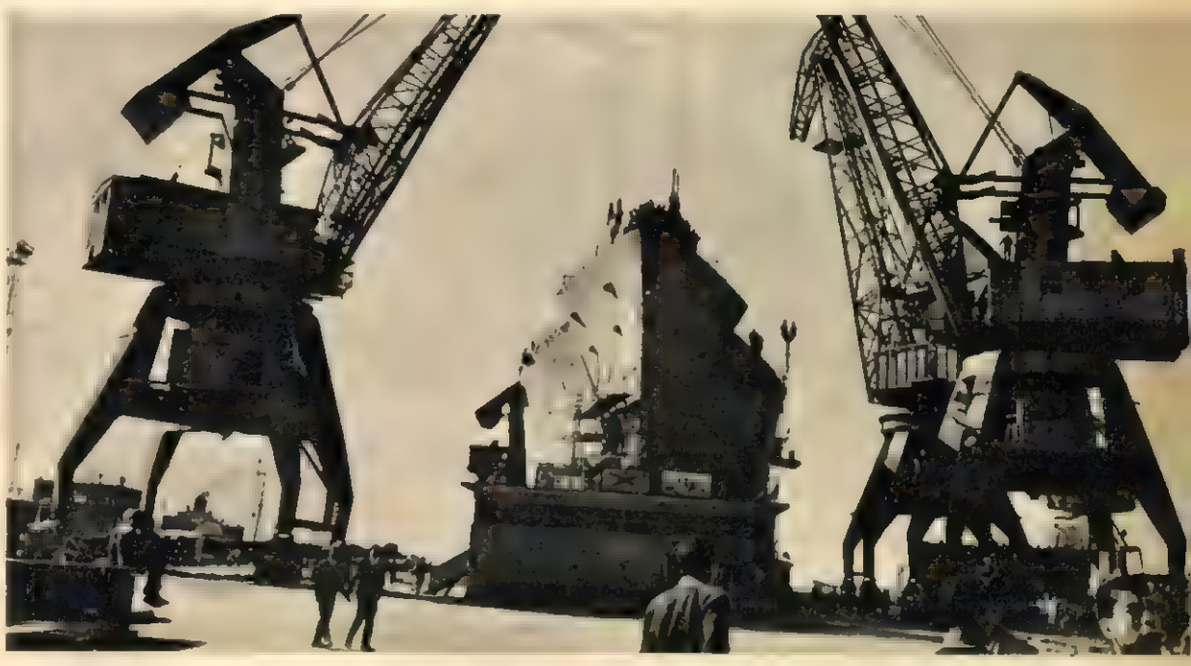

Dar bunele relații, ce se dezvoltă în interes reciproc, dintre România și Egipt își găsesc încă alte numeroase forme de expresie.

Egiptul confruntat cu trecutul său, Egiptul în drum spre viitorul pe care și-l croiește ca țară liberă — iată ecuația care ar putea defini bilanțul unei călătorii întreprinse prin Republica Arabă Egipt. Din mănunchiul de impresii, rod al unei asemenea vizite, vă prezentăm cîteva imagini sugestive din viața Egiptului contemporan.

se-ntoarce brazda-n bărăgan

de Sergiu **ANDON** Fotografii de Elena **GHERA**

1

2

La stînga şoselei se întinde cîmpia. La stînga cîmpiei se întinde tot cîmpia. Iar peste cîmpia Cîmpiei Bărăganului se întinde în continuare Bărăganul.

Mă rotesc în jurul axei mele. Trei sute şaizeci de grade, un tur complet. Puteam face liniştit rămăşag; de jur împrejur, cît vezi cu ochii, nu se zăreşte nici o tufă sărmană, nici o movilă, nici măcar un muşuroi. Există un singur reper, orizontul. Prin el păşeşte, de la o margine la cealaltă, un dorobanţ bizar, un sol c-un steag înalt din plastic. Calcă imensitatea cîmpiei. Rar şi apăsat. Măsoară. Măsoară cu pasul universul cu o singură dimensiune. Treizeci de călcături mari, apoi se opreşte şi ridică steagul. Steagul lui din polietilenă. Steagul lui transparent prin care se vede orizontul.

Dorobanţul singuratic este ţăranul acestei primăveri. La fiecare două minute apasă cîte treizeci de paşi lateral către orizontul acela încăpăţînat, nesigur, apoi ridică spre cer prapurele lui făcut dintr-o foaie de sac din plastic, sfîntit cu superfosfat şi azotat de amoniu. Întîmpină un mesager ceresc. E.E.K.E.

YR-E.K.E. a introdus în Bărăgan un element deosebit ritmul aeronautic. Pe fondul hărniciei strămoşeşti, pe fondul mai nou al ritmului mecanizării, pe fundalul uriaş al cîmpiei fără margini, căreia trebuie să i se stoarcă munţi de roade, a fost implantat ritmul neobişnuit al benzii rulante. Libelula aviaţiei utilitare este capabilă să înghită în buncărul ei cîteva sute de kg de îngrăşăminte, pe care să le risipească într-un zbor de un minut, cu întoarcerea—două. Aterizează la fix între saci, iar oamenii de la sol trebuie să-i umple din

3

4

nou buncărul, avînd la dispoziţie alte două minute. În sinea lor ţăranii n-au fost de acord cu acest ritm şi, printr-o înţelegere tacită a braţelor, au comprimat timpul de încărcare a prafurilor la 55 de secunde. Prin aceasta ei au corectat noţiunea de viteză sub înseşi aripile aviaţiei. S-a petrecut în Cîmpia Română, între satele Malu şi Valea Măcrişului (foto 1).

Dar aviaţia nu va înlocui niciodată în întregime caii, după cum substanţele active nu se vor substitui cu totul gunoiului de aur. Molipsiţi de exemplu, de agrotehnică, de aburul eteric al pămîntului redeşteptat, forfoteau la grădina de legume a cooperativei şi ţăranii din comuna Ion Roată, judeţul Ilfov (foto 2).

Vorbim la timpul trecut pentru că ne referim la fotoimpresiile unui raid (fulger şi el) făcut cu mai multe zile în urmă. Faţa lucrurilor se va fi schimbat între timp. Poate vor fi dispărut şi îngrăşămintele de pe rampa staţiei C.F.R.-Bucu destinate cooperativelor agricole din Mărculeşti şi Gimbăşani, poate că cei de la Combinatul de îngrăşăminte azotoase din Năvodari vor fi început să ambaleze toate produsele, terminîndu-se o dată cu acest sistem greu şi costisitor al livrării unora dintre substanţe în vrac, ca pietrişul (foto 3).

Raidul a surprins şi cîteva locuri după care primăvara plîngea. Zăbranice de apă stătută mai acoperă ici-colo suprafeţe preţioase de teren, cum ar fi izlazul de la marginea satului Misleanu. Cîteva lopeţi, o iniţiativă, poate chiar maşina special construită pentru despicarea şanţurilor — aflată la ferma Lehliu — ar şterge o pată albă de pe harta folosirii integrale a pămîntului (foto 4).

În general însă, lozinca luptei pentru fiecare palmă de teren a pătruns în întreaga ţară, inclusiv în judeţul Ilfov şi Ialomiţa, prin care ne-am efectuat periplul. La puţini kilometri distanţă de Misleanu, ţăranii din Munteni-Buzău dădeau o replică, demnă de renumele cooperativei lor, apelor şi indiferenţei. O părticică din răspunsul dat de ţărănime îndrumărilor, angajamentelor, concluziilor, prilejuite de cel de-al doilea Congres al U.N.C.A.P. (foto 5).

În ziua de 10 februarie, toate tractoarele, semănătorile, grapele cu discuri şi celelalte agregate ale I.A.S.-Balaciu erau gata pentru campanie, pregătite pentru prima zi care putea fi furată iernii. Această zi a fost neobişnuit de devreme, — 18 februarie — şi, drept consecinţă, la sfîrşitul lunii lucrările se efectuau în toi. Arături, ultimele fertilizări, însămînţări, discuit, boronit, arături.

Pentru că totuşi primăvara... primăvara înseamnă prima brazdă (foto 6).

5

6

pe ecrane

POVESTE DE DRAGOSTE

András Balint — interpretul băiatului. Și el poate sta foarte bine lîngă Ryan O'Neal.

Judith Halász — interpreta fetei blonde din «Poveste de dragoste». Puteți să-i alăturați numele fără nici o ezitare lîngă cel al lui Ali Mac Graw.

«Love story»-ul maghiar, venind îndată după succesul poveștii americane, e oarecum nedreptățit, pentru că simpatiile noastre au mers prea în bloc către «prima dragoste». O, dacă difuzarea ar fi întîrziat de data asta programarea! Atunci, ca în această nouă «poveste» de Istvan Szabo, sentimentele noastre ar fi avut timp să se înlocuiască blînd, să se regăsească pe noile chipuri, în noile întîmplări propuse, de care să ne putem atașa tot atît de puternic. Ori măcar să încercăm, întrucît schimbul propus nu-i ușor. Filmul lui Szabo, cu aparenta lui candoare (istoria unei prietenii din copilărie transformate treptat în dragoste, obsesie, apoi din nou în prietenie și uitare), este de fapt istoria crudă a realității unor sentimente muritoare și ele, înaintea noastră. În filmul maghiar nu moare nimeni decît noi, cei de ieri, cu iubirile noastre în care credeam, cu iubirile pe care le credem, pe care deodată nu le mai credem. O dialectică blîndă și totuși foarte amară, sugerată cinematografic cu o mare finețe a detaliului psihologic, în secunde de viață amintite sau doar imaginate, dorite, montate într-un ritm capricios ca apa, mereu altă cînd țîșnește din munte ori scăldă domol cîmpia. Un tînăr (Jancsi) pleacă într-o călătorie condus de o fată frumoasă care-l va aștepta; dar băiatul pleacă să-și regăsească dragostea din copilărie, care-l obsedează, pe care n-o poate uita tocmai pentru că depărtarea retușează, estompează contururile reale, șterge detaliile neconvenabile pînă la idealizare. Fata-copil pe care și-o recheamă în amintire tînărul, veselă și încîntătoare, colț de lumină într-o copilărie traumatizată de război, devine de fapt o imagine a copilăriei însăși, imaginea flatantă a primei stîngace iubiri, o nostalgie după puritatea și inocența «paradisului pierdut». Szabo reia aici, cu un plus de poezie și rafinament cinematografic, tema miturilor din «Tatăl». Acolo, adolescentul devenea adult abia cînd reușea să se elibereze de imaginea hiperbolizată a tatălui mort pe care și-o construise copilul din nevoia de a crede într-un erou: tatăl fusese în realitate un om foarte obișnuit. Aici, tînărul (același interpret de o mare spiritualitate și finețe fizionomică) devine bărbat cînd începe să înțeleagă că fata romantică pe care o construise imaginația lui e de fapt o femeie singurică, foarte tristă, ușor agresivă în nesiguranța ei, aspră de lupta pentru existență într-o țară străină, încercînd și ea, cu disperare, să uite, dar nu prea reușind. Decalajul — uneori comic, alteori dramatic — dintre vis și realitate, dintre ceea ce își închipuia tînărul că va însemna revederea și dintre stîngăcia, aproape prozaismul cu care se petrec toate (Kata nu are vreme să-l întîmpine la gară, să stea mai mult cu el), constituie, dacă vreți, partea «conflictuală» a acestui poetic eseu despre sentimente. Pe malul mării, îndrăgostiții, în sfîrșit împreună după ani de așteptare, ar trebui să fie fericiți. Dar băiatul închide ochii și în loc de fata mult dorită și mărea atît de visata vede o stradă mohorîtă din Budapesta. Incertitudinea sentimentelor? Rapida lor veștejire? Szabo analizează, ca sub un cristal, gingășia, capriciul, neașteptatele întorsături, complicatele traiectorii ale reacțiilor noastre. De fapt, retrospectivele, întoarcerile fulgerate de imagini — obsesii de o concretețe plastică deosebită — nu reconstituie logic trecutul, nu refac precise biografii; în timpul călătoriei amintirile asediază eroul ca în «Modificarea» — romanul modern al lui Michel Butor. Trecutul e de fapt în noi, plăcută și amară sclavie, ne impresionează tot timpul, modificînd cîteodată pînă la eroare, pînă la ratare, prezentul. Frînturi de copilărie traumatizată de bombardamente — un prînz tăcut, pe un colț de masă, o mamă încercînd să păstreze o iluzie de ordine în mijlocul unei case dărîmate; o voce plăcută, ca un cîntec de leagăn; o execuție fulgerătoare, pe malul Dunării, sau o alunecare domoală a copiilor-prieteni pe sanie, la vale, într-o stare de euforie regăsită (dar într-o intensitate minoră), la prima lor întîlnire de dragoste matură. Nu, copilăria nu se poate întoarce cu toate dulcile, nostalgicele chemări de corn. Separați de viață, dar și de alt mod de a o concepe, a o trăi, foștii îndrăgostiți își pierd elanul. Revederea lor e tristă dar salutară. Au scăpat de obsesii. Se pot regăsi fiecare, cu alți prieteni, la alte vîrste ale altor iluzii.

Tehnica flash-back-ului nu e convenție formală, ea constituie însăși demonstrația filmului: trecut — prezent — viitor, totul ducem cu noi, bagaj copleșitor, încercînd alte senzații, trăiri, idealuri. Întoarcerile — refugiu comod în ieri, iluziile dificilului mîine reprezintă structura fluidă, poetică, a acestei melodioase fugi de Bach. Cu o rigoare mai mare a selecției retrospectivelor, montării unor secvențe (îndeosebi cele din timpul războiului), filmul lui Szabo ar fi cîștigat în valoare. Eu, personal (dar poate mă înșel), aș vedea și o altă interpretă. Judith Halász e într-adevăr simpatică, extrem de firească, dar mobilitatea și grația Katei-fetiță nu se mai regăsesc, din păcate, la interpreta adultă. Sau poate tocmai asta a urmărit autorul. Spre demitizarea completă a personajului.

Alice MĂNOIU

actori și roluri

1)
Un nume nou în cinematograful francez: actrița Muriel Catala, grațioasa interpretă din filmul Ninei Companeez «Faustine și frumoasa vară».

Foto UNIFRANCE

2)
Orice străduință de recunoaștere ni se pare zadarnică. Clovnul din fotografie este Shirley McLaine în filmul «Lumea lui Shirley», un serial pentru televiziune realizat în colaborare cu «Billy Smart's Circus» (adică «Circul lui Billy Istețul»).

3–4)
Robert Mitchum și Rita Hayworth sînt parteneri în filmul lui Ralph Nelson «Mînia lui Dumnezeu». Turnările au loc în Mexic.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FRANKLIN Sidney

Regizor și producător american, născut la San Francisco (California), la 21 martie 1893. Lucrează în domeniul filmului din 1915 la Bosworth Comp. ca asistent operator, iar din 1916 până în 1918, în colaborare cu fratele său Chester Franklin, face regie la casele Triangle și Fox. Anii '20 marchează perioada lui de afirmare la casa Metro-Goldwyn-Mayer, unde își cîștigă un renume (binemeritat) de bun dirijor de actori, asigurînd gloria și strălucirea unor mari vedete (în special feminine) ca: Norma Talmadge (*Safety Curtain, Forbidden City*), Constance Talmadge (*Two Weeks, East is West, Her Sister from Paris*), Mary Pickford (*The Hoodlum, Heart o'the Hills*), Marion Davies (*Beverly of Graustark, Quality Street*), Greta Garbo (*Orhidee sălbatice*), Norma Shearer (*The Actress, The Last of Mrs. Cheyney*) etc. Perioada sonoră îi aduce alte mari succese de critică și public, ca: *Jenny Lind* (1930), cu Grace Moore, *Serenada dragostei* (id.), cu Ramon Novarro, *Lady of Scandal* (id.), *The Guardsman* (1931), *Intimități* (id.), cu Norma Shearer, *Dragoste dincolo de mormînt* (1932), cu Norma Shearer, Fredric March, Leslie Howard, *Reunire la Viena* (1933), cu John Barrymore, *Fecioarele din Wimpole Street* (1934), cu Norma Shearer, Fredric March, Ch. Laughton, *Îngerul întunericului* (1935), cu Merle Oberon, Fredric March, Herbert Marshall, *Ogorul* (1937), cu Luise Rainer, Paul Muni. Din 1937 se dedică producției de filme, obținînd mari satisfacțe artistice cu: *Prietena noastră moartea, Podul Waterloo, Madame Curie, Homecoming* etc. A obținut (ca producător) două Oscar-uri speciale pentru filmele *Recoltă la întîmplare* și *Mrs. Miniver* (1942—1943).

Fratele său, *Chester FRANKLIN* (născut la San Francisco, 1890), a debutat ca desenator de «cartoons», făcînd apoi asistență de regie pe lîngă D.W. Griffith. În timpul perioadei mute a realizat filme pentru tineret (*Aladdin, insula comorilor* etc.) și polițiste (serialul *Slim Detective*) În anii vorbitorului se remarcă mai ales prin: *Vanity Fair* (1932) cu Myrna Loy, *The Iron Master* (id.), *Sequoia* (1935), cu Jean Parker, *Run-Tin-Tin salvator* (1936), *The Painted Hills* (1951). Este membru al Academiei Motion Picture Arts and Sciences

FREDA Ricardo

Regizor italian de film, născut la Alexandria (Egipt), la 24 februarie 1909. Renunță la ziaristică pentru a se dedica cinematografului, la început ca scenarist (1938) apoi ca regizor, cu *Don Cesare di Bazan* (1942), cu Gino Cervi, demonstrînd o bună stăpînire a mijloacelor tehnice și o anume predilecție pentru filmul de aventuri. După război, după ce realizează numeroase filme pe temele cele mai diverse, se dedică cu mult zel, și cu bune rezultate pe plan spectacular, genului istoric-mitologic. Astfel, după cîteva ecranizări clasice *Aquila nera*, după Pușchin, *I miserabili*, după Hugo, și *Hagi Murad*, după Tolstoi, și o serie de filme de capă și spadă ca: *Il cavaliere misterioso, Il conte Ugolino, Guarany, Il figlio di d'Artagnan*, se consacră filmului istoric, mergînd pe linia unor Gallone sau Guazzoni în superproducții ca: *Spartaco* (1953), cu Massimo Girotti, *Teodora* (1954), cu Giannamaria Canale, *Beatrice Cenci* (1956), *I giganti della Tessaglia* (1961) *Oro per i Cesari* 1963), *Genoveva de Brabant* (1964)

Inegal, cultivă fără nici o reticență genul filmului de aventuri de tip popular, cum ar fi seria *Mariste* ecranizări ambițioase ca *Romeo și Julieta* (a treia versiune sonoră — 1964), inspirată mai mult din cronicile veroneze decît din tragedia shakespeariană, cu doi interpreți foarte tineri: Geronimo Meynier și Rosemarie Dexter; filme fantastice în stilul englezesc al «ghost-story»-ilor: *L'orribile segreto del dot. Hichcock* (1962), *Lo spettro* (1963), *Maresque, obiettivo, allucinante* (1967); melodrame «fin de siècle» ca *Roger La Honte* (1966), turnat în Franța cu Irene Papas, Georges Géret.

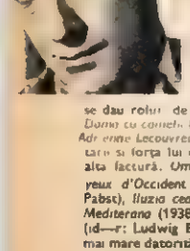

FRESNAY Pierre

Actor francez de film și teatru, de origine alsaciană, născut Pierre Jules Louis Laudenbach, la Paris, la 4 aprilie 1897 O altă ilustră figură a cinematografului francez de ieri. A început,ca mai toți marii actori,prin a face teatru la o vîrstă foarte tînără. (La 22 de ani face deja parte din ansamblul Comediei franceze). La un prim contact cu cinematograful în 1915, într-un film patriotic *France d'abord*. În anii '20 face sporadice apariții în filme mute ca: *Les Mystères de Paris, Le Petit Jacques, Rocambole, La Vierge Folle*. Dar veritabila sa afirmare se va produce o dată cu apariția vorbitorului, în special în trilogia marsilieză a lui Marcel Pagnol: *Marius* (1931), *Fanny* (1932) și *César* (1935 Pentru prestanța lui și vocea-i cu grave inflexiuni se dau roluri de prim-amorez în filme dramatice de mare spectacol, ca *Doamna cu camelii* (1934), *Koenigsmark* (1935), *Romanul unui tînăr sărac* (id.), *Adrienne Lecouvreur* (1938), *Duelul* (1939) Pentru tactul, finețea interpretării și forța lui dramatică i se rezervă roluri mai complexe în filme de altă factură. *Omul care știa prea multe* (1934—r: Hitchcock), *Sous les yeux d'Occident* (1935—r: M. Allegret), *M-lle Docteur* (1936—r: G.W. Pabst), *Iluzia cea mare* (1937—r: J. Renoir), *Le puritain* (id.), *Alarmul în Mediterana* (1938), *Căruța fantomă* (1939—r: J. Duvivier) și *Trei valsuri* (id—r: Ludwig Berger). În anii războiului cunoaște o popularitate încă mai mare datorită unor filme polițiste inspirate din romanele lui Steeman și Simenon, unde interpretează rolul comisarului Maigret, precum și ca protagonist a două filme insolite, unul amestecînd realul cu fantasticul *Mina diavolului* (1942—r: M. Tourneur), altul în care realitatea ia înfățișarea unui coșmar. *Scrisori anonime (Le Corbeau* — 1943,r C. Clouzot) Dintre numeroasele filme realizate ulterior vom mai cita *Idolul* (Păcatul) (1946), *Monsieur Vincent* (1947), *Condamnații* (id.), *Aligron baccon* (1949) *Dreu a besoin des hommes* (1950), *Monsieur Fabre* (1951) *Un grand patron* (id.), *Il est minuit, Dr Schweitzer* (1952), *Evadații* (1954), *Les aristocrates* (1955). *Les vieux de la vieille* (1960) etc.

FREUND Karl

Operator și regizor de film (în S U A.), născut în Cehoslovacia, la 6 ianuarie 1890; mort la Santa- Monica la 3 mai 1969. Poate cel mai important operator din istoria filmului Aportul său artistic la o serie de capodopere ale școlii germane mute este esențial. Colaborează astfel cu F.W. Murnau la: *Satanas* (1919 *Brennende Acker* (1922), *Austreibungg* (1923). *Ultimul om* (1925), *Tartuffe* (id.), *Faust* (1926), cu H. Galeen: *Golem* (1920); cu C. Th. Dreyer: *Michaël* (1924), cu Fritz Lang: *Metropolis* (1926); cu E.A. Dupont *Variété* (id.); cu Walter Ruttmann: *Berlin* (1927), cu Paul Czinner: *Dona juana* (id.), *Domnișoara Elsa* (1929) După cîteva prime filme sonore în patrie: *Dragoste la poruncă* (1930), *Contesa de Monte-Cristo* (1932) etc., se stabilește în S.U.A. unde va semna imaginea unor filme ca: *Bad Sister* (1931), *Dracula* (id.), *Crima din str. Morgue* (1923), *În umbra fericirii* (id.), *Air Mail* (id.). În 1932 trece și la regia de film cu unul dintre clasicele genului fantastic: *Mumia*, cu Boris Karloff. Va mai semna ulterior cîteva filme inegale ca: *Moonlight and Pretzels* (1933), *Uncertain Lady* (id.), *În slujba mamiculuk* (1934) și a unui alt remarcabil film de atmosferă: *Mimie lui Orlac* (1935) cu Peter Lorre. Se reîntoarce apoi la operatorie asigurînd imagines unor filme de prestigiu ca: *Doama cu camelii* (în col.), *Parnell, Ogorul* pentru care primește în 1937 premiul Oscar; *Contesa Walewska, Infernul îngerilor, Baricada, Mîndrie și prejudecată, Tortilla Flat, A șaptea cruce, Undercurrent, Key Largo* etc. Din 1950 activează ca regizor și operator la TV americană.

film

Krzysztof ZANUSSI,

autorul filmului „VIAȚĂ DE FAMILIE"

corespondență specială pentru „Flacăra" primită prin Interpress

Zanussi este la ora actuală cel mai strălucit reprezentant al tinerei noastre generații de creatori, unul dintre acei autori totali care au întinerit cinematograful polonez. De la lucrarea sa de diplomă «Moartea unui provincial», regizorul acumulează premii după premii: Veneția 1967, Moscova 1967, Manheim 1968, Valladolid 1968 (pentru acest prim film realizat în facultate), apoi trei distincții acordate adevăratului său debut, «Structura cristalului», dobîndite la Festivalul de la Mar del Plata 1970 (pentru regie, pentru cel mai bun debut și premiul cineclubului argentiniene).

Înfățișarea lui Zanussi ne amintește fără putință de tăgadă că ne aflăm, mai întîi și mai întîi, în fața unui... lucrător științific. Cea dintîi formație a artistului este cea de fizician, iar echilibrul și puterea de concentrare îl însoțesc totdeauna pe platou; nu se întîmplă vreodată să nu știe precis ce vrea, dar nu este apodictic sau încăpățînat, se dovedește gata să schimbe ceva în funcție de o sugestie binevenită. Omul de știință ce sălășluiește în Zanussi și-a spus cuvîntul și în filmul său «Structura cristalului», după părerea noastră cea mai bună creație a sa de pînă acum.

Pentru prima dată cinematograful polonez lansa, în termeni foarte pregnanți, întrebarea: valoarea omului contemporan se poate defini exclusiv numai prin cariera sa? Zanussi prezintă o scară de valori care, în aparență, se exclud: dreptatea pare a se afla nu numai de partea aceluia care prin munca sa asiduă devine un fel de artizan al propriei poziții sociale, care atinge toate treptele carierei, ci și de partea aceluia care renunță uneori la toate acestea în favoarea unui mai deplin acord cu el însuși, pentru a avea sentimentul deplinei responsabilități a destinului său, pentru a găsi timp să mediteze asupra complexității lumii înconjurătoare și a raporturilor dintre oameni. I-am propus cineastului să începem discuția pornind de la acest punct.

— Aceste observații nu trebuie să capete un ton atît de categoric — spune Zanussi. Mi se pare că nimeni nu are dreptul să impună omului sclavia propriului său talent. După părerea mea, dacă un scriitor, exersîndu-și meseria, se simte amenințat în condiția sa de om de o anumită unilateralizare, trebuie să aibă dreptul de a părăsi literatura. La fel, fizicianul trebuie să lasă din laborator. Eroul meu, cel care se instalează în provincie, consideră că este mai important pentru el să se regăsească pe sine însuși decît să împlinească un singur aspect al personalității sale, cultivîndu-și cu exacerbare meseria. Și eu, la rîndul meu, cred că sîntem amenințați de pericolul restrîngerii ariei unor activități importante, din punct de vedere moral, ale omului. Dar nu vreau să impun spectatorului o judecată, îl las să judece singur rațiunile care i-au călăuzit pe eroi.

— Am impresia totuși că acestui spectator nu-i va fi chiar ușor să judece rațiunile eroilor din celălalt film al dv., «Viață de familie».

— Aș vrea ca spectatorii mei să întîmpine mereu astfel de «greutăți». Trebuie să recunosc însă că la conferința de presă ce a urmat premierei cu «Viață de familie» cele mai multe întrebări priveau justificarea morală a comportării protagonistului, interpretat de Daniel Olbrychski. Omul are dreptul să se rupă brutal de moștenirea trecutului dacă acesta i-a devenit străin și îl împiedică în dezvoltarea sa? Eroul, cum știți, este un tînăr inginer — fiul unui fost industriaș — care în condițiile noastre de azi a găsit valori absolut noi, diferite de cele cu care a plecat din casa părintească. Nimic nu-l mai leagă de familia sa, dar aceasta din urmă are nevoie de sprijinul său moral și de unul mai prozaic, material. A rămîne însă cu ea înseamnă a spune adio ambițiilor sale și a trăi cu conștiința înfrîngerii. Tratînd un subiect moral, «Viață de familie» abordează în același timp și un subiect social. Dar mai există și aspectul psihologic al conduitei eroului. El nu poate scăpa de sentimentul unei anumite slăbiciuni asemănătoare unei tare ereditare, încearcă să se elibereze, iar efortul este adeseori chinuitor.

— Am observat o schimbare în stilul celui de-al doilea film al dv. S-ar zice că «Viață de familie» v-a pus noi probleme de meserie.

— Este adevărat că am vrut să realizez un film mai puțin ascetic în ceea ce privește modalitățile de expresie, să acord mai multă importanță manierei de a conduce povestirea. Am intenționat să părăsesc unele mijloace tradiționale ale dramaturgiei cinematografice, să înlocuiesc tensiunea ivită de pe urma loviturilor de teatru neașteptate cu una născută în toiul duelurilor psihologice dintre parteneri. Sincer vorbind, ceva îmi spune că nu am reușit întotdeauna.

— Aveți de gînd să exploatați unele posibilități ale noutății vizuale în filmele dv. următoare?

— Nu, viitorul meu film va fi mai «ascetic» decît debutul. Este vorba de povestea unui om care își face studiile prin corespondență, dar nu de dragul unei diplome, ci pentru a-și însuși știința necesară înțelegerii lumii înconjurătoare.

— Nu vi se pare că acest proiect este cam idealist, cam romantic?

— Ce să facem?! Polonezii au trecut totdeauna drept romantici. Dar cum vremurile s-au schimbat și romantismul nostru și-a schimbat culorile, nu mai găsim în el hotărîri disperate, este un romantism util. Eroul meu va fi un romantic curios care nu încetează să se întrebe cum este alcătuită lumea.

— Acordați foarte multă importanță acestui tip de cercetător romantic?

— Sînt convins că oamenii de știință sînt chemați să îmbunătățească cunoașterea noastră despre lume. Influența lor asupra vieții noastre este mult mai mare decît o pot presupune artiștii. Conștiința utilității sociale conferă noblețe unor meserii ca cele de ziarist, de arheolog, totuși influența acestor profesiuni este, relativ vorbind, mai puțin importantă. Să reflectăm mai mult asupra meseriilor care hotărăsc viitorul nostru.

— Sînteți foarte exigent cu oamenii de știință. Tot atît de mult cereți și cineaștilor?

— N-aș vrea să supăr pe nimeni, dar cred că am putea lăsa în seama televiziunii grija de a ne înfățișa istorii, povestiri. Cinematograful ar trebui să se ocupe mai mult de problemele fundamentale ale destinului uman.

Explicîndu-se pe sine însuși, Krzysztof Zanussi ni se dezvăluie și mai mult ca un artist ale cărui neliniști creatoare îmbracă adeseori haina unui discurs filozofic. Cineastul nu dă soluții dar ridică întrebări. Există aici nu numai dovada respectului pentru spectatori, dar și a curiozității sale spirituale îndeajuns de complicate pentru a nu exclude răspunsurile univoce.

Tatăl și fiul din «Viață de familie» în duel psihologic
În fotografie, doi mari actori: Jan Kreczmar și Daniel Olbrychski. Amintim că interpretul tatălui a mai jucat acum șase ani rolul unui pater familias tiranic, în filmul «Cifrul» al lui Haas. Fiul de atunci se numea Zbigniew Cybulski.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori:
Teich Elia, 24 ani, Sighetul Marmației, jud. Maramureș, str. Bogdan Vodă nr. 5: schimb de ilustrate; **Topliteanu Cornel,** 26 ani, profesor, Lupeni, str. Parîngului nr. 24, bl. A5, sc. II, et. IV, ap. 62: teatru, cinema, muzică, turism, viața tineretului, schimb de ilustrate; **Florian Eugen,** Bistrița, Piața Mică nr. 4, jud. Bistrița-Năsăud: schimb de cărți, ziare, reviste, insigne, fanioane sportive, ilustrate; **Barabaș Cornelia,** 20 ani, electrician, Buzău, str. Intrarea Iazului nr. 8: din viața tineretului, schimb de ilustrate; **Stan Vasilica,** 25 ani, învățătoare, comuna Ogrezeni, jud. Ilfov: literatură, pedagogie, film, sport; **Popovici Livia,** 40 ani, agricultor, Siret, str. 8 Mai nr. 25, jud. Suceava: numismatică; **Porcescu Adrian,** profesor, Craiova, Calea Brestei nr. 59: teme diverse; **Arion Adi,** Bîrlad, str. Karl Marx nr. 27: teme diverse; **Munteanu Vița,** elevă, Galați, str. Brăilei nr. 200: teme diverse; **Dumitrescu Vasile,** profesor, com. Broșteni, bl. A1, sc. I, ap. 8, jud. Suceava: cinema, turism, filatelie, schimb de ilustrate; **Kovacs Carol,** Cluj, str. Dostoevski nr. 6—8 bl. A, ap. 5: zoologie (în mod deosebit lepidoptere); **Fintinaru Floarea,** profesoară, comuna Baia, jud. Suceava: schimb de ilustrate; **Enc Emilia,** 23 ani, telefonistă, com. Slobozia Conachi, jud. Galați: teme diverse, schimb de ilustrate; **Suba Mircea,** 19 ani, com. Tomești, str. Livada nr. 13, jud. Hunedoara: teme diverse; **Alexandrescu Pompiliu,** 18 ani, Galați, str. Bazinul Nou nr. 31: schimb de ilustrate; **Movilă Gabriela,** 26 ani, profesoară, Ploiești, str. Clemenței nr. 52: teme diverse; **Cupciac Ioan,** Siret, str. 9 Mai nr. 21, jud. Suceava: schimb de ilustrate; **Predescu Eugen,** 25 ani, economist, Baia Mare, str. Al. Sahia nr. 11: turism; **Niță Gh. Iulian,** 18 ani, desenator, com. Merișani, sat Dobrogostea, jud. Argeș: schimb de ilustrate; **Rusu Maricica,** 18 ani, elevă, loc. Leordina, jud. Botoșani: literatură, viața tineretului; **Purcoagă Eugen,** 40 ani, contabil, com. Voineasa, jud. Vîlcea: contabilitate, prietenie; **Dascea Felicia,** 24 ani, inginer chimist, Hunedoara, bd. Dacia nr. 1, bl. G3, ap. 153: schimb de ilustrate; **Cantea Mihai,** student, Iași, str. I. Creangă nr. 73, J3 — A — 3—10: cinematografie și tehnică, artă fotografică (cu schimb de foto originale); **Bejan Florica,** 24 ani, bibliotecară, com. Bretcu, jud. Covasna: literatură, schimb de ilustrate; **Ania Cornelia,** elevă, com. Ciclova Română, sat Ilidia nr. 5, jud. Caraș-Severin: filatelie, schimb de ilustrate; **Vitral Gabriel,** 27 ani, Deva, str. Lenin, bl. I, ap. 77: teme diverse, schimb de ilustrate; **Rado Irina,** 16 ani, București, sect. 7, str. Ghirlandei nr. 5, bl. 46, sc. II, ap. 30: schimb de ilustrate; **Țicșa Matei,** com. Poiana Stampei nr. 45, jud. Suceava: schimb de ilustrate; **Dorin Lucia,** 19 ani, Iași, str. Protopopescu nr. 12: teme diverse, schimb de ilustrate; **Riza Petre,** tehnician-constructor, Caracal, str. Olt nr. 7, jud. Olt: construcții, turism, filatelie, schimb de ilustrate; **Tătaru Ștefan,** 22 ani, comuna Dolhasca, jud. Suceava: viața tineretului, schimb de ilustrate; **Scorobețiu Virgil,** 40 ani, inginer, Brașov, Calea Bucureștilor nr. 83: teme diverse, schimb de ilustrate; **Șerbu Mitică,** 24 ani, elev școala tehnică, Galați, str. Partizanilor nr. 19, bl. E5, sc. 4, et. IV, ap. 78: schimb de ilustrate.

varietăți

INIȚIATIVE VALOROASE

Doi oameni de ispravă, I.G. Duca, pe atunci ministru al instrucțiunii publice, și G. Diamandi, director general al teatrelor, au inițiat și realizat în vara anului 1914 primele reprezentații teatrale sătești. Începutul a fost făcut în comuna Potlogi din județul Dîmbovița. Un grup de actori de la Teatrul Național din București a reprezentat atunci piesa La Turnu Măgurele de Vasile Alecsandri. Au asistat la spectacol cîteva sute de țărani din localitate și din satele vecine, veniți cu multă bucurie pentru un astfel de eveniment. În fotografie: cîțiva dintre actori și reprezentanții autorităților județene, avînd în mijlocul lor pe cei doi inițiatori, Diamandi și I.G. Duca (x). A fost o acțiune bună, valoroasă, rămasă însă fără continuitate după plecarea lui Duca din fruntea ministerului.

ADDISON LOOMIS
PICTORUL MARILOR TĂCERI

Pe pictorul american Addison Loomis nu prea îl dă talentul afară din casă. Dar dacă unde nu-i talent se găsește din întîmplare ceva imaginație, e bună și aceea...
Omul nostru a plecat de la ideea că originalitatea în activitatea unui pictor nu se referă în exclusivitate la stilul său, la viziunea sa de artist interpret al vieții. Poți să te distingi nu numai prin cum și ce pictezi, ci și prin unde pictezi. Drept care, domnul Loomis și-a instalat atelierul pe fundul oceanariului de la Marineland, în sudul Californiei, în mijlocul celor două milioane litri de apă. Acolo, în lumea liniștii totale, populată de crabi, pești, șepii, — peste o sută de specii de creaturi subacvatice — pictorul-scafandru, folosind pînza impermeabilă și uleiurile nealterabile în apă, își desfășoară gama nu prea largă a posibilităților lui. Are și un model, pe Wendy Chalk, despre care se spune că e drăguță. O fi, dacă-i scoți masca de scafandru. Uneori, cîte un cîrd de pești curioși pînă la impertinență tulbură pentru o clipă munca maestrului. Dar — se consolează el — și afară te poate sîcîi o muscă...
O să rîdeți, dar pînzele lui Addison Loomis se vînd. Și încă la prețuri piticele.

TE FAC O CAFEA?

Domnișoara Annette Saunders, în vîrstă de 20 de ani, avea într-o zi întîlnire cu un amic la café-barul «Trandafirul albastru» din Churscombe Cross, Devon. Întîrziind la întîlnire peste sfertul academic, Annette, la volanul mașinii sale, a apăsat piciorul un pic mai mult pe accelerator și nu l-a ridicat nici cînd a intrat în ultimul viraj înainte de a frîna în fața cafenelei. Descrierea amănunțită a fenomenului de dinamică care a avut loc ne lipsește; nu știm nici măcar dacă a fost un efect centrifug sau unul centripet. Ceea ce știm (și se vede de altfel și din fotografie) e că Annette a ajuns cu mașină cu tot nu în cafenea ci pe cafenea, de unde a fost coborîtă și transportată, serios rănită, la spital.

PRIMA APARIȚIE PE SCENĂ, PRIMUL „DISC DE ARGINT"

Neil Reid, 12 ani, din Motherwell, Scoția, și-a încercat de curînd vocația (și norocul) de cîntăreț. Încercarea moarte n-are, — se spune — iar în cazul tînărului scoțian, chiar dimpotrivă. A fost de ajuns să cînte o singură dată «Mama mea» pentru ca firma «Disc and Music Echo» să-l invite să imprime. Și a fost de ajuns să imprime pentru ca discul să se vîndă în jumătate de milion de exemplare.

UN GAZETAR ȘI FOTBALUL

Așadar, reîncepe campionatul! Din nou iubitul, hulitul, controversatul balon rotund ia în stăpînire stadioanele țării. Fotbalul,regele sportului, pătrunde în mințile, gîndurile și preocupările noastre. Despre acest nou campionat s-au scris pînă acum numeroase pagini, încît ne-am pus problema dacă nu cumva subiectul a fost epuizat înainte de a fi început. Dar oare se poate spune totul despre fotbal? Motiv pentru care ne-am adresat colaboratorului nostru, cunoscutul cronicar Romulus Balaban, **cu rugămintea de a ne ajuta în elucidarea marilor probleme care se pun azi și mîine fotbalului românesc. Răspunzînd invitației noastre,** Romulus Balaban **s-a gîndit că ar fi mai nimerit să adune în jurul acestei teme 13 nume foarte cunoscute de dv. de jucători, antrenori și arbitri. Ni s-a părut interesantă această formulă, drept care dăm cuvîntul acestora (menționăm că aceste puncte de vedere au fost exprimate cu două săptămîni înaintea evenimentelor fotbalistice din zilele de 7 și 8 martie, avînd în vedere condițiile de tipărire ale revistei noastre).**

Fotografii de Paul ROMOȘAN

ANGELO NICULESCU: «Bine că provincia nu mai e frustrată de jucători».

—În retur, lumea va vedea un fotbal bun. Echipele vor juca mai pasionant, se vor înfrunta mai puternic, vor avea o strategie mai bună.

Emulația dintre echipele bucureștene și cele din provincie, apărută în ultima vreme, este un mare ferment folositor fotbalului. Așa ceva ne-a lipsit multă vreme. E bine că s-a terminat perioada cînd principalele centre fotbalistice ale țării erau frustrate de cei mai buni jucători ai lor. În prezent încep să apară și să se consolideze nuclee de fotbaliști valoroși în tot mai multe orașe ale țării.

Deocamdată, o eventuală confruntare între selecționatele Bucureștiului și ale provinciei ar fi, cred, cîștigată de jucătorii Capitalei.

UIFĂLEANU: «Am putea da marea lovitură».

—N-o văd pe UTA campioană. Echipa e cam bătrînă. Dinamo va încerca să vină tare, dar dacă vom avea puțină șansă la meciurile programate în deplasare, noi, studenții, am putea da marea lovitură. Oricum, echipele din provincie vor termina înaintea celor din București.

Un meci între cei mai buni jucători din Capitală și din restul țării — grozavă idee! Ar fi o luptă nebună. E greu să prevezi rezultatul, dar partida ar trebui organizată.

LUPESCU: «Vom discuta numai cu UTA și U».

—În primăvară istoria nu se va mai repeta. O istorie cu Rapid, Dinamo și Steaua în postură secundară, așa cum a fost astă-toamnă, nu mai este posibilă. Provincia a fost beneficiara unei conjuncturi. Noi, cei din Capitală, eram pe la loturi, iar UTA, «U»–Cluj, Sport Club–Bacău și F.C.–Argeș de pildă, își vedeau de treabă și lucrau pentru campionat. În retur randamentul nostru, al formațiilor bucureștene, va fi mult mai mare. De fapt, nu vom avea de discutat decît poate cu UTA și Universitatea. Fiindcă S.C.–Bacău și F.C.–Argeș vor cădea acolo unde le e locul, adică pe la jumătatea clasamentului.

Acum se vor vedea — sînt convins — cele mai frumoase jocuri din acest campionat.

VLAD: «Unii se amăgesc, în timp ce alții sînt diplomați»

—Ce mă distrează pe mine este că majoritatea celor care au făcut declarații publice în numele diferitelor echipe, acum, la porțile returului, au spus că se vor clasa între locurile 3 și 7. De parcă între 3 și 7 ar fi vreo 15 locuri. Cred că unii se amăgesc, în timp ce alții sînt diplomați, vrînd să ascundă visurile lor de mărire. Despre F.C.–Argeș eu vă spun cinstit că va termina campionatul pe unul dintre primele patru locuri. Echipa Piteștiului va juca la toamnă cel puțin în Cupa UEFA.

...Cît privește raportul de forțe dintre echipele bucureștene și cele din restul țării, înclin să cred că el evoluează în favoarea provinciei. Faptele mă vor confirma chiar în acest sezon.

GHEORGHE OLA: «Echipa Danemarcei se va trezi la București din visul ei pentru Olimpiadă».

—Cînd se juca la Copenhaga primul meci contînd pentru preliminariile olimpice dintre echipele României și Danemarcei, eu priveam la televizor ca un simplu spectator și habar n-aveam că voi răspunde de calificare și de echipa noastră pentru partida a doua. Această întorsătură mi-a dat numeroase griji și mult de lucru. Cu prima formulă de lot olimpic pe care am alcătuit-o am plecat în turneu de verificare în Maroc. Și am revenit încrezător fiindcă mi-am dat seama că mizasem bine pe linia de înaintași Rugiubei-Kun-Jercan și pe linia mediană Domide-Simionaș-Broșovski. La 21 mai, la București, va trebui să ne atacăm adversarii tot timpul. Și va trebui să avem jucători în stare să înscrie goluri chiar și printre fundași. De aceea mă și gîndesc să-i folosesc pe Pigulea, Pop (Rapid) sau Vigu (pe postul de fundaș stînga), fiindcă sînt ofensivi și capabili să pericliteze poarta adversă. Pînă atunci avem timp să asimilăm bine strategia adecvată. Echipa noastră va susține trei jocuri internaționale pentru omogenizare și finisări. La un moment dat intenționam să iau cîte ceva jucători de pe la lotul A, dar ulterior mi-am dat seama că n-ar fi fost bine. Sînt hotărît să optez din vreme pentru oameni care să aibă siguranța că merg pe mîna lor. În felul acesta ei se vor pregăti, se vor suda și se vor încărca cu energie, mai bine decît altfel. La 27 martie voi definitiva lotul de 18 jucători. Apoi n-am să mai schimb nici formula de echipă, nici rezervele, orice s-ar întîmpla.

Între 12 și 19 aprilie fotbaliștii danezi vor face un stagiu de pregătire în Italia, la Coverciano, interval în care vor juca și două meciuri (cel cu Fiorentina, hotărît încă de pe acum). Presupun că se duc să învețe de la sursă jocul de apărare cu libero. Va trebui să văd experimentul lor, astfel încît tricolorii să fie avizați cît mai bine. Va fi greu, dar ne vom califica.

NICOLAE DUMITRESCU: «Nu mai cred în așa-zisa valoare a echipelor bucureștene».

—Pentru retur, echipele s-au pregătit foarte tare. A crescut interesul în legătură cu șansa de a participa la una dintre cele trei competiții europene. Se observă că atractivitatea întîlnirilor internaționale amicale a devenit aproape nulă, în schimb, toate cluburile care se respectă vor să participe la cupele oficiale. La noi, cel puțin opt echipe se vor lupta furibund pentru primele patru locuri. A doua jumătate a campionatului va fi extrem de interesantă și pentru că echipele provinciale domină întrecerea și se vor ambiționa să-și apere pozițiile. Sînt de părere că ascensiunea acestora nu este întîmplătoare, valoarea lor a sporit, în timp ce forța echipelor din Capitală e în scădere.

UTA are șanse mari să devină campioană. Trei puncte în plus față de a doua clasată și șase față de Steaua, Dinamo și Rapid, reprezintă un avans greu de pierdut. Situația UTA-ei depinde de ea, în timp ce șansa adversarilor noștri nu depinde în primul rînd de ei, ci tot de noi. Vor fi, cum se zice, la mîna noastră, vor aștepta să pierdem noi, dar asta e greu să se întîmple.

În Cupa UEFA avem o misiune dificilă față-n față cu Tottenham, avînd în vedere calibrul fotbalului englez, cel mai puternic din Europa, după mine. Sper să cîștigăm meciul de la Arad, iar în partida de la Londra să luptăm pentru calificare. Nu știu cum se va descurca Steaua cu Bayern München, deoarece bucureștenii au pe teren o exprimare defectuoasă. Ei se limitează a juca numai cu mingea, în timp ce fotbalul modern se joacă obligatoriu cu omul și cu mingea. Adică în funcție de adversar, de coechipier și de minge. Ar mai fi timp de remedieri, dar e greu de anticipat care va fi capacitatea reală a Stelei în fața echipei lui Gerd Müller.

Sezonul acesta e dominat pentru noi de întîlnirile cu echipa Ungariei. Naționala României are șansa s-o elimine, prezentînd mai multe garanții decît adversara ei. Fiecare echipă e favorită pe teren propriu, dar prin adiționarea scorului noi vom ajunge în semifinale. Asta e credința mea.

DOMIDE: «Sîntem aproape campioni».

—Pentru UTA nu există decît un singur adversar în retur: Dinamo. Dar în proporție de 95 la sută titlul de campioană este încă de pe acum al nostru. Sînt convins că provincia începe să aibă țăria fotbalului bucureștean. Campionatul actual va demonstra noul echilibru de forțe. După opinia mea, vor retrograda Petrolul și C.F.R.-Cluj.

Dacă echipa noastră nu va primi gol în primele 20 de minute ale meciului de la Londra, Tottenham poate să-și ia rămas bun de la Cupa UEFA.

VALENTIN STĂNESCU: «Vom face tot ce e omenește și supraomenește posibil».

—Fotbalul românesc se află înaintea celui mai aspru, mai promițător și mai primejdios retur din istoria sa. Înțelegeți ce vreau să spun.

Văd că mulți se miră pentru faptul că Steaua, Dinamo și Rapid pierd avansul pe care-l

13 MAGNIFICI,

multă curiozitate replica UTA-ei. Dacă ea se va califica, înseamnă că este o mare echipă. Deși au 6 puncte avans față de principalii lor rivali, șansele arădenilor pentru campionat vor depinde într-o măsură însemnată tot de rezultatele obținute în fața lui Chivers, Peters și a celorlalți. Înfrângerea le-ar putea pulveriza moralul, și care cunosc doar parțial regulamentul. Experiența m-a învățat că un singur fotbalist recalcitrant poate face să degenereze o partidă. Unul singur poate incendia un stadion, nu-i nevoie de mai mulți. În fotbalul nostru nu există mulți jucători refractari la normele sportivității. Dar ei reușesc uneori să pericliteze climatul general.

chen și Tottenham Hotspur. Pentru că olimpicii vor întâlni echipa Danemarcei la București. Pentru că națională își întretaie drumul spre semifinalele Campionatului european cu reprezentativa Ungariei. Pentru că UTA e pe cale să câștige cel de-al șaptelea titlu de campioană sub privirile înmărmurite ale leilor din București. Daca aveau odată față de echipele din provincie. Sînt primul care acum vreo cinci ani am afirmat că dominarea bucureștenilor va lua sfîrșit. Pe atunci nu mă credea aproape nimeni. Iată că a venit vremea să ne batem aproape de la egal la egal. Zic aproape, fiindcă tot mai cred că un anume pic de superioritate a rămas de partea noastră. Dar nu pentru multă vreme. O confruntare între cei mai buni jucători din țară și din Capitală ar însemna, sînt sigur, un meci extraordinar. Dar cînd să-l organizezi, o dată ce sezonul acesta va fi istoviitor pentru unii. Steaua, de pildă, va avea de susținut în luna martie opt jocuri. Opt meciuri într-o lună! Programul este infernal, dar n-avem ce face.

În Cupa Cupelor, vom întîlni un adversar de superclasă. Nu exagerez, dar nici nu pot neglija adevărul. Încercăm să facem tot ce va fi omenește și supraomenește posibil.

Cred că România va elimina echipa Ungariei. Dar socotesc primejdios un oarecare optimism lejer, nedublat de convingerea că cele două meciuri vor fi foarte grele. I-am văzut jucînd pe maghiari în timp ce eram în America de Sud. Am discutat puțin și cu antrenorul Jlovschi. Au destule probleme. Dar, în primul rînd, noi trebuie să fim foarte puternici, nu să calculăm slăbiciunile adversarului.

CEZARE TRENTINI (de la Stadio din Bologna): «Tentațiile dintr-un oraș mare amenință cariera fotbaliștilor».

—Cunosc destul de bine fotbalul românesc. Sînt de părere că returul nu va aduce mari schimbări în clasamentul de toamnă. Nu văd cum echipele din București ar putea declanșa vreo furtună, pentru că cei mai buni jucători ai lor vor consuma multă energie fizică și nervoasă în activitatea internațională. Prietenii mei de la Dinamo — tocmai fiindcă au o înaltă clasă internațională — m-au dezamăgit prin felul cum s-au comportat în partidele disputate pe terenuri străine. Se observă că nu sînt concentrați asupra activității clubului lor. Cam aceeași evoluție au avut Steaua și Rapid. UTA, în schimb, mi se pare admirabilă pentru regularitatea ei. O avantajează probabil și faptul că nu are jucători în echipa națională. Dar mai cred ceva, apropo de ascensiunea formațiilor din orașele mai mici; acolo există un climat mai bun pentru sportiști și strălucirea constantă a unui mare talent. Nu sînt prea multe tentații, viața unei vedete sportive e mai apărată, mai ferită de posibilitatea unor accidente. Orașele mari sînt mai primejdioase. În Italia e la fel. Numai ca la noi, fotbaliștii mari fiind profesioniști sînt atît de constrînși, încît, indiferent de mediu, ei se țin în genere departe de orice factor perturbator.

Mi s-a cerut să-mi spun părerea despre sferturile de finală ale Campionatului european. Trei meciuri sînt clare pentru mine: echipa Angliei va învinge reprezentativa R.F. a Germaniei, cea a U.R.S.S., Iugoslavia, iar Italia se va califica în fața Belgiei. E dificil de pronosticat în cazul partidei România-Ungaria. Sînteți una din cele trei țări din Europa al căror fotbal a progresat în ultima vreme, după opinia mea (România, Olanda, R.D. Germană). Prin această prismă, sînteți favoriți. Ungaria are de partea ei tradiția și un oarecare reviriment de ultimă oră. Dacă echipa antrenată de către Angelo Niculescu va obține un meci egal la Budapesta (și e posibil), atunci România va intra în semifinale.

Pe scurt, despre UTA și Steaua în cupele europene: nu-i văd pe arădeni eliminînd pe Tottenham; în schimb, cred că Steaua are tot atîtea șanse cît și Bayern Munchen.

NICUȘOR: «Vom depăși echipa Ungariei».

—Pentru mine lucrurile sînt clare. Dacă echipa națională nu se va califica în semifinalele Campionatului european, Dinamo va face din acest retur un sezon mare. Dar în pofida sentimentelor mele de antrenor de club, vreau ca echipa României să realizeze un bilanț fericit pînă la vară. Am credința că Ungaria este un obstacol peste care vom trece. Sigur că în această alternativă bătălia pentru campionat va fi cîștigată de UTA, care nu va putea fi prinsă sau împiedicată de nimeni.

ALEXANDRU BOC: «Dacă la Budapesta apărarea națională va avea rezistența obișnuită, totul va fi OK».

—Eu, care știu ce înseamnă echipa Tottenham, aștept cu calificarea ar da UTA-ei o forță care ar face-o irezistibilă pe plan intern. Cei puțin în sezonul acesta. Marea carte se va juca la Londra, fiindcă UTA va învinge pe Tottenham la Arad. Cred, de asemeni, că la sfîrșitul campionatului S.C.-Bacău și Universitatea-Cluj nu vor mai fi acolo unde sînt acum. A fost un accident, dar ierarhia va reveni la normal; adică UTA, Rapid, Steaua și Dinamo pe primele patru locuri, într-o ordine pe care deocamdată nimeni n-o poate sugera.

Sînt liniștit în privința echipei olimpice. Danemarca va pleca de la București învinsă cel puțin la două goluri diferență. Cu Ungaria va fi însă mult mai greu, deși, întorcînd lucrurile pe toate fețele, națională noastră reprezintă mai mult la ora de față decît a lor. După mine, momentul cel mai important al acestei confruntări cu tur și retur va fi cel de la Budapesta. Acolo, dacă apărarea noastră va avea rezistența ei obișnuită, totul va fi în ordine pînă la sfîrșit.

MIRCEA DRIDEA: «Mai rău decît astă-toamnă, Petrolul nu va putea juca».

—Unii spun că Petrolul va retrograda. Mă gîndesc dacă s-o iau drept glumă sau drept visul celor fără șanse reale. E adevărat că echipa noastră traversează o perioadă foarte chinuită; dar avem 4 puncte mai mult decît cei fără drept la speranță și, oricum, mai rău decît am jucat astă-toamnă nu vom putea juca. Mai bine, da, dar mai rău, nu. Fiindcă deși avem multe hibe, în cele 6 luni de cînd a început reconstrucția echipei, s-a asimilat și s-a consolidat ceva.

C. GHEMIGEAN: «Ardoarea unei competiții nu este o mărime invers proporțională cu moralitatea ei».

—Noi, arbitrii, vom fi supuși la grele încercări în retur. Fiindcă primele patru locuri sînt vizate de cel puțin opt echipe. Dar nu tensiunea partidelor și rivalitatea dintre echipe reprezintă principalele elemente de îngreunare. Nu în asemenea circumstanțe e cel mai dificil de arbitrat, ci atunci cînd ai de-a face cu jucători nedisciplinați

Un campionat dominat de echipele provinciale, un campionat în care cele mai orgolioase dintre cluburi (Steaua, Dinamo, Rapid) nu reușesc să domine și să stopeze ascensiunea celor din restul țării, a fost și va fi, fără îndoială, o întrecere fierbinte. Noi, arbitrii (și nu numai noi), avem datoria să dovedim că ardoarea unei competiții nu este o mărime invers proporțională cu moralitatea ei. S-a pornit în această direcție, dar nu s-a ajuns pînă la capăt.

ROMULUS BALABAN: «Cred că între noi și fotbal trebuie să rămînă totdeauna ceva».

-Începe a doua jumătate a celui de-al 53-lea campionat. Lumea fotbalului, cam risipita în ultimele luni, se reîntîlnește mîine. Cu mic, cu mare. Cu pitici, juniori și seniori (de ce le-o fi spunînd seniori?). Cu A, B, C și restul. Cu jucători, antrenori, arbitri și funcționari de tot felul. Cu federația pe care e atît de plăcut s-o critici și atît de nesuferit s-o lauzi. Cu acei spectatori de la meciul România-Cehoslovacia, cu glasurile și inimile lor minunate. Și cu încă unii fără de care nu se poate: cu ziariști sportivi. Întreg alaiul ăa pune în mișcare cu dorul marilor aventuri.

Pentru noi, fotbalul a devenit eveniment de calendar. Începe, înseamnă că iarna e în agonie. Începe, înseamnă că primăvara a pornit spre noi de acolo de unde fusese exilata.

Multă lume spune și scrie că începe un sezon infernal pentru echipele noastre, pentru noi, pentru lumea fotbalului nostru. Așa o fi dacă te lași convins că fotbalul nu mai e un joc, ci o înfruntare serioasă, dramatică, o problemă existențială. Așa o fi dacă accepți părerea unora după care fotbalul și-a cîștigat un loc printre sindroame. Sindromul-fotbal, cu simptomatologia lui foarte complicată. Așa o fi dacă fiecare gol, fiecare rezultat îl simți în creier, în frecvența cardiacă și în tensiunea arterială. Dimpotrivă, cred că puțină detașare nu strică. Cred că între noi și fotbal trebuie să rămînă totdeauna ceva, o margine, un spațiu sau măcar unul dintre simțuri cum ar fi, de pildă, simțul umorului. Fiindcă multe denaturări ar putea fi evitate dacă simțul despre care a venit vorba cu totul fără să vrem ar fi cultivat cu aceeași atenție ca și simțul echilibrului sau al echității.

De ce multă lume spune și scrie că începe un sezon infernal? Pentru că Steaua și UTA au de jucat cu Bayern München și Tottenham Hotspur. Pentru că olimpicii vor întîlni echipa Danemarcei la București. Pentru că națională își întretaie drumul spre semifinalele Campionatului european cu reprezentativa Ungariei. Pentru că UTA e pe cale să cîștige cel de-al șaptelea titlu de campioană sub privirile înmărmurite ale leilor din București. Daca Steaua și UTA se vor întrece pe ele însile atunci e posibil ca echipa din München și echipa din Londra să fie scoase în afara competiției. Dar dacă Steaua și UTA vor fi doar egale cu ele însile (ceea ce nu-i nici puțin, nici dezonorant), atunci vor saluta ele Cupa Cupelor și Cupa UEFA.

Normalul în materie de fotbal (și nu numai de fotbal) fiind o noțiune greu de definit, se compune cel mai adesea dintr-o medie a argumentelor, conjugată cu o cîtime subiectivă. În conformitate cu cele de mai sus, mi se pare normal să învingem Danemarca cu două goluri diferență la București. Mi se pare normal să obținem prima victorie asupra echipei Ungariei și prima calificare în două ei. Și, în sfîrșit, mi se pare normal ca UTA să redevină, pentru un an, vasul amiral al diviziei naționale. N-aș vrea să se creadă că în aluatul afirmațiilor de mai sus ar exista numai dorințele și voința mea. Nu. Ele s-au născut în primul rînd din foarte multe argumente prisate.

Dar cînd cineva are îndrăzneala unor formulări tranșante de felul celor făcute mai înainte, vine altcineva și spune cu un ton pe sub care curg rîuri de praf de pușcă: «*Dinsul afișează un optimism primejdios*». Sînt convins că mi se va reproșa acest păcat, pentru care nu există iertare. Dar eu cred că a evita să ne manifestăm franc o încredere lucidă, de teamă să nu adormim înaintea luptei, precum și consemnul stereotip de a ne arăta îngrijorați, adică încrezători și îngrijorați în proporții perfect egale, mi se pare a fi un joc puțin cam infantil și cam dogmatic. Am prea mult respect pentru Lupescu, Lucescu, Dumitru, Dinu sau Radu Nunweiller, încît nu cred că au nevoie ca eu sau altcineva să le spunem public: «*Băieți, aveți grijă, luați în serios treaba cu echipa Ungariei*». De vreo 3—4 ani ei au tot luat în serios fel de fel de treburi din astea, și de aceea mi se pare că li se cuvine întreagă plăcerea de a gîndi și pregăti bărbătește o confruntare cu nimic mai aspră decît altele încheiate de ei în triumf.

Cît despre campionat, mă gîndesc că-l vrem cu toții să fie spectaculos și palpitant. Dar mai înainte de așa ceva, ar trebui să-l vrem onest, de o moralitate fără eclipse și fără dubii. Etica unei întreceri sportive este și va rămîne întotdeauna mai prețioasă decît toate datele de tehnică și de strategie.

Mîine începe baletul celor 22 de oameni, cărora le place să danseze pretutindeni în jurul unei sfere, pe cît de perfectă, pe atît de capricioasă.

Stimați arbitri, fluierați toți odată lovitura de începere! Și comiteți acest gest puțin solemn într-un ceas cît se poate de bun.

CU NECULA RĂDUCANU

aproape nimic despre fotbal

Cine spunea că Răducanu nu se ține de cuvînt? A venit la redacție îmbrăcat într-un superb pulover mov, adică așa cum a fugădut de curînd — în revista «Fotbal» — că are de gînd să apară de acum încolo în poartă. Nu în alb «ca o lebădă» — spunea el — ci ca un liliac proaspăt înflorit — zicem noi. Așadar, schimbarea... la față a și început să se petrească, iar dacă vreți o dovadă în plus, iată-o: calmul desăvîrșit, resemnarea elegantă cu care a acceptat să stea de vorbă cu o persoană ce nu-și amintește să fi pus vreodată piciorul pe o minge de fotbal adevărată.

— Cine ți-a spus, de fapt, pentru prima dată Tamango?

— Un inginer șef, Pîrvuleț. Îl cheamă, de la «Flacăra roșie». Juca pe atunci un film «Tamango», trebuie să știi dumneata, era acolo un băiat așa ca mine, cu forță. Mie mi-a plăcut numele, sună frumos.

— Și numele dumitale sună frumos, Necula.

— Îți place?

— Da. Dar filmul n-ai avut curiozitatea să-l vezi?

— Nu știu ce-am făcut că n-am avut timp.

— Era de fapt o ecranizare după o nuvelă...

— Adică trebuie să o citesc?

— Nu prinde rău.

Fiindcă tot a venit vorba de filme, ai vreo preferință?

— Filmele cu cow-boy, westernurile. Mi-ar plăcea chiar să joc într-unul.

— Ai mai declarat o dată asta, s-ar putea ca pînă la urmă să te ia cineva în serios.

— Crezi că n-aș fi bun?

— În cinematografie totul e posibil. Ca o recunoștință pentru faptul că ai deschis jocul pe un teren mai la îndemîna mea, filmul, am să încerc să aduc vorba, cît de cît, și despre fotbal. Uite ce vreau să te întreb: ai prieteni printre cronicarii sportivi?

— Eu sînt prieten cu toată lumea, dar cu ei nu. N-am unul care să meargă cu mine și la bine, și la rău. Așa înțeleg eu o prietenie.

— Bine, dar trebuie să recunoști că faci uneori niște figuri greu de iertat, orice s-ar spune. Nu uita totuși că după povestea aceea din meciul cu Cehoslovacia, Radu Cosașu a scris un fel de poem al durerii, vorbea despre «secvența ingenuncherii» ca și cînd ar fi avut în față o scenă din filmele lui Wajda.

— Asta e altceva. Lasă că și nea Cosașu...

— N-am înțeles.

— Știu eu ce știu. Poate Fănuș Neagu ține mai mult la mine.

— Observ că fără voia mea încep să bag zizanie, de aceea renunț. Prefer o întrebare nevinovată și mă întreb cam cum ar arăta ea în lumea sportului. Să zicem, copilul dumitale, foarte mic după cum se știe, are habar cu ce se ocupă tatăl său?

— Asta-i bună! Cum să nu știe? Nu-l duc eu pe stadion, nu-l învăț să dea cu piciorul în minge?

— Care sînt cuvintele cele mai folosite de către Cătălin Răducanu?

— Tata, meci și gol.

— Știe cumva și să deosebească golurile?

— ...

Magda MIHĂILESCU

tv.

de C. N. CONSTANTINIU

o revelație

• Showul Margaretei Pîslaru de simbăta trecută ne-a servit o mostră de divertisment muzical și umoristic în care, folosindu-se cu fantezie și pricepere modalitățile variate ale filmărilor combinate, «genul» a apărut, în sfîrșit, într-o valoare artistică autentică și specifică. Așa trebuie făcute spectacolele muzicale la televiziune. Pînă la acest show, la asemenea divertismente am fost simpli spectatori de sală, numai că fotoliile sau scaunele noastre în loc să se afle în sala de concert a Radioteleviziunii ori în Sala palatului, se găseau în propriile noastre apartamente. Deci nu de oameni care nu-și cunosc profesiunea ducem lipsă, ci mai degrabă de pasiune și interes. E mult mai comod să trimiți două-trei aparate care să înregistreze un spectacol revuistic și mult mai greu să organizezi totul în studio, cu decoruri speciale, cu o regie complexă de lumini, cu suprapuneri de imagini și decupaje inteligente, cu o ilustrație sonoră adecvată.

Bineînțeles, trebuie să ai și o... Margareta Pîslaru. Ce evoluție surprinzătoare. Calitățile manifestate cu ani în urmă în «Opera de trei parale» au căpătat o dimensionare valorică care o situează, fără exagerare credem, printre puținii creatori de gen, cu personalitate unică și bine conturată. Dansează, scrie texte și compune muzică ușoară, face teatru. O gamă variată de mijloace artistice, convergentă spre un unic scop: interpretarea proprie, originală, a melodiilor. Paul Urmuzescu cu întreaga echipă a spectacolului i-au înțeles perfect intențiile, și în joc au intrat capacitatea de fabulație a lentilelor și reflectoarelor, invenția scenografică și farmecul interpretei în prim-planuri de o mare forță de sugestie și exprimare. Mai trebuie făcut pasul și spre interpretarea unui anume univers de idei (poate că melodia ei «Timpul» să fie floarea cu care începe primăvara), pentru că, de ce n-am spune-o, ne-am cam afanisit de invazia de cîntăreți de muzică ușoară lamentîndu-se despre dragoste, soare, flori și anotimpuri fără să ne spună nimic serios. Muzica ușoară nu e atît de... ușoară pe cît o socotesc textierii de rime scoase la tombolă și loz în plic.

Bravo, Margareta!

• De obicei, «Zoorama» ne readucea nostalgia circurilor și a menajeriilor. Ultima emisiune a fost de un fel deosebit. Operatorul ne-a organizat un mare spectacol. Ce colosal a fost dansul aerian al maimuțelor, acel balet fantastic într-un decor de vegetație luxuriantă, în care totul părea un imn coregrafic al frumusețu și candorii. Sau jocul cu eternitatea, cu broasca țestoasă placidă și ireală în acel univers de vitalitate și energie pe care îl alcătuiesc splendidele feline ale junglei. Totul a fost filmat într-o grădină zoologică. Dar operatorul a vrut să ne demonstreze că toate sentimentele lumii nu sînt invenții ale rațiunii noastre. Și grația, și teama, și ura există în natură, tot așa ca apa, ca florile, ca straturile geologice.

• Postmeridianul își continuă cursa cu aceeași prospețime ca și la început. Pe post de dispecer, Emanuel Valeriu dialoghează cu aceeași vervă cu interlocutorii săi și ne construiește săptămînal un magazin social-artistic cuprinzător și interesant ca o lectură vizuală plăcută și reconfortantă. Poate că reportajele emisiunii ar trebui să fie ceva mai palpitante, mai originale în abordarea subiectelor, am spune chiar mai extravagante. Nu în sensul unui senzațional fără acoperire jurnalistică de calitate, ci cu subiecte mai ieșite din comun. (Altfel se confundă cu celelalte, obisnuite, din cadrul altor rubrici și chiar ale telejurnalelor.) De pildă, ca cel realizat despre neobișnuitul fenomen din această iarnă: ghețari în apele Mării Negre.

Profund interesată — prin însăși natura ei, de revistă ilustrată — în dezvoltarea artei fotografice din țara noastră, «Flacăra» urmărește să-și aducă contribuția la stimularea activității publicistice a fotoamatorilor. În acest scop lansează concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE, dotat cu importante premii lunare și anuale, atît pentru fotoamatori cît și pentru cititorii care vor participa la desemnarea cîștigătorilor. Iată și

REGULAMENTUL
concursului
„Cea mai frumoasă fotografie"

1. Concursul se adresează,

a) pentru participarea nemijlocită la concursul **Cea mai frumoasă fotografie**, fotografilor amatori, membri sau nemembri ai A.A.F. sau filialelor ei, ai secțiilor foto de pe lîngă cluburi, case de cultură ș.a

b) pentru participarea la desemnarea cîștigătorilor concursului **Cea mai frumoasă fotografie** (pe baza de cupoane detașate din revistă) tuturor cititorilor revistei.

2. Tematica fotografiilor propuse pentru concurs nu este limitată. Se recomandă totuși cîteva surse de inspirație:

— omul zilelor noastre, în diferite ipostaze ale activității sale creatoare;

— realizări ale epocii noastre socialiste;

— frumusețile patriei — turismul;

— familia;

— timpul liber și odihna oamenilor muncii;

— un accent deosebit punem pe instantanee, surprinderea insolită, cu sau fără tendință de a satiriza, a aspectelor străzii, locurilor publice etc.

3. Fotografiile pentru concurs vor fi trimise pe adresa: revista **«FLACĂRA», București 33, căsuța poștală 4112,** cu mențiunea pe plic: **«Pentru concursul de fotografii».** Se primesc în concurs numai fotografii alb-negru, copiile fiind de format 13×18 sau 18×24, neretușate și netratate printr-o tehnică specială de laborator (solarizări etc.). Fotografiile trimise pentru concurs vor fi obligatoriu însoțite de legendă fotografică și o notă cuprinzînd numele și prenumele, adresa exactă, vîrsta și profesia autorului, precum și cîteva sumare date tehnice cu privire la aparatajul și filmul folosit.

4. Un juriu alcătuit din secretarul general de redacție al revistei, șeful secției foto, un fotoreporter, redactorul artistic și cronicarul de artă plastică va propune dintre fotografiile trimise pentru concurs în decurs de o săptămînă un număr de 3, 4 sau 5 fotografii dintre cele considerate a fi cele mai reușite și care vor fi publicate.

5. Din fotografiile preselectate și publicate, cititorii vor putea alege una din ele, precizîndu-și opțiunea pe cuponul detașabil aflat în pagină și pe care îl vor trimite redacției în termen de maximum 5 zile de la publicare împreună cu numele, prenumele și adresa, într-un plic pe care vor face mențiunea **«Pentru concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE».**

6. Lunar, după sistemul denumit «top», numele celor ce au indicat fotografia cu cele mai multe adeziuni vor fi publicate în revistă, iar prin tragere la sorți se va atribui un premiu lunar constînd dintr-un abonament pe trei luni la revista «Flacăra».

7. La sfîrșitul anului, dintre fotografiile care au obținut locul I în fiecare lună, juriul alege cîștigătorii concursului **Cea mai frumoasă fotografie,** acordîndu-le următoarele premii:

Premiul I — lei 3 000
Premiul II — lei 2 000
Premiul III — lei 1 000
Mențiunea I, un abonament la «Flacăra» pe 1 an
Mențiunea a II-a, un abonament la «Flacăra» pe 6 luni
Mențiunea a III-a, un abonament la «Flacăra» pe 3 luni

8. Cititorul care, participînd cu toate cupoanele, cumulează cel mai bun punctaj în ce privește desemnarea cîștigătorului, va primi **«Premiul cititorilor»,** în valoare de lei 1 000. În caz că mai mulți cititori vor realiza un punctaj egal, decernarea acestui premiu se va face prin tragere la sorți.

9. Redacția își rezervă dreptul de a folosi ca material publicistic în revistă sau Almanahul «Flacăra» fotografii trimise la concurs, cu remunerarea autorilor, conform tarifelor în vigoare.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

aproape măreață, de penibilă ce e!

Scriu rîndurile de față luni, 6 martie 1972, între meciurile din Cupa României și meciurile celor două echipe ale noastre în competițiile europene. Scriu și șterg, pînă se iau trei rînduri de piei de pe hîrtie. Și nu înțeleg, oricît aș chinui hîrtia: de ce i s-a permis -sau i s-a prescris obligația— echipei U.T.A. să se prezinte în Cupa națională cu echipa de tineret? Faptul acesta nu e numai un fapt,ci o gravă și semnificativă alarmă U.T.A. nu s-a arătat pe ea mergînd la Drăgășani, în fața fotbaliștilor Răhăian, Homoraș, Zăvoianu și Flichus cu echipa de tineret, ci boala îngîmfării și a superficialității de care suferă în genere paparudele (care cred că ele aduc ploaia) și în special federațiile de fotbal. Dar cum vine asta? Pentru că jucăm cu «pinteni fierbinți» peste cîteva zile,trimitem în teren, **într-o competiție oficială** din țară, niște nimenei? Să nu mi se răspundă că U.T.A.a făcut asta obligată de programul prea încărcat! Să nu mi se spună că văd pinteni în fața ochilor. Dacă am accepta asta, ar însemna să acceptăm și ideea că, de acum încolo, dacă vrem nivel intern, noi trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a nu ne califica în turnirile superioare ale viitoarelor competiții europene. Și aici nu U.T.A. e vinovată, ci federația. Să nu mergem pe principiul «fiecare se prezintă la Drăgășani cu ce echipă vrea» că ajungem departe. Echipele serioase trebuie obligate să-și apere prestigiul.

Trei întrebări:

— Se știa de intenția echipei U.T.A.de a forfaita (căci forfait a fost) meciul cu Unirea-Drăgășani?

— De ce n-a aminat Federația de fotbal,fără nici o discuție, meciul—avîndu-se în vedere că U.T.A. urma să joace, la două zile după aceea,un meci important?

— Cui folosește absența din această competiție a unor echipe grele, ca U.T.A.?

Dacă ni se va răspunde la aceste întrebări sînt gata să spun imediat aici numele campioanei olimpice de la München.

*

Un sincer «bravo» echipei Rapid-București, care s-a calificat lejer—cu 0-0—în dauna echipei de categoria C, Minaur Zlatna, conform unei prevederi foarte inteligente a regulamentului. În ritm de tobe, tot așa, înainte, copii!

Să nu uităm să sărutăm pămîntul pe care calcă Neagu care a ratat un penalti. La mai multe!

*

Un și mai sincer «bravo» echipei Șvaițer București care a fost eliminată la Timișoara de o divizionară secundă. Nimic de zis: lui Valentin Stănescu îi merge jucăreaua. Ce e frumos îi place și lui Dumnezeu. Dar mă întreb ce recompense i-o fi dat clubul militar distinsului și tăcutului antrenor Stănescu care a reușit să strice minunea de echipă, care era Steaua, înainte de venirea sa la cîrmă?

*

Mă frămîntam de multă, foarte multă vreme, ce mai e, domnule, pe la Calafat? Ce-o mai face stoperul Trăistaru? Dar mijlocașul Pîrjol? Dar atacantul Gutuie? Zadarnice întrebări, într-o vreme grăbită în care omului îi mai rămîne atît de puțin timp liber.

Și iată, echipa Dunărea-Calafat îi trage o mardeală clasa-nții echipei Petrolul-Ploiești, al cărei antrenor — pentru astfel de isprăvi — a și fost declarat antrenor emerit, nu demult.

După figurile pe care le-au făcut alde Gutuie și Pîrjol echipei sale, Ilie Oană ar putea să-și tragă un brevet în timplă și să se apuce de patinaj.

*

Și astfel, prin eliminarea a 7 divizionare A din Cupă, Campionatul național seamănă tot mai mult a spital ireductibil. O boală tristă—**lașitatea** și **superficialitatea**—riscă să se localizeze pe principalele celule vitale ale fotbalului românesc.

Și dacă pentru cei mici, care se răzbună și ei în Cupă pe vanitatea celor mari, Cupa e lumea ailaltă, de dincolo de moarte, unde toate sînt pe dos, pentru cei mari Cupa devine din ce în ce mai penibilă. Aproape măreață, de penibilă ce e:

MAEȘTRII CERAMIȘTI DIN WLOCLAWEK

Nu este prea veche tradiția olăritului din Wloclawek, regiunea Bydgoszcz din Polonia: un veac doar. De ajuns însă pentru a se face pasul cel mare de la meșteșug la artă. Cele două fotografii alb-negru nu pot din păcate să ne dea o imagine completă a înaltului nivel artistic la care au ajuns azi maeștrii ceramiști din Wloclawek.

ZIUA PÎINII

Paradoxal: o «zi a pîinii» a luat naștere într-o țară în care nu grîul, ci orezul constituie alimentul fundamental și de tradiție. La Tokyo se sărbătorește de cîțiva ani încoace «Ziua pîinii», în care brutarii se întrec pentru a oferi cumpărătorilor cele mai felurite tipuri de pîine cunoscută în lume: franzelă, chifle, cornuri etc. Se pare însă că nimic nu le place mai mult japonezilor convertiți la panificație decît produsul franțuzesc cunoscut acolo sub numele de «France Pan», gustos și înfățișat sub cele mai neobișnuite forme. De «Ziua pîinii», orice cetățean care dorește capătă cadou o bucată de pîine, atît cît poate obține dintr-o mușcătură, o singură mușcătură.

FAMILIE MARE, RENUMERAȚIE DUPĂ BUGET...

Soții Raimundo și Josimar Carnauba din Brazilia au, după 38 de ani de căsnicie, 38 de copii: 24 de sex masculin și 14 de sex feminin, toți sănătoși. Clanul Carnauba a fost declarat simbolic «familia țării»și prezentat la televiziune, devenind cunoscut în întreaga Brazilie. Raimundo a declarat că se va strădui să păstreze recordul lui mondial absolut, intenționînd ca în anii viitori să-și sporească progenitura...

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI C.E.I.L.-IAȘI

Vă oferă pentru mobilarea elegantă a apartamentului dv. mobilier durabil, modern:

- mobilă din panouri, mobilă tapițată
- sufragerii, dormitoare, camere de zi etc., sau piese separate

— scaune curbate
— mobilă stil: clasic, rustic (românesc, francez, german etc.)
— cu diferite finisaje: luciu oglindă, mat, opac
— din diferite materii prime: cherestea de fag, stejar, frasin, furnir de fag, mahon, teak, nuc, plăci din așchii de lemn, placaj, plăci fibrolemnoase.

Produsele C.E.I.L. – Iași se exportă în numeroase țări din Europa, Asia, Africa și America de Nord, pretutindeni mult apreciate pentru calitățile lor excepționale.

ARTICOLELE
DE PARFUMERIE
ȘI COSMETICĂ
SÎNT PREZENTATE
ÎNTR-UN
SORTIMENT BOGAT
ÎN TOATE
MAGAZINELE
UNIVERSALE
ȘI SPECIALIZATE ALE
COOP
RECOOP

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Fără îndoială, pentru oricine urmărește afirmarea României în efortul națiunilor lumii consacrat creării unui climat stabil de pace și cooperare internațională, aceste zile se relevă o dată mai mult ca o deosebit de expresivă ilustrare a rolului activ al țării noastre pe arena mondială, a politicii sale consecvente puse în slujba cauzei libertății și progresului popoarelor, socialismului și păcii. Evenimentul major, în acest context, îl constituie vizitele oficiale pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu le vor întreprinde în luna martie și la începutul lunii aprilie în mai multe țări ale Africii: Republica Algeriană Democratică și Populară, Republica Africa Centrală, Republica Populară Congo, Republica Zair, Republica Zambia, Republica Unită Tanzania, Republica Democratică Sudan și Republica Arabă Egipt. Nouă manifestare a simpatiei și solidarității noastre cu tinerele state independente de pe «continentul negru» ce luptă pentru apărarea și consolidarea suveranității lor naționale, pentru valorificarea potențialului lor uman și material în vederea depășirii subdezvoltării, aceste vizite reflectă totodată preocuparea constantă a României socialiste pentru dezvoltarea continuă a relațiilor prietenești și de colaborare multilaterală reciproc avantajoasă, bazate pe deplină egalitate și respect mutual, cu aceste țări. Interesului cu care sînt așteptate aceste vizite de către poporul nostru, i se alătură cel al opiniei publice din cele opt țări africane. Acestei stări de spirit i-au dat expresie noul ambasador al Republicii Arabe Egipt în cuvîntul rostit cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, grupul de ziariști algerieni și ziaristul egiptean Hamdy Fouad cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — întrevederi cu prilejul cărora le-a acordat cîte un interviu.

Dezvoltarea necontenită a relațiilor de prietenie frățească și colaborare cu toate țările socialiste constituie o coordonată centrală, principială, permanentă a politicii externe a partidului și statului nostru. Ea a fost reliefată de vizita în R.S. Cehoslovacă a delegației Marii Adunări Naționale, condusă de tovarășul Ștefan Voitec.

Prezența activă a României pe eșichierul internațional, preocuparea sa pentru cauza păcii cunoaște o multitudine de manifestări. În acest cadru se înscrie, de pildă, contribuția română la dezbaterile din Comitetul special al O.N.U. pentru definirea agresiunii, ale cărui lucrări s-au încheiat în aceste zile. Relevînd necesitatea unei definiții a agresiunii, care să constituie un mijloc de protecție juridică și politică a suveranității, integrității teritoriale și independenței politice a statelor, care să înlăture posibilitatea invocării de justificări pentru un eventual agresor, delegația țării noastre a propus ca din definiție să reiasă limpede că «nici un considerent de ordin politic, militar, economic sau de altă natură privind politica internă sau externă a unui stat nu va putea servi drept justificare a folosirii forței armate împotriva acestui stat de către un alt stat sau grup de state». Totodată s-a subliniat necesitatea ca o definiție a agresiunii să prevadă că: «Teritoriul unui stat este inviolabil și nu va putea fi, nici în mod temporar, obiectul unei ocupații militare sau al altor măsuri de folosire a forței luate de un stat pentru orice motive; nici o achiziție teritorială sau alte avantaje speciale rezultînd de pe urma agresiunii nu vor fi recunoscute». Poziția principială a delegației române a găsit un ecou pozitiv în rîndul participanților la lucrările acestui comitet, ca și în cel al observatorilor. Tot astfel, ca și în Comisia O.N.U. pentru condiția femeii, unde au fost adoptate o serie de rezoluții inițiate de România, între care și cea solicitînd Adunării Generale să proclame anul 1975 ca «An internațional al femeii».

Între evenimentele actualității internaționale care au reținut atenția comentatorilor și a opiniei publice se află reluarea, la Geneva a lucrărilor Comitetului pentru dezarmare — cea de-a 545-a ședință de la constituirea acestuia, în martie 1962, marcînd deschiderea celei de-a 18-a sesiuni. Țara noastră, animată de un profund spirit de responsabilitate față de soarta umanității, acordă o importanță majoră acestei probleme a contemporaneității. «Continuarea cursei înarmărilor, creșterea cheltuielilor pentru producerea mijloacelor de exterminare în masă — subliniia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — afectează din ce în ce mai mult nivelul de trai al popoarelor și constituie un pericol permanent pentru pacea internațională. De aceea țara noastră se pronunță pentru trecerea la măsuri concrete în vederea dezarmării generale și în primul rînd a dezarmării nucleare. Lupta pentru dezarmarea generală constituie astăzi una din cele mai importante sarcini internaționale ale tuturor forțelor antiimperialiste, ale tuturor popoarelor lumii». Acum, la trecerea unui deceniu de la constituirea Comitetului, numeroși observatori remarcă faptul că activitatea acestuia a fost marcată de prea puține pași înainte pe calea înfăptuirii obiectivului final — realizarea unui tratat de dezarmare generală și completă. Ceea ce se impune — și în acest sens se înmulțesc luările de poziție chiar în cadrul Comitetului — este trecerea de la discuții cu caracter general pe făgașul adoptării unor măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd nucleară. Iar pentru că în realizarea dezarmării sînt vital interesate toate popoarele lumii, Comitetul — prin componență, structură și activitatea sa practică — trebuie să reflecte realitățile lumii contemporane să asigure acel cadru adecvat care să permită tuturor țărilor interesate să participe la dezbaterile sale, potrivit principiului egalității în drepturi a statelor.

Marți, 7 martie 1972 **I. CIOARĂ**

CAIRO:

românia la tîrgul internațional

Primul ministru egiptean, dr. Aziz Sedki, a vizitat în ziua inaugurării oficiale pavilionul românesc la Tîrgul internațional de la Cairo. Aflată la a V-a ediție, această importantă manifestare internațională din capitala Republicii Arabe Egipt se bucură de un interes crescînd, evidențiat de sporirea numărului țărilor participante la actuala ediție la 33. România este reprezentată printr-o expoziție generală de mărfuri pe o suprafață de aproximativ 800 metri pătrați.

SAN JOSÉ:

angela davis eliberată pe cauțiune

Abolirea pedepsei capitale pe teritoriul statului California a făcut posibilă și eliberarea Angelei Davis (în fotografie, părăsind închisoarea din San José), contra astronomicei cauțiuni de 102 500 dolari, după 16 luni de detențiune preventivă. Principala piedică juridică de care s-au lovit pînă acum toate cererile în acest sens o constituia o dispoziție care interzicea eliberarea condiționată a inculpaților pasibili de condamnare la moarte.

Lupta pentru cauza dreaptă a Angelei Davis continuă: procesul de curînd început ar putea dura, după cum se apreciază, șase luni; guvernatorul Reagon a și declarat de altfel că va ataca hotărîrea de abolire a pedepsei cu moartea. Pînă la atingerea țelului final — recunoașterea oficială a nevinovăției Angelei Davis — pare a mai fi încă drum lung. În semn de deosebită prețuire, delegații la cel de-al XX-lea Congres al Partidului Comunist al S.U.A., care au aprobat un apel pentru intensificarea luptei de solidaritate cu Angela Davis, au ales-o delegată de onoare și membră a Comitetului Național al P.C. din S.U.A.

TOKYO:

opoziție față de bugetul militar

O vie dezaprobare a stîrnit în rîndul opiniei publice ca și al opoziției parlamentare intenția guvernului condus de Eisaku Sato de a majora bugetul militar pentru anul fiscal viitor. Această stare de spirit s-a concretizat într-o serie de acțiuni de masă precum impunătorul miting de protest ce a avut loc în parcul Hibya din Tokyo, la chemarea partidelor comunist și socialist, a Consiliului general al sindicatelor — SOHYO — și a altor organizații democratice (imaginea de jos), ca și în refuzul partidelor de opoziție de a participa la dezbaterea în Dietă, blocînd efectiv lucrările acesteia timp de trei săptămîni. În cele din urmă, guvernul japonez a hotărît, într-o ședință specială, să accepte revizuirea bugetului militar — dar într-o măsură considerată de opoziție încă nesatisfăcătoare.

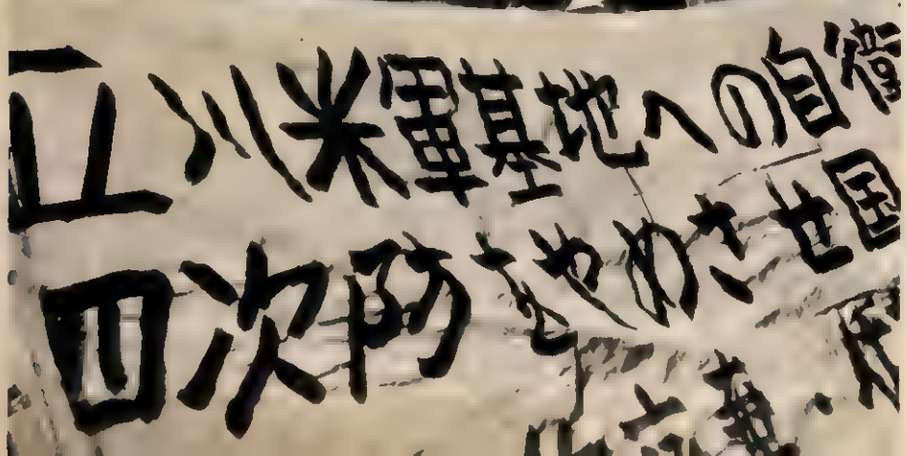

LEIPZIG:

„pentru comerțul mondial neîngrădit și pentru progresul tehnic"

Ediția de primăvară a tradiționalului Tîrg de la Leipzig se desfășoară și anul acesta sub motoul: «Pentru comerțul mondial neîngrădit și pentru progresul tehnic». Între 12 și 21 martie vor participa la această manifestare economică internațională 9 000 de expozanți din aproximativ 60 de țări, suprafața de expunere fiind de 350 000 mp. Sînt așteptați vizitatori din 80 de țări, printre care, în afară de oameni de afaceri, un mare număr de specialiști, cercetători, ingineri, tehnicieni. Participînd pentru a 39-a oară la Tîrgul din Leipzig, România va beneficia de o suprafață extinsă de expunere însumînd 2 250 mp, cu 35 la sută mai mare decît la ediția precedentă. Ponderea principală a ofertei românești o constituie mașinile-unelte, electrotehnica, tehnica de telecomunicații, metalurgia, mașinile agricole și cele de construcții. Un număr de 2 500 de firme din țări capitaliste vor fi reprezentate sau vor participa la tranzacții comerciale în cadrul tîrgului și vor ocupa mari suprafețe de expunere. Republica Federală a Germaniei va dispune de cca 20 000 mp, fiind ca atare cel mai mare expozant capitalist la Leipzig.

MIAMI.

într-un supermarket

Imaginea dezolantă pe care o oferă rafturile goale ale acestui supermagazin din Miami se datorează... luptei împotriva poluării apelor din statul Florida. Secvența a fost surprinsă pe peliculă de un fotoreporter după ce pe aici au trecut reprezentanții autorităților, care au hotărît să interzică vînzarea detergenților cu conținut de fosfați întrucît reziduurile acestora, scurse în rîuri și în mare, au avut consecințe nefaste asupra faunei din adîncurile apelor.

glob comentar foto

BEATLES:

„sic transit gloria mundi"

Mitul Beatles-ilor poate fi socotit virtualmente spulberat. După ce a urcat vertiginos treptele celebrității, cucerind inimile și mințile a milioane de fanatici ai muzicii beat, «cvartetul de aur» al Beatles-ilor s-a destrămat mai repede decît se putea aștepta, spre stupefacția acelor «fans» care apucaseră să creadă în veșnicia grupului muzical pe care adorau. Zilele acestea s-a consumat la Londra încă un episod care marchează, într-un fel, sfîrșitul «firmei» Beatles: 11 000 de englezi au primit scrisoarea însoțită de cîte un mic cadou, prin care li se comunică închiderea faimosului «Beatles fan club», întemeiat în urmă cu zece ani, la ora apogeului. Acest club, care avea filiale în zeci de țări din lume, număra numai în Anglia 80 000 de fani (suporteri fanatici). În urmă cu cîteva luni a fost închis clubul filialei americane, iar acum se anunță încetarea activității centralei britanice.

Solicitați de ziariști să-și spună părerea despre acest deznodămînt, fiecare dintre cei «patru» care au creat faima Beatles și care în prezent (după ce s-au certat și despărțit) lucrează individual, pe cont propriu, a reacționat altfel. Ringo Starr a mărturisit cu sinceritate că îi pare rău că se desparte de fanii care i-au susținut cu fidelitate pe Beatlesi, și a adăugat: *«De ce să mai întreținem un mit care s-a spulberat?»* John Lennon, referindu-se la o imposibilă reconciliere între cei patru, a declarat categoric: *«Nu văd de ce ne-am mai întoarce să lucrăm împreună»* Paul McCartney, care a înghebat o nouă formație, «Wings», a ținut chiar să precizeze: *«Nă mă mai cheamă Beatles. Am propriul meu nume la care țin: McCartney»*. Deplîngînd situația creată, secretara lui «Beatles fan club», Freda Kelly, a conchis, la rîndul ei, cu amărăciune: *«Cum vedeți, totul trece, chiar și Beatles-ii»*.

Sus: o fotografie datînd din 1965. În culmea succeselor lor muzicale, care au adus trezoreriei britanice cantități fabuloase de devize, într-un moment cînd Anglia trecea prin serioase dificultăți de ordin economic, cei patru Beatlesi primesc la palatul Buckingham, din partea reginei Elisabeta, Ordinul Imperiului britanic.

În stînga: o caricatură realizată de Levine la ora cînd cei patru formau încă o singură dar celebră echipă.

din 12 orașe amenințate de șomaj

2 000 de delegați din întreprinderile și instituțiile departamentului Hauts-de-Seine au luat parte la o manifestație organizată la Nanterre de federațiile Partidului Comunist Francez și Mișcării Tineretului Comunist, pentru apărarea locurilor de muncă, pentru menținerea și dezvoltarea potențialului economic al departamentului. Situația în domeniul folosirii forței de muncă se degradează continuu în cele 12 orașe din Hauts-de-Seine: într-un an numărul celor fără locuri de muncă a crescut cu 50 la sută; în ultimii zece ani peste 100 de întreprinderi au dispărut datorită unei politici de descentralizare care s-a tradus prin suprimarea a 22 000 locuri de muncă. Amenințarea vizează în continuare numeroase alte întreprinderi. «Trebuie să oprim această hemoragie care lovește dur muncitorii și pune în cauză viitorul departamentului» — se subliniază în apelul federației Partidului Comunist Francez.

petrolul ecuadorian

Apreciate la peste 500 milioane tone, rezervele de «aur negru» ecuadorian au atras atenția a numeroase companii străine, dintre care unele au obținut o seamă de concesiuni. Sub presiunea cercurilor largi ale opiniei publice și în condițiile afirmării pe întregul continent latino-american a tendinței de apărare a intereselor naționale, în 1971 regimul Ibarra a promulgat o lege care reglementa activitatea societăților străine. A stîrnit totuși nemulțumire faptul că nu se prevedea o dată certă pentru intrarea ei în funcțiune ca și dispariția unui document care cuprindea prevederile referitoare la exportul beneficiilor rezultate de pe urma exploatării petrolului.

Referindu-se la afirmațiile conducătorilor noii junte militare din Ecuador, în sensul că una dintre preocupările sale principale o va constitui folosirea rațională a resurselor de bază ale țării și că «dacă va fi necesar Ecuadorul va revizui contractele în domeniul petrolier încheiate de fosta administrație», o seamă de comentatori nu exclud ca printre elementele principale ce au dus la lovitura de stat să se afle politica petrolieră a foștilor conducători

malta — tratative și retragere

În timp ce tratativele între Londra și La Valletta continuă, după cum relatează agențiile de presă, retragerea trupelor engleze din Malta a intrat într-o nouă fază. A început demontarea principalelor echipamente electronice ale aeroportului din Luga, folosit atît de aviația britanică cît și de aviația civilă malteză, precum și a platformei radarului de la Madliena. Evocînd posibilitatea ca «toate forțele britanice să fie obligate să părăsească insula», agenția France Presse (ce transmite imaginea) prezintă portelicopterul «Bulwark» care ar urma să devină «ultima bază» engleză de aici, folosită ca «centru de comunicații».

miniștrii și măștile

Fotoreporterii au surprins acest instantaneu la inaugurarea Tîrgului specializat de construcții și materiale de construcții «Bau 72» din München. Ministrul federal vest-german al construcțiilor de locuințe, Lauritzen, și ministrul bavarez al economiei, Jausmann, care au vizitat tîrgul la inaugurare, s-au trezit înconjurați de aceste personaje stranii care nu sînt altceva decît manechine cu măști contra poluării aerului, expuse în cadrul standului consacrat problemelor pe care le ridică mediul înconjurător.

mii de kilometri pentru pace

«Am trecut prin Afganistan, Iran, Irak, Siria, Liban, Italia și Elveția» — a declarat la Paris, după ce parcursese pe jos 8 050 de kilometri, indianul Ramsahai Purohit. Lungul drum pe care l-a început acum un an în satul lui natal de lîngă Jaipur este o continuare a luptei pentru pace și dezarmare, împotriva violenței, pe care Purohit o duce activ de 13 ani. El și-a propus acum să facă înconjurul lumii, subliniem, pe jos (cu excepția, bineînțeles, a drumurilor pe mări și oceane), avînd în țările pe care le parcurge convorbiri cu reprezentanți ai autorităților și opiniei publice. Călătoria mărșăluitorului solitar pentru pace va continua, potrivit declarațiilor sale, în Belgia, Anglia, Irlanda, Statele Unite, apoi cu avionul în Uniunea Sovietică, Japonia, Vietnam. Ramsahai Purohit și-a propus ca în tot acest răstimp să nu cheltuiască și să nu primească nici un ban, neacceptînd decît adăpost, încălțăminte și hrană. Drumurile cu avionul și vaporul urmează să fie finanțate de Organizația internațională a adversarilor războiului. În fotografie: Ramsahai Purohit la intrarea într-una din suburbiile Parisului.

cronica de trei secunde

BĂTRÎNUL MUZICIAN

Multe momente esențiale ale vieții noastre — de pildă: cînd începea filmul cu Bette Davis, cînd Bette Davis tremura de dorul nestins după ei, cînd Bette Davis aștepta ca Errol Flynn să apară în calea ei, cînd ea îi scria lui noaptea, cînd el veghea la căpătîiul ei după sinucidere, cînd apărea remușcarea, sau revolta, sau complotul, sau sabia trasă din teacă, cînd răsărea lacrima, cînd răsărea luna peste ape pentru ca durerea ei și a ta să fie și mai profundă, cînd chinul atingea paroxismul, cînd sfîșierea devenea mai dulce, cînd se stingeau toate suspinele o dată cu toate luminile și doar vîntul mai bătea printre perdele, cînd venea în sfîrșit the end și simțeai într-adevăr că ești sfîrșit o dată cu iubirea lor — toate aceste momente esențiale n-ar fi existat dacă n-ar fi existat muzica lui. Fără ei n-ar fi existat plînsul, durerea, batista și sentimentele mele — unul din sentimentele fundamentale ale vieții pe pămînt și la cinema. Nu există melodramă fără melodie. El a scris muzica melodramelor nemuritoare, muzica a vreo 250 de filme la care a bocit o lume întreagă. Arta de a stoarce lacrima — artă inutil disprețuită — nu poate fi concepută fără ei, așa cum simfonia... dar ce s-o mai întindem?

A murit. Bătrîn — 83 de ani. Îl chema Max Steiner — cîți i-au reținut numele pe genericul care începea cu Bette Davis și Charles Boyer?...

Dar nu înțeleg de ce omagiem de obicei pe acei care ne-au făcut să rîdem atunci cînd ar fi trebuit să plîngem... Cu ce e mai prejos cel care a încercat să ne stoarcă o lacrimă într-o situație cînd mintea rece și lucidă ne îndemna să rîdem din adîncul inimii? Eu nu văd diferența și mă înclin în fața acestui pisc al melodramei.

BĂTRÎNA MILIARDARĂ

N-am descris niciodată natura pe-ndelete — e adevărat, dar asta nu înseamnă că n-o iubesc, că nu înțeleg măreția unui răsărit de soare și a unui apus aparținînd aceluiași astru. Sînt un om al orașului — e adevărat, dar al naibii să fiu că știu și eu ce înseamnă o turmă de oi, o pădure în noapte, un susur de izvor, un freamăt al poienii. Natura ca și cultura,— cum ne spune dragul nostru Mazilu, suflet frumos care n-a chemat însă niciodată la duioșie — natura și cultura îmi sînt la fel de dragi. Dovadă că spre diferență de atîția demagogi care ne cheamă «să nu uităm satul și ciobanul...» — eu n-am sărit niciodată paginile în care Sadoveanu, sau Hogaș, sau Odobescu descriu munții, bălțile, luminișurile, podețele și podișurile. Să am atîția ani buni cîți dintre criticii aceștia ai citadinismului au sărit peste «descrierile de natură» ale lui Sadoveanu...

Dar voi recunoaște că nici un scriitor al lumii și nici o femeie cu care am trăit la mare,— se știe care, «marea cu albastra ei năframă» — nici o simfonie cu vox maris și nici un film-turism Sahia, nici o ascensiune pe Bucegi și nici un drum în Deltă, nu mi-au dat despre natură o înțelegere mai vibrantă, la hotarul dintre hohotul de plîns și hohotul de rîs, ca această doamnă americană, bătrînă și miliardară, care plecată cu soțul într-o croazieră de trei luni în jurul lumii, pe somptuosul pachebot «France», constată din primele zile la Valparaiso că soțul i-a decedat chiar pe vapor, îl plînge, se reculege, se gîndește bine și decide să continue voiajul ordonînd ca sicriul cu decedatul să fie depus în cala vaporului, însoțind-o astfel zi și noapte de-a lungul oceanelor și de-a latul mărilor, pînă la capătul biletului de croazieră.

Radu COSAȘU

agendă

În vederea alegerilor pentru Seim, din 19 martie, în Polonia au loc întîlniri între candidați și alegători. La una dintre aceste întruniri a luat cuvîntul PIOTR JAROSZEWICZ, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone, care a declarat că grăbirea alegerilor pentru Seim a devenit o urmare logică a schimbărilor din decembrie și a noului program «Cerem mai mult de la noi înșine și de la tovarășii de muncă, de la superiori și de la inferiori» — a precizat premierul polonez.

Generalul GUILLERMO RODRIGUEZ LARA, care și-a asumat funcția de președinte al Ecuadorului după recenta lovitură de stat din această țară, a instituit un regim militar și a suspendat alegerile prezidențiale și parlamentare ce urmau să aibă loc la 4 iunie. Generalul și-a exprimat totodată intenția de a revizui contractele petroliere încheiate cu companiile străine de fostul președinte Velasco Ibarra. 32 dintre aceste companii sînt nord americane.

La tradiționalul festival de muzică ușoară de la San Remo, tînărul cîntăreț italian NICOLA DI BARI a obținut premiul întîi interpretînd melodia «I giorni dell'arcobaleno» («Zilele curcubeului»). Nicola di Bari cucerește acest important trofeu pentru al doilea an consecutiv, reușind să depășească o serie de concurenți celebri ca Domenico Modugno, Gianni Morandi, Nada și alții. Premiul doi a revenit cîntărețului Peppino Gagliardi care a prezentat melodia «Come le viole»

Eseist, dramaturg, romancier prodigios, președinte al Uniunii scriitorilor din U.R.S.S., academician, deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S., membru al Comitetului sovietic pentru apărarea păcii, Erou al Muncii Socialiste, membru al prezidiului Comitetului sovietic pentru acordarea premiilor de stat și al celui pentru premiile Lenin în domeniul artei și literaturii, celebrul scriitor sovietic KONSTANTIN ALEXANDROVICI FEDIN a împlinit recent 80 de ani.

Personalități politice din Italia — printre care Enrico Berlinguer, G.C. Pajetta, Nil de Jotti (P.C.I.), Luzzatto (P.S.I.U.P.), Donat Cattin, Vittorio Colombo (democrat-creștini) ș.a. — au propus comitetului pentru acordarea premiilor Nobel, candidatura arhiepiscopului de Recife și Olinda (Brazilia) DOM HELDER CAMARA la Premiul Nobel pentru pace pe 1972, ca recunoaștere a activității acestuia pentru echitate socială, împotriva dictaturii, pentru pace.

Pe baza referendumului desfășurat recent, va fi adoptată în Maroc o nouă constituție. REGELE HASSAN AL II-lea expunînd principiile noii legi fundamentale, a declarat că prerogativele Parlamentului — limitate în trecut — vor fi sporite. Proiectul noii constituții prevede ca două treimi dintre membrii Camerei reprezentanților să fie aleși prin vot universal și numai o treime prin vot indirect. Totodată, Parlamentul va fi investit cu atribuții mai largi în ce privește controlul activității guvernului marocan.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

stricăciune timpurie

Am stat de vorbă cu un băiat de 18 ani. Ochi albaștri, părul buclat, obraz de fată, oarecare sfială, avea toate datele formate ale candorii. Dar după primele schimburi de impresii mi-am dat seama că am în fața mea o autentică vulpe bătrînă. Candoarea era o iluzie a epidermei. La 18 ani adolescentul se înfățișa ca un tip trecut prin ciur și dirmon, uns cu toate alifiile, scăldat în toate parascoveniile. Avea ceva tîrșlit, hodorogit, hăituit. Știa toate bancurile tîmpite, știa toate cauciucurile de rezervă. Era la curent cu tot ceea ce prostul-gust a acumulat în ultimul timp. Dar culmea, băiețașul care cu chiu cu vai nimerise la o facultate, printr-un fericit complex de împrejurări, — ca să mă exprim romantic — era pus zdravăn pe carieră. N-avea de gînd să plătească nici un tribut candorii. Avea în această privință o claritate a țelului care m-a îngrozit. Era la curent cu toate posturile mai rentabile, de pe acum se gîndea cum să evite provincia. Vîna sistematic o fată cu situație și cu zestre, căsătoria din interes i se părea lucrul cel mai normal din lume. Nici o îndoială nu-l măcina. Descoperise că linia dreaptă e drumul cel mai scurt spre căpătuială. Îl și vedeam gras, stupid, mulțumit de pîntecele și de viziunea lui asupra lumii.

Într-adevăr, stricăciunea timpurie, stricăciunea care s-a născut înainte de a-ți miji mustățile, prostituția care s-a născut cu mult înaintea cunoașterii vieții sexuale, dorința de a exploata la sînge o meserie de care încă nu ai habar, e de natură să te scoată din sărite. N-aș vrea să se creadă că idealizez escrocii cu părul alb și că un ticălos căruia i-au căzut dinții îmi inspiră cine știe ce considerație. Sigur că nu... Dar stricăciunea unui adolescent e, fără îndoială, ceva deprimant. Pe el nu l-a înrăit viața, el s-a autoînrăit. De la jocurile de-a baba-oarba a trecut direct la afaceri fără nici o etapă intermediară. El a devenit pește înainte de a deveni bărbat. Nici măcar nu e bărbat. E doar pește. Ceea ce, oricum ai lua-o, nu e suficient.

Dacă precocitatea în artă ne umple de emoție, dacă ne întrebăm și acum cum de a putut Mozart să scrie capodopere la o vîrstă în care noi ne jucam ignoranți și afoni în praful copilăriei, precocitatea în stricăciune ne umple de o mare tristețe. Dar și de mînie.

Căci nu e nimic mai ridicol ca o vulpe bătrînă căreia nu i-au mijit încă mustățile.

umor

de V. CRĂIȚĂ MÎNDRA

vînătorești

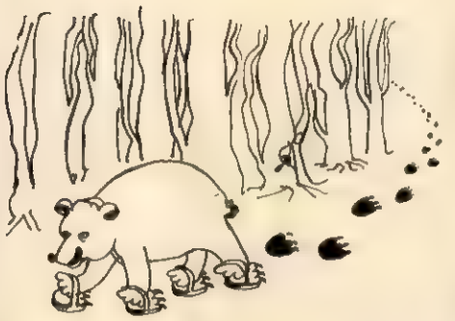

LA FLUIERUL ARBITRULUI

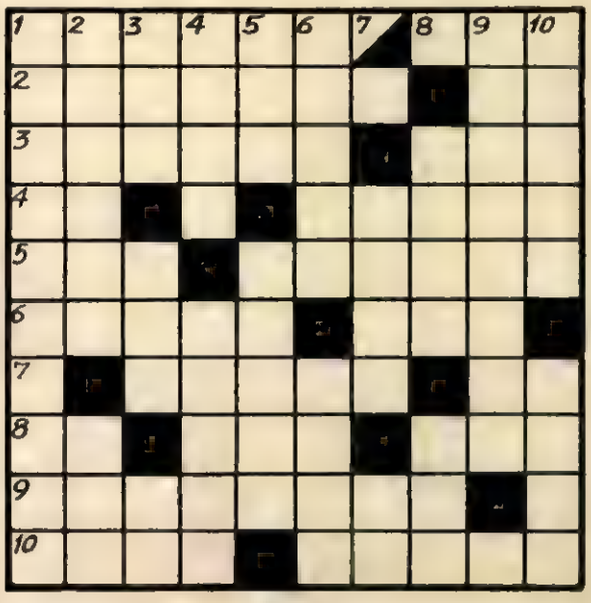

ORIZONTAL: 1) Obstrucție — Zidul apărării. 2) Fente, mișcări înșelătoare — Azot și hidrogen. 3) Schimburi de locuri — Legături slabe. 4) Durata campionatului național — Marcat. 5) Reluare — Pasare înapoi. 6) Freamătul tribunei (pl.) — Fără deplasare. 7) Plase — Dublat! 8) Alături în echipa! — Are abateri (fem.) — Deschidere în adîncime. 9) Făcea curse admirate de spectatori (od.). 10) Un fel de galerie — Extremă.

VERTICAL: 1) Înaintași. 2) Dribling verbal (pl.) — Necesar la înaintare. 3) Are tendințe de individualism — Teren fără accidente — Doi din lot! 4) Dirijează înaintarea feroviară — Stadion. 5) Gol — Plasă. 6) Terenuri de sport — Ne oferă bilete. 7) Camere fără anvelope — Apare Crișul! 8) Înaintare — Cuvîntul galeriei. 9) A provoca. 10) Echipament... de bază — Limita terenului.

I. Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocului «TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM...» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STOP — SERBAN. 2) TURISTI — APA. 3) RIGOLA — SLT. 4) ACASA — TUNEL. 5) DAN — BARIERE. 6) AR — CARO — A — G. 7) IRA — STIRNI. 8) ATENTIUNE — U. 9) L — PARCAT — MI. 10) APEL — ER — ZOR. 11) IURES — EMISI.

memento prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Indiscutabil, o nouă apariție editorială semnată de Marin Preda capătă imediat proporțiile unui eveniment literar. E ceea ce se întîmplă și cu recentul său roman **Marele singuratic**, editat de Cartea românească. Dar, spre agasarea cititorilor care o caută peste tot locul, cartea se găsește numai în frumoasa librărie a editurii. Vina, după cîte știm, nu e a respectivei librării, care are tot dreptul să-și lanseze cît mai divers și viu tipăriturile editurii ce-o tutelează. E cazul însă — după atîtea zile de la apariție și cînd presa literară a început s-o recomande intens — ca valorosul roman să se afle în toate librăriile, aceasta pentru a nu șicana cititorii și a nu le stîrbi cu nimic bucuria unei lecturi de zile mari.

• Dar mai observăm că fenomenul pomenit mai sus tinde a se generaliza spre deruta cititorilor. Și așa se face că anumite cărți se găsesc numai în unele librării sau, și mai rău, într-una singură. E și în acest caz timpul să se termine cu acest regim preferențial, care are în vedere nu publicul cititor, ci nu știm-ce înguste și subiective criterii în difuzarea echitabilă a cărții. Dar despre acest aspect vom vorbi mai pe larg într-un număr viitor al revistei noastre.

• În Editura Academiei a apărut volumul de studii monografice **Scriitori polonezi** de Stan Velea.

• Povestitorului Ion Pongorozi i se editează o carte de schițe și nuvele: **Stea de cinema.** Postfață de George Muntean (Editura Minerva).

• Aristide Buhoiu, depășindu-și condiția de telereporter pe meleagurile țării, ne poartă cu bunăvoința unui ghid informat sub cerul Italiei. Cartea se cheamă cu modestie, întotdeauna binevenită, **Italia în cîteva cuvinte** (Editura Stadion).

• În Editura politică semnalăm apariția cărții **Din dosarele marilor procese politice** de George Bianu.

• Încă o dezertare din rîndurile criticilor «puri»; în ultimul număr al revistei **Viața românească** (1) întîlnim un amplu fragment de roman semnat de Eugenia Tudor-Anton, care, după cum au remarcat și alții, anunță o bună lucrare epică.

CINEMA

• **Pădurea pierdută.** Producție a Studioului cinematografic «București». Un generic pe care citim nume de încredere: Mihnea Gheorghiu (scenarist), Andrei Blaier (regizor), recomandă acest film cu eroi de factură romantică dar marcați puternic de timpul social. Imagine — Nicu Stan. Muzica — Radu Șerban. Decoruri — arhitect Aurelian Ionescu. Interpreți — Ilarion Ciobanu, Cornel Patrichi, Leni Pințea-Homeag, Adriana Ionescu, Cornel Coman, Colea Răutu, Ernest Maftei, Emil Liptac, Mircea Constantinescu-Govora, Mihai Filip (vom reveni).

• **Apoi s-a născut... orașul.** Excelent documentar despre moartea și reînvierea unui oraș cu destin unic, Orșova, realizat de tînărul cineast Constantin Vaeni (vom reveni).

• **Sacco și Vanzetti.** Filmul politic la loc de cinste pe ecranele noastre! Giuliano Montaldo semnează un autentic exemplar al genului, o dezbatere pasionată și responsabilă. Muzica — cunoscutul Ennio Morricone. Interpreți de mare forță: Gian Maria Volonté, Riccardo Cucciolla (Premiul de interpretare, Cannes '71), Cyril Cuzack, Milo O'Shea, William Prince, Rosanna Fratello, Claude Mann.

• **Olesia.** Poetica povestire a lui Kuprin — cîndva pretextul filmului **Vrăjitoarea**, cu Marina Vlady și Maurice Ronet — transpusă din nou pe ecran, cu un simț liric fără cusur. Regia — Boris Ivcenko. Scenariul — Vasili Dulgherov. În distribuție — Liudmila Ciursina, Ghennadi Voropaev, Borislav Brondukov, Anatoli Barciuk, Maria Kapnist, Vladimir Volkov.

• **Cel de-al 9-lea Festival internațional al filmului de scurt metraj de la Cracovia,** ce se va desfășura anul acesta între 6 și 11 iunie, va include în programul manifestărilor sale și două importante gale retrospective: **Annecy la Cracovia** (o selecție din cele mai bune filme de animație premiate la Annecy în ultimii ani) și **Laureații de la Oberhausen la Cracovia** (trecere în revistă a scurt metrajelor distinse în anii 1971 și 1972). Din juriul festivalului vor face parte cineaști reprezentînd următoarele țări: Belgia, Franța, Republica Federală a Germaniei, Polonia, România, Spania, Tunisia, Ungaria, U.R.S.S.

DISC

• O nouă apariție din seria intitulat de «Electrecord» — destul de anost, fie vorba — **Muzică ușoară românească.** Un titlu prea general pentru niște cîntece inegale ca inspirație și realizare. Noroc că pe disc există și «Sînt o fată ca oricare» (Temistocle Popa), «O păpușă» (Mihai Constantinescu — muzică și text), «Două inimi cîntau» (George Grigoriu) sau «Zboară inimioară» (Florentin Delmar) (EDD–1299).

• **Lucrețiа Ciobanu,** această voce atît de îndrăgită de iubitorii folclorului nostru, își continuă cariera discografică: «Dragu-mi-i ulița lungă», «S-o dus badea-n luna mai», «Cobor oile, cobor» sau «Cînd mă văd în neamul meu» vor imprima în amintirea multora dulceața nespusă a unor cîntece de pomină. Acompaniază orchestra lui George Vancu (EPD–1296).

• Frecventa apariție, la televiziune, a soliștilor **Stela** și **George Enache** pare să fi ocazionat recenta imprimare a unui disc mai mult sau mai puțin așteptat. Rămîne ca publicul să-și dea aderiunea la stilul interpretativ al celor doi cîntăreți. Pînă una alta, remarcăm părintească obligăduire a compozitorului George Grigoriu, care continuă să-i impulsioneze prin muzica ce le-o încredințează spre execuție: «Cîtă splendoare», «Pentru un sărut», «În România» (EDC–10 223).

TEATRU

• **Unchiul nostru din Jamaica** de Dan Tărchilă (Teatrul dramatic din Brașov): dramaturgul poemelor scenice grave și patetice încercîndu-și mîna în ale comediei, imaginînd situații amuzante și tipuri viabile comic pe o intenție evident patriotică. Spectacol regizat de Eugen Mercus și jucat de Ovidiu Moldovan, Luminița Blănaru, George Gridanuș, Geta Grapă, Costache Babii, cu prea vizibile eforturi comice.

• **Cu cît cînt, atîta sînt** — Nocturn VI (Teatrul Țăndărică): poate cel mai strălucit, mai egal cu sine însuși, mai dramatic și mai suculent comic totodată, din întreaga suită de înalte momente de artă create de Miriam Răducanu și Gh. Căciuleanu (de astă dată beneficiind și de arta prestigioasă a Olgăi Tudorache și de colaborarea unei tinere balerine extrem de expresive, Raluca Ianegic). Construit în întregime pe structuri de artă folclorică (poeme, strigături, colinduri, cîntece), spectacolul le interpretează cu un rafinament și profunzimi de simțire cu totul aparte.

• **Titraților** de Raffai Sarolta (Teatrul de stat din Arad): premieră pe țară cu un interesant text dramatic maghiar pus în scenă de un oaspete maghiar — regizorul Miszlai István — în cadrul schimburilor culturale cu țara vecină și prietenă (care îl anunță și pe regizorul arădean Dan Alecsandrescu ca autor al viitorului spectacol cu «Interesul general», montat pe scena Teatrului «Jókai» din Békéscsaba). În «Titraților», esențială contribuția actorilor Ion Petrache, Larisa State Mureșan, Gelu Bogdan Ivașcu, Gabi Daicu, Olimpia Didilescu, Costel Atanasiu.

• **Mătrăguna** de Machiavelli (Teatrul de stat din Baia-Mare): spectacol desenat de tînăra regizoare Magda Bordeianu în volute grațioase și ironice, estompînd ceva din explozia de vitalitate telurică a textului, dar obligînd actorii la un stil elegant și discret. Cîteva creații cu totul meritorii: Ion Uță, Mircea Graur, Teofil Turturică, Vasile Grădinaru, Jeny Petrescu, Ecaterina Sandu, Doina Glăvuț.

• **Măști contemporane:** trei schițe dramatice de Dumitru Solomon și versuri de Marin Sorescu (Teatrul «Bacovia» din Bacău); spectacol cu totul insolit, desfășurat în foaier, printre spectatorii instalați pe canapele și scaune; cîțiva actori în costumație civilă» (Doina Iacob, Anca Alecsandra, Mircea Crețu, Gh. Serbino) dau viață, cu finețe de spirit și subtilitate, sub bagheta dirijorală a lui Gh. Miletineanu, dialogurilor spirituale ale lui Dumitru Solomon: **Vorbe, vorbe, vorbe; Nu mai e duminică; Nisip.**

Olga Tudorache

MUZICĂ

• În Sala mică a Palatului, la 12 martie, un concert aniversar la 125 de ani de la nașterea a doi precursori ai componisticii românești: **Gavriil Musicescu** și **Constantin Dimitrescu.** Își dau concursul corul Filarmonicii «George Enescu» dirijat de D.D. Botez, cvartetul «Philarmonia», violonistul Cătălin Ilea, pianistul Nicolae Licaret.

• Orchestra simfonică a RTV, dirijor **Emil Simon,** ne oferă un **Festival Claude Debussy.** Din creația celui pe care compatrioții săi l-au denumit, omagial, Claude de France, au fost incluse în programul concertului lucrări dintre cele mai implinite: suita pentru orchestră «Imagini», piesa pentru orchestră «Jocuri» și trei schițe simfonice: «Marea». Cuvînt introductiv — dr. Vasile Tomescu (16 martie, Studioul din str. Nuferilor).

• Recital de sonate, **Radu Paraschivescu** — vioară, și **Nicolae Licaret** — pian, la 15 martie, în Sala mică a Palatului (Liviu Glodeanu, Bartók, Respighi).

• În studioul Ateneu, la 14 martie, mușică de cameră cu un cvartet de coarde **(Silvia Ingrea** — vioara I, **Crișan Vania** — vioara II, **Dan Dumitriu** — violă, **Andrei Csaba** — violoncel) cu concursul pianistei **Anca Rachmuth.** Lucrări de Wilhelm Berger, Stravinsky, Schumann.

• Azi la Ateneu, programul (modificat) al Concertului Filarmonicii. «Jocuri festive» de Bogdan Dan Georgescu; «Concertul pentru pian» de Schumann — solistă **Ileana Șerbescu;** «Simfonia Alpilor» de Richard Strauss. Dirijează Mihai Brediceanu.

• Viitorul concert (17–18 martie) va fi condus de dirijorul francez **Tony Aubin** (președintele Asociației «Les amis d'Enesco»). În program: «Suita a II-a pentru orchestră» de George Enescu; Două mișcări simfonice de Tony Aubin (prima audiție); Două arii de concert de Mozart (prima audiție) poemul simfonic «Ucenicul vrăjitor» de Paul Dukas.

• Club T 4 (Str. Turturele nr. 11) prezintă la 14 martie recitalurile extraordinare ale violonistului **Ion Voicu** și ale soprano **Teodora Lucaciu;** la pian, **Florica Cozighian** și **Viorica Cojocaru,** cu lucrări de Ciprian Porumbescu, Ion Voicu, Fr. Kreissler, Sarasate, Mozart, Puccini, Brediceanu, Bizet, Fromi și Loewe.

PLASTICĂ

• **Valori artistice din colecția anului '71.** Explorînd vechi zone folclorice, cercetătorii Muzeului satului au achiziționat diverse obiecte de îmbrăcăminte și decor. Ele sînt acum prezentate publicului în sala de expoziții a muzeului din Șoseaua Kiseleff 28.

• Mereu neliniștită și mereu tînără, **M. Eleucheriade** e o neobosită călătoare, care observă, care notează și care trăiește cu intensitate, de fiecare dată, peisajul, fie el citadin, de pe alte meridiane, fie autohton. O spontaneitate a gestului transferat în desen, o perceptibilă deschidere a culorilor spre spectrul cromatic cald, al participării afective. În sfîrșit, o sinceritate a privirii, fac din expoziție o manifestare inedită (Galeriile Simeza).

• **Redner Martha** (R.P. Ungară) — fotografii. Se simte în toate aceste imagini temeinica lecție a observației sociale pe care a promovat-o de cel puțin o jumătate de veac școala maghiară de fotografie. Selectînd gestul și expresia chipului, artista face scurte incursiuni în istoria unui moment ori al unei vieți, pentru că înainte de a fi mecaforă fotografia e totdeauna o «realitate» care spune ceva despre oameni (Galeriile de artă fotografică).

• W. Löschburg: **«Răpirea Giocondei».** Cartea autoarei germane face o documentată trecere în revistă a celor mai celebre furturi de opere de artă ale secolului, începînd cu cea a celebrei pînze a lui Leonardo da Vinci. Cititorului i se oferă și ultimele noutăți în acest domeniu în prefața semnată de Gabriela Dolgu (Ed. Meridiane).

• **Paul Cézanne** — «Scrisori». Volumul cuprinde o selecție a corespondenței purtate de-a lungul a cinci decenii cu diverse personalități ale epocii: Zola, Emile Bernard, Monet, Pissarro, OctaveMirbeau s.a. (Editura Meridiane).

TV

SEMICENTENAR U.T.C. În întîmpinarea evenimentului, televiziunea prezintă primul episod – «Tradiții revoluționare» — al unui film de montaj inspirat din istoria mișcării progresiste de tineret din România (joi).

REPORTAJ. O relatare din viața cooperatorilor din Bosanci-Suceava (duminică) • Un reportaj bucureștean (sîmbătă) • Prin continentul negru: Republica Africa Centrală (marți) și Republica Populară Congo (vineri).

DEZBATERI. Un medalion Nicolae Titulescu (joi) • Emisiunea **Stop-cadru** întreprinde un raid-anchetă în legătură cu unele «utilaje care consumă dar nu produc» (vineri).

ȘTIINȚĂ. Frecventa rubrică de știință **Mai aveți o întrebare?** propune o interesantă investigație în problema mereu modificată de evoluție a limitelor organismului omenesc (joi).

LITERATURĂ. «Rîul, ramul...» — versuri patriotice de Ion Brad, Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei, Werner Bossert, Grigore Hagiu, Petru Anghel (sîmbătă).

TEATRU. Episodul VI — «Vînătoarea» al serialului **Mușatinii,** zăbovește la anii domniei lui Ștefăniță Vodă (luni) • «În vîntul de primăvară» de Letiția Popa (marți) • Menționată la concursul de scenarii TV, piesa «Comuniștii» de Ion Marina, cu Emanoil Petruț, Mihaela Dumbravă ș.a. (vineri).

FILM. Louis de Funès, fără uniformă de jandarm, în «Taxiul, rulota și corrida» (duminică) • **La Telecinemateca** — «Pace nouului venit» (miercuri). Anne Baxter în «Alerg după o umbră falsă» (vineri) • Al patrulea film al săptămînii (ce răsfăț!) «Pedro pleacă în Sierra» (sîmbătă).

MUZICĂ. Leonard Bernstein despre Dmitri Șostakovici, sau fascinația serialului **Să înțelegem muzica,** continuă (duminică) • Duete celebre din balete clasice cu Alexa Mezincescu, Rodica Simion, Elena Dacian, Ion Tugearu, Sergiu Ștefanschi, Paraschiv Pieleanu (vineri) • Silvia Marcovici interpretează «Concertul pentru vioară» de Mendelssohn Bartholdy în cadrul emisiunii **Pagini muzicale de mare popularitate** (sîmbătă).

FOLCLOR. «Ck îi Maramureșu» — cu ansamblul folcloric din Baia Mare (vineri) • O jumătate de oră cu amatorii din ansamblul «Junii Sibiului» (sîmbătă).

DIVERTISMENT. Plasată la o oră cînd lumea se află, de obicei, la promenadă, **Promenada duminicală** rămîne din această cauză în anonimat. Păcat, fiindcă e bună (duminică) • «Ce faceți astă-seară?», emisiunea muzical-distractivă semnată de Paul Urmuzescu, are și o parte a doua, pe care o așteptăm cu plăcere (sîmbătă).

SPORT. Săptămînă polisportivă: **Fotbal** «U» Cluj — Poli–Iași (duminică) **Atletism** — finalele europenelor de atletism în sală (duminică) **Hochei**—Austria-Italia (duminică) **Patinaj artistic** (pentru cine mai suportă), înregistrări de la Campionatele mondiale de la Calgary, Canada (luni, marți, miercuri, joi, sîmbătă).

Mihaela Dumbravă

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 12 martie

I. U.T.A.–Rapid	1
II. F.C. Argeș–S.C. Bacău	1, x
III. Petrolul-Steagul Roșu	1, x
IV. Dinamo–C.F.R.	1
V. «U» Cluj–Politehnica	1
VI. Farul–A.S.A.	1
VII. Jiul–Crișul	x
VIII. «U» Craiova–Steaua	1
IX. Cagliari–Milan	1, 2
X. Catanzaro-Mantova	=
XI. Inter-Napoli	1, x, 2
XII. Lanerossi–Atalanta	1, x
XIII. Sampdoria–Torino	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra F album

DORINA LAZĂR, una dintre bunele actrițe ale Teatrului Giulești, care așteaptă încă să ne demonstreze harul ei scenic.

Fotografie de Elena GHERA

12
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 070
18 MARTIE 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ALGERIA

Secvență din timpul convorbirilor oficiale dintre secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Consiliului Revoluției, președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Houari Boumediène.

Trecînd într-o mașină deschisă pe străzile capitalei algeriene, tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de președintele Houari Boumediène, răspunde salutului cald al populației orașului care a înțesat trotuarele.

Începîndu-și călătoria într-o serie de țări ale continentului african, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a sosit la 11 martie la Alger, într-o vizită oficială de partid și de stat, la invitația președintelui Consiliului Revoluției, președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Houari Boumediène. Manifestările pline de căldură și de stimă ale populației algeriene făcute conducătorului partidului și statului nostru — aclamațiile și uralele cu care a fost salutată pretutindeni apariția tovarășului Nicolae Ceaușescu, sutele de tiamuri de pe străzile Algerului și orașului Constantine, inscripțiile în limbile română și arabă: «Bun sosit președintelui Nicolae Ceaușescu!», «Trăiască prietenia algeriano-română!» — amploarea reflectării în presa algeriană a vizitei șefului statului român constituie expresii grăitoare ale entuziasmului cu care a fost primit acest eveniment în rîndul opiniei publice algeriene, dovezi vii ale sentimentelor de prietenie și stimă care leagă popoarele algerian și român. Întrevederile, convorbirile oficiale dintre conducătorii celor două țări, consemnînd rodnica evoluție pe care au cunoscut-o în ultimii ani relațiile de colaborare româno-algeriene, au marcat o nouă și substanțială contribuție la dezvoltarea bunelor relații statornicite între cele două țări, servind cauzei apropierii și înțelegerii între popoare, cauzei păcii și progresului în lume.

În semn de stimă și deschisă ospitalitate față de șeful statului român, notabilitățile îi oferă cheia de aur a orașului Alger.

Tovarășa Elena Ceaușescu vizitînd Muzeul de arte frumoase din Alger.

La Uzina de tractoare «Somecome», situată în apropiere de orașul Constantine.

TELEFOTO — AGERPRES

U. T. C.

Așadar, în ziua în care apare acest număr din revistă se împlinesc cincizeci de ani de la înființarea Uniunii Tineretului Comunist. Este un moment în care gîndul se întoarce înapoi, cald și încărcat de recunoștință pentru partidul care a știut să dea sens tineretii, să-i organizeze forțele, să-i călăuzească energiile spre atingerea unui țel mare, să-i conducă lupta, pe cît de generoasă pe atît de brutal reprimată de puterea claselor exploatatoare.

Cincizeci de ani. Timp care poate fi măsurat în ani, dar tot atît de bine poate fi numărat în generații care au crescut și s-au format în școala severă a activității ilegale, s-au călit în focul marilor bătălii revoluționare duse de clasa muncitoare — forța socială cea mai înaintată a societății contemporane — în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru o viață mai bună. Au crescut și s-au format oameni dîrji, care nu au putut fi îngenuncheați nici de cele mai cumplite torturi, oameni clădiți din granitul credinței și adevărului lor, care erau credința și adevărul partidului, ale clasei muncitoare, ale poporului asuprit și exploatat, înșelat de atîtea ori în speranțele și credințele sale. Au ridicat sus steagul partidului și l-au purtat peste decenii cu cinstea, demnitatea și puritatea tinereții. Generațiile care l-au primit de la partid l-au predat altor generații, și acestea altora, și așa se vor petrece lucrurile și în viitor, pentru că nu se poate altfel, pentru că fiecare generație lasă moștenire celei care o urmează tot ce are mai bun: idealurile, crezul său în dreptatea cauzei poporului, a partidului. Este aceasta steagul ce-și flutură flamurile deasupra generațiilor. Purtîndu-l, nu toți au ajuns la capătul drumului. Trupul multora a fost zdrobit. Dar nu și credința. Au fost mulți pentru care viața a încetat poate tocmai atunci cînd abia trebuia să înceapă. Dar au rămas vii țelurile, purtate mai departe de tovarășii lor. Către aceștia și întru păstrarea memoriei lor, să picurăm din suflet gîndul curat al recunoștinței. «Va trece timpul — spunea secretarul general al partidului nostru — dar figurile luminoase ale tinerilor comuniști și ale altor militanți progresiști, pildele lor de eroism și spirit de sacrificiu, de fierbinte patriotism, vor continua să însuflețească în luptă și muncă generațiile viitoare».

Și a venit și timpul ca cei care am trecut azi de patruzeci de ani să îngroșăm rîndurile celor care au fost primii, să preluăm ștafeta avînd în față marile exemple ale înaintașilor, să sacrificăm totul, cînd a fost nevoie, să nu precupețim nimic niciodată pentru a fi la înălțimea sarcinilor noi încredințate de partid, a pildei de înalt eroism și abnegație a înaintașilor. Și-a îndeplinit această generație angajamentul luat față de partid, de popor, de ea însăși? Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu: «Tineretul poate raporta astăzi cu mîndrie: ...ne-am făcut datoria față de patrie, față de partid, am închinat tot elanul și energia noastră cauzei poporului, propășirii României socialiste». Din istoria atît de zbuciumată și bătută de furtuni a României, am avut și avem noi, aceste generații care am fost și sîntem, privilegiul de a fi participanții direcți la revoluția organizată și condusă de partid. Sîntem, în felul nostru, și noi o generație istorică. Am ajuns, bărbați și femei, în crucea vieții. Spre noi se îndreaptă ochii generațiilor care vin. Față de ele avem o responsabilitate covîrșitoare. Actul revoluționar, care nu este astăzi altceva decît ceea ce este esență în existența noastră cotidiană, îi atrage cu puterea cu care ne-a atras și pe noi. Să ne aducem aminte de propriul nostru început, și pașii de apropiere să fie reciproci. Au fost exigente generațiile care ne-au format,dar au fost și înțelegătoare, răbdătoare, pline de tact. Să nu uităm. Ne place să spunem că avem un tineret minunat. Și așa este. Un tineret care știe mai mult decît știam noi la vîrsta lui. Se poate azi altfel? Nu pentru asta am luptat? Un tineret incomparabil mai cult, mai bine instruit, cu un orizont de gîndire mai convingător. E un cîștig al revoluției, al poporului, al viitorului națiunii. Îi trecem la activ. Uneori întîlnim și tineri dezorientați, certați cu unele din principiile care au făcut osatura solidă a existenței noastre. Să ne aplecăm cu grijă asupra lor. Sînt ai noștri, sînt tot ai acestui pămînt. Sînt, poate, dovezile propriilor noastre slăbiciuni; ale generației noastre, ale momentelor cînd, prea absorbiți de drum, de mersul alert în care sîntem angajați, n-am auzit la timp scîncetul de nepuință al celui slab, pentru a-i ajuta să țină pasul cu noi. Nu îndemn la îngăduință, ci la o exigență constructivă.

...Așadar, au trecut cincizeci de ani. Un tînăr de acum cinci decenii mi-a spus, zîmbind de undeva de departe: «Parcă a fost ieri cînd am constituit generația noastră». Rețineți: a spus, «generația noastră». Pentru că, la modul cel mai real cu putință, la acest jubileu își dau întîlnire toate generațiile de azi, sărbătoarea fiind, tot atît de real, a întregului popor. Este momentul în care întregul nostru popor își sărbătorește propria sa tinerețe revoluționară comunistă.

Petru ISPAS

săptămîna în imagini

în cinstea aniversării semicentenarului u. t.c.

Sărbătorirea semicentenarului U.T.C. constituie pentru tineretul de la Uzina «Semănătoarea» un imbold în plus la îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan. Organizațiile U.T.C. din secții și sectoare au organizat în cinstea semicentenarului U.T.C. concursuri pe meserii și au extins sfera de aplicare a inițiativei tinerilor de la F.M.U.A.B.: «Uzina noastră, ca o floare». O idee foarte bună a organizațiilor din unele secții a fost organizarea de întîlniri dintre muncitorii tineri cu o vechime mai mare în uzină și tinerii care abia au absolvit școala profesională sau de calificare la locul de muncă. Aniversarea semicentenarului U.T.C. este marcată la Uzina «Semănătoarea» și de activități dedicate educării tineretului. Astfel au fost și vor fi organizate întîlniri cu vechi militanți ai mișcării comuniste și muncitorești, excursii la muzeul «Doftana» și vizitarea caselor memoriale din București legate de mișcarea comunistă și muncitorească, concursuri cu tema «File din istoria U.T.C.». Pe lîngă angajamentele asumate pe întreg anul, organizația U.T.C. pe uzină a inițiat în cinstea semicentenarului o «săptămînă a muncii patriotice», pentru colectarea a 240 tone metal vechi și efectuarea a 2 600 ore muncă patriotică.

Toate acestea au creat o atmosferă de entuziasm în rîndul tinerilor din întreprindere. Cîteva exemple sînt concludente: tovarășii Constantin Streche și Ion Vrabie, împreună cu ceilalți tineri din brigada montaj sistem hidraulic, au modificat dispozitivul de îndoit conducte, ceea ce a dus la mărirea productivității muncii, sau tovarășul Cristea Vrabie din organizația U.T.C. de la serviciile funcționale, care s-a angajat să economisească 120 000 lei prin reducerea prețurilor de achiziționare a unor materiale și înlocuirea altora din import cu materiale ce se produc în țară.

Succesele obținute pe cele două luni ale trimestrului I de către colectivul constructorilor de mașini agricole prin îndeplinirea planului global și al producției-marfă pe uzină cu 101%, la care și-au adus aportul și tinerii, precum și stadiul îndeplinirii sarcinilor de producție pe această lună ne permit să apreciem că planul trimestrial va fi îndeplinit și depășit.

mașini agricole cu un randament ridicat

Serviciul tehnolog-șef al Uzinei de mașini agricole «7 Noiembrie» din Craiova lucrează în prezent intens la asimilarea a două dintre cele zece produse noi prevăzute în planul tehnic pe acest an. Este vorba de echipamentul de împrăștiat îngrășăminte chimice în vii și tocătoarea mecanică de siloz «T.M.S.M.».

În fotografia alăturată vă prezentăm una dintre mașinile agricole fabricate de Uzina «7 Noiembrie» din Craiova. Este vorba de sapa rotativă cu lățimea de lucru de 4,5 m, cu tracțiune mecanică, care este destinată pregătirii solului și întreținerii culturilor și care în prezent poate fi întîlnită din ce în ce mai des pe ogoarele patriei.

„doi poznași," în premieră

La Teatrul «Țăndărică» din Capitală va avea loc în curînd premiera piesei «Doi poznași» de Alecu Popovici, dramatizare după o lucrare de Wilhelm Busch. Regia este semnată de Ștefan Lenkisch, decorurile — de Mioara Buiescu. Păpușile — Ella Conovici. În fotografie: un aspect de la repetiție.

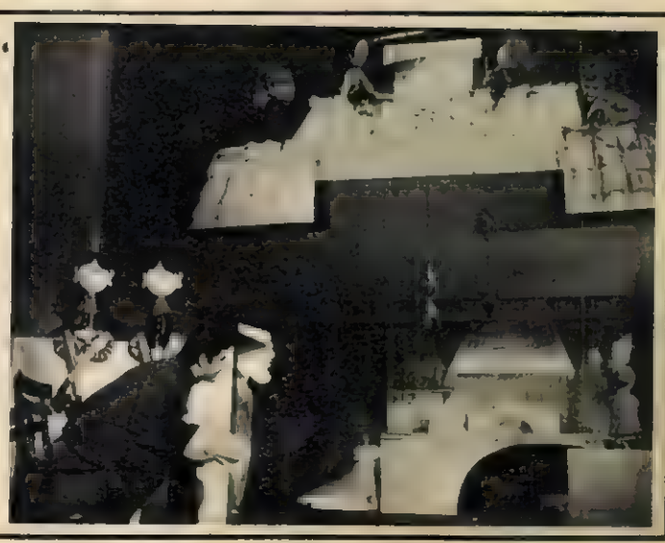

înainte de toate: realizarea planului pe sortimente!

Sîntem la Uzinele de utilaj chimic «Griviţa roşie». Hotărîrea colectivului de aici de a transpune cu succes în viaţă sarcinile importante ce îi revin în cel de-al doilea an al cincinalului conduce la desfăşurarea unei munci pline de avînt. La ce rezultate s-a ajuns pînă acum, cînd mai sînt doar zece-douăsprezece zile pînă la sfîrşitul primului trimestru? Care sînt datele unui prim bilanţ?

După cum ne informează tov. Mihai Popa, şeful serviciului plan, pînă la ora cînd facem aceste însemnări, adică după primele două luni ale anului şi prima decadă a lunii martie, planul global al uzinei pe acest interval a fost realizat în proporţie de 103,1 la sută, iar cel al producţiei-marfă, în proporţie de 113 la sută. Îndeplinirea producţiei globale planificate reprezintă oare şi realizarea sarcinilor cu privire la alţi indicatori, printre care şi cel care se referă la sortimente? Se pare — după datele pe care ni le dă acelaşi interlocutor — că sortimentul privind utilajul tehnologic pe care această mare uzină bucureşteană îl fabrică pentru industria chimică şi pentru cea de prelucrare a ţiţeiului a fost realizat în proporţie de 105 la sută; un succes deosebit pare a fi fost obţinut şi în ceea ce priveşte sortimentul ce reprezintă producţia de piese de schimb pentru utilaj tehnologic, unde proporţia realizată atinge procentul de 244 la sută, precum şi la realizarea pieselor turnate din oţel pentru diverşi beneficiari, unde procentul de depăşire a planului urcă cu 18 la sută. Pe lista sortimentelor intră şi un indicator care se referă la autoutilare. În momentul de faţă, Uzina «Griviţa roşie» îşi înzestrează prin forţe proprii o serie întreagă de utilaje moderne de care are nevoie. Pînă acum, planul pe care şi l-a propus în primele două luni şi o decadă în ceea ce priveşte autoutilarea a fost realizat în proporţie de 106,03 la sută.

Aşadar, procente care depăşesc cifrele preconizate. În ce măsură se reflectă ele însă practic la modul în care sînt livrate beneficiarilor produsele comandate? După cum ne declară tov. Constantin Paligora, şeful serviciului desfacere al uzinei, utilajul comandat de două mari uzine chimice aflate în construcţie (Slobozia şi Tg. Mureş) va fi livrat în termen. Uzina «Griviţa roşie» este însă în întîrziere în ceea ce priveşte livrarea către Ministerul Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii a unor utilaje care urmau să fie predate în trimestrul întîi al acestui an. Este vorba de utilaje necesare prelucrării lemnului (cojitoare de buşteni). Ele n-au putut fi executate la timp întrucît, aşa cum ni se spunea, unii furnizori (Uzinele «23 August», «Progresul»-Brăila şi Uzinele constructoare de maşini-Reşiţa) n-au ţinut seama de disciplina contractuală. Adică, n-au trimis la timp piesele pe care urmau să le execute în baza contractului de colaborare şi fără de care nu puteau fi construite agregatele.

Măsurile ce au fost luate pentru redresarea situaţiei respective vor trebui să conducă la respectarea cît mai urgentă a comenzii făcute de către Ministerul Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii, în interesul realizării cu succes a planului de producţie al acestui an.

o preţioasă investiţie de inteligenţă

În întreprinderile industriale din judeţul Braşov, specializate în construcţia de maşini, utilaje şi instalaţii industriale, acţiunea de autodotare îmbracă aspecte noi, deosebit de eficiente pentru economia naţională. Muncitorii, inginerii şi tehnicienii din aceste uzine au luat iniţiativa de a spori sortimentele realizate prin autodotare propunîndu-şi ca în anul 1972 să realizeze prin autodotare utilaje în valoare de zeci de milioane de lei. Proiectele sînt apreciate ca realizabile, întrucît întreprinderile braşovene au acumulat în acest domeniu o bogată experienţă. Anul trecut, de pildă, specialiştii acestor unităţi au construit, după concepte proprii, 1 458 de maşini şi utilaje, reprezentînd o economie de peste 60 milioane lei valută. Uzina «Tractorul» şi Uzina de autocamioane (fotografia de mai jos) realizează în prezent aproape 35 la sută din utilajele prevăzute a fi achiziţionate din fonduri de investiţii.

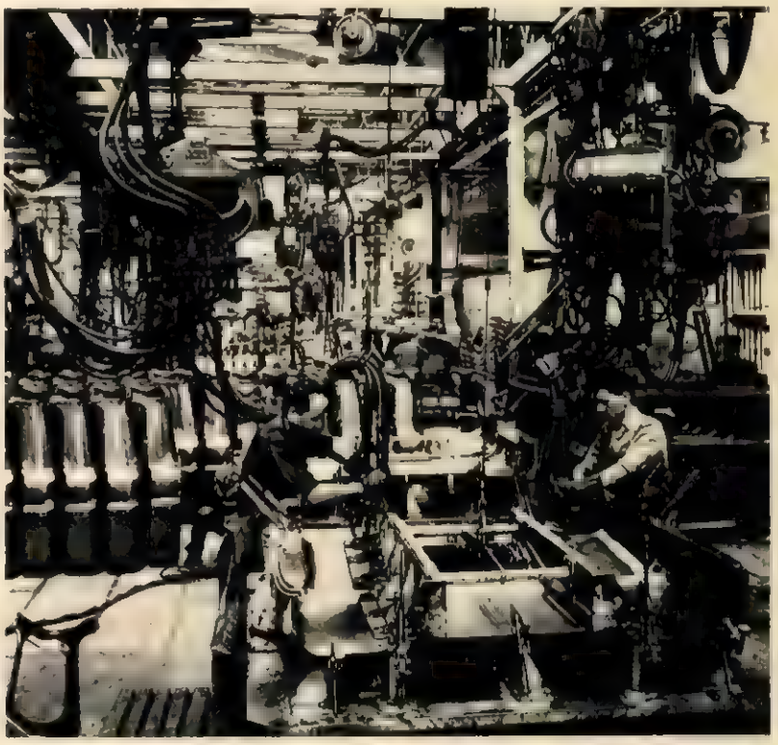

expo'72-avicola

Zilele acestea pavilionul N din cadrul expoziţiei din Piaţa Scînteii se recomandă printr-o animaţie neobişnuită. Avicola Bucureşti a organizat aici o expoziţie naţională-concurs, expunînd cele mai reuşite exemplare de păsări de curte, fazani, canari, papagali, porumbei şi iepuri de casă. Fiecare «concurent» caută să se manifeste cît mai zgomotos faţă de numeroşii vizitatori, cîntînd, cotcodăcind, umflîndu-se în pene. Foarte mîndri sînt mai ales cocoşii (din fotografie), cel din stînga, de rasă Orpington şi cîştigător al cupei concursului, celălalt, de rasă Plymouth Roks şi fericitul posesor al medaliei de aur.

sarcini complexe în campania agricolă de primăvară

Meteorologii ne asigură că valul de frig şi zăpadă abătut asupra ogoarelor nu este decît un capriciu al acestui miez de martie şi deci lucrările agricole pot fi reluate din plin. De altfel, la ora cînd închidem ediţia noastră, soarele a început să zîmbească din nou încurajînd lucrătorii ogoarelor. Zilele care urmează sînt hotărîtoare pentru însămînţarea culturilor de prima urgenţă. Specialiştii din agricultură recomandă ca pe măsură ce timpul se va încălzi, şi deci se va realiza temperatura optimă de însămînţare pentru fiecare plantă, să se treacă la semănat, respectîndu-se atît adîncimea de îngropare cît şi desimea plantelor. O atenţie deosebită va trebui să se acorde semănatului sfeclei-de-zahăr şi de îndată ce temperatura solului va ajunge la 6—7 grade, să se treacă la semănatul florii-soarelui.

Concomitent cu aceste lucrări de maximă importanţă trebuie să se încheie de urgenţă fertilizarea suplimentară cu îngrăşăminte azotoase a grîului de toamnă. Pentru dezvoltarea normală a răsadurilor trebuie îngrijite răsadniţele şi solariile încălzite, pentru prevenirea eventualelor pagube pe care le-ar putea provoca frigul.

La ora cînd citiţi aceste rînduri, numeroase unităţi agricole din ţară au şi raportat încheierea semănăturilor cu mazăre, lucernă sau trifoi, unele judeţe îndeplinind chiar în totalitate planul la însămînţările din prima etapă. Semn că lucrătorii ogoarelor se află la datorie!

ȘANTIER DE CREAȚIE

Arh. Cezar LĂZĂRESCU:

„evoluăm de la locuință spre locuire"

Președinte al Uniunii Arhitecților, rector al Institutului de arhitectură «Ion Mincu», interlocutorul nostru, arh. Cezar Lăzărescu, ne mărturisește că, de fapt, mai aproape de inima sa îi sînt meseriile de proiectant și de dascăl și ar ezita mult înainte de a-și exprima vreo preferință între acestea două din urmă. «Fac cu tot atîta plăcere muncă de creație cînd lucrez la un proiect cu un colectiv restrins, ca și atunci cînd lucrez cu studenții». «De altfel, ne mărturisește tov. Lăzărescu, în cadrul evoluției noi a învățămîntului care se apropie tot mai mult de producție, temele pe care le lucrez cu studenții (hotel la Valeni de Munte, sală de sporturi la Satu Mare, sat turistic în Deltă) sînt contractate cu beneficiarii».

Deschizător de drumuri pentru o arhitectură modernă în țara noastră, interlocutorul nostru ne-a enumerat unele dintre caracteristicile acestei arhitecturi noi: simplitate, sinceritate, funcțiuni clare, logica sistemelor de construcție, concretizarea unei eficiențe economice raționale; toate acestea, cuprinse într-o expresie plastică optimistă care să-i înfrumusețeze omului viața, să-i dea aripi să viseze, să se simtă un demn făuritor al unei lumi noi.

Problemele de arhitectură pot fi abordate și discutate din cele mai diferite puncte de vedere, totuși cea mai profundă și multiplă confruntare între om și arhitectură rămîne locuința.

«Evoluția noțiunii de locuință ne face ca astăzi — a observat interlocutorul nostru — să vorbim despre *locuire*, adică despre un conținut care depășește apartamentul propriu-zis, înglobînd totalitatea funcțiilor legate de viața omului. Locuirea cuprinde, în afară de locuință, necesitatea construcțiilor destinate învățămîntului, comerțului, deservirii, amenajări pentru recreație, odihnă, sport, circulație și altele, devenind o noțiune foarte complexă. La noi, unde s-au încheiat în ultimii ani mari ansambluri de locuințe, preocuparea pentru rezolvarea problemelor de «locuire» este foarte actuală. În această privință există indicații ale conducerii superioare de partid și de stat pentru găsirea căilor celor mai judicioase ca noile ansambluri să devină centre de viață, pentru ca locuitorii acestor cartiere să-și apropie și sufletește bunurile pe care societatea le-a creat».

Abordînd problemele arhitecturii românești contemporane, domnia-sa ne-a spus: «Succesele de pînă acum sînt remarcabile; nu mă refer la cantitate — care este un rezultat al politicii sociale și economice a țării noastre — ci la contribuția arhitecților care au materializat această politică. În comparație cu multe alte țări care dispun de mijloace tehnico-materiale similare, consider creația noastră în arhitectură superioară. De altfel, acestea sînt și aprecierile multor altor specialiști de peste hotare, care ne-au vizitat țara, ne cunosc realizările și a căror obiectivitate nu poate fi pusă la îndoială. Pot să spun că arhitectura românească de azi se caracterizează printr-o înaltă cultură (în sensul cel mai larg), printr-un mare progres tehnic, prin vigoare și dinamism. Ea evidențiază forța unei societăți tinere care își afirmă, prin arhitectura ei, puterea de viață».

săptămîna în

Pagini realizate de: Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL, Eugen IAROVICI

nisipuri fertile pe 80 000 hectare

În incinta Sadova–Corabia se află în construcție cel mai mare sistem de irigații de pe nisipuri, prin a cărui dare în exploatare vor putea fi valorificate superior aproape 80 000 ha terenuri nisipoase.

De notat și faptul că, pentru atingerea în cel mai scurt timp a parametrilor proiectați, specialiștii au elaborat întregul plan de măsuri consacrat viitoarelor culturi, organizarea fermelor, asigurarea cadrelor necesare, a bazei materiale etc.

Concomitent, în județul Dolj în anul 1972 se vor amenaja peste 19 000 ha în sisteme mari și 1 300 ha în sisteme locale de irigații.

În fotografia de mai jos vă prezentăm un aspect de muncă ae pe șantierul Ocolna–Dăbuleni din cadrul sistemului de irigații Sadova–Corabia.

dacii, în sudul țării

Acesta-i faimosul opaiț dacic din bronz, cu două lumini.

Radovanu (18 km de Oltenița) este una dintre cele mai mari și mai vechi comune ale județului Ilfov. Trecutul ei a fost cercetat în mai multe rînduri de către arheologi, scoțîndu-se la lumină prețioase vestigii din epoca feudală. De curînd însă săpături efectuate aici pe o scară mai largă de către arheologii Done Șerbănescu și Barbu Ionescu de la muzeul din Oltenița au condus la descoperirea în apropiere de localitate a unei așezări mult mai vechi: din epoca dacică (secolul al II-lea î.e.n. — secolul I e.n.). Așezarea se află pe vîrful unui gorgan, la o adîncime de circa 60 centimetri și avea trei niveluri de locuire. S-au găsit urme de locuințe de suprafață, monede dacice, ceramică, unelte. Revelația a constituit-o însă descoperirea, lîngă rămășitele carbonizate ale unei case, a unui opaiț dacic, nu din pămînt ars, cum s-au descoperit pînă acum sute de asemenea piese, ci din bronz. Opaițul, înzestrat cu două orificii de iluminare, este o adevărată piesă de artă: are ca ornament un vultur cu aripile deschise și un șarpe, ambii lucrați cu o deosebită măiestrie.

Tot atît de interesant este și faptul că sub așezarea dacică, la circa 1 metru adîncime, s-a descoperit o altă așezare, de data aceasta din epoca bronzului tîrziu. S-au găsit vetrele unor case, unelte din silex, topoare, ceramică ornamentată foarte frumos, toate avînd o vechime de aproximativ 3 300 de ani. Descoperirea de la Radovanu a constituit de curînd și obiectul unei comunicări științifice ținute în cadrul unei sesiuni a Muzeului de istorie a orașului București.

1972 — an al calității

Primele două luni ale acestui «an al calității și al eficienței economice», cum îl numesc tovarășii de la I.I.S.-Dacia, s-au terminat cu realizarea la producția globală a unui procent de 102,88 la sută și cu perspective clare ca primul trimestru să se încheie cu realizarea planului la toți indicatorii.

Va fi un an în care creșterile planului valoric sînt determinate în principal de valorificarea superioară a materiilor prime prin extinderea utilizării fibrelor cu conținut de poliester cu 33 la sută mai mult decît anul trecut, prin aplicarea unor procedee moderne (nesifonabilizarea, apretul permanent, reducerea contracției la spălat) și prin mărirea, la dublu față de anul trecut, a varietății și cantității de țesături imprimate. Dintre sortimentele noi menționăm țesăturile fanteziuri imprimate, țesăturile pentru cămăși nesifonabile, țesăturile pentru impermeabile — Bizon — tip tercot în culori variate, țesăturile pentru lenjerie imprimată, nesifonabilă, foarte fină, care imită batistul, țesăturile imprimate pentru rochii din poliester și bumbac Codruța, Roua, Erica, țesăturile Lineta din bumbac 100 la sută nesifonabil.

În același timp, datorită introducerii procedeelor tehnologice noi și întrebuințării superioare a utilajelor, s-a realizat o creștere cu 36 la sută a productivității muncii pe salariat față de cea din perioada corespunzătoare a anului trecut.

Atenția acordată întocmirii tuturor contractelor cu furnizorii încă de anul trecut a asigurat toate condițiile tehnico-materiale pentru realizarea ritmică a producției. Astfel, pînă în prezent nu există nici o restanță în ceea ce privește livrările către beneficiari.

COPERTA NOASTRĂ

Constructorii înălțimilor — acești bărbați crescuți la școala curajului — montînd stîlpii liniei de înaltă tensiune ce traversează Dunărea la Porțile de Fier.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17 60 10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

spațiu verde pe zeci de mii de hectare

În regiunile sudice ale țării se desfășoară din plin campania de împădurire. Din cele circa 2 000 ha plantate pînă acum, mai mult de o pătrime a fost sădită prin munca patriotică a locuitorilor. Un accent deosebit se va acorda și pe mai departe speciilor repede crescătoare: molid, brad, pin, duglas și lerice, care vor acoperi 60 la sută din întreaga suprafață — 80 000 ha — ce urmează a fi împădurită anul acesta. Venind în sprijinul industriei de celuloză și hîrtie, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții va asigura 15 000—20 000 ha culturi industriale cu un ciclu de vegetație foarte redus.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

mutații, cercetări și fundamentare

Interlocutorul nostru — tovarășul *Radu Paul*, directorul Institutului de cercetări comerciale de pe lîngă Ministerul Comerțului Interior.

— Acțiunea de comensurare a pieței — ne declară dînsul — cunoașterea exactă a cererilor și necesităților reale, a factorilor economici și extraeconomici care le condiționează, asigurarea unei baze informaționale operative prin sondaje complexe, diversificate, prin analiză și previziune constituie astăzi sarcina și obligația principală pentru cercetătorul de specialitate. Deciziile acestuia reclamă o fundamentare cît mai riguroasă, începînd cu investițiile și terminînd cu contractarea mărfurilor de către furnizori.

— Care sînt obiectivele de cercetare pentru 1972?

— În limitele condițiilor organizatorice existente, pe baza cercetărilor selective ca mijloc de culegere a informației și cercetarea diferențiată a cererii, vom continua studiile de piață, pentru fundamentarea unor capacități de producție și a activității comerciale și pentru o mai judicioasă repartiție a unor bunuri de larg consum (mobilă, detergenți, confecții în mediul rural etc.).

Pot să vă declar că s-au efectuat studii, la cererea diverselor foruri, privind producția de aparate de radio, televizoare, mașini de spălat rufe, precum și perspectiva asimilării în producție de magnetofoane, picupuri, corpuri calorice electrice și cu combustibil lichid. Variantele propuse de institutul nostru au fost luate în considerație și sînt folosite la fundamentarea activității ce se desfășoară în perspectiva cincinalului. Pot să vă mai informez că de pe acum am început să studiem perspectivele viitoarelor cincinale: 1975—1980 și 1980—1985.

— Ați afirmat că o condiție a cercetărilor de piață este baza informațională. Ce precizări ne puteți da în această privință?

— Sîntem optimiști în măsura în care se va desăvîrși acțiunea de perfecționare a sistemului informațional în toate verigile economice, acțiune inițiată de conducerea superioară de partid și de stat și care se află în curs de aplicare. Pe lîngă această acțiune și în spiritul ei, considerăm că este necesar să se asigure în prealabil un microrecensămînt al populației și, totodată, organizarea în cadrul județelor a unui aparat special al institutului, care să treacă la stabilirea *panelului* de familie (repartizarea pe un teritoriu a diferitelor tipuri de familii). Numai pe această cale vom putea avea în mod operativ la dispoziție informații atît statice, cît și dinamice, privind multiple și diferențiate aspecte ale cererii populației, cît și factorii de influențare economici și extraeconomici. Toată activitatea economică și comercială este condiționată de buna funcționare a acestui panel de familii. El va constitui mijlocul științific cel mai eficace și operativ de contact dintre conducerile economice și populație.

statuia lui emil racoviță la palma de mallorca

În insulele Baleare, la Palma de Mallorca, se va înălța, încă în toamna acestui an, o statuie a marelui savant român Emil Racoviță (în mijlocul fotografiei, macheta). Operă a sculptorului Oscar Han, statuia este un omagiu adus savantului speolog român care și-a început activitatea de cercetare în aceste locuri. O inițiativă remarcabilă, demnă de toată lauda și menită să eternizeze o mare figură a științei românești și mondiale.

trecutul în laborator

Sîntem în laboratorul de restaurări ceramice din cadrul Institutului de arheologie din Capitală. Aici își recapătă înfățișarea originală toate materialele recoltate pe șantierele arheologice din țară. Într-un an, aproximativ 650 de vase ceramice, obiecte din sticlă, os, metal.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

la o aniversare

Se împlinesc cincizeci de ani de cînd, din inițiativa și sub conducerea Partidului Comunist Român, a luat ființă organizația revoluționară a tineretului din țara noastră. Prilej de rememorări nostalgice, dar și de meditații încărcate de simțul răspunderii. Foarte mulți dintre tinerii entuziaști, însuflețiți de înflăcărate elanuri revoluționare, care au luat parte la actul întemeierii, au intrat de mult în istorie și în legendă. Ne-au rămas ca o sfîntă moștenire spiritul lor de abnegație în serviciul revoluției, exemplul vieții lor de dăruire, fără ezitare și fără zgircenie, în slujba unui ideal. Fiindcă cei ce vor reconstitui mîine Cronica acestei jumătăți de veac a *Uteceului* vor fi obligați să consemneze nenumărate pilde de vieți jertfite cu o infinită modestie, și, mai mult decît atît, infinite mărturii de eroism consumate în tenebrele anonimatului. Perspectiva din care judecăm de multe ori *eroismul* e viciată, confundîndu-se adevărata abnegație, dezinteresată și în slujba *Ideii*, cu puterea de a înfrunta un risc. Dăm uneori eroismului o valoare competițională, de spectacol fascinant, cînd adevăratul eroism, izvorît din credință, e tăcut, inocent, purtînd cu sine splendoarea purității. E suficient să răsfoiești colecțiile ziarelor de epocă, pentru ca să te convingi cîte energii s-au consumat în lupte aprige, plătite cu ani de temniță ucigătoare, cîte tinerețe au pierit în anii ilegalității, cîți tineri au trecut prin boxa tribunalelor militare, prin fața plutoanelor de execuție. O Cronică însîngerată, cruntă și fără iertare, acuză lumea veche și obligă pe cea nouă.

Pentru că amintirea sacră a eroilor de ieri cheamă tinerețea de astăzi la un eroism de altă natură, dar de aceeași intensitate.

A te gîndi mai puțin la tine și la interesele tale, a te simți responsabil față de marile comandamente morale ale comunității spirituale căreia îi aparții, a lua pe umerii tăi, fie și adolescenți, o parte din sarcinile lumii, iată ce mi se pare a constitui marea lecție la care ne cheamă superlativul exemplu de luptă și sacrificiu al Uteceului nostru în această clipă de solemnitate cînd îi aniversăm o jumătate de secol de strălucită existență. Din umbra marilor umbre, nepieritoare, ne cheamă la împlinirea datoriilor și Lenuța Filipovici, și Pavel Tcacenco, și Filimon Sîrbu, și Bernath Andrei, și Lazăr Grünberg, și Nicolae Cristea, și Vasile Roaită, amintindu-ne tuturora obligația revoluționară de a rămîne veșnic tineri.

«Fără îndoială că oamenii muncii din construcții vor depune toate eforturile pentru a-și îndeplini cu cinste marile sarcini ce le revin în înfăptuirea programului de investiții în actualul cincinal, dînd patriei noi fabrici și uzine, noi edificii social-culturale care să asigure poporului un nivel de viață și de civilizație tot mai înalt».

Nicolae CEAUȘESCU

PROBLEMELE NUMITORULUI COMUN AL METAFORELOR

de **I. NICOLAE**

Pentru Săvinești, pentru Argeș, Lotru, Someș ori Olt, pentru platformele industriale ale Galațiului, Craiovei ori Piteștiului, pentru Porțile de Fier și Tîrgoviște, pentru toate ctitoriile anilor socialismului, oamenii condeiului, pe bun temei entuziasmați, au găsit zeci și sute de metafore. Cuvinte frumoase, cuvinte simțite, cuvinte de poezie, cuvinte de cîntec.

Economiștii și financiarii, constructorii și oamenii politici folosesc însă un singur cuvînt, o singură denumire pentru toate șantierele și pentru toate realizările materiale ale construcției socialiste: **investiții.**

•

Perfecționarea bazei tehnico-materiale a societății, dezvoltarea potențialului productiv al economiei naționale, îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, accelerarea progresului economic și social, într-un cuvînt făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră implică un deosebit efort de investiții. Un efort **pe care — legic — îl cere** viitorul națiunii; un efort **de care — legic — depinde** viitorul națiunii.

Urmărind realizarea raportului optim dintre acumulare și consum, Congresul al X-lea al partidului a stabilit ca în cincinalul pe care îl parcurgem 30—32 la sută din venitul național să fie alocat reproducției socialiste lărgite. Programul de investiții pentru '71—'75, dimensionat potrivit acestei orientări, cunoaște o amploare nemaiîntîlnită în dezvoltarea noastră economică.

Cincinalul acesta ne va mări proprietatea națională cu aproximativ 1 700 de obiective economice industriale și agrozootehnice noi. Este o cifră impresionantă și totuși explicabilă, dacă observăm că numai în acest an s-au destinat investițiilor, din fondurile centralizate ale statului, 87,2 miliarde lei. Cu mai bine de 15 la sută mai mult decît în anul trecut.

Înfăptuirii programului de investiții al cincinalului i s-a acordat o atenție cu totul specială. Astfel, prin diferite măsuri și printr-o nouă legislație s-a creat un cadru general favorizant.

Grăitoare în această privință sînt înseși rezultatele anului economic 1971. Amintesc doar cîteva: aproximativ 400 de capacități și obiective puse în funcțiune, dintre care aproape 80 înainte de termen; realizarea planului potrivit termenelor stabilite mai cu seamă la investițiile de mare interes etc.

Și totuși, fără a știrbi nimic din împlinirile sale, din succesele sale, realizarea planului de investiții pe anul trecut n-a mers cum trebuia să meargă. 34 de capacități industriale și 32 de obiective din agricultură n-au fost isprăvite la termenele prestabilite, iar planul de investiții pe întreaga economie a fost realizat doar în proporție de 99,3 la sută.

Unul dintre meritele Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții a fost și acela că a făcut o sinteză a problemelor concrete actuale ale investițiilor și, totodată, a elaborat o strategie detaliată dar unitară a căilor de era-

Încă o imagine-probă a unui fapt de acum dovedit și răsdovedit: sîntem în stare să realizăm investiții de anvergură. Dar asta nu înseamnă că ne lipsesc de tot problemele...

Constructorii platformei industriale a Tîrgoviștei sînt principalii beneficiari ai uzinei din Bocșa. Tovarășul Ion Buda este unul dintre cei mulți, gata să sudeze din zori și pînă-n noapte, dacă nevoile șantierului o cer; cu o singură condiție: să aibă ce! Pentru că furnizorii de la Bocșa nu-s tocmai prompți, potrivit termenelor contractuale, cu livrarea construcțiilor metalice. Cooperarea — iată un remediu pentru multe din afecțiunile investițiilor.

dicare a cusururilor din toate etapele de realizare a planului de investiții.

O primă problemă a investițiilor (ordinea enunțării nu implică nici un fel de ierarhizare a lor) o constituie asigurarea unui decalaj în timp între momentul în care constructorul dispune absolut de documentația tehnico-economică și cel al începerii lucrărilor de execuție propriu-zisă. O bună pregătire asigură realizării investiției o eficiență ridicată.

Firește, acestui deziderat al constructorilor nu i se poate răspunde decît printr-un spor de muncă din partea proiectanților și a organelor de avizare. Scurtarea duratei de definitivare a documentațiilor și de avizare nu poate fi realizată decît prin bunăvoință, cooperare și spirit responsabil.

O a doua problemă a investițiilor e aceea a creșterii eficienței lor. Se pune deci chestiunea cît de mult se poate realiza, se poate «scoate» din fiecare leu investit.

Căile prin care costul unor lucrări poate fi redus sînt atît de variate și numeroase încît, fără să vreau, fac o legătură cu numărul mare de participanți la conferința din februarie care au luat cuvîntul: 732. M-am referit la dumneavoastră pentru că, fără îndoială, trebuie socotiți autorii sau reprezentanții autorilor propunerilor făcute atît de — cum se spune în limbajul șantierelor — «la obiect». Creșterea eficienței investițiilor se poate realiza, printre altele, prin reducerea ponderii lucrărilor de construcții-montaj în totalul investițiilor; prin folosirea intensivă a suprafețelor de producție existente, precum și a terenurilor pe care urmează a se construi obiectivele noi (agricultura cere industriei să se dezvolte și în înălțime, nu numai în lungime și lățime); prin adoptarea de proiecte-tip de construcții simple, moderne, dimensionate potrivit strictului necesar, fără finisaje exagerate, bazate pe un înalt grad de industrializare (atît în privința folosirii prefabricatelor intens diversificate, cît și în privința mecanizării lucrărilor); prin concentrarea forțelor și a mijloacelor pe un număr limitat de șantiere etc.

O a treia problemă a investițiilor este aceea a folosirii cît mai înțelepte a fondului de timp, a duratei de realizare a investițiilor; evident, o problemă strîns legată de precedenta, de eficiența investițiilor.

Ideea preconizată la conferință, de altfel și adoptată prin rezoluție, a fost aceea a necesității realizării în primul trimestru al anului a cel puțin 20 la sută din planul anual de investiții și de construcții-montaj. Respectarea rigu-roasă a graficelor de execuție și de punere în funcțiune a obiectivelor se poate realiza tot prin folosirea mai multor canale. Și anume: folosirea metodelor moderne de organizare, conducere și urmărire a execuției pe șantier; pregătirea și folosirea rațională a forțelor de muncă; folosirea cu randament superior a mașinilor și utilajelor ș.a.m.d.

În fine, o a patra mare problemă a investițiilor privește contractele și livrarea utilajelor. Idealul este să existe o perfectă corelare, o perfectă sincronizare între termenele de livrare și termenele graficelor de producție.

Pentru aceasta însă este necesar, în primul rînd, ca încheierea contractelor să se facă la timp; introducerea furnizorilor generali urmînd să simplifice mult lucrurile în această privință. Iar în al doilea rînd, este necesar să crească răspunderea uzinelor constructoare de mașini pentru livrarea în termen și de calitate a utilajelor.

De altfel, e lesne de observat că în urma concluziilor conferinței este de datoria tuturor factorilor de care depind investițiile națiunii — titulari de investiții, proiectanți, constructori, furnizori de utilaje și materiale, organe de avizare — să-și redimensioneze responsabilitățile.

Înainte de a pune punctul final mă socotesc dator cu o explicație:

Am făcut această trecere în revistă a frontului nostru de principale probleme privitoare la investiții cu sentimentul contribuției — prin mijloacele meseriei noastre — la bătălia pentru **prevenirea neajunsurilor.** Asta ne-

Bătălia pentru scăderea ponderii volumului de construcții în totalul investițiilor are un rost bine determinat: în felul acesta revin părți mai mari din fondurile de investiții pentru dotarea cu mașini și utilaje. Căci ele sînt producătoare de valori materiale, de venit național, iar nu «case» întreprinderilor.

însemnînd că ne vom opri aici, ci dimpotrivă! Socotim articolul acesta doar ca o punere în temă», doar ca un **prolog** — lucid, rece și pașnic — la **un șir de anchete viitoare** — anchete programat fierbinți și belicoase — pe tema măsurii în care au fost rezolvate concret, în cutare sau cutare loc, problemele... numitorului comun al metaforelor. Ale investițiilor, deci.

Pentru că, e adevărat, noi, oamenii condeiului, iubim nespus metaforele. Însă, credeți-ne, doar pe cele pure. Cu alte cuvinte, noi știm că nu putem fi poeți cinstiți înainte de a fi economiști exigenți.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorul **Sp. Proca** din Iași ne transmite «cîteva obiecții» la o mai veche cronică TV a colaboratorului nostru C.N. Constantiniu. De fapt, dacă am înțeles bine, controversa e mai mult formală și cei doi preopinenți au de fapt păreri asemănătoare în ce privește educația muzicală a publicului. În orice caz, cele susținute de tov. Sp. Proca ni se par întemeiate și, pentru exemplificare, ne vom permite să cităm cîteva rînduri: «De obicei, simțămîntul muzical îl avem în noi... Depinde de direcția în care e canalizat. De regulă, către muzica ușoară. Iată însă că la Iași, de vreo 2 ani, sălile Filarmonicii sînt pline în special cu tineret... Educația muzicală presupune răbdare, perseverență — dar și o tehnică a audierii. Nu totul dintr-o dată. Nu dificilul înaintea accesibilului. Nu. Ci treptat, gîndit, în crescendo, lent dar cert. Nu începem, de pildă, cu «Idila lui Siegfried» de Wagner sau cu «Simfonia a 9-a» de Bruckner, ci cu piese mai simple... cu alternanțe de tonalități și expresiuni sonore mai ușor sesizabile, cum sînt uverturile, schițele ori dansurile simfonice, suitele și apoi, abia de aici, să trecem la forme mai ample — în care pulsează varii și contradictorii sentimente».

Doi cititori din Bîrlad, elevii **Marin Ionescu** și **Nicolae Stancia,** combat punctul nostru de vedere — expus într-un «Dialog» de acum cîteva săptămîni — cu privire la importanța studierii matematicilor. Interlocutorii noștri ne întreabă: «De ce nu vreți să fiți echitabil și să judecați că nu oricine are acest talent, mult mai rar ca alte talente?» Repetăm: nu de talente speciale e vorba și nu de promovarea geniilor matematice ne-am ocupat, ci de faptul că orice copil sau adolescent cu inteligența normală (și fără nici o predispoziție deosebită) este capabil să-și însușească bine cunoștințele matematice predate în școală. Cu două condiții: 1) să existe profesori cu pricepere pedagogică și 2) să fie combătută atmosfera artificială de panică creată în jurul acestei discipline. La întrebarea «La ce-i folosește matematica unui lăcătuș, unui tractorist?» (probabil că cei doi elevi intenționează să îmbrățișeze aceste frumoase meserii, lucru pentru care-i felicităm și le promitem că-i vom urmări în strădania lor) răspundem: matematica face parte din bagajul esențial de cultură al oricărui om al zilelor noastre și nu poate fi conceput un muncitor calificat astăzi și mai ales mîine (ne adresăm doar unor tineri) fără bune cunoștințe matematice. Referirea la Eminescu nu ni se pare serioasă; din dorința de a imita ceea ce nu a fost decît rezultatul unor împrejurări cu totul speciale n-ar trebui, oare, să prelconizăm absența sau fuga de la școală, repetența, neprezentarea la examene? Să fim serioși. Eminescu a fost un intelectual cu o imensă și profundă cultură, cu mult deasupra contemporanilor săi și în această privință.

Pe marginea anchetei cu privire la viața culturală a orașului Focșani, cititorul **Sandu Voinea** din Iași (dar, pare-se, focșănean de baștină) ne trimite o lungă scrisoare în care sînt relatate împrejurările în care prin 1956 a luat ființă o formație de estradă în orașul de pe Milcov și cum această formație a ajuns să se destrame. Nu avem posibilitatea să publicăm în revistă această destul de interesantă poveste; ne mulțumim să reținem concluzia că ceea ce a fost posibil în 1956 poate fi posibil și în 1972 (și, bineînțeles, nu numai în domeniul estradei).

După cum a putut constata și personal, manifestarea despre care ne întreabă cititoarea **Elena Brujbeu** din Tg. Ocna, jud. Bacău, n-a mai avut loc, în primul rînd, din motive financiare. La întrebarea «Pentru ce revista «Flacăra» nu poate avea 47 de pagini, cum are revista «Cinema», precizăm că nici «Cinema» și nici vreo altă revistă de pe lumea asta nu are 47 de pagini; toate au un număr pereche de pagini (explicațiile sînt inutile). Să nu uităm că revista «Cinema» apare lunar și că toată cantitatea suplimentară de hîrtie de care beneficiază anual nu ne-ar ajunge nouă nici pe trei luni și că — mai ales — e vorba de hîrtie de ziar (nefavorabilă pentru color și, în general, pentru fotografii) pe care noi nu vrem și nu putem s-o folosim.

Cititorului **Victor Mihiș** din Baia Mare vrem să-i amintim mai întîi că revista noastră nu se adresează copiilor sub zece ani iar, după aceea, că nu ni se pare imoral să reproducem o fotografie dintr-un film în care doi tineri se îmbrățișează. Bune cuviințe, decență nu sînt sinonime cu oroarea călugărească față de gesturile cele mai simple și mai naturale. Sîntem convinși că cititorul nostru — mai ales dacă a văzut și filmul din care e extrasă imaginea — ne va da dreptate.

aceste rînduri mîndre - tineretul

Geometrie decorativă? Doar în măsura în care frumosul este inseparabil muncii, muncii miilor de muncitori, tehnicieni și ingineri care au făcut din barajul de la Porțile de Fier un monument și omagiu adus socialismului.

Sîntem sau trăim înconjurați de tineri. Biologic, sufletește, prin aspirații ori simpatii, fiecare dintre noi aparține vîrstei argintului viu cu cel puțin un fragment din ființa sa. La rîndul lor, tinerii — cei încadrați în această categorie elastică după numărul anilor — sînt cuprinși total și inseparabil în mănunchiul trainic al diverselor generații — poporul. O largă comuniune de interese și un temeinic numitor comun filozofic asigură unitatea și armonia în acțiune a tuturor fiilor țării. Inclusiv a tinerilor.

În uriașul desferecător și accelerator de energii care este edificarea socialismului, antrenarea și prezența activă și devotată a omului tînăr devin pline de semnificații și de importanță. Tînărul pătrunde în clocotul vieții creatoare ca purtător al însuși orgoliului vieții. Este mîndria explozivă a posedării teribilei minuni — aceea de a putea spune «trăiesc» — mîndrie care caută un sens pe măsura conștiinței și puterii ei; îl găsește în tocmai ceea ce poate fi mai important pentru ea — construcția viitorului.

Într-o societate al cărei crez este continua căutare a noului, prezența ochilor larg deschiși de curiozitate nu poate fi decît firească; într-o lume al cărei sens al existenței este credința consecventă în om și în împlinirea năzuințelor sale, contribuția inimilor care bat fiecare pulsație înfometate după nobile năzuințe nu poate fi decît fericită; într-o orînduire a cărei viață constă în activitate neostoită, tovărășia brațelor în căutare veșnică de oboseală nu poate fi decît necesară.

Ce reprezintă tineretul nostru?

Mai întîi și mai întîi el este valul care cuprinde în continua-i unduire alte și alte picături de apă, încît niciodată nu-i poți cunoaște cu precizie marginile; el vine de departe,din istorie, transmițîndu-i mișcarea și prospețimea. E valul care i-a ridicat deasupra-i, rînd pe rînd, pe Gelu, pe Rareș, pe Ana Bucureștilor cu cele două pistoale, pe Roaită, pe elevii de la Păuliș.

Tot el e vîntul din primăvara țării, care a prins zbor o dată cu ceasul înnoirilor radicale, atunci cînd el — tineretul — a cutezat să se ridice în rînd cu cei mai cutezători dintre oameni — comuniștii. Difuzînd ziare, răsturnînd prefecți, apărînd prefecturi, luînd pămînt, dînd pămînt, este vîntul care a suflat și suflă consecvent spre orizont, încrezător că de el depinde să ajungă acolo unde cerul se unește într-adevăr cu pămîntul.

Tineretul este absolventul tuturor școlilor și realizatorul celei mai înalte dintre ele — institutul superior al hărniciei și devotamentului. În amfiteatrele lui întinse cît zarea și boltite cu cer a fost lansat noul «Gaudeamus», — «Hei, rup!» — s-a plămădit puterea și s-a verificat posibilitatea dispariției interesului mărunt, individual, în favoarea celui generos, obștesc.

Ieri, azi, mîine. Omniprezent în timp, dar și în spațiu, tineretul reprezintă floarea șantierelor, piesa cea mai fină a industriei, rodnicia de mîine a ogoarelor. Tineretul reprezintă fruntea febrilă aplecată asupra cărții, privirea îndrăzneață aruncată spre necunoscut. Reprezintă munca, studiul și bucuria roadelor muncii și studiului.

Tineretul slujește cu devotament și abnegație societatea din care face parte, pentru că îi datorează acesteia cele mai de preț bunuri: vatra și zestrea strămoșească, taina pașilor drepți și a ținutei demne, condițiile optime pentru dezvoltare. Dar, mai presus de toate acestea, îi datorează cheia tuturor succeselor, busola drumului drept și acea condiție fără de care entuziasmul ar cădea în derută, energia în anarhie, buna-credință în eroare; îi datorează cunoașterea sensului de a fi, scopul tuturor înfăptuirilor, fixarea și slujirea unui ideal suprem, pe măsura entuziasmului, energiei și bunei-credințe tinerești.

Acest ideal-sens de a fi sintetizează tot ceea ce a sedimentat istoria ca fiind mai nobil în aspirațiile seculare ale umanității. Sînt idealurile de dreptate și echitate pentru care au luptat, nemijlocit, cu arma în mînă sau cu manifestul la sîn, generația imediat anterioară, înaintașii imediat premergători, părinții tinerilor de astăzi. Așa se explică unitatea de năzuințe a tuturor membrilor societății noastre, de diferite vîrste biologice dar cuprinși într-o singură vîrstă morală. La rîndul ei, această unitate a generat un sentiment cu totul și cu totul nou tineretului: sentimentul participării depline la viața și înfăptuirea destinelor țării. În acest sens, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea: «**în tot ce s-a înfăptuit în acești ani în România, sub conducerea partidului comunist, este încorporată și munca generațiilor tinere**».

Trup din trupul neamului, credință din credința poporului, crescut în aerul acestei țări și hrănit din laptele pămîntului ei, tineretul nostru se ridică la înălțimea unei triple referiri: demn față de trecut, atașat față de prezent, încrezător în viitor.

Tinerii constructori de pe șantierul termocentralei de la Rogojelu efectuează lucrări de montaj folosind tehnica modernă.

Tovarășul Gheorghe Curcă,
secretarul Comitetului U.T.C. al Uzinei «Semănătoarea»,
discutînd despre problemele de calitate a producției
cu utecișți din brigada
care se ocupă de rodajul combinelor autopropulsate
înainte de expedierea la beneficiar.

Nu e departe vremea
cînd ing. Matei Kiraly
făcea el însuși parte din cercul de ambarcațiuni
al Casei pionierilor din Galați.
Și totuși, de-atunci,
pe aici s-au perindat trei generații,
reprezentate în fotografie
de utecișții Mircea Leonard și Sorin Zosin
și de pionierii Gabriela Costin și Maria Istrate.

POST-SCRIPTUM LA PRIMUL ZBOR PE LUNĂ

de Cristian **POPIȘTEANU**

MOTO:

„Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru umanitate"

Neil ARMSTRONG
cel dintîi pămîntean în clipa cînd a păşit pe Selena

Au fost odată trei astronauți.

Neil Armstrong, Michael Collins, Edwin Aldrin. La 20 iulie 1969 sute de milioane de telespectatori urmăreau, literalmente cu sufletul la gură, aselenizarea primului echipaj uman. Cei trei astronauți — Armstrong și Aldrin pe Lună, iar Collins în modulul de comandă, rotindu-se în spațiul cosmic și așteptîndu-i — înfăptuiau o performanță nu numai deschizătoare de orizonturi științifice și tehnice, dar și generatoare a unei întregi beletristici. S-au scris poeme, s-au turnat filme, s-au gîndit eseuri, fără a mai socoti volumele de reportaje ale căror eroi erau Armstrong, Collins, Aldrin. O celebritate binemeritată i-a urmărit pe cei trei astronauți în periplul lor prin numeroase țări de pe glob, la cîteva luni după revenirea din expediția cosmică.

...A fost odată ca niciodată.

Așa apare astăzi, cînd personajele principale a ceea ce s-a petrecut nu acum un secol, nici măcar acum 50 de ani și nici cel puțin acum un deceniu, ci în 1969 — cu mai puțin de trei ani în urmă — sînt aproape uitate.

Citim în *International Herald Tribune:* «Neil Armstrong, primul om care a pus piciorul pe Lună, duce actualmente, ca profesor la Universitatea din Cincinnati, o viață relativ obscură. Michael Collins, după ce a lucrat un timp la Departamentul de stat, este în prezent funcționar superior la Smithsonian Institution în Washington, iar Edwin Aldrin a ieșit la pensie». Totul pare neverosimil. Aldrin, «astronautul cu saituri de cangur», cum l-au denumit atunci, în iulie 1969, comentatorii TV, a rupt bariera tăcerii și cîteva din considerațiile sale incredințate presei americane clarifică oarecum fulgerătoarea traiectorie spre penumbră a primului echipaj lunar. Amerizarea a însemnat pentru colonelul Aldrin începutul unei alte odisei decît cea cosmică, odisee care l-a îndepărtat de programul spațial și chiar de aviație, meseria lui de o viață.

«Vorbesc desigur numai în numele meu — scrie la 29 februarie 1972, în *International Herald Tribune*, colonelul Aldrin — dar cred că ceilalți doi vor fi de acord că totul a fost minunat pînă la amerizare. Am fost atît de ocupați cu preparativele zborului în Lună, încît ne-am găsit nepregătiți pentru impactul pe care această expediție îl va avea asupra vieților noastre».

Colonelul Aldrin vorbește despre deceniul petrecut în calitate de cosmonaut fără nici o amărăciune sau pică și afirmă că dacă ar fi să o ia de la început ar face totul la fel. Dar cînd își revede întreaga experiență se minunează, nevenindu-i să creadă că el este cel care a săvîrșit-o. «Îmi amintesc că atunci cînd am încheiat călătoria noastră de propagandă în jurul lumii, remarcam că lunga perioadă de carantină care a urmat amerizării a fost un rai în comparație cu ceea ce ni se întîmpla acum. Și colegii mei au fost de acord cu această opinie».

Întreaga relatare a colonelului Aldrin ilustrează traumatismul suferit de astronauți intrați în mașina infernală a acelor «public relations» care făceau ca viețile lor reale să pară publicului cu totul altele.

«Îmi amintesc că mi-a căzut într-o zi în mînă un număr al revistei *Life* cu un reportaj despre noi. Revista avea în exclusivitate drepturile de a publica relatările noastre din timpul zborului, precum și reportaje despre familiile noastre. Îmi amintesc că citind reportajul m-am gîndit: «Măcar dacă ar fi fost într-adevăr așa». Era vorba acolo numai despre neveste fericite, copii zîmbind fericiți în curțile vilelor, bărbați mîndri alături de ei. Adevărul este că bărbatul zburase probabil peste jumătate din țară pentru a poza în acea fotografie, copiii îi erau pe jumătate străini, nevasta speriată de moarte dintr-o mulțime de motive. Iar fotografia ne prezenta ca pe o familie fericită, tipic americană. Poate tipic americană, dar nu fericită. Nici vorbă de așa ceva. Aveam probleme, așa cum are fiecare. Presiunea sub care lucram pentru a îndeplini cît mai bine programele de lucru era intensă. Ca și politica intereselor și rivalităților, pentru că și în programele spațiale (NASA) există feude, ca în orice alt domeniu de activitate.

Cît privește nevestele, ele trăiau ceasuri de mare îngrijorare stînd acasă sub ochiul camerelor de TV și cu ziariștii în fața ușii pîndind momentul cînd ceva va merge prost. Și totuși ele trebuiau să facă față acestor oameni și să spună: «Sînt cutremurată, mîndră și fericită». Și Joan (soția lui Aldrin — n.n.) a rostit aceste cuvinte, dar mai tîrziu mi-a spus că a mințit fără să-și dea seama.

Întîmplarea care face ca anumiți copii să aibă un tată astronaut este parcă și mai tristă. Sîntem despărțiți de ei chiar mai mult decît cei mai ocupați părinți. Copiii trebuiau să recunoască în tipul acela surîzător, pe care îl vedeau pe ecranul televizorului și despre care li se spusese că e tatăl lor, pe bărbatul extenuat și neatent care venea cîteodată acasă să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă cu familia, dar care la 8 seara dormea dus».

Suprasolicitarea — nu numai cea cerută de programele spațiale, ci în special cea pro-

Cei trei cosmonauți de pe «Apollo–11» și soțiile lor — de la stînga la dreapta: Edwin Aldrin, Michael Collins și Neil Armstrong — în timpul unei recepții oficiale, într-una din acele imagini tipice perioadei cînd deveniseră personaje publice.

pagandistică — și-a făcut efectele pînă și asupra unui om cu nervii de oțel cum era colonelul Aldrin, unul dintre așii aviației americane, care a terminat celebra academie militară West Point al treilea din promoția sa și este doctor în astronautică al Institutului de tehnologie din Massachusetts.

«Încetul cu încetul totul devenea prea mult. Mi-am dat seama că eram pe cale să fac ceea ce se numește o bună și veche nevroză americană și am solicitat ajutor. Aveam nevoie de o lungă perioadă de liniște pentru a vedea ce mi se întîmplă. Faptul a fost ținut secret, pentru că orice maladie mintală este stigmatizată, și de astă dată erau în joc programul spațial, forțele aeriene, familia mea și eu însumi. Nu mai sînt de acord cu acest secret. Poate că undeva există oameni pe care îi pot ajuta să-și înfrunte problemele povestindu-le ce mi s-a întîmplat mie. Sînt mîndru de performanța însănătoșirii mele, ca și de realizările mele după această experiență. Dar sînt îngrijorat că prea puțini oameni își dau seama ce s-a întîmplat cu adevărat».

Colonelul Aldrin își descrie cu amănunte semnificative procesul de înstrăinare a cărui cauză o vede în efortul de a răspunde cerințelor de «public relations».

«Astronauții sînt aleși dintr-o seamă de motive, dar factorul major este echilibrul lor. Trebuie să avem capul solid ca o stîncă. Dar ceea ce mi s-a întîmplat mie se poate întîmpla oricui. Se poate, și chiar se întîmplă (...).

Cred că nici unul dintre noi nu știa cum să procedeze în această situație. În ziua în care a trebuit să mă adresez Congresului eram pietrificat. Aselenizarea îmi părea, prin comparație, un joc de copii. Aș fi preferat să mă întorc pe Lună decît să iau cuvîntul în fața Congresului și să fac să se vorbească despre mine. Am spus numai banalități. Singurele microfoane care îmi plac sînt cele de la bordul avioanelor sau al capsulelor spațiale. Limbajul nostru e criptic și exact — lipsit de sentimentalism.

Cam în acea perioadă am remarcat că m-am schimbat. Nu mai lucram cu randamentul obișnuit. Am știut singur întotdeauna ce trebuie să fac, dar acum aveam nevoie de cineva care să-mi arate încotro să mă îndrept. Profesiunea noastră cere permanent muncă și studiu. Competiția e prea mare ca să poți rămîne în urmă. Iar noi deveneam în schimb personaje publice, tipi care trebuiau să participe la cutare sau cutare întrunire sau banchet. Deveniserăm oamenii de «public relations» ai programului spațial. În ziua în care conferințele de presă în legătură cu expediția s-au terminat, am încetat de fapt să fim astronauți în sensul tehnic al cuvîntului.

Mi-am petrecut viața preocupat de tehnologie și activitatea spațială. Schimbarea nu mi se potrivea — cred că nu se potrivea nici unuia dintre noi. M-am hotărît să mă întorc la aviație, acolo unde cunoștințele mele puteau fi folositoare, sau cel puțin așa credeam atunci. Speram de asemenea ca într-o zi să fiu înaintat general. Ca general, trebuie să comanzi, și eu nu prea făcusem o muncă de comandă la NASA».

La puțin timp după ce devine comandantul școlii spațiale de la Edwards, colonelul Aldrin spune: «Curînd am simțit un fel de destrămare treptată. De fapt, încetam să fiu stăpîn pe mine pentru scurte perioade de timp și nu izbuteam să-mi recîștig echilibrul.

Știam că sînt bolnav, așa încît m-am dus la mai mulți doctori și la comandantul meu și le-am spus că am nevoie de ajutor medical. Am fost trimis la Wilford Hall, un spital al forțelor aeriene aflat la San Antonio. Opinia publică a fost informată că îmi tratam o veche rană la gît. Era numai pe jumătate adevărat».

La 1 martie 1972 colonelul Aldrin a părăsit, la 42 de ani, cadrele aviației, fiind pensionat mai devreme decît se anunțase. El nu a mai așteptat promovarea sa la gradul de general.

Mărturia puțin obișnuită a astronautului Aldrin îndeamnă la reflecții. Nu atît asupra faptului că la numai 15 ani de la începutul erei spațiale prin lansarea primului sputnik, în plin avînt al descoperirii multiple a tainelor Lunii (sonda sovietică automată «Luna 20» abia s-a înapoiat aducînd noi mostre de rocă, iar echipajul lui «Apollo–16» este în pregătire pentru o apropiată lansare), în multe țări se constată o tocire a interesului public față de zborurile cosmice. În fond, reacția de «deja cunoscut» este specific umană, infinitul progresului științei și al aventurilor omului în descifrarea misterelor naturii fiind conținut în diagrama fiecărui creier omenesc. Ea îndeamnă la reflecții, mai ales asupra victimelor unei mașini publicitare, a acelor «public relations» care devorează fără încetare și fără alegere fețe-frumoși de pe ecrane, gangsteri, politicieni sau destinele eroilor întorși din lumea stelelor.

Să așteptăm să aflăm ce va povesti colonelul Aldrin în cartea pe care o scrie acum despre «experiența sa ca om (între altele, a participat acum cîțiva ani la un marș al adepților militantului de culoare dr. Martin Luther King la Houston) și ca astronaut». «În această carte — declară el — intenționez să spun unele lucruri. Puteți fi siguri însă că ea nu va semăna cu cunoscutele reportaje din revista *Life*. Noi cei trei de pe «Apollo–11» am scris deja — ajutați, desigur, de publiciști — o carte intitulată. *Primii pe Lună*. Onorariul meu pentru această lucrare s-a ridicat anul trecut la suma de 478 de dolari. Cred că atît primești atunci cînd nu istorisești întîmplările exact așa cum s-au petrecut».

NU VĂ LUAȚI DUPĂ APARENȚE...

... pare a spune această reptilă australiană, rar fotografiată, care trăiește pe malurile lacului Eyre. Cunoscută sub numele de «dragon cu barbă», vieţuitoarea, în ciuda aspectului ei rebarbativ, este inofensivă. Blîndeţea personificată... Ca să scape de duşmani, se umflă şi îşi ia un aer ameninţător. De cele mai multe ori trucul reuşeşte...

PIETRE?!

Această fotografie pune în evidenţă, sub o formă insolită, ravagiile poluării. Ea reprezintă — la o puternică mărire — aerul cel de toate zilele pe care-l respirăm cu toţii. Mai precis, acei dintre noi care locuiesc la oraş. «Pietrele» sînt microparticule de plumb degajate în jurul centralelor electrice. Dispozitive speciale de protecţie pot însă «filtra» impurităţile. Privind această fotografie îţi dai seama cît de necesare sînt aceste filtre...

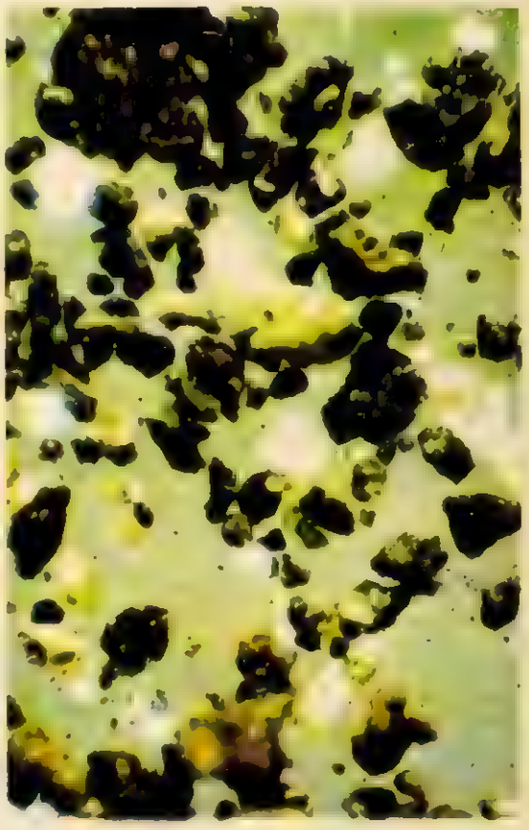

PETROL ȘI ECOLOGIE

National Science Foundation a anunţat că va subvenţiona un studiu urgent al implicaţiilor ecologice ale conductei petroliere trans-Alaska şi ale dezvoltării nordului Alaskăi. O echipă compusă din oameni de ştiinţă din şapte instituţii americane va cerceta plante şi animale din regiunea solului permanent îngheţat, precum şi stratul de zăpadă. Se va instala o porţiune de conductă încălzită, similară cu conducta ce urmează să fie instalată. Studiul va dura un an şi va costa 300 000 de dolari.

MUȘCHI ÎN LABORATOR

Conversiunea directă a energiei chimice în energie mecanică efectuată în mod curent de către muşchi a fost realizată recent şi în laborator. Noul motor mecano-chimic este bazat pe un ciclu termodinamic care utilizează un sistem de fibre de colagen drept substanţă de lucru şi o soluţie specială drept sursă de energie chimică. Lucrul mecanic este produs prin contractarea reversibilă a fibrelor de colagen la imersiunea lor în soluţie. Invers, fibrele pot fi dilatate prin regenerare în apă.

GHICITOARE

Un gîde dintr-o epocă de mult apusă? Un scafandru lunar din zilele noastre, în care plimbarea pe Selena tinde să devină aproape un fapt obişnuit? Nimic din toate acestea. Este o mască de aur, în cea mai proprie accepţie a cuvîntului. Ea este folosită de vulcanologi pentru a-i apăra de razele infraroşii degajate de lava arzîndă. Aurul este un «reflector» ideal pentru aceste raze.

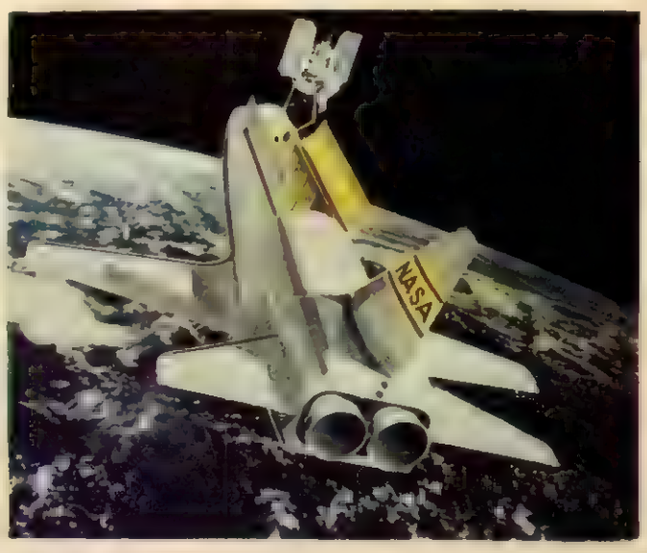

REPARAȚIE COSMICĂ

O «pană» la un satelit meteorologic de tip «Nimbus» pare destul de simplu de remediat — cel puţin în desen. Un tehnician este trimis în faţa locului cu un «taxi» spaţial de o mare manevrabilitate. După repararea avariei, tehnicianul se întoarce pe pămînt. Alte utilizări ale acestei microunde cosmice: aprovizionarea sateliţilor care au la bord echipaj uman şi, eventual, călătorii-fulger pe traiectorii suborbitale între puncte depărtate de pe Terra. Primele zboruri experimentale sînt prevăzute pentru anul 1977.

realități din lumea capitalului

OAMENII „SLUMS"-urilor

Corespondență din Anglia de la Eva BERBERYUSZ, ziaristă poloneză

Cuvîntul francez «clochard» desemnează un lovcontemporan. Un om fără căpătîi, un zdrențăros care rătăcește pe străzi, un singuratic nedespărțit de sticla de vin (în Franța vinul nu este atît simbolul beției, cît al setei permanente). Vara, își face veacul prin parcurile publice. Iarna — pe trotuarele bulevardelor, în dreptul găurilor de ventilație ale metroului, de unde iese căldură. Altfel stau lucrurile cu varietatea engleză a clocharzilor. Ei sînt așa-numiții «homeless people» (oameni fără casă). Nu trăiesc de unul singur, ci de regulă în familii. Rareori pătrund în cartierele centrale. Rămîn în ghetourile lor de la periferiile orașelor, așa-numitele «slums»-uri.

IERI ȘI AZI

Iată ce scria despre aceste mahalale romanciera engleză Elizabeth Gaskell în cartea *Mary Burton sau povestea unei vieți la Manchester* (anul apariției, 1848): «...Au ieșit în curtea pietruită. De ambele părți erau case joase, așezate în două rînduri lungi, iar prin mijloc trecea șanțul de scurgere, care servea în același timp și ca loc de depozitare a gunoaielor. În acest șanț femeile goleau toate resturile și zoaiele scoase din casele igrasioase. Pe sfori întinse deasupra șanțului atîrnau rufe și tot ce se mai putea agăța pe o sfoară ca să vadă lumina zilei. Zdrențele atîrnau atît de jos, încît oamenii trebuiau să se aplece ca să poată trece spre casele lor. Deși pe cimp era încă zi, aici se lăsase întunericul»...

Și acum să comparăm această descriere cu relatarea unui ziarist contemporan de la cotidianul britanic *The Guardian:* «Ușa subsolului dă direct în singura cameră în care cei șapte membri ai familiei Conway își duc viața ca niște șoareci de laborator într-o cușcă, la lumina unui bec care arde în permanență. În cameră se află două paturi de cîte o persoană, iar întreaga avere a familiei este aranjată de-a lungul pereților. Căminul s-a prăbușit încă de anul trecut și acum în locul lui s-au bătut scînduri. (...) Cînd Conway s-a instalat aici, fiul său cel mai mare avea trei ani; i s-a spus că, avînd un singur copil, casa e destul de bună pentru el. În prezent are cinci copii și situația s-a cam complicat. Prevederile legale precizează că o familie de șapte persoane trebuie să aibă un apartament de patru camere. Dar municipalitatea nu construiește apartamente de patru camere. Conway a declarat că acceptă și un apartament de trei camere, dar i s-a răspuns că prevederile sînt prevederi și că apartamentul ar fi prea mic pentru el. Atunci Conway a întrebat de ce nu i s-a propus unul de trei camere cu trei ani în urmă, cînd avea numai patru copii. Și i s-a răspuns că de vreme ce a suportat această situație șaptesprezece ani, de ce n-ar putea s-o suporte și mai departe? Doar nu le merge mai rău decît multor altora»...

Ceea ce e perfect adevărat. Cineva, un bărbat, a ajuns în fața instanței pentru incendierea casei în care locuia. S-a dovedit că soția și trei copii li muriseră de reumatism deformant datorat locuinței igrasioase. În ziua în care i-a murit ultimul copil, s-a dus să se îmbete. Cînd s-a înapoiat acasă, a dat foc. Judecătorul a fost foarte indulgent și a hotărît să fie încredințat spre supraveghere unui psihiatru.

ÎI RECUNOȘTI DUPĂ MURDĂRIE...

Călătoream cu metroul din Londra, așa-numitul «Underground». Un metro de lux, confortabil, silențios, cu fiecare an mai scump. Și iată că în compartiment a intrat o familie de «homeless». Îi recunoști după... murdărie, murdăria de nedescris a mamei și a celor cîțiva copii. N-aș spune că erau zdrențăroși. Îmbrăcămintea foarte trainică «made in England» ajunge rareori să se prefacă în zdrențe. În schimb, aceste haine, ca și purtătorii lor, păreau să nu fi văzut niciodată săpunul. Aspectul copiilor avea în el ceva de un pitoresc ciudat, în timp ce femeia, îmbătrînită prematur, era apatică, chinuită, oferind o imagine dezolantă. Totuși, ambele părți, atît călătorii «normali» cît și această familie, își acceptau condiția și prezența reciprocă. Se stabilise o coexistență care consta în neacordarea nici unei atenții. «Englezii sînt înzestrați cu capacitatea conviețuirii sociale», mi s-a amintit adeseori. Poate tocmai asta se înțelegea aici prin «conviețuire socială». Eu însă, o străină primitivă, n-am putut să mă abțin să holbez ochii și să trag concluzii.

Noului venit, care abia a luat contact cu Anglia, faptul că lipsa de locuințe constituie aici o mare problemă i se pare un paradox. La prima vedere, marea de reclame de neon, șirurile nesfîrșite de automobile, bogăția magazinelor, mulțimea de oameni ce se plimbă prin West-End degajă o senzație de opulență covîrșitoare. Dar — afirmă statisticile oficiale — două milioane de familii britanice trăiesc astăzi sub nivelul mizeriei. Locuințele lor nu corespund nici celor mai elementare cerințe ale civilizației. Ei pot fi pe drept cuvînt considerați «homeless». Forurile oficiale sînt neputincioase în fața acestei situații. Acordarea de apartamente noi nu reprezintă decît o picătură față de un ocean de nevoi.

SITUAȚIE FĂRĂ IEȘIRE?

Caracterul de unicat al peisajului londonez, atît de diferit de al oricărui alt oraș de pe continentul european, constă tocmai în tipul de construcții, kilometri întregi de case mici, în diferite stiluri specifice — Tudor, georgian, victorian — reconstruite și modernizate, alcătuiesc marea majoritate a clădirilor orașului. Cartierele de locuit în sensul cunoscut de noi sînt o raritate, iar arhitectura modernă este reprezentată în special de clădirile-plombă din centru, aproape toate proprietatea marilor concerne industriale.

Vă veți întreba poate de ce nu li se dau celor fără locuință spații în acei kilometri de case mici datînd din diferite epoci? Întrebarea e logică și răspunsul va fi la fel. S-ar putea, dar costă, deoarece casele sînt particulare iar proprietarii sînt mai degrabă un fel de patroni de pensiuni cu camere mobilate. Din categoria celor lipsiți de case la Londra majoritatea sînt familii cu doi sau trei copii, al căror venit săptămînal este de 16-20 de lire. Închirierea unei camere mobilate pentru o singură persoană costă în medie 5 lire pe săptămînă. Deci, e limpede.

Familia de clocharzi londonezi pe care am întîlnit-o în metro a coborît la o stație unde «Underground»-ul, încetînd să mai fie subpămîntean, iese la suprafață într-un peisaj care pare a te întoarce înapoi la epoca revoluției industriale. O aglomerație de case leproase, înecate în aburi de «peasoup» (supă de mazăre — cum denumesc englezii smogul ce se întinde deasupra orașului), în care contururile și culorile se topesc într-o unică și frapantă imagine a mizeriei. Dacă acest cuvînt este pentru noi, prin tradiție, simbolul unei sărăcii care înjosește demnitatea umană, înmulțiți această sărăcie cu mai bine de un veac de existență și veți avea imaginea vieții pe care o duc în Anglia «oamenii fără case».

Cum am mai arătat, forurile municipale sînt neputincioase. Chiar dacă ar dispune de fonduri satisfăcătoare (dar nu este cazul), municipalitatea n-ar putea construi în Londra din cauza lipsei de terenuri disponibile. Da, e adevărat, centrul dispune de spații întinse, adevărate latifundii în care vilele sînt înconjurate de parcuri. Dar și acestea sînt, bineînțeles, proprietăți particulare.

Mijloacele provizorii folosite pînă acum (internarea unor copii în case speciale, furnizarea de adăposturi temporare în situațiile cele mai critice etc.), chiar sporite, nu sînt în stare să aducă vreo ameliorare. Ar fi necesare modificări legislative, dar acestea ar lovi într-un domeniu extrem de delicat: dreptul de proprietate și, în primul rînd, în proprietarii de case. Agitația în jurul problemei locuințelor în Anglia constituie o amenințare pentru ei. E drept că măsurile care le-ar îngrădi drepturile sînt încă departe, dar se aud din ce în ce mai des și mai puternic glasuri care afirmă că fără asemenea măsuri problema nu va putea fi soluționată. Și devin din ce în ce mai frecvente cazurile de încălcare a legii de către cei lipsiți de locuințe — ocuparea ilegală a unor case libere, refuzul chiriașilor de a-și părăsi locuința la primirea preavizului etc. Toate acestea ajung de regulă în fața tribunalelor.

AGRESOR SAU VICTIMĂ?

Așa a apărut noțiunea de «vină proprie». Unii consideră că cei care nu reușesc să aibă case cît de cît civilizate, cei care nu au cu ce plăti o cameră mobilată sau un apartament la prețurile pieței libere sînt persoane care, pur și simplu, nu vor să muncească. Faptul că n-au casă ar fi rezultatul propriei lor vini. În Anglia se găsește doar destul de lucru! Locuri de muncă ocazionale, prost plătite, lipsite de perspectivă, există, e drept, la Londra. Dar asta n-ar trebui să facă pe nimeni să uite că anul 1971 a adus cel mai mare număr de șomeri din deceniul al patrulea încoace: peste 1 000 000! (Recent ziarul *Daily Express* afirma că datele prezentate de Ministerul Finanțelor în problema șomajului au fost mult «ajustate». Dacă guvernul nu va lua măsuri urgente — observa ziarul — numărul șomerilor din Marea Britanie va ajunge la 2 500 000 — n.r.). Și totuși, ideea de vină proprie a celor fără casă persistă nu numai în mințile proprietarilor amenințați în interesele lor. Există un grup destul de numeros de politicieni, publiciști, teoreticieni, care pretind a vedea cauzele acestei situații în tendința spre «lumpenproletarizare» a unei părți a populației marilor orașe. În sprijinul acestei teze, cei amenințați în bogăția lor sînt gata să aducă

Pînă și sediul Centrului de acțiune în problema locuințelor se află într-o baracă...

Două milioane de familii trăiesc în camerele sordide ale acestor clădiri seculare, sufocate de lipsa de lumină, de lipsa de aer, de lipsa de spațiu, de igrasie.

numeroase argumente, exemple de criminalitate în rîndurile celor lipsiți de locuințe, de familii apatice care stau în mizerie și așteaptă ca societatea opulenței să se aplece asupra lor, să-i sfătuiască, să-i ajute, să le facă daruri.

Dar se va apleca spre ei această societate?

«ARMATA SALVĂRII»

Profesorul John Greve, șeful catedrei de sociologie a Universității din Southampton, autorul unui raport în problema locuințelor, elaborat în 1970, afirmă: «Cînd lipsa de locuințe ocupă un loc important în preocupările opiniei publice, apar speculații în jurul problemei dacă cei care n-au case sînt delincvenți sau londonezi cumsecade. După statisticile noastre, ei sînt cel mai adesea londonezi cumsecade. Totuși se pare că cea mai bună formă pentru evitarea preavizelor ar fi acțiunea împotriva imigranților, a familiilor cu mulți copii, împotriva săracilor pe care este foarte ușor să-i acuzi de lipsă de responsabilitate, de murdărie, de lenevie».

Aceasta e părerea profesorului John Greve. Ce spune Des Wilson? Mai întîi cîteva cuvinte despre el: Des Wilson este în prezent la fel de popular ca John Lennon în cea mai bună perioadă a sa. Are 30 de ani, e de origine neozeelandez, de profesie ziarist. Des Wilson și-a cîștigat popularitatea nu datorită ascuțișului peniței, ci instituției «Shelter» (Adăpostul), una dintre organizațiile cele mai active în ajutorarea celor lipsiți de adăpost, al cărei

«Cealaltă față» a Londrei.

director este. Iată cum completează Des Wilson cuvintele profesorului Greve: «Experiența mi-a arătat că majoritatea celor fără case muncesc, condițiile lor de viață datorîndu-se unor stări de lucruri obiective, care îi depășesc». Într-o perioadă de trei luni, «Shelter» a analizat cazurile a 622 familii din Londra care aveau nevoie de locuință. Dintre cei 622 capi de familie, 45 erau șomeri, 148 — muncitori necalificați, 186 — parțial calificați, 159 — calificați, 59 — funcționari, 17 — persoane cu studii superioare, 8 — studenți. Din același număr de 622 de familii, 25 primiseră preavizul de evacuare; 156 locuiau în condiții incalificabile; 351, în apartamente supraaglomerate; 15 nu erau în stare, din ce cîștigau, să-și plătească chiriile.

«Shelter» este o organizație de caritate. Ca și «Armata salvării». Se pot aduce și împotriva ei argumentele cu care G.B. Shaw a bicuit în *Maiorul Barbara* stările de lucruri de acum o jumătate de secol. Evident, în «Shelter» nu există grade militare, trompete și marșuri prin oraș. Totuși, activitatea organizației se bazează pe donațiile celor bogați, cărora «Shelter» reușește să le stoarcă lacrimi. Istoria arată însă că nici o problemă socială nu a fost rezolvată pe această cale. Și în nici un caz construcțiile de case de locuit în marile aglomerații urbane ale contemporaneității.

drumeție

de Gh. EPURAN

etajul 2 000

Cu cîteva săptămîni în urmă am luat încă o dată drumul Bucegilor, al acestor frumoși munți care au fost leagănul drumeției noastre și care rămîn și astăzi cei mai căutați, cei mai iubiți.

De data aceasta n-am mai simțit greutatea urcușului. Rucsacul nu și-a mai sporit apăsarea, căci într-un sfert de oră — plus un transfer de cîteva minute la cota 1 400 — am zburat peste genune purtat de telecabinele care, alunecînd tăcut pe cabluri, au deschis tuturor drumul spre piscuri. Cînd «gondola» aeriană s-a apropiat de vîrful Furnica, valuri de ceață au înconjurat-o și doar cînd am fost lîngă ea am putut zări clădirea masivă a stației finale. Am părăsit imediat această «gară» a turismului montan contemporan și, mulțumit că dincolo de ea am regăsit munții dragi, așa cum îi știu din copilărie, m-am pierdut iute în valurile ceții agitate de rafalele unui vînt, blînd pentru acest anotimp al Bucegilor, dar suficient de puternic pentru a te face să simți înălțimea etajului 2 000 și pentru a te speria dacă nu ești un vechi prieten al muntelui. Știind bine locul, nu mi-a fost greu să găsesc șirul de stîlpi care jalonează acum poteca de pe creasta Furnicii între mai bătrînul teleferic cu scaune și vechea potecă a Pietrii Arse, care îmi era țintă. După două zile de peregrinări pe platoul Bucegilor m-am reîntors, regăsind vîrful Furnicii tot în ceață vînzolită de vînturi. Pe creastă mi-a apărut deodată, din pîcla densă, un alt drumeț singuratic. În locul salutului obișnuit (tot mai rar de cînd numărul turiștilor s-a înmulțit) el mi-a adresat o întrebare care m-a surprins: «Mai este mult pînă la stația telecabinei?» Am răspuns, firesc, că a trecut de ea și i-am servit de călăuză.

Această întîmplare, alăturată diferenței de climat, de vizibilitate peste 2 000 m și sub 2 000 m întîlnită acum ca și altădată, m-a dus imediat cu gîndul la hotelul măreț ce urmează să fie implîntat în piscul Muntelui Furnica începînd încă din acest an. Cine a apreciat utilitatea lui turistică aici, la etajul 2 000? Cine i-a făcut calculul eficienței lui economice? Nu există alte soluții mai bune, alte amplasamente mai potrivite? Aceste întrebări nu mi-au dat deloc pace, mai ales că prin cele cîteva zeci de stațiuni de munte europene prin care am fost nu am văzut nicăieri hoteluri mari, cocoțate în zona alpină, lîngă stațiile finale ale telefericelor. De altfel, chiar existența acestor mijloace rapide de învins înălțimile le face inutile. Și este normal, căci în zilele frumoase într-un sfert de oră poți ajunge de la poalele muntelui (vezi Sinaia) pe vîrful lui (vezi Furnica). Ce rost are atunci să te izolezi pe un vîrf de munte învăluit iarna peste 50% din timp de cețuri și viscole! În cazul Bucegilor ar mai fi de adăugat lipsa de apă, pentru a cărei rezolvare sînt necesare cheltuieli echivalente cel puțin cu construcția unei cabane de 100 de locuri de genul celor așteptate de adevărații iubitori ai muntelui.

Probabil însă că cei ce au hotărît ridicarea hotelului de pe Furnica (menționez că un spațiu de cazare pentru cazurile de excepție există în clădirea stației telecabinei) nu cunosc muntele cu legile lui aspre, cu etajele sale de climă care se impun pînă și vegetației. Au urcat într-o zi frumoasă de vară pe vîrful Furnica (după ce s-a construit telefericul) și, îmbătați de aerul tare, de larga și minunata privelițte, au hotărît: aici trebuie să ridicăm un hotel cu un mare restaurant. Ca și cum amatorilor de chefuri nu le-ar fi suficiente restaurantele de mai jos, ca și cum o astfel de bază ar putea fi justificată prin utilizarea ei deplină doar în zilele senine, atît de puține și vara mai sus de 2 000 m. Dar ce-i de făcut acum, cînd proiectele sînt gata? După umila mea părere, renunțarea la acest proiect — chiar dacă s-au făcut cheltuieli — reprezintă o economie mare în raport de ceea ce poate însemna — în cifre de bilanț anual — realizarea hotelului de pe Furnica. Și apoi nu-i vorba decît de schimbarea amplasamentului lui. Unde? Oricînd cîțiva drumeți cu fețele aspre de vînturile Bucegilor pot da sugestii prețioase Ministerului Turismului și organismelor sale încă timide și stîngace în încercarea de a se apropia și a valorifica tezaurul de frumusețe al munților noștri. Și apoi valea Izvorul Dorului, valea Ialomiței, Poiana Coștilei sau Poiana Stînii sînt atît de aproape

echipa „flacării"

...a nimerit BRĂILA

de Sergiu ANDON
Fotografii de Elena GHERA

La urma urmei, zicala cu orbul nu rezervă Brăilei rolul de etalon al dificultății de orientare, de găsire a unui punct geografic. Dimpotrivă, dacă pînă și un nevăzător a reușit să ajungă în orașul celor mai frumoase femei, ce simplă trebuie să fie aceeași ispravă pentru restul oamenilor! Darămite pentru o echipă care se dorește cu ochi de Argus...

Introducerea noastră însă vrea să aducă vorba despre altceva. Despre specificul acestui oraș. Despre faptul că evantaiul de pe malul sting al Dunării își păstrează curățenia și parfumul lui particular. Comparația nu este numai o aluzie la schema străzilor, ci și la faptul că orașul a fost și rămîne, înainte de toate celelalte nume și renume ale sale, un evantai sau o bijuterie în mîna dreaptă a uriașei doamne verzi care este Cîmpia Română. Identificarea localității este simplă, pentru că prin culoarea și armonia lui orașul nu poate fi confundat. A fost și rămîne o cetate cu o distincție proprie.

Întorcîndu-ne la chestiunea cu orientarea, amintim că orașul are și reperele lui ușor de depistat din diferite direcții. Iată, spre exemplu, călătorul ce ar sosi aici navigînd pe Dunăre sau traversînd fluviul n-ar putea să nu-și izbească privirile de monumentala clădire care se observă și în imaginile noastre *(fotografiile 1 și 2)*. Este fosta moară Violatos. Unele ferestre par deschise dar sînt sparte, celelalte dau reflexe, dar sînt oarbe. De mulți, de foarte mulți ani de zile, clădirii nu i s-a putut găsi o utilizare pe măsura ei.

Faptul ne surprinde, deoarece edilii brăileni s-au dovedit în alte situații nu numai gospodari, ci și întreprinzători iar în ce privește destinația clădirilor «cu probleme» există o experiență încurajatoare. Pe strada Eliberării colț cu Școlilor e situat un mic palat, care se vede de la distanță că e trainic, spațios, chiar elegant. Imobilul își cîștigase însă, de-a lungul anilor, o faimă demnă mai

curînd de Edinburgh decît de Brăila. I s-a spus «casa cu stafii» și, cu timpul, tot mai mulți localnici sau nelocalnici au refuzat să locuiască ori să lucreze în ea. Funcționarii unor ultime instituții pretindeau chiar că găsesc în fiecare dimineață fișetele răvășite, minune ce — credem noi acum, cu o optică mai modernă — ține mai puțin de domeniul superstiției și mai mult de cel al lipsei de vigilență. Pînă la urmă toate spiritele au fost împăcate și în clădire a fost amenajat un cald, plăcut, curat, civilizat cămin de bătrîni. Toată lumea este mulțumită, ca în cea de-a *treia fotografie*.

A patra imagine atrage atenția asupra unui insolit indice de cultură: rafturile aproape goale ale anticariatului. Nu este un fenomen de loc, ci unul de timp. Cu cîțiva ani în urmă în același magazin orice iubitor de cărți își putea face o bună aprovizionare. Acum, unitatea supraviețuiește mai mult prin... recartările de la cooperație. Pe piața cărților s-a produs o schimbare radicală de raporturi, cererea a întrecut de cîteva ori oferta, aproape nimeni nu mai vinde cărți, toată lumea cumpără. Fenomenul «anticariat gol» merită să fie studiat și de către sociologi; el reflectă nu numai foamea de lectură a locuitorilor unui oraș, dar sugerează și atitudinea acestora față de colocatara numită bibliotecă, indică, dacă vreți, pînă și îmbunătățirea condițiilor de locuit, faptul că oamenii au mai mult spațiu, au unde să-și aranjeze și păstreze volumele ș.a.m.d.

Iar acolo unde oamenii au mai mult spațiu înseamnă că se construiește. Acolo unde se construiește apar cartiere noi. Sîntem informați că ritmul construcțiilor de locuințe și mai ales folosirea fondurilor investite în acest scop nu ating încă, la Brăila, cifrele planificate. Cu toate acestea, imaginii unor șantiere întîrziate (în special cele care au ca beneficiar comerțul) îi preferăm farmecul urban al unui cartier ca cel numit «Hipodrom» *(fotografia a cincea)*, în care, chiar dacă nu sînt gata policlinica și toate magazinele, îți poți lăsa ușor inima în schimbul bunelor impresii.

Se construiește mult, se construiește îndrăzneț. Uneori, poate, prea îndrăzneț. Privind *fotografia nr. 6* trebuie să recunoaștem că a scoate pavajul rezistent,

din piatră cubică, simultan pe o cincime din străzile centrale, presupune bețișug de fonduri și — în situația în care ar fi înlocuit cu monotonul și pretențiosul asfalt — îndrăzneală estetică.

Dar să avem încredere în mîndria locală și în dragostea de frumos a brăilenilor. Ea învinge orice. Chiar și insuficiența florilor naturale din serele municipalității. E cam păcat, adevărat, că surogatele din plastic și hîrtie *(foto 7)* influențează negativ gusturile la numai doi pași de anticariatul pomenit și lîngă intrarea în teatrul «cel hotărît să iasă din anonimat», însă problema florilor poate fi rezolvată și cu ajutorul sucursalei locale a serelor din Codlea, prezente la Brăila, ca și la București, aproape zilnic, cu flori proaspete. Poate chiar privilegiul acordat de Vlaicu Vodă negustorilor brașoveni la 20 ianuarie 1368 se va fi referit tot la desfacerea florilor... Oricum, acelui document îi datorează orașul dunărean întîia certificare a existenței, așa că nițică recunoștință și ospitalitate comercială peste veacuri nu strică.

crampon

complexul nostru de inferioritate

de Adrian PĂUNESCU

Raportul nostru mai susținut cu fotbalul european ne-a pus în fața a două realități, *o realitate materială* și *o realitate psihologică*.

Realitatea materială, fizică, directă, evidentă și îmbucurătoare este că avem un fotbal bun, o generație de fotbaliști de o mare înzestrare și un viitor posibil, chiar dacă *instituțiile fotbalului românesc nu sînt încă pe măsura nivelului fotbalului românesc*. Conținutul fotbalului nostru este mult mai puternic, deocamdată, decît forma fotbalului nostru. (Cinstiți fiind, ar trebui să recunoaștem că acest rău e preferabil celuilalt, adică răului degradant al formelor fără fond.) Am constatat cu toții — și am fost mîndri de asta — că *Dobrin, Dumitru, Răducanu, Dinu, Dumitrache, Tătaru, Boc, Domide, Iordănescu, Nunweiller VI sînt jucători ce ar putea face parte din orice echipă europeană de azi*. N-am aflat care dintre cluburile noastre ar putea face concurență marilor cluburi AJAX, INTERNAZIONALE, CELTIC, STEAUA ROȘIE, BENFICA. Poate numai Dunărea Calafat, deși nici ea, de ce n-am spune-o. Și dacă eu, de pildă, am curajul să afirm (oricît de critic aș fi cu privire la momente ale jocului lor) că Dobrin e un înaintaș de cel mai pursînge posibil în lumea de azi, că Dinu e un «cline» superb de care se poate teme, sportiv, orice înaintaș european (și ca precizie verbală, claritate a gîndirii și farmec personal, orice crainic de radio și tele), că Răducanu ar putea face (datorită și avantajului natural pe care i-l oferă culoarea închisă a feței sale) carieră «a-ntîia» în poarta Braziliei, tot eu mă întreb, cu aceeași gură, și mă aud tot eu cu aceleași urechi: «De ce nu avem cluburi?»

Pentru că, indiferent cît de îmbucurătoare este realitatea materială că avem jucători buni, recent ne-am izbit cu toții ca de o fatalitate de realitatea psihologică a fotbalului românesc. Și, în plan psihologic — mare cît Muntele Omul, adînc cît ochiul văzător al chiorului și tulbure ca un incest — ni s-a arătat în toată splendoarea lui complexul nostru față de fotbalul european: *complexul inferiorității noastre*. Ni s-a părut deci că a-i învinge pe englezi și pe nemți e o imposibilitate și o crimă. Ni s-au blocat mințile și ne-am temut de victorie ca de o superstiție. Mingea s-a lovit de bare, la Arad, în deplină conformitate cu stupidul nostru complex. Merg pînă acolo încît zic că glezna și mușchii lui Iordănescu au cedat tot din aceeași cauză: *complexul psihologic*. Profesori analfabeți ai fotbalului ne-au băgat în cap ideea că noi sîntem mai slabi decît adversarii noștri din Anglia și din Germania federală. Ei au realizat instantaneu o adevărată bibliografie a complexului nostru, făcîndu-și din ideea de inferioară predestinare un fel de cod moral. Lucrurile au mers atît de departe încît, dacă adversarii noștri nu dădeau goluri, noi eram în stare să ni le marcăm personal, ca nu cumva să lasă altfel superstiția. Hotărît lucru, niște deștepți au scos, din mințile lor, așa-zisul nivel al fotbalului românesc și au decretat că peste el nu se poate trece. Sau se poate, numai dacă vor domnille lor. Sau parcă nici așa. Dar eu cred că din acest complex nu se poate ieși decît ca dintr-o vrajă: *prin de-mascarea vrăjitorilor;* căci eu cred că U.T.A. a pierdut meciul cu Tottenham Hotspur, iar Steaua a fost egalată de Bayern München nu datorită realității imediate a jocului, ci datorită acestei blestemate realități psihologice care a acționat ca un stop mintal, ca o impotență.

Pentru a învinge în viitor e cazul să luăm cunoștință de uluitorul fapt, nu-i așa, că *noi depindem de noi* și că *nivelul nostru este ceea ce rezultă din... rezultatele pe care noi reușim să le obținem*. Darurile fotbalului nu s-au împărțit o dată pentru totdeauna (Olanda nici nu exista acum patru-cinci ani în fotbalul continental), n-avem decît să ne creăm acel loc pe care-l merităm. Desigur, *asta nu înseamnă cumva saltul dizgrațios din complexul de inferioritate în complexul de superioritate*. (Ujpest Dozsa a jucat astfel cu Celtici). Nici umilința și nici îngîmfarea nu mi se par soluțiile de viitor pentru noi, cei din această arie geografică și spirituală. Nu, soarta noastră n-a fost prescrisă de alții, ci este făcută *acum, de noi*. N-avem decît o singură șansă: *aceea de a transforma realitatea materială în singura realitate psihologică apță să guverneze atît felul cum gîndește Mircea Angelescu, președintele federației, cît și felul cum lovește Dumitru mingea pe care trebuie să și-o dispute curajos pe orice stadion din lume*

«...BOGĂȚIILE UNEI ȚĂRI SĂ FIE DE FOLOS MAI ÎNTÎI FIILOR EI...»

O evocare a unui moment mai puțin cunoscut, dar plin de semnificație, din istoria petrolului românesc: Congresul internațional al petrolului care a avut loc în București acum șase decenii.

Ing. C. ALIMĂNEȘTEANU

Dr. Sava ATHANASIU

Acești oameni — al căror nume este strins legat de Congresul internațional al petrolului, de la București, din 1907 — au crezut în viitorul petrolului românesc!

Dr. G. MURGOCI

de **Adrian HAMZEA**

Pe meridiane care taie tropicele ori ecuatorul, în păduri virgine sau la țărmuri de oceane, mări subpământene de petrol se leapădă de taine croindu-și drumuri verticale către oameni și lumină. În cele patru unghiuri ale lumii mîna civilizației le întinde capcane: forează, ridică sonde, montează rafinării. Specialiști români, dascăli de petrol, risipiți pe glob în nu mai știu cîte țări, învață pe alții să foreze, să ridice sonde și să rafineze. Dar mai întîi...

Să ne îndreptăm privirile spre începutul secolului, să frunzărim cîteva file din frămîntata istorie a petrolului românesc.

Apariția motorului cu explozie deschide filele unui nou capitol în istoria civilizației. Benzinele își proclamă — și-și vor impune — hegemonia într-o lume indiferentă la agonia «lampantului». Marile societăți, stăpîne ale terenurilor petrolifere, își conferă în scurt timp atributele unor imperii cu hotare nevăzute. Petrolul intră în istoria secolului XX cu pași de golem și ascunse rînduieli de maflot.

România, una dintre puținele producătoare de petrol din lume la vremea aceea, are de înfruntat oferte concurente, presiuni financiare și politice, manevre ale societăților străine. De-a lungul primului deceniu al secolului nostru, statul român, capitalul indigen izbutesc să facă față acestei inegale confruntări, în pofida primelor brețe produse în voința și efortul de apărare a celei mai mari bogății naționale.

Dar iată că producția de petrol a țării atinge cifra — într-un fel fatală — de aproape un milion și jumătate tone anual. Zarurile sînt aruncate...

Cu 65 de ani în urmă, în august-septembrie 1907, se ține la București cel de-al treilea Congres internațional al petrolului, prezidat de ing. dr. A.O. Saligny.

Primele două congrese se întruniseră la Paris și la Liège, în 1900 și, respectiv, 1905, dar semnificația și importanța lor apar minore în raport cu însemnătatea și răsunetul celui de la București, la care au participat peste 250 delegați din 20 de țări străine — savanți, ingineri, industriași, financiari, economiști, juriști, gazetari — precum și 500 delegați români în frunte cu ing. dr. A.O. Saligny, prof. dr. G. Murgoci, prof. dr. L. Mrazec, ing. C. Alimănești eanu, dr. L. Edeleanu, ing. C. Osiceanu, prof. Gr. Ștefănescu, dr. Sava Athanasiu, ing. I. Tănăsescu.

DIN „PREISTORIA" PETROLULUI ROMÂNESC

...Apa Buzăului. Un poștalion trecut prin vad se oprește să urce dealul. Surugiii pocnesc din bice, chiuind. Cîțiva dintre ei pun voinicește umărul. Alături, trei țărani călări urcă panta zorindu-și caii. În depărtare, zarea cenușie.

Astfel surprinde Raffet, într-unul din desenele care imortalizează oameni, priveliști sau întîmplări ale unei epoci de răspîntie din istoria acestor pămînturi, o imagine din călătoria prințului Anatol Demidoff, pe care-l însoțește în 1837 în Principate. În fruntea unei misiuni de studiu, Demidoff efectuează cercetări privitoare la zăcămintele de petrol din țara noastră. Numele acestui imens tezaur tăinuit de măruntaiele pămîntului românesc începuse să circule în Europa, rostit cu interes din ce în ce mai viu.

...Petrolul! Cunoscut încă din antichitate, în starea brută în care clipocea pe fundul vreunei gropi și utilizat la cătrănirea corăbiilor sau ca liant în construcții (în loc de var sau ciment) de către asirieni, caldeeni, fenicieni, etiopieni, ca medicament de către evrei (cărțile sfinte ale vremii îi semnalează prezența în valea Iordanului), ca și la îmbălsămarea morților de către egipteni — petrolul străbate un drum anevoios, de multe secole, pînă să dobîndească importanța capitală pe care o joacă astăzi în viața omenirii.

La sfîrșitul secolului XIII, Marco Polo comunică detalii interesante relative la izvoarele de petrol din peninsula Apșeron, menționînd și virtuțile terapeutice ale celor din Georgia. În epoca în care cuceritorii preriilor nord-americane îl descoperă ca străveche doctorie întrebuințată de piele-roșii, petrolul brut — țițeiul — «cucerise» vechiul continent, răspîndindu-se ca lubrifiant pentru osii... Ostașii care luptă în Pennsylvania pentru independența coloniilor engleze se scaldă în gropile de petrol încercînd să scape de durerile reumatice. Unii îl întrebuințează cu succes ca... purgativ.

MENȚIUNI DESPRE ȚIȚEI ÎN ȚARA NOASTRĂ: ÎNCĂ DIN 1676!

Călugărul Bodinius amintește, pentru întîia oară la 1676, despre existența unor surse de țiței în țara noastră. La 1716 Dimitrie Cantemir face relatări în același sens. Străinii ale căror preocupări se concentrează cu atenție mereu sporită în jurul acestei încă nebănuit de uriașe bogății, devin mai numeroși și mai activi. Diplomați, cărturari, călători, negustori cercetează, studiază, raportează... Pe urma interesului manifestat de ei se înfiripă, treptat, un început de atenție din partea oficialităților timpului. Astfel, la 1844, Bibescu-Vodă, domnul Munteniei, intră în tratative cu Trandafilov și Zeparosky, care solicită concesionarea exploatării petrolului. Opoziția manifestată de unele cercuri ale boierimii patriotice determină eșecul acestor tratative.

Pînă în anul 1855 arderea parțială a țițeiului în gropi de pămînt — «tehnică» elaborată încă în secolul XVIII — reprezenta unica modalitate de prelucrare cunoscută. Se obținea pe această cale un rezidiu viscos, cu fluiditate redusă, constituind un lubrifiant superior. La începutul secolului trecut procedeul se perfecționează, arderea țițeiului efectuîndu-se în vase metalice, închise. Constituenții distilați se pierd: benzina nu interesează pe nimeni...

UN AN DE RĂSCRUCE

În acel an de răscruce — 1855 — Theodor Mehedințeanu, îndemnat de profesorul Alexe Marin și bucurîndu-se de concursul farmacistului curții, procedează la o serie de experiențe cu țițeiul. În alambicurile acestuia, Mehedințeanu realizează un lichid care la ardere în lămpi se dovedește superior uleiurilor. Sesizînd importanța descoperirii sale, Mehedințeanu obține în 1856, pe vremea cîmăcămiei lui Al. Ghica, contractul pentru iluminarea Bucureștilor cu petrol provenit din țiței. O dată cu aceasta — bucureștenii sînt primii beneficiari din lume ai petrolului lampant! — se naște și industria rafinajului în țara noastră.

În 1856, la Rîfov lîngă Ploiești, Mehedințeanu pune bazele primei rafinării. Frații Cîmpeanu, Grigorescu, Stamatiu întemeiază noi rafinării. În al nouălea deceniu al secolului, sistemul «sondajelor» se înrădăcinează și își lărgește aria, înlocuind gropile, puțurile adînci de doar cîțiva metri, găleata...

Cercetarea înarmată cu datele și uneltele științei dezleagă treptat tainele subsolului românesc. Prețioase descoperiri se datorează unor savanți ca Petru Poni, Gr. Ștefănescu, Gh. Cobălcescu, precum și altora, străini: von Hauer, Meyer, Fuchs, Dawies, Oblezewski, Coquard, Cappellani, Sarazin, Fretwel.

Dar marea aventură a petrolului românesc abia urma să înceapă...

Proverbul petrolului în Senat

Omul Mitiță (lui omul Petrache) *Omule, n'o înțeles și dînșii ce petrolul! Trebuie să ne sacrificăm pentru dînșenii !*

ADVERSARII...

Alăturatul desen al lui Iser a apărut doar cu puțină vreme înainte de «congresul petrolului» de la București; el surprinde incisiv și pe viu o trăsătură dominantă a intrigilor politicianiste țesute în jurul marii bogății a subsolului românesc: petrolul. În timp ce savanți și ingineri, elemente patriotice, apărau cu energie ideea suveranității naționale asupra acestei bogății, mai marii vremii aveau cu totul alte păreri... și cu totul alte interese. Cu toate așa-zisele divergențe de opinii și de «culoare» politică — obișnuitul camuflaj al cursei pentru putere — cel mai deplin acord se realiza cînd era vorba de asigurarea beneficiilor produse de scoaterea la mezat a țării. «Adversarii» politici, moșierii Mitiță Sturza și Petrache Carp, au fost perfect de acord în ceea ce privește concesionarea petrolului nostru capitalului străin.

Dr. L. EDELEANU

Prof. dr. C. ENGLER

Prof. H. HOEFER

Prof. dr. L. MRAZEC

Prof. P. PONI

Prof. Gr. ȘTEFĂNESCU

Rafinăria din Satul Nou (1891).

«...ROMÂNIA S-A SITUAT ȘTIINȚIFICESTE ÎN FRUNTEA ȚĂRILOR PRODUCĂTOARE DE PETROL»

Dacă amploarea lucrărilor și surprinzătoarea importanță acordată acestui congres poartă amprenta interesului nedisimulat al unei străinătăți ce-și pironise ochii asupra petrolului nostru, este tot atît de adevărat faptul că întîlnirea de lucru a unui atît de însemnat număr de somități ale științei mondiale constituie, înainte de toate, o strălucită izbîndă repurtată de știința românească pe plan internațional. Pentru o bună parte a savanților oaspeți, lumea științifică românească reprezintă o revelație. Surpriza și admirația fără rezerve se instalează ca stare de spirit și expresie curentă.

«...Trebuie să declar că... nu există țară civilizată unde chimia și geologia petrolului să fi fost mai bine studiate, cu mai multă atenție și cu mai multe rezultate pentru lumea întreagă ca aici, la București», declară David Day, reprezentantul Statelor Unite. Prof. dr. C. Engler, delegat al Germaniei, adaugă: «Dintre toate izvoarele diferitelor țări din lume, petrolurile românești sînt cele mai bine studiate în privința naturii lor chimice și proprietăților lor», iar colegul său, prof. H. Hoefer (vezi ipoteza Engler-Hoefer), observă: «Din aceste sforțări au ieșit două opere ce fac epocă: una a d-lui dr. Edeleanu (în colaborare cu d-nii ing. Tănăsescu și Petroni)... și alta a d-lui prof. Mrazec. Prin aceste lucrări România s-a situat științificește în fruntea țărilor producătoare de petrol. Nici o altă țară din lume n-a produs opere atît de fundamentale».

Primele zile ale congresului sînt consacrate unor excursii în regiunile petrolifere ale Munteniei, sub conducerea prof. Mrazec, în contact nemijlocit cu înfăptuirile tinerei industrii românești, delegatul Statelor Unite, Day, nu își înfrînează uimirea: «în tot cuprinsul Statelor Unite e imposibil să găsești o uzină în care 20 de oameni să fie ocupați exclusiv cu știința pură, cum e cazul multor rafinării din România. Foarte rar mi s-a întîmplat să văd instalații atît de perfecționate și mai ales atît de metodic construite ca în această țară». Sîntem în 1907...

La banchetul organizat în cinstea oaspeților cu prilejul întoarcerii lor la București, muzica românească va constitui încă un element inedit menit să sporească surprizele acelei săptămîni. Își dau concursul Enescu, Dinicu, Elinescu.

Ne este cu neputință să prezentăm aici o dare de seamă asupra celor cîtorva zeci de referate și comunicări, de cea mai elevată ținută științifică, prezentate atunci. Ne mulțumim să consemnăm doar faptul că toate comunicările reprezentanților României s-au detașat prin valoarea lor.

«...Era inevitabil să ne întîlnim într-o zi, voi, care coborîți din Roma, și noi, care ne tragem din vechea Castilie!... Am venit să dobîndim învățături și le-am avut peste așteptările noastre», declară delegatul Indepărtatei Argentine.

Caracteristică pentru o anumită stare de spirit a cărturarilor participanți la congres este o altă declarație a urmașului «vechii Castilii»: «...Industria pe care într-un timp destul de scurt ați știut să o faceți industria dumneavoastră națională... ar deveni și mai mare prin concesiuni aflate *numai în mîinile românilor*. Căci drept este ca bogățiile unei țări să fie de folos mai întîi fiilor ei».

O EXPOZIȚIE DE UN FEL DEOSEBIT

O bogată expoziție a petrolului cu numeroase exponate din țară și de peste hotare consacră locul de frunte pe care îl ocupă noutățile tehnice, invențiile, ansamblul realizărilor românești legate de seva neagră din adîncurile pămîntului nostru.

În ultimele zile ale congresului se organizează excursii cu caracter de studiu — în Moldova, sub conducerea doctorului Sava Athanasiu, în Cîmpia Dunării, sub direcția prof. Murgoci, precum și călătorii de agrement pe Dunăre și Marea Neagră. Vasele «Dacia» și «Traian» își prelungesc croaziera pînă la Istanbul.

Dacă în 1890 dr. ing. A.O. Saligny, ing. Cucu și dr. C. Istrati notau într-un raport: «Cele mai multe fabrici sînt într-o stare atît de primitivă încît nu merită nici o atențiune... fiind o cauză permanentă de pericol prin ele însele și mai ales prin natura cu totul ordinară a productelor ce pun în comerciu...», congresul din 1907 consemna o răsunătoare ieșire din anonimat a voinței, talentelor și potențialului creator românesc.

Tradiționala ospitalitate românească, întotdeauna și pentru toți copleșitoare prin căldura ei, a impresionat profund pe participanții la congres.

Cavalerul de Camerana, delegat al Italiei, afirmă la plecare: ... «Simpatia pentru acest congres se datorește și faptului că el se ține la București, că el e organizat de cei mai eminenți oameni ai României, ai acestei națiuni care este indisolubil unită cu Italia, națiune al cărei nume arată originea sa, un nume scump oricărei inimi italiene».

«...SÎNTEM NUMAI LA GRIVIȚA INDUSTRIEI NOASTRE. MAI E ÎNCĂ PLEVNA...»

Referindu-se la lucrările congresului și importanța acestora, ing. C. Alimănești eanu scria: «...Petrolul a fost numai prilejul de a se arăta ce sîntem și noi capabili cînd ne înhămăm serios la muncă... A fost o sărbătoare a neamului nostru... Se pare că sîntem numai la Grivița industriei noastre. Mai e încă Plevna și multe altele de cîștigat!»

În adevăr, anii grei ai petrolului românesc abia urmau...

Primul război mondial îl lovește în plin. Armatele noastre care se retrag în toamna anului 1916 aruncă în aer sau incendiază sondele, rafinăriile, majoritatea instalațiilor Petrolul Munteniei nu trebuia să devină o armă «imperială» îndreptată împotriva noastră și a aliaților noștri, într-un război în care forța industrială, blindatele, marina, aviația jucau un rol din ce în ce mai însemnat!

...Anul păcii de la Versailles, 1919, reprezintă unul dintre anii cei mai negri din istoria aurului negru românesc. În culisele conferinței, dincolo de vorbe, de principii și de pacte, dictează interesele marilor monopoluri. «...În chestiunea economică, tendințe de trusturi și monopolizare se afirmă foarte puternic și ne pun cuțitul la gît!» — scria la 10 februarie 1919 conducătorul delegației române la conferință. Marile monopoluri izbutesc, mînuind arme ale «ocultei», să impună guvernului român, după o înverșunată luptă surdă, concesionări ale petrolului pe termen de 99 de ani.

Între cele două mari conflagrații mondiale mările noastre de «aur negru» vor fi mări deschise pirateriei de tip colonial, în legătură cu aceasta dr. Paul Gr. I. Dragomir scria în 1939: «Exploatarea petrolului, ca și aceea a lemnului, poartă în țara noastră marca procedeurilor celor mai apreciate de străini în țara altora... S-au exploatat pînă la epuizare cele mai bune terenuri... în dorința excesivă de cîștiguri și jocuri de interese ale marilor capitaliști care au controlul asupra industriei petrolifere din România!»

În anii celui de-al doilea război mondial, petrolul cunoaște cea mai sălbatică exploatare. Mașina de război angajată în lupta care trebuia să impună omenirii «noua ordine» hitleristă depinde de petrolul românesc. Răni adînci sapă în trupul industriei noastre raidurile aviației anglo-americane. În august 1944, în zilele insurecției naționale antifasciste armate, Valea Prahovei se transformă în teatru de operațiuni.

După război țara își reintemeiază rosturile. În anii revoluției socialiste, petrolul românesc atinge pentru întîia oară cu adevărat, sub zodia intereselor românești, «Plevna» la care visau spiritele luminate acum șase decenii și mai bine.

Specialiști români, dascăli de petrol, risipiți pe glob în nu mai știu cîte țări, învață pe alții să foreze, să ridice sonde și să rafineze.

Profund interesată — prin însăși natura ei de revistă ilustrată — în dezvoltarea artei fotografice din țara noastră, «Flacăra» urmărește să-și aducă contribuția la stimularea activității publicistice a fotoamatorilor. În acest scop lansează concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE, dotat cu importante premii lunare și anuale, atît pentru fotoamatori cît și pentru cititorii care vor participa la desemnarea cîștigătorilor. Iată și

REGULAMENTUL
concursului
„Cea mai frumoasă fotografie"

1. Concursul se adresează,

a) pentru participarea nemijlocită la concursul **Cea mai frumoasă fotografie,** fotografilor amatori, membri sau nemembri ai A.A.F. sau filialelor ei, ai secțiilor foto de pe lîngă cluburi, case de cultură ș.a.

b) pentru participarea la desemnarea cîștigătorilor concursului **Cea mai frumoasă fotografie** (pe bază de cupoane detașate din revistă) tuturor cititorilor revistei.

2. Tematica fotografiilor propuse pentru concurs nu este limitată. Se recomandă totuși cîteva surse de inspirație:

— omul zilelor noastre în diferite ipostaze ale activității sale creatoare;

— realizări ale epocii noastre socialiste;

— frumusețile patriei — turismul;

— familia;

— timpul liber și odihna oamenilor muncii;

— un accent deosebit punem pe instantanee, surprinderea insolită, cu sau fără tendință de a satiriza, a aspectelor străzii, locurilor publice etc.

3. Fotografiile pentru concurs vor fi trimise pe adresa: revista **«FLACĂRA», București 33, căsuța poștală 4112,** cu mențiunea pe plic: **«Pentru concursul de fotografii».** Se primesc în concurs numai fotografii alb-negru, copiile fiind de format 13×18 sau 18×24, neretușate și netratate printr-o tehnică specială de laborator (solarizări etc.). Fotografiile trimise pentru concurs vor fi obligatoriu însoțite de legendă fotografică și o notă cuprinzînd numele și prenumele, adresa exactă, vîrsta și profesia autorului, precum și cîteva sumare date tehnice cu privire la aparatajul și filmul folosite.

4. Un juriu alcătuit din secretarul general de redacție al revistei, șefui secției foto, un fotoreporter, redactorul artistic și cronicarul de artă plastică va propune dintre fotografiile trimise pentru concurs în decurs de o săptămînă un număr de 3, 4 sau 5 fotografii dintre cele considerate a fi cele mai reușite și care vor fi publicate.

5. Din fotografiile preselectate și publicate, cititorii vor putea alege una din ele, precizîndu-și opțiunea pe cuponul detașabil aflat în pagină și pe care îl vor trimite redacției (în termen de maximum 5 zile de la apariție) împreună cu numele, prenumele și adresa, într-un plic pe care vor face mențiunea **«Pentru concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE».**

6. Lunar, după sistemul denumit «top», numele celor ce au indicat fotografia cu cele mai multe adeziuni vor fi publicate în revistă, iar prin tragere la sorți se va atribui un premiu lunar constînd dintr-un abonament pe trei luni la revista «Flacăra».

7. La sfîrșitul anului, dintre fotografiile care au obținut locul I în fiecare lună, juriul alege cîștigătorii concursului **Cea mai frumoasă fotografie,** acordîndu-le următoarele premii:

Premiul I — lei 3 000
Premiul II — lei 2 000
Premiul III — lei 1 000
Mențiunea I, un abonament la «Flacăra» pe 1 an
Mențiunea a II-a, un abonament la «Flacăra» pe 6 luni
Mențiunea a III-a, un abonament la «Flacăra» pe 3 luni

8. Cititorul care, participînd cu toate cupoanele, cumulează cel mai bun punctaj în ce privește desemnarea cîștigătorului, va primi **«Premiul cititorilor»,** în valoare de lei 1 000. În caz că mai mulți cititori vor realiza un punctaj egal, decernarea acestui premiu se va face prin tragere la sorți.

9. Redacția își rezervă dreptul de a folosi ca material publicistic în revistă sau Almanahul «Flacăra» fotografii trimise la concurs, cu remunerarea autorilor, conform tarifelor în vigoare.

pe ecrane

UN NOU FILM ROMÂNESC

PĂDUREA PIERDUTĂ

Există «întîlniri cinematografice» care o iau înaintea filmului propriu-zis, întîlniri pe care nu le poți aștepta indiferent, pentru care te pregătești ca și cum te-ai duce la o înfruntare între doi mari jucători de șah, nu mînat de curiozitatea de a vedea cine pe cine învinge, ci doar pentru a urmări drumul gîndirii, încrucișarea ideilor, strălucirea de o clipă a săbiilor nevăzute. Cu această stare poți fi un spectator mai fericit decît alții, dar și unul ceva mai păcătos, căci se întîmplă uneori ca de dragul copacilor să nu vezi pădurea (fie-ne iertat jocul de cuvinte răsărit de capul lui, din simplă potriveală, nu are nici o legătură cu titlul).

O astfel de **întîlnire** este cea dintre Mihnea Gheorghiu — scenarist și Andrei Blaier — regizor, autorii «Pădurii pierdute». Primul — aplecat întotdeauna (în calitatea sa de cineast) asupra zonelor și determinărilor profunde ale sufletului, al doilea — atent întotdeauna, pînă la gingășie, ca mersul în adîncuri să ne restituie integral omul. Îl recunoaștem pe Blaier în atașamentul delicat, niciodată ostentativ, pe care-l are față de destinul personajelor, în strădania sa de a nu le pune în spate nici sarcini, nici podoabe, nici conflicte inutile. «Pădurea pierdută» este povestea a doi frați singuratici, surprinși într-un moment de cumpănă a vieții dar și a istoriei (prezența brutală a ocupanților fasciști), bărbați care încearcă «să se mîntuiască prin dragoste». O iubire blestemată, pentru aceeași femeie. Plutește peste această istorie un abur romantic, de esență sadoveniană — dacă vrem o precizare cu orice preț: oameni care nu știu multe, cu inima grea de desferecat, trăind la margini de ape, în coasta unei păduri fabuloase (cioturi îndărătnice, seculare, prin care ceața dimineții răzbate cu greu), acceptă într-un tîrziu confesiunea. Pe firul rememorărilor, filmul recompune însă nu culorile pastelate ale unui trecut adormit, ci un univers ce trăiește cu o dureroasă acuitate prezentul.

Existența eroilor este puternic marcată de timpul social, de acea vreme de restriște în fața căreia încearcă să mențină dificila cumpănă a demnității, a împlinirii sufletești. Unul dintre frați recurge la o fericire de compromis — căsătoria cu o fată care nu l-a dorit — celălalt se răzvrătește de unul singur împotriva nemților, precum un haiduc întîrziat. Și într-un caz, și în altul, formula lor de viață conduce la un eșec tragic.

Posibilitățile de rezolvare erau pe muchie de cuțit. Dar nu este pentru prima dată cînd Andrei Blaier ne convinge de forța sa de a sugera solidaritatea unei comunități umane, nu doar o solidaritate în relații, ci una de destin, de înțelegere a existenței. Satul de pescari nu este un fundal al dramei, ci un martor colectiv, căruia îi simți tresărirea adînc umană în fața fiecărei mișcări ce angajează viața unui semen. De aici vibrația aparte a filmului — dincolo de trista traiectorie a eroilor — acuitatea personajelor de planul doi sau șapte, participarea lor la acest miracol ce se cheamă «viața de pe ecran». Aici se află punctul forte al cineastului; în fața lui chițibușarii mor de foame, căci cu greu poți descoperi un cm² de suprafață cinematografică nefolosită, neutră. Din acest punct de vedere, filmul suportă, la o analiză critică atentă ce și-ar propune doar acest aspect, spintecarea (din motive metodologice) în secvențe-model: trebuie privite cu atenție adunarea oamenilor la chemarea toboșarului, apariția maiorului de jandarmi încheindu-și haina din mers, gestul copilului care se ferește de soare; ni se cer «ochi în patru» pentru momentul nunții, pentru acei bărbați care joacă de unul singur, mai mult de jale decît de bucurie, pe care-i prind zorile printre mese răsturnate și lăutari ce cîntă într-o doară. Am putea adăuga multe astfel de secvențe ce nu răsar ca niște păsări rare, ci curg într-o trecere ușoară, estompînd lacunele sau graba cu care sînt închegate unele relații dintre personaje. Neînțelegerea celor doi frați, în drama cărora descifrăm unele referințe de cultură, de mitologie, cunoscute din «Zodia fecioarei», neînțelegere născută mai înainte de a le ieși în cale «duhul răului», fata ademenitoare ca o năluci, vina nedreaptă ce se abate asupra celui ce o cucerește cu orice preț, tîrzia lui reabilitare morală nu sînt «văzute», ci **aflate** prin intermediul unor monoloage care, în ciuda consistenței lor literare, creează unele hiatusuri în unitatea filmului, nu se împacă cu stilul regizorului, cu aerul lui de poet care n-ar îndrăzni niciodată să-și citească versurile cu glas tare, în public: așa îl văd pe Blaier, mereu cu surdinele după el, ba chiar gata să se «bruieze» singur, cînd emoția îl copleșește: unul din martorii întîmplărilor din film, revenit în locurile de altădată și vizibil impresionat, este însoțit, în prima lui apariție, de un cîntecel de muzică ușoară ce răsună de undeva, dintr-un colț al ecranului, suficient de enervant ca să pierdem din vedere, atît cît trebuie, starea personajului.

Interpreții aleși aparțin și ei aceleiași familii de artiști cu clocot lăuntric, mocnind tot timpul și răbufnind rar. O singură excepție, după părerea noastră: debutanta Adriana Ionescu, fragilă dar fără grație interioară cerută de partitura scrisă de Mihnea Gheorghiu, cu o sfială molatică, inexpresivă, ce o însoțește proape tot timpul. Desigur, misiunea ei nu a fost deloc ușoară, dacă ne gîndim că a avut de înfruntat parteneri de talia masivului (ca talent) Ilarion Ciobanu, a maestrului bijutier Ernest Maftei, a unei actrițe de mari resurse dramatice cum este Leni Pințea-Homeag și a unui alt debutant, balerinul Cornel Patrichi; filmul nostru cîștigă prin acesta din urmă (cu condiția să fie bine folosit) un tip de interpret deosebit, amestec de forță și vulnerabilitate, de mirare și încăpățînare. Ce-i drept, a avut parte de un rol cum mulți ar rîvni; ce actor nu și-ar dori să răsară într-un film, precum Siegfried legendarul, «din farmec și splendoare» ba, pe deasupra, și însoțit de un splendid motiv muzical, scris de Radu Șerban. Am lăsat la urmă, intenționat, un actor tîrziu descoperit de cinematograful nostru, dar care vine năvalnic din urmă, împins de forța unei personalități pe care, cu toată răspunderea, o socotesc rară în filmul românesc: fascinația unui chip în cutele căruia și ultima adiere de vînt lasă urme. Este unul dintre acei artiști care, aduși pe ecran și lăsați cu un ziar în față, fac din lectura lui un eveniment. Despre Cornel Coman este vorba.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de S. STEINER

12 SCAUNE

Complicate și imprevizibile mai sînt raporturile cinematografului cu literatura! Unele opere literare se arată «docile», se lasă — adică — îmblînzite ușor din unghiul camerei de filmare. Un «Love Story», de pildă, pentru a ne referi la un exemplu din actualitatea sezonului cinematografic, n-ar stimula scindarea publicului în apărători ai modelului literar și entuziaști ai versiunii cinematografiate. Cu «Douăsprezece scaune» însă lucrurile sînt departe de a sta la fel. Am avut prilejul să văd anul trecut, la Varșovia, secvențe dintr-o versiune polono-cehă, realizată încă în 1933 și avîndu-l ca protagonist, în rolul lui Bender, pe remarcabilul comic Adolf Dymsza. N-a fost o reușită!... În 1937 cineaștii britanici au încercat și ei rezistența partiturii satirice a lui Ilf și Petrov. Ca să evite problemele de specific național, ei l-au constrîns pe «Marele Combinator» să acționeze în climatul cețos al Manchesterului. Degeaba însă... 25 de ani mai tîrziu, Ostap Bender era adoptat de cineaștii cubanezi într-un film — poate cel mai interesant din toate — care însă, de îndată ce era raportat la roman, nu ne putea nici el satisface pe deplin...

S-ar putea ca pornind la realizarea temerarului său proiect, comediograful sovietic Leonid Gaidai să se fi gîndit, înainte de a recidiva, la precedentele nu tocmai norocoase ale transpunerilor celebrului roman

(Continuare în pag. 22)

actori și roluri

1

2

3

4

1. Se pare că cinematograful ține cu orice preț să confere învingătorului de la Waterloo o măreție pe care istoricii și biografii nu o confirmă. După Christopher Plummer (în filmul lui S. Bondarciuk), marele actor **Sir Laurence Olivier** *a fost solicitat să-l întruchipeze pe Wellington. De data aceasta este vorba de un episod sentimental din viața generalului, iar romanțatul film se va numi «Lamb», după numele Lady-ei Caroline Lamb. Regizor — Robert Bolt. Parteneră — Sarah Miles.*

2. Deși în filmul «Uneori, o mare națiune» **Paul Newman** *nu deține un rol de voleibalist, actorul, recunoscut pentru pasiunile sale sportive, nu s-a astîmpărat pînă nu a improvizat pe plaja din Oregon un teren. În pauzele dintre o turnare și alta Newman se îndeletnicește cu ceea ce se vede în fotografie.*

3. La cei 21 de ani ai săi, **Natalia Belohvostikova** *este cea mai tînără laureată a Premiului de Stat al Uniunii Sovietice acordat — în 1971 — întregii echipe de cineaști — în frunte cu regizorul Serghei Gherasimov — ce au realizat filmul «Lîngă lac». Debutul tinerei actrițe anunța un talent ieșit din comun. În prezent, Belohvostikova interpretează rolul Annei Sneghina din filmul închinat lui Serghei Esenin.*

Foto A.P.N.

4. «Echipa anului», astfel a fost denumită perechea actoricească **Barbra Streisand** *(Hello, Dolly!) —* **Ryan O'Neal** *(Love Story). Cele două celebrități vor apărea împreună în filmul «Ce s-a întîmplat, doctore?», o comedie trăsnită ce narează peripețiile unei fete excentrice și ale unui tînăr profesor cam distrat.*

5. Terminologia științifică modernă începe să pătrundă și în titlurile filmelor, spre disperarea — bănuim — a savanților. Ultimul film de aventuri al lui Mario Bava, cu **Claudine Auger** *în rolul principal, se numește nici mai mult, nici mai puțin decît «Ecologia delictului».*

5

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FRIC Martin (Mac)

Regizor cehoslovac de film, născut la Praga, la 29 martie 1902. Unul dintre marii cineaşti, întemeietori ai şcolii cinematografice cehe (alături de Rovenski, Lamac sau Machaty) şi singurul veteran încă activ. Talent multilateral, debutează în teatru ca actor şi scenograf, iar în film (din 1920) ca artitect, scenarist, actor şi finalmente regizor, spre sfîrşitul perioadei mute. Semnează în 1928 comedia *Tata Vojtech* (în care era şi protagonist) şi realizează pînă azi peste 70 de filme de genuri extrem de diverse, dintre care menţionăm în special filmele realizate cu comicul Vlasta Burian: *Bravul soldat Şveik* (1932); *Revizorul* (1933); *Aghiotantul aţeţe sale* (id.); *Douăsprezece scaune* (id.); *Trăiască defunctul* (1936) etc.; cu Anny Ondra: *El şi sora lui* (1931);cu Hugo Haas: *Ultimul om* (1934); *A unsprezecea poruncă* (1935); cu Oldrich Novy: *Krstian* (1939); *Valentin cel bun* (1942). În filmele realizate după eliberarea patriei sale M.F. mînuieşte cu abilitate arma satirei, în parodii: *Fiica braconierului* (1950), şi în basme: *Brutarul împăratului* (1953); evocă pagini eroice din lupta poporului ceh: *Capete de cîini* (1956) şi a oamenilor de ştiinţă: *Secretul sîngelui* (1954), atacînd şi subiecte contemporane legate de societatea socialistă şi omul nou al zilelor noastre: *Oţelirea* (1950); *Zile tinere* (1957); *Vă rog, faceţi focul* (id.); *Aluviunea* (id.); *Oameni pe roate* (1966).

FRITSCH Willy

Actor german de teatru şi film, născut în Silezia, la 27 ianuarie 1901. A împărţit timp de peste 20 de ani primul loc pe scara popularităţii, ca june prim, cu Gustav Fröhlich, în filmul german de ieri. Abandonînd ingineria, se dedică teatrului, căpătînd primele roluri însemnate la Deutsches Theater în spectacolele lui Max Reinhardt. În cinematograf, din 1921, cînd a debutat în *Miss Venus*, şi pînă azi, timp de o jumătate de veac, îşi menţine nestirbită gloria. Se remarcă într-o lungă suită de comedii de salon, operete şi drame sentimentale, prin farmec şi prestanţă, şi un joc de mare supleţe, adaptat orcărror împrejurări. Face cîteva bune creaţii în *Suzana, Farmecul unui vals; Studentul dansator; Ultimul vals, Vinovat?; Rapsodia ungară*, înainte de a fi consacrat de Fritz Lang în două filme de acţiune, clasice: *Spioana* (1928) şi *Femeia din Lună* (1929). O dată cu apariţia vorbitorului, este lansat ca prim star al companiei Ufa, alături de Lilian Harvey în filme de largă difuzare mondială, ca: *Trei băieţi şi o fetiţă* (1930); *Valsul dragostei* (id.); *Hokus-Pokus* (id.); *Fiagrant delict* (id.); *Congresul dansează* (1931); *Visul blond* (1932), unde lansează şlagăre ce vor fluctua pe buzele tuturor. Face apoi un al doilea cuplu cu Käthe von Nagy, ca va cunoaşte o vogă egală, în operete ca: *Ronny şi Alteţa sa ordonă* (1931); *Vînt de primăvară* (1932); *Prinţesa Turandot* (1934); *Riri* (id.). Din lunga sa listă de filme din anii '30 mai amintim: *Melodia inimii* (1930) cu Dita Parlo; *Spionajul* (1931) şi *Insula patimilor* (1934) cu Brigitte Helm; *Trandafirii negri* (1935) cu Lilian Harvey; *Războiul valsului* şi *Sezon la Cairo* (1933) cu Renate Müller; *Amphitryon* (1935); *Boccaccio* (1936) etc. După cîteva incursiuni în alte genuri,revine prin anii '40 la operetă, domeniu unde a cunoscut gloria, cu: *Femeile sînt mai bune diplomate* (1941); *Singe viennez* (1942–r: Willi Forst) şi *Liliacul* (1945–r: Geza v. Bolvary). După război, în R.F.G., continuă o carieră la fel de fecundă în savuroase roluri de compoziţie.

FRÖBE Gert

Actor internaţional de film, de origine elveţiană, născut la Zwickau (Saxonia), la 25 decembrie 1912. Dotat cu un excepţional talent pentru muzică (la 17 ani,vioară primă într-o orchestră), pentru pictură (scenograf la teatrul din Dresda) şi pentru artă dramatică (în 1934 obţine un premiu special al Academiei dramatice, alternînd teatrul de proză cu operetă, la Berlin, Frankfurt şi Viena), G.F. cunoaşte o epocă de glorie pe scena de la Volkstheater din Viena, iar după război, într-un vestit cabaret din München. Acest personaj va fi preluat de regizorul R.A. Stemmle în filmul *Berliner Ballade* (1948), unul dintre primele mari succese internaţionale ale filmului vest-german postbelic. G.F. contureazâ un tip tradiţional în filmul vest-german, cel al «colosului cu inimă generoasă», rob al patimilor sale,pe linia unui Jannings sau Heinrich George. Aşa va apărea în filme ca: *Salto mortale* (1953) şi *Morgengrauen* (1954) de Tourjansky; *Das zweite Leben* (id.); *Ein Mädchen aus Flandern* (1956); *El Hakim* (1958); *Cei o mie de ochi ai dr. Mabuse* (1960); *Via Mala* (1961) etc. Poliglot, G.F. turnează în studiourile pariziene în: *Les héros sont fatigués* (1955); *Taifun la Nagasaki* (1956); *Celui qui doit mourir* (1956); în studiourile italiene: *I battellieri del Volga* (1958); *La Rassa* (1962), în studiourile engleze: *Goldfinger* (1964); *Acei oameni minunaţi în maşinile lor zburătoare* (id.); în studiourile americane: *Ziua cea mai lungă* (1962); *Greed in the Sun* (1965); *High Wind in Jamaica* (id.) etc. Printre ultimele lui succese se numără: *Opera de trei parale* (1963); *Eddie Chapman* (1967), *Caroline chérie* (1968); *Chitty! Chitty! Bang-Bang!*(id.); *J'ai tue Raspoutine* (id.). *Rallye Monte-Carlo* (1969).

FROELICH Carl

Regizor şi producător german de film, născut la Berlin, la 5 septembrie 1875; mort la 12 februarie 1953. Una dintre marile figuri ale vechii şcoli germane de film. În 1902, asociindu-se cu Oskar Messter (inventator şi pionier al filmului german) produce primele jurnale de actualităţi. Devine ulterior operator şi regizor (realizînd printre altele, în 1912, un film despre *Richard Wagner*), iar din 1920 îşi creează o casă proprie de producţie avînd ca stea pe prima divă a Germaniei: Henny Porten. C.F. este mai ales un cineast onest al cărui ţel a fost mai întîi ridicarea şi menţinerea producţiei cinematografice la un înalt nivel artistic. Promotor al şcolii realiste, opusă curentului expresionist, el îşi alege subiectele fie din dramele din viaţa oamenilor simpli, în direct contact cu natura (*Verlorene Töchter; Mutter und Kind; Tragödie*), fie din literatura clasică germană (*Kabale und Liebe*) sau rusă (*Fraţii Karamazovi; Idiotul*). În anii vorbitorului debutează cu cîteva filme de public, vădind preocupări de ordin tehnic (*Focul de la operă; Noaptea e a noastră; O aventură nebună*) sau cultivînd gustul zilei pentru comedia muzicală (*Gitta şi Tu ori necunie*, cu Gitta Alpar). Revine la subiectele grave cu două filme despre cineret şi frămîntările lui sufleteşti: *Fete în uniformă* (1932 — deşi semnat de Leontine Sagan) şi *Tinereţe zbuciumată* (1934), cu aceeaşi interpretă sensibilă: Hertha Thiele. Pe aceeaşi linie a puternicelor conflicte morale găsim: *Datorie şi iubire* (1935) cu Gustav Fröhlich; *Visătorul* (1936) cu Emil Jannings; *Prima noapte* (1937) cu Paula Wessely, Rudolf Forster; *Sărmanii fraţi* (1938) cu Ingrid Bergman; *Magda* (după Sudermann–1938); *Noaptea destinului (Casablanca)*–1939) şi *Maria Stuart* (1940), toate trei cu Zarah Leander; *Nunta lui Bärenhof* (1942) cu Heinrich George; *Familia Buchholz* (1944) cu Henny Porten, Gustav Fröhlich. A semnat şi cîteva comedii reuşite ca: *Amantele celebre* (1935) cu Renate Müller, precum şi cele cu Heinz Rühmann: *Wenn wir alten Engel wären* (1936), *Ummege des schönen Karl* (1938) şi *Secretul din Wagon-Lits* (1941) cu Anny Ondra. După război (în R.F.G.) mai semnează doar două filme.

film

12 SCAUNE

(Urmare din pag. 20)

O revelaţie actoricească: Archil Gomaşvili în rolul «Marelui Combinator» Ostap Bender.

satiric. Dificultatea stă desigur în caracterul literar, verbal, al umorului lui Ilf şi Petrov, în pofida ritmului dezlănţuit, aproape cinematografic, al romanului. Cum să găseşti corespondenţe pentru ecran neaşteptatelor comparaţii ale celor doi scriitori, cum să transpui în imagini vii savuroasele digresiuni publicistice care fac farmecul atîtor pasaje memorabile ale cărţii? Gaidai a simţit în «Douăsprezece scaune» unul din acele modele literare care-l pot inspira pe cineast mai curînd în marginea lor, printre rînduri, care se pretează la adaptări cît se poate de libere, reduse pînă la pretext. Într-un interviu, cineastul mărturisea chiar că intenţionase, iniţial, să realizeze un «musical» tocmai pentru a sublinia convenţionalul acţiunii, pentru a îndepărta filmul de realităţile concrete ale romanului. Nu ştiu de ce a renunţat la acest proiect, revenind la o transpunere excesiv fidelă, urmărind aproape de text firul romanului.

Aşa cum a ieşit, filmul mărturiseşte un mare şi stimabil efort de vizualizare. Ambianţele împestriţate şi pitoreşti ale amplei fresce satirice sînt inspirat localizate pe un vast teritoriu care se întinde de la Moscova pînă în Caucaz. O distribuţie demnă de o adevărată superproducţie a adus în rîndurile ei interpreţi de prim rang ai ecranului sovietic, în frunte cu Serghei Filippov, în rolul unui Vorobianinov mortificat şi uscat, în care mai trăieşte doar lăcomia,şi cu Archil Gomaşvili, revelaţia filmului, în cel al «Marelui Combinator». Cu scrupulozitate şi subtile referinţe scenografice la stilul avangardei deceniului III a fost reconstituit cadrul spiritual al epocii. Reprezentaţia teatrului «Columb» ne pare, dincolo de persiflarea fină, un document pentru năzbîtiile teatrului «constructivist biomecanic», din ruinele căruia au ieşit totuşi remarcabilii meşteri de mai tîrziu ai scenei şi ecranului sovietic.

Piesele de rezistenţă ale ecranizării lui Gaidai rămîn însă episoadele în care cineastul se eliberează de tutela autorilor şi începe a fantaza în imagini autonome. Cinefilul avertizat îşi aminteşte, de altfel, că Gaidai s-a relevat în cinematografia contemporană sovietică drept un promotor întîrziat al comediei burleşti. Partitura celor mai bune filme ale sale — de la debutul cu «Un cros neobişnuit» şi pînă la «Operaţiunea I» sau «Prizonierii din Caucaz» — cuprinde mai curînd gaguri decît dialoguri. E firesc ca şi din «Douăsprezece scaune» să se reţină mai ales momentele în care personajele renunţă la replici, lansîndu-se, dezlănţuiţi, în urmăriri năprasnice sau abandonîndu-se reveriilor. Tremuriciul de paparudă al inginerului săpunit, pe palierul etajului III, uşile azilului de bătrîne care se închid cu arc, precum capcanele de prins şoareci, momentele inciziei fotolilor, cu zvîcnetul fatal al arcurilor eliberate, cursa neconsolatei văduve după «tovarăşul Bender» prin culoarele «Casei popoarelor» sînt detalii abia sugerate în carte şi admirabil «puse în pagină» de cineast. Pasajul urmăririi «maestrului internaţional» de către şahişti este dezvoltat într-o secvenţă de un delir vizual indescriptibil, o goană nebună printre stive de busteni, secvenţă care se înscrie în acelaşi timp ca o performanţă comică şi plastică, după cum scena în care părintele Feodor spintecă, sălbatic, garnitura generălesei Popova, de dragul cărei a traversat Rusia, capătă fiorul tragic al unui sacrificiu ritual. Am regretat că asemenea secvenţe de zbor şi libertate sînt prea puţine. Intimidat de renumele operei literare, Leonid Gaidai a optat pentru reproducere fidelă şi a obţinut o frumoasă ilustraţie a romanului. Cine va fi însă autorul filmului cel mare, tulburător de original, pe care-l poate inspira romanul lui Ilf şi Petrov?...

T. CARANFIL

tv.

de Liviu TIMBUS

cui foloseşte?

A fost odată, şi a trecut, o modă a reportajelor cu ţărani înţelepţi şi mucaliţi care se săteneau în a-i lua pe reporter la bani mărunţi, amendîndu-i candoarea şi ignoranţa prin vorbe de duh şi capcane verbale. O vreme în care confraţii noştri de breaslă îşi preparau profesional naivitatea urbană cu întrebări ciuruite de neştiinţă agricolă tocmai pentru a primi drept recompensă răspunsuri şugubeţe şi ironii usturătoare.

A mai fost apoi o perioadă a crainicilor şi redactorilor cu vagi amintiri agreste şi care socoteau că este absolut necesar să te adresezi omului de la ţară, vorbindu-i despre campania agricolă cu vorbă domoală şi cimilituri de unchieş sfătos. A fost şi a trecut.

De atunci (şi nu e mult de atunci) bombardamentul informaţional al mediilor electrice ne-a făcut să ne cunoaştem atît de bine unii cu alţii încît asemenea snoave cu orăşeni ruralizaţi şi săteni humuleşteni nu mai pot face deliciul nici celui mai urban dintre orăşeni. În acelaşi timp şi din aceleaşi motive, gusturile şi preferinţele telespectatorilor de la sate s-au diversificat atît de mult, încît astăzi e greu de spus dacă oamenii de la ţară aşteaptă în mod deosebit programele săteşti sau toate celelalte emisiuni.

În asemenea condiţii ora satului nu poate avea altă menire decît cea a unei emisiuni cu sfaturi şi informaţii de specialitate, o tribună a experienţei înaintate, un prilej pentru comunicare şi persuasiune reciprocă. Sau... cel puţin aşa am dorit-o şi am aşteptat-o în ultimele duminici, cînd — spre regretul nostru — am fost nevoiţi să asistăm la desfăşurarea unor reportaje plate, descriptiviste, cu lucruri spuse şi paraspuse. Minute la rînd în care eroii reportajelor, zăpăciţi de prezenţa aparatului de luat vederi, au fost puşi să răspundă unor întrebări de tipul «Cum s-a schimbat viaţa dv. în ultimii ani?», «Ce credeţi despre mărirea producţiei agricole?». Situaţii penibile în care bieţii interlocutori, pierzîndu-şi sîngele rece, au bîlbîit înfrigurati în sertarele memoriei, pentru a afla la repezeală expresii şi cuvinte auzite sau citite în rapoarte de activitate şi şedinţe festive. Cui prodest?

Foarte puţine fapte concrete, semnificative, şi mai cu seamă o secetă neaşteptată de sfaturi de specialitate, de exemple grăitoare, sugestive, spre folosul sutelor de mii de telespectatori din mediul rural. În dimineaţa zilei de 12 martie am fost, cu toate acestea, martorii unor secvenţe filmate, consacrate difuzării metodelor şi iniţiativelor locale, între care cea realizată într-o comună teleormăneană ne-a lăsat pur şi simplu năuci şi fără respiraţie în faţa micului ecran. Preşedintele C.A.P.-ului din localitate, pus să-şi recomande activitatea (de altminteri meritorie şi, pe alocuri, cu rezultate remarcabile), ne-a făcut cunoscută o ultimă metodă pentru sancţionarea celor certaţi cu disciplina de producţie: stîlpul infamiei. Astfel, pentru tractoriştii care stăruie în greşeală s-a folosit cu succes procedeul fixării pe tractor a unei plăci cu următoarea inscripţie: «Acest mecanizator lucrează prost!» O situaţie în care (ne-a mărturisit chiar unul dintre împricinaţi) băieţii în cauză n-au mai avut curajul să intre în comună decît noaptea, şi, ferindu-se de ochii lumii, au plîns şi au oftat săptămîni la rînd pînă s-au făcut oameni de treabă. O metodă pe care reporterul a apreciat-o drept «foarte interesantă», fără să ne lămurească totuşi dacă e de acord sau nu cu această glumă amară ce ne întoarce gîndul la flagelaţiile evului mediu. Şi asta nu de alta, dar — graţie televizorului — metoda ar putea fi extinsă şi în alte unităţi agricole, unde prin adaptarea unor variante şi mai sugestive oamenii ar putea purta plăcuţe cu inscripţii de genul «om circotaş», «băiat timid», «fată de măritat», «şofer talentat», «şofer aşa şi aşa», mă rog, de la om la om...

Şi cîteva cuvinte, în aceeaşi ordine de idei, despre emisiunea «De strajă patriei». O facem deoarece considerăm că la ora actuală există unul şi acelaşi public pentru aproape toate emisiunile, iar compartimentarea telespectatorilor în funcţie de anumite programe este deopotrivă imposibilă şi inutilă. Sute de mii de oameni urmăresc tocmai de aceea şi ora dedicată ostaşului, în dorinţa de a găsi şi altceva decît lucruri pe care le cunosc îndeobşte cu toţii, militarii şi nemilitarii, femei, copii şi bătrîni — pentru care raportul santinelei, zîmbetul comandantului, exerciţiile de tragere şi instrucţia (realizate prin reportaje festive, în care simţim evident amestecul regiei) nu se recomandă nici prin noutate şi nici prin calitatea comentariului.

Ceea ce, de pildă, nu s-a întîmplat în emisiunea «Ritm, tinereţe, dans», unde secvenţele realizate de adevăraţi virtuoşi ai filmului pe 16 mm s-au potrivit ca o mănuşă pentru comentariul alert, inspirat şi la subiect sugerat de Dan Nuţu şi Rodica Mandache.

Vrăjitorul de duminică dimineața (și luni seara!)

În fiecare duminică dimineața și, de la o vreme, și luni seara — atunci cînd spiritele nu ne sînt blocate cu suspense-urile «Stelelor fără nume» — Leonard Bernstein se ocupă stăruitor cu stîrpirea cîtorva dintre complexele noastre de inferioritate (ale unora dintre noi...). Complexe dintre cele mai înrăite și mai cu inocență recunoscute: acelea că nu înțelegem muzica «grea». În fiecare săptămînă, un domn înalt și neprotocolar, cu părul vîlvoi și cu harul retoricii celei mai de toate zilele, ne convinge că sensibilitatea noastră muzicală e categoric capabilă să vibreze și dincolo de «O mamă, mamă!».De șase ori pe lună aflăm cu uimire că universul sonor al lui Hindemith nu e chiar atît de inaccesibil muritorilor de rînd și că poți urmări «Pastorala» lui Beethoven cu cel puțin aceeași participare afectivă cu care te-ai deprins să-l asculți pe Adamo. Acest mag cu bagheta fermecată, cu mîini de chirurg și verb de avocat ce cîștigă nonșalant toate procesele, acest savant care amestecă printre sonorități sublime aluziile la fotbal și la durerile de burtă ne decomplexează și ne împacă definitiv cu zone neștiute ale sensibilității noastre: nimic din ceea ce e muzical nu ne e străin, demonstrează el, nici gamele în la minor, nici modurile, nici contrapunctul, nici intervalele; nimic nu e imposibil de priceput, nimic din ceea ce asculți nu-i obligatoriu să se convertească în poveste, în tablou de gen. Liber să înțelegeți ce vreți. Liber să simțiți ce vreți. Liber să reacționați interior, cum vă vine atunci cînd ascultați Ceaikovski, Webern sau Mozart. Totul e să plecați urechea, să vă desferecați imaginația sonoră, totul e, mai ales, să nu spuneți *nu*, să nu decideți *«nu pot»*, să nu decretați *«nu mă interesează»*...

Nu știu exact — cine ar putea măsura?! — cît fac la un loc toate orchestrele filarmonice ale unui continent pentru proliferarea meiomaniei, dar îmi îngădui să cred că acest domn Leonard Bernstein, născut în 1918, în orașul Lawrence din statul Massachusetts, din părinți emigrați din Rusia, a făcut pentru «democratizarea» muzicii mai mult decît toate viorile lumii. Și pentru comuniunea sufletelor muzicale, cam cît Simfonia a noua a lui Beethoven. E totuși reconfortant să știi că Bernstein îți explică răbdător și ție, care ai încremenit în fața televizorului cu cîrpa de șters praful în mînă, și puștiului din sala filarmonicii newyorkeze, și telespectatorului din Filipine, și celui din Portugalia ori din Noua Zeelandă, că muzica poate izbucni în rîs ori constitui o dramă. Că muzica e viață. Datele furnizate nouă de publicistul american Barnett K. Walters ne informează că pe lîngă transmisiile urmărite, la ele acasă, de o sută de milioane de americani în fiecare stagiune, serialul Bernstein a fost cumpărat de televiziunile din Belgia, R.F. a Germaniei, Austria, Danemarca, Olanda, Portugalia, Ungaria, Irlanda, Israel, Noua Zeelandă, Filipine, Argentina, Ecuador, Mexic. Nu pot crede că vreun Sfînt sau vreun zelos inamic al «înveiderșilor», vreun Răzbunător sau un El Fugitivo a reușit să bată vreodată recordul acestei imense popularități și să țină teleafișul timp de aproape 15 ani. Și nimeni nu se mai miră astăzi că-l vede duminică dimineața pe Bernstein, cu părul lui rebel albit de ani, iar luni seara, mai tînăr cu peste un deceniu: orice miracol îi este permis acestui vrăjitor care dezlănțuie și potolește după vrere sunetele. Din 1958, cînd Bernstein și-a inaugurat ciclul de concerte pentru tineret, o dată cu preluarea direcției Filarmonicii din New York, și pînă la 12 ai trecutei luni februarie, cînd a investigat, în ultimul său concert, tainele Simfoniei «Faust» de Liszt, Bernstein a cucerit pas cu pas vaste teritorii muzicale nedefrișate «Domnul Bernstein face pentru publicul secolului 20 cam ce făceau tragediile antice prezentate în amfiteatrele Atenei în perioada ei de aur», scria recent un muzicolog în «Christian Science Monitor».

Se pare că această mare iubire este absolut reciprocă: milioanelor de scrisori pe care Bernstein le primește anual de la oameni cu cele mai inimaginabile meserii și din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, nenumăratelor apeluri de a-și continua ciclurile de lecții, Bernstein le-a răspuns cu o constanță la fel de nestrămutată. A renunțat, de pildă, în 1970, la postul de director al Filarmonicii din New York, dar nu și la bagheta dirijorală a acestor concerte. La ora actuală el apare cu regularitate în primele două programe lunare ale ciclului, lăsînd doar ultimele două pe mîna altor dirijori renumiți ai lumii, invitați în acest scop la New York. De altfel, puține seriale TV au întrunit atîtea premii și distincții internaționale ca aceste lecții-concert (considerate pînă la Bernstein ca cea mai anostă, mai netelegenică, mai dificilă telespecie). Cîteva mostre de distincții: Premiul anual al Fundației Thomas Alva Edison pentru cel mai bun program de televiziune pentru copii, primit consecutiv în 1958, 1960, 1962; Premiul Asociației naționale a muzicienilor pentru cel mai bun teleserial muzical, primit consecutiv șapte ani de-a rîndul; premiile pentru cele mai bune teleprograme americane prezentate la festivalurile de la Praga și München în 1964 etc., etc...

Biografia lui Bernstein conține date spectaculoase, ca de altfel tot ce e legat de această personalitate sclipitoare: tînăr dirijor aproape necunoscut, el înlocuiește la pupitru, peste noapte, fără nici o repetiție, pe marele Bruno Walter, brusc îmbolnăvit. Triumf. Creează, în 1940, prima sa compoziție, «Ieremiah»: imediat, răsplătită cu Premiul Asociației de critici din New York. Scrie, pentru Broadway, «Orașul minunat» și «West Side Story» (1957): succes imens, spectacole cu casa închisă, film de circulație internațională. Printre lucrările lui Leonard Bernstein se mai numără o Simfonie pentru pian și orchestră, un ciclu de cîntece intitulat, amuzant, «La bonne cuisine», muzica pentru filmul «On the Waterfront», Serenada și lucrarea «Mass» care a fost prezentată în toamnă la Centrul Kennedy pentru artele interpretative din Washington; cum se vede, Bernstein atacă, cu aceeași dezinvoltură și succes, toate genurile muzicale. Om, născut, cum se zice, în căiță de aur.

(Pentru amatorii de date privind viața personală a «monștrilor sacri»: Bernstein e cu consecvență căsătorit, din 1951, cu o actriță chiliană, Felicia Montealegre Cohn, au o fiică, Jamie, născută în 1952, și un fiu, Alexander Serge, născut în 1955, locuiesc într-un apartament din New York și-și fac vacanțele în statul natal al muzicianului, Massachusetts)

Îl văd, fascinată, la televizor, duminica de duminică; îl revăd vrăjită și lunea, urmăresc cum i se adîncesc cutele pe obraz sau

Leonard Bernstein, electrizînd Orchestra Filarmonică din New York.

Vrăjitorul de duminică dimineața (și luni seara!)

cum își recapătă tinerețea. Dar peste aceste imagini ale lui Leonard Bernstein se suprapune o alta, așa cum l-am văzut nu demult, într-o pauză de repetiții la Staatsoper din Viena: un bărbat înalt și zvelt, cu părul complet albit dar tot tinerește răvășit, îmbrăcat cu un pulover cu guler rulat și ciorapi portocalii, mestecînd un sandviș și hotărînd, printre înghițituri, cu primul violonist cum să atace uvertura la «Cavalerul rozelor»...

Sanda FAUR

Foto: Columbia Brodcasting System

Ssst: să ascultăm muzica! Și pe Leonard Bernstein, slujitorul și stăpînul ei.

Jamie și Alexander Serge beneficiind — încă din 1959! — de harurile de pedagog muzical ale tatălui lor.

...«Și jazul e pasiunea mea»...

Bernstein în 1959: un an după ce a preluat direcția filarmonicii newyorkeze.

Repetînd, în 1957, celebra sa «West Side Story».

literare

de Valeriu CRISTEA

Constantin CUZA: prințul de aur

(Editura Eminescu, 1971)

Destul de antrenant la lectură, deoarece îmbină reconstituirea istorică, ea însăși aici mai epică și mai trepidantă, cu o acțiune la timpul prezent nelipsită de unele elemente de mister și intrigă polițistă, reușind să imprime întregului un anumit ritm, dar cu o tehnică rudimentară, este romanul **Prințul de aur** de Constantin Cuza. Constantin Sion (potrivirile de nume, coincidențe bizare, abundă în roman), tînăr istoric cu strălucite perspective, se pregătește să-și susțină teza de doctorat consacrată lui Constantin Brîncoveanu. Lucrarea trenează: candidatul caută noi date, încearcă să lămurească puncte neclare. Munca științifică se transformă într-o pasiune torturantă ce merge aproape pînă la identificarea cu obiectul («Am senzația că sînt una cu Prințul de aur»). Profesorul Filitis, descendent al Cantacuzinilor, conducătorul științific al lucrării, încearcă să-l influențeze pe fostul său elev, pledînd, în contextul cercetării, cauza fraților Constantin (stolnicul) și Mihai (spătarul) Cantacuzmo, sfetnicii și rivalii domnitorului, în detrimentul lui Brîncoveanu. Unealta profesorului e chiar fiica sa, Casandra, cinică, perfidă, fără scrupule și, bineînțeles, erotomană, care încearcă într-un chip destul de direct să-l seducă pe tînărul istoric cu origine socială sănătoasă (autorul ține să precizeze acest lucru: în felul acesta vechiul antagonism dintre «țară», reprezentată de Brîncoveanu, și boieri se transpune în conflictul de idei actual dintre prințesa degenerată și urmașul plin de vigoare al foștilor iobagi). Din fericire, Constantin Sion nu e singur în fața acestei coaliții tată-fiică: intervine Simona, partizană înflăcărată și ea a lui Brîncoveanu. Crescută în atmosfera mănăstirii Hurezu, ea primise pe vremuri, în copilărie, din partea tatălui ei vitreg, un pietrar înțelept, o carte veche conținînd **însemnările de taină** ale domnitorului. La o identificare ajunge în cele din urmă și Simona: între Brîncoveanu și «omul pe care ea îl numea tată». Sion mai e favorizat și de divergențele de ordin genealogic ce apar în tabăra adversă: Casandra e mai mult o Mavrocordată...

Procedeul de bază, atît în partea de evocare istorică, de o idealizare simplistă, cît și în aceea consacrată prezentului, în care disputele vechilor familii de boieri se continuă prin delegați contemporani, este un fel de monolog interior naiv, pueril, de promptă explicitare a gîndurilor ascunse, funcționînd cu o previzibilitate mecanică: « — Constantine, nu mă chemași pentru altceva? (întreabă Marica, soția domnitorului — n.n.) — Nu. **Da**»; «— Măria ta, să-ntoarcem fața de la păgîni. — În Țara Românească domnul ei hotărăște. Niciodată, auzi, înalt prea sfințite — niciodată nu ne vom călca jurămîntul față de turci. Mi se sfîșie inima, Antime, dar gîndurile mele adevărate nu le vei mai ști nici măcar tu». Alte cîteva exemple vor fixa definitiv nivelul general al narațiunii. Iată cum își imaginează autorul individualizarea prin limbaj (vorbește Regele Soare adresîndu-se ambasadorului său la Constantinopol): «Am auzit că sînt **ravisante** (s.n.) cadînele acestui oraș». Și iată un moment de reculegere la mormîntul unei ființe dragi: «Simona a îngenunchiat. Nu pare că se roagă. Mai degrabă are **un dialog intim cu cel de sub pămînt** (s.n.)». În fine, o descriere de natură: «Primăvara năvălise. Se petrecea o luptă surdă. Soarele zvîrlea sulițe căutîndu-și dușmanul în fiecare cotlon. Se înfigeau calde în zori, apoi fierbinți către prînz. Nopțile rămîneau încă reci. Colțul ierbii, buimac, dăduse la lumină. După miezul nopții dîrdîia, fără putință de întoarcere».

Ceea ce surprinde oarecum e faptul că, deși foarte rar, Constantin Cuza își depășește uneori condiția propriului roman. Pe alocuri, cîte-o remarcă interesantă, scursă parcă dintr-un alt condei, ne obligă să ne controlăm impresiile. Din păcate, ele sînt, în genere, așa cum le-am descris mai sus. Oricum, cele cîteva trăsături sigure ce înviorează un desen în ansamblu stîngaci ne permit să credem că autorul poate mai mult.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

dă-mi și tu un telefon...

— Nu-l ajut, domnule... N-am nici o obligație față de el...

Există o categorie de oameni mari amatori de relații. Așa cum unii se destind cu pescuitul, ei se destind vînînd în dreapta și în stînga relații. Ei pornesc de la ideea că e bine să ai relații peste tot.

O relație nu e decît un mijloc pentru o altă relație, și așa mai departe.

— Îl cunoști pe tipul de la spațiu? Pune-mă și pe mine în relație cu el... Relațiile n-au nici început, nici sfîrșit. Căci oricîte relații ai avea, tot se dovedesc insuficiente. Pofta vine mîncînd. O relație naște o relație, tot așa cum o potlogărie naște spontan altă potlogărie.

Dar o relație e gingașă ca o floare. O dată ce s-a născut, ea trebuie întreținută. Ori nici asta nu e chiar atît de simplu. Specialiștii în astfel de drăcovenii susțin că e mai greu de întreținut o relație decît de făcut o relație. De aici, de la cultivarea relațiilor, începe bătaia de cap. Relația e o buruiană pretențioasă, trebuie udată, spălată, țesălată, netezită, pieptănată.

Am cunoscut oameni care și-au ruinat sănătatea din pricina grijilor pe care li le aduceau nașterea, păstrarea, cultivarea relațiilor. Nu se mai ocupau decît de menținerea acestor relații. Unii dintre ei își neglijau pînă și viața sexuală pe acest altar stupid. «Cultivarea» relațiilor le răpea tot timpul.

Cum se menține o relație? Iată o întrebare dificilă la care numai specialiștii înrăiți pot răspunde cu autoritate. Trebuie să dai telefoane în fiecare zi, Trebuie să ai grijă de toate onomasticile. Trebuie să te speteși scriind telegrame și ilustrate de felicitare. Trebuie să oferi la rîndul tău tot felul de servicii. Trebuie să știi să te faci util. Trebuie să dai mese din cînd în cînd. Cu alte cuvinte,un adevărat calvar. Ruperea unei relații echivalează cu pierderea unei ființe dragi.

— A plecat X...

— Doamne, ce relație am pierdut...

— Îl invit duminică la masă. Asta o să-l oblige...

Relația se transformă în niște lanțuri pe care, ciudat lucru, mulți le poartă însă cu suspectă voie bună, nu oftează sub povara lor. Se obligă unii pe alții. «Obligația» asta sentimentală devine pînă la urmă o obligație materială cu valoare exactă de schimb, ca obligațiile C.E.C.

— Nu se poate. Trebuie să pună o vorbă bună. Are o obligație la mine.

Refuzul de a ajuta un om se justifică tot prin aceleași argumente barbare.

— N-are decît să moară. N-am nici o obligație...

Dar și pe noi ne apucă sila față de acești amatori de relații, o silă spontană, de bunăvoie, așa, fără nici o obligație, pur și simplu pentru plăcerea noastră.

umor

TONUL FACE...

de OCTAVIAN ANDRONIC

...MUZICA

de ADRIAN ANDRONIC

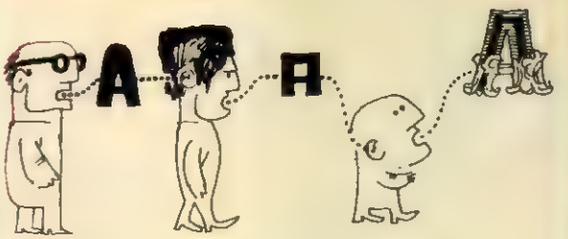

DE LA OM LA OM

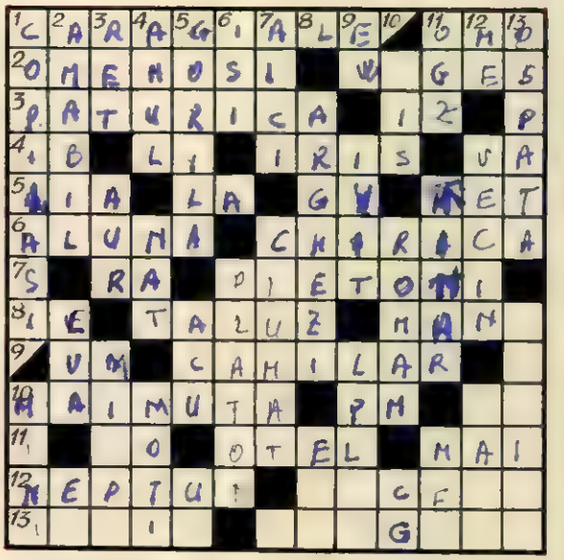

ORIZONTAL: 1) A scris povestirea «Cănuță, om sucit» — Un om și jumătate! 2) Oameni de omenie — Autorul romanului «Omul invizibil» 3) Ciocoiul lui N. Filimon, a cărui deviză era: «Fă-te om de lume nouă, să furi cloșca de pe ouă!» — Un tip cam șmecher (fam.). 4) Ibidem (abr.) — Lei! — Un punct de vedere... omenesc — Particulă a viitorului. 5) Prenume de fată — Notă muzicală — Cuget! — Fluviu în Franța. 6) Fruct din pădure — «Omul cu mîrțoaga» al lui Ciprian. 7) Zeul soarelui — Oameni de pe stradă. 8) O mîndrețe de Leliță — Teren în pantă — Ilustru scriitor și filozof umanist. 9) Vera Mateescu — Autor al volumului «Valea hoților». 10) A ajuns om — Ene! — Pom gol! 11) Îndemn pentru Grivei — Fier-carbon — Lună la începutul căreia se sărbătorește ziua oamenilor muncii. 12) Zeu marin, jumătate pește, jumătate om — Puiul de om al lui Alphonse Daudet. 13) Omul de lîngă tine — Filozof antic care ziua în amiaza mare căuta cu luminarea un om

VERTICAL: 1) Pui de om (pl.). — «Oameni care tac» (Al. Voitin). 2) Un om bun — Perechea primului om — Carne! 3) Sat lîngă Alba — «Omul de...», roman de Jokai Mor — Om de legătură. 4) «...1848», din lirica patriotică a lui Gr. Alexandrescu — Tot omul... Banatului — ... și tot omul Munților Apuseni. 5) Cea mai mare dintre maimuțele antropoide — În acest moment (pop.) — Monument al naturii 6) Pronume — Filozof antic grec care afirma că «Omul e un animal cu două picioare». 7) Colea, dar nu Răutu — A luat ciuma. 8) Autorul poemului «Cîntare omului» — Prefix. 9) Edgar Wallace — Apărut — Personaj din piesa «Fata cinstită» de Carlo Goldoni. 10) Aurora la greci — Popor antic — Constantin Georgescu. 11) Are o «carte»... din partea lui Geo Bogza — Om în puterea vîrstei — Pronume. 12) Mele! — Omul de peste drum — Un acar vestit. 13) A omeni (fig.) Un om mare (pl.).

Toma MICHINICI

Dicționar: TET, RET, NA1. EOS.

Dezlegarea jocului «LA FLUIERUL ARBITRULUI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SICANA — DIG. 2) TRUCURI — NH. 3) ROCADE — ATE. 4) AN — R — NOTAT. 5) BIS — REDARE. 6) UIETE — ACI. 7) N — SETCI — TT. 8) IP — REA — HAU. 9) CALEASCA — S. 10) ISON — ARIPA.

REBUSIȘTI!

Se reiau interesantele și atractivele CONCURSURI dotate cu numeroase PREMII în bani oferite de revista REBUS.

La doi pași de nori

Am ajuns la Toaca un sloi de gheață umblător și obosit. Patru ceasuri urcasem muntele pe o temperatură coborîtă sub minus 25 grade. Patru ceasuri pe masivul Ceahlăului, în care tot muntele mi-a stat împotrivă, cu urcușuri și coborîșuri, într-o alternanță deal-vale ce parcă nu se mai termină, agasantă, patru ceasuri cu zăpada pînă la genunchi, neruptă de vreo pîrtie. În total, 12 kilometri între izvorul Muntelui — punctul de plecare — și grupul social al stației meteorologice Toaca-Ceahlău — punctul de sosire, situat la 1 200 metri. În ultima porțiune (platoul Dochiei — o oră de mers), am suportat și întreaga putere a vîntului, cam 20 de metri pe secundă. Nu-mi trebuia decît un ceai fierbinte, eventual cu puțin rom. Am băut cinci. Fără oprire. Frigul, pe care-l simțeam în toate mădularele, un frig total, de neocolit, persistent și dușman, începuse să cedeze.

În timpul zilei, văzută de jos, de la cabana de locuit, stația meteorologică pare un cuib de vulturi și de n-ar fi scara al putea-o atinge numai cu mijloacele alpinistului. Zilnic, un om urcă și altul coboară cele 464 de trepte ale scării, se schimbă tura, un meteorolog coboară să se odihnească, să citească, să urmărească televizorul, să schieze pe pîrtiile dinspre Piatra Lată, aflate aproape (o jumătate de oră de mers) de Toaca — este liber timp de 48 de ore — celălalt, care urcă, se claustrează acolo, pe stînca goală a Toacăi, în camera de beton și piatră a stației. Timp de 24 de ore rămîne singur, legăturile cu lumea îi sînt doar scurtele convorbiri prin radio, orare, cu stația de recepție de la Suceava, cărela îi transmite meteorul, în rest liniște, liniște deplină și... vulturii care coboară de pe vîrfurile inaccesibile ale Panaghiei și Ocolașului Mic dau roată cabanei, poposesc pe stîncile de la marginea platformei meteo și ascultă cu atenție temătoare vibrațiile cablurilor de ancorare apăsate de vînt.

Încep să urc scara spre stație; în stînga și în dreapta, rupînd stratul de zăpadă, împung vîrfuri de stînci, într-o aglomerare grăbită și ciudată. Mă însoțește Vasilică. «Platon Vasile», mi-a zis el, dar toată lumea îi zice «Vasilică». Este mezinul stației, meteorolog doar din august 1971. Pînă sus facem trei popasuri, panta este foarte tare. «N-am antrenament» — mă gîndesc, observînd ușurința cu care urcă însoțitorul meu, silit să poposească numai pentru că eu mă opresc. «S-a intensificat vîntul din nord-est», îmi spune așa, într-o doară, Vasilică. Continuăm să urcăm, într-adevăr vîntul este mai tare, ne frige obrazul, trece prin țesătura deasă a hainelor, ne amintește, cu tot soarele care ne orbește, că ne aflăm în iarnă, pe Ceahlău, la Toaca. De sus, cabana grupului social pare o construcție pitică, cu două etaje, țuguiată, ruptă din peisajul basmelor nordice ale lui Andersen. În fine, ajungem. De serviciu: meteorologul Nicolae Gheorghiu, 20 de ani vechime (al doilea, după Iosif Iacobeț, care are 34 de ani de muncă ca meteorolog). Nu putem încă sta de vorbă, tocmai intră în emisie: «Dau radiograma sinoptică», ne previne. Urmează, în codul internațional, înțeles de toate stațiile meteorologice ale planetei, transmisia de la Toaca:

— YRW–9, DYRW–12. Recepție!

— DYRW–12, sînt YRW-9, transmiteți!

— DYRW-12, transmit: 108–50230–99031–45877–25442–86602–2// 97–70078–99683–92273–96287. Încheiat emisia!

Din eter ne ajunge slab un glas: «Recepționat! Mulțumesc!», un păcănit și legătura se întrerupe. Mă uit la ceas: toată «convorbirea» a durat 37 de secunde. Timp de 37 de secunde, cîteva grupe de cifre au străbătut eterul și au purtat, într-o semnificație care-mi scapă, un text concis, așteptat, dar neapărat așteptat, de centrul de interpretare. «Transmisia de la Toaca, îmi spune Virgil Dumitrescu (șeful stației, 15 ani vechime ca meteorolog), este foarte importantă, fără ea nu se încheie prognoza meteorologică. Deoarece Ceahlăul, care nu e foarte înalt — 1 904 m — se ridică golaș în lanțul carpatic, avînd o deschidere completă, nestînjenită, către toate fenomenele atmosferice». Astfel, Suceava a aflat că la Toaca nebulozitatea totală este 5/8 din cer, vîntul, nord-nord-est are 30 de metri pe secundă, norii sînt în dezvoltare, presiunea atmosferică este de 801,8 milibari, temperatura aerului este de 27°C, solul este acoperit în întregime cu zăpadă, grosimea stratului de zăpadă are 83 cm și că pe văi, în direcția estică, a apărut o mare de nori compactă, cu creșterea nebulozității, fără schimbare de plafon.

Îl lăsăm pe N. Gheorghiu, cufundat în interpretarea cifrică a unor *stratocumulus stratiformi*, sau *altocumulus lenticulari*, sau *cirus spiratus*, să constate că temperatura punctului de rouă a coborît sub —36°C («N-am mai avut așa frig de vreo doi ani!») și coborîm la grupul social. Pînă la masă mai sînt trei sferturi de ceas, așa că vizităm laboratorul stației, discut cu operatorul chimist Irina Dumitrescu (soția șefului stației) despre cuptoare de calcinare, creuzete, etuve, despre analiza chimică a precipitațiilor ce cad pe vîrful Toaca. Mecanicul Ion Stelea (11 ani în slujbă la stație) înlocuiește două încălzitoare arse și ne asigură că are cel mai bun grup electrogen din tot muntele, dar că l-a oprit pentru o revizie (de două ore stația «merge» numai pe acumulatoare), însă pînă seara îl pornește din nou, deci televizorul va funcționa. Toți se bucură, e luni și vor putea urmări «Steaua fără nume».

Sînt de două zile la Toaca, vremea s-a înăsprit, vîntul a trecut de 30 de metri pe secundă, fac un calcul sumar: peste 100 de kilometri pe oră, temperatura coboară spre minus 30°C. Mă aflu de cîteva ceasuri în tură. Îl «dublez» pe Vasile Platon, din oră în oră ieșim pe platformă, luăm datele înregistrate de aparate, Vasilică codifică, transmite, apoi iar ieșim, luăm date, Vasilică codifică, transmitem, iar ieșim, iar..., iar... Mă gîndesc la vorbele lui Virgil Dumitrescu: «Vîntul din nord-vest e mai puternic, cel din est e mai rece, dar văd că s-a întărît și el. Cel din sud e slab». Vorbește despre vînt de parcă ar fi niște vechi cunoștințe, niște persoane apropiate, pline de cusururi, pe care le știe bine. «Toaca are și motive să fie aspră, continuă el. E mai la nord, e aproape de depresiunile foarte reci ale Maramureșului și Dornelor. Aici, temperatura medie a iernii este de minus 20°C, vîntul, predominant nord-vestic, suflă 250 de zile pe an, atingînd viteze maxime de 45 de metri pe secundă (fac un calcul sumar: peste 160 kilometri pe oră), 265 de zile din an cerul este acoperit sau trăim în ceață. Toamna începe la sfîrșitul lui august, iarna pe la 15–20 septembrie, primăvara sosește abia prin mai, vara prin iulie. Vara e bine, trece lume multă, dar iarna e greu de ajuns. Îi țin minte pe toți care au urcat în iarna asta: trei, prin decembrie, erau doi cu o fetiță; de revelion au urcat la cabana Dochia doi, o pereche de tineri, ar fi trebuit să vină 50 de oameni de la Iași, pentru revelion, dar s-au oprit jos, la cabana «7 Noiembrie», era zăpada mare — neîncepută; au mai trecut patru băieți acum cîteva zile. Cu totul, dacă trec prin platou, la vreme de iarnă, 30–40 de oameni». «Cum e viața de meteorolog la Toaca?», îl întreb. «Se împarte, în tură ești singur, mai asculți radioul, de departe vine cîte o undă care aduce glas de om, uneori te întrebi cum o fi arătînd, chiar de nu înțelegi limba în care vorbește, revii pe unda de acasă, pe banda sonoră a televiziunii (sus nu avem televizor, doar radio, meseria nu permite și televizor), vocea crainicei îți aduce în minte și figura ei, pe care o știi bine. Cam așa e viața în tură. Acolo, sus, sînt eu și mai sînt și munții. Uneori, sub vîrf e mare de nori, noroade de nori albi, mai rar cenușii, care acoperă văile, deasupra soarele e cald, se văd Călimanii, Rarăul, Pietrele Doamnei, și Giumalăul, și Pietrosul Rodnei, și Gurghiul, și Făgărașul, Bucegii, și Coștila, și Omul, Harghita, Hășmașul, Suhardul... Masa e bună, avem cărți, radiouri, schiem foarte mult... Cum vă spuneam, se împarte».

Îl văd pe Vasilică pregătindu-și lanterna. Mă ridic și eu. E vremea să luăm datele pentru meteorul de ora două. Ne îmbrăcăm bine, afară e sub zero cu 31 de grade. Vîntul, nord-vestul, a atins 32 de metri pe secundă. Mergem aplecați, cred că facem un unghi de 70 de grade cu solul, simt vîntul ca o presiune egală, în coate, în șold, în coaste, în umăr, îl simt ca pe un sprijin, mă las pe el ca pe un reazem tare, îmi simt obrazul drept, care întîmpină vîntul, ca dat cu briciul, între gene, la colțul ochiului, sesizez o tărie, nu pot închide pleoapele, au înghețat lacrimile, ajungem, în fine, înapoi la ușa stației, o trag greu, în stație e cald, oasele degetelor mă dor, scutur bine mîinile înmănușate cu blană bună, blană deasă, de oale, îmi scot mănușile, mă apropii de sobă, trec cinci minute, mă uit la Vasilică, ne revine cheful de vorbă, el notează în registru, ține pixul de parcă ar vrea să taie hîrtia, degetele îl sînt încă tari de ger, începe să codifice, se oprește, se întoarce spre mine, vrea să-mi spună ceva, dar renunță, scutură mîna în care ține pixul, se reîntoarce asupra registrului...

Nicolae SARAMET

«Cabana pare o construcție pitică... ruptă din peisajul basmelor nordice ale lui Andersen...»

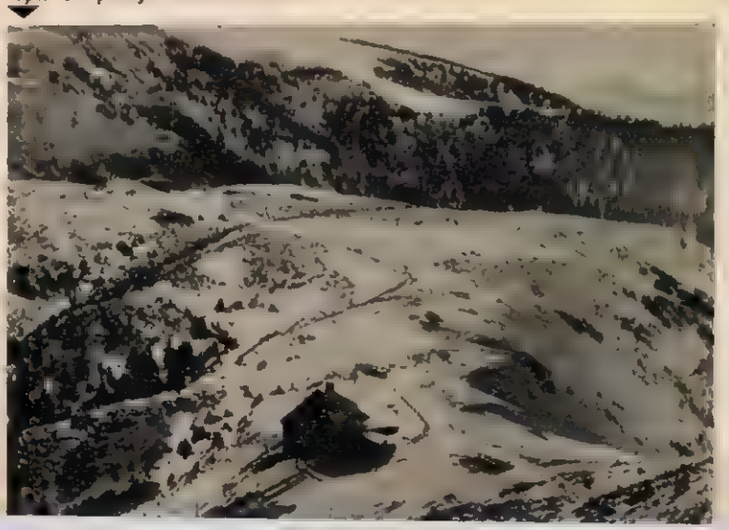

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

lotus

«Nimphaea lotus thermalis», care dăinuie din era terțiară pînă în zilele noastre în incinta Băilor Felix de lîngă Oradea, este străbuna de ape calde a lotusului oriental, cea mai cîntată floare din cîte există pe acest pămînt. O privesc ca pe o fosilă regală și îmi amintesc de grădinile de lotuși ale Indiei, Chinei, Birmaniei, Indoneziei și Japoniei în care m-am oprit fascinat ca în fața unui uluitor miracol vegetal. Rudele mai sărace și mai îndepărtate ale acestei plante, în jurul căreia s-au țesut cele mai fantastice povești ale mitologiei orientale, sînt nuferii noștri de baltă, care amintesc întrucîtva de floarea imperială a Indiilor sacre. Vedele hinduse asociază floarea de lotus cu fertilitatea — sinteză a întîlnirii dintre apă și soare — legînd de ea miturile nașterii fericite, perpetuarea trăsăturilor de nobleță în om, semnele ursitelor faste, ale purității și înțelepciunii. Comparată cînd cu pîntecele matern, cînd cu izvoarele de căldură ale vieții, cînd cu inima bărbatului tînăr sau cu sînul femeii iubite, floarea de lotus își explică în vechile texte literare indiene originea supranaturală — apariția ei în valea Indusului încă înainte de era vedică rămînînd un mister. Panchavisma Brahmana afirmă că zeița Vrtra, sugrumată, a dat naștere stelelor și florilor roze, carnale, de lotus, Mahabharata glăsuește că Sri Lakshmi s-ar fi născut dintr-o floare de lotus ieșită din fruntea lui Vishnu, și de aceea purta numele de Padma (lotus). Agni (focul) s-ar fi născut din lotus făcîndu-și din frunzele acestei plante leagănul, și însăși trinitatea religiei hinduse este legată vital de existența acestei flori. Brahma, creatorul, ar fi ieșit dintr-un lotus crescut din ombilicul lui Vishnu, constructorul cel asociat cu marea cosmică și pus să țină într-una din mîinile sale o floare de lotus ale cărei petale se închid la apusul soarelui pentru ca tenebrele să nu-i atingă polenul. Prin Sri Lakshmi, soția lui Vishnu, însuși Shiva descinde din lotus și el ar fi fost cel care, rugat de pămînteni să-i ajute în lupta cu forțele distrugătoare care dominau universul, ar fi slobozit prin gura lui Agni sămînța de lotuși auriți de pe suprafața unui lac, din care Parvati, soția lui Shiva, bînd, l-ar fi născut pe Skanda, zeul războiului. În mîinile zeilor cornul abundenței este un rizom de lotus și din el se revarsă frumusețea, inteligența, faima, cunoașterea și simplitatea — cele cinci atribute esențiale ale omului. Simbol al prosperității și abundenței, al rodniciei și al splendorii, al curățeniei de trup și de spirit și al nevinovăției, lotusul este pentru Orientul sudic floarea-zeu, născătoare de zei ca întruchipare a idealurilor umane. Însuși Buddha, în cele mai frecvente ipostaze ale sale, este văzut pe o floare de lotus ca un yoghin șezînd drept cu picioarele încrucișate, exprimînd calmul de spirit și de trup în ideea de grație și de serenitate.

...O salată birmaneză din lujeri tineri de lotus, o tempura japoneză din pește, crustacee și rădăcini de lotus prăjit în ulei încins, o coroană de lotus fiartă în zahăr, un vinegret indonezian din inimă de palmier, cu muguri de bambus și rizom de lotus tînăr în sos de ardei iute și muștar, închid în arta culinară apoteoza lotusului din artele sufletului. Frumusețea omului este de a-și fi creat zei pe care i-a cîntat în versuri, și de a-i fi devorat cu același rafinament. Iconoclastie? Nu, pur și simplu necesitate. Căci hazardul a creat această sublimă plantă, și necesitatea a făcut-o să perpetueze din era terțiară pînă la noi.

VOCI TINERE ÎN MUZICA UȘOARĂ

Interviuri realizate de George STANCA
Fotografii de S. STEINER

Mihai CONSTANTINESCU

Vreau ca melodiile mele să fie ale tuturor

— Apariția dv. pe scena muzicii ușoare coincide cu ultima ediție a Festivalului de la Mamaia. Am dori să cunoaștem drumul parcurs de dv. pînă în acel moment.

— Ucenicia mea în ale muzicii ușoare a început de fapt cu șapte ani în urmă, cînd colegul meu de liceu Romeo Vanica mi-a încredințat două compoziții pe care visam să le prezentăm la un festival. Vise de licean, bineînțeles... Am cîntat apoi ca solist al formației «Mondial» împreună cu Gabriel Drăgan, iar mai tîrziu cu formația lui Petre Magdin. Tot în această perioadă am scris și am cîntat «Anotimpurile» și «Păpușa», devenite acum șlagăre. La îndemnul pianistului Marius Țeicu m-am înscris apoi la Școala populară de artă al cărei elev mai sînt încă, sub îndrumarea profesoarei Florica Orăscu. Se vede că ceea ce am învățat acolo mi-a prins bine, căci am trecut cu succes examenul de preselecție pentru festivalul de la Mamaia.

— Vorbind de succesul dv. la public cineva v-ar fi prezis un viitor asemănător cu cel al lui Dan Spătaru. Vă măgulește comparația?

— Dacă ne referim la popularitate, această apropiere îmi face plăcere. Dar cred că genul meu este diferit de cel al lui Dan Spătaru.

— Dumneavoastră sînteți un cantautor iar Dan, după cîte știu, n-a compus pînă acum.

— Aș vrea ca și Dan Spătaru să compună. Și totuși, dacă țineți neapărat să mai găsim un punct comun, iată-l: Institutul de educație fizică și sport, pe care colegul meu l-a absolvit mai demult, spre deosebire de mine, care sînt student în anul IV

— Aveți vreun compozitor preferat în afară de Mihai Constantinescu?

— Se înțelege că da. Iubesc melodicitatea pieselor lui Radu Șerban și poezia cîntecelor lui Alexandru Mandy.

— În ciuda faptului că, după cum ați declarat, aveți o experiență de șapte ani ca solist, pentru marele public ascensiunea dv. a fost rapidă și surprinzătoare. Există un secret al acestui succes?

— Ca să fiu sincer, secretul succesului meu se datorează în mare parte faptului că întîmplarea mi-a scos în cale un redactor de la televiziune, Titus Munteanu, care a crezut în mine și m-a ajutat să-mi aleg un repertoriu potrivit posibilităților mele.

— Intenționați să compuneți numai pentru dv. sau doriți ca și alți interpreți să vă cînte melodiile?

— Cîntecele mele vreau să fie ale tuturor. De fapt am încredințat deja una din melodii Olimpiei Panciu, și asta pentru că «Păpușa» se potrivește atît calităților sale vocale cît și înfățișării ei.

— Ce surprize ne mai rezervă compozitorul Mihai Constantinescu?

— Prefer ca răspunsul să vi-l ofere cîntărețul...

...Și luîndu-și chitara interlocutorul nostru ne dezvăluie cîteva «inedite» pe texte de Minulescu sau... Mihai Constantinescu.

Olimpia PANCIU

Cei care au impresia că pot deveni vedete cît ai bate din palme, se înșală

— La vîrsta dv. (cine n-ar vrea să aibă 18 ani!), întrebarea «Cum ați început să cîntați?» nu cere eforturi prea mari de memorie.

— Ca oricărui tînăr, îmi plăcea să cînt, pur și simplu. Bineînțeles, aveam și un idol — Aura Urziceanu. Poate că mi-a plăcut să cînt mai mult decît altora, de aceea am îndrăznit să mă prezint profesoarei Florica Orăscu, despre care am auzit că a fost și pedagoga Aurei. M-am înscris apoi la «Steaua fără nume», am trecut prima etapă, drept care mi-am luat inima-n dinți și m-am înfățișat în continuare și la examenul de preselecție pentru Mamaia. Acest lucru m-a determinat să renunț la «Steaua» și să mă concentrez asupra festivalului.

— Eforturile n-au fost inutile, pentru că ați obținut o mențiune. Cum ați privit această distincție, ați luat-o ca atare sau ca pe un premiu de încurajare?

— Consider mențiunea ca o încurajare, și cred că e mai bine așa. Sînt abia la început de drum. Un premiu constituie un îmbold pentru mine, dar numai atît.

— Cum vedeți noua dv. condiție, acum, cînd împlinirea vă surîde?

— E mult mai dificil decît mi-o închipuiam eu în faza, să-i spunem, contemplativă. Trebuie să muncești foarte mult, iar uneori fără rezultatele scontate. Profesiunea aceasta reclamă multă seriozitate și perseverență. Iar dacă nu înțelegi de la început acest lucru, riști să pierzi totul. Cei care au impresia că pot deveni vedete cît ai bate din palme, se înșală.

teatru

Trei spectacole prezentate de Sanda FAUR

TEATRUL BULANDRA

VICARUL

În aceeași sală în care cu ani în urmă «Cazul Oppenheimer» era oferit dezbaterii pe un podium montat, dacă vă amintiți, în mijlocul sălii, în mijlocul spectatorilor deci, implicindu-i astfel în acea tragică sfîșiere a marilor conștiințe contemporane; în aceeași sală, Liviu Ciulei — credincios siesi și programului teatral superior al trupei pe care o conduce — i-a încredințat azi lui Radu Penciulescu montarea unui alt exemplar de teatru politic, «Vicarul» lui Rolf Hochhuth: piesă punînd mai intens, mai dureros poate, problema răspunderii omului în fața istoriei și ridicînd mai multe și mai dificile sarcini spectaculogice. «Vicarul» a sosit la noi cu destul de mare întîrziere. Încărcat cu ecourile imensului scandal stîrnit în 1963 de curajul acestui dramaturg vest-german, abia trecut de 30 de ani, care îndrăznea să tragă la răspundere cu violență, cu date și cifre de necontestat, de pe pozițiile unui catolic fervent, pe însuși «Sfîntul reprezentant», pe papa Pius al XII-lea, care a tăcut, și deci a consimțit la imensul genocid — 5 700 000 de evrei! — săvîrșit de hitlerism în timpul celui de-al doilea război mondial. Primul risc al acestei puneri în scenă putea fi însăși tîrzia sa montare; al doilea: proporțiile neobișnuite ale acestei piese-document — două sute și ceva de pagini excelent traduse de Florin Tornea — a căror necesară «mutilare» putea totuși diminua din forța argumentației, din vibrația umană a protestului lui Hochhuth. Ceea ce vedem pe scena Teatrului **Bulandra** — pe o scenă care înaintează din nou cu cîțiva pași spre sală și în care au fost instalate, pentru public, cîteva rînduri de scaune, astfel încît personajele își trăiesc drama printre spectatorii siliți să asiste «pasivi» la ceea ce se petrece în mijlocul lor — ceea ce vedem deci la **Bulandra** e în primul rînd un gest de credință, de atitudine politică, de încredere în capacitatea teatrului de a răscoli și modela conștiințele. Penciulescu a vrut, se pare, din nou să renunțe la toate convențiile uzate și la toate artificiile teatrale, și-a urcat spectacolul pe scena nudă, creînd ambianțele necesare prin doar cîteva elemente de recuzită, a lăsat actorii să-și aștepte în scenă rîndul la replică, a vrut deci nu să «joace» piesa, ci să-i demonstreze ideile, să pună aceste idei să se înfrunte în stare pură, să le dispute lucid și responsabil azi, aici, de către noi, și să extindă semnificațiile la tot ceea ce înseamnă răspunderea omului față de istorie. Dar a cerut totodată actorilor să-și trăiască cu participare fierbinte rolurile, iar cea mai mare parte din ei au făcut-o cu atît de înaltă artă și convingere încît, de aici, meritele mari ale spectacolului, de aici, poate și contrazicerile sale lăuntrice: scene-metaforă alăturate unor scene naturaliste, trăiri intense îmbinate cu monoloage «distanțate», decor sumar împreunat de costume de «epocă» minuțios exacte, stil de joc patetic împletit cu jocul voit «neutru» cinematografic. Rezultatul e poate eterogen, e lipsit de o unitate stilistică, dar nu și de o unitate a credinței: după ce și-au **prezentat** ideile și au **trăit** convingerile eroilor, actorii dispar din scena lipsită de cortină și nu mai reapar la aplauze — căci acolo s-au trăit drame ale responsabilității umane și nu sclipitoare demonstrații histrionice. Toată stima și prețuirea deci pentru gîndirea regizorală a lui Radu Penciulescu, toată admirația pentru arta actorilor de la **Bulandra**. Chiar fără dimensiunile monumentale ale eroului, așa cum apăreau în piesă, Ricardo Fontana al lui Ion Caramitru — tînărul preot care cutează să-l înfrunte pe papă și se alătură de bunăvoie evreilor trimiși la Auschwitz — trăiește pînă la cutremurare tragedia unei conștiințe pure, care-și pune de acord, cu prețul vieții, convingerile cu acțiunile. Ion Caramitru traversează acum, neîndoielnic, una din cele mai fertile perioade de creație și afirmare ale sale, ca și Victor Rebengiuc, de altfel, regăsit de noi, după o vreme de oarecare vegetare artistică, într-o formă actoricească splendidă, confirmată aici, în «Vicarul», în rolul ofițerului hitlerist care-și jertfește și el viața pentru credința sa antifascistă. Foarte bine lucrat, pe nuanțe subtile, cu o adecvare și stăpînire perfectă a mijloacelor actoricești la necesitățile acestui rol complex, rolul lui Iacobson, în interpretarea lui George Oancea. Firește că regalul actoricesc al spectacolului ni-l oferă marea artă a acestor domni ai scenei românești, G. Ionescu-Gion și Fory Etterlé, primul în rolul papei, celălalt în al cardinalului, scena jucată de ei rămînînd (cu strălucirea) perfect extrasă din tonalitatea generală a spectacolului. Ciudat efectul produs de Emmerich Schäffer în rolul diabolicului doctor asasin al lagărului: ceva din antipatia nesfîrșită provocată de personaj rămîne să stăruie în mod nedrept și asupra interpretului, ceea ce, să zicem, ar fi fost de așteptat, dacă nemulțumirea privind jocul actorului nu s-ar referi, de fapt, la niște hibe profesionale, printre care dicția sa imperfectă nu e cea mai de neglijat. Nu poți uita, cînd pleci din sala teatrului, nici pe Gina Patrichi, pe Mariela Petrescu ori pe Cătălina Pintilie, nici pe Jean Reder, Nicolae Mavrodin, Ștefan Velniciuc, nici vocea lui Matache. Nu poți, mai ales, scăpa de obsesia ideii pe care primul regizor al «Vicarului», celebrul Erwin Piscator o formula poate cel mai limpede: **«Piesa demonstrează că o istorie care a fost scrisă cu sîngele a milioane de nevinovați nu poate fi niciodată prescrisă».** Nu poți scăpa de obsesia ideii că fiecare dintre noi, în orice moment al istoriei, este răspunzător de faptele istoriei...

Eroii «Vicarului»: papa (G. Ionescu-Gion), cardinalul (Fory Etterlé), tînărul preot Ricardo Fontana (Ion Caramitru), ofițerul Gerstein (Victor Rebengiuc).

TEATRUL NOTTARA

SORA CEA MARE

În «sala de buzunar» de la subsolul Teatrului «Nottara» poți asista, nu știu exact de cîte ori pe săptămînă, la un fenomen teatral absolut derutant: două actrițe foarte bune — Gilda Marinescu și Ioana Manolescu, o scenografă de recunoscut rafinament — Teodora Dinulescu, un regizor experimentat — Ion Olteanu și cîțiva dintre actorii mai rar folosiți ai trupei reușesc să se contrazică tot timpul, cu candoare, între ei, să înșire unul după altul cîteva momente mai bune sau mai proaste, dar fără să le lipească vreodată ca lumea între ele, să alcătuiască, în cele din urmă, un spectacol mediocru și plat, presărat cu insulițe de plictis și lipsit de o unitate stilistică, dintr-o piesă cu reale virtuți de atmosferă și investigație psihologică: «Sora cea mare» de A.M. Volodin. După cele două bune montări din această stagiune bucureșteană cu piesele lui Rozov, «Într-un ceas bun» și «Balul absolvenților», așteptam mult de la spectacolul cu piesa acestui interesant dramaturg, vizibil înrîurit de scrierile lui Cehov. «Sora cea mare» trăiește din semnele interioare ale personajelor, și nu din situații și conflicte spectaculoase, acțiunea piesei are aparent o destășurare calmă, o intrigă obișnuită, totul se petrece într-o surdină poetică în care adevărurile cotidiene sînt aureolate de tristețile și aspirațiile, de neîmplinirile și de biruințele unor oameni obișnuiți, cu existențe obișnuite. Dar cele două surori orfane de război, care trăiesc din munca grea și din renunțările mereu mai dureroase ale surorii celei mari, sînt costumate și coafate ca la o prezentare de modă franțuzească, iar treaba aceasta — avantajînd, desigur, înfățișarea actrițelor — denaturează total cadrul și mediul în care se petrece acțiunea, ba chiar schimbă neașteptat accentele psihologice ale personajelor. Nu poți crede nici o clipă că această splendidă, și sensibilă, și frumoasă, și elegantă Gilda Marinescu — oricît «joacă» ea ratările profesionale și dramele «fetei bătrîne» — este realmente o biată funcționară fată bătrînă care acceptă «vederi» puse la cale de un unchi cu vederi anchilozate, cu cine știe ce flăcău tomnatic și burtos. După cum nu crezi deloc — oricîtă ascuțită sensibilitate pune Gilda Marinescu în jocul ultimelor scene — în succesele tîrzii ale Nadiei, actrița drapată acum triumător în haină de hermină albă. Ioana Manolescu, gracilă, delicată, modernă, jucînd și ea cu multă sinceritate drama unei iubiri imposibile, este pusă față în față cu un partener — Mihai Pruteanu — total lipsit de farmec, de dezinvoltură, inexpresiv pînă la durere — astfel încît toată povestea acestui amor «ilegal» devine incredibilă. În jurul acestor personaje centrale se mișcă o lume schițată regizoral și jucată cu mijloace actoricești de mult perimate, dezolante prin artificiozitate și desuetudine; nu o să-i putem ușor ierta regizorului, mai ales, ratarea acelei mari și dureroase scene a întîlnirii dintre Nadia și prietenele ei. O singură apariție de excepție printre rolurile episodice: cea a Sandei Băncilă, profund emoționantă, lucrată cu mare finețe și stăpînire. Și un moment frumos, ușor comic, ușor trist, impresionant prin ingenuitatea jocului: cel creat de Mircea Stroe. Și, cam atît...

TEATRUL MIC

VICLENIILE LUI SCAPIN

Trebuie, trebuie neapărat să ne învățăm cu noile drumuri ale Teatrului Mic... După ce ne-a învățat ani de-a rîndul cu Miller, cu Pinter și Mrozek, cu «Cîntăreața cheală» și «Baltagul», trupa aceasta virează tot mai mult, în stagiunea actuală, spre un repertoriu clasicizant, destinat, s-ar părea, cu precădere, cu nobilețe și tact conjunctural, educației teatrale a celor tineri — lucru de care Teatrul «Ion Creangă» poate fi gelos la culme. Așa că, după «Antigona», am ajuns — așteptînd să trecem și prin furcile unui mister medieval (deși ne va fi oferit, pînă la urmă, ca să nu uităm total tabieturile repertoriale ale vechiului «Mic», și o piesă de Arthur Miller) — la Molière, la «Vicleniile lui Scapin». Spectacol care pune pe afiș cîteva din atuurile cele mai de preț ale companiei: numele Olgăi Tudorache și al Tatianei Iekel — anunțate amîndouă ca jucînd în travesti pe cei doi bătrîni avari și copios comici ai farsei; numele acestui comic inteligent care simulează mereu, dar, vai, cu mereu aceleași mijloace actoricești, ingenuitatea șireată — ați ghicit, cred, că e vorba de Dumitru Furdui, «făcîndu-i» pe Scapin; ni-l anunță pe Florin Vasiliu, pe Jean Lorin, pe Monica Ghiuță și Magda Popovici, mă rog, ne întinde tot felul de ispititoare capcane artistice, semnate, la capătul listei, de un nume regizoral încă necunoscut publicului Iulian Vișa, tînăr absolvent care-și trece cu acest spectacol examenul de stat, fiecare spectator fiind astfel unu membru al unei comisii ce trebuie să-i valideze licența. Distrus cu vehemență de un confrate, apărat cu argumente de un altul, spectacolul lui Vișa mi s-a părut susținut de cei puțin doi piloni extrem de solizi. Primul ar fi însăși gîndirea scenică, invenția comică nesfîrșită a regizorului: conceput ca o revărsare de gaguri în cascade, ca o broderie dantelată de situații, gesturi și țicuri comice, sugerînd în permanență improvizația spontană și părînd doar un joc amuzat, ușor și tineresc «de-a teatrul», spectacolul lui Vișa este lucrat cu o meticulozitate aproape exasperantă, stăruind cu un exacerbat simț al detaliului și o răbdare de fier asupra fiecărei fațete a personajelor, asupra fiecărei replici sau situații, asupra celor mai mărunte particularități ale costumului. E interesant cum s-au interferat, în această zonă, concepția regizorală cu cea scenografică (Adriana Leonescu): cele cîteva practicabile suprapuse pe diferite nivele, care alcătuiesc întreg decorul, părînd la început de-a dreptul sărace și insuficiente desfășurării acțiunii, se dovedesc pînă la urmă a fi pline de surprize și posibilități de joc, alcătuind un drum cu suișuri și coborîșuri, cu hîrtoape și ascunzișuri, cu trape și trepte, lăsînd — prin convenționalul lor — drum liber situațiilor de farsă grasă. Vișa a cerut interpreților celor două cupluri de tineri să alunece pe firul subțire dintre parodia dansantă și comicul absurd, dintre candorile lunatice și hedonismul necugetat, și aparițiile Monicăi Ghiuță și ale lui Florin Vasiliu sînt, în acest sens, pur și simplu fermecătoare (mai puțin însă cea a Magdei Popovici, cu o compoziție prea groasă, prea «tare», ca și cea a studentului Laurian Jivan, încă tare nesigur pe mijloacele sale scenice). Surprinzător acest Jean Lorin, actor de o prea puțin cunoscută dar inepuizabilă forță compozițională, care a creat aici unul din cele mai pitorești, mai interesante și mai cuceritoare personaje molierești. Dacă Dumitru Furdui nu ne-ar fi lăsat cu mîinile goale și sufletele dezamăgite, Scapin-ul său fiind lipsit de relief, și de verva, și de cuvenitele sclipiri ale umorului său justițiar — am fi ajuns liniștiți la aprecierea punctului cel mai tare al spectacolului, al ciuului său, al momentului său cel mai înalt: creația — în primul rînd — a Tatianei Iekel, suculentă, savuroasă, minuțioasă, calculînd absolut totul, de la detaliile costumului la mască, intonații și mișcare, și jucînd totul cu o inimitabilă artă și farmec comic. Și cea a Olgăi Tudorache, la fel de savantă, la fel de rigoroasă și detaliată, realizată însă într-un alt registru, mai dramatic, mai absurd, mai aproape de temperamentul actriței. Pentru cuplul acesta de zile foarte mari — dar și pentru a face cunoștință cu Iulian Vișa — merită să vedeți Scapin-ul '72.

Credeți ori nu, dar acest bătrîn personaj zaharisit din poză, acest Argante din «Vicleniile lui Scapin» este interpretat de... Tatiana Iekel.

Linii tehnologice complete exportate de ROMÂNIA

Întreprinderea de comerț exterior **TEHNOCIM**, cu sediul în București, bd. Magheru 1-3, valorificînd bogata experiență a științei și tehnicii românești în domeniul industriei materialelor de construcții, livrează la cererea clienților externi următoarele instalații complexe:

— fabrici pentru ciment, funcționînd pe baza procedeului uscat cu schimbător de căldură multiciclon sau procedeului umed, în măsură să producă toate sortimentele normale de ciment Portland, conform standardelor internaționale, cît și cimenturi speciale pentru baraje, pentru sonde, rezistente la ape sulfatice etc.

— fabrici pentru cărămizi funcționînd prin procedeul umed cu uscare naturală sau artificială în cuptoare circulare sau tunel

— fabrici pentru granulat după procedeul plastic

— fabrici pentru ipsos

— fabrici pentru geam tras și geam laminat

— fabrici pentru geam securit plan și curb

— fabrici pentru tuburi de presiune din beton armat precomprimat

— fabrici pentru panouri mari din beton armat, pentru locuințe

— fabrici pentru elemente din beton armat pentru construcții industriale, socio-culturale, agrozootehnice

— balastiere

Pentru instalațiile complexe mai sus menționate, **TEHNOCIM** execută:

— studii privind posibilitățile de realizare a investițiilor

— caiete de sarcini

— cercetare de laborator

— prospecțiuni geologice ale carierelor de materii prime

— proiecte

TEHNOCIM acordă:

— asistența tehnică la montaj, punere în funcțiune și recepție

— întregul «engineering» necesar realizării investițiilor

TEHNOCIM asigură:

— școlarizarea personalului tehnic de exploatare a instalațiilor

TEHNOCIM și-a dovedit capacitatea și competența de a rezolva multiplele probleme care confruntă realizarea fabricilor din industria materialelor de construcții în lucrările de instalații complexe pe care le-a efectuat în Braziliа, R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, Cuba, India, R.S.F. Iugoslavia, U.R.S.S. ș.a.

Prin potențialul ingineresc și industrial pe care își sprijină activitatea, **TEHNOCIM** este în măsură să satisfacă toate exigențele clienților săi privind proiectarea, livrarea și punerea în funcțiune a instalațiilor complexe din industria materialelor de construcții.

Orice relații tehnice și comerciale se pot obține la adresa: **TEHNOCIM** București, bd. Magheru nr. 1—3, telefon 12 64 16 — telex 011...

PUBLICITATE

URA! A IEŞIT SOARELE...

Aveţi în imagine nişte drăguţe exemplare de *Herpates mungo*, adică manguste, trăitoare în grădina zoologică de la Frankfurt, în Republica Federală a Germaniei. Obişnuiau, pînă nu demult, să rămînă toată iarna în culcuşul lor. Pînă cînd direcţia grădinii a introdus modernele instalaţii de iluminat — reflectoarele cu halogen — favorizînd condiţiile de viaţă ale unor specii. De atunci mangustele au renunţat la străbunul şi bunul obicei al hibernării şi se bucură din plin de căldura şi lumina răspîndite de acest adevărat soare artificial.

FOCUL DE LA '47

Sînt cunoscute cel puţin zece focuri mari care au pustiit Bucureştiul în ultimele două veacuri. Cel mai catastrofal dintre toate s-a petrecut acum o sută douăzeci şi cinci de ani — la 23 martie 1847. Îl găsim nieţionat, cu multe amănunte, în ziarele de pe-atunci, în cîntecele populare, în scrierile lui Anton Pann şi în stampele unor artişti. Focul de la '47, cum i-a rămas numele, a fost provocat de un copil care a tras cu un pistol cu pulbere şi cîlţi, care aprinşi au căzut pe acoperişul de şindrilă al unei case şi de acolo s-a încins marea vîlvătaie. Au ars atunci: 636 de case, 1 142 de prăvălii, 10 hanuri şi 12 biserici, aria incendiului cuprinzînd mai multe cartiere, pînă dincolo de actualul foişor de foc. Spune Anton Pann într-o poezie a sa: «Vai ce vedere! Ce grozăvie!/ Ce bici de pară, urgii cereşti/ Ce jale mare, ce sărăcie/ Căzu deodată pe Bucureşti!...» În imagini: două aspecte ale sinistrului (stampe).

CIOBĂNAŞ LA OI SĂ FII...

Lung şi greu e drumul pînă la aşezările pastorale din creierii Munţilor Kara Kudjur din R.S.S. Kirghiză. Asta nu înseamnă însă de loc că ciobanii de prin partea locului au o duc bine. Pînă la cele mai îndepărtate păşuni răzbat, chiar şi la vreme de iarnă, caravanele cu magazine pe patru roţi, încărcate cu mărfuri alimentare şi altele de larg consum, cinematograf, brigăzi artistice etc.

ENGLISH CAN-CAN

Prea tinerele au arată a fi. Şi nici frumoase din cale-afară. Ei şi? Asta contează, sau jumătatea de milion de dolari cu care le-a procopsit un norocos loz de loterie cumpărat în comun? Cele şase personaje feminine — toate surori medicale la Evelina Children's Hospital, Southwerk (Marea Britanie) — au fost surprinse de fotoreporterul agenţiei Keystone dansînd — de bucurie — un fel de tontorol anglo-saxon.

ÎNGEMĂNATE:

PLOAIA ȘI GEMENII...

Gemeni care să semene între ei ca o jumătate de portocală cu cealaltă jumătate de portocală s-au mai văzut. Gemeni care să se deosebească între ei ca o portocală de un pix bicolor vă prezentăm noi: sînt frații gemeni Ingvar și Thomas Milsson, în vîrstă de 17 ani, din orășelul suedez Nässjö. Unul măsoară 1,93 m, celălalt — 1,53 m. Să fi plouat mai mult pe partea lui Ingvar?...

LIPIDELE ȘI GEMENII...

Frații gemeni Billy și Benny McCray, de meserie luptători de circ, cîntăresc împreună aproape 600 kilograme. El s-au căsătorit recent, în aceeași zi, în orașul El Paso (S.U.A.), cu două tinere destul de drăguțe, care au urmărit — presupunem — să facă niște partide... grase.

PE CULMILE ȘTIINȚEI

Echipați conform celor mai exigente cerințe ale alpinismului clasic și modern: corzi cu carabine, colțari, pioleți, pitoane etc., zece studenți împărțiți în cinci echipe (doi oameni pe o coardă) au pornit într-o ascensiune infinit mai originală decît a oricărui versant sudic sau vestic din Jungfrau sau Chomolungma. Alpiniștii noștri au parcurs la cucerirea turnului Zamansky, înalt de 80 metri și dominînd clădirea Facultății de științe din Paris. Echipa care a ajuns prima pe culme a parcurs traseul în 4 ore și 10 minute.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Petruşcu Valentin, 43 ani, mecanic auto, sat Valea Mare nr. 42/D, com. Săvîrşin, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Mitrache Gheorghe*, 29 ani, activist cultural, Caracal, str. Caraiman nr. 19: teme diverse, schimb de ilustrate; *Beluşescu Constantin*, 21 ani, elev, Craiova, str. 3 Februarie nr. 20: teme diverse; *Vuţă Smaranda*, 20 ani, contabilă, sat Bădeni, com. Breaza: schimb de ilustrate; *Popescu Frany*, Sighişoara, căsuţa poştală nr. 65: literatură istorică, probleme de politică externă, schimb de ilustrate (în mod deosebit cu caracter istoric); *Rădulescu Viorel*, 27 ani, tehnician, Craiova, str. Domnei nr. 17. sport, schimb de ilustrate; *Ştefan Stela*, 21 ani, bibliotecară, com. Breaza, jud Buzău: schimb de ilustrate; *Tomescu Mitică*, 17 ani, elev, Săvineşti, vila 30, ap. 3, jud. Neamţ: teatru, muzică, schimb de ilustrate; *Luchini Georgeta*, 20 ani, Haţeg, str. 8 Mai nr. 3, ap. 1, parter: schimb de ilustrate. *Gherman Aurelia*, studentă, Cluj, str. Predeal nr. 21/A: teme diverse; *Ghiţură Dănică*, Bucureşti, Intrarea Ţibana nr. 5, sect. 2, of. p. nr. 9: schimb de opinii pe tema «Se poate mai bine, oriunde»; *Mureşan Vasile*, 23 ani, lăcătuş-mecanic, Cluj, str. Vînătorului nr. 19: schimb de ilustrate; *Păcuraru Marioara*, 22 ani, stud., Bacău, Aleea Parc nr. 34, sc. A, et. III, ap. 13: ştiinţă, literatură, cinema, muzică, teatru, viaţa tineretului; *Lăzărescu Mihaela*, creatoare de modele, Bucureşti, sect. 3, Spitalul T.B.C. Pantelimon, cam. 121, secţia 6: literatură, muzică, pictură, sport (în mod deosebit, tenis); *Buşe Constantin*, 23 ani, mecanic motopompe, I.C.H. Lotru, lot Jieţ, col. Obîrşia Lotrului, of. p. Voineasa, jud Vîlcea: literatură, muzică, schimb de ilustrate, *Telemac Mari*, 29 ani, învăţătoare, Rîmnicu Vîlcea, Zona 1 Mai, bl 18, sc. A, et. IV, ap. 19: schimb de ilustrate; *Tichiţa Gelu*, 17 ani, elev, com. Topolovăţul Mare, nr. 283, jud. Timiş: columbofilie, schimb de ilustrate; *Balog Maria*, 20 ani, Medgidia, str. Tortomanului nr. 35. teme diverse, schimb de ilustrate; *Corcodel Costel*, 35 ani, maistru, Tr. Severin, str. Traian nr. 295, bl. 1, sc. I, et. IV, ap. 18: teme diverse, schimb de ilustrate; *Climovschi Alla*, stud., Galaţi, str. Parcului nr. 4, cămin stud. nr. 1, cam 320. schimb de ilustrate; *Berariu Oriana*, 22 ani, contabilă, Suceava, str. Mihai Viteazul, Aleea Pinului, bl. 1, ap. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Beschid Ioan*, Bucureşti, sect. 8, str. Scărlătescu nr. 34, of. p. 12: radiotehnică, schimb de ilustrate, *Corfaru Viorica*, 18 ani, elevă, Cisnădie, str. Argintului nr. 9, jud. Sibiu: teme diverse; *Motei Mircea*, 25 ani, lăcătuş, Avrig, str. Mihai Viteazul nr. 10, jud. Sibiu. teme diverse; *Popescu Henrieta-Doinita*, 21 ani, stud , Iaşi, Complex stud. Tudor Vladimirescu, bl. T 1, cam. 327: literatură, chimie, film, teatru, muzică, schimb de ilustrate; *Vîdduţ Constanţa*, 18 ani, muncitoare, com. Clineni nr. 64, jud. Vîlcea: schimb de ilustrate; *Roman Nelu*, 24 ani, stud., Moldova Veche, bl. 15, sc. II, ap. 7, jud. Caraş-Severin: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stănescu Alexandru*, 34 ani, maistru mecanic, com. Potcoava, sat Sineşti, jud. Olt. schimb de ilustrate; *Titus Dana*, stud., Bucureşti, sect. 7, cămin I.M.F. «30 Decembrie», str. C-tin, Mille nr. 16: schimb de ilustrate; *Leonte Gheorghe*, 29 ani, mecanic turbine, Aleşd, str. Bobîlna, bl G2, et. I, ap. 5, jud Bihor: fizică, mecanică, turism, schimb de ilustrate; *Roşă Liviu*, elev, Lugoj, str. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 6, et. 1, ap. 2, jud. Timiş: filatelie.

N.R. Reamintim cititorilor care ne trimit adresele pentru inserarea la rubrica «Cititori către cititori» că acestea trebuie însoţite de cuponul de participare.

F Nr. 12 (876)
CUPON DE PARTICIPARE «CITITORI CĂTRE CITITORI»

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Înscriindu-se ca primă etapă a misiunii de prietenie, solidaritate și colaborare pe care președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o întreprinde într-o serie de țări africane, vizita în Algeria a constituit, după cum era de așteptat, un moment crucial în istoria relațiilor româno-algeriene, desfășurîndu-se sub auspiciile unor calde manifestări de prietenie și stimă reciprocă.

Primirea de care s-au bucurat șeful statului român, tovarășa Elena Ceaușescu și ceilalți oaspeți români, precum și convorbirile oficiale desfășurate în timpul vizitei au deschis noi perspective în vederea adîncirii și extinderii relațiilor de colaborare multilaterală dintre cele două țări, demonstrînd hotărîrea acestora de a continua să militeze pentru ridicarea lor economico-socială, pentru întărirea independenței naționale și pentru apărarea cauzei păcii în lumea întreagă. În toastul rostit cu prilejul dineului oferit de președintele Houari Boumediène în cinstea oaspeților români, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că în rîndul uriașelor forțe capabile astăzi să impună întronarea în viața internațională a unor relații noi între state, să pună capăt politicii imperialiste de asuprire și amestec în treburile altor popoare și să asigure un climat internațional de pace, securitate și colaborare, «popoarele român și algerian sînt alături și participă activ la lupta generală antiimperialistă, pentru libertate, independență și progres social».

Întreaga politică externă a țării noastre stă mărturie a unei consecvențe și substanțiale contribuții în promovarea unor largi relații de prietenie și colaborare atît cu statele socialiste frățești cît și cu cele nesocialiste. La baza acestei politici se află principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc, respectării cu strictețe a dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta.

În cuvîntarea sa, președintele Boumediène a subliniat că preocuparea țării sale este aceea de a contribui la instaurarea păcii și colaborării între popoare în cadrul respectării libertății și demnității tuturor. «Este de datoria noastră, a țărilor mici și mijlocii — a spus șeful statului algerian — să contribuim la apărarea cauzei libertății, dreptății, păcii și să participăm la instaurarea securității și cooperării».

Relațiile româno-algeriene, ca și cele statornicite între România socialistă și numeroase alte state de pe continentul african, se întemeiază pe asemenea principii, a căror aplicare în viață nu poate să aducă decît foloase fiecăruia dintre popoarele respective. Țara noastră a stabilit, numai în ultimii zece ani, relații cu 25 de țări africane și în prezent întreține relații la nivel de ambasadă cu 32 de state din Africa, fapt care indică măsura raporturilor româno-africane contemporane. Aceste raporturi se caracterizează printr-un permanent efort reciproc de extindere a prieteniei, solidarității și colaborării, într-un climat de încredere deplină și stimă reciprocă. Acum, cînd căltătoria președintelui Nicolae Ceaușescu în cîteva țări africane se află în plină desfășurare, există toate condițiile pentru ca relațiile româno-africane să capete încă un spor de profunzime și intensitate. Vizita pe continentul african constituie — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat unui grup de ziariști din Republica Algeriană Democratică și Populară — «expresia acestor relații de prietenie și solidaritate, a sprijinului pe care România îl acordă și este hotărîtă să-l acorde tuturor națiunilor care se ridică la lupta pentru asigurarea independenței lor».

Activitatea internațională a partidului și statului nostru și-a găsit expresia și în această săptămînă într-o serie de acțiuni pe linia prieteniei și colaborării strînse cu celelalte state socialiste, precum și cu partidele comuniste și muncitorești. Astfel, a avut loc semnarea protocolului privind planul de colaborare economică și tehnico-științifică româno-sovietic în domeniul siderurgic. Protocolul de colaborare în domeniul agricol între România și R.D. Germană a fost de asemeni semnat. Între timp a avut loc a 14-a sesiune a Comisiei de colaborare științifică româno-chineză și s-a semnat planul de colaborare culturală între țara noastră și R.P.D. Coreeană pe anii 1972—1973. La lucrările celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Italian a participat o delegație a P.C.R. condusă de tovarășul Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R. La Leipzig o delegație guvernamentală română, condusă de Mihai Marinescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a asistat la festivitatea de inaugurare a Tîrgului de primăvară. În drum spre R.D. Vietnam, delegația guvernamentală economică română condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a fost primită la Pekin de tovarășul Ciu En-lai, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, premier al Consiliului de Stat al R.P. Chineze.

Între timp s-a anunțat că la Santiago de Chile a fost semnat un contract pe baza căruia România urmează să livreze Republicii Chile un important număr de tractoare și pluguri. Toate aceste aspecte desprinse din agenda săptămînii ilustrează frecvența și amploarea activității internaționale a țării noastre.

Opinia publică românească sprijină în întregime politica externă a partidului și statului nostru și în același timp urmărește cu interes orice acțiune pozitivă din arena internațională. De aceea își exprimă convingerea că actuala dezbatere în jurul ratificării tratatelor încheiate de R.F. a Germaniei cu U.R.S.S. și Polonia va intra, în cele din urmă, pe făgașul unor opțiuni realiste, fapt care ar avea o influență pozitivă asupra ansamblului relațiilor intereuropene.

Dic. BABOIAN

Marți, 14 martie 1972

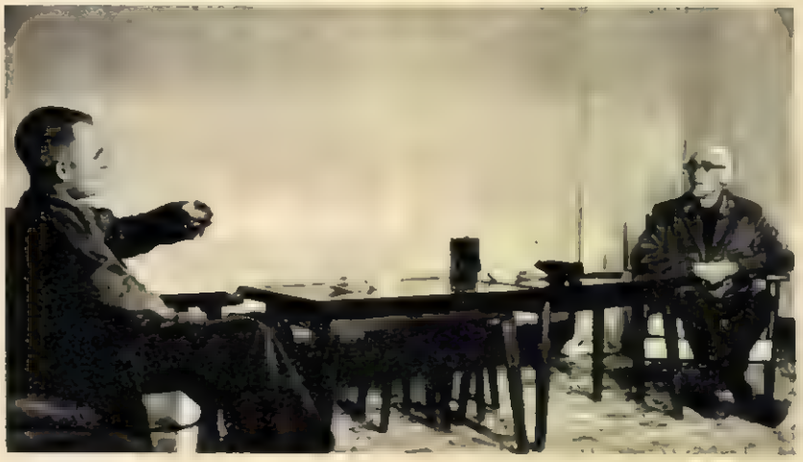

HANOI:
doi americani față-n față

În cursul vizitei sale în R.D. Vietnam, savantului american George Wald i s-a oferit posibilitatea ca — în afara contactelor cu personalități ale vieții științifice și publice ale țării — să aibă întrevederi cu un număr de piloți americani capturați prin doborîrea avioanelor S.U.A. ce au violat spațiul aerian al R.D. Vietnam efectuînd raiduri agresive de bombardament. În fotografie: George Wald (dreapta) întîmpinîndu-se cu maiorul David Wesley Hoffman, capturat în decembrie 1971.

în zonele eliberate ale cambodgiei

Într-o declarație publicată zilele acestea de Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei sînt condamnate planurile regimului de la Phnom Penh de a organiza un așa-zis referendum urmărind «legalizarea» regimului Lon Nol. Absurditatea unei asemenea «consultări» reiese și din faptul că în prezent șapte zecimi din populația Cambodgiei trăiește pe cele opt zecimi ale teritoriului național eliberat de către Frontul Unit al Cambodgiei (F.U.N.K) și Guvernul Regal de Uniune Națională. Numărul cambodgienilor care se refugiază în zonele eliberate crește necontenit. Recent, doi foști demnitari, Pung Peng Cheng și soția sa, au anunțat aderiunea lor la F.U.N.K., prezidat de prințul Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian. În zonele eliberate funcționează comitete alese în mod democratic, care exercită pe plan local rolul de aparat de stat. În fotografiile de sus, stînga: trei dintre membrii reprezentativi ai Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei, cunoscuți totodată ca eroi ai luptei de eliberare a țării lor (de la stînga la dreapta): *Kien-Som-phan*, vicepremier și comandant suprem al forțelor armate populare de eliberare națională, *Hon Youn*, ministru de interne, și *Hu Nim*, ministru al informațiilor. În fotografia de jos stînga: populația localității Mimot din Cambodgia întîmpină cu bucurie trupele khmere eliberatoare.

ROMA:
locuitorii barăcilor

...de unde pleacă

Lor și altora
care trăiesc în
«locuințe» asemănătoare
(ca în fotografia de jos)
li s-au făgăduit
6 000 de apartamente
pînă la sfîrșitul
anului trecut.
Doar cîteva sute
de apartamente
au fost oferite.
Situația care se perpetuează
de mult timp
a dat naștere la repetate
manifestări de revoltă,
ca ocuparea
unor locuințe particulare,
dărîmarea barăcilor etc.

...unde au ajuns...

Exasperați de repetatele promisiuni, mereu nerespectate, ale autorităților, reprezentanți ai locuitorilor din barăcile și bidonvilurile Romei au încercat — pentru a doua oară în mai puțin de o lună — să atragă atenția opiniei publice asupra situației lor urcîndu-se pe acoperișul unor clădiri din centrul capitalei italiene. Grupul de manifestanți, majoritatea femei, a rămas timp de cîteva zile pe acoperișul Senatului din Roma, palatul Campidoglio. «Vrem — au declarat ei — ca toată Roma să știe cum trăim». În timpul acesta pe străzile orașului aveau loc demonstrații ale altor locuitori ai cocioabelor din cartierele periferice.

farfurie zburătoare?

Nici vorbă. Nu e decît o pașnică și onestă geamandură, înzestrată, e drept, cu receptoare electronice, unul dintre noile instrumente de lucru ale satelitului meteorologic francez «Eole». După ce a studiat cu baloane plutitoare curenții aerieni de mare altitudine, «Eole» a lansat acum «operațiunea geamanduri». Plasate în diferite puncte ale mărilor și oceanelor, pe nave sau ghețari, geamandurile înzestrate cu aparataj electronic vor furniza date asupra interacțiunii între suprafața oceanelor și atmosferă, a marilor curente marine, vor repera zăcămintele petroliere și vor detecta resursele de pește. Parte din aceste informații vor putea fi valorificate economic.

—realități din lumea capitalului—

„le caprice des temps"
– aventură fără happy end –

Vînătorii americani de stupefiante au toate motivele să-i invidieze pe colegii lor francezi, după ce timp de mai bine de un an le reproșau într-una că nu sînt în stare să combată traficul din ce în ce mai intens la care se dedau contrabandiștii de droguri ce operează în «zona franceză», avînd ca placă turnantă portul Marsilia. Știrea senzațională a și făcut ocolul lumii, agenții serviciilor speciale **antidrog**: din Marsilia și Nisa au realizat cea mai mare captură din întreaga istorie a traficului ilicit de droguri: 425 kilograme de heroină pură, echivalînd cu o cantitate de aproape 9 000 kilograme heroină diluată, ce putea să aducă traficanților un profit net de peste 40 milioane de dolari. După cît timp de doi ani au urmărit cu asiduitate orice mișcare suspectă în porturile din sudul Franței, detectivii versați s-au oprit, cu interes aparte, asupra vasului de pescuit **«Le caprice des temps»** *(în fotografia de sus)*, cumpărat în 1969 de către un notoriu contrabandist de tutun, Marcel Boucan *(în dreapta)*, fost căpitan pe «L'Oiseau des Iles». Unele reparații și reamenajări ciudate efectuate de noul proprietar al șalupei «Le caprice des temps» i-au intrigat pe urmăritorii din umbră. Iar atunci cînd cablogramele cifrate au comunicat efectuarea iminentă a unui mare transport clandestin de droguri, poliția portuară și cea vamală au fost puse în alertă. Vasul lui Boucan, care tocmai se îndrepta spre Gibraltar, a fost somat să se reîntoarcă în portul Villefranche. Salvele de avertizare trase la refuzul de a răspunde la mesajele de somație l-au obligat în cele din urmă pe Marcel Boucan să se execute. Cîteva ore mai tîrziu, în urma unei percheziții totale, vameșii descopereau stocul de stupefiante ascuns în lestul betonat de pe fundul vasului. Comentînd «lovitura din Marsilia», presa franceză și americană o consideră unică prin amploarea capturii. Totodată însă nu se trece cu vederea faptul că misterul traficului ilicit de droguri continuă să rămînă nedezlegat, vînătorii antidrog nefiind în măsură să depisteze vîrfurile gangului de contrabandiști.

traficant la 14 ani și arestat la aceeași vîrstă

Negoțul și viciul drogurilor nu-și aleg victimele. Vînzătorul de otravă ca și prizonierul «beției albe» plătesc, mai devreme sau mai tîrziu, tributul fatal. Bătrînul contrabandist Marcel Boucan a mizat totul pe un transport și a plătit totul, cu vîrf și îndesat. La 58 de ani el își încheie cariera de traficant la închisoarea Santé. Între timp, la Istanbul este arestată o bandă de contrabandiști formată din trei tineri, porniți pe aventură și căpătuială cu ajutorul stupefiantelor. Cariera lor în zona ilicitului sfîrșește de asemeni lamentabil — în boxa acuzaților. Cel mai mic dintre ei, englezul Timothy Davey *(în fotografia de sus)*, în vîrstă de 14 ani, este condamnat la 6 ani închisoare

glob comentar foto

SOFIA:
„brîul verde“

Corespondență de la Peniu POPOV („Sofia-Press“)

Deși Sofia beneficiază de imediata apropiere a Muntelui Vitoșa, pe care s-au construit obiective turistice, hoteluri, case de odihnă, restaurante, urbaniștii din capitala bulgară nu se declară încă mulțumiți. S-a elaborat un proiect de amenajare a parcului național «Liulin» (vizitat în zilele de sărbătoare de circa 10 000—15 000 persoane), prevăzînd lucrări de canalizare și electrificare, construirea a trei case de odihnă, cinci tabere pentru pionieri, restaurante, cabane etc. O recentă hotărîre a C.C. al P.C.B. și a Consiliului de Miniștri din R.P. Bulgaria vizînd dezvoltarea social-economică a Sofiei preconizează lărgirea bazei de recreare și turism din împrejurimile orașului, protecția mediului înconjurător. În cadrul programului de lărgire a spațiilor verzi ale capitalei se are în vedere crearea unui masiv inel natural de protecție, plantarea de perdele verzi în jurul zonelor industriale, amenajarea unor noi parcuri naturale, precum și a obiectivelor istorice și arheologice ale Sofiei. Toate aceste măsuri au drept obiectiv final crearea unei ambianțe cît mai plăcute și sănătoase, sporirea zestrei de frumusețe a Sofiei.

În fotografie: hotelul-restaurant «Staslivița» de pe Muntele Vitoșa.

scandal în „lumea bună“

Un anunț dat publicității de procuratura de la Bonn și invitîndu-i să se prezinte pe toți cei ce pot da relații în legătură cu o anume Monika Döring, în vîrstă de 20 de ani, de profesie «foto-model», a stîrnit panică în cercuri ale lumii marii finanțe și politicii — cu atît mai mult cu cît se precizează că, în cazul cînd acei la care se face astfel apel nu-i vor da curs, vor fi vizitați acasă de organele de anchetă. Numele lor figurează în trei carnețele — cu adresele și numerele lor de telefon, descoperite în luxosul apartament din cartierul rezidențial Dransdorf, unde Monika Döring a fost găsită strangulată cu propria ei cămășuță de noapte și cu capul în apa din baie. Relatînd faptele, presa menționează totodată că opinia publică din R.F.G. este puternic afectată de acest «al doilea caz Nitribitt», care pune în lumină «dolce vita» lumii mondene, lipsită de scrupule. Și care, atunci cînd i se pare amenințată «reputația», recurge chiar și la crimă — așa cum s-a întîmplat acum, ca și la 1 noiembrie 1957, cînd a fost găsită asasinată în mod misterios Rosemarie Nitribitt, o tînără frumoasă din Frankfurt, frecventată de asemeni de personaje masculine proeminente ale «lumii bune». Pentru moment a fost reținut «protectorul» Monikăi Döring, un funcționar de hotel — în viața particulară soț și tată — sub acuzația de proxenetism. Să fie el oare transformat în acarul care să salveze dintr-un scandal de proporții atîtea și atîtea personaje «respectabile» — industriași și comercianți, ziariști și politicieni ș.a. — se întreabă în aceste zile numeroși cronicari în paginile presei vest-germane.

pedeapsa

Marie-Louise Kwiatkowski, cunoscută și sub numele de Karen Cooper, a fost condamnată de un tribunal din Bruxelles la șase luni închisoare (în fotografia nr. 1, după pronunțarea sentinței). Principalele capete de acuzare împotriva ei: falsificarea unei scrisori pentru a obține acreditarea ca ziaristă la ceremonia de semnare a Tratatului Pieței comune, inducerea în eroare a autorităților belgiene pentru obținerea unui permis de presă și — cel mai grav dintre toate — «vătămări personale aduse domnului Heath».

...și vina

Fotografia nr. 2, redînd momentul «vătămării personale a domnului Heath», a făcut înconjurul presei mondiale. Izbutind în ziua de 22 ianuarie să se strecoare prin fraudă (după cum arată actul de acuzare) în Palatul Egmont din Bruxelles — unde primii miniștri ai Marii Britanii, Irlandei, Danemarcei și Norvegiei semnau actul prin care țările respective se alăturau Pieței comune — Marie-Louise Kwiatkowski a recurs, pentru a-și exprima nemulțumirea împotriva unor măsuri luate de Edward Heath pe plan intern, la un gest insolit. Ea a aruncat în fața și pe hainele primului ministru britanic conținutul unei sticle de cerneală. Falsa ziaristă a fost imediat arestată.

MELBOURNE
la ora potopului

Și calamitățile naturale sînt pe măsura celui de-al cincilea continent. Ploile torențiale care au căzut în ultima vreme în diferite regiuni ale Australiei au avut efecte uneori dezastruoase. Inundațiile provocate în marile orașe au lăsat pe drumuri sute de familii, distrugînd cartiere întregi în centru și la periferie. Imaginea transmisă de agenția «United Press Internațional» sugerează dimensiunile calamității naturale în mima orașului Melbourne, unde furia apelor s-a dezlănțuit la scara unui adevărat potop. Astfel încît este inutil să mai adăugăm că circulația pe străzi a fost complet paralizată.

VIRGINIA DE VEST
după inundații

Inundațiile catastrofale
ce s-au produs
în statul Virginia de Vest
din S.U.A.
au transformat
zeci de localități
în adevărate Veneții,
obligînd mii de familii
să-și părăsească locuințele
și să se supună
condiției de sinistrat.
Fotografia transmisă de agenția
«Associated Press»
redă un crîmpei
al acestei tragedii de masă:
incinta universității
din orașul Man
transformată într-un centru
de găzduire a celor rămași pe drumuri
datorită puhoiului necruțător.
Numărul total al morților,
rănițlor și dispăruților
în urma dezastrului
nu este încă stabilit.

portul bangui, azi

Alături de celelalte state africane care, după cucerirea independenței, au pornit pe drumul unei dezvoltări de sine stătătoare, a valorificării bogățiilor naționale și diversificării economiei, Republica Africa Centrală face eforturi încununate de succes pentru îndepărtarea consecințelor dominației coloniale, ale subdezvoltării. Cantitățile, cu fiecare an mai mari, de produse (265 000 t în 1970) descărcate și încărcate în portul fluvial al capitalei țării, Bangui, port de curînd extins și modernizat (în fotografie), sînt o mărturie a creșterii schimburilor comerciale ale Africii Centrale, a dezvoltării economice a țării.

88 morți, nici o condamnare

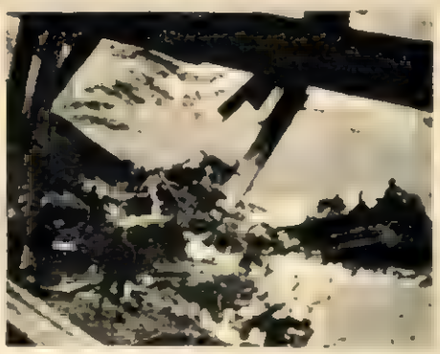

A stîrnit stupoare și indignare în Elveția și mai ales în Italia sentința de achitare pronunțată de tribunalul din Visp (Haut Valais—Elveția) în procesul a 17 ingineri, tehnicieni, antreprenori, aduși pe banca acuzării ca fiind răspunzători de catastrofa produsă cu aproape șapte ani în urmă pe șantierul barajului de la Mattmark și soldată cu moartea a 88 muncitori, dintre care 56 emigranți italieni (în fotografie: o imagine din acea zi tragică de 30 august 1965). Sentința a surprins cu atît mai mult cu cît actul de acuzare, bazat pe rezultatele unei anchete ce a durat șase ani, a scos la iveală numeroase responsabilități privind absența oricărei măsuri de protecție — nefăcindu-se controale permanente ale stării ghețarilor și neinstalîndu-se sisteme de alarmă — precum și neluarea în considerare a avalanșelor produse anterior și a anumitor manifestări alarmante în vara lui 1965. «Sentința care absolvă pe acuzați e gravă», afirmă ziarul italian «La Voce Repubblicana» care susține teza după care «tragedia era consecința unei gigantice irresponsabilități, a unei totale lipse de grijă și de prevedere».

cronica de trei secunde

Pentru Holban

Bunica mea are 89 de ani. Cînd i-am spus că am văzut-o pe tanti Paulina la fereastră, bunica mi-a răspuns voioasă: «E bătrînă, săraca!» Tanti Paulina are 90 de ani. Bunica mea e bine și sănătoasă. Nu suportă fumul de țigară și hoții. Din cînd în cînd, își ia ziarele franțuzești și le silabisește titlurile: «Le po-li-ci-er de de-main se-ra so-cio-logue». «...Ne-ige et ver-glas dans le Nord. Drames et morts en monta-gne»... «C'est toujours comme ça»... comentează imediat și scîncește: «Ce bine citeam odată ziarele astea»... E uimită de cîte ziare citesc, dar nu le aruncă; conform tradiției, le strînge pentru a le vinde la kilogram, chiar dacă nimeni nu mai cumpără jurnale cu kila. Se uită toată ziua la televizor și nu-i place decît baletul. Filmele polițiste le înțelege pe dos. Sistematic, detectivii și eroii pozitivi sînt pentru ea ticăloși și pungași. Oricît îi explic, nu acceptă că Sfîntul a fost un om de treabă. E singurul om din lume, cred, care îl detestă pe Roger Moore. Dar nu i-a scăpat nici un episod...

Zilele trecute, era să mi se prăpădească. Am bătut tare în ușă să-mi deschidă, căci nu-mi dă niciodată cheia casei, ca să n-o pierd sau să nu mi se fure. N-am auzit nici un răspuns. Eu bat puternic în ușă — să dărîm blocul — și ea, de obicei, din casă, silabisește: da, da, pînă ajunge în antreu, la clanță. Am dat ocol casei și am văzut-o pe fereastră, zăcînd în bucătărie, pe scaun, cu capul rezemat de ușă. «A murit»..., mi-am zis calm. «Sau doarme»... M-am întors și am bătut de ceasul morții în ușă. În sfîrșit a zis da, da, și după lungi clipe mi-a deschis, îmbrobonată pe frunte, albă, pergamentoasă, cu ochii duși. «Mi-e rău»... zicea, «stai aici»... și s-a dus la W.C. abia ținîndu-se pe picioare. Am stat de gardă la W.C., am încercat să conversez cu ea, n-am înțeles decît că a luat ricină și asta o omoară. Era esențialul. A ieșit mai colorată în obraji, am pus-o pe divan, am îmbrobodit-o, a adormit și am dat fuga să-mi caut mama prin piață pentru a o aduce la căpătîiul bunicii. La 40 de ani încă mai știu să fug după mama, înfricoșat. Am găsit-o la băcănie, am venit repede amîndoi acasă, tremurînd ca doi copii. Bunica era trează, vioaie, sagace, la pîndă, așteptînd o cafea neagră. Mama s-a dus să execute porunca, am rămas lîngă bătrîna castelană care a început să mă sărute pe mînă:
— Am crezut că mor... Dar m-am gîndit și am zis că astăzi n-ar fi bine...

Fie vorba între noi, citeodată nu prea ai ce citi prin ziare și te cuprinde o poftă nebună să redactezi tu, știrile tale: «La 89 de ani, o bunică se răzgîndește și nu mai moare».

Radu COSAȘU

agendă

Într-un amplu interviu acordat ziarului «Granma», NORA FROMETA, ministru al industriei ușoare cubaneze, a arătat că, în ciuda dificultăților existente, în numeroase sectoare economice ale Cubei s-au obținut realizări pozitive. În industria ușoară, de pildă, cuprinzînd 1 000 de fabrici și ateliere în care lucrează peste 80 000 de muncitori, producția a fost în ultimul an cu 20 la sută mai mare decît cea din 1970, creșterea productivității fiind de 22 la sută în raport cu același an.

După o nouă serie de cercetări asidue privind activitatea mafiei și legăturile acesteia cu anumiți exponenți ai vieții publice italiene, Comisia parlamentară ANTIMAFIA pregătește un dosar voluminos de dezvăluiri, care se anunță senzaționale. Președintele comisiei, FRANCESCO CATTANEI, a declarat presei că documentul va putea fi cunoscut la sfîrșitul lunii aprilie și va conține un lanț de fapte care, într-un interval de 25 de ani, s-au tradus în sute de delicte și crime.

Viața doctorului ALBERT SABIN, laureat al Premiului Nobel, savantul celebru căruia omenirea îi datorează descoperirea serului antipoliomielitic, s-a aflat în primejdie. El a fost supus la Cleveland (S.U.A.) unei dificile operații chirurgicale «pe inimă deschisă», necesitată de tromboza unei artere cardiace. Potrivit aprecierii făcute de medici, a doua zi după operație, savantul se afla în afară de pericol.

Potrivit unei hotărîri a ministrului francez al culturii privind reorganizarea Teatrului Națiunilor, în postul de director a fost numit prestigiosul actor și regizor JEAN-LOUIS BARRAULT. Este de fapt o revenire într-o funcție pe care Barrault a mai deținut-o pînă în mai 1968, cînd a fost demis în urma unor incidente petrecute în teatrul condus de el. Neînțelegerile — se afirmă în presa franceză — au fost acum clarificate.

Desemnat de președintele Nixon ca succesor al ministrului justiției John Mitchell, RICHARD KLEINDIENST, a cărui numire în acest post a întrunit și adeziunea comisiei juridice a Senatului, s-a prezentat în fața Senatului pentru a face o depoziție în legătură cu implicarea sa în obținerea de către firma «International Telephone and Telegraph Co» din partea Ministerului justiției a unei dubioase aprobări pentru eludarea prevederilor legii antitrust — operațiune dezvăluită de ziaristul Jack Anderson.

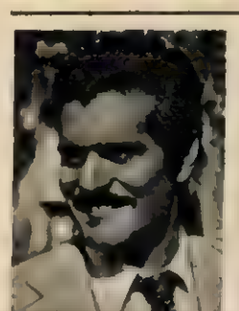

Aflîndu-se, timp de cîteva săptămîni, în Bulgaria, unde a participat la turnarea unei coproducții cinematografice franco-bulgare (o poveste de dragoste în climatul luptei antifasciste), celebrul actor egiptean OMAR SHARIF a declarat unui corespondent al agenției bulgare de presă BTA că este hotărît în mod ferm să nu se mai întoarcă vreodată la Hollywood. Omar Sharif s-a pronunțat totodată pentru filmul cu conținut de idei și nu pur și simplu de divertisment și relaxare.

UZINELE MECANICE TIMIȘOARA

fabrică un bogat sortiment de mașini de ridicat și transportat.

Din producția curentă a uzinei fac parte: motostivuitoare cu furci frontale sau cu furci laterale, poduri rulante acționate electric și manual, macarale portal și speciale, macarale pentru lansat conducte, automacarale.

ASIGURAREA DE ACCIDENTE

„TURIST“

Călătoriile dese pe care o persoană, datorită profesiei sale, este obligată să le facă sau pe care le face de plăcere, în vacanță, sînt uneori însoțite de evenimente neplăcute. E vorba de accidentele care, în ciuda măsurilor de prevedere ce se iau, sînt totuși destul de frecvente și care pot aduce vătămări corporale persoanelor sau distrugeri bunurilor lor rămase acasă sau luate în deplasare.

Nu e bine ca omul să pună totdeauna răul înainte, dar e bine ca el să nu uite niciodată că e dator să ia măsurile necesare de prevedere.

Asigurarea de accidente «Turist» răspunde acestor necesități.

Aceasta se încheie — pe durata de o lună — cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani, pentru cazurile de deces și invaliditate permanentă, ambele din accidente, și pentru cazurile de vătămare sau distrugere a bunurilor din gospodărie.

Plătind o primă de asigurare de numai 15 lei, persoana respectivă și bunurile sînt asigurate pentru următoarele riscuri și sume:

	în caz de invaliditate	în caz de deces
— accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— accidente la domiciliul asiguratului (incendiu, trăsnet, explozie, cutremur de pămînt)	20 000 lei	10 000 lei
— alte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— bunuri gospodărești	20 000 lei	

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

NU UITAȚI:
NU PLECAȚI LA DRUM FĂRĂ O ASIGURARE „TURIST“!

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• **Geo Bogza: Priveliști și sentimente.** O carte mică, de proporții modeste, încăpățînîndu-se să cuprindă cîte ceva din, cum spune scriitorul, «inima mea—între Moldova și Dobrogea». Dar iată că slova bogziană sparge cu vastele ei ecouri redusele dimensiuni tipografice ale cărții, transformînd-o într-o mare bucurie a sufletului nostru doritor de înaltele și purele spații în care «privaliștele și sentimentele» trăiesc nimbate, inefabil, de lumina veșnică a artei. Vom reveni (Editura Minerva).

• În colecția «Universitas» a Editurii Cartea Românească a apărut **Metafora mării în poezia lui Eminescu** de Ion Dumitrescu.

• În colecția de «Prelegeri de marxism-leninism» a Editurii politice a apărut: **Ideologie și știință** de Nicolae Kallós, Călina Mare.

• O importantă apariție ne oferă Editura Univers prin tipărirea valoroasei lucrări a fostului profesor de la Sorbona, decedat în 1969, Jean Bayet: **Literatura latină.** Volumul, de aproape nouă sute de pagini, frumos tipărit, cuprinde cercetarea literaturii latine de la origini pînă în secolul V al erei noastre, făcută cu precizia specialistului, dar și cu sensibilitatea literatului. Autorul a ilustrat fiecare capitol al cărții, după cum însuși o mărturisește, «cu pagini frumoase din cele mai remarcabile opere latine», ceea ce constituie o adevărată antologie din creația scriitorilor evocați. În românește, de Gabriela Creția, traducerea versurilor, de Petre Stati, studiu introductiv, de Mihai Nichita.

• Tot la aceeași editură a apărut, în patru volume, romanul **Război și pace** (ediția a IV-a) de L.N. Tolstoi. În românește, de Ion Frunzetti și N. Parocescu.

• În Editura științifică a apărut **Expertiza judiciară** de dr. Emil Mihuleac. Din cuprins: Istoricul expertizei judiciare, Expertiza judiciară în dreptul procesual român, Admisibilitatea expertizei...

• Ecaterina Teodorescu semnează la aceeași editură cartea **Propoziția subiectivă.**

• Divers, variat, dar mai ales interesant, e sumarul ultimului număr al revistei **Secolul 20.** Din paginile acestui număr dens notăm relatările lui Ovidiu Cotruș dintr-o «vizită la André Malraux», fragmentele din romanul «Moartea fericită» de Albert Camus, «Hora sărutului», piesă într-un act pentru televiziune, de Arnold Wesker, paginile consacrate lui Theodor Pallady, poeme și proză de Johannes Bobrowski, frumosul și substanțialul eseu «Veneția, 1971. Între cuvînt și imagine» de Dan Hăulică...

CINEMA

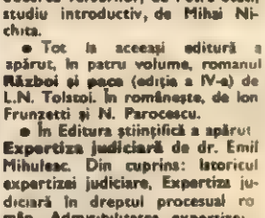

Petar O'Toole

• **Pentru că se iubesc.** O producție a Studioului cinematografic «București». Un titlu categoric pentru o poveste de dragoste care încearcă să impună, cu mijloace modeste, ideea răspunderii morale. Scenariul — Ion Omescu, Mihai Iacob. Regia — Mihai Iacob. Imaginea — Gheorghe Viorel Todan. Muzica — Theodor Grigoriu. Interpreți — Emmerich Schäffer, Ilinca Tomoroveanu, Alexandru Repan, Cornel Patrichi, Ileana Popovici, Ion Omescu, Nae Roman, Geo Barton, George Demetru, Natașa Alexandra, Fory Etterlé, Dalila Gal, Draga Olteanu, Ina-Otilia Ghiulea, Aurel Giurumia.

• **Adio, domnule Chips!** Dacă am spune că filmul lui Herbert Ross este doar un remake după cel din 1939 (cu Robert Donat și Greer Garson), am comite o nedreptate. Actuala peliculă este o lectură cu alți ochi — și cu alte posibilități filmice — a romanului lui James Hilton, transformat într-un musical sui-generis. Protagonist — Peter O'Toole (distins, pentru acest rol, cu **Globul de aur 1969** și premiul **David di Donatello** 1970). Parteneri — Petula Clark, Michael Redgrave, George Baker, Michael Bryant, Jack Hadley.

• **Nu-mi place ziua de luni.** Comedie tandră al cărei eroi sînt oamenii Varșoviei surprinși într-o zi ghinionistă. Scenariul și regia — Tadeusz Chmielewski («Eva vrea să doarmă», «Cum am declanșat al doilea război mondial»). Imaginea — Mieczyslaw Jahoda. În distribuție — Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Adam Mularczyk, Bogdan Lazuka, Lech Ordon.

• **Incidentul.** O producție a studiourilor americane. Vehement rechizitoriu îndreptat împotriva indiferentismului social și lașității. Regia — Larry Peerce («Un cartof, doi cartofi»). Scenariul — Nicholas E. Baher. Interpreți — Tony Musante (Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină, la Mar del Plata 1968), Martin Sheen, Beau Bridges, Gary Merrill, Jan Sterling, Donna Mills.

• **Curajoșii.** O producție a studioului «Albania nouă». Cîțiva pionieri demonstrează, în felul lor, adevărul potrivit căruia curajul, asemenea gloriei, «nu așteaptă cu virsta să-l măsoare». Regia — Gezim Erebara. În distribuție — Artan Semto, Mevlan Shanay, Routima Disha.

DISC

• Recenta imprimare a «Electrecord»-ului cuprinzînd patru remarcabile lucrări de Dinu Lipatti merită cele mai sincere laude: «Sonatina pentru vioară și pian», «Patru melodii pentru voce și pian», «Trei dansuri românești pentru pian», «Improvizație pentru pian, vioară și violoncel». Își dau concursul: violoniștii Cornelia Bronzetti și Ștefan Gheorghiu, pianiștii Victoria Ștefănescu, Lisette Georgescu, Suzana Szőrenyi, Hilda Jerea, Miron Șoarec, violoncelistul Radu Aldulescu și tenorul Valentin Teodorian. Un disc memorabil!... (ECE-0628).

• În cea de-a doua apariție din ciclul închinat lui Ion Vasilescu găsim un mănunchi de inestimabile invenții melodice românești: «Fetițele din București», «Inima-i un telefon», și încă altele care alcătuiesc aproape un ceas de «muzică Vasilescu». Interpretează Margareta Pîslaru, Jean Păunescu, Doina Badea, Mihaela Mihai, Doina Spătaru și Aurelian Andreescu (EDE-0638).

• Cîntece olteneșți zise de-un oltean autentic: Matei Constantin. Dar zise atît de specific oltenește, încît capătă valoare de document etnografico-folcloric. «Mîndruța din Dăbulenii», «Bălăioară de la Jii», «Coborîi din deal în vale» sau «Dragi îmi sînt pădurile» constituie adevărate piese de rezistență într-un repertoriu de excepție. Acompaniază orchestra Victor Predescu. Păcat că n-am fost înzestrați și cu o prezentare! (EPD-1293).

MUZICĂ

• Formațiile de bază ale Filarmonicii «George Enescu» cinstesc Semicentenarul U.T.C. cu un concert la Ateneu la 19 martie. Sub conducerea dirijorului **Vasile Pântea**, corul va interpreta lucrări închinate patriei de autori contemporani: Mircea Neagu, Marcel Bresław, Al. Manole, Felicia Donceanu, Ion Nicorescu, Radu Paladi, Anton Dogaru, Mauriciu Vescan, Marin Constantin. Orchestra simfonică dirijată de **Mihai Brediceanu** interpretează Simfonia a VII-a de Beethoven.

• Tot Semicentenarului U.T.C îi este dedicat recitalul vocal-instrumental susținut la 21 martie în sala Studio-Ateneu cu lucrări de Ecless, Mozart, Schubert, Paganini, Gounod, Wagner, Chausson, Pugnani-Kreisler, Brediceanu, Caudella, Jora, Felicia Donceanu.

• Săptămînalul Filarmonicii (Ateneu, 24 și 25 martie) va fi condus de dirijorul ceh **Zdenek Kosler**, solistă fiind tînăra pianistă **Ilinca Dumitrescu.** În program: Rapsodia I de Marțian Negrea; Concertul pentru pian nr. 3 (Do minor) de Beethoven și Simfonia a VII-a de Dvorak.

Ilinca Dumitrescu

• Al doilea săptămînal, cel al Orchestrei simfonice și Corului RTV (23 martie, Studioul din str. Nuferilor), este condus de **Emil Simon**, solist — violonistul **Daniel Podlovski.** Ascultăm: Cantata anilor luminii de Anatol Vieru, Concertul pentru vioară de Liviu Glodeanu (primă audiție); Cantata Phoebus și Pan de J.S. Bach. Corul RTV este condus de **Aurel Grigoraș.**

• Programul VI al ciclului Muzica de epocă (Renaștere-Baroc) are în vedere Școala franceză: Claude le Jeune, Couperin, Dandrieu, Jannequin, Rameau și — o mică surpriză: Jean-Jacques Rousseau cu a sa «Le Devin du Village», în primă audiție. Interpretează violoniștii **Ștefan Gheorghiu** și **Varujan Cozighian**, organistul (și clavecinistul) Horst Gehann, violoncelistul **Cătălin Ilea** și formația vocal-instrumentală de cameră **Pro Musica** (Ateneu, 22 martie).

• Continuă și ciclul Lucrări camerale de Mozart (Programul III — Cvartete). În sala mică a Palatului la 20 martie, Cvartetul Filarmonicii din Cluj: **Ștefan Ruha**—vioara I, **Vasile Horvath**—vioara a II-a, **Vasile Filip**—violă, **Iacob Dula**—violoncel.

• Vă reamintim datele Simfonicului de astă-seară de la Ateneu dirijor, **Mihai Brediceanu**, solist—pianista **Liana Șerbescu** cu programul: Jocuri festive de Bogdan Dan Georgescu; Concert pentru pian de Schumann; Simfonia Alpilor de Richard Strauss.

PLASTICĂ

• **Artizanat din Iran.** Milenara artă persană a dăruit lumii motive decorative recognoscibile în concertul artei mondiale: arabescul plin de grație, motivele florale exuberante și cele animaliere, dominate de fantezie. În această parte a lumii artistul era însă înainte de toate un făuritor de lucruri utile, era producător de obiecte metalice, de vase metalice, tapiserii etc. Ceea ce demonstrează și restrînsa expoziție din holul Universității populare. Ea nu urmărește prezentarea unor valori de tezaur național, ci pur și simplu prezintă obiecte create de artizanii de azi ai Iranului.

• **G. Oprescu: N. Grigorescu.** Grigorescu a intrat de mult în conștiința publicului nostru, el fiind de departe cel mai popular pictor român. Acest «album de buzunar», cu numeroase reproduceri color, este însoțit de un text limpede și informativ semnat de G. Oprescu, care prezintă viața și opera artistului (Editura «Meridiane»).

• **Rafael** este una dintre gloriile incontestabile ale Renașterii. Vasile Florea, în densul său studiu, uzînd de o importantă acumulare de date și informații, propune cititorului o privire descriptivă a vieții și operei acestui pictor, care a fascinat de-a lungul timpului generații întregi de iubitori ai artei (Editura Meridiane, colecția «Maeștrii artei universale»)

• Ca întotdeauna activ, cenaclul profesorilor «Ion Andreescu» a organizat vara trecută o tabără de creație, de astă dată la Sălișteа. Roadele acestei «ieșiri în peisaj» sînt cele peste cincizeci de picturi și acuarele semnate de opt artiste și de organizatorul cenaclului, I. Dădîrlat.

TEATRU

• **Despot Vodă** de Vasile Alecsandri (Teatrul Național din Timișoara): spectacol monumental, gîndit în primul rînd plastic (scenograf, Virgil Miloia) pe o mare concentrare dramatică și realizat de regizorul Emil Raus cu un simț evident al culorii istorice, al poeziei și patetismului, lipsit de retorisme în distribuție. Al. Jurăscu, Ion Cocieru, Gh. Pătru, Florina Cercel și alții.

• **Omul care...** de Horia Lovinescu (Teatrul dramatic «Bacovia» din Bacău): una dintre versiunile scenice mai puțin fericite ale cunoscutei piese polițiste, lipsită exact de ceea ce constituie atuurile textului: suspense dramatic, mister, surpriză. Regia lui I.G. Rusu și interpretarea actorului Constantin Măru — interpretul «Omului care...» — au colaborat, din păcate, în totală înțelegere, la stingerea tensiunii spectacolului.

• **Fintina Blanduziei** de Vasile Alecsandri: Teatrul Național clujean apelînd, pentru această ultimă premieră a stagiunii sale, la bagheta dirijorală a octogenarului arădean Dan Alecsandrescu, care a strîns în jurul său forțe dintre cele mai prețioase ale teatrului (Valentino Dain, Silvia Ghelan, Ion Tudorică, Carmen Galin, Gh. Radu, Gh.M. Nuțescu etc.), ba și baletul Operei Române din Cluj, pentru a da «Fîntînii...» o formă scenică în stare de a ajunge la sensibilitatea și gusturile spectatorilor de azi. Decoruri: Mircea Matcaboji. Costume: Edith Schranz-Kunovits.

• **Noi, bărbații de** Mehes György și Majlath Iulia (Teatrul de stat din Oradea — secția maghiară) comedioară muzicală gîndită după vechile și definitiv uzatele scheme ale genului cu un umor de o calitate discutabilă și niște intenții moralizatoare lipite textului fără prea mare convingere. Un regizor bine intenționat, Gábor Iosef, dar luînd și el prea în ușor farsa aceasta ușoară, o interpretare care nu a trădat deloc «stilul» piesei (Papp Magda, Galacsy Albert, Halasi Erzsebet, Gabor Katalin etc.) și o interpretă de temperament și real farmec scenic: Csiky Ibolya.

• **Unchiul Vanea** de Cehov (Teatrul de stat din Arad). După Ivan Helmer, un alt tînăr regizor, Alexa Visarion, încercînd să spună un cuvînt nou asupra marelui text cehovian; firește, din nou un cuvînt plin de «cruzime». În distribuție: Const. Adamovici, Larisa Stasse Mureșan, Gelu Bogdan-Ivașcu.

TV

REPORTAJ. O relatare semnată Carmen Dumitrescu de la pasionanta întrecere pionierească **Busola de aur** (duminică) • Reportaje și note de drum din R.D. Vietnam (duminică), Zair (marți), Zambia (miercuri).

DEZBATERI. O nouă emisiune de dezbatere a unor probleme teoretice de construcție a socialismului la noi în țară sub formă de **Întrebări și răspunsuri** (marți) • A doua emisiune a ciclului închinat Semicentenarului U.T.C. «File dintr-o cronică vie» se intitulează **Pe baricadele luptei** (joi) • Tot joi, la **Cărți și idei** — o discuție pe marginea volumului «Studii privitoare la viața și opera lui A.D. Xenopol».

ȘTIINȚĂ. Din sumarul — interesant în general — al emisiunii **Panoramic științific** se desprinde premiera științifică TV: endoscopia, metodă românească de investigație cinematografică în corpul omenesc (joi).

LITERATURĂ. «Priveliști și sentimente», recent apărutul volum al lui Geo Bogza și «Nord», o carte de reportaje semnată Pop Simion, recenzate la **Cronica literară** (luni) • Conținut bogat, variat, cu participarea unor fruntași ai vieții noastre literare — **Revista literară TV** (vineri).

TEATRU. «Cine pîndește, a mai pîndit» — a șaptea serie din **Mușatinii** (luni) • Radu Penciulescu a adaptat pentru TV și regizează spectacolul cu piesa lui Maxim Gorki «Cei din urmă» (marți).

FILM. Frank Sinatra și Trevor Howard în «Expresul colonelului Van Ryan (duminică) • Retrospectiva Walt Disney își avea spațiul ei în programul TV; a fost transferată — mică șmecherie — la **Telecinemateca** (miercuri) • Jean Lefebvre (Un idiot la Paris) în «Nebunul din laboratorul nr. 4» (vineri) • Simbătă, ca de obicei, o peliculă românească: «Castelul condamnaților».

MUZICĂ. «De la pian la orchestră» — a 18-a emisiune (cum mai trece vremea!) din ciclul **Să înțelegem muzica** (duminică) • Formații corale din județele Satu Mare, Neamț, Bacău în întrecerea **Cîntare patriei** (duminică) • Operetă (actele II și III «Logodnicul din Lună» de Künnecke) cu buni interpreți ai teatrului din Splai (marți) • O interesantă pagină de muzică prezentată de artiști amatori: Orchestra de cameră a inginerilor din București (simbătă).

FOLCLOR. Piaturi olteneșți — secvențe din **Festivalul cîntecului autentic** — **Craiova 1972** (miercuri) • Folclor din R.P. Polonă și R.P. Mongolă (vineri).

DIVERTISMENT. Spectacolul muzical «Top-Săptămîna» cu Margareta Pîslaru, Dida Drăgan, Cornel Constantiniu, Mihaela Mihai, Marina Voica și alții (duminică) • **Steaua fără nume** are invitați cu nume (luni) • Cîntă Amalia Rodriguez și George Brassens (marți).

SPORT. Meci de fotbal tare: Steagul roșu-Dinamo (duminică) și altul și mai tare: Bayern München-Steaua (miercuri) • Cu Constantin Diamantopol — bun comentator sportiv — urmărim cîte două reprize (!) din meciurile de hochei ale C.M. grupa B: România-Franța (vineri), România-Iugoslavia (simbătă).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 19 martie

I.	S.C. Bacău-«U» Cluj	1, x
II.	Rapid-F.C. Argeș	x
III.	Steagul roșu-Dinamo	1, x
IV.	Crișul-Petrolul	1
V.	A.S.A.-Jiul	1
VI.	Politehnica-Farul	1
VII.	C.F.R. Cluj-«U» Craiova	1
VIII.	Atalanta-Sampdoria	1
IX.	Bologna-Cagliari	1, x
X.	Mantova-Roma	x
XI.	Milan-Inter	1, x, 2
XII.	Napoli-Juventus	1, x
XIII.	Torino-Fiorentina	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra F album

LEONARD BERNSTEIN, vrăjitorul de duminică dimineața (și de luni seara!), care ne-a demonstrat că nimic din ceea ce e muzical nu ne e străin...

Foto: Columbia Broadcasting System

13
'72
FLACARA
ANUL XXI
NR. 877
25 MARTIE 1972

VIZITA ÎN AFRICA
A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

În săptămîna care a trecut, secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a continuat vizitele pe care le întreprinde într-un șir de țări ale Africii. După plecarea din Algeria, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Republica Africa Centrală, Republica Populară Congo și — la ora cînd scriem aceste rînduri — Republica Zair. Primirea entuziastă făcută în Republica Africa Centrală tovarășului Nicolae Ceaușescu, — primul șef de stat din Europa care vizitează tînărul stat din inima Africii — soției sale, tovarășa Elena Ceaușescu, și persoanelor oficiale care l-au însoțit, precum și convorbirile oficiale, desfășurate într-o atmosferă fructuoasă, de prietenie și respect reciproc, au conferit acestei vizite caracterul unui eveniment de deosebită însemnătate în dezvoltarea pe mai departe a bunelor relații dintre cele două țări și popoare.

În Republica Populară Congo, — la Brazzaville, la Pointe Noire, cu prilejul întîlnirii cu membrii Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii — secretarul general al partidului nostru a fost întîmpinat cu elocvente manifestări de caldă prietenie, de prețuire și respect. Ca și întreaga desfășurare a vizitei, convorbirile dintre secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele C.C. al P.C.M., președinte al Republicii Populare Congo, șef de stat, președinte al Consiliului de Stat, tovarășul Marien N'Gouabi, au ilustrat bunele relații de prietenie și colaborare stabilite între partidele și popoarele celor două țări, dorința comună ca aceste relații să fie dezvoltate și îmbogățite continuu. Numeroase articole publicate în presa locală au relevat eforturile depuse de președintele statului român pentru stringerea relațiilor cu țările africane și importanța deosebită în acest sens a actualului șir de vizite. Vizita întreprinsă de secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în țările africane este apreciată nu numai în Africa, ci pe toate meridianele globului, drept un important succes al politicii externe a României socialiste, un eveniment de deosebită importanță al vieții internaționale.

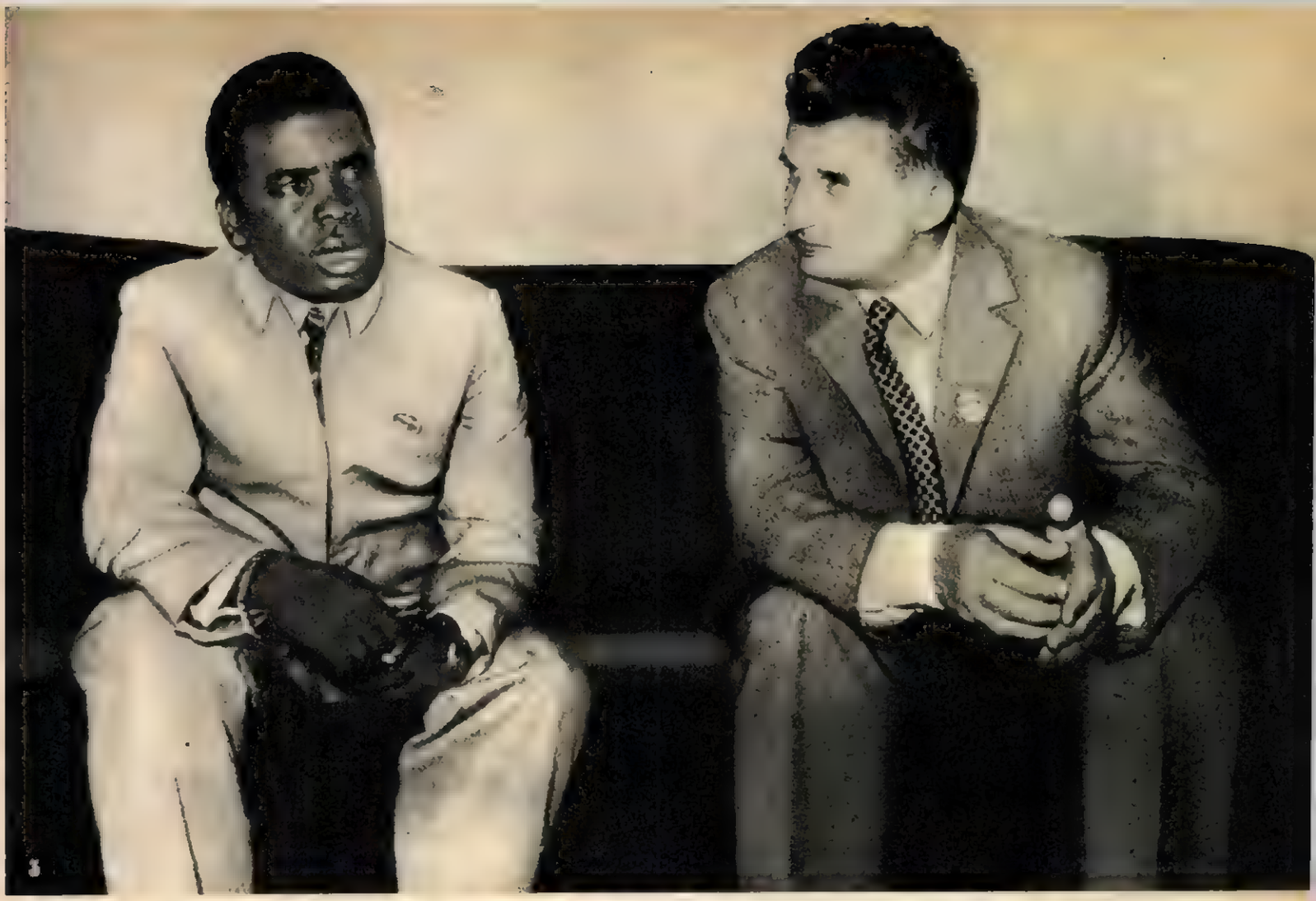

1 *Atmosferă de cordialitate și bună dispoziție. Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu, alături de președintele Republicii Africa Centrală, generalul de armată Jean Bedel Bokassa, și soția sa, Chaterine Bokassa.*

2 *Populația centrafricană îl întîmpină cu entuziasm și caldă prietenie pe președintele Ceaușescu.*

3 *În timpul întrevederii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și tovarășul Marien N'Gouabi, președintele C.C. al Partidului Congolez al Muncii, președinte al Republicii Populare Congo, șef de stat, președinte al Consiliului de Stat.*

4 *În vizită la întreprinderea textilă «Sotexco», situată într-un nou cartier industrial al capitalei congoleze.*

5 *Flori și o caldă îmbrățișare din partea copiilor congolezi.*

Urale și ovații pentru prietenia româno-zairiană la sosirea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu la Kinshasa. Fotografia (stînga jos) ne-a parvenit la închiderea ediției.

TELEFOTO AGERPRES

ajun de sfîrșit de trimestru

În preajma încheierii primului trimestru al anului, la C.I.U.T.A.C (Centrala industriei utilajelor textile și articolelor casnice din cadrul Ministerului Industriei Ușoare) activitatea celor 19 întreprinderi se recomandă prin succese deosebite. Deși planul pe 1972 este cu 12,9 la sută mai mare decît realizările anului 1971 la valoarea producției globale, încă din primele două luni el a fost realizat în bune condiții (101,1 la sută), toată marfa produsă fiind vîndută și contravaloarea încasată. Creșterile cele mai mari de plan, pentru 1972, sînt la utilaje tehnologice pentru industria ușoară (33,1 la sută) și la piese de schimb (14,3 la sută). Cifrele de mai sus dovedesc preocuparea deosebită a M.I.U. pentru autoutilarea întreprinderilor sale productive, preocupare căreia an de an i se dă o pondere mai mare. Livrările pentru fondul pieței au fost depășite cu 10,9 la sută per global, deși, din diferite cauze, au rămas restanțe nelivrate la unele sortimente. În ceea ce privește sortimentele este interesant de notat că centrala are sarcina ca 42 la sută din valoarea producției globale să reprezinte produse noi. Astfel, în 1972 se vor fabrica peste 100 tipuri de utilaje noi în diferite faze de asimilare, precum și peste 130 de articole noi, bunuri de larg consum, dintre care menționăm trei tipuri noi, moderne, de aragazuri, hotă de aspirație, cafetiere electrice, vase inoxidabile cu fund placat cu cupru ș. a.

Datorită faptului că, spre deosebire de anii trecuți, toate documentațiile și avizările au fost predate din timp este asigurată darea în funcțiune la termen a tuturor obiectivelor prevăzute în planul de investiții. Este vorba de trei noi capacități de producție la fabricile existente și, în trimestrul IV, o întreprindere în întregime nouă la Botoșani.

Totuși, tovarășii de la C.I.U.T.A.C. ne-au sesizat unele greutăți pe care le întîmpină de la unii furnizori. De exemplu, multe din termenele de livrare oferite în contracte de către aceștia se situează în ultimele zile ale trimestrului, deși conform legilor în vigoare ar fi trebuit ca livrările să fie eșalonate lunar și în proporții egale. Combinatul siderurgic Hunedoara a depășit chiar limita trimestrului I, stipulînd ca termen de livrare abia 10 aprilie pentru un contract de profiluri grele, repartizate pe trimestrul I. Încă un caz, care ni se pare și mai grav. C.I.U.T.A.C. este unicul producător pe țară de garnituri de chiulasă pentru motoarele de camioane, tractoare și autoturisme. Acum C.I.U.T.A.C. se vede în imposibilitatea de a-și executa obligațiile contractuale cu beneficiarii, deoarece uzina Metrom din Brașov a refuzat încheierea contractului pe trimestrul I pentru livrările de benzi de cupru necesare la confecționarea garniturilor, deși centrala a avut din timp repartiția de la coordonatorul de balanță.

Îmbucurător este faptul că tovarășii de la C.I.U.T.A.C., mobilizați de comitetul de partid, sînt hotărîți să depășească toate greutățile și să demonstreze că aceste neajunsuri temporare nu-i vor împiedica să-și realizeze planul pe anul în curs.

IERI a învins DOBRESCU, AZI a învins CUȚOV, MÎINE...? Indiferent de rezultatele ulterioare, noi îi iubim și îi prețuim deopotrivă pe acești doi admirabili reprezentanți ai pugilatului românesc, cărora le dorim din toată inima cît mai multe succese internaționale în acest an.

Fotografie de Aurel NEAGU

lucrări de calitate pe fiecare palmă de ogor

Așadar, oricît ne-ar mai fi teamă de surprize, primăvara a devenit o realitate. Adevărul acesta se poate verifica nu numai pe străzile orașului, prin parcuri, cît mai ales pe ogoare. De la un capăt la altul al țării acest prim anotimp al anului a fost nu numai așteptat ci și pregătit, astfel ca, de îndată ce vremea s-a arătat a fi cît de cît prielnică, campania de primăvară să se poată desfășura din plin. Roadele nu au întîrziat să se arate; unele județe ale țării au și raportat încheierea lucrărilor din prima etapă: însămînțarea mazării, inului, borceagului etc. În zonele în care terenul sau timpul n-au permis desfășurarea lucrărilor, fie din cauza apei de pe terenuri, fie din cauza temperaturilor scăzute, atenția a fost concentrată spre serele de legume. Acolo unde a fost cazul s-au reluat arăturile pe ogoarele ce nu permiseseră în toamnă aceste lucrări din pricina umidității excesive.

Pentru o cît mai bună încadrare în timpul optim a lucrărilor agricole, specialiștii din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, factorii de răspundere din cadrul comitetelor județene de partid recomandă folosirea pe mai departe și la întreaga lor capacitate de lucru a mijloacelor mecanizate, repartizarea judicioasă a atelajelor, asigurarea de urgență a semințelor necesare. Prezenți de fiecare dată printre mecanizatori și cooperatori, specialiștii din unitățile agricole au însă datoria de a lua cele mai urgente și eficiente măsuri ce decurg din imperativele majore ale campaniei, din situația concretă impusă de condițiile pedoclimatice locale.

Pentru lucrătorii ogoarelor, mai mult ca în oricare an, fiecare zi trebuie să însemne folosirea la maximum a posibilităților de lucru, astfel încît nici o palmă de pămînt să nu rămînă necultivată.

COPERTA NOASTRĂ

IOANA MANOLESCU,; frumoasa și gracila interpretă a Getei din «Fîntîna Blanduziei», versiune a primăverii 1972.

Fotografie de Traian PROSAN

Prezentarea artistică: Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

tabere școlare cu... autogospodărire

Pentru Ministerul Educației și Învățămîntului, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, vacanța de primăvară a elevilor a devenit încă de acum... o prezență prin întocmirea unui plan de măsuri menite să acorde cele mai bune condiții petrecerii timpului liber. Astfel, anul acesta taberele de odihnă vor găzdui cu 100 000 elevi și copii preșcolari mai mulți decît în anul 1971. În plus, începînd din acest an vor fi organizate, cu caracter experimental, tabere în care conducerea întregii activități va fi încredințată elevilor, urmărindu-se stimularea spiritului de autogospodărire și autoconducere.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

o bogăție inestimabilă: vînatul

Multiplele premii cîștigate de țara noastră la expozițiile internaționale de trofee de vînătoare precum și interesul crescînd arătat de vînători din țări îndepărtate, care vin la noi să-și pună la încercare dibăcia, ne-au determinat să ne adresăm tovarășului director ION VĂDUVA de la Direcția economiei vînatului din Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

— Într-adevăr — a început interlocutorul nostru — țara noastră prezintă o valoare cinegetică deosebită în comparație cu alte țări, mai ales în ce privește trofeele de vînat mare, cum sînt cerbul și ursul carpatin, capra neagră, căprioru, rîsul și altele. Datorită condițiilor biogenice din fondurile noastre de vînătoare, vînatul se dezvoltă în mod sălbatic, devenind foarte viguros. Pe de altă parte, măsurile de ocrotire din partea personalului silvic și ale vînătorilor permit conservarea unor specii și exemplare de valoare mondială. În fiecare an se face un recensămînt al exemplarelor existente, ceea ce ulterior ne oferă posibilitatea de a lua toate măsurile corespunzătoare pentru conservarea, perpetuarea și înmulțirea fiecărei specii de vînat, pentru dezvoltarea fiecărui fond de vînătoare și pentru sporirea generală a patrimoniului nostru faunistic. De pildă, grija deosebită acordată ocrotirii dropiei de Bărăgan, care trece printr-o perioadă mai dificilă, a avut drept rezultat creșterea efectivului ei cu peste 10 la sută.

— Tovarășe director, ați putea să ne spuneți dacă s-au luat unele măsuri și în ceea ce privește efectivul de vînat mic?

— În categoria vînatului mic, de mare popularitate în țara noastră, intră în primul rînd iepurele de cîmp, fazanul și, în mai mică măsură, potîrnichea. Efectivul de iepuri se păstrează în limitele normale. Acolo însă unde, datorită unor condiții neprielnice, se înregistrează scăderi de efectiv se organizează transferuri de material biologic din alte fonduri de vînătoare, luîndu-se și alte măsuri silvocinegetice de populare.

O deosebită însemnătate o are pentru silvicultori și vînători popularea cu numeroase exemplare de fazani a pădurilor corespunzătoare din punct de vedere ecologic. Mai putem arăta că în afară de reproducția naturală există crescătorii de mare capacitate, ale căror efective depășesc uneori 200 000 de fazani. Datorită măsurilor luate în prezent, aproape toate județele țării sînt bine populate cu toate aceste specii de vînat.

— Ne bucură ceea ce ne-ați comunicat. Am mai vrea să știm ce măsuri se iau în legătură cu creșterea eficienței economice în sectorul cinegetic?

— Este o problemă care constituie pentru noi o preocupare permanentă. Ar fi multe de spus. Mă voi limita doar la un aspect pe lîngă cele arătate mai sus cu privire la dezvoltarea și valorificarea vînatului sub toate formele, pentru piața internă și externă, în prezent, printre alte măsuri, se construiește o crescătorie de mare capacitate pentru potîrnichi cenușii, care sînt foarte căutate pe piața externă; de asemenea, funcționează o crescătorie de nurci în care se produc anual peste cinci mii de blănițe. An de an cresc veniturile în sectorul nostru, mărindu-se îndeosebi aportul valutar realizat din această frumoasă activitate.

anotimpul tineretii pe șantierele patriei

O dată cu primăvara, un nou val de tinerețe pe șantierele de muncă patriotică! Un larg front al bătăliei pașnice, născut din vigoarea, entuziasmul și înaltul patriotism ai celor de o vîrstă cu țara, mîi de ore rodnice gospodărite spre folosul economiei naționale. Iată și cîteva exemple concludente, pe care le desprindem din scrisorile sosite recent la redacția noastră:

În cadrul decadei muncii patriotice pentru tineret, acțiune inițiată de Comitetul județean U.T.C. Iași, tinerii din această parte a țării au trimis oțelăriilor peste 1 000 tone fier vechi și au efectuat un mare volum de lucrări pe șantierele de irigații din comunele Al. I. Cuza și Costuleni. Valoarea muncii prestate în această perioadă de tinerii din județ se ridică la peste 1 500 000 lei.

În județul Suceava, brigăzile de tineret au participat la lucrările de îndiguiri, irigații și desecări efectuate în ultimele luni. Aproape 10 000 de tineri vor lucra pe șantierul destinat amenajării unui ștrand, care urmează să se deschidă în curînd în orașul Suceava. Și alți 15 000 vor fi prezenți în bazinele forestiere din Cîmpulung Moldovenesc, Dorna și Fălticeni, pentru a participa la campania împăduririlor de primăvară. Valoarea totală a lucrărilor pe care tineretul sucevean le va efectua în acest an se va ridica la circa 20 milioane lei.

«Fiecare tînăr să planteze o mie de puieți» — este chemarea pe care organizația U.T.C. a Unității pentru exploatarea și industrializarea lemnului-Brezoi o adresează tuturor tinerilor din județul Vîlcea, cîștigători pentru a doua oară consecutiv al primului loc pe țară și ai Diplomei de onoare a C.C. al U.T.C. pentru lucrările efectuate în silvicultură. Tinerii din acest județ s-au angajat să participe la împădurirea a 1 000 ha. În acest scop au fost constituite 62 șantiere de muncă patriotică pe care își desfășoară activitatea peste 50 000 de tineri.

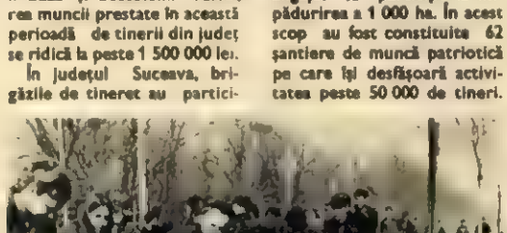

În cinstea aniversării semicentenarului U.T.C. a avut loc la Biblioteca de artă a municipiului București vernisajul expoziției de sculptură în lemn și metaloplastie «Omagiu U.T.C.» a cunoscutului sculptor Petre Jucu.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cinstirea valorilor

Printr-o hotărîre a Secretariatului Comitetului Central al Partidului, șapte artiști ai poporului au fost — ca să întrebuințăm o expresie de glorie militară — rechemați în activitate. Mai e nevoie să subliniem înțelepciunea, gingășia de spirit a unei asemenea decizii? Spre deosebire de alți oameni de artă — scriitori, compozitori, pictori sau sculptori — magicienii scenei nu beneficiază, în ochii posterității, decît de avantajele, aleatorii, ale amintirii. Din tot ce a însemnat în viață, consum de energie, valuri de emoții devastatoare, dăruire pînă la combustie, nu supraviețuiește decît o cronică, în colecția unui ziar, o poză peste care scurgerea vremii așază indelebile ultragii, un disc lipsit de elocvență, o peliculă ce se demonstrează perisabilă sub asaltul, necruțător, al anilor.

Fiorul, vraja, incandescența momentului de creație se transformă sub imperiul unor legi inexorabile într-un fum. În polenul ce-ți rămîne pe degete după moartea fluturelui. Viața actorului, adevărata lui existență fizică și morală se consumă, exclusiv, pe scenă. Dincolo de cortina finală nu există decît continentul nostalgiilor neconsolate.

De aceea, mi se pare a constitui un act de o înaltă rațiune politică și etică decizia rechemării celor șapte maeștri în cadrele «Naționalului» din București. Tinerele generații de actori mai au de învățat din experiența lor, regizorii, ce-și încep azi activitatea, se vor împărtăși din tainele unei profesiuni ce se deprinde anevoie, spectatorii de vîrstă fragedă se vor uimi de măiestria unor actori de o înaltă pregătire profesională, de o probitate în meserie, fără pereche.

Ne desparte puțină vreme de acel ceas de emoție cînd se vor deschide, largi și primitoare, porțile noului Teatru Național din București.

În întîmpinarea acelei clipe, nu putem primi un dar mai strălucit decît această reîncadrare a unor mari artiști în rosturile lor firești, chezășie că viitoarea activitate a primului nostru teatru se va desfășura sub semnul respectului pentru înaltele, glorioasele valori artistice, spre binele și propășirea culturii române.

Și după ce nu vei reuși?...

Anchetă realizată de Petre ANGHEL și F. URSEANU
Fotografii de Eugen IAROVICI

Ca de fiecare dată, și anul acesta o nouă promoție se află în fața uneia dintre cele mai mari hotărîri: optarea pentru o anumită profesiune, pentru o anumită formă de învățămînt. Faptul pare a nu cuprinde nimic deosebit, din moment ce fiecare elev trece printr-o asemenea etapă decisivă.

De data aceasta sîntem siguri că răspunderile și opțiunile sutelor de mii de candidați vor fi mult mai complexe și cu o semnificație mult mai profundă. Să argumentăm. Absolventul a opt clase elementare din anul acesta va deveni membru activ al societății, în cazul în care va urma liceul și apoi facultatea, în anul... 1983-1984, cînd va absolvi instituția de învățămînt superior și cînd va termina perioada de stagiu în producție.

E lesne de înțeles la ce grad de complexitate va ajunge economia noastră în anii aceia, ce cunoștințe va trebui să posede adolescentul de astăzi. Nu de mai mică însemnătate sînt sarcinile la care va trebui să facă față un muncitor cu înaltă calificare la sfîrșitul actualului cincinal, cînd industria românească va fi parcurs drumul ascendent trasat de Congresul al X-lea al P.C.R.

În hotărîrea pe care tînărul absolvent al școlii generale sau al liceului trebuie s-o ia, intervine însă pe lîngă dorința și aptitudinile lui și un alt element: necesitatea de a se îndrepta spre acele profesiuni așa- zise deficitare, meserii de care economia noastră are și va avea și în viitor absolută nevoie.

În acest sens, Ministerul Muncii a distribuit inspectoratelor școlare județene un nomenclator al meseriilor de maximă utilitate pentru anii care urmează. Monografiile profesionale întocmite și popularizate în școli sînt de asemenea de un real folos pentru orientarea elevilor. «Pentru o mai bună orientare profesională — ne-a declarat tovarășa Marieta Sava, director general al Direcției generale de cultură generală din Ministerul Educației și Învățămîntului — au fost mobilizați toți factorii de răspundere, de la diriginți și pînă la organizațiile de tineret, în intenția ca elevii să cunoască foarte bine nevoile economiei noastre. Pentru că în anii trecuți marea majoritate a tinerilor încercau să urmeze licee și respectiv institute de învățămînt superior, lucru ce nu era posibil, locurile fiind totuși limitate, am întreprins o serie de măsuri pentru ca elevii să cunoască foarte bine realitatea din țara noastră».

În acest sens, datorită indicațiilor conducerii de partid și de stat, școala a făcut un pas important pe calea legării învățămîntului de practică. Nu este vorba numai de o schimbare calitativă — o atenție sporită acordată eficienței — ci s-a trecut chiar la măsuri radicale, astfel că o șesime din timpul afectat învățămîntului e formată de practica în ateliere. De la întîlnirile cu muncitorii fruntași s-a trecut la munca efectivă în cadrul atelierelor-școală sub directa supraveghere a cadrelor de specialitate. În unele școli au fost numiți profesori consilieri care să desfășoare o muncă organizată în ceea ce privește orientarea elevilor nu numai după preferințe, ci și după aptitudini sau necesități. Fișele întocmite vor cuprinde în final întreaga evoluție psihopedagogică a elevului de-a lungul anilor de studiu.

Testele pe care le-am efectuat noi — ne precizează tovarășa Marieta Sava — au stabilit o deosebire substanțială între elevii din mediul urban și rural. În mediul rural elevii din clasa a VIII-a se îndreaptă spre meserii practice, legate de dezvoltarea agriculturii, în timp ce cei de la orașe optează, în general, pentru licee sau pentru școli profesionale cu caracter uzinal.

Afirmația se poate susține. Marea majoritate a elevilor chestionați de noi (peste 500) știu precis ce școli vor să urmeze, și-au ales încă de pe acum meseria, a mai rămas doar... să reușească la examen și să absolve. La Școala generală nr. 151 din București, de exemplu, atît elevii din clasele a VIII-a cît și cei din clasa a X-a sînt decișii asupra examenului pe care îl vor susține. Cu foarte mici excepții toți elevii din clasa a X-a vor să dea examen la școli profesionale. În ceea ce ne privește, ne-a declarat directoarea școlii, tovarășa Octavia Tomescu, am căutat să-i orientăm pe elevi nu numai ținînd seama de dorințele lor, ci și de rezultatele testelor la care ne-au răspuns elevii, părinții și profesorii.

Întrebați ce vor să devină, elevii clasei a VIII-a D ne-au dat răspunsuri pe cît de diferite, pe atît de hotărîte. Argumentele sînt aproape identice: m-au sfătuit părinții sau... «îmi place». X vrea să devină electrician pentru că i-au plăcut de mult aparatele. O elevă și-a ales meseria de soră de caritate pentru că vrea să îngrijească de cei suferinzi și să le dea o mînă de ajutor. Un altul se va face arheolog «deoarece această meserie satisface toate aspirațiile mele și mă atrage trecutul poporului» ș.a.m.d.

La Liceul «Gh. Lazăr» întîlnim o adevărată avalanșă de viitori intelectuali. Din cei 335 de elevi ai claselor a XII-a, 36 vor să devină medici, 67 vor să urmeze universitatea, 17 arhitectura etc. Numai din clasa a XII-a D, 15 absolvenți vor da examen la Politehnică. Vrem să fim bine înțeleși: știm că Liceul «Gh. Lazăr» este una dintre cele mai bune școli ale Capitalei, știm că și în anii trecuți foarte mulți absolvenți au devenit studenți, dar oricum, refuzul aprioric și în masă de a-ți alege o profesiune legată imediat de producție ne pune pe gînduri. Nu este vorba aici de a nu lăsa fiecăruia dreptul să... încerce acolo unde crede că «poate» reușește, chiar dacă tovarășa directoare Elena Antoci ne sugera ideea că înscrierea la admiterea în învățămîntul superior să fie limitată de media generală obținută în timpul liceului.

Un lucru este clar: mulți din acești candidați la facultate

Hotărîrea se ia totuși de unul singur și nu pe negîndite!...

vor rămîne în afara studenției. Nu e oare posibil ca ei să-și dea seama mai bine încă de acum ce anume li se potrivește? Și apoi, nu te poți realiza și altfel, în afara unei diplome universitare? Elevii sînt, credem, primii care ar trebui să răspundă unor asemenea întrebări. În ceea ce ne privește, vom urmări pe acești candidați și după ce vor susține examenul de admitere. E adevărat că au la dispoziție suficiente posibilități și după o încercare eșuată, dar meseria poate însemna, oare, numai un refugiu?

Pentru o cît mai complexă imagine a opțiunii, redăm în continuare aspecte de la o anchetă întreprinsă în rîndul elevilor Liceului «I.L. Caragiale» din Ploiești, în pragul acestui examen al maturității.

V-AȚI ALES PROFESIUNEA?

Ne aflăm la Ploiești, la una dintre cele mai vechi și mari școli ale orașului: Liceul de cultură generală «Ion Luca Caragiale». În luna iunie — ne declară prof. Aspasia Vasiliu, directoarea liceului — 285 de elevi vor absolvi clasa a XII-a, iar 122, clasa a VIII-a. Ce vor face după terminarea școlii? Am observat prin sondajele pe care le-am făcut că foarte mulți dintre viitorii bacalaureați doresc să devină ingineri, profesori, medici. Aceasta nu înseamnă însă că toți elevii care sînt în liceele de cultură generală au aptitudini sau manifestă într-adevăr interes pentru disciplinele cu caracter riguros științific, care să-i îndreptățească să vizeze încă de pe băncile școlii o facultate cu profil științific. Așa că — ne spune în continuare interlocutoarea noastră — noi recomandăm elevilor sa-și îndrepte viitorii pași și către o seamă de școli cu caracter tehnic, scoli postliceale etc., potrivit cu aptitudinile lor. Activitatea elevilor în atelierele din cadrul liceului (tîmplărie, lăcătușărie, mecanică, electrotehnică, radiotehnică etc.), vizitarea cu ei a întreprinderilor industriale ale orașului determină pe mulți să opteze pentru profesiuni legate nemijlocit de producție.

Ancheta noastră la Liceul «I.L. Caragiale» continuă. De data aceasta stăm de vorbă cu prof. Brîndușa Popescu, interlocutoarea noastră se ocupă exclusiv de o muncă foarte interesantă și foarte utilă în prezent: urmărește orientarea profesională a viitorilor absolvenți. Și face acest lucru prin sondaje sau convorbiri directe cu elevii; efectuează testări de inteligență, depistează adevăratele aptitudini ale școlarilor. Am descoperit — ne declară tovarășa Brîndușa Popescu — printre elevii din clasa a VIII-a mulți cu aptitudini pentru școli tehnice. Peste 10 la sută din efectivul clasei nu va da examenul de admitere în cursul superior al liceului, ci va trece la școli profesionale. Exemple? Multe: elevul Dan Demetrescu, de pildă, dorește să devină electrician, Ion Nuțu, mecanic-auto, Cristian Brișcaru, electrotehnician, Corneliu Țuchel, electronist, o fată din aceeași clasă, Elena Pîrvu, ține neapărat să urmeze școala de operatori chimiști. Este semnificativ — continuă interlocutoarea noastră — că «generația nouă», elevii din anul I (prima clasă din cursul superior al liceului), deși continuă cursurile liceului de cultură generală, își manifestă de pe acum dorința de a urma școli postliceale (Dobre Iancu, școala tehnică de electronică, iar două eleve, Lucreția Teodorescu și Mihaela Andrei, școala tehnică de desen).

Dorința unor elevi de a opta pentru o profesiune pe care s-o desfășoare nemijlocit în producție se manifestă și la actuala promoție de absolvenți ai liceului. Iată rezultatele unei cercetări efectuate de prof. Brîndușa Popescu în clasa a XII-a D (real): elevul Dumitru Georgescu dorește, de pildă, să devină tehnician în domeniul construcțiilor de mașini, Aurel Marin, în cel al aparatelor de radio și televiziune, iar Elena Rădulescu visează să devină desenator tehnic în industria construcțiilor de mașini — cu precădere în cea care realizează mașinile pentru industria petrolieră. Aproape 16 la sută dintre absolvenții liceului din clasa a XII-a D (real) își vor îndrepta pașii spre școli tehnice.

Din păcate, procentul este mai mic la celelalte clase paralele ale ultimului an. «Sînt, se pare, prea mulți cei care-și supraapreciază posibilitățile, dorind să pătrundă în facultăți, acum cînd examenele de admitere sînt deosebit de exigente — ne declară un membru al corpului didactic al liceului, prof. Valeriu Lungu. Cred — ne spune d-sa — că ar trebui să se treacă încă în liceu la o testare amănunțită a tuturor aptitudinilor viitorilor candidați pentru școli superioare; mulți reușesc să-și însușească un anumit cuantum de cunoștințe, fără însă a avea înclinații pentru profesiunea pe care doresc s-o aleagă. Totodată, tineretul trebuie să fie informat îndeaproape de necesitățile economiei naționale; să cunoască că are obligația morală de a contribui la realizarea cu succes a obiectivelor care ne stau în față, de a fi cît mai util societății».

Ultimul interviu din cadrul anchetei noastre. De data aceasta, cu prof. Margareta Radu, șefa sectorului licee de pe lîngă Comitetul județean U.T.C. în orașul Ploiești — ne împărtășește d-sa — sînt opt licee de cultură generală și cîteva cu caracter economico-industrial, care dau anual sute de absolvenți. În general, absolvenții se îndreaptă spre facultăți. Nu toți reușesc însă. În schimb — adaugă tov. Margareta Radu — se constată în ultimul timp o orientare a lor spre învățămîntul tehnic, spre școli postliceale. Școlile respective le dau posibilitatea ca după o perioadă scurtă de învățămînt (doi-trei ani), să se angajeze direct în activitatea productivă. Obțin, așa cum am constatat, mari satisfacții, realizîndu-și năzuințele. Comitetul județean U.T.C. îndrumă pe tineri spre asemenea școli, dar și direct în producție (calificarea absolvenților de liceu la locul de muncă). Orașul Ploiești poate da exemple interesante în această direcție: Centrul de calcul teritorial și-a completat personalul de care avea nevoie cu absolvente de liceu; absolvenți de liceu, cu sau fără bacalaureat, se califică acum în profesiunea de constructori de utilaj petrolier la Uzinele «1 Mai», în marile rafinării ale orașului sau în alte întreprinderi economice și industriale. Și n-am auzit — încheie interlocutoarea noastră — ca vreunul dintre acești tineri să fie nemulțumit.

Între o profesie dedicată omului și alta legată de tehnică mai sînt alte cîteva zeci, și bine ar fi dacă ai putea afla înainte de examen care e a ta...

literare

de Traian STOICA

Gellu NAUM:

copacul-animal

Nu e locul și nici în intenția acestor sumare rînduri de a stabili o ierarhizare valorică între exponenții mișcării de avangardă de la noi, dar lirica lui Gellu Naum, în afară de un anumit numitor comun al suprarealismului, ne impune evidențierea unei trăsături proprii cultivate de poet cu neabătută consecvență și virtuozitate. E vorba de un dinamism neîntrerupt al acestei poezii, de o curgere perpetuă a ei, de impresia ce ne-o face de a fi mereu în mijlocul unei ape în veșnică mișcare, căreia nu-i putem bănui izvorul și nici oprirea. E ceea ce se întîmplă și cu recenta sa apariție editorială *Copacul-animal*. Și de astă dată sugestia mișcării e irezistibilă. Deși cartea e spațiată fragmentat, pe principiul poemului autonom, lectura solicită aceeași neîntreruptă urmărire corespunzătoare structurii ei intime. Vom observa numaidecît că această structură nu-i iscată, în ultimă instanță, de unele mijloace formale și tehnice preferate de poet, ca, de pildă, așezarea cuvîntului scindat în versuri sau lipsa punctuației și a titlurilor. Nu în frecventarea acestor mijloace de ordin exterior care, luate epigonic și fără har de atîția «moderniști» ai ceasului de față nu-i duc decît la mimare și bîiguială — trebuie căutat semnul distinctiv al poeziei lui Gellu Naum, ci în fibrele cele mai adînci ale subiectivității sale, care ne mărturisește o viziune și un temperament în mod viu și continuu disponibil. Și dacă e să stabilim un *punct fix* debordantei fluențe a acestei lirici, îl vom determina prin organicitatea ei. Antenele poetului mereu atente, mereu vibrînde, sufletul său în permanentă deschidere, ce nu-și permite răgazul, reclamă cu necesarietate versul mobil, vocabulele în rapidă asociație. Nu o dată poetul ne afirmă vigilența de a nu se îndepărta de fondul său originar, de a-și păstra autenticitatea: «Apoi mă scutur iau trenul mut butoiul întind sîrma și nu vreau nu vreau să reintru în amețeala aceea în capcana care mă separă de mine ca să mă regăsesc gladiator în autobuz». Versurile, o spunem în treacăt, sînt semnificative și pentru universul poetic al lui Gellu Naum, pentru *elementele* ce-l constituie. În sfera sensibilității poetului intră lucrurile mici, domestice, umile, dar dimensionate poetic în aparențe insolite de o fantezie neostenită. Cu ani în urmă, în 1943, poetul ne vorbea de o năzuită oră a «unei disponibilități totale». Iată că acum, în acest *Copac-animal*, poetul ia într-o contagioasă deridere «disponibilitatea aceasta circită» a unui ins care «era convins al dracului că mutindu-se dintr-o colivie comună în alta pe măsura aripilor lui de javră ciungă infamă și indolentă înseamnă a te elibera și chiar vorbea frumos despre libertate și despre dragoste și-și flutura cioturile...». În caracterul disimulatoriu al poeziei lui Gellu Naum, aparentul, care ascunde «altceva» decît exprimă poetul, cedează locul patetismului de cea mai directă factură tocmai atunci cînd îi e ultragiată imperioasa lui nevoie de disponibilitate: «Și mă gîndeam să-l iau la goană ca să pot plînge iar ca un adevărat bărbat matur adînc jignit din nou pînă în cea mai infimă părticică a sufletului și cărnii...». Mai e de notat că unele dintre cele mai virulente versuri («și sînt extrem de satisfăcuți cînd nu le deranjează nimeni gelatinoasa siestă mentală») și frumoase («noi ne culcam pe crengi învelți în ziare cu vești despre alții») apar cînd poetul țintește indiferentismul, egoismul.

Dar băgăm de seamă că, în ce ne privește, exercițiul actului critic, în cazul de față, didacticizează o gîndire poetică ce-și refuză cu obstinație uscăciunea abstractă și întrerupe prin încremenire fluxul continuu al expresiei. O gîndire care în aventura ei lirică tinde la o apropiere și comuniune cît mai familiară cu întreg cosmosul («o lume vegetală ne privește de departe, ne trimite ilustrate ventilatoare» sau «cînd meditam cu degetul la frunte sau lucrurile ne cugetă») și o expresie mulată suplu pe o heracliteană ideație.

În fond, Gellu Naum, în ciuda dezinvolturii poeziei sale, e un moralist. Numindu-și noua sa carte «Copacul-animal», poetul, prin această îngemănare într-o mitologie personală a acestor două regnuri, se vrea interpretul și mesagerul unei lumi cît mai cuprinzătoare, dar a unei lumi eliberate de închistări, inerții, rutină, egoism... *Copacul-animal* aduce încă o dată confirmarea unui poet de *atitudine*, a unei atitudini propagate prin intermediul unui mod original de exprimare.

BATE VÎNT DE PRIMĂVARĂ LA OPERETĂ ?

de Teodora ALBESCU Fotografii de Traian PROSAN

3

5

Orice s-ar spune, oricît i-ar contesta unii vitalitatea artistică și oricît ar considera-o alții ca ieșită din gustul modern, opereta își păstrează mai departe tinerețea și forța magnetică de atracție. Publicul, publicul dintotdeauna al operetei, nu a trădat-o încă și a continuat să-i umple sălile, atras de seninătatea și accesibilitatea ei melodică, de subiectele ei spumoase, de happy-end-ul previzibil, de primadona sentimentală, de subreta năstrușnică, de fainicii ofițeri în fireturi.

Numai că această iubire a publicului pentru operetă obligă, — ca orice iubire — obligă mai mult decît s-ar crede la prima vedere, la o ținută artistică demnă, la montări cu virtuți spectacologice, la o interpretare muzicală fără cusur, obligă la o viziune *împrospătată* asupra genului, la un punct de vedere modern.

Din păcate, s-ar părea că spectacolele operetei bucureștene nu au răspuns întotdeauna — ca să nu spunem de-a dreptul că au răspuns foarte rar — acestor imperative. S-ar părea că s-au făcut prea adesea concesii, că s-au uitat pe drum nevoile de autentic, de artistic, de modern ale genului.

Cînd va deveni opereta noastră bucureșteană o instituție de artă care să dea genului tot ce i se cuvine, o rampă de afirmare a unor spectacole memorabile, iată întrebarea care ne frămîntă de mult și pe care am reluat-o și într-o discuție cu noul director al teatrului, muzicologul *Petre Codreanu*. Pentru că a răspunde acestui «cînd», înseamnă a ști, desigur, și «cu ce» forțe, cu ce mijloace, cu ce repertoriu.

«Sîntem un teatru de repertoriu...» încerca să-și definească actualul director instituția, și definiția ar fi pe deplin convenabilă genului (cealaltă posibilă — teatru de interpreți, de vedete — fiind... imposibilă în cazul de față: se știe doar că la acest capitol, cu toată prezența unor artiști valoroși, la operetă se trăiește de mulți ani într-o atmosferă îmbîcsită de mediocritate, de rutină apăsătoare, de aproximație artistică. Se știe că în puține instituții cadrele tinere se afirmă mai greu ca la operetă!)... Dar un teatru de repertoriu presupune prezența statornică, în fiecare stagiune, a unui bogat fond de montări viabile (mai ales cînd media săptămînală este de circa 7 spectacole).

De fapt, cum se înfățișează situația? Dintr-o zestre alcătuită din aproximativ 50 de titluri acumulate pe parcursul celor aproape 22 de ani de existență ai acestei scene (cam săracă zestrea!), în momentul de față rulează pe afiș doar 16 lucrări. Puțin, prea puțin față de ritmul strîns al succesiunii spectacolelor și, în consecință, puțin față de necesitatea de a apăra spectacolul de o uzură prematură. Căci practica a dovedit că programarea excesivă a unui spectacol duce în mod inevitabil la degradarea înainte de vreme a calității sale artistice (bineînțeles dacă a existat vreodată așa ceva!) și nu mai puțin la oțirea tot înainte de vreme a interesului public pentru titlul respectiv. Un exemplu: muzicalul «My Fair Lady» de Loewe se află pe scena bucureșteană de numai 3 ani. Cîtă savoare, cît farmec, cîtă strălucire artistică la premiera din 1968 și cu ce tristă imagine m-a întîmpinat în seara de 11 ianuarie 1972! Să fi fost un accident? Poate! Dar prea coincideau mulți factori (în sală, șiruri de scaune goale; pe scenă, plictis, platitudine, șarjare interpretativă etc.) pentru a crede că nivelul înalt profesionist de odinioară se menține nealterat, iar eu înclin să cred că vina nu o poartă decît abuziva programare a spectacolului în acest răstimp de numai trei ani.

Așadar, numărul de 16 titluri într-o stagiune cu reprezentații seară de seară apare insuficient; insuficient pentru ceea ce trebuie, dar prea mare pentru ceea ce înseamnă și necesitatea unei selecții pe criterii de exigență artistică.

Iată-ne prin urmare prinși într-un adevărat cerc vicios. Care este totuși soluția — pentru că din impas trebuie totuși să se iasă — pentru a scăpa din aceste contradicții interioare din viața operetei?

Se pare că noua direcție intenționează să-și alcătuiască fondul repertorial al stagiunii doar din montări ale ultimului deceniu (deci cele mai tinere spectacole ale instituției și, în consecință, cele mai puțin consumate ca timp de rulare): opțiune într-tot salutară! Cînd vîrsta maximă a spectacolelor din stagiune este de 10 ani, poți pretinde, încă, o anume prospețime artistică, dar, vai, o acută descalificare artistică se poate remarca și în montări de numai 6 ani, precum «Logodnicul din lună» ori «Secretul lui Marco Polo» (care nu sînt însă singurele!). Totodată, selecția lucrărilor presupune și respect față de...

(Continuare în pag. 13)

1

Constanța Cîmpeanu, o nouă (și fermecătoare) Pepita.

2

«Contele de Luxemburg» pe... poante.

3-4

Farmecele mereu tinere ale operetei «Vînt de libertate».

5

Gabriel Gheorghiu și Silviu Gurău, comicii de primă mînă ai operetei.

6

Printre volane, peruci și dantele, interpreți mereu întîlniți pe afișele operetei: Valeria Rădulescu, Nae Roman și Nicolae Țăranu.

OM-MAȘINĂ-MEDIU

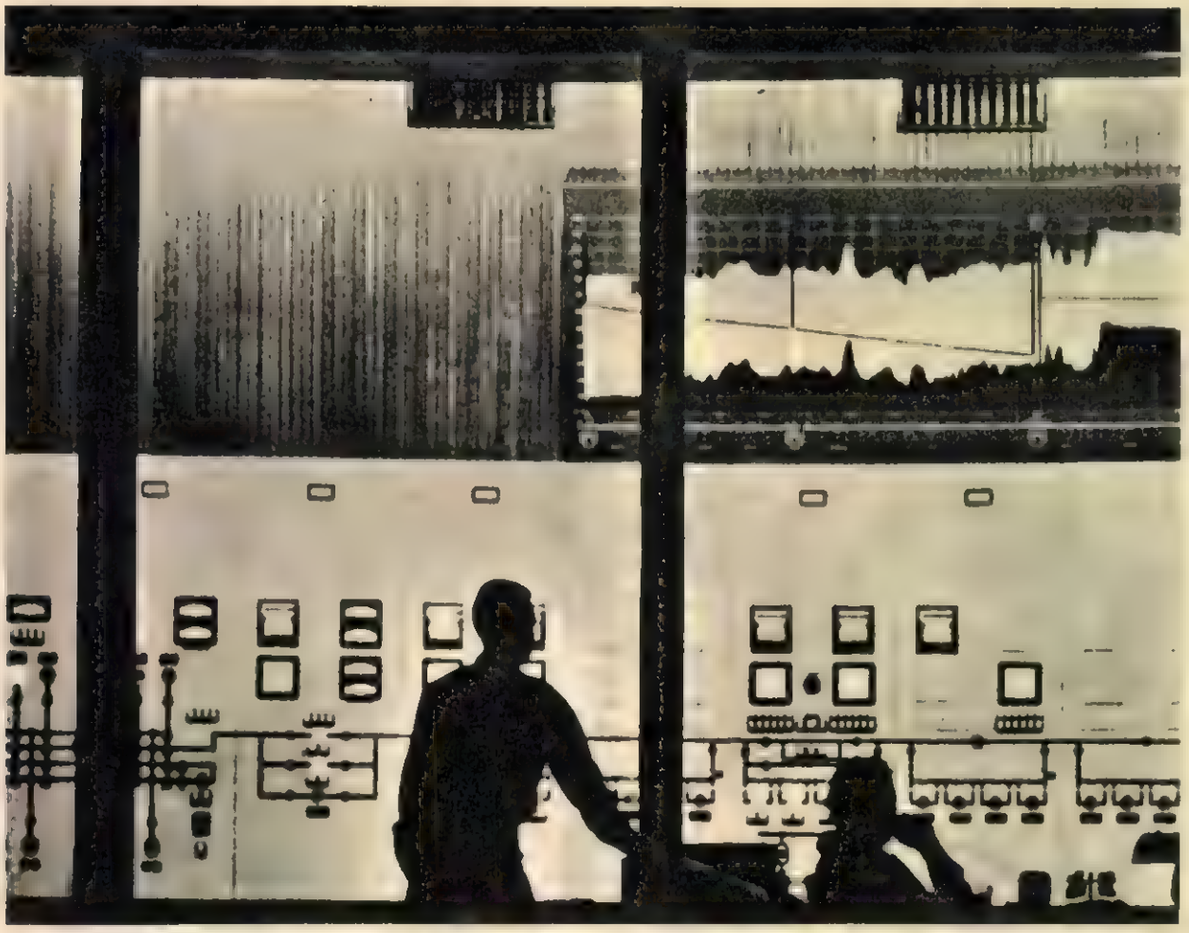

ERGONOMIE

SE VORBEȘTE TOT MAI MULT DESPRE ACEASTĂ ȘTIINȚĂ TÎNĂRĂ CARE, ÎN MOD PRACTIC, PRIVEȘTE PE TOATĂ LUMEA. DIN PĂCATE, REZULTATELE EI — UNELE DINTRE ELE SURPRINZĂTOARE PRIN SIMPLITATEA ȘI EFICIENȚA LOR — NU SÎNT ÎNCĂ CUNOSCUTE ȘI APLICATE PE SCARA LARGĂ PE CARE AR MERITA-O...

Principala condiție a existenței și dezvoltării societății umane a fost și va continua să fie munca. În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane modul în care omul participă și se integrează în procesul muncii capătă o semnificație deosebită. Or, tocmai de adaptarea, de armonizarea relațiilor om-mașină-mediu, ținînd seama de aspectele biologice, psihologice, antropometrice, sociale și, bineînțeles, tehnice, se ocupă ergonomia.

În țara noastră această disciplină constituie o preocupare relativ nouă, deși încă cu cîțiva ani în urmă unele probleme de ergonomie au intrat în atenția unor institute de cercetări științifice, de pildă, a Institutului de fiziologie, a Institutului de psihologie și a Institutului de expertiză și recuperare a capacității de muncă. Primele cursuri au început să se predea la CEPECA, la catedra de studiul muncii, începînd din 1967 și tot din acel an s-au introdus noțiuni de ergonomie în programa Facultății de economia producției de la Academia de Studii Economice.

Dat fiind interesul larg pe care îl prezintă aceste probleme, ne-am adresat unor cunoscuți specialiști cu rugămintea de a trasa cadrul general al noii științe, cu puternice și multiple implicații asupra vieții practice, și a ne împărtăși opiniile lor privind cele mai noi direcții de aplicare a ergonomiei în două domenii esențiale, și anume, în industrie și în învățămînt.

VIRGILIU ANGHELESCU,
director de studii
al Centrului
pentru perfecționarea cadrelor
din sistemul comerțului exterior

ARTA ȘI ȘTIINȚA DE A ELIMINA EFORTURILE INUTILE

Ergonomia vizează să adapteze munca la om și să adapteze omul la producție conform aptitudinilor lui, astfel încît să se optimizeze productivitatea latentă — atît cea individuală cît și cea socială — în condițiile *reducerii* efortului de energie umană. Aceasta este și principiul direcție de aplicare a ergonomiei în economia noastră.

Ergonomia trebuie să elimine eforturile inutile. Un om care depune un efort peste cel optim util va obține rezultatele necesare societății cu un plus de consum de muncă față de cel socialmente necesar, costul produselor va crește și se va declanșa o adevărată reacție în lanț, efecte negative.

Ergonomia nu se poate desfășura în afara preocupărilor pentru o mai bună folosire a resurselor societății și nu se poate aplica doar «de dragul »științei , ci «de dragul» rezultatelor.

GESTURILE GREȘITE «COSTĂ» MILIARDE

Munca este cu atît mai utilă societății cu cît prin scop, conținut și rezultate este mai bine adaptată posibilităților și cerințelor oamenilor. De altfel, această comandă socială a fost în repetate rînduri subliniată de secretarul general al partidului nostru. În expunerea prezentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 3–5 noiembrie 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea că munca trebuie să devină o necesitate și o plăcere pentru toți oamenii. Iată perfect încadrată și ergonomia în contextul general al politicii partidului și statului nostru!

Să luăm de pildă fenomenul oboselii, reacția fiziologică firească a omului în anumite condiții de solicitare. Ergonomia a arătat că oboseala poate fi prevenită. În alte cazuri trebuie redusă însăși solicitarea, căci omul nu are limite de adaptabilitate la orice nivel de solicitare. De exemplu, rezistența la efort static, la concentrația nervoasă are anumite limite «native» și «formative» bine determinate, caracteristice fiecărui om în parte.

O grupă importantă de preocupări ale ergonomiei vizează studierea gestualității. Așa cum atestă specialiștii, chiar în era automatizării consumul de energie și timp datorat unei gestualități greșite afectează foarte mult rezultatele. Ar fi greșit să-i credem pe acei specialiști care afirmă că munca fizică este un domeniu de studiu depășit și că în ergonomie nu mai trebuie să ne preocupăm de gestualitate. Să nu uităm că activități senzomotorii ca procesele de montaj sau de observare a panourilor de comandă caracterizează și vor caracteriza încă foarte mult timp, poate chiar secole, procesul de producție. O gestualitate insuficient studiată poate fi enorm de costisitoare pentru societate. Aș da doar un exemplu în ce privește economia românească. Un calcul foarte indulgent al gestualității necorespunzătoare din atelierele de croitorie, din fabricile de mobilă, la montaj etc. a arătat că mișcările de depunere la sol și de ridicare a obiectelor la fiecare loc de muncă însumează costuri de manoperă care totalizează aproape o jumătate de miliard lei anual! La acestea, desigur, trebuie să adăugăm efectele economice generate prin apariția a diferite boli, ca urmare a faptului că oamenii nu știu cum să ridice sau să depună la sol obiectele respective fără a dăuna organismului, precum și daunele pricinuite de incompleta valorificare a capacităților de producție.

STRESS» ȘI AMBIANȚĂ: SCURTCIRCUITE» EVITABILE

Ergonomia se ocupă de asemenea de influența factorilor de ambianță fizică — iluminatul, coloritul, temperatura, aerisirea, umiditatea, zgomotul — sau psihologică — considerația acordată muncitorului cu reversul său desconsiderația, interesul, cu reversul său dezinteresul, colaborarea sau necolaborarea în muncă etc.

Unul dintre factorii foarte importanți este iluminatul. Avem la noi în țară norme corespunzătoare pentru foarte multe activități, dar majoritatea specialiștilor omit faptul că *lumina necesară diferă în funcție de vîrstă*. Pentru unele activități *un om de 60 de ani are nevoie de o cantitate de lumină de zece ori mai mare decît unul de 20 de ani!* În același timp, muncitorul de 60 de ani are nevoie de cinci ori mai multă lumină decît acela de 40 de ani. Dacă dăm tînărului de 20 de ani cantitatea de lumină necesară pentru cel de 60 de ani, vederea lui va fi jenată iar productivitatea lui va scădea; dacă, dimpotrivă, lumina necesară unui tînăr o dăm unui vîrstnic el nu va vedea și va lucra mai încet, mai imprecis, mai rău, folosind mai mult simțul tactil — pipăitul. Trebuie ca muncitorul singur să știe că are dreptul *să ceară* un bec mai puternic sau mai slab, în funcție de nevoile lui individuale.

Felul în care este pregătit locul de muncă poate afecta relațiile sociale din microgrupul respectiv, și anume cea mai activă dintre relațiile care dinamizează societatea — *colaborarea*. Sociologii au stabilit, de exemplu, că multe neînțelegeri la locul de muncă intervin din cauza nepunerii la loc a mijloacelor de muncă. Cînd muncitorul începe să caute o unealtă el intră într-o stare de «stress», care produce o enervare inutilă. În acest timp el caută, și caută... și nu produce nimic, iar după aceea, în continuare, dă un randament mai mic, căci stării de «stress» trebuie să-i urmeze inevitabil o stare de deconectare. În plus, cînd lucrătorul nu găsește ceea ce-i trebuie el se gîndește în mod firesc că poate a dat unealta altcuiva, se întreabă cui a dat-o, cine este cel ce nu a pus-o la loc etc. Și totdeauna aceste căutări se încheie cu ridicări de ton, apostrofări deci prin «scurtcircuite» ale relațiilor de colaborare.

PREA MULTĂ MUZICĂ STRICĂ...

O altă problemă este aceea a muzicii funcționale. Aceasta este o problemă foarte delicată. Nu puține sînt locurile de muncă unde se transmit de dimineața pînă seara toate emisiunile de la posturile București 1 sau București 2, știri, muzică clasică, muzică «galopantă» etc. *Aceste emisiuni sînt extrem de dăunătoare!* Ergonomia a stabilit că *sub nici un motiv nu trebuie să se transmită emisiuni vorbite și nici cîntece cu cuvinte, ci numai melodii*. Aceasta deoarece cîntecele distrag atenția și produc o stare de emotivitate prin cuvintele lor; uneori oamenii își verifică chiar capacitatea de memorare învățînd textul cîntecelor în timpul lucrului; atenția lor este astfel distrasă de la procesul muncii, rezultatele calitative și cele cantitative scad substanțial.

De asemenea, ritmul muzicii trebuie corelat cu ritmul muncii. În timpul unei muzici «galopante» muncitorul își accelerează munca, dar după aceea o durată foarte mare de timp el lucrează mult mai încet! Emisiunile de muzică sînt, așadar, utile, însă trebuie alese foarte atent și date cu intermitențe pentru a fi cu adevărat funcționale.

Muzica poate evita anumite manifestări de indisciplină. De exemplu, dacă emisiunile încep cu un sfert de oră înainte de program, dar se transmit numai în ateliere și nu și în vestiare, și dacă melodiile sînt anunțate cu o zi înainte, vom vedea că unii dintre aceia care întîrzie de obicei la locul de muncă nu vor mai întîrzia, fie și numai pentru a asculta melodia preferată...

După cum vedem, ergonomia poate ajuta foarte mult la creșterea productivității individuale și sociale a muncii. Pentru aceasta însă este necesar, după părerea mea, ca

(Continuare în pag. 12)

SIMPLU DAR EFICIENT

«Amenajările» ergonomice nu se impun prin costul lor, ci prin eficiență: exemplul Combinatului poligrafic «Casa Scînteii» din București este grăitor în acest sens. Întrarea în zincografie a fost ornamentată de către însuși muncitorii zincografi, familiarizați cu arta desenului prin profesiunea lor. Ornamentația, ca și iluminarea care o pune în valoare, nu a fost făcută la întîmplare, ci după normele ergonomiei. Totul e simplu și de loc costisitor. Dar aceste «nimicuri» ajută la crearea acelui climat psihologic destins, fără de care munca nu se desfășoară cu spor.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

bucătării

Fără a fi un gurmand și fără a poseda subtila erudiție culmară a confratelui meu de breaslă, care își semnează cronica gastronomică a «Flacării» cu un pseudonim din familia cantalupilor, am încercat totdeauna să pătrund nu numai cu ochiul, dar și cu tacimul, prin bucătăriile mapamondului. Supremul rafinament într-ale gastronomiei l-am întîlnit la chinezi și pot confirma că bunul renume al bucătarilor din această parte a pămîntului este întru totul justificat. Restaurantele Pekinului, dintre care cîteva cu vechime multiseculară, și-au durat faima specializîndu-se cu strictețe în pregătirea unor bucate atît de savant perfecționate, încît rețetele lor au ajuns să fie păstrate sub adînc secret. Prin diversitatea, numărul bucatelor și rafinamentul prezentării, o masă chinezească oferită după toate regulile ospeției devine un ritual fără pereche. Simbolizînd armonia și comunicarea între comeseni, ea este totdeauna rotundă și mai ales încăpătoare și îmbelșugată. Înainte de orice, oaspeților li se pune în farfurie un șervețel de bumbac răsucit ca o clătită, din care se ridică un abur fierbinte, ușor parfumat. Europenii neavertizați se cam reped cu furculița și cuțitul în el, dar acest «antreu cald», nelipsit de la orice masă, nu servește decît la ștergerea mîinilor și eventual a feței, ritual străvechi a cărui utilitate igienică nu mai trebuie subliniată. Șervețelele o dată răcite sînt strînse și începe minuirea prin gustări a aparent dificilelor bețigașe de bambus. Lingurile sînt totdeauna din porțelan iar cuțitele nu se folosesc decît la bucătărie.

Celebra rață coaptă în cuptor pînă capătă culoarea chihlimbarului, fragedă fără asemănare, face gloria cîtorva restaurante, printre care cel din strada Jou-și 24, botezat «La rața pekineză», rămîne neîntrecut. Aici se pot mînca două duzini de bucate, pregătite după rețete strămoșești, numai din rață. Limba acestei gureșe păsări de baltă dă un fel, pipota, altul, aripioarele coapte în șofran pînă devin aurii, altul, ficatul și labele, altul, încît nimeni nu s-ar gîndi să trîntească o pasăre pe de-a-ntregul pe un maldăr de varză călită și să se mai și laude cu asta. La «Hun-bin-lou» se servesc aripioare de rechin și cubulețe de pește crud în sos alb; la «Țui-hua-lou» se pregătește o ciorbă grozavă din buze de rechin, bibani în unt și supă din cuib de rîndunică; la «Sen-lun» — creveții cu rinichi și gâsna crocantă n-au rivali; la «Ufan-ci-jai» se mănîncă piept de pasăre cu crustacee, cu șuncă și șimburi de caise; la «En-cen-țiui», broasca țestoasă tocată și coaptă în propria-i carapace nu cedează decît, poate, țiparilor prăjiți de vii în ulei de soia sau gâinii fripte pe jar din lemn de camfor. Restaurantul «Șagon-țiui» servește un «menu-fix» de numai 32 de feluri, preparate exclusiv din carne de porc și verdețuri, așa cum «Fan-șani» — specializat în arta culinară din timpul dinastiei Tin — oferă un menu în care toate bucatele sînt făcute din gâină și orez. «Ouăle negre» sînt o specialitate de mare rafinament; se servesc în crusta de lut în care au fost conservate, cu pleava de orez pietrificată pe coajă, și miezul lor vînăt are un gust la fel de inimitabil cum este gustul Roquefortului veritabil. Orezul nu se prepară decît rareori sub forma pilafului cunoscut la noi, dar, nelipsit de la orice masă, formează fundalul majorității bucatelor, de la cristalina fierturică «bob cu bob» la cele mai rafinate și mai savante produse ale patiseriei locale.

Francezii spun că civilizația unui popor începe la closet, de aceea, americanii, foarte grijulii cu păstrarea «manierelor elegante» din lumea veche, pun cuburi de gheață în pisoare; convingerea nestrămutată a chinezului este însă cea mai argumentată: civilizația începe la bucătărie. Legenda pumnului de orez este reală, dar ea aparține trecutului. Și marele zid considerat a șaptea minune a lumii, și extraordinarele performanțe tehnice ale Chinei contemporane au crescut pe pumnul acesta de orez. Dar între zid și știuța captării energiei nucleare, într-un răstimp de numai un sfert de veac, s-a interpus revoluția. China zidului, imperiul ceresc, a durat pînă în 1949. De atunci, durează China oamenilor. Masa rotundă a fost în ea, dintotdeauna, simbolul permanenței și al armoniei. Cît despre ceea ce și cum se pune pe această masă, o lume întreagă recunoaște jos pălăria!

(Urmare din pag 11)

fiecare lucrator sa cunoască cerințele esențiale ale ergonomiei, să o practice în munca sa.

CONTROVERSE

Problema cunoștințelor de ergonomie este larg discutată și disputată. Chiar la noi în țară mai există controverse dacă aceste noțiuni trebuie predate în masă, în mod organizat, cînd și unde. Cu atît mai stranie mi se pare această dispută cu cît unele din tezele care fundamentează ideologia partidului nostru și care au fost elaborate de Marx într-un timp cînd nici nu se inventase numele de ergonomie, arată că e necesar ca fiecare om să-și gospodărească unica lui avere, forța de muncă, ca un gospodar înțelept și econom. De asemenea, Lenin recomanda ca noțiunile pe care le regăsim astăzi în ergonomie să intre ca «bagaj» obligatoriu de instruire *încă din școlile elementare*.

La noi unii preconizează ca preocupările de ergonomie să rămînă în cadrul unei echipe complexe formate din economiști, medici, psihologi, ingineri, sociologi, în afara acestei echipe neflind indicat să se desfășoare vreo activitate ergonomică. Consider teza greșită și depășită. Nu este posibil ca fiecare întreprindere să aibă fie măcar și un singur specialist de ergonomie — fără a mai vorbi de o echipă întreagă — pentru simplul motiv că în lume există milioane de întreprinderi, iar specialiști în ergonomie nu existau în urmă cu doi ani decît 1 300–1 500 în întreaga lume!

Care ar fi atunci soluția? Ca fiecare om, potrivit activității și răspunderii lui, *să învețe ergonomie pentru a o aplica el însuși și a cere și altora să o aplice*. Muncitorul să învețe în școala profesională sau la cursul de calificare noțiuni de ergonomie legate de activitatea lui, maistrul să-și însușească cunoștințele necesare privind toate activitățile pe care le conduce el, inginerul — pentru a concepe proiectarea utilajelor și în funcție de noțiunile de ergonomie. De altfel, după părerea mea, proiectele oricărei mașini, instalații sau hale industriale ar trebui să fie avizate de medici, fiziologi, psihologi, economiști.

DACĂ S-AR APLICA...

Economiștii ar trebui să cunoască mai multă ergonomie. Din acest punct de vedere ne situăm printre cele mai avansate țări. Academia de Studii Economice este singura instituție de învățămînt superior care a introdus primele lecții de ergonomie încă din 1967.

O inițiativă lăudabilă a fost luată de CEPECA. Această instituție, care azi face parte din Institutul central de pregătire și perfecționare a cadrelor de conducere din economia și administrația de stat, a organizat în 1970 cursuri pentru o mie de profesori de organizare a producției și a muncii, din școlile profesionale și tehnice. Este o acțiune pentru care sîntem invidiați de multe țări... Dar inițiativa nu a avut efectul și ecoul cuvenit în practică. Programa analitică din școlile profesionale și din alte instituții de învățămînt încă nu s-a modificat, astfel ca tinerii muncitori, tehnicieni și maiștri să vină în întreprinderi cu un bagaj suficient de cunoștințe de ergonomie. Acest lucru ar fi extrem de important dacă ținem seama că economia noastră absoarbe anual aproximativ 180 000–200 000 absolvenți, deci noi tineri tehnicieni, muncitori etc. Dacă ei ar cunoaște cerințele ergonomiei și le-ar aplica la munca lor, s-ar obține curînd rezultate uriașe.

Dacă avem în vedere perspectivele și direcția social-economică spre care trebuie să orientăm preocupările de ergonomie, aceea a relațiilor sistemului integrat «om-mașină-om», instruirea la scară generală a tuturor lucrătorilor cu noțiunile de ergonomie devine o necesitate stringentă.

BĂTĂLIA DECIBELILOR

Zgomotul este adeseori cauza oboselii, a nervozității și a reducerii rezultatelor muncii. El micșorează posibilitatea de atenție și concentrare, slăbește percepția și capacitatea de reacție, diminuează dexteritatea. Mai puțin afectate sînt activitățile fizice, care nu necesită prea mare precizie sau coordonare. Cu totul alta este situația activității mintale: cercetările au stabilit că zgomotul diminuează productivitatea muncii de concentrare cerebrală cu 50–60 la sută!

«Contraofensiva» trebuie să pornească de la însăși concepera mijloacelor de muncă, a utilajului, astfel încît să producă cît mai puțin zgomot, iar construcțiile, instalațiile și organizarea producției trebuie să limiteze la maximum propagarea acestuia.

În sfîrșit, organele auditive ale muncitorilor se cer protejate. Dispozitive simple de protecție auditivă individuală (de pildă, dacă tamponul de vată băgat în urechi este în prealabil muiat în parafină) au dus la reducerea zgomotului perceput de muncitorii din țesătorii de la 96 la 85 decibeli și la creșterea productivității cu 12 la sută; micșorarea zgomotului în centralele telefonice de la 50 la 35 decibeli a redus greșelile de formare a numerelor cu peste 40 la sută. Aceste cîteva exemple izolate dovedesc cît de greu ajtînd în eficiența economică un factor care nu este încă apreciat la justa valoare de multe cadre economice: decibelii.

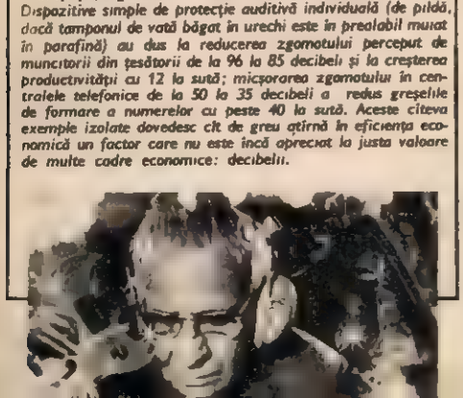

ROMEO DĂSCĂLESCU,
director general adjunct în Ministerul Educației și Învățămîntului

O NOUTATE: ERGONOMIA ÎN ȘCOALĂ

Care poate fi contribuția ergonomiei la o însușire mai temeinică a cunoștințelor de către elevi? Iată o întrebare extrem de actuală și cu importante implicații în procesul de învățămînt de azi și de mîine. Mă refer la *ergonomia învățămîntului*, care își propune un model ergonomic al procesului de învățămînt.

Învățămîntul reprezintă un sistem complex și dinamic al cărui componenți principali: profesor-elev, sînt în relații de muncă cu un anumit specific. Procesul de muncă se soldează cu un produs finit, unic și original, mereu pasibil de perfecționări — Omul — cu plusul de calități dobîndite și dezvoltate în cursul școlarizării. În acest context, constituirea ergonomiei învățămîntului este nu numai firească dar și promițătoare pentru optimizarea condițiilor de învățătură, a sistemului de predare, a asimilării de cunoștințe și a capacității de a le transfera în activități. În viziunea ergonomică omul și munca sa (mijloacele de muncă, condițiile tehnico-organizatorice și social-morale) reprezintă un sistem *unitar* ale cărui componente se intercondiționează. Asigurarea unor relații *echilibrate* între componentele sistemului stă la baza unității sale funcționale și a viabilității lui.

Prin caracterul ei prospectiv, ameliorativ și integrativ ergonomia în învățămînt beneficiază, în formele adecvate, de rezultatele obținute în ergonomia activităților, ergonomia informațională, topoergonomie, bioergonomie etc

UN MEDIU ADECVAT, UN DIALOG ACTIV ÎNTRE PROFESOR ȘI ELEV

Un prim obiectiv al ergonomiei în învățămînt îl constituie crearea unui *cadru material* adecvat. Este vorba de dotarea claselor și laboratoarelor cu utilaj și materiale didactice care să satisfacă cerințele ergonomice, un iluminat corespunzător, organizarea spațiului, soluții arhitectonice funcționale în construirea școlilor. Importantă este și studierea parametrilor *medicali*, a rezistenței la efort, a relației dintre solicitare și capacitate. Aceste considerente trebuie să stea la baza «încărcăturii» lecțiilor, a cantității de informație transmisă, a programării pauzelor etc. Asigurarea unui maxim de eficiență în cadrul unui confort optimizat — iată deci, în rezumat, obiectivul urmărit.

După cum reiese din cele de mai sus, «proiectarea» procesului de învățămînt nu poate fi asumată numai de un pedagog, ci de *o echipă cuprinzînd un medic, un psiholog, un sociolog, un inginer etc.*

Nu numai mediul material, dar și *condiția psihică* are o importanță deosebită. Abordarea ergonomică a procesului de învățămînt înseamnă explorarea căilor celor mai eficiente de dezvoltare a capacităților intelectuale ale elevului, a creativității gîndirii lui, *realizarea echilibrului dintre cantitatea de informație și calitatea ei*. Se urmărește crearea unor relații de lucru, de dialog, între profesor și elev, înlocuirea vechilor relații «de sus în jos», în care profesorul comunică și elevul primește și reproduce cunoștințe, printr-un rol activ al elevului în asimilare. Acest lucru se obține, între altele, prin deplasarea activității spre laboratoare, spre ateliere, spre activități productive. Înfăptuirea concretă a celor învățate oferă elevilor acel sentiment de realizare, de utilitate socială a eforturilor depuse, care este indispensabil creării unui mediu psihic propice unei activități susținute. Ea deschide elevilor o gamă mai largă de opțiuni profesionale. În acest sens consider că măsurile adoptate de partid și guvern pentru legarea mult mai strînsă a învățămîntului de practică vor stimula rolul activ al elevului și relația profesor-elev.

SE ELABOREAZĂ UN SISTEM DE INTEGRARE A ERGONOMIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

O problemă însemnată pentru dezvoltarea ergonomiei o constituie formarea cadrelor de ergonomie. La unele facultăți din învățămîntul universitar și tehnic se predau din anul universitar 1970–1971 noțiuni de ergonomie sub formă de capitole integrate în conținutul unor discipline. S-a urmărit astfel familiarizarea viitorilor specialiști cu modul de abordare ergonomic al propriei lor specialități. Ergonomia e o specializare; ea se adaugă deci calificării de bază.

În prezent, un colectiv elaborează un sistem de integrare a problemelor de ergonomie în învățămîntul liceal și universitar.

Interviuri realizate de Irina VIANU

sport

de Victor BĂNCIULESCU

începem de mîine?

Cineva foarte apropiat modului nostru de gîndire deplîngea deunăzi faptul că foarte mulți copii preferă postura de spectator celei de practicant al exercițiilor fizice. Din tribuna stadioanelor sau din fotoliul așezat în fața televizorului, spectacolul sportiv poate fi foarte atractiv, dar el nu va putea înlocui niciodată practica sportivă efectivă.

Ce determină înclinarea la această balanță a opțiunilor? Ce-l face pe copil să prefere poziția sedentară (cu fermecătorul avantaj al «vizionării spectacolului») și nu activitatea, mișcarea, poziția dinamică decît, nici ea lipsită de avantaje, e adevărat ceva mai greu sau abia mai tîrziu sesizabile (deși jocul, de pildă, oferă satisfacții imediate)?

Dincolo de simptomele nefaste ale vieții citadine moderne, unii sînt tentați să acuze lipsa acută a bazelor sportive (ceea ce e doar în parte adevărat), neglijînd imprejurarea că pe același stadion, în care a ales tribuna, copilul putea foarte bine alege și arena!

După opinia noastră aci este vorba nu de o bază materială, ci mai curînd de o mentalitate. Copiii noștri nu cresc — din păcate — într-un climat sportiv, ei învață mult prea devreme să pretindă beneficiul comodității, să se dedea lenei fizice (cel mai adesea cumulată cu cea spirituală). De ce se întîmplă așa? La asta ar trebui să mediteze marele conclav al părinților.

Bunul nostru prieten D.B. se minuna nu demult de tandemurile tată-fiu sau mamă-fiică, recunoscute pe ulicioarele Scheiului, urcînd pe la pietrele lui Solomon, pe drumul vechi și pe scurtături, spre recreația de sfîrșit de săptămînă din Poiana Brașovului. Se minuna amicul de opțiunea aparent irațională a celor porniți în drumeție cu ranițele în spinare, ca să ajungă în final tot acolo unde el însuși, cu propriul său copil, va ajunge mai repede, mai confortabil (dar mai scump, asta a uitat-o), folosind mijloacele motorizate pe șoseaua nouă.

Cerem iertare pentru dezvăluirea acestei uimiri, dar credem că aci stă simburele problemei. Sînt părinți care-și încurajează copiii cînd optează pentru sport, precum sînt alții care le cer socoteală în primul rînd pentru pingelele tocite!

Iată o adevărată problemă de igienă socială. Sîntem datori să formăm la copii, încă de mici, deprinderi cu care ei să rămînă, ca o moștenire purtată prin viața întreagă, în așa fel încît atracția spre exercițiul fizic să fie firească și să nu aibă nevoie de invitații parafate administrativ. Deschiderea geamului, gimnastica de dimineață ca și spălatul pe dinți, excursia de duminică (nu cu mașina lui tătucu pînă la prima cabană care servește Campari!) pe jos, cu rucsacul, joaca în aer liber, preferința pentru soare și apă (nu pentru umbră și moleșeală), pentru zăpadă și gheață — iată căile spre formarea mentalității de care avem nevoie. Cu asemenea fel de a gîndi, nici un părinte nu se va mai opune încercării, chiar întîmplătoare, a copilului său de a prefera sportul, nu se va mai opune nici tentativelor uneori disperate ale pedagogilor (citeodată prea tîrziu inițiate) de a invita pe copii la sport.

Vorbim adesea despre sportivi, considerîndu-i parcă o categorie aparte a societății, uitînd că de fapt *ținuta sportivă*, ținuta dreaptă, semeață, voinicia, bărbăția mijind în aspectul exterior ar trebui să fie proprii tuturor tinerilor noștri. Anii de școală, anii de armată ar trebui să contribuie la modelarea unei asemenea ținute (dacă nu chiar s-o determine). Potrivit acestei raționament, educația fizică ce incumbă școlii (dar și părinților) nu se predă, ci se realizează. Pe un plan superior, am putea spune că în cadrul educației fizice are loc trecerea unei experiențe sportive acumulate de la o generație la alta.

Mentalitatea sportivă devine astfel corolarul educației fizice. Eforturile pedagogice vor fi ușurate într-un climat sportiv.

Dacă ar fi să prelungim aceste cîteva însemnări fugare, ar trebui să pomenim de mult vehiculata expresie a *mișcării sportive*. Ei bine, mișcarea sportivă trebuie să devină cu adevărat o răscolitoare activitate, în primul rînd în modalitatea de gîndire a cetățenilor, în concepțiile lor.

Începem de mîine? Doar cinci minute de gimnastică, dimineața, în baie sau în fața ferestrei larg deschise în dormitor...

adaptare și transformare

de Henri WALD

Animalele se adaptează la mediu, oamenii îl transformă. Prin invenția uneltei și a limbajului, acțiunea spontană asupra mediului devine muncă dirijată conștient. Opunîndu-se mediului, prin unealtă și limbaj, omul nu se mai adaptează la mediu, ci adaptează mediul la el. Însă, la început, uneltele și limbajul au fost prea rudimentare ca omul să poată reflecta «Necunoscutul», din spatele lucrurilor asupra cărora acționa, sub forma «Esențelor». Mii de ani, oamenii au reflectat «Esența» sub forma individualizată a unor ființe demiurgice. Și deoarece nevoile lor creșteau mai repede decît puterea pe care o aveau asupra naturii, oamenii au încercat să înțeleagă și să SE înțeleagă cu «Necunoscutul» prin mituri și magie. A trebuit să treacă multă vreme pînă cînd miturile au devenit teorii și magia a fost înlocuită cu practica științifică.

Dacă adaptarea animalului la mediu nu are nevoie decît de oglindirea directă a individualului, a fenomenului, a întîmplătorului, a unui viitor nemijlocit legat de prezent, munca umană are neapărat nevoie de reflectarea mediată a generalului, a esențialului, a necesarului, a iterativului. Animalele nu se pot desprinde de fenomen pentru a începe cunoașterea esenței. Fără unelte și limbaj nu este posibilă cîștigarea acelei independențe relative față de mediu, strict necesară gîndirii. Neîncetat bombardate cu informații din partea mediului înconjurător, animalele nu se pot «retrage» pe platforma mai înaltă și mai calmă a limbajului, de unde poate fi descoperit ceea ce este general în lucrurile individuale. Animalele nu dispun de stabilitatea relativă a cuvintelor pentru a putea detecta, astfel, stabilitatea relativă a proprietăților generale. Numai omul este capabil să pătrundă dincolo de individualitatea lucrurilor, deoarece numai el a fost în stare să inventeze singurul instrument — *limbajul* — cu ajutorul căruia se poate face abstracție de însușirile individuale și se poate, astfel, cristaliza reflectarea generalului în forme logice. Limbajul este singura cale prin care omul poate «scormoni» fenomenele pînă ce dă de esența lor. Colaborînd în lupta cu natura, oamenii simt nevoiți să comunice comunității ceea ce este comun și deci comunicabil din diversele lor experiențe individuale. Rostind *cuvinte asemănătoare* on de cîte ori aveau de-a face cu lucruri *asemănătoare*, oamenii au izbutit să facă abstracție de proprietățile individuale și să reflecte, în cele din urmă, pe cele esențiale. Fiind principalul mijloc de comunicare umană, limbajul devine și principalul instrument al gîndirii. Cuvîntul, ca semnal al semnalului, cum spunea Pavlov, este produsul unei instanțe cerebrale cu o structură morfofuncțională calitativ superioară pe scara filogenetică. Cuvîntul stimulează, prin intermediul căilor auditive și vizuale, ariile analizorului cortical, scurtcircuitînd instanțele inferioare ale oglindirii senzoriale și generînd, astfel, posibilitatea gîndirii, a abstractizării și generalizării.

Unii psihologi mai confundă și astăzi *existența* proprietăților generale în lucrurile la care se adaptează animalele cu *reflectarea* acestora de către animale. Ei pretind că nu *reflectarea* generalului deosebește oglindirea animală de cunoașterea umană, ci *autonomizarea* cunoștințelor generale în concepte. Însă reflectarea proprietăților generale nu poate fi anterioară formării conceptului. Stabilitatea relativă a esențialului nu poate fi cunoscută decît prin stabilitatea relativă a formelor logice. Oricît de apropiate filogenetic de om, animalele nu pot oglindi decît individualitatea lucrurilor și, cel mult, asemănarea dintre ele. Cunoașterea generalului este exclusiv conceptuală. Pisica nu știe că bea «lapte», ci bea ceea ce numai oamenii știu că este «lapte». Oamenii pot transforma natura, deoarece pot anticipa, cu ajutorul conceptelor formate în cuvinte, rezultatele intervenției lor în mersul lucrurilor.

Însă transformarea naturii de către om nu anulează adaptarea omului la natură, ci i se adaugă doar. Omul nu trăiește numai în noosferă, ci și în biosferă. Transformînd natura, oamenii trebuie să țină seama de faptul că, la un moment dat, zestrea lor biologică nu va mai fi suficientă pentru a se acomoda la mediul nebiologic și chiar antibiologic pe care și l-au creat. Numai un imens efort de constrîngere intelectuală va mai putea salva, atunci, situația. Transformarea naturii nu înseamnă distrugerea ei, ci folosirea ei la construirea culturii. Restabilirea echilibrului dintre natură și cultură, dintre adaptare și transformare, cere omului contemporan să-și folosească în mai mare măsură principala sa caracteristică naturală: enormul său creier. Prin forța sa intelectuală, omul poate trece de la actuala evoluție pe care o «suferă» la un progres social pe care să-l «conducă». Este tocmai ceea ce înfăptuiește socialismul. Adaptarea omului la nevoile «Mașinii» este efectul fatalismului, nu realismului. Realismul cere adaptarea mașinii la nevoile omului.

BATE VÎNT DE PRIMĂVARĂ LA OPERETĂ?

(Urmare din pag. 8-9)

Adriana Codreanu, Nicolae Tăranu și Aurel Grămescu în «Ana Lugojana».

«Principiul proporționalității stilistice este un element esențial în alcătuirea unui repertoriu de cultură. O judicioasă reprezentare a principalelor școli și epoci din literatura de gen constituie însă pentru teatrul nostru o problemă de perspectivă, pînă în prezent existînd la noi o evidentă predilecție pentru filonul vienez»...

...Îmi spunea în continuare Petre Codreanu. Într-adevăr, pe lista spectacolelor predomină trei nume: Lehar, Strauss, Kalman. Bineînțeles că ne aflăm în sfera unei muzici de nedezmințit farmec, de genială inspirație, ce incită mereu, generații după generații, ascultătorii. Dar structura unui repertoriu presupune neapărat un larg orizont artistic, însă despre ce fel de «larg orizont» poate fi vorba cînd de pe afișele operetei lipsesc, de pildă, spectacole aparținînd școlii clasice franceze, adică tocmai școala ce a născut genul de operetă ?! Cît privește repertoriul modern, aici nici măcar nu mai poate fi invocată celebra scuză despre așa-zisa «criză artistică a creației de gen», atît de dragă scenelor de operă; și nu poate fi invocată pentru că în domeniul operetei secolul nostru a repurtat pînă acum un număr apreciabil de răsunătoare succese. Să ne mulțumim atunci doar cu «Secretul lui Marco Polo» (mai ales că lipsa de ținută profesională a spectacolului anulează de fapt orice interes artistic) și cu «My Fair Lady»? Problema se cunoaște, și îmbucurător apare faptul că instituția bucureșteană a și preconizat soluționarea, pe cît posibil grabnică, a acestei situații. Dincolo de aspectele amintite, o justă orientare repertorială implică ca datorie de onoare valorificarea patrimoniului național. Și-n această ordine de idei, directorul teatrului mi-a precizat:

«Ducem o politică repertorială de afirmare a spectacolului de operetă românească».

Din totalul celor 16 titluri ale prezentei stagiuni, o treime s-a rezervat creației originale: «Soarele Londrei» de Florin Comișel, «Ana Lugojana» și «Plutașul de pe Bistrița» de Filaret Barbu, «Lăsați-mă să cînt» de Gherase Dendrino și «Se mărită fetele» de George Grigoriu. Proporția de 1/3 între național și universal se păstrează și în ceea ce privește principiul de programare a spectacolelor, fapt ce îngăduie un proces mai susținut de promovare a lucrărilor românești de gen. Meritul inițiativei rezultă de la sine, căci nu este suficient să scoți una sau două premiere originale pe an, pentru a fi cu conștiința împăcată. Mult mai importantă rămîne întrebarea ce se întîmplă pe urmă, care e ritmicitatea aducerii spectacolului pe afiș, element de bază pentru «a pierde» sau «a împune» un titlu.

Consecințele prezentei formule organizatorice? Față de alte stagiuni, cînd media a coborît sub 10 reprezentații de operetă românească, în momentul de față, după 5 luni de activitate artistică, s-a depășit cu mult cifra de 100. Este o realizare!

Nu lipsește nici perspectiva unor noi asimilări de lucrări originale contemporane și aceasta în condițiile în care după afirmația tovarășului Petre Codreanu:

«Producția de operete românești... ne oferă totuși posibilitatea de a alege»...

Încă o realitate, așadar, ce obligă la exigență și înaltă responsabilitate etico-profesională. Cu atît mai superioară și mai fructuoasă devine această activitate cînd include și o muncă stăruitoare, începută din vreme, cu autorii, deci o cunoaștere a partiturilor înainte de finisarea definitivă în vederea eventualelor sugestii de îmbunătățire. O astfel de activitate desfășoară teatrul bucureștean de operetă, investind în acest scop chiar și o muncă de repetiție. Din dorința de a favoriza formarea celor mai juste, mai concludente păreri asupra unei lucrări originale, organizarea audiției antrenează și un grup din forțele interpretative ale instituției (actori, soliști și cor), deci nu numai o trecere în revistă la pian. Bineînțeles că, în asemenea condiții, punctul de vedere rezultat prezintă o mult mai mare garanție de valabilitate și totodată o mult mai mare putere de convingere asupra calității lucrării. Pînă acum au fost audiate în această stagiune operetele: «Spune inimioară, spune» de Elly Roman, reținută ca premieră de deschidere a viitoarei stagiuni (lucrarea evocă momentul Enăchiță Văcărescu — epoca de cristalizare a limbii literare românești), «Leonard» de Florin Comișel, «Neveste fără bărbați» de Filaret Barbu; urmează audiția operetei «Poveste de pe pod» de George Grigoriu. Muncii de recrutare a realizărilor naționale de gen i se alătură preocuparea de a reîmprospăta repertoriul și cu valori din creația universală. În ansamblu, 3 sau 4 premiere ne așteaptă în anul viitor; cu alte cuvinte, un ritm relativ strîns de înnoire a afișului de spectacole; strîns pentru disponibilitățile teatrului, dar nu și pentru dezideratul stringent de-a alunga de aici balastul apăsător de mediocritate.

Mi-amintesc că, la un moment dat, discutînd despre viabilitatea unei montări, Petre Codreanu afirma:

«Un spectacol bun și bine lucrat poate rezista la operetă și 10 ani».

În principiu, e foarte adevărat; probabil că tot în principiu s-a gîndit și interlocutorul meu, căci altfel... Ce-i drept, «titluri bune» găsim în repertoriul scenei noastre de operetă, dar ca să fie și «bine lucrate», aceasta mai rar! Cînd spunem acum că majoritatea spectacolelor sînt slabe, afirmația implică o condamnare artistică, prefigurată de fapt încă de la premiera respectivă. Și aproximația începe cu însăși mentalitatea ce stăruie în domeniul traducerilor de librete. Ce grad de seriozitate profesională atestă o versiune românească de operetă («Contele de Luxemburg», pentru a da un singur exemplu) realizată conform principiului: pe de o parte tăieri masive din partitura originală, pe de alta, completarea cu împrumuturi muzicale după plac din creația aceluiași compozitor sau, de ce nu, din creația altui compozitor. Ingenioasă metodă!!! Ca să nu mai vorbesc apoi despre lungimi, repetări obositoare, despre calitatea literară slabă a textului, despre poante de un îndoielnic bun-gust etc., etc...

În ceea ce privește regia, sa reflectă de obicei cu fidelitate o mare și frumoasă tradiție de gen; numai că între timp, o dată cu vremea noastră s-au produs și mutații de gust! În consecință, nu mai ține, de pildă, spectacolele supradimensionată a funcției divertismentului coregrafic în spectacolul de operetă. Apoi, șabloanele, manierismele și, în general, cultivarea întregii recuzite a convenționalismului anacronic își lasă în mod obositor amprenta pe imaginea montărilor acestui teatru. S-ar putea replica: dar publicul aplaudă, se amuză. Aplaudă? Dar oare nu de multe ori din complezență? Se amuză? Îi încîntă bufoneria, burlescul, șarjul? Poate pentru că așa l-am educat, pentru că l-am obișnuit să primească doar comicul gros, pentru că nu i-am descoperit taina plină de farmec a subtilității, a rafinamentului profesional.

«Suprasolicitarea cîntăreților datorită insuficienței de cadre; lipsuri stringente la unele compartimente solistice; mult prea puțin tineret față de cerințele unui spectacol de operetă, iar dincolo de toate acestea, foarte mulți interpreți inegali în munca cu ei înșiși»...

...sînt justificările aduse dintr-o respirație de interlocutorul meu, și adevărul e că sînt cît se poate de îndreptățite. Da, a fi adevărat artist de operetă nu e deloc simplu. Îl dorim cu un fizic plăcut, îl pretindem să știe la fel de bine să cînte, să dea replica, să danseze. În consecință, se cere talent, profesionism și muncă, o cantitate imensă de muncă, însușiri pe care le aflăm la nume ca: Maria Wauvrina, Constanța Cîmpeanu, Vali Niculescu, Adriana Codreanu, Toni Buiacici, George Hazgan... și probabil și la alți cîțiva. Marea majoritate a celorlalți însă... Iată de ce inegalitatea și mediocritatea profesională devin dominantele, emblema activității desfășurate de scena bucureșteană de operetă atît în ansamblu cît și pe compartimente (orchestra teatrului cel puțin...!). Ieșirea din impas? Posibilă numai printr-o...

«Luptă împotriva improvizației, a aproximației și diletantismului, căci vrem să transformăm teatrul nostru într-un teatru de înalt profesionalism...»

suna concluzia discuției cu Petre Codreanu. Nobilă aspirație, dar grea misiune.

Totuși, nu imposibilă. O dovadă concludentă — recenta premieră a operetei «Vînt de libertate» de Dunaevski. A fost o surpriză aproape șocantă calitatea acestei noi montări. Nimic din praful rutinei de altădată. Poate nu reușesc pe deplin toate căutările, dar, oricum, se încearcă «ceva», se exclude șablonul, schema rigidă, iar pînă la urmă se descoperă de fapt un teren artistic virgin pentru instituția de pe Splai. Ni se oferă deci o «versiune posibilă» de spectacol de operetă cu suflu modern.

Interpreții iau calea subțirimii profesionale, a rafinamentelor de interpretare. Corpul de balet renunță în sfîrșit la funcția sa strictă de divertisment, la «serialul său de recitaluri coregrafice», pentru a se integra organic în evoluția scenică (coregrafia Adriana Dumitrescu). Orchestra sună, ce-i drept, tot tare (deficiență notorie), dar, oricum, sună corect, îngrijit și-n concordanță cu soliștii și corul (la pupitru Liviu Cavassi). O mînă sigură regizorală se proiectează pe monotonia vechilor tipare, o prezență originală a unei fantezii artistice și a unui subtil simț scenic, în general a unui subtil om de teatru: Toni Buiacici. Calde aplauze pentru curajul Adrianei Codreanu de a ataca rolul jucat odinioară de marea Maria Wauvrina; multă prospețime comică la cuplul George Hazgan–Emil Popescu, la N. Ionescu Dodo–Virgil Bojescu... nerv, vigoare interpretativă la majoritatea distribuției. Admirația supremă o păstrez totuși pentru două evoluții: Constanța Cîmpeanu (model de adevărat artist complex de operetă) și Octav Enigărescu (demn succesor în rolul Gali al lui Petre Ștefănescu Goangă). Că sînt și aspecte discutabile, că am fi așteptat de la unii interpreți mai mult? Este adevărat! Dar esențialul îl constituie faptul că prin această premieră, «după atîta frig și ceață», iată că la operета bucureșteană a început să adie «un vînt de primăvară». Să fie într-un ceas bun!

A DOUA TINEREȚE A PĂMÎNTULUI

1

2

3

1 *Poate părea paradoxal că începem ilustrarea unui articol despre agricultură cu o imagine de la o unitate industrială. Realitatea e că premisa principală și obligatorie a succeselor agriculturii o constituie dezvoltarea impetuoasă a sectorului A. Azi industria noastră poate «alimenta» din plin agricultura cu tractoare, mașini agricole, îngrășăminte și substanțe chimice.*
Iată cîteva cifre privitoare la pasul realizat în dotarea tehnică a agriculturii. În 1938 exista la noi un tractor pentru 2 500 hectare de pămînt, adică în total vreo 4 000 tractoare. În primul an al acestui cincinal dispuneam de un parc național de 114 000 tractoare (un tractor la 85 hectare), 52 000 semănători, 48 000 combine, precum și numeroase alte mașini agricole, iar la sfîrșitul cincinalului agricultura va beneficia de puterea a 120 000 tractoare și, în general, de un utilaj agricol bogat, diversificat și de mare randament.

2 *Și fiindcă am ajuns la capitolul științe agricole, e locul să amintim că în acest an de început al deceniului II al agriculturii cooperatiste avem în țară 21 de institute și stațiuni centrale de cercetare, 37 de stațiuni de cercetare teritoriale în care muncesc pentru prezentul și viitorul agriculturii noastre 7 000 de cercetători și lucrători științifici.*

3 *Agricultura noastră a primit în 1938 vreo 3 000 tone îngrășăminte substanță activă, iar în 1971 cam 650 000 de tone. Și totuși nu sîntem mulțumiți. Am făcut prin '55—'65 greșeala de a renunța la unele sarcini de plan privind producerea îngrășămintelor chimice. Acum ne-am propus «să tragem tare», să recuperăm progresul, cîștigul potențial la care singuri am renunțat. Trebuie să ne ținem cuvîntul și să-i dăm agriculturii, alături de diferite alte produse chimice, 2 000 000 tone de îngrășăminte substanță activă.*

de I. **NICOLAE**

Primăvara anului acesta ne aduce bucuria unui eveniment special, a unei aniversări: zece ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră.

1962-1972, iată un deceniu despre care, parafrazîndu-l pe Reed, putem spune că a zguduit lumea noastră agrară, a implicat-o într-un proces revoluționar cu profunde dimensiuni economice, politice, sociale și de conștiință.

Economice, pentru că a înlocuit proprietatea individuală cu cea obștească; pentru că a lichidat baza economică a exploatării; pentru că i-a asigurat acestei ramuri a economiei o dezvoltare a bazei tehnico-materiale fără precedent; pentru că a făcut din ea, din agricultură, un puternic izvor de aprovizionare a întregii țări, potrivit cerințelor de consum mereu mai pretențioase ale întregului popor; pentru că a făcut din agricultură o sursă de bunăstare materială a întregii țărănimi; în sfîrșit, pentru că, prin generalizarea relațiilor de producție socialiste, a dus la crearea economiei unitare în țara noastră.

Sociale, pentru că a făcut din țărănime pur și simplu o clasă nouă; pentru că a făcut-o stăpînă atît pe mijloacele de producție cît și pe produsele muncii sale; pentru că a angrenat-o în relații de producție echitabile și demne; pentru că a determinat schimbări de esență în însăși structura ei socială.

Politice, pentru că a făcut din țăranul nostru un om politic activ; un aliat, un copărtaș de nădejde al muncitorului în munca uriașă de făurire a unei noi orînduiri sociale.

De conștiință, pentru că toate transformările acestea nu s-au petrecut nici în afara, nici la suprafața sufletului oamenilor. Și de aceea poate cea mai mare victorie a acestor zece ani vine din înfrîngerea vechilor mentalități formate și moștenite din generație în generație de-a lungul a multor zeci de zeci de ani; vine din înfrîngerea conservatorismului față de ce a fost și înfrîngerea îndoielilor față de ce va fi; vine din minunata forță interioară a acestor milioane de oameni care au fost în stare să sfarme o tradiție pentru a pune sămînța primului rod al unei noi mentalități; într-un cuvînt, vine din puterea conștiinței lor de a alege, de a opta politic, de a înțelege istoria cu mintea proletarului, a comunistului.

Iată de ce se poate spune că acești zece ani confirmă faptic înțelepciunea științifică a liniei politice a partidului nostru de unire a țărănimii muncitoare în cooperative agricole de producție.

Și iată de ce se poate spune — cu tot respectul — că acești zece ani sînt ani de muncă multă, de frămîntări cruciale ale conștiinței, de căutări febrile, de eșecuri și reușite; și iată de ce se poate spune că ne-am cîștigat pe merit dreptul la bucuria împlinirilor de azi.

Fără îndoială, primăvara lui 1972 este o primăvară specială. Primăvara de început a celui de-al doilea deceniu al celei de-a doua tinereți a pămîntului. Pentru că, tot fără îndoială, socialismul i-a adus pămîntului și lucrătorilor lui o a doua tinerețe.

*

Am adunat în aceste pagini cîteva imagini—din păcate puține față de mulțimea celor oferite de realitate—ale împlinirilor deceniului cooperatist al agriculturii. Și vă propunem să le priviți invocînd totodată, cu ochii minții și ai memoriei, imaginile «Semănătorului» lui Octav Băncilă, ale «Țăranilor» lui Corneliu Baba, cea de «La împărțitul porumbului» cum a văzut-o Luchian și cea a lui «1907» văzut de Băncilă.

Altfel, fără termeni de comparație, fotografiile de aici s-ar putea să vi se pară comune, firești, poate chiar banale. Ați fi nedrepți față de ultimul nostru deceniu.

A doua tinerețe a pămîntului îi schimbă serios înfățișarea. Dar pentru aceasta, tot serios, trebuie pus umărul! Pentru că amplul nostru program de irigații și ameliorări funciare — 2 200 000 hectare irigate în 1975, îndiguiri și desecări pe mai bine de 600 000 hectare, combaterea eroziunii solului pe 460 000 hectare, ameliorarea sărăturilor, nivelarea și fertilizarea solului pe alte sute și mii de hectare — nu se realizează numai cu miliardele de lei alocate din fondurile centrale ale statului, ci și cu o muncă deosebit de intensă.

Pentru producția animalieră, în loc de adjective de laudă preferăm să notăm doar cîteva cifre deosebit de grăitoare: în 1975 vom avea 6,6 milioane bovine, mai bine de 10 milioane porcine, 16–17 milioane ovine și 85 milioane păsări.
E adevărat, programul nostru național de dezvoltare a zootehniei cuprinde obiective ambițioase, însă nu trebuie să uităm că în România sînt crescători de animale cu o foarte îndelungată experiență.

Rostul eforturilor noastre în toate domeniile este bunăstarea și fericirea oamenilor. A doua tinerețe a pămîntului înseamnă și a doua tinerețe a satului, a oamenilor lui.
Veniturile generale ale țărănimii cooperatiste vor crește în cincinalul acesta cu 22–30 la sută față de cincinalul precedent. Azi, peste 1 300 000 de țărani cooperatori primesc pensie; copiii cooperatorilor primesc ajutoare; iar pentru toți cooperatorii asistența medicală e gratuită.
Noi locuințe, școli, spitale, dispensare, cămine de copii, ample lucrări edilitare și rutiere, sistematizarea localităților — iată doar o parte din «amănuntele» care compun un vast proces: urbanizarea ruralului.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Un cititor din Buzău, **Petre Sobaru,** ne propune publicarea unui fel de joc: «o dată la două sau la trei luni să reluăm previziunile meteorologice anterioare și să le punem față-n față cu realitatea». N-am înțeles prea bine la ce-ar putea folosi o asemenea confruntare: în orice joc trebuie să existe cel puțin un element de neprevăzut, ceea ce e evident că nu va fi cazul în operația preconizată de tov. Sobaru. Știm și noi, știu și cititorii, știu și meteorologii că din compararea previziunilor și realităților va reieși că în foarte multe cazuri (dacă nu în cele mai multe) prognosticienii s-au înșelat. Ei și? Pentru ce trebuie să-i mai necăjim și noi pe cei care cu absolută bună-credință și folosind tot ce știința le pune la dispoziție (cam puțin, e drept!) încearcă să prevadă starea vremii? N-ar fi oare mai interesant (dacă ne plac confruntările) să comparăm previziunile experților în fotbal cu rezultatele de pe teren ale meciurilor, prognozele unor critici literari sau de artă cu evoluția ulterioară a victimelor sau favoriților lor, «intuițiile» unor strategi de cafenea cu realitatea evenimentelor? Dar pentru ce trebuie să apelăm la alții? Fiecare dintre noi a făcut în viață — cu privire la el, la alții și la lume — atîta futurologie dezmințită de realități cît nu încape în buletinele meteorologice pe un an întreg. Nu e nimic; nici unul dintre noi nu renunță la pronosticuri. Iată, eu, de pildă, prevăd că tov. Sobaru va fi mulțumit cu răspunsul de mai sus.

Cititorul **Fănel Spinu** din Hunedoara are altă propunere: să publicăm de-a lungul a mai multor numere un serial (eventual polițist sau istoric) format nu din texte, ci din fotografii, așa cum am publicat acum cîțiva ani fotonuvela polițistă «Crima de la vila Ghiocelul» Sîntem deosebit de emoționați; nu credeam că cineva își mai aduce aminte de «Ghiocelul» de altădată. Din păcate, spre deosebire de tov. Spinu, nu păstrăm o amintire bună despre el; dimpotrivă, îl considerăm un eșec. Asemenea fotoromane sau fotonuvele n-au tradiție la noi în țară și de aceea nu avem nici scenariști, nici regizori, nici interpreți, nici tehnoredactori, nici fotografi pricepuți într-o asemenea treabă. De altfel, mai pretutindeni în lume s-a renunțat la ideea unor asemenea seriale (într-o bandă săptămînală formată din patru-cinci fotografii nu încap decît foarte puține întîmplări, și urmărirea unui serial care se mișcă atît de greu nu e tentantă). Chiar în țările în care asemenea producții sînt căutate (în Franța și Italia, de pildă) ele sînt publicate în reviste special destinate acestui scop și care cuprind într-un număr un fotoroman întreg (circa 120 fotografii).

Dar fiindcă veni vorba, seriale publicăm și noi. Ce este, în fond, actualitatea fotografică, internă și externă, decît un serial fără sfîrșit?

Și mai interesat de bunul mers al publicației noastre se arată cititorul **R. Poclitaru** din Craiova, care ne scrie cu sinceră îngrijorare: «Sînt foarte nemulțumit cînd văd în ultimele luni că la unele chioșcuri se mai găsesc exemplare din «Flacăra» și la trei-patru zile după apariție... Eu țin mult la revistă și aș vrea ca la o oră după aducerea revistei să nu se mai găsească nici un exemplar, iar cei care întîrzie cu cumpărarea să plece mofluzi...». Mulțumim din inimă tov. Poclitaru pentru simpatia pe care ne-o poartă și apreciem așa cum se cuvine pasiunea pe care o puneți în apărarea intereselor revistei. Situația la care jinduiește dumneasa poate fi întîlnită în destule localități din țară dar — fără supărare — ea nu constituie pentru noi un motiv de satisfacție. Și aceasta nu numai pentru că nu vrem să ne întemeiem succesul pe nemulțumirea altora.

Tov. Poclitaru, animat de bunele dumisale intenții, se face, involuntar, propagatorul unei teorii cîndva la modă, după care cererea trebuie să alerge mereu după oferta fără s-o ajungă vreodată. Un ilustru personaj, decedat acum vreo douăzeci de ani, lansase această teorie, pe care, desigur, s-au găsit foarte mulți s-o salute cu entuziasm și s-o declare genială, pretinzînd chiar că ea ar fi proprie orînduirii socialiste. Pornind de la niște dificultăți reale (dar trecătoare) în aprovizionarea populației cu mărfuri, teoreticianul respectiv în loc să caute soluții de remediere a preferat (după o tehnică pe care au folosit-o și mulți alții) să eșafodeze o teză imaginară despre care s-a afirmat că e «obiectivă», «legică», «dialectică» și mai știu eu ce. Revenind la oile noastre, trebuie să spunem că o difuzare bună și corespunzătoare nu este cea care-i lasă pe cititori mofluzi sau îi transformă în maratoniști, ci cea care asigură prezența revistei în chioșcuri în toată perioada dintre două apariții, astfel încît fiecare s-o poată cumpăra atunci cînd îi este la îndemînă. Deocamdată, n-avem condiții create pentru o asemenea distribuție și anumite imperative de economie au încă un cuvînt greu. Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne alarmăm dacă un cetățean ducîndu-se marți să cumpere «Flacăra» își poate realiza dorința.

Și fiindcă tot vorbim de numere disponibile, să satisfacem și cererea cititorului **Mihăilă Nicolae** din Buzău, str. Timotei Cipariu nr. 44, care ne roagă să anunțăm că vrea să cumpere următoarele numere vechi: nr. 7/1952, nr. 4 și 5/1953, nr. 13 și 17/1954, nr. 5, 8, 11 și 24/1956 și 28/1957. Îi urăm succes.

ADEVĂRURILE
FILMULUI POLITIC

„SACCO ŞI VANZETTI"

Sacco şi Vanzetti *beneficiază de interpretarea a doi mari actori: Riccardo Cucciolla şi Gian Maria Volontè.*

Mulţi dintre contemporanii Angelei Davis n-au auzit de Sacco şi Vanzetti. Filmul regizorului italian Giuliano Montaldo, propunîndu-şi să evoce tragica poveste a celor doi emigranţi italieni petrecută în America anilor '20, nu face însă un simplu oficiu de «informare». Adresîndu-se contemporanilor Angelei Davis, filmul avertizează: povestea aceasta tragică s-ar putea repeta oricînd, chiar şi în zilele noastre... În această «punte» peste timp pe care o aruncă filmul, condamnînd fără drept de apel intoleranţa şi rasismul politic din America anilor '20 sau '70, intoleranţa şi rasismul politic de oriunde şi de oricînd, stă şi indiscutabila sa forţă politică. «Sacco şi Vanzetti» este unul dintre acele filme capabile să trezească, să activizeze conştiinţa...

«Cazul» lui Sacco şi Vanzetti a acaparat opinia publică a vremii. Încă din timpul procesului, şi apoi vreme de şapte ani, între 1920 şi 1927, între anul condamnării la moarte a celor doi emigranţi italieni învinuiţi de o spargere, soldată cu morţi şi răniţi, pe care n-o comiseseră, şi anul execuţiei lor pe scaunul electric, opinia publică mondială a încercat prin felurite mijloace să împiedice crima. Zadarnice tentative de salvare a celor doi nevinovaţi. Sacco şi Vanzetti îşi sfîrşeau viaţa pe scaunul electric fără ca procesul să fi putut stabili vinovăţia lor. Montaldo reface etapă cu etapă ultimii ani din viaţa celor două personaje intrate în legendă, fără a-l satisface, firește, doar eticheta «erorii judiciare» care însoţeşte peste timp acest proces de dureroasă amintire...

Giuliano Montaldo, cu un ascuţit simţ al adevărului, dezvoltă teza «crimei premeditate». Teza nu se poate spune că-i aparţine. Au susţinut-o înaintea lui mari publicişti, mari scriitori ai Americii, a fost împusă de înseşi realităţile acelui timp. Încă de cînd am văzut pentru prima oară filmul (asta se întîmpla anul trecut, la Festivalul de la Moscova) gîndul mi s-a îndreptat spre Dos Passos. Am regăsit apoi paginile de durere şi protest în care celebrul romancier consemna, în trilogia sa consacrată Americii acelor ani, evenimentul execuţiei lui Sacco şi Vanzetti. Indignarea, furia («Ascultaţi, oameni de afaceri, preşedinţi de colegii, judecători, America nu-i va uita pe trădătorii ei!») se împletesc dramatic cu tristeţea înfrîngerii: «Pe tot drumul care duce la cimitirul unde trupurile emigranţilor vor fi arse, stăm de-a lungul bordurii trotuarelor, în ploaia deasă, stăm cot la cot pe trotuarele udate de ploaie, tăcuţi, palizi, privind cu ochi îngroziţi sicriele, noi, cei care sîntem America învinsă». Dacă am adus în discuţie aceste cîteva «clipe de gînd» din «Marile afaceri» de John dos Passos este şi pentru că filmul lui Montaldo are afinităţi reale cu creaţia reporterului-romancier. Dacă n-ar fi să ne referim decît la flash-urile secvenţelor de «actualităţi» ale timpului care străbat filmul de la un capăt la altul...

Întreg filmul îşi trage seva din documentele epocii. Aceasta vorbeşte, în primul rînd, despre minuţioasa aprofundare a cazului adus pe ecran. Şi în al doilea rînd, despre intenţia regizorului de a face mai mult, şi altceva, decît un «film». Nici o undă de «spectaculos cinematografic» nu umbreşte povestea tragică a celor două vieţi nevinovate, jertfite pe altarul intereselor de grup sau de clasă. Desfăşurarea evenimentelor este «albă», rece, fără comentarii regizorale de prisos: faptele vorbesc de la sine.

Cele două personaje, fîri diametral opuse, nu au nici o clipă aureole de eroi. Sînt oameni ca toţi oamenii, oameni simpli şi vulnerabili, cu spaima de moarte şi cu doruri de casă, cu griji mărunte şi cu preocupări obişnuite. Sacco (al cărui interpret de mare sensibilitate, Riccardo Cucciolla a fost distins anul trecut la Cannes cu premiul de interpretare masculină) este un familist blajin, «paşnic» prin definiţie, sentimental şi emotiv. Vanzetti (actorul Gian Maria Volontè, un Vanzetti stenic, cu mustaţă pe oală şi cu privire dură) este un tip mai realist, cu înclinaţii «anarhiste», sigur pe el şi pe ideile sale despre lume. Pentru cei doi, totul începe ca o glumă. Le vine greu să înţeleagă ce se petrece cu ei şi în jurul lor, nu pot pricepe acuzaţiile care li se aduc. Treptat însă cercul ameninţării se strînge în jurul lor. Înţeleg că sînt victimele unei erori. Încearcă să se apere. Dar cum se poate apăra un nevinovat în faţa unor acuzaţii inventate? Eşuează. În celula morţii, nervii îl părăsesc pe Sacco. Vanzetti, în schimb, îşi va consolida echilibrul sufletesc. «Dacă n-ar fi fost aceste lucruri, mi-aş fi petrecut viaţa vorbind la colţuri de stradă unor oameni care m-ar fi disprețuit. Aş fi putut muri necunoscut, neremarcat, ca un ratat. Aceasta este cariera şi triumful nostru. Niciodată în întreaga noastră viaţă nu puteam spera să înfăptuim o asemenea acţiune în favoarea toleranţei, a dreptăţii, a înţelegerii omului de către om aşa cum o facem acum printr-o întîmplare». Clipa morţii îi găseşte pe cei doi liniştiţi, împăcaţi, cu forţa de a domina nedreptatea.

Ideea sacrificiului pentru o cauză nobilă, născută în convulsiile luptei cu o moarte nedreaptă şi stupidă, este doar una dintre ideile care alcătuiesc mesajul umanist, generos, al filmului. Giuliano Montaldo vizează însă mult dincolo de cadrul istoric şi social în care s-a petrecut tragedia lui Sacco şi Vanzetti. Poate de aceea biografia acestora este desfăşurată la modul cel mai obiectiv cu putinţă, aproape impersonal: este doar una dintre tragediile de acest tip, cu sau fără Sacco şi Vanzetti, care populează istoria şi prezentul. Spre prezent a privit, desigur, Montaldo cînd a ales acest subiect de o contemporaneitate flagrantă. Spre încordarea lumii occidentale contemporane, cu atîtea focare de nemulţumire, a privit, desigur, Montaldo (acest «copil al neorealismului», după cum îi place singur să-şi spună), alegîndu-şi drept personaje pe Sacco şi Vanzetti. Din cîte ştiu, pregăteşte un film despre Giordano Bruno. Iată, privirea îi este consecvent îndreptată spre prezent...

Călin CĂLIMAN

...APOI S-A NĂSCUT ORAŞUL

UN DOCUMENTAR CARE NU TREBUIE PIERDUT

Cu puţin timp în urmă reuneam în aceste pagini numele a cinci tineri regizori de film despre care, spuneam noi atunci, — stăpîni pe afirmaţiile noastre — «aţi mai auzit şi cu siguranţă veţi mai auzi».

Un prim prilej de «a mai auzi» s-a şi ivit. Dintre cei cinci (vi-i reamintim: Andrei-Cătălin Băleanu, Radu Gabrea, Dan Pita, Constantin Vaeni, Mircea Veroiu), penultimul, în ordinea alfabetică, *Constantin Vaeni*, se află pe ecranele noastre cu un remarcabil scurt metraj realizat în Studioul «Alexandru Sahia»: «...*Apoi s-a născut oraşul*». Un cîntec elegiac despre dispariţia unei urbe — Orşova — ce a consimţit să-şi dea duhul pentru a face loc altele noi, necesare; un poem cu imagini precise, de reportaj, despre o bucurie care a venit pe lume, în acel colţ de lume, după ce a trecut prin adevărate dureri ale facerii. Din documentele filmate în timpul demolării Orşovei, din altele recente, Vaeni a compus filmul unui oraş în devenire, surprins în efortul dureros de smulgere dintr-o matcă, de reaşezare într-alta. O sensibilitate pe care o bănuim aleasă a scos pelicula de sub zodia consemnării stricte a unui fapt senzaţional, instalînd-o într-o zonă care nu este întotdeauna la îndemîna cinematografului: stăruie, peste cele înfăţişate pe ecran, senzaţia fundamentală pe care ţi-o lasă statuile încă nedesprinse cu totul din materia ce le dă viaţă, încordarea chinuitoare dar vitală a înălţării. O casă dărîmată, un număr pe un zid ce adăpostea cîndva o identitate, o privire rătăcită aruncată peste Dunăre, un morminţ năpădit de ape, o fanfară singuratică pe o uliţă şi... perne la fereastra unui bloc nou, un poştaş aducînd scrisori în case noi, bolnavi mutaţi într-un spital nou — iată contrapunctul dintre ce a fost şi ce este, ce va fi. Un «ce a fost» de care oamenii s-au despărţit cu greu dar cu încredere că îi aşteaptă «un oraş şi mai frumos». Un «comentariu» de zile mari este semnat de martorii locului, de bărbaţii şi femeile care şi-au mutat casa *dincolo*, uneori cărămidă cu cărămidă. Nu văd cum ar fi spus altcineva mai bine, pe nume, viziunii localnicului care se închipuie «cum ar fi să fie nişte oameni căzuţi din cer pe altă lume» ori ezitării înfrigurate a celui care şi-ar dori să nu găsească nici o comparaţie pentru Orşova, «să rămînă aşa, ceva numai pentru ea». Mărturisesc cinstit că, în calitate de ziarist, m-aş fi repezit imediat la o metaforă, măcar una. Acum nu mai am curajul.

Magda MIHĂILESCU

STELE DESPRE CARE SE VORBEȘTE

Ada Rogovțeva a *stîrnit temeinicele aprecieri ale participanților la Festivalul internațional de la Moscova 1971 pentru exemplara ei creație din filmul lui Josef Heifit*, «Salut, Maria» *(sus).*

Foto A.P.N.

Vittorio de Sica este încîntat de colaborarea sa cu tînăra actriță franceză Dominique Sanda, *o sensibilitate autentică. Filmul «Grădina Finzi-Contini», realizat de cineastul italian după romanul lui Giorgio Bassani, — făgăduit de organele noastre de difuzare pentru acest an — ne va convinge (dreapta).*

Foto UNIFRANCE

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FRÖHLICH Gustav

Actor, regizor de film (și scenarist) german, născut la Hanovra, la 21 martie 1902. A împărțit, după cum spuneam, împreună cu Willy Fritsch primatul popularității ca june-prim al filmului german o perioadă de aproape 20 de ani, care începe încă din vremea cinematografului mut. Abandonează studiile universitare (întrerupte din cauza războiului mondial) și lucrează ca zaraist în provincie. Dar atras de teatru, cutreieră Germania într-o trupă de turnee. Regizorul Fritz Lang îl descoperă și, mizind pe calitățile lui fizice și expresive (în ciuda lipsei de pregătire dramatică), îi acordă de la debut copleșitorul rol de protagonist al superproducției sale *Metropolis* (1925/26). Deși lansat într-un film expresionist, el se va remarca ulterior mai mult în genul «kammerspiel», genul «filmului intimist». Pe această linie va cunoaște succese apreciabile și nu numai pentru farmecul său incontestabil, ci mai ales pentru jocul său sensibil, spontan. Putem astfel cita: *Maestrul cîntăreți din Nürnberg* (1926), *Greierele și furnica* (1927), *Trădiască viața!* (1928), *Frica* (id.), *Cărăbușul sfînt* (id.), *Cîntecul prizonierului* (id.), *Asfalt* (1929), *Înaltă trădare* (id.), *Simfonia inimii* (id.). Calitățile lui de interpret vor fi încă mai bine puse în valoare în filmul vorbitor Astfel după trei filme dramatice de mare succes *Focul de lo operă*, *Două suflete și Vagabondul nemuritor*, realizate în 1930, pleacă în S.U.A pentru a realiza acolo versiuni germane ale producțiilor Warner Bros *Flacăra sfîntă*, după Maugham, și *Kismet* (1931). Trebuia tocmai să interpreteze rolul baronului Geigern în versiunea germană a lui *Grand-Hotel*, alături de Garbo, dar casa Metro, socotind prea costisitoare o nouă ediție a filmului, se mulțumi să dubleze (în germană) pe John Barrymore, care deținea rolul în versiunea originală. Și Frohlich se întoarse în patrie unde-l așteptau noi succese: drama polițistă *În numele legii* (1931-r R Siodmak), *Gloria* (id.), *Inima mea nu-i dată* (1932-r M Ophuls), *Roze de soare* (1933-r Paul Fejos), *Barcarola* (1935-r G Lamprecht) etc. Devine actorul favorit al regizorului Geza v. Bolvary, care-l va da posibilitatea să strălucească în comedii muzicale ca *D-ra ofițer*, *Un cîntec, o fată, un sărut*, *Nu vreau să știu cine ești*, *Cîntecul Bosforului*, *Strădivarius* etc. Trece cu succes la regia de film cu *Frica nababului*, (1933) și *Secretul contesei Lubenska* (1934), reluînd-o abia după război (în R.F.G.), cînd va semna filme ca. *Leb'wohl Christine*, *Umarmt das Leben*, *Wege im Zwielicht*, *Torream*, *Seine Tochter ist der Peter* etc

FUCHSBERGER Joachim

Actor de film germano-austriac, născut la Stuttgart, la 11 martie 1927. Actualmente cel mai popular actor de film al Germaniei federale. La sfîrșitul războiului lucra ca tipograf la o casă de editură. Calitățile sale fonogenice îi dau posibilitatea (în urma unui interviu) să fie angajat la postul de radio Munchen ca spicher de actualități. În acest mediu cunoaște cîteva personalități din lumea filmului care-i vor facilita un debut (promițător) în *Geh, mach dein Fenster auf* (1953). Regizorul Paul May, care întrevăzuse posibilitățile lui de actor, îl face să semneze un neobișnuit contract, pe trei ani, a cărui clauză unică era că J F nu va putea să accepte în viitor vreun rol fără aprobarea lui. De fapt nici un alt regizor n-avea să-i aducă succesul pe care i l-a asigurat May în serialul antimilitarist *08/15*, a cărui carieră mondială avea să facă din J F , protagonistul său, un star internațional. Dar J.F. va fi solicitat pentru o serie de alte filme, de genuri variate ca *Der letzte Mann* (1955), *Lumpazivagabundus* (1956), *Symphonie in Gold* (id.), *Vater macht Karriere* (1957), *Kleiner Mann ganz gross* (id.), *Das Lied von Neapel* (id.), *Die grunen Teufel v. Monte-Cassino* (1958), *Zwischen Gluck und Krone* (1959), *Die Bande des Schreckens* (1960) *Die seltzame Gräfin* (1961), *Decoy* (1963), *Der Henker* (id.), *Picioare lungi, degete lungi* (1966), *Șapte zile de răgaz* (1969) etc

FUNÈS Louis de

Actor francez de film, teatru, music-hall și TV, născut la Courbevoie (Seine), la 31 iulie 1914. Unul dintre cele mai impresionante fenomene de popularitate din lumea filmului. Bate de cîțiva ani toate recordurile în materie de succes la public, continuînd să dea de gîndit criticilor și celor ce se ocupă cu asemenea cazuri legate de sociologia filmului. Profesează diverse meserii prin ce-și descoperă înclinația către teatru. Dar după două luni părăsește cursul de artă dramatică al lui René Simon și după o lungă perioadă de tentative de a se impune în lumea spectacolului (cabaret, teatru, cinema, TV, radio) cunoaște, în sfîrșit, consacrarea în teatru cu Oscar (reeditat și în film) și pe ecran (la 50 de ani) în *Pouic-Pouic* (1963), după ce apăruse într-un număr impresionant de filme, începînd din 1946 (peste 100!) Ce-am mai putea spune despre lungul șir de comedii hilariante (*Un șoarece printre bărbați*, *Jandarmul din St. Tropez*, *Fantomas*, *Prostănacul*, *Mareu hoinăreală*. *Marele restaurant*, *Oscar*, *Marile vacanțe*, *Tatuatul*, *Hibernatus*, *Omul-orchestră* etc.) deck că, fără a-și ameliora sau schimba cît de puțin maniera de a folosi cele cîteva invariabile grimase, L. de F. reușește, spre stupoarea spectatorilor mai exigenți, să stîrnească un veritabil delir de veselie. O dacă cu moartea celor doi mari comici ai Franței, Fernandel și Bourvil, lui De Funès îi incumbă greaua sarcină de a descreți frunțile spectatorilor de unul singur. În felul său, el a reușit pînă acum s-o facă. Dovadă, sălile mereu arhipline

FURNEAUX Yvonne

Actriță internațională de film, teatru și TV, de origine britanică, născută Yvonne Elizabeth Scatcherd, la Roubaix (Franța), la 11 mai 1936. Urmează cursurile de la Royal Academy of Art din Londra devenind în scurtă vreme o actriță care poate aborda cu curaj repertoriul shakespearian, atît la Londra cît și peste hotare (turnee în India și S.U.A.). În film debutează în 1952, în *24 Hours of a Woman's Life*, și după o serie de roluri de compoziție se impune datorită frumuseții și talentului ei suplu, care-i permit să atace personaje foarte variate. Devine un star internațional solicitat pretutindeni: în Anglia: *The Beggar's Opera* (1952-r Peter Brook), în S.U.A *The Master of Ballantrae* (1953) cu Errol Flynn; în Italia: *Le Amiche* (1955-r: Antonioni), *La dolce vita* (1959-r Fellini), *Via Margutta* (1960); în Franța: *Contele de Monte-Cristo* (id.-r: C Autant-Lara), *La chasse à l'homme* (1961) *Le scandale* (1967), în R F.G *Razele morții ale d-rului Mabuse* (1964) etc. De notat aparițiile sale în filme de intens dramatism ca: *Repulsie* (1965-r. R Polanski), *Night Train to Milan* (id.), cu Jack Palance, *The Champagne Murders* (1968) etc.

flacăra F album

debut cinematografic:

CORNEL PATRICHI, după 80 de... filme

— După aproape optzeci de emisiuni TV și douăsprezece filme pe al căror generic stă scris «Coregrafia — Cornel Patrichi» sau «Dansează — Cornel Patrichi», mai poate fi considerată «Pădurea pierdută» un debut cinematografic?

— Dacă vă gîndiți la ceea ce se numește, atît de dulce, emoțiile debutului, la inhibiția în fața camerei de luat vederi sau, știu eu, la stîngăcăile de pe platoul de filmare, nu, evident. Dar ca actor?! E o diferență!

— Care asta aș dori să-mi spuneți, ce diferență?

— Să zicem o întoarcere de 180 de grade.

— Chiar așa?

— Vedeți, dacă aud muzică, în orice moment pot să sar de la locul meu și să dansez, să improvizez, măcar o oră, cu nespusă plăcere. Este un gest reflex, spontan, aproape negîndit. Dansul modern pe care-l practic eu nu este supus dogmelor. În film...

— Doar nu o să-mi spuneți că ați trecut de la zborul liber de pasăre la mușchii lui Hercule?!

— Nu chiar, dar mă simt părtaș, truditor la înălțarea unei construcții grozave!

— Am înțeles că filmul vă place deci, chiar și fără dans.

— Deși eu — trebuie să mărturisesc — tot la un film muzical visez, unde să dansez pe rupte, de data asta am dorit cu înverșunare să nu se vadă că țăranul meu răzvrătit, Simion-haiducul, este — în viața de toate zilele — dansator.

— Țăranul asta răzvrătit, mă iertați, v-a înțesnit mult succesul debutului dv. actoricesc, nu vi se pare? Apele albastre ale Deltei, stufăriș, lotcă, păsări albe ucise la toate astea, evident, se adaugă farmecul personal dv. — grație, piele blondă, ochi albastri.

— Sper că nu mă luați peste picior?

— Nu!

— Ei bine, Simion mi-a plăcut. L-am preferat lui Paul Bentu din «Decolarea» — pe care trebuia să-l joc — poate și pentru atributele astea de «farmec și splendoare» de care ați fost atît de îngăduitoare să-mi amintiți. De altfel nici nu era greu să-mi placă eroii acestia de baladă, ce poartă răzvrătirea în ciocotul singelui, romantici, curajoși și cam nebuni, înrăiți de lume, de legi strîmbe, nu prin firea lor, care rup alinierea la cumsecădenie, rigoare, simț al măsurii etc. Ei exercită un soi de fascinație. Oameni sîntemi

— Oameni sîntem, fascinați sîntem! De pildă — de «scena dansului», chiar dacă dumneavoastră v-ați zis. «Cornel Patrichi — fără dans!»

— Așa mi-am zis!

— Nu e un sacrilegiu așa ceva? Și altceva. nu v-a fost frică să nu se vadă că sînteți, prin profesie, un dansator?

— Mai ales de asta mi-a fost teamă. De fapt dansul acela l-am văzut la o petrecere țărănească în Dobrogea — este un fel de geamparale cu usoare accente orientale — și l-am copiat întocmai, să pară cît mai de acolo.

— Păreți foarte fericit în timpul dansului.

— Da, am încercat o stare de euforie și la repetiții, și cînd s-a filmat. Plăcerea celor din jur mă bucura și m-am lăsat antrenat.

— Dacă tot vorbim de ceea ce place, îmi dați voie să vă spun, fără supărare, că una dintre scenele dv. cele mai frumoase este cea în care nu apăreți. Cînd se aud doar pași, pulsația singelui, risul... stingerea vieții.

— ...apoteoza de flăcări în care moare Simion. Cum o să mă supăr? Mai ales că voi fi fericiți excelenții mei colaboratori, regizorul Andrei Blaier și operatorul Nicu Stan, cei care mi-au îndrumat pașii.

— Chiar și la propriu, maestre coregraf? Se poate?

— Uitați că se poate. Nicu Stan trebuia să-mi înscrie foarte strict aria, era normal, mai ales că mie, plăcîndu-mi foarte mult scenele de mișcare, m-aș fi tot dus printre copaci. În tot cazul echipa a fost de-a dreptul senzațională.

— Am înțeles din entuziasmul dv. că nu v-ați despărți de film. Dar ați renunța la dans de dragul lui?

— Nici chiar așa. Am încercat să le împac pe amîndouă. Atît în timpul filmărilor la «Pădurea pierdută» cît și la filmul lui Mihai Iacob «Pentru că se iubesc» unde interpretez un rolișor. La fel voi face și în perioada cînd voi lucra cu Francisc Munteanu pentru viitorul său film, unde voi fi locotenent și unde nu voi dansa de loc. Am să continui — cu mici și inerente întreruperi — să-mi fac meseria.

Interviu realizat de T. BOTEZ

tv.

de C. N. CONSTANTINIU

micii cutezători

Scriam cîndva despre faptele relevante, despre acele opțiuni umane care se detașează de locul comun, de expresia cotidiană a activităților noastre obișnuite și le solicitam dreptul la o existență privilegiată în emisiunile televiziunii. Emisiunile educative se consumă, de multe ori, arătîndu-i doar cu degetul pe infami și delincvenți, în prim-planuri de generoasă publicitate.

Mă întreb chiar cîți dintre trintorii café-urilor nu vor fi devenit eroii aroganței afișate, intervievați pe picior de egalitate, în ceea ce privește unghiul de filmare, cu membri ai Academiei.

Și iată că, într-o emisiune de duminică seara, ni se relatează despre expedițiile cutezătorilor. Ni se relatează doar, ni se vorbește, ni se explică. (De ce n-a avut televiziunea inițiativa de a urmări cu aparatul de filmat cutezătorii în acțiune? Ce film pasionant s-ar fi putut realiza.)

Cutezătorii sînt pionieri, organizați în echipe și care pornesc în drumeție nu de dragul aventurilor turistice, ci cu treburi foarte precise și importante. Una dintre echipe a cercetat, de pildă, formațiunile carstice din regiunea Sebeșului. O alta a studiat importanța lemnului în viața locuitorilor din Țara Moților.

Echipajele, purtînd nume de rezonanță, fac cîteodată și senzaționale descoperiri științifice. «Sargedava» din Orăștie a scos la iveală vestigiile unei așezări dacice.

«Vă mulțumim pentru informațiile asupra zidului din comuna Criscior» — se scrie într-o adresă a Academiei trimisă unui grup de pionieri plecați într-o expediție științifică după toate regulile jocului: geologi, botaniști, «medici», bucătari etc. Carmen Dumitrescu, neobosita reporteră a televiziunii, a avut buna inspirație să aducă «evenimentul» (adică pe cutezători) pe micul ecran. Dar asta s-a întîmplat pentru că se aniversează U T C.

În cîte emisiuni dedicate tineretului sau școlarilor au fost prezenți cutezătorii?

Încă ne alintăm prea mult în programele destinate vîrstei adolescente și continuăm să primim lecțiuni de preocupări serioase de la Felix-motanul.

Ca să folosim o expresie regizorală, spectacolul televiziunii (căci întreg programul nu este altceva decît un spectacol în mai multe acte) trebuie jucat «șnur». Adică fără intervenția regizorului, ca la repetiție. Nu ne «tocmim» pentru 10—15 minute întîrziere la atîtea ore de emisie, dar cu o singură condiție: să nu fim frustrați de ceea ce scrie negru pe alb în program. Emisiunea de divertisment de duminică, 19 martie, a fost pur și simplu tăiată așa cum se proceda pe vremuri la cinematografele de cartier. Nici măcar nu ni s-a dat vreo explicație. (Din pricina întîrzierii programului ori din alte pricini.) Trecem peste «ușoarele» ezitări ori neînsemnatele «accidente» verbale ale crainicilor (tot omul e supus greșelii, și în presă mai apar cuvinte stîlcite urmate de erate în numărul următor). Dar neglijențele de montaj, de suprapuneri de fotografii și titluri de rubrici peste textul telecraniculuu s-au cam înmulțit în ultima vreme. Crainicii nu sînt avertizați de momentul în care «intră» în obiectivul aparatului, vorbesc de una și în imagine apare altceva; la nu știu ce relatare a unei informații externe a apărut tam-nisam titlul rubricii «sport», deci atenție la finisaj, la telepaginarea rubricilor și informațiilor.

PE STRĂZILE LUMII

**UN ORAȘ
UNIC ÎN FELUL LUI—
UNIC
ÎN FRUMUSEȚEA LUI
MASIVĂ,
DRAMATICĂ, COPLEȘITOARE,
UNIC
ÎN URÎTENIA LUI
DE MEGALOPOLIS MODERN
SUPRADIMENSIONAT,
CU MULȚIMI
INCONTROLABILE
ȘI TRAFIC PARALIZAT,
CU ZGOMOT ASURZITOR
ȘI AER POLUAT**

într-un babilon contemporan: NEW YORKUL

de Silviu BRUCAN

NEW YORKUL

Orchard Street, strada unde se găsesc cele mai mari chilipiruri în New York

New Yorkul este un Babilon modern cu 1 200 de bănci, 66 000 de întreprinderi, 115 000 de magazine și 1 500 cluburi de noapte, cu zgîrie-nori care-și înalță silueta elegantă din beton sau sticlă, din bronz sau aluminiu, și case insalubre din lemn putrezit și geamuri de hîrtie, cu 8 milioane de oameni și 9 milioane de șobolani, cu cele mai multe săli de concert și azile de nebuni, cu 24 000 de polițiști și cu cel mai mare număr de crime de pe glob, cu cele mai diverse biserici, sinagogi, catedrale, tabernacole, și cu cel mai perfecționat sistem de broaște, lacăte și semnalizări împotriva spărgătorilor.

Străzile New Yorkului prezintă o extraordinară varietate — de la aglomerația și forfota cartierului comercial *Downtown* la sobrietatea elegantă a artistocraticului bulevard *Park Avenue*, de la magazinele luxoase cu vitrine mari, strălucitoare, de pe *Fifth Avenue* și pînă la mizerul și ponositul ghetou negru *Harlem* sau cartierul sărăcăcios cu ziduri scorojite și dezolante din Vest — *West-Side*. Am vorbit aici doar despre acea insulă lunguiață cuprinsă între rîul Hudson și brațul de mare East River, Manhattan, inima orașului, deoarece celelalte sectoare ale New Yorkului — Bronx, Queens, Brooklyn sau Staten Island, sînt doar palide reproduceri în care trăsăturile specifice dispar, se pierd.

Ca să cunoști și să înțelegi străzile unui oraș trebuie să mergi pe ele ore și zile în șir. Aici îți vine în ajutor spiritul practic american care a organizat geografia Manhattanului sub forma unui grătar în care liniile de-a lungul insulei sînt faimoasele *Avenues*, numerotate în crescendo First Avenue, Second Avenue, Third Avenue etc., iar liniile perpendiculare pe acestea sînt *Streets*, numerotate și ele din Downtown în sus spre Uptown. Singura complicație o constituie faptul că străzile au o parte estică și una vestică (East 87 Street și West 87 Street), delimitate de Fifth Avenue, un fel de magistrală a orașului, în așa fel încît numerele de pe case cresc pe măsură ce te depărtezi de Fifth Avenue spre partea estică sau vestică a străzii. Dacă mai afli că după al treilea bulevard urmează *Lexington Avenue* și apoi *Park Avenue* și *Madison Avenue*, care nu intră în numărătoarea regulată a bulevardelor, în sfîrșit, că *Broadway* este singurul bulevard care se abate de la geometria grătarului, luînd-o oblic și tăind bulevardele din partea vestică, atunci te orientezi ușor în geografia orașului, ceea ce nu este puțin lucru dacă ții seama că în New York este important, chiar vital, să știi să ocolești anumite cartiere și străzi dacă nu vrei să dai de bucluc...

Să pășim deci pe Park Avenue, o stradă relativ puțin umblată. Clădirile au patină și o eleganță sobră, distinctă. Portarii galonați cu fireturi și limuzinele luxoase cu șoferi în uniformă care staționează «la scară» îți indică imediat că te afli pe bulevardul al cărui nume a devenit sinonim cu bogăția și viața înaltei societăți. Este singurul bulevard brăzdat pe mijloc de un scuar verde cu iarbă și pomișori, excepție de la regula mediului înconjurător de asfalt și beton al New Yorkului. Magazine vezi foarte rar, iar cînd întîlnești cîte unul cu articole de lux, fără prețuri în vitrine, este mai înțelept să nu-ți întrerupi plimbarea. În schimb te izbește numărul mare de biserici masive de piatră, cu porți grele de fier forjat, aparținînd ritului presbiterian. Elita societății americane este exprimată sintetic în patru litere: *W.A.S.P.* — o combinație rasisto-etnico-religioasă: White, Anglo-Saxon, Presbiterian.

Dacă înaintezi în direcția Downtown, peisajul urban se schimbă brusc. Vechilor clădiri nivelate la 12—14 etaje, care făceau altădată tradiția lui Park Avenue, le-au luat locul în ultimele două decenii noile *buildings*-gigant ale marilor corporații americane construite din oțel, aluminiu sau bronz și cu acele geamuri-panou de sticlă cît un etaj cu reflexe albastre sau verzi, care constituie ultimul strigăt în materie de confort pentru clădirile adăpostind birouri. Colț cu strada 52, seria noului tip de zgîrie-nori în formă geometrică se deschide cu *Seagram Building*, prima construcție din bronz cu 40 de etaje, proiectată de celebrul arhitect Van der Rohe, iar vizavi se ridică *Lever House*, formată din cuburi de sticlă suprapuse ale căror laturi descresc spre vîrf, clădirea care a inaugurat moda pereților de sticlă cu cadre de aluminiu.

Mai jos, pe dreapta, se află *Union Carbide Building*, cu trotuarele din față din mozaic de culoare roz și cu zidurile de la parter complet din sticlă, astfel încît vezi din stradă întreg interiorul, inclusiv oamenii care lucrează la birouri sau mașini de calculat. Drept în față, vezi cum vechea gară,— *Grand Central Station* — care taie Park Avenue în dreptul străzilor 45 și 46, a fost virtualmente încălecată de gigantica clădire a societății *Panamerican*, cu 58 de etaje și 20 000 de funcționari, al cărei acoperiș funcționează ca stație de elicoptere. Aici urci cu un lift care-ți taie respirația la restaurantul de la ultimul etaj, *Copter Club*, de unde panorama orașului îți apare absolut magnifică. Tipic pentru goana după nou a newyorkezului, *Empire State Building*, deși a rămas cu ale sale 101 de etaje cea mai înaltă clădire, este socotită demodată și anacronică, iar neiertătorul umor popular a și creat un dialog:

— Dacă nu-ți place Empire Building, de ce ți-ai mutat biroul în ea?

— Era singura modalitate ca să nu mai fiu nevoit să o privesc.

Pentru marile bănci și corporații americane, a dispune de un impozant building în New York a devenit o chestiune de statut social. *Chase Manhattan Bank* și-a ridicat o construcție de 60 de etaje, iar *General Motors* ocupă o clădire geometrică din marmură albă, de o albeață strălucitoare, cu o latură pe Fifth Avenue și alta pe Madison Avenue. În fața clădirii țîșnesc două mari fîntîni arteziene, așa cum se cuvine corporației-miliardar nr. 1 a Americii.

Harlem, cartierul rezervat populației de culoare, «insula neagră» a New Yorkului. Aici, pe străzile cu clădiri căzute în ruină, mizeria e mai frapantă ca oriunde. Între aspectul acestui cartier și situația negrilor din New York și din întreaga Americă legătura e evidentă.

vitrine și chilipiruri

Să trecem pe Fifth Avenue, bulevardul marilor magazine. Aici nu te mai uiți pe stradă, ci în vitrine, care nu se dau în lături de la nimic pentru a-ți atrage atenția. De aceea este și strada pe care au loc cele mai dese ciocniri între... pietoni.

Așa a luat naștere expresia *window-shopping*, ironie răutăcioasă la adresa celor care fac cumpărături... din vitrine. Într-adevăr, schimbarea vitrinelor la marile magazine de pe *Fifth*, care are loc înaintea fiecărui anotimp, constituie o atracție pentru newyorkezi, ca să nu mai vorbim de vizitatori. O atracție care se transformă în vrajă. De aceea se și spune că Fifth Avenue este strada pe care oamenii cheltuiesc banii pe care nu i-au cîștigat, ca să cumpere lucruri de care nu au nevoie pentru a impresiona oameni care nu le plac. Într-adevăr, la Saks, la Best, Bonwit Teller sau Bergdorf Goodman, mărfurile apar atît de strălucitoare în vitrină încît cînd le ceri vînzătoarei în magazin nu le mai recunoști. Bineînțeles, a face cumpărături pe Fifth înseamnă a plăti un preț mai ridicat. Dacă umbli însă după mărfuri ieftine, părăsește imediat această Avenue și vei fi întîmpinat de cea mai extraordinară competiție comercială din lume, comparabilă doar cu exoticele bazaruri din Orient. Zeci de mii de magazine își dispută clienții cu cele mai ingenioase și captivante reclame luminoase sau zgomotoase, afișe lipite pe vitrine, săgeți și tot felul de semne care te îndreaptă spre marele chilipir. În Downtown, aproape toate magazinele au pe vitrină un afiș mare: *SALE* (solduri), iar unele anunță *Clearance* (lichidare), fără să se jeneze că vei regăsi același anunț și după doi ani.

Noțiunea de chilipir, *bargain*, capătă în New York proporții de mit. Totul a început cu însăși cumpărarea în 1626 a Manhattanului de la indieni, pentru care olan-

Tabloul, și așa trist, al străzii în cartierele populate de cei cu venituri restrînse — negri, portoricani etc. — devine de-a dreptul dezolant în zilele cînd muncitorii de la serviciile de salubritate declară grevă.

dezul Peter Minuit a plătit circa 24 de dolari! Un chilipir cu adevărat legendar. De atunci negustorii newyorkezi se străduiesc să fie demni urmași ai lui Minuit. Multe dintre marile magazine au un etaj subteran cu mărfuri ieftine denumite popular *bargain basement*, iar în faimosul Taica Lazăr newyorkez, pe *Orchard Street*, negustorii cu tarabă îți oferă mărfuri la prețuri neverosimile. Îmi amintesc că un prieten din țară, hipnotizat de toate acestea, mi-a arătat cu un aer triumfător chilipirul pe care-l achiziționase în Downtown: o duzină de batiste cu numai un dolar. Cînd peste trei zile s-a apucat să-și spele o batistă, a constatat cu uimire că ea s-a redus la jumătate!

orașul cel mai cosmopolit

Străzile New Yorkului îți amintesc mereu că te afli în cel mai cosmopolit oraș din lume. Dacă pe elegantele Avenues domină semințiile anglo-saxone, în Downtown sînt faimoasele *neighborhoods* (vecinătăți), cartiere sărăcăcioase în care stau polonezi și unguri, italieni și sîrbi. Colorația și vioiciunea străzilor din *Lower East Side* te face să-ți dai seama că te afli în cartierul italian. La tot pasul te izbești de firme *Pizza*, faimoasa plăcintă italiană, de reclame de *prosciutto* și *mortadella*, pentru a nu mai vorbi de macaroane. De altfel, în centrul Broadwayului un restaurant denumit *Toffenetti-only spaghetti* a devenit vestit prin aceea că servește numai macaroane în cele mai diferite forme și cu cele mai variate sosuri. Deși masa compactă a evreilor este concentrată în *Brooklyn*, întîlnești și în Downtown numeroase restaurante *Kosher*, iar pe străzi vînzători ambulanți care vînd *Bagels*, un fel de covrigi cu coaja tare, populari în întreg orașul. Firmele *Bodegas* și reclame cu *cuchifritos*, un amestec sărăcăcios de mărunțaie, inima și urechi de porc prăjite, te avertizează că te afli în cartierul portorican. Pe strada 85 colț cu Lexington, o prăvălie se mîndrește cu brînzeturi din toată lumea, inclusiv *Romanian Brindza*, și are drept firmă *Cheese unlimited*. În băcăniile cu specialități, *Delicatessen*, și în numeroase *Snack Bar* se servește *Romanian pastrami*, sandvișuri cu pastramă caldă, bine piperată. Toate acestea sînt mărturii vii ale faptului că mult lăudatul «creuzet» în care milioanele de imigranți s-ar fi transformat în americani este departe de a fi eliminat inegalitățile care contribuie la păstrarea minorităților etnice. Este drept că peste tot întîlnești cărucioare cu *Hot dogs* și *Hamburger* (sandvișuri cu crenvurști și cu un fel de chiftele), produse tipice bucătăriei populare americane și factor de... unificare națională!

polițiști în grevă

Străzile newyorkeze reflectă în modul lor propriu efervescența socială americană a anilor '70. Demonstrațiile de stradă în acest imens furnicar de oameni au devenit atît de frecvente încît un sociolog american le-a consacrat un studiu — *Demonstration Democracy*.

Mai întîlnești și acum, în special cu ocazia anumitor sărbători, acel gen de parăzi vesele care seamănă atît de mult cu intrarea acrobaților la un spectacol de circ: grupuri de oameni îmbrăcați în costume de epocă, muzici și fanfare care intonează marșuri sau șlagăre la modă în ritm de marș, majorete tinere cu fuste ultrascurte, cizmulițe albe și bastoane de capelmaistru care fac giumbușlucuri și-și învîrtesc bastoanele cu mare dexteritate. Asemenea exhibiții sînt însă din ce în ce mai rare și, oricum, nu mai au aerul vesel de altădată. Problemele orașului au devenit serioase — supraaglomerarea urbană, explozia rasială, radicalizarea tineretului, protestul împotriva războiului din Vietnam, molima drogurilor și a stupefiantelor, poluarea. Nicăieri nu tragi în piept un amestec atît de nociv de sulfuri, bioxid și monoxid de carbon — încît un băiețel de 10 ani a scris unui senator: «Cum arată aerul proaspăt?»

Într-un timp relativ scurt — numai două luni — a avut loc în New York o grevă a gunoierilor, o grevă a zeci de mii de învățători și mai ales o grevă a polițiștilor. Ultima a oferit străzilor New Yorkului un spectacol unic. M-am dus să-l văd. În piața din fața *Town Hall*-ului, sute de polițiști — unii în haine civile, alții în uniforme — se roteau în cerc strigînd lozinci prin care cereau mărirea salariilor, purtînd pancarte în același sens; aceleași mișcări, aceleași figuri severe, îndîrjite, decise, pe care le întîlnești în demonstrațiile obișnuite ale greviștilor. Un spectacol într-adevăr unic pe care-l poți vedea numai pe străzile New Yorkului.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

un penalty care trebuie bătut

Sfînt e bunul-simț, mai ales cînd îl ai. Acest sfînt bun-simț îți și ajută, în viață, să nu faci gafe și să nu ajuți perpetuarea gafelor. Bunul-simț te ajută chiar și cînd ești laș. Cu nițel bun-simț pot fi depășite mulțumitor momentele de panică ale organismului în fața fricii. În schimb, cine n-are bun-simț, chiar cînd intenționează să facă un lucru bun realizează inversul. Lipsiți de bun-simț, oamenii care au mu de alte calități nu se pot alinia la cauzele bune.

Ce i-o fi venit ființei care semnează «Penalty» în «Săptămîna culturală a Capitalei» să proclame un clasament al cronicarilor sportivi, nu știu, dar știu precis că actul, așa cum e formulat, are destul prost-gust.

Dacă noua inițiativă vrea să fie serioasă, atunci trebuie spus că rezultatele sînt absolut ilare, dintr-o lipsă aproape secetoasă de principii. Va să zică tovarășul «Penalty» înșiră unul după altul numele unor cronicari sportivi și anunță că, vai, cîte un fotbalist le va da note în fiecare lună. În primul rînd, de ce acei cronicari sportivi și nu alții? A cerut vreunul dintre ei să fie înscris în acel clasament? În al doilea rînd, cine va stabili pe jucătorii care vor da note? De ce acei jucători și nu alții? În al treilea rînd, de ce lipsesc din clasament cronicari sportivi, recunoscuți ca atare, spre exemplu Eugen Barbu? În al patrulea rînd, ce se va întîmpla dacă jucătorul desemnat de tovarășul «Penalty» să dea note va fi suspendat tocmai în acea lună? Și întrebări mai sînt, foarte numeroase, și din păcate ele sînt distrugătoare pentru logica de doi bani a acelei inițiative.

Dacă însă — așa cum este de prevăzut — tovarășul «Penalty» ne va spune: «*Ce dracu', dom'le, nu mai înțelegeți de glumă?!*», atunci e cazul să-i atragem atenția, de pe acum, că bancul a fost destul de previzibil. Uite, n-am rîs de loc.

Mai mult bun-simț n-ar fi stricat.

În ce ne privește, decît să participăm la divizia A a unui campionat de gazetari condus din umbră de incoruptibilul «Penalty», preferăm să jucăm în divizia H, unde jocurile nu sînt și nu au de ce să fie trișate. «Penalty» n-are dreptul să se folosească de numele noastre. Ne retragem din fața domniei-sale îngîndurate.

Căci noi credem cu încăpățînare că nu nocturnul spărgător de lacăte ar avea dreptul să lucreze în timpul zilei la Controlul tehnic de calitate de la întreprinderea de realizat lacăte durabile.

Cum zicea cineva: «*Acest Penalty trebuie totuși bătut. Poate va fi gol*».

▪

Campionatul național de fotbal devine foarte interesant prin ascensiunea echipei lui Dobrin. Este clar că F. C.-Argeș rîvnește marea rocadă cu U.T.A. Poate că ar fi momentul ca titlul de campion să încerce și gustul orașului Pitești.

▪

Mi se pare evident că sediul fotbalului nu e numai Bucureștiul. Sînt totuși curios să știu de ce, după meciul Steagul Roșu-Dinamo București, profesorul de arheologie și numismatică Angelo Niculescu (care nu folosește decît aproape numai talente fosilizate și monede vechi, care nu mai merg) l-a ales pe Lucescu, care n-a existat, și nu l-a văzut pe Györfi care a fost cel mai bun de pe teren? De ce trebuie să joace extremă stînga Lucescu (care la club are numărul 7) și de ce nu Györfi care, scuzați brutalitatea cuvîntului, o merită?

Acesta e numai unul dintre numeroasele exemple de inerție la care ne e dat să asistăm, și nu în calitate de amatori iresponsabili, ci ca oameni cărora fotbalul românesc nu le e străin.

Lucescu fie-mi martor, dar Györfi a jucat ca o mare extremă.

Eu cred că el trebuie chemat *acum* la națională. Dacă va fi chemat poimîine, s-ar putea să fie pus în circa gazetarului sportiv din mine «*eșecul chemării lui Györfi*».

▪

Și dacă miopia față de celelalte orașe poate fi acceptată măcar de noi, bucureștenii, mă întreb unde i-or fi ochii profesorului cînd se uită la Tătaru? Nu-i bun nici Tătaru? Poate că nu va fi, din nou bun, dacă atunci cînd Valentin Stănescu va urla la el, «obraznicul» de Tătaru va ține mai mult la demnitate decît la indemnizația de efort.

Dar pînă la o nouă ilară suspendare a acestui superb băiat, poate că profesorul de numismatică îl va folosi și pe el, măcar la un antrenament.

PANEM ET CIRCENSES

Chiar dacă tradiția aceasta nu-și are sorgintea în Roma imperială ci în orășelul spaniol Bagá,în veacul al XIV-lea, tot un fel de «panem et circenses» se cheamă că este. În una din zilele care preced echinocțiul de primăvară, întreaga populație a orășelului este poftită la o masă plătită de primărie. Meniul nu este prea bogat: un singur fel de mîncare gătită cu orez. În schimb, ambianța banchetului este extraordinar de veselă. Se cîntă și se dansează în jurul uriașelor marmite cu pilaf din zori și pînă tîrziu seara. Iată cîteva imagini de la festinul cu orez din acest an.

SALVAȚI HANUL NOSTRU!

Apelul a fost lansat pentru salvarea unui vechi han elvețian de pe șoseaua Saint Gothard-ului. Salvare de la ce? De la incendiu? De la inundații? De la alunecări? De la prăbușiri? Aș! Salvare pur și simplu de la faliment. Colecta publică lansată în acest scop se realizează cu ajutorul unui splendid echipaj nobiliar din veacul trecut,care străbate localitățile Elveției romande...

MARIO E GELOS

În orașul Clacton (S.U.A.), starurile unui spectacol într-o piscină sînt Paulette Gasser și delfinul Mario, un splendid exemplar capturat în Marea Mediterană. Într-o bună zi, cînd organizatorii spectacolului au adus în piscină alți doi delfini, Mario, gelos din cauza atenției acordate lor de Paulette, a refuzat în mod categoric să-și execute programul.
Cînd cei doi «intruși» au fost expulzați din bazin, Mario a revenit imediat la sentimente mai bune și spectacolul s-a putut desfășura normal...

DUPĂ O MASĂ BUNĂ, O PIPĂ BUNĂ...

Dona Anastasia Diaz y Diaz din La Palma (Insulele Canare) a împlinit de curînd — fără să fi fost vreodată bolnavă — vîrsta de 103 ani. Mulți ani înainte! — îi urează lumea, nu fără a cere în schimb și rețeta longevității. Iat-o, rezumată de Dona Anastasia: la masă — mămăligă, lapte, brînză, o cană de vin. După masă — o pipă bună. Asta-i tot!

WHISKY CU COMANDĂ PROGRAM

Serviciile
în noul hotel parizian «PLM-St. Jacques»,
construit de baronul Elie de Rothschild,
sînt în bună parte automatizate.
Printre alte năstrușnicii
notăm barul individual automat
instalat în fiecare din cele 812 camere
ale hotelului.
Ca orice lucru pe lumea asta,
credem că această instalație
ultraelectronizată este și ea perfectibilă.
Ce-ar fi, de pildă,
ca automatul să poată programa apriderea
la momentul oportun
a unui bec roșu cu semnificația:
«Nu servim persoane în stare de ebrietate»?

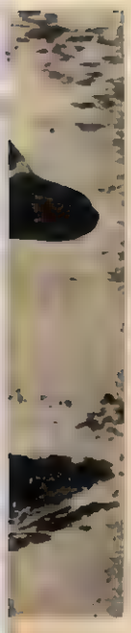

POVESTE CU URIAȘI

În anul 1935 făceau senzație doi «mari», în adevăratul înțeles al cuvîntului: boxerul italian Primo Carnera și aspirantul la nobilul sport cu mănuși, olteanul Gogea Mitu. Italianul avea 2,05 metri înălțime și 120 kg; românul nostru, 2,22 metri și 140 kg. De unde venea acest Gogea Mitu? Îl descoperise la Moși boxerul profesionist Lancia. Îl chema, pe numele lui adevărat, Gogu Ștefănescu și era originar dintr-un sat din Dolj. La Moși și la circurile din provincie făcea pe «cel mai mare om din lume». Boxerul Lancia l-a scos din această activitate, sperînd să facă din el un nou campion mondial. L-a supus unui antrenament riguros, cu gimnastică, masaje, lupta cu sacii umpluți cu fasole, mișcări la aparate. I-a fixat și un regim alimentar adecvat: 8 ardei umpluți, 800 de grame de șnițel, o pîine și un kg de compot la fiecare masă. I-a angajat un cizmar specialist pentru «garderoba» picioarelor sale (purta ghete numărul 56). Pînă la urmă n-a reușit însă în planurile măreție pe care le avea: nefericitul Gogea Mitu a murit după doi ani de la «înfierea» lui de către Lancia, fără a apuca să intre pe ring în vreo competiție internațională.
În fotografie: Gogea Mitu la Paris, în 1935, stînd de vorbă cu cei mai mici oameni din lume (piticii de la un circ american).

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze.

Gust Gheorghe, 31 ani, tehnician principal, Hunedoara, str. Mureșului nr 2, ap. 25: schimb de ilustrate; **Chiriță Eugen Gelu**, 25 ani, student, Iași, Complex stud. «Codrescu», bloc E 4, cam. 53: noutăți tehnice, cinema, tineret, schimb de ilustrate; **Bojescu Florica**, 23 ani, educatoare, com Beciu-Chereeu Mic, jud. Timiș: poezie, muzică viața tineretului; **Hladiuc Ștefan**, 23 ani, com Ipotești nr. 530, jud. Suceava: teme diverse; **Micuțaru Marieta**, 23 ani, com. Beciu-Chereeu Mic, jud. Timiș: literatură, muzică, prietenie; **Trăistaru Maria**, educatoare, Orșova-Sud, bl. C9, sc. F, ap. 7, jud. Mehedinți: schimb de ilustrate; **Petrescu Mihai**, 36 ani, București, sect 6, Șos. București-Măgurele nr. 75 A, of. p. 51: șah; **Rapazu Elena**, 21 ani, București, sect. 7, str. Fumurenu nr. 14 A: turism, viața tineretului, schimb de ilustrate; **Pulan Aurel**, tehnician auto, com Băcia nr. 88, of p. Simeria, jud. Hunedoara, schimb de ilustrate. **Alexandrescu Pompiliu**, 18 ani, Galați, str. Bazinul Nou nr. 31: literatură, viața tineretului, muzică, cinema, schimb de foto actori și ilustrate; **Vasilescu Theodor**, 22 ani, electrician, Craiova, str. Severinului, bl. G, sc. II, ap. 9: schimb de ilustrate; **Păunescu Enache**, Turnu Severin, Calea Traian nr. 295, bl. tineretului: teme diverse (în mod deosebit literatură și cinema); **Nicolae Miki** 29 ani, horticultor, Cluj, str Răsinari nr. 2, et. 5, ap. 65: teme diverse, schimb de adrese de actori; **Ionel Grivei**, 31 ani, tehnician CTC, Constanța, str. Palas, bl. 8, sc. A, et. I, ap. 30, of. p. 4: teme diverse, schimb de ilustrate, **Ștefănescu Nicolae**, 18 ani, elev, Bîrlad, jud. Vaslui, str. Republicii nr 154, filatelie, prietenie, schimb de ilustrate, **Ion George**, 23 ani, lăcătuș mecanic, Călărași, jud. Ialomița, str. Călărașilor, bl. A 4, sc. 3, et. I, ap. 48: muzică, sport, schimb de foto actori și ilustrate; **Săvoiu Adrian**, 18 ani, elev, Cîmpulung Muscel, str. Parcul Mirea nr. 11: literatură, muzică, cinema, viața tineretului, sport; **Socaci Iosif**, 27 ani, subinginer, Moldova Veche, bl. 13 A, ap. 17, Caraș-Severin: literatură, cinema, schimb de ilustrate; **Popescu Jenî**, 17 ani, elevă, Craiova, str. Brestei nr. 165: viața tineretului, cinema, muzică, filatelie; **Maxim Smaranda**, supraveghetoare, Lugoj, microraion, bl. 3, sc. B, et. I, ap. 25, jud. Timiș: literatură, muzică, sport, schimb de ilustrate; **Minciună Ion**, inspector personal învățămînt, Tg. Jiu, str. Oltului, bl. C3, sc. 3, ap. 42: disc, schimb de almanahuri și ilustrate; **Vasile Daniel**, 27 ani, tehnician, Ploiești, str. Cipriun Porumbescu nr. 9, bl. 15, et. 7, ap. 70: literatură, cinema, schimb de ilustrate; **Rațiu Ani**, 24 ani, asistentă medicală, loc. Gogan, of. p. Sighișoara, jud. Mureș: viața tineretului, turism; **Costache Tudor**, 27 ani, tehnician, com. Ciresu, jud. Argeș: schimb de ilustrate, **Bogdan Rodica**, 17 ani, elevă, București, sect. 7, Calea Giulești nr. 115, sc. A, et. III, ap. 16: teme diverse, **Vînătoru Constantin**, 29 ani, frezor, București, sect. 6, Aleea Livezilor nr 43, bl. 36, sc. 1, et. 4, ap. 71: teme diverse, schimb de ilustrate; **Diaconu Marilena**, 20 ani, contabilă, Galați, str. Roșiori nr. 70: literatură, cinema, muzică ușoară, **Spulbaru Elena**, studentă, Iași, Cămin stud. nr. 2, Aleea Sadoveanu: muzică, cinema, schimb de ilustrate; **Pela Gheorghe**, 24 ani, tehnician, Timișoara, str Vasile Lucaci nr. 17, bl. B9, sc. A, et. 1, ap. 6: cinema, prietenie, schimb de foto acton și ilustrate; **Lupașcu Elena**, 59 ani, pensionară, Adjud, str. Republicii nr. 47, jud. Vrancea: teme diverse (în mod deosebit literatură, cinema, turism); **Radu Gabriel**, 22 ani, student, București, sect. 7, Splaiul Independenței nr. 290, Complex stud. Regie, bl. F, cam. 123: viața tineretului, muzică, turism, schimb de ilustrate, **Pellea Mircea**, 20 ani, I.A.S. Craiova — Banu Mărăcine, Șos. Caracal nr. 3, ap. 24, căsuța poștală municipală nr. 106, teme diverse, schimb de ilustrate, **Dragomir Gigi**, șofer, com. Provița de Jos, sect. Vîrful Crucii, jud. Prahova: schimb de ilustrate; **Dragomir Georgeta**, 19 ani, com. Provița de Jos, sect. Vîrful Crucii, jud. Prahova. literatură, pictură, schimb de ilustrate; **Ciorcă Mitică**, 22 ani, operator chimist, Iași, str. Harhas nr. 1: teme diverse, schimb de ilustrate, **Panait Maria**, 21 ani, com 23 August, jud. Constanța: schimb de ilustrate, **Nicolas Byli**, 20 ani, student, Timișoara, str. Herculane nr. 60: psihologie, muzică pop, schimb de ilustrate; **Rodica Mihoaie**, 24 ani, studentă, Pitești, str. Smîrdan, bl. 45, sc. A, et. II, ap. 9: economie industrială, teatru, operă, **Baltariu Ștefan**, 27 ani, tehnician constructor, Pitești, str Războieni, bl. C1, sc. B, et. II, ap. 15: teme diverse, schimb de foto acton și ilustrate, **Zoica Florica**, 23 ani, profesoară, com. Vîrfurile, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; **Hoiban Valeriu**, 20 ani, Mangalia Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. IV, ap. 24; radioamatorism, schimb de ilustrate; **Șuteu Alina**, 22 ani, student, Craiova, str. Brazda lui Novac, bl. A7, sc. 2, ap. 5: cinema, schimb de ilustrate.

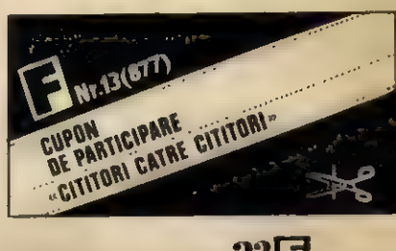

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI TÎRGU MUREȘ

COMPLEXUL PENTRU PRELUCRAREA LEMNULUI C.P.L. -REGHIN

str. Ierbuș nr. 37, telefon nr. 10-11

PRODUCE:

- **Instrumente muzicale cu arcuș, de ciupit și de percuție (viori, violoncele, contrabași, chitare, mandoline, balalaici, chitare electrice etc.).**
- **Articole de sport: schiuri, săniuțe, rachete tenis, crose hochei, arcuri pentru tir, mese pentru tenis, aparate de gimnastică etc.**
- **Ambarcații din lemn: bărci pentru sporturi de performanță (caiace, canoe, schifuri și veliere), bărci cu și fără motor pentru agrement, bărci utilitare etc.**
- **Ambalaje din lemn — lăzi din foioase și din rășinoase.**

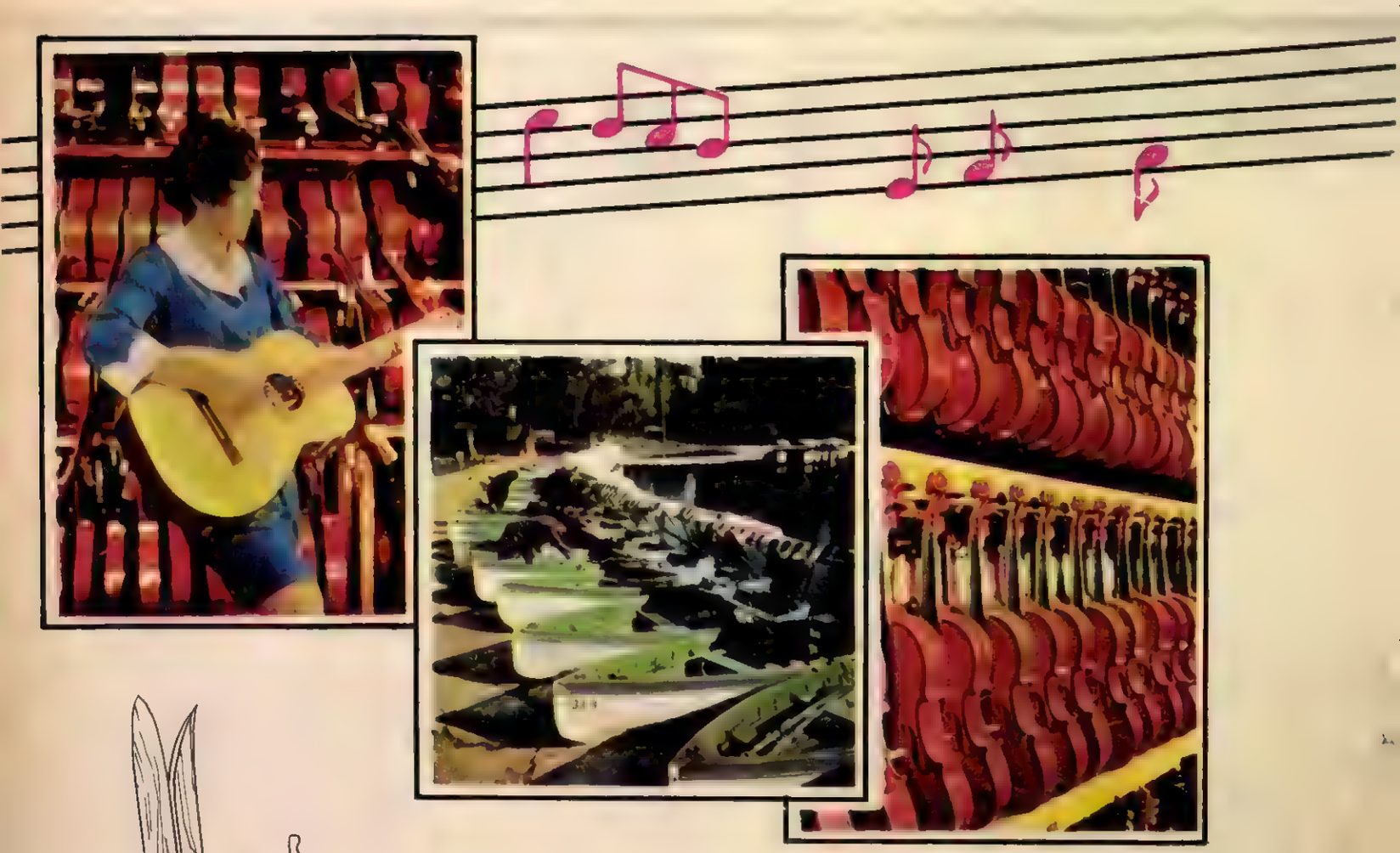

U.P.R.U.C. –
UZINA DE PROTOTIPURI ȘI REPARAȚII DE UTILAJ CHIMIC FĂGĂRAȘ – ROMÂNIA,
str. Ileni nr. 1

Produce:

— **Utilaje chimice — prototipuri, unicate și piese de schimb pentru tot felul de recipiente, cu și fără presiune, din oțel carbon, plumbuite omogen sau căptușite cu tablă de plumb, cauciucate sau ebonitate sau cu protecție anticorosivă din poliesteri armați cu fibră de sticlă, din oțel inoxidabil și anticorosiv de tipul Cr.Ni. 18/9 și Cr.Ni.Mo. 18/8/2, din oțel refractar sau din aluminiu și aliajele sale.**
— **Armături industriale din oțel inoxidabil și anticorosiv, robineți din plumb și oale de condens termodinamice.**
— **Utilaje chimice, recipiente, conducte și armături emailate antiacid.**
— **Pompe centrifugale rezistente la acizi.**
— **Utilaje și conducte cauciucate, valțuri și calandri cauciucați, ebonitați, acoperiți cu PVC, sau valțuri din poliesteri pentru industria celulozei și hîrtiei.**
— **Utilaje și conducte din poliesteri armați cu fibră de sticlă și acoperiri de protecție cu poliesteri.**
— **Capace presate din oțel carbon și oțel inoxidabil.**

Produsele se execută și se livrează conform catalogului.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Urmărită cu larg interes de opinia publică din țara noastră — și de pe multe alte meridiane — vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o serie de țări ale continentului african, reflectă prestigiul de care se bucură în rîndul popoarelor lumii consecvența cu care țara noastră militează pentru ca aspirațiile de libertate, progres și pace ale omenirii să devină fapt, ca și sentimentele de profundă stimă și prețuire nutrite față de conducătorul partidului și statului român. Spunea, de pildă, la Brazzaville, președintele Marien N'Gouabi. «Fiecare știe că ilustrul oaspete care este în această seară printre noi este demnul fiu al unei națiuni care, prin politica sa de independență națională și prietenie cu toate statele iubitoare de libertate și pace — fără deosebire — și printr-o economie foarte dinamică, se bucură astăzi de o înaltă considerație în lumea întreagă». Și adăuga: «Dacă este o țară pe care Republica Populară Congo o simte cu adevărat apropiată atît prin obiectivele politicii sale interne cît și prin viziunea pe care ea o are față de raporturile dintre state, aceasta este Republica Socialistă România». Ilustrînd bunele relații statornicite între poporul român și popoarele statelor africane vizitate, dorința comună de a dezvolta și îmbogăți continuu aceste relații, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu dă totodată expresie hotăririi partidului și statului nostru de a contribui la întărirea unității forțelor antiimperialiste, de a servi cauzei păcii, independenței și progresului în lume. «Noi apreciem — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în capitala Republicii Populare Congo — că relațiile României cu aceste țări constituie un factor important pentru dezvoltarea economică a fiecărei țări în parte și în același timp constituie parte integrantă a luptei împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului».

Încă o expresie a manifestării în aceste zile a solidarității poporului nostru cu lupta popoarelor africane pentru libertate o constituie răspunsul președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, la mesajul transmis de președintele celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială. Mesajul afirmă convingerea fermă a guvernului român «că întreaga comunitate internațională și în primul rînd Organizația Națiunilor Unite trebuie să acționeze energic pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea strictă a dreptului popoarelor de a-și hotărî soarta în conformitate cu propriile lor interese, pentru eliminarea politicii de apartheid și discriminare rasială din viața socială».

Acționînd în spiritul internaționalismului proletar, partidul și statul nostru manifestă o preocupare principială, consecventă pentru dezvoltarea largă a relațiilor prietenești, de colaborare multilaterală cu toate țările socialiste. În acest context se înscrie ca un eveniment de seamă vizita în R.D. Vietnam a delegației guvernamentale economice române conduse de tovarășul Gheorghe Rădulescu. Desfășurate sub auspiciile favorabile create de vizita efectuată în vara anului trecut de delegația de partid și guvernamentală a țării noastre, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, actuala vizită, convorbirile și tratativele purtate cu conducători ai R.D. Vietnam, acordurile încheiate, au reliefat cursul ascendent al relațiilor prietenești de colaborare frățească, solidaritate activă dintre cele două țări și popoare. De asemenea, participarea delegației U.G.S.R. conduse de tovarășul Virgil Trofin la Congresul sindicatelor sovietice, vizitele unor delegații ale Marii Adunări Naționale în R.D. Germană și R.S.F. Iugoslavia, vizitele unor delegații române în Cuba etc. constituie tot atîtea acțiuni corespunzînd intereselor amplificării relațiilor țării noastre cu celelalte țări socialiste, întăririi și afirmării socialismului în lume.

Pornind de la principiile coexistenței pașnice, de la faptul că participarea la diviziunea internațională a muncii constituie o necesitate în lumea contemporană, România acordă atenție și relațiilor cu țările capitaliste dezvoltate. Ceea ce s-a reflectat în aceste zile în vizita întreprinsă de delegația Consiliului Economic, condusă de tovarășul Manea Manescu, la Paris — unde a avut loc și o întîlnire de lucru a Comisiei mixte româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică — precum și în Statele Unite, ca răspuns la invitația Consiliului consilierilor economici de la Casa Albă.

Între evenimentele de pe arena internațională ce au reținut atenția observatorilor în aceste zile se numără luările de atitudine din R.F.G. în legătură cu ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și R.P. Polonă — în care se remarcă pozițiile realiste în favoarea ratificării neîntîrziate a acestor importante documente — ca și anunțarea datei începerii vizitei președintelui Nixon în Uniunea Sovietică — 22 mai. În aceleași zile, în cuvîntarea rostită la cel de-al 15-lea Congres al sindicatelor sovietice de tovarășul Leonid Brejnev, a acordat o atenție deosebită diverselor aspecte ale situației internaționale actuale. Referindu-se la relațiile U.R.S.S. cu R.P. Chineză, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a menționat că U.R.S.S. este gata să-și întemeieze în prezent relațiile cu R.P. Chineză pe baza principiilor coexistenței pașnice. Cît privește viitoarele convorbiri sovieto-americane, Leonid Brejnev a menționat că Uniunea Sovietică apreciază că este util să se dezvolte acele laturi ale relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. care să permită o colaborare reciproc avantajoasă în interesul popoarelor celor două țări și al întăririi păcii mondiale.

... Așadar, apariția primăverii este însoțită de o vie activitate pe plan internațional, în care precumpănesc eforturile pentru continua îmbunătățire a climatului politic. Tot către aceasta, alături de celelalte țări socialiste, de toate forțele antiimperialiste, iubitoare de pace, România socialistă, poporul și conducătorii săi îi consacră eforturile lor neobosite.

I. CIOARĂ

Marți, 21 martie 1972

NICOSIA: după 13 ani

O imagine de la marele miting ce a avut loc recent în capitala cipriotă și care, potrivit ziarului grec «Ta Nea», prin amploarea sa poate fi comparat cu manifestația populară prilejuită cu 13 ani în urmă de reîntoarcerea din exil a lui Makarios. Prin mitingul de la Nicosia și alte manifestări ce au avut loc și în restul țării, majoritatea populației cipriote și-a manifestat sprijinul față de președintele Makarios, dînd astfel răspuns presiunilor exercitate asupra acestuia de trei membri ai sinodului pentru a-l determina să demisioneze. Sprijinul total față de președintele Makarios și l-au reafirmat de asemeni guvernul și parlamentul cipriot, întrunite în ședințe extraordinare. Referindu-se la situația încordată din insulă, secretarul general al Partidului progresist al oamenilor muncii din Cipru (A.K.E.L.), Ezekias Papaioannu, sublinia că poporul cipriot se pronunță cu hotărîre împotriva amestecului din afară în treburile interne ale țării, arătînd totodată că problema cipriotă poate fi rezolvată numai pe cale pașnică, prin intermediul tratativelor purtate între reprezentanții comunităților greacă și turcă din insulă

realități din lumea

două concedieri și un sicriu

Licențierea neașteptată a lui Giovanni Spadolini (în fotografie), directorul marelui cotidian al burgheziei italiene «Corriere della Sera», a produs o adevărată senzație în cercurile politice și de presă din Italia. Cu atît mai mult cu cît răsunătoarea grevă a personalului redacțional și tehnic, ce a avut loc aproape concomitent la «Corriere della Sera», a scos la iveală — și așa destul de evident — criza prin care trece această instituție aproape centenară în timp ce zvonurile și comentariile scrise sau vorbite încercau să deslușească cauzele și scopurile politice nedeclarate ale manevrei patronale în legătură cu Spadolini. În ziare a apărut știrea despre o altă licențiere, aparent mai puțin însemnată și care nici nu ar fi ajuns poate să fie relatată prin presă dacă nu s-ar fi soldat cu un deznodămînt tragic. Este vorba de concedierea brutală de către întreprinderea vest-germană de construcții **«Hans &Lenze»** din Hanovra a muncitorului italian emigrant Giovanni Cutrone, care s-a îmbolnăvit muncind pe unul din șantierele acestei firme.

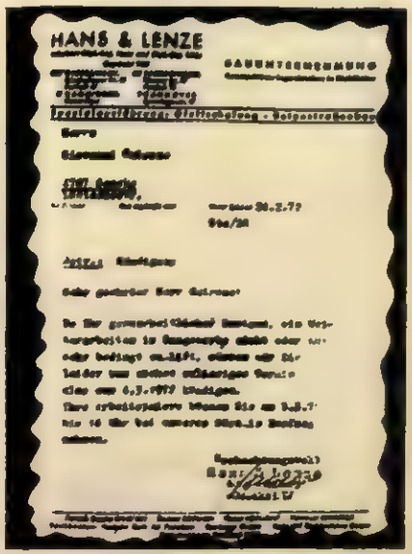
HANS & LENZE

Aparent, între cele două concedieri nu există vreo legătură. În fapt însă ambele cazuri, cu aspectele lor caracteristice dar cu urmări evident diferite, reflectă totuși aceeași realitate crudă din lumea capitalului unde funcționează legea junglei. Dacă marea masă a celor năpăstuiți în această lume fac parte din categoria unor oameni simpli ca Giovanni Cutrone, nu este mai puțin adevărat că, în jocul de interese politico-financiare, marii patroni nu-și fac multe scrupule nici atunci cînd își sacrifică colaboratori apropiați și fideli ca directorul Giovanni Spadolini. În legătură cu îndepărtarea subită a acestuia de la conducerea lui «Corriere della Sera», unii comentatori presupun că ar fi determinată de faptul că marele concern «Fiat» ar fi cumpărat ziarul și casa de editură respectivă. Pe de altă parte, plecarea lui Spadolini este pusă în legătură cu o anumită «tradiție» în practica patronilor cotidianului din Milano, aceea de a-și asigura legături noi și directe cu cabinetul președintelui republicii ori de cîte ori are loc o schimbare de gardă la palatul Quirinale. «Paese Sera» scrie că în această privință patronii lui «Corriere della Sera» au «filozofia» lor proprie, și anume că **guvernele italiene se schimbă, dar președinții rămîn la Quirinale o legislatură sau două.** Desigur, Giovanni Spadolini, proaspătul sacrificat pe altarul acestei «filozofii», nu riscă să rămînă șomer, ci, dimpotrivă, s-ar putea ca împrejurările în care a fost demis să-i favorizeze — așa cum prevăd unele ziare — adoptarea unei platforme politice proprii, cel puțin pentru un timp și de circumstanță.

Dar să ne întoarcem la celălalt Giovanni. Omul își lasă nevasta și cei trei copii la Caltanisetta (Sicilia) și pleacă în 1961 în Germania occidentală să lucreze ca muncitor emigrant. Îmbolnăvindu-se în timpul lucrului, primește din partea întreprinderii vest-germane care-l angajase următoarea scrisoare (facsimilul): **«Întrucît condițiile sănătății dv. nu**

R.F.G.:
procesul ratificării

Paralel cu începerea, în parlamentul vest-german, a procedurii de ratificare a tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia, în Republica Federală a Germaniei s-au intensificat acțiunile forțelor democratice în sprijinul ratificării. În orașele vest-germane, diferite organizații și personalități ale vieții publice își exprimă adeziunea la aceste tratate ce corespund intereselor R.F. a Germaniei (în fotografia 1, manifestanți pe străzile Dusseldorfului). Numeroasele luări de atitudine sînt menite totodată să contracareze acțiunile adversarilor ratificării acestor tratate, acțiuni ce îmbracă diverse forme, de la manifestări huliganice pînă la opoziția îndîrjită exprimată în Bundestag și în afara acestuia de deputații partidului C.D.U. (Creștin-democrat) și ai C.S.U. (Uniunea creștin-socială). În fotografia 2, un revanșard gălăgios, ostil ratificării, este evacuat din loja rezervată publicului, în Bundestag, în timpul dezbaterii în jurul tratatelor

capitalului

permit să vă continuați munca pe șantierele noastre sau vă permit să munciți în mod foarte imitat, sîntem constrînși să vă concediem de la data de 4 martie 1972. Actele dv. personale vă stau la dispoziție și puteți să le retrageți de la serviciul administrativ».

În cazul nefericitului muncitor emigrant, în vîrstă de 48 de ani, actul de concediere a echivalat cu o sentință capitală. Aflîndu-se departe de casă, în țară străină și neavînd nici un mijloc material pentru a obține asistența medicală cuvenită, Giovanni Cutrone n-a fost primit în nici un spital din R.F.G. În culmea disperării, el a hotărît să se reîntoarcă acasă în Sicilia. N-a apucat să ajungă însă decît pînă dincolo de Florența. Toate încercările medicilor italieni de a-l salva au fost zadarnice. Era prea tîrziu; muncitorul concediat la Hanovra a murit la Arezzo. Cîteva zile mai tîrziu, un sicriu a fost depus în fața unei case sărăcăcioase din Caltanisetta.

Într-un asemenea cartier de mizerie a trăit muncitorul sicilian Giovanni Cutrone înainte de a pleca să-și încerce «norocul» în Germania occidentală.

«valiză de carton și umbrelă: un candidat la exil provizoriu»

Aceste cuvinte constituie legenda dată de ziarul francez «Le Figaro» unei nu mai puțin elocvente imagini (fotografia de sus), redînd la modul sintetic tragedia portughezilor nevoiți să ia calea exilului pentru a-și găsi de lucru pe alte meleaguri. Această adevărată «hemoragie umană», cum o caracterizează Philippe Nourry în ziarul citat, este prezentată astfel: «Cel puțin un milion de emigrări între 1960 și 1970 — adică peste o zecime din populația Portugaliei — și, evident, procentul este mult mai mare raportat la populația activă... Toate satele pe care le-am străbătut între Guarda și Castello-Branco au pierdut cel puțin 30 la sută din populație, după 1960. În unele, procentul de depopulare este de 60-70 la sută» (în acest context se încadrează și imaginea din dreapta, căreia i se dă următoarea explicație: «Un sat se golește de substanța sa umană. Nu vor rămîne decît bătrînii, femeile și copiii»). Aproximativ nouă zecimi «emigrează» ilegal, trecînd «a salto» — respectiv iepurește — frontiera către Spania și apoi cea de peste Pirinei, spre Franța. Majoritatea lor o formează tinerii, care — adaugă Philippe Nourry — «preferă emigrația, chiar fără speranța de a reveni, celor trei ani sub drapel, dintre care doi în Africa... În toate localitățile regiunii pe care am străbătut-o, din cifrele oficiale ale inspectoratelor militare reiese că, în medie, 50 la sută dintre tinerii chemați sub drapel sînt dați dezertori în ziua cînd trebuie să se prezinte la recrutare».

SPANIA:
represiune și revoltă

Escaladarea represiunilor polițienești, tragicele evenimente de la El Ferrol — cînd forțele armate au deschis focul asupra muncitorilor greviști de la șantierele navale «Emprensa Naciónal Bazan», ucigînd doi muncitori și rănind peste 50 — precum și amestecul din ce în ce mai brutal al poliției în viața universitară au generat, în Spania, un climat de intensă încordare socială și politică. La Madrid, Barcelona, Bilbao, Valencia, Oviedo, Santiago de Compostela și în alte orașe spaniole au loc demonstrații de protest la care iau parte zeci de mii de muncitori și studenți (în fotografie, un cortegiu de manifestanți pe străzile Madridului). Participanții la demonstrații cer drepturi democratice, încetarea represiunii, amnistierea deținuților politici, ridicarea sancțiunilor aplicate împotriva studenților, recunoașterea dreptului la grevă al muncitorilor, ridicarea plafonului salariilor mici, încetarea ocupării de către poliție a universităților, abrogarea noii legi a învățămîntului. Manifestul dat publicității în aceste zile de Partidul Comunist din Spania cheamă victimele exploatării și represiunii la grevă generală.

glob comentar foto

U.N.C.T.A.D. — III

Problema contradicției și decalajului dintre țările industriale avansate și țările în curs de dezvoltare este și devine într-o măsură și mai mare o problemă crucială a vieții internaționale contemporane. Tocmai pentru a o dezbate și a ajunge la concluzii practice, va avea loc între 13 aprilie și 19 mai, la Santiago de Chile, cea de-a treia sesiune a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, care va reuni reprezentanți ai 141 de state, precum și ai unui mare număr de organizații internaționale.

Fenomenul subdezvoltării unui număr atît de mare de state își are originea în exploatarea sistematică la care acestea au fost supuse timp de secole de către puterile coloniale și imperialiste. Adevărul este că eliberarea de sub jugul colonial și obținerea independenței de stat de către zecile de țări nou apărute pe harta lumii în perioada postbelică n-a modificat sistemul de relații economice stabilite între cele două grupuri de state și că acest sistem continuă să opereze în favoarea țărilor industriale avansate. Revoluția științifico-tehnică a accentuat și mai puternic decalajul în favoarea acestora. De aceea, primul deceniu al dezvoltării, proclamat cu atîta pompă de O.N.U., s-a soldat cu o deteriorare a poziției relative a țărilor în curs de dezvoltare. Declarația de la Lima a acestor țări, adoptată toamna trecută, arată că ponderea lor în exportul mondial a scăzut de la 21,3 la sută în 1960 la 17,6 la sută în 1970, datoria lor externă s-a ridicat la circa 60 miliarde de dolari, decalajul tehnic s-a accentuat. În același timp, ajutorul financiar dat țărilor în curs de dezvoltare a fost redus, iar criza monetară și procesul integraționist în Europa occidentală au lovit tot în interesele acestora. La O.N.U. a devenit familiară formula: cei bogați se îmbogățesc, cei săraci sărăcesc și mai rău. Va fi această tendință dominantă și în deceniul al doilea al dezvoltării? — iată problema majoră care confruntă Conferința de la Santiago. Bătălia se va da pentru o mai echitabilă diviziune internațională a muncii, pentru dreptul suveran al țărilor de a dispune în mod liber de resursele lor naturale și împotriva măsurilor și presiunilor de natură să lezeze acest drept, pentru acordarea unui regim preferențial la importul din țările în curs de dezvoltare, pentru promovarea transferului de tehnologie către aceste țări, pentru aplicarea unui program de măsuri speciale în favoarea celor mai săraci. Confruntată cu probleme similare cu cele ale țărilor în curs de dezvoltare, ca țară în plin proces de industrializare și de modernizare a agriculturii, România socialistă va milita la Conferință pentru înfăptuirea acestor obiective în care sîntem direct interesați. Reducerea cît mai rapidă a decalajului care ne desparte de țările avansate, ajungerea lor rapidă din urmă este și țelul politicii economice a României socialiste care își găsește expresia în activitatea noastră internațională.

Ca organ permanent al Adunării Generale a O.N.U., Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare va reflecta neîndoios deplasările care au avut loc în cadrul organizației internaționale și în primul rînd faptul că țările în curs de dezvoltare formează majoritatea covîrșitoare a membrilor ei. La Santiago de Chile se va confirma desigur aprecierea observatorilor politici că prezența Republicii Populare Chineze este menită a întări considerabil poziția țărilor în curs de dezvoltare și a imprima acțiunii lor o mai mare coeziune și combativitate.

Comunitatea internațională nu poate admite, în aceste vremuri de progres nemaiîntîlnit în știință și tehnică, o inegalitate atît de strigătoare între un grup mic de state privilegiate și țările care reprezintă peste două treimi din omenire.

Silviu BRUCAN

BELGIA:

greva petroliștilor

Imaginea pe care o publicăm prezintă un grup de muncitori barînd calea unor camioane-cisternă pentru transportul petrolului. Este vorba de o acțiune a salariaților companiilor petroliere belgiene, care au declarat grevă pentru a cere îmbunătățirea condițiilor de viață și a protesta împotriva așa-numitei perioade de «pace socială» pe timp de doi ani, proclamată de patronat pentru a îngrădi lupta sindicală. Și cum administrațiile companiilor refuză să discute revendicările muncitorilor, atîta timp cît aceștia resping așa-zisa «pace socială», conflictul rămîne deschis.

autobuze electrice în anglia

Pe străzile Londrei și-au făcut apariția două autobuze pe care, aparent, numai mențiunea «Special» le deosebește de celelalte. Atît specialiștii în construcția de mașini cît și locuitorii Londrei le acordă însă o atenție deosebită, deoarece motoarele acestor vehicule funcționează cu baterii electrice. Noile autobuze realizează 56 km/h în condiții de trafic citadin și 112 km/h pe șosea. Vehicule similare vor fi testate și în alte orașe britanice.

trenul lui muskie

Transmițînd această imagine care îl înfățișează pe senatorul de Maine, Edmund Muskie, în plină campanie electorală, agenția «Keystone» menționează că ea amintește de campania lui Harry Truman pentru Casa Albă, campanie desfășurată la propriu «din goana trenului» și rămasă notorie ca atare. Recent însă, «trenul» lui Muskie a avut o pierdere de viteză. După ce la alegerile preliminare din New Hampshire s-a situat pe locul întîi pe lista democrată, la scrutinul din Florida a ajuns pe locul patru. E drept că acest stat sudic este considerat «fief»-ul electoral al ultrarasistului George Wallace, guvernatorul Alabamei, dar de la locul întîi la al patrulea... Mai urmează însă 20 de «primaries», la capătul cărora nu este exclus ca, în iulie, Convenția democrată de la Miami să desemneze o personalitate care n-a întrunit majoritatea în «preliminarii» sau chiar alta care nici n-a participat la ele.

una dintre cele mai mari caverne artificiale

Printr-o galerie subterană lungă de 800 de metri sînt transportate de cîteva săptămîni mașini, turbine și instalații destinate unei mari centrale hidroelectrice de pe rîul Eder (R.F.G.), ale cărei pompe de acumulare vor fi amplasate într-o imensă hală din adîncurile masivului muntos ce domină zona respectivă. Șantierul se află la 700 metri adîncime, iar hala ce se construiește este considerată de specialiștii vest-germani drept una dintre cele mai mari caverne artificiale realizate vreodată la asemenea profunzime. Fiecare dintre instalațiile de pompare este cîte o centrală hidroelectrică aparte, care acumulează în cursul nopții energia electrică necesară pentru ziua următoare.

«Caverna artificială» are 100 metri lungime și 33 metri lățime. Înălțimea boltei este de 50 de metri.

istoria talidomidei se repetă?

După marele și tragicul scandal al talidomidei, a fost deschis dosarul unui alt medicament (imipramina), acuzat, ca și talidomida, de a provoca nașterea unor copii cu malformații grave. Cel care a făcut această constatare și a comunicat-o forurilor de specialitate este doctorul australian William McBride (în fotografie). «Am înregistrat la Sydney trei cazuri de nou-născuți lipsiți de membre superioare — a declarat dr. McBride — și în toate cele trei cazuri s-a dovedit că mamele făcuseră un tratament cu imipramină în prima perioadă a sarcinii». Medicamentul respectiv, prescris în cazuri de depresiune, este fabricat de șapte firme industriale și comercializat sub 30 de denumiri diferite, ca tofranil, berkomine etc. În timp ce efectele nocive ale imipraminei sînt studiate în Anglia și Australia, firmele producătoare au anunțat «puneri la punct».

SUDAN:

pe urmele elefanților lui hanibal

În urma unor îndelungate și profunde cercetări arheologice, efectuate într-o vastă zonă din apropierea capitalei sudaneze Khartoum, au fost scoase la iveală importante vestigii, între care o serie de elefanți sculptați în piatră. Experții arheologi, după ce au putut stabili perioada căreia îi aparțin aceste monumente, susțin că ele evocă, într-un fel, campania militară întreprinsă de Hanibal în Italia în anul 218 (î.e.n.). Se pare că strategul cartaginez își procurase elefanții, intrați în istorie, din Sudan, unde ar fi fost chiar dresați în vederea unei expediții militare de asemenea anvergură.
În imagine, un elefant de piatră descoperit de arheologi lîngă Khartoum.

după naufragiu

Vă prezentăm epava aeroglisorului naufragiat în apropierea coastei britanice, recuperată și adusă în rada portului Portsmouth (fotografia 1). De aici va fi transportată la sediul companiei constructoare — «British Hovercraft Corporation» — unde se va încerca determinarea cauzelor accidentului. Aeroglisorul — un hibrid navă-avion — făcea de cîțiva ani curse pe Canalul Mînecii, de la Portsmouth la insula Wight, ducînd la bord pasageri și mașini. Era apreciat nu numai pentru rapiditate, ci și pentru că se considera că oferă condiții de maximă securitate. Pînă cînd, în timpul unei recente furtuni a survenit accidentul: aeroglisorul s-a răsturnat. 22 de pasageri au putut fi salvați cu ajutorul elicopterelor și al unei ambarcații sosite la declanșarea alarmei, patru — printre care un copil — și-au pierdut viața. Sînt așteptate rezultatele anchetei deschise în legătură cu acest accident — primul după aproape șapte ani de la inițierea curselor regulate de aeroglisoare în Canalul Mînecii. În fotografia 2: pentru elucidarea condițiilor în care s-a produs accidentul, la «British Hovercraft Corporation» se fac încercări pe un model redus al aeroglisorului.

cronica de trei secunde

VIAȚA PLANETARĂ

De mic copil, ceea ce m-a fascinat la geografie — după încîntătoarea definiție a orizontului: «locul unde ți se pare că cerul se unește cu pămîntul», după aflarea acelui minunat secret care se ascunde în punctele cardinale — a fost existența latitudinii și longitudinii. Numai vraja exercitată de stalactite și stalagmite se putea compara cu dulcele virtej pe care mi-l dădeau la-ti-tu-di-nea și lon-gi-tu-di-nea... Obsesia mea era atît de adîncă încît ajunsesem să amestec sociologic și vulgar poezia și arta în general cu cifrele acelea mirobolante în particular. Recitam: «e lung pămîntul, ba e lat»... și în mintea mea apăreau imediat însemnele dragi ale meridianelor și paralelelor. În loc să țin minte exact anii nașterii și morții lui marii scriitori, instinctul meu se exercita în a-i plasa geografic, la vestul sau la estul Greenwichului, la nord sau la sud de ecuator. Cînd m-am înălțat la «Hamlet», am deschis mapamondul ca să stabilesc corect latitudinea și longitudinea castelului de la Elsinor. După ce-am citit — ca orice copil intelectual — «Le grand Meaulnes», mi-am inventat o iubită la 0 grade longitudine și 52 grade latitudine nordică, undeva în Anglia, mai sus de Londra. Să zicem că eram foarte stupid, dar conștiința mea ducea astfel o adevărată viață planetară.

Am crescut, am ajuns și eu pe la Capul Horn al cumplitelor furtuni, m-am ciocnit și eu de uluitoare Floride, am dat și eu ocol camerei mele, toată geografia am înlocuit-o prin ziua, luna și anul cu care sînt datate și datate ziarele și știrile lor... Viața mea e mai puțin planetară dar nu cricnesc.

Totuși nu pot să mă abțin, așa rezonabil cum mă aflu, nu pot să nu lansez un strigăt de invidie viscerală aflînd că în Statele Unite, pentru 25 de dolari, o întreprindere de pompe funebre zburătoare (sediul la Los Angeles) efectuează înmormîntări în Pacific, risipind în ocean din avioanele special afectate pentru această operație cenușa defunctului. La cerere, pilotul poate spune o rugăciune și furnizează un document în care sînt precizate data, ora, la-ti-tu-di-nea și lon-gi-tu-di-nea locului maritim de îngropăciune.

Vai, totdeauna, schematismul meu dogmatic mi-a interzis accesul la marile idei morbide!

VIAȚA TIGREASCĂ

E jale mare cu tigrii. Se pare că tigrii sînt în pom. O statistică planetară stabilește că în U.R.S.S. giganticul tigru de Siberia mai are vreo sută de reprezentanți, bine protejați, ce-i drept. Tigrii din China și Coreea, adunați la un loc, nu depășesc cifra de 200. De ani de zile nu s-a mai văzut tigru la Bali — și dacă nu mai sînt tigri la Bali, atunci într-adevăr e lată... Mai sînt cîteva sute în Sumatra, în Malayezia, prin Birmania și Tailanda, dar ce înseamnă cîteva sute de tigri? — stau și vă întreb, căci și alții se întreabă. Pînă și în India, unde în urmă cu 50 de ani știai că poți conta pe 40 000 de tigri bengalezi, acum dacă mai sînt 2 500 care nu pot salva specia, dovadă că sînt puși pe lista «animalelor periclitate», în celebra Carte roșie a Ligii internaționale pentru protejarea naturii. Ne mor tigrii, domnilor! Două primejdii pasc viața acestui animal — despre care ce mai poți spune avînd în vedere aceste tragice vești? Două: nu mai are unde sta — căci pădurile lui sînt rase pentru extinderea culturilor — și omul îl prețuiește prea mult, adică pielea și capul lui ating prețuri de toată frumusețea.

— În 50 de ani — zice dl Sankhala, directorul parcului zoologic din New Delhi — dacă nu facem nimic, vom asista la pieirea totală a tigrilor.

Richard Perry, eminent zoolog englez, vede și el viitorul în negru.

— Trebuie să fii într-adevăr optimist pentru a spera că vor mai exista tigri sălbatici la sfîrșitul acestui secol...

Într-adevăr optimist, eu mă întreb ce o să existe la sfîrșitul acestui secol dacă dispar și tigrii?

Radu COSAȘU

agendă

Mihai Marinescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, șeful delegației guvernamentale române la ediția din această primăvară a Tîrgului de la Leipzig, a avut, cu prilejul prezenței sale în R.D.G., o convorbire cu președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane WILLI STOPH. Într-o atmosferă prietenească, această convorbire a abordat probleme legate de colaborarea activă dintre cele două țări.

Senatorul WILLIAM PROXMIRE, exponent al partidului democrat, și-a făcut apariția zilele trecute în incinta Senatului S.U.A. cu capul bandajat și cu ochii tumefiați. Pentru a risipi nedumeririle celorlalți senatori, domnul Proxmire, care poartă o chelie respectabilă, a declarat că a fost supus de curînd unei operații de transplant de păr. Mulți s-au întrebat însă dacă din aceeași cauză senatorului i-au apărut vînătăi la ochi.

După ce timp de 27 de ani a condus destinele operei «Scala» din Milano, Antonio Ghiringhelli a cerut, din motive de sănătate, să fie înlocuit din funcția de director al acestei prestigioase instituții. În locul său a fost numit PAOLO GRASSI, care a fost timp de mulți ani directorul lui «Piccolo Teatro». Postul rămas vacant la acest teatru urmează să fie ocupat de Giorgio Strehler, care a mai deținut această funcție înaintea lui Grassi.

Stabilirea relațiilor diplomatice complete dintre Anglia și R.P. Chineză a fost anunțată în Camera Comunelor de către Sir Alec Douglas-Home. Ministrul de externe britanic a precizat că prin documentul semnat la Pekin țara sa recunoaște că Taiwanul face parte integrantă din Republica Populară Chineză. Diplomatul de carieră JOHN M. ADDIS, specializat în problemele Asiei, a fost numit primul ambasador al Marii Britanii la Pekin.

ANTONIO GERVASIO, declarat «vinovat» de a fi membru al Comitetului Central al Partidului Comunist portughez ilegal, a fost condamnat de un tribunal din Lisabona la 11 ani și 6 luni închisoare. Deși torturat de poliția politică portugheză, Antonio Gervasio nu a făcut «mărturisirile» pe care aceasta încerca să i le smulgă. După pronunțarea sentinței, a fost întemnițat în închisoarea de tristă faimă Peniche.

Scriitorul american DALTON TRUMBO a explicat recent de ce este actual romanul său «Johnny pleacă la război», povestea unui mare mutilat din prima conflagrație mondială. «Războiul din Vietnam a dat proporțional de 8 ori mai mulți paralitici decît al doilea război mondial, de 3 ori mai mulți mutilați 100 la sută, cu 35 la sută mai mulți amputați. Cîți morții avem? Nu știm. Nu întrebăm». Romanul «Johnny pleacă la război» a fost transpus, sub același titlu, pe ecran.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

victimele candorii

Da. Sînt și victime ale candorii. Oameni care cred că păcatul fundamental e prea marea lor bunătate. De la bunătate li se trag toate. Au impresia că au exagerat tocmai cu laturile lor pozitive. Prea și-au făcut de cap aruncînd în lume atîtea daruri neprețuite. Prea și-au risipit, săracii de ei, delicatețea și sensibilitatea. Au fost prea buni. Au fost prea puri. Au fost prea inteligenți. Au fost prea generoși. Au fost prea sensibili. Au fost prea punctuali. Nu e nimic mai enervant ca un om în toată firea care-și reneagă candoarea. Nu e nimic mai stupid ca un individ care-și detestă puținele și anemicele lui aventuri generoase.

— Am fost prea bun. Nu trebuia să fiu atît de bun. Nu trebuia să-l ajut...

Asemenea ființe ridicole cred că greșeala lor e surplusul de delicatețe. Că prea au exagerat cu sensibilitatea. Că de la acel surplus li s-au tras toate nenorocirile.

— Am fost prea sincer...

Sau:

— Nu trebuia să arăt sentimentele. Trebuia să mă ascund. Ea crede că din pricina sincerității a început să i se strice tenul.

Alții, și mai comică situație, se tem ca nu cumva inteligența cuiva s-o ia într-un fel razna, să depășească deci baremul de nimeni stabilit.

— Dragă, X e inadmisibil de inteligent...

Sau:

— Dragă, X e nepermis de cult.

E greu să le explici acestor indivizi că nimeni n-a murit de prea multă inteligență, că nimeni n-a ajuns la sapă de lemn de prea multă delicatețe. Ei duc cu greu povara prea multor calități cu care, ingrata natură, i-a înzestrat.

Acești indivizi își reproșează candoarea, se dezic de ea ca de o boală venerică.

Cum am putut să fiu atît de naiv? Cum am putut să fiu atît de încrezător? Cum am putut să iubesc atît de dezinteresat?

Gingășia sa sufletească era un fel de capital pe care trebuia să-l folosească mai rațional. Să-l investească în afaceri sincere. Ce fel de gingășie e aia care n-aduce mașină la scară?

Ce să mai vorbim? Dacă nu era afurisita aia de delicatețe umană, ajungeam departe. Unde erau ei acuma dacă se dovedeau mai grosolani și mai insensibili?!

La urma urmei, acești indivizi sînt niște impostori, ei seamănă cu o fecioară ambiguă care regretă o castitate de mult pierdută. Le e teamă că au risipit o generozitate pe care de fapt n-au avut-o niciodată. Și tocmai fiindcă n-au avut-o niciodată, le e teamă că au risipit-o pe degeaba.

Profund interesată — prin însăși natura ei de revistă ilustrată — în dezvoltarea artei fotografice din țara noastră, «Flacăra» urmărește să-și aducă contribuția la stimularea activității publicistice a fotoamatorilor. În acest scop lansează concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE, dotat cu importante premii lunare și anuale, atît pentru fotoamatori cît și pentru cititorii care vor participa la desemnarea cîștigătorilor. Iată și

REGULAMENTUL concursului „Cea mai frumoasă fotografie"

1. Concursul se adresează,

a) pentru participarea nemijlocită la concursul **Cea mai frumoasă fotografie,** fotografilor amatori, membri sau nemembri ai A.A.F. sau filialelor ei, ai secțiilor foto de pe lîngă cluburi, case de cultură ș.a.

b) pentru participarea la desemnarea cîștigătorilor concursului **Cea mai frumoasă fotografie** (pe bază de cupoane detașate din revistă) tuturor cititorilor revistei.

2. Tematica fotografiilor propuse pentru concurs nu este limitată. Se recomandă totuși cîteva surse de inspirație:

— omul zilelor noastre în diferite ipostaze ale activității sale creatoare;

— realizări ale epocii noastre socialiste;

— frumusețile patriei — turismul;

— familia;

— timpul liber și odihna oamenilor muncii;

— un accent deosebit punem pe instantanee, surprinderea insolită, cu sau fără tendință de a satiriza, a aspectelor străzii, locurilor publice etc.

3. Fotografiile pentru concurs vor fi trimise pe adresa: revista **«FLACĂRA», București 33, căsuța poștală 4112,** cu mențiunea pe plic: **«Pentru concursul de fotografii».** Se primesc în concurs numai fotografii alb-negru, copiile fiind de format 13×18 sau 18×24, neretușate și netratate printr-o tehnică specială de laborator (solarizări etc.). Fotografiile trimise pentru concurs vor fi obligatoriu însoțite de legendă fotografică și o notă cuprinzînd numele și prenumele, adresa exactă, vîrsta și profesia autorului, precum și cîteva sumare date tehnice cu privire la aparatajul și filmul folosite.

4. Un juriu alcătuit din secretarul general de redacție al revistei, șeful secției foto, un fotoreporter, redactorul artistic și cronicarul de artă plastică va propune dintre fotografiile trimise pentru concurs în decurs de o săptămînă un număr de 3, 4 sau 5 fotografii dintre cele considerate a fi cele mai reușite și care vor fi publicate.

5. Din fotografiile preselectate și publicate, cititorii vor putea alege una din ele, precizîndu-și opțiunea pe cuponul detașabil aflat în pagină și pe care îl vor trimite redacției (în termen de maximum 5 zile de la apariție) împreună cu numele, prenumele și adresa, într-un plic pe care vor face mențiunea **«Pentru concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE».**

6. Lunar, după sistemul denumit «top», numele celor ce au indicat fotografia cu cele mai multe adeziuni vor fi publicate în revistă, iar prin tragere la sorți se va atribui un premiu lunar constînd dintr-un abonament pe trei luni la revista «Flacăra».

7. La sfîrșitul anului, dintre fotografiile care au obținut locul I în fiecare lună, juriul alege cîștigătorii concursului **Cea mai frumoasă fotografie,** acordîndu-le următoarele premii:

Premiul I — lei 3 000
Premiul II — lei 2 000
Premiul III — lei 1 000
Mențiunea I, un abonament la «Flacăra» pe 1 an
Mențiunea a II-a, un abonament la «Flacăra» pe 6 luni
Mențiunea a III-a, un abonament la «Flacăra» pe 3 luni

8. Cititorul care, participînd cu toate cupoanele, cumulează cel mai bun punctaj în ce privește desemnarea cîștigătorului, va primi **«Premiul cititorilor»,** în valoare de lei 1 000. În caz că mai mulți cititori vor realiza un punctaj egal, decernarea acestui premiu se va face prin tragere la sorți.

9. Redacția își rezervă dreptul de a folosi ca material publicistic în revistă sau Almanahul Flacăra fotografii trimise la concurs, cu remunerarea autorilor, conform tarifelor în vigoare.

VERSURI

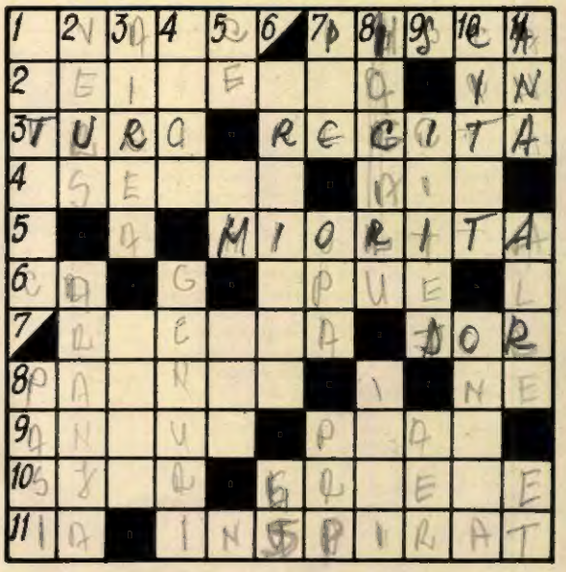

ORIZONTAL: 1) Muza poeziei lirice — A ciupi... 2) Mijloc de deplasare în... poezia clasică — Fire de tort. 3) «Se făcură toți o apă și-un pămînt...» (sing.) — Verbul versurilor 7, 8 și 13 din rondeluri. 4) Certificat de poet autentic — Pupat din suflet! 5) «Pe-un picior de plai/ Pe-o gură de rai»... 6) Imperativ al creației — Vrabie cu... tulpină. 7) Strofă... cu forma fixă — Dragoste de țară (olt.). 8) Artă poetică (pl.) — Pe strune de chitară. 9) Fire de artist — Un cuvînt pentru cei mici. 10) Erbacee comestibilă — Poezii cu formă fixă. 11) Însușire la imperativ — I-e ușor a scrie versuri.

VERTICAL: 1) Versuri... negre — Făcut cu piciorul (pl.). 2) Ce din coadă au să sune (sing.) — A potrivi. 3) Aici, din altă parte — Cu sabia la brîu (pl.). 4) Ca brazii... — Forme de... declin. 5) Cercuri fără valoare! — Necum! — Localitate în Iugoslavia. 6) Poeți (fig.) — Subsemnatul. 7) Pe la curțile domnești — Hop și-așa! — Proptea. 8) Lașul din lumea necuvîntătoarelor (pl.) — Mult e dulce... (pl.). 9) Curat prozaic (pl.) — Un cuvînt de atmosferă... pur poetic. 10) Cînd nimic nu ai a spune... — Nu ne place (fem.). 11) Eroină de baladă — Versuri de nici o... coloratură — În sfîrșit, un poet!

Toma MICHINICI

Dicționar: NIS, POP.

Dezlegarea jocului «DE LA OM LA OM», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CARAGIALE — OMO. 2) OMENOSI — WELLS. 3) PATURICA — OT — P. 4) IB — LI — IRIS — VA. 5) LIA — LA — GT — TET. 6) ALUNA — CHIRICA. 7) S — RA — PIETONI. 8) IE — TALUZ — MANN. 9) VM — CAMILAR — A. 10) MAIMUTA — EN — PM. 11) U — SO — OTEL — MAI. 12) TRITON — PICIUL. 13) INTIM — DIOGENE.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice, de pe lîngă C.C. al P.C.R. a apărut în Editura politică cartea **Crearea Uniunii Tineretului Comunist** de Constantin Petculescu. Bazată pe o laborioasă documentare, lucrarea aduce contribuții și clarificări utile înțelegerii începuturilor istoriei semicentenare a Uniunii Tineretului Comunist.

• **Selene și Pan** e titlul unei noi retrospective lirice a lui Ion Caraion, mult mai avară, mult mai restrînsă decît aceea din «Necunoscutul ferestrelor». Sumarul se deschide cu poeme din «Panopticum» din 1943 și se închide cu «Cîrtița și aproapele» din 1970. Sîntem ispitiți a crede că noua selecție e făcută sub semnul acestor frumoase versuri: «Anii au trecut repede./ Durerile au trecut încet» (Editura Eminescu).

• Petru Ispas: **«Și a venit ziua...»**. Cartea poartă subtitlul de «profiluri mai mult sau mai puțin contemporane». În ce ne privește, am fi tentați să spunem în loc de «profiluri», **destine.** Aceasta pentru că autorul a știut să desprindă semnificația, esențialul din întîmplările «anonimilor» evocați. E multă viață în această carte, viață autentică, necontrafăcută, neocolindu-se dramaticul și situațiile incomode. Mai notăm că «efemerul» mai beneficiază în relevarea lui de cîteva dintre mijloacele de expresie ale epicului, care nu o dată conferă acestor «mici însemnări» autonomia unor veritabile schițe (Editura politică).

• Prin culegerea de «nuvele neozeelandeze» **Nici un om nu e o insulă,** Editura Univers prilejuiește cititorului nostru contactul cu o literatură încă necunoscută în țara noastră. În românește de Elena Heroveanu.

• Tot la aceeași editură a apărut în a cincea ediție cartea lui Ivan Turgheniev **Povestirile unui vînător**, aducerea magistrală a lui Mihail Sadoveanu.

• Teodor Vîrgolici: **Comentarii literare.** Prețioase sinteze și inedite puncte de vedere și contribuții în varii probleme de istorie și critică literară (Editura Eminescu).

• Ion Lotreanu: **Lăcuste și Aeroporturi.** La o a doua carte de poezie, autorul tinde să potențeze inclinațiile sale pentru o expresie caligrafiind domol, prin metafore de culori fără ostentație, sentimente și emoții autentice (Editura Eminescu).

• În colecția Biblioteca pentru toți a apărut **Viața de toate zilele în vremea lui Ludovic al XIV-lea** de Georges Mongrédien. Traducere de Ileana Zara. Prefață de Manole Neagoe.

CINEMA

• **Fericit cel care ca Ulise.** Unul dintre miturile cinematografului, **un om și un cal,** interpretat în manieră proprie de Henri Colpi, pe care-l reîntîlnim — pe marele ecran — după o lungă absență. Se pare că între timp cineastul a fost foarte preocupat de a da stilului său aparențele unei meticulozități elaborate. Scenariul — André Var, Henri Colpi, după nuvela Marlenei Frick. Imaginea — Roger Fellous. Protagonist — regretatul Fernandel.

• **Torentul de fier.** Romanul lui A. Serafimovici transpus pe ecran în imagini de o vigoare remarcabilă de către unul dintre maeștrii cinematografiei sovietice — E fim Dzigan.

• Mari cineaști pe ecranele noastre: Orson Welles, Harry Andrews, George Segal (Steaua Sudului), Peter O'Toole, Michael Redgrave (Adio, domnule Chips!), Gian Maria Volontè, Riccardo Cucciolla (Sacco și Vanzetti), Tony Musante (Incidentul), Anthony Quinn, Anna Magnani (Secretul de la Santa Vittoria).

• În săptămîna 27 martie–2 aprilie, **CINEMATECA** dedică un ciclu **comediei sovietice.** Vor putea fi văzute cîteva creații din fondul de aur al genului: **Procesul celor trei milioane** (1926), **Doi prieteni, inovația și prietenia** (1927), **Fata cu cutia** (1927), **Sărbătoarea Sf. Jorgen** (1930), **Toată lumea rîde, cîntă și dansează** (1934). La spectacolul de la ora 18,30 va putea fi văzută superproducția **Căderea Imperiului roman** (A. Mann), cu Sophia Loren, Alec Guiness, Christopher Plummer, Stephen Boyd.

Fernandel

MUZICĂ

• Concertele săptămînii:

Azi, la Filarmonică (Ateneu): dirijorul ceh **Zdenek Kosler,** solistă — pianista **Ilinca Dumitrescu.** În program — Rapsodia I de Marțian Negrea; Concertul nr. 3 pentru pian de Beethoven; Simfonia a VII-a de Dvorak.

• Viitorul concert (31 martie–1 aprilie): dirijorul austriac **Ernst Märzendorfer,** solist — violonistul **Ștefan Gheorghiu.** Ascultăm: uvertura la «Nunta lui Figaro» de Mozart; de același — Concertul pentru vioară nr. 2; Simfonia a IX-a (de culme — cum ar spune Leonard Bernstein) de Anton Bruckner.

• La Radioteleviziune:

Tot Mozart! Versiunea de concert a operei «Flautul fermecat». Dirijează Ludovic Baci. Soliști: Martha Kessler, Horiana Brănișteanu, Georgeta Popa Stoleru, Valentin Teodorian, Pompei Hărășteanu, Dan Mușetescu, Eduard Tumageanian (Studioul Nuferilor, 26 martie).

• Concertul «de joi» (30 martie) al RTV programează: Trei dansuri românești de Theodor Rogalski; Simfonia a II-a de Robert Schumann; Concertul pentru vioară în Re major de Niccolo Paganini, cu **Ion Voicu** solist. Dirijează **Radu Zvorișteanu.**

• **Filarmonica și înaintașii.** Concert coral de muzică românească: Gavriil Musicescu, Ciprian Porumbescu, Al. Zirra, Gheorghe Dima, Ion Vidu, Aug. Bena, Fr. Hubic, Sabin Drăgoi. Consemnat special într-un medalion: Nicolae Oancea. Dirijează maestrul **D.D. Botez,** la pian — **Nicolae Licareț** (26 martie, Ateneu).

• În aceeași seară, în Studioul Ateneu — **Seară de Trio** (Beethoven, Brahms) cu Luminița Ghencea – pian, Andrei Jakab – vioară, Iosef Calef – violoncel.

• La 28 martie, în Sala mică a Palatului, **Integrala sonatelor pentru vioară și continuo** de Haendel, interpreți: Avy Abramovici — vioară, Ecaterina Bottar — clavecin, Ilse Herbert — viola da gamba.

• **Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii** (Studio Ateneu, 28 martie): recital de pian Carmen Frățilă (Liszt, Enescu) și recital de violoncel Domnița Stoenescu, la pian – Alexandrina Zorleanu (Beethoven, Britten, Enescu).

PLASTICĂ

• Semicentenarul U.T.C. prilejuiește o amplă manifestare a tinerilor amatori, elevi ai liceelor de cultură generală sau de artă plastică și studenți ai institutelor de artă. Expoziția are o tematică amplă și generoasă, de la evocarea unor scene dramatice din ilegalitate pînă la portrete și transcrierea realităților contemporane (Dalles).

• **Magdalena Chelsoi** și-a dedicat expoziția de la Ateneul tineretului semicentenarului U.T.C. O diversitate de obiecte — de la panourile decorative la piatouri — ne amintesc preocupările multilaterale ale tinerei artiste: căutarea unor forme elegant elansate (vasele de sticlă), obținerea unor glazuri de subtil rafinament optic, în sfîrșit, crearea unor armonii decorative prin combinarea mai multor elemente ca în piesele «Oțelarii» sau «Bărăgan», în care efectele de lumină sînt adiacente și dau un aer inedit acestor ansambluri atît de sugestive.

• Un eclectism programatic domină expoziția **Liei Szasz.** Totuși ea revelează o constantă: apelul la imaginile reprezentaționale. Sursele acestor imagini trebuie căutate în climatul lumii în care trăim, în evenimentele sau în psihozele ei. Accentuînd desenul uneori pînă la maximele lui potențe grafice, renunțînd la detalii, acordînd albului puterea de mediere, artista ne sugerează o realitate care își trăiește evenimentele sincronic pe ecran sau, alteori, într-o succesiune simbolică, încărcată de semnificații (Galeria «Orizont», bd. Nicolae Bălcescu 23).

• Pictura lui **Szasz Dorian** are o singură temă: sportul. În acest exercițiu uman artistul regăsește armonia, dinamica și frumusețea corpurilor exprimate liber. Izolînd personajele și proiectîndu-le într-un spațiu neutru, tratîndu-le ca pe niște umbre colorate, fără personalitate, Szasz urmărește de fapt să ne prezinte o poetică a mișcării în infinitele ei ipostaze (Orizont).

• Relegate pe nedrept la periferia prețuirii noastre, artele textile au totuși o mare difuziune, dominînd optic viața cotidiană. Ele sînt creația unor talente sensibile, și aceeași aserțiune este confirmată de expoziția **Constanței Nicolescu-Buzău** care expune la Galateea o serie de draperii imprimate manual, panouri decorative și imprimeuri industriale, unele dintre ele de o certă frumusețe (Galateea, Calea Victoriei nr. 132).

• **«Peisaje de iarnă».** 45 de artiști amatori din municipiul București — multe nume de altfel cunoscute în mișcarea artistică de amatori — ne prezintă impresiile și sentimentele lor despre iarnă (Piața Cosmonauților nr. 7).

DISC

• Am îndrăzni să sugerăm «Electrecordului» cîteva inițiative, măsuri, optimizări (sau cum vor dori dînșii să le boteze), reclamate de nenumăratele scrisori pe care ni le adresează cititorii. Pe puncte, ar fi vorba deocamdată de: 1) mai multe discuri cu scheciuri umoristice (chiar de-ar fi vorba de prelurarea celor mai reușite «unde vesele»); 2) înregistrări integrale sau neintegrale cu spectacole (bune!) de revistă; 3) un serial de discuri închinate inițierii în muzică.

• Tică Sorescu, «fecior de argeșean» după cum spune cîntecul, ne cîștigă prin sinceritatea simțirii cu care interpretează «Puica mea de peste Olt», «Pe culmița din Brădet» și «Rămîi codrule cu bine». Acompaniază Orchestra «Doina Argeșului», dirijată de Emil Tănase, precum și Orchestra de muzică populară a RTV — dirijori: Victor Predescu și Radu Voinescu (45-EPC-10 215).

• Zeitz Gabriela și Fogarassy György ne cîntă în limba maghiară patru piese aparținînd unor populari compozitori români: «Inima-i un telefon» (Ion Vasilescu), «Trurli, trurlii» (V. Vasilache), «Suflet de copil» (Edmond Deda), «Și dacă...» (Vasile Veselovschi). Multă tinerețe și dăruire, acestea ar fi calitățile lor. Și nu-i puțin lucru! (EDC-10 225).

TEATRU

• **Bărbierul din Sevilla** de Beaumarchais (Teatrul «Victor Ion Popa» — Bîrlad): spectacol plin de nerv și culoare, — dar mai ales de idei — bine gîndit și lucrat de regizorul Cristian Nacu și avînd cel puțin două interpretări de prima mînă: Decebal Curta (Figaro) și Elefterie Mihalache (Bartholo). Remarcăm din restul distribuției pe: Ștefan Tivodaru, Smaranda N. Herford, Mihai Stoicescu.

• **Procurorul** de Gheorghi Djagarov (Teatrul de stat din Tg. Mureș, secția română): tînărul regizor Alexa Visarion formulîndu-și — cu violență a ideii și cu mijloace scenice de șoc — punctul de vedere — extrem de discutabil — asupra textului de adevăruri etice (și istorice) al dramaturgului bulgar. O creație actoricească de excepție: Liviu Rozorea.

• **Minciuna are picioare lungi** de Eduardo de Filippo: cea mai nouă premieră a Naționalului clujean, antrenînd mare parte din trupă în comentarea scenică a suculentului text italian, condusă regizoral de Rodica G. Radu, în decorurile lui Mircea Matcaboji.

• **Melodie varșoviană** de Leonid Zorin (Teatrul de stat Turda): dialogul liric, plin de neliniște, vise și tristețe al dramaturgului sovietic, ispitind de astă dată doi tineri actori turdeni — Eugenia Chioreanu-Jiga și Traian Costea — și bagheta regizorală a lui Constantin Leoveanu.

• **În sfîrșit, liber:** noua piesă a lui Paul Everac a intrat în repetiții la Teatrul Național bucureștean, în regia lui Horea Popescu și într-o distribuție care va satisface, se speră, marile exigențe ale autorului: Fory Etterle, N. Brancomir, Nelly Sterian, Cella Dima, Gh. Cozorici, Emanoil Petruț, Florin Piersic, Matei Alexandru, Ioana Bulcă, Gh. Dinică, Marin Moraru, Ilinca Tomoroveanu, Aimeé Iacobescu.

Gh. Cozorici

TV

REPORTAJ. Horia Vasiloni ne face cunoștință cu cîțiva inovatori de la «Electroputere»-Craiova (duminică pr. 1 ora 20,00) • Din lumea largă: Tanzania (duminică pr. 1 ora 19,00), Egipt (marți pr. 1 ora 22,15).

DEZBATERI. Contraste în lumea capitalistă (luni pr. 1 ora 22,20) • Cartea lui Jean Piaget «Biologie și cunoaștere» în obiectivul emisiunii **Cărți și idei** (joi pr. 2 ora 22,10).

ȘTIINȚĂ. Ion Petru și colaboratorii săi primesc întrebări pentru tema: antimaterie și antigravitație — copiii teribili ai științei moderne (joi pr. 1 ora 21,50).

LITERATURĂ. Dialog cu poetul Adrian Păunescu pe marginea recentului său volum «Istoria unei secunde» (luni pr. 2 ora 22,40) • Semnează la **Revista literară TV:** Zaharia Stancu, Mihai Beniuc, George Macovescu, Ana Blandiana, Nicolae Balotă, Gabriela Melinescu, Laszlo Ferenc (vineri pr. 1 ora 22,00).

TEATRU. Mușatinii — seria a 8-a «Viforul» (luni pr. 1 ora 20, 15) • O nouă premieră TV cu mostenirea lui Vasile Alecsandri: «Cinticele comice» — versiune de Sică Alexandrescu (marți pr. 1 ora 20,00) • **Teatru scurt** — «Ursul» de A.P. Cehov (vineri pr. 2 ora 20,15).

FILM. Afișul filmelor săptămînii începe cu un titlu tare: «Hatarii» de Howard Hawks, cu John Wayne și Hardy Krüger (duminică pr. 1 ora 20,20) • O altă remarcabilă peliculă: «N-a dansat decît o vară» (miercuri pr. 1 ora 20,15) • «Oameni curajoși», un film al studiourilor sovietice (vineri pr. 1 ora 20,15).

MUZICĂ. Originalitatea lui Leonard Bernstein începe chiar de la tema pe care o abordează: «Despre acustica sălilor» se intitulează cea de-a 19-a emisiune a ciclului **Să înțelegem muzica** (duminică pr. 1 ora 11,10) • **Pagini muzicale de mare popularitate,** o emisiune de un foarte bun-gust muzical, programează un concert Chopin în casa memorială ce poartă numele marelui romantic de la Zelazowa Wola (sîmbătă pr. 2 ora 19,00).

FOLCLOR. Cu ansamblul «Ciocîrlia» și excelenții ei soliști instrumentali: Stanciu Simion, Dumitru Zamfir, Gh. Udilă și alții (marți pr. 1 ora 17,50) • Folclor egiptean cu ansamblul «Reda» (vineri pr. 2 ora 22,05).

DIVERTISMENT. Pe afișul emisiunii **Portativ '72:** Margareta Pîslaru, Marina Voica, Cornel Constantiniu (miercuri pr. 2 ora 20,00) • Întîi aprilie, cu tradițiile lui vesele, într-o emisiune de divertisment (sîmbătă pr. 1 ora 21,50).

SPORT. Săptămînă hocheistică (C.M. grupa B): România–Norvegia (luni pr. 1 ora 22,30); România–Polonia (miercuri pr. 1 ora 17); România–R.D.G. (joi pr. 1 ora 11,00) și România–Japonia (sîmbătă pr. 1 ora 22,45) • **Fotbal:** Petrolul–Rapid (duminică pr. 1 ora 14,15), Ungaria–R.F.G. (miercuri pr. 1 ora 22,30).

Anca Agemolu

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 26 martie

I.	Petrolul–Rapid	1, x
II.	«U» Craiova–S.C. Bacău	1, x
III.	Dinamo–Polit.	1
IV.	Farul–Steaua	1, x
V.	F.C. Argeș–Steagul roșu	1
VI.	«U» Cluj–A.S.A.	1
VII.	Jiul–C.F.R. Cluj	1
VIII.	U.T.A.–Crișul	1
IX.	Cagliari–Roma	1
X.	Inter.–Bologna	1
XI.	Mantova–Milan	1, 2
XII.	Torino–Juventus	1, x, 2
XIII.	Varese–Atalanta	x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

CORNEL PATRICHI debutează cu dreptul în cinematografie (citiți interviul din pag. 18).

Fotografie de S. STEINER